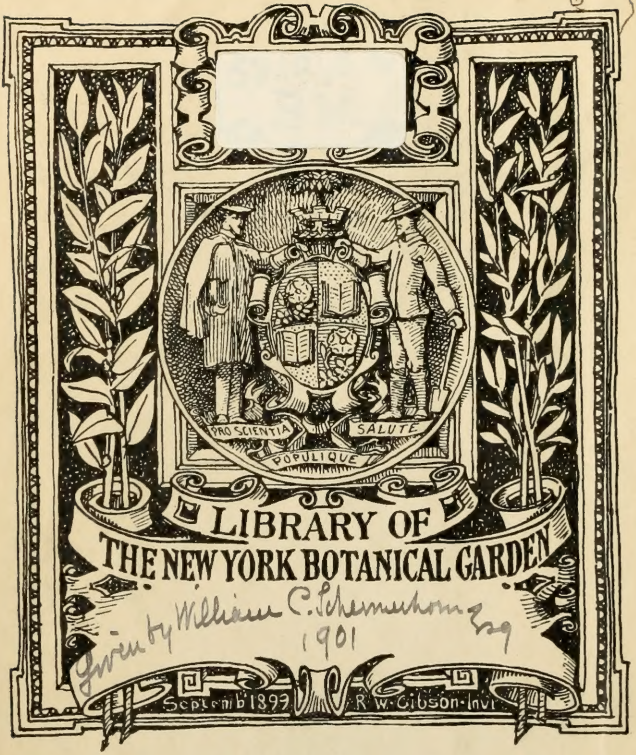
Bt. Flor.
18
R. Friedländer
& Sohn Berlin

6/-



R. FRIEDLÄNDER & SOHN
Buchhandlung
Berlin N.W.6.
11. Carlstrasse 11.

LIBRARY
NEW YORK
BOTANICAL
GARDEN

FLORA LIPSIENSIS

SISTENS

PLANTAS

IN

AGRIS

CIRCVLI LIPSICI

TAM SPONTE NASCENTES QVAM FREQVENTIVS CVLTAS

SECVNDVM

SYSTEMA SEXVALE

REVISVM ATQVE EMENDATVM

DESCRIPTAS

A

IOANNE CHRISTIANO GOTTLOB BAVMGARTEN

MED. BACC.

Cum Tabulis IV. aeri inciſis.

LIPSIAE

IMPENSIS SIEGFRIED LEBRECHT CRVSII

CIↃIↃCCXC.

LIBRARY NEW YORK BOTANICAL GARDEN

+QK 314
.B388

LIBRARY NEW YORK BOTANICAL GARDEN

VIRIS

MAGNIFICIS, ILLVSTRIBVS,

EXPERIENTISSIMIS,

AMPLISSIMIS ATQVE DOCTISSIMIS

FACVLTATIS MEDICAE LIPSIENSIS

ADSESSORIBVS.

APR 24 1901

IOANNI CAROLO GEHLERO

THERAP. P. P. ORD. FAC. MED. DECAN. ACAD. DECEMVIRO MAI. ET MIN. COLLEG. COLLEGIATO CIVIT. LIPS. POLIATRO SOC. OEC. LIPS. MEMBRO HONORARIO.

CAROLO CHRISTIANO KRAVSE

PHILOS. ET MED. DOCTORI FACVLT. MED. SENIORI ANAT. ET CHIRVRG. P. P. EXTRAORDINARIO MIN. PRINC. COLLEG. SENIORI.

IOANNI GOTTLOB HAASIO

ANAT. ET CHIR. P. P. ORDIN. MED. FACVLT. ADSESSORI SOCIET. OECON. LIPS. MEMBRO HONAR. ET SOC. REG. SCIENT. GOTTING. SODALI.

ERNESTO PLATNERO

PHYSIOL. P. P. ORDINAR. FACVLT. MED. ADSESSORI ACAD. DECEMVIRO MAI. COLLEG. PRINC. PRAEPOSITO NATION. SAXON. SENIORI SOCIET. OECON. LIPS. MEMB. HONOR.

IOANNI EHRENFRIED POHLIO

MED. DOCT. PATHOL. P. P. ORDIN. FACVLT. MED. ADSESS. SEREN. PRINC. ELECT. SAX. CONSILIAR. AVL. ET ARCHIATRO SOC. OEC. LIPS. MEMB. HONOR.

ADAMO MICHAEL BIRKHOLZ

PHILOS. ET MED. DOCTORI FACVLT. MED. ADSESSORI COLLEG. MAI. PRINC. COLLEGIATO.

CHRISTIANO FRIDERICO
LVDWIG

PATHOL. P. P. SVBSTIT. HISTOR. NAT. P. P. EXTRAORD. FAC. MED. ADSESSORI PRAEFECT. LIPS. PHYSICO PROVINCIALI SOC. OEC. LIPS. MEMB. HON. SOC. AGRICVLT. PARIS. ET ACAD. REG. SCIENT. MONSPELIENS. HALENS. ET NAT. CVRIOS. CORRESPONDENTI.

ERNESTO BENIAMIN THEOPHILO HEBENSTREIT

PHIL. ET MED. DOCT. FACVLT. MED. SVBSTIT. SOC. OECON. LIPS. MEMB. HONOR. NAT. CVRIOS. HALENS. ET MVSEI PARIS. SODALI SOC. REG. SCIENT. GOTTING. ET SOC. AGRICVLT. PARIS. CORRESPONDENTI.

PRAECEPTORIBVS

PATRONIS ET FAVTORIBVS

OMNI PIETATE

COLENDIS

HANCCE

FLORAM LIPSIENSEM

IN

PVBLICVM AC PERENNE PIETATIS
SEMPITERNAE

MONVMENTVM

ET

GRATISSIMAE MENTIS

TESSERAM PERPETVAM

D. D. D.

AVCTOR

IO. CHRISTIAN. GOTTLOB BAVMGARTEN

MED. BACC.

LECTVRIS BENEVOLIS.

Mirabuntur forſitan multi, poſt celeberrimorum Virorum, BOEHMERI, SCHREBERI aliorumque curas, me hominem nouum, illisque nominibus, et doctrinae copia, et auctoritate, longe inferiorem, ad FLORAE LIPSIENSIS adumbrationem animum appuliſſe. Ego vero non ita ſum arrogans, vt meis qualibuscunque laboribus gloriae palmam Viris illis eripere audeam; neque ignoro, quam difficile ſit in laboris ab aliis paene confecti repetita pertractatione lectorum reprehenſionem non incurrere, ne dicam, gratiam promereri. Quae cogitatio, cum ab incepto negotio tantum non me deterruerat, alia tamen fuerunt, quae animum meum confirmarent et in aliquam ſpem erigerent. Cum enim per quinque, et quod excurrit, annos, ex quo tempore in ILLVSTRIS POHLII *Patroni* mei ſumme *Venerandi* ſcholis, hiſtoriam plantarum addiſcere coepi optimique Praeceptoris exemplo fidaque inſtructione incredibili illius ſcientiae amore me accenſum captumque ſenſi, frequentiſſimis in agrum *Lipſienſem* finitimasque regiones excurſionibus

nibus FLORAE dona curioſe perquiſiuerim et inueſtigauerim, non exiguum plantarum numerum paſſim inueni, quarum nullam mentionem eiusdem argumenti ſcriptores fecerunt. Quas plantas, ſi prioribus FLORAE LIPSICAE indicibus addederem, non ingratum Viris doctis laborem me ſuſcepturum eſſe confidebam. Neque tamen in eo ſubſiſtere volui, vt plantarum a me *Lipſiae* collectarum indicem ſpicilegii adinſtar anteceſſorum meorum ſcriptis adiicerem. Cum enim omnes propemodum noſtri temporis Botanici LINNAEI ſyſtema vnice ſequantur, percommodum videbatur omnem plantarum *Lipſienſium* enumerationem ſyſtematis illius ordine adornare. BOEHMERVS enim, etſi incredibili ſtudio, nec ſatis laudandis obſeruationibus de *Flora Lipſienſi* alias optime meritus, plantas LIPSIENSES ſecundum methodum b. LVDWIGII doctiſſime excogitatam expoſuerit; vſui tamen Tironum labor illius Viri grauiſſimus nunc minus accommodatus eſſe videtur. SCHREBERVS autem non exiguum plantarum numerum BOEHMERIANO indici adiecit; et, qui hunc ſecuti ſunt, KNOLLIVS, IAHNIVS, ESCHENBACHIVS, libellis ſingularibus diuitias noſtras auxerunt. Denique HEDWIGIVS cryptogamias *Lipſiae* plantas egregiis et numeroſis obſeruationibus illuſtrauit. At eorum gratia, qui botanicam in hac Academia ediſcunt, optabile erat, vt, quaecunque Virorum illorum induſtria, vel nouiter dete-

detexit, vel accuratius definiuit, in vnum librum continuumque ordinem congererentur et contribuerentur. Qui enim plantarum colligendarum cauſa per agros camposque ſuburbanos circumcurſitat, his valde moleſtum eſt multos libros libellosque ſecum gerere, iisque promiſcue euoluendis tempus perdere.

His igitur cauſis permotus non incongruum eſſe putaui, ſi plantarum omnium *Lipſienſium* enumerationem nouo integroque opere retractarem. Quodſi in haud exiguo *Florae Lipſienſis* ſcriptorum numero mea fama in obſcuro ſit, nobilitate et magnitudine eorum, nomini officient meo, me conſoler.

In *Plantarum Lipſienſium* numero non modo eas, quae in agris mihi proximis creſcunt, verum etiam paullo remotiorum locorum prouentus vsque ad duorum milliarium et dimidii quaquauerſum ab vrbe diſtantiam complexus ſum. Et quamvis hoc inprimis curandum eſſet, vt plantae inquilinae accurate determinarentur, nolui tamen eas ſilentio praeterire, quas olim peregrinas ex remotis terris allatas, vel natura caloris frigorisque aeque patiens, vel diuturna cultura noſtro coelo aſſueſcit.

In Claſſibus plantarum conſtituendis LINNAEVM ſecutus ſum, ita tamen, vt THVNBERGII exemplo, quod ante WILDENOVIVM et TIMMIVM ſecutos eſſe video, *Gynandriam*, *Monoeciam*, *Dioeciam*

ciam et *Polygamiam* eiecerim plantis, a LINNAEO ſub his claſſibus comprehenſis in reliquas claſſes contributis. Nominibus autem illis, *Gynandriae*, *Monoeciae etc.* in ſingulis claſſibus eos ordines diſtinxi primarios, ad quos illae plantae pertinent. Igitur in ſingulis claſſibus plantas *Flore Hermaphrodito*, *Styloſtemonoide*, *Thalamoſtemonoide*, *Monoclino*, *Diclino*, *Polygamoide*, in ſingulos ordines ſeparatim diſpoſui.

In *Graminum* recenſu genera, ad tertiam LINNAEI claſſem pertinentia, GILIBERTI methodum, charactere a figura numeroque calycis et corollae deſumto, amplexus ſum. Proinde vniverſam hanc plantarum, tribus antheris praeditarum, familiam in tres cohortes deſtribui. Hi vero ſunt: Gramina *calamaria* corolla deſtituta, calyce vniualui, vel quinqueualui; flore amentaceo, hermaphrodito, vel monoclino: *paniculata* flore ſeſſili pedicellato, hermaphrodito vel polygamoide: *Spicata* denique flore ſeſſili denticulis ſuperſtructo, tantum hermaphrodito.

Ex *Vmbelliferarum* numero alias cum CRANZIO ſecundum ſeminum figuram, alias ſecundum Inuolucrorum numerum, diſtribui, aliquoties tamen ab hoc ordine paullisper deflexi. Non ignoro multos nunc eſſe, qui inuolucrorum numerum et figuram conſtantem et in ſingulis plantis immutabilem eſſe negent, me vero his aſſentire multiplex obſeruatio non patitur.

Filices

Filices ex LINNAEI ſententia deſcripſi. In *Muſcis* autem HEDWIGIVM et WILDENOVIVM: in *Algis* WIGGERSVM, HOFMANNVM et WILDENOVIVM, qui *Lichenes*, quos haud iure vnico genere LINNAEVS comprehendere annifus eſt, in plura genera, partim e forma externa, partim plerumque e fructu, vt charactere conſtante, diuidere ſtuduerunt; in *Fungis* denique WIGGERSVM, BATSCHIVM, WILDENOVIVM et ROTHIVM maxima ex parte ſecutus ſum, ita tamen, vt his poſtremo loco dictis HEDWIGII *Octoſporas* adiecerim.

Nomina generica, exceptis iis cryptogamicis, ab Ill. b. LINNAEI impoſita, fere omnia ſeruaui. Nonnulla tantum genera a LINNAEANIS ſeparaui et ſecundum WIGGERSI ſententiam, ob proprias notas characteriſticas, ſingularibus nominibus inſigniui. Sic v. c. ob calycem quadrifidum et corollam tetrapetalam *Oxycoccum* e *Vacciniis* calyce quadriphyllo et corolla monopetala inſtructis, ſeiunxi et huic generi a b. SCHOLLERO nomen feci. Porro e genere *Lamii* et *Galiopſidis*, quas plantas *Celebr.* POLLICHIVS optime deſcripſit, nonnullas ſpecies ſeparaui, in quibus Faux *Corollae* dentibus deſtituta eſt, et ex his cum WIGGERSO *Pollichiae* genus conſtitui.

Synonyma Auctorum omnia enumerare nolui, ne nimis longus eſſem vidererque ea exſcripſiſſe, quae *Celebr.* BOEHMERVS et SCHREBERVS in ſuis

ſuis libris iam citarunt. Igitur ex his ſelectiſſima tantum appoſui. In Cryptogamia autem, quae magna adhuc difficultate laborat, numeroſiora Synonyma e multis Auctorum, qui hunc locum nuper illuſtrarunt, libris, adieci. Illis autem plantis, quas Anteceſſores mei in ſuis libris non habent, ex veteribus tantum, e. g. e CASPARIS BAVHINI Pinace, pauca ſynonyma addidi easque ſimul figura ſtellulae notaui.

Vt plantae viuae cum depictis comparari poſſint, icones valde bonas *Blackwellianas*; ob expoſitas plantarum medicas virtutes; AVGVSTVM QVIRINVM RIVINVM, ob icones nitidiſſimas et valde accurate ſculptas; e recentioribus autem *Floram Danicam* et *Floram Auſtriacam*, ob tabulas optime expreſſas et coloribus viuis ad naturam proxime accedentibus pictas; SCHEVCHZERVM ſparſim, SCHREBERVM et LEERSIVM contra ſemper, ob accuratiſſimas graminum deſcriptiones delineationesque; SKVHRIVM ob diſſectiones plantarum accuratas ſubtilesque; KERNERVM, ob plantas oeconomicas; denique DILLENIVM, VAILLANTIVM, SCHAEFERVM, HEDWIGIVM, HOFMANNVM, BATSCHIVM aliosque, ob egregias deſcriptiones artificioſasque delineationes, allegaui.

Nomina pharmaceutica, deinde germanica, gallica anglicaque, tam generibus, quam ſpeciebus addere ſtudui. Nonnullis tamen plantis crypto-

cryptogamicis nomina non adieci, cum deſtituerer libris, ex quibus illa exſcribi potuiſſent.

Loca, vbi naſcuntur plantae noſtrates, citavi ea, quae BOEHMERVS, SCHREBERVS, JAHNIVS aliique iam recenſerunt, tum ea, vbi *Ill.* POHLIVS plantas nonnullas mecum beneuole communicatas, primum detexit, denique ea, in quibus a me repertae fuerunt. Praeterea, quod *Celebr.* BOEHMERVM et SCHREBERVM feciſſe video, naturam ſoli deſcripſi, in quo ſingulae plantae proueniunt. Caeterum illa plantarum loca, quae vrbi vel pago vicinia et propriis nominibus inſignita ſunt, proprie indicaui; contra plantis vbique magna in copia creſcentibus, propria locorum nomina non adieci; denique vel iis, quae in agris ſub dio et in ambulacris publicis vulgatiſſime coli ſolent, atque noſtro ſolo ita adſuetae ſunt, vt nunc pro ſpontaneis haberi poſſint; vel quoque illis, hinc illincue in ſyluis dumetisque nuper plantatis, locum in hoc libro eſſe concedendum putaui. His autem locis plantarum natalibus ſemper tempus florendi, earum durationem et fructus maturitatem a me obſeruatam, ſubiunxi.

Denique deſcriptiones et obſeruationes, eas tamen pauciores, ne liber mole ſua nimis laboraret, nec lectoribus eſſet moleſtus, ſparſim addidi, et his plantarum vſum, et medicum; et oeconomicum, hactenus cognitum, notare non omiſi.

Me

Me quoque haud paruam apud Tirones gratiam initurum exiſtimaui, ſi Terminos Botanicos, quorum maximam partem b. LINNAEVS conſtituit, explicatos et ordine partium plantarum diſpoſitos, exhiberem, et ſimul in tabulis nonnullis ſelectiores quasdam plantas a *Dexterrimo* CAPIEVX accurate delineari pingique curarem.

Tandem omnibus Praeceptoribus meis atque Patronis, inprimis GEHLERO, POHLIO, KAPPIO, HEBENSTREITIO, LVDWIGIO, KÜHNIO, ESCHENBACHIO, Viris Illuſtribus, Excellentiſſimis Experientiſſimisque pro fida doctrina, conſiliis, librisque beneuole mihi communicatis, decentiſſimas perſoluo gratias; quibus quantum, tum in vniuerſa vita mea Academica, cum in hoc libro condendo debeam, nunquam animus meus excidere patiar.

Caeterum nihil magis in votis habeo, quam, vt meam qualemcunque operam non inutiliter in hoc libello conficiendo doctis rerum arbitris collocaſſe videar. *Dabam Lipſiae IV. die Octobris.* MDCCXC.

AVCTO-

AVCTORES, QVI DE PLANTIS LIPSIENSIBVS IN VNIVERSVM VEL SPARSIM SCRIPSERVNT.

1) PAVLI AMMANNI *Supellex Botanica ſ. Enumeratio plantarum, quae non ſolum in horto medico, ſed etiam in aliis circa Vrbem viridiariis etc. progerminare ſolent.* Lipſ. 1675. 8mai. In quo plantae ſecundum alphabethum cum ſynonymis propriis ſine locis tamen natalibus adiectis enumerantur.

2) AVGVSTVS QVIRINVS RIVINVS *Decanus Facultat. Med.* olim Lipſienſis, qui methodum ſimpliciſſimam a floris fabrica regularitateque ſumere tentauit, magnum opus ſuſcepit, et nouam plantarum methodum iconibus ornare voluit. Edere ergo incepit Lipſiae anno 1690. Fol. *Ordinem plantarum*, quae ſunt *flore irregulari monopetalo.* Quem ſecutus eſt anno 1691. *Ordo plantarum*, quae ſunt *flore irregulari tetrapetalo*, et deinde 1699 prodiit *Ordo plantarum*, quae ſunt *flore irregulari pentapetalo.* Tabulas contra, quae *Ordinem florum hexapetalorum irregularium* comprehendunt diu a CELEBERRIMO VIRI morte b. LVDWIGIVS, qui aeque, ac HEBENSTREITIVS,

Decani Facult. Med. olim *Lipſienſes*, multo indefeſſoque labore plantas in *Circulo noſtro* prouenientes disquiſiuerunt atque in ſuis ſcriptis fideliter deſcripſerunt, edidit. Plantas multas e noſtra terra prouenientes nitidiſſime delineauit.

3) CHRISTIANI LVDWIGII WELSCHII *Baſis Botanica* ſ. *Breuis ad rem herbariam Manuductio etc.* Lipſ. 1697. 12mo. Huic autem libello Catalogum plurimarum plantarum in noſtro Climate creſcentium adiecit et ordine alphabetico cum ſolis nominibus absque loco natali plantas indicat.

4) DAVIDI WIPPACHERI *M. D. et Practici olim Lipſienſis Flora Lipſienſis bipartita.* Lipſ. 1726. 8min. In qua nomina plantarum obſcura et imperfecta, immo quoque erronea, enumeratur et loca earum natalia cum florendi tempore vitaque plantarum, indicantur.

5) ALBERTI HALLERI *Flora Ienenſis* HENRICI BERNHARDI RVPPII, etc. Ien. 1745. 8. Exiguam plantarum noſtro ſolo repertarum copiam continet Flora.

6) AVG. FRIEDER. WALTHERI *Med. Doct. ac Prof. Medic.* quondam *Lipſienſis Catalogus plantarum exoticarum indigenarumque, quas in horto coluit.* Lipſ. 1732. 8. et Eiusd. *Deſignatio plantarum, quas hortus complectitur etc.* Lipſ. 1735. 8. In his duobus libris plantas tam rariores, quam vulgares, alphabethico ordine, cum meris nominibus enarrat.

7) IOH. GOTTLIEB GLEDITSCHII *Methodus Fungorum, etc.* Berol. 1753. 8min. Eſt libellus praeſtantiſſimus et in aeternum vsque vtiliſſimus. Continet enim magnum *Fungorum* numerum, apud nos vigentium, quos optimis grauiſſimisque deſcriptionibus, obſeruationibus ſeléctiſſimis et locis natalibus ſpeciatim recte indicatis, auxit.

8) GEORG. RVDOLPHI BOEHMERI *M. D.* ac *Prof. Therap.* hoc tempore *Wittebergenſis Flora Lipſiae indigena.* Lipſ. 1750. 8mai.

9) CHRISTIANI DANIEL SCHREBERI *M. D.* ac *Prof. hoc tempore in Academ. Erlang. Obſeruationes de Phaſco etc.* Lipſ. 1770. 4. Subſequente anno edidit *Spicilegium Florae Lipſiae. 8mai.*

10) FRIDER. AVG. GOTTL. KNOLLE Epiſtol., in qua Plantas Venenatas Vmbelliferas indicit. Lipſ. 1771. 4.

11) AVG. FRID. GVIL. ERN. JAHNII *de plantis circa Lipſiam nuper inuentis Epiſtola.* Lipſ. 1774. 4.

12) IO. FRID. ESCHENBACH *Diſput. Obſeruationum Botanicarum etc.* Lipſ. 1784. 4. Vbi de plantis noſtratibus agit, ibidem loca natalia indicat.

13) D. IO. HEDWIGII *Deſcriptio et adumbratio microſcopico - analitica Muſcorum Frondoſorum, nec non aliorum vegetantium e claſſe cryptogamica Linnaei nouorum dubiisque vexatorum.* Tom. I. et II. Lipſ. 1787 — 1789. Fol. De plurimis cryptogamicis plantis locorum natalium mentionem facit.

14) IO. CHRIST. GOTTL. BAVMGARTEN *Sertum Lipſicum. Stirpes praeprimis exoticas circa Vrbem plantatas continet.* Lipſ. 1790. 8.

TERMINORVM TECHNICORVM

IN HOC LIBRO OCCVRRENTIVM

E X P L I C A T I O.

Planta eſt indiuiduum, viuens et vegetans, corde, vaſculis renitentibus et loco-motiuitate deſtitutum, qua de re vera humorum circulatio in Plantis nulla deprehenditur. Caeterum, vt Animalia, nuptiis propagantur, creſcunt, irritantur, fructificant et duplici componuntur *ſubſtantia*, quarum vna eſt *corticalis*, altera *medullaris*. *Partes* autem, plantas conſtituentes, praecipue ſunt ſequentes.

I. RADIX.

Eſt Organum plantae nutriticium, ſine quo ea viuere, eleuari ac ſuſtentari non poteſt. Conſtans *Caudice deſcendente Radiculisque.*

A. *Radicula* eſt pars radicis fibroſa, in quam terminatur Caudex deſcendens, et qua Radix nutrimentum haurit pro vegetabilis ſuſtentatione.

B. *Caudex deſcendens* eſt Radix ipſa ſic dicta, quae ſub terra ſeſe ſenſim ſubducit et Radiculas profert. Dein ob variam ſtructuram a Botanicis Radix diuerſis diſtincta eſt nominibus ſequenti modo.

Annua, intra annum emortura. *Biennis*, quae primo anno vegetat, et altero floret ſimulque perit. *Perennis*, quae productione nouarum germinarum per plurimos annos regerminat; vt *Viola odorata; Glechoma hederacea* etc.	a) Vita

b) Figura.

Rotunda, quae angulis plane orbata eſt: e. g. *Cyclamen*; *Crocus vernus.*

Ouata, cuius diameter longitudinalis ſuperat transuerſalem, baſi ſegmento circuli circumſcripta, apice anguſtiore: vt *Orchidibus* quibusdam.

Fuſiformis, quae eſt ſimpliciuſcula, oblonga, craſſa, verſus baſin ſenſim attenuata; v. c. *Daucus*; *Paſtinaca.*

Praemorſa, quae deorſum truncata, nec acuto apice terminatur; vt *Scabioſa ſuccisa*; *Plantago.*

Palmata, vbi longitudinaliter in plures lobos ſubaequales diuiditur verſus ortum: vt *Orchis latifolia*, *maculata.*

Teſticulata, eadem ac ſupra *ouata*, nonnullis *Orchidum* ſpeciebus propria.

Faſciculata, quae partibus carnoſis plus minusue productis, ad radicis ortum immediate munitis, conſtat; vt *Orchis abortiua*: *Ophris Nidus Auis.*

Tuberoſa, ex ſubrotundis carnoſis compoſita corporibus in faſciculum collectis. *Spiraea Filipendula*; *Solanum tuberoſum.*

Granulata, dicitur ea, quae corporibus ſphaericis carnoſis adhaeret radiculis filoſis; ſicuti *Saxifraga granulata.*

Bulboſa, dicitur ea, ex cuius ſuperficie inferiori vel baſi fibrillulae modo emittuntur et quae radix aliter, Bulbus dicitur, qui quoad ſubſtantiam triplici modo a Botanicis diſtinguitur; nempe,

Bulbus, qui eſt hybernaculum plantae ex rudimentis foliorum praeteritorum, vel

Solidus, qui ſubſtantia carnoſa, intus indiuiſa continua conſtat; vt Radix *Allii Satiui* et *Tulipae*, vel

Trun-

Tunicatus ex lamellis bulboſis, ſibi ſuperincumbentibus concentricis compoſitus; vt Radix Cepae, vel denique

Squamoſus, qui ſquamis imbricatis conſtructus eſt; v. c. *Lilii Albi* Radix.

Perpendicularis, quae recta deſcendit.

Horizontalis, quae ſub terra transuerſim extenditur: vt *Iris.*

Obliqua, quae a perpendiculari aut horizontali linea diſcedit.

Repens, quae longe ſub terra excurrit, et hinc inde nouos ſurculos profert demittitque, vt *Triticum repens.*

} c) Directione.

Simplex, quae non ſubdiuiditur.

Fibroſa, radiculas tenues numeroſas emittens.

Compoſita ſ. *Ramoſa*, quae in ramos fibroſos laterales ſubdiuiditur.

Dentata, dicitur ea, cuius articuli denticulis exiguis rectis breuibus conſtructi ſunt; vt *Datura.*

Articulata, quae geniculis intercipitur et vel hinc inde intermediis incraſſatur; vt *Conuallaria Polygonatum; Oxalis Acetoſella.*

} d) Structura

Tenera, quae fibrillulis minutiſſimis, facile deſtructibilibus, conſtat.

Compacta, ſubſtantia ſolida donata.

Farinacea, quae ſubſtantiam farinae ad inſtar intus continet.

Carnoſa, quae interne pulpa ſolidiuſcula ſucculenta repleta eſt.

Succulenta, quae humoribus copioſioribus praedita eſt.

Lignea, quae humoribus ſuperfluis caret, et denſiſſimis fibris adpreſſis conſtat.

} e) Subſtantia.

II. T R V N C V S.

Communiter ea pars plantae dicitur, quae e radice exſurgit, et flores cum fructificatione plus minusue ſuſtinet. Sunt autem diuerſis Truncorum diuerſa et propria nomina ſequentia:

1. *Caudex*, dicitur *Truncus* perennis, ſquamoſus et corticatus *Arboribus*, *Fruticibus Suffruticibusque* proprius.

2. *Caulis*, dicitur is, qui per annum durat, et folia, flores cum fructu profert, vt in *Herbis*.

3. *Culmus*, eſt Truncus *Graminibus* proprius, qui eleuat folia cum fructificatione, plerumque geniculatus aut enodis, annuus, fiſtuloſus aut ſpongioſus, vel ex foliis conuolutis compoſitus. Europaei annui omnes.

4. *Scapus*, appellatur Truncus vniuerſalis, qui flores tantum ſuſtinet absque foliis.

5. *Frondis* folium referens. *Filibus*.

6. *Surculus*, perennis, qui tenuis, vix lignoſus, folioſus et *Muſcis Frondoſis* proprius.

7. *Lora*, dicitur Truncus perennis, qui ex filis meris conſtat foliisque caret, vt *Lichenibus filamentoſis*; *Mucore*; *Conferua*.

8. *Stipes* plerumque annuus et aphyllus, quibus rami frons et fructificatio in vnum confluunt, vt *Filicibus*, *Fungis*. Stipes autem *Fungorum* eſt vel farctus, aut fiſtuloſus; vel annulatus, aut nudus.

Trunci differunt inter ſe vario modo.

Duratione. { *Herbaceus*, dicitur, cuius Caulis non lignoſus et quotannis aut biennis perit.
Fruticoſus, audit Caulis, ſi planta ſeu ſtirps caulem per hyemem ſeruet, ramis vero quotannis marceſcat; ſicuti *Solanum dulcamara*.

Suffru-

Suffruticoſus, eſt Truncus perennis, qui plures ab vna radice duriores humilioresque caules protrudit.
Arboreus, qui perennat et ex caudice ſimplici gemmifero conſtat.

} Duratione.

Praeſens aut *nullus*. vt *Carlina acaulis*.

} Numero.

Teres ſ. *rotundatus*, qui cylindricus et abſque angulis.
Semiteres, qui hinc planus, illinc conuexus.
Compreſſus, cuius latera duo oppoſita fere plana ſunt.
Anceps, in medio vtrinque conuexus; latere vero vtroque acuminatus gladium anceps referens.
Angulatus, qui pluribus, quam duobus angulis longitudinaliter notatus eſt.
Acutangulus, qui angulis ſcindentibus gaudet.
Obtuſangulatus, margine angulato obtuſo inſtructus.
Obſoletangulus, vbi anguli vix manifeſte conſpiciuntur.
Triquetrus, cuius latera inter angulos plana ſunt.
Trigonus, cuius latera inter angulos conuexa obſeruantur.

} Figura.

Simplex, nullis ramis inſtructus.
Ramoſus, ramis lateralibus praeditus.

Ramorum Diuiſio — *Ramis*
- *ſparſis* abſque ordine Caulem veſtientibus.
- *oppoſitis*, ſi duo rami ex eodem plano axillis prodeunt.
- *alternis*, cum vnus poſt alterum tanquam per gradus exit.
- *diſtichis*, ſi vtrinque e regione ſolum oriuntur.

} Diuiſione.

Ramus

Diuiſione. Ramis Ramorum. Diuiſio.

confertis, cum ita copioſi rami, ita totum occupant Truncum, vix relicto ſpatio.

patulis, vbi ad angulum rectum, aut quaſi rectum cum caule locati ſunt *Rami*.

verticillatis, cum plures quam 2 verticillatim truncum ambiunt.

faſciculatis, cum rami ſurſum quaſi in faſcicula eleuantur.

Subramoſus, dicitur is, qui ramis pauciſſimis lateralibus inſtructus eſt.

Ramoſiſſimus, vbi rami numeroſi absque ordine cumulati ſunt et collocati.

Superficie.

Laeuis, ſuperficie aequali donatus.

Striatus, longitudinaliter lineis impreſſis aut prominulis notatus.

Sulcatus, ſulcis profundis, latis, excauatis exaratus.

Glaber, ſuperficie lubrica ſ. polita et nuda inſtructa.

Scaber, corpuſculis rigidiuſculis prominentibus exaſperatus. *Cannabis*; *Humulus*.

Muricatus, corpuſculis ſubulatis, mollibus, non pungentibus, munitus.

Tomentoſus, villis intertextis vix conſpicuis obtectus, vnde ſaepius albidus: plantae marinae et ſaepe campeſtres ventis expoſitae, vt *Anemone Pulſatilla*; *Verbaſum Thapſus*.

Villoſus, pilis longioribus rarioribus, mollibus, conſpicuis pubeſcens, vt *Teucrium Chamaepythis*.

Hir-

Hirſutus, qui pilos profert longiores, magis conſpicuos, rariores et rigidiores.
Hiſpidus, ſetis rigidis adſperſus.
Vrens, ſtimulis adpreſſus. *Vrtica vrens.*
Aculeatus, aculeis inſtructus.
Spinoſus, ſpinis armatus, vt *Prunus Spinoſa*, *Crataegi* variae.
Papilloſus, corpuſculis pilo craſſioribus, pellucidis, capitulo ſaepius terminatus.

} Superficie.

Aphyllus, i. e. qui foliis caret.
Folioſus, folia gerens.
Nudus, qui deſtituitur foliis, ſquamis, ſtipulis absque excreſcentibus.
Squamoſus, foliolis ſquamas referentibus donatus.
Imbricatus, foliis vel foliolis, vno alterum tegentibus, vel vno altero inſtar tegulorum incumbentibus.
Vaginatus, foliorum vaginis cinctus; ſicuti *Gramina* et *Vmbelliferae.*
Alatus, vbi ſecundum caulis longitudinem folii pagina vna aut vtraque decurrit. *Verbaſum Thapſus*: *Cardui.*

} Veſtitu.

Plenus, qui nulla cauitate gaudet, ſed plene farctus eſt.
Fiſtuloſus, intus cauus, nec farctus.
Rigidus, nimis flexilis et facile frangens.
Articulatus, geniculis aut internodiis interceptus.
Debilis, minus profunde radicatus, hinc facile decumbens, niſi aliquo fulcro ſuſtentetur.
Filiformis, aequali vbique craſſitie donatus.
Annulatus, ad origines foliorum annulo quaſi cinctus.

} Structura.

Erectus

Directione.

Erectus, ſitu perpendiculari adſcendens.

Declinatus, prius adſcendens, dein terram verſus ſe flectens; flexionis angulo patentiſſimo inſtar carinae naviculae. *Potentilla aurea.*

Adſcendens, qui cum quadam cauitate ſucceſſiue ab horizonte ſuperiora verſus recedit.

Obliquus, a perpendiculari aut horizontali linea diſcedens.

Incuruatus ſ. *inflexus*, dum primum erectus, deinde arcuatus.

Reclinatus, arcuatim verſus terram.

Nutans, apice extrorſum reflexus.

Diffuſus, ramis absque ordine patentibus. *Fumaria officinalis.*

Strictus dicitur is, qui plane eſt erectus, perpendicularis, nec minime flexuoſus.

Laxus libere, vel ex debilitate, in arcum flexilis, aut nutans.

Procumbens, debilis horizontaliter terrae innitens.

Decumbens ſ. *Proſtratus*, baſi decumbente erectus ſuper terram extenſus.

Repens, radiculas hinc et inde exerens procumbendo ſuper terram. *Potentilla Anſerina.*

Stolonifer, turiones ad radicem emittens. *Potentilla reptans; Aiuga.*

Sarmentoſus, qui propagines ſteriles, foliaceas, filiformes et ſubrepentes cum geniculis radicantibus profert. *Vitis ſinifera.*

Radicans, ramis radices proferens, *Hedera Helix.*

Cyrrhifer, cirrhos emittens, v. *Lathyrus.*

Scandens, adſcendendo ad alia corpora tentaculis ſeſe ſuſtentans. *Clematis Vitalba.*

Volubilis, qui ſpiraliter adſcendit per ramum alienum, aut dextrorſum ſ. contra ſolis motum, vt *Conuoluulus*;

Pha-

Phaſeolus: aut ſiniſtrorſum ſ. ſecundum Solem vulgo, ſicuti *Humulus*; *Lonicera*.

Linearis, eſt lunulae longitudo ab vnguis radice verſus vnguem extenſa.
Vnguiculatus, lineae 6 vel vncia dimidia.
Pollicaris, eſt longitudo aut diameter extimi articuli pollicis.
Palmaris (vnciae 3) diameter 4 digitorum transuerſorum parallelorum dempto pollice.
Spithameus (vnciae 7), qui aequat ſpatium inter apicem pollicis indicis extenſum.
Dotrantalis (vnciae 9) aequans ſpatium inter apicem pollicis et digiti minimi extenſum.
Pedalis (vnciae 12) qui comprehendit ſpatium a flexura cubiti ad baſin pollicis.
Orgyalis (pedes 6) valens hexapodam, ſeu humanam altitudinem menſuram inter manus expanſas.

} Menſura. a) ſecundum longitudinem.

Exprimitur ſimili notiſſimo v. c. *pollicis*, *capitis humani*.

} b) ſecundum craſſitiem.

Vniflorus, bi- tri- multiflorus, ſeu flore vnico, duobus, tribus vel pluribus ornatus.
Paniculatus, ramis varie ſubdiuiſis, floribus numeroſis: *Erigeron canadenſe*.
Spicatus. cuius rami ſpicas ipſas vel ſpicaeformes flores gerunt.
Monophylus, di- tri- polyphyllus, vbi Caulis ſeu vnico, duobus, tribus vel pluribus veſtitus foliis.

} Foliatione. ſecundum Floreſcentiam.

III. FOLIVM.

Eſt productio ſubſtantiae plantae corticalis, parenchymate abundans, in paginam ſaepius attenuata, attra-

attrahens praeparansque humores. Folia autem quaedam *ſimplicia* ſunt, *compoſita* alia; illa appellantur, quorum petioli aut nerui medii in vnicam ſuperficiem extenduntur; haec contra dicuntur, quorum petiolus plura, quam vnum, profert folia. In omni folio conſideratur, praeter numerum etiam ſubſtantia, figura, directio, ſuperficies, ambitus, inſertio, ſitus, etc. Sunt itaque folia.

a) Ortu.

- *Radicalia*, quae immediate e radice prodeunt; *Caulina*, quae e caule enaſcuntur; *Ramea*, e ramis.
- *Axillaria*, quae ex axillis, ſcilicet inter ramum et caulem, ex angulo ſupra prodeunt; *Subaxillaria*, infra.
- *Floralia*, quae ad florum exortum inſeruntur, vel et ipſis pedunculis adhaerent, perſiſtentia ſua a bracteis deciduis diſtincta.
- *Seminalia*, quae antea Cotyledones fuerunt, atque ex ſemine emergunt, caduca.

b) Numero.

- *Solitaria*, vbi vnicum ex eodem loco enaſcitur.
- *Binata*, foliolis tantum duobus.
- *Ternata*, foliis tribus ex eodem plano, vt *Lyſimachia*.
- *Faſciculata*, ſi plura diſtincta ex eodem puncto prodeunt.

c) Circumſcriptione.

- *Orbiculata*, quorum diameter longitudinalis et transverſalis aequalis, peripheria circinnata.
- *Subrotuda*, quorum figura orbiculato proxime accedit.
- *Ouata*, quorum diameter longitudinalis ſuperat transverſalem, baſi ſegmento circuli circumſcripta, apice vero eodem anguſtiore.

Oualia

c) Circumſcriptione.

Oualia ſ. *Elliptica*, quorum latitudo eſt fere tertia pars ſuae longitudinis, ſ. quae ex orbiculato-oblonga vtraque extremitate rotundata aequali praedita ſunt.

Parabolica, quorum diameter longitudinalis ſuperat transuerſalem et a baſi ſurſum anguſtatur in ſemiouatum.

Oblonga, quorum diameter longitudinalis aliquoties ſuperat transuerſalem, et vtraque extremitas ſegmento circuli eſt anguſtior.

Ouato-oblonga, Ouata ad oblongam figuram accedentia.

Linearia, aequali vbique latitudine, interdum vtraque extremitate tantum anguſtantur.

Lanceolata, quorum latitudo vix ſexta pars eſt totius longitudinis.

Lanceolato-ouata, vbi lanceolata ad ouatam figuram ſubaccedunt.

Ouato-lanceolata, ouata ad lanceolatam figuram accedentia.

Capillacea, tenuiſſima fere ad inſtar capilli.

Setacea, ſetum referentia.

Aceroſa, eadem, quae *Linearia*, perſiſtentia plerumque baſi articulatione ramo inſerta, vt in Pino, Iunipero, Taxo etc.

Subulata, ad baſin linearia verſus apicem ſenſim attenuata.

d) Angulis.

Teretia, quae maxima ex parte cylindricam formam habent.

Semiteretia, vna parte explanata, altera conuexa.

Triangularia, angulis tribus prominentibus inſtructa.

d) Angulis.

Triquetra, quae tribus lateribus longitudinaliter planis ſunt praedita.

Deltoidea, rhombea ſunt ex 4 angulis, quorum laterales minus a baſi diſtant, quam reliqui.

e) Figura.

Peltata, quorum petioli inſeruntur folii diſco, non margini.

Cordata, ſunt ouata baſi excauata angulis poſticis deſtituta ſeu cordis formam infuſi referentia.

Reniformia, ambitu rotundata, baſi exciſa et in latitudinem magis, quam in longitudinem extenſa.

Lunata, apice conuexa, baſi concaua, breuia, lobis lateralibus acuminatis, inſtructa.

Carinata, nauiculae in modum concaua.

Emarginata, apice excauata.

Sagittata, triangularia baſi ſinu excauata, angulis poſticis acutis.

Haſtata, triangularia baſi lateribusque excauatis, ramis patulis. *Rumex Acetoſella.*

f) Ambitu.

Integra, indiuiſa, ſinu omni deſtituta. Ergo his opponuntur ſequentia:

Partita, ad baſin fere diuiſa, vnde 2—3— multipartita a numero partium oriuntur.

Fiſſa, diuiſa ſinubus linearibus, marginibus rectis, vtpote 2—3—4—5— et multifida.

Lobata, vbi ſunt diuiſa in ſegmenta profundiora et latiora, quorum numerus conſtituit *Folia* 2—3—4 et 5— *loba.*

Palmata, diuiſa vltra medium in Lobos plurimos ſubaequales baſi cohaerentes.

Digitata, ſegmentibus anguſtioribus, digitos aemulantibus, fere ad baſin vsque productis, et petiolo ſimplici ſ. indiuiſa ſegmenta adnectuntur plura.

α) *Quoad*

α) *Quoad Sinus ſcilicet diſcum folii in partes ſecantes.*

Lyrata, quae ſunt transuerſim diuiſa in lacinias, ita, vt ſuperiores ſint maiores, inferiores remotiores.
Inciſa, in ſegmenta anguſta inaequalia.
Laciniata, varie ſecta in partes, partibus itidem indeterminate ſubdiuiſis.
Pinnatifida, transuerſim diuiſa in lacinias horizontales oblongas.
Runcinata, ſunt pinnatifida, lobis antice conuexis, poſtice transuerſis. *Leontodon Taraxacum.*
Sinuata, quae lateribus ſinus dilatatos admittunt.

β) *Quoad Marginem ſ. extremam oram folii ad latera, intacto diſco folii.*

Spinoſa, quae margine exeunt in acumina duriora, rigidiora, pungentia.
Dentata, quae acumina horizontalia, folii conſiſtentia, ſpatio remota habent.
Serrata, margine inciſo: omnibus inciſuris extremitatem reſpicientibus.
Duplicato-ſerrata, inciſuris iterum inciſis.
Crenata, margine inciſuris ſine reſpectu extremitatis ſecto, vnde *acute ſ. obtuſe-crenata*, *duplicato-crenata*, crenis iterum crenatis.
Cartilaginea, quorum margo cartilagine, a ſubſtantia folii diuerſiſſima, firmatur.
Ciliata, quorum margo ſetis parallelis longitudinaliter obvallatur, e. g. *Thymus Serpillum.*
Lacera, quae margine varie diuiſa ſunt ſegmentis difformibus.
Eroſa, ſinuata ſinubus minimis obtuſis laciniisque inaequalibus inſtructa.

} f) Ambitu.

f) Ambitu.

Repanda, quorum margo angulis, eisque interiectis ſinubus circuli ſegmento inſcriptis, terminatur.

Integerrima, quae margine per totum ambitum integerrimo.

g) Apice.

Acuta, quae terminantur angulo acuto.

Acuminata, apice ſubulato terminantia.

Cuſpidata, neruo in acumen rigidum exeuntia.

Mucronata, prioribus ſimilia, ſed acumine longiore pungente inſtructa.

Cirrhoſa, quae terminantur Cirrho.

Obtuſa, intra ſegmentum circuli terminantia.

Retuſa, in ſinum obtuſum excurrentia.

Praemorſa, quae obtuſiſſima terminantur inciſuris inaequalibus.

Emarginata, quae terminantur Crena. Vnde *acute* vel *obtuſe emarginata*.

Truncata, linea transuerſali deſinentia.

h) Superficie.

Nitentia, quae glabritie lucente ſunt praedita.

Lucida, vitri ad inſtar, maiore praecedentis gradu glaberrima, et quaſi illuminata.

Laeuia, quorum ſuperficies aequales ſunt absque omni pube piloſo, ſetoſa eadem ſunt *Glabra*.

Nuda, excreſcentiis piloſis, verrucoſis, ſpinoſis etc. deſtituta.

Venoſa, vaſis diſcurrentibus multifariam diuiſis praedita. Qua de re oriuntur ſequentia.

- α) *Auenia*, venis deſtituta.
- β) *Rugoſa*, cum venae foliorum contractiores euadunt quam diſcus, vt interiecta ſubſtantia adſcendat.
- γ) *Lacunoſa*, quae foueas inter venas interiectas habent. *Lich. pulmonarius.*

δ) *Bul-*

δ) *Bullata*, ſubſtantia folii quaſi in veſiculas elevata.

Neruoſa, vbi vaſa ſimpliciſſima absque ramulis longitudinaliter extenduntur a baſi verſus apicem. Iterum quoad diuiſionem et magis minusue praeſentiam diverſa, et ſunt:

α) *Trineruia*, quae ſolummodo 3 vaſis gaudent et ſ. p.

β) *Triplineruia*, cum 3 vaſa ſingula ſtatim alia 3 apice ſuo exporrigunt.

γ) *Eneruia*, quae huiusmodi vaſis carent.

δ) *Lineata*, quae lineas diſtinctas exhibent, neque tam profundas, nec eminentes.

ε) *Striata*, lineis ſuperficialibus excauatis parallelis inſcripta.

ζ) *Sulcata*, angulis numeroſis totidemque interiectis ſinubus longitudinaliter exarata.

} h) Superficie

Punctata, punctis excauatis adſperſa.

Papilloſa, punctis veſicularibus carnoſis tecta.

Papuloſa, quae tuberculis ſaepe coloratis, farctis exaſperata ſunt.

Viſcida, humore tenaci oblinita.

Villoſa, pilis mollibus tecta.

Tomentoſa, villis intertextis vix conſpicuis obducta.

Sericea, pilis adpreſſis, molliſſimis nitidis conſpicuis tecta.

Lanata, pilis incuruatis imbricatis, quaſi tela araneae induta, v. c. *Saluia*.

Barbata, pilis villisque parallelis, fere faſciculatis, inſtar barbae hirci obſita.

Piloſa, vbi pili diſtincti elongati tegunt ſuperficiem.

Scabra, quum punctis eminentibus rigidiuſculis per folii diſcum ſparguntur.

} i) Veſtitu.

 Hiſpi-

i) Veſtitu.

Hiſpida, ſetis rigidis fragilibus diſcum folii exaſperata.

Strigoſa, aculeis lanceolatis rigidis in ſuperficie.

Aculeata, cum Aculei pungentes rigidi occupant diſcum.

k) Expanſione

Plana, quae vtramque paginam vbique parallelam gerunt.

Canaliculata, ex ſulco profundo ſecundum totam longitudinem excauata in dimidiatum fere cylindrum.

Concaua, cum margo folii arctior, quam vt diſcum circumſcribat, vnde deprimitur diſcus.

Plicata, diſco plicis acutis alternatim flexo, angulis dependentibus adſcendentibusque. *Alchemilla.*

Vndulata ſunt, cum diſcus folii verſus marginem convexe adſcendit deſcenditque. *Scolopendrium.*

Criſpa, margine luxuriante, vt Diſcus euadat maior, qua de re vndulata fiunt. *Lepidium*; *Naſturt.*

l) Inſertione.

Seſſilia, quae immediate Cauli vel Ramo absque petiolo inſident. Opponuntur his

Petiolata, quae petiolo ad baſin inſeruntur.

Peltata, ſi petiolus diſco ſolummodo interitur, vt *Hydrocotyle*, *Nymphaea.*

Amplexicaulia, ſi baſis folii vtrinque ambiat latera Caulis transuerſim. *Semiamplexicaulia* gradu modo differunt ab illis.

Perfoliata, quae baſi transuerſim Caulem per totum cingunt vt *Lonicera Caprifol. Bupleurum.*

Confluentia, quae ad baſin inter ſe cohaerent.

Vaginantia, baſi formante tubum, caulem vel culmum veſtientia. Sicuti *Gramina* et plantae *vmbelliferae.*

Decurrentia eadem, quae alata, quae baſi folii deorſum ſecundum caulis longitudinem extenduntur.

Alterna,

Alterna, cum vnum poſt alterum tanquam per gradus circa Ramum oritur.
Oppoſita, vbi 2 per paria decuſſatim e regione collocata ſunt.
Decuſſata ſunt oppoſita, vt planta verticaliter inſpectu folia 4— fariam vergant.
Verticillata, pluribus quam 2 foliis ex eodem plano horizontali prodeuntibus caulem ambeuntia.
Faſciculata, vbi plura foliola ex vno eodemque puncto progrediuntur. *Larix.*
Sparſa, quae absque certo ordine conſtituta ſunt.
Conferta, quae ita ſunt copioſa, vt ramos occupent totos, vix relicto ſpatio.
Remota, ſpatio a ſe inuicem diſtantia. Iis opponuntur
Approximata, quae ad ſe inuicem proxime accedunt.
Imbricata, quando parallele ſuperficie recta ſibi inuicem incumbunt et ſe quo ad partem tegunt. *Iuniperus.*

n) Directione

Erecta, quae ad angulum acutiſſimum cauli obſident.
Obliqua, cum baſis caulem, apex horizontem reſpicit. *Fritillaria.*
Aduerſa, cum ſuperficies ſuperior non coelum ſed horizontem ſpectat.
Adpreſſa, cum diſcus folii approximatur Cauli.
Inflexa, apice ſurſum, dein verſus caulem flexo.
Recurua ſ. *reflexa*, apice deorſum, dein verſus Caulem reflexo.
Reclinata, deorſum verſus petiolum flexa, vt arcus ſit baſi inferior, apice deſcendente.
Reuoluta, quae deorſum reuoluuntur.
Dependentia ſ. *pendula*, quae recte terram ſpectant.
Adſurgentia, arcuatim erecta, ſeu primum declinata, verſus apicem demum erecta.

m) Situ.

n) Directione.

Obuerſa, quorum baſis anguſtior, ita, vt baſis concipiatur.

Reſupinata, cum folii ſuperficies terram, et inferior coelum ſpectat.

Submerſa ſ. *demerſa*, intra aquae ſuperficiem abſcondita.

Natantia, quae ſuperficiei aquae natant. *Nymphaea.*

Horizontalia, quae ad angulum rectum a caule diſcedunt.

Radicata, quae radiculas demittunt ex ſubſtantia ipſius folii.

o) Subſtantia

Membranacea, quae inter vtramque ſuperficiem nulla accedente pulpa ſcatent.

Scarioſa, ſubſtantia ſicca arida, tactu ſonora.

Gibba, quae vtraque ſuperficie conuexa mediante copioſiori pulpa.

Tubuloſa, interne ſunt caua.

Pulpoſa, quae interne molli pulpa repleta ſunt. *Sedum.*

Carnoſa, quae interne firmior fere ſucculenta pulpa referta ſunt.

Compreſſa, quae a lateribus marginalibus comprimuntur, vt ſubſtantia folii maior fiat, quam Diſcus.

Compacta, ſubſtantia firma ſolidaque conſtantia.

p) Duratione

Decidua, ſi ante fructus maturitatem cadere ſolent.

Caduca, ante vel ſtatim poſt explicationem Floris euaneſcunt.

q) Compoſitione.

Compoſita, Secundum vero gradus compoſitionis differunt ſequenti modo:

numero.

α) *Binata*, vbi petiolo adnectuntur foliola bina.

β) *Ternata*, — — — — terna.

γ) *Quinata*, — — — — quina.

Digita-

Digitata, cum petiolus ſimplex apice annectit foliola plura. figura.

Pedata, cum petiolus bifidus latere tantum interiore adnectit foliola.

Pinnata, petiolo ſimplici lateribus adnectente foliola plura. Quae vario modo differunt et conſtituunt ſequentia:

α) *Abrupte pinnata*, nec Cirrho, nec foliolo terminato, eadem ac *Pinnulis* ſine pari.

β) *Alternatim pinnata*, vbi pinna maior foliolis alternis minoribus gaudet.

γ) *Articulate pinnata*, vbi folia petioli communi articulato donata.

δ) *Cirrhoſe pinnata*, cum pinnata Cirrho terminantur.

ε) *Decurſiue pinnata*, vbi pinnata foliolis decurrentibus per petiolum.

ζ) *Duplicato pinnata*, cum petiolis lateribus adfigit foliola pinnata.

η) *Interrupte pinnata*, vbi Folia foliolis ruptis, pinnata foliolis alternis minoribus gaudent.

ϑ) *Oppoſite pinnata*, vbi pinnata foliolis oppoſitis collocata ſunt.

ι) *Triplicato pinnata*, cum petiolus communis adfigit plura foliola bipinnata.

Decompoſita, cum petiolus communis diuiditur in plures ſimplices, qui item petiolos plures gerunt. Haec autem ſunt:

a) *Bigeminata*, cum petiolus dichotomo apicibus adnectit foliola quatuor.

b) *Biternata*, cum petiolus gerit 3 folia ternata, eadem ac *duplicato-ternata*

 c) *Bi-*

c) *Bipinnata* ſ. *duplicato-pinnata* cum petiolus adfigit foliola pinnata.

Supradecompoſita, ſi petiolus ſemel ramificatus iterum in alios ramos ſubdiuiſos adnectit plurima foliola et ſecundum variam ramorum diuiſionem audiunt:

a) *Tergemina* ſ. *triplicato-bigemina*, cum petiolus trifidus vtroque apice foliola duo fert et inſuper foliola 2 ad diuaricationem petioli communis.

b) *Triternata* cum petiolus adfigit 3 foliola biternata.

c) *Tripinnata* ſ. *triplicato-pinnata*, cum petiolus communis adfigit plura foliola bipinnata.

IV. F V L C R A.

Aliis quoque *Adminicula* ſunt partes illae, quae plantis tutelae aut aptiori ſuſtentationi inſeruiunt. Hodie autem decem ſpecies numeratur: 1) Petiola, 2) Stipula, 3) Cirrhus, 4) Inuolucrum, 5) Spatha, 6) Seta, 7) Pubes, 8) Arma, 9) Bractea, 10) Pedunculus.

1. *Petiolus* ſ. fulcrum ſuſtinens folium, nec fructificationem, vario differt modo, et quidem:

a) Magnitudine.
- *Breuiſſimus*, qua magnam partem non attingit folii longitudinem.
- *Breuis*, nondum folii longitudinem attingens.
- *Mediocris*, longitudine folii.
- *Longus* ſuperens / *Longiſſimus* ſuperans aliquoties } longitudinem folii.

b) Figura.
- *Linearis*, aequali vbique latitudine.
- *Alatus*, qui ſecundum longitudinem foliatus eſt.

Cla-

Clauatus, verſus apicem incraſſatus.
Membranaceus, complanatus more folii.
Teres, Semiteres, Triqueter.
Canaliculatus, ſupra ſulco profundo longitudinaliter excauatus.

b) Figura.

Inſertus, perpendiculariter ramo inſidens.
Adnatus, quando baſi latiori ita cohaeret, vt absque laceratione caulis epidermidis auelli nequeat.
Decurrens, Alatus, Amplexicaulis; Vaginans.
Appendiculatus, ramentis foliaceis ad baſin inſtructus.

c) Inſertione.

Erectus, patens, adſurgens, recuruatus.

d) Directione.

Radicalis
Caulinus
Rameus
Axillaris

vid. p. 32.

(e) Situ.

Glaber.
Nudus.
Pubeſcens.
Articulatus.
Aculeatus

vid p. 28.

Spinoſus, ſpinis leuioribus indureſcentibus pungentibusque armatus.

f) Veſtitu.

2. *Stipula* eſt Foliolum vnum aut duplex baſi petiolorum vel paſſim pedunculorum adnatum. — Sunt autem ſequentes.

Caducae, quae ante foliorum caſum cadunt.
Deciduae, ſi cum foliis cadunt.
Perſiſtentes.

1. Ratione durationis.

Geminae, ſi binae diſtinctae iuxta ſe poſitae ſunt.
Nullae ſ. *deficientes,* tunc appellantur folia *exſtipulata.*

2. Rat. numeri.

Breues,

3. Rat. durationis. *Breues, breuiſſimae, mediocres, longae, longiſſimae.*

4. Rat ambitus. *Integrae, quae indiuiſae ſunt; ſerratae, ciliatae, denudatae; laciniatae, fiſſae.*

5. Rat. figurae, *Setaceae; lanceolatae; ſubulatae; enſiformes; ſemiſagittatae; ſagittatae; lunatae; ouatae; ſubrotundae; orbiculatae etc.*

6. Rat. veſtitus. *Glabrae, hirtae: ſpineſcentes apicibus duris acutis pungentes.*

7. Rat. ſitus
- *Laterales*, ad latus petioli aut pedunculi.
- *Extrafoliaceae*, ſi extra folii ortum exiſtunt.
- *Intrafoliaceae*, ſi intra — — exiſtunt.
- *Oppoſitifoliaceae*, ſi vtrinque foliorum oppoſitorum petiolis adhaerent, aut ſi folia e regione opponuntur.

3. *Cirrhus* eſt Vinculum filiforme, ſpirale, quo planta alicui corpori alligatur: *Vitis; Lathyrus; Vicia; Piſum; Phaſeolus.* Eſt:

a) *Axillaris*, qui ex ala inter folium et ramum oritur.

b) *Foliaris*, ex ſubſtantia folii enatus plerumque ex ipſius apice.

c) *Petiolaris*, qui petiolo inſeritur.

d) *Peduncularis*, ex pedunculi baſi progreſſus.

4. *Spatha* eſt Membrana, cuius baſis amplectitur pedunculum vnum pluresue, et quoad numerum, directionem et figuram diuerſa. Qua de re numerantur:

Vniflora, 2—3— et multiflora.
Monophylla, 2—3— polyphylla.
Plana, concaua, conuoluta, longa, breuis, etc.
Erecta, declinata.

5. *Seta* audit Filamentum, quod Muſcorum capſulas ſuſtinet. Haec autem eſt, *vel*

Ter-

Terminalis, *vel* Lateralis; *vel*
Solitaria, *vel* Adgregata; vel
Breuis, vel Longa.

6. *Pubes* ſunt Organa mutua ad tutelam externarum aëris iniuriarum, aut liquoris alicuius ſeparationem et excretionem deſtinata. Huc pertinent.

Scabrities, quae ſunt tubercula, aut verrucae exiguae, rigidiuſculae.

Pili, ſunt ductus excretorii plantae filiformes, molles, valde flexiles, elaſtici tamen, ſimplices vel ramoſi.

Lana, ſunt Setulae longiores, molles, tenuiores, quae ad inſtar telae araneae plantas obtegunt, easque a nimio aeſtu defendunt. *Verbacum Thapſus.*

Tomentum, eſt excreſcentia piloſa, ſetulis breuioribus, mollibus intertextis vix conſpicuis conſtans. *Populus alba.*

Barba, eſt excreſcentia e pilis parallelis, prolixis compoſita.

Villus, pilis longe tenerioribus breuioribusque inſtructus.

Strigae, excreſcentiae ſetoſae, rigidae, declinatae, inſtar linguae felis.

Setae, ſunt excreſcentiae pilis ſimiles, ſed rigidae, inflexiles, erectae. Huc autem numerantur:

1) *Simplices*, continuo ſecundum longitudinem extenſae.

2) *Ramoſae*, alias rurſus diuiſas exerentes.

3) *Hamoſae*, apice reflexae, et animalibus facile adhaerentes.

4) *Plumatae*, inſtar plumae ex vtroque latere oppoſito alias ſimplices ſ. rachi communi adnectentes.

5) *Stel-*

5) *Stellatae*, ſi ſetae ſimplices ſetam communem ambiunt.

Hami, ſunt mucrones acuminati apice ſimplici arcuatim reflexi, quibus quaedam plantarum partes adhaerent animalibus praetereuntibus. *Lappa*, *Geum vrbanum*.

1) *Glochides*, ſunt ſetae apice duplici angulate reflexae: inſtar cuſpidis teli retrorſum dentati.

2) *Triglochides*, ſunt glochides tricuſpides.

Papillae, ſunt glandulae humorem excernentes, variis plantarum partibus inſidentes, qua de re ſecundum locum occupantes appellantur

Foliaceae, in foliis ſitae; vt *Salix alba*.
Stipulares, in ſtipulis.
Petiolares, in petiolis.
Pedunculares, in pedunculis.

Praeter has partes commemoratas reperiuntur Glandulae bracteis, calyce, corolla, ſtaminibus, ſtylo, ſtigmate et germinibus. Caeterum ſecundum earum figuram dicuntur *capitatae*, *cylindraceae*, *rotundatae*, *ouatae*, *lanceolatae*, *lenticulares*, *conicae*; et denique ratione ſuperficiei: *pellucidae*, *coloratae* vel *excoloratae*.

Vtriculi, ſunt vaſcula repleta liquore ſecreto.
Viſcoſitas, qualitas humoris tenacis.
Glutinoſitas, ſi humor craſſus et tenax partes oblinat. *Ceraſtium viſcoſum*; *Senecio viſcoſus*.

7. *Arma* ſunt excreſcentiae rigidae laedentes, quibus ab animalium tactu defenditur planta. Nempe

a) *Aculei*, ſunt mucrones pungentes plantae cortici tantum adfixi. *Roſa*.

b) *Fur-*

b) *Furcae* ſunt aculei ramoſi, vbi plures baſi vniti ſunt: hinc bifidae, trifidae. Berberis.

c) *Spinae* ſunt mucrones e ſubſtantia ipſa lignea protruſi, rigidi, acuti. *Prunus Spinoſa.* Sunt:

terminales, in apicibus ramorum, foliorum;

axillares, inter folium et ramum ortae.

calycinae, ex ipſo calyce, eius laciniis foliolisve enatae;

foliares ex foliis,

ſimplices.

d) *Stimulae*, ſunt mucrones puncturas inflammatorias efficientes, vnde pruriginoſae euadunt partes, *Vrtica.*

8. *Bractea*, foliolum aut ſquama flori ſubiacens. Colore et Figura a caeteris recedens. *Tilia*, *Saluia*, *Fumaria bulboſa.* Nempe

a) colore: Coloratae. / Excolores.

b) figura. *Coma*, conſtat bracteis, quae caulem terminant magnitudine inſigni. *Fritillaria Imperial.*

c) numero. *Vna*, *duae*, *plures.*

d) duratione: *decidua.* / *perennis.*

9. *Pedunculus* eſt fulcrum ſolummodo ſuſtinens fructificationem, nec folia. Eſt enim:

Partialis, aliis quoque *pedicellus* appellatus, vnicam ſuſtentat plerumque fructificationem, vel ex alio communi enatus eſt.

Communis, qui plures fructificationes ſuſtinet.

Variat autem: a) Numero, b) Loco, c) Situ, d) Directione, e) Menſura, f) Structura.

Nullus,

a) Numero.
Nullus, tunc oritur flos ſeſſilis.
Solitarius, vbi vnicus eſt in loco.
Geminatus, qui duplex in eodem loco.

b) Loco.
Radicalis, immmediate ex ipſa radice exſurgens.
Caulinus, ex caule: *rameus*, ex ramis.
Petiolaris, ex petiolo enatus.
Cyrrhiferus, promens vna cirrhum. Vitis.
Terminalis, qui ramum vel caulem terminat.
Axillaris, qui inter axillas foliorum et caulis enaſcitur.
Oppoſitifoliaceus, qui folio e regione opponitur. *Solanum Dulcamara.*
Laterifoliaceus, ad latus baſeos folii locatus; vt *Symphytum.*
Interfoliaceus, cum inter folia oppoſita alternatim collocatur. *Aſclepias Vincetoxicum.*
Suprafoliaceus, qui ſupra folium egreditur.

c) Situ.
Alternus. Sparſus.
Aggregatus, *Oppoſitifoliaceus.*
Verticillatus, ſi plures quam duo in eadem altitudine caulem ambiunt.

d) Directione.
Adpreſſus.
Cernuus, cum apice incuruatur, vt Flos verſus latus alterum vel terram nutet. *Bidens cernua. Carduus nutans.*
Erectus, qui ſitum perpendicularem habet.
Patens, ſi continuo magis a ſe diuergunt plures ex eodem loco producti.
Coarctatus, cum plures pedicelli culmo approximantur.
Reclinatus, vbi arcuatim deſcendit.
Nutans, apice extrorſum reflexus.

Pendu-

Pendulus, terram verſus perpendicularem habens directionem.
Flaccidus, debilis ita, vt a proprio floris pondere dependeat.
Adſcendens, qui primum paulo declinatus, demum recta ſurſum fertur.
Strictus, omnino perpendicularis ſine flexura.
Flexuoſus, qui a flore ad florem flectitur. *Aira flexuoſa.*
Retrofractus, vi quaſi ad dependentiam redactus.
} d) Directione.

Breuis. Breuiſſimus.
Longus. Longiſſimus (reſpectu ad floris magnitudinem). } e) Menſura.

Teres. Triqueter. Tetragonus.
Filiformis, qui tenuis eſt et aequaliter craſſus, ita, vt filum aemuiet.
Attenuatus, verſus apicem ſ. florem parum tenuior factus.
Incraſſatus, qui apicem verſus ſenſim maiorem acquirit molem.
Clauatus, prope florem clauae ad inſtar incraſſatus.
Nudus, qui bracteis, foliis, ſquamis aut quadam pubis ſpecie caret.
Squamoſus, ſquamis adſperſus.
Foliatus, foliis tectus.
Bracteatus, bracteis inſtructus.
Geniculatus. Articulatus.
} f) Structura.

V. INFLORESCENTIA.

Eſt modus, quo flores pedunculo plantae annectuntur, graduali modificatione ſcandit, et ſic eſt vel *Solitarius*, qui pedunculo vnico ſimplici, bifido, 3— fido etc. conſtat; dehinc pedunculus 1—2—3—florus etc., vel contra *Aggregatus*, qui ex pluribus foliis conſtat, et figuram quandam format.

 I. *Mo-*

I.

Modus autem *florendi ſolitarius* in genere gignit ordines ſequentes, videlicet:

a) Loco.

Flores Hermaphroditi, qui Staminibus, Piſtillo et Stigmate inſtructi ſunt.

Styloſtemonoides, vbi Stamina Piſtillo eiusque Nectario diſtincte corolla ſunt incluſa.

Monoclini, vbi flores ſolummodo vel ſtamina, vel piſtillum in eadem planta ſeparatim gerunt.

Diclini, vbi mares a feminibus plane ſeparati ſunt, ita, vt vterque domicilium proprium in diſtincto indiuiduo obtineat.

Polygamoides, vbi in eadem ſpecie florum inuolucra ſtamina cum piſtillo, dein quoque mares vel feminas includunt.

b) Compoſitione.

Flores ſimplices, intra Perianthium aut Corollam vnicum receptaculum conſtituentes.

Flores compoſiti, cum flosculi ſeſſiles plures receptaculo communi integro et perianthio communi continentur, ſimulque antheris in cylindrum connatis inſtructi ſunt. Sicuti in *Syngeneſia*. Sunt autem rurſus:

1) *Ligulati* (ſ. *Semifloſculoſi* TOVRN), qui Corollulis floſculorum omnibus planis imbricatis verſus ambitum expanſi ſunt compoſiti.

2) *Tubuloſi*, Corollulis floſculorum omnibus tubulatis ſubaequalibus conſtantes.

3) *Radiati*, ſi Corollulae diſci tubuloſae, in Ambitu contra, floſculi difformes ſunt, et quidem in ambitu floſculis:

a) *ligulatis*.

b) *tubuloſis*. Centaurea.

c) *ſubnudis*. Artemiſia.

Soli-

Solitarii, ſeparati loco a reliquis in eodem caule adſtantibus.
Vnici, ſolummodo in eodem caule.
Bini, *Terni*, *etc. copioſi*, vbi totidem floſculi ante ſibi adſident in eadem ſerie. *Daphne. Mezereum.*

b) Compoſitione.

Terminales, ad apicem Caulis ſ. Rami poſiti.
Laterales, ſi lateri Caulis adfixi ſunt.
Vnilaterales ſ. *ſecundi*, vbi flores omnes ad vnum idemque latus inſeruntur.
Sparſi, ſi plures absque ordine egrediuntur.
Seſſiles, pedunculo deſtituti. *Pedunculati* contra pedunculo inſtructi.

c) Situ.

Erecti, qui ferme perpendiculariter coelum reſpiciunt.
Cernui, vbi pedunculi apice ita incuruati ſunt, vt flores verſus latus alterum vel Terram nutent. *Bidens cernua.*
Nutantes, qui terram magis reſpiciunt, quam antecedentes. *Carduus nutans.*
Verticales, perpendiculariter terram verſus directi.
Horizontales, qui limbo ſuo horizonti paralleli ſunt.

d) Directione.

II.

Modus florendi aggregatus is audit, qui ex pluribus foliis conſtat, et dehinc: *Vaſciculum*, *Verticillum*, *Capitulum*, *Paniculam*, *Strobilum*, *Amentum*, *Spicam*, *Corymbum*, *Thyrſum*, *Racemum*, *Cymam* et *Vmbellam* format.

I. FASCICVLVS, cum Flores ex eodem loco in directione erecta parallela paucis pedunculis ſimplicibus inſident. *Dianthus barbatus.*

II. VERTICILLVS, vbi Flores ex alis foliorum caulem annuli ad inſtar ambiunt; hinc plantae hacce flo-

 reſcentia

reſcentia donatae *Verticillatae*, ad quas praeprimis *Didynamia* L. pertinet, appellantur. Sunt autem:

1) *Seſſilis*, ſi floſculi pedunculo carent et immediate caulo aſſident.

2) *Pedunculatus*, vbi flores eleuantur pedunculis.

3) *Nudus*, inuolucris bracteis etc. deſtitutus; contra autem.

4) *Bracteatus*, bractea inſtructus, et

5) *Inuolucratus*, inuolucro quodam munitus.

6) *Confertus*, qui conſtat floſculis plurimis denſe arcteque coniunctis.

7) *Sparſus*, vbi plures verticilli abſque ordine prognaſcuntur.

8) *Horizontalis*, aequori paralleli.

9) *Supraaxillaris*, vbi plures floſculi pedunculati, vel ſeſſiles, ex eodem centro ambitu aequali prodeunt.

10. *Diſtans*, qui pedunculis remotis inſtructus eſt.

III. CAPITVLVM, Flores in ſummo caule, aut ramis ex eodem plano multi, ſeſſiles aut pedunculis ſimplicibus impoſiti. Eſt:

a) *Subrotundum*, accedens figurae ſphaericae. *Allii* ſpecies.

b) *Globoſum*, ab omni parte rotundatum.

c) *Dimidiatum*, ab vno latere rotundum, ab altero contra planum.

d) *Folioſum*, cui foliola vel accumbunt, vel interſerta ſunt, et contra.

e) *Nudum*, foliolis deſtitutum.

IV. PANICVLA, vbi flores ſparſi pedunculis diuerſe diuiſis et ſubdiuiſis gaudent. Gramina plurima, e. g. *Panicum*, *Milium*, etc.

Congeſta, floribus copioſioribus inſtructa.

Denſa,

Denſa, eſt maior gradus praecedentis.

Diffuſa, cum laxe diuaricantis pedicelli angulis rectis ſ. obtuſis.

Spicata, in ſpicam fere degenerans.

Patula, pedunculis pedicellisque vndique diſperſis, floribus remotis.

Coarctata ſ. *contracta*, cum pedicelli fere paralleli ſibi exiſtunt.

Diuaricata, cum ſtricte diuaricantur pedicelli ad angulum rectum.

V. AMENTVM, vbi flores ſquama molliori aut foliacea diſtinguuntur, et ſquamis axi medio communi adhaerentibus, corollis vero nullis, inſtructi ſunt; vt in *Salice*, *Corylo*, *Iuglande*, *etc.*

VI. STROBILVS, vbi flores ſquama rigida, coriacea vel lignea diſtinguuntur, petalis carent et ſqnamis axi medio communi adfixis gaudent; vt in *Pino*.

VII. SPICA, vbi flores ſeſſiles pedunculo communi ſimplici adfixi ſunt. Sequente autem modo diuerſa eſt.

a) Compoſitione.

1) *Simplex*, quando flores ſolitarii adſident vni eidemque pedunculo, vt in *Graminibus*, *Veronicis etc.*

2) *Compoſita*, vbi ſpicillis pluribus ex pedunculo communi enatis conſtantes.

3) *Interrupta*, alternatim nulla, aut ſaltem multum per interualla anguſtata.

b) Numero.

Vnica, vbi tum in caule format caulem *monoſtachion*.

Multae in caule eodem contra caulem *polyſtachion*.

c) Figura.

Ouata, ad figuram oui accedens.

Ventricoſa, ſi vtraque extremitate anguſtior, medio intumeſcat corpore.

e) Figura.
- *Cylindrica*, ſi rotunda per totam longitudinem craſſa ſit.
- *Imbricata*, ſi floſculis vno lateri incumbentibus conflata ſit.
- *Articulata*, internodiis geniculata. *Carex pulicaris.*
- *Linearis*, eſt compreſſa aequali vbique latitudine.

c) Loco.
- *Secunda*, floribus omnibus ad vnum latus verſis conſtans.
- *Diſticha*, floribus ad vtrumque latus ſpectantibus inſtructa, vnde 4—6— ſticha, a numero ordinis.

d) Situ.
- *Ciliata*, interiectis ciliis ſ. pilis exſtantibus munita.
- *Comoſa*, foliolis tenuiſſimis terminata.
- *Foliacea*, foliolis in ea diſperſis.

VIII. CORYMBVS ſit ex Spica, dum ſinguli flores pedunculos proprios habent, ſitu eleuato proportionali.
Simplex, dum pedunculi ſinguli non ſubdiuiduntur.
Compoſitus autem, cum pedunculi primores, alios plures minores gignunt, ſitu ſeruato eodem.

IX. THYRSVS eſt paniculae coarctatae ſpecies in formam ouatam.
Nudus, deſtitutus foliis ſ. ſquamis; contra.
Foliaceus, foliis veſtitus.

X. RACEMVS, pedunculo communi in plures ramos diuiſo ita, vt in vno plano nunquam conueniant. Differt autem ſequente modo:

a) Compoſitione.
- a) *Simplex*, pedunculo ramisque indiuiſus.
- b) *Compoſitus*, pedunculo ramisque ſubdiuiſis. *Chenopodium viride*; *Vitis vinifera.*

b) Directione
- *Vnilateralis* ſ. *Secundus*, vbi pedicelli vnico in latere inſeruntur.
- *Erectus*, *Dependens*, *Pendulis.*

Flacci-

Flaccidus.
Laxus. } e) Situ.

Nudus, foliis deſtitutus, contra
Foliaceus, foliis auctus. } d) Veſtitu.

XI. CYMA (ſ. FLOS *cymoſus*) eſt receptaculum diuiſum in pedunculos, quorum ſupremi omnes ſicuti in vmbella ex eodem centro, inferiores contra ſ. poſteriores (*pedicelli*) non ex eodem centro, ſed vage prodeunt; vt *Sambucus nigra* et *Ebulus*; *Solanum Dulcamara*; *Viburnum Opulus etc.* Haec autem *Cyma* eſt, vel
Nuda, quae inuolucris bracteisque caret. Sicuti *Cornus Sanguinea*, vel
Bracteata, bracteis inſtructa, vel
Ramoſa, in ramos ſubdiuiſa. *Sedum album*

vel { *trifida*: *Sedum acre*
tripartita: *Sambucus Ebulus*
5—partita: *Sambucus nigra*.

XII. VMBELLA (ſ. *Flos vmbellatus*) eſt receptaculum diuiſum in pedunculos, omnibus eodem centro exeuntibus, ambitu formato aequali. *Cornus maſcula*; Variat autem hoc modo:

Simplex, vmbella, vbi receptaculum ſic ſemel diuiditur in pedunculos. *Sanicula*, *Eryngium*.
Compoſita, vbi omnes pedunculi communes ſubdiuiduntur in vmbellulas. *Daucus*, *Cicuta*, *Euphorbia*, *Eſula*.
Vniuerſalis, quae alias vmbellulas pedunculis primoribus gignit.
Partialis (ſ. *Vmbellula*), vbi aliae *Vmbellulae* pedunculis ſecundariis ſ. poſterioribus inſident.
Prolifera, ſi in vmbella ſimplici vnus alterue pedunculus progignit vmbellulam. *Aſclepias Vincetoxicum*. } a) Diuiſione.

b) Figura.
- *Concaua*, diſco depreſſa.
- *Faſtigiata*, erecta, diſco planiſſimo ad horizontem parallelo.
- *Conuexa*, diſco in ſphaerae ſegmentum elato.
- *Radiata*, ſi petala exteriora verſus ſita in ambitu difformia, vel maiora ſunt. *Heracleum*; *Tordylium*; *Caucalis*.

c) Directione
- *Erecta*, ſuperficie coelum reſpiciens.
- *Nutans*, praecedenti contraria. *Solanum nigrum.*
- *Cernua*, erectam inter et nutantem media ad latus vergit. *Chaerophyllum temulum.*

VI. FRVCTIFICATIO.

Eſt Vegetabilium pars temporaria generationi dicata, antiquum terminans, nouum incipiens. Eſt autem duplex:

α) *Simplex*, quae conſtat floribus ſeparatis.

β) *Compoſita*, floſculis conſtans pluribus, qui eidem receptaculo inſident. Sicuti SYNGENESIA *Linn.*

Ad partes generationem perficientes abſoluentesque communiter numerare ſolemus FLOREM et FRVCTVM.

FLOS autem eſt Thalamus nuptialis Vegetabilium, qui forma atque fabrica tenera ab omnibus plantae partibus facillime diſtinguitur et fructui ſemper antecedit.

FLORIS *partes*, quae nunc diligentiſſime examinandae ſunt, partim *eſſentiales*, partim contra *acceſſoriae.*

I. *Partes* FLORIS *eſſentiales* conſtituunt *Antheram* et *Germen*, quae partes in omnibus plantis adeſſe debent.

1) AN-

1) ANTHERA enim conſtat ſubſtantia ſeminali maſcula et ſubtiliſſima, membranulis communibus propriisque inuoluta, quae matura exploditur.

Antherae vero diuerſo modo differunt, et quidem ſunt:

1) *Vniloculares.* 2) *Biloculares.* 3) *Triloculares.* 4) *Multiloculares.*	a) Ratione numeri Loculamentorum.

Loculi ſunt concamerationes ſ. caua difflato polline in corpore Antherae conſpicua.

Diſtinctae, vt vna alteri nulla ſui parte cohaereat; ſicuti *Floribus plerisque.* *Connatae*, vbi plures in vnum corpus concreta ſunt. *Claſſis* SYNGENESIA. *Linn.* *Laterales*, lateribus filamentorum adfixae. *Paris.* *Verſatiles*, quae parte laterali media apici filamenti incumbunt, caeterum contra liberae ſunt et mobiles. *Saluia*; *Tulipa*; *Gramina.* *Seſſiles*, quae filamentis carent.	b) Cohaeſionis.
Erectae. *Pendulae.*	c) Directionis.
Integrae. *Bifidae.*	d) Diuiſionis.
Didymae, duobus globulis diſtinctis, latere connatis conſtantes. *Mercurialis.* *Globoſae. Subulatae. Sagittatae.* *Bicornes*, apice bifido porrecto cornuum ad inſtar. *Ariſtatae*, quae ariſta terminantur. *Spirales*, cohleae in modum factae.	e) Figurae.

f) Explosionis.
- *Dehiſcentes*, vbi Antherarum valuulas rumpunt atque ſeſe reflectunt ſuumque Pollen veſiculare ſupra *Stigma* ſpargunt. Quod negotium partium ad fructificationem pertinentium aliis audit *Antheſis*.
- *Operculatae* contra ſunt Antherae *Muſcis* propriae, quae epiſtomio clauſae ſunt et tempore fructificationis contra hoc abiiciunt.

OPERCVLVM autem eſt Membrana, quae *Antherae* Orificium ſupra ciliis claudit et calyptram totam vel ex parte tegit. Varias autem adſumit figuras. Nempe reperitur:

Obtuſum, *Conicum*, *Subulatum*,
Arcuatum, *Rectum*, *Obliquum etc.*

Pollen eſt Puluis FLORIS, globulos plurimos minimosque referens, anthera incluſus, humore aethereo ſ. valde tenui rumpendus, atomosque elaſticos eiaculans. Ob figuras ſuas varie ludit:

Globus echinatus; ad inſtar echini ſ. erinacei mucronatus. *Helianthus*
perforatus: *Geranium.*
didymus, figura Scroti animalis, leui ſulco ſubbipartiti. *Symphytum.*
rotatus: *dentatus. Malua.*
angulatus. Viola.
reniformis. Narciſſus.
conuolutus. Borrago.

2) GERMEN, eſt Rudimentum Fructus immaturi in flore, atque eſt vel:

1) *Superum*, Corolla incluſum, vel cuius piſtillum abit in fructum ex mente TOVRNEF. *Paris. Prunus Ceraſus*, *Berberis etc.* vel

2) *Inferum*, quod infra Corollam poſitum eſt, vel cuius calyx abit in fructum ex mente TOVRNEF. vel denique

3) *Seſ-*

3) *Seſſile*, diſco eleuatum.

Omne autem GERMEN inſtructum eſt Stigmate.

Stigma eſt eſſentialis illa pars Germinis, quae Auram ſeminalem maſculam excipit, attenuat et germini communicat, vt vitam inchoet.

Stigmata autem ſunt numero, figura et ſuperficie diuerſa, et quidem

Simplex. Paris.
Diuiſum, vel 2—4—5— partitum etc.
Perforatum in medio cauitate conſtructum.

a) Numero.

Capillare. Rumex Acetoſa.
Capitatum globis terminatur. *Vinca.*
Globoſum (idem ac prius). *Primula.*
Ouatum. Gentiana.
Orbiculatum. Berberis, Lythrum.
Peltatum ſ. *clypeatum*, globis, quaſi malleo ſuperne intus complanatum. *Nymphaea. Papauer.*
Coronulatum. Erica.
Cruciforme. Populus.
Truncatum. Lathraea.
Emarginatum. Circaea. Cynogloſſum.
Oblique depreſſum. Actaea.
Bilamellatum, globus compreſſus et longitudinaliter bifidus.

b) Figura.

Concauum. Viola.
Canaliculatum. Colchicum.
Angulatum triangulare. Lilium.
tetragonum. Erica, etc.
Striatum. Papauer.
Pubeſcens. Cucubalus.
Barbatum. Vicia, Lathyrus.

c) Superficie

Re-

d) Directione:
- *Reuolutum. Dianthus, Taraxacum.*
- *Flexum ſiniſtrorſum, Silene.*
- *dextrorſum. Cucubalus.*
- *Obliquum.*
- *Terminale.*
- *Laterale.*

Denique autem aut Stylo caret, aut contra illo elevatur: dehinc vel *Seſſile*, aut *Pedunculatum.*

II. *Partes* FLORIS *acceſſoriae*, quae non in omni Planta deprehenduntur, et quibus natura eſſentiales ornauit et muniuit, ſunt *Inuolucra*, *Nectarium*, *Filamentum*, *Stylus*, *Diſcus.*

INVOLVCRA autem Florum ſunt *Calyx* et *Corolla.*

CALYX eſt cortex Plantae in fructificatione praeſens, qui X Species conſtituit, ſcilicet *I Perianthium. II Inuolucrum. III Glumam. IV Ariſtam. V Amentum. VI Spatham. VII Calyptram. VIII Scutellam. IX Scyphum* et *X Vouluam.*

I. PERIANTHIVM, calyx fructificationis contiguus, et quidem triplex:

α) *Fructificationis*, ſtamina germenque includens.
β) *Floris*, ſtamina absque germine continens.
γ) *Fructus*, germen absque ſtaminibus fouens.

1) *Proprium* autem dicitur, quod vnice α, aut β, aut γ, ſuſtinet, atque conſtituit ſequentes ſpecies:

a) *monophyllum*, conſtans foliolo vnico, baſi integro, vel limbo ſaepius diuiſo etc.
polyphyllum contra, foliolis ſ. ſegmentis pluribus conſtans.

b) *fiſ-*

b) *fiſſum* eſt monophyllum, plus minusue ad mediam partem verſus baſin diuiſum, ſinubus linearibus totidemque marginibus crectis.

2—3—4—5— etc. *multifidum*, eiusdem ſpecies ſunt.

Partitum eſt quoque monophyllum diuiſum, vt *fiſſum*, ſed vltra medium, ſaepe fere vsque ad baſin, laciniis tamen in baſi manifeſte etiamnum cohaerentibus.

bi-tri- et *multipartitum.*

integrum eſt 1— phyllum indiuiſum, ſinu omni deſtitutum, prioribus contrarium.

c) *tubuloſum*, quod cauum ad cylindri ſeu fiſtulae figuram accedit.

patens, cuius laciniae diuergunt, aut limbus late eſt expanſus.

reflexum laciniis aut limbo.

inflatum, cauum inſtar veſicae inflatae tumeſcens.

d) *abbreuiatum*, longitudinem tubi (*Corollae*) non attingens.

longum, longitudine tubi (*Corollae*); *mediocre.*

obtuſum, *acutum.*

ſpinoſum, ſpinis } armatum.
aculeatum, aculeis }

aequale, *inaequale*, *labiatum.*

2) *Commune*, dicitur, quod plures floſculos continet includitque. Sicuti ADGREGATAE, vt *Scabioſa*, *Taraxacum.*

imbricatum, ſquamis ſ. foliolis calycinis variis imbricatim ſuper impoſitis conſtans. *Hieracium*, *Lactuca*,

ſquarroſum, eſt *Imbricatum*, quod contra ſquamis vndique diuaricatis patentiſſimis conſtat. *Onopordon*, *Conyza.*

ſcario-

ſcarioſum, imbricatum ſquamis apice ſ. margine membrana acutis, arida ſonora. *Chryſanthemum.*

ſquamoſum, ex ſquamis vndique diuaricatis, patentiſſimis conſtructum. *Carduus*, *Helianthus.*

calyculatum, vbi feries foliolorum (Squamarum) breuiorum diſtincta exterius baſin calycis cingit. *Dianthus*, *Crepis.*

turbinatum, obuerſe conicum ſ. teres, et verſus apicem attenuatum.

II. INVOLVCRVM, Calyx *Vmbellae* a flore ſeparatus. Eſt quidem

vniuerſale	ſubiectum	*vniuerſali*	vmbellae.
partiale		*partiali*	
proprium		*cuilibet flori.*	

monophyllum etc. polyphyllum.
dimidiatum, ab altero latere deficiens.

III. GLVMA, Calyx Graminum conſtans *valuis* amplexantibus.

Valuae ſunt laminae ſ. ſquamae omnino ſiccae, aquam pluuiamque eludentes prorſus; caeterum papyraceae firmitatis, oblongae plerumque.

a) *vniflora*, vnicum includens floſculum. *Panicum*, *Phalaris.*

biflora, ſi duos floſculos continet.

multiflora, ſi plures, quam duos, includit. *Triticum.*

b) *vniualuis*, ſi flos tegitur valua vnica praeter valvas corollaceas.

bi-multiualuis, ſi valuae duae pluresue flori eidem adſtent. Sicuti 6— valuis in *Hordeo.*

c) *colorata*, coloris alterius, quam viridis herbacei. *glabra*, *hiſpida.*

IV.

IV. ARISTA, eſt Mucro ſubulatus, qui Glumae inſidet, atque eſt

a) *mutica*, ſi mucrone ſubulato caret:

terminalis, cum ariſta ex valuae apice prodit.

dorſalis, quae parti externae conuexae, ſeu dorſo valuae adſidet. *Auena.*

b) *tecta*, quae fibrarum ducto recto extenditur. *Agroſtis Spica Venti.*

tortilis ad inſtar contorti funis. *Auena.*

geniculata, articulatione inſtructa. *Agroſt. canina.*

articulata, internodiis geniculata. *Stipa.*

recuruata, extrorſum arcuatim flexa.

V. AMENTVM, eſt Calyx a Receptaculo communi filiformi, ſquamis paleaceo-gemmaceis diſtinctus. *Iuglans-*

ſquamoſum, ſi floſculi ſquamis ſuffulti. *Carpinus.*

nudum, ſquamis deſtitutum.

VI. SPATHA, Calyx membranaceus, ſpadicem referens, longitudinaliter ruptus; vel eſt vagina longitudinalis fiſſa, membranacea, rugoſa, fere ſemper arida.

vniualuis, conſtans folio vnico, latere longitudinaliter fiſſo. *Arum, Narciſſus, Leucoium.*

biualuis, conſtans vagina profundius in duas lacinias fiſſa.

dimidiata, quae exhibet valuam vnicam a baſi ad apicem longitudinaliter hiantem, inſtar oui longitudinaliter dimidiati.

imbricata, membranulis variis imbricatim ſuperimpoſitis conſtans.

1—6— *multiflora.*

VII. CALYPTRA, Calyx *Muſcorum* cuculatus, antherae ſuperimpoſitus.

recta,

recta, perpendiculariter ⎫
horizontalis, horizontaliter ⎬ incumbens.
obliqua, oblique ⎭

VIII. SCVTELLA Calyx *Lichenibus* quibusdam proprius, orbiculatus, concauus margine vndique elevato.

ſeſſilis, nullo pedunculo inſtructa. *Scutellaria carpinea.*
concaua. *Scutell. caeruleſcens.*
crenulata.

IX. SCYPHVS, Calyx *Lichenum coralloideorum*, conſtans ſtipite baſi attenuato, ſuperne dilatato excauato.

X. VOLVA, Calyx *Fungi* membranaceus, vndique lacerus.

approximiata, ad pileum proxime accedens.
remotiſſima, a pileo ſpatio recedens.

COROLLA eſt Inuolucrum FLORIS internum ſ. liber plantae in FLORE praeſens, eſtque MONOPETALA, *Tubo* et *Limbo*, vel POLYPETALA, *Vngue* et *Lamina* conſtans.

Petalum, Pars *Corollae* in plures diuiſae eſt tegmen *Floris* corollaceum. Partes huius *Petali* ſunt:

1) *Tubus*, Corollae 1—petalae pars inferior tubuloſa. *Lonicera*, *Primula Veris.*

2) *Vnguis*, Corollae polypetalae pars inferior adfixa. *Saponaria.*

Limbus, Corollae 1—petalae pars ſuperior dilatata.

4) *Laciniae*, ſunt partes Corollae, in quas limbus finditur.

Lamina, Corollae polypetalae pars ſuperior patula, lata.

A. *Mo-*

A. *Monopetala*, dum Corolla baſi ita adhaeret, vt lacinia altera abſque alterius dilaceratione vix auferri queat: aut nexus ſaltem ſub diruptione laciniae vnius ab altero ſatis conſpiciatur. *Veronica.*

fiſſa, 2—5—*fida.*

partita, 2—*multi-partita.*

a) *Regularis*, limbo in ſegmenta aequalia diuiſo. Haec autem iterum

α) *Hypocrateriformis*, cuius limbus planus tubo elongato impoſitus.

β) *Infundibuliformis*, cuius limbus adſcendens conicus tubo elongato impoſitus

γ) *Rotata*, cuius limbus planus, partibus patens, nullo ſ. breuiſſimo tubo impoſitus.

δ) *Campanulata*, tubo nullo, ventricoſa, limbo campanae formam referente.

ε) *Globoſa*, quae figura prope globum refert. *Vaccinium. Myrtillus.*

b) *Irregularis*, limbo in ſegmenta inaequalia diuiſo; quae denuo

α) *Subaequalis*, ſegmento vno alioue alterius figurae aut magnitudinis, qualis occurrit in *Veronica etc.*

β) *Ringens* ſ. *Labiata*, limbo irregulari in 2 ſegmenta inaequalia, *Labia* dicta, partito.

Labium ſuperius / *Labium* inferius) audit (*Galea.* / *Barba.*

Rictus, eſt hiatus inter duo Labia Corollae ringentis.

Faux, eſt hiatus inter lacinias Corollae vbi tubus terminatur.

Palatum, apophyſis labii inferioris ſuperiora verſus, quo rictus occluditur.

γ) *Perſonata*, eſt Corolla ringens ſegmentis inaequalibus binis inſtructa, quorum ſuperius galeae effigiem minime repraeſentat. *Antirrhinum Linaria*, *Euphraſia*.

B. *Polypetala*, quae e 2—4—6— et pluribus petalis conſtat et quidem eſt 2—3—4—5—6— et polypetala a numero petalorum deriuanda.

a) *Regularis*, quae petalis aequalibus conſtat. Sicuti

α) *cruciata* ſ. *cruciformis*, quae petalis 4 aequalibus gaudet. Claſſis *Tetradynamia Linn.*

β) *patentiſſima* limbo horizontali. *Anthericum.*

b) *Irregularis*, cuius petala inaequalia ſunt. Haec denuo eſt triplex, nimirum,

α) *Papilionacea* (a Papilione volitante ſic dicto *Tournefortio)*, eſt irregularis, 4 — petala, conſtans:

1) *Vexillo*, petalo ſuperiore adſcendente.

2) *Carina*, petalo inferiore cymbiformi, quae includit ſtamina et piſtillum, et ad vnguem ſaepe bifida.

3) *Alis*, petalis lateralibus ſolitariis.

β) *Anomala*, petalis inaequalibus innominatis conſtans: in *Aconito* tamen petalum ſuperius dicitur *Galea*: at in *Delphinio*, *Antirrhinis* nonnullis etc. pars poſtica tubuloſa appellatur *Calcar*, quod *Nectarium* LINN.

γ) *Inaequalis*, vbi partes non magnitudine, ſed proportione reſpondent, vt regularis flos euadat. *Butomus*

C. *Compoſita*, cum floſculi ſeſſiles plures receptaculo communi integro et perianthio communi continentur, ſimulque antheris in cylindrum connatis inſtructi ſunt.

a) *Li-*

a) *Ligulata* (*ſemifloſculoſa* TOVRNEF.), dum corollulae floſculorum omnes planae, verſus ambitum contra expanſae ſunt.

b) *Tubuloſa* (*floſculoſa* TOVRNEF.), cum corollulae ſingulae tubuloſae, ſubaequales ſunt.

c) *Radiata*, corollulis diſci tubuloſis, ambitus vero ligulatis difformibus compoſita.

D. *Apetala*, vbi Corolla nulla in nonnullis floribus deprehenditur, et tunc *Flos* dicitur *apetalus*.

II. NECTARIVM, eſt Organum acceſſorium a calyce et corolla diſtinctum, ſuccum melliferum floris proprium continens et ſecernens, in vniuerſum autem mire ſtructura eorum variat, et quidem:

a) *Campanulatum. Narciſſus.*

b) *Cornutum. Aconitum.*

Nectarium autem eſt vel,

proprium, quod calyci, receptaculo communi, aut germini adnatum, ſed ab his diſtinctum eſt. *Delphinium Conſolida.*

calcaratum, cornu inſtar poſtice prominens; in *Orchidibus.*

petalinum, quod in quadam ipſius petali parte reſidet: *Lamium Ranunculus* et *Fritillaria.*

III. FILAMENTVM, pars *Floris* eleuans adnectensque *Antheram*, organum genitale maſculum. Filamenta autem ſecundum numerum, figuram, inſertionem et proportionem diuidi ſolent ſequente modo:

a) *Diſtincta*, quae inter ſe non cohaerent:

1) *Monoſtemonis* eſt fructificatio, ſi vnicum filamentum in ſingulo receptaculo fructificationis, aut floris tantum obſeruatur, vt Claſſis *Monandria* LINN., aliis *Monoſtemonis*. } a) Numero.

a) Numero.
2) *Diſtemonis*, ſi ſtamina duo adſunt; ſicut *Diandria* L., aliis *Diſtemonis*.

b) Inſertione.
1) *Iſoſtemonis* (ſ. Icoſandria LINN.), vbi ſtamina 20 vel plura non receptaculo, ſed calycis lateri interno adnectuntur.
2) *Polyſtemonis* (Polyandria LINN.), vbi ſtamina receptaculo inſeruntur a 20 ad plurima in eodem flore.

c) Proportione.
1) *aequalia* magnitudine.
2) *inaequalia* aliquot maioribus vel minoribus, et quidem
α) vbi enim 2 longiora, et 2 breuiora obſeruantur, tunc Claſſis *Didynamia* LINN.
β) ſunt autem ſex ſtamina in ſingulo flore, et quorum 4 longiora, 2 autem oppoſita breuiora Claſſis *Tetradynamia* L.
3) *irregularia*, magnitudine, directione, figura diverſa. *Lonicera Periclymenum.*
4) *longiſſima* / *breuiſſima* reſpectu Corollae ſ. Calycis in apetalis.

b) *Connata*, vbi plura ſtamina filamentis in vnum, vel plura corpora ſunt coalita. Si enim

d) Cohaeſione.
α) *Stamina* filamentis in vnum corpus modo cannata ſunt, tunc Claſſ. *Monadelphia* L.
β) Stamina autem filamentis fere omnia, excepto vnico libero, in vnum corpus coalita, tunc Claſſ. *Diadelphia* L.
γ) Sunt ſtamina filamentis in 3 vel plura corpora faſciculatim connexa, tunc exiſtit Claſſ. *Polyadelphia* LINN. Et denique
δ) Stamina antheris in cylindrum coalita, contra filamenta ſunt libera, Claſſ. *Syngeneſia* LINN. exſurgit.

c) *Se-*

c) *Separata*, vbi mares cum feminis in eadem domo, ſed a menſa et toro ſeiuncta ſunt, ſeu ſtamina et piſtilla in ſingulo flore ſeparatim in eadem planta reperiuntur. *Monoecia*.

Remota, vbi mares a feminis plane ſeparata ſunt ſ. ſtamina in planta diuerſa a piſtilis prognaſcuntur. *Dioecia*.

Intermixta, vbi in eadem ſtirpe ſtamina cum piſtillis, vel ſtamina, vel piſtilla ſeparatim habitant. *Polygamia*. e) Situ.

Capillaria, inſtar capilli tenuia, ſecundum longitudinem totam aequaliter craſſa. *Plantago. Phyteuma*.

Plana, quae compreſſa membranae inſtar tenuia et lata ſunt. *Ornithogalum, Allium Porrum*.

Foliacea, foliis interſtincta.

Cuneiformia, ſenſim verſus baſin angulata. *Thalictrum*. f) Figura.

ſpiralia, quae ſpirae ductum ſequuntur.
ſubulata: *emarginata*.
tricuſpidata, latiora, ſed apice trifida.
hirſuta, lanam rigidiuſculam induta. *Verbaſcum Thapſus*.

STYLVS eſt pedunculus ſtigmatis, germini impoſitus, et quoad numerum, figuram, proportionem, diviſionem et directionem quoque diuerſus.

Ex numero ſtylorum, aut, ſi deſunt, ex numero ſtigmatum LINNAEVS Ordines Claſſium ſ. ſubdiuiſiones, in Monog. Dig. etc. Polygyniam petiit, qui patet ex Syſtemate Sexuali. a) Numero.

b) Figura.
- *cylindricus*, inſtar ſcipionis, *teres.*
- *angulatus*; *ſubulatus. Geranium.*
- *clauatus ſuperne. Leucoium vernum.*
- *capillaris*, *filiformis.*

c) Proportione.
- *longiſſimus. Campanula.*
- *breuiſſimus.*
- *longitudine ſtaminum*: Plerique.
- *tenuior*, *craſſior* ſtaminibus.
- *nullus. Papauer*, *Tulipa.*
- *aequalis*, craſſitie. *Lamium.*

d) Diuiſione
- *Vnus. Plures.*
- *Simplex. Diuiſus.*
- *bifidus*, angulo acutiſſimo. *Polygonum Perſicaria.*
- *dichotomus*, angulo patento recto bifariam diuiſus.
- *trifidus. Campanula.* —4—5— *fidus etc. Geranium.*

e) Directione
- *Rectus. Curuus.*
- *Obliquus. Inclinatus.*

FRVCTVS eſt illa pars plantae, cuius partes in *Pericarpio*, *Semine* et *Receptaculo* conſiſtunt.

I. PERICARPIVM.

Viſcus Plantae, grauidum ſeminibus, quae matura dimittit. Oritur autem hoc ex germine ampliato, et in variis plantis diuerſiſſima gaudet figura et conſiſtentia; dehinc *Fructus* diuerſis quoque nominibus Capſulae, Siliquae, Leguminis, Arilli, Strobili, Nucis, Drupae, Baccae, Cyſtae, Pomi, inſignitur.

1) *Capſula* eſt pericarpium inuolucro vnico cauo conſtans, apice, latere, baſi dehiſcens, fouens ſemina non ſuturis, ſed alio loco, adfixa.

Cap-

Capſulae autem partes ſunt *Valuae*, *Locula*, *Septum*, *Columnula*.

α) *Valuae* ſunt ſegmenta illa, in quae Capſula diuiditur, dum ſemina matura dimittit, et iuxta horum numerum appellatur *Capſula* 2—3—5— etc. *multi-valuis*.

β) *Locula* ſ. *Loculamenta* ſunt camerae ſemina recondentes, in quas capſula interne a ſepto diuiditur. Iuxta horum numerum dicitur *Capſ.* 2—3—4— et *multilocularis*.

γ) *Septum*, aliis *diſſepimentum*, eſt paries, quo fructus interne diſtinguitur in concamerationes plures, et quidem eſt

vel *parallelum*, vel *contrarium*.

δ) *Columnula* ſ. *Columella*, eſt pars Capſulae, quae a receptaculo adſcendit et in centro parietes internos cum ſeminibus connectit.

circumſciſſa audit Capſula, quae transuerſim media fere parte in hemiſpaeria 2 deſilit. *Hyoſcyamus*, *Plantago*.

elaſtica, valuulas cum impetu ſubito diſiicit.

didyma, *inflata*.

dicocca ſ. 3— *cocca*, ſi capſula 2 vel 3 nodis protuberat intusque in 2—3 loculamenta diuiditur.

mono —2—3 et *polyſperma* dicitur, quae vnicum ſeu plura ſemina fouentia continet.

2) *Siliqua*, eſt pericarpium 2— value affigens ſemina ſecundum vtramque ſuturam: conſtat valuis et diſſepimentis.

Diſſepimentum eſt vel,

parallelum latitudine et diametro transuerſali ad valvulas accedens; *Draba*; vel,

transuerſum anguſtius vbi valvulae coarctatae euadunt concauae.

Siliqua ſtricte dicitur, cum longitudo notabiliter ſuperat latitudinem.

Silicula, ſi vix ſuperat.

Siliqua autem diuerſa eſt: quoad figuram

compreſſa, lateribus oppoſitis proxime ad ſe inuicem accedentibus. *Thlaſpi.*

cordata: *Lepidium. Obcordata*: *Thlaſpi burſa Paſtoris.*

lanceolata: *Iſatis. - triquetra.*

tetraëdra 4 lateribus longitudinaliter planis: *Eryſimum.*

toruloſa, eminentiis hinc inde gibba. *Raphanus. Cochlearia.*

articulata, ſi toruli aequaliter ſiliquam ambiunt, vt interualla anguſtiora aequalia relinquant: *Raphanus.*

3) *Legumen.* Eſt Pericarpium biualue, in quo Semina ſecundum ſuturam alteram tantum adfixa, vt in *Piſo.* Et quidem eſt:

1) *Ouatum*, cuius diameter longitudinalis ſuperat transuerſalem, a figura baſi ſegmento circuli circumſcripta, apice vero eadem anguſtiore.

2) *Rotundatum*, quod angulis caret. *Aſtragalus.*

3) *Teres*, quod maxima ex parte cylindricum eſt: *Lotus.*

4) *Rhombeum*, cuius 4 latera parallela aequalia. *Ononis.*

5) *Turgidum*, inſtar veſicae cauum repletum ſeminibus. *Geniſta; Cicer.*

6) *Inflatum*, inſtar veſicae cauum, nec repletum. *Colutea.*

7) *Spirale*, quum Legumina deorſum ſpiraliter inuoluuntur. *Medicago.*

8) *Contortum*, cum ſpiraliter contorquetur. *Medicago ſatiua*; *Spiraea Vlmaria.*

9) *Arti-*

9) *Articulatum*, per interualla anguſtatum. *Coronilla*; *Hedyſarum.*

Vniloculare. Pleraeque Plantae e *Diadelphia.* LINN. } Numero Loculamentorum.
Biloculare. Aſtragalus.

4) *Arillus.* Eſt Pericarpium inuolucro proprio vnico Semina extrorſum circumdante conſtans, isque:

1) *Simplex* Capſularis.
Succulentus. Euonymus.
Carnoſus.
Subcarnoſus. Roſae.
Cartilagineus. Cynogloſſum.
2) *Compoſitus*, *Hedyſara* pleraque.

5) *Strobilus.* Pericarpium imbricatum, ex Amento coarctato factum, ſquamis induratis. Eſt
Conoideus, vel
Globoſus.

6) *Nux.* Inuolucrum duplex: neutrum dehiſcens; *externum* demum ſiccum; *internum* oſſeum. *Amygdalus*, *Iuglans.*

7) *Drupa.* Inuolucrum triplex; *externum* membranaceum; *internum* ſucculentum in plerisque; *intimum* coriaceum, nec dehiſcens. *Prunus*, *Ceraſus etc.*

8) *Bacca.* Inuolucrum duplex, neutrum dehiſcens: *externum* membranaceum aut ſubligneum: *internum* ſucculentum aut carnoſum. *Cucurbitaceae* et *Bacciferae.* Eſt autem:
a) Seminum numero.
mono-di-tri-etc. polyſperma.
b) Loculamentis
1—2—3— et *multilocularis.*

recutita, ad inſtar glandis ferme praeputio tectae. *Taxus.*

9) *Cyſta.* Inuolucrum triplex: *externum* membranaceum: *internum* carnoſum ſucculentumque: *intimum* coriaceum non dehiſcens.

a) Figura. { *Turbinatum*, obuerſe conicum. *Pyrus communis.*
Globoſum. *Pyrus Malus.*

b) Numero Loculamentorum. { *Vniloculare.*
bi - tri —4—5— loculare.

II. SEMEN.

Eſt pars vegetabilis, decidua, polline foecundante viuificata, plantam nouam et parenti ſimilem proferens: ac locum aptum ſemina nacta, tunc figurae variae quoad numerum, figuram, ſuperficiem, loculos et conſiſtentiam exiſtunt.

Semen autem conſtat *Tunicis*, *Corculo*, *Cotyledone* et Hylo.

a) *Tunicae* ſunt inuolucra cotyledones obducentia, numero et ſtructura diuerſa.

b) *Corculum* eſt nouae Primordium plantae intra Semen, *hilo* proximum, et conſtat:

Plumula, parte *Corculi* ſquamoſa adſcendente.
Roſtello, parte *Corculi* ſimplici deſcendente.

c) *Cotyledones* ſunt foliola ſeminalia corculum inuolventia, quae abſorpto humore eum lactant, donec propriae vitae viribus aliqueat: et ſunt

Acotyledones, vbi nulli omnino extant Cotyledones ſub ſeminis Germinatione; *Filicibus*, *Fungis.*
Monocotyledones, vnico Cotyledone germinantes: *Graminibus*, *Orichideis*, *Liliis.*

Dico-

Dicotylenodes, foliis ſeminalibus duobus ſub Seminis germinatione. Plerisque plantis: *Piſo*, *Phaſeolo etc.*

Polycotyledones, Plantis pauciſſimis. *Sicuti Pinu*, *Lino.*

d) *Hilum* ſ. cicatrix externa ſeminis ab eiusdem adhaeſione in fructu relicta, quo cotyledones hauriunt nutrimentum.

Semen ipſum eſt vel *tectum*, pericarpio incluſum: vnde planta *Angioſperma* (ἄγγος l. ἀγγεῖον, *Vas* et σπέρμα, *Semen*); vel

nudum, ſi ſemen ſponte ſua illico viſui pateat: vnde planta euadit *Gymnoſperma*. Eſt autem duplex; nempe aut

1) *Muticum*, nullo alio corpore terminatum; in *Graminibus*, *Plantis compoſitis* nonnullis etc., aut

2) *Coronatum* calyce in *Vmbelliferis*.

a) *Corona*, eſt calyculus adhaerens, quo volitat, ex perianthio floris. *Scabioſa.*

b) *Pappus*, Corona pennacea piloſaue, quo volitat Semen et quidem eſt:

α) *Simplex*, radiis pluribus indiuiſis in orbem poſitis. *Hieracium.*

Seſſilis, Semine absque ſtipite adhaerens.

Stipitatus, ſi adeſt filum, eleuans connectensque pappum et Semen. *Lactuca.*

Capillaris, radiis ſ. filis ſimplicibus inſtructus. *Sonchus.*

β) *Compoſitus*, radiis ſ. pilis ramoſis inſtructus.

Paleaceus, conſtans lamellis linearibus apice ſeminum adfixis. *Bidens.*

Plumoſus, villoſus pennis compoſitus. *Tragopogon.*

Ari-

Ariſtatus, ariſtae forma apparens. *Tagetes*, *Helianthus*.

Nullus, *Artemiſia*; *Bellis*; *Cichoreum*.

c) *Cauda*, ſemen filo terminatum.

Ariſta geniculata, articulatione inſtructa. *Agroſt. canina.*

Ariſta piloſa; *Clematis Vitalba.*

Ariſta plumoſa: pilis pennatis Semen terminans. *Geum riuale.*

d) *Hamus*, appendiculus ſeminis, quo animalibus praetereuntibus adhaeret.

triglochis: ſetis tricuſpidatis ſemen coronatus. *Myoſotis Lappula.*

incuruus, ariſta vncinata inſtructus. *Geum vrbanum.*

e) *Nucleus*, ipſum ſemen in oſſea capſula ſ. nuce reconditum. In *Drupis.*

Semen autem eſt

a) Numero.
- *mono-di etc. polyſpermum.*
- *gymnodyſpermum*, ſemen nudum geminum.

b) Figura.
- *Cordiforme*, *Reniforme* — a figura cuiuscunque ſimilis.
- *Echinatum*, a ſimilitudine animalis aculeis ſ. ſpinis rectis vndique horridi.
- *Ouatum.*
- *Orbiculatum.*

c) Superficie
- *Scabrum. Laeue.*
- *Glabrum. Rugoſum etc.*

d) Conſiſtentia.
- *Oſſeum. Lithoſpermum.*
- *Calloſum. Cartilagineum.*

III. RECEPTACVLVM.

Eſt baſis, cui fructificationis partes ſunt adfixae; et quidem eſt:

a) *Proprium*, quod partes vnius tantum fructificationis colligit.

α) *Fructificationis*, flori et fructui commune.

β) *Floris*, baſis, vbi floris partes absque germine affiguntur.

γ) *Fructus*, baſis Fructus remota a floris Receptaculo.

δ) *Seminum*, baſis, qua ſemina intra pericarpium affiguntur.

b) *Commune*, quando flosculos plures ita connectit, vt quibusdam exemtis irregularitas exiſtat; et ſuperficiei figuraeque ratione differat.

a) Superficie:

Nudum, pilis, ſetis, paleis deſtitutum. *Taraxacum.*

Punctatum, punctis adſperſum, caeterum nudum.

Villoſum, villis veſtitum. *Artemiſia; Abſinthium; Carduus.*

Piloſum, pilis obſeſſum.

Setoſum, obuallatum ſetis. *Arctium Lappa. Centaurea. Cyanus.*

Paleaceum, inſtructum paleis: *Cichoreum*, *Anthemis*, *Achillea Millefolium.*

Palea, eſt lamella innata linearis, flosculos diſtingens.

b) Figura.

Planum ſuperficie. *Achillaea Millefolium.*

Conuexum, ſuperficie ad ſegmentum Sphaerae accedente eleuatum. *Matricaria Chamomilla.*

Subulatum.

Ouatum. Globoſum.

Conicum ſuperficie in conum elata. *Bellis.*

Sim-

ε) Directione { *Simplex.* / *Compoſitum.*

α) *Vmbella* eſt Receptaculum ex eodem centro elongatum in pedunculos filiformes proportionatos.

β) *Cyma*, Receptaculum ex centro eodem vniuerſali, particularibus vero vagis, elongatum in pedunculos faſtigiatos.

γ) *Spadix*, Receptaculum palmae, enatum intra Spatham, in ramulos fructificantes diuiſum.

a) *vniflorus*, *multiflorus.*

b) *Simplex*, non *diuiſus.*

ramoſus.

δ) *Rachis*, Receptaculum filiforme floſculis longitudinaliter adnectens in Spicam.

VII. HYBERNACVLVM.

Pars plantae includens herbam embryonem ab externis iniuriis. Eſtque vel

a) *Bulbus*, Hybernaculum plantae e rudimento foliorum praeteritorum.

α) *Tunicatus*, bulbus tunicis numeroſis veſtitus. *Cepa.*

β) *Squamatus*, lamellis ſ. ſquamis imbricatus. *Lilium.*

γ) *Solidus*, carnoſus, intus diuiſus. *Tulipa.*

δ) *Articulatus. Adoxa, Lathraea.*

b) *Gemma*, eſt Hybernaculum plantae ex rudimentis foliorum futurorum.

a) Origine. {
petiolaris, e petiolorum rudimentis.
ſtipularis, e ſtipulis confecta.
corticalis, e corticis ramentis. *Arboribus.*
radicalis, e baſi radicis. *Herbis.*
caulina, in caulis quadam parte ſitu: *Suffruticibus, Fruticibus* et *Arboribus.*

folia-

foliaris, folia, nec flores *floralis*, flores, non folia *communis*, et folia et flores.	continens.	b) Contento

VIII. STATIO.

1) *Clima* comprehendit regionem terrae ratione longitudinis, latitudinis et altitudinis geographicae.
boreale comprehendit Europam Septentrionalem a Lapponia ad Lutetias Pariſiorum.

2) *Solum*, fundus, cui innaſcuntur plantae.

a) AQVOSVM.

Lacuſtre, Lacuum Aqua dulcis pura, adeo profunda, vt Gelu fundum non tangat.

Paluſtre, Aqua minus profunda, Luto laxo refertum gelu obnoxia et aeſtate ſicceſcens.

Inundatum, hieme repletum aqua, aeſtate putridum, exſiccatum, imbribus interdum ſuffuſum.

Vliginoſum, ſpongioſum, aqua putrida laborans, colonis inuiſum, nec ſegetis, nec foeni prouentui aptum.

Fluuiale, quod aquam puram, ſubfrigidam, motu agitatam alueo detinet.

Fontanum, ex quo aqua gelida, puriſſima ſcaturit.

Caeſpitoſum, refertum humo mixta Sphagno, tectum tuberibus, aqua limoſa cinctum.

b) VMBROSVM.

Nemoroſum ad radices montium, inter lucos, humo ſpongioſa tectum, vmbroſum ſemper, exhalans continuo aërem humidum, ventis minus expoſitum, plantas vernales, frigoris et caloris impatientes alens.

Syluaticum, vmbroſum terra ſabuloſa ſterili refertum.

Aruenſe,

c) CAMPESTRE.

Aruenſe, conſtat aquis requietis.

Pratenſe, herbis luxuriat, campis depreſſis, conuallibusque conſtat, et quidem eſt

a) fertile

b) exſuccum

c) humidiuſculum.

Cultum in hortis, terra ſubacta, mixta, fertiliſſima, promouens plantas Hortulanis inuiſas, inter Olera luxuriantes.

Ruderale, iuxta domos, habitacula, vias et plateas.

Agreſte, quod terra ſubacta laeta gaudet.

Verſurarum, quae ſunt margines agrorum, tanquam prata ſtercorata conſideranda.

Fimetorum, ex ſtercore animalium congeſto.

d) MONTANVM.

Glabretum, eleuatum ſicciſſima arida planiuscula a ſole arefacta.

Collinum, Montium latera decliuia ſicca.

Rupeſtre, Petrarum fiſſuris, murisque praeruptis, ariſſimisque conſtans.

3) *Loca* natalia ſunt aut *communia* (quae ſunt notiſſima), aut *ſingularia*, quae ſunt ſequentia:

1) *Lacus*, Collectio Aquarum ex fluuiis minoribus, riuis, fontibus.

2) *Flumen*, Aqua mobilis ex pluribus riuis in vnum alueum confluentibus.

3) *Riuus*, Aqua mobilis ex pluribus fontibus ſimul vnitis.

4) *Fons*, Aqua mobilis ex vario aqueo coadunato.

5) *Piſcina*, Aqua minus mobilis, pura.

6) *Foſſa*, Aqua ſtagnans impura.

7) *Stagnum*, fundo limoſum et aqua quieta repletum.

8) *Palus*, humo lutoſa laxa, aqua impura, ſtagnanteque ſicceſcit.

9) *Lit-*

9) *Littus*, ſolum lacui, aut flumini proximum.
10) *Collis*, Telluris ſuperficies modice eleuata.
11) *Mons*, ſabuloſus, aridus, ſterilis, telluris ſuperficie magis eleuata.
12) *Sylua*, Arboribus denſe conſita tellus, terra ſabuloſa ſtirili referta.
13) *Nemus*, vid. *Solum nemoroſum.*
14) *Fruticetum*, Fruticibus } conſita tellus.
15) *Arboretum*, Arboribus } conſita tellus.
16) *Quercetum*, humo ſterili nec ſpongioſa refertum et *Quercubus* maxime conſitum.
17) *Alnetum*, ſolo ſpongioſo tectum, vmbroſum, *Alnis* plerumque inſtructum.
18) *Saltus*, Syluorum locus eleuatus, vmbroſus, ſqualidus.
19) *Campus*, Locus apricus ventibus expoſitus, ſiccus, aſper.
20) *Aruum*, conſtat agris requietis.
21) *Ager*, terra ſubacta, fertili, frugifera gaudet.
22) *Verſura*, agrorum margo.
23) *Pratum*, herbis luxurians, campis depreſſis conuallibusque conſtat.
24) *Paſcuum*, differt a pratis, quod ſterilius, ſiccius et magis ſabuloſum eſt.
25) *Hortus* ſolo culto, fertiliſſimo, delicioſo gaudet.
26) *Fimetum*, ex ſtercore animalium congeſtum.
27) *Ruderatum*, locus incultus iuxta domos et vias.

4) *Terra* plantis fauens, ſunt *Humus*, *Arena*, *Argilla* et *Creta*.

1) *Humus* tenuiſſima, atra, ſpongioſa, phlogiſtica, et plantis alimentum praebet primarium.

2) *Arena*, ſicca, friabilis, ſiticuloſa; eſt a) *mobilis*, b) *farinacea*, c) *vulgaris*, d) *ſabuloſa*.

3) *Argilla*, tenax, tempeſtate humida vnctuoſa, ſicca et igne contra indurata.

4) *Creta* in collibus ſicciſſimis aridiſſimis.

5) *Compoſita* ex his enumeratis intermixta, multiplex.

CLAS-

CLASSES GENERVM.

Claſſis I.

MONANDRIA.

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

Cal. 1 — phyllus. *Cor.* o. *Stig.* bifidum. 1. *Salicornia.*
Cal. ſuperus, breuiſſimus, minimus. *Cor.* o. *Stam.* ſtigmate inſertum. *Stigm.* ſimplex. *Sem.* vnicum, ſubrotundum. 2. *Hippuris.*

B. FLORE MONOCLINO.

♀ *Cal.* o. *Cor.* 2— petala. *Petala* incurua lunulata. *Filam.* incuruum, longum. *Styl.* 2. *Capſ.* 2 — locularis, 4— ſperma, ſulcis exarata. 3. *Callitriche.*
♂ *Cal.* et *Cor.* o. *Anthera* ſphaerica, germini inſerta. *Filam.* o. 4. *Chara.*
♀ *Cal.* 3 — 4 — phyllus. *Cor.* o. *Stigm.* 5 — fidum. *Sem.* 1.

II.

DIANDRIA.

MONOGYNIA.

A FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores* 1— *petali, inferi, regulares.*

5. *Liguſtrum.* *Cor.* infundibuliformis, 4— fida. *Anth.* longitudine fere corollae. *Bacc.* pulpoſa, 3 vel 4— ſperma.

6. *Syringa.* *Cor.* 4— fida, rotata: laciniis ouatis. *Stigm.* 2—fidum. *Capſ.* 2— locularis.

b) *Flores* 1— *petali, inferi, irregulares.*

α. *Seminibus capſula tectis.*

7. *Veronica* *Cal.* 4 — partitus. *Cor.* rotata; limbo 4 — partito; lacinia infima anguſtiore. *Capſ.* 2 — locularis, obcordata.

8. *Pinguicula.* *Cal.* 2— labitatus, 5 — fidus. *Cor.* ringens, calcarata. *Capſ.* 1— locularis.

9. *Vtricularia.* *Cal.* 2 — phyllus aequalis. *Cor.* ringens, calcarata. *Capſ.* 1— locularis, plura ſemina includens.

β. *Seminibus* 4 *nudis.*

10. *Verbena.* *Cal.* 5—7— gonus ac ſtriatus denticulis 5—7— breuibus, excepto denticulo ſuperiore intermedio truncato. *Cor.* ſubaequalis curua: limbo ſemi 5— fido. *Stam.* in exoticis 2, in noſtrate paſſim 4. *Stigm.* capitatum. *Capſ.* 2— locularis. *Sem.* 4 calyce immutato continentur.

11. *Lycopus.* *Cor.* 1— petala, 4— fida, ſubregularis: lacinia vnica, emarginata. *Stam.* diſtantia. *Stigm.* ſubulatum. *Sem.* 4 retuſa in calyce aperto nidulantia.

Cor.

Cor. ringens, inaequalis. *Filam.* tranſuerſe pedicello affixa. *Sem.* 4. *Nectar.* 4. ſubrotunda carneo-flaua. 12. *Saluia.*

γ) *Flores ſuperi.*

Cal. 2 — phyllus, ſuperus. *Cor.* 2 — petala, obcordata. *Capſ.* piloſa, 2 — locularis, biualuis, 2 — ſperma. 13. *Circaea*

D I G Y N I A.

Cal. Glum. 2 — valuis, 1 — flora, oblonga. *Cor.* 2 — valuis, ariſtata. *Sem.* 1. nudum. *Nectar.* 2, obtuſa, concaua. 14. *Anthoxanthum.*

B. FLORE STYLOSTEMONOIDE.

Cal. o. *Cor.* 5 — petala irregularis: Petala ſuperiora in galeam vergentia, 6-tum inferius vario modo dividitur in calcar ſatis longum cornuforme terminatur. *Stam. Filam.* 2, breuiſſima, albida. *Antherae* ouatae virideſcentes, vel purpureae. *Piſt.* — *Styl.* breuiſſimus. *Stigm.* ſimpl. obtuſum. *Nectarium* pone florem in cornu pendulum, labio plano. 15. *Orchis.*

Cal. o. *Nectar.* breuiſſimum ſcrotiforme, labio plano. *Sem.* plurim. ſcobiformia. 16. *Satyrium.*

Cal. o. *Nectar.* Labium ſubtus carinatum. *Stam. Fil.* o. *Antherae* 2. 17. *Ophrys*

Cal. o. *Nectar.* Labium ouatum, ſubtus gibbum, trifidum. 18. *Serapias.*

C. FLORE MONOCLINO.

♂ *Cal.* 1 — phyllus cuculatus. *Cor.* o. 19. *Lemna.*

♀ *Cal.* et *Cor.* Maris. *Styl.* 1. *Capſ.* 1-locularis, polyſperma. *Sem.* ſtriata.

D. FLORE DICLINO.

20. *Salix.* ♂ *Cal.* Squamae Amenti 1 — florae. *Cor.* o. *Nectar.* glandula in centro flosculi. *Stam.* 2 — 5.
♀ *Ament. Cal* et *Cor.* Maris. *Styl.* 2 — fidus. *Capſ.* 2-valuis, 1 — locularis. *Sem.* pappoſa.

E. FLORE POLYGAMOIDE.

21. *Fraxinus.* ♂ *Cal.* et *Cor.* o. *Stam.* 2. *Piſt.* 1. *Sem.* 1. lanceolatum alatum.
♀ *Cal. Cor. Piſt. Sem.* vt in hermaphrodito.

III.

TRIANDRIA.

MONOGYNIA.

SECTIO I.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

α. Flores ſuperi completi.

22. *Valeriana.* *Cal.* o. *Cor.* 1 — petala, 5 — fida, infundibuliformis; tubus calcaratus, aequalis, ſ. ringens. *Stam.* 1 — 4. *Sem.* 1. coronatum. *Flores* hermaphroditi, dioici.

β. Flores inferi completi.

23. *Polycnemum.* *Cal.* perſiſtens, 5 — phyllus: foliolis 2 alternis minoribus. *Cor.* o. *Sem.* 1, membrana tenuiſſima veſtitum.

γ. Flores ſuperi incompleti.

24. *Gladiolus.* *Cor.* 6 — partita, ringens; *petalis tribus ſuperioribus* conuergentibus. *Stam.* adſcendentia. *Stigm.* 4 — fidum, concauum.

Cal.

Cal. ſpathaceus. *Cor.* 1 — petala, 6 — partita; laciniis alternis reflexis, quarum 3 maiores reflexae, e baſi piloſae aut glabrae, ouato-obtuſae; 3 minores et anguſtiores. *Stigm.* 3, petaliformia, reflexiuſcula, apice laciniata ac criſpa, ſubtus connata. *Capſ.* 3 — locularis. 25. *Iris.*

TRIGYNIA.

Flores ſimplices inferi.

a) *completi.*

Cal. 5 — phyllus. *Cor.* 5 — petala, calyce longior. *Capſ.* 1 — locularis, apice dehiſcens 3 — valuis, polyſperma. 26. *Holoſteum.*

b) *incompleti.*

Cal. 2 — phyllus. *Foliola* ouata, obtuſa. *Cor.* 1 — petala, irregularis. *Capſ.* 1 — locularis, 3 — valuis. 27. *Montia*

SECTIO II.

A. GRAMINEAE. S. CALAMARIAE.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

MONOGYNIA.

a) *Floribus glumoſis, inferis; Glumis tantum calycinis.*

Cal. 1 — glumis: glumis paleaceis, faſciculatis. *Cor.* 0. *Sem.* 1, ſubrotundum, inter infimas glumas. 28. *Schoenus.*

Cal. 1 — glumis: glumis paleaceis, diſtiche imbricatis. *Cor.* 0. *Sem.* 1, nudum, triquetrum, vel ſubrotundum, planiuſculum. 29. *Cyperus.*

30. *Scirpus* *Cal.* 1 — glumis: glumis paleaceis, vndique imbricatis. *Cor.* o. *Sem.* 1, imberbe, triquetrum, villis calyce breuioribus inſtructum.

31. *Eriophorum.* *Cal.* 1 — glumis: glumis paleaceis vndique imbricatis. *Cor.* 6. *Sem.* 1, triquetrum, lana longiſſima cinctum.

B. SPICATA.

q) *Floribus glumoſis, inferis; Glumis tantum corollaceis.*

32. *Nardus* *Cal.* o. *Cor.* 2 — valuis: Valua *exteriore* lanceolata, carinata, ariſtata; *inferiore* acuminata. *Sem.* 1. lanceolatum, corolla adnata tectum.

DIGYNIA.

1. *Paniculata.*

a) *Gramina calycibus 2 — valuibus, vnifloris, vagis.*

33. *Phalaris.* *Cal.* 2 — glumis, aequalis, glumis carinatis, corollam includentibus.

34. *Alopecurus.* *Cal.* 2 — glumis, aequalis, carinatus, lanceolatus. *Cor.* 1 — valuis, apice ariſta longa terminante.

35. *Milium* *Cal.* 2 — glumis; glumis ſubaequalibus, ventricoſis. *Cor.* 2 — valuis, ouata, breuiſſima: valuula altera minore. *Stigm.* penicilliformia. *Sem.* vnicum ſplendore praeditum.

36. *Agroſtis.* *Cal.* 2 — glumis, aequalis: glumae lanceolatae acutae, corolla longiores. *Cor.* 2 — valuis. Valuula *exterior* modo mutica, modo ariſtata. *Stigm.* longitudinaliter hiſpida. *Sem.* 1, glabrum.

37. *Stipa.* *Cal.* 2 — glumis, acuminatus, vniflorus. *Cor.* 2 — valvis: Valuula *exteriore* ariſta terminali longiſſima, baſi articulata.

b) *Gra-*

b) *Gramina calycibus 2 — valuibus, biſloris, vagis.*

Cal. 2 — glumis, aequalis, acutus. *Cor.* 2 — valuis: altera valuula ſaepe ad baſin ariſtata. *Floſculi* 2, rariſſime rudimento tertii floris. 38. *Aira.*

Cal. 2 — glumis, aequalis, obtuſus. *Cor.* 2 — valuis, mutica. *Sem.* 1, ouatum, acutiuſculum. *Rudimentum* tertii floris inter floſculos. 39. *Melica.*

Cal. 2 — glumis compreſſus: *Glumae* lanceolatae, mucronatae: altera Gluma maiori carinata. *Floſculi* 2 vel 3, absque interiecto rudimento. *Cor.* 2 — valuis; altera valuula apice ariſtata. 40. *Dactylis.*

c) *Gramina calycibus triualuibus, vnifloris, vagis.*

Cal. 3 — glumis: duae maiores muticae aut ariſtatae, tertia dorſalis, minima. *Cor.* 2 — valuis. Valuula *exteriore* ouata, obtuſiuſcula conuexa; *interiore* plana et eodem gaudet figura. *Sem.* 1, ſubrotundum. 41 *Panicum*

d) *Gramina calycibus biualuibus; Spiculis multifloris, vagis.*

Cal. 2 — glumis, muticus, ouatus, acuminatus, multiflorus. *Cor.* 2 — valuis: Valuulis acutiuſculis margine ſcarioſis. *Spicula* ouato-oblonga. 42. *Poa.*

Cal. 2 — glumis, cordatus, concauus, obtuſus. *Cor.* 2 — valuis, mutica, inaequalis. *Spiculae* cordatae, diſtichae. 43. *Briza.*

Cal. 2 — glumis, ſubulatus, acuminatus. *Cor.* oblonga, valuulis mucronatis: altera ſaepe ariſtata ex apice. *Spicul.* oblongae, teretiuſculae. 44. *Feſtuca*

Cal. 2 — glumis, oblongus, acuminatus. *Cor.* 2 — valvis, inaequalis, maiore bifida, ariſtam infra apicem emittente. *Spic.* oblongae, multiflorae, tereres, diſtichae. *Sem.* 1, ouatum. 45. *Bromus*

Cal. 2 — glumis, lanceolatus, acutus. *Cor.* oblonga, altera, valuula dorſo vel baſi ariſtata, ariſta tortili in medio geniculato. *Spiculae* diffuſae, multiflorae. 46. *Auena.*

47. *Arundo* *Cal.* 2 — glumis, oblongus, acuminatus. *Cor.* baſi lanuginoſa. *Sem.* lana cinctum. *Flosculi* congeſti, lana cincti.

48. *Cynoſurus.* *Cal.* 2 — glumis, linearis, acuminatus. multiflorus. *Rec.* commune vnilaterale, ſpiculas oblongas colligens, multiflorum.

49. *Phleum* *Cal.* 2 — glumis. linearis, truncatus, apice bicuſpidato, ſeſſilis. *Cor.* 2 — valuis perianthio minor, mutica, incluſa. *Sem.* 1.

2. *Spicata.*

e) *Spica diſtincta, receptaculo ſubulato, dentato.*

50. *Elymus* *Cal.* 2— glumis, aggregatus, multiflorus. *Spiculae* geminae.

51. *Lolium.* *Cal.* 2— glumis, linearis, fixus, rachi oppoſitus, multiflorus. *Cor.* inaequalis. *Spiculae* diſtichae, muticae vel ariſtatae- *Sem.* 1, oblongum

52. *Secale.* *Cal.* 2— glumis, biflorus. *Cor.* gluma ariſtata.

53. *Triticum.* *Cal.* 2— glumis, ouatus, ſubtriflorus, ſeſſilis. *Cor.* 2— glumis, valuulis ſubaequalibus. *Flos* obtuſiuſculus, acutus. *Receptaculi* baſis calloſa.

54. *Hordeum.* *Cal.* 6— phyllus, 3— florus. Flosculi laterales ſaepe maſculi.

B. FLORE MONOCLINO.

Calamariae.

55. *Carex.* ♂ *Amentum* 1— florum, ſpicatum glumis. *Cor.* o.
♀ *Cal.* et *Cor.* vt in mare. *Stigm.* 3. *Sem.* 1, triquetrum, intra nectarium. *Nectar.* inflatum, tridentatum.

56. *Sparganium.* ♂ *Ament.* ſubſphaericum. *Cal.* 3— phyllus. *Cor.* o.
♀ *Ament.* *Cal.* *Cor.* maris. *Stigm.* 2 — fidum. *Drupa* exſicca, 1 — ſeu 2 — ſperma.

57. *Typha.* ♂ *Ament.* cylindricum. *Cal.* 3— phyllus, minimus, ſetaceus. *Cor.* o.

♀ *Ament.*

♀ *Ament.* cylindricum infra maſculos. *Cal.* capillaris, pappoſus. *Cor.* o. *Styl.* I. *Sem.* I. inſidens pappo capillari.

C. FLORE POLYGAMOIDE.

α. Calyce I—*floro.*

♂ *Cal.* biglumis, I— florus, oblongus, muticus ſeu ariſtatus. *Cor.* baſi ariſtata: ariſta tortili, recurua perſiſtente. *Stam.* 3. *Styl.* 2. *Sem.* I. 58. *Andropogon.*
♀ *Cal.* 2— valuis, pedunculatus. *Cor.* mutica, ſecundum LINNAEVM O. *Stam.* 3.

β. Calyce I—3 *floro.*

Cal. Communis 2 — glumis, 2—3— florus. 59. *Holcus.*
♀ *Cor.* biualuis, mutica. *Stam.* 3. *Styl.* 2. *Sem.* I.
♂ *Cor.* biualuis, altera valuata infra apicem ariſta rigida. *Stam*, 3.

IV.

TETRANDRIA.

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores* I — *petali*, *monoſpermi*, *ſuperi.*

Aggregatae.

Cal. communis polyphyllus; *proprius* duplex; *externus* membranaceus, *internus* 5 — partitus. *Cor.* 4 — ſ. 5 — fidae. *Rec.* paleaceum, eleuatum, ouatum. *Sem.* oblonga, coronata, inuoluta. 60. *Scabioſa.*

Cal. communis polyphyllus, folioſus; *proprius* vix manifeſtus *Cor.* 4— fidae. *Rec.* conicum, paleaceum. *Sem.* columnaria. 61. *Dipſacus.*

b) *Flo-*

b) *Flores* 1— *petali, monocarpi, inferi.*

62. *Centunculus.* *Cal.* 4— partitus, corolla longior. *Cor.* 4— fida, rotata, patens. *Filam.* breuia. *Capſ.* 2— locularis, circumſciſſa, polyſperma.

63. *Plantago.* *Cal.* 4— partitus, corolla breuior. *Cor.* 4— fida, rotata, limbo reflexo. *Filam.* longiſſima. *Capſ.* 2— locularis, polyſperma, ouata, transuerſaliter dehiſcens.

c) *Flores* 1— *petali, monocarpi, ſuperi.*

64. *Sanguiſorba.* *Cal.* 2— vel 3— phyllus, hypocarpius. *Cor.* plana, 4— partita, epicarpia. *Capſ.* 4— gona, bilocularis, polyſperma.

d) *Flores* 1— *petali, fructibus geminis, connatis, ſuperi.* *Stellatae.*

65. *Galium* *Cor.* rotata, plana, profunde 4— partita, tubo breuiſſimo. *Recept.* 3— dentatum. *Fructus* ſubgloboſi, glabri aut hiſpidi.

66. *Aſperula.* *Cor.* infundibuliformis, limbo obtuſo; tubo longiore. *Fruct.* baccati, ſubgloboſi.

67. *Sherardia.* *Cor.* tubuloſa infundibuliformis, limbo acuto. *Cal.* 6— dentatus. *Fruct.* oblongi, coronati. *Sem.* 3— dentata.

e) *Flores tetrapetali, ſuperi.*

68. *Trapa.* *Cal.* 4— partitus. *Nectar.* coronae ſimile. *Nux* armata ſpinis 4 validis conicis, oppoſitis.

69. *Cornus.* *Cal.* minimus, 4— dentatus, deciduus. *Cor.* 4— petala, regularis. *Pet.* oblongo-lanceolata, cruciatim poſita. *Drup.* nucleo 2— loculari.

f) *Flores apetali, inferi.*

70. *Alchemilla.* *Cal.* ſemi —8— fidus, cuius 4 laciniae maiores, ouato-acuminatae. *Cor.* o. *Styl.* baſi germinis inſeritur. *Sem.* 1, cordatum, calyce incluſum.

Cal.

Cal. 1— phyllus, 8— fidus. *Cor.* o. *Styl.* 1 baſi germi- nis inſeritur. *Sem.* vnicum nudum calyce incluſum. 71. *Aphanes.*

DIGYNIA.

Cal. 5— gonus, 4 — 5 — fidus. *Cor.* 1 — petala, ouata, 4 — 5 — fida regularis. *Petala* ouata, acuta. *Stigm.* ſimplicia. *Capſ.* 2— locularis, 2—3—4— ſperma, et carnoſa. 72. *Cuſcuta*

TETRAGYNIA.

Cal. o. *Cor.* Pet. 4, ſubrotunda, integra. *Anth.* fere ſeſ- ſiles. *Stigmata* obtuſa. *Styl.* o. *Sem.* 4, nuda, angula- ta, mucronata. 73. *Potamogeton.*

Cal. 4— phyllus. *Cor.* 4— petala. *Petala* calyce mi- nora, ouata, obtuſa, integra. *Capſ.* 4— locularis, 2 — valuis, bis — vel polyſperma. 74. *Sagina.*

B. FLORE MONOCLINO.

♂ *Cal.* 4— phyllus. *Cor* o. *Nectar.* centrale, vrceola- tum. 75. *Vrtica.*

♀ *Cal.* 4— phyllus; foliol. 2, oppoſitis, exiguis. *Cor.* o. *Stigm.* villoſum. *Sem.* 1, ouatum, nitidum.

♂ *Ament.* cylindraceum, ſquamis 3— fidis, 3— floris. *Cor.* 3— vel 4— partitae, patentes, 4— ſtemones. 76. *Betula.*

♀ *Ament.* imbricatum. Squamis ſubtrifidis, 2— floris. *Cor.* o. *Styl.* 2. *Sem.* 2, 3, vtrinque membrana alata.

C. FLORE DICLINO.

♂ *Cal.* 4— partitus. *Cor.* o. Filamenta o. Antherae ca- lyci adnatae. 77. *Viſcum.*

♀ *Cal.* 4— phyllus, ſuperus. *Cor.* o. *Styl.* o. *Stigm.* obtuſum. *Bacc.* 1— ſperma. *Sem* compreſſa, cordata.

♂ *Cal.* 2— partitus. *Cor.* o. 78. *Hippophae.*

♀ *Cal.* 2— fidus, deciduus. *Cor.* o. *Piſtill.* 1. *Bacc.* 1-- ſperma: arillo truncato.

D. FLO-

D. FLORE POLYGAMOIDE.

79. *Parie-taria.* ♂ *Cal.* 4— phyllus 4— fidus. *Cor.* o. *Stam*, 4. *Styl.* 1. *Sem.* 1 ſuperum ouatum.
♀ *Cal. Cor. Styl. Sem.* vt in hermaphrodito.

V.

PENTANDRIA.

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores* 1— *petali*, *inferi. Germinibus* 4— *ternis*, *nudis. Aſperifoliae.*

80. *Echium* *Cal.* 5— partitus. *Cor.* campanulata, irregularis, fauce nuda: laciniis ſuperioribus longioribus. *Sem.* 4 nuda, ſcabra.

81. *Pulmonaria.* *Cal.* 5— dentatus, prismatico-quinquangularis. *Cor.* infundibuliformis, fauce nuda. *Sem.* 4, nuda, ſubrotunda, ſplendentia.

82. *Lithoſpermum.* *Cal.* profunde 5— partitus. *Cor.* infundibul. 5— fidus. Laciniis ouatis, obtuſis, aequalibus, fauce plicata, perforata, nuda. *Sem.* 4, nuda, dura, glabra, aut ſcabra.

83. *Symphytum.* *Cal.* 5— partitus. *Cor.* limbo tubuloſo-ventricoſo: fauce clauſa radiis ſubulatis, conniuentibus. *Sem.* 4, acuta, conniuentia.

84. *Borago.* *Cal.* 5— partitus. *Cor.* rotata: fauce clauſa radiis obtuſis emarginatis. *Sem.* rugoſa.

85. *Lycopſis.* *Cal.* 5— partitus laciniis lanceolatis. *Cor.* infundibul. tubo curuato; fauce clauſa ſquamis 5 conuexis. *Sem.* 4.

86. *Aſperugo.* *Sal.* 5— fidus, fructiferus, compreſſus; lamellis ſinuatis, plano-parallelis. *Cor.* infundibul. tubo erecto, fauce clauſa, ſquamis 5, conuexis.

Cal.

Cal. 5— partitus. *Cor.* infundibul. fauce clauſa ſquamulis 5 conuexis. *Caps.* 4 depreſſae, interiori latere ſtylo affixae, 1 — ſpermae. *Sem.* 4. aculeata. 87. *Cynogloſſum.*

Cal. 5 — fidus. *Cor.* infundibul. tubo baſi prismatico; fauce clauſa ſquamulis 5 conuexis, oblongis. *Sem.* 4 oblonga obtuſa. 88. *Anchuſa.*

Cal. ad baſin profundo 5 — fidus. *Cor.* hypocrateriformis, 5— fida, emarginata: fauce clauſa 5 ſquamulis coloratis. *Sem.* 4 ouata, acuminata, glabra aut piloſa. 89. *Myoſotis.*

b) *Flores* 1— *petali, inferi. Germinibus capſuliferis.*

Cor. regularis rotata. *Filam.* inferne hirſuta, baſi connata. *Stigm.* capillatum. *Capſ.* globoſa 1 — locularis, polyſpermis, circumſciſſa. 90. *Anagallis.*

Cor. rotata. *Stam.* 5 — paſſim 7 vt in *thyrſiflora* obſeruaui. *Stigm.* obtuſum. *Capſ.* globoſa, mucronata, 1-- locularis, 10 valuis. 91. *Lyſimachia.*

Cal. 5— gonus ſubcampanulatus, ore 5— dentato. *Cor.* hypocrateriformis, tubo cylindrico, fauce peruia; ore patulo. *Stigm.* globoſum. *Capſ.* 1 — locularis, apice dehiſcens polyſperma. 92 *Primula.*

Cal. 5 — gonus. *Cor.* hypocraterif. fauce coarctata, glanduloſa: laciniis integris. *Stigm.* globoſum. *Capſ.* 1— locularis, globoſa, polyſperma. 93. *Androſace.*

Cal. profunde 5— partitus. *Cor.* hypocrateriformis. *Filam.* laciniis corollae oppoſita, tubo corollae impoſita. *Stigm.* globoſum. *Capſ.* 1 — locularis, orbicularis, polyſperma. 94. *Hottonia.*

Cal. profunde 5— fidus. *Cor.* 1 — petala infundibulif., interne piloſa. *Stigm.* 2— fidum. *Capſ.* 1— locularis polyſperma. 95. *Menyanthes.*

Cor. campanulata, 5— plicata; limbo integro vel paulum crenulato. *Stigm.* 2. *Capſ.* 2 - et plerumque 3 — locularis. *Sem.* 4, anguloſa. 96. *Conuoluulus.*

Cal. tubuloſus pentagonus, deciduus. *Cor.* infundibulif. pentagona, limbo plicato acuminato. *Stigm.* bilamellatum. *Capſ.* 2 — locularis, 4 — valuis, polyſperma, plus minusue ſpinoſa. 97. *Datura*

Cal.

98. *Hyoſcyamus.* *Cal.* 1— phyllus 5 — fidus, perſiſtens *Cor.* infundibulif. 1 – petala, inaequalis. *Stam.* inclinata. *Stigm.* capitatum. *Capſ.* 2— locularis, operculata.

99. *Nicotiana.* *Cor.* infundib. limbo plicato. *Stam.* ad latus corollae flexa. *Stigm.* emarginatum. *Capſ.* 2 — locularis, apice dehiſcens.

100. *Verbaſcum.* *Cor.* rotata, inaequaliter 5 — fida. *Stam.* inclinata ſaepius plumoſa. *Stigm.* obtuſum. *Capſ.* 2 — locularis, 2— valuis, polyſperma.

101. *Vinca.* *Cor.* hypocraterif. laciniis 5 extrorſum latioribus. *Stigm.* duplex, vnum alteri ſuperimpoſitum. *Folliculi* 2, erecti. *Sem.* plura oblonga, ſulcata, remota, nuda. *Nectar-* ſubrotunda, carnoſa Germinis longitudine.

c) *Flores* 1 — *petali*, *inferi*. *Germinibus bacciferis.*

102. *Solanum.* *Cor.* rotata. *Antherae* ſubcoalitae, apice poro gemino perforatae. *Stigm.* obtuſum. *Bacc.* orbiculares, 2 — loculares, polyſpermae.

103. *Atropa.* *Cor.* 5 — fida, regularis campanulata. *Stam.* extrorſum arcuata et filamenta verſus apicem cum antheris nutantur. *Stigm.* diſtans, incuruatum. *Bacc.* globoſa, 2— locularis, polyſperma.

d) *Flores* 1— *petali*, *ſuperi*. *Germinibus capſuliferis.*

104. *Samolus.* *Cal.* 5 — fidus: laciniis latiuſculis acutis. *Cor.* rotata: laciniis 5, ſubrotundis, obtuſis, aequalibus; tubo breui; fauce ſquamulis, 5, breuiſſimis, ſetaceis. *Antherae* 5: filamentis breuibus. *Stigm.* capitatum. *Capſ.* globoſa, 1 — locularis, 5 - valuis, polyſperma.

105. *Phyteuma.* *Cor.* corniculata, ad baſin fere 5 — partita. *Stigm.* 3 — fidum. *Capſ.* 3 — locularis, polyſperma.

106. *Campanula.* *Cor.* campanulata, fundo corollae valuulis 5 ſtaminiferis. *Stigm.* 3 — partitum. *Capſ.* 3 — ſ. 5 — locularis, poris lateralibus dehiſcens.

e) *Flo-*

e) *Flores* 1— *petali, ſuperi. Germinibus bacciferis.*

Cal. 5— dentatus, minimus. *Cor.* 1— petala, inaequalis, bilabiata: labium inferius ſimplex, obtuſum; ſuperius in lacinias 4 obtuſas diuiditur. *Stigm.* capitatum. *Bacc.* 2— locularis, polyſperma, ſubrotunda. 107. *Lonicera.*

f) *Flores* 5— *petali, inferi. Germin. bacciferis.*

Cal. o. *Cor.* campanulata, tubuloſa, externe rudis, interne colorata, 4—5— fida. Squamae oris conniventes Stamina munientis. *Stigm.* diuiſum. *Bacc.* ſubrotunda, 1— locularis, 3—4— vel polyſperma. *Flores* hermaphroditi, aut dioici. 108. *Rhamnus.*

Cal. 4— vel 5— partitus. *Cor.* 5— plerumque 4— petala, patens. *Stam.* ſaepius 4, paſſim 5. *Bacc.* capſularis, 5— gona, 5— locularis, colorata. *Sem.* arillata. 109. *Euonymus.*

Cal. 5— dentatus. *Cor.* Petala apice cohaerentia, ſaepe emarcida. *Bacc.* 5— ſperma. *Sem.* ſemibilocularia. 110. *Vitis.*

g) *Flores* 5— *petali, ſuperi. Germ. bacciferis.*

Cal. 5— fidus, ventricoſus: laciniis ſubrotundis, obtuſis, apice reflexis, coloratis. *Petala* et *Stam.* calyci inſerta. *Stylus* bifidus. *Bacc.* 1— locularis, polyſperma. 111. *Ribes.*

Cal. Inuolucr. vmbella minima. *Cor.* Petalis 5— vel 6, oblongis, craſſis, coriaceis. *Stigm.* ſimplex. *Bacc.* calyce cincta, globoſa, 3— vel 5— ſperma. 112. *Hedera.*

h) *Flores apetali, inferi.*

Cal. 1— phyllus, 5— partitus: laciniis ouato-obtuſis, reuolutis. *Cor.* o. *Capſ.* ſubrotunda 1— locularis, 5— ſ. 6— valuis, 5— ſperma. 113. *Glaux*

i) *Flores apetali, ſuperi.*

Cal. 1— phyllus, ſtaminifer. *Cor.* o. *Nectaria* filiformia calyci inſerta, erecta. *Sem.* 1, intra calycem, ſubrotundum, coronatum. 114. *Theſium.*

DIGYNIA.

a) *Flores 1 — petali, inferi.*

115. *Aſcle-pias.* *Cor.* rotata, regularis, 5 — fida, reflexa. Nectariis 5, ouatis, concauis, corniculum exſerentibus. *Filamenta* breuiſſima, corpuſculo-conico-obtuſo coaleſcentia. *Folliculi* 2, oblongi. *Sem.* pappoſa, receptaculo membrana affixa.

116. *Gentiana.* *Cor.* 1 — petala, inferne tubuloſa, 4—5— fida, varie figurata. *Styl.* 0. *Stigm.* ouata. *Capſ.* 1 — locularis, 2— valuis, polyſperma. *Receptacula* 2, longitudinalia.

b) *Flores apetali.*

117. *Chenopodium.* *Cal.* 5 — phyllus, 5 gonus, foliolis concauis. *Cor.* 0. *Styl.* 2 — partitus. *Sem.* 1, lenticulare, intra calycem.

118. *Beta.* *Cal.* 5 — phyllus. *Cor.* 0. *Sem.* 1, reniforme, intra ſubſtantiam baſeos calycis.

119. *Herniaria.* *Cal.* 1 — phyllus 5 — partitus; laciniis aequalibus, ouatis, acutis. *Stam.* 10; 5 ſterilia. *Capſ.* 1 — ſperma. *Sem.* tectum, ouatum, glaberrimum.

120. *Vlmus* *Cal.* 1 — phyllus 5 — fidus, compreſſus, coloratus. *Cor.* 0. *Filamenta* 4 vel 5 vltra florem. *Stigm.* villoſa. *Capſ.* compreſſa, rotunda, 1 — ſperma, alata.

c) *Flores vmbelliferi; 5 — petali, ſuperi, diſpermi.*

α. *Vmbellis ſimplicibus. Habitu imperfecto deliqueſcente.*

121. *Eryngium.* *Inuolucr. vniuerſale* polyphyllum longum; *partiale* paleaceum. *Flores* capitati. *Sem.* 2, perianthio coronata. *Receptaculum* commune conicum.

122. *Hydrocotyle.* *Vmbella* parua prolifera. *Inuolucro* 4 — phyllo. *Petala* 5, integra, ouata, acuminata. *Styl.* 2. *Sem.* 2, orbiculato - compreſſa, glabra.

β) Vm-

β. Vmbellis compoſitis. Habitu perfecto.

A. *Fructu tecto plicis, ſetis aut lanugine.*

Vmb. conferta, ſubcapitata. *Inuolucr. vniuerſale* 3 — phyllum aut polyphyllum; *partiale* polyphyllum: foliolis ſubulatis. *Petala* aequalia, obtuſa, inflexa, bifida. *Flores* ſubumbellati diſci abortantes. *Sem.* muricata. 123. *Sanicula.*

Inuolucr. polyphylla longitudine fere radiorum. *Petala* inflexo-cordata, fere aequalia, emarginata. *Sem.* ouato-oblonga, introrſum conuexa, ſtriata, lanugineſa. 124. *Athamanta.*

Inuolucr. polyphylla, pinnatifida. *Vmbell.* fructifera, aetate concaua euadit. *Flor.* radiati, irregulares, fertiles. *Sem.* ſubouata, 4— gona, pilis hiſpida aut nuda. 125. *Daucus.*

Inuolucr. integra. *Petala* inflexo emarginata. *Fructus* ſetis vndique hiſpidis. *Flores* Mares et Hermaphroditi. 126. *Caucalis.*

B. *Fructu nudo, ſulcato, coſtato, aut ſtriato.*

Inuolucr. vniuerſ. 1 — phyllum, rarius 0; *partiale* conſtanter polyphyllum. *Flor.* radiati, diſco ſterili. *Petala* inaequalia bifida. *Sem.* ſubouata, perianthio ſulcata et piſtillis coronata. 127. *Oenanthe.*

Inuolucr. vniuerſal. vel 0, vel polyphyllum; *partiale* ſimplex, breuiſſimum. *Petala* aequalia integra. *Flor.* floſculoſi; diſco nunquam abortiuo. *Sem.* ouata, vtrinque in medio ſtriata, margine alata. 128. *Peucedanum.*

Inuolucr. partial. dimidiata ſubtriphylla. *Flor.* ſubuniformes, fertiles. *Pet.* cordata, emarginata. *Sem.* ſubgloboſa, gibba, 5— ſtriata, ſecundum longitudinem latitudinemque crenulata. 129. *Conium.*

Inuolucr. polyphyll. *Flor.* floſculoſi, hermaphroditi. *Pet.* inuoluta. *Sem.* ſubrotunda, compreſſa, ſtriata. 130. *Bupleurum.*

Inuolucr. vtraque polyphylla; *vniuerſale* reflexum. *Flor.* vniformes, hermaphroditi. *Pet.* cordata, leuiter inciſa. *Sem.* ſubouata, ſtriata (absque alis et coſtis). 131. *Sium.*

C. *Fructu alato: ala marginali.*

132. *Hera-cleum.* *Inuolucr. partiale* polyphyllum caducum. *Flor.* radiati; diſco nunquam abortante. *Petalis* difformibus inflexo emarginatis. *Sem.* elliptica, marginata, compreſſa, leuiter in dorſo ſtriata.

133. *Tor-dylium.* *Inuolucr.* ſimplicia, longa. *Flor.* radiati, fertiles. *Sem.* orbiculata, craſſa, ala marginali crenata.

134. *Seli-num.* *Inuolucr. vniuerſale* polyphyllum, reflexum; *partiale* polphyll. patens. *Petala* cordata, aequalia, emarginata. *Flor.* vniformes, fertiles. *Sem.* ſubouata, compreſſa, in medio 3—5 ſtriis eleuata, margine alata.

135. *Laſer-pitium.* *Inuolucr.* vtraque polyphylla, parua. *Petala* inflexo-cordata emarginata. *Flor.* floſculoſi, fertiles. *Sem.* oblonga, dorſo-conuexa, alis membranaceis alata.

136. *Ange-lica.* *Vmbella vniuerſ.* multiplex rotunda; *partial.* globoſa. *Inuolucr. vniuerſ.* 2—5—phyllum, paruum; *partiale* 8— vel polyphyllum. *Flor.* floſculoſi, fertiles. *Corollae* aequales: *petalis* incuruis apice emarginatis. *Sem.* ouata, angulata, marginata, in dorſo ſulcis 3 longitudinalibus exaſperata, alata.

γ. *Inuolucris partialibus: nullo vniuerſali.*

137. *Cori-andrum.* *Inuolucrum vniuerſale* vix 1—phyllum, plerumque 0; *partiale* 3—phyllum, dimidiatum, lineare. *Vmbella vniuerſal.* radiis paucis: *partial.* pluribus. *Floſculi* diſci abortiui, *ſtyli* diſtantes. *Stigm* radii capitata. *Sem.* ſubgloboſa, laeuia absque ſtriis et ſulcis.

138. *Aethu-ſa.* *Inuolucell* dimidiata, 3— vel 4— phylla, pendula. *Flor.* floſculoſi, fertiles. *Sem.* orbicularia, 4 ſulcis diſtinctis exarata, inde *Fructus* 8—gonus.

139. *Scan-dix.* *Inuoluc. partiale* 5—phyllum *Flor.* radiati; diſco ſaepe maſculo. *Cor.* Petala cordata, inaequalia integra aut marginata. *Styli* erecti. *Sem.* elongata, glabra, ſtriata, roſtrata.

140. *Chae-rophyllum.* *Inuolucell.* 5—10—phylla et plura, reflexa, concaua. *Flor.* floſculoſi, diſco ſaepe abortiuo. *Per.* inflexa, cordata. *Styli* reflexi. *Sem.* oblonga, ſuperne attenuata, extrorſum concaua, leuiter ſtriata, nitentia.

Inuo-

Inuolucr. vniuerſale o; partiale polyphyllum, foliol. acuminata cordato-inflexa. *Styli* recurui, perſiſtentes. *Sem.* ouata laeuiter 10— ſtriata, carinata perianthio et piſtilis. 141. *Phellandrium.*

Vmbellae globoſae. *Inuolucell.* polyphylla, linearia. *Flor.* floſculoſi, fertiles. *Sem.* ouata, extrorſum concaua, ſtriata. 142. *Seſili.*

Vmbell. vniuerſalis et *partialis* radiis pluribus, ſubrotundis. *Inuoluc. partialia* polyphylla, ſetoſa. *Petala* ouata inflexa. *Sem.* ſubouata, ventricoſa, ſtriata. 143 *Cicuta*

δ. *Inuolucris nullis.*

Flor. floſculoſi, fertiles. *Cor.* Petal. integra lanceolata, apice inuoluta. *Sem.* elliptica, compreſſo-plana, margine cincta. 144. *Paſtinaca.*

Flor. floſcul. fertiles. *Cor.* petala lanceolata, apice inflexa. *Sem.* ſubouata, compreſſa, marginata, ſtriata. 145. *Anethum.*

Cor. petal. carinata, inflexo-emarginata. *Flor.* floſculoſi, fertiles. *Sem.* ouato-oblonga, gibba, ſulcata. 146 *Carum*

Vmbel. vniuerſ. radiis pluribus; *partial.* adhuc pluribus. *Flor.* ſubradiati, fertiles. *Cor.* petala inflexa, emarginata. *Styli* erecti. *Stigm.* ſubgloboſa. *Sem.* ouato-oblonga, 5 ſtriis eleuata. 147. *Pimpinella.*

Vmbell. vniuerſ. radiis paucioribus; *part.* pluribus. *Flor.* floſculoſi, fertiles. *Cor.* petal. aequalia, inflexo-inciſa. *Sem.* minuta, ouata, ſtriata. 148 *Apium*

Vmbell. vniuerſ. conuexa; *partial.* plana. *Flor.* floſculoſi, fertiles. *Cor.* petala aequalia, ſemibifida in apicem vncatum abeuntia, cordata. *Styl.* corollulae longitudine. *Sem.* ouato-oblonga, gibba, ſtriata. 149. *Aegopodium.*

TRIGYNIA.

a) *Flores ſuperi.*

Cal. 5— partitus, minimus. *Cor.* rotata, 5— fida. *Stigm.* obtuſa. *Bacc.* 1— ſperma. 150. *Viburnum.*

151. *Sambucus.* *Cal.* 5 — partitus breuiſſimus, *Cor.* rotata, concaua, 5 — fida. *Styl.* 0. *Stigm.* obtuſa. *Bacc.* 2 — vel 3 — ſperma plerumque.

b) *Flores inferi.*

152. *Rhus.* *Cal.* 5 — partitus. *Cor.* 5 — petala. *Styl.* 0. *Bacc.* 1 — ſperma.

153. *Staphylea.* *Cal.* 5 — partitus. *Cor.* 5 — petala. *Capſ.* 3 — locularis, 3 — gona, 1 — ſperma, inflata. *Sem.* bina, oſſea, globoſa.

154. *Alſine.* *Cal.* 5 — phyllus. *Cor.* petalis 5 aequalibus. *Styl.* 0. *Capſ.* 1 — locularis, 3 — aut 6 — valuis, polyſperma.

TETRAGYNIA.

155. *Parnaſſia.* *Cal.* 5 — partitus: laciniis oblongis acutis. *Cor.* pet. 5 aequalibus, ſubrotundis, concauis, ſtriatis. *Filam.* 5, breuia. *Styli* fere nulli, *Nectar.* 5, cordata, ciliata, glanduloſa; glandulis pedicellatis. *Capſ.* 4 — gona, 4 — valuis, 1 — locularis.

PENTAGYNIA.

α) *Flores aggregati inferi.*

156. *Statice* *Cal. communis* imbricatus; *proprius* 1 — phyllus. integer, plicatus, rariſſime infundibuliformis. *Cor.* 5 — petala, vnguibus ſtaminiferis. *Sem.* 1, nudum, ouatum, nitens, intra perianthium perſiſtens.

β) *Calyce 5 — phyllo. Flores inferi.*

157. *Linum* *Cal.* 5 — phyllus, paruus, acutus. *Cor.* 5 — petala, infundibuliformis. *Capſ.* globoſa, 5 — valuis, 8 — vel 10 — locularis. *Sem.* ſolitaria, ouata, ſplendentia,

POLY-

POLYGYNIA.

* *Floribus ſimplicibus*, 5 — *petalis.*

Cal. 1 — phyllus, 5 — fidus. *Cor.* pet. 5, ſubrotundis, obtuſis, integerrimis. *Capſ.* 1 — locularis, apice 5 — valuis, polyſperma. 158. *Droſera.*

** *Calyce* 5 — *phyllo.*

Cor. 5 — phyllus, ſupra baſin adnatus. *Nectar.* 5 ligulata, petaliformia. *Recept.* longiſſimum. *Styl.* breuiſſimi aut nulli. *Sem.* numeroſa, oblonga. 159. *Myoſurus.*

B. FLORE MONOCLINO.

♂ *Cal.* 3 — ſ. 5 — phyllus, coloratus. *Cor.* o. *Stam.* 3 — ſ. 5. 160. *Amaranthus.*
♀ *Cal.* et *Cor.* vt in mare. *Styl.* 3. *Capſ.* 1 — locularis, 1 — ſperma, 3 — roſtris, horizontaliter dehiſcens.

C. FLORE DICLINO.

α) *Digynia.*

♂ *Cal.* 5 — partitus. *Cor.* o. *Anth.* 4 — gonae. 161. *Cannabis.*
♀ *Cal.* 1 — phyllus, integer, oblique patens. *Cor.* o. *Styl.* 2. *Nux* 2 — valuis, intra calycem clauſum.
♂ *Cal.* 5 — phyllus. *Cor.* o. *Filamenta* breuiſſima. 162 *Humulus.*
♀ *Cal.* 4 — phyllus. *Cor.* o. *Styl.* 2. *Sem.* 1, intra calycem folioſum, ſubrotundum.

β. *Tetragynia.*

♂ *Cal.* 1 — phyllus, 5 — partitus. *Cor.* o. 163. *Spinacia.*
♀ *Cal.* 4 — fidus, inaequalis, perſiſtens. *Cor.* o. *Styl.* 4. *Sem.* 1, intra calycem induratum.

D. FLORE POLYGAMOIDE.

164. *Atriplex.* ♂ *Cal.* 5 — phyllus, 5 — gonus, perſiſtens. *Cor.* o. *Stam.* 5. *Styl.* 2 — partiti. *Sem.* 1, orbiculatum, depreſſum, intra calycem.
♀ *Cal.* 2 — phyllus. *Cor. Styl. Sem.* hermaphroditi.

VI.

HEXANDRIA.

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores calyculati, calyce corollaque inſtructi, bacciferi.*

165. *Berberis.* *Cal.* 6 — phyllus, inferus. *Cor.* Petal. 6, regularia ad baſin glandulis 2 nectariferis notata, ſubrotunda, obtuſa, integra. *Stigm.* capitatum. *Bacca* oblonga, 2 — ſperma.

b) *Flores ſpathacei. Calyce nullo.*

166. *Leucoium.* *Cor.* ſupera, campaniformis, 6 — partita, apicibus incraſſata. *Stam.* aequalia. *Stigm.* ſimplex.

167. *Galanthus.* *Cor.* ſupera 6 — petala; petalis 3 exterioribus oblongis, concauis, interioribus 3 minoribus, emarginatis. *Stigm.* ſimplex.

168. *Narciſſus.* *Spatha* propria. *Cor.* ſupera, 6 — petala, adhaerens. *Nectar.* infundibuliformi-campanulatum, 1 — phyllum, epicarpium. *Stam.* tubo nectarii inſerta. *Stigm.* ſimplex.

169. *Allium* *Cal.* proprius nullus. *Spath.* multiflora. *Cor.* infera, campanulata, 6 — petala. *Capſ.* 3 — gona, 3 — locularis, ſupera. *Sem.* ſubrotunda. *Petalis* ouato-lanceolatis ſeſſilibus. *Vmbella* congeſta. *Stam.* modo ſimpliciter

pliciter ſubulata, modo alternatim 3 — fida, aut in bulbos aut capſulas excreſcens.

Cor. 6 — partita, campanulata, epicarpia. *Stam.* longa, declinata. *Stigm.* 3 — gonum. 170 *Hemerocallis.*

c) *Flores nec perianthio, nec ſpatha inſtructi, nudi, inferi.*

Cor. infera, 6 — vel modo 4 — fida, mox campanulata, mox infundibuliformis vel rotata. *Bacc.* globoſa, 3 — locularis, 3 — vel polyſperma. *Sem.* ſolitaria. 171. *Convallaria.*

Cor. infera, 6 — petala, oblonga, obtuſa, patens. *Stigm.* 3 — gonum. Filamenta glabra aut hirſuta. *Capſ.* ouata, triſulca, 3 — locularis, polyſperma. 172. *Anthericum.*

Cor. infera, 6 — petala, ſtellaeformis, baſi erecta, ſupra medium patens. *Filam.* totidem ſubulata aut emarginata, alterna baſi dilatata. *Stigm.* obtuſum. *Capſ.* anguloſa, 3 — locularis, 3 — valuis. *Sem.* ſubrotunda. 173. *Ornithogalum.*

Cor. infera, 6 — petala, patens, decidua. *Filam.* fila referentia. *Stigm.* ſimplex. 174. *Scilla.*

Cor. 1 — petala, 6 — partita, campaniformis, erecta. *Stam.* filiforma petalis inſerta. *Styl.* breuiſſimus. *Stigm.* punctum prominens. *Bacc.* globoſa, 3 — locularis 6 — ſperma. 175. *Aſparagus*

Cor. infera, 6 — petala, campanulata. *Nectarium* fouea ſupra vngues cuiuslibet petali. *Stigm.* 3 — plex. 176 *Fritillaria.*

Cal. o. *Cor.* 6 — petala campanulata. *Petalis* erectis, ſaepe reflexis, baſi canaliculato-tubuloſis, barbatis aut nudis. *Stigm.* 3 — gonum. *Capſ.* 3 — locularis, 6 ſulcis exarata. *Sem.* plurima, plana. 177 *Lilium*

Cor. infera, 6 — petala, campanulata, decidua. *Styl.* o. *Stigm.* 3 — lobum. 178 *Tulipa*

d) *Flores in ſpadicem ſimplicem, nudum, congeſti.*

Cal. o. *Spad.* ex margine folii cylindricus, floſculis tectus. *Cor.* 6 — petala. *Petal.* obtuſa rhomboidea intus caua. *Styl.* o. *Stigm.* punctum prominens. *Capſ.* 3 — locularis, 3 — ſperma. 179 *Acorus*

e) *Flores apetali.*

180. *Iuncus* *Cal.* 5— phyllus, perſiſtens: foliolis lanceolatis. *Cor.* o. *Stigm.* 3, villoſa, inflexa. *Capſ.* ouata 1 — locularis, 3— valuis, triquetra, 3— aut polyſperma.

181. *Peplis* *Cal.* campanulatus, ore 12 — fido. *Cor.* o. *Styl.* 1, breuis. *Stigm.* capitatum. *Capſ.* ſubrotunda, 2— locularis, polyſperma.

TRIGYNIA.

182. *Colchicum.* *Cal.* ſpathacea, tubo longiſſimo. *Cor.* 1— petala, regularis, tubo radicato, 6 — partita. *Stigm.* canaliculata. *Capſ.* ouata, inflata, 3— locularis, polyſperma.

183. *Triglochin.* *Cal.* 3— phyllus. *Petal.* 3, calyciformia. *Styl.* o. *Stigm.* 3 ſ. 6. *Capſ.* 3 — aut 6 — locularis, baſi dehiſcens. *Sem.* 1 in quolibet loculamento.

184. *Rumex.* *Cal.* 3 — phyllus. *Cor.* 3— petala: petalis conniuentibus. *Styl.* 3 germini inſidentes. *Sem.* 1 triquetrum. *Flores* hermaphroditi aut diclini.

185. *Scheuchzeria.* *Cal.* 6— phyllus foliolis lanceolatis apice flaccidis, obtuſis. *Cor.* o. *Capſ.* 3—6 ſubrotundae, inflatae, 1 — ſpermae, apice dehiſcentes.

POLYGYNIA.

186. *Aliſma* *Cal.* 3 — phyllus perſiſtens. *Cor.* 3 — petala: petalis ſubrotundis, obtuſis, patentiſſimis. *Capſ.* 6, vel plurimae, polyſpermae.

B. FLORE STYLOSTEMONOIDE.

187. *Ariſtolochia.* *Cal.* o. *Cor.* 1— petala, baſi ventricoſa, tubo cylindraceo, 6 — gono, limbo lingulato, integro. *Styl.* o. *Piſt.* 6 — gynum. *Capſ.* 6 — locularis, infera, polyſperma. *Sem.* anguloſa, compreſſa.

VII.

VII.

HEPTANDRIA.

MONOGYNIA.

Cal. 7— phyllus. *Cor.* rotata 7— partita, aequalis, ſtellata. *Stigm.* capitatum. *Bacca* 1— locularis, ſicca, dehiſcens, ſtylo perſiſtente. 188. *Trientalis.*

Cal. 1— phyllus, 5— dentatus, ventricoſus. *Cor.* 4— vel 5— petala, inaequalis, calyci inſerta. *Capſ.* 3— locularis, 2 — ſperma. 189. *Aeſculus.*

VIII.

OCTANDRIA.

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores completi, ſuperi.*

Cor. 5 — petala, inaequalis. *Cal.* 5 — fidus, inferus, calcaratus. *Capſ.* 3— locularis, 1— ſperma. 190. *Tropaeolum.*

Cal. 5— fidus. *Cor.* 5— petala. *Styl.* 2— fidus. *Capſ.* 1—2— 1. 3—: ſpermae, alatae. 191. *Acer.*

Cal. 4— fidus, ſuperus: laciniis erectis corollatis. *Cor.* 4 — petala. *Stamina* cum ſtylo erecta aut declinata. *Capſ.* oblonga, linearis, 4— locularis, 4— valuis, polyſperma. *Sem.* pappoſa. 192. *Epilobium.*

Cal. 4- phyllus: foliolis lanceolatis reflexis, tubuloſus, deciduus. *Cor.* 4 — petala. *Capſ.* infera, 4 — locularis, 4 — valuis, polyſperma. *Sem.* angulata, nuda. 193. *Oenothera.*

Cal. 4— phyllus, ſuperus, breuiſſimus, truncatus. *Cor.* 1 — petala, ſubrotunda, vrceolata 5 — fida. *Filam.* 8—10, receptaculo inſerta. *Antherae* bicornes. *Bacca* globoſa, vmbilicata, quadrilocularis, polyſperma, 194. *Vaccinium.*

Cal.

195. *Schol-lera.* *Cal.* 4— fidus, ſuperus, breuiſſimus. *Cor.* 4— petala, regularis: laciniis reflexis. *Filamenta* 8, purpuraſcentia, conniuentia. *Antherae* flauae, 2— partitae, tubuloſae. *Stylus* cum *Stigmate* obtuſus. *Bacca* polyſperma.

196. *Erica.* *Cal.* 4— phyllus, coloratus. *Cor.* 1— petala, 4— fida, baſi ventricoſa. *Filamenta* capillaria, receptaculo inſerta. *Anth.* bifidae conniuentes. *Stigm.* capitatum, 4— gonum, 4— fidum. *Capſ.* ſubrotunda, 4— locularis, polyſperma.

b) *Flores incompleti, inferi.*

197. *Daph-ne.* *Cor.* 1— petala, 4— fida, regularis, infundibuliformis, limbo aequali. *Cal.* o. *Stam.* breuiſſima, incluſa. *Bacca* 1— locularis, 1— ſperma, carnoſa aut ſicca.

TRIGYNIA.

198. *Poly-gonum.* *Cal.* 5— partitus, coloratus, corollinus. *Cor.* o. *Staminum* numerus variabilis. *Sem.* 1, triquetrum, nudum.

TETRAGYNIA.

199. *Adoxa* *Cal.* 2— fidus, inferus, planus; foliolis ouatis obtuſiusculis. *Cor.* 1— petala, 4— aut 5— fida, laciniis ouatis, acutis, ſuperis. *Staminum* et *Stylorum* numerus variat. *Bacc.* globuloſa, 4—5— locularis inter calycem et corollam. *Sem.* ſolitaria.

200. *Paris.* *Cal.* 4— phyllus. *Cor.* 4— petala, perſiſtens, petalis ſubulatis fere ſetaceis. *Bacc.* 4— gona, 4— locularis, polyſperma.

201 *Elati-ne.* *Cal.* 4— 5— phyllus. *Cor.* 4— petala, ſubulata. *Capſ.* 4— locularis, 4— valuis, depreſſa.

B. FLORE DICLINO.

202. *Popu-lus.* ♂ *Amentum* commune cylindricum, laxe imbricatum ſquamis vnifloris, planis, margine laceris. *Cor.* o. *Nect.* turbinatum, tubulatum, obliquum, integrum. *Stam.* 8—16, breuiſſima. ♀ *Ament.*

♀ *Ament*. *Cal*. et *Cor*. maris. *Styl*. o. *Stigm*. 4—fidum. *Capſ*. ouata 2—locularis, 2—valuis, polyſperma. *Sem*. multa, papposa.

IX.

ENNEANDRIA.

HEXAGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

Cal. o. *Inuol*. 3—phyllum vmbellatum. *Cor*. 6—petala: alternis maioribus. *Capſ*. 6. polyſpermae. 203. *Butomus*.

B. FLORE DICLINO.

♂ *Cal*. 3—phyllus. *Cor*. o. *Stam*. 5—9, 10—15. *Antherae* didymae, globoſae. 204. *Mercurialis*.

♀ *Cal*. et *Cor*. maris. *Nect*. 2. ſubulata. *Styl*. 2, reflexi, hirſuti. *Capſ*. ſubrotunda, didyma, 2—locularis, 1—ſperma.

♂ *Spatha* 2—phylla, triflora. *Cal*. 3—fidus. *Cor*. 3—petala. *Stam*. 9—12. *Filamentis* 3 interioribus ſtyliformibus. 205. *Hydrocharis*.

♀ *Cal*. et *Cor*. vt in mare. *Styl*. 6. *Capſ*. 6—locularis coriacea, polyſperma, infra receptaculum. *Sem*. minutiſſima.

X.

DECANDRIA.

MONOGYNIA.

A. ELORE HERMAPHRODITO.

a) *Floribus 5— petalis: Fructu 1— capſulari.*

α) *Calyce 1— phyllo.*

206. *Ruta.* *Cal.* 5— partitus. *Cor.* petala concaua. *Germ.* punctis 10 melliferis cinctum. *Capſ.* 5— fida, 5— locularis, polyſperma.

207 *Pyrola* *Cal.* 5— partitus, perſiſtens. *Cor.* 5— petala. *Filamenta* recta aut incuruata. *Antheris* bicornibus. *Stylus* rectus aut incuruatus. *Capſ.* 5— locularis, angulis dehiſcens, polyſperma.

208 *Ledum* *Cal.* 5— fidus, minimus. *Cor.* 5—partita, plana. *Capſ.* 5— locularis, polyſperma, baſi dehiſcens.

Floribus 5 — petalis: Fructu multicapſulari.

β) *Calyce 5— phyllo.*

209. *Monotropa.* *Cal.* corollinus, 10—phyllus; foliolis erectis, baſi excauatis, melliferis. *Cor.* o. *Capſ.* ouata 5— locularis, 5— valuis, polyſperma. *Semina* minima, ſetacea, inſtar farinae ſerratilis.

210. *Dictamnus.* *Cal.* 5— phyllus, tubuloſus, baſi nudus. *Cor.* 5— petala: Petalis inaequalibus, vnguiculatis. *Filam.* declinata, glandulis ornata. *Capſ.* 5, 1— loculares, 2— values, oblongae. *Sem.* arillata.

DIGYNIA.

a) *Flores apetali.*

211. *Scleranthus.* *Cal.* 1— phyllus, 5— fidus, perſiſtens. *Cor.* o. *Capſ.* ouata, tenuiſſima, in fundo calycis. *Sem.* 2, extrorſum, conuexa.

Cal. 5— fidus, coloratus, patens, laciniis ouatis. Cor. 0. Stam. 8— ſ. 10. Capſ. 1—locularis, bicornis, polyſperma. 212. *Chryſoſplenium.*

b) *Flores 5— petali, fructu vnicapſulari.*

Cal. 5— partitus, laciniis oblongis. Cor. 5— petala. Capſ. 1— locularis, biroſtris, polyſperma. 213. *Saxifraga*

Cal. 1— phyllus, 5— dentatus, campanulatus, ſtriatus. Pet. ouata, fere ſeſſilia. Capſ. ſubgloboſa, 1— locularis, 4— valuis, polyſperma. 214. *Gypſophila.*

Cal. 1— phyllus, 5— fidus, tuboloſus, baſi nudus. Cor. Petala 5, baſi denticulata, aut nuda, vnguibus longioribus. Capſ. longitudine calycis cylindraceo-ventricoſa, 1— locularis, polyſperma. 215. *Saponaria.*

Cal. 1— phyllus, cylindricus, longus, in 5— denticulos acutos diuiſus, ſtriatus, baſi 4 ſquamulis cinctus. Cor. Pet. 5 vnguiculata, obcordata, crenata. Capſ. cylindrica, 1— locularis, polyſperma. 216. *Dianthus.*

TRIGYNIA.

a) *Flores 5— petali, fructu 3— capſulari, calycibus monophyllis.*

Cal. 5—dentatus, inflatus, campaniformis. Cor. Pet. 5, bifida aut ſerrata, vnguiculata, ad faucem nuda vel denticulata. Capſ. 3— locularis, acuminata, polyſperma. Sem. reniformia. 217. *Cucubalus.*

Cal. 5— dentatus, clauatus, plus minnsue ventricoſus. Cor. Petala 5, ſaepe bifida, varia vnguibus inſtructa, denticulis ad faucem coronata. Capſ. cylindrica, 2— locularis. 218. *Silene.*

b) *Flores 5— petali, fructu 1— loculari, calycibus 5— phyllis.*

Cal. 5— phyllus, patens. Cor. 5— petala. Petalis regularibus, integris, obtuſis. Nect. 0. Capſ. ouata, 1— locularis, polyſperma. 219. *Arenaria*

Cal.

220. *Stellaria.* *Cal.* 5 — phyllus, patens. *Cor.* Petala 5, regularia, bifida, bipartita, patentia. *Styli* 3. *Capſ.* ouata, 1 — locularis, 6 — valuis, polyſperma.

PENTAGYNIA.

a) *Flores 5 — petali, fructu 3 — capſulari, calycibus 1 — phyllis.*

221. *Lychnis.* *Cal.* 1 — phyll. 5 — dentatus, ſubrotundus, inflatus. *Cor.* 5 — petala, vngue longitudine calycis, limbo plano, ſubbifido. *Capſ.* ſubouata, 5 — locularis, polyſperma.

b) *Fructu 1 — capſulari.*

222. *Agroſtemma.* *Cal.* 1 — phyll. 5 — dentatus, coriaceus. *Cor.* Petala 5, obuerſe ouata, obtuſa, integra aut emarginata, vnguilata. *Capſ.* oblongo-ouata, 1 — ſocularis, 5 — valvis, polyſperma.

c) *Fructu 1 — loculari, calycibus 5 — phyllis.*

223. *Spergula.* *Cal.* 5 — phyllus. *Cor.* Petala 5, regularia, obtuſa, integra. *Capſ.* ſubrotundo-ouata, 1 — locularis, 5 — valvis, polyſperma.

224. *Ceraſtium.* *Cal.* 5 — phyllus, patens. *Cor.* Petala 5, 2 — partita, regularia, calyce minora aut maiora. *Capſ.* obtuſa 1 — locularis, polyſperma, apice dehiſcens.

d) *Fructu 5 — capſulari, calycibus 1 — phyllis.*

225. *Oxalis* *Cal.* 1 — phyllus, 5 — partitus. *Cor.* 5 — petala, vnguibus cohaerens. *Capſ.* 5 — cuſpidata, 5 — gona, locularis. *Sem.* anguloſa.

e) *Fructu multicapſulari, calycibus 1 — phyllis.*

226. *Sedum* *Cal.* 1 — phyllus profunde 5 — partitus, acutus. *Cor.* Petala 5 lanceolata, aequalia. *Nect.* Squamae 5 ad baſin germinis. *Capſ.* plerumque 5, acuminatae, introrſum dehiſcentes, polyſpermae.

XI.

XI.

DODECANDRIA.

MONOGYNIA.

Cal. 2 — phyllus, inferus. *Cor.* 5 — petala. Petalis obtuſis bifidis. *Stam.* 8 — 15. *Capſ.* 1 — locularis, polyſperma, circumſciſſa. *Stigmata* 6, Stylum longitudine aequantia. 227. ***Portulaca.***

Cal. 1 — phyllus cylindraceus, tubulatus, ſtriatus, 6 — 12 — dentatus: denticulis alternis minoribus. *Cor.* Petala 4 ſeu 6, calyci inſerta. *Capſ.* 2 — locularis, polyſperma. *Filamenta* 6 longiora, 6 breuiora calycem longitudinis aequantur, reliqua eminentia. — In *Lythro Hyſſopifolio* modo 6 Filamenta numerantur. 228. ***Lythrum.***

D I G Y N I A.

Cal. duplex, *internus* 5 — fidus, paruus, *externus* duobus foliolis mucronatis. *Pet.* 5 ſtellatim patentia. *Filamenta* plerumque 12 in noſtrate numeraui. *Styl.* 2. *Sem.* 1 ſ. 2, nuda in fundo calycis. 229. ***Agrimonia.***

T R I G Y N I A.

Cal. 1 — phyll. 4 ſ. 6 — fidus, laciniis anguſtis, perſiſtens. *Petala* inaequalia; alia integra, alia laciniata. *Nect.* glandula ſupremi petali. *Stam.* 11 — 16, ſ. plurima. *Styl.* 3 — 5. *Capſ.* 1 — locularis, apice hians. 230. ***Reſeda.***

Cal. 1 — phyllus ventricoſus rugoſus. *Pet.* 4 — ſ. 5 gibba, truncata. *Filam.* 12 et plura. *Styl.* 3. *Capſ.* ſubrotunda, tricocca, ſtylo elongato pendens. Omnes fere lacteſcunt. 231. ***Euphorbia.***

D O D E C A G Y N I A.

Cal. 12 — partitus, concauus, acutus. *Cor.* 12 — petala; petalis lanceolatis, concauis, acutis. *Capſ.* 12, compreſſae, breues, polyſpermae. 232. ***Semperuiuum.***

XII.

ICOSANDRIA.

MONOGYNIA.

a) *Floribus completis, ſuperis.*

233. *Phila- delphus.* *Cal.* 1 — phyllus, profunde 4 — partitus: laciniis ouato-acuminatis paſſim denticulatis. *Cor.* 4 — petala, regularis, rotato-campanulata. Petalis ouatis, integris, concauis. *Stam.* 24, thalamo ſemigloboſo haerentia. *Styl.* 4. *Capſ.* 4 — locularis, polyſperma.

b) *Floribus completis, inferis.*

234. *Pru- nus.* *Cal.* 1 — phyllus, 5 — fidus, inferus, laciniis concauis, obtuſis. *Cor.* 5 — petala. *Drup.* nucleo compreſſo 2-valui, integro.

235 *Amyg- dalus.* *Cal.* inferus, 5 — fidus. *Cor.* 5 — petala. *Drupa* nuce 2 — valui, foraminuloſá.

DIGYNIA.

236. *Cra- taegus.* *Cal.* 5 — fidus, ſuperus, concauus, patens. *Cor.* Pet 5 ſubrotunda, concaua. *Styl.* 2 — 3 — 5. *Bacc.* carnoſa, ſubrotunda, vmbilicata, 2 — ſperma.

TRIGYNIA.

237. *Sor- bus.* *Cal.* 5 — fidus, ſuperus. *Cor.* 5 — petala. *Bacc.* vmbilicata, 3 — ſperma.

PENTAGYNIA.

a) *Floribus completis, calycibus ſuperis.*

238 *Meſpi- lus.* *Cal.* 5 — fidus, ſuperus. *Cor.* 5 — petala. *Bacc.* vmbilicata, 5 ſ. 10 — ſperma.

Cal. 5— fidus, ſuperus. *Cor.* petalis 5 ſubrotundis. *Pomum* vmbilicatum 5— loculare, polyſpermum. 239. *Pyrus*

b) *Floribus completis, calycibus inferis.*

Cal. 1— phyllus, profunde 5— fidus, laciniis acutis. *Cor.* petalis 5 ſubrotundis. *Capſ.* plures oblongo-acuminatae, 2— values, polyſpermae. 240. *Spiraea.*

POLYGYNIA.

Cal. 1— phyllus, 5— fidus, vmbilicatus, carnoſus, collo coarctatus. *Cor.* 5— petala. *Filam.* plura ad nonaginta. *Sem.* plurima, lanugine obſeſſa intra calycem baccatum recondita. 241. *Roſa.*

Cal. 1- phyllus, 5— fidus, laciniis oblonge lanceolatis patentibus. *Cor.* petalis 5 obtuſis regularibus. *Bacca* compoſita ex acinis ſubrotundis, 1— locularibus, in capitulum collectis. 242. *Rubus*

Cal. 8— fidus, laciniis alternis minoribus. *Cor.* 4— petala; petalis obouatis obtuſis. *Sem.* 8 ſubrotunda, mutica, nuda, thalamo paruo exſucco affixa. 243. *Tormentilla.*

Cal. 1— phyllus, 10— fidus, laciniis alternis anguſtioribus. *Cor.* petalis 5. *Sem.* plurima, ouato-acuminata, receptaculo ouato, carnoſo, deciduo affixa. 244. *Fragaria.*

Cal. 1— phyllus, 10— fidus, laciniis alternis minoribus, reflexis. *Cor.* petalis 5 ſubrotundis. *Sem.* plurima, mutica, ſubrotunda, receptaculo exiguo non ſuccoſo immerſa. 245. *Potentilla.*

Cal. 1— phyllus, 10— fidus; laciniis minimis, linearibus. *Cor.* Petala 5 limbo ſubrotundo; vngue ſublongo anguſtato; *Sem.* plurima, hiſpida, caudata, plumoſa. 246. *Geum*

Cal. 10— fidus, coloratus, perſiſtens, laciniis alternis minoribus inferioribus. *Petala* 5 minima, acuminata. *Sem.* numeroſa, acuminata, Thalamum inedulem perſiſtentem tegentia. 247. *Comarum.*

XIII.

POLYANDRIA.

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores ſimplices, completi, 4— petali.*

248. *Papaver.* *Cal.* 2— phyllus, caducus, foliolis ouatis. *Styl.* o. *Stigm.* peltatum, planum, radiatum. *Capſ.* 1— locularis, rotundo-ouata, hiſpida aut glabra, receptaculis ſeminum diſtincta, ſtigmate coronata, foraminibus plurimis dehiſcens.

249. *Chelidonium.* *Cal.* 2— phyllus, foliolis ouatis, concauis, deciduis. *Styl.* o. *Stigm.* 2— fidum. *Siliq.* 1— locularis, 2— valuis, polyſperma, linearis.

250. *Actaea* *Cal.* 4— phyllus. *Cor.* 4— petala, caduca, germinis baſi inſerta. *Bacc.* 2— locularis, ſeminibus plurimis ſemiorbiculatis, diſticho poſitis, foeta.

b) *Flores 5— petali.*

251. *Ciſtus* *Cal.* 5— phyllus: foliol. 2 minoribus, 3 maioribus. *Capſ.* plerumque multilocularis, in noſtrate 1— locularis, triualuis, polyſperma.

252. *Tilia.* *Cal.* 5— partitus, deciduus. *Capſ.* globoſa, coriacea, 5— locularis, 5— valuis, baſi dehiſcens. *Sem.* 1 adoleſcens, reliqua 4 ſterilia.

c) *Flores polypetali.*

253. *Nymphaea.* *Cal.* 4 ſ. 5— phyllus: foliolis craſſis intus coloratis. *Cor.* polypetala; petalis 5— 20— 30 ornata. *Anth.* laterales. *Stigm.* peltatum, radiatum. *Bacc.* carnoſa, multilocularis: in *lutea* magis conica; in *alba* plus globoſa.

D I G Y N I A.

Cal. 5—phyllus. *Cor.* 5—petala. *Styl.* o. *Germ.* 2—5. 254. *Paco-*
Capſ. poly-ſperma, ſeminibus coloratis. *nia.*

T R I G Y N I A.

Cal. o. *Cor.* 5—petala, inaequalis. *Nectar.* 1—ſ. 2—255. *Del-*
phyllum, bifidum, ſeſſile, poſtice coronatum. *Cap.* *phinium.*
3, ſubulatae, 1—values. *Sem.* plura, angulata.

P E N T A G Y N I A.

Cal. o. *Cor.* 5—petala, aequalis. *Nectar.* 5, corniculata, 256. *Aqui-*
inter petala. *Capſ.* 5 cylindraceae, acuminatae, 1— *legia.*
values.

Cal. o. *Cor.* Petala regularis, obtuſa vel ſubrotun- 257. *Nigel-*
da, patentia, in anguſtum terminantia vnguem, ve- *la.*
noſa. *Nect.* 8 (LVDWIG); 5 (LINNAEVS); bilabiata, in-
tra corollam. *Capſ.* 5 l. 10. corniculatae, connexae,
polyſpermae.

P O L Y G Y N I A.

a) *Flores incompleti, calyce nullo.*

Cal. o. *Cor.* petalis 4 l. 5. *Nect.* o. *Sem.* plurima, cau- 258 *Clema*
data. *tis.*

Cal. o. *Cor.* petalis 4 ſ. 5. *Nect.* o. *Capſ.* 1—ſperma, 259. *Thali-*
ſtriata aut alata, non dehiſcentia, ecaudata, oblon- *ctrum.*
ga. *Sem.* plur. ſubmutica, nuda.

Cal. o. *Petala* 5, decidua. *Nect.* o. *Styl.* o. *Capſ.* plur. 260. *Caltha*
polyſpermae.

Cal. o, excepta *Hepatica*, 1—phyllus: foliolis 3—261. *Ane-*
concauis. *Cor.* 6—9—petala. *Nect.* o. *Sem.* plura, *mone.*
varia.

Cal. o. *Cor.* polypetala, decidua. *Nect.* plura, plana, 262. *Trol-*
baſi perforata. *Capſ.* plur. ouatae, 1—ſpermae. *lius.*

b) *Flores ſimplices, completi, calycibus inſtructi.*

263. *Ranunculus.* *Cal.* 5 — phyllus, caducus. *Pet.* 5 vngue porrecto ad ſinguli petali vnguem, inſtructis. *Styl.* o. *Sem.* plura, irregularia, nuda.

264. *Ficaria.* *Cal.* 3 — phyllus. *Cor.* polypetala. *Petalis* vngue nectarifero inſtructis.

265 *Adonis* *Cal.* 5 — phyllus. *Cor.* 5 — 8 — petala ſ. polypetala. *Nect.* o. *Styl.* o. *Sem.* plurima, angulata corticata.

B. FLORE THALAMOSTEMONOIDE.

266. *Arum.* *Cal.* ſpath. 1 — phylla, cuculata, colorata, perſiſtens. *Spadix* ſupra nudus, inferne piſtilliferus, medi ſtamineus. *Filam.* o. *Styl.* o. *Bacc.* polyſpermae, ſtiligerae, rotundae.

C. FLORE MONOCLINO.

267. *Sagittaria.* ♂ *Cal.* 3 — phyllus. *Cor.* petalis 3 ſubrotundis. *Stam.* 24 et plura.
♀ *Cal.* et *Cor.* Maris. *Styl.* multi, valde breues. *Sem.* plurima, oblonga, marginata.

268. *Ceratophyllum.* ♂ *Cal.* multipartitus. *Cor.* o *Stam.* 16 — 20. *Filamentis* breuiſſimis. *Antheris* in glomerem congeſtis.
♀ *Cal.* et *Cor.* Maris. *Styl.* o. *Sem.* 1, nudum.

26 *Myriophyllum.* ♂ *Cal.* 4 — phyllus, ſemi 4 — fidus. *Cor.* petalis 4 caducis. *Stam.* 8.
♀ *Cal.* 4 — phyllus. *Cor.* o. *Piſt.* 4. *Styl.* o. *Capſ.* 4, connatae, monoſpermae.

270. *Poterium.* ♂ *Cal.* 2 — 3 — 4 — phyllus coloratus. *Cor.* 4 — partita. *Stam.* 20 — 50.
♀ *Cal.* maris. *Cor.* 4 — partita, limbo reflexo notata. *Styl.* 2. *Stigm.* penicilliformia. *Bacc.* labio corollae indurato 2 — ſperma.

♂ *Ament.*

♂ *Ament.* ſubrotundum. *Cal.* 1— phyllus, plumoſus, 4—5— fidus. *Cor.* o. *Stam.* 4—8—12. 271. *Fagus.*

♀ *Ament.* *Cal.* et *Cor.* maris. *Styl.* 3. *Capſ.* muricata, 4— valuis. *Sem.* 2, carnoſa.

♂ *Cal.* 4—6— fidus. *Cor.* 10. *Ament.* laxum. *Stam.* 5—10. 272. *Quercus.*

♀ *Cal.* 1— phyllus, integerrimus, ſcaber. *Cor.* o. *Styl.* 2—5. *Nux* ouata, coriacea.

♂ *Ament.* imbricatum ſquamis 1 — floris. *Cor.* 6 — partita. *Stam.* 18 circiter. 273. *Iuglans.*

♀ Fl. congeſti. *Cal.* 4— fidus, inferus. *Cor.* 4 — partita. *Drupa* oualis, coriacea

♂ *Ament.* cylindricum: *ſquamis* 3 — fidis, 1 — floris, conſtans, imbricatum. *Cor.* o. *Stam.* 6 — 10 pluraque. 274. *Corylus.*

♀ *Cal.* 2 — phyll. margine lacerus. *Cor.* o. *Styl.* 2. *Nux* ouata, acuminata, 1 — ſperma.

♂ *Ament.* globoſum, ſubſquamoſum. *Cor.* vix manifeſta. *Anther.* filamentis circumnatae. 275. *Platanus.*

♀ *Ament.* vt in Mare. *Cor.* polypetala. *Styl.* 1. *Stigm.* recuruum. *Sem.* ſubrotunda, ſtylo mucronata, baſi pappoſa.

♂ *Cal.* Ament. cylindraceum, imbricatum: ſquamis ſuperne latioribus 1— floris, margine ciliatis. *Cor.* o. *Stam.* 8—20. 276. *Carpinus.*

♀ *Cal.* 6— fidus. *Cor.* vt in mare. *Germ.* 2, ouata intra ſingulam ſquamam. *Styl.* 2. *Nux* ouata, anguloſa, 1— ſperma, calyce excepta.

XIV.

DIDYNAMIA.

A. GYMNOSPERMAE.

a) *Flores verticillati. Calyces 5— fidi et multidentati.*

Cal. 5— dentatus, angulatus; aculeis terminatis. *Cor.* ringens: labio ſuperiori villoſo. *Anth.* polline ſeminali nitido adſperſae. 277. *Leonurus.*

278. *Glecoma.* *Cal.* cylindricus 5— fidus, ſtriatus, minimus. *Cor* compreſſa: labio ſuperiori erecto, ſemibifido; inferiori trifido, obtuſo. *Antherae* per paria in formem crucis conniuentes.

279. *Hyſſopus.* *Cal.* 5 – dentatus. *Cor.* ringens: labio ſuper. emarginato. *Stam.* recta, diſtantia.

280. *Mentha.* *Cal.* campanulatus, 5 – fidus. *Cor.* 4— fida, ſubaequalis: lacinia ſuperiore latiore emarginata. *Filam.* erecta, diſtantia.

281. *Lavandula.* *Cal.* 5— dentatus, ouatus, bractea ſuffultus. *Cor. Labium ſuperius* denticulis 2 approximatis. *Stam.* intra tubum corolla longioribus.

282. *Teucrium.* *Cal.* 1— phyllus, 5— fidus, acutus; denticulis 5 ſuperioribus maioribus. *Cor.* tubus breuis, fauce incuruata. *Lab. ſuperius* 0, *inferius* 5— fidum: laciniis ſuperioribus profunde bipartitis, dentatis. *Sem.* ſubrotunda.

283. *Aiuga* *Cal.* ſemi 5— fidus: denticulo ſuperiori minore. *Cor.* lab. ſuperius denticulis 2 approximatis, ſtaminibus breuioribus, *Sem.* 4 calyce conduntur.

284. *Betonica.* *Cal.* 5—dentatus, ariſtatus. *Cor. lab. ſuperiori* planiuſculo, tubo cylindraceo. *Sem.* 4 in fundo calycis.

285. *Lamium.* *Cal.* 1— phyllus, ſuperne patens, ariſtis 5 acutis. *Cor.* ringens: *lab. ſuperius* integrum, fornicatum; *infer.* bilobum; fauce vtrinque dente ſetaceo terminata.

286. *Pollichia.* *Cal.* 5— dentatus. *Cor. labium ſuperius* integrum, fornicatum, fauce dentibus deſtituta.

287. *Galeopſis.* *Cal.* 5— dentatus, denticulis ariſtatis. *Cor.* ringens. *Lab. ſuper.* fornicato, ſerrato: *inferiori* lacinia media crenato, fauce vtrinque denticulo cauo, obtuſiuſculo, emittente. *Sem.* bis 2— anguloſa.

288. *Stachys.* *Cal.* profunde 5— fidus; denticulis acutis in ſpinulas terminantibus. *Cor.* ringens. *Lab. ſuperius* fornicatum; *inferius* 3— fidum, lateribus reflexum. *Stam.* deflorata verſus latera inflexa. *Sem.* 4 ſubrotunda.

289. *Nepeta.* *Cal.* irregulariter 5— dentatus. *Cor.* ringens tubuloſa. *Lab. inferius* laciniis lateralibus reflexis; *media* concaua crenata. *Stam.* approximata. *Sem.* oblonga.

290. *Satureia.* *Per.* 5— dentatum. *Cor.* 5— fida, ſubaequalis. *Stam.* remota.

Cal.

Cal. poculiformis 5 — 10 — dentatus, 10 — ſtriatus. 291. *Ballota.*
Cor. ringens. *Labio ſuperiori* fornicato, integro crenato; *inferiori* 3 — fido,

Cal. tubulatus, 10 — ſtriatus, rigidus. *Cor.* ringens. 292. *Marrubium.*
Labium ſuperius erectum, lineare 2 — fidum. *Sem.* 4 — oblonga.

b) *Calyces bilabiati.*

Cal. breuis, cylindraceus, obtuſus, 2 — fidus, integerrimus, poſt floreſcentiam clauſus, ſquamula incumbente acutus. *Cor.* ringens, emarginata, tubus baſi inflexus. 293. *Scutellaria.*

Cal. 2 — fidus, faux villis clauſa. *Lab. ſuperius* 3 —; *inferius* 2 — dentatum: denticulis infimis rectioribus, ſupremis magis reflexis. 294. *Thymus.*

Cal. 2 — phyllus; ſubaequalis. *Cor.* laciniis ſubaequalibus. *Filamenta* bina baſi proceſſum emittentia. 295. *Ocymum.*

Cal. 1 — phyllus ſtriatus, 2 — labiatus: *labio ſuperiori* plano truncato; *inferiori* anguſtiori, erecto, ſemibifido. *Filam.* apice bifurcata, altero apice antherifera. *Sem.* bis 2 ſubrotunda. 296. *Prunella.*

Cal. 2 — 5 — fidus. *Strobilus* 4 — gonus, ſpicatus, calyces colligens. *Cor.* laciniis ſubaequalibus. 297. *Origanum.*

Cal. 2 — labiatus. *Lab. ſuperius* in denticulos 3; *inferius* in 2 fiſſum. *Inuolucr.* multiſetum aut lineare, calyces colligens et verticillis ſubiectum. 298. *Clinopodium.*

Cal. angulatus, ſcarioſus, 2 — labiatus, labio ſuperiore adſcendente. *Cor.* ringens, inaequalis: labii inferioris lacinia media obcordata. 299. *Meliſſa.*

B. ANGIOSPERMAE.

Flores ſimplices inaequales ſ. Perſonati.

α. *Calyces* 2 — *fidi.*

Capſ. 1 — locularis. *Cor.* ſubaequalis 4 — fida. *Glandula* ſub baſi germinis. 300. *Orobanche.*

β. Calyces 4 — fidi.

301. *La- thraea.* *Cal.* 4— fidus, amplus, villoſus. *Cor.* perſonata. *Gland.* ſub germine. *Capſ.* 1— locularis, elaſtica, polyſperma.

302. *Eu- phraſia.* *Cal.* 4— fidus, cylindricus. *Anth. inferiores* baſi ſemiſpinoſae. *Capſ.* 2— locularis, ouato-oblonga, polyſperma.

303. *Rhi- nanthus.* *Cal.* ventricoſus, compreſſus. *Cor. labium ſuperius* emarginatum vel tenue, proboſcidem elephantinam refeferens; *inferius* tribus laciniis. *Anth.* bifidae, hirſutae. *Capſ.* 2— locularis, obtuſa, compreſſa, polyſperma.

304. *Me- lampyrum.* *Cor.* perſonata. *Labio ſuperiori* compreſſo, margine replicato; *inferiori* 3— dentato; fauce aut aperta, aut tuberculis clauſa. *Capſ.* 2— locularis obliqua. *Sem.* 4 gibba.

γ. Calyces 5 — fidi.

305. *Limo- ſella.* *Cor.* campanulata, 5— fida, aequalis. *Capſ.* 1— locularis, 2— valuis, polyſperma.

306. *Scro- phularia.* *Cor.* ſubgloboſa, reſupinata, 5— fida. *Capſ.* 2— locularis, 2— valuis, ſubrotunda, acuminata, polyſperma.

307. *Digi- talis.* *Cal.* 5— partitus. *Cor.* campanulata, 5— fida, deorſum ventricoſa. *Stam.* declinata. *Capſ.* ouata, bilocularis.

308. *Antir- rhinum.* *Cor.* perſonata: baſi gibba ſ. calcarata, nectarifera. *Capſ.* 2— locularis, irregularis, polyſperma.

309. *Pedi- cularis.* *Cor.* perſonata: *Lab. ſuperiori* fornicato integro, obtuſo, inciſo, paſſim acuto, in roſtrum terminante; *inferiori* 2— partito; *medio* anguſtiore lacinia. *Capſ.* 2— locularis, obliqua, mucronata. *Sem.* tunicata, anguloſa.

XV.

XV.

TETRADYNAMIA.

A. SILICVLOSAE.

a) *Silicula apice integra.*

Cal. 4— phyllus. *Cor.* 4— petala, cruciata: *petalis* bifidis, integris aut emarginatis. *Silic.* ouali oblonga, polyſperma: valuulis planiuſculis, diſſepimento parallelis. *Styl.* o. *Sem.* ſubrotunda, plura. 310. *Draba.*

Silic. turbinata, ouata, valuulis concauis, ſtylo conico terminato, loculo vel polyſpermo. *Styl.* perſiſtens. *Sem.* ſubrotunda. *Cal.* 4— phyllus, fugax. *Cor.* paſſim patens. 311. *Myagrum.*

b) *Silicula apice emarginata.*

Sil. orbiculata, emarginata, polyſperma: valuulis nauicularibus carinatis. *Cor.* irregularis: *petal.* 2 *exterioribus* maioribus, 2 *interioribus* minoribus. 312. *Iberis*

Silic. ſtylo plus minus euidenter inſtructa, 2— locularis: valuulis hemiſphaeria horizontali dehiſcentibus. *Filam.* 2 breuiora introrſum baſi denticulo notata. *Cor.* petala modo integra, modo emarginata. 313. *Alyſſum.*

Silic. modo lata, compreſſa, verrucoſa, ariſtata, monoſperma: modo globoſa, leuiter compreſſa, ſtilifera, 4— ſperma. *Styl.* breuis. *Stigm.* capitatum. *Cal.* 4— phyllus. 314. *Cochlearia*

Silic. ouato-cordata, 2— vel polyſperma: valuulis carinatis, diſſepimento contrario. 315. *Lepidium.*

Cal. 4— phyllus, patens. *Styl.* paruus. *Silic.* varians, vel obcordata, vel triangularis, 2 — locularis, polyſperma: valuulis nauicularibus, marginato-carinatis. 316. *Thlaſpi.*

B. SI-

B. SILIQVOSAE.

a) *Calyce clauſo, plus minusue longitudinaliter conniuente.*

317. *Raphanus* *Siliq.* teres, toroſa, ſubarticulata. *Glandulae* 4; 2 inter ſtamina breuiora et piſtillum: 2 inter ſtamina longiora et calycem. *Styl.* vix vllus, breuis, capitatus. *Sem.* ſubrotunda.

318. *Eryſimum.* *Siliq.* columnaris, tetragona, polyſperma. *Gland.* 4 nectariferae inter foliola calycis. *Styl.* breuiſſimus. *Stigm.* capitatum.

319. *Cheiranthus.* *Cal.* clauſus foliis 2 gibbis. *Siliq.* compreſſa, apice bifida. *Germ.* vtrinque denticulo glandulato. *Sem.* plana.

320. *Heſperis.* *Cor.* pet. oblique flexa. *Gland.* intra ſtamina breuiora. *Siliq.* ſtigmate baſi bifurcato apice conniuente.

321. *Arabis* *Cal.* ſaepe coloratus, gibbus: foliol. binis ouato-oblongis, acutis; 2 linearibus erectis. *Gland.* 4 melliferae, intra foliola calycis. *Siliq.* compreſſa, linearis, ſtylo breuiſſimo obtuſo inſtructa, polyſperma.

323. *Braſſica.* *Siliq.* cylindracea. *Gland.* 4 nectariferae; 2 intra ſtamina breuiora: 2 extra longiora. *Sem.* globoſa, plura.

322. *Turritis.* *Siliq.* longiſſima, angulata, 4—gona: angulis 2 obſoletis. *Cor.* petalis erectis.

b) *Calyce plus minusue hiante.*

324. *Iſatis.* *Siliq.* lanceolata, compreſſa, decidua, 1—locularis, 1—ſperma, 2—valuis: valuulis excauatis nauicularibus. *Styl.* breuis. *Stigm.* capitatum.

325. *Cardamine.* *Siliq.* ſubcompreſſa, elaſtice dehiſcens: valuulis per maturitatem reuolutis. *Styl.* o. vel breuis. *Stigm.* capitatum, integrum. *Sem.* plura, rotunda.

326. *Sinapis.* *Cor.* vnguibus erectis, laciniis patentibus. *Gland.* 4 nectariferis; binis inter ſtamina breuiora et piſtillum: 2 inter ſtamina longiora et calycem.

327. *Siſymbrium.* *Siliq.* teres, dehiſcens, valuulis minus recuruatis, magis rectiusculis. *Styl.* o. aut breuiſſimus obtuſus. *Cal.* et *Cor.* patentes. *Sem.* plura.

XVI.

XVI.

MONADELPHIA

DECANDRIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

Monogyn. Cal. 5 — phyllus ſ. 5 — fidus. *Cor.* petalis 5 oblongis vel ſubrotundis: vnguibus longioribus aut breuioribus. *Filam.* baſi connexa. *Stam.* 5 — 10. *Stigm.* 5. *Capſ.* 5 — cocca, in roſtrum terminans. 328. *Geranium.*

POLYANDRIA.

Polygyn. Cal. dupl. extern. 3 fidus. *Styl.* multifidus. *Capſ.* loculis 2 — ſpermis, verticillatis. 329. *Lauatera.*

Polyg. Cal. duplex; *exterior* 3 — phyllus, acutus: interior 1 — phyllus, ſemi 5 — fidus. *Capſ.* arillis 1 — ſpermis, verticillatis, pluribus. 330. *Malua*

Cal. duplex; *exterior* 6 — fidus, arillis pluribus 1 — ſpermis verticillatis. 331. *Alcea.*

Cal. duplex 1 — phyllus; *exterior* 8 — 9 — fidus: interior ſemi 5 — fidus; arillis plurimis, 1 — ſpermis, verticillatis. 332. *Althaea.*

B. FLORE MONOCLINO.

♂ *Ament.* ſquamoſum, hians. *Cal.* 4 — phyllus. *Cor.* o. *Stam.* plurima intus floreſcentia. 333. *Pinus.*

♀ *Cal.* ſtrobilus, ſquamis 2 — floris, modo ſimplicibus, modo duplicatis. *Cor.* o. *Piſt.* 1. *Nux* ala membranacea.

C. FLORE DICLINO.

♂ *Ament.* conicum: ſquamis 10, 1 — floris. *Cor.* o. *Stam.* 3, 4, 5, paſſim 8, 9, globoſa, coalita. 334. *Iuniperus*

♀ *Cal.*

♀ *Cal.* 3 — partitus. *Cor.* petalis 3. *Styl.* 3. *Baccae* inferae ſubrotundae, carnoſae, 3 — ſpermae.

335. *Taxus* ♂. ♀ *Cal.* 4 — phyllus. *Cor.* 0. *Anther.* peltatae, 8 — fidae. *Styl.* 0. *Stigm.* 1. *Bacca* 1 — ſperma, recutita. *Sem.* 1.

XVII.

DIADELPHIA.

HEXANDRIA.

Flores ſimplices, ringentes.

336. *Fumaria.* *Cal.* 2 — phyllus, deciduus, aut nullus. *Cor.* ringens, 4 — petala, baſi globoſa nectarifera. *Filam.* 2, baſi membranacea, ſingula. *Antheris* 3. *Fructus* varius, rotundus, aut oblongus, 1 — vel polyſpermus.

OCTANDRIA.

337. *Polygala.* *Cal.* 3 — 5 — phyllus, perſiſtens: foliolis 2 alaeformibus coloratis. *Cor.* ringens. *Filam.* connata. *Capſ.* obcordata, compreſſa, 2 — locularis.

DECANDRIA.

Flores ſimplices, papilionacei, leguminoſi.

α. Staminibus omnibus connexis.

1) *Stigmate imberbe.*

338. *Geniſta.* *Cal.* 2 — labiatus. *Vexill.* oblongum, ſtriatum, emarginatum, deorſum reflexum, a carina remotum. *Stigm.* inuolutum. *Legum.* 1 — ſpermum, breue, turgidiusculum.

339. *Lupinus.* *Cal.* 2 — labiatus, ſaepe appendiculatus. *Anth.* 5 oblongae et 5 alternae, ſubrotundae. *Legum.* coriaceum, polyſpermum.

Cal.

Cal. 1— phyllus, ventricoſus, 5— dentatus; denticulis inaequalibus. *Legum.* ſubrotundum, calyce turgido incluſum. 340. *Anthyllis.*

Cal. 1— phyllus, 5— partitus, laciniis linearibus. *Vexill.* cordatum, ſtriatum. *Legum.* rhombeum, turgidum, villoſum, ſeſſile. *Sem.* pauca. *Filam.* in membranam coaleſcentia absque fiſſura. 341. *Ononis.*

Cal. 5— fidus: laciniis 2 ſuperioribus breuioribus. *Styl.* tribus angulis inſtructus, ſupra carinatus, pubeſcens. 342. *Piſum*

2) *Stigmate pubeſcente.*

Cal. 1— phyllus, deorſum productus bilobiatus, ſuperne profundus, patens, 5— dentatus, in *Geniſta*. *Filam.* carinae adhaerentia. *Legum.* compreſſum, ſubpolyſpermum. 343. *Spartium.*

Cal. 2— labiat. $\frac{2}{3}$. *Carina* cum ſtaminibus ſtyloque ſpiraliter torta. 344. *Phaſeolus*

β. *Staminibus* (inferioribus) *connatis*, *decimo* (ſupremo) *libero*.

1) *Stigmate pubeſcente.*

Cal. 1— phyllus, tubuloſus, baſi obtuſus, 5— dentatus: *denticulis* 3 *inferioribus* rectis longioribus, binis *ſuperioribus* breuioribus. *Styl.* linearis, teretiuſculus. *Siliq.* longa, teres, 1— locularis, plurima ſemina includens. 345. *Orobus.*

Cal. 5— fidus: lacin. 2 ſuperiores breues, inferior longior. *Styl.* planus, ſuperne latior, ſupra villoſus. *Stigm.* villoſum. *Siliq.* cylindracea; longa, compreſſa. *Sem.* globoſa. 346 *Lathyrus.*

Cal. 5— fidus. *Styl.* latere inferiore transuerſe barbatus. *Stigm.* obtuſum. *Siliq.* longa, ſemina ſubrotunda includens. 347. *Vicia*

Cal. 2— labiatus, 5— fidus. *Legumen* inflatum, ſutura ſuperiori ad baſin dehiſcens. 348. *Colutea.*

Cal. dentatus: denticulo ſupremo ſubemarginato. *Vexill.* ſubrotundum, reflexo - patens. 349. *Robinia.*

2) Stig-

2) *Stigmate imberbi*

α. *Leguminibus vnilocularibus, polyſpermis.*

350. *Cicer.* *Cal.* 5— fidus, longitudine corollae: laciniis 4 ſuperioribus vexillo incumbentibus. *Legum.* rhomboidale, inflatum, 2— ſpermum.

351. *Cytiſus.* *Cal.* 2— labiatus. *Legumen* baſi attenuatum, pedicellatum, obtuſum.

352. *Lotus.* *Cal.* regulariter 5— fidus, tubuloſus. *Cor.* Vexill. ſubrectum deflexum, gracili inſtructum petiolo. *Carina* bipes, in roſtrum acutum terminans. *Legum.* longum, cylindricum, ſtriatum, farctum.

353. *Galega.* *Cal.* 5— dentatus, aequalis. *Legumen* lineare, teres, ſtriis oblique transuerſis.

354. *Eruum* *Cal.* 5— partitus, longitudine fere corollae, aequalis. *Legum.* oblongum, teres, nodoſum vel planum.

355. *Trifolium.* *Cal.* 5— fidus. *Legum.* vix calyce longius, 1— ſ. polyſpermum, deciduum.

β. *Leguminibus ſubbilocularibus.*

356. *Aſtragalus.* *Cal.* irregulariter 5— dentatus, compreſſus, tubulatus. *Legum.* rotundatum, gibbum, 2— loculare. *Cor.* Vexillo longo plicato margine reflexo: Alis inferis anguſtioribus, apice in hamum abeuntibus. *Carina* emarginata, longitudine alarum aut iis paulo breuior.

357. *Glycine.* *Cal.* 2— labiatus, 5— fidus. *Legumen* oblongum, 2— loculare. *Carinae* Vexillum reflectens. *Stam* et *Styl.* ſpiraliter intorta.

γ. *Leguminibus articulatis.*

358. *Hedyſarum* *Cal.* 5— fidus irregularis. *Vexillo* longo emarginato. *Alis* rectis. *Carina* apice tranuerſa, vngue bifido. *Legum.* articulis 2— ſ. pluribus, 1— ſpermis, echinatis. *Sem.* reniformia.

359. *Coronilla.* *Cal.* 1— phyllus, 2— labiatus: denticulis ſuperioribus 2 connatis. *Legum.* longiſſimum, cylindricum, ad ſingula ſemina oblonga contractum.

Cal.

Cal. 2— labiatus, 5— dentatus: denticulis fere regularibus. *Legum.* arcuatum, teres, ſubulatum. 360. *Ornithopus.*

Cal. paruus, 5— dentatus. *Legumen* compreſſo-membranaceum, altera ſutura emarginaturis ad medium vsque exciſa. 361. *Hippocrepis.*

Cal. 5— dentatus: denticulis fere regularibus: imo longiſſimo. Caeterum *vexillo* vltra carinam et alas eminente, emarginato, marginibus inflexis. *Alae* oblongae ouatae, hamatae. *Carina* bifida, ouata, roſtro carens. *Piſtill.* incuruatum e carina elaſtice exſiliens, eandemque deflectens. *Legum.* membranaceo-compreſſum et falcatum cochleatumque. *Sem.* plura reniformia. 362. *Medicago.*

XVIII.

POLYADELPHIA.

POLYANDRIA.

Cal. 5— partitus, inferus. *Cor.* Pet. 5 aequalibus, ellipticis, patentibus. *Filamenta* plurima in faſciculis 3—5 baſi connata. *Styl.* 3—5. *Capſ.* oblonga, conica, 1—2— ſ. 5— locularis, polyſperma. 363. *Hypericum.*

XIX.

SYNGENESIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

AEQVALIS.

α. Flores ſemifloſculi, corollulis vniformibus, ligulatis.

Cal. cylindraceus calyculatus. *Rec.* ſubpaleaceum. *Cor.* 5— dentata. *Papp.* 5— dentatus, obſolete piloſus. 364. *Cichorium.*

365 *Hypochaeris.* *Cal.* imbricatus, baſi ventricoſus. *Rec.* paleaceum. *Cor.* 5— dentata. *Papp.* plumoſus, aut ſimplex ſtipitatus.

366. *Tragopogon.* *Cal.* ſimpl. laciniis 8—12 baſi coalitis. *Recept.* nudum. *Papp.* plumoſus, ſtipitatus.

367. *Picris* *Cal.* imbricatus calyculatus. *Recept.* nudum. *Sem.* transverſim ſulcata, pappo pulmoſo coronata.

368. *Taraxacum.* *Receptatulum* conuexum, nudum. *Cal.* oblongus calyculatus duplici foliorum ſerie. *Pappus* ſtipitatus, plumoſus.

369. *Leontodon.* *Cal.* imbricatus, ſquamis linearibus parallelis, laxis. *Rec.* nudum. *Papp.* plumoſus, ſeſſilis aut ſtipitatus.

370. *Scorzonera.* *Cal.* imbricatus: ſquamis margine membranaceo. *Rec.* nudum. *Papp* plumoſus.

371 *Crepis* *Cal.* duplex calyculatus: ſquamis patentibus, deciduis; interioribus conniuentibus laciniis. *Rec.* nudum. *Papp.* piloſus, ſtipitatus aut ſeſſilis.

372. *Chondrilla* *Cal.* ſimpl. cylindraceus, polyphyllus, calyculatus: ſquamis breuiſſimis adpreſſis. *Rec.* nudum. *Sem.* muricata, pappo capillari longe ſtipitato.

373. *Prenanthes.* *Cal.* ſimpl. cylindriformis, calyculatus, 8—10— phyllus: ſquamis breuiſſimis adpreſſis. *Recept.* nudum. *Papp.* capillaris, vel ſtipitatus, vel ſeſſilis.

374. *Lactuca.* *Cal.* imbricatus, ſubconico - cylindriformis: ſquamis margine membranaceis. *Rec.* nudum. *Sem.* laevia, pappo piloſo, ſtipitato donata.

375. *Hieracium.* *Cal.* imbricatus, cylindrico - ouatus. *Rec.* nudum. *Papp.* ſeſſilis, capillaris.

376. *Sonchus.* *Cal.* imbricatus, baſi ventricoſus. *Recept.* nudum. *Sem.* pappo ſimplici, ſeſſili, piloſo inſtructa.

377. *Lapſana.* *Cal.* calyculatus, angulatus: ſquamis baſeos 6 minimis, tubi 8 linearibus. *Recept.* nudum. *Sem.* cylindraceo —3— gona.

378. *Hyoſeris.* *Cal.* 10— phyllus, baſi ventricoſior: ſquamis lanceolatis, baſi breuiſſimis. *Rec.* nudum. *Papp.* piloſus aut nudus, calyculo coronatus.

β. Co-

β. *Corollulis vniformibus, tubuloſis.*

* *Floribus capitatis.*

Cal. imbricatus, hemiſphaericus, radiatus: ſquamis lon- 379. *Carli-*
gis, nitidis, coloratis; *exterioribus* ſemipinnatis, *na.*
multifidis, ramoſis; *interioribus* planis, radium effor-
mantibus. *Recept.* paleaceum ſ. ſciſſum. *Sem.* vil-
loſa.

Cal. imbricatus, ſubrotundo-ouatus; ſquamis ramoſo- 380 *Cnicus*
ſpinoſis, calyculatus ſquamis maximis. *Corollul.* her-
maphroditae, aequales. *Sem.* calycis thalamo villoſo
infixa, pappo coronata.

Cal. imbricatus, globoſus: ſquamis apice hamato-in- 381. *Ar-*
flexis. *Recept.* paleaceum. *Papp.* capillaris, bre- *ctium.*
vis.

Cal. dilatatus, imbricatus ſquamis carnoſis, apice acu- 382. *Cyna-*
tis foliolo oblongo, emarginato, ſpina terminato. *ra.*

Cal. imbricatus, ventricoſus, ouatus: ſquamis imbrica- 383. *Car-*
tis, ſpinoſis. *Recept.* piloſum. *Papp.* plumoſus, ſeſ- *duus.*
ſilis.

Cal. ventricoſus, imbricatus: ſquamis ſpinoſis. *Recept.* 384. *Ono-*
nudum, fauoſum. *Papp.* capillaris. *pordon.*

Cal. imbricatus, ſubcylindricus: ſquamis acuminatis in- 385. *Serra-*
ermibus. *Recept.* nudum. *Papp.* plumoſus. *tula.*

** *Flores Diſcoides.*

Cal. oblongus, imbricatus: ſquamis lanceolatis, rectis, 386. *Eupa-*
floribus adpreſſis. *Recept.* nudum. *Styl.* longiſſimus, *torium*
2— partitus. *Papp.* ſeſſilis.

Cal. imbricatus, multifidus. *Cor.* compoſita aequalis: 387 *Bidens*
propria infundibuliformis. *Recept.* paleaceum. *Papp.*
ariſtis rectis, ſcabris.

SVPERFLVA.

α. Floribus diſcoideis; Corollulis difformibus tubuloſis.

388. *Artemiſia.* *Cal.* imbricatus: ſquamis rotundatis, obtuſis, conniventibus. *Cor. radii* nullae, diſci tubuloſae. *Recept.* nudum. *Papp.* o.

389. *Tanacetum* *Cal.* hemiſphaericus, imbricatus: ſquamis acutis. *Cor.* radii lineari-ligulatae 3 — fidae. *Recept.* nudum, *Papp.* o. *Sem.* nuda.

390. *Conyza.* *Cal* imbricatus ſubrotundus: ſquamis apice aſterum fere in modum patentibus. *Cor.* radii 5 — fidae. *Recept.* nudum. *Papp.* piloſus.

391. *Gnaphalium.* *Cal.* imbricat. ſquamis ſubrotundis vel oblongis, margine membranaceis, nitentibus, coloratis. *Cor.* radii 5 — fidae. *Papp.* plumoſus.

β. Floribus radiatis; Corollulis difformibus: tubuloſis in Diſco, lingulatis in Radio.

392. *Bellis.* *Cal.* polyphyllus, hemiſphaericus: ſquamis aequalibus, *Recept.* conicum, nudum. *Sem.* obouata, compreſſa. *Papp.* o.

393. *Matricaria.* *Cal.* haemiſphaericus, imbricatus: ſquamis linearibus, ſubaequalibus. *Recept.* conuexum, nudum. *Papp.* o.

394. *Chryſanthemum* *Cal.* hemiſphaericus, imbricatus: *ſquamis* interioribus margine ſcarioſis: *intimis* in membranas pellucidas terminatis. *Recept.* conuexum, nudum. *Papp.* o.

395. *Arnica* *Cal.* multifidus, imbricatus, radio multo breuior. *Filam.* radii 5 antheris deſtituta. *Recept.* nudum. *Papp.* piloſus.

396. *Inula.* *Cal.* imbricatus. *Antherae* baſi biſetae. *Recept.* nudum. *Papp.* piloſus, ſimplex.

397. *Erigeron.* *Cal.* oblongus, cylindricus: ſquamis imbricatis, erectis. *Cor.* radii lineares, anguſtiſſimae. *Recept.* nudum. *Papp.* capillaris.

398. *Solidago.* *Cal.* polyphyllus: ſquamis imbricatis, conniuentibus. *Cor.* radii 10, pauciores remoti. *Recept.* nudum. *Papp.* piloſus.

Cal.

Cal. ſimplex, aequalis: polyphyllus. *Recept.* nudum. *Papp.* ſimplex, capillaris. 399. *Cineraria.*

Cal. cylindricus, calyculatus, multifidus: ſquamis apice ſphacelatis. *Recept.* nudum. *Papp.* piloſus, ſimplex. 400. *Senecio.*

Cal. cylindraceus: ſquamis aequalibus, ſubmembranaceis. *Recept.* nudum. *Papp.* piloſus. 401. *Tuſſilago.*

Cal. imbricatus: ſquamis interioribus patulis. *Cor.* radii 10. plures patentiores. *Recept.* nudum. *Papp.* plumoſus, ſimplex. 402. *Aſter.*

Cal. 1—phyllus, tubuloſus, 3—dentatus. *Radius* 5—florus. *Recept.* nudum. *Papp.* ariſtatus. 403. *Tagetes.*

Cal. polyphyllus, ſimplex. *Recept.* nudum. Fl. diſci ☿. *Cor.* 5—dentatae. Fl. radii ♀. *Cor.* 3—fidae. *Papp.* 5—dentatus. 404. *Helenium.*

Cal. hemiſphaericus: ſquamis imbricatis ſubaequalibus. *Recept.* paleaceum. Florum diſcus conuexus. *Papp.* piloſus. 405. *Anthemis.*

Cal. ouato-oblongus, imbricatus. *Cor.* radii 5—10. *Recept.* paleaceum. *Papp.* 0. 406. *Achillea.*

Cal. ouato-cylindricus, ſquamis imbricatis tectus. *Rec.* paleaceum. Diſci Coroll. 5—fidae. *Papp.* ariſtatus. *Rad.* 5—florus, perſiſtens. *Sem.* mutica. 407 *Zinnia*

FRVSTRANEA.

Cal. imbricatus, rotundus: ſquamis variae figurae, mox aculeatis, ciliatis, mox nudis. *Recept.* villoſum aut ſetoſum. *Papp.* piloſus. 408. *Centaurea.*

Cal. polyphyllus, ſquamis duplici ſerie. *Recept.* conicum. *Rad.* 2—3—florus. *Papp.* 4 ariſtis coronatus. 409. *Rudbeckia.*

Cal. erectus, polyphyllus: ſquamis duplici ſerie; exterioribus patentibus. 410. *Coreopſis.*

Cal. imbricatus, ſquarroſus. *Recept.* paleaceum. *Papp.* ariſtatus. 411. *Helianthus.*

NECESSARIA.

412. *Filago* Cal. imbricatus. *Floſculi* anguſtiſſimi, inter calycis ſquamas poſiti. *Recept.* nudum. *Papp.* o.

413. *Calendula.* Cal. ſimpl. polyphyllus: ſegmentis ſubaequalibus. *Corollulae Radii* tridentatae; *Diſci* 5 — fidae. *Recept.* nudum. *Papp.* o. Centralia *Semina* membranacea, alia abortiua, alia cordato-compreſſa; Radii *Semina* incuruata vel cymbiformia echinata.

MONOGAMIA.

414. *Iaſione.* Cal. *communis* 10 — phyllus: foliolis alternatim imbricatis ſibi incumbentibus, horizontaliter patentibus; *proprius* 5 — dentatus, ſuperus, perſiſtens. *Cor.* 5 — petalae, regulares. *Capſ.* 2 — loculares, polyſpermae.

415. *Viola.* Cal. 5 — phyllus. *Cor.* Pet. 5 inaequalibus, infimo baſi in calcar obtuſum terminante. *Anth.* 5, in tubum coalitae. *Capſ.* ſupera oblonga, trigona, 1 — locularis, 3 — valuis, ſemina plura includens.

416. *Impatiens.* Cal. 2 — phyllus, minimus, caducus. *Cor. Petal.* plerumque 4, paſſim 5 inaequalibus. *Nectar.* cuculatum, cornutum. *Anth.* baſi dehiſcentes. *Capſ.* ſupera 1 — locularis, 5 — valuis, elaſtice e latere deſiliens. *Sem.* ſubrotunda.

B. FLORE MONOCLINO.

417. *Momordica.* ♂—♀ *Cal.* 5 — fidus. *Cor.* 5 — partita, venoſo-rugoſa. *Filam.* 3 antheris linearibus duplicibus biauritis in duobus ſimplicique vniaurita in tertio. *Styl.* 3 — fidus. *Pomum* 3 — loculare elaſtice deſiliens. *Sem.* marginata.

418. *Cucumis.* ♂—♀ *Cal.* 5 — dentatus. *Cor.* 5 — fida. *Filam.* 3: duobus apice bifidis. *Anth.* communis flexuoſa. *Stigmatibus* tribus. *Styl.* 2 — partitus. *Pomum* 3 — loculare. *Sem.* arguta.

♂ ♀ *Cal.*

♂—♀ *Cal.* 5 — dentatus. *Cor.* 5 — fida. *Filamenta* 3: antheris communibus flexuoſis. *Styl.* 3— fidus, ſtigmate communi flexuoſo. *Pomum* 3— loculare, ſeminibus margine tumidis. 419 *Cucurbita.*

♂—♀ *Cal.* 1 — phyllus, 5 — dentatus. *Cor.* profunde 5— partita. *Filam.* 3, duobus. *Anth.* gemina, tertia ſimplici. *Styl.* 3 — fidus. *Bacc.* globoſa, polyſperma. Flos diclinus paſſim apud nos obſeruatur. 420. *Bryonia.*

XX.

CRYPTOGAMIA.

I.

FILICES.

a) *Fructificationes ſpicatae.*

Spic. ouato-oblonga, multiualuis. *Fructificationes* peltatae, baſi dehiſcentes. 421. *Equiſetum.*

Spica articulata, lingulata, diſticha. *Capſ.* 1 — loculaа ribus, membranaceis, transuerſim dehiſcentibus. *Sem.* ouata, minima, pulueris ad inſtar. 422 *Ophioglоſſum*

Spica racemoſa: ſimplex aut ramoſa, pedunculata vel ſeſſilis. *Capſ.* globoſae, plurimae, 2 — values, oblongae, ſecundum longitudinem horizontaliter dehiſcentes. *Sem.* minima, puluerulenta. 423. *Oſmunda.*

Spica diuerſa: alia ſterilis, latior; alia fructifera, anguſtior. *Capſ.* 1 — loculares, membranaceae, tenuiſſimae. *Sem.* 1, globoſum. GLEDITSCH. 424. *Struthiopteris.*

Spica oblonga: ſquamis imbricatis. *Fructificat.* 2 — values, elaſtice deſilientes. 425. *Lycopodium.*

b) *Fructificationes frondoſae in pagina inferiore.*

Frons varie figurata. *Fructificationes* ſubtus totam tegentes, ſeſſiles, accumulatae in vnum acervum. 426. *Acroſtichum*

427. *Poly-podium.* *Frons* integra vel diuiſa. *Fructificat.* in aceruulos ſubrotundos vel reniformes per diſcum frondis auerſam diſtributae.

428. *Aſple-nium.* *Frons* integra vel ouato diuiſa. *Fructificat.* in lineas ſubparallelas diſco frondis ſubiectas et oblique decurrentes. *Capſ.* ſubgloboſae, 1—loculares. *Sem.* 1. nudum, exiguum, ſubrotundum.

429. *Pteris* *Fructificationes* in lineam marginalem ad frondes et neruum digeſtae. *Capſ.* globoſae, 1— values, membranaceae. *Sem.* 1 ſubrotundum, exiguum.

II.

M V S C I.

A. *F r o n d o ſ i.*

a) *Periſtomate nullo.*

430. *Phas-cum.* *Capſula* operculata: operculo nunquam abſcedente.

b) *Periſtomate nudo.*

431 *Sphag-num.* *Periſtoma* nudum.
♂ Rami ſuperiores in clauae formam terminans.

432. *Hed-wigia* *Periſt* nudum. *Flos* Maſc. gemmiformis, alaris, monoicus.

433. *Gym-noſtomum.* *Periſt.* nudum. *Maſc.* Flor. diſciformi, dioico.

c) *Periſtomate figurato; ſimplici ordine.*

α. *Periſtomate dentato: dentibus integris.*

434 *Tetra-phis.* *Periſt.* ſimplici ordine: dentibus 4 integris, pyramidalibus *Maſc.* Flor. capituliformi dimorpho.

435 *Splach-num.* *Periſt.* ſimpl. 8 — dentatum: thecae apophyſis obconica vmbraculiformisque. *Maſc.* Flos diſciformis.

Periſt.

Periſt. ſimpl. 16 dentibus anguſtis, erectiuſculis. *Maſc.* Flos gemmiformis e foliorum alis. 436 *Leerſia*
Periſt. ſimpl. dentes 16 latiuſculi reflexi. *Maſc.* Flore in ſummitate diſciformi. 437. *Grimmia.*
Periſt. ſimpl. dentibus 16 integris. *Maſc.* Flos e ſummitate capituliformis, dioicus. 438 *Weiſia*
Periſt. 16 — dentatum: dentibus reflexis, interpoſitis proceſſulis fimbriatis, conniuentibus. *Flos Maſc.* gemmiformis et capituliformis. 439 *Orthotrichum.*
Periſt. ſimplex: dentibus 32 integris, apicibus membrana adglutinata. *Maſc.* Flos diſciformis. 440. *Polytrichum.*

β. Denticulis bifidis.

Periſt. ſimplex: dentibus 16 bifidis, longis, erectis. *Maſc.* Flos in alis foliorum gemmiformis. 441. *Trichoſtomum.*
Periſt. ſimpl. dentibus 16 breuioribus, inflexis, fiſſis. *Maſc.* Flos in foliorum alis gemmiformis. 442. *Fiſſidens.*
Periſt. ſimpl. dentibus 16 breuioribus, inflexis, bifidis. *Maſc.* Flos capituliformis. 443 *Dicranum.*

γ. Denticulis ciliatis tortilibus.

Periſt. ſimpl. ciliato: ciliis ſpiraliter conuolutis. *Maſc.* Flos gemmiformis monoicus. 444 *Tortula.*
Periſt. ſimpl. ciliato. *Flos* Maſc. capituliformis, dioicus. 445 *Barbula.*

d) *Periſtomate figurato; ordine duplici.*

α. Periſtomate dentato ciliato.

1. *Dentibus apice liberis.*

Periſt. duplex: *extern.* dentatum; dentibus 16 ciliisque apice liberis. *Maſc.* Flor. gemmiformi dioico. 446 *Neckeria.*
Periſt. extern. dentibus 16 acutis: *interiore* ciliis vniformibus. *Maſc.* Flos gemmiformis dioicus. 447. *Leskea*
Periſt. extern. dentato: dentibus 16 acutis; *inter.* ciliato: ciliis e membrana difformibus. *Maſc.* Flos gemmiformis dioicus. 448. *Hypnum.*

449 *Bryum* *Periſt. extern.* dentibus 16 acutis: *intern.* e membrana carinata ciliis difformibus. *Maſc.* Flos capituliformis dioicus.

450. *Mnium.* *Periſt. extern.* dentibus 16 acutis: *intern.* e membrana ciliis difformibus. *Maſc.* Flos diſciformis dioicus.

2. *Dentibus apice cohaerentibus.*

451. *Koelreutera.* *Periſt. extern.* dentibus 16 apice cohaerentibus obliquis: *intern.* ciliis totidem membranaceis planis. *Maſc.* Flore diſciformi dioico.

β. *Periſtomate dentato membranaceo.*

452 *Webera.* *Periſt. extern.* dentibus 16 acuminatis: *intern.* membranaceo carinato cum et absque ciliis. Flore hermaphrodito.

453. *Bartramia* *Periſt.* duplex: *extern.* dentibus 16 cuneiformibus: *intern.* membrana conica plicato-carinata, in aperturam lacinulatam conniuens. Flos androgynus.

454. *Buxbaumia.* ♂—♀ *Maſc. Flos* diſcoideus. *Periſt. extern.* dentibus 16 truncatis; *intern.* membranaceo plicatum.

γ. *Periſtomate dentato reticulato.*

455. *Fontinalis.* *Periſt. extern.* dentibus 16 pyramidatis: *intern.* reticulato. *Maſc. Flore* in alis foliorum gemmiformi.

456 *Meeſia* ♂—♀ *Maſcul.* Flos diſciformis. *Periſt. extern.* dentibus 16 curtis: *intern.* reticulatum.

B. *Hepatici.*

457. *Iungermannia.* *Capſ.* pedunculi ſolitaria, 4— valuis. *Sem.* filis elaſticis inſtructa.

458. *Marchantia.* ♂—♀ *Receptaculum* peltatum inferne ſeminiferum, multicapſulare. *Capſ.* 4— valuis. *Sem.* filis elaſticis praedita.

III.

III.

ALGAE.

a) *Terreſtes.*

Capſ. biualuis, linearis; valuulis ſeminiferis. *Sem.* columnulae filiformi adhaerentia. 459 *Anthoceros*

♂—♀ *Capſ.* cordiformis. *Sem.* ſubrotunda frondi immerſa. 460. *Blaſia.*

♂—♀ *Capſ.* globoſae, frondis ſuperficie innatae. 461. *Riccia*

Receptaculum ſeminum oblongum, peltiforme. 462. *Peltigera.*

Receptaculum ſeminum ſubrotundum, ſubconuexum, ſaepius emarginatum, ſcutiforme. 463. *Lichen*

Receptaculum ſeminum in veſiculas protuberantes et maculos albas eleuatum. *Corpus* varie lobatum, late expanſum. 464. *Reticularia*

Recept. ſeminum peltatum. Corpus ſimplex vel imbricatum depreſſumque. 465. *Vmbilicaria.*

Recept. ſeminum tuberculoſum. Corpus fiſtuloſum, ſaepius ramoſum. 466. *Cladonia*

Recept. ſeminum in verrucas eleuatum. 467. *Verrucaria.*

Recept. ſeminum tuberculis ſquamoſis vel carneis inſtructum. 468. *Tubercularia.*

Recept. ſeminum cruſtaceo-tartareum, patellaeforme eleuatum. 469. *Scutellaria*

Recept. ſeminum in orbiculas eleuatum. *Corpus* ex meris filis ſeu funiculis, teretibus plerumque ſolidis rigidisque conſtans. 470. *Vſnea.*

Recept. ſeminum imbricatum. *Corpus* cruſtis tartareis inſtructum. 471. *Pſora.*

Puluis ſubtiliſſimus per lentem a glebis varie formatis conſtans. 472. *Lepra.*

Fibrae ſimplices, per lentem ex lanugine valde tenui conſtantes. 473. *Byſſus.*

b) *Aqua-*

b) *Aquaticae.*

474. Con- *Fibrae* ſimplices vel ramoſae, capillares, longiſſimae,
ferua. modo teretes, modo reticuloſae, paſſim globoſae.

475. *Vlua.* *Fructificationes* in membrana diaphana.

IV.

F V N G I.

a) *Semina Fungorum externa in ſuperficie inferiore membranae Fungum tegentis, aut lamellas, aut tubas formantis, aut Apophyſium adinſtar prodeuntis, recondita.*

476. *Agaricus.* *Pileus* ſuperficie inferiore in duplicaturas membranaceo-lamellaeformes centro ad ambitum diſpoſitas. *Pileo* ſeſſili vel ſtipitato. *Sem.* vel margini vel ſuperficiei totius lamellae affixa.

477. *Boletus.* *Pileus* ſuperficie inferiore in tubis, cauernulis aut poris aggregatus.

478. *Hydnum.* *Pileus* in protuberantiis elongatis ſola ſemina ferentibus.

b) *Semina Fungorum in ſuperficie ſuperiore, corpus aut conuexum, aut concauum, referente, externa, apparentia.*

479. *Phallus.* *Pileus* intus laeuis, exterius rugoſus et reticulorum adinſtar diſpoſitus.

480. *Helvella.* *Pileus* ex plicis turbinatis conſtans. *Capſulae* latentes.

471 *Peziza* *Fungus* concauus, cyathiformis vel infundibuliformis, ſtipitatus abſque fructificationibus viſibilibus. *Sem.* minutiſſima pulueris ad inſtar elaſtice explodens.

Fungus

Fungus concauus, planus, reflexus, e thecis ſeminalibus membranceis vt plurimum ſemina 5—8 foecunda ferentibus, conſtans. 482. *Octoſpora.*

Fungus patellaeformis. *Sem.* in ſuperficie externa per puncta minutiſſima eiaculans. 483. *Poronia.*

c) *Semina in tota ſuperficie corpus oblongum formante, externe ſita.*

Fungus glaber ſaepius clauaeformis. Fructificationes inuiſibiles. 484. *Clauaria.*

d) *Semina in cauo peculiari recondita atque membrana diaphana inuoluta.*

Fungus volua diſcedente filis reticulatis factus, ſeminaque nuda elaſtice eiaculans. 485. *Stemonitis.*

e) *Semina in corporis ipſius ſubſtantia incluſa, et*

vel α. *Orificio quodam ſuperiora verſus aperto effundenda.*

Fungus ſucco membranaceo globoſo vel ouato-ſubrotundo inſtructus, ſeminibus filo inſtructis, interne ex toto repletus. 486. *Lycoperdon.*

Fungus voluatus capſulam globoſam eiaculans. 487. *Carpobolus.*

Fungus ſphaericus ſeminibus ecaudatis farctus, per poros in ſuperficie ſparſos ſaepius emittens. 488. *Sphaeria.*

vel β. *Exploſione membranulae diffracta ad latera emittenda.*

Fungus gelatinoſus partibus fructificantibus in illo latentibus. 489. *Tremella.*

Sub-

490. *Mucor.* *Subſtantia* mollis in puluerem capitulo incluſum faticens.

491. *Embolus.* *Subſtantia* celluloſa, puluerifera, nullo cortice tecta.

492 *Monilia.* *Fungus* granuloſus filamentis adfixus.

493. *Fuligo.* *Subſtantia* mollis butyracea, in atrum et fuliginoſum puluerem dilabens.

Claſſis

Claſſis I.

MONANDRIA.

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

1. SALICORNIA. LINN. Gen. 10. Glaſchmalz *Germ.* Glaſswort *Angl.* Soude *Gall.*

1. *Salicornia* patula, articulis apice compreſſis, emarginato bifidis. LINN. Syſt. p. 52. SCHREB. Spicil. p. 39. n. 961. BLAKW. tab. 598. *Flor. Dan.* tab. 303. SCKVHR tab. 1. herbacea.

Krautartiges Glaskraut, Seekrappe, Meerſalzkraut. Germ. *Herbaceous Glaſswort.* Angl. *Salicot* ou *Soude.* Gall.

Créſcit copioſe ad ſalinas Ketſchauienſes et ad Deidiz. Floret Iul. et Aug. Annua.

Vſus. Ex hac planta *Soda* ſic dicta, qua vtuntur ad vitra et ſapones conficiendos, praeparatur. Inſuper haec etiam acetariae ad inſtar commedi poteſt, et Angli Belgique hanc herbam oleo et pipere acetoque conditam cupide edunt. Planta quoque a pecoribus expetita.

2. HIPPVRIS L. G. 11. Tannenwedel, Schafthalm. *Germ.*

2. *Hippuris* foliis octonis ſubulatis. LINN. Syſt. p. 53. JAHN Epiſt. gratul. n. 1. *Flor. Dan.* tab. 87. SCKVHR tab. 1. vulgaris.

Gemeines Kannenkraut, Tannenwedel. Germ. *Common Horſetail.* Angl. *Peſſe d'eau.* Gall.

In locis aquoſis paludoſisque copioſe ad *Knappendorf, am Rande des Teichs*, et alibi frequens. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Ob huius plantae aſperitatem tornatores et ſcrinarii vtuntur ad varias partes poliendas. Oues herbam fugiunt; capri contra auide deuorant.

DIGYNIA.

3. CALLITRICHE L. G. 13. Waſſerſtern. *Germ.*

verna. 3. *Callitriche* foliis ſuperioribus oualibus, floribus androgynis. LINN. Syſt. p. 53. BOEHM. n. 247. (ſub *Stellaria*) *Flor. Dan.* tab. 129. SCKVHR tab. I.

Frühjähriger Waſſerſtern, geſtirnter Waſſerfenchel. Germ. *Vernal Starwort.* Angl.

In foſſiculis et locis ſtagnantibus vbique; e. g. *hinter den Kohlgärten*, in foſſiculis ad *Gohlis.* Flor. initio Veris. Annua.

autumnalis. 4. *Callitriche* foliis omnibus linearibus, apice bifidis, floribus hermaphroditis. LINN. Syſt. p. 53. n. 2. BOEHM. n. 249. (ſub *Stellaria*).

Callitr. foliis oppoſitis oblongis, fructibus quadrifariam dehiſcentibus. *Gmel.* Sibir. III. tab. I. fig. 2.

Herbſtwaſſerſtern, ſchmalblättriges Linſenkraut. Germ. *Autumnal Starwort.* Angl.

In foſſiculis pratorum et ſtagnantibus vbique. Fl. Aug. ad tempus autumnale vsque.

dubia. 5. *Callitriche* foliis ſuperioribus oualibus, caulinis linearibus apice bifidis. HOFM. Obſeruat. Bot. n. 1.

Stellaria intermedia. WIGGERS Primit: Holſat. n. 4.

Stellaria foliis omnibus ſubrotundis. BOEHM. n. 248.

Zweifelhafter Waſſerſtern, ſ. *Sumpfwaſſerſtern.* Germ.

In iisdem locis cum priori, praecipue *bey Reidniz.* Fl. vernali tempore.

B. FLO-

B. FLORE MONOCLINO.

4. CHARA L. G. 1127. Armleuchter. *Germ.*

6. *Chara* caulibus laeuibus, frondibus interne dentatis. LINN. Syſt. p. 839. n. 2. SCHREB. Spic. p. 62. n. 1009. vulgaris.

Gemeiner Armleuchter; ſtinkendes Waſſerſchaftheu. Germ.

In foſſis pratorum *Schoenfeldicorum* et *Abtnaundorf*; in ſcrobibus limoſis paludoſis *nach Gonnewiz*, et in piſcinis ad Parnek. Fl. Iul. Aug.

Odor huius herbae eſt foetidus.

7. *Chara* caulibus aculeis capillaribus confertis. LINN. Syſt. p. 839 n. 3. *Fl. Dan.* tab. 154. hiſpida.

Struppigter Armleuchter. Germ.

In locis inundatis, e. g. *bei dem Brandvorwerke* ILL. POHL detexit, et piſcinis ad *Lindenthal* paſſim. Fl. Iun. Iul. Annua.

Claſſis II.

DIANDRIA

MONOGYNIA.

A FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores* 1 — *petali*, *inferi*, *regulares*.

5. LIGVSTRVM L. G. 18. Rheinweide. *Germ.* Priuet. *Angl.* Troëne. Gall.

vulgare. 8. *Liguſtrum* foliis lanceolato-ouatis, ſubacutis. *Liguſtrum vulgare.* LINN. Syſt. p. 56. BOEHM. n. 2. BLACKW. t. 142. SCKVHR t. 2. MILL. t. 162.

Rain- ſ. *Spaniſche-Weiden*, *Mundholz. Eiſenbeerbaum. Gemeiner Hartriegel.* Germ. *Common Priuet.* Angl. *Troëne commun.* Gall.

Ad ſepes frequens, *um das Brandvorwerk*, *in der Allee vor dem Grimmiſcen Thore* et *Hälliſchen Pförtchen*; porro quoque in multis hortis circa Lipſiam ſitis. Et in ſyluis elatioribus, e. g. *im Bieniz* copioſe etc. Fl. Iun. et Iul. Baccae matureſcunt autumno. Frut.

Vſ. Ex baccis atramentum confici poteſt. vid. TRAG. et LINN. Flores apibus pabulum gratum. Frutex ad ſepes et hortorum ambulacra ornanda idoneus optimusque. Folia ſunt amara, adſtringentia, quae in ſcorbuto diarrhoeaque valde laudantur.

6. SYRINGA L. G. 22. Spaniſcher Hollunder, ſ. Flieder. *Germ.* Lilac *Angl.* et *Gall.*

vulgaris. 9. *Syringa* foliis ouato-cordatis, integris. LINN. Syſt. p. 57. BOEHM. n. 1. (ſub *Lilac*) SCKVHR t. 2.

Var.

Var. α flore albo.

Gemeiner-blauer-ſpaniſcher Holunder. Pfeifenſtrauch; Huck auf die Magd: var. weisblühender Hollunder. Germ. *Common blue Lilac*, var. *White Lilac.* Angl. *Queuë de Renard* ou *Lilac*, et var. *Lilac a fleurs blanches.* Gall.

In hortis vbique et ad ſepes hortorum frequens. Fl. Mai Frut.

Vſ. Flores apibus pabulum. Nationes orientales aliique e ramis fiſtulas tabacorum conficiunt. Scriniarii lignum ad res laeuigandas adhibent.

10. *Syringa* foliis ouato-lanceolatis, integerrimis. persica.

Syringa perſica foliis lanceolatis-integris. LINN. Syſt. p. 57. MILL. Dict. t. 164. fig. 1.

Lilac Liguſtri folio *Tourn.*

Perſiſcher Flieder mit dem Rainweidenblatte. Germ. *Perſian* Iasmine Angl. *Lilac de Perſe.* Gall.

Patria huic ſpeciei propria eſt Perſia, ex qua in Europam iam diu translata eſt et caſu in *Propugnaculo Grimenſi, bei der Paſtei hinter der Soldatenwohnung,* ſponte nunc creſcere videtur. Praeter hunc locum in *Serto* circa vrbem et in hortis vrbanis ruſticanisque culta. Fl. Maio et Iunio.

Obſ. Frutex valde minor, tenerior Syringa vulgari. *Rami* angulati ita vno latere conuexi, altero contra plani et quaſi profunde ſulcati; caeterum cortice cinereo-albeſcente cincti, magisque folioſi. Lignum paulo durius. *Folia* ex Axillis ramorum progredientia, compoſita, pinnata: ſuperiora *ramea* 4 paribus conſtantia atque in *foliis* duobus Cirrhiformibus terminantur Foliola ouato-lanceolata (non plane lanceolata), integerrima illis Liguſtri fereſimilibus obſcure-virideſcentia. *Corolla*, vt in *S. vulgari*, quoad figuram, inſuper carneo praedita colore et minus odorata.

b) *Flores inferi* 1—*petali irregulares.*

7. VERONICA L. G. 26. Ehrenpreis. *Germ.* Speedwell. *Angl.* Veronique. *Gall.*

* *Spicatae.*

11. *Veronica* ſpicis terminalibus, foliis ternis inaequaliter maritima.

liter ſerratis. LINN. Syſt. p. 58. n. 4. BOEHM. n. 95. *Fl. Dan.* t. 374.

Meerſtrands Ehrenpreis; blauer Weiderich. Germ. *Maritime Speedwell.* Angl. *Veronique des mèrs.* Gall.

In pratis, e. g. *im Roſenthals, nach Lindenau, Gonnewitz.* Fl. Aug. et Septembr. Perennis.

Vſ. Folia infuſo theiformi inſeruiunt.

Schreberi. 12. *Veronica* ſpicis terminalibus, elongatis, foliis ſemper oppoſitis, cordato-lanceolatis, oblongis, duplicato-ſerratis, apice acuminatis. Tab. I.

Veronica longifolia ſpicis terminalibus, foliis oppoſitis lanceolatis ſerratis, acuminatis. LINN. Syſt. p. 58. n. 5. SCHREB. Spic. p. 10. n. 903. CRANZ II. p. 334. n. 2.

Langblätterichter Ehrenpreis. Germ. *Long-leaued Speedwell.* Angl. *Veronique à feuilles longues.* Gall.

In pratis et nemoribus, e. g. *im Roſenthale, ad Raſchwitz, nach Lindenau.* Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Obſ. Haec planta in locis humidioribus maiori habitu gaudet, eiusdemque folia ſunt modo latiora, modo anguſtiora, laete vel obſcure vireſcentia. Flores apibus pabulum, et oues herbam recentem valde quaerunt.

ſpicata. 13. *Veronica* ſpicis terminalibus; foliis oppoſitis, crenatis; caule adſcendente ſimpliciſſimo. LINN. Syſt. p. 58. n. 7. BOEHM. n. 96. *Fl. Dan.* t. 52. *Veronica Orchidea.* CRANZ. II. p. 333. n. 1.

Zugeſpizter Weiderich. Wieſen-Ehrenpreis. Germ. *Upright Spiked Male Speedwell.* Angl. *Veronique à epis.* Gall.

Ad ſyluarum margines frequens, e. g. *an der Pleiſſe im Roſenthale, im Zſchocherſchen Holze, hinter der Ziegelſcheine,* et alibi. Fl. Iun. — Aug. Annua.

Vſ. Flores apibus pabulum, et herba a nonnullis medicis corticis loco Peruuiani in febribus tertianis adhibetur.

14.

14. *Veronica* ſpicis lateralibus pedunculatis; foliis oppoſitis; caule procumbente. LINN. Syſt. p. 58. n. 10. BOEHM. n. 89. BLACKW. t. 143. *Fl. Dan.* t. 248. SCKVHR. t. 3. officinalis.

Veronica ſcapis ſpicatis, foliis oppoſitis, ouatis, ſtrigoſis, caule procumbente, ſtolonifero. LINN. Hort. Cliff. n. 8.

Gebräuchlicher Erenpreis; *Heil aller Welt*; *Grundheil.* Germ. *Mal-Speedwell of the Shops.* Angl. *Veronique mâle, vulgaire*, ou *officinale.* Gall.

In ſyluaticis, e. g. *im Univerſitäts-, Linkeler-, Zſchockerſchen* et *Gonnewizer Holze*; quoque in pratis *nach Lindenau*, copioſe. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Vſ. Planta eſt amara, adſtringens, vulneraria, tonica, pectoralis et vulgo thei ſuccedaneum praebet. Cineres huius ſal commune continent. Decoctum cum vitriolo inſpiſſatum atramentum exhibet. Inſuper plebs hac herba in multis rebus ſuperſtitioſis vtuntur.

** *Corymboſo-racemoſae.*

15. *Veronica* racemo terminali ſubſpicato, foliis ouatis, glabris, crenatis. LINN. Syſt. p. 59. n. 17. CRANZ. II. p. 342. n. 10. BOEHM. n. 90. *Fl. Dan.* t. 492. ſerpyllifolia.

Var. α) Ver. erecta ſylueſtris.

β) Ver. minima, repens.

Quändelblättriger Ehrenpreis. Germ. *Paul's Betony*, or *ſmooth Speedwell.* Angl. *Veronique Serpoline.* Gall

In pratis, paſcuis vbique. Var, α) in pratis montoſisque frequens. β) in loco ſteriliori, e. g. agris, *vor dem Schönfelder Pförtchen.* Fl. April. Maio. Annua.

Vſ. Apes hanc ſaepius frequentant et a floribus copiam mellis maiorem cera reportant.

16. *Veronica* racemis lateralibus, foliis ouatis planis, caule repente. LINN. Syſt. p. 59. n. 18. BOEHM. n. 85. BLACKW. t. 48. fig. 1. *Fl. Dan.* t. 511. Beccabunga

Var. a) Ver. Beccabunga minor.

Pharm. *Beccabungae* herba.

Bachbungen; *Waſſerſalat*. Germ. *Brooklime*. Angl. *Beccabongue*, ou *Creſſon aquatique*. Gall.

In foſſis et ſcrobibus, *bei Lindenau*, *Leutſch*, *Ehrenberg*, *Gunndorf etc.* et ad riuulos fere vbique, praeprimis, *nicht weit vom Geſundbrunnen.* et copioſiſſime in foſſiculis verſus *Stetteritz*. Flor. tota fere aeſtate. Perennis.

Vſ. Vis eiusdem diſcutiens, antiſcorbutica, dehinc humores mundificat et vrinam promouet. In culinis acetariae loco adhibetur et ibidem more cibabariorum oleraceorum praeparatur. Equi ouesque hanc reſpuunt.

nagallis aquatica. 17. *Veronica* racemis lateralibus, foliis lanceolatis ſerratis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 59. n. 19. BOEHM. n. 84. — BLACKW. t. 48. fig. 2.

Waſſergauchheil, *ſchmalblättrige Bachbungen*. Germ. *Long-leaued Water Speedwell*. Angl. *Beccabongue à feuilles longues* Gall.

In paludoſis et foſſiculis *nach Schönfeld zu*, etiam in pratis *nach Lindenau* et *Grasfeld* copioſe. Fl. Maio — Septembr. Perennis.

Vſ. Haec ſaepe variat quoad magnitudinem, ita, vt hinc maior, illinc minor deprehendatur. Ouibus et auibus praecipue aduerſa.

ſcutellata. 18. *Veronica* racemis lateralibus alternis: pedicellis pendulis; foliis linearibus, integerrimis. LINN. Syſt. p. 59. n. 20. CRANZ. II. p. 343. n. 12. BOEHM. n. 86. *Fl. Dan.* t. 209.

Schildförmiger ſ. *ſchmalblättrichter Ehrenpreis*. Germ. *Narrow-leaued Water Speedwell*. Angl. *Veronique à écuſſons*. Gall.

In locis inundatis et foſſiculis, ad viam inter *Lindenau* et *Kleinzſchocher*; in foſſiculis ad pratorum margines poſt *Gunndorf*, *bei dem Geſundbrunnen* et *Univerſitätsholze*; porro etiam in pratis *Schönfeldicis*. Fl. Iun. Iul. Annua.

Teucrium. 19. *Veronica* racemis lateralibus longiſſimis; foliis ouatis, rugoſis, dentatis, obtuſiuſculis; caulibus procumbentibus. LINN. Syſt. p. 59. n. 21. BOEHM. n. 87.

Pharm. *Veronicae Teucrii* Herba.

Edler

Edler Ehrenpreis; *falſcher Gundermann.* Germ. *Veronique Teucriette*, ou *Groſſe Germandrée.* Gall. *Narrow-leaued wild Germander.* Angl.

In pratis et nemoroſis valde frequenter *im Roſenſenthale* et alibi. Fl. Iun. et Iul. Annua.

Obſ. Quae amat varietates et ratione habitus et coloris corollae diuerſas. Ceterum haec vi aperiente et adſtringente gaudet atque a nonnullis loco potus theiformis adhibetur. Apibus et auibus minoribus prodeſt.

20. *Veronica* racemis lateralibus; foliis oblongo-ouatis ſerratis; caulibus proſtratis. LINN. Syſt. p. 59. n. 23. JAHN n. 2. proſtrata.

Var. α) flore carneo.

β) flore caeruleo.

Geſtreckter Ehrenpreis. Germ. *Proſtrate Speedwell.* Angl.

Creſcit *auf dem Lämmerberge* ad Sckopam et mihi *auf den Roſenthaler Wieſen* occurrit. Fl. Mai.—Iul. Perennis.

21. *Veronica* racemis lateralibus; paucifloris, calycibus hirſutis; foliis ouatis, rugoſis, crenatis, petiolatis; caule debili. LINN. Syſt. p. 59. n. 25. SCHREB. p. 10. n. 904. montana.

Berg-Ehrenpreis. Germ. *Mountain Speedwell.* Angl.

In locis valde vmbroſis v. c. *im Roſenthale*; *auf dem Bieniz.* Fl. Maio.

22. *Veronica* racemis lateralibus; foliis ouatis ſeſſilibus, rugoſis, dentatis; caule debili, bifariam piloſo. LINN. Syſt. p. 60. n. 26. BOEHM. n. 88. — *Fl. Dan.* t. 448. Chamaedrys.

Gamanderartiger Ehrenpreis; *blauer Wieſen-Ehrenpreis*; *Frauenbis.* Germ. *Veronique chenctée.* Gall.

Vſ. Apes interdum hanc reuiſunt, et herba in medicina pro potu theiformi a nonnullis medicis paſſim praeſcribitur.

23. *Veronica* racemis lateralibus; foliis cordatis, rugoſis dentatis; caule ſtricto. LINN. Syſt. p. 60. n. 30. CRANZ. II. p. 348. n. 15. BOEHM. n. 88. latifolia.

Breitblättrichter Ehrenpreis; *Suſannenkraut.* Germ. *Broad-leaued wild Germander.* Angl. *Véronique à feuilles larges.* Gall.

Inter fruticeta *im Roſenthale* et alibi. Fl. Mai. Iun. Anuua.

*** *Pedunculis vnifloris.*

agreſtis. 24. *Veronica* floribus ſolitariis, foliis cordatis, inciſis, pedunculo breuioribus. LINN. Syſt. p. 60. n. 32. BOEHM. n. 91. — *Fl. Dan.* t. 449.

Acker-Ehrenpreis; *blauer Vogelmeier.* Germ. *Germander Speedwell.* Angl. *Véronique ruſtique.* Gall.

In agris frequens. Fl. April. Mai. Annua.

Vſ. Pabulum ouibus.

[ar]uenſis. 25. *Veronica* floribus ſolitariis; foliis cordatis, inciſis pedunculo longioribus. LINN. Syſt. p. 60. n. 33. BOEHM. n. 94. *Fl. Dan.* t. 515.

Feld-Ehrenpreis. Germ. *Speedwell Chickweed.* Angl. *Véronique des champs.* Gall.

In pratis et agris neglectis paſſimque cultis. Fl. vernali tempore. Annua.

Vſ. Pabulum ouibus gratum.

hederaefolia 26. *Veronica* floribus ſolitariis; foliis cordatis, planis, 5 — lobis. LINN. Syſt. p. 60. n. 34. CRANZ. II. p. 350. n. 18. BOEHM. n. 92. — *Fl. Dan.* t. 428.

Epheublättrichter-Ehrenpreis; *kleiner Gundermann.* Germ. *Ivy-leaued Speedwell*, or *Small-henbir.* Angl. *Véronique à feuilles de Lierre.* Gall.

In agris inter ſegetes fere vbique. Fl. April. Annua.

Obſ. Varietas flore pallidiori cum hac propria ſpecie immixta ſaepe deprehendi, nunquam vero illa flore tota pallida mihi occurrit. — *Vſ.* Oues hanc herbam guſtant.

triphyllos. 27. *Veronica* floribus ſolitariis; foliis digitato-partitis, pedunculis calyce longioribus. LINN. Syſt. p. 60. n. 35. BOEHM. n. 93. — Fl. Dan. t. 627.

Var. 1) foliis digitato — 5 — fidis.

Dreiblättrichter-Ehrenpreis; *blaue Hünerraute.* Germ. *Trifid Speedwell.* Angl. *Véronique digitée.* Gall.

In

In agris cultis copioſe, ibique etiam varietas intermixta. Fl. April. Annua.

28. *Veronica* floribus ſolitariis; foliis digitato-partitis, pedunculis calyce breuioribus, LINN. Syſt. p. 60. n. 36. SCHREB. p. 11. n. 905. — *Fl. Dan.* t. 252. verna.

Frühjähriger-Ehrenpreis, *Händleinkraut.* Germ. *Vernal Speedwell.* Angl.

In apricis, aridis ad templum *St. Theclae* et *Gickerlingsberge.* Fl. toto vere. Annua.

8. PINGVICVLA L. G. 33. Fettkraut. *Germ.* Butterwort. *Angl.* Graſſette. Gall.

29. *Pinguicula* nectario cylindraceo longitudine petali. LINN. Syſt. p. 65. BOEHM. n. 83. *Flor. Dan.* t. 93. — SCKVHR. t. 3. vulgaris.

Gemeines Fettkraut; Fettblatt; *Schmeerwurz*; *Berg-Sanikel.* Germ. *Common Butterwort*; or *Yorkſhire Sanicle.* Angl. *Graſſette commune.* Gall.

In paſcuis vdis, *im Zſchocherſchen Holze* paſſim. Fl. Iun. et Iul. Perennis.

9. VTRICVLARIA L. G. 34. Waſſerſchlauch. *Germ.*

30. *Vtricularia* nectario conico; ſcapo paucifloro. LINN. Syſt. p. 65. SCHREB. p. 10. n. 902. *Fl. Dan.* t. 138. SCKVHR. t. 3. vulgaris.

Gemeiner Waſſerſchlauch; *Leichenkraut*; *Waſſergarbe.* Germ. *Lentibulaire.* Gall.

In ſtagnis pratorum *Schoenfeldicorum* et in locis inundatis; e. g. in alneto ad *Schönfeld. Flor.* Iun. et Iul. Perennis.

Obſ. Diſtinguitur ab *Vtricularia minori* ſpinulis capillaribus minimis in margine foliorum. SCHREB.

β. *Seminibus* 4. *nudis.*

10. VERBENA L. G. 35. Eiſenkraut; Eiſerich. *Germ.* Vervain. *Angl.* Verveine. Gall.

31. *Verbena* tetrandra, ſpicis filiformibus paniculatis; foliis multifido laciniatis; caule ſolitario. LINN. Syſt. officinalis.

p. 67.

p. 67. n. 16. BOEHM. n. 133. BLACKW. t. 41. *Fl. Dan.* t. 628. SCKVHR. t. 3.

Pharm. *Verbenae* Herba.

Gebräuchliches Eiſenkraut; *Eiſenhart*; *wilder Eiſerich*; *Sthalkraut*; *Taubenkraut*; *Kazzenblut.* Germ. *Great Vervain.* Angl. *Verveine.* Gall.

In ruderatis ad vias publicas, *bei den Kohlgärten, Leutſch, Gundorf.* copioſe in pago *Plauſig etc.* Fl. Iul. et Aug. Perennis.

Vſ. Radices in condimentis cucumerum immixtae has faciunt ſapidiores. Olim haec herba pro medicamento magico habebatur.

11. LYCOPVS L. G. 36. Wolfsbein. *Germ.* Water Horehound. *Angl.* Licope. *Gall.*

Europaeus. 32. *Lycopus* foliis ſinuato ſerratis. LINN. Syſt. p. 67. CRANZ. II. p. 327. BOEHM. n. 82. — SCKVHR. t. 4.

Europäiſcher Wolfsfuſs; *Sparfaden*; *Sumpf* ſ. *Waſſerandorn.* Germ. *Marrube des marais* ou *Licope.* Gall. *European Water Horehound.* Angl.

Ad fluuios frequens, *nach dem Roſenthale* et in riuulis *nicht weit von dem Geſundbrunnen*; porro in piſcina *vor Parneck* mihi occurrit. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Vſ. Herba exſiccata et cum vitriolo cocta nigro colore inficit corpora, quo conſilio cingari ad colorem furuum cuti condonendum adhibent. Recens herba pecoribus pabulum.

12. SALVIA L. G. n. 39. Salbey. *Germ.* Sage. *Angl.* Sauge. Gall.

pratenſis. 33. *Saluia* foliis cordato oblongis crenatis: ſummis amplexicaluibus verticillis ſubnudis; corollis galea glutinoſis. LINN. Syſt. p. 69. BOEHM. n. 81. — BLACKW. t. 258.

Pharm. *Hormini* Fol. Sem.

Römiſche, *türkiſche*, *wilde*, *Wald*, *Wieſenſalbey*; *Muskateller* ſ. *Scharlachkraut.* Germ. *Meadow Sage* or *Clary.* Angl. *Ormin des prés.* Gall.

In

In pratis et collibus ſiccis, *im Bieniz auf dem Berge.* Fl. Iun. et Iul. Perennis.

Vſ. Flores apibus pabulum gratum. Herba inprimis ouibus obnoxia. Coriis parandis apta. Cereuiſiae condonat vim temulantem. Semina odorem ſuaviſſimum ſpirantia.

c) *Flores ſuperi.*

13. CIRCAEA L. G. 25. Hexenkraut. *Germ.* Enchanters Nightſhade. *Angl.* Circée. Gall.

34. *Circaea* caule erecto, racemis pluribus, foliis ouatis. LINN. Syſt. p. 58. BOEHM, n. 250. *Fl. Dan.* tab. 210. SCKVHR. t. 2. a. lutetiana.

Gemein Hexen ſ. *Stephankraut, Waldklette.* Germ. *Common Enchanters Nightſhade.* Angl. *Circée Herbe de St. Etienne. ou Herbe des magiciennes.* Gall.

In ſyluis, maxime *im Roſenthale*; *Gonnewitzer, Zſchocheriſchen* et *Kleindölziger Holze.* Fl. Iun. — Aug Perennis.

Nomen *Circaea* habet a *Circe*, propterea, quod fructus eiusdem ſe veſtibus affigunt, ſicuti Circe ſuis incantamentis facere ſolebat. Apes neceſſitate coacti hanc quaerunt. *Chomelius* cataplasma emolliens e foliis parauit, quod ad condylomata venerea tollenda felici exhibuit ſucceſſu.

35. *Circaea* caule ramoſo, depreſſo, foliis cordatis, dentatis, nitidis, glabris. ROTH. Tent. Fl. Germ. T. I. p. 13. alpina.

Circaea alpina caule proſtrato, racemo vnico, foliis cordatis. LINN. Syſt. p. 58. ESCHENB. Obſerv. Bot. p. 15. n. 5. *Flor. Dan.* t. 210.

Alpen Hexenkraut; *kleines Berg-Hexenkraut.* Germ. *Mountain Enchanters Nightſhade.* Angl. *Circée des Alpes.* Gall.

In locis vmbroſis et ſyluaticis, humidis et ſteriliſſimis, *in der Dübenſchen Heide*, ante paucos annos ESCHENBACHIVS cum SEGNIZIO detexerunt.

Obſ. Cel. ESCHENBACHIVS ſimul hanc ſpeciem accuratius deſcripſit atque caulem, quem LINNAEVS et

Ill.

Ill. MVRRAIVS proſtratum reperierunt, contra erectum atque exceptis modo inferioribus eius articulis, paululum obliquam directionem adaequantibus; porro tam *Circaeam Lutetianam*, quam noſtram, et ſimplici et compoſito racemo ſaepius obſeruauit. Folia in noſtra ſunt cordata, ſplendentia, longiſſime petiolata.

D I G Y N I A.

14. ANTHOXANTHVM L. G. 46. Ruchgras. *Germ.* Springgraſs. Angl. Flouve. Gall.

odoratum. 36. *Anthoxantum* ſpica oblonga ouata; floſculis ſubpedunculatis; ariſta longioribus. LINN. Syſt. p. 73. BOEHM. n. 597. SCHREB. *Agroſtogr.* p. 49. Tab. V. *Fl. Dan.* t. 666. SCKVHR. t. 4.

Wahres Ruchgras; *gelbes Ruchgras.* Germ. *Vernal,* or *Springgras.* Angl. *Flouve odorante.* Gall.

In pratis copioſe, inprimis *im Roſenthale*, in pratis *Schoenfeldicis* aliisque plurimis pratis copioſiſſime. Fl. Mai. — Iul.

Vſ. Pabulum equis ouibusque pergratum. Eſt vere aroma foeni, quod etiam ob gratum odorem inter puluerem ſternutatorium a nonnullis commiſcetur.

B. FLORE STYLOSTEMONOIDE.

O R C H I D E A E.

15. ORCHIS L. G. 1094. Ragwurz. *Germ.* Foolſtones. *Angl.* Orquis. Gall.

* *Calcare longiusculo.*

Sambucina. 37. *Orchis* bulbis oblongo-ouatis, apice obtuſis, nectarii cornu conico; labio ouato trilobo, bracteis ouato-lanceolatis, floribus paulo maioribus. Tab. II.

Orchis Sambucina bulbis ſubpalmatis erectis, nectarii cornu conico, labio ouato ſubtrilobo bracteis longi-

longitudine florum. LINN. p. 810. JACQ. Fl. Auſtr. II. tab. 108.

Orchis radicibus palmatis, bracteis coloratis, labello circum ſerrato, trilobato, lobo medio emarginato. HALL. Hiſt. II. p. 142. n. 1280.

Ragwurz mit dem Hollunder Geruche. Germ. *Auſtrian handed Elder Orchis.* Angl.

In locis pratisque montoſis et ſylvaticis, e. g. *in dem Hegeholze bei Kriphäne*; porro in monte ſic dicto *Bieniz* paſſim. Flor. Maio et ineunte Iunio.

Obſ. Bulbus biennis apice fibrillulis fortioribus obtuſis, pollicis longis, donatus, ſubrotundo-obſcure compreſſus; alter *iunior* magis concicus et apice nudus, obtuſus. Ceterum ſupra *Bulbi* baſin 8 fibroſis radiculis, ſuperiora verſus currentibus obſeſſus. *Caulis* varie longus, erectus, angulo-tres, ſimplex. Spica ouata laxa terminans Folia *radicalia* bina ſemi vaginantia, reliqua *caulina* 4 — 5 amplexicaulia patentia; omnia oblongo-lanceolata, 1 — 3 pollicis longa, integerrima, laete viridia, glabra. *Petala* 5. ſuperiora: tribus conniuéntibus; duobus lateralibus contra patulis et reflexis. *Labello* laterribus réflexo, ſerrulato, leuiſſime bifido; medio emarginato. *Calcar* mediocre, terres, craſſum, emarginatum. *Corolla* viridi-flaua; barba intus punctis croceo-purpureis notata. *Stipulae* ouato-lanceolatae, ſemi incuruae, floribus paulo maiores, vel paſſim longitudine florum.

38. *Orchis* bulbis palmatis patentibus, nectarii cornu germinibus breuiore: labio plano, petalis dorſalibus. LINN. Syſt. p. 810. n. 37. BOEHM. n. 515. Var. I. VAILLANT. Pariſ. t. 31. fig. 9. 10. HALL. Fl. t. 32. maculata.

Orchis maculata radicibus palmatis; caule plerumque ſolido; labello trifido galea reuoluta. HALL. Orch. 14. CRANZ. Stirp. II. p. 492. n. 11.

Pharm. *Palmatae Radix.*

Geflécktes Knabenkraut; *Händelkrautweiblein.* Germ. *Female Handed Orchis* Angl. Germ. *Orquis tacheté.* Gall.

In

In pratis humidis, e. g. in pratis *Schoenfeldicis* copioſe; porro *im Univerſitätsholze*, ibique ſyluis confinibus. Fl. Mai. et Iun.

Vſ. Ouibus pabulum.

latifolia. 39. *Orchis* bulbis ſubpalmatis rectis, nectarii labio trifido, lateralibus reflexo, cornu germinibus breuiore, bracteis flore longioribus. LINN. Syſt. p. 810. n. 34. BOEHM. n. 515.

Orchis radicibus palmatis, caule plerumque fiſtuloſo, bracteis maximis, galea lateribus reuoluta. CRANZ. II. p. 493. n. 12. BLACKW. t. 405.

Breitblättrichtes Knabenkraut; *Venusblume*; *rother Wieſengukguk.* Germ. *Male Handed Orchis.* Angl. Germ. *Orquis à feuilles larges, ou des prés.* Gall.

In pratis paludoſis, e. g. in pratis *Schoenfeldicis* et poſt *Taucham.* Fl. Mai. Iun.

coriophora. 40. *Orchis* bulbis indiuiſis, nectarii labio trifido reflexo crenato: cornu breui, petalis conniuentibus. LINN. Syſt. p. 808. n. 21. SCHREB. Spicil. Append. n. 1169. *Fl. Dan.* t. 224.

Orchis cimicina radicibus ſubrotundis, galea conniuente, labello trifido reflexo. CRANZ. II. p. 498. n. 13

Stinkendes Stendelkraut; *Bocksknabenkraut.* Germ. *LeſſerLizardFlower.* Angl *Orquis fetide, ou punais* Gall.

In nemoroſis et *auf der Wieſe am Bieniz*, ILL. POHLIVS *im Zſchochriſchen Holze*, rarius; porro quoque *im Bienitz* et *im verſcloſſenen Holze* paſſim reperi. Flor. Iun. Iul.

Obſ. Labium trifidum ſerratum. Odore cimicis eſt.

Morio. 41. *Orchis* bulbis ſubrotundis, galeae petalis lineatis, labello ampliter trifido, crenato, medio ſegmento emarginato. CRANZ. II. p. 499. n. 14. BOEHM. n. 512.

Orchis bulbis indiuiſis, nectarii labio 4 — fido, crenulato: cornu obtuſo adſcendente, petalis obtuſis conniuentibus. LINN. Syſt. p. 808. n. 23. VAILLANT. Pariſ. tab. 31. fig. 13. 14. HALL. Flor. t. 33. *Fl. Dan.* tab. 253.

Pharm. *Salep* Radix.

Kna-

Knabenkraut; *Gemeine Ragwurz*; *Salepwurzel*; *Heurathswurzel*. Germ. *Female Foolſtones*. Angl. *Orquis femelle, ou bouffon*. Gall.

In pratis frequentiſſime. Fl. Maio. Perennis.

Obſ. Flores interdum colore pallidiore, paſſim rubro deprehendi. Radix eſt lubricans, valde nutricia aphrodiſiaca. Labium trifidum, medio emarginatum. Petala obtuſa lineari lanceolata.

42. *Orchis* bulbis indiuiſis, nectarii labio 4 — lobo crenulato; cornu obtuſo, petalis dorſalibus reflexis. LINN. Syſt. p. 809. n. 24. BOEHM. n. 511. BLACKW, t. 53. VAILL. t. 31. fig. 12. Fl. Dan. t. 457. SEGV. ver. t. 15. fig. 4. maſcula.

Männliche Ragwurz; *Narrenhoden*. Germ. *Male Foolſtones*. Angl. *Orquis male*. Gall.

In pratis *Schoenfeldicis* paſſim et ſyluis frequens. Fl. Iun. Iul.

43. *Orchis* bulbis indiuiſis; nectarii labio 5 — fido, punctis ſcabro, petalis confluentibus. LINN. Syſt. p. 809. n. 26. BOEHM. n. 510. militaris.

Orchis radicibus ſubrotundis, labello quadrifido, laciniis anterioribus latiuſculis; poſterioribus remotis fere conuergentibus GMEL. l. 24.

Orchis Riuini bulbis ſubrotundis, ſpica conica, petalis conniuentibus, nectarii labio trifido, lacinia media productiore bifida. GOVAN. illuſtr. 74.

Orchis maſcula RIVIN. Hex. t. 15.

Var. *Orchis* militaris maior TOVRN. Inſt. 438. tab. 247. VAILL. Pariſ. 148. t. 31. f. 21. 27. 28. RIVIN. Hex t. 16.

Kriegeriſche Ragwurz. Germ. *Man Orchis*. Angl. *Orquis militaire ou capette*. Gall.

In paſcuis *hinter Wolkwitz*, et pratis humidis *am Univerſitätsholze* et alibi. var. in pratis *bei dem Bienitz* et *Kleindölzig*. Fl. Iun. Iul. Perennis.

** *Calcare longiſſimo.*

44. *Orchis* bulbis indiuiſis, nectarii labio lanceolato, integerrimo: cornu longiſſimo; petalis patentibus. bifolia.

B LINN.

LINN. Syſt. p. 808. n. 15. BOEHM. n. 520. (ſub *Satyrio*) — SEGV. t. 15. f. 10.

Pharm. *Satyrii* Radix.

Zweiblätterichte Ragwurz; *weiſſes Knabenkraut*; *Fuchshödlein*; *Biſamknabenkraut*; *Nachtviole*. Germ. *Common Butterfly Orchis*. Angl. *Orquis bifeuille, ou blanc*. Gall.

In ſyluaticis locis nemoribusque, *im Univerſitätsholze*, *Gundorfer Holze*, et aliis ſyluis adiacentibus copioſe. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Labium lanceolatum. Petala alba patentia.

Vſ. Vis radicis narcotica, aphrodiſiaca. Qua de re veteres contra ſterilitatem, porro tabidis ſenibusque valde commendarunt. Flores purpuraſcentes, noctu ſuaueolentes; apibus pabulum.

conopſea. 45. *Orchis* bulbis palmatis, nectarii cornu ſetaceo germinibus longiore; labio 3 — fido, petalis duobus patentiſſimis. LINN. Syſt. p. 810. n. 29. BOEHM. n. 514. *Fl. Dan.* t. 224. HALL. Flor. t. 29.

Stechfliegenartige ſ. *Schneckenförmige Ragwurz*. Germ. *Red Handed Orchis*. Angl. *Orquis giraflée*. Gall.

In pratis nemoroſis paſſim, *im Univerſitätsholze*, anno praeterito reperi, et in aliis ſyluis copioſe. Fl. Mai. Iun. Perennis.

16. SATYRIVM L. G. 1095. Stendelkraut. *Germ.* Satyrion. *Angl.* Satiraine. *Gall.*

viride. 46. *Satyrium* bulbis palmatis, foliis oblongis obtuſis, nectarii labio lineari trifido: intermedia obſoleta. LINN. Syſt. p. 811. n. 6. CRANZ. Inſtit. Tom. I. pag. 443. n. 2. BOEHM. n. 513. (ſub *Orchide*) HALL. Fl. t. 26. *Fl. Dan.* t. 77.

Grünes Stendelkraut; *Bocksgeilen*. Germ. *Frog Satyrion*. Angl. *Satiraine grenouillette*. Gall.

In paſcuis et ericetis ad *Meckern* et *Wahren*, porro iuxta *Scheuditz*, vt et in *Sylua Academica* mihi occurrit. Fl. Iun. Iul. Perennis.

17. OPHRYS L. G. 1096. Knabenkraut. *Germ.* Ophriſe. *Gall.* Twayblade. *Angl.*

Calcare nullo.

α) *Labello integro.*

47. *Ophrys* bulbis adgregatis, oblongis; caule ſubfolioſo, floribus ſpirali-ſecundis, nectarii labio indiuiſo, crenulato. LINN. Syſt. p. 812. n. 3. CRANZ. Inſtit. II. p. 473. n. 7. (ſub *Epipactide*) BOEHM. n. 516. (ſub *Helleborine*) HALL. Fl. t. 38. SEGV. ver. t. 8. fig. 9. GMEL. Sib. II. p. 13. tab. 2. fig. 1. *Flor. Dan.* tab. 387. ſpiralis.

Gewundenes Knabenkraut. Germ. *Triple Ladies Traces.* Angl. *Ophriſe en ſpirale.* Gall.

In ſyluis montoſis *im Linckler Holze, auf der Wieſe* dextiorſum, *dem Linckler Holze gegen über* ILL. POHLIVS reperit; item *unten zwiſchen dem Bieniz und der Wieſe* CEL. BOEHMERVS, nec non ipſe. Porro quoque copioſe creſcit in pratis *bei Stetteritz* ibidemque paſuis. Fl. Iul. Aug. Perennis.

β) *Labello bifido.*

48. *Ophrys* bulbo fibroſo, caule bifolio, foliis ouatis, nectarii labio bifido. LINN. Syſt. p. 613. n. 5. CRANZ. II p. 448. n. 8. BOEHM. n. 521. LOBEL. icon. p. 302. *Fl. Dan.* t. 137. ouata.

Var. a) foliis tribus.

Pharm. *Bifolii* Herba.

Eirundblättriges Knabenkraut; *Gemeines Zweiblatt*; *Rattenſchwanz.* Germ. *Common Twayblade.* Angl. *Ophriſe double-feuille.* Gall.

In ſyluis montoſis et pomariis, *in der Leimgrube, im Bieniz,* ad Rückmarsdorf, in *ſylua Academica* paſſim. Fl. Mai. Iun. Perennis.

49. *Ophrys* bulbis fibroſo-faſciculatis, caule vaginato aphyllo, nectarii labio bifido. LINN. Syſt. pag. 812. n. 1. CRANZ. p. 475. n. 9. BOEHM. n. 522. HALL. *Fl.* t. 37. *Nidus Auis.* TOVRN. p. 438. Nidus Auis.

Vogelneſt; *Waldknabenkraut*; *Wurm* ſ. *Vogelwurz*; *Margendreher*. Germ. *Bird's Neſt*. Angl. *Ophriſe nid d oiſeau*. Gall.

In nemoribus vmbroſis, inter arborum radices, e. g. *im Univerſitätsholze* paſſim quoque in *Gunndorfer* et *Gonnewitzer Holze* reperi. Fl. Mai. Iun. Perennis.

18. SERAPIAS L. G. 1097. Stendelwurz. *Germ.* Baſtard Hellebore. *Angl.* Elleborine. *Gall.*

latifolia. 50. *Serapias* bulbis fibroſis, foliis ouatis amplexicaulibus; floribus pendulis. LINN. Syſt. p. 814. n. 1.

Serap. caule multifloro et multifolio. LINN. Cliff. 429. BOEHM. n. 518. (ſub *Helleborine*). HALL. Flor. t. 40. *Fl. Dan.* t. 811.

Breitblättriges Stendelkraut; *falſche Nieſewurz*; *Zymbelblume*. Germ. *Elléborine à feuilles larges*. Gall. *Broad-leaved Baſtard Hellebore*. Angl.

In ſyluis montoſisque locis, *im Univerſitätsholze* et *Bieniz*. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Spica multiflora, longa. Petioli oblongi. Folia ſemiamplexicaulia.

longifolia. 51. *Serapias* bulbis fibroſis, foliis enſiformibus ſeſſilibus, floribus pendulis. LINN. Syſt. pag. 815. n. 2. BOEHM. n. 519. (ſub *Helleborine*) — HALL. Flor. tab. 39.

Epipactis paluſtris caule folioſo multifloro, labello articulato vomeriformi: floribus pendulis. CRANZ. P. II. pag. 462. n. 3. tab. 1. fig. 3. *Fl. Dan.* tab. 267.

Langblättrige Stendelwurz; *Wieſendiegel*. Germ. *Long-leaved Baſtard Hellebore*. Angl. *Elléborine à feuilles longues*. Gall.

In pratis vliginoſis *bei Rückmarsdorf hinter dem Sandberge*; porro in pratis *nicht weit von Kleindölzig* paſſim. Fl. Iul. Aug.

enſifolia. 52. *Serapias* bulbis fibroſis, foliis enſiformibus diſtinctis, bracteis minutiſſimis, floribus erectis: nectarii labio obtuſo petalis breuiore. LINN. Syſt. p. 815. n. 3.

Epipa-

Epipactis alba caule folioſo paucifloro, labello articulato, obtuſo labro reflexo. CRANZ. Auſtr. P. II. p. 460. n. 2. t. 1. fig. 4. a.

Helleborine latifolia, floribus magnis, paucis albisque. BOEHM. n. 517. HALL. Fl. tab. 41. *Fl. Dan.* tab. 506.

Schwerdförmige Stendelwurzel. Germ.

In ſyluaticis graminoſis, im *Univerſitätsholze.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

53. *Serapias* bulbis fibroſis, foliis enſiformibus, floribus erectis: nectarii labio acuto. LINN. Syſt. p. 816. n. 5. rubra.

Epipactis purpurea caule folioſo, paucifloro, labello articulato roſtriformi, acuto. CRANZ. Auſtr. p. 457. n. 1. t. 1. fig. 3.

Helleborine longifolia floribus magnis paucis purpureis. HALL. 274.

Rothe Stendelwurzel. Germ. *Elleborine rouge.* Gall.

In ſyluis montoſis creſcit, e. g. *im Gundorfer* et *Kleindölziger Holze* anno praeterlapſo inueni. Fl. Maio et Iun. Perennis.

Obſ. Flores ſunt magni, purpurei. Faux Corollae pallida. Labellum longius acutum, ſerratum, lineis vndulatis. Antherae purpureae. Fructus erecti.

C. FLORE MONOCLINO.

19. LEMNA L. G. 1130. Waſſerlinſe; Entengrün. *Germ.* Ducks Meat. *Angl.* Canillée. *Gall.*

54. *Lemna* foliis petiolatis lanceolatis. LINN. Syſt. pag. 840. BOEHM. n. 854. triſulca.

Entengrün; *Waſſerlinſe.* Germ.

In foſſis ſtagnantibus et piſcinis omnibus fere vbique copioſe. Fl. Iul. Aug.

Obſ. Caulis complanatus, proliferus, ſemper decuſſatus.

55. *Lemna* foliis ſeſſilibus vtrimque planiuſculis, radicibus ſolitariis. LINN. Syſt. p. 840. BOEHM. n. 855. minor.

Pharm. *Lentis paluſtris* Herba.

Kleine Waſſerlinſe. Germ. *Small Ducks Meat.* Angl. *Lentille d'eau.* Gall.

In aquis quietis vbique. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Anatum cibus gratiſſimus.

gibba. 56. *Lemna* foliis ſeſſilibus ſubtus hemiſphaericis, radicibus ſolitariis. LINN. Syſt. p. 841. n. 3.

In foſſis, lacubus aquisque quietis, *bei Altranſtädt* copioſe et alibi. Iun. Iul.

Obſ. GERARDVS hanc pro varietate Lemnae minoris habet.

polyrrhiza. 57. *Lemna* foliis ſeſſilibus, radicibus confertis. LINN. Syſt. p. 841. SCHREB. Spic. pag. 114. n. 1099. *Icon.* Roeſ. inſ. 3. t. 73. 74. f. 12. t. 94.

Vielwurzlichte Waſſerlinſe. Germ.

In foſſis ſtagnantibus inter duas priores immixtam ſaepius vidi. Fl. Iun. Iul.

D. FLORE DICLINO.

20. SALIX L. G. 1201. Weide. *Germ.* Willow-tree, or Sallow. *Angl.* Saule. *Gall.*

a) *Foliis glabris ſerratis.*

monandra. 58. *Salix* foliis ſerratis glabris, lineari-lanceolatis, ſuperioribus obliquis. HOFM. Hiſtor. Salic. p. 18. Tab. I. f. 12. T. V. f. 1.

Salix (purpurea L.*)* foliis ſerratis glabris: lanceolatis, inferioribus oppoſitis. LINN. Syſt. p. 879. n. 12. SCHREB. Spic. p. 69. n. 1024.

Gemeine rothe Weide; Hagenweide; purpurrothe Weide. Germ. *Pourple or Red Willow.* Angl. *Oſier rouge des vignes.* Gall.

Ad ripas et foſſas circa vrbem paſſim. Fl. April. Capſ. Maio matureſcunt.

Obſ. Haec ſpecies ictui Cynipis ſalicis maxime expoſita, qua de re *Roſae* ſic dictae *Salicis* in ea obſervantur. Caeterum valde vtilis eſt ad ſepes et ripas muniendas, porro crates corbesque ex ea confici poſſunt.

59.

59. *Salix* foliis oblongo lanceolatis ſerratis glabris, floribus triandris. WILDEN. prodr. Berol. n. 9. LINN. Syſt. p. 879. n. 2. SCHREB. p. 68. n. 1022. HOFM. Hiſtor. Salic. p. 45. T. IX. f. 1—4. triandra.

Mandelweide; *Buſchweide*; *Bachweide* ſ. *gemeine Korbweide.* Germ. *Smouth, or Triandrous Willow.* Angl. *Saule à trois étamines.* Gall.

In humidis locis ad ripas fluminum; e. g. *an der Pleiſſe*, et ad ripas foſſarum copioſe. Fl. April.

Vſ. Cortex huius leniter adſtringens et amarus. Decoct. huius aquoſum cum vitriolo martis nigro inficit colore. In febribus tertianis a nonnullis cortex cum optimo euentu eſt adhibitus.

60. *Salix* foliis ouatis, acutis, ſerratis, glabris, flosculis pentandris. LINN. Syſt. p. 879. n. 3. SCHREB. pag. 68. n. 1021. WILD *prodr. Berol.* n. 10. pentandra.

Pharm. *Salicis laureae* Cortex.

Fünfmännige Weide; *bittere* ſ. *Baumwollen-Weide*; *Lorbeerartige*- ſ. *Faulweide.* Germ. *Sweet-ſcented or Bay-leaved Willow.* Angl. *Saule rouge.* Gall.

Ad oras Pliſſae paſſim et in ſalicetis vbique immixta. Fl. April. Maio. Capſ. Octobri matureſcunt.

Vſ. Ob copiam maiorem melliginis, quae in hac ſpecie ſaepe deprehenditur, apes ſalutant flores. Pappus pro bombycis ſuccedaneo ſubſtituitur. Salix ad ambulacra ſepesque idonea.

61. *Salix* foliis ſerratis, ouato lanceolatis, acutis, ſupra glabris: ſerraturis cartilagineis. HOFM. Hiſtor. Salic. p. 57. Tab. XI. XII. f. 1—3. vitellina.

Salix Vitellina foliis ſerratis, ouatis, acutis, glabris: ſerraturis cartilagineis, petiolis calloſo punctatis. LINN. Syſt. p. 879. n. 6. BOEHM. n. 701.

Gelbe Weide; *Dotterweide*; *Goldweide.* Germ. *Yellow or golden Willow.* Angl. *Saule Oſier, ou Bois jaune.* Gall.

Ad vias et ripas Elyſtri et Lupae. Fl. Mai. Cap. Iunio matureſcunt.

Vſ. Cortex iuniore in aetate luteſcens, adultus cinereo-luteus, ſaporis amari, adſtringentis. Extractum amarum febrifuga vi, ſicuti plures ſalices, gau-

 dere

dere, CEL. HOFMANNVS putat. Ex pappis papyrum rudem fragilemque SCHAEFERVS confecit. Lignum huius flexile ad ligamina ruſticorum, ad corbes faciendos vitesque vinciendos, valde vtile.

amygdalina. 62. *Salix* foliis ſerratis, glabris, lanceolatis, petiolatis; ſtipulis trapeziformibus. LINN. Syſt. pag. 879. n. 7. BOEHM. n. 697.

Mandel - ſ. Pfirſichweide. Germ. *Almond - leaved Willow.* Angl. *Saule à feuilles d'Amandier, ou Bullain.* Gall.

Ad ſepes hortorum et inter ſaliceta frequens. Fl. April.

fragilis. 63. *Salix* foliis ſerratis, glabris, ouato - lanceolatis; petiolis dentato-glandulоſis. LINN. Syſt. p. 879. n. 10. SCHREB. Spic. p. 68. n. 1020.

Pharm. *Salicis fragilis* Cortex.

Bruchweide. Roſs - Sprock - Knackerweide. Germ. *Crak Willow.* Angl. *Saule caſſant.* Gall.

In aquoſis locis vbique. Fl. Aprili.

Babylonica. 64. * *Salix* foliis ſerratis, glabris lineari lanceolatis, ramis pendulis. LINN. Syſt. p. 879. n. 11. GMEL. Sib. III. p. 309. t. 34. fig. 2.

Salix orientalis, flagellis pulchre deorſum pendentibus. TOVRN. Coroll. 41.

Salix Arabica foliis atriplicis C. B. P. p. 475.

Morgenländiſche Hangel- Babyloniſche Thränenweide. Germ. *Babylonian, or Weeping Willow.* Angl. *Saule pleureux.* Gall.

Ex Oriente, vbi proprie ſponte creſcit, in Europam transportata eſt. Apud nos in locis publicis paſſim occurrit, vtpote ſpecimina nonnulla in *Coemeterio St. Ioannis* ante multos annos et ruperrime in Serto poſt montem *Schneckenberg* ſic dictum, culta, reperi. Praeter haec loca in multis hortis ſuburbanis colitur. Nondum flores emittere vidi. Hyemes noſtrates vehementiſſimos haud facile perfert.

Helix. 65. *Salix* foliis ſerratis, glabris, lineari lanceolatis: ſuperioribus oppoſitis obliquis. LINN. Syſt. p. 897. n. 13. BOEHM. n. 699.

Bach-

Bach-Sandweide; *braune Weide*; *Heck- ſ. Roſenweide*. Germ. *Roſe or Yellow dwarf Willow* Angl. *Saule Hélice*. Gall.

Ad omnes fere publicas vias frequentiſſime. Fl. April.

Obſ. Folia magis lineari-lanceolata, quam lanceolato-linearia. Flores monandri.

b) *Foliis integerrimis villoſis.*

66. *Salix* foliis integerrimis vtrinque villoſis, obouatis, apendiculatis. LINN. Syſt. p. 880. n. 22 SCHREB. Spicil. p. 69. n. 1025. HOFM. Hiſt. Salic. p. 30. Tab. IV. f. 1. 2. Tab. V. f. 3. aurita.

Die kleine rundblättrige Werftweide; *Salbeyweide*; *geöhrte Weide*. Germ. *Round-leaved Willow*. Angl. *Saule à oreilles*. Gall.

Ad pratorum foſſas et in pratis ipſis humidis. Fl. Mai. Capſ. Iun. matureſcunt.

67.* *Salix* foliis integris, ouatis, acutis, ſupra ſubuilloſis, ſubtus tomentoſis. LINN. Syſt. p. 880. n. 25. arenaria.

Salix pumila foliis vtrinque candicantibus et lanuginoſis. C. B. P. p. 474. GMEL. Sib. I. p. 164. t. 36. fig. 1.

Kleiner rauher Bruch-Wieſenwerft; *kleine Silberweide*. Germ. *Sand Willow*. Angl. *Saule des Sables*. Gall.

In pratis paludoſis ad foſſiculas, e. g. ad pagum *Wölkau*; porro quoque in nemoribus vliginoſis, arvis et agrorum limitibus, paſſim. Fl. Aprili, Maio.

Obſ. Filamenta 2 alba. *Anth.* flauae. *Germ.* lanceolatum, pubeſcens. *Styl.* 2. breuiſſimi, ex brunno-nigricantes. *Stigm.* ſimplicia, obtuſa. *Sem.* pappoſa.

68. * *Salix* foliis integerrimis lanceolatis, ſubtus villoſis nitidis, ſtipulis ouatis acutis. LINN. Syſt. p. 880. n. 26. incubacea.

Niedrig kriechende Mattenweide. Germ. *Saule nicheur*. Gall.

In pratis vliginoſis et arenoſis humidis *bei Belgershayn*; *Pomſen*; *Holzhauſen*; porro inter *Litzen* et *Weiſſenfels* in agrorum limitibus alibique ſparſim mihi occurrit. Fl. Aprili.

 c) *Fo-*

c) *Foliis ſubſerratis villoſis.*

caprea. 69. *Salix* foliis ouatis rugoſis ſubtus tomentoſis, vndatis, ſuperne denticulatis. LINN. Syſt. p. 880. n. 30. BOEHM. n. 700. HOFM. Hiſt. Salic. p. 25. Tab. III. f. 1. 2. Tab. V. f. 4. *Flor. Dan.* t. 245.

Var. a) Salix foliis oblongis, ſubtus villoſis, inferioribus excauatis, ſuperioribus integris. LINN. Fl. Lapp. p. 293. n. 367.

b) Sal. foliis integerrimis, ouato lanceolatis, ſubtus ſericeis iulis ouatis. HALL. Hiſt. 1651.

Pharm. *Cort. Salicis Capreae.*

Rundblättrige Sohl- Sahl- Seilweide; *groſſe Werftweide*; *Geiſsweide*; *Palmenweide.* Germ. *Broad round-leaved Sallow or Common-Sallvir.* Angl. *Saule Marceau, ou Saule à feuilles rondes et larges.* Gall.

In dumetis, ad ſepes hortorum et ad foſſas. Fl. April. Capſ. Maio maturae.

Vſ. Cortex eius a Cel. GVNZIO in febribus laudatur. Ramulorum cortice biennium ad pelles varias manicarum perficiendas in Danio vtuntur. Caeterum fila lintea colore tingit nigro. Carbones huius ligni ob conceptionem ignis citiſſimam ad pulueris tormentorum praeparationem adhibetur. Flores apibus pabulum. Folia pecora auide deuorant.

viminalis. 70. *Salix* foliis ſubintegerrimis, lanceolato-linearibus, longiſſimis, acutis, ſubtusſericeis, ramis virgatis. LINN. Syſt. p. 880. n. 31. BOEHM. n. 698. — HOFM. Hiſt. Salic. p. 22. Tab. II. f. 1. 2. T. V. f. 2.

Band-Haar-Fiſcher-ſ. Seilweide; *Krebs- Ufer- Korbweide.* Germ. *Oſier Willow.* Angl. *Zenigole.* Gall.

In humidis ad ripas copioſiſſime. Fl. April. Mai. Capſ. Iun. maturae.

alba. 71. *Salix* foliis lanceolatis, acuminatis, ſerratis, vtrinque pubeſcentibus: ſerraturis infimis glanduloſis. LINN. Syſt. p. 880. n. 33. BOEHM. n. 696. HOFM. Hiſtor. Salic. p. 41. T. VII. et VIII. fig. 1. 2. TOVRN. t. 590. BLACKW. t. 327.

Pharm.

Pharm. *Salicis albae* Folia, Semen et Cortex.

Gemeine Weide; *weiſſe Weide*; *Silberweide*; *Korbweide*. Germ. *Common or white Willow*. Angl. *Saule blanc ordinaire, ou commun*. Gall.

In locis humidis, viisque publicis et hortis copioſe, et ad ſepes hortorum haud infrequens. Fl. April. Maio. Capſ. Iun. matureſcunt.

Vſ. Cortex adſtringens eiusque decoctum putredini reſiſtens. Iuniorum ramulorum cortex contra febres intermittentes et lumbricos ab HARTMANNO aliisque commendatur. Lappones decoctum contra dolores colicos adhibere ſolent. Extractum corticis medii in pulmonibus vlceratis laudatur. Cortex in cupreo vaſe coctus lanea et ſericea ſanguineo, addito alumine, cinnamomeo inficit colore HÖFMANN. Porro quoque fertur, hanc ſpeciem in regionibus calidioribus Mannam exſudare. In foliis ſpuma alba obſeruatur.

E FLORE POLYGAMOIDE.

II. FRAXINVS L. G. 1273. Eſche. *Germ.* Aſh-Tree. *Angl.* Frêne. *Gall.*

72. *Fraxinus* foliolis ſerratis, floribus apetalis. LINN. Syſt. p. 918. BOEHM. n. 710. (ſub *Orno*) BLAKW. tab. 328. CRAM. t. 8. excelſior.

Pharm. *Fraxini* Lignum, Cortex, Folia, Semina.

Gemeine Eſche; *Wald* ſ. *Edel Eſche*. Germ. *Common Aſh*. Angl. *Frêne trés-élevé, ou nudiflore*. Gall.

Ad ſepes pagorum, v. c. *bei Eitritſch*, et circa domos pagorum frequens. Fl. Aprili. Arbor.

Obſ. Arbuſculas iuniores foliis vtrinque glabris, margine integerrimis ſupra obſcure viridibus, in horto *Leehriano* vidi.

Vſ. Semina huius arboris in Pharmacopoliis ſub nomine *Linguae Auis* reſeruantur. His vero ſeminibus

bus vis diuretica, antipleuritica et aphrodiſiaca attribuitur. Lignum adſtringens, et Corticis decoctum, cum Gentianae radice et Sale abſynthii, loco Corticis Peruuiani, contra febres laudatur. Ligno tenui, duro, architecti, tornatores et ſcriniarii ad inſtrumenta fabricanda vtuntur. Ob incrementi celeritatem praecipue in loco apto diligentius coli meretur. Arbores vero alias hermaphroditae; Femineae contra, aliae, deprehenduntur.

Claſſis III.

TRIANDRIA

MONOGYNIA.

SECTIO I.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores ſuperi, completi.*

22. VALERIANA L. G. 48. Baldrian. *Germ.* Valerian. *Angl.* Valeriane. *Gall.*

73. Valeriana floribus triandris dioicis, foliis pinnatis, integerrimis. LINN. Syſt. p. 80. n. 4. BOEHM. n. 98. BLAKW. t. 484. *Fl. Dan.* t. 687. dioica.

Var. α) *Val. Mas* paluſtris minor.

β) *Val Foem.* paluſtris inodora, parum laciniata, foliis ſubrotundis.

Unehelicher Baldrian; Wieſen-Baldrian; kleiner Sumpf-Baldrian. Germ. *Marhs Valerian.* Angl. *Valeriane des marins.* Gall.

In pratis humidis et ſpongioſis, e. g. in pratis *Schoenfeldicis* copioſe, inprimis *Mares* inueniuntur et alibi copioſe. Fl. Maio. Perennis.

Vſ. Plebs herba acetariae loco vtitur. Pabulum pecoribus gratum.

74. *Valeriana* floribus triandris, foliis omnibus pinnatis. LINN. Syſt. p. 80. n. 5. BOEHM. n. 97. BLACKW. t. 271. *Fl. Dan.* t. 570. SCKVHR. t. 5. officinalis.

Var. *Valer.* foliis anguſtioribus.

Pharm. *Valerianae Sylueſtris* Radix.

Ge-

Gebräuchlicher Baldrian; *Katzentheriak*; *Magdalenenwurzel.* Germ. *Great Wild Valerian.* Angl. *Valeriane ſauvage.* Gall.

In pratis paluſtribus, frequentiſſime in pratis *Schoenfeldicis* et *Gerberwaſſer*; porro in pratis ad *Schleuſig* et poſt *Gandorf.* Var. *im Bieniz* et quidem in colle prata verſus ſaepius mihi occurrit. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Ab ouibus herba deuoratur; equi contra hanc reſpuunt. Felium radix eſt amaſia. Radix etiam contra vermes commendatur.

a) olitoria. 75. *Valeriana Locuſta* floribus triandris, caule dichotomo, foliis linearibus, fructu ſimplici. LINN. Syſt. pag. 80. n. 16. var. α.

Val. (olitoria) foliis lanceolatis integris, fructu ſimplici. LINN. Cliff. 16. BOEHM. n. 99. — *Flor. Dan.* tab. 738.

Ackerbaldrian; *Ackerſalat*; *Lämmerlattich*; *Schafmäuler*; *Sonnenwirbel*; *Feldkrappe*; *Nüſschenſalat*; *Rapunzchen.* Germ. *Doucette ou Mache.* Gall.

Inter ſegetes et in aruis *auf dem Gickerlingsberge*; *hinter der Leimgrube*; porro in propugnaculo *im grimmiſchen Zwinger.* Fl. Maio. Annua.

Aues et oues auide quaerunt. Herba quoque praebet acetariam bene ſapidam.

b) dentata. 76. *Valeriana Locuſta*, caule dichotomo, foliis oblongis, ſubſerratis; ſeminis corona tridentata. HALL. 666. n. 2. (ſub *Valerianella*) LINN. Syſt. p. 80. n. 16. var. ε. dentata.

Gezähnter Ackerbaldrian; *ſpäter Lämmerlattich.*

In agris inter ſegetes *nach Gonnewitz*; poſt *Wolckwitz*; ad *Wölkau*; *Seehauſen etc.* frequenter reperi. Fl. Iul. Aug.

b) *Flores inferi, completi.*

23. POLYCNEMVM L. G. 59. Knorpelkraut. Germ.

aruenſe. 77. *Polycnemum.* LINN. Syſt. p. 83. SCHREB. pag. 39. n. 962. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 365.

Acker-

Ackerknorpelkraut; *Kleinkampferkraut*. Germ. *Polycneme des champs*. Gall.

In apricis aridis, *am Bieniz*, et *auf dem Sandberge* ad *Nauendorf etc.* anno praeterito mihi quoque occurrit. Fl. Iul. Aug. Annua.

β) *Flores ſuperi incompleti.*

24. GLADIOLVS L. G. 63. Schwertel. *Germ.* Gladiole. *Angl.*

78. *Gladiolus* foliis enſiformibus, floribus diſtantibus. communis. LINN. Syſt. p. 86. BOEHM. n. 100. SCKVHR. t. 6.

Gemeiner ſ. *rother Schwertel*; *Siegwurz*; *Allermannsharniſch*. Germ. *Common Gladiole, or Corn-Flag*. Angl. *Glayeul*. Gall.

In pratis pinguioribus et ſubhumidis *hinter Kleindölzig nicht weit von dem Bieniz* paſſim mihi occurrit. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Caritate annonae graſſante radix loco panis commedi poteſt. Flores apibus pabulum. Nomen germanicum *Allermannsharniſch* plantae ab hominibus ſuperſtitioſis attributum eſt propterea, quod imaginant homines, hanc herbam ſecum ferentes, vulnerari non poſſe.

25. IRIS L. G. 65. Schwerdlilie. *Germ.* Gladwyn. *Angl.* Flambe. *Gall.*

* *Barbatae* (quarum petala patentia pilis inſtruuntur).

a) *Foliis enſiformibus.*

79. *Iris* barbata foliis, enſiformibus, glabris, foliatis germanica. breuioribus, ſcapo multifloro. LINN. Syſt. p. 89. n. 9. BOEHM. n. 4. BLACKW. t. 69.

Pharm. *Ireos Noſtratis* Radix.

Teutſche Schwerdlilie; *gemeine blaue wilde Schwerdlilie*; *Violenwurz*. Germ. *Common German Iris*. Angl. *Iris vulgaire ou Flambe*. Gall.

In pratis vliginoſis, rarius inter *Lindenau* et *Leutſch*; porro etiam in maceriebus, v. c. in pago ſic dicto *Kleindölzig*. Fl. Mai. Iun. Perennis. *Vſ.*

Vſ. Radix acris, purgans et pellens vulgo contra Hydropem adhibetur. Corollae viridi colore tingunt expreſſo ſucco, cum alumine cocto, pro ſcriptura. LINN.

** *Imberbes.*

a) *Foliis enſiformibus.*

pſeud. Acorus. 80. *Iris* imberbis, foliis enſiformibus, petalis alternis ſtigmate minoribus. LINN. Syſt. p. 90. n. 18. BOEHM. n. 3. BLACKW. tab. 261. *Flor. Dan.* tab. 494. SCKVHR. tab. 5.

Pharm. *Acori paluſtris* Radix.

Gelbe Waſſerſchwerdlilie; *Ackerwurz*; *falſcher Kalmus.* Germ. *Water Flag, or Yellow Flower de Luce.* Angl. *Iris jaune des près ou Flambe d'eau.* Gall.

In foſſis locisque paludoſis *nach Pfaffendorf*; *im Roſenthale*, in foſſiculis *vor Schönfeld*, *nach den Gerberwieſen zu*; ad ripam fluminis *die Bare bei Grasfeld*; copioſe. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Vis radicis adſtringens, purgans. Pictoribus colorem flauum exhibet et ſuccus coriis tingendis aptus. Pecora hanc reſpuunt.

b) *Foliis linearibus.*

Sibirica. 81. *Iris* imberbis, foliis linearibus, ſcapo ſubtrifloro tereti, germinibus trigonis. LINN. Syſt. p. 91. n. 33. SCHREB. p. I. n. 5. — *Iris.* BOEHM. n. 5. JACQ. Fl. Auſtr. t. 3.

Sibiriſche Schwerdlilie; *blauer Schwertel*; *Wieſenſchwerdlilie.* Germ. *Siberian or Low Yellow Iris.* Angl. *Iris de Sibérie.* Galll.

In pratis humidis *am Bieniz* et in pratis *zwiſchen Groſszſchocher und dem Walde* copioſe; ſparſim quoque *im verſchloſſenen Holze.* Fl. Maio, Iun. Perennis.

TRIGY-

TRIGYNIA.

26 HOLOSTEVM L. G. 110. Spurre. *Germ.*

82. *Holoſteum* floribus vmbellatis. LINN. Syſt. pag. 129. n. 4. **vmbellatum.**

Alſine vmbellifera, floribus clauſis. BOEHM. n. 379. SCKVHR. t. 16.

Doldenförmige Spurre; *Nelkengras.* Germ. *Spaniſh Plantain.* Angl.

In locis ſiccioribus et aggeribus, ſatis frequenter ad viam *nach dem Gickerlingsberge* et ad parietes hortorum *auſſerhalb des Thores nach Gonnewitz, nach der Leimgrube zu.*

Obſ. Flores primum rubello virides, deinde albi, marcidi, collapſi; apice petalorum crenulato. Stam. 4, vel 6 paſſim numeraui.

27 MONTIA L. G. 107. Montien. *Germ.*

83. *Montia* foliis oblongo-ouatis, ſubcarnoſis; pedunculis vnifloris, fructiferis, deflexis. MOENCH. Haſſ. 1. n. 109. LINN. Syſt. p. 126. LEYS. n. 134. Fl. Dan. t. 131. **fontana.**

Quellmontien; *Waſſerburzelkraut.* Germ.

Praeprimis amat riuulas clariores, puriores, vbi maior euadit; nec arua humidiuſcula reſpicit, ibi minor apparet, vti id ad agrorum margines, *vor dem Teiche nach Schönfeld*; porro infra ad *Templum St. Theclae* et in agris poſt pagum *Kriphaene* primum mihi occurrit in magna copia. Fl. exeunte Aprili in Autumnum vsque. Annua.

Obſ. Caul. teres, tenellus, laeuis, a baſi in ramos oppoſitos diuiſus: Rami iterum oppoſiti, vel ſimplicibus pedunculis ſatis diſtinctis 3—5, vel pluribus faſciculatim, paſſim alternatim oppoſitis terminantes. *Fol.* oppoſita, ſeſſilia, oblongo-lanceolata, ſuprema ouata, acutiuſcula, omnia integerrima, glabra, ex glauco-viridia. *Flores* parui, albi. *Petala* albido-flaveſcentia. *Antherae* paruulae, flauae. *Piſt.* Styl. 3. longitudine corollae. *Stigm.* obtuſa, alba et pubeſcentia. *Sem.* ſubrotunda, flaua, plura.

SECTIO II.

I. GRAMINEI. S. CALAMARIAE.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

MONOGYNIA.

α) *Flores glumoſi, inferi; Glumis tantum calycinis.*

28. SCHOENVS L. G. 71. Knopfgras. *Germ.* Choin. *Gall.*

* *Culmo tereti.*

Mariscus. 84. S*choenus* culmo tereti, foliis margine dorſoque aculeatis. LINN. Syſt. p. 95. n. 1. BOEHM. n. 654. — BLACKW. t. 316.

Falſche Cyperwurz ohne Geruch; inländiſches Knopfgras; teutſcher Galgand. Germ. *Long-rooted Baſtard Cyperus.* Angl. *Choin marisque.* Gall.

In locis vliginoſis et paluſtribus, e. g. in pratibus *Schoenfeldicis*, porro *auf den Gerberwieſen*; *auf der Wieſe Ruckmarſchdorf gegen über etc.* Fl. Iul. Aug.

Vſ. Gramen paludibus profundis et ceſpitoſis aptum. Foliis ruſticani ad domos tegendos vti poſſunt.

** *Culmo triquetro.*

compreſſus. 85. *Schoenus* culmo ſubtriquetro nudo, ſpica diſticha, inuolucro monophyllo. LINN. Syſt. pag. 91. n. 10. LEERS Fl. Herb. n. 32. t. 1. f. 1.

Zuſammengedrücktes Knopfgras. Germ. *Compreſſed Baſtard Cyperus.* Angl.

In vliginoſis et pratis paludoſis, e. g. *auf der Ruckmarſchdorfer Wieſe*, porro *auf der Wieſe unten am Bieniz*, praeterito anno iuueni copioſe. Fl. Iun. Iul.

86. *Schoenus* culmo ſubtriquetro folioſo, floribus faſci- albus.
culatis, foliis ſetaceis. LINN. Syſt. p. 96. n. 13. SCHREB. Spic. pag. 61. n. 1008. Fl. Dan. tab. 320. SCKVHR. tab. 7.

Weiſes Knopfgras; *weiſe falſche Cyperwurz.* Germ. *White flowering Ruſh-graſs.* Angl. *Choin blanc.* Gall.

In paludibus circa Lipſiam olim *Burſerius* inuenit; mihi quoque in pratis ante pagum *Schoenfeld* occurrit. Fl. Aug. Septembr.

29. CYPERVS L. G. 72. Cypergras. *Germ.* Souchet. *Gall.*

87. *Cyperus* culmo triquetro nudo, vmbella 3 — phyl- flaueſcens.
la, pedunculis ſimplicibus inaequalibus, ſpicis confertis lanceolatis. LINN. Syſt. p. 97. n. 21. BOEHM. n. 649. — SCKVHR. t. 7.

Gelblichtes Cypergras. Germ. *Yellow Cyperus.* Angl. *Souchet jaunâtre.* Gall.

In inundatis locis verſus *Schoenfeld* atque circa pagum *Probſtheide* et alibi frequens. Fl. Iul. — Septembr.

Vſ Cel. SVCCOVIVS hoc gramen inter pabula pecorum retulit.

88. *Cyperus* culmo triquetro nudo, vmbella trifida, pe- fuſcus.
dunculis ſimplicibus inaequalibus, ſpicis confertis linearibus. LINN. Syſt. p. 97. n. 22. BOEHM. n. 648. Fl. Dan. tab. 179. LEERS Fl. Herb. tab. 1. fig. 2. SCKVHR. tab. 7.

Schwarzbraunes Cypergras; *kleine teutſche Cyperwurz.* Germ. *Brown Cyperus.* Angl. *Souchet brun.* Gall.

In paludoſis et pratis ſpongioſis; porro circa piſcinas et lacus *hinter der Mühle bei Schönfeld* atque verſus *Abtnaundorf.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. A priori diſtinguitur ſpicis anguſtioribus et fuſcis.

30. SCIRPVS. L. G. 73. Binſengras. *Germ.* Scirpe. *Gall.*

a) *Spica unica.*

articulatus. 89.* *Scirpus* culmo tereti, nudiuſculo ſemigeniculato; capitulo glomerato, laterali. LINN. Syſt. p. 98. n. 3.

Gelenkigtes Binſengras. Germ.

In locis paludoſis et inundatis copioſe *hinter den Gerberwieſen*, porro in paſcuis graminibus tenuioribus veſtitis, e. g. *zwiſchen Lindenau* et *Kleinzſchocher* et ad *Parneck*. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

paluſtris. 90. *Scirpus* culmo tereti nudo, ſpica ſubouata, imbricata, terminatrice. LINN. Syſt. p. 98. n. 4. BOEHM. n. 654. LEERS t. 1. f. 3. *Fl. Dan.* t. 273.

Sumpf Binſengras. Germ. *Club Ruſh.* Angl. *Ionquine ou Ionq à maſſe.* Gall.

In pratis paludoſis fere vbique frequentiſſime. Fl. Maio. Perennis.

VJ. Suibus pabulum delicioſum; oues autem hoc fugiunt.

capitatus. 91. *Scirpus* culmo tereti, nudo, ſetiformi, ſpica ſubgloboſa, terminali. LINN. Syſt. p. 98. n. 7. SCHREB. Spicil. p. 60. n. 1006.

Kopftragendes Binſengras. Germ.

In limo humido ad ſtagnorum margines ad *Schönfeld*, *Lindenau*, *Leutſch*, *Parneck*, et in locis inundatis ipſisque exſiccatis. Fl. Iul. Aug. Perenne.

acicularis. 92. *Scirpus* culmo tereti, nudo, ſetiformi; ſpica ouata, biualui; ſeminibus nudis. LINN. Syſt. pag. 98. n. 8. BOEHM. n. 650. — *Fl. Dan.* t. 287.

Spiesförmiges ſ. *Nadelförmiges Binſengras.* Germ. *Leaſt upright Club Ruſh.* Angl. *Scirpe en aiguille.* Gall.

In pratis verſus *Schönfeld*, *auf den Gerberwieſen*, in locis inundatis, paſcuis ſubhumidis et circa pagos. Fl. Iul. Aug.

b) ***Culmo tereti polyſtachio.***

lacuſtris. 93. *Scirpus* culmo tereti nudo; ſpicis ouatis pluribus pedunculatis terminalibus. LINN. Syſt. p. 99. n. 10. BOEHM. n. 652.

Kameel-

Kameelſtroh; *Teich-* ſ. *Seebinſengras*; *groſse Pferde* ſ. *Weyherbinſen.* Germ. *Bull Ruſh.* Angl. *Scirpe des étangs.* Gall.

In ſtagnis et piſcinis maioribus, *zwiſchen Leutſch* et *Parneck*, *in der Bahre nach Schönfeld zu*, *bei Pomſen* et alibi. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. In *Suecia* pro boum equorumque pabulo et tiguris tegendis clitellisque infarciendis valde aptus.

94. *Scirpus* culmo nudo ſetaceo, ſpica terminali ſeſſili. ſetaceus. LINN. Syſt. pag. 99. n. 14. SCHREB. Spicil. p. 59. n. 1005. LEERS t. 1. f. 6. *Fl. Dan.* t. 311.

Borſtenartiges Binſengras; *Moosbinſen.* Germ. *Leaſt Ruſh.* Angl.

In locis paludoſis agrorum ad *Schoenfeld* et circa ſtagna ad *Lindenthal.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

c) *Culmo triquetro. Panicula nuda.*

95.* *Scirpus* culmo triquetro nudo, ſpica oblonga, congeſta terminali: ſub ſpicis folium trigonum fere horizontale. SCOP. Carn. ed. 2. p. 47. n. 63. glomeratus.

Büſchelförmiges Binſengras. Germ.

In folliculis et inundatis ad viam *nach der Vogelwieſe* et ad *Parneck*; quoque *im Roſenthale* et quoque *auf den Gerberwieſen*, nuperrime inueni. Fl. Iun. Iul. Perennis.

d. *Culmo triquetro*; *Panicula folioſa.*

96. *Scirpus* caule triquetro; panicula conglobata, foliacea ſpicularum ſquamis trifidis: intermedia ſubulata. maritimus. LINN. Syſt. p. 100. n. 31. SCHREB. Spicil. pag. 60. n. 1007. SCKVHR. t. 8.

Var. α) *Scirp.* maritimus, ſpicis omnibus ſeſſilibus.

β) *Scirp.* maritimus, ſpicis ſeſſilibus pedunculatisque.

Ufer-Binſengras; *runder wilder Waſſergalgand.* Germ. *Round-rooted Baſtard Cyperus.* Angl. *Scirpe maritime.* Gall.

 In

In foſſis pratisque ad *Schönfeld* et inprimis ad *Ketſchau*. Var. α) in locis ſiccioribus. β) in locis humidis ſemper deprehenditur. Fl. Iunio in Auguſtum vsque Perennis.

Vſ. Radices nodoſae ſiccatae et in farinam redactae pauperibus pro pane inſeruire poſſunt.

ſyluaticus. 97. *Scirpus* culmo triquetro folioſo; vmbella foliacea; pedunculis nudis, ſupra decompoſitis; ſpicis confertis. LINN. Syſt. p. 100. n. 33. BOEHM. n. 657. *Fl. Dan.* t. 307. LEERS t. 1. fig. 4.

Waldbinſengras; falſcher Miliz; Hirſegras; Buſchgalgand. Germ. *Millet Cyperus Graſs.* Angl. *Scirpe des bois.* Gall.

In locis aquoſis pratisque humidis fere vbique. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Hoc gramen ſyluas reddit foecundiores. Comeditur ab equis; a ſuibus non.

31. ERIOPHORVM. L. G. 74. Dünngras; Wollgras. *Germ.* Cottengraſs. *Angl.* Chenuelle. *Gall.*

polyſtachion. 98. *Eriophorum* culmis teretibus; foliis planis; ſpicis pedunculatis. LINN. Syſt. p. 102. n. 2. BOEHM. n. 655. (ſub *Linagroſto*). LEERS tab. 1. fig. 8. SCHVHR. tab. 8.

Vieljähriges Dünngras; Baumwollengras; Flachsgras. Germ. *Chenuelle ou Linaigrette paniculée.* Gall.

In pratis paludoſis, praeprimis in pratis *Schoenfeldicis* copioſe; porro *auf den Wieſen bei dem Geſundbrunnen, hinter Plauſig; bei Tauche etc.* copioſe. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Lana pro cataplasmatibus in combuſtionibus vſurpatur. Chirothecis, puluinaribus, ellychniis, pannis, chartis, pileis, pappis, inſeruit.

II. *Spicata.*

β) Flores glumoſi, inferi; Glumis tantum corollaceis.

32.

32. NARDVS. L. G. 75. Borſtengras. *Germ.* Matweed. *Angl.* Nardet. *Gall.*

99. *Nardus* ſpica ſetacea recta ſecunda. LINN. Syſt. pag. 102. n. 2. BOEHM. n. 598. SCHREB. Agroſtogr. p. 65. tab. 7 LEERS t. 1. f. 7. SCKVHR. t. 9. ſtricta.

Steifes ſ. *ſtarrendes Borſtengras*; *haarförmiges Pfriemengras.* Germ. *Small Matweed.* Angl. *Nardet ſerré.* Gall.

In locis ſiccis et elatioribus, *in der Leimgrube*, poſt *Schönfeld*, *im Univerſitätsholze*, *bei Pomſen.* Fl. Iun. Iul. Perenne.

Obſ. Vbi hoc gramen creſcit, ſolum ſterile indicat. Sabuloſis locis tegendis vtile. Caeterum e pratis exſtirpandum.

DIGYNIA.

I. *Paniculata.*

*) *Gramina calycibus* 2 — *valuibus*, *vnifloris*, *vagis.*

33. PHALARIS. L. G. 80. Glanzgras. *Germ.* Canarygraſs. *Angl.* Gr. Phalaris. *Gall.*

100. *Phalaris* panicula ſubouata ſpiciformi, glumis carinatis. LINN. Syſt. p. 103. n. 2. BOEHM. n. 599. — SHREB. Agroſt. p. 83. t. 10. fig. 2. LEERS t. 7. f. 3. canarienſis.

Pharm. *Canarienſe* Sem.

Canarienglanzgras; *Canarienſaamen.* Germ. *Canarygraſs.* Angl. *Phalaris des Canaries, ou Graine de Canarie.* Gall.

In agris circa Lipſiam paſſim. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Pabulum ouibus gratum. Paſſeres canarienſes ſemina valde amant. Seminum farina pani et cibis inſeruiens.

101. *Phalaris* panicula oblonga ventricoſa ampla. LINN. Syſt. p. 104. n. 8. BOEHM. n. 600. *Fl. Dan.* tab. 259. LEERS t. 7. f. 3. SCKVHR. t. 9. arundinacea.

Rohrartiges Glanzgras; *Riedſtrausgras.* Germ. *Red Canary-Graſs.* Angl. *Phalaris roſeau.* Gall.

In ſubhumidis et foſſis poſt *Lindenthal*, in pratis *hinter Kleindölzig*, quoque verò *im Univerſitätsholze* ſparſim inueni. Fl. Mai. Iun. Perenne.

Vſ. Pecora culmis iunioribus auide veſcuntur. Varietas foliis pictis argenteis in *Horto medico*, *Lehriano* culta. Gramen inſuper tectis ruſticanis inſeruire poteſt.

phleoides. 102. *Phalaris* panicula cylindrica ſpiciformi, glabra paſſim viuipara. LINN. Syſt. p. 104. n. 5. — *Gramen* typhoides, ſpica purpuraſcente foliacea. SCHEVCHZ. Gram. 67. *Fl. Dan.* t. 531.

Liſchartiges Glanzgras; *falſches Liſchgras*; *Raupengras.* Germ. *Cylindrical ſpiked Canary-Graſs.* Angl. *Phalaris phléoide.* Gall.

In muris limoſis pagorum v. c. ad *Parneck*, *Kleindölzig*, mihi occurrit. Fl. Iun. Iul.

34. ALOPECVRVS. L. G. 84. Fuchsſchwanz. *Germ.* Fox-tail graſs. *Angl.* Vulpin. *Gall.*

pratenſis. 103. *Alopecurus* culmo ſpicato, erecto; glumis villoſis; corollulis muticis. LINN. Syſt. p. 100. n. 3. BOEHM. 604. SCHREB. Agroſt. p. 133. t. 19. f. 1. LEERS t. 2. f. 4. SCKVIIK. t. 11.

Wieſenfuchsſchwanz; *Kolbengras*; *Taubgerſte.* Germ. *Meadow Fox-tail-graſs.* Angl. *Vulpin des près.* Gall.

In pratis ſyluaticis, e. g. *im Roſenthale* valde frequens, in pratis *Schoenfeldicis*, *bei Leutſch*, *Plauſig*, *Stetteritz*, *Kleindölzig*, *Schönau*, et alibi valde vulgaris. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Culturam huius graminis Angli commendant.

agreſtis. 104. *Alopecurus* culmo ſpicato erecto, glumis laeuibus. LINN. Syſt. p. 104. n. 4.

Gramen ſpicatum ſpica cylindracea tenuiſſima longiore et breuiore. TOVRN. pag. 522. n. 82. 83. — SCHREB. Agroſt. p. 140. t. 19. f. 2. *Fl. Dan.* tab. 697. LEERS t. 2. f. 5.

Ackerfuchsſchwanz, klein Fuchsſtaert. Germ. *Iointed-ariſta or Field Fox-tail graſs.* Angl. *Vulpin des Champs.* Gall.

In

In ſolo limoſo, e. g. in agris *nach dem Geſundbrunnen zu* ſaepius et paſſim *hinter Tauche* deprehendi. Fl. Mai. Iun.

105. *Alopecurus* culmo ſpicato infracto, corollis muticis. LINN. Syſt. pag. 108. n. 5. BOEHM. n. 603. — Fl. Dan. t. 56. LEERS t. 3. f. 7. geniculatus.

Knieförmiger Fuchsſchwanz; *klein Fluttgras*; *kriechend Spiesgras.* Germ. *Flote Fox-tail graſs.* Angl. *Vulpin genouillé.* Gall.

In locis inundatis valde copioſe *im Roſenthale* in pratis *Schoenfeldicis* aliisque multis et fere vbique. Fl. Mai. Iun.

Obſ. Ouibus pabulum obnoxium *Gleditſchius* refert.

35. MILIVM. L. G. 85. Milisgras ſ. Hirſengras. *Germ.* Millet-Graſs. *Angl.* Millet. *Gall.*

106. *Milium* floribus paniculatis diſperſis muticis. LINN. Syſt. p. 109. n. 5. BOEHM. n. 609. LEERS t. 8. f. 7. SCKVHR. t. 11. effuſum.

Milisgras; *Fladdergras*; *Waldhirſe.* Germ. *Scatered-flowered Millet-Graſs.* Angl. *Millelot épars.* Gall.

In ſyluis vmbroſis, *im Roſenthale, Univerſitâtsholze,* poſt *Leutſch* et *im Bieniz.* Fl. Mai. Iun.

Vſ. Tinias et alia inſecta pellit.

36. AGROSTIS. L. G. 86. Strausgras. *Germ.* Bent-graſs. *Angl.* Eternue. *Gall.*

a) *Ariſtatae.*

107. *Agroſtis* petalo exteriore ariſta recta ſtricta longiſſima, panicula patula. LINN. Syſt. pag. 110. n. 1. BOEHM. n. 610. *Flor. Dan.* tab. 853. LEERS tab. 4. fig. 1. ſpica venti.

Acker-Strausgras; *Feld-* ſ. *Saatgras*; *Windâhre.* Germ. *Silky Bent-graſs.* Angl. *Eternue éventée.* Gall.

In agris inter ſegetes copioſe *vor dem Schönfelder Pförtchen,* in pratis et ad aggeres *der Pleiſſe auf dem Wege vor dem Brandvorwerke*, porro in agris ſiccoribus arenoſis verſus *Connewitz, nach dem Geſundbrunnen zu,* et alibi. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Recens gramen pabulum bonum; in adultiore aetate gingiuas laedit. Culmi caſis ſtramineis tegendis orbibusque conficiendis apti. Succus ſpicularum externarum colore tingit viridi. Caeterum hoc gramen eſt vitium agrorum.

arundinacea 108. *Agroſtis* panicula oblonga, petalo exteriore baſi villoſo ariſtaque torto calyce longiore. LINN. Syſt. p. 110. n. 6. SCHREB. Spicil. p. 46. n. 975.

Rohrartiges ſ. *ſchilfig Strausgras*; *Dillengras.* Germ. *Arundinaceous Bent-graſs.* Angl. *Eternue roſeau.* Gall.

In nemoribus, *im Bieniz* et *Univerſitätsholze* frequenter, *im Roſenthale* rarius. Fl. Iun. Iul. Perenne.

Obſ. Culmi adeo flexiles ſunt, vt ex iis orbes ſtramineos ſtragulaque conficere poſſimus. Inſuper culmi fiſtulae hauriendo fumo tabaci inſeruientes iisdem purgare ſolemus. Calmuci caſas his operiunt.

rubra. 109. * *Agroſtis* paniculae parte inferiore florente patentiſſima, petalo exteriore glabro, ariſta terminali, tortili, recurua. LINN. Syſt. p. 110. n. 9.

Rothes Strausgras. Germ. *Red Bent-graſs.* Angl. *Eternue rouge.* Gall.

In locis ſterilioribus, e. g. *in der Sandgrube, auf dem Bieniz,* copioſe mihi occurrit. Fl. Iun.

canina. 110. *Agroſtis* calycibus elongatis, petalorum ariſta dorſali recurua, culmis proſtratis ſubramoſis. LINN. Syſt. p. 110. n. 13. SCHREB. Spicil. pag. 47. n. 976. LEERS n. 52. t. 4. f. 2.

Hundsſtrausgras; *braunes odes liegendes Strausgras.* Germ. *Brown Bent-graſs.* Angl. *Eternue genouillée.* Gall.

In agris arenoſis et ad eorum margines *hinter Schönfeld* horrosque oleraceos, et ad viam *nach Leutſch,* alibique. Fl. Iul. Aug.

Obſ.

Obſ. Similis *Agroſti capillari*, ſed vt plurimum proſtratis culmis ſaepe baſi repentibus ab illa diſtinguitur.

b) *Muticae.*

111. *Agroſtis* panicula ramulis patentibus muticis, culmo repente, calycibus aqualibus. LINN. Syſt. p. 111. n. 16. BOEHM. n. 611. *Flor. Dan.* t. 564. LEERS tab. 4. fig. 6. ſtolonifera.

Auslaufendes Strausgras. Germ. *Creping Bent-graſs.* Angl. *Eternue traçante.* Gall.

In verſuris ſiccis et pratis, e. g. ad *Templum St. Theclae* et in foſſis ad viam *nach Schönfeld* Fl. Iun. Iul.

112. *Agroſtis* panicula capillari patente, calycibus ſubulatis aequalibus hiſpidiuſculis coloratis, floſculis muticis. LINN. Syſt. p. 111. n. 17. SCHREB. Spicil. p. 48. n. 978. — STILLING. Fl. miſc. t. 3. *Fl. Dan.* tab. 163. LEERS t. 4. f. 3. SCKVHR. t. 12. capillaris.

Haarförmiges Strausgras; *Berghirſe.* Germ. *Fine Bent-graſs.* Angl. *Eternue chevelue.* Gall.

In pratis, ad margines fluminum, v. c. *an der Pleiſſe bei dem Brandvorwerke*, in verſuris pomariisque et fere vbique copioſe. Fl. Mai. — Iul.

Obſ. Haec ſpecies quoad magnitudinem variat; nam in locis humidis valde maiorem, quam in ſiccis, deprehendi.

Vſ. Eſt pabulum valde gratum atque Lichenes eruit.

113. *Agroſtis* panicula laxa, calycibus muticis aqualibus, culmo repente. LINN. Syſt. p. 111. n. 19. BOEHM. n. 602. — LEERS n. 55. t. 4. f. 5. alba.

Weiſſes Strausgras. Germ. *White-Bent-graſs.* Angl. *Eternue blanche.* Gall.

Obſ. Haec potius *Agroſtis capillaris* eſſe videtur varietas. Creſcit in pratis et ſubhumidis copioſe cum priori immixta. Fl. Mai. — Aug.

114. * *Agroſtis* panicula mutica filiformi. LINN. Syſt. p. 111. n. 21. minima.

Gramen minimum paniculis elegantiſſimis. C. B. P. II. n. 6.

Sehr

Sehr kleines Strausgras. Germ. *Smal Bent-graſs.* Angl. *Eternue muneur.* Gall.

In locis ſtraminibus veſtitis arenoſis ad viam *nach Lindenthal*, etiam *im Bieniz.* Fl. April. — Iul.

vinealis. 115. *Agroſtis* calycibus coloratis, petalorum ariſta dorſali longitudine fere calycis, culmis adſcendentibus. SCHREB. Spicil. p. 48. n. 977. c. Syn. SCHEVCHZ.

Bergſtrausgras. Germ.

In ſiccioribus et aridis ad *Schönfeld*; porro ad *Templum St. Theclae.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Ab *Agroſt. canina*, ſpiculis dupl. maioribus, diſtinguitur. Varietas ariſtis ad lineae longitudinem in Pineto ad *Lindenthal* aliisque in locis Ill. SCHREBERVS detexit.

37. STIPA. L. G. 96. Pfriemengras. *Germ.* Etiepe. Gall.

pennata. 116. * *Stipa* ariſtis lanatis. LINN. Syſt. pag. 121. LEYS. Hallenſ. n. 72.

Gramen ſpicatum ariſtis pennatis. TOVRN. p. 518.

Gefiedertes Pfriemengras; Marienflachs; federreiches Strausgras; Sandfedern. Germ. *Feather-graſs.* Angl. *Etiepe empennée.* Gall.

In locis arenoſis elatioribusque *bei Scheuditz* atque poſt hanc vrbem, porro *bei Pomſen* ante plures annos reperi. Fl. Mai. Iun. Perenne.

iuncea. 117. *Stipa* ariſtis nudis erectis, calycibus ſemine longioribus, foliis intus laeuibus. LINN. Syſt. pag. 121. n. 2.

Feſtuca glumis vnifloris, ariſtis longiſſimis nudis. BOEHM. n. 644. c. Syn. *Gmel.*

Binſenartiges Pfriemengras; Nadelhaber; Sandpfriemen. Germ. *Stipe jonciere.* Gall.

In apricis et aſperis. Fl. Iun. Iul.

capillata. 118. * *Stipa* ariſtis nudis curuatis, calycibus ſemine longioribus; foliis intus pubeſcentibus. LINN. Syſt. p. 121. n. 3.

Stipa ariſtis nudis flexuoſis, calyce ſemine longiore. HALL. Helv. n. 1513.

Zartes

Zartes Pfriemengras; *Nadelwacht.* Germ. *Stipe ou Etiepe capillaire.* Gall.

Ad viam publicam poſt *Altranſtädt*, verſus *Ketſchau* paſſim; porro in vinearum collibus circa *Nauenburg* copioſe. Fl. Iulio et Auguſto.

Obſ. A priori valde differt, foliis angulatis, rigidioribus, breuioribus, minus ſcabris, latere ſuperiore magis explanatis, paululum pubeſcentibus. Calyce ſpadiceo et ariſtis breuioribus adultioribusque varie curuatis.

β) *Calycibus 2 — valuibus, bifloris, vagis.*

38. AIRA. L. G. 87. Schmelengras. *Germ.* Hairgraſs. *Angl.* Erbin ou Canſe. *Gall.*

* *Muticae.*

119. * *Aira* panicula oblonga, ſecunda, mutica, imbricata, foliis planis. LINN. Syſt. p. 111. arundinacea

Rohrartiges Schmelengras. Germ. *Arundinaceous Hair-graſs.* Angl. *Erbin roſeau.* Gall.

In nemoribus, *im Univerſitätsholze*, rarius, praeterito anno inueni. Fl. Iun. Iul

120. *Aira* panicula patente, floribus muticis laeuibus, calyce longioribus, foliis planis. LINN. Syſt. p. 112. n. 3. SCHREB. Spicil. p. 79. n. 980. *Fl. Dan.* t. 381. aquatica.

Var. α) ſpiculis 6 — floris, floſculis valde remotis.

Waſſerſchmelengras; *Quellgras*; *ſüſſes Waſſergras*; *Waſſerhirſe.* Germ. *Water Hair-graſs.* Angl. *Foin ou Erbin aquatique.*

In pratis et foſſis ſalſis ad *Ketſchau.* Var. α) in ſiccis locis et ad vias inundatas, in pratis *hinter dem Winkleriſchen Garten*, et in foſſiculis *hinter den Kohlgärten.* Fl. Iun. Iul.

** *Ariſtatae.*

121. *Aira* foliis planis, panicula patente, petalis baſi villoſis ariſtatisque; ariſta recta breui. LINN. Syſt. caeſpitoſa.

pag.

pag. 112. n. 6. BOEHM. n. 615. *Fl. Dan.* tab. 240. LEERS t. 4. f. 8.

Raſenſchmelen; *glänzende Schmielen*; *Ackerſchmielen*; *Ackerviehgras.* Germ. *Turfy Hair-graſs.* Angl. *Erbin des gazons.* Gall.

In pratis humidis et agris inter ſegetes. Fl. Iun.

Vſ. Pabulum ouibus maxime gratum. Vſtilagini ſaepe eſt expoſita.

flexuoſa. 122. *Aira* foliis ſetaceis, culmis ſubnudis, panicula diuaricata, pedunculis flexuoſis. LINN. Syſt. p. 112. n. 7. SCHREB. Spic. pag. 50. n. 981. *Fl. Dan.* tab. 157. SCHREB. Agroſt. p. 57. t. 30. LEERS t. 5. f. 1.

Drath- ſ. *gebogene Schmelen*; *Silberbocksbart*; *Buſchwaldgras.* Germ. *Erbin tortueux.* Gall.

In nemoribus, *im Univerſitätsholze*, *im Holze an der Ziegelſcheune bei Meisdorf.* Fl. Iun. Perenne.

montana. 123. * *Aira* foliis ſetaceis, paniculata anguſtata; floſculis baſi piloſis ariſtatis: ariſta tortili longiore. LINN. Syſt. p. 112. n. 8. LEERS n. 61. t. 5. f. 2.

Bergſchmelen. Germ. *Mountain Hair-graſs.* Angl. *Foin des Montagnes.* Gall.

In locis montoſis *im Bieniz* et ſparſim *auf dem Gickerlingsberge* inueni. Fl. Iun.

caneſcens. 124. *Aira* foliis ſetaceis: ſummo ſpathaceo paniculam interne obuoluente. LINN. Syſt. p. 112. n. 11. SCHREB. Spicil. p. 30. n. 982. — SCKVHR. t. 12.

Graues Schmelengras; *Silbergras.* Germ. *Grey Hair-graſs.* Angl. *Erbin blanchâtre.* Gall.

In aruis arenoſis *um den Bieniz* copioſe, *nach Schönfeld*, etiam *bei dem Brandvorwerke* ſparſim. Fl. Iun. Iul. Annuum.

Vſ. Gramen tenellum ouibus pabulum gratum. Radicibus huius Coccionellam germanicam tenere fertur.

praecox. 125. *Aira* foliis ſetaceis: vaginis angulatis; floribus paniculato-ſpicatis; floſculis baſi ariſtatis. LINN. Syſt. p. 112. n. 12. — *Fl. Dan.* t. 383.

Frühes Schmelengras. Germ. *Early Hair-graſs.* Angl. *Foin précoce.* Gall.

In locis arenoſis humidis *an dem Rande des Univerſitätsholzes, nicht weit von dem Förſterhauſe* magna in

in copia reperi, porro ad *Templum Gonnewitz*, *in Bieniz* et poſt Taucham, *auf dem Sandberge.* Fl Mai. Iun.

126. *Aira* foliis ſetaceis, panicula diuaricata, floribus ariſtatis diſtantibus. LINN. Syſt. pag. 112. n. 13. SCHREB. p. 50. n. 983. *Fl. Dan.* t. 382. STILLING. fl. miſc. t. 5. LEERS t. 5. f. 2. caryophyllea.

Nelkenartige Schmelen; *klein Nägleingras.* Germ. *Silver Hair-graſs.* Angl. *Erbin oeilleté.* Gall.

In agris arenoſis verſus *Schoenfeld*, ad Templum *St. Theclae*; *hinter dem Bieniz*; poſt *Taucham auf den Schwarzbergen*, frequenter. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Odor huius graminis tineas pellit.

127. *Aira* foliis planis, panicula contracta, floribus pedunculatis muticis conuoluto ſubulatis. LINN. Fl. Suec. 67. Ei. Spec. Pl. 95. SCHREB. Spic. pag. 48. n. 979. — *Flor. Dan.* t. 239. SCKVHR. tab. 13. *Melica caerulaea.* caerulea.

Blaue Schmelen. Germ. *Purple Hair-graſs.* Angl. *Erbin bleue.* Gall.

In nemoribus ſubhumidis *im Univerſitätsholze* inveni, et in pratis paludoſis vbique. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Pabulum a pecoribus expetitum.

39. MELICA. L. G. 88. Perlgras. *Germ.* Milic-Graſs. *Angl.* Melique. *Gall.*

128. *Melica* floſculi inferioris petalo exteriore ciliato. LINN. Syſt. p. 112. n. 1. BOEHM. n. 613. ciliata.

Gefranztes ſ. Wimperſpelzigt-Perlgras. Germ. *Ciliated Melic-Graſs.* Angl. *Melique ciliée.* Gall.

Ad muros et in pratis ſyluaticis, *im Roſenthale.* Fl. Mai. Iun.

129. *Melica* petalis imberbibus, panicula nutante ſimplici. LINN. Syſt. pag. 112. n. 2. BOEHM. n. 614. — SCHREB. Agroſt. p. 62. t. 6. f. 2. nutans.

Ueberhängendes Perlgras. Germ. *Common Melic-Graſs.* Angl. *Melli-brandillant ou Melique penchée.* Gall.

In ſyluis elatioribus, *im Univerſitâtsholze*, *Bieniz.* Fl. Mai. Aug. Perenne.

40. DACTYLIS. L. G. 92. Knaulgras; Hundsgras. *Germ.* Cocks-Foot-Graſs. *Angl.* Dactile. *Gall.*

glomerata. 130. *Dactylis* panicula ſecunda glomerata. LINN. Syſt. p. 116. n. 2. BOEHM. n. 638. (ſub *Cynoſuro*) — SCHREB. Agroſt. p. 72. tab. 8. f. 2. LEERS tab. 3. f. 3. SCKVHR. t. 14.

Gemeines Knaulgras; Strausgras; rauhes Hundsgras. Germ. *Rough Cocks-Foot.* Angl. *Dactile pelotonné.* Gall.

In pratis vliginoſis *des Roſenthals*; in pratis *Schoenfeldicis*, in pomariis, nemoribus pratenſibus aliisque gramineis locis fere vbique. Fl. Iun. Iul. — *Obſ.* Calyx 4 — phyllus.

Vſ. Pabulum equis gratum. Canibus vomitorium inſeruiens.

γ) *Calycibus 3 — valuibus, valuula tertia dorſali minima.*

41. PANICVM. L. G. 82. Hirſegras. *Germ.* Panick-Graſs. *Angl.* Panic. *Gall.*

* *Spicata.*

verticillatum. 131. *Panicum* ſpica verticillata, racemulis 4 — ternis, inuolucellis vnifloris biſetis, culmis diffuſis. LINN. Syſt. p. 105. n. 2. SCHREB. p. 43. n. 970.

Quirlförmiges Hirſegras; Kleb- ſ. Knotengras; Wildemannsgras. Germ. *Verticillate Panick-Graſs.* Angl. *Panic verticillé.* Gall.

In agris et aruis hortorum cultis copioſiſſime. Fl. Iul. Aug.

glaucum. 132. *Panicum* ſpica tereti, inuolucellis bifloris faſciculato-piloſis, ſeminibus vndulato-rugoſis. LINN. Syſt. p. 105. n. 4. SCHREB. Spic. p. 44. n. 972. — Eiusd. Agroſt. T. II. p. 21. t. 25.

Eiſengraues Hirſegras; Fönnich; wilder Hirſe. Germ. *Glaucous Panick.* Angl. *Panicette ou Panic glauque.* Gall.

In agris poſt meſſem vbique. Fl. aeſtate. Annuum.

133. *Panicum* ſpica tereti, inuolucellis bifloris, faſciculato-piloſis, ſeminibus neruoſis. LINN. Syſt. p. 105. n. 5. SCHREB. Spicil. p. 44. n. 971. — LEERS n. 40. t. 2. f. 2. viride.

Grünes Hirſegras; *Fönnich*; *Schwadengras*. Germ. *Green Panick-Graſs*. Angl. *Panic vert*. Gall.

In muris argillaceis, agris et ad tramites frequenter. Fl. Iul. Aug.

Vſ. Hoc et praecedens pabula bona et dulcia.

Obſ. Simillimum Panico verticillato, ſed habitu molli, nec aſpero, ab illo differt.

134. *Panicum* ſpicis alternis coniugatisque, ſpiculis ſubdiuiſis, glumis ariſtatis hiſpidis, rachi quinquangulari. LINN. Syſt. pag. 105. n. 8. BOEHM. n. 606. — LEERS n. 41. t. 2. f. 3. Crus Galli.

Var. α) *Pan.* ſpica diuiſa, ariſtis breuioribus.

β) *Pan.* ſpica ariſtis longiſſimis armata.

Granuigtes ſ. *Hahnenfüſsiges Hirſegras*; *Entengras*. Germ. *Looſe Panick-Graſs*. Angl. *Panic Pied de Coq*. Gall.

Ad foſſas et in pratis, pomariis et agris cultis *bei den Kohlgärten*. Var. β. in agris inter ſegetes *nach den Straſſenhäuſern*. Fl. Aug. Septembr.

135. *Panicum* ſpicis digitatis, baſi interiore nodoſis, floſculis geminis muticis, vaginis foliorum punctatis. LINN. Syſt. p. 106. n. 13. SCHREB. Spicil. p. 45. n. 973. *Fl. Dan.* t. 388. SCHREB. Agroſt. p. 119. tab. 16. SCKVHR. t. 10. ſanguinale.

Bluthirſe; *Himmelthau*; *Krötengras*. Germ. *Cooks-Foot-Panick-graſs*. Angl. *Panic-Manne*, *ou Sanguin*. Gall.

In agris cultis frequens et locis arenoſis ſparſim. Fl. Iul. Aug.

Obſ. Saepe ſpicis luxuriantibus varietates multas exhibet. *Vſ.* Ex ſeminibus alica bene ſapida conficitur. Pabulum ouibus gratum.

** *Paniculata.*

136. *Panicum* panicula laxa flaccida, foliorum vaginis hirtis, glumis mucronatis, neruoſis. LINN. Syſt. pag. 106. n. 24. miliaceum.

Pharm. *Milii* Semina.

Haushaltungshirſe. Germ. *White, or Yellow Millet.* Angl. *Panic Millet.* Gall.

In agris colitur et paſſim inter ſegetes ſponte naſcentem inueni. Fl. Aeſtate. Semina Aug. matureſcunt. Hoc gramen in *Oſtindia* ſponte creſcit. In oeconomia valde vtile.

δ) *Calycibus biualuibus, ſpiculis multifloris, vagis.*

42. POA. L. G. 89. Riſpengras. *Germ.* Meadow-Graſs. Angl. Paturin ſ. Poherbe. *Gall.*

aquatica. 137. *Poa* paniculata diffuſa, ſpiculis 6 — floris, linearibus. LINN. Syſt. p. 113. n. 1. BOEHM. n. 633. LEERS n. 73. t. 5. f. 5.

Waſſer-Riſpengras; *Viehgras.* Germ. *Red Meadow-Graſs.* Angl. *Poherbe d'eau, ou Paturin aquatique.* Gall.

In pratis ſubhumidis, et foſſis *nach Pfaffendorf*; *hinter den Kohlgärten*; in pratis *Schoenfeldicis* et *Gerberwieſen*; in folliculis *hinter Schönfeld* et fere vbique etc. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Omnium graminum, quae in Europa creſcunt, maximum. *Vſ.* Tenellum ouibus pabulum haud ingratum et foenum praebet delicatum.

triuialis. 138. *Poa* panicula diffuſa, ſpiculis trifloris baſi pubeſcentibus, culmo erecto tereti. LINN. Syſt. p. 113. n. 3. BOEHM. n. 630. — LEERS n. 66. t. 6. f. 2.

Dreiblüthiges Riſpengras; *gemeines Viehgras.* Germ. *Common Meadow-Graſs.* Angl. *Paturin vulgaire, ou Poherbe des friches.* Gall.

In pratis copioſe, maxime in *horto Fregiano* et ad vias vbique. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Pabulum oues valde nutriens.

anguſtifolia. 139. *Poa* panicula diffuſa, ſpiculis 4 — floris pubeſcentibus; culmo erecto tereti. LINN. Syſt. p. 113. n. 4. BOEHM. n. 631. — LEERS n. 67. t. 6. f. 3. SCKVHR. tab. 13.

Sehmal-

Smalblättriges Riſpengras; Birdgras der Engländer. Germ. *Narrow-leaued or Fold Mead graſs.* Angl. *Paturin à feuilles étrbites.* Gall.

In hortis, pratis et ſyluis *im Gundorfer Holze.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Antherae flauae. Panicula oblonga, adpreſſa, quaſi imbricata.

140. *Poa* panicula diffuſa, ſpiculis 5 — floris glabris, culmo erecto, tereti. LINN. Syſt. pag. 113. n. 5. BOEHM. n. 632. — LEERS n. 68. t. 6. f. 4. pratenſis.

Wieſen-Riſpengras; gemein Viehgras. Germ. *Great Meadow-Graſs.* Angl. *Poherbe des prés.* Gall.

In pratis humidis, e. g. *auf den Gerber- und Schönfelderwieſen.* Fl. Mai. Iun.

Obſ. Antherae caeruleae. *Vſ.* Pabulum pecoribus valde gratum et ſalutare.

141. *Poa* panicula diffuſa, angulis rectis; ſpiculis obtuſis, culmo obliquo compreſſo. LINN. Syſt. p. 113. n. 6. BOEHM. n. 629. LEERS n. 70. t. 6. f. 1. STILLING. Fl. Miſc. t. 7. annua.

Jähriges ſ. Sommer-Riſpengras; klein rothes Viehgras. Germ. *Annual Meadow-graſs.* Angl. *Paturin annuel.* Gall.

Ad tramites et in locis ſterilioribus vbique. Fl. tota aeſtate. Perenne.

Vſ. Pabulum ouibus aliisque commune.

142. *Poa* panicula diffuſa, ſpiculis ſubtrifloris pubeſcentibus, foliis ſubtus ſcabris. LINN. Syſt. p. 113. n. 9. SCHREB. Spicil. p. 55. n. 993. paluſtris.

Sumpf-Riſpengras. Germ. *Marſh Meadow-Graſs.* Angl. *Poherbe des marais.* Gall.

In vdis pratorum Schoenfeldicorum. Fl. Maio Iun.

143. *Poa* panicula attenuata; ſpiculis ſubbifloris mucronatis ſcabris; culmo incuruo. LINN. Syſt. p. 115. n. 26. SCHREB. Spicil. p. 53. n. 994. *Flor. Dan.* t. 749. LEERS t. 5. f. 3. var. a. nemoralis.

Hain-Riſpengras; Waldviehgras. Germ. *Wood Meadow-graſs.* Angl. *Paturin des bois.* Gall.

In omnibus nemoribus, e. g. *im Roſenthale*, *in dem Holze bei Meckern*, *Gonnewitz*, *im Sommerfelder Holze*; *im Bieniz*, frequens. Fl. Iun. Iul. Perenne.

Obſ. Spiculae bi—3 flore, graciliores, quam Poae reliquae.

ciiſtata. 144. *Poa* panicula ſpicata, calycibus ſubpiloſis ſub 4—floris, pedunculo longioribus, petalis ariſtatis. LINN. Syſt. p. 115. n. 30. SCHREB. Spic. p. 54. n. 992. *Fl. Dan.* t. 251. LEERS t. 5. f. 6.

Kammförmiges Riſpengras; *wolligt Viehgras.* Germ. *Criſted Meadow-graſs.* Angl. *Paturin à crête.* Gall.

In ſiccioribus elatioribusque vbique *auf dem Gickerlingsberge*, *auf dem Thonberge u. dem Wege nach Pomſen hin*, copioſe. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Antherae purpureae. Spiculae muticae, 2— vel 3 — florae.

*** Panicula ſecunda.*

compreſſa. 145. *Poa* panicula coarctata ſecunda, culmo obliquo compreſſo. LINN. Syſt. p. 115. n. 24. BOEHM. n. 635. *Fl. Dan.* t. 742. LEERS t. 5. f. 4.

Zuſammengedrücktes Riſpengras. Germ. *Creeping Meadow-graſs.* Angl. *Paturin applati.* Gall.

In tectis, muris pagorum limoſis, v. c. ad *Schönfeld*, *Leutſch*, *Parneck*, *Gunndorf*, *Stetteritz*, *Wolkwitz*, *Belgershayn etc.* et alibi; porro etiam in agris ſiccioribus elatioribusque vbique. Fl. Mai. — Iul.

Vſ. Pabulum ouibus maxime gratum.

bulboſa. 146. * *Poa* panicula ſecunda patentiuſcula, ſpiculis quadrifloris. LINN. Syſt. p. 115. n. 23.

Poa foliis bulboſis, panicula diffuſa, locuſtis 4—floris, folliculis ſubuilloſis. HALL. Enumerat. 214. n. 9. β.

Knolligtes Riſpengras; *Schalottengras*; *Läuchelgras.* Germ. *Bulboſe Meadow-graſs.* Angl. *Paturin bulbeux.* Gall.

In collibus et locis elatioribus, *in der Sandgrube*, *auf dem Gickerlingsberge* et *im Bieniz* ſaepius vidi. Fl. Mai. Iun.

Obſ.

Obſ. Culmi baſi tuberoſa. *Vſ.* Pabulum ouium egregium.

43. BRIZA. L. G. 90. Zittergras. *Germ.* Quaking-graſs. *Angl.* Amourette. *Gall.*

147. * *Briza* ſpiculis triangulis, calyce floſculis longiore. LINN. Syſt. pag. 115. BOEHM. n. 647. var. — SCHINZ. t. a. f. 9. a. minor.

Kleines Zittergras; *Haſenohr*; *Iungfernhaar.* Germ. *Smal Quaking-graſs.* Angl. *Petite Amourette.* Gall.

In collibus ſiccioribus *auf dem Gickerlingsberge* et *bei dem Pulverthurme*, paſſim mihi occurrit. Fl. Mai. Iun.

Ill. BOEHMERVS C. HALLERO hanc ſub ſequentem vt varietatem comprehendunt.

148. *Briza* ſpiculis ouatis, calyce floſculis breuiore. LINN. Syſt. p. 115. n. 3. BOEHM. n. 647. *Fl. Dan.* t. 258. LEERS t. 7. f. 2. SCKVHR. t. 14. media.

Mittleres Zittergras; *Flittern*; *Wieſenflittergras*; *unſer lieben Frauenflachs.* Germ. *Middle Quaking-graſs.* Angl. *Amourette tremblante.* Gall.

In pratis *Schoenfeldicis* aliisque locis ſiccioribus, *auf dem Gickerlingsberge*, *in der Leimgrube*, *bei dem Pulverthurme*, ad *Templum St. Theclae*, et in hortis pratenſibus etc. Fl. Mai. Iun.

44. FESTVCA. L. G. 95. Schwingel. *Germ.* Feſcue-graſs. *Angl.* Fétuque. *Gall.*

* *Panicula ſecunda.*

149. *Feſtuca* panicula ſecunda coarctata ariſtata, culmo tetragono nudiuſculo, foliis ſetaceis. LINN. Syſt. p. 118. n. 2. BOEHM. 634. SCHREB. Spicil. p. 156. n. 614. STILLING. fl. miſc. t. 8. ouina.

Var. a) Gramen ariſtatum radiculis nigricantibus. LOES. Pruſ. n. 24. LEERS n. 74. t. 8. f. 4. β.

Schafſchwingel; *Schafgras*; *hart Gras*; *kleiner Bocksbart.* Germ. *Sheep's-Feſcue-graſs.* Angl. *Fétuque des moutons, ou petit foin.* Gall.

 In

In locis ſiccioribus *um das Oberholz*, ſaepiusque in muris circa pagos. Var. a) *am Bieniz auf der Anhöhe*. Fl. Mai Iun. Perenne.

Obſ. Spiculae 4 — vel 5 — florae. *Vſ.* Pabulum ouibus primarium et gratum, et in Anglia praecipue commendatur.

rubra. 150. *Feſtuca* panicula ſecunda ſcabra; ſpiculis ſexfloris ariſtatis: fioſculo vltimo mutico; culmo ſemitereti. LINN. Syſt. p. 118. n. 3. SCHREB. Spicil. pag. 57. n. 998. STILLING. fl. miſc. t. 9. LEERS t. 8. f. 1.

Rother Schwingel; *rother Bocksbart*. Germ. *Purple-Feſcue-graſs*. Angl. *Fétuque rouge*. Gall.

In locis ſiccioribus, paſſim *in der Sandgrube*, *auf dem Gickerlingsberge etc.* Fl. Iun. Iul. Perenne.

Obſ. Feſtucae ouinae ſimilis; ſed maiori habitu et foliis latioribus, ab illa differt. Color tempore maturitatis in rubrum abiens.

Vſ. Pabulum ouibus gratum et ſemina pecoribus delicioſa.

duriuſcula. 151. *Feſtuca* panicula ſecunda oblonga, ſpiculis oblongis laeuibus; foliis ſetaceis. LINN. Syſt. p. 118. n. 6. SCHREB. p. 57. n. 997. *Fl. Dan.* t. 848.

Harter Schwingel; *langſtielieliger Borſtſchwingel*. Germ. *Hard Feſcue-graſs*. Angl. *Fétuque durette*, *ou Feugerole*. Gall.

In pratis ſiccioribus ad *Templum St. Theclae* paſſim. Fl. Iun. Iul. Perenne.

Obſ. Spiculae 5 — vel 6 — florae, oblongae.

elatior. 152. *Feſtuca* panicula ſecunda erecta, ſpiculis ſubariſtatis: exterioribus teretibus. LINN. Syſt. p. 118. n. 8. SCHREB. Spicil. p. 58. n. 1003. Eiusd. Agroſt. p. 34. t. 2. LEERS t. 8. f. 6.

Wieſen- ſ. erhabner Schwingel. Germ. *Meadow or Tall-Feſcue-graſs*. Angl. *Fétuque elevée*. Gall.

In pratis fertilioribus locisque graminoſis vbique. Fl. Iun. — Aug.

Obſ. In ſolo humido pinguique ſtaturam maiorem adquirens ſpiculas 6—11 floras fert. *Vſ.* Pabulum equis pecoribusque optimum.

153.

153. *Feſtuca* panicula ſecunda ſpicata ſtricta, ſpicis oblongis, erectis, paucifloris, ariſtatis; calycibus anguſtatis. *Gmel. Sibir.* I. p. 3. SCHREB. Spicil. p. 57. n. 1000. arundinacea

Rohrartiger Schwingel. Germ. *Reed Feſcue-graſs.* Angl. *Fétuque roſeau.* Gall.

In prato accliui humido, *hinter dem Bieniz nicht weit von Kleindölzig.* Fl. Iun. Iul. Perenne.

154. *Feſtuca* panicula ſpicata, calycibus minutiſſimis muticis; flor. ſcabris; ariſtis longis. LINN. Syſt. p. 118. n. 9. SCHREB. Spicil. p. 58. n. 1002. myurus.

Mäuſeſchwanzartiger Swingel. Germ. *Fétuque Queve de Rat.* Gall.

In agris *hinter den Kohlgärten nach Schönfeld zu,* et in limitibus agrorum, *um den Bieniz,* etiam *in der Sandgrube.* Fl. Iun.

Obſ. Spiculae 5—8—florae, diſtichae.

155.* *Feſtuca* panicula ſecunda, nutante, ſpiculis quinquefloris, glabris, ariſtatis, foliis radicalibus ſetaceis; culmeis planis, longiſſimis, ſcabriuſculis. LEYS. Fl. Halenſ. n. 102. nemorea.

Hain-Schwingel. Germ. *Wood Feſcue-graſs.* Angl. *Fétuque des bois.* Gall.

In locis nemoroſis, e. g. *im Univerſitätsholze, Gunndorf* et *Sckeuditzer Holze.* Fl. Iun. Iul. Perenne.

156. *Feſtuca* panicula laxa, ſpiculis ſeptemfloris, diſtichis; glumis villoſis. REYGER p. 51. n. 5. pratenſis.

Feſtuca foliis hirſutis, latiuſculis; ſpiculis paniculatis, 5—floris, ariſtatis, glabris. HALL. Hiſt. n. 1435. SCHREB. Spicil. pag. 57. n. 999. LEERS tab. 8. fig. 1. c.

Wieſenſchwingel. Germ. *Meadow Feſcue-graſs.* Angl. *Fétuque des près.* Gall.

In pratis fertilibus ſubhumidis vbique. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Hoc gramen cum *Feſtuca elatiori* ſaepe confunditur.

*** Panicula aequali.*

decumbens. 157. *Feſtuca* panicula erecta, ſpiculis ſubouatis muticis, calyce floſculis maiore, culmo decumbente. LINN. Syſt. pag. 119. n. 13. SCHREB. Spicil. p. 58. n. 1001. *Fl. Dan.* t. 162. LEERS t. 7. f. 5.

Niederliegender Schwingel; *Haferſchwingel.* Germ. *Small Feſcue-graſs.* Angl. *Fétuque inclinée.* Gall.

In pratis ſiccioribus ad *Abtnauendorf*; *im Bieniz auf der Anhöhe*; in nemoroſis, v.c. *im Bieniz* et *Uniuerſitätsholze,* valde frequens; in pineto ad *Lindenthal* paſſim et alibi. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Spicula calycis exterior longior; interior breuior et anguſtior. Spiculae 3—5 florae.

fluitans. 158. *Feſtuca* panicula ramoſa erecta; ſpiculis ſubſeſſilibus, teretibus, muticis. LINN. Syſt. pag. 119. n. 15. BOEHM. n. 643. *Fl. Dan.* t. 237. STILLING. miſc. t. 20. SCHREB. Agroſt. p. 37. t. 3. LEERS t. 8. fig. 5. SCKVHR. t. 15.

Mannaſchwingel; *wilder Schwade*; *frankfurter Schwadengrütze*; *ſchleſiſcher Reis.* Germ. *Flote Feſcue-graſs.* Angl. *Fétuque flottante, ou Manne de Pruſſe.* Gall.

In paludoſis, foſſis et inundatis vbique, e. g. *im Roſenthale* copioſe, *hinter Schönfeld*, poſt pagum *Scherbig* in foſſiculis *bei Wölkau, bei Lindenau* et alibi. Fl. Mai. Iun. Iul.

Obſ. Semina flaua, valde nutrientia. Grana Mannae ſic dicta, e quibus Alica Feſtucae, quae in cibum a nonnullis recipitur ſapidiſſimum, et ſi ad farinam redigatur in panis, placentarum etc. praeparatione, conficitur, caeteris cerealibus parum cedunt. Porro pabulum equis, praecipue ſuibus gratum.

45. BROMVS. L. G. 92. Treſpe. *Germ.* Brome-graſs. *Angl.* Droue. *Gall.*

** Ariſta dorſali ſub apice petali exterioris.*

ſecalinus. 159. *Bromus* panicula patente, ſpiculis ouatis, compreſſis; glumis nudis diſtinctis; ariſtis ſubulatis, breuioribus, flexuoſo — rectis. ROTH. I. p. 47. n. 1.

Bro-

Bromus panicula patente, ſpiculis ouatis: ariſtis rectis, ſeminibus diſtinctis. LINN. Syſt. p. 119. n. 1. BOEHM. n. 640. — LEERS t. 11. f. 2.

Var. *Bromus* ſpiculis ſubmuticis.

Roggen Treſpe; *gemeine Treſpe*. Germ. *Spreading-panicled Brome-graſs*. Angl. *Scigle Drouc*. Gall.

In agris ſecalinis et auenaceis copioſe; ſaepe in muris; etiam *im Bieniz*. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Annonae caritate graſſante vulgo frumentum. Attamen ſegeti immixtum panem amarum et ingratum, et refertur edentes primum quaſi temulentos reddere. Tenellum gramen ouibus equisque pabulum. Paniculae colore tingunt viridi Coloni inprimis Yſtadienſes. LINN.

160. *Bromus* panicula erectiuscula, ſpicis ouatis pubeſcentibus: ariſtis rectis: foliis molliſſime villoſis. LINN. Syſt. p. 119. n. 3. SCHREB. Agroſt. p. 60. tab. 6. LEERS t. 11. f. 1. SCKVHR. t. 16. mollis.

Bromus panicula erecta, coarctata. BOEHM. n. 642.

Weiche Treſpe; *Treſpgras*. Germ. *Smooth villoſe-leaved Brome graſs*. Angl. *Brome mollet*. Gall.

In arenoſis ſiccioribus, muris et ad vias frequentiſſime. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Geniculis craſſioribus ſubtus magis hirſutis; vaginis ſtriatis; panicula breuius pedunculata, a priori, facile diſtinguitur.

Vſ. Pabulum bobus ouibusque ſalutare.

161. *Bromus* panicula diffuſa; ſpiculis teretibus, ſubulatis, muticis ariſtatisue. LEYS. n. 108. LINN. Syſt. p. 119. n. 6. SCHREB. Spicil. p. 59. n. 1004. (ſub *Feſtuca ſpecioſa*). — Eiusd. Agroſt. p. 97. t. 13. inermis.

Feſtuca Leyſeri locuſtis teretibus, multifloris, glumis ſemi membranaceis, breuiter ariſtatis. MÖNCH. Haſſ. I. p. 41. n. 82.

Queck-Treſpe. Germ.

In margine editiori ſtagni ad *Altranſtädt* Ill. SCHREB. olim inuenit. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Rad. repens, prouti Triticum repens.

162. * *Bromus* panicula nutante ſcabra, ſpiculis villoſis, ariſtatis, foliis ſcabris. LINN. Syſt. p. 119. n. 8. LEYS. n. 110. aſper.

Feſtuca graminea nemoralis latifolia mollis. BAVH. Pin. 9. theatr. 144.

Raucher Treſpe. Germ.

In agris inter ſegetes paſſim. Fl. Iun. Iul.

ſterilis. 163. *Bromus* panicula patula, ſpiculis oblongis diſtichis, glumis ſubulato ariſtatis. LINN. Syſt. p. 120. n. 10. LEERS n. 83. t. 11. f. 4.

Taubtreſpe; Mäuſe-Taub-Hafer. Germ. *Brome ſtérile.* Gall.

In muris tectisque, ad ſepes vbique. Fl. Mai. Iun.

aruenſis. 164. * *Bromus* panicula nutante, ſpiculis ouato — oblongis. LINN. Syſt. pag. 120. n. 11. LEYS. n. 112. *Fl. Dan.* t. 293. LEERS t. 11. f. 3.

Ackertreſpe. Germ. *Corn Brome-graſs.* Angl. *Droue des champs.* Gall.

In agris, agrorum terminis et ad ſepes, vulgaris. Fl. Iun. Iul.

tectorum. 165. *Bromus* panicula nutante, ſpiculis linearibus. LINN. Syſt. pag. 120. n. 13. LEYS. n. 113. SCHREB. Spicil. p. 56. n. 995. LEERS n. 58. t. 10. f. 2.

Dachtreſpe; Sandtreſpe. Germ. *Brome des toits.* Gall.

In collibus ſiccis *auf den Stadtwällen*, in muris limoſis circa pagos vbique. Fl. tota aeſtate.

Obſ. Tota planta ſaepius coloris obſcure rubri cum rufo mixti.

giganteus. 166. *Bromus* panicula nutante, ſpiculis quadrifloris: ariſtis breuioribus. LINN. Syſt. p. 120. n. 14. LEYS. n. 114. LEERS n. 86. t. 10. f. 1.

Bromus panicula nutante, ſpiculis lanceolatis: ariſtis longis flexuoſis. SCHREB. Agroſt. p. 88. tab. 11. SCHREB. Spicil. p. 56. n. 996.

Futtertreſpe; groſse ſ. *Waldtreſpe.* Germ. *Tall Brome-graſs.* Angl. *Brome gigantesque.* Gall.

In nemoroſis vmbroſiſſimis, *im Roſenthale, Univerſitätsholze, Kahnitz, Gunndorfer* et *Kleindölziger Holze*; porro quoque in collibus circa vrbem, frequens. Fl. Iun. — Septembr.

Obſ. Panicula valde laxa. Pedicelli bini, longo ſpatio nudi.

Vſ.

Vſ. Pabulum pecoribus deliciosum, et ter quaterve ſecari poteſt.

** *Ariſtis terminalibus, apicibus petalorum obſoletis.*

167. *Bromus* culmo indiuiſo, ſpiculis alternis, ſubſeſſilibus, teretibus, ſubariſtatis. LINN. Syſt. p. 120. n. 22. BOEHM. n. 639. *Fl. Dan.* t. 164. LEERS tab. 10. fig. 3. pinnatus.

Bromus pinnatus ſpiculis ſeſſilibus, culmo indiuiſo, ariſtis folliculi gluma breuioribus. POLLICH. Pal. I. p. 117. n. 117.

Geſiederte Treſpe; Zittertreſpe. Germ. *Spiked Brome-graſs.* Angl. *Brome empenné.* Gall.

In ſyluis montoſis, *im Bieniz.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Spiculae teretes, villuloſae, ariſtatae.

46. AVENA. L. G. 97. Hafer. *Germ.* Oats. *Angl.* Avoine.

168. *Auena* paniculata, calycibus bifloris; floſculo hermaphrodito ſubmutico; maſculo ariſtato. LINN. Syſt. p. 121. n. 2. BOEHM. n. 627. elatior.

Auena calycibus bifloris panicula laxe ſpicata, pedunculis prioribus faſciculatis. GVETT. p. 182. var. β. *Fl. Dan.* t. 165. SCHREB. Agroſt. p. 25. t. I. LEERS t. 10. f. 4. α—δ. SCKVHR. t. 17.

Holcus auenaceus calycibus 2—floris, ariſta floris maſculi dorſali refracta. WIGG. Primit. 72. n. 775.

Wieſen ſ. *hoher Hafer; franzöſiſch Raygras.* Germ. *Oat-graſs.* Angl. *Avoine elevée, ou Fromental.* Gall.

In pratis ſyluaticis copioſe *im Roſenthale, auf dem Gickerlingsberge, im Bieniz,* in vinetis poſt Taucham, *unten am Fuſse des Minnebergs etc.* in agris inter ſegetes et in collibus circa vrbem, praecipue *zwiſchen dem Thomaspförtchen und dem Schloſsthore.* Fl. Iun. Aug.

Vſ. Pabulum equis, pecoribus optimum. Sues radices auide deuorant. Seminum farina vim nutriendi continet.

169.

ſatiua. 169. *Auena* paniculata, calycibus diſpermis, ſeminibus laeuibus, altero ariſtato. LINN. Syſt. pag. 122. n. 6. BOEHM. n. 626. BLACKW. t. 422.

Var. α) Auena vulgaris nigra.

Pharm. *Auena excorticata.*

Gemeiner ſ. *weiſſer Hafer*; *Futter-Hafer*; var. α) *ſchwarzer Hafer.* Germ. *White, or Black Oats.* Angl. *Avoine cultivée, ou blanche, ou noire.* Gall.

In agris ſeritur et paſſim in agris ſecalinis creſcit. Fl. Iun. Iul.

Vſ. In Norwegia ex farina panis Fladenbrod ſic dictus coquitur.

orientalis. 170. *Auena* panicula coarctata ſecunda, ſpiculis bifloris horizontalibus parallelis, ſeminibus laeuibus. SCHREB. Spicil. p. 52. n. 987.

Türkiſcher ſ. *ungariſcher Hafer.* Germ.

Obſ. Ante paucos annos haec introducta, nunc in *Auenae ſatiuae* agris ſparſim occurrit. Fl. Iun. Iul. Annuum.

ſtrigoſa Retzii. 171. *Auenae* panicula oblonga, ſubnutante, ſecunda; floſculis geminis apice biariſtatis, dorſo ariſta geniculata. RETZ. Obſerv. BOTT. Faſc. I. pag. 11. n. 13. SCHREB. Spicil. p. 52. n. 988.

Auena ſtrigoſa paniculata, calycibus bifloris, floſculis pedicellatis apice biariſtatis, dorſo ariſta geniculata. RETZ. Flor. Scand. p. 20. n. 130.

Spitzhafer; *grauer Hafer.* Germ.

Inter Auenam ſatiuam et Hordeum paſſim creſcit. Fl. Iun. Annuum.

Obſ. Ill. SCHREBERVS paniculam dicit contractam, e contrario Ill. RETZIVS iure meritoque ſubnutantem. Pedunculi 1—4 flori, ſcabri. Gluma corollina, maturo ſemine nigro. Semen altero apice barbatum. Culmus et folia nuda. Statura prioris, ſed panicula ramis paullo laxioribus ſpiculis gracilioribus, ab illa differt.

Loefflingiana. 172. * *Auena* panicula contracta, floſculis binis; altero pedunculato, apice biariſtatis, dorſa ariſta reflexa. LOEFFL. LINN. Syſt. Edit. REICH. Tom. I. pag. 222. n. 5.

Auena

Auena dubia paniculata, calycibus ſubtrifloris: floſculo infimo terminali ariſta erecta, reliquis apice biariſtatis, dorſali ariſta reflexa. LEERS. Herborn. p. 41. n. 89. T. IX. f. 3.

Löfflingiſcher Hafer. Germ.

In agris elatioribus arenoſis auenaceisque inter ſegetes *nach Schönau*, *Nauendorf*, *Rückmarsdorf* et *Kleindölzig* praeterito anno reperi. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Culmi ſpithamaei, 2 — pedales; erecti, tenues, glabri. *Folia radicalia* pauca, anguſtiſſima, breuia, glabra. *Folia culmea* leuiter ventricoſa; quaſi ſubulata, ſubaſpera. *Panicula* pauciflora, coarctata. *Cal. exterior* 5 — neruius; *interior* floſculis duplo longior, 7 — neruius.

173. *Auena* paniculata; calycibus trifloris; floſculis omnibus ariſtatis; receptaculis barbatis. LINN. Syſt. p. 122. n. 8 SCHREB. Spicil. p. 53. n. 989. Eiusd. Agroſt. p. 109. t. 15. LEERS t. 9. f. 4. fatua.

Wind-Schwarzhafer; *wilder-taub-Bruchhafer*. Germ. *Bearded Oat-graſs*. Angl. *Avoine follette*, *ou Averon*. Gall.

In agris inter ſegetes copioſe. Fl. Iun.

Obſ. Semina pecora non guſtant. Hoc gramen frumento valde obnoxium, qua de re poſt meſſem eradicandum.

174.* *Auena* ſubſpicata, calycibus ſubtrifloris baſi piloſis, foliis planis pubeſcentibus. LINN. Syſt. p. 122. n. 10. — LEERS n. 91. t. 9. f. 2. pubeſcens.

Harigter Wieſenhafer. Germ. *Rough Oat-graſs*. Angl.

In pratis paſſim *im Roſenthale* et in pratis ad *Kleindölzig* inueni. Fl. Iun.

Obſ. Panicula ſemipedalis, coarctata; florens patula, multiflora. Spiculae teretes, minores, quam in congeneribus, 3—4 — florae. Floſculi baſi piloſi, 5 — neruii, calycis longitudine. Folia vtrinque tactu mollia, ſuperficie ſuperiore pilis albis et molliſſimis obſeſſa.

175. *Auena* panicula laxa, calycibus trifloris breuibus, floſculis omnibus ariſtatis. LINN. Syſt. p. 122. n. 12. flaueſcens.

SCHREB.

SCHREB. p. 54. n. 991. LEYS. n. 94. SCHREB. Agroſt. p. 76. t. 9. LEERS t. 9. f. 3.

Goldhafer; *gelber Hafer*. Germ. *Yellow-Oat*. Angl. *Avoine jaunâtre*, *ou Avenelle blonde*. Gall.

In locis ſiccioribus elatioribusque *ſeitwärts Pfaffendorf vor der erſten Wachsbleiche* dextrorſum *nah Gohlis*, porro *auf dem Gickerlingsberge*, quoque in pratis ſylvaticis *im Roſenthale* copioſe; *auf der Vogelwieſe*, in agrorum verſuris *bei dem* Brandvorwerke, et inter *Meckern* atque *Lindenthal etc.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Panicula flaueſcens anguſta, coarctata mox calycibus 2—floris, mox 3—4—floris. Semina flaueſcentia.

Vſ. Pabulum pecoribus bene ſapidum.

pratenſis. 176. *Auena* ſubſpicata, calycibus quinquefloris. LINN. Syſt. p. 122. n. 19. BOEHM. n. 628. SCHREB. Spicil. p. 53. n. 990. — LEERS n. 92. t. 9. f. 1.

Wieſenhafer; *Aehrenförmiger Hafer*. Germ. *Meadow Oat-graſs*. Angl. *Avenette argentée*, *ou Avoine des près*. Gall.

In pratis ſiccioribus et dumetis, *im* Bieniz, *auf den Wieſen nach den Gonnewitzer Schanzen* et alibi frequens. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Panicula ſpicata, contracta, pauciflora. Ariſta dorſalis longior, verſicolor: dein tortilis nigro et albo colore variegata.

47. ARVNDO. L. G. 99. Schilf ſ. Rohr. *Germ.* Reed-graſs. *Angl.* Roſeau. *Gall.*

phragmites. 177. *Arundo* calycibus quinquefloris, panicula laxa. LINN. Syſt. p. 123. n. 3. BOEHM. n. 624. LEYS. n. 95. LEERS n. 94. t. 7. f. 1.

Gemeines Rohr; *Schilf*; *Pfeifen* ſ. *Deckrohr*. Germ. *Common Reed-graſs*. Angl. *Roſeau vulgaire*. Gall.

In foſſis fere omnibus et lacubus: praecipue *in dem Gerberwaſſer*, *in der Pleiſſe*, *Bahre*, piſcinisque plurimis et alibi. Fl. Iul. Aug. Perenne.

Vſ. Tectis ſtoreisque hortorum aptum. Foeni ſuccedaneum. Gypſariis pro baſi inſeruiens. Panicu-

lis

lis puellae vtuntur corymbi ad inſtar. Panicula viridi inficit colore. Pecoribus nocet. SCHREB.

178. *Arundo* calycibus vnifloris, panicula erecta, foliis ſubtus glabris. LINN. Syſt. p. 123. n. 4. SCHREB. Spicil. p. 52. n. 986. epigeios.

Land ſ. *Hügel Schilf.* Germ. *Small Reed-graſs.* Angl. *Petit Roſeau.* Gall.

In verſuris *hinter Gohlis* et *Lindenthal*, *am* Bieniz. Fl. Iul. Aug. Perenne.

Obſ. Panicula coarctata, aequali, a priore diſtinguitur. Pabulum praebet in locis ſiccis.

179. *Arundo* calycibus vnifloris laeuibus, corollis lanuginoſis, culmo ramoſo. LINN. Syſt. pag. 123. n. 5. BOEHM. n. 625. LEYS. n. 96. — *Fl. Dan.* t. 280. Calamagroſtis.

Wieſenſchilf; *Rohrgras*; *groſses Rohrgras*; *Federgras*. Germ. *Branched Reed-graſs.* Angl. *Roſeau laineux, ou Leſche.* Gall.

In ſalicetis et dumetis ad vias; in pratis aquoſis *nach Schönfeld*, in locis ſtagnantibus *bei Pfaffendorf* et alibi frequens. Fl. Iul. Aug.

Obſ. Differt ab antecedente, panicula tenuiori, breuiter acuminato, calycibus ſtramineis.

Vſ. Pabulum in paludibus praeſtans. LINN.

48. CYNOSVRVS. L. G. 93. Kammgras. *Germ.* Dog's Tail-graſs. *Angl.* Crételle. *Gall.*

180. *Cynoſurus* bracteis pinnatifidis. LINN. Syſt. p. 116. n. 1. BOEHM. n. 637. LEYS. n. 102. *Fl. Dan.* t. 238. SCHREB. Agroſt. p. 69. t. 8. f. 1. STILLING. Fl. miſc. t. 11. LEERS t. 7. f. 4. SCHVHR. t. 15. criſtatus.

Gemeines ſ. *gefiederter Kammgras.* Germ. *Creſted-Dog's Tail-graſs.* Angl. *Crételle.* Gall.

In pratis *im Roſenthale*, et pratis *Schoenfeldicis* copioſe, paſſim in humidis, *auf der Viehweide nach dem Zſchocherſchen Holze*; porro in locis ſiccioribus *auf dem Gickerlingsberge*; *ad Templum St. Theclae*; *im* Bieniz; *vor dem Windmühlenthore nach den Straſſenhäuſern und dem Geſundbrunnen zu*; et alibi in verſuris elatioribus. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Oues hoc gramine libenter veſcuntur.

181.

caeruleus. 181. *Cynoſurus* bracteis integris, ſpicis ſubouatis. LINN. Syſt. pag. 117. n. 4. BOEHM. n. 636. LEYS. n. 130. JACQ. Miſc. Vol. II. p. 66. Icon. rar.

Blaues Kammgras. Germ. *Blue Dog's Tail-Graſs.* Angl. *Crételle bleu.* Gall.

In montoſis ſterilioribus *auf dem Bieniz,* porro *auf den Sandbergen vor Rückmarsdorf* et *Nauendorf* paſſim. Fl. April. Mai.

II. SPICATA.

a) *Spica teretiuſcula, floribus vagis.*

49. PHLEVM L. G. Lieſchgras. *Germ.* Cat's Tail-graſs. *Angl.* Fleau, ou Maſſette. *Gall.*

pratenſe. 182. *Phleum* ſpica cylindrica longiſſima ciliata, culmo erecto. LINN. Syſt. pag. 107. n. 1. BOEHM. n. 601. SCHREB. Agroſt. p. 102. t. 14. KERN. B II. p. 111. t. 196. LEERS Herborn. t. 3. f. 1. SCKVHR. t. 10.

Wieſenlieſchgras; Timotheusgras der Engländer; Wieſenfuchsſchwanz. Germ. *Timothis-graſs, or Meadow Cat's Tail-graſs.* Angl. *Maſſette ou Fleau des prés.* Gall.

In ſyluis pratenſibus, *im Roſenthale, bei Sommerfeld, Grasfeld, Grasdorf,* ad *Templum St. Theclae,* in verſuris verſus *Schönfeld* et alibi frequens. Fl. Iun. Iul.

Eſt pabulum optimum ab Anglis maxime cultum. Attamen bobus, ouibus capriſque aduerſum.

nodoſum. 183. *Phleum* ſpica cylindrica, culmo adſcendente; foliis obliquis; radice bulboſa. LINN. Syſt. p. 108. n. 3. BOEHM. n. 602. LEERS t. 3. f. 2. SCHREB. Agroſt. t. 14. f. 3. 4. *Fl. Dan.* t. 380.

Knotigtes Liſchgras. Germ. *Bulboſe Cat's Tail-graſs.* Angl. *Fleau noueux.* Gall.

In verſuris ſiccioribus, arenoſis elatioribusque, *in der Sandgrube, bei den Straſſenhäuſern,* et ad viam verſus *Skeuditz* alibique frequens. Fl. Iun. in Auguſtum vsque.

Obſ.

Obſ. LINNAEVS hoc cum priori coniunxit et Ill. SCHREBERVS omnes *Phlei* ſpecies in vnicam redigere ſtuduit.

b) *Spica diſticha: Receptaculo ſubulato, dentato.*

50. ELYMVS. L. G. 102. Haargras. *Germ.* Wheat-graſs. *Angl.* Elime. *Gall.*

184. *Elymus* ſpica nutante, arcta, ſpiculis rectis inuolucro deſtitutis: infimis geminis LINN. Syſt. p. 125. n. 5. LEERS t. 12. f. 4. SCKVHR. t. 19. caninus.

Triticum caninum radice perenni, ſpica ſubnutante, ſpiculis erectis, ariſtis longiſſimis. SCHREB. Spicil. p. 51. n. 983.

Hundshaargras; *Hundeweizen*; *rothe Queckenwurzel.* Germ. *Bearded Wheat-graſs.* Angl. *Elime des ſables.* Gall.

In vmbroſis copioſe *im Roſenthale*, *Univerſitätsholze*, in pratis *hinter Reichels Garten* aliisque nemoribus. Fl. Iun.

185. * *Elymus* ſpica erecta, ſpiculis bifloris, inuolucro aequalibus. LINN. Syſt. pag. 125. n. 8. WIGG. Primit. Holſ. p. 11. Europaeus.

Hordeum ſpicis rigidis cylindricis, calycinis, glumis ariſtatis. HALL. Helv. n. 1527.

Hordeum cylindricum. MVRR. prodrom. Goetting. 43.

Europäiſches Haargras; *Roggengras.* Germ. *Elime d'Europe.* Gall.

In ſyluaticis locis *im Univerſitätsholze* rariſſime mihi occurrit anno 1788. Fl. Iul. Aug.

51. LOLIVM. L. G. 101. Lolch. *Germ.* Darnel. *Angl.* Ivroi. *Gall.*

186. *Lolium* ſpica mutica, ſpiculis compreſſis multifloris. LINN. Syſt. p. 124. n. 1. BOEHM. n. 645. *Fl. Dan.* t. 740. SCHREB. Agroſt. II. p. 79. t. 37. LEERS t. 12. fig. 1. α. perenne.

Ausdauernder Lolch; *Wieſen-ſüſſer-Lolch*; *Wintertreſp*; *Dünkelſpelzen*; *Taubenkorn.* Germ. *Red Darnel-graſs.* Angl. *Pain-vin*; *Ivroie vivace, ou Fauſſe Ivraye* Gall.

Ad ſemitas, verſuras vbique, in paſcuis, pomariis. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Pabulum equis tantummodo bonum. In pratis Anglorum praeſtans pabulum.

temulentum 187. *Lolium* ſpica ariſtata, ſpiculis compreſſis multifloris. LINN. Syſt. p. 127. n. 3. BOEHM. n. 646. *Fl. Dan.* t. 106. SCHREB. Agroſt. II. pag. 74. t. 36. LEERS tab. 12. f. 2. SCKVHR. t. 15.

Taumellolch; *Sommerlolch*; *Tollgerſte*; *Tollkorn*; *Schwindelhafer*; *Sommertreſp*; *Toeberich*; *Twalch*; *Trunkenwaizen.* Germ. *Darnel.* Angl. *Ivroie enivrante.* Gall.

In agris ſecalinis et hordeis inter ſegetes maxime *vor dem Schönfelder Pförtchen etc.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Hominibus animalibusque obnoxium et venenum Guſtata ſemina temulentiam et fere caecitatem inducunt. LINN. Interdum ſemina cereuiſiis temulentis imprudenter adduntur

52. SECALE. L. G. 103. Roggen. *Germ.* Rye. *Angl.* Seigle. *Gall.*

cereale. 188. *Secale* glumarum ciliis ſcabris. LINN. Syſt. p. 125. n. 1. BOEHM. n. 618.

Var. α) *Secale* hybernum maius, foliis latioribus. BLACKW. t. 424. KERN. B. II. p. 95. tab. 158. SCKVHR. tab. 19.

β) *Secale* vernum minus, foliis anguſtioribus.

Winter- und Sommerroggen; *Korn*; *Iohanniskorn*; *Aegyptiſches* ſ. *Ieruſalemskorn.* Germ. *Common Rye.* Angl. *Seigle commun.* Gall.

Obſ. Hoc gramen in Creta et Siberia ſponte creſcere fertur. Farina ſeminum pani in Europa inſeruit; porro ex iis ſpiritus frumenti, qui ruſticis nectar eſt, deſtillatur. Semina toſta potus Caffeae ſuccedaneum pauperibus. Emplaſtrum de cruſta panis diuerſimode vſurpatur.

53.

53. TRITICVM. L. G. 105. Weizen. *Germ.* Wheat. *Angl.* Froment. Gall.

a) *Annua.*

189. *Triticum* calycibus quadrifloris, ventricoſis, glabris, imbricatis, ariſtatis. LINN. Syſt. pag. 126. n. 1. BOEHM. n. 619. aeſtiuum.

Triticum ariſtatum ſ. ariſtis longis. BLACKW. t. 40. f. 4. 5.

Sommerweizen. Germ. *Blé tremois ou Froment d'été.* Gal.

In agris ſeritur. Fl. Iun.

190. *Triticum* calycibus quadrifloris, ventricoſis, laevibus, imbricatis, ſubmuticis. LINN. Syſt. p. 126. n. 2. BOEHM. 620. hibernum.

Triticum ariſtis carens. BLACKW. t. 40. f. 1—3.

Pharm. *Amylum.*

Winterweizen. Germ. *Starch.* Angl. *Froment d'hiver.* Gall.

Seritur in agris. Fl. maturius priori.

Vſ. Farina pani, placentis, cereuiſiae, ſpiritibus etc. inſeruiens. Vſtilagini ſaepius expoſitum.

b) *Perennia.*

191. *Triticum* calycibus quadrifloris, ſubulatis, acuminatis; foliis planis. LINN. Syſt. p. 127. n. 11. BOEHM. n. 621. BLACKW. tab. 537. (ſub *Gramine canino*). *Fl. Dan.* t. 748. SCHREB. Agroſt. P. II. p. 24. tab. 26. f. I. III. SCKVHR. t. 20. repens.

Pharm. *Graminis minoris Radix.*

Quecken ſ. Hundsgras; *Graswurzel.* Germ. *Quichgraſs, or Couchgraſs.* Angl. *Froment rampant, ou Chiendent officinal.* Gall.

In agris et cultis frequens, in verſuris, hortis, porro ad ſepes et muros fere vbique, e. g. *im Poetengange*; in Serto *bei dem Schneckenberge etc.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Herba et radix canibus vomitum excitant. In annonae caritate radix exſiccata pani inſeruit. In nonnullis regionibus ſuccus ex radicibus exprimitur ad

 apes

apes paſcendos. Radix exſiccata vi nutriente, mundificante purganteque gaudet. Agricolis inuiſum.

54. HORDEVM L. G. 104. Gerſte. *Germ.* Barley. *Angl.* Orge. *Gall.*

vulgare. 192. *Hordeum* floſculis omnibus hermaphroditis ariſtatis: ordinibus duobus erectioribus. LINN. Syſt. p. 125. n. 1. BOEHM. n. 620. — BLACKW. t. 423. SCHINZ. t. 13. f. 16. α. *Hordeum* coeleſte polyſtychum hybernum. BOEHM. n. 623. Var.

Pharm. *Hordeum mundatum* ſ. *perlatum*, ſ. *Sem. excorticata.*

Gemeine ſ. *vierzeilige Gerſte*; *kleine Gerſte.* Germ. *Common Barley.* Angl. *Orge vulgaire, ou Eſcourgeon.* Gall.

diſtichon. 193. *Hordeum* floſculis lateralibus maſculis muticis, ſeminibus angularibus imbricatis. LINN. Syſt. p. 125. n. 3. — BLACKW. t. 423.

Zweizeilige ſ. *groſse Sommergerſte*; *Ziegelgerſte.* Germ. *Long-eared Barley.* Angl. *Orge diſtique, ou Pamelle.* Gall.

Hae duae ſpecies, praecipue poſterior in agris circa Lipſiam et pagos ſeruntur. Illa floret Iunio, haec Iul.

Obſ. Hordeum diſtichon ad *Samaram Tatariae* fluvium ſponte creſcere fertur.

hexaſtichon. 194. *Hordeum* floſculis omnibus hermaphroditis ariſtatis, ſeminibus ſexfariam poſitis. LINN. Syſt. p. 125. n. 2.

Sechszeilige Gerſte; *Rothgerſte.* Germ. *Squáre, or Bear-Big Barley.* Angl. *Orge quarrée*; *ou groſſe Orge.* Gall.

Paſſim in agris cultis inter Hordeum vulgare mihi occurrit. Fl. aeſtate.

murinum. 195. *Hordeum* floſculis lateralibus maſculis ariſtatis; inuolucris intermediis, ciliatis. LINN. Syſt. p. 126. n. 7. BOEHM. n. 622. *Fl. Dan.* t. 629. SCKVHR. t. 19.

Mäuſegerſte; *Taubgerſte*; *Katzenkorn.* Germ. *Orge des murs.* Gall.

In ruderatis et ad muros tramitesque copioſe. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Pabulum ouibus. *Gled.*

196. *Hordeum* floſculis lateralibus, ſterilibus, filiformibus, ariſtatis, dorſo glabris; inuolucris ſetaceis ſcabris. SCHREB. Spicil. p. 148. n. 1167. ſecalinum.

Taube-Mäuſegerſte; *Korngras*. Germ. *Orge Seigle*. Gall.

In ſiccis verſus *Ketſchau*. Fl. Mai. Iun.

Obſ. Ab *Hordeo murino*, foliis mollioribus, piloſis; ſpica minori tenuiorique, inuolucris minoribus, minime ciliatis, differt.

B. FLORE MONOCLINO.

Calamariae.

55. CAREX. L. G. 1137. Riedgras. *Germ.* Carex. *Angl.* Caret ou Laiche. *Gall.*

* *Spica vnica ſimplici.*

197. *Carex* ſpica ſimplici androgyna, ſuperne maſcula; feminibus reflexis teretibus, ouato acuminatis. pulicaris.

Carex pulicaris. LINN. Syſt. p. 842. n. 3. BOEHM. n. 673. LEERS t. 14. f. 1.

Flöhriedgras. Germ. *Flea Carex.* Angl. *Caret pucier.* Gall.

In pratis paludoſis, *im Roſenthale* et in pratis *Schoenfeldicis etc.* frequens. Fl. Mai. Iun.

** *Spicis androgynis.*

198. *Carex* ſpicis compoſitis, ſpiculis androgynis, ouato—acutis; inferioribus remotioribus, foliolo longiori inſtructis, culmo triquetro. LINN. Syſt. p. 843. n. 8. BOEHM. n. 674. — *Fl. Dan.* tab. 425. LEERS n. 706. t. 14. arenaria.

Pharm. *Rad. Graminis maioris* ſ. *Caricis arenariae.*

 Sand-

Sandriedgras; *teutſch Saſaparill.* Germ. *Sea Carex.* Angl. *Caret ſablin.* Gall.

In locis vliginoſis ante pagum *Schönfeld* paſſim. Fl. Mai. Iun.

Obſ. Stigma 2 — fidum, ſpiculae ſeſſiles. Radix recens vulnerata odorem Terebinthinae venetae ſimilem ſpargens: ſaepius loco Saſſaparillae a Pharmacopolis venditur.

diſticha. 199. *Carex* ſpica compoſita ſubdiſticha, ſpiculis ouatis ſubimbricatis androgynis, folio longiori inſtructis, culmo triquetro. LEYS. n. 937. SCHREB. Spicil. p. 63. n. 674.

Carex diſticha ſpica compoſita, ſpiculis ex ſubrotundo-ouatis, numeroſis, confertis, in ſummo ſaepe cohaerentibus, ſeſſilibus, androgynis, nudis. *Pollich. pal.* Tom. II. p. 562. n. 875.

Zweiſeitiges Riedgras Germ. *Caret diſtique.* Gall.

In ſyluaticis *im Roſenthale*, *Gonnewitzer Holze*, alibique. Fl. Mai. Iun.

Obſ. Differt a priori, ſpicis remotioribus, ſpiculis ſubdiſtichis magis obtuſis, bractea ſpica longiori et foliis anguſtioribus.

leporina. 200. *Carex* ſpica compoſita, ſpiculis ouatis, ſeſſilibus, approximatis, alternis, androgynis, nudis. LINN. Syſt. p. 843. n. 10. BOEHM. n. 667. LEYS. n. 938. LEERS n. 707. f. 6.

Haſenriedgras. Germ. *Naked Carex.* Angl. *Caret des lievres.* Gall.

In pratis humidis *im Roſenthale* copioſe et in pratis *Schoenfeldicis*, etiam *auf den Wieſen nach Lindenau*; et ad viam publicam *nach Wölkau* et in foſſiculis vbique. Fl. Mai. Iun.

vulpina. 201. *Carex* ſpica ſupra decompoſita, inferne laxiore; ſpiculis ouatis androgynis, glomeratis. LINN. Syſt. p. 843 n. 11. BOEHM. n. 666. LEYS. n. 940. LEERS n. 708. Tab. 14. f. 5. *Fl. Dan.* t. 308.

Fuchsriedgras; *Waſſercyperngras.* Germ. *Great Carex.* Angl. *Caret des Renards.* Gall.

In paluſtribus, *im Roſenthale*; in foſſis inundatis circa pagos vbique in viis publicis haud infrequens; praecipue *nach Düben* et *Pomſen zu.* Fl. Mai. Iun.

Obſ.

Obſ. Culmus craſſus, firmus, triangularis; ſtigma 2— fidum.

202. *Carex* ſpica compoſita, diſticha, nuda; ſpiculis androgynis, oblongis, contiguis, culmo nudo. LINN. Syſt. pag. 843. n. 12. SCHREB. pag. 63. n. 675. BOEHM. n. 675. LEYS n. 941. brizoides.

Zittergrasähnliches Riedgras. Germ. *Rough Carex.* Angl.

In nemoribus vmbroſis *im Roſenthale*, *Streitholze* et *auf den Gerberwieſen.* Fl. Iun.

203. *Carex* ſpica compoſita, diſticha, nudiuſcula: ſpiculis contiguis, androgynis, teretibus, erectis, culmo ſuperne nudo. LEYS. n. 939. SCHREB. Spicil. p. 63. n. 1010. praecox.

Frühzeitiges Riedgras. Germ. *Early Carex.* Angl.

In locis graminoſis ſiccioribus, in horto *Reicheliano*, *im Bieniz*, ad *Gonnewitz bei der Kirche*, ad *Gautſch* et alibi. Fl. Mart. April.

204. *Carex* ſpiculis ſubouatis, ſeſſilibus, remotis androgynis, capſulis acutis diuergentibus, ſpinoſis. LINN. Syſt. pag. 843. n. 13. BOEHM. n. 672. LEYS. n. 942. muricata.

Carex muricata ſpiculis ſubouatis ſeſſilibus remotis androgynis, ſuperne maſculis, inferne femineis, capſulis acutis bicuſpidatis. WILD. Prodr. Berol. n. 94.

Zugeſpitztes Riedgras. Germ. *Prikly Carex.* Angl. *Caret hériſſé.* Gall.

In nemoroſis humidis *zwiſchen dem Schambergiſchen Hölzgen*, et ad *Lindenau.* Fl. Mai. Iun.

205. *Carex* ſpiculis ſeſſilibus, remotis androgynis, capſulis ouatis, teretiuſculis, muticis, diuaricatis. LINN. Syſt. p. 844. n. 14. SCHREB. Spic. p. 64. n. 1011. loliacea.

Lolchartiges Riedgras. Germ.

In vdis *an der Ziegelſcheune bei Meisdorf.* Fl. Mai. Iun.

206. *Carex* ſpiculis ouatis, ſubſeſſilibus, remotis, androgynis: bracteis culmum aequantibus. LINN. Syſt. p. 844. n. 15. SCHREB. p. 64. n. 1012. — LEERS n. 710. *Fl. Dan.* t. 370. remota.

Entfernte Segge ſ. *Riedgras.* Germ. *Long-leaved Carex.* Angl. *Caret écarté.* Gall.

In nemoribus humidis vmbroſisque, *im Roſenthale, Gonnewitzer, Gautſcher Holze.* Fl. Mai. Iun.

Obſ. Spica breuis. Stigma bifidum Folia carinata.

elongata. 207. *Carex* ſpiculis oblongis, ſeſſilibus, remotis, androgynis, capſulis ouatis, acutis. LINN. Syſt. p. 844. n. 16. BOEHM. n. 676.

Langes Riedgras. Germ. *Long-ſpicked Carex.* Angl. *Caret alongé.* Gall.

In pratis humidis et ſylueſtribus *im Roſenthale,* porro inter *Groſszſchöcher* eiusque ſyluam Fl. Mai Iun.

Obſ. Spica vniuerſalis oblonga 8—10— flora. Capſula oblonga, obſoleta trigona, in apicem longum producta.

paniculata. 208. *Carex* racemo compoſito; ſpiculis androgynis. LINN. Syſt. p. 844. n. 18. MICH. gen. 68. t. 33. f. 7.

Carex ſpica paniculata, androgyna; culmo triquetro; ſpiculis ſeſſilibus, ouato acuminatis. BOEHM. n. 674.

Quaſtenförmiges Riedgras. Germ. *Panicled Carex.* Angl. *Caret en panicule.* Gall.

In paluſtribus ſyluaticisque frequentiſſime *im Roſenthale, Streitholze.* Fl. Mai. Iun.

*** *Spicis ſexu diſtinctis; femineis ſeſſilibus.*

flaua. 209. *Carex* ſpicis confertis, ſubſeſſilibus, ſubrotundis; maſcula lineari; capſulis acutis, recuruis. LINN. Syſt. p. 844. n 21. BOEHM. n. 768. LEERS n. 714. t. 15. f. 6. (male expreſſa).

Gelbes Riedgras. Germ. *Yellow Carex.* Angl. *Caret jaune.* Gall.

In pratis humidis et locis ſpongioſis, *an dem Eutritzſcher Graben, nach Gohlis,* in pratis *Schoenfeldicis* atque *auf den Roſenthaler Wieſen.* Fl. Mai. Iun.

Obſ. Stigma trifidum. Capſulae ventricoſae, ſtriatae, in apicem oblongum bifidum terminantes.

digitata. 210. *Carex* ſpicis linearibus, erectis; maſcula breuiore inferioreque; bracteis aphyllis, capſulis diſtantibus. LINN. Syſt. pag. 844. n. 23. BOEHM. n. 670. LEYS. n. 946. LEERS n. 715. t. 16. f. 4.

Fin-

Fingerförmiges Riedgras. Germ. *Digitated Carex.* Angl *Caret digité.* Gall.

In locis accliuioribus, campeſtribus, *am Bieniz.* Fl. April. Maio.

211. *Carex* ſpicis femineis ſeſſilibus, ſubſolitariis ouatis maſculae approximatis; culmo nudo; capſulis pubeſcentibus. LINN. Syſt. p. 844. n. 24. SCHREB. Spicil. p. 65. n. 1014. LEYS. n. 947. LEERS n. 716. t. 16. f. 6. *Fl. Dan.* t. 444. montana.

Bergriedgras. Germ. *Mountain-Carex.* Angl. *Caret des montagnes.* Gall.

In accliuibus *am Bieniz* et ad aedem *St. Theclae.* Fl. April. Maio.

Obſ. Spicula maſcula terminalis erecta, oblonga; ſquamis fuſcis, obtuſis, neruo luteo. Spiculae foemineae duae (rariſſime vna) approximatae, ſeſſiles, ouatae, breuiores, pauciflorae et maturitate nigrae. Capſulae ſubtrigonae, gibbae, pilis albidis obſitae. Culmi ſpithamaei, ſubnudi, laeues, filiformes.

212. * *Carex* ſpica maſcula oblonga, femineis ſeſſilibus inferiore folio proprio breuiore. LINN. Syſt. p. 845. n. 25. LEERS n. 718. t. 16. f. 5. filiformis.

Haarförmige Segge. Germ. *Filiform-Carex.* Angl

In locis nemoroſis, *im Roſenthale* paſſim mihi occurrit. Fl. April. Maio.

Obſ. Spica macula terminalis. Spicae femineae 2—3— approxmatae, oblongae, breues, ſeſſiles; ſquamis fuſcis, oblongis. Capſulae ſubhirſutae, confertae.

213. *Carex* ſpicis femineis ſubpedunculatis; capſulis ſubgloboſis tomentoſis. LINN. Syſt. pag. 847. n. 25. SCHREB. p. 65. n. 1015. LEYS. n. 948. LEERS n. 717. t. 15. f. 7. tomentoſa.

Welligtes Riedgras. Germ.

In nemoribus elatioribus, *auf dem Bieniz.* Fl. Mai. Iun.

Obſ. Folia radicalia, anguſta, ſubcarinata, ſuperne ſcabra, inferne leuiter pubeſcentia. Capſulae 15—20, ſubgloboſae, albido — villoſae, in apicem bifidum breuem productae.

 ****

**** *Spicis ſexu diſtinctis; femineis pedunculatis.*

limoſa. 214. * *Carex* ſpicis ouatis pendulis: maſcula longiore erectiore, radice repente. LINN. Syſt. p. 845. n. 32. LEYS. n. 953. LEERS n. 719. t. 15. f. 3. *Fl. Dan.* tab. 646.

Schlamm - Riedgras. Germ.

In paſcuis et locis limoſis *bei Kleindölzig* praeterito anno mihi occurrit.

pallefcens. 215. *Carex* ſpicis pendulis; maſcula erecta, femineis ouatis, imbricatis; capſulis confertis, obtuſis. LINN. Syſt p. 845. n. 34. SCHREB. Spicil. pag. 66. n. 1016. LEERS n. 721. t. 15. f. 4.

Blaſſes Riedgras. Germ. *Pale Carex.* Angl. *Caret pâle.* Gall.

In ſyluaticis ſubhumidis ad *Gautſch, Raſchwitz, Meisdorf*, ibidemque in pratis et ad ſepes ad *Abtnaundorf.* Fl. Mai.

Obſ. Stigma 3 fidum. Capſulae confertae, oblongae, trigonae, obtuſiſſimae.

panicea. 216. *Carex* ſpicis pedunculatis, erectis, remotis; femineis linearibus; capſulis obtuſiusculis, inflatis. LINN. Syſt. p. 845. n. 35. SCHREB. pag. 66. n. 1017. LEYS. n. 955. LEERS n. 722. t. 15. f. 5. *Fl. Dan.* tab. 261.

Brodriedgras; Fennichſegge. Germ. *Pink Carex.* Angl *Caret paniſet.* Gall.

In pratis ſpongioſis et vliginoſis fere vbique, *bei Kleindölzig*; *im Roſenthale.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Spica maſcula oblonga ſuperne plerumque floribus femineis. Spicae femineae 2 — 5. Capſulae ventricoſae, obtuſae, bidentatae.

Pſeudo-Cyperus. 217. *Carex* ſpicis pendulis; maſcula erecta lineari; femineis geminatis cylindricis pendulis, capſulis ſulcatis, mucronatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 105.

Carex ſpicis pendulis, pedunculis geminatis. LINN Syſt p. 845. n. 37. BOEHM. n. 663.

Falſch Cyperngras. Germ. *Baſtard Carex.* Angl. *Caret Faux - Souchet.* Gall.

In

In ſtagnis ad viam *nach Schönfeld*; *ſeitwärts Pfaffendorf auf dem Wege nach Gohlis*, porro in foſſis circa pagum *Probſtheide* et alibi frequens. Fl. Mai. Iun.

Obſ. Spicae femineae ſolitariae 2—5, rariſſime 6, cylindriformes. Stigma 3 — fidum. Capſulae ouato — oblongae, glabrae, ſulcatae, mucronatae, apice bifidae.

218. * *Carex* ſpicis erectis, cylindricis, ternis, ſubſeſſilibus: maſcula terminali, culmo triquetro. LINN. Syſt. p. 845. n. 38. LEYS. n. 957. WILDEN. n. 10. Tab. II. fig. 5. caeſpitoſa.

Raſenriedgras. Germ. *Turfy Carex.* Angl. *Caret gazon.* Gall.

In locis caeſpitoſis *bei Kleinzſchocher*, porro *nach dem Bieniz zu*, *bei Belgershayn*, *Powſen* paſſim. Fl. Aeſtate.

Obſ. Stigma modo trifidum obſeruaui.

219. *Carex* ſpicis remotiſſimis, ſubſeſſilibus, bractea vaginali; capſulis angulatis, mucronatis. LINN. Syſt. p. 845. n. 39. SCHREB. Spicil. p. 67. n. 1019. diſtans.

Getheilte Segge. Germ. *Looſe Carex.* Angl. *Caret écarté.* Gall.

In pratis ſubhumidis; *hinter dem Bieniz*; *im Roſenthale*; in pratis *nach Schönfeld.* Fl. Mai.

Obſ. Spicis magis diſtantibus, breuiter pedunculatis; capſulis acutis, a priore differt. Stigma 3 — fidum.

220. *Carex* ſpica maſcula oblonga, femineis ſerioribus, remotis, ſubpedunculatis, paucifloris, culmo foliis breuiore. SCHREB. Spicil. pag. 65. n. 1013. LEYS. n. 952. humilis.

Niedriges Riedgras. Germ.

In locis accliuioribus, *am Bieniz.* Fl. April. Maio.

221. *Carex* ſpicis pendulis, maſcula erecta, femineis cylindraceis, pedunculo longioribus; capſulis acuminatis. HVDS. Angl. 382. SCHREB. pag. 62. n. 669. BOEHM. n. 669. pendula.

Hangendes Riedgras. Germ. *Pendulous Carex.* Angl.

Ad

Ad foſſas paludesque campeſtres, *hinter dem Brandvorwerke* et *Gonnewitz*. Fl. Iun. Iul.

ſyluatica. 222. *Carex* ſpicis pedunculatis pendulis: maſcula erecta; femineis filiformibus, laxis, pedunculo breuioribus; capſulis ouatis, ariſtatis, furcatis. LEYS. n. 962.

Carex ſpicis pendulis: maſcula erecta, femineis filiformibus, pedunculo breuioribus; capſulis ouatis, diſtantibus. HVDS. Angl. 353. SCHREB. Spicil. p. 62. n. 661. BOEHM. n. 661. *Fl. Dan.* t. 704.

Carex veſicaria culmo longiſſimo, ſpicis tenuibus, remotis. LINN. Syſt. Ed. REICH. Tom. IV. p. 114.

Waldriedgras. Germ. *Wood Carex.* Angl. *Caret des bois.* Gall.

In nemoroſis vmbroſis, *im Roſenthale*, *Kanitſch*, *im Zſchocherſchen - Gunndorfer - Gonnewitzer - Univerſitätsholze etc.* Fl. Maio.

Obſ. Stigma 3 — fidum. Capſulae 3 — quetrae, glabrae, ventricoſae; apice bifido.

***** *Spicis ſexu diſtinctis: maſculis pluribus.*

acuta. 223. *Carex* ſpicis maſculis pluribus, femineis ſubſeſſilibus; capſulis obtuſiuſculis. LINN. Syſt. pag. 845. n. 41. BOEHM. n. 665. LEERS n. 723. tab. 16. f. 1.

Var. α) *Carex acuta nigra* foliis anguſtioribus ſpica nigra.

β) *Carex acuta rufa*, maior, foliis latioribus, ſpica rufa.

Spitziges ſchwarz ſ. *ſchwarzbraunes Riedgras.* Germ. *Great broad-leaved brown Carex.* Angl. *Caret aigu noir, ou Laîche noire.* Gall.

In paſcuis humidis et ſterilioribus *auf dem Wege nach Altranſtädt*; *im Stadtgraben zwiſchen dem grimmiſchen und hälliſchen Thore.* Var. α) In pratis humidis *im Roſenthale*, in locis paludoſis et foſſis *vor Merſeburg* copioſe et var. β) in locis paludoſis foſſisque *im Roſenthale, auf dem Wege nach Schönfeld, nicht weit von dem Teiche* copioſe, et alibi. Fl. April. — Iun.

Obſ.

Obſ. Stigma 2 — fidum. Var. α) differt culmo ſpithamaeo, ſpicis omnibus atris, magnis approximatis et feminea ſaepius modo vnica. Var. β) culmo 2—3 pedali, ſpicis omnibus rufis, minus approximatis; femineis plerumque duabus, paſſim tribus.

224. *Carex* ſpicis maſculis pluribus; femineis pedunculatis; capſulis inflatis, acuminatis. LINN. Syſt. p. 845. n. 42. BOEHM. n. 662. LEERS n. 724. *Fl. Dan.* tab. 6-7. veſicaria.

Blaſenſegge. Germ. *Greater Bladder Carex.* Angl. *Caret véſiculaire.* Gall.

In paluſtribus, e. g. in alneto *bei Schönfeld*; in foſſiculis ad *Probſtheide* frequenter, *bei Pfaffendorf*; *Wetteritz*, paſſim et alibi. Fl. Maio.

Obſ. Stigma 3 fidum; ſpicae femineae 3, remotae, oblongae.

Vſ. Pabulum bobus gratum.

225. *Carex* ſpicis remotis; maſculis pluribus, femineis ſubpedunculatis, erectis; capſulis hirtis. LINN. Syſt. p. 846. n. 43. SCHREB Spicil. p. 66. n. 1018. LEERS n. 725. t. 16. f. 3. *Fl. Dan.* t. 379. hirta.

Rauches Riedgras. Germ. *Hairy Carex.* Angl. *Caret hériſſé.* Gall.

In campis arenoſis ad vias *nach Gonnewitz, im Bieniz* et aliis in locis copioſe. Fl. Mai. Iun.

Obſ. Stigma 2 et 3 fidum. Spiculae maſculae 2—3, ſeſſiles, oblongae; femineae 2, remotae, erectae, pedunculatae et ſquamae modo nudae et leues, reliquae partes plantae villis albidis obſitae.

56. SPARGANIVM. L. G. 1132. Ygelsknoſpen. *Germ.*

226. *Sparganium*, foliis erectis lanceolatis, neruo elevato. WILD. Prodr. Berol. n. 116. erectum.

Sparganium foliis erectis triquetris. LINN. Syſt. p. 841. BOEHM. n. 677. LEERS n. 726.

Aufrechte Ygelknoſpe ſ. *Degenkraut.* Germ. *Ruban d'eau.* Gall.

In foſſis, piſcinis ad *Nauendorf bei der Kämmerei*; porro ante pagum *Gothe* et fere vbique, et ad littora

Pliſſae,

Pliſſae, *hinter dem Brandvorwerke und auf dem Wege nach Groſszſchocher*, et in foſſiculis pratorum, porro *im Gerberwaſſer* frequens. Fl. Iun. — Aug.

Vſ. Pabulum bobus gratum; fluuios et lacus pacatos reddit.

57. TYPHA. L. G. 1131. Rohrkolbe. *Germ.* Maſſe. *Gall.*

latifolia. 227. *Typha* foliis ſubenſiformibus, ſpica maſcula feminеaque approximatis. LINN. Syſt. p. 841. BOEHM. n. 678. LEYS. n. 965. *Fl. Dan.* t. 645.

Breitblättrichte Rohrkolben; *Pumpkeulen.* Germ. *Maſſe d'eau.* Gall.

In omnibus fere piſcinis praeprimis prope *Nauendorf bei der Kämmerei*, ante pagum *Gothe* et in ſtagnis frequens, e. g. *in der Prellheide.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Pappo pauperes implent culcitras.

anguſtifolia. 228. *Typha* foliis ſemicylindricis, ſpica maſcula femineaque remotis. LINN. Syſt. p. 841. n. 2. — *Fl. Dan.* t. 815.

Typha paluſtris claua gracili et minor. BOEHM. n. 678. var. 1. et 2.

Schmalblättrichte Kolben; *Teich* ſ. *Liſchkolben.* Germ.

In iisdem locis cum priori, praecipue in piſcinis ad *Lindenthal*, *Gundorf*, *Ehrenberg* et *Gonnewitz*, *Nauendorf*, *Gothe*; in ſyluis paludoſis *in der Prellheide etc.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. In regionibus nonnullis foliis vtuntur victores ad doliorum circulos firmandos.

C. FLORE

C FLORE POLYGAMOIDE.

Paniculata.

α) Calyce 1 — floro.

58. ANDROPOGON. L. G. 1251. Barbon. *Gall.* Blutgras. *Germ.*

229. *Andropogon* ſpicis digitatis plurimis, floſculis ſeſſilibus: ariſtato muticoque, pedicellis lanatis. LINN. Syſt. p. 904. n. 23. SCHREB. Spicil. p. 46. n. 974. Ei. Agroſt. P. II. p. 66. t. 33. JACQ. Fl. Auſtr. V. VI. t. 384. Iſchaemum.

Weiſſes Blutgras. Germ. *European Andropogon.* Angl. *Barbon velu.* Gall.

In locis eleuatis gramineis, iuxta vias publicas poſt *Altranſtädt* ad ſtagnum atque muros *Coemeterii* in paruis elatioribus ſiccisque copioſe; prope *Deidiz* paſſim. Fl. a Iulio in ſerum Autumnum vsque.

β) Calyce 2 — 3 — floro.

59. HOLCVS. L. G. 1152. Roſsgras. *Germ.* Indian Millet. *Angl.* Houque. *Gall.*

230. *Holcus* glumis bifloris nudiusculis: floſculo hermaphrodito mutico; maſculo ariſta geniculata. LINN. Syſt. p. 905. n. 6. SCHREB. Spicil. p. 57. n. 984. (ſub *Aira*) LEERS n. 769. — SCHREB. Agroſt. p. 149. tab. 20. f. 2. mollis.

Weiches ſ. kriechendes Roſsgras. Germ. *Houque molle.* Gall.

In locis arenoſis, ſterilioribus nemoroſisque, *im Bieniz*, *Oberholze*; in pratis ad *Abtnauendorf.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Folia lata, plana, laeuia, ſupra villis raris inſtructa. Calyx inaequalis, ouatus, argute acuminatus, compreſſus, erectus.

231. *Holcus* glumis bifloris villoſis: floſculo hermaphrodito mutico; maſculo ariſta recurua. LINN. Syſt. lanatus.

p. 905.

p. 905. n. 7. BOEHM. n. 616. (ſub *Aira*) LEERS n. 770. SCHREB. Agroſt. p. 145. t. 20. f. 1.

Wollichtes Roſsgras; *Pferdegras*. Germ. *Meadow Soft-graſs*. Angl. *Houque laineuſe*. Gall.

In pomariis, pratis humidis, *im Roſenthale*, in pratis *Schoenfeldicis, auf der Rückmarsdorfer und andern Wieſen*, frequens. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Folia lata, plana vtrinque molliſſimis villis obſita. Calyx 2— florus, obtuſe ouato-acutus, glumis maioribus, oblongioribus, pubeſcentibus, magis coloratis, carina ſetis patulis diſtinctioribus ciliatis.

Vſ. Foenum praebet bonum.

CLAS-

Claſſis IV.

TETRANDRIA

MONOGYNIA.

A FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores* 1 — *petali*, *monoſpermi*, *ſuperi*:
AGGREGATAE.

60. SCABIOSA. L. G. 121. Scabioſe. *Germ.* Scabious. *Angl.* Scabieuſe. *Gall.*

* *Corollulis quadrifidis.*

232. *Scabioſa* corollulis 4 — fidis aequalibus, caule ſimplici, ramis approximatis, foliis lanceolato-ouatis. LINN. Syſt. p. 144. n. 7. BOEHM. n. 159. BLACKW. t. 142. *Fl. Dan.* t. 279. ſuccifa.

Var. α) *Scabioſa* foliis hirſutis ⎫ C. B. P 269.
β) *Scabioſa* foliis glabris ⎭ I. et II.
γ) *Scabioſa* flore carneo in album vergente.

Pharm. *Succiſae* ſ. *Morſus Diaboli* Radix, Herba.

Abbiſs-Scabioſe; *Teufels Abbiſs* ſ. *Anbis.* Germ. *Devil's-Bit*; *Smooth Succiſa.* Angl. *Scabieuſe ſucciſe*; *Mors du diable, ou Remors.* Gall.

In pratis ad *Schönfeld.* Var. α) in pratis poſt pagos *Gunndorf* et *Kleindölzig* inueni, et var. β) *auf dem Gickerlingsberge.* Fl. Iul.

Obſ. Caulis teres, ſtriatus; pilis hirſutis obſitus. Folia in medio leuiter ſerrata.

Vſ. Folia viridi colore et radix luteo tingunt. Flores apibus pabulum, et herba bobus, capris, ouibus, gratum.

aruenſis. 233. *Scabioſa* corollulis 4 — fidis radicantibus, foliis inferioribus pinnatifidis, inciſis; caulinis, dentatis; caule hiſpido. LINN. Syſt. pag. 144. n. 13. BOEHM. n. 160. BLACKW. tab. 185. *Fl. Dan.* tab. 447. SCKVHR. tab. 22.

Pharm. *Scabioſae* Radix, Herba, Flores.

Ackerſcabioſe; *Apoſtemkraut*; *Gliederlänge*; *Grindkraut*; *Nonnenkleppel*; *blaue Kornroſe*; *Wittwenblume.* Germ. *Field-Scabious.* Angl. *Scabieuſe des champs.* Gall.

In pratis *Schönfeldicis* et ad agrorum margines poſt vrbem *Taucham* ſic dictam verſus vineta, aliisque in locis copioſe. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Receptaculum villoſum, villis 12—24. coalitis. Folia radicalia, pinnatifida, ſubintegra, pilis ſcabris obſita.

Vſ. Radix vim diluendi adſtringendique habens. Pabulum pecoribus amabile. Flores apibus. Herba lanam colore tingit viridi.

** *Corollulis quinquefidis.*

columbaria. 234. *Scabioſa* corollulis 5 — fidis, radiantibus; foliis radicalibus ouatis, crenatis; caulinis pinnatis, ſetaceis. LINN. Syſt. pag. 145. n. 16. BOEHM. n. 161. *Fl. Dan.* t. 314.

Klein Apoſtemkraut; *Taubenſcabioſe.* Germ. *Leſſer Field Scabious.* Angl. *Grand Scabieuſe colombaire.* Gall.

In montoſis, ſiccioribus, *im Bieniz* et *auf dem Gickerlingsberge*; porro in Alneto ante *Schönfeld.* Fl. Iul. Aug. Biennis.

Obſ. Color corollae caeruleus. Folia radicalia, paſſim integerrima: caulina pinnata, ſetacea; interdum linearia, integerrima, ouata, longe petiolata.

tenuifolia. 235. *Scabioſa* corollulis ſubquinquefidis radiantibus; foliis radicalibus bipinnatis, anguſtis; caulinis pinnatis, linearibus; petiolis perfoliatis. ROTH. Fl. Germ. P. 1. p. 59. n. 6.

Scabioſa ochroleuca corollulis 5 — fidis radiantibus; foliis bipinnatis linearibus. LINN. Syſt. p. 146. n. 32.

BOEHM.

BOEHM. n. 162. JACQ. Obſerv. III. f. 73. et 74. KERN. p. 109. f. 193.

Var. α) *Scab.* flore ochroleuco.

β *Scab.* flore caeruleo.

Gelblichte l. *wohlriechende thüringiſche Scabioſe.* Germ. *Yellow German Scabious.* Angl. *Scabieuſe à feuilles étroits. ou jaunâtre* Gall.

In montoſis campeſtribusque in via ad *Meckern*; inter *Euteritſch* et *Wetteritſch*, *auf dem Sandberge vor Nauendorf* et *Rückmarsdorf.* Var. β) *im Bieniz* paſſim. Fl. Iul. Aug. biennis.

Vſ. Pabulum ouibus delicatum.

61. DIPSACVS L. G. 120 Karten. *Germ.* Teazel. *Angl* Cardiaire. *Gall.*

236. *Dipſacus* foliis ſeſſilibus ſerratis, paleis recuruatis. LINN. Syſt. p. 143. n. 1. BOEHM. n. 158. BLACKW. t. 50 SCKVHR. t. 21. fullonum.

Weberkarten ſ. *Karteiſchen*; *Tuchmacherdiſtel*; *groſse wilde Kartendiſtel.* Germ. *Fullers-Teazel.* Angl. *Chardon à Bonnetier*; *ou Chardon à Foulon.* Gall.

In ruderatis et ad foſſas *auf dem Wege nach der grünen Schenke*, *hinter dem Täubchen bei dem Anger*; *auf der Pfingſtwieſe etc.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

237. *Dipſacus* foliis connatis ſinuatis. LINN. Syſt. pag. 143. n. 3. BOEHM. n. 158. var. 1. JACQ. Flor. Auſtr. V. 5. t. 403. laciniatus.

Geſchliztblättrige Karten. Germ. *Iagged-leaved Teazel.* Angl. *Chardon*, *ou Cardere à feuilles decoupées.* Gall.

In dumetis et ad ſepes paſſim. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Quoad magnitudinem cum priori conuenit.

238. *Dipſacus* foliis confluentibus et aculeis rigidioribus; floribus pallidis. BOEHM. n. 158. var. 2. ſatiuus.

Zahme Weberdiſtel; *wahre Karietſchen*; *Ygelkopf*; *Frau Venusbad.* Germ. *Cultiued Teazel.* Angl. *Cardere cultivée.* Gall.

In pratorum marginibus poſt *Gunnersdorf, nach der Bürgeraue*, et in multis hortis creſcit. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Flores apibus pabulum. Capita plantae echinata pectinis ad inſtar fullonibus inſeruiunt. Aquam foliis contentam contra leues oculorum morbos laudat BOERHAVIVS.

pilosus. 239. *Dipſacus* foliis petiolatis appendiculatis. LINN. Syſt. p. 143. n. 4. BOEHM. n. 157 JACQ. Flor. Auſtr. V. III. t. 48. BLACKW. t. 124. Virga paſtoris.

Haarigte Kartendiſtel ſ. *kleine runde Kartendiſtel.* Germ. *Stepherds Staff.* Angl. *Cardere velue, ou Verge à Paſteur.* Gall.

Ad ſepes et in pratorum marginibus poſt *Leutſch* et *Parneck*; porro in horto *Boſiano hinter dem Coffeehauſe.* Fl. Iul. Aug.

b) *Flores* I—*petali, monocarpi, inferi.*

62. CENTVCVLVS. L. G. 151. Kleinien. *Germ.* Baſtard Pimpernel. *Angl.*

minimus. 240. *Centunculus* foliis ſuperioribus alternis, ouatis: inferioribus oppoſitis. LINN. Syſt. pag. 158. SCHREB. Spicil. p. 5. n. 892. LEYS. n. 142. *Fl. Dan.* tab. 177. SCKVHR. t. 24.

Kleinſter Centunkel; *Klinker.* Germ. *White-flowering Baſtard Pimpernel.* Angl.

In agris arenoſis vbique, *auf dem Gickerlingsberge*; in montoſis locis ante pagum *Mockau*, porro *bei Mark-* et *Altranſtädt*; *beim Oberholze*, alibique. Fl. Iul. Aug.

63. PLANTAGO. L. G. 148. Wegerich. *Germ.* Plantain. *Gall.*

maior. 241. *Plantago* foliis ouatis, glabris; ſcapo tereti; ſpica ſloſculis imbricatis. LINN. Syſt. p. 155. BOEHM. n. 18. BLACKW. tab. 35. a. *Fl. Dan.* tab. 461. a. SCKVHR. tab. 23.

Var.

Var. α) *Plantago* latifolia glabra minor. C. B. P. 189.

β) *Plantago* caule maximo, folio ſinuato-dentatis.

γ) *Plantago* caule pumilo, foliis integerrimis vel ſerratis.

Pharm. *Plantaginis latifoliae* Herba, Radix, Semina.

Groſser Wegerich ſ. *Wegetritt*; *Schafzunge*. Germ. *Common broad leaued plantain*. Angl. *Plantain large, ou à bouquet*. Gall.

In verſuris, pratis ſiccis, pomariis, ad ſemites vbique. Fl. per totam aeſtatem.

Vſ. Pabulum pecoribus. Flores apibus et ſemina paſſeribus canarienſibus deliciae. Succus vel decoctum contra tabem laudatur. Semina in dyſenteria.

242. *Plantago* foliis ouato lanceolatis, pubeſcentibus, ſpica cylindrica, ſcapo tereti. LINN. Syſt. p. 155. n. 3. SCHREB. Spicil. p. 4. n. 890. *Fl. Dan.* t. 581. a. **media.**

Var. α) *Plantago* latifolia hirſuta minor. C. B. P. 189.

Mittlere Wegebreite; *kleiner* ſ. *weiſſer Wegtritt*. Germ. *Plantain moyen*. Gall.

In ambulacris et ad vias cum priori vbique. Fl. Maio Iun.

Obſ. Folia ouato-oblongo-lanceolata, baſin verſus ſerrata, pilis ſcabris obſita. Scapus nudus, teres, hirſutus. Spica breuior, craſſior et denſior. Antherae violaceae. Pratis valde obnoxia.

243. *Plantago* foliis lanceolatis, ſpica ſubouata nuda, ſcapo angulato. LINN. Syſt. p. 155. n. 6. BOEHM. n. 19. *Fl. Dan.* t. 437. var. β. **lanceolata.**

Var. a) *Plantago* foliis ſeptemneruiis, pedunculo longiſſimo.

b) *Plantago* foliis quinqueneruiis, paulo latioribus, maioribus. BLACKW. t. 14.

c) *Plantago* foliis trineruiis, anguſtiſſimis, minoribus.

Pharm. *Plantaginis minoris* Herba.

Spitziger Wegetritt; Hunds- ſ. Roſsribbe; ſieben-fünf- ſ. dreiâdrigter Wegbreit. Germ *Narrow-leaued Plantain, or Ribwort.* Angl. *Plantain Lancéolée.* Gall.

In pratis, pomariis, verſuris et montoſis ſyluis valde vulgaris. Var. a) in horto Boſiano, b) *im Roſenthale*, c) in ſiccioribus, *in der Obſtallee vor Schleuſig* et *im Bieniz etc* copioſe. Fl. aeſtate.

Vſ. Pabulum ouibus aliisque gratum. Succus expreſſus recens vnguentum exhibet vulnerarium. In radicibus huius Coccione la germanica habitare fertur. Caeterum eaedem vires ac Plantaginis maioris.

maritima. 244. *Plantago* foliis ſemicylindraceis integerrimis baſi lanatis, ſcapo tereti. LINN. Syſt. p. 156. n. 12. SCHREB. p. 4. n. 891. LEYS. n. 126. *Fl. Dan.* t. 243.

Meerwegetritt; Seeſtrandswegerich. Germ. *Plantain des marais.* Gall.

In ſalinis locis, e. g. ad *Ketſchau* iterum magna in copia reperi. Fl Iul. ad Autumnum vsque.

Obſ. Folia craſſa, linearia, glauca, baſi parum lanata. Antherae flauae.

Vſ. Pecoribus praeſtans pabulum. Folia iuniora oleo et aceto condita acetariorum ad inſtar in regionibus nonnullis inſeruiunt

ſubulata. 245. * *Plantago* foliis ſubulatis, triquetris, ſtriatis, ſcabris; ſcapo tereti. LINN. Syſt. p. 156. n. 14. LEYS. n. 120. MORAND. t. 60. f. 5.

Pfriemenförmiger Wegerich; kleiner Krähenfuſs; Schweinekreſſe. Germ. *Subulated Plantain.* Angl.

In locis arenoſis ſalinisque ad *Ketſchau* nuperrime inueni. Fl. Iun. Iul.

c) *Flores monopetali, monocarpi, ſuperi.*

64. SANGVISORBA. L. G. n. 152. Wieſenknopf; Sperbenkraut. *Germ.* Burnet. *Angl.*

officinalis. 246. *Sanguiſorba* ſpicis ouatis breuibus, foliolis cordatis BOEHM. n. 16. LINN. Syſt. n. 158. *Fl. Dan.* tab. 97. SCKVHR. t. 24.

Pharm.

Pharm. *Pimpinellae Italicae* Radix.

Gebräuchlicher Wieſenknopf ſ. *Bibernell*; *groſse* ſ. *falſche Bibernel*; *Blutkraut*; *Bluttropfen*; *Herrgotts-bärtlein*; *teutſche Theriakwurzel.* Germ. *Common or Engliſh wild Burnet.* Angl. *Pimprenelle.* Gall.

In pratis ſiccis humidisque fere vbique, praecipue *auf den Wieſen hinter Reichels Garten*, *auf den Roſenthaler*, *Lindenauer* et *Gunndorfer Wieſen.* Fl. Iul. — Septembr.

Vſ. Pabulum pecoribus ouibusque ſalutare. Herba etiam coriis parandis apta. Radix vulneraria et tonica in dyſenteria et pulmonum vlceribus laudatur.

d) *Flores monopetali*; *fructibus geminis*, *connatis*, *ſuperis.*

STELLATAE.

65. GALIVM. L. G. 132. Labkraut. *Germ.* Ladies-bedſtraw. *Angl.* Caillelait. *Gall.*

* *Fructibus glabris.*

247. *Galium* foliis quaternis, obouatis, inaequalibus, caulibus diffuſis. LINN. Syſt. p. 150. n. 2. BOEHM. n. 9. *Fl. Dan.* t. 423. paluſtre.

Sumpflabkraut; *Sumpfwaldſtroh*; *weis Magenkraut.* Germ. *White Marſh Ladies-bedſtraw.* Angl. *Caillelait des marais.* Gall.

In pratis vmbroſis ſyluaticisque, in alneto ad *Schönfeld*, *im Bienitz* et alibi copioſe. Fl. Iun. Iul. Annuum.

Obſ. Folia caulina ſemper inaequalia, valde obtuſa; inferiora interdum quina, vel ſena; ſuperiora ſemper 4 — terna; floralia bina, paſſim terna.

248. *Galium* foliis ſubquaternis, linearibus laeuibus; caule debili ſcabro, ſeminibus glabris. LINN. Syſt. p. 150. n. 4. BOEHM. n. 12. LEYS. n. 149. montanum.

Berglabkraut; *Bergröthe.* Germ. *Mountain Ladies-bedſtraw.* Angl. *Caillelait des montagnes.* Gall.

 In

In nemoribus montoſis, *auf dem Bieniz* ſparſim mihi occurrit. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Folia ad baſin caulis quaterna vel quina latiora; ſuperiora octona, tenuiora, in apicem acutum deſinentia; ſuprema quina et quoque ſena. Synonymum, quod Cel. BOEHMERVS huc citauit, potius ad *Galium glaucum* reducendum.

vliginoſum. 249. *Galium* foliis ſenis lanceolatis, retrorſum ſerrato-aculeatis, mucronatis, rigidis, corollis fructu maioribus. LINN. Syſt. p. 150. n. 6 SCHREB. p. 3. n. 887.

Moraſtlabkraut; *klein weiſſes Meierkraut.* Germ. *Marſh Gooſe-graſs.* Angl.

In pratis paludoſis vbique, v. c. ad *Schönfeld, Lindenau, Kleindölzig etc.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Folia linearia apice breui acuta; inferiora quaterna; intermedia ſena; ſuprema octona et quina.

ſpurium. 250. * *Galium* foliis ſenis lanceolatis, carinatis, ſcabris, retrorſum aculeatis, geniculis ſimplicibus, fructibus glabris. LINN. Syſt. p. 150. n. 7. LEYS. n. 124.

Unächtes Labkraut; *Baſtardklebrich.* Germ. *Caillelait Aparine.* Gall.

In agris arenoſis inter ſegetes paſſim *nach Gonnewitz*, et in agris *hinter den Gerberwieſen.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Hoc Galium ab aliis pro varitate *Galii Aparines* habetur; ſed ab illa diſtinguitur, caulibus minoribus, vix pedalibus, diffuſis, tenuioribus; geniculis aequalibus, nudis; foliis inferne ſenis; ſuperne quaternis; fructu glabro, vel hiſpido.

verum. 251. *Galium* foliis octonis linearibus ſulcatis, ramis floribus breuibus. LINN. Syſt. p. 150. n. 12. BOEHM. n. 8. BLACKW. t. 35. SCKVHR. t. 23.

Pharm. *Galii lutei* Herba et Flores.

Wahres Labkraut; *gelber Butterſtiel*; *Glied-Lab-Meyerkraut*; *unſer lieben Frauenbett-Wald-Stroh.* Germ. *Common Yellow Ladies-bedſtraw, or Cheeſe Rennet.* Angl. *Caillelait jaune.* Gall.

In pratis et ad vias publicas frequenter. Varietatem vero floribus pallidis, foliis ſenis paulo latioribus, in alne-

to

to ad *Schönfeld* nuperrime inueni. Fl. Iun. Iul. Perenne.

Obſ. Folia caulina linearia, ſulcata, acuta; inferiora octona; ſuperiora decena plurimaque; floralia quina, vel ſena.

Vſ. Comae coagulo lactis miſcentur ad caſeos conficiendos.

252. *Galium* foliis octonis ouato-linearibus, ſubſerratis patentiſſimis, mucronatis, caule flaccido, ramis patentibus. LINN. Syſt. p. 150. n. 13. BOEHM. n. 11. BLACKW. t. 168. *Fl. Dan.* t. 455. Mollugo.

Weiſſes Labkraut; *Groſs* ſ. *Schmalſternmeyerkraut*; *weiſſes Waldſtroh.* Germ. *White Ladies-bedſtraw*; *or Great baſtart Madder.* Angl. *Caillelait blanc ou Petit Muguet.* Gall.

In pratis et ad ſepes ſparſim. Flor. Iun. Iul. Perenne.

Obſ. Caulis angulosſus, glaber; folia caulina latiora, quam in Galiis antecedentibus, glabra, ſupra laete viridia, ſubtus glauca, integerrima; inferiora decena; intermedia ſena et octona; floralia bina, minora, anguſtiora. Flos albus.

Vſ. Pabulum pecoribus ſalutare. Radix rubrotinctoria.

253. *Galium* foliis octonis laeuibus, ſubtus ſcabris: floralibus binis; pedunculis capillaribus, caule laeui. LINN. Syſt. p. 150. n. 14. SCHREB. Spicil. p. 2. n. 13. BOEHM. n. 13. KERN. B. II. p. 106. t. 183. ſyluaticum.

Waldlabkraut; *groſs Waldmeiſter.* Germ. *Wood Ladies-bedſtraw.* Angl. *Caillelait des bois.* Gall.

In ſyluis montoſis, *im Univerſitätsholze*, *im Bieniz*, in ſyluis ad *Sommerfeld*, *Zwenke*, *in der Kämmerei bei Nauendorf in dem Verhaue etc.* copioſe. Flor. Iun. Iul. Perenne.

Obſ. Caulis teres ſ. ſubquadrangularis, erectus. Folia interdum ſena, ſaepius octona. Corollae albae laciniis latiſſimis acutis. — Hanc herbam pro Matriſilua pharmacopeos imperitos ſaepius vendere, Ill. SCHREBERVS monet.

Vſ. Radix pulchro rubro tingit colore.

glaucum. 254. *Galium* foliis octonis linearibus ſubtus glaucis, pedunculis elongatis dichotomis, ſummo caule floriferis, caule glauco laeui. LINN. Syſt. pag. 151. n. 18. SCHREB. Spicil. p. 1. n. 12. BOEHM. n. 12. ESCHENB. Obſerv. Bot. p. 21. n. 9. *Fl. Dan.* t. 609. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. I. t. 81. var. β.

Eiſengraues Labkraut. Germ. *Glaucous Ladies-bedſtraw.* Angl.

In montoſis *auf dem Bieniz* paſſim, et rariſſime prope *Wehliz* et *Rochlitz* Cel. ESCHENB. ante multos annos inuenit. Fl. Iun. Iul. Perenne.

aſperum. 255. *Galium* foliis lineari lanceolatis, ſenis nouenisque, ſubaſperis ariſtatis. POLL. n. 151. (*Galium ſylueſtre*).

Galium foliis ſeptenis cauleque inferne pubeſcentibus, panicula ramis ſtrictis dichotomis. SCHREB. Spicil. p. 3. n. 888.

Rauches Labkraut. Germ.

In locis ſiccioribus montoſisque ad *Lindenthal*, *am Bieniz etc.* Fl. Iun Iul.

Obſ. Caul. debilis, angulatus, decumbens. Folia caulina media plerumque ſeptena, paſſim nouena linearia, apicem verſus paullo latiora; inferiora ſena: infima quina; caeterum integerrima, apice pariter in ſpinulam paruamabeuntia, brigidiuſcula, laete viridia, glabra. Flores albi.

** *Fructibus hiſpidis.*

boreale. 256. *Galium* foliis quaternis lanceolatis, trineruiis, glabris, caule erecto, ſeminibus hiſpidis. LINN. Syſt. p. 151. n. 21. BOEHM. n. 10. LEYS. n. 157.

Mitternächtlich Labkraut; *glatte wilde Wieſenröthe.* Germ. *Croſs-wort Madder.* Angl. *Caillelait du Nord.* Gall.

In nemoroſis, *im Roſenthale*, *im Bieniz*, *Skeudizer Holze.* Fl. Mai. Iun

Obſ. Caul. quadrangularis, erectus, glaber; folia omnia quaterna; quoad magnitudinem inaequalia, plerumque lanceolata, leuiter acuta, glabra, trineruia, paſſim 5 — neruia. —

Vſ.

Vſ. Flores apibus et herba pecoribus pabulum ſalutare Radix rubro tingit colore.

257. *Galium* foliis ſuperioribus nouenis, mediis decenis et inferioribus octonis, lanceolatis, carinatis, ſcabris, retrorſum aculeatis, geniculis villoſis, fructu hiſpido. Aparine.

Galium Aparine foliis octonis lanceolatis, carinis ſcabris retrorſum aculeatis; geniculis villoſis, hiſpidis. LINN. Syſt p. 151. n. 25. BOEHM. n. 6. BLACKW. t. 30. *Fl. Dan.* t. 495.

Var. α) Foliis omnibus ſenis, habitu tenuiori.

Klebkraut; *Zaunreis*; *kleine Kletten*; *Bettlersläuſe*; *Nabelſamen.* Germ. *Cleavers.* Angl. *Grateron ou Riéble.* Gall.

Ad ſepes pagorum et in cultis nemoribusque frequentiſſime, e. g. *im Roſenthale etc.* var. in agris inter ſegetes *vor dem Schönfelder Pförtchen etc.* Fl. Iun. Iul.

Flores parui, albi, ad ramorum apicem faſciculatim poſiti, pedunculis ſublongis inſtructi. Fol. 6 -- 8--na, obverſe lanceolata ſcabra.

Vſ Pabulum bobus, capris et anſeribus. Semina Caffeae ſuccedaneum pauperibus. Radix rubro tinctoria. Ad diſcutiendas ſtrumas cum Axungia trita laudatur herba.

258. *Galium* foliis quaternis, ouatis trineruiis, margine aculeato-ciliatis, ſeminibus hiſpidis. SCHREB. Spicil. p. 2. n. 886. SCKVHR. p. 73. n. 235. ſub *Aſperula laeuigata.* rotundifolium.

Rundblättriges Lab- ſ. *Mayerkraut.* Germ. *Round leaued Madder.* Angl.

In ſyluis vmbroſis *im Bieniz*; *in der Bürgerau*; *im verſchloſſenen Holze*; *im Univerſitätsholze*; *in der Dübenſchen Heide.* Fl. Iun. Iul.

66. ASPERVLA. L. G. 128. Waldmeiſter ſ. Mayerkraut. *Germ.* Woodroof. *Angl.* Aparinette. *Gall.*

259. *Aſperula* foliis octonis lanceolatis, florum faſciculis pedunculatis. LINN. Syſt. pag. 148. n. 1. BLACKW. t. 60. f. 1. et 2. *Fl. Dan.* t. 439. SCKVHR. t. 23. odorata.

Pharm.

Pharm. *Matriſyluae ſ. Hepaticae ſtellatae* Herba.

Wohlriechender Waldmeiſter; *Herzfreude.* Germ. *With ſweet, or white flowers Woodroof.* Angl. *Aſperule odorante*; *Hepatique, ou Reine des bois.* Gall.

In ſyluaticis montoſis, ſparſim *hinter dem Bieniz* conſpexi porro *in der Dübenſchen Heide an der Wittenberger Landſtraſse* copioſe. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Odore ſuaueolenti pellit tineas. Vinum bene odoratum reddit et delicatum. Pabulum praecipue vaccis. Radix rubro inficit colore.

aruenſis. 260. *Aſperula* foliis ſenis, floribus ſeſſilibus terminalibus aggregatis. LINN. Syſt. pag. 148. n. 2. BOEHM. n. 15.

Ackermayerkraut; *kleines blaues Sternkraut.* Germ. *Blue Woodroof.* Angl. *Aſperule des champs.* Gall.

In agris et aruis *hinter dem Gickerlingsberge* et alibi. Fl. Mai. Iun. Annua.

Obſ. Folia floralia numeroſa, margine ciliis obſita, caulina intermedia quina, ſena vel ſeptena; inferiora modo ſena. Fructus glaber.

Vſ. Radix rubro-tinctoria.

tinctoria. 261. * *Aſperula* foliis linearibus, inferioribus ſenis: intermediis quaternis, caule flaccido, floribus plerisque trifidis. LINN. Syſt. p. 149. n. 6. LEYS. n. 160. SCOP. Carn. n. 149. (*Galium tinctorium*).

Färbender Waldmeiſter; *weis Mayerkraut.* Germ. *Swediſh Woodroof.* Angl. *Cinanchine.* Gall.

In ſyluis elatioribus *am Bieniz* paſſim praeterito anno deprehendi. Fl. Mai. Iun.

Obſ. Flos albidus, paſſim carneo-albidus. Caulis quadripedalis, quadrangularis, debilis, flexuoſus. Folia linearia obtuſe acuta; infima ſena; intermedia quaterna; ſuperiora floraliaque bina; haec breuiora, illa longiora.

Vſ. Pabulum ouibus. Lanam et fila lintea rubro tingit colore; dein quoque rubiae tinctorum loco vſurpatur.

cynanchica. 262. *Aſperula* foliis quaternis linearibus: ſuperioribus oppoſitis; caule erecto, floribus quatrifidis. LINN. Syſt. p. 149. n. 8. SCHREB. p. 3. n. 889.

Pharm.

Pharm. *Herba Cynanchica.*

Bräunewurzel; *kleine Färberröthe* ſ. *Waldmeiſter*; *würgend Mayerkraut.* Germ. *Squinancy-wort.* Angl. *Garance de chien*; *ou Herbe à l'eſquinancie.* Gall.

In verſuris, gramine tenui veſtitis, ſiccis ad *Ketſchau.* Fl. Iul. Aug.

Quoad vſum in arte tinctoria cum *Rubia* tinctorum conuenit.

67. SHERARDIA. L. G. 127. Sherardien. *Germ.*

263. *Sherardia* foliis omnibus verticillatis, ſenis, lanceolatis, floribus vmbellatis, ſeſſilibus. aruenſis.

Sherardia foliis omnibus verticillatis, floribus terminalibus. LINN. Syſt. p. 148. SCKVHR. t. 22.

Aſperula foliis ſenis, ſemine dentato. BOEHM. n. 14. *Fl. Dan.* t. 439.

Sherardskraut; *Ackerröthe*; *Ackerſternkraut.* Germ. *Little Field Madder.* Angl. *Sherarde des champs.* Gall.

In agris cultis ad *Gohlis*, *Eutritſch*, *hinter Altranſtädt* alibique. Fl. Iul. Aug.

Flores ex violaceo in rubellum vergentes, *Anth.* violaceae 3 — 4 — pluresque ad caulis ramorumque apicem faſciculatim ſeſſiles, extrorſum foliis verticillatis cincti.

e) *Flores tetrapetali ſuperi.*

68. TRAPA. L. G. 165. Stachelnuſs. *Germ.* Macre. *Gall.*

264. *Trapa* petiolis foliorum natantium ventricoſis, nucibus quadricornibus, ſpinis patentibus. LINN. Syſt. p. 163 n. 2. BOEHM. n. 255. SCKVHR. t. 25. natans.

Pharm. *Aquaticae Nucis* Fructus.

Schwimmende Stachelnuſs, *Spitz-* ſ. *Waſſernuſs*; *Ieſuiternuſs* ſ. *Mütze*; *See-* ſ. *Weihernuſs*; *Waſſerkaſtanien.* Germ. *Ieſuit's-Nut*, *or Water Calthrops.* Angl. *Chataignes d'eau*; *Macre d'eau*; *Trufles d'eau ou Triboule.* Gall.

In

In fluuiis et aquis limoſis, porro in piſcinis ad *Lindeuau, Parneck, Ehrenberg, Wölkau, im Gerberwaſſer etc.* Fl. Iun. Perennis.

Vſ. Nucleus farinaceus pani aptus. Radicem eſſe venenoſam, nonnulli auctores autumant. Folia equis pabulum.

69. CORNVS. L. G. 155. Cornelbaum. *Germ.* Dogwood. *Angl.* Cornouiller. *Gall.*

* *Inuolucratae, vmbellatae.*

maſcula. 265. *Cornus* arborea, vmbellis inuolucrum aequantibus. LINN. Syſt. p. 159. n. 2. BOEHM. n. 258. BLACKW. t. 121. HERITIER Corn. n. 4. SCKVHR. t. 24.

Pharm. *Corni* Fructus.

Gemeiner ſ. *zahmer Kornelbaum*; *Korneliuskirſche*; *Horlsken-Dorlen - Thierlein - Fürwiezel - Horlizenbaum*; *Ruhrbeerſtrauch.* Germ. *Cornelian Cherry - tree.* Angl. *Cournouiller - mal, ou ordinaire.* Gall.

In hortis priuatis et ruſticis, *in der Allee zwiſchen dem grimmiſchen und hälliſchen Thore* atque in ſepibus hortisque valde frequens. Fl. Febr. Fructus Aug. et Sept. matureſcunt. Frut.

Vſ. Flores apibus pabulum. Fructus edules, roborantes. Frutex ſepibus viuis aptus et ambulacra ornat. Lignum duriſſimum. Indos ex hoc ſagittas fabricari refertur.

** *Nudae cymoſae.*

ſanguinea. 266. *Cornus* ramis rectis, foliis ouatis concoloribus, cymis depreſſis. *Heritier* Corn. n. 5.

Cornus ſanguinea arborea, cymis nudis, ramis erectis. LINN. Syſt. p. 159. n. 3. BOEHM. n. 257. *Fl. Dan.* t. 481.

Wilder Kornelbaum; *wilde Dürlizen*; *Härtern*; *Hundsbeerſtrauch*; *Teufelsmettern*; *Rothbeinholz*; *Hartriegel.* Germ. *Common Dogwood or Bloody Twig.* Angl. *Cournouiller ſanguin.* Gall.

In

In ſyluis e. g. *im Roſenthale*, *in der Kämmerei bei Nauendorf*, in dumetis fere omnibus frequens et ad ſepes; *in der Allee vor dem grimiſchen Thore*; in hortis multis, e. g. in hortis, *Trilleriano*, *Lehriano*, *Winkleriano etc.* Fl. Mai. Iun. Frutex.

Vſ. E baccis oleum expreſſum pro lucernis in Italia praecipue agro Tridentino inſeruit. Ligno duro buxi loco tornatores et laniones ad verucula vtuntur.

267.* *Cornus* ramis recuruatis, foliis lato-ouatis, ſubtus canis, cymis depreſſis. HERITIER n. 7. *Sert.* Lipſ. p. 18. n. 20. PALL. Ruſſ. 51. t. 34. alba.

C. *alba* arborea, cymis nudis, ramis recuruatis. LINN. Syſt. p. 159. DV ROI Harbk. I. p. 165.

C. ſylueſtris fructu albo. AMM. Ruth. 198. tab. 32. MILL. ic. t. 104.

C. *tartarica* arborea, foliis oblongo-ouatis neruoſis inferne albis, floribus corymboſis terminalibus. MILL. dict. n. 7.

In dumetis poſt pagum *Stötteritz* prope hortum *Weiſianum*; *auf der Inſul* prope hortum ad pagum *Groſswölkau*, paſſim praeterea in hortis plurimis ſubvrbanis et quoque in *Serto* nuperrime culta. Frutex autem ſponte creſcit in *Sibiria* et America ſeptentrionali. Floret apud nos bis et paſſim ter anno. Ramuli conſpicui verſus Autumnum et maxime Ver colore praediti ſunt pulcherrime rubro.

f) *Flores apetali, inferi.*

70. ALCHEMILLA. L. G. 177. Sinau; Frauenmantel. *Germ.* Ladies mantle. *Angl.* Pied de Lion. *Gall.*

268. *Alchemilla* foliis lobatis, palmatis, ſerratis. LINN. Syſt. p. 166. BOEHM. n. 551. BLACKW. t. 72. *Fl. Dan* t. 693. SCKVHR. t. 26. vulgaris.

Pharm. *Alchemillae* Radix, Herba.

Gemeiner Sinau; *Löwentappe*; *Alchemiſtenkraut*; *Frauenmantel*; *unſer lieben Frauennachtmantel.* Germ. *Common Ladies mantle.* Angl. *Pied de Lion vulgaire.* Gall.

In

In paſcuis et ſyluaticis ſpongioſis ac graminoſis *im Roſenthale* et *Streitholze* alibique. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Pabulum pecoribus optimum. Coriis parandis apta. Decocta huius herbae Alchemiſtae ſuperſtitioſi vſurpantur.

D I G Y N I A.

71. APHANES. L. G. 178. Ohmkraut. *Germ.* Parsley — Piert. *Angl.*

aruenſis. 269. *Aphanes* hirſuta foliis trilobatis; lobis tripartitis et bipartitis. LEERS. Herborn. n. 122. ſub *Alchemilla Aphanes.*

Aphanes aruenſis. LINN. Syſt. pag. 167. BOEHM. n. 552. SCKVHR. t. 26.

Ackerohmkraut; *klein Frauen-* ſ. *Marienmäntelchen.* Germ. *Perchepier.* Angl.

In agris inter ſegetes *hinter Boſens Garten*, in iisdem locis elatioribus *bei dem Gickerlingsberge*; in agris verius *Gonnewitz*, valde frequens verſus *Gohlis*, *Eutritſch* et alibi. Flor. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Quanta controuerſia quoad ſtaminum numerum, inter omnes fere botanicos ſit, conſtat. Alii enim modo vnicum, ad quos SCKVHRIVS et TIMMIVS pertinent: alii, et fere plurimi, 4, iure meritoque ſtatuunt. Si fides mihi ſit apud naturae curioſos, fateor, partibus eiusdem maſculinis, toties per lentem examinatis, me ſaepius 4 ſtamina obſeruaſſe, quamquam etiam modo vnicum, modo duo ſtamina, paſſim vidi.

Vſ. Planta aperiens vrinam excitat et menſtrua retenta prouocat.

72. CVSCVTA. L. G. 182. Seide. *Germ.* Dodder. *Angl.* Goutte. *Gall.*

Europaea. 270. *Cuſcuta* funiformis, floribus ſeſſilibus, quadrifidis. LINN. Syſt. p. 167. BOEHM. n. 20. BLACKW. tab. 554. *Fl. Dan.* t. 199. SCKVHR. tab. 27.

Cuſcu-

Cuſcuta Europaea floribus ſeſſilibus, confertis, quadrifidis. RETZ. Fl. Scand. Prodr. n. 180.

Pharm. *Cuſcutae* ſ. *Epithymi* Herba.

Europäiſche Seide; *Filzkraut*; *Teufelszwirn*; *ſchmarotzer Ranken*; *Flachauſſauger*; *Frauenhaar.* Germ. *Greater Dodder.* Angl. *Cuſcute vulgaire.*

Paraſitica in Humulo, Lupulo et fruticibus variis. Flor. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Lini agris et lupuletis obnoxia: herba tingit colore purpuraſcente.

TETRAGYNIA.

73. POTAMOGETON. L. G. 186. Saamkraut. *Germ.* Pondweed. *Angl.* Epi d'eaux. *Gall.*

271. *Potamogeton* foliis oblongo-ouatis, petiolatis natantibus. LINN. Syſt. pag. 168. n. 1. BOEHM. n. 261. KERN. B. II. p. 104. t. 180. SCKVHR. t. 28. natans.

Schwimmendes Saamkraut; *Fluſskraut*; *Saulöffel*; *Scheidenkraut*; *Waſſerlak.* Germ. *Broad-leaued Pond-weed.* Angl. *Epi d'eau flottant.* Gall.

In ſtagnis, foſſis, *hinter dem Brandvorwerke etc.* Fl. Mai. Iun.

Vſ. Pabulum ſuibus gratum et ſaginat. Piſces quoque eo delectantur.

272. *Potamogeton* foliis cordatis amplexicaulibus. LINN. Syſt. p. 168. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 20. n. 927. *Fl. Dan.* t. 196. perfoliatum

Durchſtochnes Saamkraut. Germ. *Perfoliated Pond-weed.* Angl. *Epi d'eau perfolié.* Gall.

In fluuiis, e. g. *in der Bahre bei Grasfeld*, in paludibus aqua repletis ante pagos plurimos, e. g. ad *Hohenhoſig*, *Grenditz*, *Wölkau*, in piſcinis, e. g. ante *Schönfeld.* Fl. Mai. Iun.

273. *Pontamogeton* foliis lanceolatis planis in petiolos deſinentibus. LINN. Syſt. p. 169. n. 4. BOEHM. n. 262. *Fl. Dan.* t. 195. lucens.

Leuchtendes Saamkraut; *Hechtlack.* Germ. *Long-leaued Pond-weed.* Angl. *Epi d'eau luiſant.* Gall.

In piſcinis ad *Leutſch, Parneck*; porro ad *Groſsditz, Wölkau, in der Pleiſſe etc.* Fl. Iun.

Obſ. Folia venis reticulata, ſtriis obliquis decuſſata, pellucida.

crispum. 274. *Potamogeton* foliis lanceolatis, alternis oppoſitisue vndulatis ſerratis. LINN. Syſt. pag. 169. n. 5. BOEHM. n. 259.

Krauſes Saamkraut; kleiner Brunnenampfer; Froſchlattich. Germ. *Greater Water-Cultrops.* Angl. *Epi d'eau ondulé.* Gall.

In fluuiis *in der Pleiſſe*, in piſcinis, e. g. *vor Schönfeld, Wölkau.* Fl. Mai.

pectinatum. 275. * *Potamogeton* foliis ſetaceis, parallelis, approximatis, diſtichis. LINN. Syſt. p. 169. n. 8.

Kammförmig Saamkraut. Germ. *Fennel-leaued Pondweed.* Angl. *Epi d'eau pectiné.* Gall.

In foſſis et fluuiis, *in der Pleiſſe*, inueni. Fl. Iun.

ſetaceum. 276. *Potamogeton* foliis lanceolatis, oppoſitis, acuminatis. LINN. Syſt. p. 169. n. 9. BOEHM. n. 260.

Borſtenformiges Saamkraut. Germ.

In fluuiis, *in der Pleiſſe.* et alibi. Fl. Mai. Iun.

gramineum. 277. *Potamogeton* foliis lineari-lanceolatis, alternis, ſeſſilibus, ſtipula latioribus. LINN. Syſt. p. 169. n. 10.

Var. *Potamogeton heterophyllum* foliis ſubmerſis linearibus ſeſſilibus natantibus lanceolatis petiolatis. SCHREB. Spicil. p. 21. n. 928. *Fl. Dan.* t. 222. β.

Graſartiges Saamkraut Germ. *Graſs-leaued Pondweed.* Angl. *Epi d'eau graminé.* Gall.

In foſſis vbique. Var. in ſtagno ad *Lindenthal* Ill. SCHREB. inuenit. Fl. Iul. Aug.

marinum. 278. *Potamogeton* foliis linearibus alternis diſtinctis inferne vaginantibus. LINN. Syſt. p. 169. n. 11. BOEHM. n. 263. *Fl. Dan.* t. 186.

Meerſaamkraut. Germ. *Epi d'eau des mers.* Gall.

In piſcinis ad *Leutſch, Parneck* aliisque. Fl. Iun. Iul.

puſillum. 279. *Potamogeton* foliis linearibus oppoſitis alternisque diſtinctis baſi patentibus, caule tereti. LINN. Syſt. p. 169. n. 12. LEYS. n. 177. BOEHM. n. 264.

Kleines

Kleines Saamkraut. Germ. *Small Graſs-leaued Pond-weed.* Angl. *Epi d'eau linaire.* Gall.

In iisdem locis cum priori. Fl. Iun.

Obſ. Caulis capillaceus, teres. Folia capillaria, inferiora oppoſita. ſuperiora alterna. Semina gibboſa, obtuſa.

74. SAGINA. L. G. 188. Vierling ſ. Maſtkraut. *Germ.* Sagine. *Gall.*

280. *Sagina* ramis procumbentibus, petalis breuiſſimis. LINN. Syſt. pag. 169. n. 1. BOEHM. n. 385. SCKVHR. tab. 27. procumbens.

Var. β) *Sagina* floribus apetalis.

Geſtreckter Vierling ſ. *Maſtkraut*; *klein Vogelkraut mit Grasblättern.* Germ. *Sagine rampante.* Gall.

In locis ſiccioribus, ſteriiioribus, *in der Sandgrube*, *hinter Tauche auf den Sand- und Schwarzbergen*, porro *auf dem Minneberg etc.* copioſe. Flor. Iun. Iul. Annua.

281. *Sagina* caule erecto vnifloro trifloroue. LINN. Syſt. p. 164. n. 3 *Fl. Dan.* p. 845. erecta.

Aufrechtes Maſtkraut. Germ. *Sagine droite.* Gall.

In locis ſiccioribus, arenoſis, *am Bieniz* ſaepius mihi occurrit; ad *Templum St. Theclae*, in *Coemeterio* ad *Gonnewitz* copioſe; etiam in muris limoſis. Fl. April. Maio.

B. FLORE MONOCLINO.

75. VRTICA. L. G. n. 1149. Neſſel. *Germ.* Nettle. *Angl.* Ortier. *Gall.*

282. *Vrtica* foliis oppoſitis oualibus. LINN. Syſt. p. 849. n. 6. BOEHM. n. 680. *Fl. Dan.* t. 680. vrens.

Pharm. *Vrticae minoris* Herba.

Brennende Neſſel; *Eiterneſſel.* Germ. *Ortie grièche ou brûlante.* Gall.

In nemoribus, dumetis, ad foſſas et ſepes valde vulgaris et fere vbique. Fl. Iun. Iul.

 Obſ.

Obſ. Pullos meleagridum herbam recentem conſciſſam commedere, refert LINN. Vernali tempore in iuſcula et olerum loco recipitur.

dioica. 283. *Vrtica* foliis oppoſitis cordatis, racemis geminis. LINN. Syſt. p. 849. n. 7. BOEHM. n. 679. BLACKW. t. 12. *Fl. Dan.* t. 746.

Pharm. *Vrticae maioris* Rad. Herb. Sem.

Zweihäuſige Neſſel; *Brenneſſel*; *groſse Neſſel*. Germ. *Great*, *or Common Nittle*. Angl. *Ortie grande*. Gall.

In ſyluis vmbroſis humidisque, dumetis, ruderatis, foſſis et ad ſepes frequentiſſime *im Roſenthale*; *vor dem Schönfelder Pförtchen*, *hinter der Milchinſel* et alibi. Fl. Iul. Aug.

Vſ. Iuniori aetate, maxime vernali tempore, in olere coquitur. Herba exſiccata pabulum ouibus ſalutare. E parenchymate linum aptum conficitur. SCHAEFERVS papyrum e cortice conficere docuit.

76. BETVLA. L. G. 1147. Birke. *Germ.* Birch, ou Alder-Tree. *Angl.* Bouleau ou Aune. *Gall.*

alba. 284. *Betula* foliis ouatis, acuminatis, ſerratis. LINN. Syſt. p. 848. n. 1. BOEHM. n. 683. SERT. Lipſ. n. 11. BLACKW. t. 240. CRAM. t. 10.

Pharm. *Betulae* Lignum, Epidermis, Folia, Lympha.

Gemeine weiſſe Birke; *Meien*; *Wunnebäum*. Germ. *Common Birch-Tree*. Angl. *Bouleau blanc*. Gall.

In nemoribus, copioſe *im Univerſitätsholze*, *bei Kriphäne im Hegegraſe*; *bei Machern etc.* nunc quoque in *Serto* poſt ergaſtulum plantata, et alibi. Fl. April. Maio. Arbor.

Vſ. Folia luteo tinctoria, exſiccata ouibus pabulum. Cortex craſſior apud *Lapones* in vſu, quo coriarii retia piſcatoria rubro tingunt colore, et pro orbiculis vtuntur. Liber integer detractus et epiſtomio firmatus pro lagenis Sibirienſibus. Lignum durum, album, tenax ad manubria cultrorum, rotas, trahas et reliqua conficienda, ruſticis inſeruit. Carbones foco praeſtantiſſimos Metallurgi et Chemici adhibent. Vernali tempore, antequam folia prorumpunt, ex arbore,

bore, cortice inciſo, aqua ſtillat limpidiſſima, quae contra calculum, tabem et ſcorbutum laudatur. Folia cum aqua et alumine cocta et praecipitata luteum exhibent colorem.

285. *Betula* folii ſubrotundis, glutinoſis, glabris, obtuſe crenatis, pedunculis ramoſis. WILDEN. Prodr. Berol n. 230. Alnus.

Betula Alnus pedunculis ramoſis. LINN. Syſt. p. 849. n. 6. BOEHM. n. 682. CRAM. t. 12.

Betula foliis glabris, rotundis, rotunde crenatis, ſpongiolis ad neruorum angulos. HALL. Hiſt. II. n. 1630.

Pharm. *Alni* Cortex et Folia.

Gemeine Eller; *Erle*; *Otterbaum.* Germ. *Common Alder.* Angl. *Bouleau Aune*, *ou Aune à feuilles rondes et d'un verd foncé*; *Vergne.* Gall.

In Serto inter ergaſtulum et hortum *Curzii* in nemoribus humidis, dumetis et pratis copioſe ante et poſt *Schönfeld*, *im Zſchocherſchen Holze*, *im Roſenthale* et circa plurimos pagos etc. Fl. Aprili.

Obſ. Curculio Alni huic arbori valde ob noxia.— Carbones in noſtratibus regionibus vſitatiſſimi. Lignum ſub aqua perenne, qua de re ad equilia contignanda maxime vtitur. Tornatores ad varia inſtrumenta conficienda adhibent. Cortex nigro tingit colore, dehinc a pileariis gallarum loco vſurpatur.

C. FLORE DICLINO.

77. VISCVM. L. G. 1209. Miſtel. *Germ.* Miſſel. *Angl.* Gui. *Gall.*

286. *Viſcum* foliis lanceolatis obtuſis, caule dichotomo, ſpicis axillaribus. LINN. Syſt. p. 883. BOEHM. n. 681. BLACKW. t. 184. album.

Pharm. *Viſci querni* Stipites.

Weiſſer Miſtel; *Eichenmiſtel*; *Kniſter*; *Maarentacken.* Germ. *Miſtletoe.* Angl. *Gui de Chêne.* Gall.

In variis arboribus paraſitica: e. g. in Pyro ſylueſtri, Salice maximeque in Quercubus vidi. Flor. Martio.

Vſ. Specificum contra epilepſiam laudatur. Ex baccis praeparatur viſcus ad aues capiendas.

78.* HIPPOPHAE. L. G. 1210. Sanddorn. *Germ.* Sea-Buck-Thorn. *Angl.* Chalef. *Gall.*

Rhamnoides 287. * HIPPOPHAE foliis lanceolatis. LINN. Syſt. pag. 884.

Weidenblättriger Sandkreuzdorn; *Meerkreuzdorn*; *Finniſche Beeren*; *rothe Schlehen.* Germ. *Sea Buck-Thorn*, *or Sallow-Thorn.* Angl. *Rhamnoides à feuilles de Saule.* Gall.

In dumetis quaſi ſponte creſcentem vidi, v. c. ad *Stötteritz* poſt hortum *Weiſianum*; in Inſula inter piſcinas ante hortum ad *Wölkau.* Aliter vero in plurimis hortis ſuburbanis et in *Serto* frutex frequenter cultus. Fl. Aprili et Maio.

Patria vero huius fruticis ſunt America ſeptentrionalis et Europa auſtralis, e. g. Suecia, Pruſſia, Helvetia, Anglia etc. Folia anguſtiſſima, lanceolata, ſubtus cinereo-argentea, ſupra viridis, glabra, margine reflexa. Rami cortice ſplendeſcente colore gaudentes. Baccae verſus autumnum maturae, fluuae, auſterae.

D. FLORE POLYGAMOIDE.

79. PARIETARIA. L. G. Glaskraut. *Germ.* Pellitory. *Angl.* Parietaire. *Gall.*

officinalis. 288. *Parietaria* foliis lanceolato-ouatis, pedunculis dichotomis, calycibus diphyllis. LINN. Syſt. pag. 908. BOEHM. n. 550. BLACKW. t. 156. *Fl. Dan.* t. 521.

Pharm. *Parietariae* ſ. *Helxines* Herba.

Ge-

Gewöhnliches Glaskraut; *St. Peterskraut*; *Rebhunkraut*. Germ. *Pellitory of the Wall.* Angl. *Pariétaire officinale.* Gall.

Ad muros, *im grimmiſchen Zwinger* verſus *Portam St. Petri* et inter fruticeta *bei der Milchinſel* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Herba aſpera vaſis metallicis mundificandis apta. Inter herbas 5 emollientes eſt. In clyſteribus alvuum laxat. VOGEL.

Claſſis V.

PENTANDRIA

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores monopetali, inferi; germinibus quaternis nudis.*

ASPERIFOLIAE.

80. ECHIVM. L. G. 203. Otter- ſ. Natterkopf. *Germ.* Viper's Bugloſs. *Angl.* Vipérine. *Gall.*

vulgare. 289. E*chium* caule tuberculato hiſpido, foliis caulinis lanceolatis, hiſpidis, floribus ſpicatis lateralibus. LINN. Syſt. p. 190. n. 12. BOEHM. n. 151. BLACKW. t. 299. *Fl. Dan.* t. 445. SCKVHR. t. 32.

Var. 1) Flore rubro. BLACKW. t. 299. f. 1.
2) Flore violaceo et rubro.
3) Flore albo.

Gemeiner Natterkopf; Schlangenhaupt; Frauenkrieg; wilde blaue Ochſenzunge. Germ. *Common Vipers Bugloſs.* Angl. *Vipérine commune; Herbe aux Viperes.* Gall.

In collibus circa vrbem praeprimis in pomoerio *Grimmenſi* et paſſim ibidem in *Serto nach dem Weinnäpfchen zu*: porro in ruderatis ſiccis ad vias *zwiſchen Plagwitz* et *Kleinzſchocher*, in pago ipſo *auf der Anhöhe hinter der Brauer Wohnung*; poſt *Altranſtadium* prope Coemeterium: copioſe in agris elatioribus *hinter Kriphäne.* Fl. Iun. Iul.

Vſ.

Vſ. Flores apibus gratiſſimi.

81. PVLMONARIA. L. G. 190. Lungenkraut. *Germ.* Lungwort. *Angl.* Pulmonaire. *Gall.*

290. *Pulmonaria* foliis radicalibus, ouato lanceolatis, inferius decurrentibus. BOEHM. n. 30. LINN. Syſt. p. 18 . n. 1. *Fl. Dan.* t. 483. anguſtifolia.

Schmalblättriges Lungenkraut. Germ. *Narrow-leaued Lung-wort.* Angl. *Pulmonaire à feuilles étroits.* Gall.

In ſyluis montoſis, *im Bieniz.* Fl. April. Maio. Perennis.

291. *Pulmonaria* foliis radicalibus ouato-cordatis, ſcabris. LINN. Syſt. p. 187. n. 2. BOEHM. n. 29. SCKVHR. t. 30. officinalis.

Var. 1) foliis maculoſis. BLACKW. t. 379. *Fl. Dan.* t. 482. SCKVHR. l. cit.

Pharm. *Pulmonariae Maculoſae* Herba.

Gebräuchliches Lungenkraut; *Hirſch-* ſ. *Kohlmangold*; *Fleckenkraut*; *unſer lieben Frauen Milchkraut.* Germ. *Spotted Lung-wort or Bugloſs Cowſlips.* Angl. *Pulmonaire.* Gall.

Floret in ſyluis et inter frutices, *im Roſenthale.* Variet. autem frequentiſſime in ſyluaticis *im Zſchocherſchen, Kleindölziger, Schambergiſchen Holze* aliisque. Fl. April. Mai. Perennis.

Obſ. Cal. 1 — phyllus, quinquedentatus, pentagonus, cyathiformis, glandulis purpureis inſtructus, extrorſum ſetulis obſeſſus; interius glaber. *Cor.* 1 — petala; infundibuliformis; *tubo* cylindriformi, calycis longitudine; *limbo* quinquefido, ſemicirculari, erecto-patente. *Stam.* Filam. 5, aequalia, in fauce breuiſſima. *Antherae* erectae, verticillatae, conniuentes. *Piſt. Germ.* 4: *ſtylus* filiformis, concauus, calyce breuior minorque; *ſtigma* obtuſum, emarginatum. *Sem* 4 — ſubrotunda, obtuſa. *Folia* radicalia et caulina ſeſſilia, ſcabra, paſſim maculata vel non maculata. *Caulis* pentagonus, ſetis veſtitus. Pedunculus vniflorus, ex apice caulis egrediens. *Radix* horizontalis, fibrillis ſparſim inſtructa.

Vſ. Flores apibus pabulum praeſtans et pecora fere omnia ſeſe delectant. Folia tenella acetariorum ad inſtar in culinis praeparantur.

82. LITHOSPERMVM. L. G. 193. Steinſame. *Germ.* Gromwell. *Angl.* Gremil. *Gall.*

officinale. 292. * *Lithoſpermum* ſeminibus laeuibus, corollis vix calycem ſuperantibus, foliis lanceolatis. LINN. Syſt. p. 185. n. 1. LEYS. n. 181.

Pharm. *Lithoſpermi* ſ. *Milii — ſolis* Semina.

Gebräuchlicher Steinſaame; *Marienthränen*; *Waldhirſe*; *wilder Thee.* Germ. *Great upright Gromwell.* Angl. *Grémil, ou Herbe aux perles.* Gall.

In agris ſecalinis inter ſegetes, et in ſyluaticis locis, *im Gonnewitzer* et *Raſchwitzer Holze* inueni. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Semina annonae caritate pani inſeruiunt. Radicis cortex rubro tingit colore. Omnia pecora, exceptis capris, hanc reſpuunt.

aruenſe. 293. *Lithoſpermum* ſeminibus rugoſis, corollis vix calycem ſuperantibus. LINN. Syſt. p. 185. n. 2. BOEHM. n. 23. BLACKW. t. 436. *Fl. Dan.* t. 456.

Ackerſteinſaame; *Blutkraut*; *Feldhirſe*; *Schminkwurzel*; *roth Perlkraut.* Germ. *Baſtard Alkanes.* Angl. *Gremil ſauvage ou champêtre.* Gall.

In agris inter ſegetes fere vbique copioſiſſime. Fl. April. Maio; et tempore autumnali rurſus floret. Annua.

Vſ. Folia iuniora pulmentis apta. Radix rubrotinctoria. Puellae *Finnicis* et *Norlandicis* pigmenti loco cosmetici radices recentes leniter lotas adhibent. LINN.

83. SYMPHYTVM. L. G. 197. Beinwell. *Germ.* Comfrey. *Angl.* Conſoude. *Gall.*

officinale. 294. *Symphytum* foliis ouato-lanceolatis, decurrentibus. LINN. Syſt. p. 187. BOEHM. n. 28. BLACKW. tab. 252. *Fl. Dan.* t. 664.

Var.

Var. a) Flore purpureo. SCKVHR. t. 30.

Pharm. *Conſolidae Maioris* Rad. Herb. Flores.

Gewöhnlicher Beinwell; Schwarzwolle ſ. *Schmeerwurz; Schmelz-Beinwurz.* Germ. *Grande Conſoude à fleurs blanches et pourpres; ou l'oreille d'ane.* Gall.

In pratis humidis et ad foſſas, *nach Schönfeld*: in nemoribus, e. g. *im Roſenthale; bei Grasfeld; Plauſig; bei Eutritſch; auf den Gerberwieſen etc.* et alibi frequens. Var. a) in *Horto Medico, Lehriano* et aliis mihi occurrit. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Flores apibus pabulum gratum. Herba coriis parandis haud inepta. Rad. procataplasmatibus emollientibus diſcutientibusque.

84. BORAGO. L. G. 200. Borretſch. *Germ.* Borage. *Angl.* Bourrache. *Gall.*

295. *Borago* foliis omnibus alternis, calycibus patentibus. LINN. Syſt. p. 188. n. 1. BOEHM. n. 21. BLACKW. t. 36. SCKVHR. t. 31. KERN. p. 99. t. 167. officinalis.

Var. α) Flore albo.

Pharm. *Boraginis* Herba et Flores.

Gemeiner Borretſch; Herzblümlein; Wohlgemuth. Germ. *Borrage.* Angl. *Bourrache.* Gall.

In reiectamentis hortorum, paſſim *im Poetengange*, in hortis copioſe. Fl. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Flores apibus valde grati.

85. LYCOPSIS. L. G. n. 202. Krummhals; Wolfsgeſicht. *Germ.* Wild Bugloſs. *Angl.*

296. *Lycopſis* foliis lanceolatis hiſpidis, calycibus floreſcentibus erectis. LINN. Syſt. p. 189. n. 5. BOEHM. n. n. 24. (ſub *Bugloſſo*). BLACKW. t. 234. SCKVHR. t. 31. aruenſis.

Ackerkrummhals; Feld-Ochſenzunge; Wolfsgeſicht; Liebäugel. Germ. Small wild Bugloſs. Angl. *Face de loup ou Gripe des champs.* Gall.

In agris arenoſis inter ſegetes, *nach den Straſſenhäuſern*, ad viam *nach Gonnewitz*: porro in iisdem locis poſt *Taucham nach den Weinbergen* alibique. Fl. a vere in autumnum vsque.

Obſ.

Obſ. Planta ex toto hiſpida.

pulla. 297. * *Lycopſis* foliis integerrimis, caule erecto, calycibus fructeſcentibus, inflatis, pendulis. LINN. Syſt. p. 188. n. 2. LEYS. n. 185.

Brauner oder ſchwarzer Krummhals. Germ. *German wild Buglofs.* Angl. *Gripe noire.* Gall.

In marginibus agrorum arenoſorum ad *Gonnewitz* et *Schönfeld* paſſim vidi. Fl. Mai. Iun. Perennis.

86. * ASPERVGO. L. G. n. 201. Scharfkraut. *Germ.* Smal wild Bugloſs. *Angl.* Rapette. *Gall.*

procumbens 298. * *Aſperugo* calycibus fructus compreſſis. LINN. Syſt. pag. 188. LEYS. n. 187. *Fl. Dan.* tab. 552. SCKVHR. tab. 31.

Bugloſſum ſylv. caulibus procumbentibus. C. B. P. 257 V.

Geſtrecktes Scharfkraut; *groſs Klebkraut*; *Schlangenäugel*; *teutſcher Berufswand.* Germ. *Great Gooſegraſs.* Angl. *Rapette ou Port-feuille.* Gall.

In ruderatis, ad ſepes, paſſim ad pagos *Borsdorf*, *Mockau* et alibi praeterito anno inueni. Fl. Maio.

Obſ. Caules ramoſi, anguloſi, procumbentes. *Folia* ſubpetiolata, ouata, ſetoſa. Floribus caerulaeo-violaceis. *Calyx* maturus cum pede anſerino conueniens.

Vſ. Folia tenella pro Spinachia inſeruire poſſunt. Pabulum ouibus.

87. CYNOGLOSSVM. L. G. 195. Hundszunge. *Germ.* Hound'stongue *Angl.* Langue de chien. *Gall.*

officinale. 299. *Cynogloſſum* ſtaminibus corolla breuioribus; foliis lato-lanceolatis, tomentoſis, ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 186. n. 1. BOEHM. n. 25. BLACKW. tab. 249. SCKVHR. tab. 30.

Pharm. *Cynogloſſi* Rad. Herba.

Gebräuchliche Hundszunge; *Liebäugel*; *Venusfinger.* Germ. *Common Hound'stongue.* Angl. *Cinogloſſe ou Langue de chien.* Gall.

In ruderatis ad ſepes circa pagos plurimos, e. g. ad *Gonnewitz*, *Gautſch*; porro in collibus circa vrbem, prae-

praecipue inter portam *Grimmenſem* et *Halenſem*. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Capri modo hanc herbam comedunt. Odor virulentus pediculis aduerſus. Planta vim habens narcoticam. Externe in cataplasmatibus ad ambuſta vſurpatur.

300. *Cynogloſſum* ſtaminibus corollam aequantibus. LINN. Syſt. p. 186. n. 4. BOEHM. n. 26. Apenninum.

Apenniniſche Hundszunge. Germ. *Apennine Hound s Tongue.* Angl.

In horto *Boſiano* copioſe, porro *an dem Damme bei dem Gonnewitzer Teiche.* Fl. Maio.

88. ANCHVSA. L. G. 194. Ochſenzunge. *Germ.* Bugloſs. *Angl.* Bugloſſe. *Gall.*

301. *Anchuſa* foliis lanceolatis, ſpicis imbricatis ſecundis LINN. Syſt. p. 185. BOEHM. n. 22. BLACKW. tab. 500. *Fl. Dan.* t. 572. SCKVHR. t. 29. officinalis.

Pharm. *Bugloſſi* Rad. Herba, Flores.

Gebräuchliche Ochſenzunge; Augenzier; Bauern-Borretſch; rothe Hundszunge- Germ. *Common, or Great Bugloſs.* Angl. *Bugloſſe ordinaire.* Gall.

In horto *Boſiano* frequens et in pratis, *auf der Funkenburg* paſſim. Fl. Mai. Iun. Biennis.

Vſ. Flores pabulum apibus optimum. Folia tenera ad olera in culinis vſurpantur. Succus ex herba recenti expreſſus cum alumine coctus viridi tingit colore.

89. MYOSOTIS. L. G. n. 192. Mausohr; Vergiſs mein nicht. *Germ.* Mioſotide. *Gall.*

302. *Myoſotis* calycibus oualibus, acuminatis, hirſutiſſimis, tubo corollae longioribus, foliis ouato-lanceolatis. ROTH. Fl. Germ. I. p. 87. ſcorpioides a) aruenſis.

Myoſotis ſeminibus laeuibus, foliorum apicibus calloſis. LINN Syſt. p. 184. BOEHM. n. 32. (ſub *Heliotropio*) *Fl. Dan.* t. 583.

Scor-

Scorpionartig-klein Ackermauſeöhrchen; rauch Mauſeohr. Germ. *Field Mouſe-ear Scorpion Graſs.* Angl. *Scorpione des Champs; Oreille de Souris.* Gall.

In agris et aridioribus locis vbique. Fl. per totam Aeſtatem.

ſcorpioides. b) paluſtris. 303. *Myoſotis* calycibus oualibus, obtuſis, glabris, tubo corollae aequalibus, foliis lanceolatis. ROTH. Flor. Germ. Tent. I. p. 87.

Myoſotis foliis glabris. LINN. Hort. Cliff. 46.

Heliotropium foliis glabris. BOEHM. n. 31.

Sumpf- ſ. *glattes Mauſeohr; Vergiſs mein nicht; Scorpionmangold.* Germ. *Marſh Mouſe-ear Scorpiongraſs.* Angl. *Scorpione de Marais.* Gall.

In ſyluis paludoſis vbique, copioſe *im Roſenthale, Gonnewitzer, Gautſcher, Zſchocherſchen Holze etc.* Fl. Aeſtate tota.

Obſ. Haec ſaepe variat ratione habitus et coloris florum, modo minor, modo maior; hinc flore albo; illinc carneo, praecipue *im Roſenthale* deprehenditur.

Lappula. 304. *Myoſotis* ſeminum aculeis glochidibus, foliis lanceolatis piloſis. LINN. Syſt. p. 185. n. 4. BOEHM. n. 27. *Fl. Dan.* t. 692.

Klettenartiges Mauſeohr; Scorpionſchwanz; kleine Hundszunge. Germ. *Little Blue Hound's Tongue.* Angl.

In muris limoſis, locis argilloſis, *in der Leim- und Sandgrube etc.* Flor. tota Aeſtate. Annua.

b) *Flores monopetali, inferi; germinibus capſuliferis.*

90. ANAGALLIS. L. G. 220. Gauchheil. *Germ.* Pimpernel. *Angl.* Mouron. *Gall.*

aruenſis, a) phoenicea. 305. *Anagallis* caule procumbente, foliis ouato-lanceolatis, calycis ſegmentis lanceolatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 256.

Anagallis foliis indiuiſis, caule procumbente. LINN. Syſt. p. 196. BOEHM. n. 33. BLACKW. tab. 43. *Fl. Dan.* t. 88. SCHVHR. t. 36.

Ana-

Anagallis flore phoeniceo. C. B. P. 252.

Pharm. *Anagallidis* Herba.

Rother Gauchheil; Meyer- ſ. *Hünerdarm; Mäuſegedärme; Vogelkraut; Heil aller Welt* Germ. *Red, or Larg-leaved Pimpernel.* Angl. *Mouron à fleurs rouges.* Gall.

In agris inter ſegetes vbique. Fl. Iun. Iul. Annua.

306. *Anagallis* caule procumbente, foliis ouato-lanceolatis, corollis ſerratis, calycis foliolis ſubulatis. SCHREB. Spicil. p. 5. n. 893. WILDEN. Prodr. Berol. n. 257. BLACKW. t. 147. aruenſis. b) caerulea.

Blauer Ackergauchheil. Germ. *Blue flower'd Pimpernel.* Angl. *Mouron à fleurs bleues.* Gall.

In agris ſiccioribus, e. g. *am Gickerlingsberge* et *vor dem Schönfelder Pförtchen*, paſſim mihi occurrit. Fl. cum priori.

91. LYSIMACHIA. L. G. 219. Lyſimachie; Weiderich. *Germ.* Looſe-ſtrive. *Angl.* Perceboſſe. *Gall.*

* *Pedunculis multifloris.*

307. *Lyſimachia* paniculata, racemis terminalibus. LINN. Syſt. p. 195. n. I. BOEHM. n. 35. BLACKW. tab. 278. *Fl. Dan.* t. 689. vulgaris.

Var. α) *Lyſim.* foliis binis cruciatim poſitis.

β) *Lyſim.* foliis omnibus quaternis, minoribus.

γ) *Lyſim.* foliis omnibus ternis maioribus.

δ) *Lyſim.* foliis ſuperioribus ternis, inferioribus quaternis.

Gemeine Lyſimachie; groſser gelber Weiderich; gelb Weidenkraut; Eſswurzel. Germ. *Yellow Willow Herb or Looſe Strife.* Angl. *Corneille.* Gall.

Ad ripas et paludes in nemoroſis, *im Roſenthale*, in pratis *hinter Gunndorf*, frequens. Var. α et β *in der Prellheide* in locis humidioribus; in iisdem locis *in der Kämmerei bei Nauendorf* copioſe. γ et δ) *im Roſenthale*, porro quoque in pratis *hinter Ehrenberg*, ad riuulam *nach der Nötzſcher Mühle zu etc.* reperi. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ.

Vſ. Herba flauo tingit colore lanam.

thyrſiflora. 308. *Lyſimachia* racemis lateralibus pedunculatis. LINN. Syſt. p. 195. n. 4. BOEHM. n. 35. *Fl. Dan.* tab. 517.

Strausförmige Lyſimachie; Waſſerweiderich. Germ. *Tufted Looſe Strife.* Angl. *Lyſimaque Thyrſiflore.* Gall.

In foſſis paludibusque *vor Pfaffendorf*, *bei Gohlis*, olim BOEHMERVS inuenit. In riuulis pratorum *bei Kleindölzig* et verſus *Wolkau*, nuper reperi. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Folia integerrima ſeſſilia, ſubtus pilis molliſſimis obſeſſa, racemis longiora. Flores paſſim ſexfariam diuiſi. *Stam.* paſſim 7 numeraui.

** *Pedunculis vnifloris.*

nemorum. 309. *Lyſimachia* foliis ouatis acutis; floribus ſolitariis: caule procumbente. LINN. Syſt. p. 196. n. 8. *Fl. Dan.* t. 174.

Hain Lyſimachie; gelb Gauchheil; gelber Hühnerdarm; gelbes Grundheil, Waldbiberneli. Germ. *Yellow Pimpernel of the Woods.* Angl. *Lyſimaque des Forêts.* Gall.

In nemoribus humidis, *im Gonnewitzer, Zſchocherſchen, Sckeuditzer Holze*, porro *in der Kämmerei, in der Prellheide etc.* paſſim vidi. Flor. Maio Iun. Perennis.

Nummularia. 310. *Lyſimachia* foliis ſubcordatis, floribus ſolitariis; caule repente. LINN. Syſt. p. 196. n. 9. BOEHM. n. 36. BLACKW. t. 542. *Fl. Dan.* t. 493. SCKVHR. t. 36.

Pharm. *Nummulariae* Herba.

Wieſengeld; Pfennigkraut; klein Schlangen-Gold-Natter- oder Mond raut; kreiſend Wundkraut. Germ. *Greater Willow Herb; Yellow Money-Wort or Herb Two-pence.* Angl. *Nummulaire ou Herbe aux écus.* Gall.

In locis nemoroſis humidisque, *im Gonnewitzer-Raſchwitzer, Zſchocherſchen, Sommerfelder, Macherſchen Holze, in der Kämmerei*, in riuulis *bei der Noetzſcher Mühle etc.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ.

Vſ. Herba cum infuſo olioſo curculiones necat.

92. PRIMVLA. L. G. 210. Schlüſſelblume. *Germ.* Primroſe. *Angl.* Primevére. *Gall.*

311. *Primula* foliis crenatis, rugoſis, mollibus; calycibus villoſis, inflatis, pentagonis, dentatis. RETZ. Obſerv. Bot. Faſc. II. p. 10. n. 13. veris α)officinalis.

Primula veris foliis dentato rugoſis; limbo corollarum concauo. LINN. Syſt. pag. 192. n. 1. var. α. BOEHM. n. 39. BLAKW. t. 226. *Fl. Dan.* 433. SCKVHR. t. 33.

Pharm. *Primulae veris* ſ. *Paralyſeos* Radix, Herba, Flores.

Vielblumige, wohlriechende, gebräuchliche Schlüſſelblume; Himmelsſchlüſſel; Gichtblume; Faſten- ſ. *Lerchenblume; St. Peterſchlüſſel.* Germ. *Hoſe-and, Hoſe Cowſlip.* Angl. *Primevere, Primerole, ou Herbe à la Paralyſie.* Gall.

In pratis ſiccioribus *bei Gonnewitz, am Bieniz etc.* Fl. April. Maio. Perennis.

Obſ. Limbus corollae concauus.

Vſ. Flores pabulum apibus; Folia tenella ſuccedaneum Theae et acetaria praebent ſapida. Inſuper ſunt mollia, nutrientia, corroborantia et pulmenti ad inſtar coquuntur. Flores vinum efficiunt fragans et iucundum. E contrario Radix cereuiſiam.

312. *Primula* ſcapis multifloris; exterioribus floribus nutantibus; corollarum limbo plano. ROTH Flor. Germ. P. I. p. 90. LINN. Syſt. p. 192. n. 1. var. β. BOEHM. n. 38. SCHREB. Spicil. pag. 5. n. 38. *Fl. Dan.* tab. 434. veris β)elatior.

Wilde, frühzeitige, groſse Waldſchlüſſelblume; Faſtenhandſchuh, Hoſlerchen, Oſterblumen. Germ. *Oxſlip.* Angl. *Primvere elevée.* Gall.

In ſyluis humidis pratisque copioſe, *im Roſenthale, im Univerſitätsholze hinter dem Förſterhauſe etc.* Floret cum priori.

Obſ. Limbus corollae planus.

313. *Primula* pedunculis radicalibus vnifloris, ſcapo nullo. veris γ)acaulis.

Primula veris acaulis ſcapo nullo. LINN. Syſt. pag. 192. n. 2. var. γ. SCHREB. Spicil. pag. 5. n. 38. var. BLACKW. t. 52. *Fl. Dan.* t. 194.

Stammloſe Schlüſſelblume. Germ. *Common Primroſe.* Angl. *Premiere ſans tige.*

In nemoribus, *im Roſenthale*, quoque *am Bieniz* paſſim. Vernali tempore viget.

93. * ANDROSACE. L. G. 209. Mannsharniſch ſ. Mannsſchild. *Germ.*

elongata. 314. * *Androſacae* foliis lanceolatis dentatis; vmbella fructifera elongata; corollis calyce angulato breuioribus. RETZ. Obſerv. Botan. Faſc. II. pag. 10. n. 14. JACQ. Obſerv. I. 42. Eiusd. Flor. Auſtr. Vol. IV. tab. 330.

Androſace elongata foliis ſubdentatis, pedicellis longiſſimis; corollis calyce breuioribus. LINN. Syſt. p. 192. n. 2. LEYS. n. 197. SCKVHR. t. 33.

Verlängerter Mannsharniſch. Germ. *Long Pedicled Androſace.* Angl.

In agris elatioribus ſiccioribusque, e. g. *bei Stahmein*, *Modelwitz* et *Scheuditz* praeterito anno inueni. Fl. April. Annua.

94. HOTTONIA. L. G. 216. Hottonie ſ Waſſerveil. *Germ.*

paluſtris. 315. *Hottonia* pedunculis verticillato multifloris. LINN. Syſt p. 194. BOEHM. n. 37. *Fl. Dan.* t. 487. SCKVHR. tab. 34.

Sumpfhottonie; Waſſeruiole; Waſſerfeder; Waſſergarbe; Waſſerfenchel. Germ. *Water Violet.* Angl. *Plumelle des marais.* Gall.

In paluſtribus et ſcrobibus *im Roſenthale*, *bei Pfaffendorf*, *Gohlis*, *Eutritſch*, *Tauche*, in nemoribus *in der Prellheide inter Alnos* et alibi valde frequens. Fl. Mai. Iun. Perennis.

95.

95. MENYANTHES. L. G. 215. Zottenblume. *Germ.* Menianthe. *Gall.*

316. *Menyanthes* foliis ternatis, corollae laciniis margine integris, ſuperne barbatis. ROTH. Flor. Germ. pag. 91. trifoliata.

Menyanthes foliis ternatis. LINN. Syſt. p. 194. n. 4. BOEHM. n. 40. BLACKW. t. 474. *Fl. Dan.* t. 541. SCKVHR. tab. 35.

Pharm. *Trifolii fibrini* ſ. *aquatici* Rad. Herba.

Dreiblättrige Zottenblume; Fieber ſ *Bitterklee; Bieberklee; Scharbocksklee; Dreiblatt; Monatsblume; Ziegenklappen.* Germ. *Marſh Trefoil; or Buck-bean.* Angl. *Trefle d'eau.* Gall.

In paludoſis et foſſis ad *Schönfeld und dem Gerberwaſſer* aliisque locis. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. A pauperibus Humuli loco in Vplandia ad cereuiſiam praeparandam adhibetur. Radices pulueriſitae cum farina cerealium miſta, caritate annonae graſſante in regionibus borealibus pani inſeruiunt. LINN. Amoenit. p. 515. Vermes necat puluis cum infuſo.

96. CONVOLVVLVS. L. G. 231. Winde. *Germ.* Bindweed. *Angl.* Liſeròn. *Gall.*

317. *Conuoluulus* foliis ſagittatis vtrinque acutis, pedunculis vnifloris, calyce nudo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 262. LINN. Syſt. p. 200. n. 1. BOEHM. n. 49. *Fl. Dan.* t. 459. aruenſis.

Ackerwinde; Erd-Feld-Weide-Weingartenwinde; Teufelsdarm. Germ. *Common perennial Bindweed.* Angl. *Liſeret.* Gall.

In agris aruisque cultis vbique. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Planta ruſticis odioſa.

318. *Conuoluulus* foliis ſagittatis poſtice truncatis, pedunculis, tetragonis, vnifloris, bracteis cordatis calyce longioribus. WILDEN. Prodr. Berol. n. 263. LINN. Syſt. p. 200. n. 2. BOEHM. n. 50. BLACKW. tab. 38. *Fl. Dan.* t. 758. SCKVHR. t. 38. ſepium.

Pharm.

Pharm. *Conuoluuli maioris albi* Herba.

Zaunwinde; groſse Heckenwinde; Bär-Weiſsewinde; Bettlersſeil; teutſche Sckammonie. Germ. *Large white* Bindweed, *or* Bear-bind. Angl. *Grand Liſeron, ou Liſeron des haïes.* Gall.

Ad ſepes, dumeta hortorum vbique. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

97. DATVRA. L. G. 263. Stechapfel. *Germ.* Thornapple. *Angl.* Pomme épineuſe. *Gall.*

Stramonium 319. *Datura* pericarpiis ſpinoſis, erectis, ouatis; foliis ouatis, glabris. LINN. Syſt. p. 220. n. 2. BOEHM. n. 42. (ſub *Stramonio*) BLACKW. t. 313. *Fl. Dan.* tab. 436. SCKVHR. t. 43.

Pharm. *Daturae* Semina et *Stramonii* Herba.

Gemeiner Stechapfel; Dorn- ſ. *Rauchapfel; Dollkraut.* Germ. *Common Thorn Apple.* Angl. *Stramoine ou Endormie.* Gall.

In ruderatis circa pagos, *bei Gonnewitz, um das Schwenkendorfiſche Guth*, in pago *Kriphäne* dicto, *in der Alee* et alibi paſſim. Fl. Iun. — Septembr.

Obſ. et *Vſ.* Planta ſuſpecta et ſtupefaciens. Necat apes. Oues reſpuunt. Sues ſeminibus deuoratis pereunt. Extr. a Cel. *Stoerkio* et *Groeding.* in mania, epilepſia, laudatum eſt.

98. HYOSCYAMVS. L. G. 264. Bilſenkraut. *Germ.* Henbane. *Angl.* Juisquiame. *Gall.*

niger. 320. *Hyoſcyamus* foliis amplexicaulibus ſinuatis, floribus ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 220. n. 1. BOEHM. n. 154. BLACKW. t. 550. GLED. Naturgeſch. p. 73. Tab. V. SCKVHR. t. 44.

Pharm. *Hyoſcyami* Radix, Semina, Herba.

Schwarzes Bilſenkraut; Bilſenſaame; Schlaftrunk; Zankkraut; Zankteufel; Hünergift ſ. *Tod; Zigeunerkorn; Prophetenkraut; Teufelsauge.* Germ. *Black Henbayne.* Angl. *Jusquiame noir; ou Potelée.* Gall.

In neglectis, ruderatis et ad vias *bei dem Gerichte, an dem Kohlgarten, nicht weit von der Leimgrube* et alibi frequens. Fl. Iun Iul. Perennis.

Obſ. et *Vſ.* Planta odorem graueolentem ſpirans, caput graueſcens, venenoſa valdeque obnoxia. Oues, anſeres et pullos necat. Piſces a ſeminibus ſtupefacti et porci paralyſi afflicti. Folia interdum ſuccedaneum Nicotianae. Cingari ſeminibus ad magicas artes exercendas vtuntur. Succo ex hac herba recenti expreſſo pellere fertur lectorum fulcra ſublito cimices.

99. NICOTIANA L. G. 265. Taback. *Germ.* Tobacco. *Angl.* Tobac. *Gall.*

321. *Nicotiana* foliis lanceolato-ouatis ſeſſilibus decurrentibus, floribus acutis. LINN. Syſt. pag. 221. n. 1. BOEHM. n. 43. BLACKW. t. 146. SCKVHR. t. 44. Tabacum.

Pharm. *Tabaci* Herba, Semina.

Gemeiner Taback; groſsblättriger Taback; das heilſame Kraut; Heil aller Welt. Germ. *Virginian Tobacco.* Angl. *Nicotiane, ou Tabac common à grandes feuilles; Herbe Sainte.* Gall.

Seritur *bei Stötteritz, nach Probſtheide zu*, et in multis hortis paſſim. Fl. Iul. Aug. Annua.

Vſ. Planta narcotica. Cum foliorum cineribus *inuolnuli* pelluntur. Coriis parandis apta.

322. * *Nicotiana* foliis petiolatis, ouatis, integerrimis; floribus obtuſis. LINN. Syſt. pag. 221. n. 3. SCHOLL. Barb. p. 273. n. 24. ruſtica.

Kleiner wilder Taback; türkiſcher, bauern, gemeiner, engliſcher Taback; Königinnkraut. Germ. *Common engliſh Tobacco.* Angl. *Tabac à la Reine; Herbe à l'Ambaſſadeur.* Gall.

In iisdem locis cum antecedente frequenter colitur. Fl. aeſtate.

100. VERBASCVM. L. G. 262. Königskerze, Fackel. *Germ.* Mullein. *Angl.* Bouillon. *Gall.*

Thapſus. 323. *Verbaſcum* foliis decurrentibus vtrinque tomentoſis, caule ſimplici. LINN. Syſt. p. 219. n. 1. BOEHM. n. 152. BLACKW. t. 3. et 502. bene. *Fl. Dan.* tab. 631. SCKVHR. t. 42.

Pharm. *Verbaſci* Herba, Flores.

Wollkraut; *Kerzenkraut*; *wolligte Königskerze*; *Bärenfackel*; *Feld-ſ. Oſterkerze*; *Fackelkraut*; *Fackelblumen*; *Himmelsbrand.* Germ. *Leaved or Great white Mullein.* Angl. *Bouillon blanc male, ou Molene.* Gall

In ruderatis, verſuris, *auf dem Walle* circa vrbem copioſe *bei dem grimmiſchen Zwinger*, in muris copioſe, *hinter den Kohlgärten etc.* Flor. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Flores apibus pabulum. Rad. puluerifata contra pulmonum morbos pecorum adhibetur. Piſci ſeminibus deglutitis temulenti. Flores flauo-tinctorii.

Lychnitis. 324.* *Verbaſcum* foliis cuneiformibus, oblongis. LINN. Syſt. p. 219. n. 5. LEERS Herborn. n. 150. LEYS. n. 206. WILD. Prodr. Berol. n. 265.

Klein Wollkraut; *ſtaubigte Kerzen*; *weiſſes Wollkraut*; *Mottenkraut.* Germ. *Hoary Mullein, or white flowered Mullein.* Angl. *Bouillon Lychnite.* Gall.

Ad vias, ſepes et in ſterilibus, ſiccis et coemeteriis pagorum frequens. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Caul. ramoſus. *Folia* radicalia longe petiolata. *Flor.* flaui et paſſim albi.

nigrum. 325. *Verbaſcum* foliis oblongo cordatis, petiolatis, LINN. Syſt. p. 219. n. 6. BOEHM. n. 153.

Pharm. *Verbaſci* Radix, Flores.

Schwarze Kerzen; *Braunwurz*; *ſchwarzes Wollkraut.* Germ. *Sage-leaved Black Mullein.* Angl. *Bouillon noir.* Gall.

In ſalicetis et ad riuulorum margines *hinter Schönfeld, auf dem Gickerlingsberge*, ad foſſiculas *dichte hinter Eutritſch etc.* et alibi. Fl. Iun. Aug. Biennis.

Vſ. Planta floreſcens mures pellit. Apes frequenter reuiſunt.

326.

326. * *Verbaſcum* foliis amplexicaulibus, oblongis, glabris, pedunculis ſolitariis. LINN. Syſt. p. 219. n. 8. LEYS. n. 208. SCHOLL. Flor. Barb. n. 172. Blattaria.

Schaben- ſ. *Mottenkraut*; *Edelkraut*; *Rattenkraut.* Germ. *Yellow Moth Mullein.* Angl. *Herbe aux Mites.* Gall.

In locis arenoſis ſterilioribusque *bei Kleinzſchocher*, et in Coemeterio *bei Altranſtädt* et alibi paſſim.

Necat cimices.

101. VINCA. L. G. 322. Sinngrün, Ingrün. *Germ.* Periwinckle. *Angl.* Pervenche. *Gall.*

327. *Vinca* caulibus procumbentibus; foliis lanceolato-ouatis; floribus pedunculatis. LINN. Syſt. p. 252. n. 1. BOEHM. n. 41. BLACKW. tab. 59. SCHVHR. tab. 51. male. minor.

Var. a) Flore albo.

Pharm. *Vincae Peruincae* Herba.

Kleines Sinngrün; *Wintergrün*; *Todtenkranz*; *Iungfernkrone*; *Mâgdepalme.* Germ. *Common green Periwinkle.* Angl *Pervenche.* Gall.

In ſyluis denſioribus, *im Univerſitätsholze* copioſe. Varietatem ibidem paſſim anno praeterito vidi. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Planta adſtringens in Gargarismatibus paſſim adhibetur.

c) *Flores monopetali, inferi*; *Germinibus bacciferis.*

102. SOLANVM. L. G. 268. Nachtſchatten. *Germ.* Night-ſhade. *Angl.* Morelle. *Gall.*

328. *Solanum* caule inermi fruteſcente flexuoſo; foliis ſuperioribus haſtatis, racemis cymoſis. LINN. Syſt. p. 223. n. 5. BOEHM. n. 54. BLACKW. tab. 34. *Fl. Dan.* tab 607. Dulcamara.

Pharm. *Dulcamarae* Stipites.

Hinſch- ſ. *Hirſchkraut*; *Alpranken*; *Mäuſeholz*; *Bitterſüß*; *Waldnachtſchatten*; *wilde Stickwurz.* Germ. *Woody Nightſhad or Bitterſweat.* Angl. *Douce*

ce amere; *Vigne vierge ou de Judée, ou Morelle grimpante.* Gall.

In ſepibus et ad ripas fluuiorum, *im Roſenthale*, ad foſſiculas *in dem Poetengange*, *hinter den Gerbcrwieſen*; verſus *Stötteritz*, *Borsdorf*, *Machern*, *Eutritſch*, *Kriphäne etc.* Fl. Iun. Iul. Baccae Septembri maturae. Perennis.

Vſ. Ramis ad vincula cantharorum vtuntur eorum confectores. Baccae arti tinctoriae aptae. Canibus et ouibus ſunt venenum.

tuberoſum. 329. *Solanum* caule inermi herbaceo, foliis pinnatis integerrimis, pedunculis ſubdiuiſis. LINN. Syſt. p. 224. n. 23. BOEHM. n. 52. BLACKW. tab. 538. a et b, et 587.

Knollichter Nachtſchatten; *Erdäpfel*; *Erdtuffel*; *Knollen*; *Kartoffeln*; *Tartoffeln*; *Patatten.* Germ. *Common Patatoes, or Taupinambours.* Angl. *Pomme de terre, Truffe ou Battate de Virginie.* Gall.

In agris et hortis oleraceis copioſe coluntur. Fl. Iul. Aug.

Obſ. Variat mirifice. Flos videlicet deprehenditur modo colore pallido, modo caerulaeo, violaceo aut purpureo. Porro quoque radix quoad figuram, magnitudinem et colorem diuerſa. Aliae enim orbiculares, aliae oblongae contra, aliae coniferae; et aliae ratione coloris ſunt pallide luteo, carneo, rubro ac denique albo praeditae colore. Qua de re varia nomina in lingua vernacula accipiunt.

Vſ. Radix hominibus cibus et nutrimentum; pecoribus ſaginatio. Ex bulborum farina amylum, puluis odoratus, caſeus, ſpiritus etc. conficitur.

vulgatum. 330. *Solanum* caule inermi, herbaceo; ramis teretibus hirſutulis; foliis ouatis, glabris, racemis nutantibus, baccis et acinis nigris.

Solanum nigrum caule inermi herbaceo; foliis ouatis dentato-angulatis, racemis diſtichis nutantibus. LINN. Syſt. pag. 224. n. 20. BOEHM. n. 53. BLACKW. tab. 107. *Fl. Dan.* tab. 460. SCKVHR. tab. 46.

Pharm. *Solani nigri* Herba.

Ge-

Gemeiner ſchwarzer Nachtſchatten; *Sau-* ſ. *Alpkraut.* Germ. *Common Nightſhade.* Angl. *Morelle à fruit noir.* Gall.

In cultis et ruderatis vbique, praecipue *auf den Wällen* circa vrbem. Fl. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Planta ſuſpecta. Sues, vitulas, anates etc. necat.

331. * *Solanum* caule inermi, herbaceo, ramis teretibus villoſis; foliis ouatis, anguloſis, villoſis; baccis nigris; acinis luteis. villoſum.

Raucher Nachtſchatten. Germ.

In ruderatis ad ſepes, in ambulacris et collibus circa vrbem copioſe. Fl. Aeſtate.

Planta odore moſchi praedita. Qualitas viroſa.

103. ATROPA. L. G. 266. Tollkraut. *Germ.* Dwale. *Angl.* Belladonne. *Gall.*

332. * *Atropa* caule herbaceo, foliis ouatis integris. LINN. Syſt. p. 221. n. 2. BLACKW. t. 564. *Fl. Dan.* t. 758. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. IV. t. 309. KERN. p. 104. t. 179. SCKVHR. t. 45. Belladonna.

Pharm. *Bellae Donnae* Folia, Baccae.

Gemeines Tollkraut; *Tollkirſchenkraut*; *ſchöne Mädchen* ſ. *Frau*; *Teufels-* ſ. *Wolfskirſche*; *Irr-Wuth-* ſ. *Schlafbeere.* Germ. *Common Deadly Nightſhade, or Dwale.* Angl. *Belladonne.* Gall.

In ſyluis elatioribus, paſſim in *ſylua Academica* mihi occurrit, in dumetis et ad ſepes hortorum paſſim; porro in multis hortis circa Lipſiam. Flor. Iul. Aug. Perennis.

Planta tota venenoſa.

Vſ. E foliis aqua deſtillata in Italia puellae pigmenti cosmetici loco vtuntur; pictores etiam colore tingunt viridi.

d) *Flores monopetali, ſuperi; Germinibus capſuliſloris.*

104. SAMOLVS. L. G. 238. Samoskraut ſ. Pungen. *Germ.*

Valerandi. 333. *Samolus* caule minus ramoſo, foliis craſſis, carnoſis integerrimis; caulinis obtuſo-cordatis; radicalibus obuerſo-ouatis.

Samolus Valerandi. LINN. Syſt. p. 212. SCHREB. Spicil. p. 8. n. 898. *Fl. Dan.* t. 189. SCKVHR. t. 40.

Samolus Valerandi folio oblongo. WALTH. Hort. p. 162.

Samolus Africanus folio rotundiore. Id. l. c. tab. 23.

Samoskraut; Strandpungen; rundblättrige Waſſerpimpinelle. Germ. *Long-leaved Brookweed, or Round-leaved Water Pimpernel.* Angl. *Mouron d'eau.* Gall.

In riuulis ſalſis ad *Ketſchau* valde frequens. Flor. Iun. – Aug.

Obſ. Icon, quam Cel. WALTHERVS in ſuo libello delineari curauit, noſtrae ſpeciei valde affinis. Nec igitur dubito, illam plantam, in Africa naſcentem noſtrae eſſe potius varietatem, quam ſpeciem propriam. Si ob caulem magis ramoſum firmioremque, qui in planta Africana obſeruatur, ſolummodo nouam conſtituere velimus ſpeciem, tunc ex diuiſione plantarum in ſpecies Chaos exiſteret. — Bracteae lanceolatae. *Cal.* glaber 5 — fidus.

Vſ. Folia amara ſalſa pro acetariis inſeruire poſſunt.

105. PHYTEVMA. L. G. 236. Rapunzel. *Germ.* Rampion. *Angl.* Phitevme. *Gall.*

orbicularis. 334. *Phyteuma* capitulo ſubrotundo, foliis ſerratis, radicalibus cordatis. LINN. Syſt. p. 211. n. 4. BOEHM. n. 156. (ſub *Rapunculo*) JACQ. Flor. Auſtr. V. 5. tab. 437.

Kreisrunde Rapunzel. Germ. *Round headed Horned Rampion.* Angl. *Phitevme, ou Raiponſette à têtes.* Gall.

In

In ſyluis et pratis montoſis *bei Gunndorf*, frequenter *auf den Wieſen hinter Groſs- und Kleindölzig*, *im Bieniz*. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Caulis erectus, ſimplex, ſpicam vnicam terminalem gerens. *Spica* ſubgolboſa, ouata, caerulea. *Semina* flauo-fuſca, ouata.

335. *Phyteuma* ſpica oblonga, capſulis bilocularibus, foliis radicalibus cordatis. LINN. Syſt. pag. 212. n. 5. *Fl. Dan.* tab. 362. KERN. pag. 93. tab. 153. SCKVHR. tab. 39. ſpicata.

Var. *Phyteuma* foliis maculis nigris notatis, ſpica duplici et flore quadrifolio, interdum violaceo.

Aehrentragende Rapunzel; *Waldrapunzel*; *weiſſe Rapunzel*; *Taubenkropf*. Germ. *Spiked Rampion*. Angl. *Raiponſette ou épi*. Gall.

In ſyluis, *am Bieniz* et *Univerſitätsholze*. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Spica longior, quam in priori, cylindrica, albo-flaueſcens. Fructus 2 — fidus, bilocularis.

Vſ. Folia et radix ad olera et acetaria in vſu ſunt.

106. CAMPANVLA. L. G. 234. Glocken. *Germ.* Bell-flower. *Angl.* Campanule. *Gall.*

a) *Foliis laeuioribus anguſtioribus.*

336. *Campanula* foliis radicalibus reniformibus; caulinis linearibus. LINN. Syſt. p. 206. n. 4. SCHREB. Spicil. p. 7. n. 897. rotundifolia

Rundblättriges Glöckchen; *Wieſen- Gras-* ſ. *Milchglöckchen*. Germ. *Common ſmall round-leaved Bellflower*. Angl. *La petite Campanule*. Gall.

In paſcuis ſiccioribus gramineisque, ad viam qua itur verſus *Gonnewitz*, *um den Bieniz*, *nach Schönfeld*; in colle *Templi St. Theclae*; in pratis *hinter Reichels Garten*, *auf den Brücken nach dem Kuhthurme zu*. Flor. Mai. ad Septembr. vsque.

Vſ. Succus ex corolla expreſſus coeruleum et flauum exhibet colorem. Pabulum ouibus valde gratum.

patula. 337. *Campanula* foliis ſtrictis; radicalibus lanceolato-oualibus; panicula patula. LINN. Syſt. p. 206. n. 5. SCHREB. Spicil. p. 6 n. 894. *Fl. Dan.* t. 373.

Weitblumige f. *ſchwediſche Glocke.* Germ. *Field Bell-Flower.* Angl. *Campanule touffue.* Gall.

In pratis vbique. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Flores exigui, parui. *Cal.* ad laciniarum baſin denticulo biuido. Caules ramoſi.

Rapunculus 338. *Campanula* foliis vndulatis: radicalibus lanceolato-oualibus: panicula coarctata. LINN. Syſt. p. 206. n. 6. BOEHM. n. 48. *Fl. Dan.* t. 855. SCKVHR. t. 49.

Rapunzel; *kaulblättriges Glöckchen*; *Fürwitzlein.* Germ. *Rampion, or Eſculent-rooted blue Bell-flower.* Angl. *Raiponſe.* Gall.

In pratis et locis aridioribus. Flor. Mai. — Iul. — Aug.

Obſ. Caul. angulatus, hirſutus. Folia parum plicata, leuiter ſcabra.

Vſ. Radix ad olera et acetaria.

perſicifolia. 339. *Campanula* foliis radicalibus obouatis; caulinis lanceolato-linearibus, ſubſerratis ſeſſilibus, remotis. LINN. Syſt. p. 206. n. 7. BOEHM. n. 44.

Var. *Campanula* flore albo, foliis parum latioribus.

Pfirſichblättrige Glocken; *große ſchmalblättrige Waldglocke*; *Waldcymbel*; *hohe Waldrapunzel* f. *Glockenblume.* Germ. *Peach-leaved Bell-flower.* Angl. *Campanule à feuilles de pêcher.* Gall.

In ſiluis montoſis, *im Bieniz* frequens. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Flores apibus pabulum praeſtans.

b) *Foliis ſcabris, latioribus.*

Rapunculoides. 340. *Campanula* foliis cordato-lanceolatis, caule ramoſo; floribus ſecundis ſparſis; calycibus reflexis. LINN. Syſt. p. 207. n. 23. SCHREB. Spicil. pag. 17. n. 896.

Rapunzelartige Glöckchen; *wilde Milchglocken.* Germ. *Rampion-rooted Bell-flower.* Angl. *Campanule raiponſette.* Gall.

Ad

Ad ſepes in editioribus *über Markkleberg, im Roſenthale* et aliis ſyluis ad Pliſſam; porro in multis hortis. Fl. Iun.—Aug.

Vſ. Radicem eſſe eſculentam referunt *Cluſius* et *Dodonaeus.*

341. *Campanula* caule angulato, foliis petiolatis, calycibus ciliatis, pedunculis trifidis. LINN. Syſt. p. 208. n. 28. BOEHM. n. 45. Trachelium.

Var. a) *Campanula* flore albo.

Neſſelblättrige Glocken; *gemeines Halskraut*; *Huckblatt*; *Zapfenblatt.* Germ. *Great blue Throatwort, or Canterbury Bells.* Angl. *Campanule gantelle, ou Gantelée à fleur bleu*; *Gant de Notre-Dame* Gall.

In ſyluis frequens, *im Roſenthale, Zſchocherſchen, Kleindölziger Holze* aliisque, et ad ſepes copioſe etc. Var. *im Kleindölziger* et *Scheuditzer Holze* nuperrime reperi. Fl. Iun. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Radix eſculenta et folia tenella oleribus et acetariis apta.

342. *Campanula* caule angulato, ſimplici: floribus ſeſſilibus, capitulo terminali. LINN. Syſt. p. 208. n. 29. BOEHM. n. 46. glomerata.

Gehäufte ſ. *Büſchelglöckchen*; *kleines Halskraut.* Germ. *Leſſer Throatwort.* Angl. *Campanule conglomérée.* Gall.

In pratis montoſis, aridisque et ſyluis, *im Univerſitätsholze, im Bieniz an der Wieſe*, etiam *auf dem Altranſtädter Kirchhofe* frequenter reperi. Fl. Iun. Iul. Aug. Perennis.

Pratis obnoxia. Pecora herbam reſpuunt.

343. *Campanula* hiſpida, capitulo terminali, foliis lanceolato-linearibus, vndulatis. LINN. Syſt. p. 208. n. 30. SCHREB. Spicil. p. 6. n. 805. *Fl. Dan.* t. 787. Ceruicaria.

Halskrautglöckchen; *Genick-* ſ. *Zäpfleinkraut.* Germ.

In ſyluis, e. g. *im Bieniz, Oberholze*, ad *Oeltſchau, Störmthal* et *Univerſitätsholze*, porro in *Coemeterio Altranſtadienſi.* Fl. Iul. — Aug. Perennis.

Vſ. Radix alba, ſapida et leniter roborans.

*** *Cap-*

*** *Capſulis obtectis, calycis ſinubus reflexis.*

Speculum Veneris. 344. *Campanula* caule ramoſiſſimo, diffuſo, foliis oblongis ſubcrenatis; floribus ſolitaris, capſulis priſmaticis. LINN. Syſt. p. 209. n. 46. SCHREB. Spicil. p. 145. n. 1162.

Frauen- ſ. *Venusſpiegel*; *fünfeckichte Veilchen.* Germ. *Venu's Looking-glaß.* Angl. *Mirette, ou Miroir de Venus.* Gall.

Inter ſegetes paſſim. Fl. Iun.—Aug.

Obſ. Galli radicem, quam *Doucette* appellant, acetariorum ad inſtar lubenter comedunt.

e) *Flores monopetali, ſuperi*: GERMINIBVS BACCIFERIS.

107. LONICERA. L. G. 250. Lonicere. *Germ.* Honeyſuckle. *Angl.* Chevre-feuille. *Gall.*

* *Periclymena, caule volubili.*

Caprifolium 345. * *Lonicera* floribus verticillatis, terminalibus, ſeſſilibus; foliis ſummis connato-perfoliatis. LINN. Syſt. p. 215. SCOP. Carn. I. p. 152. POLL. Pal. I. n. 217. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 357.

Periclymenum perfoliatum. C. B. P. p. 302.

Geißblatt; *durchwachſenes italieniſches* ſ. *welſches Geißblatt*; *Speck-Waldlilie*; *Jelängerjelieber*; *Waldwinde*; *Zaunling.* Germ. *Italian Honeyſuckle.* Angl. *Chevre-feuille cultivé.* Gall.

In dumetis ac ſepibus et hortis ſuburbanis paganisque valde frequens. Flor. Maio. — Iulio maturat baccas.

Obſ. Frutex volubilis, longus, teres. Rami oppoſiti. Folia coniugata, inferiora ouata, obtuſa, connata, ſumma orbiculata, integerrima. Baccae ſubrotundae, ſucculentae, ex rubro in flauum colorem vergentes, glabrae, apice puncto nigro notatae. Sem. 4—5, rotunda, glabra.

346.

346. * *Lonicera* capitulis ouatis imbricatis terminalibus: foliis omnibus diſtinctis. LINN. Syſt. p. 216. n. 4. SERT. Lipſ. n. 49. SCKVHR. t. 40. Periclymenum.

Var. α) *Lonic.* foliis omnibus integerrimis, petiolatis, oppoſitis.

β) *Lonic.* foliis ſinuoſis vel querinis.

γ) *Lonic.* foliis ſinuoſis variegatis.

Pharm. *Caprifolii* Stipites, Herba.

Gemeine Lonizere; wildes gemeines Geiſsblatt; Georgenroſen; teutſcher Jel ngerje lieber; Roſe von Jericho. Germ. *Wild Honey-ſuckle.* Angl. *Chevre-feuille d'Allemagne.* Gall.

In dumetis ante pagum *Groſswölkau auf der Inſul*; porro in plurimis hortis ſuburbanis et paganis haud infrequens. Fl. Iun. et Iul. Frut.

Vſ. Flores vrinam cient. Baccae dulces purgante vi gaudent. *Floyer.* — Infuſum cum vitriolo martis nigro tingit colore.

** *Chamaeceraſa: pedunculis bifloris.*

347. * *Lonicera* pedunculis bifloris, baccis diſtinctis, foliis cordatis, obtuſis. LINN. Syſt. pag. 216. n. 8. JACQ. Miſc. Vol. III. tatarica.

Chamaeceraſus fructu gemino rubro, foliis glabris cordatis. *Amm.* Ruth. 184.

Tartariſche Heckenkirſche. Germ. *Tartarian Honeyſuckle.* Angl. *Chevre-feuille de Tartarie.* Gall.

In dumetis *auf der Inſul* ante hortum ad *Groſswölkau*; in *Serto unten am Graben* ergaſtulum verſus paſſim; ſed frequentius in hortis ſuburbanis, e. g. *Winkleriano*, *Trieriano*, *Lehriano etc.* Fl. Maio et Iunio.

Hic autem frutex proprie in Tataria naſcens ob inſignem Corollae colorem ornat fruticeta et ſepibus vivis humilioribus valde aptus.

348. * *Lonicera* pedunculis bifloris, baccis diſtinctis, foliis integerrimis, pubeſcentibus. LINN. Syſt. p. 216. n. 9. *Fl. Dan.* t. 808. Xyloſteum.

Die gemeine Heckenkirſche; Hunds-Ahlkirſche; Teufels Fliegenkirſche; Bohrholz; Vogelbeere; Spieſsbeerholz: Fiedelrümpfchen; Teufelsmarterholz; Seelenholz; Zweckholz; Frauenholz. Germ. *Fly Honeyſuckle.* Angl. *Chevre-feuille des buiſſons; ou Cameriſier.* Gall. In

In ſyluis humidis et ad ſepes hortorum paganorum frequens. Flor. Maio. Baccae Aug. matureſcunt.

Vſ. Lignum tabaci fiſtulis aptum; Herba pabulum capris gratum. Frutex ſepes viuas reddit denſiores. Baccae vehementer purgant et in magna copia ſumtae vomitum excitant.

f) *Flores 5—petali, inferi*: GERMINIBVS BACCIFERIS.

108. Rhamnus. L. G. 284. Wegdorn. *Germ.* Buckthorn. *Angl.* Nerprun. *Gall.*

* *Inermes.*

Frangula. 349. *Rhamnus* inermis, floribus monogynis, hermaphroditis; foliis integerrimis. LINN. Syſt. pag. 234. BOEHM. n. 51. BLACKW. tab. 152. DV HAM. Arb. I. p. 245. t. 100. *Fl. Dan.* t. 278. CRAM. t. 43. SCKVHR. t. 46. Fol. male picta.

Pharm. *Frangulae* Cortex.

Unbewährter Wegdorn; Faulbaum; Zapfenholz; Hundslausbaum; Grindholz; ſchwarze Erle; Schieß-beere; Pulverholz; Stinkbaum. Germ. *Black Berry-bearing Alder.* Angl. *Bourdaine ou Aulne noir baccifere.* Gall.

In nemoroſis humidis, *im Zſchockerſchen Holze; hinter dem Gerberwaſſer; auf dem Wege nach Schönfeld; im Roſenthale;* in ambulacris, e. g. *in der Allee* et in multis hortis. Flor. Mai.—Iul. Baccae matureſcunt Aug.

Vſ. Baccae, ſub nomine *Graine d'Avignon*, viridi, cortex contra luteo tingunt, colore. Tinctura baccarum cum baſi aluminis trita, format colorem vulgo *Stilde-Grain* dictum. *Duhamel.* Smolandi ad vincula cantharorum hunc ſeligunt. Carbones ad pulverem pyrium praeparandum adhibentur.

** *Spi-*

** *Spinoſi.*

350. *Rhamnus* ſpinis terminalibus, floribus quadrifidis dioicis; foliis ouatis, caule erecto. LINN. Syſt. pag. 232. n. 1. BOEHM. n. 694. BLACKW. t. 135. CRAM. t. 35. DVHAM. Arb. II. pag. 214. t. 50. *Fl. Dan.* tab. 850. catharticus.

Pharm. *Spinae Ceruinae* Baccae, Cortex.

Purgirender Wegdorn; Kreuzdorn; Rhein- ſ. *Kreuzbeere; Hirſchdorn; Dintenbeerſtrauch; Amſelbeerdorn.* Germ. *Common Purging Buckthorn.* Angl. *Noirprun, Bourguepine.* Gall.

Inter fruticeta et in nemoribus *nach dem Roſenthale* et *Schönfeld*, porro in plurimis hortis etc. Flor. Maio.

Vſ. Frutex ſepibus pulcherrimis, altis, viridibusque aptus. Cortex luteo purpuraſcente. Baccae autem viridi tingunt colore, et cum alumine coctae ſuccum viridem *Verd-de-Veſſie*, i. e. *Saftgrün* dictum exhibent. Syrupus e baccis praeparatus leniter et tarde purgat.

109. EVONYMVS. L. G. 291. Spillbaum. *Germ.* Prickwood. *Angl.* Fuſain. *Gall.*

351. *Euonymus* floribus ſubquadrifidis; fructibus apteris: foliis ouatis, acutis, ſerratis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 283. Europaeus.

Euonymus Europaeus floribus plerisque quadrifidis; foliis ſeſſilibus acutis. LINN. Syſt. p. 238. n. 4. BOEHM. n. 353. SCKVHR. t. 48.

Euonymus vulgaris pedunculis alaribus, petalis oblongis, fructibus glabris. SCOP. Carn.

Europ iſcher Spillbaum; Pfaffenhütchen; Pfaffenmütze; Zweck- ſ. *Schuſterholz; Spulbaum; Haneklötchen; Rothkählgenbrot.* Germ. *Common Spindlee Tree.* Angl. *Fuſain de bois, ou Bonnet de prêtre.* Gall.

Ad ſepes, in dumetis vbique; *in der Allee* et in multis hortis. Fl. Mai. Iun. Frut.

Obſ. Plerumque flores et fructus quadrifidi, paſſim quinquefidi.

Vſ. Ad ſepes humiliores; puluerem pyrium vtilis. Lignum flaueſcens, durum, rigidiſſimum, inſtrumentis, e. g. fuſis, colis etc. conficiendis aptum. Baccae pediculos necant, et a tinctoribus in vſum vocantur.

110. VITIS. L. G. 305. Weinſtock. *Germ.* Vine. *Angl.* Vigne. *Gall.*

vinifera. 352. * *Vitis* foliis lobatis ſinuatis nudis. LINN Syſt. p. 244. BLACKW. t. 153. BAVH. Pin. 299. *Vitis vinifera.*

Pharm. *Vitis* Folia. Paſſulae maiores. Vinum.

Gemeiner ſ. *edler Weinſtock; Weinrebe; Traubenſtock; Weintrauben.* Germ. *Common Grapes.* Angl. *Vigne cultivée; Raiſin de Dame.* Gall.

Habitat in Orbis 4 partibus temperatis. Praeprimis in noſtro Circulo paſſim in magna copia reperitur, e. g. *in dem Weinnäpſchen vor dem grimmiſchen Thore; hinter Plauſig auf dem Weinberge* et alibi; porrò quoque in hortis ſuburbanis et ruſticanis frequ ns. Fl. Maio Iunio. Baccae maturae exeunte Septembre et initio Octobris.

Vſus eſt notiſſimus.

g) *Flores* 5 — *petali, ſuperi*: GERMINIBVS BACCIFERIS.

111. RIBES. L. G. 301. Krausbeere; Iohannisbeerſtrauch. *Germ.* Currant. *Angl.* Groſſeillier. *Gall.*

* *Ribeſia, inermia.*

rubrum. 353. *Ribes* inerme, racemis glabris, pendulis, floribus planiuſculis. LINN. Syſt. p. 242. n. 1. BOEHM. n. 236. BLACKW. tab. 285. f. 1. et 2. et var. fructu albo f. 5. SCKVHR. t. 48.

Pharm. *Ribium rubrorum* Baccae.

Rother Iohannisbeerſtrauch; Riebeſelſtrauch Germ. *Common Sur Currant.* Angl. *Groſſeillier à grappes et à fruit rouge.* Gall.

Inter

Inter fruticeta et ad ſepes hortorum ipſisque in hortis. Fl. April. Mai. Frut.

Vſ. Flores apibus pabulum. Baccae conditae in deliciis habentur. E baccis cum Saccharo non depurato et aqua frigida q. ſ. Vinum praeparari poteſt, pulcherrime colore Kermſiano amoenum. Roob eiusdem cum ſaccharo praeparatum in febribus putridis valde aeſtimabile.

354. *Ribes* inerme, racemis piloſis; floribus oblongis. LINN. Syſt. p. 243. n 4. BOEHM. n. 355. BLACKW. t. 285. f. 6. *Fl. Dan.* t. 556. nigrum.

Pharm. *Ribum nigrorum* Baccae conditae, Rob. Stipites, Herba tenella.

Swarze Iohannisbeere; Bocksbeere; Iungfrauſtrauch; Stinkblume; Bocksbeerenſtrauch. Germ. *Common blak Currant.* Angl. *Groſſeillier à fruit noir ou Caſſier.* Gall.

Inter frutices *im Roſenthale*, et ad foſſulas *an den kleinen Kohlgärten etc.* Fl. April. Frut.

Vſ. Folia tenella, recentia et citiſſime in aqua calida infuſa, mox ſiccata, ſuccedanea ſunt Theae Chinenſi. Baccae in nonnullis regionibus eduntur et l. a. fermentatae Spiritum ardentem largiuntur. A veteribus hae baccae pro veneno habitae. Boues dyſenteria febrili baccis deuoratis affliguntur.

** *Groſſulariae aculeatae.*

355. * *Ribes* ramis aculeatis, petiolorum ciliis piloſis, baccis hirſutis. LINN. Syſt. p. 243. n. 7. BLACKW. t. 277. Groſſularia.

Groſſularia ſpinoſa ſatiua. DVHAM. Fruit. I. p. 270. t. 2. f. 1. 2.

Gemeine Stachelbeere; haarige Gartenſtachelbeere. Germ. *Gooſeberry.* Angl. *Groſſeillier blanc.* Gall.

In dumetis, ad hortorum ſepes paſſim; in hortis contra valde vulgaris. Fl. Aprili et Maio. Baccae Iulio maturae.

Hic autem frutex in Heluetia vulgatiſſimus radicibus propagans hinc et illinc varie coloratas fert baccas, quae non ſolum crudae eduntur cum ſapore, ſed

 et

et groſſae in embammata coquuntur. Baccae maturae, caute ſiccatae in furno, gratum ſaporem acidulum conciliant iuſculis.

Vua criſpa. 356. *Ribes* racemis aculeatis, baccis glabris, pedicellis bractea monophylla. LINN. S ſt. pag. 243. n. 8. BOEHM. n. 357. BLACKW. t. 277. *Fl. Dan.* t. 546.

Glatte Stachelbeere; Kloſterbeere; Chriſtohren; Hecken- ſ. Stückbeere. Germ. *Wild prikley Goſeberry.* Angl. *Groſſeillier des haies, ou épineux ſauvage; où Gadelier.* Gall.

In hortis, dumetis, areis vbique. Flor. Aprili. Frut.

Vſ. Baccae immaturae vario modo in cibis; maturae et eduntur et in vitreis vaſis clauſis aceto condiuntur. Inſuper fermentatae ſpiritum ardentem dant.

112. HEDERA. L. G. 204. Epheu. *Germ* Ivy. *Angl.* Lierre. Gall.

Helix. 357. *Hedera* foliis ouatis lobatisque. LINN. Syſt. pag. 243. BOEHM. n. 352. BLACKW. t. 188. CRAM. t. 45. SCKVHR. t. 49.

Var. α) repens.

β) arborea.

Pharm. *Hederae arboreae* Lignum, Folia, Baccae.

Gemeiner Epheu; Waldeppig, Mauerewig; Mauerpfau; Wintergrün. Germ. *Great common Ivy-tre.* Angl. *Lierre ordinaire* Gall.

Prior terram ſyluarum teget vbique, praeprimis *im Roſenthale*, quibus in locis rariſſime floret, qua de re a BAVHINO Hedera ſterilis appellata eſt. Altera contra cum ſuis ſarmentis fixe adhaeret arboribus atque muris. Fl. April. et Mai. Baccae vero aeſtate ſubſequente matureſcunt.

Obſ. Varietates foliis ex viridi et pallido aut luteo variegatis in hortis paſſim occurrunt.

Vſ. Hederae foliis clauos pedum extrahi poſſe, olim exiſtimauit *Riuerius.* Ob foliorum ſaporem et reſinae naturam b. *Scopolius* putauit hanc plantam eſſe vulnerariam.

358.

358. * *Hedera* foliis quinatis, ouatis, ſerratis. LINN. Syſt. 243 n. 2. DV ROI Harbk. I. 38. n. 302. quinquefolia.

Fünfblättriger ſ. *amerikaniſcher Epheu*; *Iungfernwein*; *wilder Wein.* Germ. *American Jvy or Virginian Creeper.* Angl. *Lierre d'Amerique.* Gall.

Sponte proprie naſcitur in *America ſeptentrionali.* Apud nos ad muros et in hortis paſſim reperitur. Sic quoque ad muros limoſos poſt hortum *Weiſianum* ad *Stötteritz* mihi occurrit. Praeter haec loca ad *Horti medici* murum et in aliis hortis creſcit. Flor. Aeſtate.

Obſ. Racemi 3 — fidi bis dichotomi, vltimo vmbellati. *Cal.* breuiſſimus, obtuſe dentatus, apice rubicundus. Petala oblonga, obtuſa, apice fornicata, viridia. Glandula receptaculi calyce altior, germen cingens crenis aliquot. *Stam.* filiformia, corolla paulo breuiora. Styl. I. longitudine ſtaminum. Germen ſuperum tetra-paſſim polyſpermum. Numerus florum variat 4—5— SCHREB. Folia verſus Autumnum rubro gaudent colore.

h) *Flores apetali, inferi.*

113. GLAVX. L. G. 314. Milchkraut. *Germ.* Milkwort. *Angl.*

359. *Glaux* foliis alternis, ellyptico-oblongis. LINN. Flor. Lapp. 72. Eiusd. Syſt pag. 249. JAHN. n. 4. *Fl. Dan.* t. 548. SCKVHR. t. 50. maritima.

Milch-Salz- ſ. *Mutterkraut*; *Schiel-Seemelkraut*; *Vogelkraut mit Koriander Saamen.* Germ. *Sea Milkwort, or Black Salt-wort.* Angl. *Glaux du bord de là mer.* Gall.

In ſolo ſalſo; v. c. ad ſalinas *Ketſchauienſes*, olim Celeb. *Knolle* detexit, ibidemque quoque nuperrime reuiſi magna in copia. Fl. Mai. Iun.

Obſ. *Calyx* perſiſtens campanulatus, viridis; poſt maturitatem vero albo vel rubro variat colore; dehinc nonnulli pro corollula habuerunt calycem.

114. THESIVM. L. G. 115. Leinblatt; Flachskraut. *Germ.*

Linophyllum. 360. *Theſium* panicula foliacea, foliis linearibus. LINN. Syſt. p. 249. BOEHM. n. 353. SCKVHR. t. 51.

Bergflachs; *gemeines Leinkraut.* Germ. *Flax-leaved Theſium, or Baſtard Toad-Flax.* Angl. *Théſie à feuilles de Lin.* Gall.

In collibus gramine veſtitis, *am Bieniz* ſparſim. Fl. Maio — Iul. Perennis.

Obſ. Caulis erectus ramoſus; *Flores* quadri-ſed paſſim quinquefidi. *Cal.* 4 — 5 — fidus. *Stam.* paſſim 4.

D I G Y N I A.

a) *Flores monopetali, inferi.*

115. ASCLEPIAS. L. G. 323. Aſklepiade ſ. Hundskohl. *Germ.* Swallow-wort. *Angl.* Dompte-venin. *Gall.*

Vincetoxicum. 361. *Aſclepias* foliis cordato-ouatis, baſi ſubpiloſis; caule erecto: floribus faſciculatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 291.

Aſclepias Vincetoxicum foliis ouatis baſi barbatis, caule erecto, vmbellis proliferis. LINN. Syſt. p. 259. n. 16. BOEHM. n. 56. BLACKW. t. 96. *Fl. Dan.* t. 849. SCKVHR. t. 35. f. b. (non optima).

Pharm. *Hirundinariae* ſ. *Vincetoxici* Radix, Herba.

Weiſſe Aeſculapie; *gemeine Schwalbenwurz; Giftwender*; *Giftwurz*; *St. Lorenzkraut.* Germ. *Common White Swallow-wort.* Angl. *Tame poiſon*; *Dompte-venin*; *Vincpoiſon.* Gall.

In nemoribus montoſis, paſſim *im Bieniz.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Plantam gelu tactam equi comedunt. Pappus pro vomite. Radix prouocat exanthemata.

116. GENTIANA. L. G. 352. Genzian ſ. Enzian. *Germ.* Fellwort. *Angl.* Gentiane. *Gall.*

* *Corollis 5 fidis ſubcampaniformibus.*

362. *Gentiana* corollis quinquefidis, campanulatis, oppoſitis, pedunculatis; foliis linearibus. LINN. Syſt. p. 264. n. 7. BOEHM. n. 55. *Fl. Dan.* n. 269. Pneumonanthe.

Groſser ſ. *ſchmalblättriger Herbſt Enzian; Lungenblume.* Germ. *Calathian Violet.* Angl. *Gentiane marais.* Gall.

In locis humidis, *auf der Wieſe Rückmarsdorf gegen über*; *auf der Wieſe hinter Kleindölzig* copioſe; *hinter der Schönfelder Mühle* paſſim. Fl. Iun.—Aug. Perennis.

** *Corollis 5 fidis, infundibiliformibus.*

363. *Gentiana* corollis 5 fidis infundibiliformibus; caule dichotomo: piſtillo ſimplici. LINN. Syſt. p. 268. n. 24. BOEHM. n. 57. ſub *Centaurio.* BLACKW. t. 452. *Fl. Dan.* t. 617. SCKVHR. t. 49. Centaurium

Var. α) *Gentiana* corollulis 5 fidis infundibiliformibus, caule breuiſſimo, ramoſiſſimo. *Gerard.*

β) *Gentiana minima* flore albo; foliis minoribus, craſſioribus, carnoſis.

Pharm. *Centaurii minoris* Herba, Flores.

Tauſengüldenkraut; *Fieberkraut*; *Erdgalle*; *Bieberkraut.* Germ. *Leſſer Centaury.* Angl. *Gentiane Centaurée, ou petite Centaurée.* Gall.

In pratis ſiccioribus *bei der Funkenburg*, *in der Obſtallee bei Leutſch*· porro in foſſiculis humidiusculis *hinter Schleuſig, Gunndorf, Ehrenberg etc.* Var. β) ad Salinas *Ketſchauienſes* deprehendi. Fl. Iun.—Aug. Biennis.

Vſ. Planta valde amara, tonica, antifebrilis, foliorum laxitatem corrigens, fluida diluens, excretoria promouens, dein contra febres remittentes cum ſucceſſu adhibetur, atque paſſim cortici peruuiano ſubſtituitur. Pediculi decocto necantur.

b) *Flores apetali.*

117. CHENOPODIVM. L. G. 337. Gänſefuſs. *Germ.* Gooſ-Foot. *Angl.* Patte d'oie.

* *Foliis angulatis.*

Bonus Henricus. 364. *Chenopodium* foliis triangulari ſagittatis, integerrimis, ſpicis compoſitis, aphyllis, axillaribus. LINN. Syſt. p. 309. BOEHM. n. 557. BLACKW. t. 311. *Fl. Dan.* t. 579. SCKVHR. t. 56.

Pharm. *Boni Henrici* Herba.

Guter ſ. ſtolzer Heinrich; Hackenſchaar; engliſch Bengelkraut; wilder Feldſpinat; Lämmerohren; Lammerkraut; Allgut; Hundemelde. Germ. *Common Engliſh Mercury, Good Henry or Allgood.* Angl. *Patte d'oie Bon-Henri.* Gall.

In ruderatis, ad vias, *nach den Häuſern der Kohlgärten* et circa pagos vbique. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Turiones Aſparagi more praeparantur. Folia in ſolo pingui culta vernali tempore ſapida acetariis inſeruiunt. Radix exhibetur ouibus phthiſi afflictis.

vrbicum. 365. * *Chenopodium* foliis triangularibus ſubdentatis, racemis confertis, ſtrictiſſimis, cauli approximatis longiſſimis. LINN. Syſt. p. 261. n. 2.

Stadtgänſefuß. Germ. *Upright Blite.* Angl. *Patte d'oie des villes.* Gall.

In vrbibus et pagis ad domos, *in der Allee* ante portam *Grimmenſem* et in vrbe *Taucha* dicta *bei der Kirche* mihi occurrit etc. Fl. Aug.

rubrum. 366. *Chenopodium* foliis cordato-triangularibus, obtuſiuſculis dentatis; racemis erectis compoſitis, ſubfolioſis, caule breuioribus. LINN. Syſt. pag. 261. n. 4. BOEHM. n. 561.

Pharm. *Atriplicis Syluestris* Herba.

Rother Gänſefuß; Neunſpitzen; Schweintodt; Saubalg; Miſtmelde. Germ *Sharp-leaved Gooſe-foot.* Angl. *Patte d'oie raugeâtré.* Gall.

Ad vias, in locis ruderatis vbique. Flor. Mai. Iun. Annua.

Obſ.

Obſ. Infuſum aquoſum cum vitriolo martis fuſco tingit colore.

367. *Chenopodium* foliis ouatis, nitidis, dentatis, acutis; racemis ramoſis, nudis. LINN. Syſt. p. 261. n. 5. SCHREB. Spicil. p. 40. n. 964. murale.

Mauer Gänſefuß. Germ. *Common Gooſe foot, or Sow-bane.* Angl. *Patte d'oie des murailles.* Gall.

In ruderatis, *auf dem Walle*, et circa pagos in muris.

368. *Chenopodium* foliis rhomboideo-triangularibus, eroſis, poſtice integris: ſummis oblongis; racemis erectis. LINN. Syſt. pag. 261. n. 7. BOEHM. n. 562. *Fl. Dan.* t. 553. album.

Weiſſer Gänſefuß; Scheis-ſ. wilde Melde. Germ. *Common Orache.* Angl. *Patte d'oie blanche.* Gall.

In agris cultis frequenter. Flor. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Folia vere ad olera.

369. *Chenopodium* foliis rhomboideis, dentato ſinuatis; racemis ramoſis ſubfoliatis. LINN. Syſt. p. 262. n. 8. BOEHM. n. 559. viride.

Grüner Gänſefuß; gemeine grüne Melde. Germ. *Green Blite.* Angl. *Patte d'oie verte.* Gall.

In agris fere omnibus inter ſegetes atque olera frequentiſſima; porro etiam ad muros ante portulam Schoenfeldicam et alibi. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Folia olerum loco vernali tempore inſerviunt.

370. *Chenopodium* foliis cordatis angulato-acuminatis, racemis ramoſis nudis. LINN. Syſt. pag. 262. n. 9. BOEHM. n. 560. hybridum.

Unächter Gänſefuß; Schweinemelde; breitblättrichter Pitzer; Sautodt. Germ. *Maple-leaved Blite.* Angl. *Patte d'oie hybride.* Gall.

371. *Chenopodium* foliis ouato-oblongis, repandis; racemis nudis, ſimplicibus, glomeratis. LINN. Syſt. p. 262. n. 14. BOEHM. n. 563. glaucum.

Eiſengrauer Gänſefuß; geſtreckte Melde. Germ. *Oak-leaved Blite.* Angl. *Patte d'oie glauque.* Gall.

Ad domos et fimeta copioſe. Fl. Iul. Aug.

** *Foliis integris.*

Vuluaria. 372. *Chenopodium* foliis integerrimis, rhomboideo-ouatis; floribus conglomeratis, axillaribus. LINN. Syſt. pag. 262. n. 18. BOEHM. n. 558. BLACKW. tab. 100.

Pharm. *Vuluariae* Herba.

Stinkender Gänſefuß; Stinkmelde; kleine Miſtmelde; Bocksmelde; *Buhl-Schaam-Mauzenkraut;* Bocks *Wühlkraut; ſtinkende Hure; Fotzenkraut.* Germ. *Stinking Orach.* Angl. *Patte d'oie fétide, ou Arroche ſauvage.* Gall.

In ruderatis et ad ſepes murosque, *bei dem Weinnäpfchen*; ad ſepes *hinter Gunndorf etc.* Fl. Iul. Aug. Annua.

Obſ. Hircorum odorem ſpargit. Contra malum hyſtericum haec laudatur in electuariis.

polyſpermum. 373. *Chenopodium* foliis integerrimis ouatis, caule decumbente, cymis dichotomis aphyllis axillaribus. LINN. Syſt. p. 262. n. 15. BOEHM. n. 564.

Vielſaamiger Gänſefuß; Fiſchmelde. Germ. *Roundleaved Blite, or Allſeed.* Angl. *Patte d'oie graineuſe.* Gall.

In viis publicis vbique. Fl. Iul. Aug. Annua.

Vſ. Eſca piſcibus gratiſſima.

maritimum. 374. * *Chenopodium* foliis ſubulatis, ſemicylindricis. LINN. Syſt. p. 262. n. 18.

Seeſtrands Ganſefuß. Germ. *White Glaßwort.* Angl. *Blanchette.* Gall.

In locis falſis ad *Ketſchau,* quoque *bei dem Dürrenberge* paſſim nuperrime inueni. Fl. Iul.

118. BETA. L. G. 338. Mangold. *Germ.* Beet. *Angl.* Poirée. *Gall.*

vulgaris. 375. *Beta* floribus congeſtis. LINN. Syſt. p. 262. n. 1. BOEHM. n. 565. BLACKW. tab. 235. SCKVHR. tab. 56.

Beta floribus ternis. LINN. Syſt. p. 262. n. 2.

Var. β) Radice rubra.

Pharm.

Pharm. *Betae rubrae* Herba, Radix.

Gemeiner Mangold; Sommerbeete; var. α) *rothe Rüben*; β) *weiſſe Rüben.* Germ. *Great red Beet.* Angl. *Poirée ou Bette vulgaire*, β) *Poirée rouge*, *ou Betterave.* Gall.

In hortis oleraceis copioſe coluntur. Flor. aeſtate. Annuae.

Varietas α) Calycis foliolis baſi dentatis, radice rubra β) Calycis foliolis baſi inermibus; radice alba, vel pallido-flaua.

In culinis radix notiſſima tempore autumuali et hyberno. Elixantur videlicet radices recentes in aqua et in taleolas tranſuerſales deinde ſecantur, poſtea aceto, cum pauxillo aquae diluto, immittuntur. E puluere radicis ope alcoholis vini et digeſtione Saccharum puriſſimum extraxit *Marggraf.*

119. HERNIARIA. L. G. 336. Bruchkraut. *Germ.* Rupture-Wort. *Angl.*

376. *Herniaria* herbacea, tota glabra, glomeratis multifloris. LINN. Syſt. p. 261. BOEHM. n. 569. BLACKW. t. 529. *Fl. Dan.* t. 529. SCKVHR. t. 56. glabra.

Pharm. *Herniariae* Herba.

Glattes Bruch- ſ. *Harnkraut; Tauſendkorn.* Germ. *Smooth Rupturewort.* Angl.

In locis ſterilioribus, arenoſis, *um Pfaffendorf, auf dem Meckerſchen* Berge, *auf den Wällen bei der Sandgrube hinter der Scharfrichterei* et alibi copioſe. Fl. Mai. Iun. Annua.

377. * *Herniaria* tota hirſuta, glomerulis paucifloris. hirſuta. HALL. Hiſt. I. p. 256. LINN. Syſt. p. 261. n. 2. BOEHM. n. 569. Var. *Herniaria hirſuta* Syn. BOERH. POLL. Palat. I. n. 244. ROTH. Fl. Germ. II. p. 200.

Rauches Bruchkraut. Germ. *Herniaire velue.* Gall.

Habitat in ſolis arenoſis elatioribusque paſſim. Fl. cum priori.

Obſ. Praecedenti valde ſimilis, ſed caule, floribus ac foliis hirſutis, et colore magis obſcure viridi, ab illa differt.

120. VLMVS. L. G. 345. Ulmbaum; Rüſter. *Germ.* Elm-Tree. *Angl.* Orme. *Gall.*

campeſtris. 378. Vlmus foliis duplicato-ſerratis, baſi inaequalibus, floribus ſubſeſſilibus, conglomeratis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 295. LINN. Syſt. p. 265. BOEHM. n. 570. CRAM. t. 5. *Fl. Dan.* t. 632. SCKVHR. t. 51. n. 2.

Pharm. *Vlmi* Cortex.

Leimbaum; Rauchlinde; Feldulmbaum; gemeine, breitblättrige Rüſter; ſchwarze Rüſter; Fliegenbaum. Germ. *Common rough, or broad-leaved Elm-tree.* Angl. *Orme ſauvage.* Gall.

In ſepibus, ſyluis et nemoribus, *im Roſenthale, Univerſitätsholze, bei Gohlis, Gonnewitz,* multisque in aliis pagis. Fl. Mart. April. Arbor.

Vſ Folia ouibus bobusque pabulum; Cortex radicis in hydrope, ſcabie inueterata humida ſiccaque laudatur a Cel. *Lyſſons.* In ambulacris arbor gratiſſima. In Norwegia puluis corticis a pauperibus ad panem coquendum adhibetur.

c) *Flores vmbelliferi: 5—petali, ſuperi, diſpermi.*

1) *Vmbellis ſimplicibus. Habitu imperfecto, deliqueſcente.*

121. ERYNGIVM. L. G. 354. Mannstreu; Elend. *Germ.* Seaholly. *Angl.* Panicaut. *Gall.*

campeſtre. 379. *Eryngium* foliis radicalibus amplexicaulibus pinnato laciniatis, inuolucris fere ſubulatis capitulo longioribus. CRANZ. II. p. 229. n. 17. LINN. Syſt. pag. 2 1. n. 7. BOEHM. n. 354. BLACKW. t. 297. *Fl. Dan.* tab. 554. JACQ. Fl. Auſtr. Vol. II. tab. 155. SCKVHR. tab. 59.

Pharm. *Eryngii* Rad. Herba.

Feldmannstreu; Elend-Damm-Radendiſtel; Brach-Donner-Krauß-Laufdiſtel. Germ. *Common Eryngo.* Angl. *Chardon roland; Chardon à cent têtes, ou Panicaut.* Gall.

In

In campeſtribus ad *Burkhauſen*, *Kleindölzig*, *auf dem Sandberge vor Nauendorf*, *bei Ruckmarsdorf* etc. Fl. Iul.—Sept. Perennis.

Vſ. Rad. ad radices aperientes minores pertinens diuretica. Turiones vernali tempore acetariorum loco eduntur.

122. HYDROCOTYLE. L. G. 335. Waſſernabel. *Germ.* Water-Nabel-Wort. *Angl.*

380. *Hydrocotyle* foliis peltatis, repando-crenatis, vmbellis quinquefloris. LINN. Syſt. p. 271 n. 1. JAHN. n. 5. ROTH. Flor. Germ. pag. 135. *Fl. Dan.* tab. 90. SCKVHR. t. 59. vulgaris.

Gemeiner Waſſernabel; *Venusnabel*; *ſchildförmiges Sumpfnabelkraut.* Germ. *Common Water Nabel-wort.* Angl. *Ecuelle d'eau.* Gall.

In pratis vdis ad alnorum radices *bei Schönfeld*; porro poſt *Gunndorf am Graben* ill. POHLIVS inuenit. Ego quoque in alnetis, *bei Schadebach*, *in der Prellheide auf dem Tiefenſeer und den Tzſchepliner Antheile* in locis paludoſis inter *Alnos* in magna copia nuper reperi. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Planta valde acris; aues, hac deuorata, inflammationibus aliisque ſymptomatibus grauioribus affliguntur.

2. *Vmbellis compoſitis. Habitu perfecto.*

A. *Fructu tecto plicis, ſetis aut lanugine.*

123. SANICVLA. L. G. 356. Sanikel. *Germ.* Sanicle. *Angl.*

381. *Sanicula* foliis radicalibus ſimplicibus, floſculis omnibus ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 272. BOEHM. n. 495. BLACKW. tab. 63. *Fl. Dan.* tab. 283. SCKVHR. tab. 60. Europaea.

Pharm. *Saniculae* Herba.

Euro-

Europäiſcher Sanickel; Bergſanickel; Tranickel; Heil aller Schäden. Germ. *Common Sanicle.* Angl. *Sanicle.* Gall.

In ſyluis et nemoribus vmbroſis, *im Univerſitäts-holze; im Linkler Holze etc.* Flor. Mai. — Iul. Perennis.

124. ATHAMANTHA. L. G. 369. Hirſchwurz. *Germ.* Spignel. *Angl.*

Ceruaria. 382. *Athamantha* foliis pinnatis decuſſatis inciſo — angulatis, ſeminibus nudis. LINN. Syſt. p. 279. n. 2. BOEHM. n. 776. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. I. t. 69.

Selinum (ceruaria) foliis cartilagineis, inferne appendiculatis, circum ſerratis, ſerris denticulatis. CRANZ. II. p. 167. n. 5. Tab. III. f. 1.

Gemeine ſ. *ſchwarze Hirſchwurz* ſ. *ſchwarzer Enzian; Hirſchpeterlein; Hirſchheil; Bergperterſilie; Vielgut.* Germ. *Larger parſley-leaved Mountain Carrot.* Angl.

In montoſis, *im Bieniz an der Wieſe,* in agris elatioribus *hinter dem Macherſchen Holze etc.* copioſe. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Fol. duplicato-pinnata; foliola oblonga, obtuſa, 3 — 5 — folia; dentato-ſerrata; ſerraturis in mucronem deſinentibus.

Oreoſelinum. 383. *Athamantha* foliolis diuaricatis. LINN. Syſt. p. 279. n. 5. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. I. t. 68. SCKVHR. tab. 64.

Athamantha foliis triplicato-pinnatis: foliolis lanceolatis, trifidis integerrimis, diuaricatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 324.

Selinum (Oreoſelinum) foliolis coſta refracta, diuaricatis, caule aequali ſubnudo. CRANZ. p. 169. n. 6.

Pharm. *Oreoſelini* Radix, Herba.

Gelbhirſchwurz ſ. *kleine Bergpeterſilie; Augenwurz.* Germ. *Black or Broad-leaved Mountain or ſtone Parſley.* Angl. *Perſil de montagne.* Gall.

In paſcuis montoſis, *auf dem Gickerlingsberge, im Bieniz,* in hortis oleraceis. Fl. Iul. Aug.

125.

125. DAVCVS. L. G. 364. Vogelneſt; Möhren. *Germ.* Carrot. *Angl.* Carotte. *Gall.*

384. *Daucus* inuolucris pinnatifidis, petiolis ſubtus neruoſis, ſeminibus hiſpidis. CRANZ. pag. 227. n. 4. LINN. Syſt. p. 277. n. 333. BOEHM. n. 496. BLACKW. t. 546. *Fl. Dan.* t. 723. SCHVHR. t. 61. Carota.

Daucus Carota inuolucro vniuerſali pinnatifido, floſculo centrali nullo. WIGGERS Primit. n. 233.

Var. β. radice ſatiua.

Pharm. *Dauci ſylueſtris* Semina.

Dauci ſatiui Radix, Semina.

Gemeine ſ. *wilde Möhren*; *Mohrenkümmel*; *Vogelneſt.* Germ. *Common wild Carrot.* Angl. *Carotte ſauvage.* Gall.

In campeſtribus et pratis Schoenfeldicis. Var. β. in hortis colitur. Fl. Iul. Aug. Annua.

Obſ. Rad. Dauci Satiuae quoad colorem variat, lutea vel alba. Eſt ſapida et in Tuſſi infantum, Phthiſi et contra vermes ſuccus recenter expreſſus laudatur. Caeterum in culinis frequens ad cibos multos praeparandos adhibetur.

385. * *Daucus* inuolucro vniuerſali pinnatifido, floſculo centrali ſterili carnoſo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 319. mauritanicus.

Daucus Mauritanicus ſeminibus hiſpidis, floſculo centrali ſterili carnoſo, receptaculo communi hemiſphaerico. LINN. Syſt. p. 277. n. 2.

Caucalis carnoſa ROTH. Flor. Germ. I. p. 119. II. p. 305.

Mauritaniſche Möhren. Germ. *Great Spaniſh Carrot.* Angl.

In pratis Schoenfeldicis et *auf den Gerberwieſen*, paſſim vidi. Flor. Iul. Semina maturat Auguſto.

Differt a priori caule hiſpidiore; *inuolucro vniuerſali* vmbella breuiore; *inuolucris partialibus* tridentatis: floſculo centrali in Vmbella communi, maiore, atropurpureo, carnoſo, ſterili imperfecto. ROTH.

126. Caucalis. L. G. 362. Haftdolde; Klettenkerbel. *Germ.* Baſtard Parſley. *Angl.* Caucalier. *Gall.*

Daucoides. 386. * *Caucalis* ſeminibus ouato-oblongis, angulis dorſalibus 4 — diſtantibus hiſpidis, foliis glabris, baſi coſtaque piloſis, inuolucellis dimidiatis. ROTH. Fl. Tom. I. p. 119. II. p. 305.

Caucalis vmbellis trifidis, aphyllis, vmbellulis 3 — ſpermis, 3 — phyllis. LINN. Syſt. p. 276. JACQ. Flor. Auſtr. V. II. t. 157. *Echinophora.* RIV. t. 24.

Caucalis leptophylla laciniis foliorum peranguſtis; ſeminum vncis rigidis. CRANZ. Auſtr. p. 225.

Möhrenartiger Klettenkerbel. Germ. *Carrot-leaved baſtard Parſley.* Angl.

In agris elatioribus inter ſegetes, copioſe in vineis ad *Naumburg* et in agris inter Daucum Carotam verſus *Taucham* et *Eulenburg* frequenter reperi. Fl Iulio et Auguſto.

grandiflora. 387.* *Caucalis* ſeminibus ouatis, coſtis dorſalibus approximatis quatuor; aculeis diffuſis, petalis exterioribus maximis. ROTH. Flor. Germ. P. I. pag. 120. II. pag. 307.

Caucalis grandiflora inuolucris ſinglis pentaphyllis: foliis vnico duplo maiore. LINN. Syſt. p. 275. I. LEYS. Hal. n. 264. JACQ. Fl. Auſtr. V. I. t. 219.

Caucalis aruenſis echinata magno flore. C. B. P. p. 152.

Groſsblumigter Klettenkerbel. Germ. *Large-flowering baſtard Parſley.* Angl. *Caucalier à grandes fleurs; grande Girouille.* Gall.

In agris oleraceis inter ſegetes, e. g. in hortis oleraceis et agris *bei Sellerhauſen, Stötteritz etc.* paſſim. Fl. Iul. Aug. Semina maturat Septembri.

Leptophylla 388. * *Caucalis* ſeminibus ſemicylindricis: angulis dorſalibus obſoletis aculeis diffuſis ſcabris, foliis vndique piloſis. ROTH l. c. P. I. p. 120. II. p. 308

Caucalis inuolucro vniuerſali ſubnullo, vmbella bifida, inuolucellis pentaphyllis. LINN. Syſt. p. 176. n. 6. *Caucalis humilis* JACQ. Hort. V. 2. t. 195. *Caucalis procumbens.* RIV. pent. t. 332.

Cau-

Caucalis aruenſis echinata paruo flore fructuque. C. b. P. p. 152.

Kleinblättrichter Klettenkerbel. Germ. *Fine-leaved Baſtard Parſley.* Angl. *Caucalier à feuilles étroits.* Gall.

In hortis oleraceis inter olera et praeprimis inter Daucum Carotam haud infrequens. Fl. Iulio et Auguſto.

B. *Fructu nudo, ſulcato, coſtato aut ſtriato.*

127. OENANTHE. L. G. 382. Rebendolde. *Germ.* Water Dropwort. *Angl.*

389. *Oenanthe* ſtolonifera foliis caulinis pinnatis, fili- fiſtuloſa. formibus fiſtuloſis. LINN. Syſt. pag. 285. BOEHM. n. 494. *Fl. Dan.* t. 346. RIV. Pent. t. 66. *Oenanthe.* SCKVHR. t. 70.

Röhren Rebendolde; Waſſerſteinbrech; Waſſer Filipendel; Drüſswurz; Tropfwurz. Germ. *Common water Dropwort.* Angl. *Oenanthé aquatique.* Gall.

In riuulis et foſſis *bei dem Gerberwaſſer; bei der Notzſcher Mühle;* in pratis vliginoſis *bei Schadebach, Borsdorf etc.* Fl. Iun. Iul.

128. PEVCEDANVM. L. G. 370. Haarſtrang. *Germ.*

390. *Peucedanum* foliis quinquies tripartitis, filiformi- officinale. bus, linearibus. LINN. Syſt. p. 280. BOEHM. n. 479. SCKVHR. t. 63.

Pharm. *Peucedani* Radix.

Gewöhnlicher Haarſtrang; Saufenchel; Schwefelwurz. Germ. *Common Hoys Fennel.* Angl. *Fenouil de porc; Queue de pourceau.* Gall.

In pratis pinguioribus montoſisque, *nach Raſchwitz, auf den Wieſen bei Schleuſig, Groſs- et Kleinzſchocher.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

391. *Peucedanum* foliolis pinnatifidis; laciniis oppoſi- Silaus. tis, inuolucro vniuerſali diphyllo. LINN. Syſt. p 280.

n. 5. BOEHM. n. 480. JACQ. Flor. Auſtr. V. I. t. 15. RIV. t. 57. Seſeli pratenſe.

Wieſenhaarſtrang; Roßkümmel; unächte Bärwurz. Germ. *Meadow Seſeli.* Angl. *Fenouil des près.* Gall.

In pratis *auf der Pfingſtwieſe; bei Schleuſig; Sommerfeld; Plauſig; Sellerhauſen etc.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Caul. angulato-ſtriatus. *Folia* lanceolata. *Flores* lutei, dein albeſcentes. Fructus tribus ſtriis vtrinque ſulcatis, tubis diuaricatis reflexis, ſtigmate ſemen contingente.

129. CONIVM. L. G. 369. Schierling; Tollkraut. *Germ.* Hemlock. *Angl.*

maculatum. 392. *Conium* ſeminibus ſtriatis, caule ramoſiſſimo, maculato, glabro; foliolis pinnatifidis. LINN. Syſt. p. 278. BOEHM. n. 500. BLACKW. t. 451. et 573. f. a et b. JACQ. Flor. Auſtr. V. I. tab. 56. Cicuta RIV. tab. 74. SCHKUHR. tab. 62. figura male expreſſa et coloribus picta.

Pharm. *Conii* ſ. *Cicutae Terreſtris* ſ. *Vulgaris.* Herba.

Gefleckter großer Schierling ſ. *Apotheker-Wiener-Schierling; Wüterich; Ziegenkraut; Ziegendill; Vogeltodt; wilde Peterſilie; Teufels-Katzenpeterlein.* Germ. *Greater Hemlock or Common Poiſinous Hemlock.* Angl. *Grande Cigüe.* Gall.

Ad ſepes et in humidis locis *bei den Kohlgärten,* in dumetis *zwiſchen der Funkenburg und der Ziegelſcheune etc.* copioſe. Flor. Mai. Iun. Annua, paſſim Biennis.

Obſ. Caulis 3—5— pedalis, erectus, ramoſiſſimus, rotundus, leuiſſime ſulcatus, glaber, fiſtuloſus, glauco obductus halitu, maculis notatus purpureis exiguis. *Folia* ſerrata, radicalia valde maiora, ſupradecompoſita. *Caulina* multo minora. *Petioli* longi fiſtuloſi, glabri, craſſi, terete-compreſſiuſculi, maculati. *Vmbella vniuerſalis* irregularis, radiis 10—12, patens; *particularis* ſimilis, radiis 10—15. *Involucrum*

volucrum 3—5 phyllum, foliolis ouato-lanceolatis; acutis, baſi coalitis, inaequalibus, reflexis. *Inuolucella* 1-2 phylla, patentia, ſaepius 4—fida. *Flosculi* aequales, fertiles. *Cor.* Petala alba irregulariter reflexo-cordata, irregularia. *Sem.* duo, ſubgloboſa, gibba, furcata, lateribus compreſſa.

Planta valde ſuſpecta atque hominibus pecoribusque lethalis. Extract in multis glandulorum etc. morbis a Cel. STOERCKIO laudatum eſt.

130. BVPLEVRVM. L. G. 358. Haſenöhrchen. *Germ.* Hare's Ear. *Angl.* Oreille de Lievre. *Gall.*

393. *Bupleurum* foliis ouatis perfoliatis, inuolucris vniuerſalibus nullis CRANZ. Auſtr. p. 202 n. 10 LINN. Syſt. p. 273. SCHREB. Spicil. p. 34 n. 956. RIV. Pent. t. 45. Perfoliata. BLACKW. t. 95. SCKVHR. t. 60. rotundifolium.

Pharm. *Perfoliati* Herba, Semina.

Rundblättriges Durchwachs; Haſenöhrchen; Schooß-Wundkraut; Bruchwurz; Stopfloch Germ. *Commen Thorougwax.* Angl. *Perceſeuille; Oreille de Lievre.* Gall.

In agris inter ſegetes ad *Abtnauendorf* et verſus *Eulenburg* olim Ill. SCHREB. inuenit. Ego quoque in hortis inter Olera paſſim vidi. Fl. Iul. Aug.

394. * *Bupleurum* vmbellis compoſitis ſimplicibusque, caule ramoſo, leuiter flexuoſo; foliis ſimplicibus, alternatis, lanceolatis, baſi ſetula obductis. ſemicompoſitum.

Bupleurum ſemicompoſitum. LINN. Syſt. pag. 273. n. 8.

Halb zuſammengeſetztes Haſenöhrlein. Germ. *Spaniſh Hare's ear.* Angl.

In pratis ad *Salinas Ketſchauienſes.*

Obſ. *Vmbellae terminales* et axillares, *vniuerſales* 5—6 radiis, pluribus compoſitae; partiales 1—3—4 radiis. *Sem.* rigida, minima.

395. * *Bupleurum* caule proſtrato, foliis lineari-lanceolatis, vmbellis ſimplicibus, alternis paucifloris. ROTH. Fl. Germ. P. I. p. 226. tenuiſſimum

Bupleurum vmbellis ſimplicibus, alternis, pentaphyllis, ſubtrifloris. LINN. Syſt. p. 274. n. 12. LEYS. n. 283.

 Klei-

Kleines ſ. ſehr zartes Haſenöhrlein. Germ. *Leaſt Hare's-ear.* Angl. *Puplcure menu.* Gall.

In locis hyeme inundatis *bei Belgershain, Pomſen* nuperrime detexi. Fl. Iul. Aug.

Obſ. Inuolucrum 3—5 phyllum, breue. Inuolucella capillaria, breuia. Vmbellulae axillares, minimae.

131. SIVM. L. G. 378. Merk. *Germ.* Water Parſnep. *Angl.* Berle. *Gall.*

latifolium. 396. *Sium* foliis pinnatis, foliolis acute dentatis, ſeminibus ſtriatis, caule fiſtuloſo. KNOLLE pag. 13. n. 2. LINN. Syſt. p. 284. BOEHM. n. 504. *Fl. Dan.* tab. 246. JACQ. Fl. Auſtr. V. 1. t. 67. Sium. RIV. t. 77.

Coriandrum latifolium caule argute angulato, foliis latis pinnatis, ſerratis. CRANZ. I. p. 212. n. 5.

Breitblättrichter Merk; Waſſerfroſcheppig; Weyher-Froſchpeterlein; großer Waſſerpaſtinak. Germ. *Common Water Parſnep.* Angl. *Berle à feuilles larges.* Gall.

In locis paludoſis *nach Pfaffendorf*, in alneto *nach Schönfeld*, in riuula *nach der Nötzſcher Mühle*, et alibi vbique Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Radicem huius venenatam indolem habere, *Knollius* refert.

anguſtifolium. 397. *Sium* foliis pinnatis: foliolis aequaliter argute ſerratis: impari trifido, vmbellis lateralibus oppoſitifoliis. ROTH. Fl. Germ. p. 127.

Sium foliis pinnatis, vmbellis axillaribus pedunculatis, inuolucro vniuerſali pinnatifido. LINN. Syſt. p. 284. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 35. n. 505.

Schmalblättrichter Merk; Waſſerpeterlein; Waſſermorelle. Germ. *Common upright Water Parſnep.* Angl. *Berle à feuilles étroits.* Gall.

In pratis ad *Abtnauendorf, Schönfeld, hinter dem Bieniz* maxime ibidem in foſſiculis copioſe etc. Fl. Iul. Aug. Perennis.

nodiflorum. 398. *Sium* foliis pinnatis: foliolis inciſo dentatis: impari-tripartito, vmbellis lateralibus, oppoſitifoliis, ſeſſilibus pedunculatisque. ROTH. Flor. Germ. p. 127.

LINN.

LINN. Syſt. p. 284. n. 3. BOEHM. n. 505. Sium minus. RIV. Pent. tab. 78. *Apium Sium.* CRANZ. I. pag. 215. n. 5.

Kleiner Eppich; kriechender Waſſereppich; Waſſermerk. Germ. *Creeping Water Parſnep.* Angl. *Berle marécayeuſe.* Gall.

In riuulis et paludoſis, *beim Bieniz.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

399. *Sium* foliis pinnatis: floralibus ternatis. LINN. Syſt. p. 284. n. 4. BOEHM. n. 503. SCKVHR. t. 69. Siſarum. RIV. Pent. Siſarum.

Siſarum germanorum. C. B. P. 155.

Zuckerwurzel; Zuckerrübchen; Gierlein ſ. *Görlein; Gritzel.* Germ. *Skirrets.* Angl. *Cherui; Racine ſucrée.* Gall.

In agris et hortis oleraceis inter plantas culinas haud infrequens et paſſim ibidem in cultis agris inter ſegetes. Fl. Iulio et Auguſto. Sem. exeunte Auguſto et Septembri matura.

Radix recens et ſicca continet Saccharum. In culinis radices recentes iusculis incoquuntur.

400. *Sium* foliolis linearibus decurrentibus connatis. Falcaria. LINN. Syſt. p. 284. n. 8. BOEHM. n. 506. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. III. tab. 257. Falcaria RIV. tab. 48. *Seſeli (Falcaria).* CRANZ. I. p. 208. n. 6.

Sichelförmiger Merk; Sichelkraut; Sichelmöhren; Feld- oder Ackerbacillen; faule Grete. Germ. *Perennial Biſhop's-weed.* Angl.

In agris et ad ſemitas paſſim, *bei Lindenau,* etiam paſſim *auf dem Altranſtädter Kirchhofe, und dem Brandvorwerke.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

C. *Fructu alato; ala marginali.*

132. HERACLEVM. L. G. 375. Heilkraut. *Germ.* Low-Parſnep. *Angl.* Berce. *Gall.*

401. *Heracleum* foliolis pinnatifidis laeuibus, floribus vniformibus. LINN. Syſt. pag. 282. BOEHM. n. 474. SCKVHR. t. 67. BLACKW. t. 540. Sphondylium RIV. t. 4. Sphondylium.

Pharm. *Brancae Vrſi* ſ. *Sphondylii* Herba.

Teutſche ſ. *unächte Bärenklau*; *Bärwurz*, *Bärentatze*; *Bartſch*; *Porſt*; *Kuhpaſtinax.* Germ. *Common hairy Cow Parſnep; Brank Urſine; or Bears Breech.* Angl. *Berce ou Fauſſe Branc-Urſine.* Gall.

In pratis et paſcuis humidioribus copioſe, e. g. in pratis *Schoenfeldicis*, ad foſſiculas *bei Gonnewitz*, verſus *Lindenau etc.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

alpinum. 402. * *Heracleum* foliis ſimplicibus, floribus radiatis. LINN. Syſt. p. 283. n. 7. JAHN. n. 6.

Alpen-Heilkraut. Germ. *Mountain Cow-Parſnep.* Angl *Berce des Alpes.* Gall.

In pratis vdis ad Knappendorf Cel. JAHN olim invenit, mihi autem nondum occurrit. Flor. Iul. Aug.

133. TORDYLIVM. L. G. 361. Zirmet; Drehkraut. *Germ.* Hart-Wort. *Angl.* Tordile. *Gall.*

maximum. 403. * *Tordylium* vmbellis confertis radiatis, foliolis lanceolatis inciſo ſerratis. LINN. Syſt. p. 275. n. 5. JACQ. Fl. Auſtr. V. 2. t. 142.

Tordylium. RIV. Pent. I.

Caucalis maxima, Sphondylii aculeato ſemine. C. B. P. 152.

Groſſer Zirmet; *groſſes Drehkraut.* Germ.

In Europae auſtralis dumetis et ad vias proprie ſpontanea: apud nos in hortis oleraceis aliisque paſſim occurrit. Fl. Iun Iul.

Anthriſcus. 404. *Tordylium* vmbellis confertis, foliolis ouato-lanceolatis, pinnatifidis. LINN. Syſt. p. 275. n. 6. CRANZ. I. p. 226. n. 3. BOEHM. n. 497.

Gemeiner Zirmet; *Heckendrehkraut*; *Heckenkerbel*; *Schafkerbel*; *Bettelläuſe.* Germ. *Red Flowered Baſtard Parſley.* Angl. *Caucalier âpre, ou Tordile anthriſque.* Gall.

Ad ſepes et in ruderatis frequens, *auf den Hoſpitalfeldern*, ad ſepes *bei der Leimgrube*, et in nemoribus *im Roſenthale*, circa pagum *Gonnewitz etc.* Flor. Iun. Iul. Annua.

134.

134. SELINVM. L. G. 368. Oelſenich et Silge. *Germ.* Milky-Parſley. *Angl.*

405. *Selinum* corollulis explicatis, foliis ouato-lanceolatis, ſemine oblongo, plano. CRANZ. I. p. 177. n. 11. Tyſſelinum RIV. Pent. t. 19. ſyluestre.

Selinum radice fuſiformi, multiplici, ſtylis erectis corollis explicatis. LINN. Syſt. p. 278. BOEHM. n. 477. KNOLLE p. 14. n. 2. BLACKW. t. 556. JACQ. Fl. Auſtr. V. 2. t. 152. SCKVHR. t. 63.

Waldölſenich. Germ. *Wild Milky Parſley of Pliny.* Angl. *Selin ſauvage.* Gall.

In pratis humidis vmbroſis, *hinter Schönfeld*; *im Roſenthale*; *in der Prellheide etc.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. SCKVHR recte monet, differentiam huius ſpeciei et ſubſequentis a radicibus non eſſe ſumendam. Pluries enim hanc et ſequentem reperi multiplici modo diuiſam in fibrillulas.

Succus lacteſcens e radice eſt acerrimus. Os et fau es hoc inflammantur.

406. *Selinum* caule laeui, ſublacteſcente, radice vnica, foliis quadruplicato-pinnatis linearibus. WILD. Prodr. Berol. n. 321. KNOLL. p. 14. n. 1. paluſtre.

Selinum ſublacteſcens, radice vnica. LINN. Syſt. p. 278. n. 2. BOEHM. n. 478. CRANZ. I. pag. 172. n. 8. Tab. 10. f. 1. *Fl. Dan.* t. 257. Tyſſelinum anguſtifol. RIV. t. 20.

Pharm. *Rad. Oelsnitii ſ. Tyſſelini.*

Sumpfolſenich; *Alſtnoch*; *wilder Eppich*; *Milchpeterling.* Germ. *Marſh Milky Parſley.* Angl. *Perſil des marais, ou Perſil laiteux.* Gall.

In alnetis et locis paludoſis ad *Schönfeld*, *an dem Gerberwaſſer* et alibi. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Foliis multo anguſtioribus a priori differt.

Vſ. Lappones Tabaco deficiente radicem maſticare ſolent. LINN.

407. *Selinum* caule ſulcato acutangulo, inuolucro vniverſali caduco, piſtiſtellis fructus reflexis. CRANZ. Auſtr. II. p. 126. n. 5. LINN. Syſt. p. 278. n. 4. BOEHM. n. 473. GMEL. Sibir. I. p. 204. T. 48. *Fl. Dan.* t. 667. Caruifolium Gmelini.

 JACQ.

JACQ. Flor. Auſtr. tab. 16. Angelica tenuifolia RIV. Pent.

Selinum caule ſulcato, acutangulo, foliis triplicato pinnatis; pinnis latiuſculis, ſimplicibus trifidisque; foliolis apice mucronatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 322.

Karuenblättrichter Oelſenich; Roſsfenchel; Kümmelſilge; feinblättrige Engelwurz; Wieſenölsnich. Germ. *Caraway-leaved Milky-Parſley.* Angl. *Selin à feuilles de Cherui.* Gall.

In pratis et ſyluis humidis *im Zſchocherſchen Holze.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Sem. compreſſo-plana, triſulcata; ſulcis alatis.

135. LASERPITIVM. L. G. 374. Laſerkraut. *Germ.* Laſer-wort. *Angl.* Laſer. *Gall.*

ſelinoides. 408. *Laſerpitium* foliolis pinnatifidis connatis: laciniis ſuboppoſitis neruis petiolisque hiſpidis. CRANZ. I. p. 182. n. 3 SCHREB. Spicil. p. 35. n. 498. (ſub *Laſerpitio prutenico*).

Laſerpitium prutenicum foliis lanceolatis integerrimis; extimis coalitis. LINN. Syſt. pag. 281. n. 7. BOEHM. n. 498. JACQ. Fl. Auſtr. V. 2. t. 153. Laſerpitium minus. RIV. t. 23.

Preuſſiſches Laſerkraut; klein-klebrige ſ. kleine Hirſchwurz; falſche Mohrrübe. Germ. *Daucoide Laſer-wort.* Angl. *Laſer de Pruſſe* Gall.

In nemoribus ſubhumidis, *im Bieniz*, et in prato *hinter dem Bieniz, im Oberholze*, in pratis inter *Oeltſchau* et *Kemliz* frequentiſſime, et in iisdem locis *bei Kriphäne* et *Schadebach.* Fl. Iul. Aug.

136. ANGELICA. L. G. 377. Angelick; Bruſt ſ. Engelwurz. *Germ.* Angelique. *Gall.*

ſylueſtris. 409. *Angelica* foliolis aequalibus ouato-lanceolatis, ſerratis LINN. Syſt. p. 284. BOEHM. n. 472. SCKVHR. tab. 68. RIV. Pent. Angelica t. 17.

Pharm.

Pharm. *Angelicae ſylueſtris* Radix.

Wald-Bruſtwurz; *wilde Angelick*; *Wieſen-Wald-Waſſer wilde Engelwurz*; *wilde Luftwurz*; *Heiligegeiſtwurz*. Germ. *Wild Angelica.* Angl *Angelique ſauvage*; *Herbe à Gerard*; *Pied de Chêvre.* Gall.

In pratis humidis ad *Eutritſch*, *bei dem Gerberwaſſer*, *neben dem Poetengange*, in foſſiculis pratorum et in Alnetis *bei Borsdorf.* Fl. Iul. Aug. Perennis. *etc.*

3. *Inuolucris partialibus*; *nullo vniuerſali.*

137. CORIANDRVM. L. G. 386. Coriander. *Germ.* Coriandre. *Gall.*

410. *Coriandrum* fructibus globoſis. LINN. Syſt. pag. 287. SCKVHR. t. 72. Coriandrum RIV. Pent. ſatiuum.

Coriandrum maius. C. B. P. 158.

Pharm. *Coriandri* Semina.

Gemeiner Coriander; *zahmer Coriander*; *Schwindelkörner*; *Wanzendill.* Germ. *Greater or cultivated Coriandrr.* Angl. *Coriandre cultivé.* Gall.

In hortis oleraceis aliisque frequenter occurrit; paſſim quoque in fimetis et ruderatis. Flor. Aeſtate.

Vſ. Panem confecturi, Ruricolae Sueciae, huius ſemina paſtae crebro immiſcere ſolent. BERG.

138. AETHVSA. L. G. 385. Gleiſs. *Germ.* Fool's Parſley. *Angl.*

411. *Aethuſa* caule diſtorto, inuolucellis dimidiatis, pendulis. CRANZ. I. p. 211. n. 3. (ſub *Coriandro*). Cynapium.

Aethuſa foliis pinnatis, foliolis profunde laciniatis, planis, laete-vireſcentibus, ſeminibus ſubrotundis, ſtriatis, caule glabro, viridi, ramoſo. KNOLLE p. 11.

Aethuſa foliis conformibus. LINN. Syſt. pag 286. BOEHM. n. 501. BLACKW. t. 517. SCKVHR. t. 72. Cynapium. RIV. t. 76.

Gartengleis; *kleiner Schierling*; *Hundspeterlein*; *tolle Peterſilie.* Germ. *Leſſer Hemlock*, *or Fools Parſley.* Angl. *Petite Cigué.* Gall.

In cultis et agris oleraceis inter *Apium Petroſelinum* frequens; ad ſepes hortorum et in dumetis paſſim. Fl. Mai. Iun. Annua.

Planta venenata hominibus lethalis. Saepius in culinis Apii petroſelini loco folia huius imprudenter adhibentur. Anſeres etiam necat.

Obſ. Diſtinguitur ab Apio petroſelino; caule ad radicem fuſco, floribus albis, calyce reflexo barbatoque et odore alliaceo.

139. SCANDIX. L. G. 387. Kerbel. *Germ.* Shephereds Needle. *Angl.*

odorata. 412.* *Scandix* ſeminibus ſulcatis angulatis. LINN. Syſt. pag. 206. n. 1. JACQ. Flor. Auſtr. V. 5. app. tab. 37.

Myrrhis maior, Cicutaria odorata. C. B. P. 160.

Pharm. *Cerefolii Hiſpanici* Herba.

Wohlriechender Kerbel; *ſpaniſcher*, *ſchweizer*, *welſcher*, *Myrrhenkerbel*, *Aniskerbel*. Germ. *Sweet Cicely*. Angl. *Cerfeuil muſqué*. Gall.

In Italia, Auſtria et Heluetia ſponte creſcit, in noſtratibus hortis copioſe reperitur. Fl. Iun. Iul.

Folia apud nos iuſculis incoquntur. Semina recentia diſſecta oleribus admiſta bene ſapidum praebent cibum.

Pecten Veneris. 413. *Scandix* foliis omnibus tenuiſſime diuiſis, ſemine roſtrato longiſſimo. BOEHM. n. 487. LINN. Syſt. pag. 287. n. 2. CRANZ. I. pag. 189. (ſub *Chaerophyllo*). *Fl. Dan* tab. 844. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. tab. 263. Scandix. RIV. t. 37.

Nadel-ſ. Hechelkerbel; *Hechelkamm; Hirtennadel; Schnabel raut*; *Schnabelmöhren; Venusſtiel.* Germ. *Common Shepherd's Needle*; *Venus's Comb. Pric enelde*: *Storksbile.* Angl. *Grandent*; *Aiguille de Berger, ou peigne de Venus.* Gall.

In agris inter ſegetes *nach den Straßenhäuſern zu*, copioſe et alibi. Fl. Mai. Iun. Annua.

Cerefolium. 414. *Scandix* ſeminibus nitidis ouato ſubulatis, nigris, vmbellis ſeſſilibus lateralibus, caule laeui, glabro. LINN. Syſt. p. 281. n. 3. CRANZ. I. p. 191. n. 4. (ſub *Chae-*

Chaerophyll.) BOEHM. n. 49?. BLACKW. t. 236. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 390. SCKVHR. t. 73. Cerefolium. RIV. Pent.

Gartenkerbel; gemein Kerbelkraut. Germ. *Common or garden Chervil.* Angl. *Cerfeuil commun.* Gall.

In agris et hortis oleraceis, *in dem Poetengange* et ad ſepes hortorum oleraceorum, in pomariis, interdum ſponte creſcit. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Folia eſculenta cocta in iuſculis; porro quoque ad panatellas placentasque ſapidiores gratioresque reddendas adhibentur.

415. *Scandix* ſeminibus ouatis hiſpidis, corollis vniformibus, caule laeui. LINN. Syſt. p. 287. n. 4. BOEHM. n. 493. JACQ. Flor. Auſtr. V. 2. t. 154. *Fl. Dan.* t. 863. Caucalis foliis Chaerefolii. RIV. t. 34. Anthriſcus.

Kletten kerbel, Eſelskerbel, Eſelspeterſilie. Germ. *Rough-ſeeded wild Chervil.* Angl. *Scandix heriſſé.* Gall.

In pagis *Schönfeld, Sellerhauſen, Stötteritz* ad ſepes et in omnibus fere pagis ſparſim. Fl. Mai. Iun. Annua.

Obſ. Inuolucrum ſaepius 1—phyllum, paſſim vero 3—5 phyllum. Inuolucella ſemper 5—phylla: foliolis lanceolatis, acuminatis, ciliis longiſſimis obſitis. Semina ouata, hiſpida.

140. CHAEROPHYLLVM. L. G. 388. Kälberkropf ſ. Kern. *Germ.* Wild Chervil. *Angl.* Cerfeuil. *Gall.*

416. *Chaerophyllum* caule laeui, ſtriato, geniculis tumidiuſculis, ſeminibus laeuibus, non ſtriatis, nigris. LINN. Syſt. p. 288. CRANZ. I. p. 192. n. 5. BOEHM. n. 491. JACQ. Fl. Auſtr. V. 2. t. 149. SCKVHR. t. 73. Cerefolium ſylueſtre. RIV. Pent. t. 44. ſylueſtre.

Pharm. *Cicutariae* Herba.

Waldkälberkropf; wilder Kerbel; Tollkerbel; Schere; Buſchmöhren. Germ. *Shmooth-ſeeded Chervil, or Wild Cecely; Cowweed.* Angl. *Cerfeuil ſauvage.* Gall.

In pratis humidis et ſyluaticis *im Roſenthale* frequenter, aliisque in ſyluis etiam *in der Leimgrube* paſſim. Fl. Mai. Iun. Annua.

Planta

Planta valde ſuſpecta; vbi creſcit, ſolum fertile et foecundum indicat.

VJ. Luteo et viride colore tingit. LINN.

bulboſum, 417. *Caerophyllum* caule laeui; geniculis tumido, baſi hirto; ſeminibus hirtis, biariſtatis; radice bulboſa, carnoſa. LINN. Syſt. p. 288. n. 2. CRANZ. I. p. 189. n. 7. BOEHM. n. 489. JACQ. Fl. Auſtr. V. 1. t. 63. Myrrhis foetens. RIV. Pent t. 50.

Zwiebelartiger ſ. *knollichter Kälberkropf*; *Erdcaſtanie*; *Rübenkerbel*; *Peperle*; *Peperlein; Pimperlimpimp.* Germ. *Knotty Chervil*; *or Touberous Myrrh.* Angl. *Cerfeuil bulbeux.* Gall.

Ad ſepes fere vbique. Fl. Mai.—Iul.

Obſ. Radices in nonnullis regionibus comeduntur. *Cluſius* autem ob dolores capitum, quos inducunt, eſſe venatas putat. Pharmacopoei *Conii maculati* loco hanc herbam ignorantiae cauſſa ad extractum componendum adhibent.

temulum. 418. *Chaerophyllum* caule maculato, ſcabro; geniculis tumidis, vmbellis floridis, declinatis. CRANZ. I. pag. 190. n. 3. LINN. Syſt. p. 288. n. 4. BOEHM. n. 488. JACQ. Flor. Auſtr. V. 1. tab. 65. Myrrhis. RIV. Pent. t. 49.

Scandix temula. WIGG. Primit. n. 236.

Schwindelkälberkropf; berauſchender Kälberkern; *Taumelkerbel.* Germ. *Spotted wild Chervil.* Angl. *Cerfeuil penché.* Gall.

Ad ſepes et in dumetis, locis vmbroſis et humidis; e. g. *hinter den Kohlgärten vor dem Poetengange etc.* copioſe. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Caulis hirſutus, teres, ſulcatus, ramoſiſſimus. Folia *radicalia* compoſita, pinnatifida: laciniis latioribus integris; *caulina* minus compoſita; laciniis tenuioribus, paucioribus, paſſim dentatis, ſaepius integris. *Sem.* 8 — ſulcata, glabra.

Planta venenata.

hirſutum. 419. *Chaerophyllum* caule aequali; foliolis inciſis, acutis; fructibus biariſtatis. LINN. Syſt. pag. 288. n. 5. CRANZ. I. pag. 194. n. 6. BOEHM. n 490. JACQ. Flor. Auſtr.

Auſtr. V. 2. t. 148. Myrrhis paluſtris. RIV. tab. 51. bona.

Zottichter raucher Kälberkropf; Bergkerbel; Bergſchierling; Croßwedendünk. Germ. *Hairy wild Chervil.* Angl.

In nemoribus ad riuulos et foſſas *im Roſenthale* frequens; *im Zſchocherſchen, Gonnewitzer Holze;* in dumetis copioſe etc. Flor. Mai. Iun Perennis.

420. *Chaerophyllum* caule aequali, foliolis inciſis, ſeminibus coloratis, ſulcatis muticis. LINN. Syſt. p. 288. n. 8. JACQ. Fl. Auſtr. V. I. t. 64. aureum.

Myrrhis minor. C. B. P. 160.

Goldgelber Kälberkern ſ. Kälberkropf. Germ. *Gold-coloured-ſeeded Chervil.* Angl. *Cerfeuil doré.* Gall.

In hortis oleraceis inter *Scandicem Cerefolium* immixta haud infrequenter reperitur; paſſim vero in ruderatis et reiectamentis hortorum occurrit. Fl. Maio e Iunio.

Planta tota aromatico gaudet odore et pabulum pecoribus ſalutare.

141. PHELLANDRIVM. L. G. 393. Peerſat; Pferdeſaamen; Wützerling. *Germ.* Hemlock. *Angl.*

421. *Phellandrium* foliorum ramificationibus diuaricatis. LINN. Syſt. p. 286. CRANZ. I. p. 200. n. 6. Liguſticum phellandrium. BOEHM. n. 507. BLACKW. tab. 570. SCKVHR. t. 71. Phellandrium. RIV. t. 64. aquaticum.

Pharm. *Phellandrii* Semina.

Waſſerpeerſaat; Saamenkraut; Waſſer-Roß-Fenchel; Wützerling. Germ. *Water Hemlock.* Angl. *Phellandrie aquatique; Fenouil d'eau; Ciguë d'eau.* Gall.

In foſſis et paluſtribus fere vbique. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Pabulum bobus egregium, equis vero lethale et paraplegiam efficit LINN. In variis morbis Semina laudantur.

142.

142. SESELI. L. G. 390. Seſel; Bergfenchel. *Germ.*

ſaxifragum. 422. *Seſeli* caule filiformi diuaricato, foliis duplicato ternatis linearibus, vmbellis ſubſexfidis. LINN. Syſt. p. 289. n. 10. BOEHM. n. 486. Pimpinella tenuifolia. RIV. t. 83. bene.

Steinbrechſeſel. Germ. *Saxifrage Seſeli.* Angl.

In collibus apricis, ad templum *St. Theclae.* Flor. Iul. Aug. Annua.

143. CICVTA. L. G. 384. Wüterich. *Germ.* Water-Hemlock. *Angl.* Cicutaire. *Gall.*

viroſa. 423. *Cicuta* vmbellis oppoſitifoliis, petiolis marginatis, obtuſis. LINN. Syſt. p. 286. BOEHM. n. 502. BLACKW. t. 574. a. b. c. *Fl. Dan.* t. 208. SCHVHR. t. 71. Cicutaria. RIV. Pent. t. 76.

Pharm. *Cicutae aquaticae* Herba.

Giftiger Wüterich; Scherte; Waſſerſchierling; Parzenkraut. Germ. *Long-leaved Water-Hemlock.* Angl. *Cicutaire aquatique.* Gall.

In paludoſis et ad fluuiorum ripas, *an den Gräben nach Schönfeld* et alibi. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Planta ſumme venenata hominibus et bobus, lethalis: capris contra ſalutaris et gratus eſt cibus, vt *Lucretius* ait. *Wepferus* in tract ſuo funeſta hominum, qui hanc guſtarunt, exempla commemorat.

4. *Inuolucris nullis.*

144. PASTINACA. L. G. 392. Paſtinak. *Germ.* Parſnep. *Angl.* Panais. *Gall.*

ſatiua. 424. *Paſtinaca* foliis pinnatis, lanceolatis, baſi ſemitrilobis. CRANZ. Faſc. III. p. 161. n. 2. Selinum Paſtinaca offic.

Paſtinaca foliis ſimpliciter pinnatis. LINN. Syſt. p. 290. BOEHM. n. 769. Paſtinaca. RIV. t. 6. BLACKW. tab. 379. SCHVHR t. 76.

Paſti-

Paſtinaca ſatiua α) foliis ſimpliciter pinnatis, ouatis, dentato ſerratis, baſi tri-vel ſaltem ſemi — 3 — lobis.

β) foliis oppoſito pinnatis; pinnis lanceolatis, integris.

Pharm. *Paſtinacae* Radix, Semina.

Gemeiner Paſtinak; wilde, weiſſe Möhren; Hirſch-Hammelsmöhren; Balſternaken. Germ. *Wild Parſnep.* Angl. *Panais, ou Paſtenade.* Gall.

In pratis copioſe *auf den Gerberwieſen etc.* In collibus circa vrbem; in propugnaculo inter *Portam St. Petri* et *Grimmenſem*; *in dem ausgefüllten Graben vor dem hälliſchen Thore und Pförtchen. etc.* Flor. Iul. Aug.

Obſ. Caulis 5 — pedalis, ramoſus, ſulcatus, hirſutus aut glaber. Vaginulae 2, ſemiamplexicaules, hirſutulae, apicem verſus ſemialatae, acuminatae. Folia *caulina* magis impari pinnatifido-laciniata; laciniis 5, ouatis et paſſim lanceolatis, vel vno latere, vel duobus ſerratis, vel integris; *radicalia* ouata, diſtincte pinnata, dentato-ſerrata, baſi trilobata; lobis inaequalibus, adeo vt vno latere longior antecedat. Inuolucrum vniuerſale et partiale, nulla.

Radix ſatiua in hortis colitur. Rad. per ſe coctam, aut cum aceto oleoque conditam remedium eſſe antifebrile putat Geoffroy.

425. * *Paſtinaca* foliis pinnatis: foliolis baſi antica exciſis. LINN. Syſt. p. 290. n. 3. Opopanax.

Panax Paſtinacae foliis. *Moriſ.* Hiſt. 3. ſ. 9. tab. 17. fig. 2.

Pharm. *Opopanacis* Gummi.

Gummipaſtinack; Panaxgummi. Germ.

Sponte creſcit in Europa auſtrali, e. g. in Italia, Sicilia, Gallia etc. apud nos in hortis oleraceis aliisque colitur.

145. ANETHVM. L. G. 394. Dill. *Germ.* Dill. *Angl.* Anet. *Gall.*

426. *Anethum* fructibus compreſſis. LINN. Syſt. p. 290. BOEHM. n. 470. SCKVHR. t. 77. graueolens.

Pharm.

Pharm. *Anethi* Herba, Flores Semina.

Gemeine Dill; Till; riechendes Dillkraut; Hochkraut; Kümmerlingskraut. Germ. *Common Dill; Garden-Dill.* Angl. *Anet; Anette à odeur forte.* Gall.

In agris oleraceis, paſſim ſponte creſcit, praecipue autem colitur. Flor. Iul. Aug. Annua.

Vſ. Herba culinaris ad cucumeres, caſeos et olera condienda, vtilis.

Foeniculum 427. * *Anethum* fructibus ouatis. LINN. Syſt. p. 291. n. 3. BLACKW. t. 288. Foeniculum RIV. Pent.

Pharm. *Feniculi dulcis* Rad. Herb. Semina.

Fenchel; gemeiner Fenchel. Germ. *Common Fennel.* Angl. *Fenouil commun.* Gall.

In Europa auſtrali, praeprimis in *Hiſpania* et *Germania*, ſponte naſcitur.

In noſtratibus autem regionibus inter olera paſſim occurrit: maxime autem in hortis oleraceis aliisque ſuburbanis colitur. Fl. Iul. Aug.

Apud nos ſemina duntaxat culinaria ſunt.

146. CARVM. L. G. 395. Karve ſ. Kümmel. *Germ.* Caraways. *Angl.* Carvi. *Gall.*

Carui. 428. *Carum* pinnis coniugatis, pinnis circa coſtam ſeſe decuſſantibus. CRANZ. Faſc. III. p. 218. *Apium Carvi.* LINN. Syſt. pag. 291. BOEHM. n. 482 JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 393. SCKVHR. t. 77. Carum. RIV. Pent.

Pharm. *Carui* Semina.

Gemeiner-Feld-Wieſen-Speiſekümmel; Mattenkümmel; Fiſchkarve; Garbe. Germ. *Caraways.* Angl. *Cumin des près.* Gall.

In pratis et campis, *auf den Roſenthäler* et *Leutſcher Wieſen, auf der Pfarrwieſe bei Kriphäne etc.* et in hortorum pratis. Fl. Mai. Iun. Annua.

Vſ. Radices pro Paſtinacae radicibus comedi poſſunt. Folia tenella iuſculis incoquuntur. Semina carminatiua in Colica flatulenta vtilia. Caeterum Semina frequenter in Luſatia inferiori praeprimis in ſpiritus

ſpiritus frumenti deſtillatione adhibentur et pani acidiuſculo haec addere conſueti.

147. PIMPINELLA. L. G. 396. Bibernel. *Germ.* Burnet Saxifrage. *Angl.* Boucage. *Gall.*

429. *Pimpinella* caule ſtriato, glabro; foliis pinnatis, glabris; radicalibus foliolis ſubrotundis, argute dentatis; caulinis bipinnatis, linearibus WILDEN. Prodr. Berol. n 3 7. Saxifraga.

Pimpinella foliis pinnatis: foliolis radicalibus ſubrotundis; ſummis linearibus. LINN. Syſt pag. 291. KERN. p 101. t. 172. SCKVHR. t. 78. Pimpinella RIV. Pent. t. 79. BOEHM. n. 483. Var.

Pharm. *Pimpinellae Noſtratis* ſ. *Albae* Rad. Herba, Semina.

Kleine weiſſe Bibernell; *Pfefferwurzel*; *Bockspeterlein; teutſche Theriakwurzel.* Germ. *Smal Burnet Saxifrage.* Angl. *Petite Bouquetine*; *petite Pimprenelle*; *ou Boucage.* Gall.

In collibus apricis, arenoſis, paſcuis, vulgaris. Fl Iul. Aug.

430. *Pimpinella* foliis inferioribus ſimpliciter pinnatis, latis ſubcordatis, auricu atis; ſuperioribus ſub-bipinnatis. RETZ. Faſc. III. Obſ. Bot. pag. 29. n. 45. var. β. magna.

Pimpinella magna foliolis omnibus lobatis, impari trilobo. LINN. Syſt. pag. 291 n. 2. BOEHM. n. 483. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 396. *Pimpinella* flore rubro. RIV. Cl. pent. irr. t. 80.

Groſſe, weiſſe Bibernell. Germ. *Great Burnet Saxifrage.* Angl. *Grande Bouquetine*; *Boucage majeure.* Gall.

In pratis nemoroſis, humidiuſculis *hinter dem Brandvorwerke auf dem Wege nach Groſſzſchocher* et alibi. Fl. Iun. Iul.

431. * *Pimpinella* foliis omnibus pinnatis; foliolis radicalibus ſubcordatis, ſubtrilobis; ſerratis: caulinis inciſo angulatis. RETZ. Faſc. III. Obſ. Bot. p. 30 var. δ. Pimpinella pinnis ſubrotundis circumſerratis. BOEHM. n. 481. media.

Pimpinella media. RIV. l. cit. tab. 81. male.
Pimpinella ſaxifraga. BLACKW. tab. 472.
Mittel Bibernell. Germ.
In locis ſicciorIbus, arenoſis *nach Schönfeld* ad *Templum St. Theclae* verſus *Taucham etc.* Fl. Iun. Iul.

minor. 432. *Pimpinella* foliis radicalibus ſubrotundis, caulinis linearibus. RETZ. Faſc. III. Obſerv. Bot. p. 30. var. ε.
Pimpinella pinnis laciniatis, ſuperioribus tenuiſſimis. BOEHM. n. 485. *Fl. Dan.* t. 669.
Pimpinella Saxifraga minor criſpa. Moriſ. Vmb. tab. 5.
Pimpinella nigra. WILD. Prodr. Berol. n. 348.
Pharm. *Pimpinellae nigrae* Radix.
Schwarze ſ. *krauſpe Bibernell.* Germ. *Boucage noire.* Gall.
In locis gramine tenui veſtitis, *nach dem Kohlgarten zu*; porro *bei dem Pulverthurme* et fere vbique. Fl. Iun. Iul.
Tabernarios et deſtillatores Francofurtenſes hac radice vti ad vitae aquam coeruleo tingendam colore, *Harniſch* refert.

148. APIVM. L. G. 397. Eppich ſ. Peterlein. *Germ.* Smallage, or Parſley. *Angl.* Ache Perſil. *Gall.*

graueolens. 433. *Apium* foliis caulinis cuneiformibus, vmbellis ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 292. n. 2. BOEHM. n. 509. BLACKW. t. 443. *Fl. Dan.* tab. 790. SCKVHR. tab. 78. Apium. RIV. Pent.
Pharm. *Apii* Rad. Herba, Semina.
Stinkender Eppich; Waſſereppich; Waſſermorellen; Schellern; Hepfen; ſtarkriechender Häpfen; Waſſerpeterlein; wilder Sellerie. Germ. *Common Smallage.* Angl. *Ache; Celeri.* Gall.
In paludoſis paſſim; in foſſiculis ad *Ketſchau bei dem Gradierhauſern* copioſe. Flor. Iul. Aug. Perennis.
Rad. ſylueſtris venenatam indolem habens. Equi hanc reſpuunt. Rad. ſatiua ſic dicta *Zellerie,* in hortis

tis oleraceis priuatisque frequenter colitur, et bene ſapida.

434. *Apium* foliis caulinis linearibus, inuolucellis minutis. LINN. Syſt. pag. 292. n. 1. BOEHM. n. 508. CRANZ. Auſtr. Faſc. III. p. 215. Apium ſatiuum. Riv. Pent. Petroſelinum.

Pharm. *Petroſelini* Radix, Herba, Semina.

Peterlein; *gemeine Peterſilie*; *Peterling; Peterſilienwurzel*; *Garteneppich*. Germ. *Common Parſley*. Angl. *Perſil commun*. Gall.

In agris et hortis oleraceis valde frequens: paſſim quoque in propugnaculo *Grimmenſi auf der Mauer* reperi. Fl. Aeſtate.

Vſ. In culinis radices recentes carnium iusculis incoquuntur. Inſuper Petroſelino condiuntur piſces, olera, carnes. etc. Auiculis eſt venenum, vt BERGIVS plurimique obſeruarunt.

149. AEGOPODIVM. L. G. 398. Strenzel; Guriſch. *Germ.* Aſh-weed. *Angl.*

435. *Aegopodium* foliis caulinis ſummis, ternatis. LINN. Syſt. p. 292. BOEHM. n. 471. *Fl. Dan.* t. 670. SCKVHR. t. 79. Podagraria RIV. t. 46. Podagraria.

Liguſticum Podagraria, radice repente. CRANZ. Faſc. III. p. 200.

Aegopodium foliis inferioribus biternatis, ſeſſilibus; caulinis ſuperioribus ternatis. *Necker.* gallob. p. 153.

Gemeiner Strenzel; *Zipperleinkraut*; *Geisfuß*; *Gerſch*; *Guriſch*; *Ziegenkraut*; *kleine falſche Angelik*. Germ. *Gout-wort*; *wild Maſter-wort*; *wild Angelica, or Herb à Gerard*. Angl. *Pied de chêvre*; *Petite Angélique*. Gall.

In locis ſubhumidis et nemoroſis, *im Poetengange*, ad foſſas *nach Schönfeld*; in dumetis et in fere omnibus nemoribus, et quoque in multis hortis frequenter. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Pabulum pecoribus egregium. Vernali tempore folia in olere colliguntur.

TRIGYNIA.

a) *Flores Superi.*

150. VIBVRNVM. L. G. 400. Mehl-ſ. Schlingbaum, Schwelken. *Germ.* Marſh-Elder. *Angl.* Viorne; Obier. *Gall.*

Opulus. 436. *Viburnum* foliis lobatis, petiolis glanduloſis. LINN. Syſt. p. 294. n. 4 BOEHM. n. 58. SERT. Lipſ. n. 107. *Fl. Dan.* t. 661. SCKVHR. t. 81.

Var. β) Viburnum Opulus roſeum. LINN. var. β. Sambucus aquatica, flore globoſo pleno. C. B. P. 456.

Sumpf-Hirſch-Roſen-Waſſerholder; Schneeballenbaum; Droſſelbeeren; wilde Gelderroſe; Baumroſe; Kalinthen; Kalinen; Kalinkenbaum; Galinen; Kalinkenholz; Gimpelholz; Kaninchenbeere; Kalkbeerenbaum; Waldholunder; Gänſe Waſſerflieder. Var. β) *Ballroſen.* Germ. *Marſh-Elder.* β) *Guelder-Roſe.* Angl. *Viorne Obier*; β) *Roſe de Gueldres; Obier ſterile; Pelote de Neige; Caillebot.* Gall.

In ſyluis humidioribus, *im Roſenthale; im Univerſitätsholze*; ad margines nemorum, e. g. *hinter der groſſen Funkenburg* ad Pliſſam copioſe; in ſepibus, dumetis vbique et in pratis *Schoenfeldicis, nicht weit von der Bahre.* Var. β) in hortis vbique et in Serto etc. Fl. Mai. Iun. Baccas maturat Septembri. Frut.

Vſ. Baccas Ruſſi et Poloni edere ſolent. Lignum pro pectinibus textorum inſeruit. E ramis durioribus Tabaci fiſtulae confici poſſunt.

151. SAMBVCVS. L. G. 402. Hollunder; Flieder. *Germ.* Elder. *Angl.* Sureau. *Gall.*

Ebulus. 437. *Sambucus* cymis tripartitis; ſtipulis foliaceis, caule herbaceo. LINN. Syſt. pag. 295. BOEHM. n. 60. SERT. Lipſ. n. 90. BLACKW. tab. 488. MILL. tab. 226. SCKVHR. t. 83. bene.

Pharm.

Pharm. *Ebuli* Radix, Cortex internus, Folia, Flores, Baccae, Semina.

Attich; *Zwerg* ſ. *Niederhollunder*; *Kraut*- ſ. *Sommerholder; Acker-Feld-rother Holder*; *Hirſchſchwanz* Germ. *Common Dwarf-Elder; Walwort*, or *Danewort*. Angl. *Sureau Hieble ou Yeble; petit Sureau*. Gall.

Ad ripas *Pliſſae* poſt hortum *Winklerianum*; *Trierianum*; *Fregianum etc.* ad ſepes *bei den Peterſchießgraben*; ad riuulam *nach der Nötzſcher Mühle zu*; porro circa pagos *Tzſchepline*, *Wölkau*; *Nauendorf bei der Kämmerei*, *bei Mackern etc.* et in multis hortis ſuburbanis paganisque. Fl. Iul. Frut.

Vſ. Decoctum *Corticis* amarum hauſtum vomitum fortem cum alui purgatione facit. *Folia* horreis immiſſa mures pellere feruntur. *Baccae* cum aceto et alumine coeruleo tingunt colore fila lintea et coria. *Semina* in aqua macerata *Oleum* dant expreſſum. *Berg.* Inſuper quoque in Podagra et Iſchiade laudantur.

438. *Sambucus* cymis quinquepartitis, foliis pinnatis, foliolis ſulcatis, ſerratis, caule arboreo. LINN. Syſt. p. 295. n. 4. BOEHM. n. 59. BLACKW. t. 151. DVHAM. Arbr. II. p. 253. t. 65. CRAM. tab. 32. *Fl. Dan.* tab. 345. nigra.

Pharm. *Sambuci* Cortex interior, Folia, Flores, Baccae, Semina.

Gemeiner ſ. *ſchwarzer Hollunderbaum; Fliederbaum*; *Flieder*; *Schibicken*; *Holderbaum*; *Holderſtrauch; Kesken; Alhornbaum; Schetſchken*. Germ. *Common Elder-tree*; *Black-berried Elder*. Angl. *Sureau commun; Sureau à fruit noir*. Gall.

In ſyluis et nemoribus, *im Roſenthale* paſſim, in Querceto verſus *Altranſtadt* copioſe, in *Sylua Academica* aliisque ſyluis; in dumetis fere vbique; in hortis et ad eorum ſepes valde frequens. Fl. Mai. Iun. Baccae Septembri matureſcunt. Arbor.

Vmbra huius Arboris eſt ſuſpecta et hominibus obnoxia. Flores exſiccati vſitatiſſimi ſub forma Theae in variis morbis exanthematicis bibuntur. Baccae recentes, quae gallinas necant, addito ſaccharo, cum vel ſine aromatibus lege artis fermentatae

Vinum praebent nauſeoſum *Berg.* Cum baccis quoque vina rubro-ſanguineo tinguntur colore. Lignum durum et flauum bucci loco tornatores ſeligunt. Haec arbor valde vtilis hyeme praeterlapſo gelicidio valde infeſtata eſt in noſtratibus regionibus.

laciniata. 439. * *Sambucus* cymis 5 — partitis, foliis bipinnatis; pinnis ternatis, foliolis lanceolatis, inciſis, caule arboreo. RETZ. Obſ. Bot. Faſc. III. p. 30. LINN. Syſt. p. 296. n. 5. SERT. Lipſ. n. 91.

Sambucus laciniata. MILL. *Dict.*

Peterſilienbl ttrichter Hollunder. Germ. *Parcley-leaved Elder.* Angl. *Sureau à feuilles laciniées, ou de Perſile.* Gall.

In dumetis ſed raro, e. g. poſt pagum *Stötteritz* prope hortum *Heiſianum* vnicum reperi ſpecimen; porro quoque frequentior occurrit in hortis plurimis ſuburbanis etc. Fl. Iunio.

b) *Flores inferi.*

152. * RHVS. L. G. 399. Sumach. *Germ.* Sumach. *Angl.* Sumac. *Gall.*

Coriaria. 440. * *Rhus* foliis pinnatis, elliptico-oualibus, obtuſe ſerratis, ſubtus piloſis.

Rhus Coriaria foliis pinnatis obtuſiuſcule ſerratis oualibus, ſubtus villoſis. LINN. Syſt. pag. 292. BLACKW. t. DVHAM. Arbr. II. p. 218. t. 52.

Pharm. *Sumach* Folia, Flores, Baccae.

Gerberſumach; Färberbaum; Hirſchhornbaum; Eſſigbaum; Sumach; Smack. Germ. *Coriars Sumach; Elm-leaved or Tanner's Sumach.* Angl. *Sumac des Corroyeurs, ou d'Europe; Rouvre des Corroyeurs.* Gall.

In hortis et ad hortorum ſepes circa plurimos pagos valde frequens; porro quoque in hortis ſuburbanis et in Serto reperitur. Fl. Iun. Iul. Arbor.

Obſ. Rami teretes, villis denſis obſeſſi. Folia compoſita 8—12-paribus conſtantia absque foliolo caulem terminante. Foliola paſſim infera alternatim oppoſita, ſaepius ſolummodo oppoſita, elliptico-oualia obtuſiuſcule

cule ſerrata, ſuperne obſcure viridia, inferne tomentoſis coſtis diſtinctis inſtructa. Coſtae autem verſus marginem in 2—3—4— furcas terminantes, villis denſis minutiſſimis tectae.

Vſ. Baccae olim in condimentum cibi adhibitae fuerunt, nunc obſoletae in culinis. Attamen Turcis vſuales, qui carnes ipſis condiunt, vel ſolis, vel ſale et Allio mixtis. Cortex caulis pannos flauo inficit colore. Cortex radicis coriis parandis aptus et rufo tingit elegante colore.

153. * STAPHYLEA. L. G. 404. Blaſennuſs; Pimpernuſs. *Germ.* Bladder-Nut-Tree. *Angl.* Staphillier; Néz-Coupé. *Gall.*

441. * *Staphylea* foliis pinnatis; (floribus digynis trigynisue). LINN. Syſt. p. 296. LEYS. n. 318. LEERS Herborn. n. 231. SERT. Lipſ. n. 98. SCKVHR. t. 84. pinnata.

Piſtacia ſylueſtris. C. B. P. 401.

Gemeiner Pimpernuſsſtrauch; gefiederte Pimpernuſs; Klappernuſs; Blaſennuſs; Todtenkopfbaum; wilde Piſtacien ſ. *Zirbelnüſſe.* Germ. *Common Bladder-Nut.* Angl. *Staphillier ailé; Néz-Coupé; Baguenaudiér à Pater Noſter; faux Piſtachier.* Gall.

In dumetis, ad ſepes et in horto *Boſiano hinter dem Coffeehauſe* paſſim; in aliis hortis ſuburbanis frequentior. Flor. Maio et Iunio. Fructus maturi Septembri.

Obſ. Folia compoſita 5—7-pluribusue conſtantia, ouata. Styli 2— paſſim 3. Capſ. 2—3— locularis.

Fructus vomitum excitant et capitis dolores inducunt.

154. ALSINE. L. G. 411. Vogelkraut; Hünerdarm. *Germ.* Chickweed. *Angl.* Morgeline. *Gall.*

442. *Alſine* petalis bipartitis, foliis ouato-cordatis. LINN. Syſt. p. 198. BOEHM. n. 378. BLACKW. t. 164. *Fl. Dan.* t. 525. SCHVHR. t. 85. media.

Pharm. *Alſines* Herba.

Hünerdarm; gemeines Vogelkraut; Hünerbiß; Hünermyrrhe; Hünerſalbe; Meyer; kleiner Meyer; Mäuſegedärme; Mäuſezetrig. Germ. *Common Chickweed; Henbit.* Angl. *Morgeline.* Gall.

In aruis et cultis vbique; porro in muris limoſis et arboribus vetuſtatis paſſim. Flor. per totam fere aeſtatem.

Vſ. Folia et ſemina auiculas, praeprimis *Paſſeres Canarienſes*, nutriunt.

TETRAGYNIA.

155. PARNASSIA. L. G. 415. Einblatt. *Germ.*

paluſtris. 443. *Parnaſſia.* LINN. Syſt. pag. 299. BOEHM. n. 351. *Fl. Dan.* t. 584. SCKVHR. t. 86.

Pharm. *Hepaticae albae* Herba, Flores.

Sumpfeinblatt; Sumpfparnaſſergras; Waſſer-weiſſe Leberblume; Herrnblümel; weiſſes Studentenröslein. Germ. *Graſs of Parnaſſus.* Angl. *Parnaſſie de marais; Chiendent du Parnaſſe.* Gall.

In pratis *Schoenfeldicis* et *Coriorum* copioſe; in iisdem locis prope pagos *Kriphäne*; *Wölkau*; *Machern*; *Sommerfeld etc.* Fl. Iul. in Septembrem vsque. Perennis.

Vſ. Flores foeniſecium indicant. Sapor plantae amarus. Decoct. foliorum et radicis a nonnullis in Ophthalmia commendatur. Contra Cardialgiam coquitur planta cum cereuiſia.

PENTAGYNIA.

a) *Flores aggregati, inferi.*

156. STATICE. L. G. 418. Wieſenkraut; Grasblume. *Germ.* Thrift. *Angl.*

Armeria. 444. Statice ſcapo ſimplici, capitato, foliis linearibus. LINN. Syſt. p. 300. BOEHM. n. 358. SCKVHR. t. 87.

See-

See-Meernelke; Nelkenartiges Wieſenkraut; Gras-blume; Sandnäglein. Germ. *Sea Pink, or Sea Gilly-Flower.* Angl. *Gazon d'Eſpagne ou d'Olimpe.* Gall.

In paſcuis ſiccis, ſabuloſis et collibus *am Gickerlingsberge*, ad viam *nach dem Geſundbrunnen zu*, ad *Templum St. Theclae*; ad viam verſus *Schönfeld* et in aliis elatioribus gramine veſtitis abunde. Fl. Iunio in Septembrem vsque. Perennis.

b) *Flores 5 — petali, inferi.*

157. LINVM. L. G. 419. Flachs. *Germ.* Flax. *Angl.* Lin. *Gall.*

* *Foliis alternis.*

445. *Linum* calycibus capſulisque mucronatis, petalis crenatis, foliis lanceolatis alternis, caule ſubſolitario. LINN. Syſt. p. 302. BOEHM. n. 361. BLACKW. t. 160. vſitatiſſimum.

Pharm. *Lini Satiui* Semina.

Gewöhnlicher-jähriger-wilder Flachs ſ. *Lein.* Germ. *Common cultivated Flax or Manured Flax.* Angl. *Lin d'uſage à filer.* Gall.

Ad verſuras et *in der Allee bei dem Weinnäpfchen*, paſſim porro in agris inter ſegetes; praeprimis autem a ruricolis colitur. Fl. Iun. Iul.

Vſus Oeconomicus notiſſimus. Ex oleo Lini incolae tractus Sibiriae circa *Newjanſk* parant *Vernicem*, quam variis vtenſilibus cupreis, ferreis ligneisque, vt vaſculis pro Thea, pateris etc. imponunt. Compoſitionem et methodum applicandi docuit Cel. *Pallas* *) Oleum Lini in praxi vſitatiſſimum.

** *Foliis oppoſitis.*

446. *Linum* foliis oppoſitis, ouato-lanceolatis, caule dichotomo, corollis acutis. LINN. Syſt. p. 303. n. 19. BOEHM. catharticum

*) Vid. *Reiſe durch verſchiedene Provinzen des ruſſiſchen Reichs.* T. II. p. 187.

BOEHM. n. 362. BLACKW. tab. 368. *Fl. Dan.* tab. 851. SCKVHR. t. 87.

Pharm. *Lini Cathartici* Herba.

Purgirflachs; *Berglein*; *kleiner wilder Lein*; *kleiner Wieſenflachs*; *Leinkraut*. Germ. *Purging or Mountain Flax*. Angl. *Lin purgatif*. Gall.

In pratis montoſis pinguibusque *bei dem Bieniz*; in pratis *Schoenfeldicis*; *bei Schadebach*, *Kriphäne* et fere vbique. Fl. Iunio in Septembrem vsque. Sem. Sept. et Octobr. matura.

Infuſum herbae recentis cum vitriolo martis nigro inficit colore. Eſt planta valde amara aluum absque incommodo laxat.

Radiola. 447. *Linum* foliis oppoſitis, caule dichotomo, floribus tetrandris tetragynis. LINN. Syſt. pag. 303. n. 20. SCHREB. Spicil. p. 28. n. 942. *Fl. Dan.* t. 178.

Viertheiliger ſ. *ſehr kleiner Flachs*; *kleinſtes Tauſendkorn*. Germ *Leaſt-Rupture-Wort, or All-Seed*. Angl. *Lin multiflore*. Gall.

In aruis et pratis ſabuloſis frequens, e. g. *auf dem Bieniz*, ad *Templum St. Theclae*; in agris arenoſis verſus *Schönfeld*. Fl. Iul. Aug Annua.

Obſ. Cal. 4— phyllus. Petala 4, erecta, exigua, obtuſa. *Stam.* 4. Antherae exiguae, ſubrotundae, flauae. Caulis erectus, vncialis altior, teres, filiformis. Folia oppoſita, ſeſſilia, ouata, acuminata, integerrima.

POLYGYNIA.

Floribus ſimplicibus 5— petalis.

α) Calyce 1 — phyllo.

158. Droſera. L. G. 421. Sonnenthau. *Germ.* Sundew. *Angl.*

rotundifolia 448. Droſera ſcapis radicatis, foliis orbiculatis. LINN. Syſt. p. 304. n. 3. BOEHM. n. 359. BLACKW. tab. 432. SCKVHR. t. 87.

Pharm.

Pharm. *Roris Solis* Herba.

Rundbl ttrichter Sonnenthau; *Sindau; Iungfernblüthe*; *unſers Herrgottslöffel*; *Bauernlöffelkraut*; *edler Wiederton.* Germ. *Common Roſa Solis, or Sun-Dew.* Angl. *Roſſolis à feuilles rondes.* Gall.

In pratis montoſis, vliginoſis inter *Muſcos*, e. g. *bei Schadebach* valde frequens: porro *um die Funkenburger Teiche* olim Cel. BOEHMERVS detexit. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Cal 1— phyllus 5— fidus, glaber. *Stam.* 5. Styli 6 — paſſim 7 — 8. Stigmata ſubrotunda, alba. Germen ouatum. Capſulae 6—8— locularis. *Sem.* plurima, cylindrica, glabra, membranula retiformi incluſa. Caulis erectus, ſimplex, teres, nudus, ex rufo-rubellus, ſplendens, ſpicam ramoſam gerens. Spica ſecunda, apice incurua 16 —20 floribus inſtructa. Folia radicalia in ceſpitem congeruntur, inferne glabra, ſuperne et margine pilis rubicundis quaſi rore adſperſis obſeſſa.

Vſ. Herba ouibus obnoxia. Planta valde acris, veſicans, ſuccum exſudans, verrucas tollere dicitur.

449. *Droſera* foliis oblongo-ouatis, ſcapis radicatis. LINN. Syſt. pag. 304. n. 4. BOEHM. n. 360. SCKVHR. tab. 87. longifolia.

Langblättrichter Sonnenthau; kleiner Sonnenthau; *Herrnlöffelkraut.* Germ. *Long-leaved Roſa Solis.* Angl. *Roſſolis à feuilles longées.* Gall.

In iisdem locis cum priori paſſim reperitur. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. A priori differt: Caule breuiori, foliis obverſe lanceolatis, obtuſis, multo longioribus; pericarpio breuiori et craſſiori; germine angulato, ſtigmate 2—3— dentato. Reliqua cum priori conuenientia.

Vſ. Folia vtriusque ſemper humiditate madentia homines ſuperſtitioſi collignnt ad varias artes magicas.

β) *Ca-*

β) Calyce 5—phyllo.

159. MYOSVRVS. L. G. 426. Mäuſeſchwanz. *Germ.* Mouſe-Tail. *Angl.*

minimus. 450. *Myoſurus* foliis integerrimis, linearibus. LINN. Syſt. pag. 308. BOEHM. n. 420. *Fl. Dan.* tab. 406. SCKVHR. t. 88.

Kleinſter Mäuſeſchwanz; Mäuſeſchwänzchen; Mäuſegras; Herrnzippel; Kümmelzellen. Germ. *Small Mouſe-Tail,* Angl. *Queue de Souris.* Gall.

In agris arenoſis *bei Stötteritz; Probſtheide; Meisdorf etc.* porro *auf dem Streitdamme* et in muris vbique. Fl. Maio Iun. Annua.

B. FLORE MONOCLINO.

160. AMARANTHVS. L. G. 1157. Tauſendſchön. *Germ.* Amaranth, or Flower-Gentle. *Angl.* Amarante. *Gall.*

Blitum. 451. *Amaranthus* glomerulis lateralibus, floribus trifidis, foliis ouatis, retuſis, caule diffuſo. LINN. Syſt. p. 854. n. 11. BOEHM. n. 684.

Mayerartiges Tauſendſchön; kleiner Mayer; Mayeramaranth; Mayerkahnenkamm; wilde Melde. Germ. *Leaſt, or Small white Blight; Strawberry-Spinach.* Angl. *Blette commune; Blette d'Europe.* Gall.

Ad ſepes *vor dem Peterstkore, bei Lindenau etc.* et inter olera in hortis cultisque frequens. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Radix valde repens ruricolis inuiſa. Folia olerum ad inſtar edunt pauperes. Semina more milii coquuntur.

C. FLORE

C. FLORE DICLINO.

161. CANNABIS. L. G. 1220. Hanf. *Germ.* Hemp-Plant. *Angl.* Chanvre. *Gall.*

452. *Cannabis* foliis digitatis. LINN. Syſt. pag. 886. BOEHM. n. 704. BLACKW. tab. 322. a. *Fem.* et 322. b. *Maſc.* ſatiua.

Cannabis erratica. ⎫
Cannabis ſatiua. ⎭ C. B. P. p. 320.

Pharm. *Cannabis* Semina.

Gemeiner ſ. *wilder Hanf*; *mein Fimmel; tauber Hanf*; *grüner* ſ. *ſp. ter Hanf; Büſtling.* Germ. *Male or Femal Hemp.* Angl. *Chanvre mâle et femelle; Chenevis cultivée.* Gall.

In agris inter ſegetes paſſim; maxime autem in agris hortisque culta. Fl. Iul. Annua.

Obſ. Seminibus pleraeque auicolae veſcuntur, pingueſcunt et bene ſe habent; qua de re nullam qualitatem narcoticam retinere poſſunt. Poloni ex ſeminum farina praeparare ſolent pultes, quas lubenter commedunt. KAEMPF. Perſae olim putarunt, haec ſemina, fricta et commeſta, venerem valde ſtimulare ſimulque ſterilitatem inducere. OLEARIVS. Folia et pollen in Perſia totaque India vi narcotica gaudent et laetitiam inducunt. Noſtra autem Cannabis odorem ſpargit mitiorem narcoticum.

Vſ. Oeconomicus, vt *Lini*, et ad funes, vela aliaque lintea vtilis.

162. HVMVLVS. L. G. 1221. Hopfen. *Germ.* Hop-Plant. *Angl.* Houblon. *Gall.*

453. *Humulus.* LINN. Syſt. pag. 886. BOEHM. n. 703. Lupulus.
Cannabis Lupulus Scop. Carn. II. p. 263. n. 1219.

Lupulus mas. ⎫
Lupulus femina. ⎭ C. B. P. p. 298.

Pharm. *Lupuli* Radix, Turiones, Coni ſ. Strobuli.

Ge-

Gemeiner Hopfen; wilder Hopfen; Strauch-Buſch-Waldhopfen. Germ. *Wild Hops; Hop Male and Female.* Angl. *Houblon mâle et femelle; Houblon vulgaire.* Gall.

In ſepibus et dumetis *ſeitwärts Lindenau* ad piſcinam verſus *Leutſch*, ad ſepes *hinter dem Thonberge*; et circa plurimos pagos; in nemoribus quoque, e. g. *im Roſenthale* et alibi copioſiſſime. Fl. Iul. Aug. Pl. paraſitica.

Obſ. Cal. maris 5—fidus. *Flores* maris alares, racemoſi, albidi. Cor. 0. Antherae 5. Stipulae 2 – 4, cordatae, bifidae. Caules longi, ſcandentes et ſe conuoluentes, anguloſi, aculeis ornati, minutiſſimi. Folia oppoſita, petiolata, 3—5— loba, cordata, ſcabra, ſerrata.

Vſ. Topiariis ad ambulacra viua. *Turiones* primo vere prorumpentes Aſparagi loco, quos ad lautitiam magnates edere ſolent adhibentur, ſapidi grata amaritie. Coni exſiccati omni cereuiſiae imponuntur, quibus hae ab acore praeſeruantur. Caules aqua macerati, in filamenta, ſicuti *Cannabis*, a ſe inuicem ſeparari poſſunt.

163. SPINACIA. L. G. 1217. Spinat. *Germ.* Spinach. *Angl.* Epinard. *Gall.*

oleracea. 454. *Spinacia* fructibus ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 886. BOEHM. n. 705. SCHOLL. Barb. p. 304. n. 150.

Pharm. *Spinaciae* Herba recens.

Kohlartiger Spinat; Spinat; Gartenſpinat; Grünkraut. Germ. *Prikly, or Seeded Spinach.* Angl. *Epinard commun, cultivé ou mâle.* Gall.

In hortis oleraceis et agris inter ſegetes *bei Sellerhauſen, Stötteritz*, et alibi paſſim mihi occurrit. Fl. aeſtate. Annua.

Obſ. Patria vero huius nondum nota eſt. Caeterum herba olus vernale vſitatiſſimum et ſaluberrimum. Nonnulli oeconomi folia huius viridia, coelo ſereno colligentes in furno tepido, ſeu in aëre ſicco, lente torrefaciunt atque in vſum hyemalem ſic conſeruare ſolent.

D. FLORE

D. FLORE POLYGAMOIDE.

164. ATRIPLEX. L. G. 1260. Melde. *Germ.* Orach. *Angl.* Arroche. *Gall.*

455. * *Atriplex* caule herbaceo, foliis incanis, ſerratis, fructibus quadrangularibus, dentatis. LINN. Syſt. p. 909. n. 3. roſea.

Atriplex ſylueſtris, fructu roſeo compreſſo. C. B. p. 119.

Roſenrothe Melde. Germ.

In ruderatis ad pagum *Ketſchau* et alibi frequens. Fl. Iul. Aug.

456. *Atriplex* caule erecto herbaceo, foliis triangularibus. LINN. Syſt. p. 909. n. 7. BOEHM. n. 556. BLACKW. tab. 99. hortenſis.

Var. β) A. tota ſanguinea.

Pharm. *Atriplicis Satiuae* Herba.

Gartenmelde; weiſſe Gartenmelde; Zuckermelde; zahme Melde. β) *blutrothe Gartenmelde.* Germ. *Gardin Orach; white Drache;* β) *Red Garden Orach.* Angl. *Arroche cultivée, ou des jardins;* Bonne *Dame; Follete des jardins;* β) *Arroche rouge.* Gall.

In ruderatis prope hortos oleraceos et ad pagos, maxime autem cum var. β) in hortis ipſis oleraceis frequenter occurrit. Fl. Iul. Aug. Annua.

Vſ. In culinis coquuntur folia tempore aeſtiuo cum Cerefolio, Allio fiſtuloſo, carnibus, in iuſculum oleraceum ſpiſſum.

457. *Atriplex* caule herbaceo, foliis deltoidibus dentatis, ſubtus argenteis. LINN. Syſt. p. 909. n. 8. BOEHM. n. 555. laciniata.

Getheilte ſ. *geſchlitzte Melde.* Germ. *Jagged Orach.* Angl.

In locis ſterilioribus, *in der Allee*, *in der Sangrube* paſſim; in hortis oleraceis et ad Salinas *Ketſchauienſes etc.* Fl. Iul. Aug. Annua.

458. *Atriplex* caule herbaceo, calycinis valuulis femineis magnis deltoidibus, ſinuatis. LINN. Syſt. p. 909. n. 9. BOEHM. n. 554. haſtata.

Spieß-

Spießblättrige ſ. ſpontonartige Melde. Germ. *Wild Orach.* Angl. *Arroche haſtée.* Gall.

In ruderatis, cultis et circa pagos ad ſepes frequens. Fl. Iul. Aug.

patula. 459.* *Atriplex* caule herbaceo patulo; foliis ſubdeltoideo-lanceolatis; calycibus ſeminum diſco dentatis. LINN. Syſt. p. 900. n. 10.

Atriplex anguſto oblongo folio. C. B. P. p. 219.

Weit ausgebreitete Melde. Germ. *Narrow-leaved Orach.* Angl. *Arroche étalée.* Gall.

In ruderatis, fimetis et hortis inter Olera et ad vias ſepesque haud infrequens. Fl. Iul. Aug. Annua.

CLAS-

Claſſis VI.

HEXANDRIA

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores calyculati, calyce corollaque inſtructi, bacciferi.*

165. BERBERIS. L. G. 476. Sauerdorn; Sauerrach. *Germ.* Barberry. *Angl.* Epine Vinette. *Gall.*

460. B*erberis* pedunculis racemoſis, ſpinis triplicibus, foliis ciliatis. LINN. Syſt. pag. 343. SERT. Lipſ. n. 10. BLACKW. tab. 165. MILL. t. 63. KERN. p. 100. t. 169. vulgaris.

Berberis dumetorum. MILL. Fig. tab. 63. DVHAM. Arb. I. p. 97. t. 38.

Pharm. *Berberidis* Cortex, Baccae, Semen.

Gemeiner Sauerrach ſ. *Sauerdorn*; *Berberizendorn*; *Berbisbeeren; Eſſigdorn.* Germ. *Common Barberry, or Stipe redgebuſch.* Angl. *l'Epine-Vinette* Gall.

In ſepibus et dumetis vulgaris, paſſim etiam *in der Allee vor dem grimmiſchen Thore* nunc plantata, et in multis hortis. Fl. Mai. Iun. Frutex.

Vſ. Baccae pro acetariis colliguntur. Cortex radicis inficit coria flauo colore apud Polonos: et lixivio maceratus luteo tingit colore. Succus baccarum citri loco ad potum ſic dictum *Puntſch.* inſeruit. Ligno duro tornatores vtuntur. In culinis ſuccus *Berberidis* vſualis.

M b) *Flo-*

b) *Flores ſpathacei. Calyce nullo.*

166. LEVCOIVM. L. G. 434. Knotenblume. *Germ.* Great Snowdrop. *Angl.* Perce-neige. *Gall.*

vernum. 461. *Leucoium* ſpatha vniflora, ſtylo clauato. LINN. Syſt. p. 316. BOEHM. n. 528. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 312. SCKVHR. t. 89.

Frühlingsknotenblume; weiſſe Märzblume; Schneeglöckchen. Germ. *Vernal Great Snow-Drop.* Angl. *Perce-neige.* Gall.

In ſyluis copioſe *im Roſenthale etc.* Fl. Febr. Mart. Perennis.

Vſ. Rad. interne aſſumta vomitum excitat.

167. * GALANTHVS. L. G. 433. Schneeblume ſ. Schneetropf. *Germ.* Daffodill. *Angl.*

niualis. 462. * *Galanthus* vniflorus, petalis alternis, cordatis, breuioribus. HALL. Helvet. n. 1251. LINN. Syſt. pag. 316. JACQ. Flor. Auſtr. 330. V. 4. tab. 313. SCKVHR. 89.

Schneeblume; Schneetröpfchen. Germ. *Snow-Drop.* Angl.

In hortis ad ſepes vbique ſponte creſcit. Fl. Febr. Mart. Perennis.

168. * NARCISSVS. L. G. 435. Narciſſe. *Germ.* Daffodil. *Angl.* Narciſſe. *Gall.*

poëticus. 463. * *Narciſſus* ſpatha vniflora, nectario rotato breviſſimo ſcarioſo crenulato. LINN. Syſt. p. 316. n. 1.

Narciſſus albus, circulo purpureo. C. B. P. pag. 48.

β) Narciſſus medio purpureo multiplex. Id. pag. 54.

Dichter Narciſſe; gemeine ſ. *weiſſe Narciſſe.* Germ. *Poetic Daffodil.* Angl. *Narciſſe des Poëtes.* Gall.

Habitat in Gallia Narbonenſi, Italia et Germania: In hortis noſtratibus maxime colitur. Fl. Mai. Iun. Perennis.

464.

464. * *Narciſſus* ſpatha vniflora, nectario campanulato, erecto, criſpo aequante petala ouata. LINN. Syſt. p. 31-. n. 2. pſeudo-Narciſſus.

Narciſſus luteus ſylueſtris, duplici ſ. triplici tubo aureo. C. B. P. p. 54.

β. Narciſſus flore pleno. *Cluſ.* Hiſt. 1. p. 50.

Unächte ſ. gemeine gelbe ſ. wilde gelbe Narciſſe. Germ. *Common Yellow Daffodil.* Angl. *Narciſſe ſauvage.* Gall.

Habitat in Galliae, Angliae, Italiae, Hiſpaniae et Germaniae nemoribus maritimisque: Apud nos valde vulgaris in hortis ruſticanis et fere omnibus ſuburbanis. Fl. Aprili et Maio. Rad. bulboſa perennis.

169. ALLIVM. L. G. 442. Lauch; Knoblauch. *Germ.* Garlick. *Angl.* Ail. *Gall.*

* *Folia caulina plana. Vmbella capſulifera.*

465. *Allium* caule planifolio vmbellifero, ſtaminibus tricuſpidatis, radice tunicata. LINN. Syſt. p. 321. n. 2. Eiusd. Hort. Vpſ. p. 77. n. 4. Porrum.

Allium ſtaminibus alterne trifidis, foliis gramineis, floribus ſphaerice congeſtis, radice tunicata, caule acuminato. HALL. Opuſc. p. 348. n. 7.

Pharm. *Porri* Semina.

Lauch ſ. Porrey. Germ. *Common Leek.* Angl. *Porreau, ou Poireau.* Gall.

In ſyluis ſicciorihus et arenoſis rariſſime *im Bieniz* anno 1788. vidi; in hortis autem oleraceis cultum frequentius. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Decoctum Porri olim laudatur in calculis. Vſus praeprimis culinaris.

** *Folia caulina plana. Vmbella bulbifera.*

466. *Allium* caule planifolio bulbifero, bulbo compoſito, ſtaminibus tricuſpidatis. LINN. Syſt. pag. 322. n. 12. ſatiuum.

Allium ſtaminibus alterne trifidis, foliis gramineis, capite bulbifero, radicibus in vnum bulbum congruenti-

 bus,

bus. HALL. Opuſc. p. 331. n. X. Ei. Helv. II. p. 4. t. 15. f. 9.

Pharm. *Allii* Radix.

Gemeiner ſ. *zahmer Knoblauch.* Germ. *Common Garlic*. Angl. *Ail vulgaire* Gall.

In hortis et agris oleraceis Lipſiae confinibus copioſe. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Nautis maxime prodeſt hoc allium. *Bergius* quoque vidit plures eodem curatos, quos Quartana vexauerat. Galinis ſaluberrimum eſt et a Pauonibus maxime expetitum. *Bergius.*

Scorodopraſum. 467. *Allium* caule planifolio, bulbifero, foliis crenulatis, vaginis ancipitibus, ſtaminibus tricuſpidatis. LINN. Syſt. p. 322. n. 13. SCHREB. Spicil. pag. 38. n. 958.

Allium ſtaminibus alterne trifidis, capite bulbifero, ſcapo ante maturitatem contorto. HALL. — 2.

Graslauch; *Rockenbollen*; *Schlangenlauch*; *Feldknoblauch.* Germ. *Rocambole.* Angl. *Ail Rocambole.* Gall.

In ſyluis, *im Roſenthale*; *Kanitſch*; in pratis *an der alten Pleiſe*, etiam *in der Scheibe.* Flor. Iun. Iul.

Obſ. Corollae purpureae. Stamina pallida. Spatha enſiformis. Odor et ſapor paulo mitior Allio ſatiuo, ſed quoad vires cum priori conuenit; in condimenta ciborum ingreditur bulbus. Lac autem et butyrum inficit. In *Gothlandia* et *Oelandia* inter olera coquenda vſurpatur.

carinatum. 468. *Allium* caule planifolio, bulbifero, ſtaminibus ſubulatis. LINN. Syſt. p. 322. n. 15. SCHREB. Spicil. p. p. 37. n. 957.

Allium inodorum, vmbella bulbifera, vagina bicorni, foliis carinatis. HALL. Opuſcul. p. 391. n. 27. f. 2.

Berg-Waldknoblauch; *wilder Knoblauch*; *Wald-Bergzwiebel*; *Bergſchnittlauch*; *wilder Schnittlauch*; *geſchmackloſer Lauch.* Germ. *Carinated-leaved Garlick.* Angl.

In

In ſylvaticis montoſis, in colle ad *Markleberg* inter virgulta ad viam cauam, in horto *Boſiano* paſſim. Fl. Iul. Aug.

Obſ. Odor plantae tritae, omnibus ſpeciebus mitior et quaſi rapaceus; in foliis omnino nullus odor.

*** *Folia caulina teretia. Vmbella capſulifera.*

469. *Allium* caule teretifolio, bulbifero, ſtaminibus tricuſpidatis. LINN. Syſt. p. 322. n. 23. HALL. Helvet. n. 1221. Eiusd. Opuſc. p. 338. n. 4. BOEHM. n. 530. vineale.

Weinlauch; Hundslauch; Hunds ſ. rother Knoblauch; Ackerknoblauch. Germ. *Crow Garlick.* Angl. *Ail des vignes.* Gall.

In ſyluis humidioribus, e. g. *im Zſchocherſchen-Scheuditzer - Gonnewitzer - Gautzſcher - Holze, in dem Holze hinter Nötzſch an der Prellheide etc.* porro in dumetis inter prata *der Funkenburg und der Ziegelſcheune* copioſe; *bei Lindenau* et in agris, pratis paſſim; in vineto *bei Plauſig* et in vineis dictis poſt *Taucham* verſus montem *Minneberg* dictum etc. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Pabulum vaccis et cibus alaudarum Lipſienſium. Lac et butyrum ingrato alliaceo colore inficit.

470. *Allium* caule teretifolio, bulbifero, foliis ſcabris, ſemiteretibus, ſubtus ſulcatis, ſtaminibus ſimplicibus. LINN. Syſt. p. 323. n. 24. SCHREB. Spicil. p. 37. n. 530. HALL. Opuſc. p. 387. n. 26. Tab. I. oleraceum.

Kohlartiger Knoblauch; Kohlknoblauch; Gemüslauch. Germ. *Wild Garlick.* Angl. *Ail Sauvage ou verdâtre.* Gall.

In pratis *an der alten Pleiſe* inter virgulta etc. Flor. Iul. Aug.

Obſ. Caulis 2—3— pedalis, laeuis. Spatha biphylla, oblonga ſubulata. Folia caua.

Vſ. Tempore vernali pro olere in regionibus nonnullis colligitur.

471. * *Allium* ſcapo nudo tereti, foliis ſubulatis, vmbella globoſa, ſtaminibus tricuſpidatis. LINN. Syſt. p. 323. n. 27. aſcalonicum

Cepa ſterilis. C. B. P. p. 72.

Aſcaloniſche Zwiebel; Schalotten; Eſchlauch; Eſchläuchel, Schalottenknoblauch ſ. *Zwiebel.* Germ. *Scallion or Eſcallion; Eſchalot.* Angl. *Ail de Paleſtine; Eſchalottes.* Gall.

Colitur vbique in hortis. Sponte creſcit in Palaeſtina. Fl. Aeſtate. Radix in culinis frequenter vſurpatur ad carnem ſapidiorem reddendam.

**** *Folia radicalia. Scapus nudus.*

Cepa. 472. *Allium* ſcapo nudo inferne ventricoſo longiore, foliis teretibus. LINN. Syſt. p. 323. n. 35. BOEHM. n. 532. HALL. Opuſc. p. 361. XXIV.

Var. α) Cepa vulgaris, floribus et tunicis purpuraſcentibus. } C. B. P. p. 71.

β) Cepa floribus et tunicis candidis. } C. B. P. p. 71.

Pharm. *Cepae* Radix.

Gemeine Zwiebel, gelbe, rothe ſ. *weiſſe Sommerzwiebel; Bollen; Zipollen.* Var. α) *gemeine rothe Zwiebel.* β) *Spazzwiebel; Steckzwiebel; weiſſe egyptiſche Zwiebel.* Germ. *Common Onion;* α) *Red Spaniſh Onion.* β) *White Egyptian Onion.* Angl. *Oignon rouge; Ciboulle.* Gall.

In hortis oleraceis aliisque maxime colitur. Flor. Iun. Iul.

Cepae vſus notiſſimus et valde frequens in culinis. Certe condimentum ſatis praeſtans. Conſervatur bene Cepa, ſi in ſalſugine maceratur et deinde in aceto vini coquitur.

fiſtuloſum. 473. *Allium* ſcapo nudo adaequante folia teretia ventricoſa. LINN. Syſt. p. 323. n. 38. HALL. Opuſc. p. 367. XXVII. BOEHM. n. 533.

Winterzwiebel; Scleiß ſ. *Spaltzwiebel; Schnittzwiebel; Walliſerzwiebel.* Germ. *Long or Welch Onion; Ciboule; St Omer Onion.* Angl. *Ail fiſtuleux; Ciboule année: Ciboule commune des jardins; Ciboule de St. Jacques; Oignette.* Gall.

In

In hortis vbique colitur. Flor. Aeſtate. Perennis.

Vſ. Bulbi huius tempore verno et aeſtiuo ſubſtituuntur ſaepe Cepae ſectili. Folia iuſculis oleraceis incoquuntur.

474. *Allium* ſcapo nudo, ancipiti; foliis linearibus, canaliculis, ſubtus ſubangulatis: vmbella faſtigiata. LINN. Syſt. p. 323. n. 30. HALL. Enum. p. 297. n. 1. Eiusd. Opuſc. p. 370. n. XXIX. BOEHM. n. 535. JACQ. Flor. Auſtr. V. 5. t. 423. angulóſum.

Wieſenlauch; eckichrer Lauch; kleiner Berglauch; kleines Narziſſenlauch. Germ. *Narciſſus-leaved-Garlick.* Angl. *Ail anguleux.* Gall.

In pratis humidis paſſim et in ſyluis, e. g. *im Zſchocherſchen Holze etc.* Fl. Iul. — Septembr. Perennis.

475. *Allium* ſcapo nudo, triquetro, foliis lanceolatis, petiolatis, vmbella faſtigiata. LINN. Syſt. p. 323. n. 33. BOEHM. n. 536. HALL. Helvet. n. 1228. Eiusd. Opuſc. p. 379. n. XXXII. *Fl. Dan.* t. 757. KERN. p. 111. t. 197. vrſinum.

Bärenlauch; Zigeuner ſ. *Waldknoblauch; Ramiſch; Ramſer; Ramſel; Ramper; Lachenknoblauch; Raniſch; Rinſen.* Germ. *Ramſon.* Angl. *Ail petiolé, ou d'ours; Ail des bois.* Gall.

In ſyluis copioſiſſime *im Roſenthale* et alibi. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Sapor in lacte et butyro percipitur. Lithuanis pro panacea et theriaca eſſe fertur. Incolae Kamtſchatkae contra ſcorbutum adhibent herbam. Talpis muribusque hoc eſſe aduerſum fertur. Lac quidem vitiatur, ſi a vaccis paſcitur.

476. *Allium* ſcapo nudo adaequante, folia teretia, ſubulata, filiformia. LINN. Syſt. p. 324. n. 39. BOEHM. n. 534. SCKVHR. t. 91. Schoenopraſum.

Graslauch; Schnittlauch; Iohannislauch; Iacobslauch; Schnittzwiebel; Brislauch Germ. *Scallion; Eſcallion; Eſhalion; Cives.* Angl. *Ail Ciboulette vivace; Cive d'Angleterre.* Gall.

In pratis ſiccioribus et ad ſepes hortorum paſſim: in hortis vero frequentius. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Embammatibus incoquitur ad varias piſcium ſpecies. Nonnulli crudum in particulis minimis conſciſſum edunt vna cum pernis ſuillis anſeribusque ſalitis.

170. * HEMEROCALLIS L. G. 467. Tagblume; Lilienaſſodil. *Germ.* Day-Lily. *Angl.* Hémerocalle. *Gall.*

flaua. 477. * *Hemerocallis* foliis lineari-ſubulatis carinatis, corollis flauis. LINN. Syſt. p. 339. n. 1. JACQ. Hort. V. 2. t. 139.

Lilium luteum, aſphodeli radice. C. B. P. pag. 80.

Var. β) Lilio-Aſphodelus luteus minor. *Tourn.* Inſt. 334.

Gelbe Aſſodillilie, Tagſchöne. Germ. *Day-Lily.* Angl. *Hémerocalle jaune.* Gall.

In hortis haud infrequens. Fl. Mai. Iun. Rad. tuberoſa, perennis.

Habitat proprie in pratis vliginoſis Hungariae et campis Sibiriae. Gaudet *Corolla* duplo minore flaua, *petalis* ad latera nec nudatis, nec venoſis, *ſtylo* incurvo, odore florum grato.

fulua. 478. * *Hemerocallis* foliis lineari-ſubulatis, carinatis, corollis fuluis. LINN. Syſt p. 339. n. 2.

Lilium rubrum Aſphodeli radice. C. B. P. p. 80.

Rothgelbe ſ. *feuergelbe Tagblume.* Germ. *Red Day-Lily.* Angl. *Hémerocalle ſafranée.*

In hortis fere vbique copioſe colitur. In China et Heluetia habitat. Fl. Iun. Rad. tuberoſa, perennis.

Obſ. Differt a priori: Corolla duplo maiore, floribus fuluis, petalis magis reflexo vndulatis venoſisque et habitu plantae multo maiore.

Quia flores in hac et priori ſpecie explicantur plerumque noctu et tempore meridiano praeterlapſo exareſcunt, hoc genus *Tagſchöne* germanice appellauit LINNAEVS, ab ἡμέρα, dies, et καλη, pulchra.

c) *Flo-*

c) *Flores nec perianthio nec ſpatha inſtructi, nudi, inferi.*

171. CONVALLARIA. L. G. 459. Zauken; Maiblume. *Germ.* Lily-convally. *Angl.* Muguet. *Gall.*

*) *Lilium Conuallium Tourn, Corollis campanulatis.*

479. *Conuallaria* ſcapo nudo. LINN. Syſt. pag. 334. BOEHM. n. 62 BLACKW. t. 70. *Fl Dan.* t. 854. maialis.

Pharm. *Lilii Conuallium* Flores.

Maiblümchen; *Springauf.* Germ. *Lilly of the Valley.* Angl. *Lis des vallées, ou Muguet des bois.* Gall.

In nemoroſis copioſe et multis hortis, *im Roſenthale*, ſylua Academica etc. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Capris, ouibus pabulum. Folia cum calce viridi tingunt colore durabili.

** *Polygonata. Tourn. Corollis infundibuliformibus.*

480. *Conuallaria* foliis alternis amplexicaulibus, caule ancipiti, pedunculis axillaribus, ſubunifloris. LINN. Syſt. p. 334. n. 5. BOEHM. n. 61. *Fl. Dan.* tab. 377. BLACKW. t. 251. Polygonatum.

Pharm. *Sigilli Salomonis* Radix.

Weiswurz; *Gelenkwurz*; *Schminkwurz*; *Salomonsſiegel.* Germ. *Common Solomons Seal.* Angl. *Sceau de Salomon.* Gall.

In ſyluis humidis *im Roſenthale*, *im Sommerfelder-Macherſchen Holze*, *in der Kämmerei*, *in dem Nörzſcher Holze etc.* in alneto ad *Schönfeld etc.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Rad. annona vrgente pro pane, qui tunc fuſcus fit et ſapore ſubglutinoſo gaudet, inſeruit. Cosmeticis et medicamentis vulnerariis adſociatur.

multiflora. 481. * *Conuallaria* foliis alternis amplexicaulibus, caule tereti; pedunculis axillaribus, multifloris. LINN. Syſt. p. 334. n. 7. *Fl. Dan.* tab. 192. BOEHM. n. 61. Var.

Polygonatum latifolium maximum. C B. P.

Vielblühende Zauken; Weiswurz. Germ. *Many-Flowered Solomons Seal.* Angl. *Grand Genouillet.* Gall.

In ſyluaticis, *im Roſenthale* et *im Walde* ad *Raſchwitz.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

*** *Smilax. Tourn. Corollis rotatis.*

bifolia. 482. *Conuallaria* foliis cordatis, floribus triandris. LINN. Syſt. p. 335. n. 11. BOEHM. n. 256. *Fl. Dan.* t. 291.

Var. *Conuallaria* foliis ternis.

Zweiblättrige Zauken; Einblatt. Germ. *Two-leaved Convallaria or Leaſt Lily of Valley.* Angl. *Mugueret.* Gall.

In ſyluis, *im Univerſitäts- et Gunndorfer Holze; in der Kämmerei, in der Prellheide etc.* Var. etiam *im Univerſitätsholze* praeterito anno paſſim mihi occurrit. Fl. Mai. Iun. Perennis.

172. ANTHERICVM L. G. 435. Zaunblume; Spinnenkraut. *Germ.* Spiderwort. *Angl.*

ramoſum. 483. *Anthericum* foliis planis, ſcapo ramoſo; corollis planis, piſtillo erecto. LINN. Syſt. p. 330. n. 5. BOEHM. n. 526. JACQ. Flor. Auſtr. V. 2. t. 161

Weiſſer Wiederton; äſtiges Spinnenkraut. Germ. *Branching Spiderwort.* Angl. *Phalangère rameuſe; ou du petit Lis à hampe rameuſe.* Gall.

In montoſis ſyluaticis *im Bieniz am Berge.* Flor. Mai. Iun. Perennis.

Liliago. 484. *Anthericum* foliis planis, caule ſimpliciſſimo; corollis plani, piſtillo declinato. LINN. Syſt. p. 330. n. 6. SCHREB. p. 36. n. 526. *Fl. Dan.* t. 616.

Erd-

Erdſpinnenkraut; *Sandlilie.* Germ. *Single-ſtalked Spiderwort.* Angl. *Phalangère à epi, ou du petit Lis à hampe.* Gall.

In locis montoſis, *im Bieniz* copioſe. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Scapo ſimplici a priori diſtinguitur.

177. ORNITHOGALVM. L. G. Vogelmilch; Milchſtern. *Germ.* Bird's-Foot. *Angl.* Churle. *Gall.*

* *Staminibus omnibus ſubulatis.*

485. *Ornithogalum* ſcapo anguloſo, diphyllo, pedunculis vmbellatis ſimplicibus. LINN. Syſt. p. 327. n. 2. BOEHM. n. 524. *Fl. Dan.* t. 378. luteum.

Gelber Milchſtern; *Sternblume*; *Haferſchmirgel*; *Stern aus Bethlehem*; *Acherzwiebel; Feldzwiebel*; *Ziegenlauch.* Germ. *Dogs-onion, or Yellow Star of Betleheem.* Angl. *Ornitogale-jaune.* Gall.

In aruis humidis et ad ſyluarum margines *nach dem Roſenthale*; in pratis *hinter den Kohlgärten etc.* Fl. Mart. April. Perennis.

Obſ. Corollam Linnaei nihil aliud, quam Calycem eſſe, puto. Nam ſi connexum huius cum pedunculo conſiderare velimus, baſin foliorum cum eiusdem parenchymate arctam coniunctionem habere, obſeruabimus. Sic Perianthium ſexphyllum, perſiſtens et dupliciter coloratum: interna pagina flauo, externa viridi gaudet colore.

Vſ. In annonae caritate pro pane venditur. LINN. Amoenit. I. p. 518.

486. *Ornithogalum* ſcapo angulato, diphyllo; pedunculis vmbellatis, ramoſis. LINN. Syſt. pag. 327. n. 3. SCHREB. Spicileg. pag. 35. n. 527. b. *Fl. Dan.* tab. 612. minimum.

Kleinſter Haferſchmirgel. Germ. *Leaſt Yellow Star of Bethlehem.* Angl. *Ornitogale très-petit.* Gall.

In ſyluis, *im Roſenthale*; porro *auf der Milchinſel* et alibi cum praecedenti mixta creſcit. Flor. Aprili. Perennis.

Obſ.

Obſ. Parum differt a priori.

narbonenſe. 487. * *Ornithogalum* racemo oblongo, filamentis lanceolatis membranaceis, pedunculis floribus patentibus. LINN. Syſt. p. 327. n. 5.

Ornithogalum maius ſpicatum, flore albo. C. B. P. p. 70.

Narboniſcher Vogelſtern. Germ. *Spicked Star of Bethlehem white a white flower.* Angl. *Ornitogale de Narbonne.* Gall.

Habitat in Germaniae, Galliae et Italiae agris: apud nos paſſim in pomariis et hortis quaſi ſpontanea occurrit. Fl. Mai. Iun.

** *Staminibus alternis, emarginatis.*

vmbellatum. 488. *Ornithogalum* floribus corymboſis, pedunculis ſcapo altioribus; filamentis baſi dilatatis. LINN. Syſt. p. 328. n. 12. BOEHM. n. 525. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 343. SCKVHR. t. 94.

Doldenartige Vogelmilch; *weiſſe Feldzwiebeln*; *Sternblümlein*; *Ackerzwiebel.* Germ. *Common Star of Bethlehem.* Angl. *Ornitogale à bouquet, ou Dame d'onze heures.* Gall.

In locis gramine veſtitis, *im Roſenthale auf den Wieſen hinter dem Lazarethe*, in Horto *Boſiano hinten bei der Mauer* et in aliis hortis paſſim. Fl. Mart.—Iun. Perennis.

Obſ. Scapus ſubteres, fiſtuloſus, glaber, viridis, inferiora verſus ex pallido in viridefcentem vergens. Vmbella in corymbum digeſta. Spatha minuta, in ſetam abiens. *Cor.* o. *Cal.* 6— phyllus: foliolis ſquamiformibus ſ. ouato-oblongis, intus albeſcentibus; tribus exterioribus paulo maioribus et dorſo viridibus, margine contra albidis. *Stam.* Filamenta ſubulata, glabra, tria emarginata. Antherae flauae. *Stigm.* 3 —quetrum, obtuſum, albeſcens. *Rad.* bulboſa ſolida, ex minoribus bulbis eminentibus componitur. *Fol.* 5—7 e radice faſculi ad inſtar egredientia baſique communiter in membranam coeuntia, omnia linearia, integerrima, laete viridia, extus conuexa, intus cana-

canaliculata, ſtria pallida ſecundum longitudinem ornata.

174. * SCILLA. L. G. 452. Meerwiebel ſ. Mäuſezwiebel. *Germ.*

489. *Scilla* floribus lateralibus alternis ſubnutantibus, ſcapo angulato. LINN. Syſt. p. 328. n. 5. JACQ. Flor. Auſtr. V. 3. t. 218. SCKVHR. t. 94. amoena.

Sternhyazinth-Meerzwiebel; ſchöne Scille. Germ. *Byzantine or Boraye-flowered Star Hyacinth.* Angl.

In horto *Boſiano* olim culta nunc ſpontanea, et in pomariis paſſim. Fl. Mai. Aprili. Perennis.

175. ASPARAGVS. L. G. 457. Spargel. *Germ.* Sperage. *Angl.* Aſperge. *Gall.*

490. *Aſparagus* caule herbaceo, tereti, erecto, foliis ſetaceis, ſtipulis paribus. LINN. Syſt. p. 332. BOEHM. n. 538. BLACKW. t. 332. *Fl. Dan.* t. 805. officinalis.

Pharm. *Aſparagi* Radix, Semina.

Gewöhnlicher l. *wilder Spargel; Wieſenſpargel; Waldſpargel; Aſpars; Korallenkraut.* Germ. *Wild Sperage.* Angl. *Aſperge ordinaire.* Gall.

In nemoribus paſſim, in pratis ad ſalinas *Ketſchavienſes*, in agris autem oloraceis, e. g. *in den Kohlgärten etc.* maxime colitur. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Radix aperiens. Turiones in magna copia comeſi mictum cruentum producere poſſunt.

176. * FRITILLARIA. L. G. 444. Kronblume ſ. Kaiſerblume. *Germ.* Fritillary. *Angl.*

491. *Fritillaria* racemo comoſo inferne nudo, foliis integerrimis. LINN. Syſt. p. 324. n. 1. KNIPH. Cent. III. n. 39. Corona Imperialis.

Gewöhnliche Kaiſerkrone. Germ. *Crown Imperial.* Angl. *Couronne Imperiale.* Gall.

Obſ. Ex Oriente vnde Conſtantinopoli et inde in Europam reliquam tranſportata. Tota planta recens nauſeoſa, acris,

acris. Florum nectare dulci Turcae ad vomitum movendum, foeminae ad foetum excludendum, vtuntur. Apes hoc inebriantur.

177. LILIVM. L. G. 443. Lilien. *Germ.* Lily. *Angl.* Lis. *Gall.*

candidum. 492. * *Lilium* foliis ſparſis, corollis campanulatis: intus glabris. LINN. Syſt. p. 324. n. 1. BLACKW. t. 11.

Lilium album, flore erecto, vulgare. C. B. P. pag. 76.

Pharm. *Lilii Albi* Flores, Antherae.

Lilie; *gemeine ſ. weiſſe Lilie*. Germ. *Common white Lilly*. Angl. *Lis blanc*, *ou commun*. Gall.

In hortis et pomariis valde copioſe reperitur. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Planta in Oriente proprie naſcitur, cuius flores odorem exhalant penetrantem, caput grauantem atque temulentiam inducentem. Rad. bulboſo-ſquamoſa.

bulbiferum. 493. * *Lilium* foliis ſparſis, corollis campanulatis erectis; intus ſcabris. LINN. Syſt. p. 324. n. 2. JACQ. Fl. Auſtr. V. 3. t. 226.

Lilium purpureo-croceum maius. C. B. P. p. 76.

Feuerlilie; *Goldlilie*; *goldgelbe Lilie*. Germ. *Orange or Red purple Lilly*. Angl. *Lis bulbifere ou aurangé*. Gall.

In hortis frequenter colitur; habitat autem in Iaponia, Italia, Auſtria, Sibiria et Germania.

Vſ. Radix bulboſo-ſquamoſa in Iaponia, Roſſia, Tataria etc. pro cibo inſeruit et ibidem *Saranna* appellatur.

Martagon. 494. *Lilium* foliis verticillatis, floribus reflexis, corollis reuolutis. LINN. Syſt. pag. 324. BOEHM. n. 527. JACQ. Fl. Auſtr. V. 4. t. 351. KERN. p. 96. t. 161.

Pharm. *Aſphodeli* Radix.

Feldlilien; *Haidenlilien*; *Berglilien*; *wilde Goldwurz*; *türkiſcher Bund*. Germ. *Old Martagon*, *Turk's law*, *or Martagon Lily*. Angl. *Lis ſauvage*; *Martagon*. Gall.

In

In ſyluis montoſis et vmbroſis, *im Bieniz* paſſim ac in hortis. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. In Sibiria, teſte GMELINO, radix editur. In vino cocta menſes et vrinam promouet et etiam in dentitione difficiliore radix laudatur.

178. * TVLIPA. L. G. 448. Tulpe; Tulipane. *Germ.* Tulip. *Angl.* Tulipe. *Gall.*

495. * *Tulipa* flore ſubnutante, foliis lanceolatis. LINN. Syſt. p. 325. n. 1. *Fl. Dan.* t. 375. Sylueſtris.

Tulipa minor lutea Italia et Gallica. C. B. P. pag. 63.

Wilde wohlriechende ſ. *europäiſche Tulpe.* Germ. *Wild Tulip; Early Sweet-ſcented European Tulip.* Angl. *Tulipe ſauvage.* Gall.

In Italia, Gallia, Sibiria et nonnullis Germaniae regionibus ſponte creſcit; apud nos in hortis inter ſequentem occurrit et ob gratum odorem ab hortulanis maxime colitur. Fl. Maio et Iunio.

A ſequente differt: Caule altiore; foliis anguſtioribus; floris colore ſubtus vireſcente; petalis acutioribus; ſcapo verſus florem inflexo et ante floreſcentiam nutante; filamentis praeprimis baſi valde attenuatis et ſupra baſin hirſutis floreque magis odorifero LINN. *Calmuccos* bulboſam edere radicem refert PALLAS.

496. * *Tulipa* flore erecto, foliis ouato-lanceolatis. LINN. Syſt. p. 325. n. 2. Gesneriana.

Tulipa Turcarum. *Cord.* Hiſt. 213.

Gemeine ſ. *Gartentulpe; Tulipane.* Germ. *Common or Turkiſh Tulip.* Angl. *Tulipe des Jardiniers.* Gall.

In hortis fere omnibus valde vulgaris. Fl. Maio et Iunio.

E Cappadocia adlata circa annum 1559. In Roſſia quoque ſponte creſcit. Huius varietates innumerabiles et elegantiſſimae ornant Maio Curioſorum hortos.

Vſ. Bulbi cocti cum oleo pipereque adſumti ſapidi et ſalutares ſunt. *Parkinſ.*

d) *Flo-*

d) *Flores in ſpadicem ſimplicem, nudum congeſti.*

179. ACORVS. L. G. 468. Kalmus. *Germ.* Flag, or Ruſh. *Angl.*

Calamus. 497. *Acorus.* LINN. Syſt. p. 339. BOEHM. n. 571. GORZ. 288. c. fig. BLACKW. t. 455.

Pharm. *Calami Vulgaris* Radix.

Gemeiner oder Gewürzkalmus. Germ. *Sweet ſcanted Flag.* Angl. *Calamus aromatique; ou Jonc odorant.* Gall.

In ſtagnis et piſcinis vbique, *im Gerberwaſſer.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Radix reſoluens, ſtomachica. Cachectici abſtinere debent. Aſthmatici pituitoſi ea vti poſſunt. Rad. in puluerem redacta Aromatum indicorum ſuccedaneum eſſe poteſt. Rad. ſpiritui frumenti Sueciae incolae imponunt. LINN.

e) *Flores apetali.*

180. IVNCVS. L. G. 472. Binſen; Simſen. *Germ.* Jonc. *Gall.*

* *Culmis nudis.*

conglomeratus 498. *Iuncus* culmo nudo, ſtricto, capitulo laterali, floribus triandris, ouatis, obtuſis. LINN. Syſt. p. 340. n. 2. BOEHM. n. 578. LEERS n. 261. t. 13. f 1.

Kopfbimſen; glatte Bimſen; rundköpfige Bimſen; Rutſchen. Germ. *Jonc congloméré.* Gall.

In locis vliginoſis et ad ſcrobes, *hinter den Gerberwieſen,* ad piſcinam *bei Lindenau, Leutſch etc.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Caul. 1—2 pedales, erecti, ſtricti, teretes, glabri. *Folia* rara. *Stamina* ſaepius 3, rariſſime 6 obſeruaui. *Semina* acutiuſcula, pallida.

Vſ. Corbibus maſſis aptus eiusque medulla ad ellychnia candelarum. Indicat ſolum ſubtus aquoſum.

499.

499. *Iuncus* culmo nudo, ſtricto, panicula laterali, laxa, floribus ouatis, obtuſis. LINN. Syſt. p. 340. n. 3. BOEHM. n. 577. LEERS n. 262. t. 13. f. 2. effuſus.

Flatterbinſen; *Flatter-Senden*; *Buſch-Krötegras*. Germ. *Jonc vulgaire*, *ou epars*. Gall.

In paludibus; iuxta ſepes circa plurimos pagos; ad vias vdas vbique et in iisdem locis cum priori copioſe. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Floribus paniculatis, non capituliformibus, a priori differt. Folia porro maiora. Stam. 6 paſſim 3. Sem. lutea.

Vſ. Medullam huius et prioris ſpongioſam thecis pro ornatu *Sueci* adglutinant. LINN. Amoen. I. pag. 518. Ad corbes plectendas vtilis.

500.* *Iuncus* culmo nudo, ſtricto, apice membranaceo, incuruo, panicula laterali. LINN. Syſt. p. 340. n. 4. LEYS. n. 353. LEERS n. 263. t. 13. f. 3 inflexus.

Gebogene Binſen. Germ. *Jonc recourbé*. Gall.

In locis vliginoſis ad foſſas *bei Kleinpöſsnau*, *Merkwitz*, *Reidnitz* inueni. Fl. aeſtate.

Obſ. Panicula laterali maiore; pedunculis et pedicellis longioribus, omnibus ſurſum modo deuergentibus; culmo longiore, caneſcente, rigidiore et apice poſt floreſcentiam incuruato; petalis longioribus, ſubulatis interioribus 3 reliquis paulo breuioribus, a priori facile diſtinguitur.

501. *Iuncus* culmo nudo, filiformi, nutante; panicula laterali, pauciflora, ſimplici. LINN. Syſt. p. 340. n. 5. SCHREB. pag. 42. n. 967. LEERS. n. 264. tab. 13. fig. 4. filiformis.

Fadenförmige Binſen. Gall. *Jonc filiforme*. Gall.

In paludoſis turfoſis ad *Schönfeld*, *Meckern*, *bei Schadebach etc.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Culmi plures, ſemipedales, infirmi, filiformes, ſtriati, baſi ſquamati. Panicula ſimplex, pauciflora, breuiter pedicellata, in medio culmi prorumpens.

502. *Iuncus* culmo nudo, rigido, foliis ſetaceis, capitulis glomeratis, aphyllis. LINN. Syſt. pag. 340. n. 7. BOEHM. n. 580. *Fl. Dan.* t. 430. ſquarroſus.

Sparrichte Binſen. Germ. *Jonc rude au toucher.* Gall.

In graminoſis, ad ſepes paſſim et in riuulis humidisque *bei den Ziegelſcheunen und der Vogelwieſe* copioſe. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Folia patentia, terrae adpreſſa, rigida, falcem eludentia. Inuiſum colonis gramen et ſolum indicat vliginoſum turfoſum valde ſterile.

** *Culmis foliosis.*

articulatus. 503. *Iuncus* foliis nodoſo-articulatis; petalis obtuſis. LINN. Syſt. p. 340. n. 10. BOEHM. n. 581. LEERS. n. 265. t. 13. f. 6.

Gegliederte Binſen; *Gliederſenden.* Germ. *Jonc articule.* Gall.

In pratis paludoſis, *auf den Cerber- et Roſenthaler Wieſen, bei den Geſundbrunnen*, copioſe etc. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Folia radicalia 1—2 pedalia, compreſſo-teretia, caua, nodoſo-articulata; culmea bifaria; alterna, recta, radicalibus ſimillima. Panicula terminalis. Flores capitati, exigui, axillares et terminales.

bulboſus. 504. * *Iuncus* culmo indiuiſo, ſubcompreſſo; foliis linearibus, canaliculatis: panicula terminali, bractea ſua breuiore, corollis capſulisque obtuſis. ROTH. Fl. Germ. p. 155. LINN. Syſt. pag. 341. n. 11. LEERS. n. 266. t. 13. f. 7. *Fl. Dan.* t. 431.

Zwiebelartige Binſen; *kleine Sommerbinſen; Zwiebelkrötengras.* Germ. *Jonc bulbeux.* Gall.

In pratis humidis, *im Roſenthale, auf der Wieſe vor Schleuſig* paſſim mihi occurrit. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Radix bulboſa fibrillulis tecta. Panicula erecta, inaequalis, maturo fructu corymboſa. Stigmata petalis longiora. Sem. fulua, pellucida.

bufonius. 505. *Iuncus* culmo dichotomo, foliis angulatis, floribus ſolitariis ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 341. n. 12. BOEHM. n. 579. LEERS. n. 267. t. 13. f. 8.

Krö-

Krötenbinſen; kriechendes Krötengras; *Poggengras.* Germ. *Jonc des crapauds.* Gall.

In ſyluis et agris humidis inter ſegetes copioſe *vor et hinter Leutſch* in agris poſt pagum *Kriphäne*; ad *Zſchepline*; *Nauendorf; Gothe etc.* atque in agris oleraceis, ad *Schönfeld.* Fl. Iun. Iul.

*** *Capſulis triſpermis.*

506. *Iuncus* foliis planis, piloſis: corymbo ramoſo. pilosus.
LINN. Syſt. pag 341. n. 17. BOEHM. n. 583. *Fl. Dan.* t. 771. LEERS. n. 268. t. 13. f. 10.

Var. α) Gramen hirſutum anguſtifolium maius. C. B. Prodr. 16. BOEHM. n. 584.

β) Gramen hirſutum latifolium minus. C. B. Theatr. 102. BOEHM. n. 585.

Haarige Binſen ſ. *Krötengras; Buſchgras.* Germ. *Jonc velu.* Gall.

In locis ſiccioribus, ſyluaticis et elatioribus, *im Bieniz, Univerſitätsholze.* Var. α) *im Roſenthale, hinter Leutſch.* β) in locis arenoſis accliuioribusque *auf dem Wege nach Schönfeld, im Bieniz* et alibi. Fl. April. Mai. Iun.

Obſ. Culmi 1—2 pedales, erecti, teretes, foliis obſeſſi. Folia vaginantia, lineari-lanceolata, plana. Corymbus vmbellatus: pedunculis 5—9-11, ſimplicibus, vni-ſeu 3 floris, integris, paſſim bifidis. *Capſ* ſubhaemiſpherica 1— locularis, 3— valuis. *Semina* tria flaueſcentia.

507. *Iuncus* foliis planis, ſubpiloſis, corymbis folio breuioribus, floribus faſciculatis. LINN. Syſt. p. 341. n. 18. BOEHM. n. 586. LEERS. n. 269. tab. 13. fig. 9. niueus.

Weiſſe ſ. *Schneebinſen* ſ. *Krötenkraut.* Germ. *Jonc argenté.* Gall.

In ſyluis paſſim *im Roſenthale*, et nemoribus *bei Plagwitz* et *Leutſch; im Lindeler Holze*; *im Bieniz*; *im Hegegraſe bei Kriphäne etc.* Fl Iun. Iul.

Obſ. Corymbi ſubconuexi, erecti, poſt floreſcentiam nutantes. Flores faſciculati, ſolitarii, purpureo-maculati.

campeſtris. 508. *Iuncus* foliis planis ſubpiloſis, ſpicis ſeſſilibus pedunculatisque. LINN. Syſt. p. 341. n. 19. BOEHM. n. 582.

Var. a) *Iuncus* ſpica ſolitaria racemoſa, erecta. GMEL. I. t. 17. f. 1.

Feldbinſen; *haariges Zypergras; Hungerbrodt; Himmelbrodt*; *Haſenbrodt.* Germ. *Jonc des champs.* Gall.

In campis ſiccis fere vbique, *nach Schönfeld*, ad *Templum St. Theclae*, in montoſis locis. Var. verſus *Taucham.* Fl. April. Mai.

Vſ. Pabulum ouibus primarium. Capituli florum et Semina gaudent ſapore dulci et ab infantibus Sileſiacis in deliciis habentur.

181. PEPLIS. L. G. 482. Peplis; Zipfelblume. *Germ.*

Portula. 509. *Peplis* caulibus repentibus, foliis obouatis, coniugatis, integerrimis. ROTH. Fl. Germ. p. 158.

Peplis floribus apetalis. LINN. Syſt. p. 345. BOEHM. n. 523. *Fl. Dan.* t. 64.

Portula' meyrich; *unächter Portulak; Waſſervogelkraut*; *Zipfelkraut.* Germ. *Water Purslane.* Angl. *Pourpiere.* Gall.

In locis ſtagnoſis et foſſiculis *hinter Gunndorf*, *Ehrenberg*, *im Univerſitätsholze.* Flor. Iul. Aug. Annua.

Obſ. Petalis paſſim inſtructa: et quidem conſtanter obſeruaui 4 lanceolata, apice obtuſa, albida.

TRIGYNIA.

182. COLCHICVM. L. G. 492. Zeitloſe; Herbſtblume. *Germ.* Colchique. *Gall.*

autumnale. 510. *Colchicum* foliis planis, lanceolatis, erectis. LINN. Syſt. p. 349. BOEHM. n. 63. BLACKW. t. 566. STOERK. Lib. de Colch. tab.

Pharm. *Colchici* Radix recens.

Herbſt ſ. *Wieſen Zeitloſe*; *Michael* ſ. *Herbſtblume*; *Lichtblume*; *wilder Safran*; *Mottenſafran* ſ. *Kuhdutte*; *nackende Hure* ſ. *Iungfer*; *Hundshoden*; *Spinnblume*; *Bettlersläuſe*. Germ. *Common Meadow-Saffran*. Angl. *Colchique commune* ſ. *Mort-au chien*. Gall.

In pratis humidis copioſiſſime *im Roſenthale*, in iisdem locis *auf dem Behomot bei Kriphäne* valde communis, porro quoque in pratis ad *Wetteritſch*. Cel. TITIVS copioſe reperit. Fl. ſub fine Aug. in Octobrem vsque.

Obſ. Caulis tubuloſus, triangularis, baſi ſquamis veſtitus. Cor. Petala 6 — paſſim 5 — 8. *Stam*. 6, rariſſime 5. Stigmata incuruata. — Planta valde acris ſuſpecta, praecipue radix vomitus efficit maximos et poſtea mortem inducit. STOERKIVS extractum Hydropicis commendat. Infuſum florum inebriat. Folia ſubrubro tingunt colore et pecorum pediculos necant. Oxymel, ex hac radice petitum, in vſu eſt. Ex radice recenti Amylum album, friabile, poſt lotionem ſaepe repetitam, non acre obtinuit Cel. BERGIVS.

183. TRIGLOCHIN. L. G. 488. Dreizack; Krötengras. *Germ*. Troſcart. *Gall*.

511. *Triglochin* floribus trigynis, capſulis ſublinearibus, trigonis, trilocularibus. LINN. Syſt. p. 348. n. 1. BOEHM. n. 251. LEERS. n. 272. tab. 12. f. 5. *Fl. Dan*. t. 490. paluſtre.

Sumpfdreizack, *klein Binſengras*. Germ. *Troſcart des Marais*. Gall.

In paludoſis pratis, *auf den Schönfelder Wieſen*, *bei Schadebach*, frequens. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Radix biennis, bulboſa, fibris filiformibus, flaueſcentibus inſtructa. Stam. 1 — 3 — rariſſime 6. Stigmata 3, acuta, perſiſtentia.

Vſ. Gramine hoc boues, equi, capri prae aliis delectantur.

maritimum. 512. *Triglochin* floribus hexagynis, capſulis ouatis, hexagonis, hexalocularibus. LINN. Syſt. p. 348. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 926. *Fl. Dan.* t. 306.

Seeſtrandgras. Germ. *Troſcart maritime.* Gall.

In locis ſalſis ad *Ketſchau*, ibidem in riuulis pratisque copioſe quoque reperi. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Vſ. Boum quoque pabulum delicatiſſimum.

184. RVMEX. L. G. 485. Ampfer. *Germ.* Dock. *Angl.* Patience. *Gall.*

* *Flores hermaphroditi: valuulis granulo notatis.*

Patientia. 513.* *Rumex* floribus hermaphroditis; valuulis integerrimis, vnica granifera, foliis ouato-lanceolatis. LINN. Syſt. p. 346. n. 1.

Lapathum ſatiuum antiquorum. *Munting* Aardgew. t. 692.

Lapathum ſatiuum. BLACKW. t. 489.

Pharm. *Patientiae* Radix.

Zahmer ſ. Garten-Ampfer; das Kräutlein Patientia; engliſcher Spinat; Mönchsrhabarber; Geduldkraut. Germ. *Patience cultivée; Parelle des jardins; Surette; Rhabarbe des moins.* Gall.

In Italia proprie ſponte creſcit: Apud nos vbique in hortis colitur. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Rad. recens vernali tempore vtiliter addi poteſt apozematibus iusculisque medicatis. Folia recentia in culinis per totam aeſtatem vſurpantur et initio veris inter prima oleta obueniunt. Vtilis haec planta perennis, frigoris et ſoli patiens.

ſanguineus. 514.* *Rumex* floribus hermaphroditis: valuulis integerrimis; vnica granifera; foliis cordato-lanceolatis. LINN. Syſt. p. 346. n. 2. LEYS. n. 364.

Pharm. *Lapathi Sanguinei* Radix, Herba.

Bluthrothe Grindwurz; Blutampfer; rothblättrige Mengelwurz. Germ. *Bloody Dock.* Angl. *Patience rouge, ou Sang de Dragon.* Gall.

In

In locis cultis inter olera et ad hortorum ſepes ſponte paſſim. Fl. Iul. Annua.

515. *Rumex* floribus hermaphroditis: valuulis integris, graniferis: foliis lanceolatis, vndulatis, acutis. LINN. Syſt. p. 346. n. 5. BOEHM. n. 574. Var. 1. crispus.

Krauſe Grindwurz; krauſer Ampfer; Butterampfer; Ohmblätter; krausblättrige Mengelwurz. Germ. *Curled Dock.* Angl. *Patience friſée.* Gall.

In pratis et nemoribus humidisque ad pagos et vias copioſe. Fl. Iun. Iul. Perennis.

VJ. Succus recenter expreſſus in ſcabie laudatur. Semina contuſa dyſenteriam tollere feruntur. Semina aëre ſiccata in annonae caritate pani inſeruiunt Sueciae et *Norwegiae.*

516. *Rumex* floribus hermaphroditis; valuulis dentatis, graniferis; foliis linearibus. LINN. Syſt. p. 346. n. 9. SCHREB. p. 41. n. 966. maritimus.

Meerampfer; ſchmalblättrige Grindwurz. Germ. *Patience maritime.* Gall.

In locis humidis et ſtagnis ad *Lindenthal*, *Burghauſen* ad Salinas *Ketſchauienſes* atque *bei dem dürren Berge.* Fl. Iun. Iul.

517. *Rumex* floribus hermaphroditis: valuulis dentatis, graniferis; foliis vndato-oblongis, acuminatis. LINN. Syſt. p. 346. n. 11. BOEHM. n. 575. BLACKW. t. 491 acutus.

Pharm. *Lapathi Acuti* Radix, Herba, Semina.

Spitzblättrichter Ampfer; wilde Rhabarber; Pferdeampfer; halbe Gahle; Streifwurz; Bubenkraut; Hunger-Lendenkraut; Zitterwurz. Germ. *Sharp pointed Dock.* Angl. *Patience ſauvage; Parelle; ou Rénebre.* Gall.

In pratis humidis, foſſis vbique. Fl. Iun. Iul. Perennis.

518. *Rumex* floribus hermaphroditis: valuulis integerrimis, oblongis, graniferis; foliis lanceolatis, ſubundulatis. ROTH. Fl. Germ. p. 160. BOEHM. n. 576. conglomeratus.

Gehäufter Ampfer. Germ. *Patience congloméré.* Gall.

In ſtagnis, *in der Sandgrube.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

obtuſifolius. 519. *Rumex* floribus hermaphroditis: valuulis dentatis, graniferis; foliis cordato-oblongis, obtuſiuſculis crenulatis. LINN. Syſt. p. 347. n. 11. SCHREB. Spicil. p. 41. n. 965.

Stumpfblättrige Grindwurz; kleiner Ampfer; Butterampfer. Germ. *Patience vulgaire.* Gall.

In ſyluaticis locis, *im Roſenthale*, in ambulacris. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Pecora hunc reſpuunt.

** *Flores hermaphroditi: valuulis granulo deſtitutis.*

aquaticus 520. *Rumex* floribus hermaphroditis: valuulis integerrimis, nudis; foliis cordatis, glabris, erectis. LINN. Syſt p. 347. n 15. BOEHM. n. 574. LBACKW. t. 262. et 490.

Pharm. *Herbae Britannicae* Radix, Herba.

Waſſerampfer; Mönnichs-Rhabarber; Waſſermangold; Grindwurz; Docken ſ. *Pockenblätter.* Germ. *Water Dock.* Angl. *Patience aquatique ou d'eau.* Gall.

In foſſis vbique: *nach Schönfeld, an den Gräben hinter den Gerberwieſen*, et ad ripas fluuiorum, *an der Bahre, Pleiſſe* vbique etc. Flor. Iun. Iul. Perennis.

ſcutatus. 521. *Rumex* floribus hermaphroditis, foliis cordato-haſtatis, caule tereti. LINN. Syſt. pag. 347. n. 20. BLACKW. t. 306.

Acetoſa rotundifolia hortenſis. C. B. P. pag. 114.

Pharm. *Acetoſae rotundifoliae* Herba.

Rundblättrichter Sauerampfer; franzöſiſcher Sauerampfer; Agreſtampfer. Germ. *Round-leaved Sorrel; French Sorrel.* Angl. *Oſeille franche ou ronde Patience à écuſſons.* Gall.

In hortis inter Olera et in reiectamentis hortorum paſſim, maxime autem in hortis colitur. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ.

Vſ. Ob gratam aciditatem et ſaporem ab Anglis, Galliſque, reliquis *Acetoſae* ſpeciebus praefertur et valde colitur. In ſcorbuto laudatur herba.

*** *Flores diclini.*

522. *Rumex* floribus dioicis: foliis oblongis, ſagittatis. Acetoſa.
LINN. Syſt. p 348. n. 27. BOEHM. n. 572. BLACKW. t. 230.

Pharm. *Acetoſae Noſtratis* Radix, Herba, Semina.

Groſſer ſ. *wilder Sauerampfer; Sauerlamp; Sauerſenf; Wieſenſauerampfer.* Germ. *Common, or Meadow Sorrel.* Angl. *Patience Oſeille ou Oſeille des près; Oſeille commune. Vinette, ou Saliette.* Gall.

In pratis et hortis vbique. Flor. Mai.—Iul. Perennis.

Obſ. Calyx Maris patens; Foeminae contra reflexus.

Vſ. Succus ex hac herba recenti expreſſus eſt ſaporis aciduli, cum ſale tartari debilius efferueſcit, et ſi ſubſidentia depuratur, dein inſpiſſatur, *Sal* eſſentiale praebet. Lac acetoſatum in Lapponia ex herba praeparatur. Contra ſcorbutum in Groenlandia, vbi ſimul cum *Cochlearia* commiſceri ſolet, laudatur. Semina in annona graſſante pani inſeruiunt. Rad. exſiccata, cocta, pulchro rubro tingit colore. Folia recentia iuſculis, oleribus incoquuntur. Si ſuccus citri additur, ſapidiora euadunt.

523. *Rumex* floribus dioicis; foliis lanceolato-haſtatis. Acetoſella.
LINN. Syſt. p. 348. n. 28. BOEHM. n. 573. BLACKW. t. 307.

Var. a) *Rumex* foliis lanceolatis, anguſtioribus, radice repente.

b) *Rumex* minima foliis non lanceolatis.

Spieß-Feldampfer; Ackerſauerampfer; kleiner Sauerampfer; Schafampfer. Germ. *Sheeps Sorrel.* Angl. *Patience petit Oſeille; Oſeille des brebis; Suretre des brebis.* Gall.

In agris arenoſis lapidoſisque maxime *auf den Schönfelder Aeckern* cum varietatibus, et fere vbique in locis ſiccis ſterilioribus. Fl. April.—Iun.

Agris moleſta. — Vires easdem habet, quas priores.

185. SCHEVCHZERIA. L. G. 487. Scheuchzerie. *Germ.*

paluſtris. 524. *Scheuchzeria* foliis carnoſis, ſemiteretibus, bracteis monophyllis, ſpathaceis. LINN. Syſt. p. 348. WILDEN. Prodr. Berol. n. 411. BOEHM. n. 587. (ſub *Iunco*). *Fl. Dan.* t. 76.

Sumpf Scheuchzerie. Germ. *Leſſer flowering Ruſh.* Angl. *Jonc fleuri.* Gall.

In locis paludoſis ad *Schönfeld*, in pratis vliginoſis *bei Schadebach.* Fl. April. Maio.

POLYGYNIA.

186. ALISMA. L. G. 495. Froſchlöffel. *Germ.* Water Plantain. *Angl.*

Plantago aquatica. 525. *Alisma* foliis ouatis, acutis; fructibus obtuſe trigonis. LINN. Syſt. p. 350. BOEHM. n. 252. *Fl. Dan.* tab. 561.

Waſſer-Froſch-Wegerich; gemeiner Froſchlöffel; groſser Waſſerwegerich; Waldbart; Froſchkraut. Great Water Plantain. Angl. *Plantain d'eau.* Gall.

In aquoſis ad foſſas frequens *hinter den Kohlgärten*, in foſſiculis *nach Schönfeld*, et in ſtagnoſis *in der Leimgrube* copioſiſſime etc. Flor. Iun. — Aug. Perennis.

Hanc plantam vaccis aliisque lethalem eſſe, auctores referunt.

Vſ. Veſicas excitat.

B. FLORE

B. FLORE STYLOSTEMONOIDE.

187. * ARISTOLOCHIA. L. G IIII. Oſterluzey. *Germ.* Birthwort. *Angl.* Ariſtoloche. *Gall.*

526.* *Ariſtolochia* foliis cordatis, caule erecto, floribus axillaribus confertis. LINN. Syſt. p.825. LEYS. n. 926. BLACKW. t 255. Clematitis.

Pharm. *Ariſtolochiae Vulgaris* Radix.

Gemeine kleine Oſterluzey; Holzwurz. Germ. *Creeping Birthwort.* Angl. *Ariſtoloche clematite.* Gall.

In horto *Boſiano* ſponte creſcit. Fl. Iun. — Aug.

Vſ. Externe puluis carnes abſumit fungoſos, cariei reſiſtit vlceraque ſanat.

CLAS-

Claſſis VII.

HEPTANDRIA.

MONOGYNIA.

188. TRIENTALIS. L. G. 496. Schirmkraut. *Germ.*

Europaea. 527. *Trientalis* foliis lanceolatis, integerrimis. LINN. Syſt. p. 352. BOEHM. n. 64. *Fl. Dan.* t. 86. KROCK. Flor. Sileſ. T. I. p. 596. t. 53.

Europäiſches Schirmkraut; Sternblümlein. Germ. *Chickweed-flowered Winter-green.* Angl.

In locis ſyluaticis vmbroſis, ſterilibus, paſſim *im Univerſitätsholze*; *in der Kimmerei bei Nauendorf*; *in der Prellheide.* Fl. Mai. Iun.

189. AESCVLVS. L. G. 498. Roſskaſtanie. *Germ.* Horſe Cheſnut. *Angl.* Maronnier. *Gall.*

Hippo-caſtanum. 528. *Aeſculus* floribus heptandris, patentiſſimis, racemoſis. LINN. Syſt. p. 352. BOEHM. n. 457. CRAM. t. 23. B. I. 2.

Pharm. *Hippocaſtani* Cortex.

Gemeine Roßkaſtanie; *oſtindiſche wilde Kaſtanie; Vexirkaſtanie.* Germ. *Common Horſe Cheſnut.* Angl. *Maronnier d'Inde; Chataigne de cheval.* Gall.

Habitat proprie in Oriente, vnde Europae innotuit non ante 1550; nunc autem ad vias et circa vrbem *in der Allee*; in hortis plurimis circa Lipſiam copioſe, et in pagis fere omnibus vulgaris. Flor. Mai. Iun. Arbor.

Obſ.

Obſ Corollis pentapetalis, non tetrapetalis, patentiſſimis, aequalibus differt ab *Aeſculo Pauia.*

Vſ. Amylum inſipidum et inodorum, acre, tenuiſſimum ex fructibus maturis conficitur, et pabulum equis, ceruis gratum. Flores apibus pabulum. Folia ouibus, capris, bobus et ceruis pabulum Cineres exhibent lixiuium vtile. Corticem huius arboris cortici peruuiano ſubſtituere anniſus eſt *Zanichelli.*

CLAS-

Claſſis VIII.

OCTANDRIA.

MONOGYNIA.

a) *Flores completi, ſuperi.*

190. * TROPAEOLVM. L. G. 501. Indianiſche Kreſſe. *Germ.* Indian Creſſ. *Angl.* Capucine. *Gall.*

maius. 529.* *Tropaeolum* foliis peltatis ſubquinquelobis, petalis obtuſis. LINN. Syſt. p. 351. n. 2.

Cardamindum ampliore folio et maiori flore. Tournef. Inſt. p. 430.

Viola indica ſcandens, naſturtii ſapore, maxima odorata. Herm. Lugd. 628. t. 629.

Pharm. *Naſturtii Indici* Herba, Flores virentes.

Groſse indianiſche Kreſſe; Kapuciner reſſe; gelber Ritterſporn. Germ. *Indian Creſs.* Angl. *Grand Capucine; Creſſon d'Inde.* Gall.

Habitat in Peru, vnde cura *Beuerningii* in Europam 1684 translatum. Apud nos hoſpitatur ſub dio et in hortis valde colitur. Fl. Aeſtate. Annua.

Obſ. Filia b. *Linnaei* primum obſeruauit flores noctu luceſcere. Flores ſaporem odoremque *Siſymbrii Naſturtii* aemulantes in acetariis adhibentur. Baccae condiuntur aceto.

191. ACER. L. G. 1266. Maſsholder; Ahorn. *Germ.* Maple-Tree. *Angl.* Erable. *Gall.*

Pſeudo-platanus. 530. *Acer* racemis pendulis, foliis quinquelobis, obtuſis, inaequaliter ſerratis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 435.

Acer

Acer foliis 5—lobis, acute ſerratis, fiorum racemo compoſito, pendulo. DV ROI. Harbk. I. p. 4. SERT. Lipſ. n. 2.

Acer foliis quinquelobis inaequaliter ſerratis, floribus racemoſis. LINN. Syſt. p. 911. n. 3. BOEHM. n. 364. DVHAM. Arbr. I. t. 36. f. 1.

Gemeiner, großer, weiſſer, unächter Ahorn; Waldeſche; Milchbaum; Spillenholz; große Maſſern; Eſchdorn, Germ. *Greater Maple-tree; Sycomore-tree.* Angl. *Erable blanc ou de montagne; Sycomore.* Gall.

In nemoribus, e.g. *im Roſenthale, in der Prellheide etc.* in dumetis *nach Gunndorf* et ad pagos *bei Eutritzſch, Wetteritzſch, Seehauſen, Klein-* et *Großwölkau etc.* et in hortis ſuburbanis haud infrequens. Fl. Maio. Arbor.

Vſ. Lignum album, durum, ſcriniariis et tornatoribus ad diſcos, cochlearia, cantharos, inſtrumenta muſica, menſas, ſellas variaque vtenſilia. Folia ſtraminis loco et pecoribus pabulum. Succum ex arbore deſtillantem aquae loco cereuiſiis addunt Angli.

531. * *Acer* corymbo ſimplici erecto: foliis 5 lobis, dentatis: dentibus acuminatis. WILDEN. Prodr. n. 436. platanoides.

Acer platanoides foliis quinquelobis acuminatis, acute dentatis, glabris, floribus corymboſis. LINN. Syſt. p. 912 n. 11. SERT Lipſ. n. 5.

Lehne; Löhne; Lenne; Leinbaum; Breitlehne; Spitzahorn; ſpitzblättrichter Ahorn; pohlniſcher ſ. *norwegiſcher Ahorn; teutſcher Zuckerahorn; großer Milchahorn; Weinblatt; Breitblatt.* Germ. *Norway-Maple.* Angl. *Erable Platanier.* Gall.

In nemoribus paſſim et ad pagos plurimos: *in der Allee* verſus Ergaſtulum atque in multis hortis ſuburbanis, e. g. in *Horto Lehriano; Richteriano, Trieriano* et *Winkleriano etc.* Fl. Maio. Arbor.

Vſ. Lignum tenax et durum, dehinc variis rebus ad oeconomiam pertinentibus conficiendis valde aptum. Succus in foliis contentus acris et ab inſectis intactus relinquitur.

532.

campeſtre. 532. *Acer* corymbo tripartito erecto, foliis quinquelobis, integerrimis: lobis inferioribus emarginatis. WILD. l. c. n. 437.

Acer campeſtre foliis lobatis, obtuſis, emarginatis: LINN. Syſt. p. 912. n. 13. BOEHM. n. 363. CRAM. tab. 39.

Kleiner teutſcher l. *Feldahorn*; *Mavellen*; *Weislöber; Elpern*; *Aplern*; *Appeldören; gemeiner Maßholder*; *kleiner Milchahorn*; *Weißbaum*; *Weißeper*; *Bienenbaum*. Germ. *Smal or commom Maple*; *Leſſer Maple*; *Whiten-tree; Striped Sycomore*. Angl. *Erable commun ou des bois*; *petite Erable*. Gall.

In nemoribus et ſyluis, e. g. *im Roſenthale*, *im Zſchocherſchen Holze* copioſe; porro *im Macherſchen, Univerſitätsholze; in der Kämmerei bei Nauendorf; in der Prellheide auf dem Zſchepliner Antheile etc.* in campeſtribus locis paſſim et alibi. Flor. Aprili et Mai. Arbor.

192. EPILOBIVM. L. G. 507. Weiderich; Unholdenkraut. *Germ.* Willow Herb. *Angl.* Neriette. *Gall.*

* *Staminibus declinatis.*

anguſtifolium. 533. *Epilobium* foliis ſparſis lineari lanceolatis; floribus inaequalibus. LINN. Syſt. p. 359. n. 1. BOEHM. n. 297. *Fl. Dan.* t. 289.

Schmalblättriger Weiderich; *franzöſiſche Weide*; *Weidenröslein*; *Eberkraut; Feuerkraut*; *St. Antonikraut*; *Bergſchoten*; *wilder Oleander*; *Unholdenkraut*. Germ. *Roſe Bay Willow Herb, or French Willow*. Angl. *Nériette Antoine*; *petit Laurier-Roſe; Herbe de St. Antoine; Epilobe à feuilles étroits* Gall.

In riuulis et ſyluis *im Klein-* et *Großdölziger Holze.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Pappus ſeminum bombycis loco nuper commendatus eſt. Radix ſub terra craſſos exſerit turiones, qui Aſparagi turionum more praeparari poſſunt. Foliorum infuſum epotum, Ruſſis vſitatum, inebriat. Me-

Medullam caulium inter cupedines Camtſchadalorum non infimum obtinere locum refert *Gmel.*

*** Staminibus erectis, regularibus, petalis bifidis.*

534. *Epilobium* foliis ouato-lanceolatis, ſemiamplexicaulibus, hirſutis, caule ramoſiſſimo, villoſo, radice repente ROTH. Flor. Germ. p. 167. grandiflorum.

Epilobium (hirſutum) foliis oppoſitis, lanceolatis, ſerratis, decurrentibus, amplexicaulibus. LINN Syſt. p. 359. n. 2. BOEHM. n. 298. *Fl. Dan.* t. 326.

Großblühender, ſteifborſtiger ſ. *raucher Weiderich; Feuerkraut; Waſſerviolen.* Germ. *Large-flowered Hairy Willow Herb.* Angl. *Neriet velu.* Gall

Ad foſſas, *in der Pleiſe, an der Ochſenweehre, hinter dem Brandvorwerke*; porro *in der Leimgrube*, ad piſcinam *bei den Geſundbrunnen*, in pago *Stötteritz* circa piſcinas e. g. in piſcinis horti *Weiſiani* copioſiſſime et in foſſis *bei der Wieſe unten am Bieniz etc.* Flor. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Folia ſerrata, vtrinque tactu molliuſcula, ſeſſilia ſemidecurrentia ouato-lanceolata, acumine dentato terminantia; hirſuta, ſuprema alterna; reliqua oppoſita. Flores ſolitarii magni, ex purpureo-rubri. Petala limbo bifida. Antherae flauae. Stigm. 4—fidum ex albido-flaueſcens.

Vſ Pappus Bombycis loco vt prior. Pabulum ouibus, capris, bobus.

535. *Epilobium* foliis oppoſitis lanceolatis, ſerratis, ſeſſilibus, cauleque villoſis. SCHREB. Spicil. pag. 146. n. 1164. REZ. Flor. Scand. Prodr. n. 406. Eiusd. Faſc. I. Obſ. Bott p. 16. n. 42. *Fl. Dan.* t. 347. paruiflorum

Kleinblümigter Weiderich. Germ.

In locis humidis ad *Schönfeld, Abtnauendorf*, poſt *Altranſtädt etc.* Flor Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Nonnulli pro varietate prioris habent.

536. *Epilobium* foliis oppoſitis, ouatis, dentatis. LINN. Syſt. pag. 359. n. 4. BOEHM. n. 299. *Fl. Dan.* tab. 565. montanum.

O Berg

Bergweiderich; glatter Schotenweiderich; Bergunholdenkraut. Germ. *Smooth-leaved Willow Herb.* Angl. *Epilobe de montagne.* Gall.

In locis accliuioribus inter frutices et in dumetis denſioribus vbique. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Folia glabra. Flores pallidi.

tetragonum. 537. * *Epilobium* foliis lanceolatis denticulatis, imis oppoſitis; caule tetragono. LINN. Syſt. p. 359. n. 5. LEYS. n. 379.

Viereckichter Weiderich; vierwinklichtes Unholdenkraut. Germ. *Narrow-leaved Willow-Herb.* Angl. *Epilobe à quatre Paris.* Gall.

In ſyluis montoſis paſſim *am Bieniz* vidi. Flor. aeſtate.

paluſtre. 538. *Epilobium* foliis oppoſitis, lanceolatis, integerrimis; petalis emarginatis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 359. n. 6. SCHREB. Spicil. p. 22. n. 931. *Fl. Dan.* t. 347.

Epilobium foliis ellipticis integerrimis.

Sumpf ſ. *Torfweiderich.* Germ. *Marſh Willow Herb.* Angl. *Neriet des marais.* Gall.

In pratis paludoſis ad *Abtnauendorf*; ad piſcinam *vor Parneck*, inter *Delitz und Meisdorf.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

roſeum. 539. *Epilobium* foliis oppoſitis alternisque ouato-lanceolatis, petiolatis, ſerratis, glabris. SCHREB. Spicil. pag. 147. n. 1165. RETZ. Prodr. Flor. Scand. n. 703. Eiusd. Faſc. I. Obſerv. Bott. p. 16. n. 42. LEYS. n. 380. KROKER. n. 589.

Roſenrother Weiderich. Germ.

In iisdem locis, vbi *Epilobium paruiflorum* floret et copioſe ad parietes *in dem Thomaszwinger* reperitur. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Caulis ſubteres, ſuperiora verſus 4— gonus, glaber et verſus finem villis candidis obductus. Folia inferiora oppoſita, longius petiolata, ouata, ſerrata, acuta, glabra; reliqua praeprimis ſuprema caulis alterna, breuius petiolata, minora, magis ouato-lanceolata et villis candidis mollibus obſeſſa. Flores exigui, parui. Petala ex roſeo in album vergentia. Germ. 4— gonum, pilis albis denſiſſimis obductum.

Pro

Pro varietate *Epilobii montani* Ill. RETZIVS habet propter illius affinitatem, atque ſtigmate clauato, indiuiſo, ab illo tantum differt.

540. *Epilobium* foliis oppoſitis alternisque lanceolatis, glabris ſerratis, baſi decurrentibus. SCHREB. Spicil. p. 147 n. 1166. obſcurum.

In locis humidis ad foſſas *hinter Kleindölzig; bei Nauendorf an der Kämmerei etc.* Flor. cum prioribus. Perennis.

Deſcriptio SCHREBERI huic aptiſſima.

193.* OENOTHERA. L. G. 505. Nachtkerze; Onagra. *Germ.* Tree-Primroſe. *Angl.*

541. *Oenothera* foliis ouato-lanceolatis, planis, caule muricato villoſo. LINN. Syſt. pag. 358. *Oen. biennis* SCOP Carn. n. 452. *Fl. Dan.* t. 446. latifolia.

Lyſimachia lutea, corniculata. C. B. P. 245.

Onagra latifolia. Tourn. 302.

Zweijährige Nachtkerze; franzöſiſche ſ. *ſpaniſche Rapunzel; Gartenrapunzel; Weinblume; Nachtſchlüſſelblume; gehörnter Weiderich; gelbe Rapunzel.* Germ. *Common biennial Tree-Primroſe; Broad-leaved Tree Primroſe; Night Primroſe;* Angl. *Herbe aux ânes; Onagre; Jambon des jardiniers.* Gall.

In Virginia ſponte creſcit, vnde circa 620 in Europam translata, nunc in Germania quoque ſpontanea et apud nos praeprimis in horto *Boſiano* ſponte creſcit et in multis aliis hortis vrbanis et ruſticanis copioſe reperitur. Fl. Iun. — Aug. Biennis.

Vſ. Radix cocta, oleo et ſale confecta lactum inſtar hyemis verisque tempore comeditur. Sileſii radicem Rhaponticam appellant.

194. VACCINIVM. L. G. 523. Preuſelbeere. *Germ.* Billberry. *Angl.* Airelle. *Gall.*

* *Foliis deciduis.*

542. *Vaccinium* pedunculis vnifloris, foliis ſerratis, ouatis, deciduis, caule angulato. LINN. Syſt. p. 362. Myrtillus.

BOEHM. n. 68. BLACKW. tab. 463. CRAM. tab. 49. 1. 2.

Pharm. *Myrtilli* Baccae.

Gemeine Heidelbeere, blaue f. ſchwarze Beere; Pickelbeere. Germ. *Black Whortle or Billberry.* Angl. *Airelles Myrtilles; Baies de l'Airelle; Lucette; Raiſon des bois; Maurets Bluets.* Gall.

In ſyluis denſioribus et pinaſtretis copioſe *im Univerſitäts- und Gunndorfer Holze, in der Prellheide und Kämmerei* paſſim. Fl Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Baccae maturae ſapidae, refrigerantes, adſtringentes. Si enim in nimia copia aſſumuntur, tunc obſtructiones lethales ſequi poſſunt. Exſiccatae in iusculis quoque et in panatellis infarciendis vſurpantur. Inſuper colore purpureo et rubro tingunt vina, et pabulum tetraonibus, perdicibus, gallinis, phaſianis praebent egregium.

** *Foliis ſemperuirentibus.*

Vitis Idea. 543. *Vaccinium* racemis terminalibus, nutantibus; foliis obouatis, reuolutis, integerrimis ſubtus punctatis. LINN Syſt. p. 363. n. 13. BOEHM. n. 67. *Fl. Dan.* t. 40. CRAM. t. 49. f. 3 4.

Pharm. *Vitis Ideae* Baccae.

Preuſelbeeren; rothe Heidelbeeren; Rauſch-Grander - Kronsbeere; Kreu-Prauſsbeeren; Krausbeeren; Kronsbeerenſtaude; wilder Buxbaum; Steinbeeren; Germ. *Red Whorts, or Worthle-Berries.* Angl. *Airelle rouge.* Gall.

In ſyluis locisque opacis, *im Univerſitätsholze etc.* Flor. Mai Iun. Perennis.

Vſ. Baccae acidulae in regionibus ſeptentrionalibus cibo inſeruiunt. Baccae recentes cum ſaccharo citrique cortice condiuntur et in variis morbis acutis ſalutares. Porro et iis Rob et gelatina praeparatur, quae in culinis vſitatiſſima ſunt. Vinum ex hiſce baccis probe maturis paratur, addito ſaccharo, fermentatione vinoſa.

195. * SCHOLLERA. ROTH. Moosbeere. *Germ.* Cran-berry. *Angl.* Canneberge. *Gall.*

544. * *Schollera* foliis ouatis, integerrimis, reuolutis, caulibus repentibus, filiformibus, nudis. LINN. Syſt. p. 363. n. 14. ſub *Vaccinio.* *Fl. Dan.* t. 50. WILDEN. Prodr. Berol. n. 428. ROTH. Flor. Germ. P. I. pag. 170. Oxicoccus.

Sumpfbeere ſ. *Hübelbeere*; *Moosbeere; Kranichbeere; Fennbeere*; *Affen-Prellbeere; Rauſchgrün*; *Gichtkraut.* Germ. *Cranberry or Moorberry.* Angl. *Canneberge*; *Couſſinet des marais.* Gall.

Pharm. *Oxycocci* Baccae recentes.

In locis humidis et muſcoſis, paſſim *im Univerſitätsholze*; *in der Dübenſchen Haide* frequens. Flor. Mai. Iun.

Vſ. Baccae auſterae cum ſaccharo praeparatae in menſis Suecorum iucundus eſt cibus. Mel Oxycocci grate acidum eſt conſiſtentia fere Oxymellis, in febribus laudatur a medicis Suecicis vid. Pharm. Suec.

196. ERICA. L. G. 524. Heide. *Germ.* Heath. *Angl.* Bruyere. *Gall.*

545. *Erica* antheris ariſtatis, bicornibus; corollis campanulatis ſubaequalibus, mediocribus; calycibus duplicatis; foliis oppoſitis ſagittatis. LINN. Syſt. p. 363. BOEHM. n. 65. *Fl. Dan.* t. 677. vulgaris.

Erica vulgaris criſtata: foliis oppoſitis ſagittatis. THVNB. Diſſ. de Erica n. 74.

Var. α) *Erica vulgaris* flore albo.

Pharm. *Ericae* Herba.

Gemeine Heide; Rehheide; *weiſſes Heidekraut.* Germ. *Common Heath, or Liny.* Angl. *Bruyere.* Gall.

In campis ſylueſtribus, pratis ſterilioribus *bei dem Geſundbrunnen, hinter Schönfeld, nach Mockau zu; im Luneler* et *Univerſitätsholze etc.* Flor. Aug. Septembr. Perennis.

Vſ Prata reddit ſteriliora. Pabulum apibus valde egregium, et mel copioſiſſime praebet. Vbi enim haec

haec planta ibi mel ruffum, vbi vero deeſt, album euadit *Oel.* 30. 124. Decoctum foliorum lithontripticum remedium veteribus. Ad menſes pellendos in multis regionibus adhibetur. In Anglia folia et caulis ſummitates lupuli loco cereuiſiae adduntur. In Smolandia ouibus et capris ſubſternitur herba. LINN. Amoen. I. p. 519. In Sileſia oues et equi foliis turionibusque veſcuntur. KROKER.

b) *Flores incompleti, inferi.*

197. DAPHNE. L. G. 526. Zeiland. *Germ.* Kellerhals. *Angl.* Sarvu. *Gall.*

Mezereum. 546. *Daphne* floribus ſeſſilibus ternis caulinis, foliis lanceolatis deciduis. LINN. Syſt. pag. 371. BOEHM. n. 66. BLACKW. t. 582. *Fl. Dan.* t. 268.

Pharm. *Laureolae* Cortex. *Coccumnidii* Semina.

Gemeiner Kellerhals; Schallkraut; Seidelbaſt; Zeidelbaſt; Süß-Wolfsbaſt; Bergpfeffer; falſcher Pfefferſtrauch; Brennwurz; Rehbeere; Elendsblut. Germ. *Mezereon.* Angl. *Bois genti, ou Mezereon.* Gall.

In ſiluis vmbroſis et ſiccioribus paſſim, *im Univerſitätsholze; auf dem Knabenberge bei Pforte etc.* Flor. Mart. April. Baccae Iun. Iul. maturae. Frut.

Baccae autem pecora, lupos, canes vulpesque necant: apes fugiunt flores et frutex per totum ſuſpectus. Flores ſuaueolentes, ſtupefacientes. Aues ſolummodo baccas ſine periculo deglutire feruntur. Cortex cuti applicatus facit veſiculas et recenter deraſus contra ſerpentum ictus imponitur a *Suecis*. Mulierculae ruri baccas propinant in morbis rebellibus ſaepe effectu deleterio.

TRIGY-

TRIGYNIA.

198. POLYGONVM. L. G. 537. Knöterich; Wegetritt. *Germ.* Knotgraſs or Biſtort. *Angl.* Renouée ou Biſtorte. *Gall.*

* *Biſtorta, ſpica vnica.*

547. *Polygonum* caule ſimpliciſſimo, monoſtachyo; foliis ouatis in petiolum decurrentibus. LINN. Syſt. p. 376. n. 2. BOEHM. n. 592. BLACKW. t. 254. *Fl. Dan.* t. 421. Biſtorta.

Pharm. *Biſtortae* Radix.

Schlangen- ſ. *Gift- Krebswurz*; *Otter-* ſ. *Natterwurz*; *blühende Hirſchzunge*; *Drachenwurz*; *Schlangenkraut*; *Gänſeampfer.* Germ. *Greater Biſtort*, *or Snakeweed.* Angl. *Grande Biſtorte*; *Renouée Biſtorte*; *Biſtorte à épiſeul.* Gall.

In pratis praecipue vliginoſis vbique, frequentiſſime *im Roſenthale*, *auf den Gerber- und Schönfelder Wieſen etc.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ Flores apibus pabulum et herbam animalia quadrupedia, exceptis equis, deuorant. Radix cruda et cocta in Ruſſia etc. editur. In vino decocta vacillantes firmat dentes.

** *Perſicariae*; *piſtillo bifido aut ſtamina minus octo.*

548. *Polygonum* floribus pentandris, ſemidigynis; ſpica ouata. LINN. Syſt. pag. 377. n. 6. BOEHM. n. 566. *Fl. Dan.* t. 282. amphibium.

Var. α) *Polygonum aquaticum*, natans, foliis obtuſis, glaberrimis.

β) *Polygonum terreſtre*, erectum, foliis acutiſſimis, ſcabris.

Wechſelknöterich; *klein Waſſerflöhkraut.* Germ. *Perennial Arsmart.* Angl. *Perſicaire amphibie.* Gall.

In piſcinis et ſtagnis, α) *bei Lindenau*, *Leutſch*, *hinter Nauendorf etc.* vbique. β) In pratis et agris paſſim. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Hydropiper. 549. *Polygonum* floribus hexandris, ſemidigynis; foliis lanceolatis, ſtipulis ſubmuticis LINN. Syſt. pag. 377. n. 9. BOEHM. n. 568. BLACKW. t. 49.

Pharm. *Perſicariae vrentis* Herba.

Waſſerpfeffer; *Bitterling*; *Scharflöhkraut*; *Waſſerblut*; *Pfauenſpiegel*; *Pfauenkraut*; *Flöhpfeffer*. Germ. *Sharp Arsmart*; *Watter Pepper*. Angl. *Perſicaire âcre*; *Poivre d'eau*; *Curage*. Gall.

In paludoſis et foſſis *an dem Gerberwaſſer*; in foſſis *bei den Kohlgärten*, *Reidnitz*, *Sellerhauſen*, *Rückmarsdorf* et *Lindenau*, et in agris ſubhumidis paſſim. Fl. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Planta corroſiua, acerrima, cosmetica, luteo colore tinctoria.

Perſicaria. 550. *Polygonum* floribus hexandris, digynis; ſpicis ouatis, oblongis, foliis lanceolatis, ſtipulis ciliatis. LINN. Syſt. p. 377. n. 10. BOEHM. n. 567. BLACKW. t. 118. *Fl. Dan.* t. 702.

Var. α) Floribus candidis, foliis anguſtioribus.

β) Foliis maculatis, latioribus.

Flöhkraut; *fleckiges Flöhkraut*; *Pfirſichkraut*. Germ. *Spotted Arsmart*. Angl. *Perſicaire douce*. Gall.

In locis humidis et multis agris. Var. α) in agrorum marginibus inter ſegetes ante portulam *Schoenfeldicam* et portam *Grimmenſem*, *nach der Milchinſel zu*, et in iisdem locis verſus *Connewitz* dextrorſum. β) In piſcinis et foſſis *bei Lindenau* et alibi copioſe. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Luteo colore pannos laneos alumine imbutos inficit. LINN.

orientale. 551. * *Polygonum* floribus heptandris digynis, foliis ouatis, caule erecto, ſtipulis hirtis hypocrateriformicus. LINN. Syſt. p. 377. n. 12.

Perſicaria orientalis, nicotianae folio, calyce florum purpureo. Tournef. Coroll. 38. *Commel.* rar. 43. tab. 43.

Morgenländiſcher Knöterich. Germ. *Oriental Arsmart.* Angl. *Perſicaire orientale.* Gall.

Habi-

Habitat in India: apud nos ſolummodo in omnibus fere hortis valde colitur. Fl. Iulio in Septembrem vsque.

Vſ. Semina auibus pabulum pergratum. Foliis tenellis Sues auide veſcuntur.

**** Polygona, foliis indiuiſis, floribus octandris.*

552. *Polygonum* floribus octandris, trigynis, axillaribus; foliis lanceolatis, caule procumbente, herbaceo. LINN. Syſt. pag. 378 n. 15. BOEHM. n. 589. BLACKW. t. 315. *Fl. Dan.* t. 803. auiculare.

Var. α) *Polygonum* foliis anguſtis, breuibus.

β) *Polygonum* foliis oblongo-linearibus.

Pharm. *Centumnodiae* Herba.

Vogelknötrich; Wegelauf; Iungferntritt; Wegetritt; Wegegras; Blutgarbe; Blutkraut; Blutgras; Angerkraut; Zehrgras; Tauſendknoten; Tennegras; Unvertritt. Germ. *Common Knotgraſs, or Centeſtode.* Angl. *Herbe de St. Innocent; Traînaſſe commun; Renouée des oiſeaux.* Gall.

In plateis, ad agros, ſepes, in verſuris et viis publicis vbique. Fl. Iun. in autumnum vsque.

Obſ. Calyx modo viridi, modo rubello colore, quoad loca diuerſa, deprehenditur.

Vſ. Semina autumnali tempore a paſſeribus et columbis auide quaeruntur et quoque in annonae caritate hominibus pro pane inſeruire poſſunt.

Planta autem in ſolo humido creſcens ouibus maxime nociua. *Boehm.*

***** Helxines, foliis ſubcordatis.*

553. *Polygonum* foliis cordato-ſagittatis, caule erectiuſculo, inermi, ſeminum angulis aequalibus. LINN. Syſt. p. 379. n. 27. BOEHM. n. 590. Fagopyrum.

Pharm. *Fagopyri* Semina.

Heidekorn; gemeiner Buchweizen; Blende. Germ. *Buck Wheat.* Angl. *Blue noir; Seigle Vellar; Sarraſin.* Gall.

In agris inter ſegetes paſſim ante portulam *Schönfeldicam*, praecipue autem *bei Mockau*. Fl. Iun. Iul. Aug. Annua.

Vſ. Planta recente et ſicca pecora veſcuntur. Seminum farina pani inſeruit in Luſatia inferiori et popana ex his ibidem coquuntur et inter alimenta conſueta memorantur. Cortices ſeminum inter tecta hybernaculorum Belgae collocant. LINN. In culinis coquuntur ſemina excorticata cum aqua in pultem, vel cum lacte in pulmentum. Herbam ſiccam reſpuunt equi, edunt contra Boues, ſed Oues inde contaminantur. *Scan.*

Conuoluulus. 554. *Polygonum* foliis cordatis, caule volubili, angulato, floribus obtuiusculis. LINN. Syſt. p. 379. n. 28. BOEHM. n. 591. *Fl. Dan.* t. 344.

Wildes Heidekorn; Vogelzunge; Heidelwinde; Schwarz- ſ. *Buchwinde.* Germ. *Black Bindweed.* Angl. *Blé noir Liſeron, ou Sarraſin grimpant.* Gall.

In agris cultis oleraceis, hortisque frequens. Fl. Iul. Aug. Annua.

Obſ. Planta agris noxia.

Vſ. Semina hominibus et auibus eſculenta, et herba a pecoribus quaeritur.

dumetorum 555. *Polygonum* foliis cordatis, caule volubili, laeui: floribus carinato-alatis. LINN. Syſt. pag. 379. n. 30. SCHREB. Spicil. p. 42. n. 9 8. *Fl. Dan.* t. 756.

Vogelzunge; groſſe Bubenwinde; Buſchheidekorn. Germ. *Climbing Buckwheat of the Thickets.* Angl. *Blé noir des haîes.* Gall.

In ſepibus dumetisque frequens *im Streitholze, in der Kämmerei bei Nauendorf etc.* Flor. Iul. Aug. Annua.

TETRAGYNIA.

199. ADOXA. L. G. 513. Biſamkraut. *Germ.* Adoxe. *Gall.*

Moſchatellina. 556. *Adoxa* foliis plerumque ternatis, lobatis. LINN. Syſt. pag. 381. BOEHM. n. 69. *Fl. Dan.* t. 94.

Klei-

Kleines Biſamkraut; Biſamhahnenfuß; Waldrauch; Biſamkraut. Germ. *Hollow-root; Muſk-Crowfoot; Touberous Moſchatel.* Angl. *Fleur Muſcuée; Moſcateline à feuilles de Fumeterre bulbeuſe.* Gall.

Ad ſepes, maxime circa arborum detruncatarum radices, in locis paludoſis *hinter den Kohlgärten nach Schönfeld zu, auf den Eutritſcher Wieſen, in der Prellheide* intra Alnos; et quoque ad riuulos nemorum verſus *Nötzſch etc.* Flor. toto vere. Perennis.

Obſ. Capitulum tetragonum ex 4 fioribus verticillatis compoſitum: Flore terminali vnico 4 fido, octandro, tetragyno. *Cal.* bifido; floribus lateralibus 4—5 fidis, decandris, pentagynis. *Cal.* paſſim 3 fido. — Tota planta Moſchi odorem ſpargit.

200. PARIS. L. G. 542. Einbeer. *Germ.* Oneberry. *Angl.* Pairiette. *Gall.*

557. *Paris* foliis quaternis, ouatis. LINN. Syſt. p. 381. BOEHM. n. 302. BLACKW. t. 286. *Fl. Dan.* t. 139. quadrifolia.

Pharm. *Paridis* Herba, Baccae.

Vielblättrige Einbeer; Wolfsbeer; Sternkraut; Venusſiegel; Fuchstraube. Germ. *True-love, One-Berry, or Herb Paris* Angl. *Herbe à Paris, ou Raiſin de Renard; Etrangle Loup.* Gall.

In ſyluis praecipue *im Roſenthale etc.* Flor. Mai. Jun. Perennis.

Obſ. Foliis ternis et quinis paſſim mihi occurrit. — Planta narcotica, et baccas galinis aliisque auibus lethales, GESNERVS refert; hominibus autem mouere ventriculi ſpasmos et vomitus.

201. ELATINE. L. G. 544. Elatine ſ. Hendel. *Germ.*

558. *Elatine* caule repente, dichotomo, ramoſiſſimo, foliis oppoſitis. LINN. Syſt. p. 381. SCHREB. Spicil. p. 22. n. 932. *Fl. Dan.* t. 156. Hydropiper.

Waſſerpfeffer; paarblättrichte Elatine. Germ. *Oppoſite-leaved Elatine.* Angl.

Ad

Ad piſcinas *bei Lindenau, hinter Kriphſne, bei Nauendorf etc.* Flor. aeſtate. Annua.

Alſinaſtrum. 559. *Elatine* caule erecto, ſimplici, foliis verticillatis. LINN. Syſt. p. 381. n. 2. BOEHM. n. 301. VAILL. Pariſ. 6. t. 1. f. 6.

Waſſerkreuel; wirbelförmige Elatine. Germ.

In paludibus exſiccatis aquoſisque ſtagnantibus *hinter dem Linkler Hölzchen, bei Plauſig.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

B. FLORE DICLINO.

202. POPVLVS. L. G. 1278. Eſpe; Aſpe. *Germ.* Poplar-Tree. *Angl.* Peuplier. *Gall.*

alba. 560. * *Populus* foliis ſubrotundis dentato-angulatis; ſubtus tomentoſis. LINN. Syſt. p. 889. n. 1. DVHAM. Arbr II. t. 36.

Populus alba maioribus foliis. C. B. P. p. 429.

Weiſſe ſ. *Silberpappel; weiſſer Albeerbaum; Weiß-baum; Bellbaum; Heilgen-ſ. Götzenholz.* Germ. *White Poplar; Abele-tree.* Angl. *Peuplier blanc, mâle ou femelle; Griſaille de Hollande; Ypreau; Franc-picard; Aubel, ou Orme blanc.* Gall.

In ſolo humido et locis ſyluaticis paſſim, in pagis ante domos et circa pagos haud infrequens; in hortis pluribus ſuburbanis et in *Serto* quoque nuper plantata. Fl primo vere.

Arbor pulchra ob folia ſubtus albiſſima a vento facile agitata praebet ſpectaculum, ac ſi niue tecta eſſet, dehinc Ambulacra ornat. Folia capris, ouibus equisque pabulum bonum.

tremula. 561. *Populus* foliis ſubrotundis, dentato angulatis vtrinque glabris. LINN. Syſt. p. 889. n. 2. BOEHM. n. 707. BLACKW. t. 248. CRAM. t. 3.

Eſche ſ. *Aſche; Flattereſpe; Zitterpappel; lybiſche Pappel.* Germ. *Aſpen Tree, or Trembling Poplar.* Angl. *Peuplier Tremble-* Gall.

In

In pratis ſyluaticis et ad fluuiorum ripas, *im Roſenthale*; *hinter der Funkenburger Wieſe* ad Piiſſae ripam; porro in nemoribus, *im Gonnewitzer, Macherſchen, Zſchocherſchen Holze, in der Kämmerei, in der Prellheide*, atque in aliis ſiluis; paſſim quoque *in der Allee* et ad varios multos pagos. Flor. Mart. Arbor.

Obſ. Radicibus reptantibus praedita. — Fol. pabulum equis et ouibus praebent egregium. Cortex primarius eſt Caſtorum cibus, et viridis eiusdem fumus gryllos pellit. Lignum ad clitellas, vaſa lactea, amphoras aliaque elaboratur. In foco lignum comburitur, minus calefacit.

562. *Populus* foliis deltoidibus, acuminatis, ſerratis. nigra.
LINN. Syſt. p. 889. n. 3. BOEHM. n. 706. BLACKW. t. 248. CRAM. t. 11.

Pharm. *Populi* Oculi (Gemmae rectius).

Schwarze Pappel ſ. *Eſpe*; *Pappelbaum* ſ. *Pappelweide; ſchwarzer Alberbaum; Sarbache; Sarbaum; Bellenholz.* Germ. *Black Poplar.* Angl. *Peuplier noir.* Gall.

Ad prata, in ſyluis, ad ripas foſſarum, fluuiorum, piſcinarum, copioſe *bei Parneck, Gunndorf, im Roſenthale*; in *Ambulacris* ante pagos plurimos, ad ſepes hortorum ruſticorum, in paſcuis fere vbique et alibi. Fl. Mart. April.

Vſ. Arbor ambulacris maxime vtilis. Ex gemmis vnguentum populeum praeparatur. Ruſſi parenchyma corticis loco, Subere pro epiſtomiis adhibent. *Gmel.*

563. * *Populus* foliis rhomboidiformibus, diſtincte crenatis, longe petiolatis, alternis. SERT. Lipſ. n. 72. Italica.

Populus nigra DV ROI Harbk. P. II. pag. 141. var. β. italica.

Ita-

Italieniſche ſ. *lombardiſche Pappel* Germ. *Lombardey Poplar-Tree.* Angl. *Peuplier d'Italie ou de Lombardie.* Gall.

In Italia habitat, vnde circa 1770. in Saxoniam translata eſt. Apud nos hoſpitatur praeprimis circa vrbem in *Ambulacris* magnis, porro in *Ambulacro* ante pagum *Kerſchau* et alibi; atque in permultis hortis, e. g. in Horto *Trieriano*, *Winkleriano*, *Lehriano* et in aliis *etc*, ſuburbanis paganisque. Fl. vernali tempore.

Obſ. Differt a priori, ſtatura paulo minori; trunco magis ramoſo pyramidem referente; ramis multo flexibilibus; foliis anguſtioribus, obſcure viridibus, magis ſplendentibus; ligno albidiore, fibris tenuioribus intertexto; cortice magis albeſcente, verſus finem rami laete virideſcente.

CLAS-

Claſſis IX.

ENNEANDRIA

HEXAGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

203. BVTOMVS. L. G. 530. Waſſerliſch. *Germ.*

564. B*utomus* foliis longis, triquetris. LINN. Syſt. p. 385. BOEHM. n. 254. *Fl. Dan.* t. 604. vmbellatus.
Doldenförmiger Waſſerliſch; *Waſſerviole; Blumenbinſen*; *Kameelheu.* Germ. *Flowering-Ruſh, or Water Gladiole.* Angl. *Jonc fleuri.* Gall.
In ſtagnis *zwiſchen Pfaffendorf und der Wachsbleiche an dem Wege nach Gohlis* copioſe et ad fluuios *im Gerberwaſſer*; in foſſis *nach Lindenau, hinter der großen Funkenburg, in der Bahre* in piſcinis *bei den Geſundbrunnen, Schönfeld, Plauſig*; *Sommerfeld, Tauche etc.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

B. FLORE DICLINO.

204. MERCVRIALIS. L. G. 1230. Bingelkraut. *Germ.* Mercury. *Angl.* Mercuriale. *Gall.*

565. *Mercurialis* caule ſimpliciſſimo, foliis ſcabris. perennis. LINN. Syſt. p. 890. BOEHM. n. 709. *Fl. Dan.* t. 400.
Vieljähriges Bingelkraut; weibliches und männliches Bingelkraut; *Speckmelde.* Germ. *Dog's Mercury.* Angl. *Mercuriale des bois, ou de montagne.* Gall.

In

In alnetis et paludoſis vmbroſis, *hinter Neuſcherbitz, im Streitholze.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

Planta ſuſpecta, — vomitoria, valde purgans; ſtupefaciens.

annua. 566. *Mercurialis* caule bracchiato, foliis glabris, floribus ſpicatis. LINN. Syſt. p. 709. n. 3. BOEHM. n. 708. BLACKW. t. 162.

Pharm. *Mercurialis* Herba.

Jähriges Bingelkraut. Germ. *French Mercury* Angl. *Mercuriale male et femelle, ou Foirole.* Gall.

In agris et locis ruderatis, *bei den Kohlgärten*; in locis humidis ad *Gunndorf*, et ad muros *im grimmiſchen Zwinger nach dem Petersthore zu*, mihi paſſim occurrit. Fl. per totam fere aeſtatem.

205. HYDROCHARIS. L. G. 1231. Plompen. *Germ.* Morraine. *Gall.*

Morſus Ranae. 567. *Hydrocharis* foliis cordiformibus, orbiculatis, natantibus. LINN. Syſt. p. 890. BOEHM. n. 695. *Fl. Dan.* t. 878.

Froſchbiß. Germ. *Moraine grenouillette.* Gall.

In foſſis limoſis fluuiis, *in dem Graben vor Pfaffendorf, in der Pleiſe bei Schleuſig*, in piſcinis *bei Kriphäne*; *Nauendorf bei der Kämmerei; Gothe etc.* valde frequens et alibi. Fl. Iul. Aug.

CLAS-

Claſſis X.

DECANDRIA.

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

α) *Calycibus* 1 — *phyllis. Floribus* 5 -- *petalis. Fructu* 1 — *capſulari.*

206. RVTA. L. G. 565. Raute *Germ.* Rue. *Gall.*

568. * R*uta* foliis decompoſitis, lateralibus quadrifidis. graueolens. LINN. Syſt. p. 397. BLACKW. t. 7.

Ruta ſylueſtris maior. C. B. P. p. 336.

Pharm. *Rutae* Herba, Semina.

Gemeine Raute; Wein- ſ. *Gartenraute; Starkriechende Raute.* Germ. *Garden Rue.* Angl. *Rue des jardins, ou Rue à odeur forte* Gall.

In Europa auſtrali et Oriente habitat: apud nos in muris, ad ſepes hortorum et in vinetis verſus Naumburg paſſim; maxime autem in hortis, ruſticanis et oleraceis. Flor. Iunio in Auguſtum vsque. Perennis.

Vſ. Ex herba recente tantulum olei obtinetur, e ſeminibus contra longe plus. Sem *Rutae* veteribus Romanis fuerunt culinaria atque inter reliqua aromata cibi condimentum effecerunt, pariter ac ipſa herba ſiccata, vel recens, vt tradit APICIVS COELIVS.

207. PYROLA. L. G. 598. Wintergrün. *Germ.* Wintergreen. *Angl.* Pirole. *Gall.*

rotundifolia. 569. *Pyrola* ſtaminibus adſcendentibus, piſtillo declinato. LINN. Syſt. p. 408. BOEHM. n. 465. *Fl. Dan.* t. 110.

Pharm. *Pyrolae* Herba.

Rundblättriges Wintergrün; *Waldmangold.* Germ. *Common or Round leaved Wintergreen.* Angl. *Pirole à feuilles rondes.* Gall.

In humidis vmbroſis, paſſim *bei dem Geſundbrunnen*, et in ſyluis, *im Univerſitätsholze* copioſe. Flor. Iun. Iul. Perennis.

minor. 570. * *Pyrola* floribus racemoſis diſperſis; ſtaminibus piſtilloque erectis. LINN. Syſt. p. 408. n. 2. BOEHM. n. 465. var. 3. *Fl. Dan.* t. 55.

Kleines Wintergrün. Germ. *Leſſer Wintergreen.* Angl. *Petite Pirole.* Gall.

In ſyluis apricis et vmbroſis, paſſim *im Univerſitätsholze.* Fl. Iun. Iul Perennis.

ſecunda. 571. *Pyrola* racemo vnilaterali. LINN. Syſt. p. 408. n. 3. BOEHM. n. 466. *Fl. Dan.* t. 467.

Einſeitiges Wintergrün. Germ. *Tenderer Winter-green.* Angl. *Pirole ondulée.* Gall.

Habitat in ſyluis cum prioribus. Fl. Iun. Iul.

vmbellata 572. *Pyrola* pedunculis ſubumbellatis. LINN. Syſt. p. 408. n. 4. BOEHM n. 467.

Doldenförmiges Wintergrün. Germ. *Umbellated Winter-green.* Angl *Pirole arbriſſeau.* Gall.

In ſyluis ſparſim *im Univerſitätsholze.* Flor. Iun. Iul.

vniflora. 573. *Pyrola* ſcapo vnifloro. LINN. Syſt. pag. 409. n. 6. BOEHM. n. 468. *Fl. Dan.* t. 8.

Einblütiges Wintergrün. Germ. *One flowered Winter-green.* Angl. *Pirole à une fleur.* Gall.

In iisdem locis cum praecedentibus. Flor. Iun. Iul.

208. LEDVM. L. G. 591. Kühnroſt; Porſch. *Germ.* Wild Roſemary. *Angl.*

574. *Ledum* foliis lineari-lanceolatis, ſubtus ferrugineo tomentoſis, ſtaminibus corolla longioribus. RETZ. Prodr. Flor. Scand. n. 435. LINN. Syſt. pag. 404. SCHREB. Spicil. pag. 28. n. 43. DVHAMEL Arb. 13. paluſtre.

Ledum foliis ſparſis linearibus margine reuolutis, ſubtus rubiginoſis; floribus decandris. JACQ. Collect. Vol. II. p. 42. n. XVII.

Pharm. *Rosmarini Syluestris* Herba.

Sumpfkühnroſt; *Porſt*; *Porſch*; *Pooſt*; *Zeitheide*; *weiſſe Heide*; *Bienenheide*; *wilde Rosmarin*; *Mutterkraut*; *Mottenkraut*; *Kienpoſt*. Germ. *Small wild Roſemary*; *or Marſh Ciſtus*. Angl. *Ciſte à feuilles de Rosmarin*. Gall.

In nemoribus, *in der Dübenſchen Heide* frequentiſſime. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Flores apibus pabulum optimum. Herba grauεolens, narcotica, pecorum pediculos necat, et odor penetrans caput grauelcit, tineas necat, cimicesque fugare fertur. In regionibus nonnullis pro Lupulo in cereuiſia conficienda adhibetur, quae temulentiam inde et cephalalgiam excitat. Decoctum eiusdem in arthriticis et rheumaticis doloribus apud Sueſios felici cum euentu adhibetur. Oleum deſtillatum betulino additum coria Ruſſorum (*Iuchten*) diſtinguit. Inſuper ex herba lixiuium, quod coriis parandis valde aptum eſt, conficitur.

β) *Calycibus* 5 — *phyllis*.

209. MONOTROPA. L. G. 583. Ohnblatt. *Germ.*

575. *Monotropa* floribus lateralibus octandris, terminali decandro. LINN. Syſt. pag. 402. BOEHM. n. 300. *Fl. Dan.* t. 252. Hypopithys.

Fichten-Spargel; *Baumwurzelſauger*; *Ohnblatt*; *Waldſommerwurz*. Germ. *European Monotropa*. Angl.

In

In ſyluis vmbroſis, *im Bieniz; im Univerſitätsholze*; et quoque *in der Prellheide*, inter Pinus *dicht an dem Holzwege rechts nach Düben zu* nuper detexi. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Planta paraſitica radicum *Pinus ſylueſtris* et *abietis*. — Odore gaudet grato. Color totius plantae ſordide flauus.

b) *Flores 5 — petali; Fructu multicapſulari.*

210. * DICTAMNVS. L. G. 566. Diptam. *Germ.* Dittony. *Angl.* Dictam. *Gall.*

albus. 576. * *Dictamnus* foliis pinnatis, caule ſimplici. LINN. Syſt. p. 397. BLACKW. t. 75. MILL. t. 123. JACQ. Fl. Auſtr. V. 5. t. 428.

Dictamnus albus vulgo Fraxinella. C. B. P. pag. 222.

Pharm. *Dictamni albi* ſ. *Fraxinellae* Radix.

Weiſſer Diptam; Specht-Aſcherwurzel. Germ. *White, or Baſtard Dittony.* Angl. *Diptam blanc.* Gall.

In Europa auſtrali: v. c. in Italia, Gallia, Germania habitat; apud nos contra in hortis plurimis colitur. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Cel. *Stoerkius* *) tincturam e radice recenti paratam et quoque puluerem radicis doſi i— ſ et 9 caſibus vſum eiusdem confirmat, vt anthelminthicum et emmenagogum praeſtantiſſimum.

DIGYNIA.

a) *Flores apetali.*

211. SCLERANTHVS. L. G. 611. Knauel. *Germ.* Knawel. *Angl.*

annuus. 577. *Scleranthus* calycibus fructus patulis. LINN. Syſt. p. 415. BOEHM. n. 595. *Fl. Dan.* t. 504.

Scle-

*) Vid. *Lib. de Flammula Iouis, Dictamno albo etc.*

Scleranthus annuus laciniis calycis patulis, acutis viridibus. WILDEN. Prodr. Berol. n. 467.

Einjähriger Knauel; Knörich; Knötcrich; wild Iohanniskraut; kleiner Wegetritt. Germ. *Common German Knot-graſs, or Knawel.* Angl. *Knavel annuel.* Gall.

In agris inter ſegetes vulgaris. Fl. aeſtate.

Obſ. Folia ſubcarnoſa, viridia, linearia; floſculi exigui, parui. Calyx acutus, viridis. Stam. 5 — 10 paſſim numeraui.

578. *Scleranthus* calycibus fructus clauſis. LINN. Syſt. p 415. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 43. n. 969. *Fl. Dan.* t. 563. perennis.

Scleranthus perennis laciniis calycis erectis, obtuſis albido emarginatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 468.

Pharm. *Polygoni cocciferi* Herba.

Vieljähriger Knauel; Iohannisblut. Germ. *Perennial Knawel.* Angl. *Knavel vivace.* Gall.

In collibus arenoſis, *am Bieniz* et alibi. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Folia plura. Floſculi maiores: Calyx obtuſior, viridi-albus, vnicum ſemen ſaepius continens.

212 CHRYSOSPLENIVM. L. G. 607. Milzkraut; *Germ.* Golden Saxifrage. *Angl.* Saxifrage dorée. *Gall.*

579. * *Chryſoſplenium* foliis oppoſitis, caule tetragono. LINN. Syſt. p. 411. ROTH. Fl. Germ. I. p. 172. LEYS. n. 41 . *Fl. Dan.* t. 365. oppoſitifolium.

Saxifraga rotundifolia aurea. C. B. P. p. 309.

Kleines Goldmilzkraut; Milzkraut mit gegenüberſtehenden Blättern Germ. *Common Golden Saxifrage.* Angl. *Dorine à feuilles oppoſées ou Saxifrage dorée.* Gall.

In ſyluis et nemoribus paludoſis vmbroſisque, e. g. *in der Prellheide* intra Alnos paſſim; *im Macherſchen* et *Otterwiſcher Holze.* Fl. Aprili.

Obſ. Caulis erectus priori minor, tetragonus, glaber. Fol. oppoſita ſemiorbiculata, obtuſe ſinuata, minora.

alternifolium. 580. *Chryſoſplenium* foliis alternis. LINN. Syſt. p. 411. BOEHM. n. 588. *Fl Dan* t 366.

Pharm *Chryſoſplenii* ſ. *Naſturtii petraei* Herba.

Güldenſteinbrech; *rauches Mondkraut; Butterblume*; *Goldveilchen*; *Steinkreſſe; großes Milzkraut; Güldenmilzkraut.* Germ. *Alternate-leaved Golden Saxifrage.* Angl. *Dorine à feuilles alternes*, *ou Creſſon des Roches.* Gall.

In locis humidis, vmbroſis ad arborum Alni Salicumque radices, *auf den Wieſen zwiſchen Gohlis* et *Eutritzſch*; in *Alneto bei Mockau*; *im Sommerfelder* et *Macherſchen Holze etc.* Fl. Mart. Aprili.

Obſ. Stamina 8, 10, 12 obſeruaui.

Vſ. Flores apibus pabulum egregium.

Herba cum Oleribus cocta vehementem excitat vomitum.

b) *Flores 5— petali; fructu vnicapſulari.*

213. SAXIFRAGA. L. G. 608. Steinbrech. *Germ.* Saxifrage *Angl.* et *Gall.*

* *Foliis indiuiſis, caule folioſo.*

granulata 581. *Saxifraga* foliis caulinis reniformibus, lobatis, caule ramoſo, radice granulata. LINN. Syſt. p. 413. n. 27. BOEHM. n. 372. BLACKW. t. 56. *Fl. Dan.* tab. 514.

Pharm. *Saxifragae albae* Radix, Herba, Flores, Semina.

Körniger s. *weiſſer Steinbrech.* Germ. *White Saxifrage or Sengreen.* Angl. *Saxifrage blanche ou grenue.* Gall.

In locis graminibus fere deſtitutis et collibus, *auf dem Gickerlingsberge*, *auf dem Wege nach Schönfeld*, et alibi. Fl. April. Mai. Perennis.

** *Fo-*

** *Foliis lobatis, caulibus erectis.*

582. *Saxifraga* foliis caulinis reniformibus, trifidis, alternis, caule erecto, ramoſo. LINN. Syſt. p. 414. n. 34. BOEHM. n. 373. tridactylites

Dreifingriger ſ. *kleiner Steinbrech*; *Sandſteinbrechkraut*: *dreifingerichte Dachhauswurz*; *Händleinkraut*; *Froſchtatzen*. Germ. *Saxifrage tridactile ou cuneiforme*. Gall.

In locis vliginoſis et ſubhumidis, agris, aruis, *auf der Wieſe bei Rückmarsdorf*, porro in muris *vor dem Windmühlenthore* Ill. POHLIVS reperit. Fl. April. Maio. Annua.

Vſ. Herba vt *Portulaca* in Acetariis inſeruire poteſt.

214. GYPSOPHYLLA. L. G. 612. Gipskraut. *Germ.*

583. *Gypſophylla* foliis linearibus, planis; calycibus aphyllis; caule dichotomo, petalis crenatis. LINN. Syſt. p. 416. n. 10. BOEHM. n. 371. muralis.

Mauergypskraut; *kleine Mauernelke*. Germ. *Annual Gypſophila*. Angl.

In aruis et muris vbique frequens. Flor. Aug. Septembr.

215. SAPONARIA. L. G. 613. Seifenkraut. *Germ.* Sope-wort. *Angl.*

584. *Saponaria* calycibus cylindricis; petalis integris, foliis ouato-lanceolatis. LINN. Syſt. p. 416. BOEHM. n. 369. WILDEN. Prodr. Berol. n. 470. BLACKW. tab. 113. *Fl. Dan.* t. 543. officinalis.

Pharm. *Saponariae* Radix, Herba, Semina.

Gewöhnliches Seifenkraut; *Speichelwurzel*; *Seifenwurz*: *Waſchwurz*; *Schlüſſelkraut*; *Madenkraut*. Germ. *Common Sopewoort*; *Bruiſewort*. Angl. *Saponaire officinale ou Lampette*. Gall.

In locis vmbroſis, paſſim inter *Plagwitz* et *Kleinzſchocher an der Elſter*; cum flore pleno *bei den Straſ-*

 ſen-

Jenhäuſern frequenter reperi. Flor. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Pollen antherarum purpureo tingit colore. Radix valde repens, hortis moleſta.

Vaccaria. 585. *Saponaria* calycibus pyramidatis, quinquangularibus; foliis ouatis acuminatis ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 416. n. 2. BOEHM. n. 3[illegible]0.

Getreideſeifenkraut; *Kuhkraut*; *wilder Waid*; *Kartheuſerblumen*; *Erdweih.* Germ. *Corn Sope-wort.* Angl. *Saponaire blé de-vache.* Gall.

In agris inter ſegetes *bei Connewitz* paſſim. Flor. Iun. Iul. Annua.

216. DIANTHVS. L. G. 614. Nelke. *Germ.* Pink. *Angl.* Oeillet. *Gall.*

* *Flores aggregati.*

barbatus. 586. *Dianthus* floribus aggregatis, faſciculatis, ſquamis calycinis ouato-ſubulatis, tubum aequantibus, foliis lanceolatis. LINN. Syſt. p. 417.

Bartnelke. Germ. *Sweet William.* Angl. *Oeillet barbu.* Gall.

In locis humidis, graminoſis et ſterilioribus, *auf der Wieſe hinter Kleindölzig*, etiam *auf der Ruckmarsdorfer Wieſe*, porro *auf den Aeckern vor Naundorf.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Carthuſianorum. 587. *Dianthus* floribus ſubaggregatis, ſquamis calycinis, ouatis, ariſtatis, tubum ſubaequantibus, foliis trineruiis. LINN. Syſt. p. 417. n. 2. BOEHM. n. 366.

Pharm. *Tunicae ſylueſtris* Flores.

Steinnelken; rothe Feldnelken; *wilde Kartheuſer* ſ. *Donnernelken*; *wilde Grasblumen.* Germ. *Oeillet des Chartreux, ou des montagnes, ou rouge.* Gall.

In locis gramine veſtitis paſſim. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Armeria. 588. *Dianthus* floribus aggregatis, faſciculatis, ſquamis calycinis, lanceolatis, villoſis, tubum aequantibus. LINN. Syſt. p. 417. n. 4. BOEHM. n. 368. *Fl. Dan.* t. 230.

Muth-

Muthwille; *wilde Bartnelke*; *Thiernägelein*; *wilde Pechnelken*. Germ. *Deptford Pink*. Angl. *Oeillet velu*. Gall.

In pratis nemoroſis et ſyluis *im Roſenthale*, *im Bieniz*. Fl. Iun. Iul. Annua.

589. * *Dianthus* floribus aggregatis, capitatis, ſquamis calycinis ouatis, obtuſis, muticis, tubum ſuperantibus. LINN. Syſt. pag. 417. n. 6. *Fl. Dan.* tab. 221. prolifer.

Kleine wilde Nelken; *einjährige Bartnelke der Engländer*; *ſproſſende Nelke*; *Kopfnägelein*. Germ. *Annual Sweet William*. Angl. *Oeillet prolifere*. Gall.

In campis ſiccis et elatioribus, ad margines agrorum *nach Schönfeld zu* inueni. Fl. Iul. Aug.

** *Flores ſolitarii, plures in eodem caule.*

590. * *Dianthus* floribus ſolitariis ſquamis calycinis ſubouatis breuiſſimis, corollis crenatis. LINN. Syſt. pag. 41-. n. 8. BLACKW. t. 85. Caryophyllus.

Pharm. *Tunicae* Flores.

Gemeine ſ. *Gartennelke*; *Grasblume*; *Nägelein*; *Giroffeln*. Germ. *Garden Gilli-Flower*; *Clove Iuly-Flower*. Angl. *Oillet des Fleuriſtes*; *Girofflée*. Gall.

Colitur vbique in hortis. Fl. Iun. in Auguſtum vsque. Perennis.

Varietates innumerabiles hortos decorant et ſpectaculum Curioſorum praebent gratiſſimum.

Infuſi aquoſi cum Spiritu Vitrioli ſanguineus fit color. Cum Vitriolo martis ſtatim nigreſcit. BERGIVS.

591. * *Dianthus* floribus ſolitariis; ſquamis calycinis lanceolatis, binis; corollis crenatis. LINN. Syſt. p. 418. n. 10. *Fl. Dan.* t. 577. detoides.

Deltaförmige Nelke; *kleine Grasnelke*; *Heidenelke*; *Iungfernelke*; *Feldnelke*; *Feldnelke mit kleinen Kelchſchuppen*. Germ. *Pink*. Angl. *Oeillet rampant, ou couché* Gall.

In collibus, paſcuis: *bei Rückmarsdorf auf dem Berge*; *am Bieniz*; in agris *vor Naundorf*. Fl. Iul. Aug.

plumarius. 592. * *Dianthus* floribus ſolitariis, ſquamis calycinis ſubouatis breuiſſimis, corollis multifidis fauce pubeſcentibus. LINN. Syſt. p. 418. n. 15. SCHOLL. Suppl. Fl. Barb. n. 1043.

Caryophyllus ſylueſtris flore laciniato ſine corniculis odoro. C. B. P. p. 210.

Federnelke. Germ. *Wild Pink of the Foreſts.* Angl. *Oeillet frangé.* Gall.

Ad ſepes hortorum et in pomariis paſſim; frequentius autem in hortis fere omnibus. Fl. Mai. Iun. Perennis.

ſuperbus. 593. *Dianthus* floribus paniculatis: ſquamis calycinis breuioribus acuminatis, corollis multifido-capillaribus, caule erecto. LINN. Syſt. p. 418. n. 16. BOEHM. n. 365. *Fl. Dan.* t. 578. JACQ. Obſ. t. 25. KERN. pag. 107. t. 187.

Hohe Federnelken; Pfau-ſtolze Nelken; Buſchnelke; Prachtnelke; Muthwille; Hochmuth. Germ. *Superb Pink.* Angl. *Oeillet ſuperbe, ou Mignardiſe.* Gall.

In locis graminoſis humidisque pratis; *auf der Wieſe hinter Kleindölzig, auf den Schanzen hinter Schönfeld,* porro copioſe in pratis ad *Lindenhayn* cum *Gentiana Pneumonanthe* copioſe. Flor. Iul. Aug. Perennis.

*** *Caule vnifloro, herbaceo.*

arenarius. 594. *Dianthus* caulibus ſubunifloris, ſquamis calycinis, ouatis, obtuſis; petalis multifidis, foliis linearibus. LINN. Syſt. p. 418. n. 17. BOEHM. n. 367.

Sandnelke. Germ. *Stone-Pink.* Angl. *Oeillet des ſables.* Gall.

In locis ſterilioribus, arenoſis, elatioribus fere vbique *hinter den Gerberwieſen, auf den Bergen bei Meckern, im Bieniz etc.* Flor. Iul. Auguſto. Annua.

TRI-

TRIGYNIA.

a) *Flores 5 — petali, fructu 3 — capſulari, calycibus monophyllis.*

217. CVCVBALVS. L. G. 615. Taubenkropf. *Germ.* Camillet. *Gall.*

595. *Cucubalus* calycibus campanulatis, petalis diſtantibus, pericarpiis coloratis, ramis diuaricatis. LINN. Syſt. p. 419. BOEHM. n. 389. bacciferus.

Beerentragender Taubenkropf; *Hecken - ſ. Buſch-Hünerdarm*; *großer ſ. ſchwarzer Hünerbiß.* Germ. *Berry-bearing Chickweed.* Angl. *Cucubale à baies.* Gall.

In ſepibus vmbroſis *auf den Gonnewitzer Schanzen.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

596. *Cucubalus* calycibus ſubgloboſis, glabris, reticulato-venoſis, capſulis trilocularibus, corollis ſubnudis. LINN. Syſt. p. 419. n. 2. BOEHM. n. 394. *Flor. Dan.* t. 857. Behen.

Pharm. *Behen albi* Radix.

Wild Seifenkraut; *weiſſes Marienröslein; ſchmaler, gemeiner ſ. weiſſer Behen*; *Speyßpettel*; *Spielglätte*; *Wandelkraut; Iunggeſellenknopf; Gliedkraut; Wiederſtoß*; *Schäumrösle*; *Schachtkraut.* Germ. *Spatling Popply or Bladder Campion.* Angl. *Camillet, ou Béen blanc.* Gall.

In ſyluis montoſis, frequenter *im Bieniz*; porro *in der Dübenſchen Heide.* Fl. Mai. Iun.

218. SILENE. L. G. 616. Leimkraut; Feldkerze. *Germ.* Campion. *Angl.* Cornillet. *Gall.*

* *Floribus lateralibus confertis.*

597. *Silene* petalis bifidis, floribus lateralibus, ſecundis, cernuis: panicula nutante. LINN. Syſt. p. 420. n. 9. BOEHM. n. 395. *Fl. Dan.* t. 242. nutans.

Lychnis trigynis ſecundis, paniculatis, pendulis, petalis conuolutis, bifidis. SCOP. Carn. p. 503. n.

Weiſſe

Weiſſe Klebnelke; weiſſer ſ. *wilder Wiederſtoß; weiß* ſ. *wild Frauenröslein; überhangendes Leimkraut; Mandelkraut.* Germ. *Broad-leaved mountain Campion.* Angl. *Cornillet penché.* Gall.

In dumetis variis, *hinter den Kohlgärten, im Univerſitätsholze, im Kleindölziger* et *Scheuditzer Holze, im Bieniz etc.* Fl. Iun. Iul. Annua.

** *Floribus ex dichotomia caulis.*

noctiflora. 598. *Silene* calycibus decemangularibus; dentibus tubum aequantibus; caule dichotomo, petalis bifidis. LINN. Syſt. p. 421. n. 23. SCHREB. Spicil. pag. 31. n. 949.

Nachtblühendes Leimkraut; wild Nacht-Marienröslein. Germ. *Night-flowering Catch-Fly.* Angl.

In nemoribus vmbroſis ad *Gonnewitz, Gautſch.* Fl. Iun. Iul.

Armeria. 599. *Silene* floribus faſciculatis, faſtigiatis, foliis ſuperioribus cordatis, glabris, petalis integris. LINN. Syſt. p. 422. n. 37. *Fl. Dan.* t. 559.

Lychnis viſcoſa purpurea latifolia laeuis. C. B. P. p. 207.

Nelkenartige Silene. Germ. *Broad leaved Campion, or Lobel's Catchfly.* Angl. *Cornillet Oeillet.* Gall.

In hortis inter olera paſſim: in hortis autem ſuburbanis et ruſticanis frequentius; in ruderatis et reiectamentis hinc et illinc, ſed raro. Flor. Maio et Iunio.

b) *Flores 5—petali; fructu monoloculari, calycibus 5—phyllis.*

219. ARENARIA. L. G. 618. Sandkraut. *Germ.* Chickweed. *Angl.* Sabloniere. *Gall.*

trineruia. 600. *Arenaria* foliis ouatis, acutis, petiolatis, neruoſis. LINN. Syſt. p. 423. n. 5. SCHREB. Spicil. pag. 29. n. 944. *Fl. Dan.* t. 329.

Drei-

Dreinerviges Sandkraut. Germ. *Plantain-leaved Chick-weed.* Angl. *Sabloniere à trois nervures.* Gall.

In nemoribus humidis, vmbroſis et dumetis, copioſiſſime *im Roſenthale, im Zſchocherſchen Holze, im Bieniz*, in pineto ad *Lindenthal* et in pratis humidis ad *Abtnauendorf.* Fl. Mai. Iun. Annua.

601. *Arenaria* foliis ſubouatis, acutis, ſeſſilibus, corollis calyce breuioribus. LINN. Syſt. pag. 723. n. 9. BOEHM. n. 383. ſerpyllifolia

Thümianblättriges Sandkraut; kleiner Hühnerbiß. Germ. *Leaſt Chickweed.* Angl. *Sabloniere à feuilles de Serpolet.* Gall.

In pratis et agris *in der Leimgrube*, in agris *vor dem Schönfelder Pförtchen.* Flor. Maio Iunio. Annua.

602. *Arenaria* foliis filiformibus, ſtipulis membranaceis vaginantibus. LINN. Syſt. pag. 424. n. 12. BOEHM. n. 381. rubra.

Arenaria caulibus proſtratis, foliis oppoſitis, filiformibus, internodiis duplo breuioribus, calycibus capſulis aequalibus. ROTH. Flor. Germ. p. 159.

Rothes Sandkraut; kleines Spergelkraut. Germ. *Purple-flowered Chickweed, or Spurrey.* Angl. *Sabloniere rouge.* Gall.

In arenoſis campeſtribus et agris *hinter Leutſch etc.* Fl. Iun. Iul. Aug.

603. * *Arenaria* caulibus proſtratis, foliis oppoſitis, linearibus, ſubulatis, carnoſis, longitudine internodiorum, calycibus capſula dimidio breuioribus. marina.

Alſine (maritima) foliis ſubcarnoſis longitudine intermediorum. LINN. Hort. Cliff. 173. SCHREB. Spicil. p. 29. n. 381. var. β.

Meerſandkraut. Germ. *Sea Spurrey.* Angl. *Sabloniere des marais.* Gall.

In locis arenoſis et ſalſis, ad *Gunnersdorf* paſſim et ad ſalinas *Ketſchauienſes* in magna copia inueni. Fl. Iul. Aug.

604. * *Arenaria* foliis ſubulatis, caule paniculato capſulis erectis, petalis calyce breuioribus, lanceolatis. LINN. Syſt. p. 424. n. 20. *Fl. Dan.* t. 389. tenuifolia.

Var.

Var. α) *Arenaria* viſcoſa. SCHREB. Spicil. p. 20. n. 945. ſub *Alſine viſcoſa.*

Schmalblättriges Sandkraut. Germ. *Fine-leaved Chick-weed.* Angl. *Sabloniere à feuilles étroits.* Gall.

In muris ad *Klein-* et *Groſsdölzig* mihi occurrit, var. in colle ad *Templum St. Theclae.* Fl. Aprili.

220. STELLARIA. L. G. 617. Sternpflanze; Meierich. *Germ.* Stirchwort. *Angl.* Stellaire. *Gall.*

nemorum. 605. *Stellaria* foliis cordatis, petiolatis, panicula pedunculis ramoſis. LINN. Syſt. p. 422. SCHREB. Spicil. p. 30. n. 946. ſub *Alſine. Fl. Dan.* t. 271.

Waldmeierich ſ. *hoher Vogelmeier.* Germ. *Stellaire, ou Etoilée des bois.* Gall.

In nemoribus humidis *im Roſenthale, Univerſitäts- und Zſchocherſchen Holze; auf der Wieſe* ad *Lindenthal.* Flor. Mai. Iun.

dichotoma. 606. * *Stellaria* foliis ouatis ſeſſilibus, caule dichotomo, floribus ſolitariis; pedunculis fructiferis reflexis. LINN. Syſt. p. 422. n. 2.

Zweitheilige Sternpflanze. Germ.

In locis montoſis, ſterilioribus *nach Schönfeld* et quoque *am Bienitz* ſpecimina pauca mihi occurrerunt. Fl. Iul. Aug.

Holoſtea. 607. *Stellaria* foliis lanceolatis, ſerrulatis petalis bifidis. LINN. Syſt. p. 422. n. 4. BOEHM. n. 376. *Fl. Dan.* t. 698.

Groſses Augentroſtgras; Groſsnelkenmeyer; Iungferngras; Grasblumen ſ. *Blumengras.* Germ. *Stellaire graminée.* Gall.

In pratis et ſyluis, *im Roſenthale* et alibi. Flor. Mai. Iun. Perennis.

graminea. 608. *Stellaria* foliis linearibus integerrimis, floribus paniculatis. LINN. Syſt. p. 422. n. 5. BOEHM. n. 375.

Var. α) *Stellaria* maior.

β) *Stellaria minor. Fl. Dan* t. 414.

γ) *Stellaria* minima foliis lanceolatis. *Fl. Dan.* t. 515.

Grasartiges Sternkraut; klein Blumengras; grasblättriger Hünerdarm, Meyer. Germ. *Etoilée.* Gall.

In

In pratis paludoſis. Var. α) e. g. *im Roſenthale* β) ad vias publicas, et in alneto et intra fruticeta *nach Schönfeld*, γ) ad ſepes et in tectis. Flor. Mai. Iun. Perennis.

609. *Stellaria* caule diffuſo, procumbente, ramoſiſſimo, foliis lanceolatis, baſi ciliatis, anguſtioribus, pedunculis ternis, lateralibus: intermedio vnifloro; lateralibus dichotomis, paucifloris: ROTH. Flor. Germ I. p. 19. BOEHM. n. 374. MVRRAY. Prodr. deſc. Stirp. Goetting. p. 55. vliginoſa.

Sumpfſternkraut. Germ.

In locis paludoſis vmbroſis *in dem Univerſitätsholze hinter dem Förſterhauſe.* Fl. Mai. Iun.

PENTAGYNIA.

a) *Flores 5— petali; fructu tricapſulari; calycibus monophyllis.*

221. LYCHNIS. L. G. 636. Lichtröslein; Wiederſtoſs. *Germ.* Lamprette. *Gall.*

610. * Lychnis floribus faſciculatis faſtigiatis. LINN. Syſt. p. 435. n. 1. chalcedonica.

Lychnis hirſuta flore coccineo maior. C. B. P. pag. 203.

Chalcedoniſches Lichtröslein; Ieruſalemsblume; Zinnoberblume; brennende Liebe. Germ. *Scarlet Lychnis.* Angl. *Lamprette croix de Malthe.* Gall.

In Ruſſia tota proprie creſcit; apud nos in hortis vbique occurrit. Fl. Aeſtate.

Vſ. Floribus amoene rubris ornat hortos.

611. *Lychnis* petalis quadrifidis, fructu ſubrotundo. LINN. Syſt. p. 435. n. 2. BOEHM. n. 391. SCOP Carn. p. 304. n. 8. *Fl. Dan.* t. 590. Flos Cuculi.

Guckucksblume; Fleiſch- ſ. *Gauchblume; Guckucksſpeichel; Gauchnelken; Pechblume.* Germ. *Raggeu Robin; Meadow Pink; Cuckow-Flower; Wild william.* Angl. *Lamprette dechirée, ou à Coucou.* Gall.

In

In pratis humidis copioſe ad *Schönfeld*, *im Roſenthale*, *auf der Wieſe bei Ruckmarsdorf* et *hinter Kleindölzig*. Fl. Mai. Iun. Perennis.

viſcaria. 612. *Lychnis* petalis ſubintegris. LINN. Syſt. p. 435. n. 6. BOEHM. n. 390.

Pech-Theer- l. Klebenelke; Klebwiederſtoß; Mückenfang; wildes, purpurrothes Marienröslein. Germ. *German Catch-Fly.* Angl. *Lamprette visqueuſe, ou bour bonnoiſe* Gall.

In montoſis *auf dem Gickerlingsberge, auf der Anhöhe am Bienitz* paſſim; in foſſiculis *bei Seehauſen*, ad riuulam *bei Nötzſch.* Flor. Iun. — Aug Perennis.

dioica. 613. *Lychnis* floribus dioicis, petalis emarginatis; foliis ouatis, acutis. LINN. Syſt. p. 436. n. 9. BOEHM. n. 392. SCOP. Carn. pag. 505. n. 10. *Fl. Dan.* tab. 492.

Saponaria dioica. WILDEN. Prodr. Berol. n. 472.

Var. *α)* Floribus albis.

Lychnis ſylueſtris alba ſimplex. C. B. P. p. 204. BOEHM. n. 393.

β) Floribus hermaphroditis.

Pharm. *Saponariae albae* Radix

Morgenrölein; wilde rothe Veilröſel; je länger, je freundlicher. Germ. *Batchelor's-Button.* Angl. *Lamprette dioique, ou Lychnis ſauvage.* Gall

In ſyluis et pratis, *im Zſchocherſchen Holze, hinter Neuſcherbitz.* Var. *α*) in pratis ſyluisque, paſſim *im Kleindölziger Holze* mihi occurrit. Var. *β*) inter frutices *bei Pfaffendorf.* Fl. Iun. Iul.

** *Flores 5— petali*: b) *Fructu 2— capſulari.*

222. AGROSTEMMA. L. G. 635. Raden. *Germ.* Cockle. *Angl.* Agroſtemme. *Gall.*

Githago. 614. *Agroſtemma* hirſuta, calycibus corollam aequantibus, petalis integris, nudis. LINN. Syſt. pag. 435. BOEHM. n. 396. *Fl. Dan.* t. 576.

Pharm. *Lolii* officinarum Semina.

Korn-

Kornraden; Radenkornnelken; Kornnägelein; ſchwarzer Ackerkümmel. Germ. *Corn Campion; Common Cokle.* Angl. *Agroſteme des Blés ou Nielle des bleds.* Gall.

In agris inter ſecale vbique. Flor. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Semina frumento mixta panes intrant: inſuper aluum laxare et vrinam promouere, feruntur.

615. * *Agroſtemma* tomentoſa, foliis ouato-lanceolatis, petalis emarginatis coronatis ſerratis. LINN. Syſt. p. 435. n. 2. coronaria.

Lychnis coronaria dioſcoridis ſatiua. C. B. P. pag. 203.

Garten-Kronraden; Sammetnelke; Vexirnelke; Sammetröslein; Marienröslein. Germ. *Roſe Campion.* Angl. *Coquelourde des Jardiniers.* Gall.

In hortis vbique et ad ſepes hortorum, in pomariis et ruderatis raro. Fl. aeſtate. Perennis.

*** *Flores 5—petali:* c) *Fructu 1— loculari, calycibus 5—phyllis.*

223. SPERGVLA. L. G. 638. Spark. *Germ.* Spurrey. *Angl.* Eſpargoute. *Gall.*

616. *Spergula* foliis verticillatis, floribus decandris. LINN. Syſt. p. 437. BOEHM. n. 386. HAMEL. cult. 6. p. 149. t. 1. aruenſis.

Ackerſpark; Spurre; teutſcher, weiſſer, wilder Spergel; Marienglas; Spurgeiſt; Nettelkamm; Knöterich; langer Knebel; Läuſegras. Germ. *Corn Spurrey.* Angl. *Spargoute des champs* Gall.

In aruis et agris inter ſegetes, copioſe *hinter Leutſch, Parneck, Kriphäne* et fere vbique. Flor. Iun. Iul. Annua.

617. *Spergula* floribus pentandris, foliis verticillatis, ſeminibus marginatis acutis. LINN. Syſt. p. 437. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 31. n. 947. (ſub *Alſine*). pentandra.

Spergula vernalis foliis verticillatis, ſeminibus marginatis: margine diaphano-albo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 489.

Q *Fünf-*

Fünfmänniger Spergel. Germ. *Small Spurrey.* Angl. *Spargoute à cinque étamines.* Gall.

In agris arenoſis, paſſim *nach Schönfeld*, et alibi. Fl. Aprili.

Obſ. Flores, quos examinaui, ſaepiſſime filamentis 10—, rarius 5 — inſtructi. Simillima *Spergulae Aruenſi*; differt vero ab illa, habitu tenuiori, tota glabra, pari modo vernali viget tempore et mox fugit; ſeminibus orbiculatis, compreſſis nigris. — Haec planta a capris, ouibus, equis, ſuibus et bobus, vt Cel. BOEHM. obſeruauit, auide deuoratur.

nodoſa. 618. *Spergula* foliis oppoſitis, ſubulatis, laeuibus, caulibus ſimplicibus LINN. Syſt. p. 437. n. 3. BOEHM. n. 382. *Fl. Dan.* t. 96.

Knöterich; knotiger Spark; kleiner weiſſer Spergel. Germ. *Knotted Spurrey, or Engliſh Marſh Saxifrage.* Angl. *Spargoute noueuſe.* Gall.

In pratis et arenoſis locis, *auf den Schönfelder Wieſen etc.* Fl. Iun. Iul.

224. CERASTIVM. L. G. 637. Hornkraut. *Germ.* Mouſeear Chickweed. *Angl.* Oreille de Souris. *Gall.*

* *Capſulis oblongis.*

vulgatum. 619. *Ceraſtium* foliis ouatis, petalis calyci aequalibus, caulibus diffuſis. LINN. Syſt. p. 436. n. 2. BOEHM. n. 387.

Gemeines Hornkraut. Germ. *Narrow-leaved Mouſeear Chickweed.* Angl. *Ceraiſte vulgaire.* Gall.

In locis graminoſis, pratis, hortis fere vbique. Fl. Mai. Iun.

ſemidecandrum. 620. *Ceraſtium* floribus pentandris, petalis emarginatis. LINN Syſt. p. 436. n. 4. BOEHM. n. 388.

Halbzehenmänniges Hornkraut. Germ. *Leaſt Mouſeear Chickweed.* Angl. *Ceraiſte pentandre.* Gall.

In apricis et locis gramine tenui veſtitis, paſſim verſus *Schönfeld.* Fl. April. Mai. Annua.

621.

621. *Ceraſtium* erectum, villoſo-viſcoſum, petalis calyce breuioribus. LINN. Syſt. p. 436. n. 3. SCHREB. Spicil. p. 33. n. 948 viſcoſum.

Klebrichtes Hornkraut; Ackervogelkraut; raucher Hünerdarm. Germ. *Broad leaved Viſcous Mouſe-ear Chickweed.* Angl. *Ceraiſte visqueux.* Gall.

In paſcuis et aggeribus ad vias *nach Merſeburg, Delitſch.* Fl. Mai. Iun.

622. *Ceraſtium* foliis lineari-lanceolatis, obtuſis, glabris; corollis calyce maioribus. LINN. Syſt. p. 436. n. 6. BOEHM. n. 386. *Fl. Dan.* t. 626. aruenſe.

Ackernhornkraut; Steinbrechweiblein; falſcher weiſſer Steinbrech; weiß Nelkengras; Herzgras; Herzröſeigen. Germ. *Corn Mouſe-ear Chickweed, or Wild Sea Pink* Angl. *Ceraiſte des champs.* Gall.

Ad vias publicas et agrorum margines, *nach dem Gickerlingsberge*, ad *Gohlis* alibique. Flor. April. Maio.

** *Capſulis ſubrotundis.*

623. *Ceraſtium* foliis cordatis, ſeſſilibus; floribus ſolitariis, fructibus pendulis. LINN. Syſt. p. 436. n. 13. BOEHM. n. 379. aquaticum.

Waſſerhornkraut; großer weiſſer Meyer; groß Vogelkraut. Germ. *Marhs Mouſe-ear Chickweed.* Angl. *Ceraiſte aquatique* Gall.

In locis paludoſis et foſſis vbique, *im Roſenthale, Gonnewitzer Schanzen*, in foſſiculis *nach den Straſſenhäuſern.* Flor Iun. Iul. Perennis.

d) *Fructu 5—capſulari; calycibus monophyllis.*

225. OXALIS. L. G. 634. Sauerklee; Mälerkraut. *Germ.* Wood Sorrel. *Angl.*

* *Foliis ternatis. Scapo radicali.*

624. *Oxalis* ſcapis vnifloris, foliis ternatis, foliolis obcordatis piloſis. LINN. Syſt. p. 432. n. 5. BOEHM. n. 78. BLACKW. t. 308. Acetoſella.

 Pharm.

Pharm. *Acetoſellae* Herba.

Weiſſes Sauermalerkraut; Herz-Guckgucks-Haſenklee; Gauchklee, gemeiner Sauerklee; Haſen Roß-Buchampfer; Guckguck-Gauch-Buchbrod; Alleluja. Germ. *Common ... ood Sorrel, or Acid Trefoil.* Angl. *Oſeille ſauvage; Pain à Coucou, ou la petit Alleluja.* Gall.

In opacis et vmbroſis *an dem Eutritſcher Graben*, et in ſyluis *im Roſenthale* copioſe. Flor. April. Mai. Perennis.

Vſ. Folia ad acetaria. Sal ex iis eductum in ſpiritu acri ſolutum ad maculas in linteis et lanificiis ex atramento conceptas delendas vſurpatur. Folia conniuentia humidam indicare tempeſtatem et ſereno coelo dependere, refert Ill. LINN.

** *Foliis caulinis alternis.*

corniculata. 625. *Oxalis* caule ramoſo, diffuſo; pedunculis vmbelliferis. LINN Syſt. pag. 434. n. 20. BOEHM. n. 71. *Fl. Dan.* t. 873.

Gelber gehörnter Sauerklee ſ. *gelbes Mälerkraut.* Germ. *Trailing Yellow wood Sorrel.* Angl. *Alleluja à fleur jaune.* Gall.

In agris cultis et hortis vbique. Fl. Mai. Iun. Annua.

226. SEDVM. L. G. 629. Fette Henne; Zumpenkraut. *Germ.* Orpine; Stone-crop. *Angl.* Orpin, ou Joubarbe. *Gall.*

* *Planifolia.*

Telephium. 626. *Sedum* foliis planiuſculis, ſerratis; corymbo folioſo, caule erecto. LINN. Syſt p. 429. n. 2. BOEHM. n. 409. BLACKW. t. 191. *Fl. Dan.* t. 686.

Pharm. *Telephii* l. *Fabariae;* ſ. *Craſſulae maioris* Radix.

Mutterkraut; Holzzwang; gemeines Zumpenkraut; fette Henne; Schmeerwurz; fettes Wundkraut: Donnerkraut; großes Bruchkraut; Knaben- ſ. *Wolfskraut;*

St.

St. Iohannispflanze; *Geſchwulſtkraut*; *Fotzenzwang*; Germ. *Orpine, or Live-long.* Angl. *Orpin, Repriſe*; *ou Joubarbe des vignes.* Gall

Maxime iuxta ſepes, *auf dem Gickerlingsberge, bei Mockau, Störmthal etc.* et in multis hortis ruſticanis. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Flores 5— nectariis inſtructi, in quibus apes nutrimentem ſuum quaerunt. Folia recentia, leniter contuſa atque aceto vini immiſſa, tunc clauis impoſita hos emolliunt tolluntque.

** *Teretifolia.*

627. * *Sedum* foliis ſubulatis, ſparſis, baſi ſolutis, inferioribus recuruatis. LINN. Syſt. p. 430. n. 11. reflexum.

Zurückgebogenes Zumpenkraut; gelber Mauerpfeffer; *gelbe Fettchenne.* Germ. *Yellow Stone-Crop, or Prick-Madam.* Angl. *Joubarbe réfléchie*; *Raiſinet.* Gall.

In muris copioſe, rarius *auf dem Bieniz.* Flor. Iun. Perennis

628. Sedum foliis ſubulatis quinquefarie confertis, baſi ſolutis, floribus cymoſis. LINN. Syſt. pag. 430. n. 12. BOEHM. n. 413. rupeſtre.

Felſen-Zumpenkraut; *fette Berghenne; kleine Hauswurz.* Germ. *Rock Stone-crop.* Angl. *Joubarbe des rochers*; *Orpin des rochers.* Gall.

In montoſis ſiccis *auf dem Gickerlingsberge, am Bieniz.* Fl Iun. Iul.

629. * *Sedum* foliis oblongis, obtuſis, teretiuſculis, ſeſſilibus patentibus, cyma ramoſa. LINN. Syſt. pag. 430. n. 15. *Fl. Dan.* t. 66. album.

Weiſſe fette Henne; *Dripmadam.* Germ. *White Stone-crop.* Angl. *Petite Joubarbe*; *Trique blanche, ou Trique-Madame.* Gall.

In muris limoſis, *an der Kapelle bei den Kohlgärten* et alibi Fl. Iun. Iul.

630. *Sedum* foliis ſubouatis, adnato-ſeſſilibus, gibbis erectiuſculis alternis; cyma trifida. LINN. Syſt p. 430. n. 1 . BOEHM. n. 710. acre

Pharm. *Sedi minoris ſ. vermicularis* Herba.

Scharfes Zumpenkraut; ſcharfer Mauerpfeffer, *Steinpfeffer*; *Nieſswurz*; *Katzen-* ſ. *Hünertrubchen*; *kleiner Donnerbart; klein Hauswurzelmännlein.* Germ. *Common Wall Stone-crop, or Wall Pepper.* Angl. *Vermiculaire brûlante.* Gall.

In muris et tectis frequens, etiam copioſe *in Reichels Garten hinten an der Wieſe.* in Horto *Boſiano unten bei dem alten Gewächshauſe etc.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

ſexangulare. 631. *Sedum* foliis ſubouatis, adnato-ſeſſilibus; gibbis erectiusculis, ſexfariam imbricatis. LINN. Syſt. pag. 430. n. 17. BOEHM. n. 411.

Sechswinklichter Mauerpfeffer ſ. *Schmerwurz*; *gelinder Mauerpfeffer; kleine Hauswurz; Nieſekraut*; *Mauertraubel.* Germ. *Inſipid Stone-crop.* Angl. *Joubarbe à ſix angles.* Gall.

In muris et tectis ſparſim. Fl. Iun.

Obſ. Priori ſimillimum; ſed ab illo differt, ſapore mitiori; caule ſimplici; foliis quaſi ternatis; floribus paucioribus.

CLAS-

Claſſis XI.

DODECANDRIA

MONOGYNIA.

227. PORTVLACA. L. G. 659. Portulack. *Germ.* Portulac. *Angl.* Pourpier. *Gall.*

632. P*ortulaca* foliis cuneiformibus, floribus ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 145. BOEHM. n. 885. BLACKW. tab. 287. oleracea.

Pharm. *Portulacae* Herba.

Wilder ſ. *kohlartiger Portulack*; *Burzelkraut*; *Ackerburzel.* Germ. *Wild*, *or Garden Purſlane.* Angl. *Pourpier ſauvage.* Gall.

In agris oleraceis ſponte creſcit paſſim et maxime ibidem colitur. Fl. Iul. Aug.

Vſ. Folia ad acetaria et in iuſculis recepta. Caules quoque crudi condiuntur cum aceto, ſale, pipere et lauri foliis, et ſic per hyemen ſeruari poſſunt.

228. LYTHRVM L. G. 660. Partike; Blutkraut. *Germ.* Partike Looſe Strife. *Angl.* Salicaire. *Gall.*

633. *Lythrum* foliis oppoſitis, cordato - lanceolatis; floribus ſpicatis, dodecandris. LINN. Syſt. pag. 446. BLACKW. t. 520. BOEHM. n. 530. *Fl. Dan.* t. 671. ſalicaria.

Pharm. *Salicariae* ſ. *Lyſimachiae purpureae* Herba, Flores.

Weidenkraut; *brauner* ſ. *rother Weiderich; blauer Fuchsſchwanz; gemeines Blutkraut.* Germ. *Purple-ſpiked Looſe Strife; Willow Herb.* Angl. *Salicaire vulgaire.* Gall.

Ad fluuiorum ripas, *vor dem Roſenthale an der Pleiſſe*, in ſalicetis et nemoribus paludoſis inter *Gonnewitz*, *Raſchwitz*, *Etſch*, *Gautſch*, in aquis ſtagnantibus *bei Gothe*, *Nauendorf*, *Kriphäne etc.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Planta multis in hortis noſtratibus priuatis circa piſcinas, e g. in Horto *Trieriano*, *Lehriano* ob colorem floris pulchrum plantata eſt. — Curculionibus adu rſa. Pabulum ouibus, capris, bobus, equis gratum. Flores apibus; coriis quoque parandis vtilis. Gled. Herba laudatur a Cel. HAEN in diarrhoeis et dyſenteriis, a laxitate ortis, annoſis et protractis.

Hyſſopifolia 634. *Lythrum* foliis alternis linearibus, floribus hexandris. LINN. Syſt. p. 447. n. 14. BOEHM. n. 540. JACQ. Flor. Auſtr V. 2. t. 123.

Var. α) *Lythrum* foliis anguſtioribus.

β *Lythrum* floribus a bis.

Yſopblättrige Partik ſ. *Blutkraut.* Germ. *Hyſſop-leaved Looſe Strife.* Angl. *Salicaire à feuilles d'Hyſope.* Gall.

In locis ſtagnoſis, ſubhumidis *hinter Parneck; im Univerſitätsholze*; porro *an der Landſtraſſe zwiſchen Lützen und Markranſtädt*; iuxta vias publicas *zwiſchen Markranſtädt und Weiſſenfels* anno 1788. vidi. Var. ad agrorum margines poſt pagum *Kriphäne* et in pago ipſo *am Schmiedeteiche* copioſe. β) In pratis *bei Schadebach.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

DIGYNIA.

229. AGRIMONIA. L. G. 663. Odermennig. *Germ.* Agrimony. *Angl.* Aigremonie. *Gall.*

Eupatorium 635. *Agrimonia* foliis caulinis pinnatis: impari petiolato, fructibus hiſpidis. LINN. Syſt. p. 447. BOEHM. n. 703. BLACKW. t. 21. bene. *Fl. Dan.* t. 588.

Pharm. *Agrimoniae* Herba.

Gemeiner Odermennig ſ. *Adermennig*; *Bruchkraut*; *Bruchwurz*; *Beerkraut*; *Franzkraut*; *Königskraut*; *Klettenkraut*; *Leberkletten*; *Steinwurzel*; *Heil aller Welt.*

Welt. Germ. *Common Agrimony, or Grecks Eupatory.* Angl. *Aigremonie* Gall.

In pratis Schoenfeldicis; *bei dem Kuhthurm*; *bei den Geſundbrunnen*; ad colles quoque *bei dem Pulverthurme* et in dumetis vbique et quoque ad vias frequens Fl. Iun. Jul. Perennis.

Vſ. Infuſum radicis in febribus apud Canadenſes valde aeſtimatur. *Kalm.*

Obſ Herba coriis praeparandis apta. Aues et capri modo hac herba veſcuntur. Boues et Equi contra hanc reſpuunt. Pratis inuiſa.

TRIGYNIA.

230. RESEDA. L. G. 664. Wau; Harnkraut. *Germ.* Baſtard Rocket. *Angl.*

636. *Reſeda* foliis lanceolatis, integris, baſi vtrinque vnidentatis; calycibus quadrifidis. LINN. Syſt. p. 448. SCHREB. Spicil. p. 38. n. 959. BLACKW. t. 283. *Fl. Dan.* t. 864. KERN. p. 106. t. 185. Luteola.

Wau; Waude; Gaude; Fârberwau; Fârbergras; Streichkraut; Gilbkraut; Harn-Stark-Hexenkraut. Germ. *Wild Woad* ſ. *Dyer's weed.* Angl. *Réſéda jauniſſant*; *Goude, ou Herbe à jaunir.* Gall.

In ruderatis, *auf den Stadtwällen* circa vrbem, porro in pomariis. Fl. Iul. Aug.

Vſ Herba citrino eleganter tingit colore praeſertim ſericum; porro lanas albas luteo; caeruleas, vt commune, viridi colore.

637. * *Reſeda* foliis pinnatis, floribus tetragynis, calycibus ſexpartitis. LINN. Syſt. p. 448. n. 7. alba.

Reſeda maxima. C. B. P. p. 100.

Weiſſe Reſeda. Germ. *White Dyer's-weed.* Angl. *Réſéda blanc.* Gall.

In Hiſpania et Monſpelii habitat: apud nos in collibus circa vrbem pauca ſpecimina nuperrime vidi; in hortis autem ſuburbanis haud infrequenter colitur, Fl. Iunio in Auguſtum vsque.

lutea. 638. * *Reſeda* foliis omnibus trifidis: inferioribus pinnatis. LINN. Syſt. p. 448. n. 9. JACQ. Fl. Auſtr. V. 4. t. 353.

Reſeda vulgaris. C. B. P. p. 100.

Gelber ſ. gemeiner Wau; gelbes Harnkraut; ſpaniſche Rauten. Germ. *Common Yellow Woad.* Angl. *Réſéda jaune, ou Herbe Maure.* Gall.

In ruderatis et reiectamentis hortorum paſſim in locis montoſis *bei Weiſſenfels*, et in hortis ſuburbanis culta. Fl. Iun. in Aug. vsque.

odorata. 639. * *Reſeda* foliis integris trilobisque, calycibus florem aequantibus. LINN. Syſt. p. 449. n. 12.

Reſeda foliis integris, floribus odoratis HALL. Goetting 95.

Wohlriechende Reſede. Germ. *Garden, or Odorant Reſeda.* Angl. *Réſéda odorant.* Gall.

Ex Aegypto in Europam olim venit et ob ſuauiſſimum odorem in noſtratibus hortis maxime colitur. Fl. per totam aeſtatem.

231. EVPHORBIA. L. G. 665. Euphorbien ſ. Teufelsmilch. *Germ.* Spurge. *Angl.* Titimale. *Gall.*

* *Vmbella trifida.*

Peplus. 640. *Euphorbia* vmbella trifida, dichotoma; inuolucellis ouatis; foliis integerrimis, obouatis, petiolatis. LINN. Syſt. p. 451. n. 31. BOEHM. n. 78.

Runde Euphorbien; Wolfsmilch. Germ. *Petty Spurge.* Angl. *Tithymale des vignes.*

In cultis oleraceis et hortis paſſim. Flor. Aug. Septembr. Annua.

Pecoribus obnoxia.

exigua. 641. *Euphorbia* vmbella trifida, trichotoma, inuolucellis lanceolatis; foliis linearibus, acutis; partialibus dichotomis diphyllis. LINN. Syſt. p. 451. n. 33. BOEHM. n. 73. *Fl. Dan.* t. 592.

Kleine Wolfsmilch Germ. *Dwarf Spurge.* Angl. *Petit Tithymale.* Gall.

In

In aruis *nach den Gonnewitzer Schanzen*; ad viam *nach Lindenau* et in agris inter ſegetes frequentiſſime. Fl. Iul. — Septembr. Annua.

Obſ. Petala lunata. Fructus glaber.

*** Vmbella quadrifida.*

642. *Euphorbia* vmbella quadrifida: dichotoma, foliis oppoſitis integris. LINN. Syſt. p. 451. n. 36. Lathyris.
Lathyris maior. C. B. P. p. 293.

Pharm. *Cataputiae minoris* Semina.

Springkraut; Springkörner; Purgierkörner; Treibkörner; breitblättrige Wolfsmilch; Cataputia; Springwurzel; Kreuzkraut; Schleiſſkraut. Germ. *Epurge.* Gall.

In hortis et cultis copioſe reperitur; paſſim ad ſepes hortorum et inter olera ſpontanea. Flor. Iul. et Auguſt. Perennis.

In vernacula lingua *Spring-* ſ. *Treibkörner* appellantur ſemina, quia capſulae per maturitatem cum impetu diſſiliunt. Seminum vſus internus caute admitendus magis ſuperfluus.

**** Vmbella quinquefida.*

643. *Euphorbia* vmbella quinquefida; bifida, inuolucellis ſubouatis, foliis lanceolatis, obtuſis, integerrimis. LINN. Syſt. p. 452. n. 43. BOEHM. n. 80. SCOP. Carn. 432. dulcis.

Süſſe Euphorbie; Wald ſ. *ſüſſe Wolfsmilch.* Germ. *Sweet Spurge.* Angl. *Tithymale doux.* Gall.

In ſyluaticis vmbroſis, *im Univerſitäts-* et *Gonnewitzer Holze*; in Horto *Boſiano* et quidem ad ſepes intra arbores *hinter dem Caffeehauſe* copioſe. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Petala integra. Fructus muricatus, ruber. Ceterum recens minus acris, dulci gaudet ſapore; exſiccatus nigro inſtructus colore.

644. *Euphorbia* vmbella quinquefida, trifida, dichotoma, inuolucellis obouatis, foliis cuneiformibus, ſerratis. LINN. Syſt. p. 453. n. 52. BOEHM. n. 77. *Fl. Dan.* t. 725. helioſcopia.

Son-

Sonnenwendige Euphorbie; Milchkraut; Hundsmilch; Sonnenwirbel. Germ. *Sun Spurge, or Wart Wort.* Angl. *Tithymale Reueille matin.* Gall.

In multis agris copioſe *hinter Boſens Garten nach den Straſſenhäuſern zu*, atque in multis hortis ruſticanis vbique. Fl. Iun. – Aug. Annua.

Haec in Suecia ab ouibus deuorata, diarrhoeam excitat; non vero in bobus tamen carnem odore ingrato inficit.

platyphyllos 645. *Euphorbia* vmbella quinquefida, trifida, dichotoma, inuolucellis carina piloſis, foliis ſerratis, lanceolatis, capſulis verrucoſis. LINN. Syſt. p. 453. n. 59. SCHREB. Spicil. p. 8. n. 900. SCOP. Carn. p. 431. n. 3. IACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 376.

Breitblättrige Euphorbie. Germ. *Broad-leaved Spurge.* Angl.

Ad margines ſtagnorum ad *Burghanſen*, *Ketſchau*; *Frankenheim* et alibi *Merſeburgum* verſus. Fl. Aug. Septembr. Annua.

**** *Vmbella multifida.*

Eſula. 646. *Euphorbia* vmbella multifida; bifida, inuolucellis ſubcordatis, petalis ſubbicornibus, ramis ſterilibus, foliis vniformibus. LINN. Syſt. p. 453. n. 60. SCHREB. Spicil. p. 9. n. 901 BLACKW. t. 163.

Pharm. *Eſulae* Herba.

Eſelskraut; Eſelsmilch; Teufelsmilch. Germ. *Pine Spurge, or Leſſer Eſula; German Spurge.* Angl. *Eſule, ou Herbe au lait.* Gall.

In locis accliuioribus, arenoſis, *auf der Straſſe hinter Taucha*, ad viam *kurz vor Scheuditz*, in locis montoſis *vor Meckern* et alibi. Flor. Iul. — Septembr. Perennis.

Radices in maiore doſi exhibitas vomitus conciliare ac rbitiſſimos *Ledel* refert: et planta tota abdomini applicata corpus totum intumuiſſe ſphaceloque orto miſere periiſſe aegrum commemorauit. SCOPOL.

647.

647. *Euphorbia* vmbella multifida, dichotoma, inuolucellis ſubcordatis, ramis ſterilibus, foliis ſetaceis, caulinis lanceolatis. LINN. Syſt. p. 454. n. 62. BOEHM. n. 76. JACQ. Flor. Auſtr. V. 5. t. 435. Cypariſſias.

Zypreſſenartige Euphorbie ſ. *Wolfsmilch.* Germ. *Tithymale des champs; petite Eſule.* Gall.

In campis et ad ſepes *auf dem* [illegible] *ickerlingsberge, vor Meckern unten an den Bergen* paſſim etc. Flor. Mai. Iun. Perennis.

648. *Euphorbia* vmbella multifida, ſubtrifida, bifida; inuolucellis ouatis; foliis lanceolatis, ramis ſterilibus LINN. Syſt. pag. 454. n. 6.. BOEHM. n. 75. RIV. tetr. 230. Eſula paluſtris. *Fl. Dan.* t. 866. paluſtris.

Pharm. *Eſulae* Radix, Cortex, Herba.

Sumpf-Wolfsmilch; *groſse Teufelsmilch.* Germ. *Greater Eſula, or Marſh ſparge.* Angl. *Tithymale des marais; Grande Eſule.* Gall.

In pratis et foſſis paludoſis, *auf dem Schambergiſchen Wieſen, bei Kleindölzig etc.* et in hortis paſſim. Fl. Iun. Iul. Perennis.

DODECAGYNIA.

232. SEMPERVIVVM. L. G. 667. Hauslaub. *Germ.* Houſe-leek. *Angl.* Joubarbe. *Gall.*

649. *Semperuiuum* foliis ciliatis, propaginibus patentibus. LINN. Syſt. p. 455. n. 3. BOEHM. n. 412. LEYS. n. 472. BLACKW. t. 366. *Fl. Dan.* t. 601. tectorum.

Pharm. *Semperuiui* ſ. *Sedi maioris* Herba.

Gemeine ſ. *groſse Hauswurz*; *Hauslaub; Dach-Hauswurz*; *Dutzblume*; *Wunderbar*; *Donnerbart*; *Donnerblatt*; *Donnerkraut*; *Immergrün.* Germ. *Common Great Houſe-leek.* Angl. *Grande Joubarbe.* Gall.

In

In muris, tectis et parietibus pagorum vbique, et in hortis. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Obſ. Herba acido auſtera, aquoſa, vi refrigerandi adſtringendique gaudet. Folia compreſſa olim cum ſucceſſu adhibebantur ad ganglia tollenda. Folia leniter contuſa ad clauos pedum exſtirpandos viurpantur vulgo. Succus ex foliis expreſſus in ambuſtis laudatur et cum melle Aphthis ſuccurrit.

CLAS-

Claſſis XII.

ICOSANDRIA.

MONOGYNIA.

a) *Flores completi, ſuperi.*

233. * PHILADELPHVS. L. G. 669. Pfeichenſtrauch; Orangenblume. *Germ.* Mock-Orange. *Angl.*

650. * *Philadelphus* foliis ſubdentatis. LINN. Syſt. p. 468. SERT. Lipſ. n. 62. coronarius.
Pharm. *Philadelphi* Flores.
Wohlriechender Pfeichenſtrauch; Röhren- ſ. *Flötenbaum; wilder weiſſer Iasmin.* Germ. *White Syringa, or Mock Orange.* Angl. *Syringa à fleurs blanches; Philadelphe odorant.* Gall.
Ad ſepes hortorum ruſticorum, in dumetis poſt Hortum *Weiſianum* ad *Stötteritz*, in *Inſula* iuxta Hortum ad *Groſswölkau* et in multis hortis. In Serto quoque verſus Ergaſtulum. Flor. Mai. Iun. Frutex.

b) *Flores completi, inferi.*

234. * AMYGDALVS. L. G. 674. Mandel- ſ. Pfirſchenbaum. *Germ.* Almond or Peach-Tree. *Angl.* Amandier, ou Pêcher. *Gall.*

651. * *Amygdalus* foliorum ſerraturis omnibus acutis, floribus ſeſſilibus ſolitariis. LINN. Syſt. p. 462. n. 1. DV ROI Harbk. I. p. 56. BLACKW. t. 101. Perſica.
Perſica molli carne et vulgaris. C. B. P. p. 440.

Pharm.

Pharm. *Perſicae* Flores, Nuclei.

Pſirſchenbaum; *Pſirſichbaum.* Germ. *Common Peach-tree.* Angl. *Amandier Pêcher*; *Pêcher ordinaire* Gall.

Regio, vbi haec arbor in Europa ſponte creſcit, nondum nota. Apud nos vbique valde colitur. Fl. Aprili et Maio.

In hortis varietates perplurimae reperiuntur. Flores vehementer purgant, lumbricos expellunt et obſtructiones reſerant. *Vogel.*

235. PRVNVS. L. G. 675. Pflaumen. *Germ.* Plum-Tree. *Angl.* Prunier. *Gall.*

Padus. 652. *Prunus* floribus racemoſis, foliis deciduis, baſi ſubtus biglanduloſis. LINN. Syſt. p. 462. BOEHM. n. 509. SERT. Lipſ. n. 75. *Fl. Dan.* t. 205. CRAM t. 41. KERN. B. II. p. 110. t. 195.

Pharm. *Padi* Baccae.

Vogelkirſche; *Trauben-Al-Ohl-* ſ. *Elzkirſche*; *Hüneraugenbeere*; *ſchwarze Weide*; *Haarholz*; *Pabſtweide*; *teutſcher Drachenbaum*; *unächter Faulbaum*; *Tölpelgensbaum*; *Elzenbaum*; *Altbaum*; *Olthaum*; *Elſenbeerbaum*; *Stinkbaum*; *Waſſerſchlinge*; *gemein Luzienholz.* Germ. *Wild Cluſter-cherry, or Birds-cherry-Padus.* Angl. *Ceriſier à grappes, dont le fruit n'eſt pas mangeable ou Bois de St. Lucie, ou Putier.* Gall.

In ſyluis, praecipue *im Roſenthale, um Pfaffendorf*: nunc etiam paſſim *in der Allee vor dem grimmiſchen Thore*, et in multis hortis circa vrbem. Flor. April. Mai. Arbor.

Vſ. Baccae ingratae, nauſeoſae a nonnullis ſale adſperſo auide eduntur. Folia recentia Capris Equisque nauſeoſa. Surculi flexiles ad manubria Sclopetorum flagella et fiſtulas tabacinas adhibentur. Lignum leue flexileque ad manubrium bombardarum.

virginiana. 653. * *Prunus* floribus racemoſis, foliis deciduis baſi antice glanduloſis. LINN. Syſt. p. 462. n. 2. DV ROI Harbk. II. p. 191. SERT. Lipſ. n. 76.

Ceraſus ſylueſtris, fructu nigricante in racemis longis pendulis Phytolaccae inſtar congeſtis. DVHAM. Arb. 5.

Vir-

Virginiſche Traubenkirſche f. *Vogelkirſche.* Germ. *Virginian Bird-Cherry*, or *Cluſter Cherry.* Angl. *Ceriſier de Virginie.* Gall.

In dumetis paſſim, e. g. *auf der Inſul* ante Hortum ſplendidum ad *Groſszſchokau* reperi; porro in *Serto dem Weinnäpſchen gegen-über* et verſus Hortum *Richterianum* atque in multis hortis ſuburbanis. Fl. Iun. et Iul. Arbor.

Habitat proprie in *Virginia* et *Carolina.*

Obſ. Truncus 40 pedum magnitudinem acquirens. Folia ouato-lanceolata, ſerrato-dentata, glaberrima, laete viridia, ſplendeſcentia. Petioli ſuperne glandulis notati. Flos albus et illis *Prunae Padi* ſimilia Fructus parui, primum virid s, dein ex purpureo nigreſcentes. Lignum album ſtriis rubris intertextum.

Vſ. Fructus ſaporis dulcis gratique et praebent ſpiritum ſuauiſſimum. Lignum in Foco et ad varia vtenſilia conficienda valde aptum.

654. *Prunus* vmbellis ſubpedunculatis, foliis ouato-lanceolatis, glabris, conduplicatis. LINN. Syſt. pag. 463. n. 12. BOEHM. n. 400. BLACKW. t. 449. Ceraſus.

Var. 1) Ceraſus carne tenera et aquoſa. C.B.P. p.450. iuliana.
2) Ceraſus acidiſſima ſanguineo ſucco. C.B.P. p.450. auſtera.
3) Ceraſus racemoſa hortenſis. C.B.P. p.450. ſemperflorens.
Ceraſus ſatiua, aeſtate continue florens ac frugeſcens. DVHAM Arb Fruit. Tom. I. p. 179. n. 9. Pl. 7.
4) Ceraſus pumila (foliis ouatis eglanduloſis) C. B. P. p. 450. RVPP. Ienenſ. p. 135. pumila.
5) Ceraſus hortenſis flore pleno. C. B. P. p. 450. SERT. Lipſ. n. 7?. luxurians.

Pharm. *Ceraſorum Rubrorum* Fructus, Nuclei, Gummi.

Gemeiner Kirſchbaum; wilde Kirſche; 1) *Glaskirſche*; 2) *kleine ſaure Kirſche, Bloderkirſche*; 3) *die ſtets blühende Kirſche*; 4) *Zwergkirſche*; *Erdweichſel*; 5) *gemeiner Kirſchbaum mit gefüllter Blume* Germ. *Common Cherry-Tree or Kentiſh Cherry.* 3) *All Saints*, *or Monthly Cherry*; 4) *Dwarf Cherry*; 5) *Double*

 flowe-

flowering common Cherry - Tree Angl. *Prunier Ceriſie* : *Ceriſe dont la chair eſt molle et aqueuſe*; 2) *Ceriſe à fruit très aigres à ſuc rouge*; 3) *Ceriſe à grappes*; *Ceriſier de la Touſſaint ou de St. Martin*; *Ceriſier tardif*; 4) *Ceriſe à fruits pumiles*; 5) *Ceriſe à fleurs doubles*. Gall.

In nemoribus et ſyluis paſſim, ad ſepes hortorum, in aruis: varietates contra vbique in hortis et ſaepius an pagos atque in ipſis pagis Ambulacra formant. Va d) in ſepibus hortorum et dumetis haud infrequens. Fl. Maio. Fructus Iulio et ineunte Auguſto maturi. Arbor.

Praeter has varietates commemoratas innumerabiles quoque obſeruantur in hortis fere omnibus magnis et vinetis ad *Naumburg*.

Vſ. Ceraſi fructus recentes vel ſiccati in culinis notiſſimi. Condiuntur enim Saccharo, vini aceto et per hyemen ſic ſeruantur: Iuſculis quoque ſaepius incoquuntur et valde delicatum fragrantemque exhibent cibum. Placentae ceraſinae, quas praeprimis piſtores noſtrates componunt coquuntque, plurimorum gulas titillare ſolent. Fructus maxime acidi ſitim exſtingunt et febrium ardores demulcent.

auium. 655. *Prunus* vmbellis ſeſſilibus, foliis ouato lanceolatis ſubtus pubeſcentibus, conduplicatis. LINN. Syſt. p. 463. n. 13. BLACKW. t. 425. CRAM. t. 16.

Pharm. *Ceraſorum Nigrorum* Flores, Fructus.

Gemeine ſchwarze Vogelkirſche; wilder ſüſſer Waldkirſchbaum; Holz- ſ. *Haferkirſchen; Waſſerbeeren; Katzbeerenbaum; Zwieſelbeerenbaum; Weichſeln.* Germ. *Common red wild Cherry Tree, Mazzard.* Angl. *Meriſier*; *Prunier des oiſeaux.* Gall.

In ſyluis et nemoribus paſſim. Flor. Mai.

Vſ. Baccis deliciant aues. Has baccas necaſſe Tetraones b. LINN. vidit in horto academico Vpſalienſi. Ligno ſcriniarii vtuntur ad inſtrumenta fabrificanda.

domeſtica. 656. *Prunus* pedunculis ſubſolitariis, foliis lanceolato-ouatis, conuolutis, ramis muticis. LINN. Syſt. pag. 463.

463. n. 15. BOEHM. n. 402. BLACKW. t. 305. CRAM. tab. 20.

Var. 1) Pruna parua, praecocia. ⎫ C. P. praecox.
2) Pruna magna, dulcia, atro-caerulea. ⎬ P. p. damaſcena.
3) Pruna oblonga, caerulea. ⎭ 443. iuliana.
4) Prunus fructu medio, oblongo, cereo. cerea.
DVHAM Fruit. II. p. 14. t. 20. f. 3.
5) Pruna ex flauo rufeſcentia mixti ſaporis Brignola.
gratiſſima. C B P. p. 443.

Pharm. *Pruna Gallica* maiora et minora β) *Pruna Damaſcena.*

Gemeiner Pflaumenbaum; Zwetzſchen; 1) *die kleine frühe Pflaume*; *Hundspflaume*; *Spilling*; 2) *groſſe violette Damaſcener-Pflaume*; 3) *die Iulianspflaume*; 4) *die Katharinenpflaume*; *Mandelpflaume*; 5) *Prunelle; Brunelle*; *Brignolerpflaume.* Germ. *Common Plume-tree*; 1) *White Primordian*; 2) *Great Damaſk Violet*; 3) *The St. Iulian*; 4) *The St. Catharine*; 5) *The Brignole.* Angl. *Prunier Domeſtique;* 1) *Jaunhâtiue; Prune de Catalogne*; 2) *Gros Damas Violet de Tours*; 3) *Prune de St. Iulian*; 4) *Prune de St. Catharine*; 5) *Prune de Brignole.* Gall.

In ſepibus, dumetis, hortis vbique et quoque ante domos ruſticorum: varietates in hortis frequentes. Fl. Iun. Fruct. initio Septembr. maturi.

Obſ. Pruneolae in Gallia parantur communiter e Prunis *Brignolenſibus* enucleatis et compreſſis. Fructus in Culinis et apud piſtores maxime in vſu. Ceterum aceto vini condiuntur et ſic per longum tempus conſervari poſſunt.

657. * *Prunus* pedunculis geminis, foliis ouatis ſubuilloſis, conuolutis, ramis ſpinoſis. LINN. Syſt. p. 463. n. 16. BLACKW. t. 509. inſititia.

Zahme Schlehe; *Haferſchlehe; Kriechelbaum; Kriechen*; *Krecken*; *Zipparten; Auguſtpflaumen.* Germ. *Black-Bullace-Tree.* Angl. *Grand Prunier ſauvage.* Gall.

In ſepibus et dumetis frequens. Fl. Mai. Iun.

Vſ. Fructus aceto conditi menſae inſeruiunt.

ſpinoſa. 658. *Prunus* pedunculis ſolitariis, foliis lanceolatis glabris, ramis ſpinoſis. LINN. Syſt. p. 465. n. 17. BOEHM. n. 401. BLACKW. t. 494. CRAM. t. 34.

Pharm. *Acaciae Noſtratis* ſ. *Pruneoli ſylueſtris* Flores, Cortex, Fructus.

Schwarzdorn; Schlehendorn; Schlehenhecken; wilde Kriecheln; wilde Pflaumen; teutſche Akazie. Germ. *Black-Thorn, or Winter Creke, or Sloe-Tree, Chriſtmas Plum.* Angl. *Prunellier ſauvage; Epine noire.* Gall.

In ſepibus, dumetis, *vor dem Roſenthale, Pfaffendorf*, ad ſepes *bei der Milchinſel* et *nach der Leimgrube*; in ſylua Academica aliisque in locis. Fl. April. Frut.

Vſ Frutex ad ſepes viuas aptus. Baccae vino Gallico inditae idem fragrantiſſimum reddunt ſapidiſſimumque. Radicem contra calculos renales HEVCHERVS primus commendauit. Fructus porro ſero autumno, poſt inceptum frigus nocturnum, rite matureſcunt. Si aeſtas calida anteceſſit, ſatis ſapidi fiunt. Lignum durum, tenax, dentibus pratorum variisque inſtrumentis aptum tornatores ſcrinia ii et adhibent. Cortex, quo pecora veſcuntur, cum alumine coctus rubrum, fructus immaturi cum vitriolo contra, nigrum exhibent conſtantem colorem.

D I G Y N I A.

236. CRATAEGVS. L. G. 678. Hagedorn. *Germ.* Beamtree, or Wild Service-Tree. *Angl.* Aliſier. *Gall.*

torminalis 659. * *Crataegus* foliis cordatis, ſeptangulis: locis infimis diuaricatis. LINN. Syſt. pag. 464. n. 2. LEYS. n. 419. SERT. Lipſ. n. 22. CRAM. t. 17. *Fl. Dan.* t. 798. JACQ. Flor. Auſtr. V. 5. t. 443.

Mehlbeere; Adlers-Arls-Darmbeere; Elzbeeren; Elritzen-Atlasbeeren; Eſchröſel; wilder Sperberbaum. Germ *Wild Service tree; Maple-leaved Service.* Angl. *Aliſier des bois, ou à feuilles decoupées; Sorbier Torminale; Tormigné; Aubépine; Sorbier.* Gall.

In

In nemoribus et ſepibus frequens. Fl. Maio.

Vſ. Baccae paſſim eduntur.

660. *Crataegus* foliis obtuſis ſubtrifidis, ſerratis. LINN. Syſt. p. 464. n. 9. BOEHM. n. 404. SERT. Lipſ. n. 24. BLACKW. t. 149. CRAM. t. 33. *Fl. Dan.* t. 634. JACQ. Flor. Auſtr. V. 3. t. 292. f. 2. KERN. B. II. pag. 111. f. 98. Oxyacantha

Pharm. *Oxyacanthae* ſ. *Spinae albae* Folia, Flores, Baccae.

Weisdorn; *gemeiner Hagedorn*; *Hage-* ſ. *Hundsdorn; Chriſtdorn*; *Mehldorn; Mehlhoſen*; *Mehlfaßgen; Mehlbaum; Mehlbeere*; *Mehlplatten; Mehlfeiſtchen*; *Möllerbrod*; *unſer lieben Frauenbirnlein*; *Hageäpfel*, Germ. *Common White-Thorn, or Hawthorn.* Angl. *Epine blanche; Noble Epine*, *ou Aubépine des haies.* Gall.

In ſepibus et dumetis pluribus, *in der Allee, hinter den Straſſenhäuſern*; etiam in ſyluis, *im Roſenthale*, *im Sommerfelder-Macherſchen-Univerſitätsholze*, *in der Kämmerei bei Nauendorf* frequens. Flor. Maio. Frut.

Vſ. Frutex ſepibus vtiliſſimus etc. Lignum ad rotas molendinarias, manubria malleorum aptum. Baccae auibus pabulum et diarrhoeae reſiſtentes. In Heluetia ex iis potus, cereuiſiae aemulans, praeparatur. Pauperes baccas crudas edunt in Germania.

TRIGYNIA.

237. SORBVS. L. G. 679. Speierling; Quitſchbeerbaum. *Germ.* Quicken, or Service-Tree. *Angl.* Sorbier. *Gall.*

661. *Sorbus* foliis pinnatis vtrinque glabris. LINN. Syſt. p. 465. BOEHM. n. 405. SERT. Lipſ. n. 93. BLACKW. t. 173. CRAM. t. 18. aucuparia.

Pharm. *Sorbi Aucupariae* Baccae.

Vogelſpeierling; *Vogelbeerbaum*; *Abreſche; Ebereſche*; *Quitſchern*; *Quitſchbeerenbaum*; *Ebereſchbaum; Ebſchen*; *wilder Sperberbaum*; *Arſchröſel*; *Areſſel.* Germ. *Quicken-Tree*; *Quickbeam*; *Roan-Tree*;

Mountain Aſh. Angl. *Sorbier ſauvage, ou Sorbier des chaſſeurs, ou des Oiſeleurs, ou Cochêne, Cornier, Corettier, Sourbier; Sormier, Harlaſſier, Branſis* Gall.

In ſyluis areisque, paſſim quoque *in der Allee* et hortis priuatis; *im Lehrſchen, Winkleriſchen* et *Trieriſchen Garten. etc.* Fl. Mai. Iun. Arbor.

Vſ. Baccis gallinae, turdi, paſſeres aliaeque aues veſcuntur, dehinc pro laqueariis aucupum inſeruiunt. Folia pecoribus pabulum. Lignum menſis fabrificandis, radiis rotarum, temonibus, manubriis fiſtularum tabacinarum, valde aptum. Nodoſi baculi ex hocce ligno a ruſticis arte parantur. Radix pro manubriis cultrorum, cochlearibus etc. Succus baccarum purgans. Baccae colligi debent ante frigus inceptum et bene ſiccari. Homines ſuperſtitionis pleni incantari ſibi imaginantes, e ramis flectunt coronam eamque infigunt parte veneficio tacta; qua ratione melius iis eſſe factum putant.

PENTAGYNIA.

a) *Floribus completis; calycibus ſuperis.*

238. MESPILVS. L. G. 681. Miſpeln. *Germ.* Medlar-Tree. *Angl.* Neflier. *Gall.*

Pyracantha. 662. * *Meſpilus* ſpinoſa, foliis lanceolato-ouatis, crenatis, calycibus fructus obtuſis. LINN. Syſt. p. 466. n. 1. DV ROI Harbk. I. p. 413. SERT. Lipſ. n. 57.

Oxyacantha Dioſcoridis ſ. Spina acuta, pyrifolio. C. B. P. p. 454.

Der immergrünende Dorn. Germ. *Evergreen Thorn, or Pyracantha.* Angl. *Neſflier Buiſſon ardent.* Gall.

In dumetis, ſed raro v. c. in Inſula ante Hortum ad *Groſszwölkau* et in Serto nunc plantata copioſe ad collem *wo man zur Hintergaſſe geht* et in hortis ſuburbanis frequens. Fl. Iun. Iul. Frutex.

germanica. 663. *Meſpilus* inermis, foliis lanceolatis ſubtus tomentoſis, floribus ſolitariis, ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 466. BOEHM. n. 416. SERT. Lipſ. n. 58. BLACKW. t. 154.

Pharm.

Pharm. *Meſpili* Fructus, Semina.

Gemeiner Miſpelbaum; Meſpeln ſ. *Heſpeleinbaum.* Germ. *Common, or Dutch Medlar.* Angl. *Neſlier commun des bois.* Gall.

In ſyluis et fruticetis, *auf dem Gickerlingsberge* et in multis hortis frequens. Fl. Maio. Arbor.

Vſ. Folia et racemi coriis parandis apta. GLED. Fructus, quamdiu arboribus inſidet, ſemper immaturus, qui de re decerptus collocatur ſuper ſtramenta ad maturandum. In Gallia fructus Saccharo condiuntur et addito butyro, cum vino ſaccharoque friguntur.

664. * *Meſpilus* inermis, foliis ouatis, integerrimis: ſubtus tomentoſis. LINN. Syſt. p. 466. n. 8. DV ROI Harbk I. p. 420. SERT. Lipſ. n. 59. *Fl. Dan.* t. 112. CRANZ. t. 2. f. 1. Cotoneaſter.

Chamae Meſpilus cordi. C. B. P. p. 452.

Zwergmiſtelbaum mit dunkelrother Frucht; wilde Quitten; Bergquitten. Germ. *Dwarf Quince; Baſtard Quince-Tree.* Angl. *Nefflier de Gesner.* Gall.

In montibus et locis rupeſtribus *bei Pforte* Cel. D. *Ludwig* ante paucos annos inuenit et ego quoque *bei Pforte auf dem Knabenberge* et in muris Scholam munientibus vidi; porro quoque in Inſula ante Hortum *Wölkauienſem*, in Serto et plurimis hortis ſuburbanis. Flor. Maio et Iunio. Baccae rubrae maturae Autumno.

Obſ. Saepius modo 3 ſtylos et 3—4 ſemina numeraui.

239. PYRVS. L. G. 682. Birn- et Apfelbaum. *Germ.* Pear, or Apple. *Angl.* Poirier, ou Pommier.

665. *Pyrus* foliis oblongo-ouatis laeuibus, laeuiter dentatis; floribus vmbelliferis: fructu breuiter pedunculato. WILD. n. 4 7. Pyraſter.

Pyrus ſylueſtris. C. B. P. p. 439. DVHAM Arbor. T. I Pl. 4.

Pyraſter; wilder Birnbaum; Feld-Holzbirnen; Waldbirnen; Saubirnen; Knötelbaum; Höltgen; Huzeln.

zeln. Germ. *Wild Pear Tree.* Angl. *Poirier ſauvage.* Gall.

In ſyluis, *im Roſenthale, im Univerſitätsholze* aliisque et in aruorum marginibus paſſim; porro ad ſepes hortorum ruſticanorum, *im Zſchocherſchen Holze, in der Kämmerei etc.* Fl. April. Maio. Arbor.

Vſ. Flores praecipuum apibus pabulum. Fructibus ſues bene ſaginantur. Lignum tenax, durius quam ſequens et inſtrumentis opificum conficiendis valde aptum. Caeterum *Pyrus Pyraſter* eſt omnium ſatiuarum mater: Potum ex his fructibus praeparatum miſerrimum vocat *Hallerus.*

communis. 666. *Pyrus* foliis ſerratis, laeuibus; pedunculis corymboſis. LINN. Syſt. p. 466. BOEHM. n. 417. BLACKW. t. 453.

Gemeiner Birnbaum. Germ. *Cultivated Pear-Tree.* Angl. *Poirier cultivé.* Gall.

In hortis, ambulacris circa pagos et in pagis ipſis valde frequens. Omnes varietates, quarum 80 recenſet MILLERVS in ſuo Dictionario magis ad horticulturam pertinent, quapropter illas huc commemorare mitto.

Vſ. Eduntur Pyri fructus maturi crudi aut cocti. Si enim ex arbore decerpuntur ſalubriores, quam ſi diu conſervantur. Vſus culinaris notiſſimus.

malus ſylueſtris. 667. *Pyrus* foliis acuminatis, ſubtus hirſutis, pedunculis vmbelliferis ſubſeſſilibus. — BLACKW. t. 178. CRAM. t. 19.

Malus ſylueſtris. C. B. P. p. 433.

Wilder Apfelbaum; Wald ſ. *Holzapfel; Sauapfel.* Germ. *Crab Tree, or Wilding Apple.* Angl. *Pommier ſauvage.* Gall.

In ſyluis, *im Roſenthale,* nunc etiam paſſim *in der Allee vor dem grimmiſchen Thore.* Flor. cum priori.

Vſ. Haec arbor proxime poſt Crataegum quoad duritiem ligni ad rotas molendinarias valde idonea. Flores egregium apibus pabulum. Fructus ſuibus.

Malus. 668. *Pyrus* foliis ſerratis, vmbellis ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 466. n. 3. BOEHM. n. 418.

Pyrus

Pyrus foliis ſerratis, pomis baſi concauis. LINN. Fl Suec. 16.. n. 432.

Var. α) Malus ſatiua, fructu ſubrotundo, viridi ferrugineo. Tourn. Inſt p. 625. α) praſomila

β) Malus pomis redolentibus, acido-dulcibus. Schwenk. Sileſ. p. 303. β) Borsdorferiana.

Pharm. α) *Poma Renetium.* β) *Poma Borsdorferiana.*

Zahmer Apfelbaum; *Gartenapfelbaum*; *gemeiner Kochapfel* Germ. *Common Apple Tree*; α) *French Rennet*; β) *Borsdorferian Apple-Tree.* Angl. *Pommier cultivé*; α) *Reinette franche*; β) *Pomme de Borsdorf.* Gall.

Hae et permultae aliae varietates, quas praeteream, in hortis noſtratibus et praeprimis var. β. in pago *Borsdorf* dicto, coluntur, et apud nos in deliciis prae aliis habentur. Poma huius varietatis matureſcunt autumni initio. Poma autem reliquarum ratione qualitatis, ſaporis, coloris et pro diuerſis maturatationis temporibus in infinitum variant.

Vſ. In culinis valde vulgaria ſunt omnium poma varietatum et eduntur aut cocta, aut aſſata, vel quoque frequentius cruda. Gelatina ex pomis decorticatis et probe enucleatis praeparatur coctione cum aqua pura in pultem redactis, tum expreſſione ſucci, addito Saccharo. Syrupus inprimis pomorum Bordorferianorum pergratus in tuſſi laudatur. E pomis maxime auſteris modo maturatis, Spiritus extrahitur pariter, ac vini ſpecies conficitur, quam *Vinum Pomaceum* (i. e. *Cidre*) appellare ſolemus. Poma cruda, ſub ſera veſpera comeſta, multum ad euphoriam conferunt, facillime digeruntur, aluum leniter laxant, ſcorbuto reſiſtunt et immo quoque, vt refertur, calculorum geneſin retinere poſſunt.

669. *Pyrus* foliis integerrimis, floribus ſolitariis. LINN. Syſt. p. 467. n. 6. BOEHM. n. 419. JACQ. Fl. Auſtr. V. 4. t. 342. Cydonia.

Var. α) Cydonia foliis oblongo-ouatis, ſubtus tomentoſis; pomis oblongis baſi productis. MILL. I. BLACKW. t. 137. α) oblonga.

β) maliformis. Var. β). Cydonia foliis ouatis ſubtus tomentoſis, pomis rotundioribus. MILL. 2. DVHAM Arbr. et Arbuſt. T. I Pl. 73.

Pharm. *Cydoniae* Fructus, Succus, Cortex, Semina.

Gemeiner Quittenbaum; α) *Quittenbirne*; *Birnquitte*; β) *Aepfelquitte.* Germ. *Quince Tree*; α) *Pear Quince*; β) *Apple Quince.* Angl. *Coignaſſier ou Coignier commun*; α) *Coignaſſier oblong, ou Femelle*; *Coudounier*; β) *Coignaſſier mêle, ou pomme.* Gall.

In ſepibus dumetisque paſſim; in hortis autem frequentius. Fl. Mai. Arbor humilis. Poma Octobre matura.

Vſ Poma in culinis vſitatiſſima et vel coquuntur, vel aromatibus condiuntur. Gelatina ſ. miua e ſucco, vti e ponis vulgaribus, paratur. Poma var. β. coctione colore magis rubro gaudent et ad condimenta aptiora.

b) *Floribus completis; calycibus inferis.*

240. SPIRAEA. L. G. 686. Spierſtaude. *Germ.* Spiraea. *Angl.* Spairelle. *Gall.*

* *Fruticoſae.*

ſalicifolia. 670. * *Spiraea* foliis lanceolatis, obtuſis, ſerratis, nudis, floribus racemoſis. LINN. Syſt pag. 471. n. 2. SERT. Lipſ n. 94. KERN. B. II. p. 94. t. 155. DVHAM. Arb. T. II Pl. 74.

Weidenblättrige Spierſtaude. Germ. *Willow-leaved Spiraea* Angl.

In hortis multis, praecipue in horto *Boſiano* nunc ſponte creſcit, in aliis, nempe horto *Lehriano*, *Winklerianо* et *Trieriano*, *etc* et ad foſſiculas *bei der erſten Wachsbleiche* prope hortum *Pfaffendorf gegen über*; et in Inſula ante hortum *Woelkauienſem*; paſſim in *Serto* plantata. Fl. Iun. Frutex.

alba. 671. * *Spiraea* foliis lanceolatis acutis, apice ſerratis, floribus duplicato-racemoſis. DV ROI Harbk. II. pag. 430. SERT. Lipſ. n. 95.

Weiß-

Weiſsblühende Spierſtaude. Germ. *Whithe Flowering Spiraea.* Angl. *Spirée à Fleur blanche.* Gall.

Habitat proprie in America ſeptentrionali: ſed paſſim in dumetis noſtratibus, e. g. in Inſula iuxta Hortum ad *Groſswölkau* reperitur: porro in Serto copioſe nunc cultus frutex et in omnibus hortis ſplendidis ſuburbanis etc. Flor. Iulio in Septembrem vsque.

Obſ. Differt a priori, foliis magis longioribus, verſus apicem paullo latioribus, longe petiolatis, rarius dentatis, laete viridibus. Racemus laxus: Petala alba. Hic frutex ob pulchros flores et folia pulchre laete viridia ornat fruticeta et ambulacra.

672. * *Spiraea* foliis lobatis, ſerratis: corymbis terminalibus. LINN. Syſt. p. 472. n. 11. DV ROI Harbk. II. p. 436. SERT. Lipſ. n. 97. Opulifolia.

Spiraea Opuli folio. Tourn. Inſt. 618.

Spierſtaude mit Wachholderblättern. Germ. *Gelder-Roſe-leaved Spiraea, or Nine Bark.* Angl. *Bois à ſept écorces.* Gall.

In Virginia et Canada habitat. Apud nos quoque in dumetis v. c. in Inſula ante pagum *Groſswölkau* et ad *Stötteritz* poſt hortum *Weiſianum*; in *Serto* et multis hortis haud infrequens. Flor. Maio et Iunio.

Hyemes facile perfert noſtrates et in omni ſolo creſcit. Flores inodori corymbum formantes. Petala albida. Stamina pallida. Antherae rubellae.

** *Herbaceae.*

673. *Spiraea* foliis interrupte pinnatis: foliolis lineari-lanceolatis, interrupte ſerratis, glaberrimis; floribus cymoſis. LINN. Syſt. p. 472. n. 14. BOEHM. n. 542. BLACKW. t. 467. *Fl. Dan.* t. 635. Filipendula.

Pharm. *Filipendulae* ſ. *Saxifragae rubrae* Radix, Herba.

Erdeicheln; *Tropfwurz*; *Weinblume*; *Haarſträng*; *Wildgarben; rother Steinbrech.*] Germ. *Dropwort.* Angl. *Filipendule.* Gall.

In

In pratis montoſis, *auf dem Gickerlingsberge, auf den Wieſen hinter · unndorf, und bei Rückmarsdorf, auf dem Behomot bei Kriphäne*, poſt *Taucham unten am Minneberge etc.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Herbam reſpuunt equi *Mattuſch.* Radices tuberoſae ſiccatae et in farinam contuſae, panem vicarium praebent eſulentum. Radices ſues in deliciis habent; ſed prata deprauant, qua de re eradicandae. Si flores in lacte elixantur, grato ſapore lac imbuunt.

Vlmaria. 674. *Spiraea* foliis interrupte pinnatis: foliolis ouatis, biſerratis, ſubtus canis, floribus cymoſis. LINN. Syſt. pag. 472. n. 15. BOEHM. n. 421. BLACKW. tab. 465. *Fl. Dan.* t. 547.

Pharm. *Caprinae* ſ. *Vlmariae* Radix, Herba.

Iohannis- ſ. *Geiswedel*; *Geisbart*; *Schwulſtkraut*; *Mâdeſüß*; *Mäl* ſ. *Mätkraut*; *Wieſenkönigınn*; *Krampfkraut*; *Wurmkraut* Germ. *Queen of the Meadows; Meadow Sweet.* Angl. *Ormiére, ou Reine des près. Petite barbe de Chevre*; *Vignette.* Gall.

In pratis humidis, *um Eutritſch* et *Schönfeld*, in dumetis fere omnibus *hinter dem Brandvorwerke nach Zſchocher, im Zſchocherſchen Holze, im Roſenthale* ſcilicet *hinter der Funkenburger Wieſe*; in dumetis ibidem inter haec prata et verſus Lateritia et alibi frequens. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Sub feriis ruſticorum pauimento inſternitur, vt aërem purificet gratumque excitet odorem. LINN. Herba tinctoria. Capri auide herbam deuorant, equi et pecora contra fugiunt.

POLYGYNIA.

241. ROSA. L. G 687. Roſe. *Germ.* Briar or Roſe-Tree. *Angl.* Roſier. *Gall.*

* *Germinibus ſubgloboſis.*

Eglanteria. 675. * *Roſa* calycibus ſemipinnatis: germinibus globoſis, glabris: pedunculis petiolisque hiſpidis glanduloſis caule aculeis ſparſis curuis: foliolis ſubrotundis ſerraturis glanduloſis. DV ROI Harbk. II. p. 337.

Roſa

Roſa Eglanteria germinibus globoſis pedunculisque glabris, caule aculeis ſparſis, rectis, petiolis ſcabris, foliolis acutis. LINN. Syſt. p. 472. n. 1.

Roſa ſylueſtris foliis odoratis. C. B. P. pag. 483.

Weinroſe; *wohlriechende Roſe.* Germ. *Common Sweet Briar.* Angl. *Roſier Eglantier.* Gall.

In ſepibus hortorum ruſticanorum, et in dumetis, ſed rarius: in hortis autem ſuburbanis intra frutices arboresque exoticas valde frequens; in *Serto* paſſim. Fl. Iun. et Iul. Frut.

Obſ. Folia 5 paſſim quoque 7 foliolis conſtantia, ſuborbiculato-ouata, dentata, glabra, ſubtus lanugine rubella obtecta. *Petioli* pilis et globulis glanduloſis inſtructi. *Pedunculi* hiſpidi. *Calycis* ſegmenta ſecundum petalorum longitudinem ſaepe integra et margine lanugine albida obſeſſa. *Cor.* Petala parua, emarginata, albido-carnoſa (nec flaua), et bene ſuaueolentia. Fructus globoſus, paſſim quoque piloſus, et ſi maturus tunc nigro imbuitur colore. Folia et Petala huius odorem ſpargunt ſuauiſſimum. Saepius vero frutex falſe confuſus eſt cum *Roſa lutea.* MILL.

676 * *Roſa* germinibus ſubgloboſis aculeatisque, aculeis recuruis, foliis ſubtus rubiginoſis. LINN. Syſt. p. 473. n. 2. JACQ. Fl. Auſtr. V. 1. t. 50. rubiginoſa.

Roſa ſpinis aduncis, foliis ſubtus rubiginoſis. HALL. Flor. 1103.

Roſtfarbige Roſe. Germ. *Eglantine, or Sweet Briar.* Angl. *Roſier rouillé.* Gall.

Ad ſepes et in dumetis paſſim: porro in Horto *Boſiano oben bei dem Gewächshauſe* ſub arboribus et in perplurimis hortis ſuburbanis. Fl. Exeunte Maio et Iunio.

Obſ. Rami aculeis longis ſparſis obſeſſi. Folia e 7 foliolis ouatis, acuminatis, ſerratis, compoſita. Petioli aculeis minutiſſimis reflexis obtecti. Flores ex aurantio purpurei odorem cimicum fere ſimilem exhalant, folia contra pergratum.

677.

lutea. 677. * *Roſa* calycibus ſemipinnatis: germinibus globoſis pedunculisque glabris, foliolis ouatis, glabris, ſerratis, ſerraturis petiolisque villoſis glanduloſis: caule aculeato. DV ROI Harbk. II. p. 344.

Roſa lutea ſimplex. C. B. P. p. 483.

Var. β) Roſa lutea multiplex. C. B. P. l. c.

Die gelbe einfache Roſe. β) *Die gelbe gefüllte Roſe.* Germ. *Single yellow Roſe.* β) *Double yellow Roſe.* Angl. *Roſier à fleur jaun ſimple* et var. *double.*

In ſepibus dumetisque ſparſim: in horto *Boſiano* in iisdem locis cum priori et in horto *Lehriano*, *Winkleriano*, *Trieriano etc.* frequens. Fl. Iun.

Obſ. Radix, vt in priori repens. Rami aculeis copioſis rufis obſeſſi. Folia e 5—7 foliolis conſtantia.

cinnamomea 678. * *Roſa* calycibus integris: germinibus globoſis pedunculisque glabris, caule aculeis ſtipularibus, petiolis ſubinermibus. LINN. Syſt. p. 473. n. 3.

Roſa odore cinnamomi. C. B. P. p. 483.

Zimmtroſe. Germ. *Cinnamon Roſe.* Angl. *Roſier à odeur de cannelu.* Gall.

In Europa auſtrali proprie creſcit: apud nos autem in ſepibus paſſim et copioſe in hortis perplurimis. Fl. Maio. Frut.

Obſ. Folia communiter 7 foliolis ſupra glabris, ſubtus tomentoſis, conſtantia. Corolla ſimplex, ſaepius luxurians, purpurea, odore cinnamomeo.

ſpinoſiſſima. 679. *Roſa* calycibus integris: germinibus globoſis glabris: pedunculis hiſpidis: caule petiolis aculeatiſſimis: foliolis lanceolato-ouatis, ſerratis glabris. DV ROI Harbk. II. p. 339.

Roſa ſpinoſiſſima germinibus globoſis, glabris, pedunculis hiſpidis, caule petiolisque aculeatiſſimis. LINN. Syſt. p. 473. n. 6. BOEHM. n. 471. *Fl. Dan.* t. 398.

Erd-Feld-Haber-ſtachlichte Roſe; Marterdorn. Germ. *Dwarf or White Scoth Roſe; Burnet-leaved Roſe.* Angl. *Roſier très-épineux.* Gall.

Ad agrorum terminos, in dumetis ſepibusque, ad *Templum St. Theclae* et in hortis plurimis. Fl. Iun. et Iul. Frut.

Obſ.

Obſ. Frut. erectus humilis, bipedalis altior, ſpinis latis validis armatus, inter quas ſpinulae minores molles flexileſque confertim poſitae ſunt. Rami alterni diuergentes ſpinulis mollibus, flexibilibus, denſiſſimis obſeſſi. Folia pinnata: foliolis 7—9 paruis, fere ſuborbiculatis, ſubſeſſilibus, impari petiolato, ſerratis, laete viridibus, glabris. *Stipulae* foliorum margine pilis capitatis ciliatae. Segmenta *Calycis* 5, lanceolata, acuminata, integerrima. *Cor.* 5— petala: Petalis ſubrotundis obtuſis, integerrimis vel apice leuiſſime emarginatis, albidis, odoratis. *Bacca* ſubgloboſa, glabra, ſemina plurima continet et maturitatis tempore nigra euadit.

680. * *Roſa* calycibus ſemipinnatis: germinibus globoſis pedunculisque hiſpidis, caule petiolisque aculeatis: foliolis ouatis tomentoſis. DV ROI Harbk. II. pag. 341. villoſa.

Roſa villoſa germinibus globoſis, aculeatis, pedunculis hiſpidis, caule aculeis ſpinoſis, petiolis aculeatis, foliis tomentoſis. LINN. Syſt. p. 474. n. 9. JAHN. n. 7.

Roſa ſylueſtris pomifera maior. C. B. P. pag. 484.

Groſse Hagenbuttenroſe: groſse ſ. wilde Haynbuttentragende Roſe; die rauchblättrige Roſe mit der groſsen Frucht. Germ. *Greater wild Apple-bearing Roſe.* Angl. *Roſier velu*; *Elegantier hériſſon*; *Grand Roſier à gros fruit epineux.* Gall.

In locis arenoſis elatioribusque *auf dem Gickerlingsberge* Cel. JAHNIVS reperit et quoque in vinetis dictis poſt *Taucham* paſſim alibique et in plurimis hortis. Flor. Iun. Frutex.

Obſ. Cal. Sigmenta 2 ouata integra, 3 ſemipinnata, ſubtus pilis breuibus eminentibus hiſpida. *Cor.* 5— petala: Petalis ex orbiculato-cordatis, obtuſis apice emarginatis, laete rubris. *Pedunculi* pollicem longi, hiſpidi e ramorum apice ſolitarii, aut duo coniunctim iuxta ſe in vicem prodeuntes, ſinguli vniflori. *Styl.* vix vllus; ſtigm. capitatum, fuſcum. Bacca ouata, punctulis ſparſis eminentibus ſcabriuſculae vel glabrae. *Fol.* alterna pinnata ſeptena, ſumma fioralia ternata;

ternata; pinnis oppoſitis ſeſſilibus, ouatis, acutiusculis, acute dentatis, vtrinque mollibus, pallide viridibus. Frutex et rami ſpinis ſatis validis acutiſſimis obſeſſi. Flores ante euolutionem extus rubelli.

prouincialis. 681. * *Roſa* calycibus ſemipinnatis, germinibus globoſis; pedunculis petiolisque hiſpidis: foliis ouato-acuminatis ſubtus villoſis, ſerraturis glanduloſis. DV ROI Harbk. II. p. 349.

Roſa purpurea. C. B. P. p. 484.

Var. α) Roſa prouincialis maior flore pleno ruberrimo. HORT. Angl. t. 18. BLACKW. t. 78.

β) Roſa baſilica ex albido colore et rubello variegata. DVHAM. Arb. 12. MILL. Pl Tab. 221. 2.

Provinzroſe; *Knopf-* ſ. *Kohlroſe* α) *gefüllte Provinzroſe*; β) *roth und weiſsgeſtreifte Roſe*; *bunte Roſe*; *Tag- und Nachtroſe*. Germ. *Provence Roſe*: *Cabbage Roſe*; α) *Provence double Roſe*; β) *Yerk and Lancaſter Roſe*. Angl. *Roſier de Provence*; β) *Roſier à fleur mi-partie de rouge et de blanc*. Gall.

In ſepibus et dumetis paſſim et frequentius in hortis cum varietatibus. Fl. Iunio.

Frutex 3—4—pedalis, ramis facile propagatur. *Folia* 5—enis foliolis craſſis, acute ouatis, conſtantia, ſupra laete viridibus et glabris, ſubtus vero venis fortioribus et villoſis inſtructa. Petioli pedunculique aculeis minutiſſimis armati. *Cal.* Segmenta modo integerrima, modo laciniis plurimibus exciſa. *Cor.* ſimplex laete viridis et magna: plena magis laete rubra et parua. *Cor.* vero petalis variegata ſemiplena, ſed maior, quam Cor. ſimplex. Inſuper Flores omnes odorem fortem et bene ſuaueolentem ſpargunt.

ſemperuirens. 682. * *Roſa* germinibus globoſis pedunculisque hiſpidis: caule petiolisque aculeatis: foliolis lanceolatis ſubcarnoſis perennantibus. DV ROI Harbk. II. pag. 358.

Roſa ſemperuirens germinibus globoſis pedunculisque hiſpidis, caule petiolisque aculeatis, floribus ſubumbellatis. LINN. Syſt. p. 474. n. 11.

Roſa moſchata ſemperuirens. C. B. P. p. 482. DILL. Elth. Tab. 245. f. 317.

Immer-

Immergrüne Roſe. Germ. *Ever-green Muſk Roſe.* Angl. *Roſier toujour verd, ou à fleur musquée.* Gall.

In hortis plurimis vulgaris et paſſim ad ſepes hortorum. Fl. Iun. et Iulio.

Obſ. Radix valde repens. Rami procumbentes. Folia e 5.—7 foliolis acute oblongis, dentatis, obſcure viridibus, compoſita. Odor florum pergratus.

** *Germinibus ouatis.*

683. * *Roſa* calycibus ſemipinnatis: germinibus ouatis pedunculisque hiſpidis: caule hiſpido aculeato: petiolis glanduloſis, foliolis ouatis ſerratis, ſubtus piloſis. DV ROI Harbk II. p. 367. centifolia.

Roſa centifolia germinibus ouatis pedunculisque hiſpidis, caule hiſpido, aculeato, petiolis inermibus. LINN. Syſt. p. 474. n. 11.

Roſa mutiplex media. C. B. P. p. 482.

Zentifolienroſe; hundertblättrige Roſe; roth gefüllte wohlriechende Roſe. Germ. *Dutch hundred-leaved Roſe.* Angl. *Roſier de Provins, ou à cent feuilles.* Gall.

In hortis fere omnibus et dumetis vulgaris. Flor. Iunio.

Obſ. Frutex 3—4— pedalis. Folia 3—5— nata: foliolis maioribus, quam in antecedentibus, ouatis, duplicato-dentatis; ſupra laete viridibus et venoſo-rugoſis, ſubtus ex viridi pubeſcentibus, venulis et pilis notatis. Denticuli foliorum ex fuſco-virideſcentes. Petioli punctulis eminentibus rubris obſeſſi. Pedunculi hiſpidi et glandulis rubris notati. Flores pallido-ſanguinei.

684. * *Roſa* calycibus ſemipinnatis: germinibus ouatis turgidis pedunculisque hiſpidis: caule petiolisque aculeatis: foliolis ouatis acuminatis, ſubtus ſubuilloſis. DV ROI Harbk. II. p. 370. Damaſcena.

Pharm. *Roſae Damaſcenae* Flores.

Damaſcener Roſe. Germ. *Damaſk Roſe.* Angl. *Roſier de Demaſce.* Gall.

In hortis vbique occurrit. Fl. Iunio.

Obſ. Folia 3 – 5 — nata: foliolis ouato-acuminatis, denticulatis, ſupra obſcure viridibus glabrisque, ſubtus autem pallidioribus et paulum tomentoſis. Fructus craſſe ouatus, aculeis rubris obſeſſus. *Cal* Segmenta pinnatifida, reflexa. Flores pergratum exhalantes odorem.

Vſ. Communiter condiuntur ſale culinari flores recenter ſiccati, vnde odor permanet. Aqua deſtillata Roſarum in adfectibus oculorum frequenter adhibetur.

Gallica. 685. * *Roſa* calycibus ſemipinnatis, germinibus ouatis pedunculisque hiſpidis: caule petiolisque hiſpido-aculeatis: foliolis ouatis, ſubtus villoſis. DV ROI Harbk. II. p. 363.

Roſa gallica germinibus ouatis pedunculisque hiſpidis: caule petiolisque hiſpido-aculeatis. LINN. Syſt. p. 474. n. 13. BLACKW. t. 82.

Roſa rubra multiplex. C. B. P. pag. 481. DVHAM. Arb. T. II. Pl. 55.

Pharm. *Roſae rubrae* Flores.

Eſſigroſe; rothe ſ. *Apotheckerroſe; Zuckerroſe; Sammetroſe.* Germ. *Gallican, or Red Roſe.* Angl. *Roſier de France.* Gall.

In hortis vbique. Fl. Iunio.

Obſ. Folia e 3 — 7 foliolis ouatis, profundius dentatis, ſubtus tomentoſis venoſisque; ſupra contra laete viridibus et glabris. *Calycis* ſegmenta 3 modo pinnatim laciniata; omnia autem expanſa, concaua et margine lanuginoſo ornata. Bacca ouata pilis fuſcis hiſpidis cincta. Flores ex pallido rubri odorem gratum habent.

canina. 686. *Roſa* calycibus ſemipinnatis villoſis: germinibus ouatis pedunculisque glabris: petiolis ſubhiſpidis: foliolis ouatis mucronatis. DV ROI Harbk. II. pag. 359.

Roſa canina germinibus ouatis pedunculisque glabris, caule petiolisque aculeatis. LINN. Syſt. p. 474. n. 16. BOEHM. n. 450. BLACKW. t. 8. CRAM. tab. 36. *Fl. Dan.* t. 535.

Pharm.

Pharm. *Roſae ſylueſtris* Flores.
Cynosbati Fructus, Semina.
Bedeguar Fungus.

Hunds-Heckroſe; *gemeine wilde Roſe*; *Feldroſe*; *Horn-Dorn Zaunroſe*; *Hagedornroſe*; *Roſendorn*; *Hagebutten*; *Hanebutten*; *Haynbutten*, *Hanchötgen*; *Hainhocken*; *Wiegenſtrauch*; *Wiepen*, *Hundlöſsgen*; *Arſchkiezeln*; *Arſchkratzeln*; *Schlafkunz*; *Schlafkauz*. Germ. *Common wild Briar*; *Dog's Roſe*; *Hep-tree*, *or Hep-buſh*. Angl. *Roſier canin*; *Eglantier ſauvage*; *Gratecul ou Chinorrodon*. Gall.

In ſepibus et dumetis, *bei dem Pulverthurme*, ad ſepes *bei dem faulen Anger nicht weit von dem Täubchen etc.* ad viam publicam verſus *Eutritſch*; poſt *Taucham* et ibidem in vineis frequens; porro in plurimis hortis ruſticanis etc. Flor. Maio et Iunio.

Obſ. *Frutex* magnus, craſſus, ſpinis validis aduncis obſeſſus. *Fol.* alterne pinnata; pinnis 5—7 oppoſitis ſubſeſſilibus, impari coſtam terminante, omnibus caeterum ouato-acuminatis, acute dentatis, ſuperne laete-inferne pallide viridibus, glabris. *Stipulae* ſagittatae, glabrae, ciliatae. *Calyc.* ſegmenta lanceolata, 2 integra, 3 ſemipinnata, e ramorum apice ſolitarii. Bacca ouata, ſplendens, glabra, maturitate ex ſanguineo-purpurea, 18 pluraque ſemina includit.

Vſ. Baccae bene maturae, ſiccatae et probe exacinatae coquuntur in iuſculis palato gratis. Baccae additis paſſulis maioribus coctae, dein cum carne bubulina in patinis diſpoſitae, ſuauiſſimam exhibent panaceam ruricolis Luſatiae inferioris. Inſuper ex his baccis paratur decoctum aquoſum, ſaturatum, additis paſſulis, pruneolis et ſaccharo, quod, colatione inſtituta, menſis imponitur. Folia coriis parandis apta.

687. * *Roſa* germinibus ouatis glabris, pedunculis cauleque hiſpidis, petiolis inermibus, fructibus pendulis. LINN. Syſt. p. 474. n. 19. DV ROI Harbk. II. pag. 369. DILL. Hort. Elth. t. 245. f. 317. pendulina.

Die Roſe mit hängenden Früchten. Germ. *Long-fruited Roſe*. Angl. *Roſier à fruit pendant*. Gall.

In ſyluis ſuburbanis paſſim; in ſepibus, dumetis et hortis fere omnibus frequens. Fl. Exeunte Maio et Iunio.

Obſ. Frutex 5—7— pedalis, aculeis validioribus armatus. Petioli aculeis deſtituti. Pedunculi cum fructibus verſus terram nutant.

alba. 688. * *Roſa* calycibus ſemipinnatis, germinibus ouatis, glabris. pedunculis hiſpidis: caule petiolisque villoſis aculeatis: foliolis ouatis, ſubtus villoſis. DV ROI Harbk. II. p. 3?? BLACKW. t. 73.

Var. β) Roſa flore pleno.

Pharm. *Roſae Albae* Flores.

Weiſſe Roſe; β) weiſſe Roſe mit gefüllter Blume. Germ. *Common white Roſe; β) white Roſe white a double Flower.* Angl. *Roſier blanc; β) Roſier à fleur blanche double.* Gall.

In ſepibus, dumetis haud infrequens; in hortis autem fere omnibus circuli Lipſienſis valde vulgaris. Fl. Maio Iun.

Obſ. Folia e 5 foliolis minoribus, excepto ſupremo maiore reliquis, compoſita. Foliola ſunt ouata, profundius ſerrata, inferne venis eminentibus notata, lanugine albidiuſcula obducta, ſuperne contra valde obſcure viridia. Stipulae in apicem duplicem partitae, raro dentatae. *Calycis* ſegmenta reflexa, pinnatifida, pilis hiſpidis rubeſcentibus tecta. *Flos* pallidus, ſimplex, ſaepius plenus. *Bacca* ouata, glabra.

242. RVBVS. L. G. 688. Bromm-ſ. Himbeerſtrauch. *Germ.* Raſpberry or Bramble. *Angl.* Framboiſier. *Gall.*

* *Fruteſcentes.*

idaeus. 689. *Rubus* foliis quinato-pinnatis ternatisque, caule aculeato, petiolis canaliculatis. LINN. Syſt. pag. 475. BOEHM. n. 147.

Rubus foliis ternatis quinatisque costa plerumque inermi. fructu rubro, villoſo. CRANZ. Stirp. Auſtr. p. 81. BLACKW. t. 289. *Fl. Dan.* t. 788.

Pharm.

Pharm. *Rubi Idaei* Folia, Fructus.

Himbeerenſtrauch; Himbeere; Hombeere; Hohlbeere; Himmelbremen; Haarbeerſtrauch; rothe Brombeeren. Germ. *Common or Prikly, or Red Raſpberry-Buſh, or Hind berry.* Angl. *Ronce Framboiſiere; Framboiſier du Mont-Ida.* Gall.

In locis elatioribus, arenoſis, *im Univerſitâtsholze;* in dumetis et ad ſepes hortorum etc. frequens. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Baccae ſapidiſſimae vinum reddunt gratum, et vario modo condiuntur.

690. *Rubus* foliis ternatis ſubnudis: lateralibus bilobis, caule aculeato tereti. LINN. Syſt. p. 475. n. 7. BOEHM. n. 449. caeſius.

Pharm. *Rubi Caeſii* Baccae.

Bocksbeere; Ackerbeere; Fuchs-Tauben-Krazbeere; die kriechende blaue Brombeere; Ackerbrombeere; Ackerbremen. Germ. *Small Bramble, or Dewberry-buſh.* Angl. *Ronce rampante, ou bleuâtre.* Gall.

In agrorum limitibus, *in und hinter der Leimgrube, bei der Tabacksmühle, nach den Schanzen.* Flor. Iun. Perennis.

Obſ. Frutex nimis reptans agris maxime moleſtus et obnoxius.

Vſ. Baccae vinum reddunt ſapidiſſimum: crudae et conditae in deliciis habentur.

691. *Rubus* foliis quinato digitatis ternatisque, caule petiolisque aculeatis. LINN. Syſt. pag. 475. n. 8. BOEHM. n. 748. BLACKW. t. 45. fruticoſus.

Pharm. *Rubi Fruticoſi* Baccae.

Groſſe ſ. ſchwarze Bromm- ſ. Kratzbeere; Bremenſtrauch. Rahmbeeren Germ. *Common Bramble, or Blackberry-buſh.* Angl. *Ronce commune, ou noire; Mures de Renard; Cathrinette des Bois.* Gall.

In ſyluis, *im Univerſitätsholze, Gonnewitzer, Zſchocherſchen Holze etc.* et in nemoribus *im Roſenthale* et ad agrorum limites. Flor. Maio Iunio. Frut.

Vſ. Sepibus viuis aptus. Succus chartam coeruleo tingit colore. In nonnullis Galliae regionibus hoc ad vinum album rubro tingendum colore adhibetur.

 Car-

Carbones ex hoc ligno pulueri pyrio apti flammam celerem dant.

odoratus. 692.* *Rubus* foliis ſimplicibus (5— lobis inaequaliter ſerratis), caule inermi multifolio, multifloro. LINN. Syſt. p. 475. n. 10. DV ROI Harbk. II. p. 379. SERT. Lipſ. n. 89. MILL. 6. Tab. 223.

Wohlriechender Himmbeerſtrauch. Germ. *Virginian Flowering Raſpberry.* Angl. *Framboiſier à fleurs odorantes.* Gall.

Sponte naſcitur in Canada, Penſiluania et Virginia: apud nos paſſim in dumetis nunc occurrit, e. g. in Inſula prope hortum ad *Groſsweölkau*; in *Serto nicht weit von dem Weinnäpfchen* atque *unten am Graben* verſus Collegium rubrum et Ergaſtulum etc. denique in plurimis hortis. Fl. Iunio in Septembrem vsque.

** *Herbacei.*

ſaxatilis. 693. *Rubus* foliis ternatis, nudis, flagellis reptantibus, herbaceis. LINN. Syſt. p. 476. n. 17. SCHREB. Spicil. p. 33. n. [illegible]3. *Fl. Dan.* t. 134.

Felſen Brombeere; Steinbeere; *kriechende Brombeere; Brunitſchken.* Germ. *Stone Bramble.* Angl. *Ronce des roches.* Gall.

In ſyluis montoſis, ſterilibus, *im Oberholze*, porro *im Univerſitätsholze*, *nicht weit von dem Hauſe*, paſſim. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ Baccae a pueris leguntur comeduntur que et Ruſſi, qui has cum melle miſcent, fermentatione perfecta, ſpiritum accipiunt.

243. TORMENTILLA. L. G. 691. Blutwurz. *Germ.* Tormentil. *Angl.* Tormentille. *Gall.*

erecta. 694. *Tormentilla* caule erectiuſculo, foliis ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 479. BOEHM. n. 306. BLACKW. t. 445. *Fl. Dan.* t. 598.

Fragaria foliis quinatis, calyce octofido, flore tetrapetalo. CRANZ. Faſc. I. p. 80.

Pharm.

Pharm *Tormentillae* Radix, Herba.

Aufrechte Tormentill; Blut- ſ. *Ruhrkraut; Tormentillwurz; Rothwurz; Hüner-Birk-Nabelwurz; Heiz.* Germ. *Wild, or upright Tormentil.* Angl. *Tormentille.* Gall.

In pratis ſylvaticis, *im Roſenthale, bei Lindenau, in der Kämmerei, im Hegegraſe bei Kriphäne*, in pratis *bei Schadebach etc. im Bieniz*, in pratis *Schoenfeldicis.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Radix ſues ſaginat, porro coriis parandis apta, et a Lapponibus ad pigmentum rubrum radix maſticata adhibetur. LINN. Flor. Lapp. 113.

244. FRAGARIA. L. G. 689. Erdbeere. *Germ.* Strawberry. *Angl.* Fraiſier. *Gall.*

695. *Fragaria* flagellis reptantibus, foliis ternatis, fructu eduli. LINN. Syſt. pag. 476. BOEHM. n. 423. BLACKW. t. 77. veſca.

Var. α) *Fragaria* fructu albo.

β) *Fragaria* fructu rubro.

Pharm. *Fragariae* Herba, Fructus.

Wald- ſ. *gemeine Erdbeerpflanze; Knackerbeere; Erdbeerkraut; Walderdbeere; rothes Beſingkraut.* Germ. *Common Strawsberry.* Angl. *Fraiſier commun.* Gall.

In pratis, paſcuis nemoribusque, *in der Leimgrube, im Univerſitätsholze, im Bieniz* et alibi. Fl. Mai. Perennis.

Fragaria in hortis culta ſolo pingui baccas grandiores profert, minus vero ſapidas, acidiores. Baccae apud nos vſitatiſſimae in culinis. Eduntur crudae vel vino, aut lacte commixtae.

696. *Fragaria* caule decumbente, ramis floriferis, laxis. ſterilis. LINN. Syſt. p 476. n. 9.

Potentilla foliis ternatis, petalis albis, ſubrotundis. BOEHM. n. 429.

Uneßbare, unfruchtbare Erdbeere. Germ. *Barren Strawberry.* Angl. *Fraiſier ſterile.* Gall.

In iisdem locis cum priori reperitur.

Obſ. Flagellis haec deſtituta.

245. POTENTILLA. L. G. 690. Grünſing ſ. Fünfblatt. *Germ.* Cinquefoil. *Angl.* Quintefeuille. *Gall.*

* *Foliis pinnatis.*

Anſerina. 697. *Potentilla* foliis pinnatis, ſerratis, caule repente, pedunculis vnifloris. LINN. Syſt. p. 477. n. 2. BOEHM. n. 422. BLACKW. tab. 6. *Fl. Dan.* tab. 544. KERN. B. II. p. 95 t. 157.

Pharm. *Anſerinae* Radix, Herba.

Gänſerich; Gänſekraut; Gänſefutter; Gänſegarbe; Grünſing; Silberkraut; wilder Rheinfarrn. Germ. *Wild Tanſy, or Silver-weed Moorgraß.* Angl. *Argentine ſauvage.* Gall.

In paſcuis et ad vias vbique copioſe. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Haec prata reddit ſterilia. Radix ſaporis dulcis in nonnullis regionibus Paſtinacae ad inſtar comeditur.

ſupina. 698. *Potentilla* foliis pinnatis, caule dichotomo, decumbente. LINN. Syſt. pag. 477. n. 10. BOEHM. n. 431.

Zurückgebogener Grünſig. Germ *Supine Cinquefoil.* Angl.

In agris oleraceis et ad Gohlis. Flor. Iun. Perennis.

** *Foliis digitatis.*

recta. 699. *Potentilla* foliis ſeptenatis, lanceolatis, ferratis, vtrinque ſubpiloſis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 477. n. 10. BOEHM. n. 427. JAHN. n. 8. JACQ. Fl. Auſtr. V. 4. t. 383.

Gerader Gänſerich. Germ. *Yellow upright Cinquefoil.* Angl. *Potentille droite.* Gall.

In locis gramine veſtitis, *auf dem Gickerlingsberge.* Fl. Iun. Perennis.

700.

700. *Potentilla* foliis quinatis cuneiformibus et cuneiformiter inciſis, ſubtus tomentoſis: caule firmo, erecto. CRANZ. Faſc. II. pag. 73. n. 5. (ſub *Fragaria*). LINN. Syſt. p. 477. n. 17. BOEHM. n. 430. argentea.

Silberblättriger Grünſing; Silberkraut; aufrecht Fünffingerkraut; falſcher Gänſerich. Germ. *Silverry Cinquefoil.* Angl. *Potentille argentée.* Gall.

In ruderatis, collibus, locis arenoſis vbique frequens, etiam in muris limoſis haud infrequens. Fl. Mai. Iun. Perennis.

*** *Foliis pinnatifidis.*

701.* *Potentilla* foliis radicalibus quinatis acute ſerratis, retuſis, caulinis ternatis, caule declinato. LINN. Syſt. p. 478. n. 17. *Fl. Dan.* t. 114. verna.

Potentilla foliis quinatis, obtuſe in apice ſerratis, petalis cordatis. HALL. Helvet. Hiſt. II. pag. 48. n. 1110.

Fragaria foliis ternatis quinatisque ſubtus canis, caulinis ternatis. CRANZ. Faſc. I. pag. 74. Tab. 1. fig. 1.

Frühlings Potentille; kleines frühjähriges Fünffingerkraut; Bergfünffingerkraut. Germ. *Spring Cinquefoil.* Angl. *Potentille printaniere.* Gall.

In apricis *auf dem Gickerlingsberge, im Bieniz, dichte vor Markranſtädt*; in montoſis locis circa vrbem *Weiſſenfels etc.* Fl. ſub initio veris.

702. *Potentilla* petiolis et foliis quinatis, caule procumbente fere altioribus, flore albo. CRANZ. Faſc. II. p. 75. n. 10. (ſub *Fragaria*). alba.

Potentilla foliis quinatis apice conniuenti-ſerratis, caulibus filiformibus procumbentibus, receptaculis hirſutis. LINN. Syſt. p. 478. n. 21. BOEHM. n. 428. JACQ. Flor. Auſtr. V. 2. t. 115.

Weiſſer glatter Gänſerich. Germ. *White Cinquefoil.* Angl. *Potentille blanche.* Gall.

In ſyluis montoſis paſſim *im Bieniz.* Flor. Mai. Iun. Perennis.

reptans. 703. *Potentilla* foliis quinatis, caule repente, pedunculis vnifloris. LINN. Syſt. p. 479. n. 26. BOEHM. n. 426. BLACKW. t. 454.

Pharm. *Pentaphylli* ſ. *Quinquefolii* Radix, Herba.

Kriechendes Fünffingerkraut; Fünfblatt; Handblatt. Germ *Creping Cinquefoil, or Fire-leaved Graß.* Angl. *Quintefeuille.* Gall.

In locis arenoſis praeprimis *vor dem Windmühlenthore nach den Straſſenhäuſern zu* et in humidis vbique frequentiſſime, in muris quoque paſſim. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Planta vulneraria, adſtringens in Gargarismatibus.

246. GEVM. L. G. 692. Märzwurz ſ. Garaffel. *Germ.* Avens. *Angl.* Bendoîte. *Gall.*

vrbanum. 704. *Geum* floribus erectis, fructibus globoſis villoſis, ariſtis vncinatis, nudis, foliis lyratis. LINN. Syſt. p. 480. n. 2. BOEHM. n. 433. CRANZ. Faſc. II. pag. 69. BLACKW. t. 253. *Fl. Dan.* t. 672.

Pharm. *Caryophyllatae* Radix, Herba.

Nelkenwurzel; Nägleinwurzel; Benediktenkraut; Benediktenwurz; Märzwurz; Garaffel; Haſenauge; Ygelkraut; Sanamundenkraut. Germ. *Common Avens, or Herb-Bennet.* Angl. *Benoite, ou Cariophillée.* Gall.

In locis vmbroſis et humidis, in alneto ad *Schönfeld*, in dumetis *bei dem Geſundbrunnen*; in ſyluis, v. c. *im Roſenthale, Plagwitzer und Zſchocherſchen Holze*, et ad ſepes paſſim. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Pabulum bobus, capris, ouibus, equis, ſuibus gratum. Radix vino et cereuiſiae addita cariophylli odore ea imbuere et ab aceſcentia praeſeruare dicitur. Radix quoque nuper a Cel. BVCHHAVE laudata eſt in febribus intermittentibus, vt remedium febrifugum praeſtantiſſimum.

nutans. 705. *Geum* floribus nutantibus, fructu oblongo: ariſtis plumoſis tortis CRANZ. Faſc. II. p. 70. n. 5. BOEHM. n. 432. *Fl. Dan.* t. 727.

Geum riuale. LINN. Syſt. p. 480. n. 5.

Pharm.

Pharm. *Gei riualis* ſ. *paluſtris*, vel *Coryophyllatae aquaticae*; *Benedictae ſylueſtris* Herba.

Waſſerbenedictwurz; Bergbenediktenwurz; Waſſerwurzel; Wieſengaraffel. Germ. *Water Avens.* Angl. *Benoite aquatique.* Gall.

In locis paludoſis ſyluaticis, in alneto ad *Schönfeld*; in dumetis *hinter den Kohlgärten*; in ſyluis e. g. *im Meckerſchen, Conneweitzer, Zſchocherſcheu Holze;* et in nemoribus, *im Roſenthale, Sommerfelder Holze etc.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Hanc radicem ſaepe quoque curaſſe febres intermittentes, etiam protractas, nonnulli referunt in *Actis Academ. Scient. Stockh.* Vol. XVIII. pag. 118. ſeqq.

247. COMARVM. L. G. 664. Siebenfingerkraut. *Germ.* Comaret. *Gall.*

706. *Comarum* foliis pinnatis, petalis calyce minoribus. LINN. Syſt. p. 487. paluſtre.

Potentilla calyce colorato, petalis maiori. BOEHM. n. 425.

Siebenfingerkraut; purpurrothes Fünffingerkraut; Sumpfgänſekraut; Blutauge. Germ. Red *Marſh Cinquefoil.* Angl *Comaret ou Potentille rouge.* Gall.

In pratis vliginoſis et humidis ad margines alneti *nach Schönfeld;* ibidemque in ipſis pratis paſſim. Fl. Mai. Iun. Perennis.

CLAS-

Claſſis XIII.

POLYANDRIA

MONOGYNIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

a) *Flores ſimplices, completi, 4— petali.*

248. PAPAVER. L. G. 704. Mohn. *Germ.* Poppy. *Angl.* Pavot. *Gall.*

* *Capſulis hiſpidis.*

hybridum. 707. * *Papauer* capſulis ſubgloboſis, toroſis, hiſpidis, caule folioſo, multifloro. LINN. Syſt. p. 489.

Un chter l. *Baſtard Mohn.* Germ. *Round rough-headed Poppy.* Angl. *Pavot hibride.* Gall.

In agris inter ſegetes paſſim. Flor. Iun. Iul. Annuum.

Obſ Capſulae ouatae, torulis canaliculatae, ſetis incuruis rigidis, ſurſum ſpectantibus denſe armatae. Setae *caulinae* adpreſſae. Folia *caulina* ternato-pinnatifida.

Argemone. 708. *Papauer* capſulis clauatis, hiſpidis, caule folioſo, multifloro LINN. Syſt. p. 489. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 23 n 933. *Fl. Dan.* t. 867.

Keelenförmiger Mohn; *kleiner Mohn*; *Argemonröslein Sandmohn.* Germ. *Long rough-hea-ded Poppy.* Angl. *Pavot à maſſue.* Gall.

In

In agris inter ſegetes vulgare. Flor. Iun. Iul. Annuum.

Obſ. Folia hirſuta pinnata; pinnis profundius laciniatis. Caules pede altiores, pilis denſis minutiſſimisque tecti. Capſulae oblongae, pilis hiſpidis ſurſum ſpectantibus obſeſſae. Flores ex ſanguineo purpurei.

** *Capſulis glabris.*

709. *Papauer* capſulis glabris, globoſis, caule piloſo, multifloro, foliis pinnatifidis inciſis. LINN. Syſt. pag. 490. n. 5. BOEHM. n. 303. BLACKW. t. 2. Rhoeas.

Pharm. *Papaueris Erratici* ſ. *Rhoeadis* Herba, Flores.

Klapproſen; *Klatſchroſen*; *falſche Kornroſen*; *Flitſchroſen*; *rother Mohn*; *wilder Mohn*; *Schnallen* Germ. *Wild or Red-Field Poppy*. Angl. *Coquelicot des jardins; Pavot ſauvage, ou rouge*; *Confanons*. Gall.

In agris cultis praecipue arenoſis copioſiſſime. Fl. Iun. Iul. Annuum.

Obſ. Calyx 2—phyllus, hirſutus, mox deciduus. Petala 4, regularia, ſubrotunda, obtuſa, integra, purpurea, verſus baſin ſtriis nigris notata. *Caul.* erectus, teres, ex rubello-viridis, hiſpidus, pilis patentibus obſeſſus. *Fol* alterna, lanceolata, apice in ſpinulam paruam abeuntia, piloſa, pinnatifida, obtuſa, dentata. Pedunculi longi, hiſpidi, 1—flori. *Styl.* 3. *Stigma* radiatum violaceo-purpureum. *Capſ.* obverſe ouata, glabra, maturitate ex albido-flaueſcens. *Sem.* plurima, ſubrotunda, fuſca, glabra.

Vſ. Folia tenella in Irlandia in pulmentis adhibentur eduntur que. Flores in infuſo, puluere aut extracto vtiliſſime dentur in morbis pectoris. Semina ſomnum ciere feruntur.

710. *Papauer* capſulis oblongis, glabris, caule multifloro, ſetis adpreſſis, foliis pinnatifidis inciſis. LINN. Syſt. p. 490. n. 6. SCHREB. Spicil. p. 23. n. 934. JACQ. Flor. Auſtr. t. 25. dubium.

Rothe

Rothe Klatſchroſen; Feldmohn; Ackermohn, Kornroſen. Germ. *Long ſmooth-headed Poppy.* Angl. *Pavot douteux.* Gall.

In agris minus fertilibus inter ſegetes. Flor. Iun. Iul. Annuum.

Obſ. Fol. fere bipinnata, hirſuta, pinnis acute inciſis. *Caulis* firmis et denſis piiis obſeſſus, contra verſus terram magis patentibus. *Capſ.* oblonga, glabra, ſtigmate radiato tecta. *Sem.* numeroſa, ſubrotunda, fuſca.

ſomniferum. 711. *Papauer* calycibus capſulisque glabris, foliis amplexicaulibus inciſis. LINN. Syſt. p. 490. n. 7. BOEHM. n. 304. CRANZ. Faſc. II. p. 138. n. 2. BLACKW. tab. 482.

Var. a) *Papauer* ſeminibus albis.
b) *Papauer* ſeminibus nigris.

Pharm. *Papaueris Albi* Herba, Semina, Capitula. Var. b) *Papaueris Nigri* Semina, Capitula.

Gemeiner Mohn; ſchlafmachender Mohn. Var. a) *weiſſer* l. *Gartenmohn.* b *Schwarzer Mohn; zahmer Feldmohn.* Germ. *Common Garden, or White or black Poppy.* Angl. *Pavot des boutiques, ou des jardins.* Var. a) *Pavot blanc,* b) *Pavot noir.* Gall.

In agris cultis paſſim ſponte, ſed maxime in hortis oleraceis et agris colitur. Flor. Aeſtate. Annuum.

Vſ. E capitibus huius ſpeciei imprimis var. a) ſauciatis lac ſtillat, quod, poſt exſiccationem perfectam, *Opium* audit. Praeſtantiſſimum vero eſt *Opium* album, *Maſlak*, dictum, quod cariſſimum eſt et ab ipſis magnatibus in patria expetitum; dehinc rariſſime ad nos fertur. *Thebaicum* contra Opium, nobis officinale, vulgatiſſimum eſt in Oriente, plebis vſui inprimis inſeruiens. Paratur enim ſola contuſione et expreſſione capitum Papaueris, ſubſequente inſpiſſatione ſpontanea in aëre libero. Seminibus Papaueris omnino ineſſe vim paregoricam, ſaepius obſeruaui in iis, qui in magna copia his vſi ſunt. Attamen vero his ſeminibus Gallinae veſcuntur impune, et ab Italis, Polonis, Sileſiacis et Saxonibus etc. cibis farinaceis

naceis admiſceri ſolent. Semina enim trita, deinde pane albo commixta atque in turundarum formam redacta, quibus denique lac et Syrupus communis infundi ſolet, cibum exhibent iucundiſſimum (*Mohnpillchen*) puellis Luſatiae inferioris ad li a ducenda conuenientibus. Flores apibus pabulum ſuauiſſimum.

249. CHELIDONIVM. L. G. 603. Schöllkraut. *Germ* Celandine. *Angl.* Eclaire. *Gall.*

712. *Chelidonium* pedunculis vmbellatis, lobis ſubrotundis, caule piloſo. LINN. Syſt. p. 489. BOEHM. n. 305. BLACKW. t. 91. *Fl. Dan.* t. 542. maius.

Pharm. *Chelidonii Maioris* Radix, Herba.

Groſſes Schöllkraut; *Gilbkraut*; *Schöllwurz; Blut-May-Schwalbenkraut; Schwalben-Gold-Lichtwurz; Gottesgabe*; *Herrgottsblatt.* Germ. *Common Greater Celandine.* Angl. *Grande Chélidoine, ou éclaire.* Gall.

In ruderatis ad ſepes vbique. Flor. per totam fere aeſtatem.

250.* ACTAEA. L. G. 700. Chriſtophskraut; Schwarzwurz. *Germ.* Bane-berries. *Angl.* Chriſtophoriane. *Gall.*

713. * *Actaea* racemo ouato, fructibus baccatis. LINN. Syſt. p. 488. *Fl. Dan.* t. 498. ſpicata.

Pharm. *Actaeae* Radix.

Aehrenformige Schwarzwurz; *Chriſtophwurz*; *Chriſtophelskraut; heidniſch Wundkraut; ſchwarze Nieſſwurz*; *Wolfswurz; Schwarzkraut.* Germ. *Common black-berried Herb Chriſtopher.* Angl. *Herbe de St. Chriſtophle.* Gall.

In ſyluis vmbroſis, paſſim in *ſylua Academica* nuper mihi occurrit. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Herba capri et oues veſcuntur. Baccae a nonnullis ſuſpectae et venenatae ſunt habitae.

b) *Flo-*

b) *Flores 5— petali.*

251. CISTVS. L. G. 72?. Ciſtenröslein. *Germ.* Little Sun-Flower. *Angl.* Ciſte. *Gall.*

Helianthemum. 714. *Ciſtus* ſuffruticoſus, procumbens; ſtipulis lanceolatis, foliis oblongis, reuolutis, ſubpiloſis LINN. Syſt. p. 500. BOEHM. n. 398. (ſub *Helianthemo*). *Fl Dan.* t. 101.

Sonnengünzel; Sonnenblümlein; Sonnenröslein; *Heidenyſop* ſ. *Schmuck*; *Eliſabethblümchen*; *Ciſtenröslein.* Germ. *Yellow dwarf Ciſtus, or Little Sunflower.* Angl. *Ciſte, Hélianteme, ou Fleur du ſoleil.* Gall.

In paſcuis et pratis, *am Bieniz unten auf der Wieſe* copioſe. Fl. Mai Iun. Perennis.

252. TILIA. L. G. 717. Linde. *Germ.* Lime-tree. *Angl* Tilleul. *Gall.*

vulgaris. 715. *Tilia* foliis acuminatis, ſerratis, ſubhirſutis, fructibus quadrangularibus ſubpiloſis. MILL. Dict. n. 2. DV ROI Harbk. II. n. 461. SERT. Lipſ. n 10?.

Tilia Europaea, floribus nectario deſtitutis. LINN. Syſt. p. 493. BOEHM. n. 397. BLACKW. t. 469. CRAM. tab. 9.

Var. α) *Tilia* femina foliis maioribus.

Pharm. *Tiliae* Cortex, Flores, Carbo.

Europäiſche Linde; gemeine ſ. *weiche Waſſerlinde; breitblättrige* ſ. *groſſe Linde*; *Sommerlinde*; *frühe Linde.* Germ. *Common Lime, or Linden-tree.* Angl. *Tilleul.* Gall.

In aruis et campeſtribus. Var. α) *in der Allee* et in multis hortis; in nemoribus *im Roſenthale*, *im Sommerfelder Holze etc.* pagisque ante domos paſſim. Fl. Iun. Iul. Arbor.

Vſ. Arbor in ambulacris et ſepibus praeſtantiſſima; foliis floribusque ſuaueolentibus vmbraque grata. Cortex aqua maceratus funibus maſſisque conficiendis aptus. Carbonibus pictores ad praeludia figurarum vtuntur. Lignum leue, glabrum, dehinc ad

ad ſimulacra a ſculptoribus, ad calcearia a ſutoribus. Eſt autem poroſum, qua de re ad vaſa liquores continentia ineptum.

716. *Tilia* foliis cordatis acuminatis inaequaliter ſerratis, fructibus 5 — locularibus, tomentoſis. MILL. Dict. n. 1. SERT. Lipſ. n. 105. cordata

Tilia femina folio minori. C. B. P. pag. 426. LINN. Syſt. Pl. Ed. R. T. II. p. 733. n. 1. var.

Harte Linde; *kleine, Stein, ſpäte Linde*; *Berg-Wald-Winterlinde*; *ſchmalblättrige Linde*. Germ. *Common green-twigged Lime*. Angl. *Tilleau*. Gall.

Creſcit cum priori. Fl. Aug. Septembr.

c) *Flores polypetali.*

253. NYMPHAEA. L. G. 709. Seeblume; Seeroſe. *Germ.* Water Lily. *Angl.* Nénufar. *Gall.*

717. *Nymphaea* foliis cordatis integerrimis, calyce pentaphyllo maiore. LINN. Syſt. p. 491. BOEHM. n. 544. BLACKW. t. 497. a. b. lutea.

Pharm. *Nymphaeae luteae* Radix, Flores.

Gelbe Seeblume ſ. *Roſe*; *Waſſerlilie*; *Waſſertulipane*; *gelbe Waſſerblume*; *Weyherroſe*; *Nixblume*; *Plumpen*; *Kannenplumpen*; *Mummeln*; *gelbe Seekandel*. Germ. *Yellow Water Lily*. Angl. *Nénufar jaune*. Gall.

In aquis ſtagnoſis, foſſis, piſcinis et fluuiis vbique, maxime *im Gerberwaſſer*. Flor. Iunio Iulio. Perennis.

Vſ. E radicibus foliisque ſues pingueſcunt. Fumo tineae et grylli domeſtici pelluntur. Flores coriis parandis apti.

718. *Nymphaea* foliis cordatis, integerrimis, calyce quadrifido. LINN. Syſt. pag. 491. BOEHM. n. 545. BLACKW. tab. 498. a. b. et 499. Radix. *Fl. Dan.* tab. 603. alba.

Pharm. *Nymphaeae albae* Radix, Flores.

Weiſſe Seepuppe ſ. *Seeroſe*; *weiſſe Weyherroſe*; *weiſſe Waſſerblume*; *weiſſe Seekandel*; *Waſſermöhre*; *Herkuleswurz*; *Waſſertulpe*; *Kollerwurz*; *Waſſer-*

 mann-

männchen. Germ. *White Water Lily.* Angl. *Nénufar blanc.* Gall.

In iisdem locis cum priori, maxime in fluuio *Bahre* ſic dicto, *nach Schönfeld*, et in Pliſſa *nach Groß-zſchocher etc.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

DIGYNIA.

254. PAEONIA. L. G. 737. Pfingſtroſe; Gichtroſe. *Germ.* Peony. *Angl.* Pivoine. *Gall.*

officinalis. 719. * *Paeonia* foliolis oblongis. LINN. Syſt. pag. 502. SCHOLL. Barb. p. 285. n. 70.

α) femina α) *Paeonia* foliis difformiter lobatis. HALL. Helvet. 311. BLACKW. t. 65.

β) maſcula β) *Paeonia* foliis lobatis ex ouato-lanceolatis. HALL. Helvet. 311. BLACKW. t. 245.

γ) *Paeonia* flore pleno.

Pharm. *Paeoniae* Radix, Flores, Semina.

Pfingſtroſe; gebräuchliche Gichtroſe ſ. *Paeonien; Bingenroſe; Königsblume.* Germ. *Officinal Peony; Male or Female Peony* Angl. *Pivoine Male ou Femelle.* Gall.

In hortis praeprimis colitur; ſed paſſim in Horto *Boſiano* var. γ) nunc quaſi ſpontanea facta eſt. Flor. Maio et Iunio. Perennis.

Vſ. Radices recentes maxime var. α Amylum exhibent album, mite et bene glutinoſum. Radix inſuper laudatur in Epilepſia, eclampſia infantum, tuſſi conuulſiua et menſtruis retentis etc.

TRIGYNIA.

255. DELPHINIVM. L. G. 736. Ritterſporn. *Germ.* Larks-Spur. *Angl.* Delphinette. *Gall.*

Conſolida 720. *Delphinium* nectariis monophyllis, caule ſubdiuiſo. LINN. Syſt. p. 503. BOEHM. n. 54. BLACKW. t. 26. *Fl. Dan.* t. 683. KERN. B. II. p. 94. t. 154.

Pharm.

Pharm. *Conſolidae Regalis* ſ. *Calcatrippae* Flores, Herba.

Feld-Korn-Ritterſporn; *Ritterſpiel*; *Spornblume*; *Lerchenklauen*; *Hornkümmel*. Germ. *Wild Larks-Spur*, *or* Royal *Conſound*. Angl. *Dauphin des bles*; *Delphinette* Royale, *ou Pied d'Alouette*. Gall.

In agris inter ſegetes ſecalinas, maxime *bei der Tobaksmühle* et verſus *Stötteritz*, porro poſt pagum *Kriphne*, alibique etiam frequens. Fl Iun. Iul.

Obſ. Haec quoad colorem valde variat, nam hinc flore albo aut carneo, illinc rubro aut purpureo deprehenditur: et in hortis ſaepius flore pleno varie colorato.

Vſ. Succus recenter expreſſus viridi et cum alumine mixtus caeruleo tingit, colore. Sicci flores Tabaco admiſcentur, vt gratior appareat magis, quam eudat. LINN. Flores apibus pabulum ſalutare.

721. * *Delphinium* nectariis monophyllis, caule ſimplici. LINN. Syſt. p. 505. n. 2. Aiacis.

Conſolida Regalis hortenſis, flore maiori vel minori, ſimplici vel multiplici. C. B. P. p. 142.

Einjähriger Ritterſporn ohne Seitenzweige; königlicher Ritterſporn; *zahmer* ſ. *Gartenritterſporn; groſſe Sporenblume*. Germ. *Royal Larks-ſpur*. Angl. *Dauphin cultivé*. Gall.

In omnibus hortis ſuburbanis ruſticaniſque; paſſim in pomariis, hortis oleraceis, ad ſepes etc. Flor. Aeſtate.

Hortos ob varios colores eleganter ornat haec planta.

PENTAGYNIA.

256. AQVILEGIA. L. G. 741. Akeley. *Germ.* Columbines. *Angl.* Ancolie. *Gall.*

722. * *Aquilegia* nectariis incuruis. LINN. Syſt. p. 505. WILDEN. Prodr. Berol. n. 568. LEYS. n. 527. BLACKW. t. 409. *Fl. Dan.* t. 695. vulgaris.

Pharm. *Aquilegiae* Herba, Flores, Semina.

Gemeiner Akeley; *Glockenblüme*; *unſer lieben Frauenhandſchuh.* Germ. *Wild or Garden Columbines.* Angl. *Ancolie vulgaire.* Gall.

In nemoribus et ad ſepes paſſim; in hortis contra varie ludit. Fl. Mai. Iun. Perennis.

257. NIGELLA. L. G. 742. Schwarzkümmel; Nardenſaame. *Germ.* Fennel-Flower. *Angl.* Nielle. *Gall.*

Damaſcena. 723. * *Nigella* floribus inuolucro folioſo cinctis. LINN. Syſt. p. 506. n. 1.

Nigella anguſtifolia, flore maiore, ſimplici, caeruleo. C. B. P. p. 145.

Damaſceniſche Nigelle; *franzöſiſcher Schwarzkümmel* ſ. *Nardenſaame*; *Iungfer im Graſe*; *Schabab.* Germ. *French Fennel Flower.* Angl. *Nielle de Damaſcene.* Gall.

In hortis oleraceis paſſim: frequentius in hortis ſuburbanis ruſticanisque. Flor. Iul. et Auguſt. Annua.

ſatiua. 724. *Nigella* piſtillis quinis, capſulis muricatis, ſubrotundis, foliis ſubpiloſis. LINN. Syſt. p. 506. BOEHM. n. 414.

Pharm. *Nigellae ſ. Melanthii Semina.*

Zahmer ſ. römiſcher Schwarzkümmel; ſchwarzer Coriander; Spargenſaame; die Braut in Haaren. Germ. *Cultivated Fennel-Flower.* Angl. *Nielle cultivée.* Gall.

In hortis oleraceis et agris paſſim. Flor Iun. Iul. Annua.

Vſ. In Oriente haec ſemina pani inſperguntur domeſtico, vti apud nos Semina Carui.

aruenſis. 725. *Nigella* piſtillis quinis, petalis integris, capſulis turbinatis. LINN. Syſt. p. 506. BOEHM. n. 415.

Ackernardenſaame; *teutſche Kornnigelle*; *Schwarzkümmel*; *Ledichtblume.* Germ. *German Corn Nigella.* Angl. *Nielle des champs*; *Toute Epice.* Gall.

In agris inter ſegetes ad *Gohlis* et in hortis oleraceis. Fl. Iun. Iul. Annua.

Vſ.

Vſ. Ruſtici ſeminibus ad cibos condiendos vtuntur.

POLYGYNIA.

a) *Flores incompleti; calycibus nullis.*

258. CLEMATIS. L. G. 754. Waldrebe. *Germ.* Climber. *Angl.* Clematite. *Gall.*

726. *Clematis* foliis pinnatis: foliolis ouato-lanceolatis integerrimis, caule erecto: floribus pentaphyllis tetrapetalisue. LINN. Syſt. pag. 572. BOEHM. n. 309. *Fl. Dan.* t. 291. KERN. t. 184. erecta.

Pharm. *Flammulae Iouis* Flores, Herba.

Aufrechtſtehende Waldrebe. Germ. *Upright White Climber.* Angl *Clématite droite; Flammule; ou Herbe aux gueux.* Gall.

Ad ſepes hortorum oleraceorum et in multis hortis ſuburbanis etc. Fl. Iun. Iul. Perennis.

259. THALICTRVM. L. G. 755. Unſtetkraut; Wieſenraute. *Germ.* Meadow Rue. *Angl.* Pigamon. *Gall.*

727. *Thalictrum* foliolis lanceolato-linearibus, integerrimis. LINN. Syſt. pag. 513. n. 12. BOEHM. n. 308. JACQ. Hort. V. 3. t. 43. anguſtifolium.

Schmalblättriges Unſtetkraut ſ. *Wieſenraute.* Germ. *Narrow leaved Meadow Rue.* Angl. *Talitron à feuilles étroites.* Gall.

In pratis et locis paludoſis ſaepius ad foſſas *hinter Gunndorf*; in pratis *bei Lindenhayn* intra frutices copioſe. Fl. Iul. Perennis.

728. *Thalictrum* caule folioſo ſulcato, panicula multiplici erecta. LINN. Syſt. pag. 513. n. 14. BOEHM. n. 307. flauum.

Pharm. *Thalictri* Radix.

Gelbe ſ. *groſse Wieſenraute*, ſ. *falſcher Rhabarber; Heilblatt* Germ *Great Meadow Rue.* Angl. *Pigamon jaune; Talitron commun; la Rue des près.* Gall.

In pratis *bei dem Kuhthurme und der Vogelwieſe* et in dumetis inter prata *der groſsen Funkenburg* atque *Lateritiam*.

Vſ. Flores apibus pabulum et folia quoque luteo tingunt colore. Radix per os aſſumta vrinam flauo tingit colore.

260. CALTHA. L. G. 761. Dotter ſ. Schmalzblume. *Germ.* Marſh Marygold. *Angl.* Populage. *Gall.*

paluſtris. 729. *Caltha* flore ſimplici, foliis ſubrotundis, crenatis. LINN. Syſt. pag. 519. BOEHM. n. 446. *Fl. Dan.* tab. 668.

Dotter- ſ. *Kuhblume; Butterblume; Schmergeln; Schmalz-Bach-Mattenblume; Goldwieſenblume; teutſche Kapern.* Germ. *Yellow-flowered Marſh Marygold.* Angl. *Populage des marais, ou Souci de Marais.* Gall.

In pratis humidis verſus *Schönfeld; im Roſenthale;* in pratis Coriorum, *bei Pfaffendorf;* in Alnetis, nemoribus et aquis ſtagnantibus vbique. Fl. Aprili et iterum Autumno. Perennis.

Obſ. et *Vſ.* Boues hanc non tangunt. Flores nondum euoluti Capparidum loco praeparari ſolent.

261. ANEMONE. L. G. 751. Windblume; Küchenſchelle. *Germ.* Wind flower, or Paſque-flower. *Angl.* Silvie, ou Coquelourde. *Gall.*

* *Hepaticae. Flore ſubcalyculato.*

hepatica. 730. *Anemone* foliis trilobis integerrimis. LINN. Syſt. p. 509. CRANZ. Faſc. II. p. 121. SCHREB. Spicil. p. 39. n. 960. BLACKW. t. 207. *Fl. Dan.* t. 610.

Pharm. *Hepaticae Nobilis* Herba, Flores.

Leberkraut; edel Leberkraut; Güldenklee; Leberblume; Herzkraut; ſchwarz Blatterkraut. Germ. *Blue Hepacica.* Angl. *Hepatique des jardins, ou Trefle hepatique.* Gall.

In

In ſyluis vmbroſis elatioribus *im Oberholze bei Oeltſchau* Ill. SCHREB. olim detexit; ego quoque paſſim *im Bieniz*, et nuperrime *auf dem Knabenberge bei Pforte* copioſe reperi. Fl. Aprili.

Obſ. Varietates nonnullae apud nos in hortis plurimis reperiuntur.

*** Pulſatillae. Pedunculo inuolucrato, ſeminibus ecaudatis.*

731. *Anemone* pedunculo inuolucrato, petalis rectis, foliis bipinnatis. LINN. Syſt. p. 570. n. 7. BOEHM. n. 543. CRANZ. Faſc. II. p. 123. *Fl. Dan.* t. 153. Pulſatilla.

Pharm. *Pulſatillae* Herba.

Küchenſchelle; Oſterblume; Beizwurz; blaue ſ. *große Küchenſchelle*; *Weinkraut*; *Tageſchlaf*; *graue, Berg-Mandel-Schlottenblume*; *Mutterblume*. Germ. *Common blue Paſque-Flower*. Angl. *Pulſatille*; *Coquelourde ou Herbe au vent*. Gall.

In campis montoſis, ſiccis et ſterilioribus, *auf dem Sandberge am Bieniz*, in paſcuis elatioribus poſt pagum *Kriphane* verſus *Tiefenſee*. Flor. Mart. April. Perennis.

Vſ. Succus corollae viridem exhibet colorem atrimenti loco adhibendum. Herba caprae ouesque paſcuntur. Pan. Suec.

732. * *Anemone* pedunculo inuolucrato, petalis apice reflexis, foliis bipinnatis. CRANZ. Faſc. II. pag. 123. LINN. Syſt. p. 510. n. 8. *Fl. Dan.* t. 611. pratenſis.

Pharm. *Pulſatillae nigricantis* Herba.

Wieſenwindblume ſ. *ſchwarze Küchenſchelle*; *kleine Oſterblume*; *Biß-* ſ. *Bitzblume; kleine Bißwurz*; *Wieſen Anemone*. Germ. *Smal blackiſh flowered Pasque Flower*. Angl. *Anemone, ou Silvie des prés*. Gall.

In pratis humidis ad *Schönfeld* et *auf den Roſenthaler Wieſen*. Fl. Aprili.

Vſ. Herba a *Stoerkio* in oculorum affectibus laudatur.

*** *Anemonoïdeae. Flore nudo, ſeminibus ecaudatis.*

ſyluestris. 733. * *Anemone* pedunculo nudo, ſeminibus rotundis, hirſutis, muticis. LINN. Syſt. p. 510.

Wald Kuchenſchelle ſ. *Windblume*; *weiſſe groſse Windroſe*; *Windröslein.* Germ. *Wood-Anemone.* Angl. *Anémone ſauvage.* Gall.

In nemoribus montoſis, paſſim *im Bieniz* anno praeterito inueni. Fl. Maio.

nemoroſa. 734. *Anemone* ſeminibus acutis, foliolis inciſis, caule vnifloro. LINN. Syſt. p. 511. n. 23. BOEHM. n. 548. *Fl. Dan.* t. 549.

Anemone nemoroſa alba. CRANZ. Faſc. II. pag. 121.

Pharm. *Ranunculi Albi* Flores.

Haimwindblume; *Storchblume*; *Waldhähnchen*; *weiſſe Windblume*; *weiſſer Waldhahnenfuß*; *weiſſe Apriblume.* Germ. *Common White or wood Anemone.* Angl. *Silvie blanche, ou Anémone des bois.* Gall.

In nemoribus frequens; *im Roſenthale*, *im Macherſchen Holze*, *in der Kämmerei bei Nauendorf*; *in der Prellheide auf dem Tiefenſeer Antheile etc.* Flor. Mart. April. Perennis.

Obſ. Petalorum corollae numerus in hac ſpecie eſt diuerſus: mox ſex, mox ſeptem vel nouem deprehendi. Folia ſub initio in tres membranas concauas abeuntia, poſtea digitata, inciſo ſerrata. Caulis rotundus, ſparſim ſetis obſeſſus. Pedunculus tenuis, mollis, pilis inſtructus. Radix horizontalis, longa, tenuis, fibrillulis ornata. Herba bobus excitat dyſenteriam, dehinc e campis exſtirpanda.

Ranunculoides. 735. *Anemone* ſeminibus acutis, foliolis inciſis, petalis ſubrotundis, caule ſubbifloro. LINN. Syſt. p. 311. n. 15. BOEHM. n. 547. *Fl. Dan.* t. 140.

Gelbes Waldhänchen; *kleines Goldhänchen.* Germ. *Yellow Wood Anemone.* Angl. *Silvie jaune.* Gall.

In pratis et ſyluis, copioſe *im Roſenthale*, *Zſchocherſchen*, *Gonnewitzer Holze etc.* et alibi. Fl. April. Mai. Perennis.

Obſ.

Obſ. Variat pedunculis 1—3 floris. Corolla contra petalis 4—8—10; et numero ſtaminum.

262. TROLLIVS. L. G. 758. Troll - ſ. Engelblume. *Germ.* Globe Ranunculus. *Angl.*

736. *Trollius* corollis conniuentibus, nectariis longitudine ſtaminum. LINN. Syſt. p. 518. BOEHM. n. 549. *Fl. Dan.* t. 133. Europaeus.

Europäiſche Engelblume; Dotterblume; gefüllte Bergranunkel; Alpen Hahnenfuß. Germ. *European Globe, Flowery Globe Crowfoot, or Trollflower.* Angl. *Trolle globuleux.* Gall.

In pratis humidis *hinter Kleindölzig; bei der Schönfelder Mühle; im Hegegraſe bei Kriphâne,* ibidem *auf dem Behomot.* Fl. Iun. Iul.

b) *Flores ſimplices, completi, calycibus inſtructi.*

263. Ranunculus. L. G. 757. Hahnenfuſs. *Germ.* Butter-Cups; Crowfoot. *Angl.* Rénoncle. *Gall.*

* *Foliis ſimplicibus.*

737. *Ranunculus* foliis ouato-lanceolatis, petiolatis, caule declinato. LINN. Syſt. p. 515. BOEHM. n. 444. *Fl. Dan.* t. 572. Flammula.

Var. α) *Ranunculus* foliis integerrimis.

β) *Ranunculus* foliis ſubdentatis.

Kleiner Sumpfhahnenfuß; Egelkraut; klein Speerkraut; Gichtkraut. Germ. *Small Crowfoot, or Leſſer Spear-Wort.* Angl. *Rénoncle petite; Douve.* Gall.

In paſcuis et locis vliginoſis, *nach der Leimgrube;* porro in pratis Schoenfeldicis et alibi. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Galli hac herba ob acritatem ſummam vtuntur pro veſicatoriis. Pecora et iumenta reſpuunt.

738. *Ranunculus* foliis lanceolatis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 515. n. 3. BOEHM. n. 445. *Fl. Dan.* t. 754. Lingua.

Großer grasblättriger Sumpfhahnenfuß ſ. *Speerhahnenfuß.* Germ. *Great Spearwort, or Large Crowfoot.* Angl. *Rénoncle grand Douve.* Gall.

In locis paludoſis, *unten am Gickerlingsberge*, et in foſſis *nach Schönfeld*, ibidemque ipſis in pratis, etiam iisdem in locis ad *Lindenau*. Flor. Iun. Iul. Perennis.

** *Foliis diſſectis et diuiſis.*

auricomus. 739. *Ranunculus* foliis radicalibus ſubreniformibus, tripartitis, acute crenatis; caulinis digitatis, linearibus. LEYS. n. 548.

Ranunculus foliis radicalibus reniformibus, crenatis, inciſis; caulinis digitatis linearibus, caule multifloro. LINN. Syſt. p. 516. n. 15. CRANZ. Faſc. II. p. 112. n. 3. BOEHM. n. 442. *Fl. Dan.* t. 665.

Goldgelber Hahnenfuß; *Waldſchmergel*; *Jüſſer* ſ. *wohlriechender Waldhahnenfuß*; *Goldhähnlein.* Germ. *Sweet-ſcented Woot Crowfoot.* Angl. *Rénoncule printanniére, ou des bois.* Gall

In pratis et ſyluis, paſſim *im Roſenthale* et *Univerſitätsholze.* Fl. Mai. Iun.

ſceleratus. 740. *Ranunculus* foliis inferioribus palmatis, ſummis digitatis, fructu oblongo impatiente. LINN. Syſt. pag. 516. n. 17. BOEHM. n. 441. CRANZ. Faſc. II. p. 111. BLACKW. t. 259. *Fl Dan.* t. 570.

Gleiſßblumen; *Gift-* ſ. *brennender Waſſerhahnenfuß*; *böſer Hahnenfuß*; *Froſchpfeffer*; *Waſſereppich.* Germ. *Rénoncule de marais.* Gall.

In paludibus et aquis ſtagnantibus fere vbique, e. g. *in der Allee*, *in der Leimgrube*, *hinter den Kohlgärten*, *bei Reidnitz und nach Sellerhauſen zu*; in aquis quietis ad pagum *Stötteritz*, porro in ruderatis paſſim alibique frequens. Flor. Mai.—Iul. Annua

Obſ. Planta acerrima, et teſte b. *Gleditſchio*, ore adſumta, grauiſſima excitat ſymptomata. Mendici planta pedibus impoſita vlcera ſibi excitare ſolent, quibus ad nundinas ſe praeparant.

741. *Ranunculus* calycibus retroflexis, pedunculis ſulcatis, caule erecto multifloro, foliis compoſitis, radice ſimplici, globoſa. LINN. Syſt. p. 517. n. 30. BOEHM. n. 438. CRANZ. Faſc. II. pag. 114. *Fl. Dan.* tab. 551. bulboſus.

Rüben- ſ. Zwiebelhahnenfuß; *Brennkraut*; *Drüswurz*; *Taubenfuß*. Germ. *Round-rooted Crowfoot.* Angl. *Rénoncule bulbeuſe*, *Grenouillet.* Gall.

In paſcuis, pratis, ſyluis et elatioribus, *hinter dem Windmühlenthore*, *auf dem Fußſteige nach den Straſſenhäuſern*, ad viam *nach Eutritſch etc.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

743. *Ranunculus* calycibus patulis, pedunculis ſulcatis, ſtolonibus recentibus, foliis compoſitis. LINN. Syſt. p. 517. n. 31. BOEHM. n. 439. CRANZ. Faſc. II. pag. 114. BLACKW. t. 31. repens

Wieſen- ſ. kriechender Hahnenfuß; *Weyher- ſ. Krähenfuß*. Germ. *Creeping Crowfoot.* Angl. *Rénoncule grenouillère, ou couchée*; *Bouton d'or.* Gall.

In pratis, hortis et agris copioſiſſime. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Radix fibroſa, repens. *Caules* late procumbentes, repentes. *Cal.* laeuis.

744. *Ranunculus* calycibus patulis, pedunculis ſulcatis, caule erecto, foliis multipartitis. LINN. Syſt. p. 517. n. 32. SCHREB. Spicil. p. 32. n. 952. polyanthemos.

Vielblümigter Hahnenfuß; *Butterblümchen.* Germ. *Rénoncule baſſinet, ou à pluſieurs fleurs.* Gall.

In pratis ad *Gautſch*, *Zſchocher*, *Lindenau*, in ſolo ſteriliori, in *Sylua Academica.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Diſtinguitur a ſubſequente, ſtatura multo maiore, foliis magis profunde et acutius diſſectis, plane glabris; petiolis paullulum ſulcatis, ſapore mitiore.

745. *Ranunculus* calycibus patulis, pedunculis teretibus, foliis tripartito-multifidis; ſummis linearibus. LINN. Syſt. p. 517. n. 33. acris.

Ranunculus caule erecto, multifloro, foliis pentagonis, lobis ſeſſilibus. BOEHM. n. 437.

Pharm.

Pharm. *Ranunculae* Herba.

Gemeiner Wieſen- ſ. *ſcharfer, brennender Hahnenfuß*; *Schmalzblümchen.* Germ. *Upright Crowfoot.* Angl. *Rénoncule baſſin ou âcre.* Gall.

In pratis, paſcuis et ſyluis frequens, *im Roſenthale, auf den Schönfelder Wieſen*, et fere vbique. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Caules pilis minimis hirſutis arcte adpreſſis. *Calycis* foliola ſatis piloſa, baſi ſoluta, nec adnata.

Vſ Herba Boues et Equi veſcuntur.

lanuginoſus 745. *Ranunculus* calycibus patulis, pedunculis teretibus, caule petiolisque hirſutis, foliis trifidis, lobatis, crenatis, lanuginoſis. LINN Syſt. pag. 517. n. 34. BOEHM. n. 440. *Fl. Dan.* t. 97.

Ranunculus foliis tripartitis, acute ſerratis, lanuginoſis. CRANZ. Faſc. II. p. 118.

Welligter ſ. *Seidenhahnenfuß*; *Birkhahnenfuß.* Germ. *Rénoncle velue.* Gall

In ſyluis paſſim; *im Roſenthale*; *im Sommerfelder*- et *Univerſitätsholze.* Fl. Mai. Perennis.

aruenſis. 746. *Ranunculus* ſeminibus aculeatis, foliis ſuperioribus decompoſitis, linearibus. LINN. Syſt. p. 518. n. 37. BOEHM. n. 443. *Fl. Dan.* t. 719.

Acker- Feld- ſ. *Stachelhahnenfuß.* Germ. *Rénoncule des champs.* Gall.

In agris inter ſegetes frequens, *auf den Aeckern bei dem Pulverthurme etc.* Fl. Mai. Iun. Annua.

heterophyllus. 747. *Ranunculus* foliis ſubmerſis capillaceis: emerſis reniformi peltatis. LEYS. n. 555.

Ranunculus aquatilis LINN. Syſt. p. 518. n. 44. et ed. R. II. 667. var. α. CRANZ. Faſc. II. p. 118. BOEHM. n. 434. *Fl. Dan.* t. 376.

Hahnenfuß mit viel geſtalteten Blättern; *Waſſerleberkraut* Germ.

In foſſis et riuulis vbique, *im Gerberwaſſer*, in piſcinis *bei Plauſig, Segeritz* et in fluuiis etc. Fl. Mai. Iun. Perennis.

aquatilis. 748 *Ranunculus* foliis omnibus capillaceis, laciniis divergentibus. LEYS. n. 556. WILDEN. Prodr. Berol. n. 591.

Ranun-

Ranunculus aquatilis. LINN. Syſt. ed. R. II. p. 668. var. γ. BOEHM. n. 435.

Waſſerhahnenfuß. Germ. *Rénoncule d'eau, ou aquatique.* Gall.

In foſſis, fluuiis piſcinisque, e. g. *im Gerberwaſſer, bei Groſsditz, Plauſig etc.* Fl. Mai. Iun.

749. *Ranunculus* foliis omnibus capillaceis: laciniis parallelis longiſſimis. LEYS. n. 557. WILDEN. Prodr. Berol. n. 592. fluuiatilis.

Ranunculus aquatilis. LINN. Syſt. ed. R. II. p. 668. var. δ. BOEHM. n. 436.

Waſſerfenchel; Flußhahnenfuß; Haarkraut. Germ. *Renoncule des rivieres.* Gall.

In fluuiis *in der Pleiſſe* et *Elſter.* Flor. Maio Iunio.

264. * FICARIA. Feigwarzenkraut. *Germ.* Pilewort. *Angl.* Eclairette. *Gall*

750. *Ficaria* foliis cordato-angulatis, petiolatis, glabris, nitidis, caule vnifloro, radice tuberoſa. ranunculoides.

Ranunculus Ficaria. LINN. Syſt. pag. 515. n. 10. BOEHM. n. 526. ſub *Ficaria.* BLACKW. t. 51.

Pharm. *Chelidonii Minoris* Radix, Herba.

Scharbock ſ. *Feigwarzenkraut-* ſ. *wurz; kleines Schöllkraut; Pfaffen* ſ. *Bieber Hödlein; Pfennigſalat; Mäuſebrodt; Blatterkraut; klein Schwalbenkraut; wild Löffelkraut; Schmalzſternblume; Erdgerſte.* Germ. *Leſſer round leaved Celandine, or Pile-wort.* Angl. *Petite Chélidoine; ou petite Eclairette; petite Scrophulaire; Herbe aux Hemorrhoides.* Gall.

In pratis et locis vmbroſis, *im Roſenthale* copioſe, *um Pfaffendorf*; in hortis humidis. Fl. April. Maio. Perennis.

Vſ. Folia vernali tempore pro olere colliguntur.

265. * ADONIS. L. G. 756. Adonisröslein; Teufelsaugen. *Germ.* Pheaſant's Eye; Red-Maithes. *Angl.* Adonis. *Gall.*

aeſtiualis. 751. * *Adonis* floribus pentapetalis, fructibus ouatis. LINN. Syſt. p. 514. LEYS. n. 318.

Wildes Adonisröslein; Teufelsaugen; braune Mägdel; Feldröſel; rothe Kamillen; Koralblümel; Acker-ſ. Klapperröſel; Sommer-Adonis; Feld- ſ. wilde Adonis; Feuerröſel. Germ. *Yellow flowered Adony.* Angl. *Adonis d'été.* Gall.

In agris inter ſegetes paſſim, *bei Gohlis* et *Eutritſch*, porro *bei Schönau*, *Nauendorf etc.* Fl. Mai. Iun. Annua.

Obſ. Numerus petalorum frequenter variat; mox enim 5, mox 7, mox 9, etc. numeraui.

autumnalis. 752. * *Adonis* floribus octopetalis, fructibus, ſubcylindricis. LINN. Syſt. p. 51?. n. 2. LEYS. n. 559

Herbſt Adonisröslein; Margarethenblümchen. Germ. *Common Pheaſant's Eye, or Red Maithes;* Red *Morocco.* Angl. *Adonis d'Automne.* Gall.

In aruis inter ſegetes paſſim *bei Eutritſch*, *bei der Hohenleine*, *güldenen Goſſe* et *Störmthal etc.* quoque in hortis cum priori frequens. Fl. Iul. — Septembr.

Obſ. Flores purpurei. *Petala* ouato-rotunda. *Rami* ſaepiſſime floriferi.

B. FLORE THALAMOSTEMONOIDE.

266. ARVM. L. G. 1119. Aron. *Germ.* Wake-Robin. *Angl.* Gouet. *Gall.*

maculatum. 753. *Arum* acaule, foliis haſtatis integerrimis, ſpadice clauato LINN. Syſt. p. 828. BOEHM. n. 596. BLACKW. t. 228. *Fl. Dan.* t. 505.

Pharm. *Ari* Radix, Herba.

Geſte-

Gefleckter Aron; Zehrwurzel; Magenwurz; teutſcher Ingber; Kalbsfuß; klein Schlangenkraut; Pfaffenblut; Freßwurz; Iohanniskraut; Kuhwurz; Eſelsohren. Germ. *Common Wake robin.* Angl. *Pied de Veau.* Gall.

In ſyluis vmbroſis, *im Roſenthale, im Zſchocherſchen Holze* copioſe etc. Fl. M. i. Perennis.

Vſ. Radix hinc illincque editur, et BERGIVS e radicibus vetuſtis et farinoſis iusculum parauit perinde ſapidum ac a Sagu, odore pulmenti triticei.

C. FLORE MONOCLINO.

267. SAGITTARIA. L. G. 1164. Pfeilkraut. *Germ.* Arrow-Head. *Angl.* Fléchiére. *Gall.*

754. *Sagittaria* foliis ſagittatis, acutis. LINN. Syſt. pag. 856. BOEHM. n. 660. *Fl. Dan.* t. 172. ſagittaefolia.

Pfeilblättriges Pfeilkraut; großes Pfeilkraut. Germ. *Common Arrow-Head.* Angl. *Fléchiére, ou Fleche d'eau.* Gall.

In agris ſtagnantibus, piſcinis, *bei dem Geſundbrunnen. bei Gothe, Nauendorf, Kriphänc, Groß-* et *Kleinwölkau, Güldengoſſe*; et in fluuiis minoribus *bei Lindenau, Leutſch, Kleinzſchocher etc.* vbique. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Chinenſes *Sagittariam* ſerunt, vt bulbum pro culina obtineant, quem copioſe edere ſolent. P. OSBECK.

268. CERATOPHYLLVM. L. G. 1162. Wachsblatt. *Germ.* Pondweed. *Angl.*

755. *Ceratophyllum* foliis dichotomis dentatis: inferioribus linearibus: ſuperioribus inflato-tubuloſo-denſiſſimis, capſulis roſtro longitudine aequalibus. ROTH. Flor. Germ. p. 407. demerſum.

Ceratophyllum foliis dichotomo-bigeminis, fructibus triſpinoſis. LINN. Syſt. p. 836. BOEHM. n. 688.

Un-

Untergetauchtes Wachsblatt; Waſſerhornpflanze; *ſtinkender Pferde-* ſ. *Roßſchweif.* Germ. *Rough four-horned Pondweed.* Angl. *Hydre cornu.* Gall.

In foſſis, aquis et piſcinis natat vbique. Fl. Iun. Iul.

ſubmerſum. 756. * *Ceratophyllum* foliis dichotomis dentatis; inferioribus ſubinflato-tubuloſis; ſuperioribus capillaribus approximatis, capſulis acumine breui obtuſo. ROTH. Fl. Germ. p. 407.

Ceratophyllum foliis dichotomo-trigeminis, fructu mutico. LINN. Syſt. p. 856.

Ganz untergetauchtes Wachsblatt ſ. *Hornblatt.* Germ. *Smooth eight-horned Pondweed.* Angl.

In foſſis et lacubus, praeprimis in piſcinis *bei Parneck*, *Großwölkau* et poſt pagum *Kriphäne*, porro *in der Bahre* et *Pleiſſe* vbique. Fl. Iun. Iul.

269. MYRIOPHYLLVM. L. G. 1163. Federball- ſ- Kraut. *Germ.* Water Milfoil. *Angl.*

ſpicatum. 757. *Myriophyllum* caule ramoſo, ſpicis terminalibus nudis interruptis; floribus bracteatis, foliis pinnatis capillaribus. WILDEN. Prodr. Berol. n. 446. LINN. Syſt. p. 856. BOEHM. n. 593. *Fl. Dan.* t. 681.

Aehrenförmiger Federball; Teichfenchel; Waſſerfuchsſchwanz; Waſſergarn; Sauſaamen. Germ. *Spicked Water Milfoil* Angl. *Volant d'eau.* Gall.

In foſſis, ſtagnis piſcinisque, *in den Teichen bei dem Gerberwaſſer, bei Parneck etc.* Flor. Iul. Aug.

verticillatum. 758. *Myriophyllum* caule ſimplici; floribus verticillatis, foliis pinnatis; pinnis linearibus carnoſis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 447. LINN. Syſt. p. 856. BOEHM. n. 594.

Wirbelartiges Federkraut ſ. *Teichfenckel; Saamkraut; Sauſaamen.* Germ. *Verticillated Water Milfoil.* Angl.

In iisdem locis cum priori. Fl. Iun. Iul.

270.

270. POTERIVM. L. G. 116-. Becherblume; Megelkraut. *Germ.* Burnet. *Angl.* Pimprenelle. *Gall.*

759. *Poterium* inerme, caulibus ſubangulofis. LINN. Syſt. p. 857. ſanguiſorba.

Sanguiſorba polyanthera, foliolis ouatis, ſpica breui. BOEHM. n. 1-. BLACKW. t. 413.

Pharm. *Pimpinellae Italicae* Herba, Semina.

Gemeine Becherblume; *ſchwarze* l. *kleine Bibernell*; *italieniſche Bibernell*; *rauches Blutkraut*; *Sperberkraut*. Germ. *Common Burnet or Stone parsley.* Angl. *Petite Pimprenelle, ou Pimprenelle d'Italie.* Gall.

In paſcuis et apricis vbique: *auf den Bergen bei Meckern*, *auf dem Gickerlingsberge.* Flor. Iulio et Auguſto.

Vſ Folia ad acetaria. Herba pabulum pecoribus ſalutare.

271. FAGVS. L. G. 1170. Buche. *Germ.* Beech-tree. *Angl.* Hêtre. *Gall.*

760. *Fagus* foliis ouatis, vndulatis, obſolete ſerratis. LINN. Syſt. p. 859. BOEHM. n. 693. CRAM. tab. 3. v. GLEICHEN. *Abbild.* T. 17. DV ROI Harbk. I. pag. 230. ſyluatica.

Pharm. *Fagi* Fructus.

Wald-Maſt-Trag-Roth Winter- und Sommerbuche; Buchekern. Germ. *Beech tree* Angl. *Hêtre des Forets, ou Fouteau, Fau ou Foyard.* Gall.

In ſyluis, *im Roſenthale, im Meckerſchen Holze* aliisque nemoribus. Fl. April. Mai. Arbor.

Vſ Glandes annonae caritate pani inſeruientes cephalalgiam et temulentiam inducunt. Toſtae ſuccedaneum Caffeae; caeterum his glandibus porci pinguescunt lardo laxo. Lignum ſub aqua diutius durat, qua de re ad nauium carinas aptum. In foco maxime calefacit. Cineres metallurgicis, vitrariis, ſaponariis vtiles; Cortex et Folia coriis praeparandis apta.

272. QVERCVS. L. G. 1168. Eiche. *Germ.* Oak. *Angl.* Chêne. *Gall.*

Robur. 761. *Quercus* foliis petiolatis, deciduis, oblongis, ſuperne latioribus ſinubus acutioribus angulis obtuſis, fructibus ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 858. DV ROI Harbk. II. p. 237. KERN. B. II. p. 103. t. 178.

Quercus latifolia mas, quae breui pediculo eſt. C. B. P. p. 419. BOEHM. n. 690. var.

Gemeine Winter Stein-Berg-Harz-Roth- ſ. *Eiseiche, Traubeneiche.* Germ. *Common Oak-tree.* Angl. *Chêne Rouvre ou Chêne commune.* Gall

In ſyluis fere omnibus circa Lipſiam ſitis, et ante ruſticorum domos, atque in pagis ipſis paſſim Ambulacra format. Fl. Mai. Arbor.

Vſ. Sues his glandibus optime pingues fiunt. Cortex et cupulae fructus coriis parandis praeſtantiſſima. Lignum durum, tenax a *Cantharide* deſtruitur, et *Teredine nauali* laeditur. Inſuper vtiliſſimum ad aedificia, Carinas nauium, prela, voluulos, rotarum radios, aratra, ſepimenta, ciſtas ſepulcrales, dolia, ſellas, menſas et varia inſtrumenta etc. Cortex ſuccedaneum corticis Peruuiani pauperibus.

femina. 762. * *Quercus* foliis deciduis, ſubpetiolatis oblongis obtuſis, pinnato-ſinuatis: fructibus ſubſolitariis longe pedunculatis. DV ROI Harbk. II. pag. 240. ROTH. Flor. Germ. I. p. 408. BOEHM. n. 690. BLACKW. tab. 487. CRAM. t. 2.

Quercus cum longo pediculo. C. B. P. pag. 420.

Sommereiche; Auſteiche; Haſeleiche; Stieleiche; Waldeiche. Germ. *White long Foat Stalks to the Acorn.* Angl. *Chêne à grappes.* Gall.

Pharm. *Quercus* Cortex, Folia, Glandes, Cupulae.

In ſyluis fere omnibus, praeprimis *in der Kämmerei bei Nauendorf; im Meckerſchen et Sommerfelder Holze; im Roſenthale;* in Querceto *vor Altranſtädt etc.* valde vulgaris.

Vſ.

Vſ. E glandibus Soda praparari poteſt. Ligni vſus idem eſt ac prioris.

273. IVGLANS. L. G. 1169. Wallnuſs. *Germ.* Walnut-Tree. *Angl.* Noyer. *Gall.*

763. *Iuglans* foliis oualibus, glabris, ſubſerratis, ſubaequalibus. LINN. Syſt. pag. 858. BOEHM. n. 692. SCHOLL. App. Flor. Barb. p. 302. DV ROI Harbk. I. p. 323. BLACKW. t. 247. CRAM. t. 22. Regia.

Var. a) Iuglans fructu maximo. C. B. P. pag. 417.

b) Iuglans fructu tenero et fragili putamine. C. B. P. l. c.

c) Iuglans putamine duriſſimo. *Tourn.* Inſtitut.

d) Iuglans bifera.
e) Iuglans fructu Serotino. } C. B. P. p. 41 .

Pharm. *Iuglandis* Nuces, Diſſepimentum, Cortex viridis.

Gemeiner Wallnuſsbaum; *welſche Nuſs*; a) *Schafnuſs*; *Kobernuſs*; *Pferde-* ſ. *Roſsnuſs*; b) *die dünnſchaaligte Nuſs*; *Meiſennuſs*; c) *Steinnuſs*; *Grübelnuſs*; d) *der zweimal im Iahre tragende Nuſsbaum*; e) *die ſpäte Wallnuſs* ſ. *Iohannisnuſs.* Germ. *Common Walnut-tree*; a) *Large Walnut*; b) *Tender Shelled Walnut*; c) *Hard-ſhelled or French Walnut*; d) *Twice-bearing Walnut*; e) *Late ripe Walnut.* Angl. *Noyer ordinaire, ou Royal*; a) *Noix de Jauge*; b) *Noix Meſanges*; c) *Noix à fruits dures*; e) *Noyer à fruits tardifs, ou de la St. Jean.* Gall.

In Perſia proprie habitat, ex qua iam diu in Europam Arbor translata eſt. Apud nos in hortis ſuburbanis ruſticaniſque, in pagis ante domos et ante pagos Ambulacra format paſſim, e. g. ad *Ketſchau*, vbi fere omnes hyeme diriſſimo 1788 ad 89 nunc ſunt demortuae etc. Fl. Maio. Fructus Septembr. et ineunte Octobri maturant.

Obſ. Arboris magnae vmbra ſuſpecta obſtupefacit ſenſus.

Vſ. Oleum ex nucleis decorticatis paratum pictoribus vtile. Vt Anthelminthicum contra Taeniam commendatur. Nuclei cum aqua triti, in emulſionem abeunt. Extractum ex Drupis recentibus immaturis paratum praeſtans quoque anthelminthicum. Aluum purgat et lumbricos ſimul pellit. Drupae porro immaturae condiuntur cum Saccharo, aromatibusque. Drupis immaturis ſpiritus frumenti infunditur a ruricolis, quo, vt ſtomachico, vtuntur. Nuclei maximi toſti pro Chocolata, vel Caffea inſeruiunt in nonnullis regionibus. Folia et Cortex Druparum exterior viridis obſcure viridem exhibent colorem durabilem.

274. CORYLVS. L. G. 1172. Haſelſtaude: Haſelnuſsſtrauch. *Germ.* Haſel-Nut. *Angl.* Noiſettier. *Gall.*

Auellana. 764. *Corylus* ſtipulis ouatis, obtuſis. LINN. Syſt. pag. 859. BOEHM. n. 691. DV ROI Harbk. I. p. 173. WILDEN. Prodr. Berol. n. 434.

Corylus ſylueſtris. C. B. P. p. 418. BLACKW. tab. 293.

Var. a) Corylus ſatiua, fructu rotundo, maximo. } C. B. P. p. 418.
b) Corylus fructu oblongo, ouato. }

Pharm. *Coryli* Lignum, Viſcum, Puluis: Auellanae Nuces.

Gemeine, wilde Haſelſtaude; Waldhaſelſtrauch; a) *die groſse holländiſche ſ. ſpaniſche Nuſs; Zellernuſs;* b) *Mandelnuſs.* Germ. *Wild Hazel-Nut;* a) *Spaniſh Nut; Larg Cob Nut;* b) *Long Nut.* Angl. *Noiſettier des bois, ou Coudrier;* a) *Avelline à fruit rond;* b) *Longuette, ou Avelline à fruit long et blanc.* Gall.

In ſyluis frequens, praecipue *im Roſenthale* et *Univerſitätsholze; in der Kämmerei bei Nauendorf;* in dumetis et intra ſepes viuas iuxta pagos paſſim. Varietates autem modo in hortis coluntur. Flor. Mart. April. Frut.

Vſ. Sepibus maxime praeſtans. Nuces in deliciis habentur. Rami virides frumenti corruptionem auer-

auertentes, ad virgulas diuinatorias, corbes carbonum, cribra, vincula doliorum, etc. Carbones a pictoribus, ſculptoribus et aurifabris ad praeludia figurarum. Folia capris et flores apibus pabulum.

265. * *Corylus* ſtipulis oblongis, obtuſis, ramis erectioribus. MILL. 2. DV ROI Harbk. I. p. 176. maxima.

Var. a) Corylus ſatiua fructu oblongo rubente.
b) Corylus fructu oblongo ruben- te, pellicula alba tecto. } C. B. P. p. 418.

Lambertsnuſs; *Bartnuſs*; a) *rothe Lambertsnuſs*; *Blutnuſs*; *rothe Ruhrnuſs*; b) *weiſſe Lambertsnuſs*. Germ. *Filbert Nut-tree*; a) *Red ſkinned Filbert*; b) *White ſkinned Filbert*. Angl. *Noiſettier cultivé*; a) *Noiſettier franc, ou à fruit rouge*; b) *Noiſettier à fruit long, couvert d'une pellicule blanche*. Gall.

In hortis valde frequenter occurrunt. Flor. cum priori. Drupae paullo ſerius matureſcunt, quam priores.

Obſ. Differt haec ſpecies ab antecedente: Ramis magis erectis, ſtipulis oblongis et calyce cylindriformi drupas includente, verſus apicem minus laciniato. Drupae, ſi terra immittuntur, ſemper gignere ſolent truncos ipſis proprios, nec vnquam degenerant. Nuclei omnium optimi et ſapidiſſimi.

275. * PLATANVS. L. G. 1173. Platanus. *Germ*. Plane-Tree. *Angl*. Platane. *Gall*.

766. * *Platanus* foliis lobatis. LINN. Syſt. p. 859. n. 2. DV ROI Harbk. II. pag. 134. DVHAM Arbor. T. II. Pl. 35. SERT. Lipſ. n. 69. occidentalis.

Nordamerikaniſcher Platanus; Waſſerbuche. Germ. *American or Virginian Plane-tree; Large Button Wood.* Angl. *Platane d'Occident ou de Virginie; Cottonier.* Gall.

Habitat proprie in America ſeptentrionali. Apud nos ad piſcinas et in locis humidis paſſim ante multos annos plantata eſt, e. g. ad piſcinam prope pagum *Groſswölkau* dictum, et nunc in *Serto* non procul a porta *Grimmenſi*, et quidem ante montem *Schneckenberg* dictum, et verſus Ergaſtulum; porro in multis hortis. Fl. Iunio. Arbor.

Obſ. Arbor celeriter creſcit et in omni ſolo prouenit. Cortice trunci exteriore in adultis denudatur quotannis. Truncus ſenſim 60—80 pedum altior fit et 3—4 pedum craſſus. *Fol.* alterna, late expanſa, multilobata, acute dentata, ſuperne laete viridia, inferne pallidiora et coſtis eminentibus tomentoſisque inſtructa, longe petiolata.

276. CARPINVS. L. G. 1171. Spindelbaum. *Germ.* Hornbeam. *Angl.* Charme. *Gall.*

Betulus. 767. *Carpinus* ſquamis ſtrobilorum planis. LINN. Syſt. p. 859. BOEHM. n. 689. DV ROI Harbk. I. pag. 124. BLACKW. t. 293. CRAM. t. 4.

Spindelbaum; gemeine Hain-Hagen-Stein-Weiſsbuche; Hornbaum; Rollholz; Flegelholz; Hartholz; Zaunbuche. Germ. *Common Hornbeam* Angl. *Charme ordinaire.* Gall.

In ſyluis frequens, *im Roſenthale, Univerſitäts-Zſchocherſchen-Kleindölziger Hölzern;* multisque aliis in ſyluis. Flor. Aprili, Maio. Arbor.

Vſ. Haec Arbor ſepibus viuis, maxime in hortis valde communis et praeſtans. Vernali tempore aqua ſtillat. Cortex luteo tingit colore. Lignum album, duriſſimum et tenuiſſimum a tornatoribus, ſcriniariis, opificibusque frequenter adhibetur ad varia vaſa vtenſilia atque inſtrumenta conficienda.

Claſſis XIV.

DIDYNAMIA.

A. GYMNOSPERMAE.

a) *Flores verticillati. Calycibus 5— fidis et multidentatis.*

277. LEONVRVS. L. G. 780. Löwenſchwanz; Wolfstrapp. *Germ.* Lions Tail. *Angl.* Leonare. *Gall.*

Cardiaca. 768. L*eonurus* foliis caulinis lanceolatis, trilobis. LINN Syſt. p. 538. BOEHM. n. 115. BLACKW. t. 171. *Fl. Dan.* t. 727.

Pharm. *Cardiacae* Herba

Wolfsfuſs l. *Wolfstrapp*; *Herzkraut; Herzgeſpann; Herzgeſperr*, *Löwenſchwanz*; *wild Mutterkraut.* Germ. *Engliſh Motherwort.* Angl. *Agripaume*, *ou Cardiaque.* Gall.

Ad ſepes et in ruderatis, *im Poetengange*, etiam in Horto *Boſiano.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Marrubiaſtrum. 769. *Leonurus* foliis ouatis lanceolatisque ſerratis; calycibus ſeſſilibus, ſpinoſis. LINN. Syſt. p. 538. n. 3. SCHREB. Spicil. p. 12. n. 908. JACQ. Flor. Auſtr. V. 5. t. 405.

Falſcher unächter Wolfstrapp; rother Andorn; böhmiſcher Löwenſchwanz. Germ. *Bohemian Lion's-Tail.* Angl.

In ruderatis et collibus circa vrbem; in ſyluaticis locis inter frutices, *hinter dem Lazarethgarten*; porro *im Roſenthale.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

278.

278. GLECOMA. L. G. 773 Gundelrebe. *Germ.* Turnhoof. *Angl.* Terrette. *Gall.*

270. *Glecoma* foliis reniformibus, crenatis. LINN. Syſt. p. 524. BLACKW. t. 225. *Fl. Dan.* t. 789. hederacea.

Chamaeclema caulibus procumbentibus, radicatis, foliis cordiformibus, petiolatis. BOEHM. n. 131.

Var. *Glecoma* foliis punctato-albis.

Pharm. *Hederae Terreſtris* Herba.

Epheuartige Gundel- ſ. *Grundrebe*; *Donnerreben*; *Gundermann; Erdepheu.* Germ. *Ground Ivy.* Angl. *Lierre terreſtre.* Gall.

In locis humidis ſyluaticisque, *vor und in dem Roſenthale, bei Pfaffendorf, im Lindenauer Holze*, et fere vbique. Fl. April — Iun. Annua.

Obſ. Planta herbas proximas lente expellit et prata denudat. LINN.

Vſ. Flores apibus pabulum, et ad cereuiſiam clarificandam dolio immittitur herba ab Anglis.

279. HYSSOPVS. L. G. 767. Yſop. *Germ.* Hyſſop. *Angl.* Hiſope. *Gall.*

271. * *Hyſſopus* ſpicis ſecundis, foliis lanceolatis. LINN. Syſt. p. 529. BLACKW. t. 296. JACQ. Flor. Auſtr. V. 3. t. 254. officinalis.

Pharm. *Hyſſopi* Herba, Semina.

Gewöhnlicher Yſop. Germ. *Officinal Hyſſop.* Angl. *Yſſope ordinaire.* Gall.

In hortis cultis paſſim, praecipue in Horto *Boſiano* var. flore albo quotannis mihi obuiam venit. Fl. Iun. Iul.

280. MENTHA. L. G. 771. Münze. *Germ.* Mint. *Angl.* Menthe. *Gall.*

* *Floribus oblongo-ouatis.*

772. *Mentha* ſpicis ouato-oblongis, foliis oblongis, ſerratis, ſeſſilibus, ſubtus tomentoſis, ſtaminibus co- ſylueſtris.

 rolla

rolla longioribus. LINN. Syſt. p. 532. n. 2. BOEHM. n. 881. BLACKW. t. 292.

Pharm. *Menthae* ſ. *Longifoliae Sylueſtris* Herba.

Wilde ſ. *Roſsmünze; Roſsbalſam; Herzenstroſt.* Germ. *Common White Mint.* Angl. *Menthe ſauvage.* Gall.

In locis vliginoſis *bei den Kohlgärten*, et in plurimis ſyluis. Fl. Iul. Aug. Perennis.

viridis. 773. * *Mentha* ſpicis oblongis, foliis lanceolatis, nudis, ſerratis, ſeſſilibus, ſtaminibus corolla longioribus. LINN. Syſt. p. 532. n. 4. LEYS. n. 566.

Grüne Münze; Frauenmünze; engliſche ſ. *römiſche Münze.* Germ. *Spear-Mint.* Angl. *Menthe Romaine.* Gall.

In locis ſyluaticis et humidis paſſim, *im Kleindölziger Holze nach Skeuditz zu.* Fl. Iul. Aug.

Obſ. Haec fortior eſt, quam *M. ſylueſtris*, minus grata, ſapore debiliori, quam *M. Piperita*, ideoque illi paſſim ſubſtitui poteſt.

rotundifolia 774. * *Mentha* ſpicis oblongis, foliis ſubrotundis, rugoſis, crenatis, ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 532. n. 5. LEYS. n. 532.

Rundblättrige Münze; Pferdemünze. Germ. *Round-leaved Mint.* Angl. *Menthe à feuilles rondes, ou Menthaſtre.* Gall.

Ad foſſas et fluuiorum ripas *bei dem Geſundbrunnen* paſſim reperi. Fl. Iul. Aug.

Vſ. Summitates tinnitum aurium et ſurditatem tollere refert HALLERVS.

** *Floribus capitatis.*

criſpa. 775. * *Mentha* floribus capitatis, foliis cordatis, dentatis, vndulatis, ſeſſilibus, ſtaminibus corollam aequantibus LINN. Syſt. p. 532. n. 6.

Mentha criſpa. RIV. Monop. t. 57.

Pharm. *Menthae Criſpae* Herba.

Krauſemünze; Gartenmünze; Münzbalſam; krauſer Balſam; Braunheilig. Germ. *Curled Mint.* Angl. *Menthe friſée.* Gall.

In

In Sibiria et Germania habitat: in hortis autem noſtratibus et agris oleraceis haud infrequenter occurrit. Flor. Iul. in Autumnum vsque. Perennis.

Vſ. Flores apibus pabulum haud infimum.

776. *Mentha* floribus capitatis, foliis ouatis, ſerratis, petiolatis, ſtaminibus corolla longioribus. LINN. Syſt. p. 532. n. 8. BOEHM. n. 128. BLACKW. t. 32. *Fl. Dan.* t. 673. aquatica.

Pharm. *Menthae aquaticae* Herba.

Waſſermünze; Bach-Kröten-Fiſchmünze; Waſſerpolei; Roſsbalſam; wildes Katzenkraut. Germ. *Water-Mint.* Angl. *Baume, ou Menthe aquatique.* Gall.

In aquoſis foſſis et locis ſtagnoſis vbique. Flor. Iul. Aug. Perennis.

*** *Floribus verticillatis.*

777.* *Mentha* floribus verticillatis, foliis ouatis acutiusculis, ſerratis, ſtaminibus corolla longioribus. LINN. Syſt. p. 532. n. 10. *Fl. Dan.* t. 794. ſatiua.

Mentha criſpa verticillata. C. B. P. p. 227.

Zahme Münze; gemeine Krauſemünze. Germ. *Marſh or Sweet Mint.* Angl. *Menthe cultivée.* Gall.

In pratorum foſſiculis vel pratis humidis, *bei Schadebach* paſſim et in hortis oleraceis. Flor. Iul. in Septembrem vsque.

778.* *Mentha* floribus verticillatis, foliis ouatis, acutis, ſerratis, ſtaminibus corolla breuioribus. LINN. Syſt. p. 533. n. 11. LEYS. n. 570. *Fl. Dan.* t. 736. gentilis

Wilde, groſse Münze; Balſam-Oranien- ſ. *Pomeranzenmünze; Gartenbalſam; rothe Gartenmünze; Baſilienmünze.* Germ. *Red Mint.* Angl. *Baume des jardins.* Gall.

In agris humidis Ill. POHLIVS primum vidit, et mihi in foſſis ad *Delitz* paſſim occurrit. Fl. Auguſto in Septembrem vsque.

Obſ. Menthae aruenſi valde ſimilis, ſed minus hirſuta; corollae infima lacinia acuta.

Vſ.

Vſ. Folia virentia ſaturae herbariae immiſcentur a quibusdam et cruda eduntur.

aruenſis. 779. *Mentha* floribus verticillatis, foliis ouatis, acutis, ſerratis, ſtaminibus corollam aequantibus. LINN. Syſt. p. 533. BOEHM. n. 129. BLACKW. t. 131. *Fl. Dan.* tab. 51.

Pharm. *Menthae Sylueſtris* Herba.

Ackermünze; *Korn-Feld-wilder Poley* ſ. *kleine Bachmünze.* Germ. *Corn Mint*, *or Water Calaminth.* Angl. *Menthe des champs.* Gall.

In agris et aruis humidioribus *bei dem Gerberwaſſer nach Schönfeld zu*; porro in pratis, agris neglectis, er circa foſſas fere vbique. Flor. Iul. Aug. Perennis

Vſ. Prohibet lactis coagulationem, menſes pellit, Bubones mammarum tollit.

Pulegium. 780. *Mentha* floribus verticillatis, foliis ouatis, obtuſis, ſubcrenatis, caulibus ſubteretibus repentibus, ſtaminibus corolla longioribus. LINN. Syſt. p. 533. n. 16. SCHREB. Spicil. p. 12. n. 909. BLACKW. t. 302.

Pharm. *Pulegii* Herba.

Polei; *Poleimünze*; *Herzpolei*; *Flöhkraut.* Germ. *Common Penny-royal*, *or Pudding Graſs.* Angl. *Pouliot.* Gall.

In locis inundatis ad *Leutſch*, *Parneck.* Flor. Iul. Aug.

281. * LAVANDVLA. L. G. 769. Lavendel. *Germ.* Lavender. *Angl.* Lavande. *Gall.*

Spica. 781. * *Lauandula* foliis ſeſſilibus lanceolato-linearibus, margine reuolutis, ſpica interrupta, nuda. LINN. Syſt. p. 530 n. 1. BLACKW. t. 294.

Var. α) *Lauandula anguſtifolia.* ⎫ C. B. P. p. 216.
β) *Lauandula latifolia* ⎭

Pharm. *Lauandulae* Herba, Flores

Gemeiner ſ. *Spiklavendel*; *Spike*; *ſchmaler* ſ. *breitblättrichter Lavendel* Germ. *Common Lavender.* Angl. *Lavande Femelle ou commune*; *Spic ou Aſpic.* Gall.

In

In Europa auſtrali ſponte creſcit. Apud nos in hortis oleraceis aliisque valde frequens. Fl. Aeſtate. Perennis

Vſ. Planta aromatica paſſim ad condimenta adhibetur.

282. TEVCRIVM. L. G. 764. Gamander, *Germ.* Germander. *Angl.* Ivette. *Gall.*

782. * *Teucrium* foliis multifidis, floribus lateralibus ternis, pedunculis. LINN. Syſt. pag. 525. LEYS. n. 574. Botrys.

Teucrium foliis multifidis, verticillis dimidiatis. SCHREB. Vert. Vnil. p. XXXII. n. 20.

Iva moſchata, folio multifido. RIV. Monop. tab. 24.

Traubengamander. Germ. *Jagged-leaved Ground Pine.* Angl.

In agris neglectis montoſis paſſim mihi obuiam venit et quoque *auf den Aeckern nach Schönfeld.* Fl. Iun. Iulio

Obſ. *Caul.* palmaris, pedalis, valdè ramoſus. *Fol.* multifida, petiolata, ambitu e cordato-ouata, recurva: laciniis 2—5— fidis, integris, obtuſis Verticilli folio breuiores, 6 - 8— flori. *Calyx* baſi valde gibbus. *Cor.* amoene purpurea, medio alba, punctis rubris conſperſa, dorſo marginata.

Vſ. Odore aromatico gratoque gaudet planta. Lanam imbuit colore ingrato e fuſco-cereo; cum alumine autem elegantem fuſcum exhibet colorem.

783. *Teucrium* foliis trifidis linearibus integerrimis, floribus ſeſſilibus, lateralibus, ſolitariis, caule diffuſo. LINN. Syſt. p. 525. n. 4. BLACKW. t. 80. *Fl. Dan.* t. 753. Chamaepitys.

Bugula foliis trifidis, floribus ſparſis in alis foliorum. BOEHM. n. 101.

Pharm *Chamaepityos* Herba.

Slagkraut; *Feldcypreſſe*; *Je länger je lieber.* Germ. *Common Ground Pine.* Angl. *Ivette* Gall.

In loco arenoſo et ſabuloſo paſſim in ſylua ad *Zweinauendorf.* Fl. Iul. Aug. Annua.

Obſ.

Obſ. Rad. lignoſa. *Caul.* baſi perennes, tetragoni, rubelli, ſcabriuſculi. Folia oppoſita, ſubpetiolata, baſi acuta, integerrima, verſus apicem profunde trifida: *floralia* fere ſeſſilia, ouata, baſi rotundata, integerrima. Flores alares ſolitarii, 5—7 in verticillis ſingulis. *Cal.* 5—gonus, 5-dentatus, piloſus. *Cor.* filamenta ad faucem punctulis purpuraſcentibus notata.

Vſ. In Scorbuto, Epilepſia, Arthritide, herba olim eſt laudata. Porro hanc herbam morbum boum ouumque putridum ſanaſſe, *Braſſauola* refert.

Scorodonia. 784. *Teucrium* foliis cordatis, ſerratis, petiolatis, racemis lateralibus ſecundis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 527. n. 23. SCHREB. Spicil. p. 11. n. 90. Ei. Verticill. p. XXXVIIII. n. 35. BLACKW. t. 9. *Fl. Dan.* tab. 405.

Scorodonia. RIV. Monop. t. 22.

Skorodonie; Waldſkordienkraut. Germ. *Wood Sage.* Angl. *Sauge ſauvage.* Gall.

In locis elatioribus, arenoſis, ad *Templum St. Theclae*, atque *in der Tieglitz bei Düben.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Caul. erectus, baſi paullulum incuruatus, 4—gonus, geniculatus, ramis oppoſitis. *Folia* coniugata, cordato-ouata, obtuſiuſcula, vel denticulis minus acutis notata, vtrinque villoſa; *floralia* minuta, ſubrotunda, integerrima, vtrinque acuta, in mucronem deſinentia. *Spica* racemoſa, ſecunda, ſummitate caulis ramorumque egrediens. *Calyx* bilabiatus, glaber. Labium ſuperius ſubrotundum, denticulo vnico inſtructum; inferius denticulis 4 gaudet. *Cor.* tubus parum incuruus, albidus, ſtriis purpureis ſuperne pictus.

Scordium. 785. *Teucrium* foliis oblongis, ſeſſilibus, dentato-ſerratis, floribus geminis, axillaribus, pedunculatis, caule diffuſo. LINN. Syſt. p. 527. n. 25. SCHREB. Verticill. p. XXXVII. n. 29. RIV. Monop. tab. 21. bon. BLACKW. t. 475. *Fl. Dan.* t. 593. GLED. *Naturg. der einheim. Pfl.* p. 191. T. X.

Teu-

Teucrium foliis ſeſſilibus ſerratis, mollibus, floribus ex alis binis. BOEHM. n. 107.

Pharm. *Scordii* Herba.

Skordien; *Skordienkraut; Lachenknoblauch*; *Waſſerknoblauch.* Germ. *Water Germander, or Garlikmander.* Angl. *Chamaras ou Germandrée d'eau.* Gall.

In pratis paludoſis, *auf der Wieſe* ſiniſtrorſum verſus *Kuhthurm*, porro etiam *vor dem Streitholze*, in ſepulchreto ad *Sommerfeld.* Flor. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Pabulum bobus, capris. Herba graueolens lac alliacio inficit odore. Fomenta putredini et gangrenae reſiſtere feruntur. In febribus intermittentibus maxime laudatur herba.

786. * *Teucrium* foliis cuneiformi-ouatis, inciſis, crenatis, petiolatis, floribus ternis, caulibus procumbentibus, ſubpiloſis. LINN. Syſt. p. 527. LEERS Herborn. p. 442. BLACKW. t. 80. Chamaedrys

Teucrium Chamaedrys foliis oblongis profunde ſerratis, verticillis dimidiatis, caulibus procumbentibus, piloſis. SCHREB. Verticill. p. XXXII. n. 21.

Pharm. *Chamaedryos* Herba.

Gewöhnlicher Gamander; Bathengel; *edel Gamanderkraut; Bergſkordien.* Germ. *Common Germander.* Angl. *Petit Chêne, ou Germandrée.* Gall.

In locis montoſis ſiccioribus, rarius *auf dem Gickerlingsberge*, *auf der Anhöhe des Bieniz* inueni. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Planta vulneraria. Folia enim cum oleo vulneribus impoſita haec ſanant. Flores apibus pabulum. Herba tinctoria.

283. AIVGA. L. G. 763. Günſel. *Germ.* Bugle. *Angl. et Gall.*

787. *Aiuga* tetragono-pyramidalis villoſa, foliis radicalibus maximis. LINN. Syſt. p. 525. pyramidalis.

Aiuga pyramidalis caulibus ſimplicibus erectis, foliis oblongis dentatis. SCHREB. Verticill. pag. XXIII. n. 3.

Bugula foliis anguloſe dentatis, caule ſimplici. HALL. 635. BOEHM. n. 103. BLACKW. tab. 64. f. 2. *Fl. Dan.* t. 185.

Bugula montana. RIV. Monop. t. 140. f. 2.

Pharm. *Conſolidae Mediae* Herba.

Pyramidenförmiger Günſel ſ. *blauer Günſel; Stein-* ſ. *Berggünſel*; *edle Braunellen*; *Brenzkraut.* Germ. *Mountain Bugle*, *or Sicklewort.* Angl. *Bugle pyramidale.* Gall.

In pratis et nemoribus ſiccis, *auf dem Gickerlingsberge, unten bei den Meckerſchen Bergen, in dem Macherſchen Holze, in dem Holze bei Nötzſch*, paſſim. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Caules ſolitarii, vel plures, ſtolonibus deſtituti, denſe villoſi. *Fol.* oblonga, dentata, obtuſa, paſſim ouata, vel lanceolata; *floralia* ouata, ſerrata, reliqua verſus terram triloba, vel ſaepius dentata, villoſa. *Cor.* tubus breuior, quam in ſubſequente, albidus, ſtriatus, deinique coeruleus euadit. Flores in verticillis denſis ponuntur: 6 - 8 in ſingulo verticillo flores ſeſſiles ſunt ad foliorum alas. Flos albus vel purpureus.

reptans. 788. *Aiuga* caule ſimplici erecto, ſtolonibus repentibus, foliis ouatis crenatis. SCHREB. Verticill. Vnilab. pag. XXI. n. 2.

Aiuga reptans glabra, ſtolonibus reptantibus. LINN. Syſt. p. 525.

Bugula foliis ouatis, inter flores ſtipatis, flagellis repens. HALL. 634. BOEHM. n. 102. BLACW. tab. 64. fig. 1.

Bugula. RIV. Monop. t. 140.

Var. α) *Aiuga* flore albo.

β) *Aiuga* flore purpureo.

Pharm. *Bugulae* Herba.

Günzel ſ. *Günſel*; *ſchleichender Goldgünſel*; *Wieſengünſel*; *Heilkräutlein.* Germ. *Creeping Bugle.* Angl. *Bugle, ou petite Conſoude.* Gall.

In pratis humidis ſyluaticisque locis, copioſiſſime *im Roſenthale*, *Univerſitäts-* et *Gonnewitzer Holze, auf den Schönfelder*, *Gerber*, *Lindenauer Wieſen* et alibi frequens. Fl. Mai. Iun. Perennis.

Obſ.

Obſ. Caulis erectus, glaber, non ramoſus, 4—gonus, geniculatus, inter folia ſubuilloſus, tener et ſucculentus: inter caulis baſin et radicis apicem ſtolones ſteriles, folioſi, in terra repentes egrediuntur. *Fol. radicalia* in ceſpitem congeſta, parum obuerſe vel oblongo ouata, ſubpetiolata, obtuſa, crenata, glabra: *floralia* ſubrotunda, obtuſa, integerrima, margine ciliato ſubrubella, leuiter pubeſcentia, baſi ciliata. Verticilli e floribus 8—12 conflati, villoſi: inferiores remotiores, ſuperiora verſus denſius iuxta ſe inuicem imponuntur.

Vſ. Flores huius et prioris pabulum apibus bonum. Folia bobus pabulum: Equi autem reſpuunt herbam.

284. BETONICA. L G. 776. Betonien. *Germ.* Betony. *Angl.* Betoine. *Gall.*

789. *Betonica* ſpica interrupta, corollae labii lacinia intermedia emarginata. LINN Syſt p. 535. BOEHM. n. 120. BLACKW. t. 46. *Fl. Dan.* t. 426. officinalis.

Var. α) *Betonica* flore albo.

β) *Betonica* flore purpureo.

Pharm. *Betonicae* Herba, Flores.

Gewöhnliche ſ. *braune Betonien.* Germ. *Wood Betony.* Angl. *Betoine vulgaire.* Gall.

In pratis ſiccis et ſyluaticis, *auf den Wieſen nach dem Kuhthurm*, *hinter Gundorf*, et in eiusdem ſylva, porro *im Roſenthale etc.* Flor. Iul. Aug. Perennis.

285. LAMIVM. L. G. 774. Taube Neſſel; Bienenſaug. *Germ.* Archangel. *Angl* Lamion, ou Archangélique. *Gall.*

790. * *Lamium* foliis cordatis, acuminatis, verticillis decemfloris. LINN. Syſt. p. 534. LEERS n. 448. maculatum.

Gefleckte taube Neſſel; *rother Bienenſaug.* Germ. *Italian Dead-Nettle.* Angl.

Ad foſſas et ſepes *im Roſenthale* inter frutices paſſim mihi occurrit. Fl. Vere et Aeſtate.

Obſ. Planta recens inebrians; ſicca ſternutatoria.

album. 791. *Lamium* foliis cordatis, acuminatis, ſerratis, petiolatis, verticillis vigintifloris. LINN. Syſt. pag. 594.

Lamium foliis diſſectis, cordatis, acutis. BOEHM. n. 104. BLACKW. t. 33. *Fl. Dan.* t. 94.

Pharm. *Lamii Albi* Herba, et *Galeopſidis* ſ. *Vrticae mortuae* Flores.

Weiſſe taube Neſſel ſ. *Bienenſaug; Wurmneſſel; weiſſer Erzengel.* Germ. *White Archangel.* Angl. *Ortie blanche, ou Archangélique.* Gall.

In ruderatis, cultis, pomariis, dumetis et ad muros ſepesque vbique frequens. Fl. April. ad Autumnum vsque.

Vſ. Cum Vrtica aliisque primo Vere in oleribus coctum editur. In fluore albo laudatur. Caeterum flores apibus pabulum valde egregium.

purpureum. 792. *Lamium* foliis cordatis, obtuſis, petiolatis. LINN. Syſt. p. 534. n. 6. BOEHM. n. 106. BLACKW. tab. 182. *Fl. Dan.* t. 523.

Rothe taube Neſſel; kleine Todtenneſſel: Wanzenkraut. Germ. *Purple Archangel.* Angl. *Lamier rouge.* Gall.

In agris cultis, nemoribus et ad ſepes vbique. Fl. cum priori.

Vſ. Flores apibus pabulum. Folia tenella Vere cum oleribus coquuntur in Laplandia et Luſatia inferiori. Huius et prioris herba oues veſcuntur.

286. * POLLICHIA. ROTH. Fl. Germ. I. p. 254. Hohlzahn. *Germ.*

amplexicaulis. 793. *Pollichia* calycibus inermibus, corollae labio inferiore bifido, foliis caulinis ſeſſilibus, rotundatis, inciſis; radicalibus petiolatis, cordato-lobatis. WILD. Prodr. Berol. n. 614.

Lamium (amplexicaule) foliis floralibus ſeſſilibus, amplexicaulibus obtuſis. LINN. Syſt. pag. 534. n. 7. BOEHM. n. 105. *Fl. Dan.* t. 752.

Kleine

Kleine todte Ackerneſſel mit Gundelrebenblättern. Germ. *Creat Henbit.* Angl. *Lamie à feuilles ſans pétiole.* Gall.

In ſatis et aruis frequens. Flor. Iun. Iul. Annua.

794. *Pollichia* calycibus pungentibus, corollae labio inferiore trifido, foliis omnibus cordatis, dentatis, petiolatis. WILDEN. Prodr. Berol n. 613. Galeobdolon.

Galeopſis (Galeobdolon) verticillis ſexfloris: inuolucro tetraphyllo. LINN. Syſt. pag. 535. BOEHM. n. 110.

Var. α) Foliis maculatis.

Gelbe taube Neſſel; gelbe Waldneſſel; gelber Hohlzahn; Goldneſſel. Germ. *Yellow Nettle Hemp.* Angl. *Ortie morte à fleur jaune; Lamier jaune.* Gall.

In nemoribus vmbroſis, copioſiſſime *im Roſenthale* cum varietate; in agris humidis ante *Portam Halenſem* verſus *Schönfeld* et in dumetis; ad riuulorum margines, in ſalicetis pratisque variis. Flor. Iun. Iul. Annua.

VJ. Flores apibus pabulum.

287. Galeopſis. L. G. 775. Katzengeſichte, Hohlzahn. *Germ.* Hedge Nettle. *Angl.* Galeopſie. *Gall.*

795. *Galeopſis* verticillis omnibus remotis, calycibus campanulatis, pubeſcentibus: dentibus lineari ſetaceis, diuergentibus longioribus. Ladanum.

Galeopſis internodiis caulinis aequalibus, verticillis omnibus remotis, calycibus inermibus. LINN. Syſt. p. 534. BOEHM. n. 108. WILDEN. Prodr. Berol. n. 610.

Ladanum ſegetum, folio latiore. RIV. Monop. tab. 24.

Var. α) Foliis anguſtifoliis.

β) Foliis latifoliis.

Acker Andorn; klein Berufkraut; rothes Feldalyſſenkraut; blaue taube Neſſel; Kornwuth; Feldkatzengeſichte; kleine Hanfneſſel; var. *ſchmal- oder breit-*

blättrichter Hohlzahn. Germ *Narrow-leaved All-heat.* Angl *Crapaudine des champs.* Gall.

In aruis, agris requietis, *vor dem Schönfelder Pförtchen* et *bei Eutritſch*, copioſe. Flor. Iul. Aug.

Tetrahit. 796. *Galeopſis* internodiis caulinis ſuperne incraſſatis, verticillis ſummis ſubcontiguis, calycibus ventricoſis; dentibus longiſſimis ſetaceis, aequalibus. LINN. Syſt. p. 535. n. 2. BOEHM. n. 109. ROTH. Fl. Germ. I. p. 284.

Cannabis Spuria. RIV. Monop. t. 44.

Var. α) *Galeopſis vulgaris* flore albo et flauo.

β) *Galeopſis vulgaris* flore albo et purpureo.

γ) *Galeopſis vulgaris* corolla flaua, labio inferiore maculata.

Groſse gelblicht ſ. *röthlicht weiſſe Hanfneſſel; Ackerneſſel; bunte taube Neſſel; wilder Hanf; groſser Hohlzahn.* Germ. *Hemp leaved Dead Nettle* Angl.

In agris inter ſegetes ante portam Halenſem verſus *Schönfeld*, et ante portulam Schoenfeldicam; porro in aruis cultis et ſyluis ceduis haud infrequens. Fl. Iul. et Aug.

cannabina. 797. * *Galeopſis* verticillis ſummis ſubcontiguis, calycibus tubuloſis: dentibus paullo breuioribus, linearibus, inaequalibus, tribus maioribus. ROTH. Flor. Germ I. p. 254.

Galeopſis Tetrahit. β) LINN. Syſt. R. 3. p. 51.

Aechte Hanfneſſel; ſchmalblättrichtes Katzengeſicht. Germ.

In dumetis et ſyluis vbique. Flor. Iul. Aug. Perennis.

288. STACHYS. L. G. 777. Bulkiskraut; Roſspolei. *Germ.* Baſe Horehound. *Angl.* Stachie. *Gall.*

ſyluatica. 798. *Stachys* verticillis ſexfloris, foliis cordatis, petiolatis. LINN. Syſt. p. 535. n. 1. BOEHM. n. 112. BLACKW. tab. [illegible]

Pharm. *Galeopſidis* Herba.

Wald

Wald Bulkiskraut; groſse ſtinkende taube Neſſel; todte Waldneſſel; Scharlachneſſel; Stück-Heckneſſel; Gottesvergeſs. Germ. *Hedge Nettle.* Angl. *Lamier des bois; Ortier morte des bois.* Gall.

In nemoribus denſioribus, *im Roſenthale, Gonnewitzer, Raſchwitzer, Zſchocherſchen Holze*; in pratis ſyluaticis, et ad ſepes circa pagos. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ Herba luteo-tinctoria. Caules praeparati ſicuti *Cannabis* ad tomentum vſurpari poſſunt. Flores pabulum apibus.

799. *Stachys* verticillis ſubſexfloris, foliis lineari lanceolatis, ſemiamplexicaulibus, ſeſſilibus LINN. Syſt. p. 535. n. 2. paluſtris.

Stachys verticillis ſpicatis, foliis ſubhirſutis, ellipticis, ad baſin emarginatis. BOEHM. n. 113. BLACKW. t. 273.

Sumpf Bulbiskraut ſ. *brauner Waſſerandorn*; *Sumpf Polei* Germ. *Marſh Stachys, or Clowen All-head.* Angl. *Panacée des Laboureurs.* Gall.

In ſyluis paludoſis et ad ripas foſſarum fluuiorumque, et in agris humidis paſſim, *im Roſenthale*, in alneto ad *Schönfeld* paſſim. Flor. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Agris inuiſa. Sues tamen radices huius quaerunt et agros effodiunt.

800. *Stachys* verticillis multifloris, foliorum ſerraturis imbricatis, caule lanato. LINN. Syſt. p. 535. n. 4. germanica.

Stachys foliis oblongo-cordatis, floribus verticillatis BOEHM. n. 111. *Fl. Dan.* t. 089. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4 t. 319.

Wolligtes Bulkiskraut; rother, Berg, grauer, groſſer, kriechender Andorn; Feldandorn; teutſcher Andorn. Germ. *German Baſe Hore-hound.* Ang. *Staquis des Allemands, ou à Epi fleuri.* Gall.

In agris montoſis, ſiccioribus, circa *Rückmarsdorf.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

801. * *Stachys* verticillis ſubſpicatis, foliis cordato-ellipticis, crenatis, ſcabris, caulibus adſcendentibus. LINN. Syſt pag. 536. WILDEN. Prodr. Berol. n. 618. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 359. recta.

X 3 Pharm.

Pharm. *Sideritidis* Herba.

Aufrechtes Bulkiskraut ſ. *Roſspolei.* Germ. *Staquis étroit.* Gall.

In locis montoſis, ſterilioribus paſſim *am Bieniz* et *bei Rückmarsdorf* mihi occurrit. Fl. Iul. Aug.

annua. 802. *Stachys* verticillis ſexfloris, foliis ouato-lanceolatis, trineruiis laeuibus, petiolatis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 536. n. 16.

Betonica foliis inter diſſitos verticillos longioribus, ellipticis ſerratis. BOEHM. n. 121. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 360.

Zeiſigskraut; *Bade-Gliedkraut*; *Iudenkraut*; *gelber Andorn*; *kleine gelbe Sommerbetonie*; *klein Berufskraut.* Germ. *Annual German Field Betony.* Angl. *Staquis annual.* Gall.

In agris et aruis inter ſegetes et in hortis oleraceis. Fl. Iul. Aug. Annua.

aruenſis. 803. *Stachys* verticillis ſexfloris, foliis obtuſis, nudiuſculis: corollis longitudine calycis, caule debili. LINN. Syſt. p. 536. n. 17. SCHREB. Spicil. pag. 12. n. 907.

Kleiner niedriger Feldandorn. Germ. *Annual English upright Ground Ivy.* Angl. *Staquis des champs.* Gall.

In agris ſubhumidis verſus *Stötteritz* copioſe, et *hinter den Gerberwieſen nach Schönfeld*, *bei Trachenau.* Fl. Iul. Aug.

289. NEPETA. L. G. 768. Katzenmünze. *Germ.* Cat-Mint, or Nep. *Angl.* Cataire. *Gall.*

Cataria. 804. *Nepeta* floribus ſpicatis, verticillis ſuppedicillatis, foliis petiolatis, cordatis, dentato-ſerratis. LINN. Syſt. p. 529.

Cataria foliis cordatis, petiolatis, verticillis ſpicatis. BOEHM. n. 123. BLACKW. t. 455. *Fl. Dan.* tab. 580.

Nepetha. RIV. t. 52.

Pharm. *Nepetae* ſ. *Catariae* Herba.

Ge-

Gewöhnliche Katzenmünze; *weiſſer Dorant*; *Katzenſterz; Katzenbalſam; Katzenmünze; Marienſtein; Katzenneſſel; Katzenkraut; Berg-* ſ. *Steinmünze*; *Steinneſſel.* Germ. *Common Cat-Mint.* Angl. *Herbe aut Chat.* Gall.

In ſepibus et circa pagos frequens, in hortis etiam oleraceis mihi obuiam venit. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Herba felibus ſuauiſſima.

290. SATVREIA. L. G. 765. Saturei. *Germ.* Savory. *Angl.* Sarriette. *Gall.*

805. *Satureia* pedunculis bifloris. LINN. Syſt. p. 528. n. 5. BOEHM. n. 124. BLACKW. t. 419. hortenſis.

Satureia hortenſis. C. B. P. p. 218.

Pharm. *Saturciae* Herba.

Bohnenkraut; Gartenyſop; Pfefferkraut. Germ. *Summer, or Garden Savory.* Angl. *Sarriette des jardins*; *Sardrée*; *Saborée.* Gall.

In hortis quaſi ſpontanea; in agris oleraceis frequens paſſimque in ruderatis. Flor. Iul. Aug. Annua.

Vſ. In culinis frequenter herba adhibetur pro ciborum condimentis.

291. BALLOTA. L. G. 778. Zahnloſe. *Germ.* Black Horehound. *Angl.* Ballote. *Gall.*

806. *Ballota* foliis cordatis indiuiſis, ſerratis, calycibus acuminatis. LINN. Syſt. pag. 537. BOEHM. n. 122. BLACKW. t. 136. nigra.

Var. α) *Ballota* flore albo.

Pharm. *Marrubii Nigri* Herba.

Stinkender ſ. *ſchwarzer Andorn* ſ *Zahnloſe.* Germ. *Woolly Stinking Hore hound.* Angl. *Ballote noire, ou Marrube puant.* Gall.

In ruderatis, ad vias, frequenter ante portulam *Schönfeldicam*: in Moeniis, et ad ſepes murosque, *bei dem*

dem Pulverthurme. Var. ante portam Halenſem. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Panacea eſt herba in pecorum morbis apud Gothlandos Hyſtericis planta commendanda. Apes flores frequentiſſime quaerunt.

292. MARRVBIVM. L. G. 779. Andorn. *Germ.* Horehound. *Angl.* Marrube. *Gall.*

vulgare. 807. *Marrubium* dentibus calycinis ſetaceis, uncinatis. LINN. Syſt. pag. 537. BOEHM. n. 127. BLACKW. tab. 479.

Pharm. *Marrubii Albi* Herba.

Gemeiner ſ. *weiſſer Andorn*; *weiſſe Leuchte; Mutterkraut*; *Marobel*; *Helfkraut*; *Lungenkraut*; *Gottesvergeß*; *wilder Taurand; Gotteshülfe*, Germ. *Common, or White Horehound.* Angl. *Marrube blanc.* Gall.

In agris pagorum, ſiccioribus locis, ipſis in pagis, ad vias publicas, *bei dem Gerichte*, et ad ſepes frequens. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Obſ. Planta a veteribus Medicis magni aeſtimata fuit, nunc vero plane obſoleta. In Aſthmate humido I. H. LANGE herbam laudat.

b) *Calyces bilabiati.*

293. SCVTELLARIA. L. G. 792. Helm- ſ. Schildkraut. *Germ.* Skull-cap. *Angl.* Toque. *Gall.*

galericulata. 808. *Scutellaria* foliis cordato-lanceolatis, crenatis, floribus axillaribus. LINN. Syſt. pag. 546. n. 6. *Fl. Dan.* t. 637.

Caſſida foliis lanceolatis, ſerratis; floribus binis. BOEHM. n. 118.

Scutellaria. RIV. Monop. t. 76.

Gemeines Helmkraut; Fieberkraut; *blau Schildkraut*; *Fleckenkraut.* Germ. *Hooded Willow-Herb.* Angl. *Toque ou Centaurée bleue.* Gall.

Ad foſſarum ripas, *bei dem Geſundbrunnen*, et in ſalicetis, *hinter dem Brandvorwerke etc.* Fl. Iun. — Aug. Perennis.

809. *Scutellaria* foliis integerrimis, inferioribus haſtatis, ſuperioribus ſagittatis. LINN. Syſt. p. 547. n. 7. BOEHM. n. 110. ſub *Caſſida*. haſtifolia.

Scutellaria folio non ſerrato. RIV. Monop. t. 77.

Spieſsblättriges Helmkraut ſ. *ſpontonblättriges Schildkraut*. Germ. *Swediſh Skull-cap*; *Hooded Willow-herb*. Angl. *Toque à fer de fleche*. Gall.

In paludoſis opacisque cum priore floret. Perennis.

294. THYMVS. L. G. 785. Thimian. *Germ.* Thyme. *Angl.* Theim. *Gall.*

810. *Thymus* floribus capitatis, caulibus repentibus, foliis planis, obtuſis, baſi ciliatis. LINN. Syſt. p. 541. BOEHM. n. 125. Serpyllum.

Var. 1) vulgare. BLACKW. t. 211.
2) citratum.
3) hirſutum.
4) album.

Pharm. *Serpylli* Flores, Herba.

Feldquändel; *Feldkümmel*; *wilder Thimian*; *Hünerkohl*; *wilder Polei*; *groſser*, *citronen*, *raucher*, *weiſſer Quändel*. Germ. *Common Mother*; *or wild*, *lemon*, *hear*, *white-Thyme*. Angl. *Serpelot*. Gall.

In aridis apricis vbique. Var. 1) maxime in hortis; 2) *in der Leimgrube*; 3) ad vias publicas *nach Schönfeld*, *am Bieniz*; 4) in locis elatioribus, arenoſis, *auf dem Gickerlingsberge* paſſim, etc.

Vſ. Pabulum ouibus, capris et apibus gratum.

811.* *Thymus* erectus, foliis reuolutis ouatis, floribus verticillato-ſpicatis. LINN. Syſt. p. 542. n. 2. vulgaris.

Pharm. *Thymi* Herba.

Gewöhnlicher Thimian; *römiſcher oder welſcher Quändel*. Germ. *Common Thyme*. Angl. *Theim vulgaire*. Gall.

In hortis vrbanis, oleraceis, ruſticanis valde frequens et quaſi indigenus. Flor. Iun. — Aug. Perennis.

Acinos. 812. *Thymus* floribus verticillatis, pedunculis vnifloris, caulibus erectis, ſubramoſis, foliis acutis, ſerratis. LINN. Syſt. p. 542. n. 4. BOEHM. n. 126.

Bergbaſilien; Steinpolei; Bergthimian; wilder Kirchuſop. Germ. *Common Engliſh wild Baſil.* Angl. *Petit Baſilic ſauvage.* Gall.

In locis arenoſis, elatioribus, *auf dem Sandberge am Bienız* et in plurimis *Coemeteriis* elatioribus. Fl. Iun. Iul.

295. * OCYMVM. L. G. 790. Baſilie. *Germ.* Baſil. *Angl.* Baſilic. *Gall.*

Baſilicum. 813. * *Ocymum* foliis ouatis, glabris, calycibus ciliatis. LINN. Syſt. p. 545. n. 6. BLACKW. t. 104.

Ocymum caryophyllatum maius.
Var. α) Ocymum caryophyllatum maximum.
β) Ocymum latifolium maculatum ſ. criſpum.
} C. B. P. p. 226.

γ) Ocymum viride, foliis bullatis. C. B. P. p. 225.

Pharm *Baſilici* Herba, Semina.

Gemeine Baſilie; Baſilienkraut; Baſilicum; Herrnkraut. Germ. *Sweet ſcented Baſil.* Angl. *Baſilic; Frambaſin du Pérou.* Gall.

In India et Perſia habitat. Apud nos in hortis valde frequenter reperitur varietatibus pluribus Annua.

Vſ. In culinis grata eſt herba pro cibi condimento. Folia in iuſculis lubenter edunt Galli.

minimum. 814. * *Ocymum* foliis ouatis integerrimis. LINN. Syſt. p. 545. n. 7.

Ocymum minimum. C. B. P. p. 226.

Kleinſte Baſilie; das kleine Baſilicum. Germ. *Buſh Baſil; Leaſt Baſil.* Angl. *Petit Baſilic.* Gall

In Zeylona habitat: copioſe quoque apud nos in hortis colitur. Flor. Iul. in Septembrem vsque. Annua

Obſ. Vires easdem ac prior habet.

296.

296. PRVNELLA. L. G. Braunelle. *Germ.* Selfheal. *Angl.* Brunelle. *Gall.*

815. *Prunella* foliis omnibus ouato-oblongis, ſerratis, petiolatis, calycibus labio ſuperiore truncato, ſubtridentato. LINN. Syſt. p. 547. BOEHM. n. 116. Brunella. RIV. Monop. t. 29. BLACKW. t. 24. vulgaris.

Pharm. *Prunellae* ſ. *Conſolidae minoris* Herba.

Gemeine Braunelle; Gottheil; Braunheil; St. Antoniuskraut Germ. *Common Selfheal.* Angl. *Brunelle commune* Gall.

In pratis poſt Hortum *Winklerianum* et *Reichelianum etc.* in paſcuis et ſyluis vbique, praecipue *im Roſenthale, Zſchocherſchen Holze etc.* Fl. Iun. – Aug. Perennis.

816. *Prunella* foliis omnibus ouato-oblongis, latioribus, ſerrulatis, calycis labio ſuperiore profunde trilobo. grandiflora.

Prunella foliis integris, vix dentatis, ſpica foliis maiore. HALL. 637. BOEHM. n. 117. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 377.

Prunella caerulea magno flore. C. B. P. pag. 261. LINN. Spec. Pl. II. p. 837. var. β.

Var. α) *Prunella* flore caerulaeo.

Groſsblühende Braunelle. Germ. *Greater Flowered Self-heal.* Angl. *Brunelle à fleurs grands.* Gall.

In pratis, copioſe *hinter Kleindölzig,* porro *auf der Rückmarsdorfer Wieſe* paſſim reperi. Flor. Iul. Aug. Perennis.

817. * *Prunella* foliis ouato-oblongis, petiolatis: ſupremis quatuor lanceolatis, dentatis. LINN. Syſt. p. 547. LEYS. n. 605. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. tab. 378. laciniata.

Aufgeſchlitzte Braunelle. Germ. *Jagged-leaved Selfheal.* Angl. *Brunelle à feuilles laciniées.* Gall.

In pratis et ſyluis montoſis, rarius *am* Bieniz *unten auf der Wieſe* nuperrime inueni. Flor. cum prioribus.

297.

297. ORIGANVM L. G. 784. Doſten; Wohlgemuth. Germ. Origanys. Angl. Origan. Gall.

heracleoticum. 818. * *Origanum* ſpicis longis pedunculatis aggregatis; bracteis longitudine calycum. LINN. Syſt. pag. 541. n. 9.

Origanum heracleoticum, Cunila gallinacea, Plinii C. B. P. p. 223.

Gemeiner Wintermajoran; *heracleotiſche Doſten*; *unächter Majoran*; *wilde Doſten.* Germ. *Winter Sweet Marjoran.* Angl. *Marjolaine d'Hyver; Grande Marjolaine.* Gall.

In Graecia habitat, ex qua olim in Europam eſt translata. Apud nos in hortis oleraceis paſſim colitur. Fl. Aeſtate in Autumnum.

Vſ. Folia in culinis adhibentur ad cibos condiendos.

vulgare. 819. *Origanum* ſpicis ſubrotundis, paniculatis, conglomeratis, bracteis calyce longioribus, ouatis. LINN. Syſt. p. 541. BOEHM. n. 132.

Origanum. RIV. tab. 60. BLACKW. t. 280. *Fl. Dan.* tab 638.

Pharm. *Origani Vulgaris* Herba.

Gemeine Doſten; Wohlgemuth; Felddoſten; *wilder Orant.* Germ. *Common wild Origanum.* Angl. *Origan vulgaire; ou ſauvage* Gall.

In nemoribus montoſis, paſſim *im* Bieniz. Fl. Iul. Aug. Perennis

Vſ. Lanam rubro vel purpuraſcente tingit colore. Theae ſuccedaneum: vt citius inebriet, additur cereviſiae fermentanti a *Weſtgothis.*

Maiorana. 820. *Origanum* foliis ouatis, obtuſis; ſpicis ſubrotundis compactis pubeſcentibus. LINN. Syſt. pag. 541. n. 11. BLACKW. t. 19.

Pharm. *Maioranae* Herba.

Gewöhnlicher ſ *zahmer Majoran*; *Sommermajoran.* Germ *Common Sweet Marjoran* Angl. *Marjolaine commune ou franche.* Gall.

Vſ Eſt optimum et praeſtantiſſimum Germanorum aroma.

298. CLINOPODIUM. L. G. 783. Wirbeldoſt. *Germ.* Field-Baſil. *Angl.*

821. *Clinopodium* capitulis ſubrotundis, hiſpidis, bra-ſteis ſetaceis. LINN. Syſt. p. 541. BOEHM. n. 30. vulgare.

Clinopodium. RIV. Monop. t. 43.

Gemeiner Wirbeldoſt; Hauptdoſt; Bettfuſs; falſcher Waldpolei. Germ. *Common Field-Baſil.* Angl. *Grand Baſilic ſauvage.* Gall.

In ſylvis montoſis, copioſe *im* Bieniz, *im Gunndorfer Holze; an dem Graben bei der Gonnewitzer Schanze*; ad margines pratorum ad *Stötteriz* verſus praedium *Weiſianum.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

299. MELISSA. L. G. 786. Meliſſe ſ. Mutterkraut. *Germ.* Beaulm. *Angl.* Meliſſe. *Gall.*

822. * *Meliſſa* racemis axillaribus verticillatis; pedicellis ſimplicibus. LINN. Syſt. p. 524. n. 1. officinalis.

Pharm. *Meliſſe citrinae* Herba.

Gemeine Meliſſae ſ. Mutterkraut; Citronenkraut. Germ. *Common Beaum.* Angl. *Meliſſe, ou Citronelle.* Gall.

In hortis fere omnibus copioſe. Flor. Aeſtate.

B. ANGYOSPERMAE.

Flores ſimplices inaequales ſ. Perſonatae.

α) Calyces bifidi.

300. OROBANCHE. L. G. 841. Sommerwurz; Hanfmännchen. *Germ.* Broomrape. *Angl.* Orobanche. *Gall.*

823. * *Orobanche* caule ſimpliciſſimo, pubeſcente, ſtaminibus ſubexſertis. LINN. Syſt. pag. 573. n. 2. LEYS. n. 609. maior.

Oro-

Orobanche caule ſimplici, ſtipula vnica, calyce 4—fido. HALL Hiſt. n. 295. Orobranche. RIV. Monop. et t. 88.

Groſſe Sommerwurz; *Hanfwürger; böſer Heinrich*; *Löwenſchwanz.* Germ. *Great Broomrape.* Angl. *Grande Orobanche; Herbe aux Taureaux.* Gall.

In agris ſterilioribus et pratis ſiccis, et in nemoribus montoſis, paſſim *auf dem* Bieniz, atque in agris inter ſegetes *bei Rückmarsdorf* et *Nauendorf* anno 1788. detexi. Fl. Iun. Iul.

β) *Calyces quadrifidi.*

301. LATHRAEA. L. G.. 801. Schuppenwurz. *Germ.*

ſquamaria. 824. *Lathraea* caule ſimpliciſſimo, corollis pendulis: labio inferiore trifido. LINN. Syſt. pag. 550. n. 4. BOEHM. n. 134. BLACKW tab 450. GLED. *Naturgeſch. der einh. Pfl.* p. 246. Tab. XIII.

Pharm. *Squamariae* f *Dentariae* Radix.

Schuppenwurz; Schnapperwurz; *Ohnblatt; Maiwurz; St. Georgenkraut*; *Kaalkraut*; *Zahnkraut*; *Schwammkraut.* Germ. *Thootwort*; *Lungwort.* Angl. *Grande Dentaire*; *Clandeſtine à fleurs pendantes.* Gall.

In locis opacis et humidis, in alneto ad *Schönfeld*, ad alnorum radices, *an dem Gonnewitzer oder Streitholze, im Univerſitatsholze, am* Bieniz paſſim mihi occurrit. Fl. Mart. April. Perennis.

302. EVPHRASIA. L. G. 799. Augentroſt. *Germ.* Eye bright. *Angl.* Eufraiſe. *Gall.*

officinalis. 825. *Euphraſia* foliis ouatis, lineatis argute dentatis. LINN. Syſt. p. 549. n. 2. BOEHM. n. 148. BLACKW. t. 427.

Euphraſia. RIV. Monop. t. 132.

Var. α) *Euphraſia* minor non ramoſa.

Pharm. *Euphraſiae* Herba.

Ge-

Gewöhnlicher Augentroſt; *Augendienſt; Hirnkraut*; *lichter Tag; Tageleuchte*. Germ. *Eyebright of the Shops*. Angl. *Euphraſie ordinaire*. Gall.

In pratis et paſcuis humidis fere vbique, *auf den Schönfelder*, *Roſenthaler*, *Lindenauer Wieſen etc.* var. in locis ſteriliorihus, *nach dem Univerſitätsholze* Fl. Iul. Aug. Annua.

826. * *Euphraſia* foliis cordato-ouatis, acute ſerratis; calyce obtuſe dentato, caule magis ramoſo. rubra.

Rother Augentroſt. Germ.

In locis ſiccioribus elatioribusque *hinter Lindenau auf dem Walle*; porro *vor Meisdorf* et alibi. Flor. Iul. Aug.

Obſ. Haec autem proxime accedit ad ſequentem; ſed diſtinguitur habitu toto triſti; caule maiore flexuoſo; magis ramoſo, rarius ſimplici, pilis denſioribus obſeſſo; foliis ouatis, dentibus acutioribus longioribusque notatis, paullulum hirſutioribus; calyce maiore et obtuſe dentato; corolla ex albido rubra, vel tota rubella et denique loco natali. Illa enim humida et plurimis graminibus veſtita amat loca; haec autem modo arida, ſteriliora et arenoſa. Caeterum gaudent caules floribus ad vnum latus vergentibus.

827. *Euphraſia* foliis linearibus omnibus ſerratis. LINN. Syſt. p. 550. n. 4. BOEHM. n. 142. *Fl. Dan.* t. 655. odontites.

Brauner Augentroſt; *wild Tag und Nacht*; *Zahntroſt*. Germ. *Euphraiſe tardive*. Gall.

In agris *hinter dem Gerberwaſſer*; *auf den Aeckern nach Schönfeld*, *hinter den Kohlgärten* copioſe, et ibidem ipſis in pratis. Fl. Iul. Aug. Annua.

828. * *Euphraſia* foliis linearibus ſerratis: ſuperioribus integerrimis. LINN. Syſt. p. 550. n. ... LEYS n. 614. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 398. Odontites flore luteo RIV. Monop. t. 91. lutea.

Gelber Augentroſt. Germ. *Yellow Eyebright*. Angl. *Euphraiſe jaune*. Gall.

In locis elatioribus et ſterilioribus; e. g. in collibus, *hinter Lindenau*, *nach Raſchwitz zu*; porro *vor Meisdorf* et alibi frequens. Fl. Iul. Aug.

303. RHINANTHVS L. G. 798. Hahnenkamm, *Germ.* Elephant's Head. *Angl.* Rhinanthe. *Gall.*

Criſta Galli. 829. *Rhinanthus* corollarum labio ſuperiore compreſſo, breuiore, calycibus glabris. POLLICH. Palat. n. 579. LINN. Syſt. pag. 549. n. 3. WILDEN. Prodr. Berol. n. 633.

Rhinanthus foemina corollarum labio ſuperiore breuiore compreſſo, calyce glabro. SCOP. Carn. pag. 480. Criſta Galli. RIV t. 92.

Alectorolophus calycibus glabris; foliis inter flores latioribus. BOEHM. n. 139.

Hahnenkamm; *Klaffer*; *Wieſenklapper*; *gelber Rodel*; *Läuſekraut*; *klingender Hans.* Germ. *Crête de coq, ou Pediculaire jaune.* Gall.

In paſcuis et pratis vbique. Fl. Iun. Iul.

Alectorolophus. 830. *Rhinanthus* corollarum labio ſuperiore compreſſo, breuiore, calycibus villoſis. POLLICH. Palat. n. 580.

Rhinanthus mas calycibus villoſis; auriculis galeae terminatis, nectario rotundato. SCOP. Carn.

Alectorolophus calycibus hirſutis, foliis inter flores latioribus. BOEHM. n. 138.

Glitſch; *Wieſenrodel*; *Rodelkraut.* Germ.

In pratis humidioribus, *auf den Roſenthäler*, *Lindenauer*, *Leutſcher Wieſen*, *bei dem Geſundbrunnen.* **Fl. cum priori.**

304. MELAMPYRVM. L. G. 800. Fleiſchblume; Kuhweizen. *Germ.* Cow-Wheat. *Angl.* Blé noir. *Gall.*

criſtatum. 831. *Melampyrum* ſpicis quadrangularibus, bracteis cordatis, compactis, denticulatis, imbricatis. LINN. Syſt. p. 550. SCHREB. Spicil. p. 13. n. 910. LEYS. n. 616.

Melampyrum criſtatum. RIV. t. 81.

Kamm-

Kammtragende Fleiſchblume. Germ. *Creſted Cow-Wheat.* Angl. *Melampire à crête.* Gall.

In nemoribus elatioribus, et ſterilibus, *im Bieniz, im Univerſitätsholze* et alibi. Fl. Iul. Aug.

832. *Melampyrum* ſpicis conicis laxis, bracteis dentato-ſetaceis, coloratis. LINN. Syſt. p. 550. n. 2. LEYS. n. 617. aruenſe.

Melampyrum aruenſe. RIV. Monop. t. 79.

Melampyrum ſpica denſa, longiori, foliis inter florem laciniatis, adſcendentibus BOEHM. n. 141.

Ackerfleiſchblume; Kuh- oder Wachtelweize; Mohrenweize; Schwarzweize; Acker-purpurrother Kuhweize; St. Petersblume. Germ. *Purple Cow-Wheat; Horle flower.* Angl. *Melampire des champs; Bléd noir; Rouge Herbe; Blé de vache.* Gall

Obſ. Semina panem reddunt caeruleſcentem et amarum, nec tamen noxium.

833. *Melampyrum* floribus ſecundis lateralibus, bracteis dentatis; ſummis coloratis ſterilibus, calyce lanato. LINN. Syſt. p. 550. n. 3. nemoroſum.

Melampyrum ſpica laxiſſima, foliis inter flores laciniatis, patentibus. BOEHM. n. 140. *Fl. Dan.* tab. 305.

Melampyrum nemoroſum. RIV. Monop. t. 80.

Hainfleiſchblume; Tag und Nacht; Ochſenweize. Germ. *Blue Cow-Wheat.* Angl. *Melampire violet.* Gall.

In nemoribus, copioſe *in dem Meckerſchen, Gonnewitzer, Raſchwitzer Holze etc.* Fl. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Coma foliorum violacea: ſubtus lucente fulvo florum colore lucos vmbroſos ita exhilarat haec planta, ac ſi aulam ipſius Florae aut Aurorae intrares.

834. *Melampyrum* floribus ſecundis lateralibus; foliis coniugationibus remotis, corollis clauſis. LINN. Syſt. p. 550. n. 4. SCHREB. Spicil. p. 13. n. 911. pratenſe.

Wieſenkuhweize l. *Fleiſchblume; gelber Waldhirſe.* Germ. *Meadow Cow-Wheat.* Angl. *Melampire des près.* Gall.

In vmbroſis locis ad *Lindenthal*, *Breitenfeld*, *im Bieniz* et aliis nemoribus circa Lipſiam poſitis. Fl. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Corollae rubellae ad labium ſanguineae obſeruantur.

Vſ. Sues Semina ſedulo inquirunt, et muſcum effodiunt. Vbi planta copioſiſſima, ibi etiam butyrum maxime omnium luteum et praeſtantiſſimum. LINN. Lapp.

ſyluaticum. 835. *Melampyrum* floribus ſecundis, lateralibus, foliis coniugationibus remotis, corollis hiantibus. LINN. Syſt. pag. 550. n. 5. SCHREB. Spicil. pag. 14. n. 912. WILDEN. Prodr. Berol. n. 638. *Fl. Dan.* t. 145.

Waldkuhweize. Germ. *Wild Cow-Wheat.* Angl. *Melampire des bois.* Gall.

In ſyluaticis, montoſis, *im Bieniz*, *Oberholze* paſſim. Fl. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Differt a priori, corollis breuioribus, flauis et hiantibus.

γ) *Calyces quinquefidi.*

305. LIMOSELLA. L. G. 837. Sumpfkraut. *Germ.* Plantaginelle. *Gall.*

aquatica. 836. *Limoſella* foliis lanceolatis. LINN. Syſt. pag. 512. BOEHM. n. 35. LEYS. n. 620. WILDEN. Prodr. Berol. n. 549. *Fl. Dan.* t. 69.

Plantaginella. HALL. Ienenſ. pag. 23. tab. 6. fig. 2.

Waſſerſumpfkraut. Germ. *Limoſelle aquatique.* Gall.

In locis inundatis et ſtagnoſis, *bei dem Lindenthaler Hölzgen*, *bei Schönfeld* copioſe. Flor. Iun. Iul. Annua.

306.

306. SCROPHVLARIA. L. G. 814 Braunwurz. *Germ.* Figwort. *Angl.* Scrophulaire. *Gall.*

837. *Scrophularia* foliis cordatis, trineruiis, caule obtuſangulo. LINN. Syſt. pag. 560. n. 2. BOEHM. n. 149. RIV. Monop. t. 106. ſeq. BLACK . t. 87. nodoſa.

Pharm. *Scrophulariae Foetidae* Radix.

Knotige Braunwurz; Sau- urm-Feigwarzenwurz; Knotenkraut; Sauknoten, ſchwarzer, brauner Nachtſchatten Germ. *Great Figwort; Common Knobby-rooted Figwort.* Angl. *Grande Scrophulaire.* Gall.

Ad ſepes et ripas foſſarum, por in ſyluis, *im Roſenthale*, in foſſiculis pratorum *bei Kleindölzig etc.* Fl. iul. Aug. Perennis.

Vſ Decocto herbae lauantur Sues ſcabioſi. *Segu.* Flores pabulum apibus pergratum.

838. *Scrophularia* foliis cordatis obtuſis, petiolatis, decurrentibus, caule membranis angulato, racemis terminalibus. LINN. Syſt. p. 560. n. 3. BOEHM. n. 156. BLACKW. t. 86. *Fl Dan.* t. 507. aquatica.

Pharm. *Scrophulariae aquaticae* Herba.

Waſſer Braunwurz ſ. *falſche Waſſerbetonie; weiſſer Nachtſchatten.* Germ. *Water Betony, or Figwort.* Angl. *Scrophulaire aquatique; Betoine d'eau, ou Herbe du ſiege.* Gall.

In humidis ad foſſas, *bei dem Bieniz hinter Kleindölzig* copioſe. Fl. Iun. Iul. Perennis.

839. * *Scrophularia* foliis cordatis: caulinis ternis, pedunculis axillaribus, ſolitariis, bifidis. LINN. Syſt. p. 560. n. 11. WILDEN. Prodr. Berol. n. 647. *Fl. Dan.* t. 411. vernalis.

Scrophularia flore luteo. RIV. Monop. t. 186

Früjährige Braunwurz. Germ. *Yellow or Vernal Figwort.* Angl. *Scrophulaire jaune* Gall.

Ad ſepes et in locis aquoſis, paſſim *vor dem Roſenthale* inueni. Fl. initio veris.

307. * DIGITALIS. L. G. 816. Fingerhut. *Germ.* Fox-glove. *Angl.* Digitale. *Gall.*

purpurea. 840. * *Digitalis* calycinis foliolis ouatis, acutis, corollis obtuſis: labio ſuperiore integro. LINN. Syſt. pag. 562. n. 1.

α) Digitalis purpurea, folio aſpero. C. B. P. p. 243.
β) Digitalis alba folio aſpero. C. B. P. p. 244.

Pharm *Digitalis purpureae* Herba.

Rother Fingerhut. Germ. *Red Flowered Fox-glove.* Angl. *Digitale rouge.* Gall.

Habitat in Europa auſtraliore. Apud nos in hortis frequenter occurrit. Fl. Iun. Iul. Perennis.

ferruginea. 841. * *Digitalis* calycinis foliolis ouatis obtuſis, patentibus: corollae labio inferiore barbato. LINN. Syſt. p. 562. n. 6.

Digitalis anguſtifolio flore ferrugineo. C. B. P. p. 244. RIV. Monop t. 98.

Roſtfarbiger Fingerhut. Germ. *Iron coloured Fox-glove.* Angl *Digitale rouillé.* Gall

In Italia proprie habitat Apud nos contra in reiectamentis hortorum paſſim occurrit, et ſic in *Pomoerio Grimmenſi auf der Paſtei* nuperrime reperi. Praeterea in hortis ſplendidis, e. g. in *Winkleriano* ſub arboribus frequenter creſcit. Fl. Iul. et Auguſto. Perennis.

Obſ. Caul. ſtrictus, laeuis, 6—7— pedalis. *Fol.* ſeſſilia, oblongo-lanceolato-ouata, laeuia, lineis albidis longitudinalibus notata, integerrima. Racemus e ſingulis alis ſupremis erectus. Bracteae lineari-lanceolatae, reflexae. Pedunculi breuiſſimi, ſolitarii. *Calyc.* foliola ſuperiora 3 approximata. *Cor.* ventricoſa, inferne gibba, calyce multo longior, pubeſcens: laciniis 2 ſuperioribus obſoletis; lateralibus acutis; infima longiore, pilis molliſſimis obſeſſa. *Stam.* flexuoſa, 4. *Styl.* longitudine floris.

308. ANTIRRHINVM. L. G. 808. Orant; Dorant. *Germ.* Toad-flax, or Snap-dragon. *Angl.* Mufle de veau. *Gall.*

** Foliis angulatis.*

842. *Anthirrhinum* foliis cordatis, quinquelobis, alternis, cauſibus procumbentibus. LINN. Syſt. pag. 584. SCHREB. Spicil. p. 14. n. 913. LOB. n. 615. Cymbalaria.

Cymbalaria. RIV. Ord. t. 85.

Zymbel-Nabel-Flachskraut mit dem Epheublatte. Germ. *Ivy-leaved Toad flax.* Angl. *Cimbalaire ordinaire, Muflier à feuilles de Lierre* Gall.

Ad muros *in dem Boſiſchen Garten*, et in muris Templi St. Pauli valde copioſe. Fl. Iul. Aug.

Obſ. Succus ex herba recenter expreſſus admiſceri Aquae *Tophanae* falſe fertur.

843. *Antirrhinum* foliis haſtatis, alternis, caulibus procumbentibus. LINN. Syſt. p. 554. n. 3. BOEHM. n. 147. BLACKW. t. 170. *Fl. Dan.* t. 426. Elatine.

Erdwinde. Germ. *Yellow Sharp-pointed Fluellin, or Female Speedwell.* Angl. *Velvote, ou Elatine; Muflier auriculé.* Gall.

In aruis et agris, *bei der Leimgrube.* Fl. Iun. Iul. Annua.

844. *Antirrhinum* foliis ouatis alternis, caulibus procumbentibus. LINN. Syſt. pag. 554. n. 4. BOEHM. n. 146. ſpurium.

Falſcher Orant; rundblättrichte Erdwinde. Germ. *Round-leaved Fluellin.* Angl. *Velvotte femelle, ou Mufle de Veau des bleds.* Gall.

In aruis et agris ad pagum *Zſchöſen* porro *bei Mockau, Gonnewitz* et verſus *Rhöthe.* Fl. Iun. — Aug. Annua.

*** Foliis alternis.*

845. *Antirrhinum* foliis plerisque alternis, lanceolatis, obtuſis, caule ramoſiſſimo. LINN. Syſt. pag. 556. n. 28. minus.

Antirrhinum foliis longis, obtuſis, viſcidis, caule erecto ramoſiſſimo, calcare breui. BOEHM. n. 144. *Fl. Dan.* t. 552.

Linaria aruenſis minima. RIV. Monop. t. 84.

Kleiner Orant; Hundſchädel; kleine Kalbsnaſe, klein Berufkraut Germ. *Leaſt Toad-flax.* Angl. *Petit Muflier de Veau.* Gall.

In agris et muris paſſim. Fl. Iun. Iul.

Linaria. 846. *Antirrhinum* foliis lanceolato-linearibus, confertis, caule erecto, ſpicis terminalibus ſeſſilibus floribus imbricatis. LINN. Syſt. p. 557. n. 33. BOEHM. n. 143. BLACKW. t. 115.

Linaria. RIV t. 82.

Var. β. A. caule humiliore, foliis minoribus, anguſtioribus: floribus dimidio minoribus.

Pharm. *Linariae* Herba.

Lein- ſ. Flachskraut; Frauen-Marienflachs; wilder Flachs; leinkrautiger Orant; Scheißkraut; Katharinen-Lamm-Stallkraut. Germ. *Common or Large yellow Toad flax.* Angl. *Linaire ordinaire; Lin ſauvage.* Gall.

In collibus circa vrbem, ad ſepes hortorum et in agrorum marginibus, *bei Gohlis*: poſt hortos oleraceos et in paſcuis *hinter Markranſtädt.* Fl. Iun.—Aug. Perennis.

Vſ. In Suecia haec ob odorem graueolentem ad muſcas e domo abigendas adhibetur, et lacti recenti herba immiſſa inſecta occidere ſolent *Smolandi.*

*** *Foliis oppoſitis.*

aruenſe. 847.* *Antirrhinum* foliis ſublinearibus: inferioribus quaternis, calycibus piloſo-viſcidis, floribus ſpicatis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 556 n. 17. LEYS. n. 626.

Ackerorant. Germ. *Corn blue Toad-flax.* Angl. *Mufle de Veau des champs.* Gall.

In agris arenoſis, ſterilibus, *bei Schönau, Nauendorf* et *Rückmarsdorf* inueni. Flor. Iun. — Aug. Annua.

****

**** *Corollis ecaudatis.*

848. * *Antirrhinum* corollis ecaudatis, floribus ſpicatis, calycibus rotundatis. LINN. Syſt. pag. 557. n. 40. LEYS. n. 629. maius.

Antirrhinum maius alterum folio longiore. C. B. P. p. 211.

Antirrhinum. RIV. Monop. t. 81.

Pharm. *Antirrhini* Herba.

Groſses Löwenmaul; *Kalbsnaſe* Germ. *Greater Snap-Dragon.* Angl. *Mufle de Veau*; *Oeil de Chat*; *Tête de Veau*; *Gueule de Veau*; *Mouron violet.* Gall.

In ruderatis paſſim; in collibus circa vrbem. Varietates contra in plurimis hortis valde frequenter occurrunt. Fl. per totam Aeſtatem.

Obſ. In Perſia, vbi haec planta ſponte creſcit, e ſeminibus exprimitur Oleum egregium, quod Turcice *Kunſchut Iagi*, Perſice autem *Kantſchut Roge* audit, et ibidem butyri loco comeditur.

849. *Antirrhinum* corollis ecaudatis, floribus ſubſpicatis, calycibus corolla longioribus. LINN. Syſt. p. 557. n. 41. BOEHM. n. 145. Orontium.

Antirrhinum aruenſe. RIV. t. 81. optime.

Hundskopf; *Kalbsnaſe*; *Orant*; *Teufelsband*; *wild Löwenmaul*; *Todtenköpfe.* Germ. *Leaſt Snap-Dragon.* Angl. *Muflier rubicond.* Gall.

In aruis inter ſegetes, *bei den Kohlgärten*, ad *Schönfeld etc.* Fl. Iun. Iul. Annua.

309. PEDICVLARIS. L. G. 804. Läuſekraut; Rodel, *Germ.* Rattle or Louſe-wort. *Angl.* Pediculaire. *Gall.*

850. *Pedicularis* caule ramoſo; calycibus criſtatis, calloſo-punctatis: corollis labio-obliquis. LINN. Syſt. p. 551. n. 1. paluſtris.

Pedicularis caule ramoſo, erecto, calyce bifido, BOEHM. n. 136. *Fl. Dan.* t. 225.

Pedicularis. RIV. t. 92.

Pharm. *Pedicularis aquaticae* Herba.

Sumpfrodel; *Läuſekraut.* Germ. *Marſh Louſe-wort.* Angl. *Pediculaire des marais.* Gall.

In pratis humidioribus, copioſiſſime in pratis *Schoenfeldicis* et alibi. Fl. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Pratis inuiſa et pabulum pecoribus ingratum.

ſyluatica. 851. *Pedicularis* caule ramoſo, calycibus oblongis, angulatis, laeuibus, corollis labio cordato. LINN. Syſt. p. 551. n. 2.

Pedicularis caule ramoſo, procumbente, floribus ſparſis obtuſis. BOEHM. n. 137.

Pedicularis minor. RIV. t. 91.

Waldrodel; *Waldläuſekraut*; *Hundskoth.* Germ. *Red Rattle or Louſe-wort.* Angl. *Pediculaire des bois.* Gall.

In pratis, paſcuis ſyluaticis et humidis, *im Gonnewitzer*, *Zſchocherſchen Holze etc.* Fl. Iun. Iul. Annua.

CLAS-

Claſſis XV.

TETRADYNAMIA.

A. SILICVLOSAE.

a) *Silicula apice integra.*

310. DRABA. L. G. 864. Hungerblümchen. *Germ.* Drave. *Gall.*

852. *Draba* ſcapis nudis, foliis ſubſerratis, ſilicula ſtylo deſtituta. LINN. Syſt. p. 585. CRANZ. Faſc. I. pag. 11. BOEHM. n. 295. verna.

Frühjähriges Hungerblümchen; klein Täſchelkraut; Germ *Common Whithlon-graß.* Angl. *Drave printaniere.* Gall.

In aruis, campis ſteriliſſimis, agris incultis et hortis vbique valde frequens. Flor. April. Maio. Annua.

311. MYAGRVM. L. G. 860. Leindotter. *Germ.* Gold of Pleaſure. *Angl.* Cameline. *Gall.*

853. *Myagrum* ſiliculis obouatis: pedunculatis, polyſpermis. LINN. Syſt. p. 584. n. 7. BOEHM. n. 265. ſatiuum.

Var. *Myagrum* foliis auriculatis flore et ſemine minore.

Dotterkraut; Flachs ſ. *zahmer Leindotter; großer Leindotter; kleiner* ſ. *teutſcher Finkenſaamen; Oelſaamen.* Germ. *Common Gold of Pleaſure.* Angl. *Cameline cultivée; Seſame d'Allemagne.* Gall.

In agris inter ſegetes paſſim. Var. in muris et agris inter Linum verſus *Merſeburgum.* Fl. Iun. Iul. Annua.

 Obſ-

Obſ. Linicolis inuiſa planta. In Germania ſeritur ad oleum exprimendum in medicina, culina, oeconomia vtile. GOTT. Semina pro *Seſami* ſeminibus ſaepius venduntur. Caeterum ſemina cibus quoque Anſeribus gratus. SCHWENKF.

paniculatum. 854. *Myagrum* ſiliculis lentiformibus, orbiculatis, punctato-rugoſis. LINN. Syſt. p. 584. n. 4. SCHREB. Spicil. p. 21. n. 924. *Fl. Dan.* t. 204.

Büſchelförmiger Dotter; kleiner Leindotter; wilder Dotter; Finkenſamen. Germ. *Paniculated Gold of Pleaſure.* Angl. *Cameline paniculée.* Gall.

In agris paſſim, *vor dem Schönfelder Pförtchen* mihi occurrit, et in locis humidis gramina veſtitis e. g. *vor Pfaffendorf* ad fluuii ripam paſſim. Flor. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Capſ. 2—locularis, lentiformis et punctis eleuatis adſperſa.

b) *Silicula apice emarginata.*

312. IBERIS. L. G. 868. Bauernſenf; Schleifenblume. *Germ.* Candy-Tuft. *Angl.*

nudicaulis. 855. *Iberis* herbacea, foliis ſinuatis, caule nudo ſimplici. LINN. Syſt. p. 589.

Iberis foliis pinnatis, caule nudo, non ramoſo. BOEHM. n. 292. *Fl. Dan.* t. 323.

Sandbauernſenf; Steinkreſſe; Heide-Sand-Berg-wilde Kreſſe; kleine Iberpflanze; kleine Schleifenblume. Germ. *Rock-Creß.* Angl.

In agris arenoſis ad viam *nach Schönfeld; hinter dem Bieniz; der Rückmarsdorfer Wieſe gegen über.* Fl. Mart. Aprili. Annua.

313. ALYSSVM. L. G. 869. Steinkraut. *Germ.* Madwort. *Angl.* Alyſſon. *Gall.*

incanum. 856. *Alyſſum* caule erecto, foliis lanceolatis, incanis, integerrimis, floribus corymboſis, petalis bifidis. LINN. Syſt. p. 590. n. 6. BOEHM. n. 796.

Be

Beſtaübtes Steinkraut; *weiß Schildbeſcinkraut*; *weiſſe Wegkreſſe*; *weiſſer Bauernſenf.* Germ. *Leaſt annual Madwort.* Angl. *Alyſſon vivace.* Gall.

In elatioribus arenoſis ſterilioribusque ad viam *nach Rückmarsdorf* et *Nauendorf* copioſe etc. Flor. Iul. Aug. Perennis.

857.* *Alyſſum* caulibus herbaceis, ſtaminibus omnibus calycinum. dentatis, calycibus perſiſtentibus. LINN. Syſt. pag. 590. n. 8. LEYS. n. 642. WILDEN. Prodr. Berol. n. 660. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 338.

Teutſches Steinkraut. Germ. *Large annual Madwort.* Angl. *Alyſſon bouclier.* Gall.

In campeſtribus ſiccis paſſim, *bei Kleindölzig*, *vor Kleinzſchocher.* Fl. Iun. Iul.

314. COCHLEARIA. L. G. 867. Löffelkraut. *Germ.* Scurvy-graſs. *Angl.* Cuillére. *Gall.*

858.* *Cochlearia* foliis radicalibus cordato-ſubrotundis, officinalis. caulinis oblongis ſinuatis. LINN. Syſt. p. 588. n. 1. BLACKW. t. 227. *Fl. Dan.* t. 135.

Cochlearia folio ſubrotundo. C. B. P. p. 110.

Pharm. *Cochleariae* Herba.

Gebräuchliches Löffelkraut; *Scharbockskraut.* Germ. *Common Scurvy-graß.* Angl. *Herbe aux Cuillers.* Gall.

In agris oleraceis et hortis haud infrequens. Flor. Aeſtate.

Vſ. Planta inter medicamenta antiſcorbutica primaria, adeoque in hortis frequentiſſime colitur. In Islandia herba in minimas partes diſſecatur, et cum lacte acidulato, vel eius ſero, more olerum editur; condiunt quoque ſale culinari in magnis doliis et per hyemem ſeruant. Oues illam quidem auide eduntet valde pingueſcunt, ſed caro nauſeoſo inficitur ſapore. *Olaffen.*

859. *Cochlearia* foliis pinnatifidis, caule depreſſo. Coronopus. LINN. Syſt. p. 588. SCHREB. Spicil. pag. 22. n. 930. BLACKW. t. 120. *Fl. Dan.* t. 202.

Krä-

Krähenfüßartiges Löffelkraut; Krähenfuß; Schweinskreſſe. Hirſchhorn. Germ. *Swine's Creſſes; Crowsfood or Buck s-horn.* Angl. *Corne de Cerf des champs, ou Pied de Corneille; Ambroſelle ſauvage-* Gall.

In viis *vor dem Ranſtädter Thore, an der Ziegelſcheune, auf der Vogelwieſe, in der Leimgrube etc.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

Armoracia. 860. *Cochlearia* foliis radicalibus lanceolatis, crenatis, caulinis inciſis. LINN. Syſt. p. 588. n. 6. BOEHM. n. 291. BLACKW. t. 415.

Pharm *Amoraciae* Radix virens.

Merrettig; Kreen. Germ. *Horſe Raddiſh.* Angl. *Grand Raifort ſauvage.* Gall.

In humidis et reiectamentis hortorum ſponte ad ripas fluminum et foſſas, *bei den Kohlgärten; auf der groſſen Funkenburg;* ad foſſiculas *bei Sellerhauſen;* praecipue autem apud nos in agris oleraceis colitur. Menſe Martio ſeritur, et ſubſequente anno floret Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Armoracia in Germania in larga quantitate cum carne coquitur menſisque imponitur. Angli contra copioſe piſcibus eam addere ſolent. Succus recenter expreſſus lacte deſpumato commixtus exhibet egregium puellarum cosmeticum.

315. LEPIDIVM. L. G. 865. Kreſſe. *Germ.* Dittander. *Angl.* Paſſarage. *Gall.*

ſatiuum. 861. *Lepidium* floribus tetradynamis; foliis oblongis, multifidis. LINN. Syſt pag. 586. n. 9. BLACKW. tab. 23.

Pharm *Naſturtii hortenſis* Herba virens, Semina.

Zahme Gartenkreſſe. Germ. *Garden Dittander, or Garden Creß.* Angl. *Creſſon alénois, ou Naſitor.* Gall.

in hortis inter olera vbique cultum; paſſim ſponte ad hortorum ſepes. Fl. Iun. Iul

Vſ. Vernali tempore pro acetariis adhibetur herba.

862. *Lepidium* floribus diandris, apetalis, foliis radicalibus dentato pinnatis, ramiferis, linearibus, integerrimis. LINN. Syſt. pag. 587. n. 16. *Fl. Dan.* tab. 184. ruderale.

Naſturtium foliis imis multifidis, ſuperioribus integris, perangustis. BOEHM. n. 293.

Stinkkreſſe; *Hundeſeige; klein Beſenkraut.* Germ. *Narrow-leaved Wild Creß, or Dittander.* Angl. *Creſſon des ruines.* Gall.

In locis arenoſis et ruderatis vbique, *bei der Leimgrube*; ad muros limoſos *bei Fregs Guthe* copioſe etc. Fl. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Cimices odore graui ingratoque pellere fertur.

863. * *Lepidium* floribus diandris tetrapetalis, foliis inferioribus lanceolatis, ſerratis; ſuperioribus linearibus integerrimis. LINN. Syſt. p. 587. n. 18. JAHN. n. 9. BLACKW. t. 312. Iberis.

Pharm. *Iberidis* Herba.

Iberpflanze; europäiſche Kreſſe. Germ. *Dittander called Iberis.* Angl. *Creſſon Iberide; Paſſerage.* Gall.

In ruderatis ad muros prope officinam lateritiam Meisdorfienſem et in agris oleraceis. Flor. Iul. Perennis.

316. THLASPI. L. G. 866. Täſchelkraut. *Germ.* Mithridate or Treacle Muſtard. *Angl.*

864. *Thlaſpi* ſiliculis orbiculatis, foliis oblongis, dentatis, glabris. LINN. Syſt. pag. 581. n. 2. BOEHM. n. 289. BLACKW. t. 68. *Fl. Dan.* t. 793. aruenſe.

Pharm. *Thlaſpeos* Semina

Ackertäſchelkraut; *groß Täſchelkraut; Bauernkreſſe*; *Pfennigkraut*; *breiter Bauernſenf.* Germ. *Field Treacle Muſtard, or Penny Creß.* Angl. *Thlaſpi de monnoyer, ou à la larges ſiliques.* Gall.

In aruis et agris inter ſegetes valde frequenter, *nach der Leimgrube.* Fl. April. Mai. Annua.

Obſ. Boum lac, butyrum, carnes, ingrato ſapore inficere refert D. HAGSTROM.

865.

865. *Thlaſpi* ſiliculis ſubrotundis, foliis ſagittatis dentatis incanis. LINN. Syſt. p. 587. n. 6. BOEHM. n. 290. BLACKW. t. 409.

Feldtäſchelkraut; Feldtaſche; *Seckelſenf.* Germ. *Mithridate Muſtard, or Baſtard Creſs.* Angl. *Thlaſpi champêtre.* Gall.

In agris, locis argilloſis, campeſtribus fere vbique. Fl. April. Maio. Annua.

montanum. 866. * *Thlaſpi* ſiliculis obcordatis, foliis glabris: radicalibus ſubcarnoſis, obouatis, integerrimis, caulinis amplexicaulibus, corollis calyce maioribus. LINN. Syſt. pag. 587. n. 7. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 3. tab. 237.

Bergtäſchelkraut. Germ. *Mountain Mithridate Muſtard.* Angl. *Thlaſpi des montagnes.* Gall.

In locis elatioribus ſiccioribusque, *im Bieniz* paſſim, et in agris *bei Kleindölzig* et *Rückmarsdorf.* Fl. Mai. Iun.

Burſa Paſtoris. 867. *Thlaſpi* ſiliculis obcordatis, foliis lanceolatis, radicalibus pinnatifidis dentatis, caulinis ſagittatis. LINN. Syſt. p. 586. n. 11. BOEHM. n. 291. BLACKW. t. 5. *Fl. Dan.* t. 729.

Var. α) *Thlaſpi* foliis ſinuatis.

β) *Thlaſpi* foliis integris.

Pharm. *Burſae Paſtoris* Herba.

Hirtentäſchelkraut; *Dachskraut*; *Seckelkraut*; *Gänſekreſſe*; *Blutkraut*; *Beutelſchneiderkraut.* Germ. *Sheperd's Purſe.* Angl. *Tabouret, ou Bourſe à Berger, ou à Paſteur.* Gall.

In agris, cultis, ruderatis, muris limoſis et ad vias vbique. Flor. ab initio Veris in Autumnum vſque.

Vſ. Pabulum ouibus ſalutare.

B. SILI-

B. SILIQVOSAE.

a) *Calyce clauſo plus minusue longitudinaliter conniuente.*

317. RAPHANVS. L. G. 886. Rettig. *Germ.* Radiſh. *Angl.* Raifort. *Gall.*

868. *Raphanus* ſiliquis teretibus toroſis bilocularibus. LINN. Syſt. p. 603. n. 1. BOEHM. n. 268. Satiuus.

Var. α) *Raphanus* minor oblongus. C. B. P. p. 96.

β) *Raphanus* maior oblongus. BOERH. II, 11.

γ) *Raphanus* maior orbicularis vel rotundus. } C. B. P. l. c.

δ) *Rhaphanus* niger maior rotundus. }

Pharm. *Raphani Nigri* Radix.

Zahmer Rettig; *Knoll-* ſ. *Kantrettig*. Var. α) *Radieschen*; *Monatsradieschen*; *Raphanellen*; β) *groſser weiſſer Rettig mit langen Knollen*; *Sommer* ſ. *Waſſerrettig*; γ) *groſser weiſſer Rettig mit runden Knollen*; δ) *ſchwarzer* ſ. *Winterrettig.* Germ. *Common Radiſh.* Angl. *Raifort commune*; α) *Radis*; δ) *Ramenas ou Rammelas.* Gall.

In China proprie habitat, ex quo olim in Europam venit. Hae autem varietates enumeratae communiter coluntur in agris oleraceis et hortis fere omnibus ſuburbanis ruſticanisque. Var. α) quoque in locis pratenſibus graminoſis humidioribusque *vor Pfaffendorf und der Wachsbleiche*, atque *im Poëtengange* dictam ſparſim reperi. Fl. Maio in Auguſtum vsque. Rad. perennis.

Vſ. Succo acri, abſtergente, aperiente, flatus gignente pellenteque, ac vrinam mouente, bulbus ſcatet; dehinc contra Scorbutum et calculos laudatur. Caeterum in culinis vſitatiſſimus et inter acetaria alecata in nonnullis regionibus commiſceri ſolet. Bulbi quoque crudi cum ſale et pane frequentiſſime eduntur.

869.

Rhaphaniſtrum. 869. *Raphanus* ſiliquis teretibus, articulatis, laeuibus, vnilocularibus. LINN. Syſt. p. 603. n. 3. BOEHM. n. 267. *Fl. Dan.* tab. 678. KERN. B. II. pag. 98 tab. 166.

Ackerrettig; *Heidenrettig*; *Ackerkohl; wilder* ſ. *Bauernſenf*; *Schöndeſenf*; *Hederich* ſ. *Heiderich.* Germ. *Corn Jointed-podded Charlock.* Angl. *Rapiſtre ou Raifort ſauvage.* Gall.

In agris arenoſis inter ſegetes, praeprimis inter Hordeum et Auenum et haud infrequenter inter Secale vbique. Fl. Mai. in Aug. vsque Annua.

Obſ. Exſiccatam plantam hyeme bobus, prae ipue Vaccis ſaluberrimum pabulum exhibere, docuit Cel. *Krünitz.* Hominibus certe innoxium alimentum praebere herbam, experientia docuit; qua de re b. *Linn.* morbum *Raphaniam* dictum ex ſeminum farina pani immixta falſe deriuauit. Oues et equi herba lubenter veſcuntur.

318. ERYSIMVM. L. G. Hederich. *Germ.* Hedge Muſtard. *Angl.* Tortelle. *Gall.*

officinale. 870. *Eryſimum* ſiliquis ſpicae adpreſſis, foliis runcinatis. LINN. Syſt. p. 596. BOEHM. n. 273. BLACKW. tab. 28. *Fl. Dan.* t. 560.

Pharm. *Eryſimi* Herba.

Gewöhnlicher Hederich; *Wegeſenf; Kreuzkraut.* Germ. *Common Hedge Muſtard.* Angl. *Vélar, ou Tortelle.* Gall.

Iuxta muros, atque in plateis et ruderatis, ad ſepes et vias publicas vbique, e. g. *nach Lindenau, in der Leimgrube*, *an den Häuſern der Kohlgärten etc.* Fl. Iun. Iul.

Barbarea. 871. *Eryſimum* foliis lyratis, extimo ſubrotundis; ſiliquis obſolete tetragonis. LINN. Syſt. pag. 596. n. 2. BOEHM. n. 279. ſub *Siſymbrio.*

St. Barbenkraut; Waſſerſenf; *Winterkreſſe*; *Habichtskraut* Germ. *Wintercreſs, or Rocket.* Angl. *Herbe de St. Barbe*; *Barbarine d'Orient*; *Herbe au charpentier*; *Iulienne jaune.* Gall.

Ad

Ad foſſas et vias vbique; *bei der Leimgrube* et ad ripas fluuiorum frequens. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Vſ. Editur cruda in Satura herbaria. Per totam hyemem folia legi poſſunt ſub niue, vbi virent. Planta antiſcorbutica.

872. *Eryſimum* foliis ſimplicibus, cordatis, retuſis. LINN. Syſt. p. 596. n 3. BOEHM. n. 281. ſub *Siſymbrio*. BLACKW. t. 372. Alliaria.

Leuchel; Knoblauchshederich; Ramſchelwurzel; Rauſchwurzel. Germ *Tack by the Hedge, or Sauce Alone* Angl. *Alliaire*; *Hérbe des Aulx.* Gall.

Ad ſepes paſſim et in ſyluis frequens, praecipue *im Roſenthale, im Zſchocherſchen, Sommerfelder- und Streitholze*; porro etiam paſſim *im Poetengange.* Fl. Mai Iun. Perennis.

Obſ Singularis alliacius odor in hac planta. Dum enim Vaccae hac veſcuntur, lac ſapore Alii imbuitur. Folia primo Vere intinctibus et ſalſamentis addi ſolent in nonnullis regionibus. Semina excitant ſternutationem.

873. *Eryſimum* caule ramoſiſſimo, foliis lanceolatis obliquis repando dentatis, ſiliquis patulis. LINN. Syſt. p. 697. n. 5. BOEHM. n. 287. ſub *Turrite. Fl. Dan.* t. 731. JACQ. Flor. Auſtr. t. 23. cheiranthoides.

Lackblumartiger Hederich; Levcojen; langſchötiger Leindotter; Schotendotter. Germ. *Tortelle à fleurs du Giroflier.* Gall.

In pratis *bei der Ziegelſcheune, und nach dem Kuhthurme.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Herba agris inuiſa.

319. * CHEIRANTHVS. L. G. 879. Lackblume; Levcoje. *Germ.* Stock Iuly Flower, or Gilliflower. *Angl.* Giroflier, ou Violier. *Gall.*

874. * *Cheiranthus* foliis lanceolatis, acutis, glabris, ramis angulatis, caule fruticoſo. LINN. Syſt. p. 597. n. 6. BLACKW. t. 179. Cheiri.

Leucoium luteum vulgare. C. B. P. p. 203.

Z Pharm.

Pharm. *Cheiri* Flores.

Gelbe Viole f. Veilchen; gemeiner Lack; *golden Lack*. Germ. *Common Yellow Wallflower*. Angl. *Giroſlier*, *ou Violier jaune*. Gall.

In Europa auſtrali habitat. Apud nos paſſim in muris et tectis paſſim reperitur, ſed frequentius in hortis fere omnibus colitur ibidemque multifarie ludit coloribus egregiis. Flor. Aprili et Maio. Perennis.

incanus. 875. * *Cheiranthus* foliis lanceolatis, integerrimis, obtuſis, incanis: ſiliquis apice truncatis, caule ſuffruticoſo. LINN. Syſt. p. 597. n. 11.

Leucoium incano folio, hortenſe. C. B. P. p. 200, n. 1, 2, 4, 5, 6, 7.

Ausdauernder Levcoje. Germ. *Stock Gilliflower*. Angl. *Giroflier blanc*. Gall.

In Hiſpaniae maritimis habitat: in noſtratibus hortis valde vulgaris, vbi coloribus pluribus variat. Fl. exeunte Vere in Aeſtatem vsque. Perennis.

annuus. 876. * *Cheiranthus* foliis lanceolatis, ſubdentatis, obtuſis, incanis: ſiliquis cylindricis apice acutis, caule herbaceo LINN. Syſt. p. 598. n. 12.

Leucoium incanum minus. C. B. P. p. 200.

Iähriger Levcoje. Germ. *Ten weeks Stock July-Flower*. Angl. *Giroflier annuel* Gall.

In hortis cum priori reperitur. Fl. Aeſtate.

320.* HESPERIS. L. G. 881. Nachtviole; Wendelblume. *Germ.* Dame's-Volet. *Angl.* Iuliane. *Gall.*

matronalis. 877. * *Heſperis* caule ſimplici, erecto, foliis ouato-lanceolatis, denticulatis, petalis mucrone emarginatis. LINN. Syſt. p. 599.

Pfingſtviole; Frauennachtviole; Matronalviole; *Matronenblume*. Germ. *Common Garden Rocket*. Angl. *Iulienne*, *ou Iuliane*; *Caſſolette*. Gall.

In Horto *Boſiano* ſponte creſcentem inueni paſſim. Fl. Iun. Iul.

321.

321. ARABIS. L. G. 882. Gänſekraut. *Germ.* Baſtard-Tower Muſtard. *Angl.*

878. *Arabis* foliis lanceolatis petiolatis, integerrimis. LINN. Syſt. p. 599. BOEHM. n. 256. WILDEN. Prodr. Berol. n. 664. Thaliana.

Thaliſches Gänſekraut; *kleiner Thurmſenf*; *Thurmkohl.* Germ. *Codded Mouſe-ear.* Angl.

In agris inter ſegetes et in hortis circa *Gohlis.* Fl. Iun. Iul. Annua.

322. TVRRITIS. L. G. 883. Thurmkraut. *Germ.* Tower Muſtard. *Angl.* Tourette. *Gall.*

879. *Turritis* foliis radicalibus dentatis, hiſpidis; caulinis integerrimis amplexicaulibus. LINN. Syſt. pag. 600. BOEHM. n. 283. *Fl. Dan.* t. 809. glabra.

Glattes Thurmkraut; *Senfkohl*; *Waldkohl.* Germ. *Smooth Tower Muſtard.* Angl. *Tourette liſſe.* Gall.

Ad ſepes paſſim, porro *auf dem Gickerlingsberge*, in pratis ante pagum *Gohlis*, *nach Meckern*, et in venetis dictis poſt *Taucham.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

880. *Turritis* foliis omnibus hiſpidis, caulinis amplexicaulibus. LINN. Syſt. p. 600. n. 2. BOEHM n. 285. hirſuta.

Raucher Thurmkohl. Germ. *Rough Tower Muſtard.* Angl. *Tourette velue.* Gall.

In locis humidioribus vmbroſisque, *auf der Wieſe nach Rückmarsdorf.* Fl. Mai. Iun. Perennis.

323. BRASSICA. L. G. 884. Kohl. *Germ.* Cabbage. *Angl.* Choux. *Gall.*

* *Stylo obtuſiuſculo.*

881. *Braſſica* radice cauleque tenui; foliis caulinis vniformibus, cordatis, ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 601. n. 3. *Fl. Dan.* t. 550. campeſtris.

Wilder Durchwachs; *Feldkohl*; *wilder Kohl*; *Waldkohl*; *Knützen.* Germ. *Perfoliate Yellow-flowered Cabbage.* Angl. *Chou champêtre.* Gall.

 In

In agris inter ſegetes et hortis oleraceis ſparſim. Fl. Mai. Iun. Annua.

Obſ. Corolla flaueſcens: *Folia radicalia* lyrata, ſubhiſpida; *caulina* laeuia.

Napus. 882. *Braſſica* radice cauleſcente, fuſiformi. LINN. Syſt. p. 601. BOEHM. n. 270. BLACKW. t. 224.

Pharm. *Napi* Semina.

Rübeſaat; Rübſen; Oelſaamen; wilde Stockrüben. Germ. *Wild Navew; Coleſeed or Colewort.* Angl. *Navet ſauvage.* Gall.

In agris inter ſegetes et ad ripas Pliſſae *nach dem Roſenthale* rarius vidi: maxime autem in noſtris regionibus colitur. Flor. Vernali tempore et Aeſtate. Annua.

Radices ſapidiſſimae coluntur in hortis. Oleum ex ſeminibus exprimitur. In culinis hae radices in aqua elixantur et iuxta carnes eduntur, incoquuntur quoque iusculis.

Rapa. 883. *Braſſica* radice cauleſcente, orbiculari, depreſſa, carnoſa. LINN. Syſt. pag. 601. n. 7. BOEHM. n. 271.

Var. α) *Braſſica* radice fuſiformi.

β) *Braſſica* radice orbiculata.

Pharm. *Rapae* Semen, Radix.

Weiſſe Rüben; Halmrüblein. Var. α) *lange Rüben;* β) *runde Rüben.* Germ. *Common Turnep.* Var. α) *Long-rooted Turnep;* β) *Round Turnep.* Angl. *Roue.* Var. α *Navet commun blanc long;* β) *Navet commun blanc rond.* Gall.

In agris, et campis hortisque frequenter culta, paſſim in aruis inter ſegetes. Fl. Aeſtate.

Vſ. Rapae, primum in aqua elixatae, dum molleſcunt, et poſtea cum lacte in pultem coctae, nutrimentum praebent mite, edulcorans, ſaluberrimum, facillimae digeſtionis, nec flatulentum. Ruri crudae eduntur. Syrupus Raparum debet eſſe recenter paratus.

884.

884. *Braſſica* radice cauleſcente, terete, carnoſa. LINN. Syſt. p. 601. n. 8. BOEHM. n. 269. Oleracea.

Var. α) *Braſſica* capitata ſerotina compreſſa maior. SPIELM. p. 33. α) Oler. alba.

β) *Braſſica* praecox, capite oblongo. SPIELM. p. 31. β) Oler. pyramidalis.

γ) *Braſſica* alba et viridis C. B. P. pag. 111. γ) Oler. viridis.

δ) *Braſſica* capitata alba. BLACKW. tab. 231. δ) Oler. capitata.

ε) *Braſſica* capitata rubra. Id. ibid. ε) Oler. rubra.

ζ) *Braſſica* alba criſpa. C. B. P. p. 111. ζ) Oler. Sabauda.

η) *Braſſica* laciniata rubra. C. B. P. Hiſt. II. p. 832. η) Oler. laciniata.

ϑ) *Braſſica* anguſto Apii folio. C. B. P. pag. 112. ϑ) Oler. Seleniſia.

ι) *Braſſica* oleracea Sabellica non capitata. SPIELM. p. 36. var. 2. ι) Oler. cochleariformis.

κ) *Braſſica* fimbriata. C. B. P. p. 112. KERN. p. 97. t. 163. κ) Oler. Sabellica.

λ) *Braſſica* cauliflora. MILL. Dict. n. 83. λ) Oler. Botrytis.

μ) *Braſſica* gongylodes. MILL. Dict. n. 8. μ) Oler. gongylodes.

ν) *Braſſica* radice napiformi. MILL. Dict. n. 2. ν) Oler. Napobraſſica

Pharm. *Braſſicae Rubrae* Semina.

Kohl; gemeiner Kohl; Kraut; α) weiſſer Kopfkohl; weiſſer Blattkohl; weiſſes Kraut; groſser braunſchweigiſcher Kopfkohl; ordentlicher groſser platter Weiſskohl; groſs Mittelkraut; Kappus; β) ſpitz-

 Früh-

Frühkraut; ſpitz Engelbergerkraut; Schwabenkraut; Zuckerhutformiger Kohl; Wendelſtädter Kopfkohl; γ) Grünkohl; δ) Weißkraut; weiſſer Kopfkohl; ε) rother Kopfkohl; roth Kappuskraut; roth Häupterkraut; ζ) Savoyer Kohl; weiſſer Wirſingkohl; Wirſing; η) blauer Schnittkohl; ϑ) Braunkohl; Krauskohl; Federkohl; braunſchweigiſcher Hauskohl; Blümaſchekohl; ι) grüner Wirſing; Herzkohl; Porſchkohl; krauſer Kopfkohl; κ) Schneckenkohl; Schnittkohl; λ) Blumenkohl; Käſekohl; Chartiſiol; μ) Kohlrabi; Kohlrüben über der Erde; ν) Kohlrübe; Kohlrabi unter der Erde; Klumperrüben. Germ. *Common, or Sea Cabbage; α) Common White Cabbage; β) Sugar-loaf Cabbage; δ) White Curled Savoy Cabbage; ε) Red curled Cabbage; ϑ) Siberian Borecale; κ) Cauliflower; λ) Tournep-Cabbage; μ) Tournep-rooted Cabbage.* Angl. *Chou Pommé; α) Chou Pommé blanc: Chou blanc de Strasbourg; γ) Chou Pommé verd; δ) Chou Pommé blanc; ε) Chou Pommé rouge; ζ) Chou de Milan ou de Savoye; η) Chou brun; ϑ) Chou de Milan friſé pointu, ou à tête longue; ι) Chou Pancalier; κ) Choux-fleur; λ) Chou Rave; μ) Chou Naver.* Gall.

In agris oleraceis et hortis vbique omnes varietates enumeratae copioſe coluntur. Flor. Aeſtate.

Obſ. Var. α, Ob folia craſſiora et minus inſipida apud nos in foro Vulgo venditur. β) Ad Feſtum St. Ioannis caput perficere ſolet. δ) Hanc varietatem in albam redire obſeruauit REICHARD. ε) Ex Italia in reliquos Europae regiones olim diffuſſa eſt. ζ) Haec et ſequens foliis magis aut minus profunde ſinuatis magis aut minus criſpatis varie ludit. ϑ) Ex huius ſeminibus interdum procreant ſpecimina minus bullata minusque fimbriata, magis glauca, caput rotundum formantia, quae Argentoratenſibus *Grünkohl* nominari ſolet, vt SPIELM. refert. κ) *Braſſica cauliflora* verſus finem Seculi XVII. in Germaniam ex Italia primum eſt translata, teſtibus *Heſſio* et REICHARDO. λ) Huius autem Auctores Seculi XVI. iam primam faciunt mentionem.

Vſ. Braſſica Sabauda eſt magis tenera et ſapida, quam *alba*. *Braſſica rubra* pro cibo magis tenera et minus flatulenta. Sapidior tamen fit, ſi capitibus minutim confectis, et in butyro elixatis, dum molleſcunt, addatur ius carnium, cum pauxillo Piperis albi et Salis culinaris, atque ita ebulliat, vt in pultem vertatur, et tunc acetum vini addatur. *Braſſicae Botrytios* capita omnium Braſſicae ſpecierum ſapidiſſima et tenerrima, dehinc frequentiſſime in opulentiorum menſis occurrunt. Porro quoque in vſum culinarem commode ſiccari poteſt *Braſſica Botrytis*. Methodum autem ſiccandi docuit Cel. I. G. EISEN *) *Braſſica Sabellica* in vehementiſſimo gelu rigeſcit, ſub niue tamen vireſcit, et ſuccoſa quam primum regelatur. *Braſſica Napobraſſica* nutrit principio ſuo ſaccharato. Radices eius ſcinduntur in taleolas, et iuri carnium incoquuntur. Panem inſuper pro plebe ſatis ſapidum, ex hac radice parauit STRANDBERG. Amylum ex hac radice extrahere non potuit Cel. BERGIVS.

** *Erucae, Siliquis Stylo enſiformi.*

885. * *Braſſica* foliis runcinatis, caule hiſpido, ſiliquis laeuibus ſtylo enſiformi. LINN. Syſt. pag. 601. n. 12. Erucaſtrum.

Eruca ſylueſtris maior lutea, caule aſpero. C. B. P. p. 98.

Wilde Rauke; Raukeln; wilder Kohl. Germ. *Rough Stalked yellow wild Rocket.* Angl. *Roquette ſauvage.* Gall.

In agris arenoſis inter ſegetes paſſim et in hortis et oleraceis inter Olera. Flor. Iunio in Auguſtum vsque Annua

Herba in Acetariis olim adhibita nunc obſoleta. Pabulum bobus ſalutare. Apes defectu aliarum modo hanc quaerunt.

*) vid. *Unterricht von der allgemeinen Kräuter- und Wurzeltrocknung.* Reval. 1773.

b) *Calyce plus minusue hiante.*

324. ISATIS. L. G. 888. Waid. *Germ.* Woad. *Angl.* Paſtel. *Gall.*

tinctoria. 886. Iſatis foliis radicalibus crenatis; caulinis ſagittatis, ſiliculis oblongis. LINN. Syſt. p. 604. BOEHM. n. 266. BLACKW. t. 246.

Färber Waid; Scharte. Germ. *Common Dyer's Woad.* Angl *Paſtel. ou Guéde.* Gall.

In agris inter ſegetes paſſim ad *Abtnauendorf*, vbi colitur; ibidemque ad muros rarius reperi, porro in hortis paſſim. Fl. Mai. Iun. Biennis.

Obſ. Non procul ab *Erfordia Iſatis* colitur arti tinctoriae aptiſſima optimaque. In *Roſſiae* vrbe *Korſchiman*, teſte PALLAS, officina, vbi Iſatis adhibetur ad tingenda lintea et lanuginoſa, exſtat. Proprie lanae luteo imbuit durabili colore; contra addito calce caerulaeo; et cum Vitriolo ex pallido-viridem colorem exhibet. De methodo *Iſatidem tinctoriam* colendi praeparandique, conſuli poteſt ASTRVC. *)

325. CARDAMINE. L. G. 876. Schaumkraut; Gauchblume. *Germ.* Ladies Smock. *Angl.* Creſſon. *Gall.*

impatiens 887. *Cardamine* foliis pinnatis, inciſis, ſtipulatis; floribus apetalis. LINN. Syſt. pag. 594. n. 9. BOEHM. n. 258. *Fl. Dan.* t. 235.

Empfindliche Wieſenkreſſe ſ. *Gauchblume*; *Springkreſſe.* Germ. *Impatient Ladies-Smock.* Angl. *Cardamine ſenſible.* Gall.

In pratis ſylvaticis, copioſe *im Roſenthale*, *Streitholze.* Fl. Mai. Annua.

hirſuta. 888. * *Cardamine* foliis pinnatis, floribus tetrandris. LINN. Syſt. p. 594. n. 12.

Naſturtium aquaticum minus. C. B. P. p. 104.

Rauche

*) *Memoir. pour l'hiſtoire de Languedoc.* p. 523. ſeq.

Rauche ſ. *zottige Gauchblume.* Germ. *Hairy Ladies-Smock.* Angl. *Cardamine velue.* Gall.

In hortis inter Olera paſſim et in nemoribus humidis, *im Roſenthale nach der Bürgeraue zu* nonnulla ſpecimina nuper reperi. Fl. Iunio.

889. *Cardamine* foliis pinnatis, foliolis radicalibus ſubrotundis, caulinis, lanceolatis. LINN. Syſt. p. 594. n. 13. BOEHM. n. 281. BLACKW. t. 223. pratenſis.

Wieſenkreſſe; Wieſenſchaumkraut; braune wilde Kreſſe. Germ. *Common Ladies-Smock.* Angl. *Creſſon des prés.* Gall.

In pratis omnibus humidis, *im Roſenthale, auf den Gerber, Schönfelder, Lindenauer Wieſen etc.* copioſe. Fl. Mai. Iun. Perennis.

890. * *Cardamine* foliis pinnatis, axillis ſtoloniferis. LINN. Syſt. p. 594. n. 14. amara.

Naſturtium aquaticum maius et amarum. C. B. P. p. 104.

Bittre Bergkreſſe ſ. *Schaumkraut.* Germ. *Bitter Creß, or Ladies-Smock.* Angl. *Cardamine amere.* Gall.

In nemoribus vmbroſis humidisque, *im Roſenthale,* ad Pliſſae ripam et foſſas paſſim nuper inueni. Fl. Iun. et Iulio.

326. SINAPIS. L. G. 885. Senf. *Germ.* Muſtard. *Angl.* Moutarde. *Gall.*

891. *Sinapis* ſiliquis multangulis, toroſo-turgidis, laeuibus, roſtro ancipiti longioribus. LINN. Syſt. p. 602. BOEHM. n. 272. *Fl. Dan.* t. 753. aruenſis.

Ackerſenf; wilder Senf; falſcher Hederich; ſchwarzer Feldſenf; Schuttſenf; Ackerkohl; Röddick; Triller. Germ. *Field Muſtard.* Angl. *Moutarde des champs.* Gall.

In agris inter ſegetes vbique. Flor. Maio Iunio. Annua.

alba. 892. *Sinapis* ſiliquis hiſpidis: roſtro obliquo longiſſimo enſiformi. LINN. Syſt. p. 602. n. 4.

Sinapis Apii folio. C. B. P. p. 99.

Weiſſer ſ. engliſcher Senf. Germ. *White Muſtard.* Angl. *Moutarde blanche.* Gall.

In agris inter ſegetes, praeprimis vbi *Braſſica Napus* ſeritur, et in agris oleraceis. Flor. Aeſtate. Annua.

Vſ. Folia ad acetaria vtilia. Herba pabulum pecoribus valde bonum.

nigra. 893 * *Sinapis* ſiliquis glabris racemo adpreſſis. LINN. Syſt. p 602. n. 5. LEYS. n. 675.

Pharm. *Sinapeos* Semina.

Schwarzer Senf Germ. *Black Muſtard.* Angl. *Moutarde noire*; *Senevé.* Gall.

In ruderatis et ad vias paſſim. Fl. Iun.

327. SISYMBRIVM. L. G. 877. Rauke. *Germ.* Water-Creſs. *Angl.* Creſſon. *Gall.*

* *Siliquis declinatis breuibus.*

Naſturtium. 894. *Siſymbrium* ſiliquis declinatis, foliis pinnatis, foliolis ſubcordatis. LINN. Syſt. p. 594. BOEHM. n. 277. BLACKW. t. 100. *Fl. Dan.* t. 690.

Pharm. *Naſturtii aquatici* Herba.

Brunnen-Born-Waſſerkreſſe Germ. *Water Creſſes.* Angl. *Creſſon de Fontaine ou d'eau.* Gall.

Ad riuulos, fontes foſſasque puriores vbique, *bei Rückmarsdorf an der Wieſe etc.* Fl. Iun. Iul. Perennis

Vſ. Folia pro olere vernali tempore colleguntur. Herba antiſcorbutica.

ſylueſtre. 895. *Siſymbrium* ſiliquis declinatis oblongo ouatis; foliolis lanceolatis ſerratis. LINN. Syſt. pag. 594. n. 2. BOEHM. n. 278. BLACKW. t. 266. *Fl. Dan.* t. 409.

Wald ſ. Waſſerrauke. Germ. *Water Rocket.* Angl. *Creſſon de Fontaine.* Gall.

In

In agrorum terminis et ad foſſarum margines. Fl. Iun. Perennis.

896. *Siſymbrium* ſiliquis declinatis, oblongo-ouatis; foliolis pinnatifidis, ſerratis. LINN. Syſt. p. 594. n. 4. BOEHM n. 276. amphibium.

Siſymbrium ſiliquis declinatis oblongo-ouatis, foliis pinnatifidis, ſerratis, petalis calyce longioribus. LEYS n. 675.

Var. α) *Siſymbrium* aquaticum.

β) *Siſymbrium* terreſtre.

Waſſerkreſſe; *Waſſerrettig*, *Sumpfhederich*; β) *Land-raucke*. Germ. *Water Radiſh*. Angl. *Raifort des marais*; α) *Creſſon amphibie aquatique*; β) *terreſtre*. Gall.

In aquis ſtagnantibus et ad earum margines, frequens. Fl. Iul. Perennis.

897. *Siſymbrium* ſiliquis declinatis oblongo-ouatis, foliis pinnatifidis, ſerratis, petalis calyce minoribus. LEYS. n. 679. BOEHM. n. 275. paluſtre.

Sumpfkreſſe. Germ. *Marſh Water Creß*. Angl. *Creſſon des marais*. Gall.

In lacubus et ſtagnis. Fl. cum priori.

** *Siliquis longioribus erectis.*

898. *Siſymbrium* petalis calyce minoribus, foliis decompoſito-pinnatis. LINN. Syſt. pag. 596. n. 19. BOEHM. n. 280. BLACKW. t. 440. *Fl. Dan.* t. 528. Sophia.

Pharm. *Sophiae Chirurgorum* Semina.

Sophienkraut; Well- ſ. Wurmſaamen, großes Beſenkraut. Germ. *Flixweed*. Angl. *Science des Chirurgiens*; *Talictron des boutiques*. Gall.

In ruderatis, tectis et ad ſepes murosque vbique. Fl. Mai Iun. Perennis.

Vſ. Dyſenteriam, tam hominum, quam boum Semina curant apud Nericios.

899. *Siſymbrium* foliis runcinatis, dentatis, nudis, caule laeui, ſiliquis erectis. LINN. Syſt. p. 596. n. 21. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 322. Irio.

Eryſimum folio lyrato, extimo haſtato. BOEHM. n. 274.

Glatte

Glatte Rauke. Germ. *Broad-leaved Rocket, or Hedge Muſtard.* Angl.

Ad vias, *auf den Gonnewitzer Schanzen,* et in hortis inter Olera. Fl. Iul. Aug. Perennis.

*** *Foliis lanceolatis integris.*

ſtrictiſſimum. 900. * *Siſymbrium* foliis lanceolatis, dentato ſerratis caulinis. LINN. Syſt. p. 596. JACQ. Flor. Auſtr. V. 2. t. 104.

Draba lutea ſiliquis ſtrictiſſimis. C. B. P. p. 110.

Rauke mit ſenkrecht ſtehenden Schoten. Germ.

Ad ſepes et foſſas paſſim et in locis ruderatis haud infrequens fere vbique. Fl. Iun. et Iulio.

CLAS-

Claſſis XVI.

MONADELPHIA

DECANDRIA.

L BR
NEW YO
BOT

A. FLORE HERMAPHRODITO.

328. GERANIVM. L. G. 897. Schnabelkraut. *Germ.* Crane'sbill. *Angl.* Bec de Grue. *Gall.*

* *Stamina 7 antherifera; foliis oppoſitis. Herbacea.*

901. G*eranium* calycibus monophyllis, caule carnoſo breuiſſimo, ramis herbaceis longis, foliis cordatis molliſſimis. LINN. Syſt. p. 614. n. 25. BVRM. Geran. 45. odoratiſſimum.

Geranium africanum humile, folio fragrantiſſimo, molli. DILL. Elth. 157. t. 131. f. 138.

Wohlriechender Storchſchnabel; Moſchatkraut. Germ. *Odorant Cran'sbill.* Angl. *Bec-de-grue très odorant.* Gall.

Habitat in Africa et ob foliorum penetrantem et bene ſuaueolentem odorem in hortis et ollis valde colitur. Fl. Aeſtate. Perennis.

** *Myr-*

** *Myrrhina: Stam.* 5 *antherifera. Cal.* 5— *phyllus. Fruct. declinatus.*

cicutarium. 902. *Geranium* pedunculis multifloris, floribus pentandris, foliis pinnatis inciſis, obtuſis, caule ramoſo. LINN. Syſt. p. 615. n. 36. BOEHM. n. 461.

Geranium Robertianum. RIV. Irreg.

Wüterichartiges Schnabelkraut; kleiner Storchſchnabel; Krannichſchnabel. Germ. *Hemlock-leaved Crane's-bill.* Angl. *Bec de grue cicutin* Gall.

Ad ſepes et in agris inter ſegetes; ante *portulam Schoenfeldicam etc.* frequens. Flor. April. ad Iulium. Annua.

Herba viridis amuletum in Scania contra febres intermittentes laudatur. LINN. Fl. Suec. p. 243.

pufillum. 903. * *Geranium* pedunculis bifloris, petalis emarginatis, caule depreſſo, foliis reniformibus, palmatis, linearibus, acutis. LINN. Syſt p. 618. n. 68.

Kleinblumiger Storchſchnabel. Germ. *Small-flowered Dove's Foot Crane's Bill.* Angl. *Bec de grue nain.* Gall.

In agris et locis arenoſis, ſterilioribus *bei Nauendorf.* Fl. aeſtate.

phaeum. 904. * *Geranium* pedunculis ſolitariis oppoſitifoliis, calycibus ſubariſtatis, caule erecto, petalis vndulatis. LINN. Syſt. p. 616. n. 48. BVRM. Geran. 11.

Geranium montanum odoratum, flore purpureo ſ. fuſco. C. B. P. p. 318.

Schwarzer Storchſchnabel. Germ. *Black-flowered Crane's Bill.* Angl. *Bec de grue livide* Gall.

Sponte creſcit in Alpibus Pannoniae, Heluetiae, aliisque montanis locis, frequentiſſimum in hortis et pomariis paſſim. Perenne,

Obſ. I. Caul. erecti ſimplices. *Fol.* alterna, longe petiolata, fere peltata, orbiculata, plerumque 5—loba, profunde inciſa, dentata; *caulina* ſubſeſſilia, verſus ambitum anguſtiora, pedunculis oppoſita. Pedunculi et quoque ex caule ſuperne nudiuſculo alternant, biflori, bracteis inſtructi. *Cal.* ariſtati. *Cor.* Petala aequalia, reuoluta, vel patentia, coloris obſcure purpurei vel fuſci.

Obſ.

Obſ. II. Folia rupta ſanguineum fundunt liquorem.

*** Batrachia: *Stam.* 10 *antherifera. Peduncul.* 2- *florus. Perennis.*

905. *Geranium* pedunculis bifloris, foliis ſubpeltatis, quinquelobis inciſo ſerratis, caule erecto, petalis emarginatis. LINN. Syſt. p. 616. n. 53. BOEHM. n. 458. BVRM. Geran. 12. *Fl. Dan.* t. 124. ſyluaticum.

Waldſchnabelkraut. Germ. *Mountain Crane's Bill.* Angl. *Bec de grue forêt* Gall.

In pratis ſyluaticis et inter arbores frequens *im Klein- und Groſsdölziger Holze, in der Kämmerei bei Nauendorf etc.* Fl Iul Aug.

806. *Geranium* pedunculis bifloris, longiſſimis, declinatis, petalis integerrimis, foliis 5 – lobis, inciſis. LINN Syſt p. 617. n. 54. BVRM. Geran. 15. paluſtre.

Gruinalis pratenſis maxima, folio Aconiti minus profunde laciniato. BOEHM. n. 458 var.

Sumpfſtorchſchnabelkraut; *Bruchſtorchſchnabel* Germ. *Marſh Crane's Bill.* Angl. *Bec de grue des marais.* Gall.

In pratis humidis, foſſis et dumetis, *bei dem Kuhthurme, in der Prellheide* et alibi. Fl Iul. Aug.

907. *Geranium* pedunculis 2— floris, foliis ſubpeltatis multipartitis, rugoſis acutis; petalis integris. LINN. Syſt. pag. 617. n. 55. BOEHM. n. 459. BVRM. Geran. 16. pratenſe.

Var. β. Geranium batrachoides Gratia Dei Germanorum, flore albo. TOVRN. Inſt. p. 207.

Wieſenſtorchſchnabelkraut. Germ. *Crow-foot Crane's Bill.* Angl. *Bec de grue de près ou Grace Dieu d'Allemand.* Gall.

In pratis humidis, *hinter dem Kohlgarten, im Roſenthale* et alibi. Var. β. in hortis ſaepe occurrit. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. In Chirurgia adhibetur herbae ſuccus recens ſuauiter ſpirans ad Cancros, Scirrhos et Apoſtemata ſananda: hinc a Germanis *Gratia Dei* appellata.

****

**** *Stamina* 10 *anterifera; pedunculi biflori. Annua.*

Robertianum. 908. *Geranium* pedunculis bifloris, calycibus piloſis decem angulatis. LINN. Syſt. pag. 617. n. 60. BVRM. Geran. 18. BOEHM. n. 462. BLACKW. t. 480. *Fl. Dan.* t. 694.

Pharm. *Geranii Robertiani* Herba.

Ruprechts - Storchſchnabelkraut; *Ruprechtskraut*; *ſtinkender Storchſchnabel*; *ichtkraut*; *Blutkraut*; *Gottesgnade.* Germ. *Herb Robert.* Angl. *Herbe à Robert ou Bec de grue à Robert.* Gall.

In muris, alnetis et humidioribus inter muſcos: frequentius autem in hortis plurimis. Flor. Mai. Iun. Annua.

Vſ. Cimices Herba recens contuſa et admota pellit. In Haematuria pecorum infuſum propinant Paſtores. LINN. Fl. Suec. p. 241.

lucidum. 909. * *Geranium* pedunculis bifloris, calycibus pyramidatis angulatis, eleuatis rugoſis, foliis 5 — lobis rotundatis. LINN. Syſt. p. 617. n. 61. BVRM. Geran. 19. *Fl. Dan.* t. 213.

Geranium lucidum ſaxatile. C. B. P. p. 318.

Glänzender Storchſchnabel. Germ. *Bec de grue luiſant.* Gall.

In Europae montibus et locis vmbroſis: apud nos contra in hortis frequenter occurrit. Fl. Mai. et Iun. Perenne.

molle. 910. *Geranium* pedunculis bifloris foliisque floralibus alternis, petalis bifidis, calycibus muticis, caule erectiusculo. LINN. Syſt. p. 617. n. 62. BVRM. Geran. 21. SCHREB. Spicil. p. 34. n. 955. *Fl. Dan.* t. 679.

Geranium columbinum villoſum petalis 2 — fidis, purpureis. VAILL. Pariſ. 79. t. 15. f. 3.

Weiches Schnabelkraut. Germ. *Common Dove's Foot Crane's Bill.* Angl. *Bec de grue mollet.* Gall.

In pomariis, pratis, ruderatis *bei der Leimgrube*, ad vias ſepesque circa pagos frequens. Fl. Iun. Iul.

Obſ. Stipulae bifidae. Folia rotundata, multifida laciniis inaequaliter obtuſo - diuiſis, mollibus. *Petala* aequalia, bifida. *Calyces* hirſuti, ſubmutici, Corolla breuiores.

911.

911. *Geranium* pedunculis bifloris, foliis 5 partito-tri- diſſectum.
fidis, petalis emarginatis longitudine calycis, arillis villoſis LINN. Syſt. pag. 618. n. 66. BOEHM. n. 463. BVRM. Geran 15.

Tief eingeſchnittenes Schnabelkraut. Germ. *Jagged leaved Dove's Foot Crane'sbill.* Angl. *Bec de grue diſſéqué.* Gall.

In aruis, agris, *hinter der Leimgrube* porro in hortis e. g. in Horto *Boſiano* copioſe et ad ſepes vbique. Fl. Iul. Aug.

Obſ. Petala pallido-incarnata. Antherae caeruleae.

912. *Geranium* pedunculis bifloris, foliis longioribus, columbinum.
foliis quinque-partito-multifidis, arillis glabris, calycibus ariſtatis. LINN. Syſt. p. 617. n. 64. BVRM. n. 22.

Geranium columbinum foliis diſſectis, pediculis florum longiſſimis. VAILL. Pariſ 79. t. 15. f. 4.

Taubenſchnabel. Germ. *Bec de grue colombin.* Gall.

In dumetis vmbroſis et ad ſepes hortorum paſſim reperi: porro in hortis oleraceis aliisque haud infrequenter mihi occurrit. Fl. Iun. et Iul. Septembr. Semina maturat.

Obſ. Cal. 5 — phyllus, magnus, laciniis ouatis, 3 ſtriis longitudinalibus eminentibus notatis, extus villuloſis, laete viridibus, apice in ariſtam obtuſiuſculam terminantur. *Filam* 10, ſubulata, alba. *Styl.* 5, patentes, rubelli. Stipulae ſubulatae, bifidae, rubellae, petiolorum baſi inſerti. Pedunculi teretes, hirſuti, folia longitudine ſuperantes, in 2 pedunculos vnifloros eiusdem longitudinis diuiſi. *Capſ.* 5, ſubrotundae, glabrae, 1 — loculares.

913. *Geranium* pedunculis bifloris, petalis ſubintegris Maluaceum.
longitudine calycis caule proſtrato, foliis reniformibus, inciſis. BVRM. Geran. 20. LINN. Syſt. p. 618. n. 67. Ger. rotundifolium. BOEHM. n. 464. BLACKW. tab. 58.

Pharm. *Pedis Columbae* Herba.

 Rund-

Rundblättriges Schnabelkraut; *großer Feldtaubenfuß*; *Schartenkraut.* Germ. *Round leaved Dove's Foot; Crane'sbill.* Angl. *Bec de grue à feuilles rondes ou Vied de Piegon.* Gall.

In agris campis, hortis oleraceis et ad ſepes viasque fere vbique. Fl. aeſtate.

***** *Staminibus* 10 *antheriferis*: *Pedunculis* 1 — *floris.*

ſanguineum 914. *Geranium* pedunculis vnifloris; foliis quinquepartitis, trifidis, orbiculatis. LINN. Syſt. p. 618. n. 70. BOEHM. n. 460. BVRM. Geran. 3.

Pharm. *Sanguinariae* Radix.

Blutiges ſ. *blutrothes Schnabelkraut*; *Blutwurz; Blutkraut*; *Nabelwurz*: *rothe Hühnerwurz.* Germ. *Bloody Crane's bill.* Angl. *Bec de grue ſanguin.* Gall.

In ſiccioribus pratis montoſisque locis *im Bieniz.* Item ad viam publicam inter *Taucham und der Barmühle* nuper reperi. Fl. Iun. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Flores pabulum apibus ſalutare.

POLYANDRIA.

329. LAVATERA. L. G. 907. Lavatere. *Germ.*

thuringica. 915. *Lauatera* caule herbaceo, fructibus denudatis; calycibus inciſis. LINN. Syſt. p. 627. SCHREB. Spicil. p. 8. n. 899. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. T. 311.

Var. β) *Malua* paluſtris mollis et incana, laciniato folio. RVPP. Ien. p. 15. BVXB. Hal. 207.

Thüringiſche ſ. *teutſche Lavatere.* Germ. *Thuringian Lavatera.* Angl.

In dumetis et ad ſepes *bei Wolkwitz*, Ill. b. GLEDITSCH. olim inuenit, et varietatem ad pagum *Hänichen* SCHMIEDEL obſeruauit. Fl. Iul. Aug.

330. MALVA. L. G. 906 Pappel. *Germ.* Mallow. *Angl.* Mauve. *Gall.*

916. *Malua* caule proſtrato, foliis cordato-orbiculatis obſolete quinquelobatis; pedunculis fructiferis declinatis. LINN. Syſt. pag. 625. n. 15. BOEHM. n. 72. *Fl. Dan.* t. 721. rotundifolia.

Var. β. *Malua* vulgaris flore minore, folio rotundo. I. BAVH. 2. 949.

Pharm. *Maluae Vulgaris* Radix, Herba.

Rundblättrige Pappel; Günſe-Käſe-Haſen-Feldpappel; kleine Pappel mit runden Blättern. Germ. *Common Mallow.* Angl. *Mauve ſauvage à feuilles rondes, ou petite Mauve ſauvage.* Gall.

In aggeribus circa vrbem; *in der Allee*; porro ad vias ſepesque copioſiſſime etc. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Veteres foliis loco Spinaciae coctis vulgo vſi ſunt in deliciis.

917. * *Malua* caule erecto, foliis angulatis criſpis, floribus axillaribus glomeratis. LINN. Syſt. pag. 626. n. 22. LEERS Herborn. 545. criſpa.

Malua foliis criſpis. C. B. P. p. 315.

Krauſe Malue; krauſe Pappel. Germ. *Curled-leaved Mallow.* Angl. *Mauve friſée.* Gall.

In cultis oleraceis, *bei Sellerhauſen* et *Stötteritz*, in hortulis *Pomoerii Grimmenſis*, in hortis ſplendidis valde frequens et ad ſepes hortorum ruſticanorum paſſim. Fl. Iul. in Septembr. vsque.

Haec autem ſpecies vernacula lingua *Tellerkohl* aliis appellatur, quia orbes vel patinae his foliis inſtruuntur. Folia tenella bene ſapida ad acetaria *Spinachiae* loco adhiberi ſolent.

918. *Malua* caule erecto, herbaceo, foliis 7— lobatis, acutis; pedunculis petiolisque piloſis. LINN. Syſt. p. 625. n. 17. BOEHM. n. 73. BLACKW. t. 22. ſylueſtris.

Var. α) *Malua* flore coeruleo.

β) *Malua* flore albo.

 Pharm.

Pharm. *Maluae Syluestris* Herba, Radix, Flores, Semina

Wald- l. *Roßpappel; große Pappel*; *Hanf- St. Iohannispappel*; *Waldmalue.* Germ. *Wild Mapple or Crab-Tree.* Angl. *Mauve ſauvage à feuilles ſinuées.* Gall.

Ad ſepes et vias cum priori; porro etiam in pomariis paſſim et in ſyluis circa Lipſiam fere omnibus frequens. Fl. Iun. — Aug.

Obſ. Folia 7 — coſtata. *Cal.* exterior ouatus. *Cor.* caerulei coloris.

mauritiana. 919. * *Malua* caule erecto herbaceo, foliis quinquelobatis obtuſis, pedunculis petiolisque glabriusculis. LINN. Syſt. p. 626. n. 18.

Malua hederaceo folio. C. B. P. p. 515.

Mauritaniſche Malue. Germ. *Mauritian Mallow.* Angl. *Mauve de la Mauritiane.*

In ruderatis et reiectamentis hortorum paſſim. Inter olera atque in hortis ſuburbanis ruſticanisque frequens. Fl. Iun. in Autumnum vsque.

Obſ. Maluae ſylueſtri ſimilis; ſed ab illa differt, foliis 5— coſtatis, calyce exteriore lanceolato, corolla magis ex caeruleo-ſanguinea, et habitu maiore.

Alcea. 920. *Malua* caule erecto, foliis multipartitis, ſcabriusculis. LINN. Syſt. p. 626. n. 23. BOEHM. n. 74. BLACKW. t. 309.

Pharm. *Alceae* Radix.

Sellrißpappel; *Siegmarswurz*; *Simeonswurz*; *Wetterroſen; Herzleuchte; Morgenſtern. Augenpappel.* Germ. *Common Vervain Mallow.* Angl. *Mauve ſauvage, ou Alcée.* Gall.

In ſyluis, dumetis: in collibus circa vrbem et ad vias fere vbique. Fl. Iul. Aug. Perennis.

331. * ALCEA. L. G. 905. Stockroſe. *Germ.* Hollyhock. *Angl.*

roſea. 821. * *Alcea* foliis ſinuato-anguloſis. LINN. Syſt. pag. 624.

Pharm. *Maluae arboreae* Flores.

Ro-

Roſenpappel; Herbſtroſe; Gartenpappel; Erntroſen; Baum-Hals-Mundroſen; römiſche Pappeln; Stockroſe. Germ. *Common Hollyhock.* Angl. *Mauve Roſe; Mauve des jardins; Paſſeroſe; Roſe d'Outremer, ou de tremier.* Gall.

In hortis plurimis copioſe et ad ſepes ruſticorum paſſim. Flor. aeſtate. Biennis paſſim Perennis.

Obſ. Haec planta variis ludit coloribus, ita, vt florem pallidum; luteo-album; flauum; carnoſum; rubrum; ſanguineum; purpureum; atro-purpureum; obſcure bruneum et nigrum, etc. obſeruemus. Flores in gargarismatibus adhibentur.

332. * ALTHAEA. L. G. 904. Eibiſch; Sammetpappeln ſ. Siegmarswurz. *Germ.* Marſh-Mallow. *Angl.* Guimauve. *Gall.*

922. * *Althaea* foliis ſimplicibus tomentoſis. LINN. Syſt. p. 624. BLACKW. t. 90. *Fl. Dan.* t. 530. officinalis.

Pharm. *Althaeae* Radix, Semina, Herba.

Ibiſch ſ. *Eibiſch; Heil-Siegmarswurz.* Germ. *Mallow of the Shops.* Angl. *Guimauve vulgaire.* Gall.

Ad ſepes hortorum paſſim et in hortis frequentius. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Radix magis mucilaginoſa, quam herba. Flores apes frequenter quaerunt.

B. FLORE MONOCLINO.

333. PINVS. L. G. 1175. Fichte; Kiefer. *Germ.*

* *Foliis pluribus ex eadem baſi vaginali.*

923. *Pinus* foliis geminis primordialibus ſolitariis, glabris. LINN. Syſt. p. 860. ſylueſtris.

Pinus foliis geminis conis pyramidatis; ſquamis oblongis, obtuſis DV ROI B. II. p. 13. BOEHM. n. 687. BLACKW. t. 190. CRAM. t. 26.

 Pharm.

Pharm. *Pini* Turiones, Lignum, Reſina.

Wilde gemeine Fichte l. *Kiefer*; *Fichtbaum*; *Forren*; *Föhre*; *Kienfore*; *Fore*. *Spanholz*; *Harzbaum*; *wilder Zirbelbaum*; *Kühnbaum*; *Wirbelbaum*; *Mädelbaum*, *Ziegenholz*. Germ. *Wild Pine-tree*; *Manured Pine-tree*; *Scotch Fir*. Angl. *Pin ſauvage*, *ou Pin de bois*. Gall.

In ſyluis ſterilioribus, *im Linkeler; Macherſchen; Oberholze; in der Prellheide*; *in der Kämmerei bei Nauendorf etc.* et in montoſis copioſe. Fl. Maio.

Ex hac arbore *Dalekarlos* et alios panem coquere LINN. refert. In Suecia librum recentem initio veris cultello pueri deradunt, et lubenter comedunt. Turiones deſtillati ſpiritum optimum dant et fragrantiſſimum. Porro Sueci cereuiſiae frumenti hos addere ſolent. Lignum aſſeribus, lectis, menſis, ciſtis, tignis, trabibus validis aliisque conficiendis valde vtile. Carbonibus Metallurgi vtuntur. Ex radicibus pix producitur. *Lapponibus* lignum in vſu eſt ad ſoleas SKJI dictas, arcus carinasque traharum. v. LINN. Flor. Lapp. 146. Arbor aetatem 400 annorum attingit.

Strobus. 924. * *Pinus* foliis quinis margine ſcabris, cortice laeui. LINN. Syſt. p. 860. n. 5. SERT. Lipſ. n. 63.

Pinus Strobus foliis quinis, conis oblongis pendulis, ſquamis oualibus, planis laxis. DV ROI Harbk. II. p. 51.

Pinus canadenſis quinquefolia, floribus albis, conis oblongis pendulis, ſquamis abieti fere ſimilibus. DVHAM. Arbor. II. p. 127.

Larix canadenſis longiſſimo folio. TOVRNEF. Inſt. p. 506.

Weymouth- ſ. *Büſchelkiefer*. Germ. *New-England*, *or Lord Weymouth's-tree*. Angl. *Pin blanc de Canada; Pin de Lord Weymouth*. Gall.

Habitat in Virginia, Canada etc. Apud nos in Syluis paſſim ante plurimos annos culta eſt, e. g. *im Macherſchen Holze*, *in der Prellheide auf dem Tiefenſeer Antheile*: Praeterea quoque in *Serto* circa montem *Schneckenberg* dictum et in hortis ſuburbanis

aliis.

aliisque notiſſimis haud infrequens. Flor. Maio Iunio.

925. * *Pinus* foliis faſciculatis, obtuſis, deciduis: conis ouato-oblongis, ſquamis ouatis, ſubſcabris, margine laceris. DV ROI Harbk. II. pag. 61. SERT. Lipſ. n. 64. Larix.

Pinus Larix foliis faſciculatis, obtuſis. LINN. Syſt. p. 860. n. 7. WILDEN. Prodr. Berol. n. 700.

Larix folio deciduo, conifera. BAVH. Hiſt. I. pag. 365. BLACKW. t. 477.
Larix. C. B. P. p. 497.

Pharm. *Terebinthina Veneta.*

Lerchenbaum; *Lerchentanne*; *Lorchbaum; Lierbaum; Leerbaum; Leerkiefer; Rothbaum*; *Schönbaum*. Germ. *Common Larch-tree.* Angl. *Pin Méleſe*; *Méleze des Alpes; Larche.* Gall.

In Europa Auſtrali, Sibiria, America ſeptentrionali proprie habitat: In noſtratibus ſyluis paſſim nunc occurrit e. g. *im Macherſchen Holze an der Fuhrſtraſſe etc. in der Prellheide auf dem Tiefenſeer Antheil* et in Ambulacro *bei dem Roßplatze* ac in *Serto* poſt Ergaſtulum, etc. Fl. April. et Maio.

Obſ. E cortice laeſo ſtillat ſuccus ſpiſſus, reſinoſus, qui facile flammam mouet et arbores incendit. Ligno ad medulla combuſto tunc ſtillat ex ſubſtantia ligni interiore *Gummi* rubicundum, ſiccum et minus mucilaginoſum, quam *Gummi arabicum.* Hoc autem Gummi gaudet ſapore reſinoſo, plane ſolubile eſt in aqua et *Gummi Lariis*, aliis autem *Gummi Vralenſe* appellatur. Inſuper *Wogulenſes* hoc cupide edunt. Vernali tempore e foliorum faciculis *Manna Laricina (Manne de Briançon)* colligitur in Ruſſia. Lignum praebet durum ad naues, aedificia exſtruenda etc. adhibendum: Sub aqua euadit durius et fere lapideum.

** *Foliis ſolitariis ex baſi diſtinctis.*

Abies. 926. *Pinus* foliis ſolitariis, emarginatis: conis oblongis, erectis: ſquamis ſubrotundis, planis, baſi acuminatis. DV ROI B. II. p. 95. SERT. Lipſ. n. 68.

Pinus Picea. LINN. Syſt. pag. 860. n. 8. BOEHM. n. 685. (ſub *Abiete*) BLACKW. t. 198. CRAM. t. 25.

Pharm. *Abietis* Turiones, Reſina, Pix Burgundica.

Weiſſe, Silber, edle Tanne; *taxblättrige Tanne*; *Maſtbaum.* Germ. *Silow-leaved Fir-Tree*; *Yew-leaved Fir.* Angl. *Sapin à feuilles d'If*, *Faux Sapin.* Gall.

In ſyluis et ad pagos paſſim circa *Linkel.* Nunc etiam *in der Allee* ante portam Grimmenſem transplantata multisque in hortis priuatis et ante domos ruſticorum occurrit.

Vſ. Liber pueris, vt prioris ſpeciei in deliciis eſt. E foliis, more Canadenſium, potum conficere ſapidum et ſalubrem KALMIVS docuit. Cortice aedes ſtraminis loco teguntur. Lignum leuiſſimum ad inſtrumenta muſica et nauiculas Lapponum portatiles. Cum vero tempeſtati humidae exponitur, facile corrumpit. In igne crepitat. Carbones metallurgis inſeruiunt. Rami pro vinculis doliorum. Radices lappis ad funes corbesque. Strobili alunt *Sciuros*, *Loxias* et *Phalaenam.* Spiritus e tenellis frondibus ſuccedaneum *Aquae reginae hungaricae.* Ex conis oleum, ſic dictum, *Terebinthinum*, producitur.

picea. 927. *Pinus* foliis ſolitariis ſubulatis, bifariam verſis; conis oblongis, pendulis; ſquamis oualibus planis, marginibus vndulatis lacerisque. DV ROI B. II. p. 110. SERT. Lipſ. n. 65.

Pinus Abies. LINN. Syſt. p. 861. n. 11. BOEHM. n. 686. BLACKW. tab. 203. CRAM. tab. 24. *Fl. Dan.* tab. 193.

Fichte; Roth-Tanne; *Harz-Pech-ſchwarze Tanne; Fichttanne; ſchwarzer Tannenbaum; die ſächſiſche Fichte*; *Rothfichte; Pechbaum.* Germ. *Common Pitch-*

Pitch-tree; Spruce Fir. Angl. *Peve, Peſſe, Picea, Sapin.* Gall.

In ſyluis, hortis multis et ante portam Grimmenſem. Fl. Mai. Iun. Arbor.

Vſ. Haec ſpecies picem praebet et cum butyro mixta axungiam vtilem. Stolones longi, ſed tenues pro Humuli perticis, ſcandulis; trunci vero aſſeribus, ſabinis et vaſis variis apti. Cortex coriis parandis vtilis. Lapponibus radix ad corbes atque funes inſeruit et ex tenuiori eiusdem cortice nauiculas portatiles conficiunt. Folia cum auenae ſeminibus mixta in nonnullis regionibus pabulum equis. Coni teneriores cum ſaccharo conditi contra ſcorbutum laudantur. Exhalatio harum arborum phthiſicis ſalutaris.

C. FLORE DICLINO.

334. IVNIPERVS. L. G. 1746. Wachholder. *Germ.* Iuniper-tree. *Angl.* Genevre. *Gall.*

928. *Iuniperus* foliis ternis, patentibus, mucronatis, bacca longioribus. LINN. Syſt. p. 894. n. 7. DV ROI B. I. pag. 338. SERT. Lipſ. n. 42. BLACKW. tab. 187. CRAM. t. 44. DVHAM. Arb. I. p. 321. t. 127. communis.

Pharm. *Iuniperi* Baccae, Lignum, Summitates.

Gemeiner Wachholderſtrauch; teutſcher Wachholderſtrauch; Wegholder; Weck-ſ. Reckholder; Rehbaum; Feuerbaum; Krammetsbeeren; Feldcypreſſe; Dürenſtaude. Germ. *Common Iuniper.* Angl. *Genevre, ou Genevrier ordinaire, ou Grand Genevrier.* Gall.

Ad ſyluarum margines, *bei dem Univerſitätsholze* et in plurimis hortis ſuburbanis paſſim mihi occurrit. Fl. Aprili. Frutex.

Vſ. Baccae contuſae in potum dulcem et diureticum, qui vero genua debilitat, eliguntur; porro ſpiritus ab iis deſtillatione obtinetur. Reſina a formicis collecta inter corticem et lignum ex Italia, Hiſpania et Africa ſub nomine *Reſinae Sandaracae* transportatur.

Scribae ſolent puluere Sandaracae chartam raſam fricare, ne atramentum penetret. Inſuper in Smolandia aliisque Sueciae prouinciis cereuiſiae loco vtuntur infuſo Baccarum Iuniperi per totam Aeſtatem et Autumnum. Iisdem baccis Turdi, Tetraones veſcuntur. Baccae quoque pro ſuffimigiis in domo, vti etiam rami. Cortex ad funes idoneus. E ligno duro, perenni ad palos ſepimentorum idoneo grati canthari, pocula etc. conficiuntur. Carbones diutiſſime ignem alunt.

Sabina. 929. *Iuniperus* foliis oppoſitis erectis, decurrentibus: oppoſitionibus pyxidatis. LINN. Syſt. pag. 894. n. 5. BOEHM. n. 702. DV ROI Harbk. I. p. 358. SERT. Lipſ. n. 43.

Sabina folii Cypreſſi. C. B. P. p. 487. DVHAM. Arbr. II. p. 242. t. 63.

Pharm. *Sabinae* Herba.

Seuenbaum; *Sadebaum*; *Roßſchwanzbaum*. Germ. *Common Savin*. Angl. *Genevrier Sabine; Savinier ou Sabine* Gall.

Sponte creſcit in Luſitania, Italia, Heluetia, Sibiria, Olympo, Ararat etc. In noſtratibus quoque regionibus hyeme facile creſcit et in fere omnibus hortis ſuburbanis ruſticanisque frequentius culta. Fl. Aeſtate. Arbor humilis.

Obſ. Ad ſepes viuas valde apta. Tota arbor exhalat odorem fortem et caput grauantem. Sapor eiusdem acris fragransque. Herba *Sabinae* menſes, lochiaque potentiſſime mouet, dehinc feminis calidis valde perículoſa. Equis Sabinam oppido conuenire eosque alacres et geſtientes reddere putant aurigae Sueciae, a quibus haec arbor ſtudioſe quaeritur. Pulvis *Sabinae* in carie oſſium inſpergitur et ad porcos venereos tollendos adhibetur.

335.* TAXVS. L. G. 1241. Eibenbaum. *Germ.* Yew-tree. *Angl.* If. *Gall.*

baccata. 930. * Taxus foliis approximatis. LINN. Syſt. pag. 895. *Fl. Suec.* n. 916. DV ROI Harbk. II. p. 451.

Taxus

Taxus. C. B. P. p. 505. BLACKW. t. 512.

Wilder Taxbaum; Bogenbaum; If; Ibe; Ifen; Eibe; Eibenbaum; Eue; Eiben; Ibenbaum; Euen-Ebenbaum; Eyenbaum; wilder teutſcher Taxus; nordiſcher Taxus; pommerſcher Taxusbaum. Germ. *Common Yew; Yew-Gray; Ive; Yo.* Angl. *If ordinaire.* Gall.

Habitat in Europa et America: Apud nos in dumetis paſſim, e. g. in *Inſula ante Hortum Wölkauienſem* atque in hortis ſuburbanis, v. c. *Boſiano*, *Winkleriano*, *Richteriano*, *Trieriano etc.* et quoque alibi. Fl. Mai. Arbor.

Obſ. Arbor antiquitus venenata habita foliis ſemperuirentibus viridiſſimis tecta, topiariis valde apta et ad Tapetzia viua pulcherrima. Baccae certe ſuſpectae et hominibus lethales. Folia contra pecoribus nocuiſſe nonnullorum exempla authorum confirmarunt. Folia in Sileſia contra Rabiem caninam adhibentur Lignum rufum, venoſum, durum, glaberrimum et valde praeſtans atque vtiliſſimum ad axes, haſtas, arcus, cantharos, cochlearia. LINN. *Fl. Suec.* p. 362.

CLAS-

Claſſis XVII.

DIADELPHIA.

HEXANDRIA.

a) *Flores ſimplices ringentes.*

336. FVMARIA. L. G. 920. Erdrauch. *Germ.* Fumatory. *Angl.* Fumeterre. *Gall.*

931. *Fumaria* radice bulboſa; caule ſimplici bracteis
maior. integerrimis, ouato-lanceolatis, floribus breuioribus. ROTH. Germ. I. p. 300.

Fumaria bulboſa caule ſimplici, bracteis longitudine florum. LINN. Syſt. Ed. R. T. III. pag. 378. n. 4. var. α. *radice bulboſa, caua.* BOEHM. n. 312. *Fl. Dan.* t. 005. GLED. *Naturgeſch. der einheim. Pfl.* pag. 114. tab. 61.

Var. α) Fumaria bulboſa, radice caua, maior, flore rubro. C. B. P. p. 143. BLACKW. t. 534.

β) Fumaria radice tuberoſa, maior, flore albo. Pſeudo-Fumaria. RIV. Tetr. t. 73.

Pharm *Ariſtolochiae Cauae* Radix.

Zwiebelerdrauch; Holzwurzel; Donnerwurz; Herzwusz; Hahnenkamm; Frauenſchüchlein; Taubenkropf. Germ. *Solid bulbous Fumatory.* Var α) *Hallow bulbous Fumatory*; β) *Greater ſolid-bulbous Fumatory.* Angl. *Racine creuſe*; β) *Fumeterre ayant la racine faſſonée en bulbe.* Gall.

In locis nemoroſis. e. g. *im Roſenthale*, porro ad viam *nach dem Connewitzer Holze.* Var. α. et β) in Horto *Boſiano, hinten an der Lehmwand*; porro quoque inter *Gonnewitz*, *Raſchwitz*, *Gautſch*, *in der*
Käm-

Kämmerei bei Nauendorf etc. frequens. Fl. Martio et Aprili.

932. *Fumaria* radice bulboſa, caule ſimplici, bracteis cuneiformibus apice inciſis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 704. Halleri.

Fumaria radice bulboſa, ſolida, caule ſimplici multifolio, bracteis digitatis. HALL. Helvet. n. 349. BOEHM. n. 313. BLACKW. t. 534.

Fumaria bulboſa. LINN Syſt. Ed. R. T. III. p. 378. var. β *radice bulboſa, intermedia.*

Pharm. *Ariſtolochiae Rotundae Vulgaris* ſ. *Fabaciae* ſ. *Fumariae Bulboſae* Radix.

Kleine Holzwurz; kleiner knolligter dicktwurzlichter Erdrauch; kleine runde Oſterlucei. Germ. *Smaller ſolid bulbous Fumatory.* Angl. *Ariſtoloche ronde commune.* Gall.

In locis humidis et nemoroſis montoſisque *im Roſenthale, hinter dem Lazarethe,* poſt pagum *Eutritſch, vor Pforte auf dem Knabenberge etc.* copioſe. Flor. Martio in Aprilis medium vsque.

Vſ. Radix huius ſpeciei *Kalmuccis* ſuauiſſimum praebet cibum.

b) *Caule ramoſo.*

933. *Fumaria* ſiliquis linearibus tetragonis, caulibus diffuſis, acutangulis LINN. Syſt. p. 637. n. 8. SCHREB. Spicil. p. 24. n. 935. RIV. tetr. t. 73. Capnoides.

Gelber Erdrauch. Germ. *Yellow Fumatory.* Angl. *Fumeterre vivace.* Gall.

In muris vetuſtatis, e. g. in Horto *Boſiano in den Mauern des alten Gewächshauſes* et ibidem ad muros copioſe. Flor. Maio et per totam fere aeſtatem. Perennis.

934. *Fumaria* pericarpiis monoſpermis, racemoſis, caule diffuſo. LINN. Syſt. p. 637. n. 11. BOEHM. n. 311. BLACKW. t. 237. KERN. B. I. p. 46. t. 60. GLED. *Naturg. der einh. Pfl.* p. 101. t. 6. officinalis.

Fu-

Fumaria. RIV. *Tetrap. Irreg.* tab. 1.

Pharm *Fumariae* Semina, Herba.

Gewöhnlicher Erdrauch ſ. *Taubenkropf; Acker* ſ. *Feldraute; Ackerkraut; Alpraute; wilde Raute; Taubenkörbel; Katzenkörbel, Krätzheit; Krätz-* ſ *Grindkraut; Nonnenkraut; Fimſtern.* Germ. *Ramping Fumatory.* Angl. *Fumeterre des Boutiques.* Gall.

In agris inter ſegetes, aruis, aggeribus et ad vias frequens. Flor. Maio et per totam fere aeſtatem. Annua.

Vſ. Planta amara, corroborans, antacida, Cachecticis, Scorbuticis et Scabioſis etc. vtilis. Pabulum ouibus gratum et ſalutare eſt herba recens.

OCTANDRIA.

337. POLYGALA. L. G. 921. Kreuzblume. *Germ.* Milkwort. *Angl.* Poligale. *Gall.*

vulgaris. 935. *Polygala* floribus criſtatis racemoſis, caulibus herbaceis, ſimplicibus procumbentibus, foliis lineari-lanceolatis. LINN. Syſt. pag. 638. BOEHM. n. 253. *Fl. Dan.* t. 516.

Polygala vulgaris. C. B. P. p. 215. VAILL. Pariſ. t. 32. f. 2.

Var. β) Polygala flore violaceo.

γ) Polygala flore carneo.

δ) Polygala flore albo.

ε) Polygala flore variegato.

ζ) Polygala maior. C. B. P. p 215. VAILL. Pariſ. 161. t. 32. f. 1.

Pharm. *Polygalae vulgaris* Folia, Radix.

Gemeine Kreuzblume; Milchblume; Himmelfarths-Natterblume; Herrgottsbärtlein; Ramſel. Germ. *Common Milkwoort.* Angl. *Poligale vulgaire.* Gall.

In paſcuis et pratis ſiccis, e. g. var. β) *auf dem Gickerlingsberge; bei dem Geſundbrunnen; hinter den kleinen Kohlgärten* verſus *Schönfeld* et alibi valde frequens; γ) praeprimis *bei dem Gunndorfer Holze etc.* et ad viam ante pagum *Seehauſen*; δ) in limitibus gro-

agrorum ante pagum *Linkel* et ad *Templum St. Theclae*; ε) *bei dem Geſundbrunnen* paſſim; ζ) in ſolo pinguiori et locis graminoſis vbique. Fl. Maio. in Auguſtum vsque.

Obſ. Contra Phthiſin radix in puluere, vna cum infuſo herbae, cum optimo euentu data eſt Vindebonae. *Candon.*

DECANDRIA.

b) *Flores ſimplices papilionacei, leguminoſi.*

α) *Staminibus omnibus baſi connexis.*

1) *Stigmate imberbi.*

338. GENISTA. L. G. 930. Günſter. *Germ.* Dyer's-Broom. *Angl.* Genêt. *Gall.*

* *Inermes.*

936. *Geniſta* foliis lanceolatis, glabris, ramis ſtriatis, teretibus, erectis. LINN. Syſt. p. 645. SERT. Lipſ. n. 36. tinctoria.

Geniſta foliis confertis, oualibus, acutis, floribus ſeſſilibus, ſpicatis. BOEHM. n. 323. *Fl. Dan.* t. 526.

Geniſtella. RIV. Tetrap. Irreg. t. 67.

Pharm. *Geniſtae tinctoriae* Herba, Flores, Semina.

Hohlheide; *Mägdekrieg*; *Färbergünſter*; *Färberkraut*; *Färbeblume*; *Färberfriemen*; *Heideſchmuck.* Germ. *Dyer's Broom*, *Green-wood*; *Woad-Waxen.* Angl. *Genêt des Teinturiers*; *Herbe aux teintures*; *Geneſtrole.* Gall.

In nemoribus montoſis et ſyluis ſterilioribus, *im Bieniz*; *Gunndorfer- und Univerſitäts Macherſchen-Sommerfelder-Grasfelder-Holze*; *in dem Hegegraſe bei Kriphäne; in der Kammerei bei Nauendorf*; *in dem Nötzſcher Holze* atque *in der Prellheide etc.* porro in locis elatioribus, e. g. *auf den Weinbergen hinter Tauche* copioſe. Fl. Iun. in Auguſtum vsque. Perennis. *Vſ.*

Vſ. Flores et herba luteo tingunt colore atque pictores ex his colorem *Schüttgelb* ſic dictum pa ant. Sal *Geniſtae* in hydrope laudatur. Herba pabulum ouibus ſalutare. Frutex locum obtinet in fruticetis.

piloſa. 937. * *Geniſta* foliis lanceolatis obtuſis, caule tuberculato decumbente. LINN. Syſt. pag. 645. n. 9. SCOP. Carn. Ed. II. n. 874. POLLICH. Palat. n. 664.

Geniſta inermis, procumbens, foliis duris, ſubhirſutis, ſpicis breuibus folioſis. HALL. Helvet. n. 351.

Chamae-Geniſta foliis Geniſtae vulgaris. C. B. P. p. 395.

Kleine rauche Erdpfrieme; *kleine Maipfrieme; ungariſche Erdpfrieme*; *kleine Heiden*; *haariger Ginſter.* Germ. *Branching Broom*; *Dwarf Broom of Hungary.* Angl. *Gênet velu*; *Gènet branchu à feuilles de Millepertuis.* Gall.

In locis ſiccioribus, arenoſis elatioribusque, e. g. *in der Tieglitz bei Düben* nuperrime primum detexi. Fl. Maio et Iunio. Semina maturat Auguſto.

Obſ. Cal. breuis 1— phyllus, extus pubeſcens, irregulariter 5 — dentatus: denticulis 2 ſuperioribus ouato-acutioribus, magis diſtantibus; inferioribus 3 minoribus, omnibus fere ciliatis. *Cor.* papilionacea: *Vexillo* lato, reflexo, ſubrotundo, obtuſo, integerrimo, flauo: *Alis* 2, ouatis, flauis, carina paulo breuioribus, vexilli longitudine. *Caul.* ramoſi, duri, procumbentes, apicem verſus erecti, 6—7— angulis eminentibus ſulcisque exarati, tuberculis plurimis ſparſim obſeſſi. *Fol.* e ſingulo tuberculo plerumque 3 vel plura egrediuntur, obuerſe-lanceolata, obtuſa, integerrima, ſeſſilia, vel vix petiolata, ſuperne laete viridia, glabra, inferne pilis albeſcentibus, tenuioribus ſericeis tecta. Flores ſpicati antrorſum nutantes. *Spica* racemoſa, flaua, pedunculis alternis, ſolitariis, vel 2 ex foliorum alis faſciculatim progredientibus inſtructa.

Obſ. Flores apes frequenter quaerunt.

** *Spi-*

*** Spinoſae.*

938. *Geniſta* ſpinis compoſitis, ramis floriferis, inermibus, foliis lanceolatis. LINN. Syſt. pag. 645. n. 12. BOEHM. n. 324. Germanica

Geniſtella Spinoſa. RIV. Tetrap. Irreg. tab. 67. pulchre.

Stechende Hohlheide; ſtechende Erdpfrieme: kleiner teutſcher l. ſtachlichter Günſter; niedrig ſtechende teutſche Pfrieme; ſtachlichtes Pfriemenkraut; rauhe Stachelpfrieme; teutſche Färberpfrieme. Germ. *German prickly Broom; Needle Furzes or dwar Whimme.* Angl. *Genèt d'Allemagne; Petit Genêt epineux; Genêt Piquant* Gall.

In ſyluis fere omnibus creſcit, e. g. *im Bieniz, Univerſitäts - Gunnsdorfer - Macherſchen - Sommerfelder-Holze; in dem Hegegraſe bei Kriphäne; in der Kämmerei bei Nauendorf; in der Prellheide etc.* valde vulgaris. Fl. Iun. et Iul. Perennis.

Obſ. Flores luteo tingunt colore. Herba tenella pabulum bobus, capris ouibusque haud ingratum. Fl. apibus pabulum.

339. * LVPINVS. L. G. 939. Feigbohne ſ. Wolfsſchote. *Germ.* Lupine. *Angl.* Lupin. *Gall.*

939. * *Lupinus* calycibus alternis inappendiculatis: labio ſuperiore integro: inferiore tridentato. LINN. Syſt. p. 655. JAHN. n. 10. albus.

Lupinus (latiuus) flore albo. C. B. P. p. 347. RIV. Tetr. Irreg. t. 25.

Pharm. *Lupini* Semina.

Weiſſe Feigbohne; weiſſe Gartenfeigbohne; Wolfsbohne; große Gartenlupine. Germ. *White Lupine.* Angl. *Lupin blanc.* Gall.

In pratis vdis ad *Schönfeld* ibidemque iuxta piſcinam Cel. JAHN ante paucos annos inuenit; *in dem Poetengange* atque in hortis oleraceis aliisque ſuburbanis frequentius occurrit. Fl. Iul. Aug. Annua.

Legumina in Italia inferuiunt cibo. Fabae toſtae *Caffeae* Succedaneum.

B b 940.

luteus. 940. * *Lupinus* calycibus verticillatis appendiculatis labio ſuperiore bipartito; inferiore tridentato. LINN. Syſt. p. 656. n. 7.

Lupinus (ſylueſtris) flore luteo. C. B. P. pag. 348. RIV. Tetr. Irreg. t. 26.

Gelbblühende Feigbohne ſ. *Wolfsſchote.* Germ. *Common Yellow flowered Lupine.* Angl. *Lupin jaune.* Gall.

Habitat in arenoſis Siciliae.

Hoſpitatur frequenter in hortis noſtratibus, tam ſuburbanis, quam ruſticanis et oleraceis. Flor. per totam fere aeſtatem. Annua.

Obſ. Flores ſubſeſſiles, lutei, ſuauem ſpargunt odorem. Bracteae ouatae.

340. ANTHYLLIS. L. G. 936. Wollblume. *Germ.* Kidney-Vetch. *Angl.* Vulneraire. *Gall.*

Vulneraria. 941. *Anthyllis* herbacea, foliis pinnatis, inaequalibus, capitulo duplicato. LINN. Syſt. pag. 654. BOEHM. n. 322. KERN. B. I. p. 27. t. 26.

Anthyllis. RIV. Tetrap. Irreg. t. 18.

Pharm. *Vulnerariae* Herba.

Wund- ſ. *Berufkraut; Wundblume; Wund-* ſ. *Katzenklee; Hendelweiß; wilde Bohnen.* Germ. *Yellowflowering Woundwort; Scarlet Kidney-Vetch; Northern Anthyllis or Ladies-Finger.* Angl. *Vulnéraire ruſtique, ou des poiſans.* Gall.

In pratis ſiccioribus *hinter dem Sandberge bei Rückmarsdorf*; porro quoque in humidis pratis ad *Klein-* et *Groſsdölzig*; ad *Lindenhain* et verſus *Kriphäne etc.* Fl. Mai. et Iun. Perennis.

Vſ. Herba luteo-croceo inficit colore, quo ruſtici ſuos veſtes tingunt. Inſuper ouibus pabulum. Flores exſiccatione caerulei euadunt, ſicuti Flores *Loti corniculati.*

341.

341. ONONIS. L. G. 93 . Hauhechel. *Germ.* Reſt-Harrow. *Angl.* Bugrane. *Gall.*

942. * *Ononis* floribus racemoſis ſolitariis; foliis ternatis ſolitariisque ramis ſpinoſis. LINN. Syſt. p. 651. n. 2. BOEHM. n. 27. var. 1. RETZ. Obſerv. Bott. Faſc. I. p. 23. n. 78. et Faſc. II. p. 21. n. 68. BLACKW. t. 301. f. 1. *Fl. Dan.* t. 763. ſpinoſa.

Anonis. RIV. Tetrap. Irreg. t. 69.

Stachlichte Hauhechel; *Hechelkraut*; *Stallkraut*; *Stahlkraut*; *Ochſenkraut*; *Ochſenbrech*; *Pflugſterz*; *Weiberkrieg.* Germ. *Common Reſt Harrow or Cammock.* Angl. *Bugrane epineuſe.* Gall.

In locis campeſtribus et arenoſis paſcuisque ſiccis fere vbique, *auf der Pfingſtwieſe*, *auf dem Gieſerlingsberge*; in limitibus agrorum et Coemeteriis etc. vulgaris. Fl. Iun. Aug. Perennis.

943. *Ononis* floribus racemoſis, geminatis, foliis ternatis, ſuperioribus ſolitariis, ramis inermibus, ſubvilloſis. LINN. Syſt. pag. 651. n. 3. BOEHM. n. 327. RETZ. Obſ. Bott. Faſc. I. p. 23. n. 78. et Faſc. II. pag. 21. n. 67. aruenſis.

Ackerhauhechel ohne Stacheln; *Wetzſteinkraut.* Germ. *Thornleſs Reſt-Harrow.* Angl. *Bugrane des champs*; *Arrêt-Boeuf.* Gall.

Pharm. *Ononidis* Radix, Herba.

In iisdem locis cum priori immixta reperitur. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Haec tota priore maior, pallidior, magis ſucculenta, hircino odore praedita, nunquam ſpinoſa, tamen repens. Aratoribus haec et illa planta inuiſa.

Vſ. Radix in febre hungarica laudatur. Turiones *Ononidis* Aſparagi ad inſtar coquuntur in nonnullis regionibus. Decoctum herbae equis Iſchuria laborantibus ſalutare. Herba tenella ouibus, equis aſinisque etc. pabulum valde bonum.

342. PISVM. L. G. 716. Erbſe. *Germ.* Pea. *Angl.* Pois. *Gall.*

ſatiuum. 944. *Piſum* petiolis teretibus, ſtipulis inferne rotundatis, crenatis, pedunculis multifloris. LINN. Syſt. pag. 660. n. 1. BOEHM. n. 336. BLACKW. t. 83.

Piſum aruenſe. C. B. P. p. 342. Piſum. RIV. Tetr. Irreg. t. 36.

Var. β) Piſum humile caule firmo. TOVRNEF. Inſt. p. 394. Piſum nanum. RIV. Tetr. Irreg. t. 39.

γ) Piſum ſine cortice duriore. } C.B.P. p. 343.
δ) Piſum hortenſe maius. } C.B.P. p. 342.
ε) Piſum vmbellatum. } C.B.P. p. 344.
ζ) Piſum maius quadratum. } C.B.P. p. 342.

η) Piſum aruenſe fructu cinereo. }
ι) Piſum aruenſe ex luteo-vireſcente. }
ϑ) Piſum fructu albo. } TOVRNEF. Inſtit. p. 394.

Erbſe; zahme Erbſe; gemeine Feld- ſ. Gartenerbſe; Schotenerbſe et immaturae Siliquae *Schoten.* Germ. *Common Garden Pea.* Angl. *Pois cultivé, ou des jardins.* Var. β) *Zwergerbſe; Franzerbſe; kleine Zuckererbſe; Kruperbſe.* Germ. *Dwarf Sugar Pea.* Angl. *Pois nain ſans parchemin.* Gall. γ) *Zuckererbſe.* Germ. *Sugar Pea.* Angl. *Pois gourmands.* Gall. δ) *Klunkererbſe; Fontanellerbſe.* Germ. ε) *Kronerbſe; Traubenerbſe; Büſchelerbſe.* Germ. *Roſe or Crown Pea.* Angl. *Pois à couronne.* Gall. ζ) *Holländiſche Erbſe.* Germ. *Pear of Hollande.* Angl. *Pois d'Hollande.* Gall. η) *Graue Erbſe.* Germ. *Gray-Pea.* Angl. *Pois gris.* Gall. ι) *Felderbſe.* Germ. *Pig-Pea.* Angl. *Pois cultivé des champs.* Gall. ϑ) *Weiſſe Felderbſe.* Germ. *Common white Pea.* Angl. *Pois blanc.* Gall.

In agris inter ſegetes var. η—ϑ.) paſſim occurrunt. Caeterum omes in agris oleraceis hortisque fere omnibus apud nos frequenter coluntur. Flor. aeſtate.

Vſ. Siliquae virides et tenellae facile digeruntur: maturae contra farinam crudam continent et flatus gignunt.

945.

945. * *Piſum* petiolis tetraphyllis, ſtipulis crenatis, pedunculis vnifloris. LINN. Syſt. p. 661. n. 2. aruenſe.

Piſum pulchrum, folio anguloſo. I. BAVH. 2. pag. 297.

Feld- ſ. *Ackererbſe*; *wilde Stockerbſe.* Germ. *Common Peaſe of the Fields.* Angl. *Pois des champs.* Gall.

In agris cultis praeprimis inter *Piſum Satiuum* et *Viciam ſatiuam.* Fl. Aeſtate. Annua.

Obſ. Ab aliis ſpeciebus facile diſtinguitur; videlicet duplici foliorum pare, ſtipulis emarginatis et floribus ſolitarie poſitis. BOEHM.

Vſ. Siliquae pabulum pecoribus haud ingratum.

2. *Stigmate pubeſcente.*

343. SPARTIVM. L. G. 929. Pfriemenkraut. *Germ.* Broom. *Angl.* Genêt. *Gall.*

946. *Spartium* foliis ternatis ſolitariisque, ramis inermibus, angulatis. LINN. Syſt. p. 644. SCHREB. Spicil. p. 25. n. 938. BLACKW. t. 244. *Fl. Dan.* tab. 313. DVHAM. Arb. Tom. I. Pl. 84. Scoparium.

Geniſta RIV. Tetr. Irreg. t. 65.

Pharm. *Spartii Scoparii* Flores, Semina, Herba.

Günſter; *gemeiner Günſter*; *Pfriemenkraut*; *Beſem* ſ. *Stechpfriemen*; *Pfingſt* - ſ. *Heidepfrieme*; *Pfriemenholz*; *Haaſengeil*; *Reh-Haaſenheide*; *Schachkraut*; *Frauenſchüchel*; *Bram*; *Bramkapern*; *teutſche Kapern.* Germ. *Common, or Green Broom.* Angl. *Spartie Genêt à balais*; *Genêt commun.* Gall.

In nemoribus e. g. in Pineto ad *Lindenthal*, in ſylvis ad *Linkel*, *Machern*, *in der Prellheide*; ad Officinam lateritiam *Meiſsdorfienſem*; in limitibus agrorum ad *Laue* et *Neuhauſen* et in elatioribus *bei Gothe* et poſt vrbem *Tauche* dictam etc. frequenter creſcit. Fl. Maio et Iunio. Perennis.

Vſ. Flosculi muria et aceto conditi *Capparidum* ſuccedaneum. Flores pictoribus colorem praebent flauum. Rami ſcopis conficiendis et coriis parandis apti.

apti. Frutex ob flores pulchre luteos magnosque Arboreta et Fruticeta ornat.

344. PHASEOLVS. L. G. 940. Bohnen; Phaſeolen. *Germ.* Kidney-Bean. *Angl.* Haricot. *Gall.*

vulgaris. 947. *Phaſeolus* caule volubili, racemis multifloris, bracteis pedicellorum ſolitariis ouatis, leguminibus linearibus. BERG. Mat. Med. II. p. 601. n. 378.

Phaſeolus vulgaris caule volubili, floribus racemoſis, geminis, bracteis calyce minoribus, leguminibus pendulis. LINN. Syſt. p. 656. n. 11. BOEHM. n. 344. RIV. Tetr. Irreg. t. 30.

Gemeine Bohne; *Vitsbohne*; *welſche Bohne*; *Gartenfaſeolen*; *groſse Schminkbohnen*; *Schmückbohnen*; Var. β) *Stangenbohnen*; 1) *weiſſe Schminkbohnen*; 2) *Perlbohne*; 3) *Schwerdbohne*; 4) *bunte* ſ. *ſcheckigte Bohne*; 5) *frühe weiſſe Schminkbohne*. Germ. *Common Kidney-Bean*; 3) *Large Dutch Kidney Bean*. Angl. *Haricot commun* Var. 1) *Haricot blanc commun*; 2) *Petit Haricot rond blanc*; 3) *Gros Haricot d'Hollande*; 4) *Haricot grivelé*; 5) *Haricot blanc*. Gall.

Obſ. Racemi axillares, pubeſcentes, ſolitarii, erecti, multiflori, fructibus geminis, pedicellatis. Bracteae ſolitariae, glabrae, ſeſſiles, ouatae, acutae, apice inflexae. *Legumina* pendula, ſpithamaea, viridia, linearia, recta, dorſo groſſius repanda, glabra, minus oblique et interrupte ſtriato-rugoſa, verſus baſin paululum attenuata, apice terminata mucrone conico-ſubulato, transuerſim compreſſo, incuruato. *Sem.* matura nitida, alba, ex ouato-oblonga, reniformia, hilo albo notata.

puniceus. 948. * *Phaſeolus* caule volubili, racemis multifloris, bracteis pedicellorum ternis lanceolatis, leguminibus acinaciformibus hirtis. BERG. l. c. pag. 602. n. 379.

Phaſeolus indicus, flore coccineo ſ. puniceo. MORIS. Hiſt. 2. p. 69. LINN. Spec. Pl. T. II. p. 1016. n. 1. Var. β.

Phaſeolus coccineus. RIV. Tetr. Irreg. t. 29. fig. 1.

Feuer-

Feuerbohne; röth- ſ. *weiſsblühende türkiſche Vitsbohne; braſilianiſche* ſ. *arabiſche Bohne.* Germ. *Scarlet Bean.* Angl. *Haricot d'Eſpagne; Haricot à fleurs pourpres.* Gall.

Obſ. Racemi axillares, elongati, multiflori. Bracteae 3, paruae, lanceolatae, acutae, quarum exteriores reflexae: intermedia erecta, paulo maior, calycum vero 2 oppoſitae, calycis baſi vtrinque adnatae, lineari-ouales, calycis longitudine. *Legum.* pendula, acinaciformia, compreſſa, vtrinque attenuata, apice acuto, ſubtùs ſulcato, hirſuta, dorſo gibboſa, 3— ſperma.

949. * *Phaſeolus* caule ſubuolubili, pedunculis axillaribus, quadrifloris, calycibus ſuperne truncatis. BERG. l. c. p. 603. n. 380. foetidus.

Zuckerbohne; Spargelbohne. Germ. *Sugar Pean.* Angl. *Haricot ſans parchemins.* Gall.

Obſ. Pedunc. teretes, axillares, quadriflori, erecti. *Bract.* ouatae, ſtriatae, glabrae, ſolitariae, patentes: 2 vero oppoſitae, baſi calycis ſubiectae, reflexo-patentes, calyce maiores. *Legum.* teretiuſcula, vtrinque compreſſa, apice mucronata. *Sem.* ouata, ferruginea, rotundato-compreſſa, glabra, hilo laterali, oblongo, notata.

Hae omnes tres ſpecies commemoratae in India habitant. Apud nos cum varietatibus plurimis in hortis oleraceis aliisque ſuburbanis ruſticaniſque etc. frequenter coluntur. Fl. Iun. Iul. Annuae.

Legumina viridia in culinis iuſculis carnium incoquuntur, vel Acetariorum more praeparantur etc.

950. * *Phaſeolus* caule breui erectiuſculo diffuſo, pedunculis oppoſitifoliis, calycis labio ſuperiore emarginato. BERG. l. c. p. 604. n. 381. nanus.

Phaſeolus nanus caule erecto, laeui, bracteis calyce maioribus; leguminibus pendulis, compreſſis, rugoſis. LINN. Syſt. p. 656. n. 12. RIV. Tetr. Irreg. t. 29. fig. 2.

Zwergbohne; Zwergvitsbohne; Krupvitsbohne; Franzbohne; Erbsbohne; Eyerbohne. Prinzeſſinbohne; kleine Perlbohne Germ. *Dwarf Kidney-bean.* Angl. *Haricot nain.* Gall.

In India cum prioribus habitat.

In agris oleraceis, hortis fere omnibus valde vulgaris. Fl. Aeſtate. Annua.

Obſ. Pedunc. oppoſitifolii, erecti, teretes, pubeſcentes, multiflori. *Bract.* ouatae, acutae, glabrae, ſtriatae, patentes, ad pedunculos ſolitariae, ad calycem contra oppoſitae, calyce longiores. *Legum.* carnoſa, virideſcentia, linearia, in apicem acuminatum terminantia: acumine inflexiuſculo, conico, vtrinque ſulcato. *Sem.* 6, ouato-cylindrica, ſordide alba, vel alio colore picta; glabra.

In culinis prae aliis maxime adhibentur.

β) *Staminibus* 9 (*inferioribus*) *connatis, decimo* (*ſupremo*) *libero.*

1) *Stigmate pubeſcente.*

345. OROBVS. L. G. 945. Erven; Kichern. *Germ.* Bitter Vetch. *Angl.* Orobe. *Gall.*

vernus. 951. *Orobus* foliis pinnatis ouatis, ſtipulis ſemiſagittatis, integerrimis, caule ſimplici. LINN. Syſt. p. 664. n. 4. BOEHM. n 340. BLACKW. t. 208. RIV. Tetr. Irreg. t 58. *Orobus.*

Pharm. *Orobi* Farina.

Frühjährige Erven; Waldkichern; Faſanenkraut. Germ. *Vernal Bitter Vetch.* Angl. *Orobe ſauvage, ou printanier.* Gall

In nemoribus, *im Roſenthale*, vbi florum color valde ludit; porro *im Gonnewitzer, Raſchwitzer, Zſchocherſchen, Sommerfelder, Univerſitätsholze, in der Kämmerei bei Nauendorf* et in aliis ſyluis copioſe creſcit. Fl. April. et Maio. Perennis.

Flos exhilarat ſub frondeſcentia Coryleta purpureis ſpecioſiſſimisque floribus. LINN. Herba pabulum bobus, capris et equis haud ingratum.

952.

952. *Orobus* foliis pinnatis, lanceolatis; ſtipulis ſemi-ſagittatis, integerrimis, caule ſimplici. LINN. Syſt. p. 661. n. 5. SCHREB. Spicil. p. 26. n. 940. *Fl. Dan.* t. 781 tuberoſus.

Orobus radice tuberoſa. RIV. Tetrap. Irreg. tab. 59.

Knollige Erven; Bergerbſe; Walderbſe der Engländer: Chriſtwurz; Heiderbſe. Germ. *Tuberous-rooted Bitter-Vetch, or Wood or Heath-Peas.* Angl. *Orobe tubereux.* Gall.

In der Tiglitz bei Düben olim Ill. SCHREBERVS invenit: nunc quoque *in der Kämmerei bei Nauendorf* atque *im Bieniz* paſſim reperi. Fl. Maio et Iunio. Perennis.

Radices coctae, ſapidae et nutrientes, ac pro pane vicario inſtruire poſſunt. LINN.

953. *Orobus* caule ramoſo, foliis ſexiugis ouato-oblongis. LINN. Syſt. pag. 662. n. 10. BOEHM. n. 341. niger.

Orobus Viciae folio. RIV. Tetr. Irreg. t. 60.

Schwarze Erven: falſches Süßholz. Germ. *Wood-Orobus with Vetch leaves; Vetch-leaved* Bitter *Vetch.* Angl. *Orobe noir.* Gall.

In ſyluis elatioribus *im Bieniz, in der Kämmerei* paſſim. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Ob radicis dulcedinem *Glycyrrhiza Syluestris* nonnullis appellatur et eiusdem herbae radicem fuiſſe cibum, a *Dione*, in *Seueri Imperatoris* Vita, memoratum, quo vſi Angli per aliquot dies ab hoſtibus preſſi, vt famem ſitimque tolerarent, fertur. vid. RAI. Hiſt. 19.

346. LATHYRVS. L. G. 964. Kichern, Platterbſe. *Germ.* Chichling Vetch. *Angl.* Veſſe. *Gall.*

* *Pedunculis vnifloris.*

954. *Lathyrus* pedunculis vnifloris, cirrhis diphyllis tetraphyllisque, leguminibus ouatis, compreſſis, dorſo bimarginatis. LINN. Syſt p. 662. n. 5. ſatiuus.

Lathyrus Siliqua latiore. RIV. Tetrap. Irreg. tab. 47.

Kechern, Küchern, weiſſe Kichern, italieniſche Erbſen; platter Erbſen; zahme Platterbſe. Germ. *Annual Chichling Vetch.* Angl. *Geſſe cultivée*; *Nentil de Suiſſe.* Gall.

In hortis paſſim et in agris inter *Viciam Satiuam* ſparſim. Fl. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Panis ex ſeminum farina ſolummodo confectus albus, leuis, ſapidus habetur pro alimento perniciosiſſimo: ſi contra cum Tritici farina mixtus paratur, tunc optimus plerumque et innocuus euadit. Suibus, Gallinis, Columbisque ſemina eſſe noxia narrantur. Anſeres autem haec auide deuorant et Aues vt pabulum plane innoxium. In Heluetia Semina ſine detrimento comeduntur et ibidem herbam pecora impune deuorant. vid. DUVERNOY *Diſſ. de hoc Lathyro.* Baſil. 770.

** *Pedunculis bifloris.*

odoratus. 955. *Lathyrus* pedunculis bifloris, cirrhis diphyllis, foliolis ouato-oblongis, leguminibus hirſutis. LINN. Syſt. p. 663. n. 10.

α) Siculus. Var. α) Lathyrus Siculus *Riuini.* RVP. Ienenſ. p. 210. RIV. Tetr. Irreg. t. 36.

β) Zeylanicus. β) Lathyrus Zeylanicus, odorato flore amoeno ex albo et rubro vario. BVRM. Zeyl. 138.

Wohlriechende Platterbſe; *Gartenwicke*; *ſpaniſche Wicke.* Germ. *Sweet-ſcented Pea.* Angl. *Geſſe odorante.* Gall.

Habitat α) in Sicilia et β) in Zeylona.

In hortis noſtratibus fere vbique colitur ob odorem bene ſuaueolentem et flores pulchre varieque pictos. Fl. Aeſtate.

Obſ. Oeconomi hunc Lathyrum nuper vt pabulum pro pecoribus colendum commendarunt. SCHOLL.

tingitanus. 956. * *Lathyrus* pedunculis bifloris, cirrhis diphyllis: foliolis alternis, lanceolatis, glabris, ſtipulis lunatis. LINN.

LINN. Syſt. p. 663. n. 12. JACQ. Hort. t. 76. SCHOLL. Barb. p. 292. n. 104.

Tunitaniſche Platterbſe. Germ. *Tangiar Chichling Vetch.* Angl.

Hic Lathyrus, qui in Mauritania ſponte creſcit, ob pulchrum fiorum colorem noſtrates ornat hortos, vbi frequenter occurrit. Fl. Aeſtate. Annua.

957. * *Lathyrus* pedunculis bifioris, cirrhis polyphyllis, ſtipulis dentatis. LINN. Syſt. p. 663. n. 13. Clymenum.

Clymenum hiſpanicum, flore vario, ſiliqua plana. TOVRNEF. Inſt. p. 396.

Levantiſche Platterbſe. Germ. *Spaniſh Chichling. Vetch.* Angl. *Geſſe Climene.* Gall.

Habitat in Hiſpania et Oriente.

In hortis noſtratibus nunc frequenter colitur. Fl. Iun. in Auguſt. Annua.

Obſ Flos inodorus: Vexillo rubro; Alis albidis, Legumina compreſſa, plana.

*** *Pedunculis multifloris.*

958. *Lathyrus* pedunculis multifloris cirrhis diphyllis, foliolis oualibus intermediis nudis. LINN. Syſt. pag. 663. n. 15. tuberoſus.

Lathyrus foliis binatis, radice glandulosa. BOEHM. n. 319.

Lathyrus aruenſis. RIV. Tetr. Irreg. t. 42.

Knollichte Platterbſe ſ. *Kichern; Acker-Erdnüſſe; Erbelnüſſe; Erkelnüſſe; Erdeicheln; Erdfeigen; Erdmandeln: Erdmäuschen; Erd Erkelkraut; Knollwurz; Grundeicheln; Sand-Saubrod; falch Schweinbrod.* Germ. *Tuberous rooted Vetch, or Peas Earth Nut.* Angl. *Geſſe tubereuſe; Veſſe ſauvage; Glands de terre; Tareole; Tarnottes; Maguſſans* Gall.

In agris inter ſegetes *hinter dem Brandvorwerke* verſus *Gonnewitz*, et in iisdem locis verſus *Schönfeld* et *Taucham etc.* Fl Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Herbam recentem exſiccatamque pecora auide deglutiunt; ouibus praecipue ſalutaris eſt Legumina pro vicario pane et in iusculis coquendis adhiberi poſ-

poſſunt. Radices a ſuibus poſt meſſem diligenter exquiri ſolent. Tubera huius radicis in Germania inferiore, e. g. in Belgio et quoque in Tataria ab hominibus comeduntur et *Solano tuberoſo* ibidem ſubſtituuntur. Radicis puluis cum melle mixtus et ab Apibus deglutitus, ſoporem ipſis excitare narratur.

pratenſis. 959. *Lathyrus* pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis, ſimpliciſſimis, foliis lanceolatis. LINN. Syſt. p. 663. n. 16.

Lathyrus foliis binatis, capreolo non ramoſo. BOEHM. n. 337. *Fl. Dan.* t. 527. KERN. B. II. p. 91. t. 146.

Lathyrus pratenſis. RIV. Tetr. Irreg. t. 43.

Wieſenkichern ſ. *Platterbſe*; *Honig-Vogelwicke*; *Zuckerwicke*; *gelbe Zaunwicke*; *gelbe Wicke*; *Wieſenplatterbſe*. Germ. *Yellow Chichling Vetch, or Everlaſting Tare.* Angl. *Geſſe des près, ou Magjon.* Gall.

In pratis *Schoenfeldicis*, *im Roſenthale*, *bei Kleindölzig*; *bei Lindenhain*; in dumetis ad *Lindenau*; *Gonnewitz* et in ſepibus vbique frequens. Fl. Iunio in Auguſtum.

Vſ. Flores Apibus pergratum pabulum et in pratis praeſtantiſſimum pecoribus pabulum. Semina in annonae caritate inſeruire poſſunt menſis. Culturam huius commendauit SCHREB. III. p. 49.

ſylueſtris. 960. *Lathyrus* pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis, foliolis enſiformibus, internodiis membranaceis. LINN. Syſt. p. 663. n. 17. *Fl. Dan.* t. 525.

Lathyrus ſylueſtris maior. C. B. P. p. 344.

Lathyrus ſyluaticus. RIV. Tetr. Irreg. t. 39.

Waldkichern; *Waldplatterbſe*; *Buhlerkrautz*; *Buhlererven.* Germ. *Narrow-leaved Everlaſting Pea.* Angl. *Geſſe ſauvage.* Gall.

In ſyluis montoſis, *im Bieniz* paſſim mihi occurrit. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Herba ſicca pabulum babus et ouibus haud ingratum. Semina Equis cibum exhibent bonum.

961.

961. *Lathyrus* pedunculis cirrhis diphyllis, foliolis elipticis, lanceolatis, internodiis membranaceis. LINN. Syſt. p. 663. n. 18. BOEHM. n. 334. latifolius.
Lathyrus narbonenſis. RIV. Tetr. t. 57.
Breitblättrige Kichern; groſſe breitblättrichte wilde Plattererbſen; Winterwicken; Wolfſchoten; Eſelsohren. Germ. *Broad-leaved Everlaſting Pea.* Angl. *La grande Geſſe; Geſſe à feuilles larges.* Gall.
In ſyluis, *im Univerſitätsholze; im Bieniz*; in ſepibus paſſim. In hortis quoque frequenter occurrit. Fl. tota aeſtate. Perennis.
Obſ. Galli hanc herbam laudant vt pabulum pecoribus eximium.

962. * *Lathyrus* pedunculis multifloris, cirrhis polyphyllis, ſtipulis lanceolatis. LINN. Syſt. pag. 663. n. 20. LEYS. n. 722. *Fl. Dan.* t. 399. paluſtris.
Lathyrus paluſtris, flore Orobi nemorenſis verni. RVPP. Ien. p. 210. T. I.
Clymenum. TOVRNEF. t. 218.
Sumpfkichern; Bruch- ſ. *Waſſerwicken; wohlriechende Waſſerwicke.* Germ. *Marſh Chichling Vetch.* Angl. *Geſſe des marais.* Gall.
In nemoribus paludoſis, *im Gunndorfer; Groß- et Kleindölziger; Skeuditzer Holze*, et in pratis vliginoſis *bei Schadebach* paſſim reperi. Flor. Iunio. Iulio.
Vſ. Flores ab Apibus frequenter inquiruntur. Herba pabulum pecoribus ſalutare.

347. VICIA. L. G. 947. Wicken. *Germ.* Vetch. *Angl.* Veſce. *Gall.*

* *Pedunculis elongatis.*

963. * *Vicia* pedunculis multifloris, petiolis polyphyllis, foliolis ouatis: infimis ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 663. JACQ. Fl. Auſtr. V. 4. t. 364. piſiformis.
Piſum ſylueſtre perenne. C. B. P. pag. 343.
Cracca flore ochroleuco. RIV. Tetr. t. 52.

Erb-

Erbſenartige Wicke; *ungariſche Waldwicke*; *wilde Erbſe*; *Darmgichtkraut.* Germ. *Hungarian Wood Vetch.* Angl..

In ſyluis elatioribus, *im Bieniz* ſed rarius et in agris cultis inter *Piſa* paſſim. Flor. Iul. Aug. Annua.

dumetorum. 964. * *Vicia* pedunculis multifloris, foliolis reflexis, ouatis, mucronatis, ſtipulis ſubdentatis. LINN. Syſt. p. 66‸. n. 2.

Vicia maxima dumetorum. C. B. P. p. 345.

Cracca ſyluatica. RIV. Tetr. t. 51.

Wald- ſ. *Heckwicke; groſſe Bergwicke*; *thüringiſche Wicke.* Germ. *Thuringian Vetch.* Angl.

In ſyluis montoſis *im Bieniz* pauca ſpecimina anno 1788. mihi primum occurrerunt; paſſim quoque in agris cultis. Fl. Aeſtate.

Obſ. Planta magnitudine Piſi. Foliola oblongo-ouata. Flores purpurei. Stipulae paruae vtrinque acuminatae ſerratae.

Cracca. 965. *Vicia* pedunculis multifloris, floribus imbricatis, foliolis lanceolatis, pubeſcentibus, ſtipulis integris. LINN. Syſt. p. 664. n. 5. BOEHM. n. 333. *Fl. Dan.* t. 804. KERN. B. I. p. 24. t. 23.

Vicia ſylueſtris ſpicata. C. B. P p. 345.

Cracca. RIV. Tetr. t. 49. optime.

Vogelwicke: *Vogelheu*; *Kracke*; *Krock.* Germ. *Common Tufted Vetch.* Angl. *Cracca d'Europe.* Gall.

In ſyluis et dumetis, pratis aridioribus; *im Roſenthale* copioſe et in agris inter ſegetes frequens. Flor. Iun. Iul. Semina maturat Aug. Septemb. Perennis radix.

Obſ. In agris maxime luxuriat, in pratis parua euadit et hirſutior. *Rad.* fibroſae; caul. 4—gonus, ſulcatus, ſubramoſus, in dumetis et frugibus erigitur et altior creſcit.

Equia Seminibus cito pingueſcunt. LINN. Amoen. Vol. V. p. 360. Boues et Oues hinc reſpuunt, niſi fame coacti. *Gunner.* Semina nigra, cum ſecale mixta,

mixta, in annonae caritate panem exhibent haud innoxium. BOEHM.

966. * *Vicia* pedunculis multifloris, cirrhis polyphyllis; foliolis caulibus pubeſcentibus, ſtipulis ſemiſagittatis, integris, caule piloſis. LEYS. n. 725. multiflora.

Vicia multiflora pedunculis ſub — 12 — floris, racemoſis, foliis inferioribus ouatis, ſupremis lanceolatis, retuſis, inferne pubeſcentibus, ſtipulis integris, ſiliquis 1 — ſpermis. POLLICH. Pal. II. p. 307. n. 683.

Vicia multiflora. C. B. P. p. 343.

Vielblütige Wicke. Germ. *Veſce multiflore.* Gall.

In locis ſyluaticis *im Gonnewitzer Holze* paſſim, *im Bieniz* et in dumetis haud infrequens. Fl. Iun. Iul. Semina matureſcunt Aug. et Sept.

Obſ. A priore euidenter differt: Pedunculi enim alares pollicari longitudine circiter, nudi ſunt, poſt racemos vnilaterales gerunt, floribus racemo 12—14— pendulis, imbriatis. Vexillum in *hac* integrum, in *illa* contra apice bilobatum; Carina in *noſtra* acuminata, alarum longitudine, in *priori* obtuſa. Siliquae breves, latiuſculae, compreſſae, 1 — loculares, ſemen vnicum modo includentes; in *Vicia Cracca* contra ſemina 6—10 ſiliquae ſingulae continent. *Sem.* craſſa fuſca, *prioris* autem nigra.

** *Floribus axillaribus, ſubſeſſilibus.*

967. *Vicia* leguminibus ſeſſilibus, ſubbinatis, erectis: foliolis omnibus ſublanceolatis, retuſis, emarginatis, ſtipulis dentatis, ſeminibus compreſſis. LINN. Syſt. p. 664. n. 11. BOEHM. n. 328. ROTH. Germ. I. pag. 310. ſatiua.

Vicia. RIV. Tetr. p. 54.

Var. α) Vicia (ſatiua) ſemine albo. I. BAVH. II. 34.

β) Vicia ſatiua vulgaris ſemine nigro. C. B. P. p. 344. nigra.

Futterwicken; weiſſe ſ. *ſchwarze Futterwicken; wilde Wicken; Feldwicken; Korn-Roß-Saamwicke;*

groſſe

groſſe ſ. zweiblümige Wicke; St. Chriſtophskraut. Germ. *Common cultivated Vetch or Tare.* Angl. *Veſſe cultivée; Veſſe des pigeons.* Gall.

In agris inter *Auenam* et *Piſum* haud infrequenter occurrunt: maxime autem a noſtratibus oeconomis in agris ſeruntur. Fl. Iun. Iul. Semina matureſcunt Iul. et Aug.

Vſ. Semina pabulum Equorum conſtituunt vtiliſſimum: porro iisdem delectantur Columbi. Iunior planta quoque ab Ouibus deuoratur. Farina ſeminum pani inſeruire poſſit annonae caritate.

angustifolia. 968. *Vicia* leguminibus ſeſſilibus ſubbinatis, patentibus, foliolis imis retuſis emarginatis: ſuperioribus linearibus apice integerrimis, ſtipulis dentatis, ſeminibus globoſis. ROTH. Germ. I. p. 310.

Vicia ſiliquis ſeſſilibus, erectis foliis imis, ouatis, ſuperioribus linearibus. HALL. Helvet. p. 598. BOEHM. n. 330.

Vicia anguſtifolia. RIV. Tetr. t. 55.

Schmalblättrige Wicken. Germ.

In agris inter ſegetes et pratis ſiccioribus. Fl. Iun. Iul. Annua.

Haec a *Linnaeo* ad praecedentem relata, a qua tamen valde differt.

ſepium. 969. *Vicia* leguminibus pedicellatis, ſubquaternis, erectis, foliolis ouatis integerrimis. LINN. Syſt. p. 664. n. 16. BOEHM. n. 331. *Fl. Dan.* t. 649. KERN. B. I. p. 34. t. 36.

Vicia ſepium. RIV. Tetr. t. 56. optime.

Zaunwicke; groſſe Wicke; Dornwicke. Germ. *Engliſh Hedge, or Buſh Vetch.* Angl. *Veſſe des haies.* Gall.

In dumetis, ad ſepes hortorum ruſticanorum, in ſyluis pratenſibus intra fruceta, copioſe. Flor. Mai. Iun. Perennis.

Obſ. Flores pabulum Apibus eximium.

970. *Vicia* caule erecto, petiolis abſque cirrhis. Faba.
LINN. Syſt. p. 665. n. 19. BOEHM. n. 335. BLACKW.
t. 19.

Var. α) Faba flore-candido, lituris nigris conſpicuo. TOVRNEF. p. 391.

Faba RIV. Tetr. t. 23. optime.

β) Faba minor ſ. equina. C. B. P. p. 338. RIV. Tetr t. 24.

Pharm *Fabae* Flores, Semina.

Gemeine Gartenbohne; α) groſse Bohne; Buffbohne; groſse Gartenbohne; Saubohne; römiſche Bohne; β) kleine Bohne; Feldbohne, Roſs-Pferdebohne; Futterbohne; kleine teutſche Bohne. Germ. *Broad Bean; α) Common Garden Bean; Black-bloſſoned Bean; β) Horſe-bean.* Angl. *Veſce Feve; Feve de Marais; α) Feve de là groſſe éſpece; β) Petite Feverolle.* Gall.

Habitat in Aegypto.

In agris colitur e. g. verſus *Gohlis*, *Lindenau*, *Sellerhauſen*, *Stötteritz*, et fere vbique; in hortis oleraceis pcaeprimis var α) occurrit. Fl. Iul. et Aug. Sem. maturat Aug. et Septembr.

Semina immatura communiter coquuntur in aqua et parantur cum butyro et petroſelino. In Suecia ſiccantur haec ſemina immatura quae antea aqua feruida citiſſime infunduntur atque in vſum hiemalem ſeruantur. Flores ab apibus frequentiſſime inquiruntur.

348. * COLVTEA. L. G. 954. Blaſenbaum. *Germ.* Bladder Senna. *Angl.* Baguenaudier. *Gall.*

971. * *Colutea* arboreſcens, foliolis obcordato-oblongis, ſtipulis lanceolatis, racemis hirſutis, leguminibus apice clauſis. ROTH. Germ. I. p. 305. hirſuta.

Colutea arboreſcens. LINN. Syſt. pag. 668. SERT. Lipſ. n. 16.

Colutea veſicaria. C. B. P. p. 396.

Colutea. RIV. Tetr. t. 20.

Gemeiner Blaſenbaum; baumartige Colutea; Blaſenſenne; Schaflinſen. Germ. *Common Bladder Senna.* Angl.

Angl. *Baguenaudier en Arbre, ou à veſſies; Faux-Séné: Séné ſauvage.* Gall.

Habitat in Auſtria, Helvetia, Gallia, Italia etc.

Apud nos in hortis et in *Serto nach dem Weinnäpfchen*; porro verſus *Collegium Rubrum* et poſt *Ergaſtulum* paſſim. Porro in Horto *Academico, Winkleriano, Trieriano, Löhriano* aliisque frequens. Fl. Iun. — Aug. Arb. humilis,

orientalis. 972. * *Colutea* arboreſcens, foliis obcordatis rotundatis ſubcarnoſis, ſtipulis minimis denticularibus, racemis glabris, leguminibus apice ſuperne hiantibus. ROTH. Germ. I. p. 305.

Colutea foliolis ouatis, integerrimis, caule fruticoſo. MILL. Dict. t. 100.

Morgenländiſcher Blaſenbaum. Germ. *Oriental Bladder Senna.* Angl. *Baguenaudier d'Orient.* Gall.

Habitat in Anglia, G. Narbonenſi, Italia etc.

In locis indicatis cum antecedente frequentius reperitur. Fl. Aeſtate. Frutex.

Obſ. I. Rami minores, expanſi, fruticoſi. Flos ex flauo-rubeſcens.

Obſ. II. Folia ob *Caſſiae Sennae* adfinitatem ſaepius huic admiſceri ſolent a Pharmacopolis.

349. ROBINIA. L. G. 953. Robinie. *Germ.* Robinia, or Falſe Acacia. *Angl.* Robinier. *Gall.*

Pſeudo-Acacia. 973. *Robinia* racemis pedicellis vnifloris, foliis imparipinnatis, ſtipulis ſpinoſis. LINN. Syſt. p. 668. n. 1. BOEHM. n. 345. SERT. Lipſ. n. 87.

Pſeudo-Acacia. RIV. Tetr. t. 63.

Gemeine Robinie; Robinienbaum mit großen Blumentrauben; falſcher Acacienbaum; amerikaniſcher ſ. *virginiſcher Schotendorn; wohlriechender Heuſchreckenbaum; Courbaril; Süßholzbaum.* Germ. *Common Baſtard-Acacia, or Falſe Acacia; White-flowering Robinia; Locuſt-tree; Sweet ſmelling Locuſt.* Angl. *Robinier Faux Acacia; Faux Acacia; Acacia des Jardiniers; Arbre des Cabarets.* Gall.

In

In dumetis, ſyluis paſſim e. g. in dumetis poſt pagum *Stötteritz* prope Hortum *Weiſianum*; in *Inſula* ad *Groſzuolkau*; in Ambulacris circa Vrbem; in Horto *Boſiano* et in aliis frequens. Flor. Iunio. Arbor.

Arbor in oeconomia valde vtilis et commendanda eſt, quia cito creſcit, animalibus cibum exhibet eximium et lignum praebet vtile ad varia vtenſilia conficienda. E ſeminibus oleum in nonnullis regionibus exprimitur. Racemi penduli albi.

2) *Stigmate imberbi.*

α) *Leguminibus vnilocularibus, polyſpermis.*

350. CICER. L. G. 949. Kichern ſ. Ziſern. *Germ.* Chich-Peaſe. *Angl.* Pois Chiche. *Gall.*

974. *Cicer* foliolis ſerratis. LINN. Syſt. p. 665. Arietinum.
Cicer ſatiuum. C. B. P. p. 347.
Cicer. RIV. Tetr. t. 19. bene.
Gemeine Kichern; *Kichererbſen*; *Ziſererbſen*; *Kaffeeerbſe*; *Widderkopfförmige Erbſe.* Germ. *Common Chich Peaſe.* Angl. *Pois Chiche*; *Chiche de Bélier.* Gall.

In agris inter ſegetes et paſſim hinc et illinc ſeritur. Fl. aeſtate.

Obſ. In Hiſpania et Italia frequenter coluntur et nomine *Caravanzes* ſ. *Garavances* ibidem in foro venduntur. Romanis olim pro cibo copioſe inſeruirunt ſemina et hodie quoque apud Hiſpanos adduntur ſaturae *Olipodrigo* iis appellatae. Semina toſta Caffeae ſuccedaneum bene ſapidum.

351. CYTISVS. L. G. 951. Cytiſus; Bohnenbaum; Griesſtaude. *Germ.* Cytiſus, or Baſe Trefoil-tree. *Angl.* Citiſe. *Gall.*

Laburnum. 975. *Cytiſus* racemis ſimplicibus pendulis, foliolis ouato-oblongis. LINN. Syſt. p. 666. n. 1. BOEHM. n. 325. SERT. Lipſ. n. 29. JACQ. Fl. Auſtr. Vol. 4. tab. 306.

Laburnum. RIV. Tetr. t. 62.

Bohnenbaum; breitblättriger Bohnenbaum l. *Bohnenſtrauch; Baumbohnenſtrauch; Alpencytiſus; Alpenebenholz; falſcher Ebenbaum; falſches Ebenholz; Linſenbaum; welſche Linſen; ſpaniſche Weide.* Germ. *The Laburnum; Common broad-leaved Laburnum; Bean-tree.* Angl. *Cytiſe des Alpes; Ebenier des Alpes à feuilles larges. Aubours.* Gall.

In dumetis paſſim e. g. poſt *Stötteritz* prope Hortum *Weiſianum*, in *Serto* frequens et in omnibus hortis ſplendidis ſuburbanis copioſe occurrit. Fl. Iun. et Iul. Arbor magna.

Obſ. Calyc. 2 — labiatus: labio inferiore 3 — dentato, ſuperiore duobus denticulis inſtructo. *Legumina* verſus baſin reflexa.

Lignum aptum ad manubria conficienda. Flores frequenter quaerunt Apes. Semina inſeruire poſſunt pabulo pecorum.

352. LOTVS. L. G. 969. Schotenklee, Walzenkraut. *Germ.* Bird's-Foot Trefoil. *Angl.* Lotier. *Gall.*

* *Leguminibus rarioribus, nec capitulum conſtituentibus.*

maritimus. 976. * *Lotus* leguminibus ſolitariis membranaceo-quadrangulis, foliis glabris, bracteis lanceolatis. LINN. Syſt. pag. 690. JAHN. n. 15. *Fl. Dan.* tab. 800.

Meerwalzenkraut. Germ. *Maritime Bird's-Foot-Trefoil.* Angl. *Lotier maritime, ou des mers.* Gall.

In

In foſſis *bei dem ſüſſen Waſſerbrunnen Graben* ad *Knappendorf* Cel *Iahn* ante paucos annos inuenit et ad *Salinas Ketſchauienſes* anno 1788. quoque reperi. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Diſtinguitur a ſubſequente: Leguminibus fere omnibus maioribus, foliis magis obtuſis, alternis, glabris, laete virentibus; ramis ſubhirſutis, caule rigidiore, anguloſo.

977. *Lotus* leguminibus ſolitariis, membranaceo-quadrangulis, caulibus procumbentibus foliis ſubtus pubeſcentibus. LINN. Syſt. p. 691. n. 2. BOEHM. n. 342. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 361. ſiliquoſus.

Lotus tetragonolobus. RIV. Tetr. t. 79.

Hülſiger ſ. *Wieſenſchotenklee.* Germ. *Procumbent Meadow Bird's Foot Trefoil.* Angl. *Lotier ailé, ou à ſiliqués.* Gall.

In pratis *bei dem Bieniz*, porro *hinter Groß-* et *Kleindölzig, bei Kriphäne auf dem* Behomot, in pratis ad *Lindenhain etc.* Fl. Iun. Iul.

Obſ. Pabulum pecoribus eximium et praeprimis boues vaccaeque hanc herbam auide deuorant.

978. * *Lotus* leguminibus ſolitariis membranaceo-quadrangulatis, bracteis ouatis. LINN. Syſt. pag. 691. n. 3. tetragonolobus.

Lotus ruber ſiliqua anguloſa. C. B. P. pag. 332.

Lotus tetragonolobus fiore rubro. RIV. Tetrap. tab. 80.

Spargelerbſe; viereckichter Schotenklee; Flügelerbſe; engliſche Erbſe; rother Steinklee. Germ. *Square-podded Crimſon Pea; Winged Pea Bird's Foot Trefoil.* Angl.

In *Siciliae* collibus proprie habitat. Apud nos in hortis et agris oleraceis ob flores pulchros ſeritur; paſſim tamen in reiectamentis hortorum quaſi ſpontanea prouenit, Flor. Iulio in Septembrem vsque. Annua.

Legumina immatura in Anglia Phaſeoli more praeparantur eduntur que.

** *Pedunculis multifloris in capitulum.*

corniculatus 979. *Lotus* capitulis depreſſis, caulibus decumbentibus, leguminibus cylindricis, patentibus. LINN. Syſt. p. 692. n. 16. BOEHM. n. 343. SCHREB. Spicil. p. 27. n. 343.

α) ſyluaticus. Var. α) Lotus maior caulibus erectis.

Lotus 5 phyllos, flore maiore luteo ſplendente. C. B. P. p. 332.

Lotus. RIV. Tetr. t. 76.

β) aruenſis β) Lotus humilior, caulibus proſtratis.

Lotus ſ. Melilotus 5 — phyllos minor glabra. C. B. P. p. 332.

γ) tenuifolius. γ) Lotus foliolis ſtipulisque linearibus. SCHREB. Spicil. l. c. var.

Lotus — phyllos fruteſcens, tenuiſſimis glabris foliis. C. B. P. p. 332.

Pharm. *Loti Syluestris* Flores, Herba.

Gehörnter Schotenklee; gelber Schotenklee; goldener Klee; Honigklee; fünfblättrichter Klee; güldener Klee; Steinklee; wilder Klee; Hornwicke; gelbe Vogelwicke; Frauenfingerkraut; unſerer lieben Frauenſchülein; β) kleiner Schotenklee; kleiner gelber Honigklee; kleiner geſtreckter Hornklee; γ ſchmalblättriges gehörntes Walzenkraut. Germ. *Common Engliſh Bird's Foot Trefoil.* Angl. *Lotier corniché; Lotier en corne; Trefle jaune.* Gall.

In pratis vdis, ſyluis, nemoribus et ad foſſas ſepesque vbique; β) in campeſtribus, pratis ſiccioribus, paſcuis, verſuris, limitibus, et viis publicis copioſe; γ) in pratis ad Salinas *Ketſchauienſes* et ad *Knappendorf.* Fl. Maio ad Auguſtum. Aug. et Septembr. Semina maturat.

Obſ. Corollae huius odorem ſpargunt bene ſuaueolentem. Color florum interdum magis aureus obſeruatur. Exſiccati flores vireſcunt, vti plantae colorem caeruleum ſ. Indigo praebentes. LINN. Suec. pag. 264.

VI.

Vſ. Planta recens, vel ſicca pabulum pecoribus ſuaviſſimum et ſalutare. Flores ab Apibus frequentiſſime inquiruntur.

353. * GALEGA. L. G. Fleckenkraut; Geiſsraute. *Germ.* Goad's-Rue. *Angl.*

980. * *Galega* leguminibus ſtrictis, erectis, foliolis lanceolatis ſtriatis nudis. LINN. Syſt. p. 679. officinalis.

Galega vulgaris. C. B. P. p. 352.

Galega. RIV. Tetr. t. 72.

Pharm. *Galegae* Herba.

Geiſsraute; Pockenraute; Petechienkraut; gewöhnliches Fleckenkraut; gemeiner Geisklee. Germ. *Goat's-Rue of the Shops.* Angl. *Galega, ou la Rue de Chevre.* Gall.

Habitat in Hiſpania, Italia, Helvetia.

In noſtratibus hortis frequenter occurrit. Fl. Aeſtate. Perennis.

In febribus exanthematicis laudatur herba et infuſum Florum commendatur vt Anthelminticum praeſtans.

354. ERVVM. L. G. 948. Linſe. *Germ.* Tare. *Angl.* Ers. *Gall.*

981. *Eruum* pedunculis ſubbifloris ſeminibus compreſſis conuexis. LINN. Syſt. pag. 665. BOEHM. n. 326. *Fl. Dan.* t. 95. Lens.

Lens vulgaris. C. B. P. p. 346.

Lens. RIV. Tetr. t. 35.

Var. β) Lens maior. C. B. P. l. c. RIV. Tetrap. tab. 35.

Pharm. *Lentium* Semina.

Gemeine Linſe; β) Pfenniglinſe; franzöſiſche Linſe; groſse Gartenlinſe. Germ. *Common Lentil; β) French Lentil.* Angl. *Ers ou Lentille cultivée; β) Grande Lentille.* Gall.

In agris inter ſegetes paſſim; praecipue autem in pagis colitur. Fl. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Semina eſculenta, minus nutrientis, difficilius digerenda. Semina cum *Hordeo* mixta, peracta fermentatione et deſtillatione, ſpiritum dant fragrantem fortemque. Semina pabulum Equis optimum.

tetraſpermum. 982. *Eruum* pedunculis ſubbifloris, ſeminibus globoſis quaternis. LINN. Syſt. p. 665. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 26. n. 937. (ſub *Vicia*) *Fl. Dan.* t. 95.

Cracca minor ſiliquis gemellis. RIV. Tetrap. tab. 53.

Vierſämige Linſe; *glattſchotige Wicke*; *kleine glatte Feldwicke*; *kleine Linſenwicke*; *kleine glatte Vogelwicke*. Germ *Smooth Tare.* Angl. *Ers, ou Lentille tetraſperme.* Gall.

In agris et oleraceis cultis vbique. Flor. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Planta recens et ſicca gratum exhibet omnibus fere pecudibus pabulum.

hirſutum. 983. *Eruum* pedunculis multifloris, ſeminibus globoſis, binis. LINN. Syſt. p. 665. n. 3. BOEHM. n. 334. (ſub *Vicia*).

Cracca minor. RIV. Tetr. t. 35.

Rauhe ſ. *ſteifborſtige Linſenwicke*; *wilde Linſe*; *zottige Linſe*; *kleine Vogelwicke*; *kleine rauhe Feldwicke*. Germ. *Hairy Tare.* Angl. *Ers velu.* Gall.

In agris inter ſegetes fere vbique. Flor. Iun. Iul. Annua.

Planta viridis quoque pabulum pecudum haud infimum.

ſolonienſe. 984. *Eruum* pedunculis ſubbifloris ariſtatis, petiolis acuminatis, foliolis obtuſis. LINN. Syſt. p. 665. n. 4. BOEHM. n. 332.

Vicia minima RIV. Tetr. t. 55.

Franzöſiſche Linſe; *Sologniſche Linſe*; *Frühlingswicke*. Germ. *Spring Tare.* Angl.

In apricis ſiccioribus, arenoſis et in ericetis, *auf dem Gickerlingsberge und Meckerſchen Anger* Cel. BOEHMERVS olim copioſe reperit: ego quoque in agris areno-

arenoſis inter ſegetes verſus *Gohlis*, *Eutritſch*, *Gonnewitz* et *Schönfeld* hinc et illinc vidi. Fl. Mai. Iun. Annua.

Obſ. Pabulum pecudibus haud ingratum. Semina Columbis cibus.

985. * *Eruum* pedunculis vnifloris foliolis integerrimis, ſtipulis alternis dentatis. LINN. Hort. Vſp. pag. 219. n. 7. (ſub Vicia) eiusd. Syſt. p. 665. n. 5. monanthos.

Einblumige Linſe. Germ. *Oneflowered Lentil.* Angl.

In agris inter *Lentem* et *Viciam ſatiuam* paſſim. Fl. Iul. Aug. Annua.

Obſ. Lente vulgari maior, Cirrhis 2—3— fidis ſcandens. *Foliola* 18—20— linearia obtuſiora. *Calyces* corollae longe breuiores. *Stipulae* 2. alternatim maiores, varie figuratae. Pedunculus —1— florus. *Cor.* Vexillum compreſſum, albidum, ſtriis ex albido-violaceis pictum. Legum: magnum ſubnutans, 2—3— ſpermum. *Sem.* compreſſa, margine obtuſo, nec acuto vti *Lentis*, magnitudine piſi, alba.

986. * *Eruum* germinibus nudato-plicatis, foliis impari pinnatis. LINN. Syſt. p. 665. n. 6. Eruilia.

Eruum leguminibus pendulis. Hort. Cliff. 370. HALL. Helvet. p. 602.

Pharm. *Erui* Semina. * *Orobi* Farina.

Erven; gemeine Erven. Germ. *Articulated Ervum, or Bitter Vetch.* Angl. *Erville d'Orient.* Gall.

Proprie habitat in Gallia, Italia, Oriente. In agris inter *Legumina* ſparſim occurrit. Flor. Iunio. Annua.

Obſ. Planta erecta, non ſcandens, cirrhis deſtituta. *Stipul.* ouatae, dentatae. *Foliola* 16—24, lineari-oblonga, obtuſa. *Petiolus* in mucronem terminans. *Pedunc.* 2—3— florus. *Cal.* corolla duplo breuior, dentibus ſubaequalibus. *Legum.* pendula, 3—4— ſperma, articulis nodoſis interſtincta. *Sem.* ſubanguloſa.

Vſ. Farina Seminum in nonnullis regionibus inſeruit pro pane, quem noxium habent nonnulli.

355. TRIFOLIVM. L. G. 968. Klee. *Germ.* Trefoil. *Angl.* Trefle. *Gall.*

* *Meliloti*: *Leguminibus nudis*, *polyſpermis.*

Melilotus officinalis 987. *Trifolium* leguminibus racemoſis, nudis diſpermis, rugoſis, acutis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 681. n. 5. BOEHM. n. 314.

Melilotus. RIV. Tetr. t. 6.

Var. α) *Melilotus* flore luteo, valde odorato. BLACKW. t. 80. f. 1.

β) *Melilotus* flore pallido. BLACKW. tab. 80. fig. 2.

Pharm. *Meliloti Citrini* Flores, Semina.

β) *Albi* Flores, Herba.

Gebräuchlicher Melilotenklee; *Steinklee*; *teutſcher Steinklee* ſ. *Honigklee*; Bärklee; *gemeiner teutſcher gelber* ſ. *weiſſer Klee; unſer lieben Frauenſchüchlein.* Germ. *Common Melilot Trefoil*; α et β) *Yellow or White-flowered Melilot Trefoil.* Angl. *Trefle Melilot des boutiques*; α et β) *Saxifrage jaune*, *ou blanche.* Gall.

In agris et aruis paſſim, in pratis, locis limoſis *in der Leimgrube* copioſe; in nemoribus e. g. *im Roſenthale*, in paſcuis et arenoſis frequens; β) in paſcuis poſt pagum *Wahren* et verſus *Sckeuditz etc.* Fl. Iun. et Iul. Semina maturat Aug. et Sept.

Vſ. Planta ſuaueolens pellit Acoros. Planta emolliens et reſoluens, vteri et veſicae vitiis dicata. LINN. Vnguentum e floribus et butyro paratum in lippitudine olim commendatum eſt. Locis in campeſtribus pabulum praebet eximium. Si herba ſicca veſtimentis interponitur, pellit tineas et ſi in lecto diſpergitur, cimices.

Melilotus caerulea. 988. * *Trifolium* ſpicis oblongis, leguminibus ſeminudis mucronatis, caule erecto. LINN. Syſt. pag. 687. n. 1.

Lotus hortenſis odorata. C. B. P. p. 331.

Melilotus caerulea. RIV. Tetr. t. 9.

Wohl-

Wohlriechender Klee; wohlriechender Steinklee; zahmer Steinklee; Gartenklee; Siebengezeit; Siebenzeit; Schabzunkraut; Schabzüger; Schabzügerkraut; Wetterkraut; Stundenkraut. Germ. *Greater ſweet ſcented Melilot; Sweet Trefoil.* Angl. *Trefle Mélilot bleu; Trefle odorant; Trefle musqué; Lotier odorant des jardins.* Gall.

In Bohoemia et Lybia ſponte creſcit.

In hortis copioſe occurrit et ibidem quaſi ſpontanea facta eſt; in ruderatis et reiectamentis paſſim. Fl. Iun Iul. Annua.

Folia et Flores caerulei fortem penetrantemque ſpargunt odorem. Herba viridis caſeis *Schabzüger* dictis immiſcetur ab Helueticis. Flores frequenter quaerunt Apes.

989. * *Trifolium* leguminibus racemoſis, nudis, diſpermis, rugoſis, obtuſis, caule erecto, foliolis integris. LINN. Syſt. p. 687. n. 7. Melilotus Italica.

Melilotus Italica, folliculis rotundis. C. B. P. pag. 331.

Melilotus Italica. RIV. Tetr. t. 7.

Italieniſcher Klee. Germ. *Trefle Mélilot d'Italie.* Gall.

In Italia habitat.

In hortis noſtratibus valde frequenter ac ſpontanea occurrit. Fl. Aeſtate. Annua.

Vſ. Flores ſunt pabulum Apibus egregium et haec ſpecies omnium *Melilotorum* praeſtantiſſimum pecoribus praebet pabulum: dehinc copioſius coli meretur.

** *Lotoidea: Leguminibus tectis, polyſpermis.*

990. *Trifolium* capitulis vmbellaribus, leguminibus tetraſpermis, caule adſcendente. LINN. Syſt. p. 687. n. 12. SCHREB. Spicil. p. 24. n. 936. hybridum.

Trifolium flore albo. RIV. Tetr. t. 11.

Trifolium orientale altiſſimum, caule fiſtuloſo, flore albo. VAILL. Pariſ. 195. t. 22. f. 5.

Baſtardklee; *weiſſer hochwachſender Honigklee*; *weiſſer Wieſenklee.* Germ. *Tall Clower.* Angl. *Trefle hybride.* Gall.

In pratis copioſe et paſcuis e. g. *bei dem* Brandvor-*werke* et in agris cultis inter Trifolium pratenſe Vrbi vicinis frequens. Flor. Iun. Iul. Annua vel Biennis.

repens. 991. *Trifolium* capitulis vmbellaribus, leguminibus tetraſpermis, caule repente. LINN. Syſt. p. 688. n. 13. BOEHM. n. 320.

Trifolium repens. RIV. Tetr. t. 13. b.

Pharm. *Trifolii Albi* Flores.

Weiſſer Klee; *weiſſer kriechender Honigklee*; Bie-*nenklee*; *weiſſer Feldklee*; *weiſſe Fleiſchblume.* Germ. *White Meadow Trefoil, or Dutch Clover Creeping Trefoil.* Angl. *Trefle rampant, ou blanc*; *Triolet.* Gall.

In pratis et paſcuis ſiccioribus et ad ſemitas vbique frequentiſſime. Flor. Iun. — Aug. Perennis.

Vſ. Haec et prior pabula pecoribus valde eximia. In Islandia caules huius herbae maiores lacti incoquuntur, vel crudi cum butyro et pane comeduntur. *Olaſſen.* *)

*** *Lagopoda*: *Calycibus villoſis.*

rubens. 992. * *Trifolium* ſpicis villoſis longis, corollis monopetalis, caule erecto, foliis ſerrulatis. LINN. Syſt. pag. 688. n. 20. JACQ. Fl. Auſtr. Vol. 4. t. 385.

Trifolium montanum, ſpica longiſſima rubente. C. B. P. p. 328.

Großer Berggeisklee; *röthlichter großer Klee*; *groſſer Haſenklee.* Germ. *Greater Red Trefoil.* Angl. *Trefle rougeâtre.* Gall.

In agris inter ſegetes et pratis cum *Trifol.* Sociis immixtum frequenter occurrit. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Dentes calycis infimi longitudine corollae.

Vſ.

*) *Reiſe durch Island.* B. II. p. 206.

Vſ. Haec ſpecies omnium equis et pecudibus pabulum delicatiſſimum et Flores praeprimis ab Apibus inquiruntur.

993. *Trifolium* ſpicis, globoſis, ſubuilloſis, cinctis: ſtipulis oppoſitis membranaceis: corollis monopetalis. LINN. Syſt. p. 688. n. 21. BOEHM. n. 317. BLACKW. tab. 20. pratenſe.

Trifolium. RIV. Tetr. t. 11.

Wieſenklee; gemeiner Klee; brauner Wieſenklee; rother Wieſenklee; ſpaniſcher ſ. *türkiſcher Klee; Kleber* ſ. *Klever; Dreiblatt; Himmelsbrodt.* Germ. *Common purple Meadow Trefoil; Honeyſuckle Trefoil; Field Honeyſuckle.* Angl. *Trefle, ou Triolet des près.* Gall.

In pratis non rarius et contra ſaepius in agris colitur. Fl. Iun. in Septembrem vsque. Triennis.

Vſ. Pabulum pecoribus ſaluberrimum. Floſculis ſiccatis et in farinam redactis *Scoti*, neceſſitate coacti, pro pane Chambrock (*Stampfbrodt*) dicto, vtuntur. Florum capitula viridi tingunt colore veſtimenta lanea, quibus *Scani* frequenter inſeruire ſolent. LINN. Flor. Scand. 277.

994. *Trifolium* ſpicis ſubgloboſis, villoſis, terminalibus; caule erecto, foliis lanceolatis, ſerrulatis. LINN. Syſt. p. 688. n. 22. BOEHM. n. 318. *Fl. Dan.* t. 662. JACQ. Fl. Auſtr. Vol. 5. t. 433. Eiusd. Obſ. Bott. P. III. p. 14. t. 64. alpeſtre.

Trifolium folio longo flore purpureo. RIV. Tetrap. tab. 12.

Alpenklee; großer brauner Klee; purpurfarbiger Bergklee. Germ. *Swediſh Trefoil.* Angl. *Trefle alpin.* Gall.

In ſyluis montoſis gramineisque elatioribus, *im Bieniz* frequens; *im Sommerfelder-Macherſchen-Grasfelder Holze* paſſim. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Capitulis 2, terminalibus, ſtipulis viridibus, vltimis vtrinque lanceolatis, a priori diſtinguitur. — Villoſi *Calycis* denticuli 4 ſunt breues, quintus inferior prioribus longior. *Corollae* color ex purpureo in

in rubentem vergens. *Legumen* leniter compreſſum et 1—ſpermum. Ill. JACQVINVS ab hac ſpecie *Trifolium flexuoſum* ſuum in Flor. Auſtr. T. 386. ob caulem flexuoſum ſeparat.

aruenſe 995. *Trifolium* ſpicis villoſis oualibus, dentibus calycinis ſetaceis, villoſis, aequalibus. LINN. Syſt. p. n. 42. BOEHM. n. 321. BLACKW. tab. 450. *Fl. Dan.* tab. 724.

Lagopus. RIV. Tetr. t. 15.

Pharm. *Lagopi* Flores.

Ackerklee; *Katzenklee*; *Haſenklee*; *Kätzelkraut*; *Haſenkraut*; *Haſenpfötchen*; *Mützchen.* Germ. *Harés Foat Trefoil.* Angl. *Trefle des champs*; *Pied ou Patte de Liévre.* Gall.

In agris, aruis, montoſis et paſcuis ſterilioribus vbique copioſe. Fl. Maio — Aug. Annua.

Obſ. Plantam florentem coriis parandis aptam obſeruauit b. *Gleditſchius.* Semina farinae immixta panem ex rufo-rubente imbuunt colore.

**** *Veſicaria*; *Calycibus inflatis ventricoſis.*

fragiferum. 996. *Trifolium* ſpicis ſubrotundis, calycibus inflatis bidentatis reflexis, caule repente. LINN. Syſt. p. 690. n. 29. BOEHM. n. 315.

Trifolium fragiferum folio oblongo. VAILL. Pariſ. t. 22. f. 2.

Erdbeerklee. Germ. *Strawberry Trefoil.* Angl. *Trefle à fraiſes.* Gall.

In pratis, paſcuis pinguioribus, *in der Leimgrube, bei Kleindölzig*, *Rückmarsdorf*, *Ketſchau*, *Lindenhain*, *Kriphäne*, in locis aridioribus e. g. *bei Scheuditz* et *Stahmeln etc.* Fl. Iun. Aug. Annua.

Obſ. *Caul.* procumbentes, articulati, ex rotundato-compreſſi, glabri. *Fol.* alterna, vaginantia, ternata. foliolis-orbiculato-ouatis, obtuſis, ſerrulatis, glabris. *Pedunculi* longi, erecti, teretes, glabri, florem capitatum, ſubrotundum, nudum, gerentes. *Cal.* tubuloſus, poſtice villoſus, antice glaber 5—dentatus: denticulis 2 ſuperioribus paulo longioribus,

bus, 3 inferioribus breuioribus. *Cor. Vexillum* obtuſum, erectum, limbo emarginato inflexo. *Alae* obtuſae vexillo breuiores. *Carina* alis breuior. *Silicula* ſubrotunda, glabra, flaueſcens, 1 — locularis, ſuperiora verſus longitudinaliter dehiſcens, ſemen 1, paruum, fere orbiculatum, inferne emarginatum, glabrum includens.

**** *Lupulina; Vexillis corollae inflexis.*

997. *Trifolium* ſpicis ſubimbricatis, ſubtrifidis, vexillis ſubulatis emarceſcentibus, calyculis nudis, caule erecto. LINN. Syſt. pag. 690. n. 40. BOEHM. n. 319. montanum.

Trifolium folio longiore, flore albo. RIV. Tetrap. tab. 12.

Bergklee; *weiſſer* Bergklee; *Spitzklee*; *weiſſer ſpitzblättrichter* Bergklee. Germ. *White Meadow Trefoil*. Angl. *Trefle des montagnes*. Gall.

In ſyluis et locis montoſis tenuiori gramine veſtitis, *im* Bieniz, *in dem Hegegraſe bei Kriphäne*, *im Nötzſcher-Macherſchen-Grasfelder-Holze*, in *Vinetis* dictis poſt *Taucham* et ibidem *auf dem Minneberge*, *auf den Gonnewitzer Schanzen etc.* Flor. Iun. — Aug. Perennis.

Vſ. In collibus ſiccis pabulum pecoribus eſt gratum.

998. *Trifolium* ſpicis oualibus, imbricatis; vexillis deflexis perſiſtentibus, calycibus ſubpubeſcentibus, ſtipulis cordatis, ciliatis, foliolo impari petiolato, caule diffuſo. POLL. Palat. Tom. II. p. 342. n. 707. agrarium.

Trifolium agrarium ſpicis oualibus, imbricatis, vexillis depreſſis perſiſtentibus, calycibus nudis, caule erecto. LINN. Syſt. pag. 690. n. 41. BOEHM. n. 316. *Fl. Dan.* t. 558.

Gelber Klee; gelber Katzenklee; *groſser Hopfenklee*; *unſer lieben Frauenhopfen.* Germ. *Hop Trefoil.* Angl. *Trefle houblonné, ou jaune.* Gall.

In agris cultis, copioſe *hinter den Kohlgärten nach Schönfeld zu;* porro in iisdem locis verſus *Stötteritz*

et

et *nach den Straſſenhäuſern und dem Geſundbrunnen zu*; porro in pratis ſiccioribus et locis elatioribus arenoſisque *in der Sandgrube und auf den Sandbergen bei Nauendorf* et *Rückmarsdorf etc.* Flor. Iun. Iul. Annua.

Obſ. Caul. erectiuſculi, teretes, villoſi, ſolitarii. *Folia* alterna, ternata, foliolis ouatis, obtuſis, cilio exiguo terminatis, ſtriatis, glabris, verſus apicem leviter ſerrulatis. *Stip.* ouatae, margine ciliatae, reflexae. *Pedunc.* alares, teretiusculi, valde breues. *Cal.* irregulariter 5 — dentatus; denticulis 2 ſuperioribus breuiſſimis, inferioribus longioribus et villoſis, ſulcatus. *Cor.* flaua.

Vſ. Pabulum praeprimis ouibus eximium.

Spadiceum. 999. * *Trifolium* ſpicis oualibus, imbricatis: vexillis deflexis perſiſtentibus; calycibus piloſis; caule erecto. LINN. Syſt. p. 690. n. 42.

Trifolium montanum lupulinum. C. B. P. pag. 328.

Lupulinum montanum, capitulis ſpadiceis. RUPP. Ienenſ. p. 207.

Kaſtanienbrauner Klee; ſchwarzbrauner Hopfenklee. Germ. *Trefle paille.* Gall.

In pratis montoſis, ſiccioribusque et in agris elatioribus arenoſisque cum praecedente intermixtum paſſim occurrit. Fl. Iun. Iul. Annua

Obſ. A priori differt: Caule magis erecto, ſolitario: Capitulo ante floreſcentiam villoſo: Corolla ferruginea, nec flaua.

procumbens 1000. *Trifolium* ſpicis oualibus imbricatis, vexillis deflexis, perſiſtentibus, oualibus procumbentibus. LINN. Syſt. p. 690. n. 43. SCHREB. Spicil. pag. 25. n. 937. *Fl. Dan.* t. 796.

Niedergeſtreckter Klee; gelber Feldklee; kleiner Honigklee. Germ. *Trefle couché.* Gall.

In pratis, ſolo ſterili inundato et paſcuis *im Oberholze, in der* Bürgeraue, *auf den Wieſen bei Leutſch, Gunndorf, Ehrenberg,* in elatioribus *auf dem Bieniz etc.* Fl. Iun. Iul.

Obſ.

Obſ. Ab *Agrario* differt. Capitulis florum minoribus paucifloris, vexillis anguſtioribus, aridis, pallidioribus, minus manifeſte ſtriatis, nec plicatis, circa fructum magis conuolutis (et caulibus longis pluribus procumbentibus, paſſim vnico erecto) SCHREB.

1001. *Trifolium* ſpicis ſubimbricatis, vexillis deflexis perſiſtentibus, calycibus pedicellatis, caulibus filiformibus, pubeſcentibus, procumbentibus. LINN. Syſt. p. 000. n. 44. LEYS. n. 45 JAHN. n. 14. filiforme.

Trifolium lupulinum minimum. RAI. Angl. 3. p. 331. t. 14. f. 4. HALL. Opuſc. p. 87. etc.

Trifolium luteum, lupulinum minimum. BVXB. Hal. p. 325.

Fadenförmiger Klee ſ. *ganz kleiner Hopfenklee.* Germ. *Smal Trefoil.* Angl. *Trefle filiforme.* Gall.

In pratis et paſcuis montoſis *im Bieniz* paſſim. Fl. Iun. Aug.

Obſ. Diſtinguitur a praecedenti: Habitu minori, ramis filiformibus, procumbentibus, pedunculos vix capillo aut ſeta equina craſſiores gerentibus; pedunculis foliis longioribus: Floribus 3–5, in ſatis ſaepe 12–15, deflexis: Calycibus fructum ferentibus inſidentibus manifeſtis et diſtinctis pedicellis: foliis emarginatis ſtriatisque.

β) *Leguminibus ſubbilocularibus.*

356. ASTRAGALVS. L. G. 965. Tragant. *Germ.* Wild Liquorice, or Milkwort. *Angl.* Aſtragale, Adragant. *Gall.*

1002. * *Aſtragalus* cauleſcens proſtratus, leguminibus ſubgloboſis, inflatis, mucronatis, piloſis. LINN. Syſt. p. 682. n. 13. LEYS. n. 730. JAHN. n. 12. JACQ. Fl. Auſtr. Vol. 3. t. 251. KERN. B. I. p. 21. t. 19. Cicer.

Glaux. RIV. Tetr. t. 108.

Kicher-Tragant; gelber öſterreichiſcher Tragant; wilde Kichern. Germ. *Yellow ſpicked Milk-Vetch.* Angl. *Aſtragale à veſſies.* Gall.

In locis montoſis ad *Scopam* Cel. *Iahn* ante paucos annos inuenit, porro quoque *im Bieniz, ſeitwärts Taucha nach der Bahrmühle* in locis elatioribus arenoſisque; poſt *Taucham auf dem Minneberge* paſſim reperi. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Radix longis fibrillulis in terra repit.

Glycyphyllos. 1003. *Aſtragalus* caulefcens, proſtratus, leguminibus ſubtriquetris arcuatis, foliolis oualibus, pedunculo longioribus. LINN. Syſt. pag. 682. n. 15. BOEHM. n. 350.

Aſtragalus. RIV. Tetr. t. 103.

Pharm. *Aſtragali* Radix.

Süßholzblättriger Tragant; wildes Süßholz; wild Bockshorn; Chriſtianswurzel; Gliederweich. Germ. *Engliſh Milk-Vetch; Wild Liquorice.* Angl. *Aſtragale régliſſier; Régliſſe ſauvage.* Gall.

In pratis et ſyluis montoſis, *im Bieniz, auf den Gonnewitzer Schanzen* et alibi, paſſim in hortis. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Herba huius et prioris pabula pecoribus dulcia et flores ab apibus inquiruntur.

arenarius. 1004. *Aſtralagus* caulefcens, ramoſus, erectus, tomentoſo-albus, foliolis complicatis, pedunculis ſubquadrifloris. WILDEN. Prodr. Berol. n. 744.

Aſtragalus arenarius. LINN. Syſt. pag. 683. n. 28. JAHN. n. 13. *Fl. Dan.* t. 614.

Aſtragalus incanus paruus noſtras. RAI. Angl. 3. p. 326. t. 12. f. 3.

Sand-Tragant. Germ. *Mountain, or Small hairy purple Milkwort.* Angl. *Aſtragale ſabloniere.* Gall.

In locis apricis, arenoſis ad *Scopam* frequenter Cel. JAHN annis praeteritis reperit. Flor. Iun. Iul. Annua.

357. GLYCINE. L. G. 942. Glycine. *Germ.* Kidney-Bean-Tree. *Angl.*

Apios. 1005. * *Glycine* foliis impari pinnatis, ouato-lanceolatis, foliolis ſeptenis. LINN. Syſt. p. 661.

Gly-

Glycine radice tuberoſa. Hort. Cliff. 365. GRON. Virg. 107.

Apios americana. CORN. Canad. 200. t. 201. RIV. Tetr. t. 102. STISS. Bott. 29. t. 29.

Amerikaniſche Erdnuſs; amerikaniſche ſ. ſteigende Canadiſche Knollwicke; Walderven mit knolligter Wurzel; Süſsholzwicke. Germ. *Weſt Indian wild Liquorice; Knobbed rooted Liquorice-Vetch; Hopnis; Apios.* Angl.

Habitat in Virginia, Canada. In noſtratibus hortis e. g. in Horto *Winkleriano*; in plurimis priuatis; *in den Kuchengarten* atque in ruſticorum hortis paſſim. Fl. Auguſt. Sept. Perennis.

Obſ. Planta ſcandens, volubilis, ob ſuos flores pulchros ornat hortos.

Vſ. Radices quoad ſaporem cum *Cynara* conuenientes panis loco Americanis inſeruiunt, et Semina quoque ibidem Piſorum more coquuntur comeduntur que. Flores frequenter quaerunt Apes.

γ) *Leguminibus articulatis.*

358. HEDYSARVM. L. G. 961. Hahnenkopf, Schildkraut, Süſsklee. *Germ* Saintfoin. *Angl.* Saint-foin. *Gall.*

1006. * *Hedyſarum* foliis pinnatis, leguminibus articulatis, aculeatis, nudis, rectis, caule diffuſo. LINN. Syſt. p. 67 . n. 54. coronarium.

Onobrychis, ſemine clypeato aſpero, maior. C. B. P. p. 350.

Sülla; Hahnenkopf; Peltſchen; Schildkraut Germ. *Common French Honeyſuckle.* Angl. *Sainfoin d'Eſpagne. Sainfoin à bouquets.* Gall.

In Hiſpaniae et Italiae pratis habitat. Apud nos in hortis ſuburbanis et ruſticanis valde frequenter reperitur et ab hortulanis foro copioſe venditur. Flor. Aeſtate. Perennis.

In Italia pro pabulo pecorum nomine *Sulla* ſeritur.

Onobrychis. 1007. *Hedyſarum* foliis pinnatis, leguminibus monoſpermis alternis, aculeatis, corollarum alis calycem aequantibus, caule elongato. LINN. Syſt. pag. 676. n. 61. BOEHM. n. 884. JACQ. Fl. Auſtr. Vol. 1. t. 38. KERN. B. I. p. 41. t. 49.

Onobrychis. RIV. Tetr. t. 2.

Hahnenkämmchen; zahmer Hahnenkopf; türkiſcher Klee; Wiedehopfenkraut; Heiligheu; Stachelähre; das gemeine und falſche Saint-Foin; Eſparzette. Germ. *Common St. Foin, or Eſparcette Cocks-Head.* Angl. *Sainfoin ordinaire; Eſparcette en Dauphiné.* Gall.

In campis et locis accliuioribus paſſim, in pratis contra frequentius, e. g. *ſeitwärts* poſt pagum *Altranſtädt*, *bei Ketſchau* prope *Machinas Gradatorias*; in pratis ad *Lindenhain*; *Wölkau*; *Kriphäne* et *Zſchepline etc.* et quoque in pratorum hortis v. c. in Horto *Loehriano etc.* Flor. Maio — Iul. Annua.

Vſ. Pabulum equis iumentisque delicatiſſimum atque optimum.

359. CORONILLA. L. G. 956. Kronenwicke; Peltſchen. *Germ.* Jointed Podded Colutea. *Angl.* Coronille. *Gall.*

Emerus. 1008. * *Coronilla* fruticoſa, pedunculis ſubtrifloris, corollarum vnguibus: calyce triplo longioribus, caule angulato. LINN. Syſt. pag. 669. Eiusd. Fl. Suec. pag. 248.

Coronilla maior. RIV. Tetr. t. 95.

Skorpionspeltſchen. Germ. *Broad-leaved Scorpion-Sena.* Angl. *Coronille pauciflore; Emeres; Séné Baſtard; Securidaca ou Baguenaudier des Jardiniers.* Gall.

Habitat in Europae auſtralis ſepibus et ſyluis.

Apud nos in Inſula ante Hortum ad *Groſswölkau*: in *Serto Lipſienſi* verſus Ergaſtulum et *nach Richters* et *Curziuſſens Garten zu*; porro quoque in Hortis ſuburbanis ſplendidis et alibi valde frequens. Flor. exeunte Vere atque in Autumnum vsque. Frut.

Obſ.

Obſ. Ob ſuos flores eleganter luteos, quos fere per 5 menſes fert, fruticeta ornat. Foliajvi purgandi gaudentia pabulum pecoribus ſalutare.

1009. *Coronilla* herbacea, leguminibus erectis; teretibus; toroſis, numeroſis, foliolis plurimis, glabris. LINN. Syſt. p. 670. n. 9. varia.

Coronilla, herbacea ſiliquis articulatis, pendulis flore ſuauerubente. BOEHM. n. 346. KERN. B. I. p. 20. tab. 17.

Coronilla flore vario. RIV. Tetr t. 94.

Bunte Peltſchen ſ. *Kronenwicke*; *Peltſchenkraut*; *purpurbraune Peltſchen*; *falſches Saintfoin*; *Vogelwicke*; *Beilkraut*; *Schaflinſen.* Germ. *Veritable-flowered Coronilla.* Angl. *Coronille bigarré*; *Faucile.* Gall.

In ſepibus, dumetis, pratis: e. g. ad *Lindenhain* in ſepulcreto ad *Altranſtädt*; in locis montoſis *im Bieniz etc.* Fl. Iun. Aug. Annua.

Obſ. I. Foliola in petiolo communi infima cauli, vti ſtipulae, approximata ſaepius ſunt, ſicuti in *C. coronata* aut *minima.* *Caul.* proſtrati. *Peduncul.* longitudine foliorum. *Murr.*

Obſ. II. Galli hanc plantam laudant pabulum pecoribus eximium; alii contra narrant hanc non tangere pecora.

359. ORNITHOPVS. L. G. 957. Vogelfuſs. *Germ.* Bird's-Foat. *Angl.* Pied d'Oiſeau. *Gall.*

1010. *Ornithopus* foliis pinnatis, bractea pinnata, leguminibus incuruatis. LINN. Syſt. p. 670. perpuſillus.

Ornithopodium foliis pinnatis, vngue ſiliquae brevi, flore albeſcente. BOEHM. n. 347. *Fl. Dan.* tab. 730.

Ornithopodium minus. C. B. P. p. 350.

Var. α) Ornithopodium maius. } C. B. P. l. c.
β) Ornithopodium radice tuberculis nodoſa. } C. B. P. l. c.

Winziger Vogelfuß; *kleine Vogelpfote.* Germ. *Common Bird's Foat.* Angl. *Petit Pied d'Oiſeau.* Gall.

 In

In locis arenoſis, montoſis *im Bieniz*, *auf den Schwarzbergen zwiſchen Tauche und dem faulen Anger*, poſt *Taucham auf dem Minneberge* et ibidem in *Vineis* dictis; porro quoque in aruis ſiccioribusque ad viam verſus *Schönfeld*, poſt pagum *Kriphäne* etc. vulgaris. Fl. Iun. Aug.

361. * HIPPOCREPIS L. G. 958. Hufeiſen. *Germ.* Horſe-Shoe Vetch. *Angl* Fer à Cheval. *Gall.*

comoſa. 1011. * *Hippocrepis* leguminibus pedunculatis confertis arcuatis; margine exteriore repandis. LINN. Syſt. p. 671. n. 3.

Ferrum equinum germanicum, ſiliquis in ſummitate. C. B. P. p. 346.

Ferrum equinum comoſum. RIV. Tetr. t. 97.

Zopfiges Hufeiſen. Germ. *Liquorice Hatchet-Vetch, or Tufted Horſe-Shoe-Vetch.* Angl. *Fer-à-Cheual vivace, ou en tête* Gall.

In locis montoſis *im Bieniz* nonnulla ſpecimina nuper reperi; in montibus autem iuxta *Weiſſenfels* copioſe creſcit. Fl. Mai. Iun.

362. MEDICAGO. L. G. 968. Schneckenkraut, Schneckenklee. *Germ.* Medick. *Angl.* Luſerne. *Gall.*

* *Floribus ſpicatis: Caule ſaepius erecto, absque ſtipulis.*

ſatiua. 1012. * *Medicago* pedunculis racemoſis, leguminibus contortis, caule erecto, glabro. LINN. Syſt. p. 693. n. 8. LEYS. n. 751. JAHN. n. 16.

Zahme Luzerne ſ. *Schneckenklee; blauer Schneckenklee; Lucernenklee; Spargel* ſ. *ewiger Klee; Hörnerklee; burgundiſches Heu; heiliges Heu.* Germ.

In locis elatioribus et arenoſis paſſim in collibus circa Vrbem, *in der Allee*, *in der Sandgrube*, *im Bieniz*, frequentius autem in agris colitur. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Obſ. Pabulum pecorum notiſſimum et praeſtantiſſimum. Solum amat ſterile, vbi longas agit radices, per 12 circa annos viget et quotannis quater vel quinquies ſecari poteſt. 1013.

1013. *Medicago* pedunculis racemoſis, leguminibus contortis, caule erecto. LINN. Syſt. pag. 693. n. 6. BOEHM. n. 349. *Fl. Dan.* t. 233. falcata.

Falcata. RIV. Tetr. t. 84.

Var. α) Medicago ſylueſtris floribus ex caeruleo-vireſcentibus.

β) Medicago floribus partim luteis, partim violaceis.

γ) Medicago floribus croceis.

Sichelklee; *gelber Sichelklee*; *groſser gelber Steinklee*; *Ackerklee*; *wildes heiliges Heu*; *ſchwediſches Heu*; *ſchwediſche* ſ. *teutſche Luzerne.* Germ. *Yellow Medick.* Angl. *Luſerne jaune, ou à faucille.* Gall.

Ad ſepes et agrorum pratorumque margines paſſim; in ſyluis elatioribus, muris vetuſtatis, collibus circa Vrbem: in ſolo arenoſo et ſicciori e. g. *in der Sandgrube* et ad vias, frequens. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Pro foeno in apricis locis glareoſis ſteriliſſimis ſerenda. LINN. Pabulum pecoribus omnino eſt eximium.

1014. *Medicago* ſpicis oualibus, leguminibus reniformibus monoſpermis, caulibus procumbentibus. LINN. Syſt. p. 693. n. 7. BOEHM. n. 348. Lupulina.

Melilotus minima. RIV. Tetr. t. 8.

Hopfenartiges Schneckenkraut; *Hopfenſchneckenklee*; *kleiner Hopfenklee*; *Hopfenluzerne.* Germ. *Melilot Trefoil* Angl. *Luſerne hublonnée.* Gall.

In agris, pratis aridioribus, paſcuis et locis arenoſis ſiccioribusque vbique. Fl. Maio in Autumnum vsque. Annua.

Haec ſpecies minus grata eſt pecoribus, quam adfines reliquae; tamen in pratis pabulum eſt praeſtans.

** *Polymorphae*: *Pedunculis paucifloris, caule diffuſo ſtipulis munito.*

1015. *Medicago* caule diffuſo, ſtipulis integris, leguminibus ternatis, cochleatis: aculeis vncinatis. WILD. Prodr. Berol. n. 729. minima.

Medicago *polymorpha* pedunculis multifloris, leguminibus cochleatis: ſpiculis hamatis, alternis x-terne donatis, ſtipulis integris. LINN. Syſt. pag. 694. n. 9. var. λ. *minima*. SCHREB. Spicil. pag. 27. n. 941. *Fl Dan.* t. 211.

Cochleata echinata minima. RIV. Tetrap. t. 88. et 89. b

Kleinſter Schneckenklee. Germ. *Common Small Medick* Angl. *De là plus petite Luſerne polymorphe.* Gall.

In agris arenoſis montoſisque, *auf dem Gickerlingsberge, bei Meckern, auf den Sandbergen bei Naundorf* et *Rückmarsdorf, auf dem Bieniz*, et ad *Deiditz etc.* vbique. Fl. Iun. — Aug. Annua.

CLAS-

Claſſis XVIII.

POLYADELPHIA.

POLYGYNIA.

363. HYPERICVM. L G. 981. Hartheu, Iohanniskraut. *Germ.* John's-Wort. *Angl.* Mille-pertuis. *Gall.*

1016. H*ypericum* floribus trigynis, caule quadrato herbaceo. LINN. Syſt p. 701. n. 25. SCHREB. Spicil. p. 32. n. 950. *Fl. Dan.* t. 640. quadrangulare.

Pharm. *Hyperici* Herba.

Viereckigtes Hartheu; *Kunrads-* l. *Peterskraut*; *Iageteufel.* Germ *St. Peterswort.* Angl. *Aſcirum*, *ou Mille-pertuis quadrangulaire.* Gall.

In humidis nemoroſis ad *Zweinauendorf*, *Delitz*, *Abtnauendorf*, *Burghauſen*, *Sommerfeld*, *im Macherſchen Holze*, *in der Kammerei bei Nauendorf*, *in der Préllheide auf dem Tiefenſeer Antheile etc.* copioſe. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. In Pharmacopoliis Suecicis indiſcriminatim hoc pro *H. perforato* colligitur Hyperci decoctum vinoſum in Phthiſi pulmonali laudat HELLENIVS. *)

1017. *Hypericum* floribus trigynis, caule ancipiti, foliis obtuſis, pelliculo punctatis. LINN. Syſt. p. 701. n. 26. BOEHM. n. 406. BLACKW. t. 15. perforatum.

Pharm. *Hyperici* Herba, Flores, Semina.

Durchlöchertes Iohanniskraut; *gemeines durchſtochnes Hartheu*; *Hexenkraut*; *Iohannisblut*; *Iageteufel*;

 Teu-

*) vid. Eiusd. *Diſſ. de Hyperico*, Praef. Ill. iv. *Linn.* Vpſ. 1776.

Teufelsflucht; *St. Konradskraut*; *unſer Herrgotts-wunderkraut*; *Waldkopf.* Germ. *Common St. John's Wort.* Angl. *Mille-pertuis vulgaire. Herbe de St. Jean.*

In collibus circa Vrbem, in *Propugnaculo Grimmenſi*, *auf dem Gickerlingsberge;* in agris ſteriliori-bus macilentisque, *bei dem Geſundbrunnen*, *hinter Tauche*, *bei Skeuditz*, ad ſepes et in dumetis vbique, copioſe. Fl. tota Aeſtate. Perennis.

Obſ. Antherae puncto atro pictae. Stigmata ſanguinea. Flores lutei.

Vſ. In tincturis a Ruricolis paſſim adhibentur flores, quibus Spiritum frumenti et oleum laete purpureo pingunt colore. *Linn.* Flores quoque inficiunt Spiritum frumenti et oleum carmeſino colore. Oleum coctum in iusculo ſumtum egregium tuſſis remedium perhibetur. *Vog.* Veteribus hoc quoque appellatum eſt *Fuga Daemonum*, quia ſpectra et daemones fugare ſuperſtitioſe putant, iuxta verſiculum ſequentem:

Doſt, Hartheu und weiſſe Heid,
Thun dem Teufel viel leid.

humifuſum. 1018. *Hypericum* floribus trigynis, axillaribus, ſolitariis, caulibus ancipitibus, proſtratis filiformibus, foliis glabris. LINN. Syſt. p. 701. n. 27.

Hypericum foliis perforatis, punctis in margine nigris notatis. BOEHM. n. 408. *Fl. Dan.* t. 144.

Var. β) Hypericum caule erecto.

Geſtrecktes ſ. *liegendes Iohanniskräutlein; kleines Iohanniskraut*; *Erdkieferlein.* Germ. *Trailing John's Wort.* Angl. *Mille-pertuis couché.* Gall.

In agris neglectis et paſcuis, *auf den Brachfeldern bei dem Geſundbrunnen* frequens, *in der Lehm- und Sandgrube etc.* et var. β. in agris inter ſegetes paſſim. Fl. Iun. — Septembr. Annua.

Obſ. Folia ſubſeſſilia, non perforata. Flores ſolitarii, axillares, pedunculis mediocribus ſuſtentantur.

1019.

1019. *Hypericum* floribus trigynis, calycibus ſerrato-glanduloſis, caule tereti, erecto, foliis ouatis, glabris. LINN. Syſt. p. 701. n. 29. montanum.

Hypericum foliorum ora punctata, calyce ſerrato. BOEHM. n. 407. *Fl. Dan.* t. 173.

Bergjohanniskraut; *Hexenkraut*; *weiches Hartheu.* Germ. *Mountain, or Imperforate St. John's-Wort.* Angl. *Mille-pertuis des montagnes.* Gall.

In ſyluis montoſis, *im Bieniz* paſſim. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Caul. erectus, teres, glaber, geniculatus. *Fol.* oppoſita, ſeſſilia, ouata, non perforata, integerrima. Flores ſolitarii ex apice caulis vel ramorum faſciculorum ad inſtar egrediuntur. *Bracteae* oppoſitae, lanceolatae, margine ciliatae.

1020 *Hypericum* floribus trigynis, calycibus ſerrato-glanduloſis, caule tereti erecto, foliis ſubouatis ſubpubeſcentibus. LINN. Syſt. p. 702. n. 31. SCHREB. p. 32. n. 951. *Fl. Dan.* t. 802. hirſutum.

Rauches Iohanniskraut; *ſteifbortiges Hartheu.* Germ. *Hairy St. Johns-Wort.* Angl. *Mille-pertuis velu.* Gall.

In nemoribus humidis *im Roſenthale, Gonnewitzer, Gautſcher Holze*, porro in ſyluis elatioribus ſicciori-busque *im Bieniz*, ad *Zweinaundorf*, *Mackern*, *in der Kämmerei bei Nauendorf*, *in der Prellheide auf dem Zſchepliner Antheile etc.* Flor. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Caul. hirſutus. *Folia* punctis deſtituta, ouata, coniugata, integerrima, villoſa. Panicula multiflora caulem terminat. *Calycis* ſegmenta ſerrata, dentibus glanduliferis obſeſſa. *Petala* lineolis nigris notata. *Capſ.* ouata-oblonga. *Sem.* rubra.

1021. * *Hypericum* floribus trigynis, calycibus ſerrato-glanduloſis, caule tereti, foliis amplexicaulibus, cordatis, glabris. LINN. Syſt. p. 702. n. 35. *Fl. Dan.* t. 75. pulchrum.

Hypericum minus erectum. C. B. P. p. 279.

Schö-

Schönes Iohanniskraut. Germ. *Upright, or Fair, or beautiful St. John's-Wort.* Angl. *Mille-pertuis joli ou luiſant; Le beau Mille-pertuis.* Gall.

In ſyluis ſiccis elatioribus paſſim *im Bieniz*, ſed rarius. Fl. Iun. Aug. Perennis.

Obſ. Corollae petala flaua, punctis purpuraſcentibus phoeniceis ſubtus picta. *Caul.* erectus, teres, glaber, ex rubello-viridis. Rami oppoſiti. *Fol.* ſeſſilia, cordato-ouata, obtuſa, integerrima, deflexa. Flores ſolitarii, ſeſſiles, alii breuiter pedunculati, terminales.

CLAS-

Claſſis XIX.

SYNGENESIA.

A. FLORE HERMAPHRODITO.

AEQVALIS.

a) *Flores ſemifloſculi: corollis vniformibus, ligulatis.*

364. CICHOREVM. L. G. 1000. Wegwart ſ. Cichorien. *Germ.* Succory. *Angl.* Cichorée. *Gall.*

1022. Cichoreum floribus geminis ſeſſilibus, foliis runcinatis. LINN. Syſt. p. 722. BOEHM. n. 223. BLACKW. t. 177. et 183. Intybus.

Var. β. Cichoreum flore albo.

Pharm. *Cichorei* Radix, Flores, Semina, Herba.

Gemeiner Wegwart; wilde Cichorie; Feldcichorie; Hündläufte; Sonnenwendel; Feldſonnenwirbel. Germ. *Wild Cichory; Wild Sycory.* Angl. *Cichorée ſauvage; Endive commun; Cichorée des boutiques.* Gall.

Ad agrorum margines, vias publicas et iuxta ſepes vbique: porro in locis campeſtribus apricis et in collibus circa Vrbem ambulacrisque etc. copioſe. Flor. Iun. — Sept. Perennis.

Vſ. Radix ſpontanea magis amara praeſtat in medicina culta, dulcior vero ſatiua, quae in noſtratibus hortis oleraceis frequenter occurrit, acetariorum loco in deliciis eſt. Radix quoque in taleolas ſecta et aere exſiccata ſuccedaneum Caffeae in multis regio-

regionibus. Folia tenera ſecantur pro ſatura herbaria, ſapida, amaritie grata.

Endiuia. 1023. *Cichoreum* floribus ſolitariis pedunculatis, foliis integris, crenatis. LINN. Syſt. p. 722. BOEHM. n. 224. BLACKW. t. 378. KERN. B. II. p. 86. t. 3.

Var. α) Cichorium Endiuia foliis oblongo-ouatis, dentatis. SPIELM. Oler. I. p. 53. n. 1.

Intybus ſatiua, latifolia ſ. Endiuia vulgaris. C. B. P. p. 125.

β) Cichorium Endiuia foliis pinnatim laciniatis, laciniis latiuſculis hyberna. SPIELM. l. c. p. 54. n. 2. var. α.

Intybus criſpa. C. B. P. p. 125. BLACKW. t. 378.

γ) Cichorium Endiuia foliis pinnatim laciniatis, neruo euidenter in ramos diuiſo viridi. SPIELM. l. c. p. 57. δ.

Cichorium criſpum, anguſtifolium. BOERH. Ind. Alt. I. p. 91.

Pharm. *Endiuiae* Semina, Herba.

Andivie ſ. *Endivie*; *Winterendivie*; *α) breitblättrichte Winterendivie*; *ſchlichte Winterendivie*; *β) wilder Winterendivien*, *gemeine Endivie*; *groſskrauſige Winterendivie*; *γ) kleinkrauſigte Winterendivie.* Germ. *Endive*; *α) Broad leaved Endive*; *β) Curled-leaved Endive*; *γ) Narrow-leaved curled Endive.* Angl. *Endive*; *Cichorée Endivée, ou douce*; *α)* Scariole *ou Scarolle*; *β) Cichorée blonde friſée*; *γ) Cichorée de Meaux.* Gall.

In hortis et agris oleraceis hae 3 varietates frequenter occurrunt. Annua et Biennis.

Vſ. Folia acetariorum olerumque more praeparantur in culinis et a noſtratibus lubenter comeduntur. Haec et antecedens ſpecies inter Olera eſculenta in *Iaponia* quoque receptae ſunt. *)

365.

*) vid. *Thunberg. Fl. Iapon.* p. 304.

365. HYPOCHAERIS. L. G. 997. Sau- ſ. Ferkelkraut. *Germ.* Hauckweed. *Angl.* Porcelle, Herbe à l'Epervier. *Gall.*

1024. * *Hypochaeris* caule ſubnudo: ramo ſolitario, foliis ouato-oblongis, integris, dentatis. LINN. Syſt. p. 721. n. 48. maculata.

Hieracium alpinum latifolium hirſutie in canum flore magno. C. B. P. p. 128.

Hieracium alpinum foliis dentatis, flore magno. HALL. Helvet. p. 760. t. 24.

Achyrophorus maculatus. SCOP. Carn. II. p. 216. n. 986.

Pharm. *Coſtae* Herba.

Geflecktes Habichtkraut ſ. *Ferkelkraut*; *Coſtenkraut.* Germ. *Spotted Hawk-Weed.* Angl. *Porcelle tachetée.* Gall.

In ſyluis pratenſibus vmbroſisque *in der Kämmerei, bei Machern; in der Tiglitz bei Düben, im Hegegraſe bei Kriphäne;* in ſyluis quoque elatioribus *im Bieniz* paſſim. Fl. Iun. Iul.

Vſ. Folia coquuntur, vt *Braſſica*, in cibum a Smolandis. Herba recens Equis ſapidiſſima, ſicca minus. *Linn.* *)

1025. * *Hypochaeris* calycibus oblongis, imbricatis, caule ramoſo, nudo, foliis dentato-ſinuatis. LINN. Syſt. p. 721. LEYS. n. 769. *Fl. Dan.* t. 424. glabra.

Hieracium minus, dentis Leonis folio ſubaſpero. C. B. P. p. 127.

Glattes Sau- ſ. *Ferkelkraut*; *kleines Ferkelkraut*; *Schweinscichorien.* Germ. *Smooth Hawk-Weed.* Angl. *Porcelle douce.* Gall.

In paſcuis ſiccis *hinter Kriphäne an der Prellheide auf dem Tiefenſeer Antheile* atque in campis arenoſis paſſim. Fl. Iul. Aug.

1026. *Hypochaeris* foliis runcinatis obtuſis, ſcabris, caule ramoſo, nudo, laeui, pedunculis ſquamoſis. LINN. Syſt. p. 721. n. 4. BOEHM. n. 225. *Fl. Dan.* t. 150. radicata.

Lang-

*) Eiusd. Fl. Suec. p. 271. n. 708.

Langwurzlichtes Ferkelkraut. Germ. *Long-rooted Hawk-Weed.* Angl. *Porcelle radiqueuſe; Herbe à l'Epervier.* Gall.

In pratis, paſcuis atque ſyluis abunde, et cum *Crepi Tectorum* vbique reperitur. Fl. Iun. Aug.

366. TRAGOPOGON. L. G. 984. Bocksbart. *Germ.* Goat's-Beart. *Angl.* Barbe de Bouc. *Gall.*

pratenſe. 1027. *Tragopogon* calycibus corollae radium aequantibus, foliis integris ſtrictis. LINN. Syſt. p. 709.

Tragopogon foliis carinatis, amplexicaulibus, gramineis, flore luteo. BOEHM. n. 205. KERN. B. I. p. 49. tab. 66.

Pharm. *Barbae Hirci* Radix, Herba.

Wilder - gelber Bocksbart; Wieſenbocksbart; Wolfsbart; wilde Haberwurzel; Ioſephblume; Morgenſtern; wilde Scorzonere. Germ. *Yellow Meadow Goats-Beard, or Greater Bucks-Beard.* Angl. *Serſiſi, ou Salſifix des près; Barbe de Bouc.* Gall.

In pratis et ad vias, paſſim *im grimmiſchen Zwinger und auf der Paſtei,* atque in collibus circa Vrbem. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Obſ. Planta primo mane euigilat et circa meridiem obdormit; qua de re haec in Anglia ruricolis appellatur *Go at a bed at noon, or Sleep at noon,* i. e. *gehe zu Mittag zu Bette ſ. ein Mittagsſchläfer.*

Vſ. Radices ante cauleſcentiam effoſſae Aſparagi more coquuntur et cibum exhibent ſapidum, gratum atque nutrientem.

porrifolium. 1028. *Tragopogon* calycibus corollae radiis longioribus, foliis integris ſtrictis, pedunculis ſuperne incraſſatis, corollulis anguſtiſſimis truncatis. LINN. Syſt. p. 710. LEYS. n. 772. *Fl Dan.* t. 797.

Porreyblättrichter Bocksbart; Haferwurzel; blaue Haberwurzel; Artiſi. Germ. *Purple Goat's Beard. or Salſafy.* Angl. *Cercifi ou Salſifix commun.* Gall.

In collibus circa vrbem paſſim et in hortis copioſe. Fl. Iun. Iul.

Vſ.

Vſ Radices ad acetaria in Anglia adhibentur et variis cibis admixtae coquuntur.

367. PICRIS. L. G. 986. Bitterkraut. *Germ.* Ox-tongue. *Angl.* Picride. *Gall.*

1029. *Picris* perianthiis laxis, foliis integris, pedunculis ſquamatis in calycem. LINN. Syſt. p 711. Hieracioides

Picris calycibus nudis, foliis amplexicaulibus, oualibus. BOEHM. n. 20.

Habichtkrautähnliches Bitterkraut ſ. *Coſtenkraut. Wallhabichtkraut.* Germ. *Yellow ſuccory, or Rough Hawkweed.* Angl. *Picride Eperviere* Gall.

In agris montoſis et agrorum marginibus. Flor. Iun. — Aug.

368. TARAXACVM. WILDEN. p. 251. Mönchskopf. *Germ.* Dandelion. *Angl.* Piſſenlit. *Gall.*

1030. *Taraxacum* ſquamis calycinis exterioribus reflexis, foliis runcinatis acute dentatis glabris. WILDEN. Prodr. Berol. n. 772. WIGG. Primit. n. 5 5. ROTH. Germ. I. p. 33. BOEHM. n. 218 officinale.

Hedypnois Taraxacum calyces ſquamae exteriores et imae reflexae. SCOP. Carn. Ed. 2. n 957.

Leontodon Taraxacum calycis ſquamis inferne reflexis, foliis runcinatis, denticulatis, laeuibus. LINN. Syſt. pag. 715. BLACKW. t. 1. et 501. *Fl Dan.* tab. 574.

Var. α) Taraxacum foliis anguſtioribus et parum inciſis.

β) Taraxacum foliis anguſtioribus.

Pharm. *Taraxaci* Radix, Herba.

Gewöhnlicher Löwenzahn; Butterblume; Dotterblume; Hundeblume; Hundslattich; Eyerblume; Mönchskopf; Pappenblume; Pappenkraut; Pfaffenblatt; Pfaffendiſtel; Pfaffenröhrlein Röhrleinkraut; Seichblume. Germ. *Common Dandelion.* Angl. *Piſſenlit commun; Dent de Lion.* Gall.

In pratis, paſcuis, verſuris, pomariis, ſepibus, hortis, nemoribus et locis ſterilioribus vbique frequentiſſime. Fl. Aeſtate tota.

Obſ. Pappus longiſſime ſtipitatus ſimplex.

Folia primo vere erumpentia ad Acetaria colliguntur Holmiae, vti apud noſtrates. Ob vim diureticam *Lectiminga* vulgo dicitur et a pappis in capitulum collectis *Corona Monachi* audit. E radice et herba recenti vernali tempore exprimitur ſuccus in cachecticis morbis praeſtantiſſimus. Radices quoque Caffeae ſuccedaneum exhibent et florum capitula clauſa Capparidum more praeparari poſſunt.

369. LEONTODON. L. G. 991. Löwenzahn ſ. Mönchskopf. *Germ.* Dandelion. *Angl.* Piſſenlit. *Gall.*

autumnale. 1031. *Leontodon* caule ramoſo, pedunculis ſquamoſis, foliis lanceolatis dentatis, integerrimis, glabris. LINN. Syſt. p. 715. n. 6. BOEHM. n. 222. (ſub *Scorzonera*).

Herbſtlöwenzahn; *ſchwarz* ſ. *klein Habichtkraut*; *kleinblumiges falſches Habichtkraut*; *Haſenlattich.* Germ. *Autumnal Dandelion.* Angl. *Piſſenlit Automne.* Gall.

In paſcuis, pratis, hortis, ſyluis et ad ſepes hortorum frequens. Fl. Iul. — Sept. Perennis.

hiſpidum. 1032. *Leontodon* calyce toto erecto, foliis dentatis, integerrimis, hiſpidis; ſetis furcatis. LINN. Syſt. pag. 715. n. 8. BOEHM. n. 217. (ſub *Taraxaco*). *Fl. Dan.* t. 862.

Scharfer ſ. *borſtiger Löwenzahn.* Germ. *Hiſpid Dandelion.* Angl. *Piſſenlit rude.* Gall.

In pratis, verſuris *an den Teichen bei Lindenau, nach der Tabacksmühle* et in nemoribus e. g. *im Univerſitätsholze etc.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

hirtum. 1033. *Leontodon* calyce toto erecto, foliis dentatis hirtis, ſetis ſimpliciſſimis. LINN. Syſt. p. 715. n. 9.

Ta-

Taraxacum foliis aſperrimis, fere ſpinoſis, pinnato ſinuatis, pappo plumoſo. BOEHM. n. 219.

Struppigter ſ. *raucher Löwenzahn*. Germ. *Rough Dandelion*. Angl. *Piſſenlit heriſſe*. Gall.

In ſyluis, pratis et ad ſepes frequenter. Flor. Iun. Aug. Perennis.

Obſ. Folia rigidula, quaſi arida, laciniis obliquis. Calycis foliola extrema baſi vtrinque dilatata mediante plica.

370. SCORZONERA. L. G. 985. Skorzonere. *Germ.* Vipersgraſs. *Angl.* Scorſonére. *Gall.*

1034. *Scorzonera* caule ſubnudo, vnifloro, foliis lato-lanceolatis, neruoſis, planis. LINN. Syſt p [illegible] o. n 2. JAHN n. 17. *Fl. Dan.* t. 816. JACQ. Flor. Auſtr. V. I. t. 36. humilis.

Pharm. *Scorzonerae* Radix, Herba, Semina.

Wilde niedrige ſ. *teutſche Skorzonere*; *teutſche Skorzonerenwurz*; *Schlangenwurz*; *Schlangenmord*; *Nattermilch Vipernwurz* Germ. *Dwarf broad-leaved Viper's-Graß*. Angl. *Bombarde, ou la petite Scorſonere*. Gall.

In ſyluis elatioribus, *im Bieniz* paſſim, *im Hegegraſe bei Kriphāne*. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Radices pratis valde moleſtae ad cibum aeque ac *Dauci* et *Paſtinacae* idoneae, et rite ſiccatae in puluerem redactae pro pane inſeruiunt.

1035.* *Scorzonera* caule ramoſo, foliis amplexicaulibus integris ſerrulatis. LINN. Syſt. p 711. n. 4. BLACKW. t. 406. hiſpanica.

Scorzonera latifolia ſinuata. C. B. P. p. 275.

Pharm. *Scorzonerae* Radix.

Skorzonere; *Salſifi*; *Schlangenwurzel*; *Schlangengraß*. Germ. *Broad ſinuated-leaved Viper's Graſs*. Angl. *Scorſonere d'Eſpagne*; *Salſifi, ou Cercifi d'Eſpagne*. Gall.

In hortis et agris inter olera haud infrequens. Fl. Aeſtate. Perennis.

Vſ. Radices *Scorzonerae* pariter ac *Barbae Hirci* in culinis frequenter adhibentur menſisque apponuntur in aqua elixatae, cum tali embammate, quali vti ſolemus ad aſparagos. Succus e radice recenter expreſſus olim commendatus eſt contra ſerpentum ictum.

anguſtifolia. 1036. * *Scorzonera* foliis ſubulatis integris, pedunculo incraſſato, caule baſi villoſo. LINN. Syſt. p. 711. n. 7. SCHOLL. Barb. n. 629.

Scorzonera anguſtifolia prima. C. B. P. p. 275.

Schmalblättrige Skorzonere. Germ. *Narrow-leaved Hungarian Viper's-Graſs.* Angl. *Scorſonere ſubulée.* Gall.

In ſyluis gramine largiore veſtitis, *im Hegegraſe bei Kriplene, in der Kämmerei bei Nauendorf*, paſſim. Fl. Iun. — Aug.

Obſ. Caul. baſi ramoſus, caeterum ſuperiora verſus ſimplex, fere lanuginoſus. Folia *radicalia* latiuscula, baſi lanuginoſa; *caulina* linearia, ſubulata. *Pedunc.* terminales, verſus florem craſſiores ipſo caule. *Corolla* lutea ſubtus purpuraſcens, longitudine calycis.

laciniata. 1037. *Scorzonera* foliis linearibus dentatis acutis, caule erecto, calycibus ſquamis patulo-mucronatis. LINN. Syſt. p. 711. n. 10.

Scorzonera foliis anguſtiſſimis, imis rariter ſemipinnatis, reliquis integris, caule folioſo. BOEHM. n. 882. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 356.

Zerriſſene ſ. *ausgeſchnittene Skorzonere.* Germ. *Jagged-leaved German Viper's-Graſs.* Angl. *Scorſonere laciniée.* Gall.

In apricis gramine tenui veſtitis, *vor dem grimmiſchen Thore, dem Gerichte gegen über,* olim Cel. BOEHMER invenit; nunc quoque ad *Schönfeld*, ad vias et alibi vbique. Fl. Iul. Aug. Annua.

371. CREPIS. L. G. 993. Grundfeſte; Pippau. *Germ.* Baſtard-Hackweed. *Angl.* Crépide. *Gall.*

1038. * *Crepis* inuolucris calyce longioribus: ſquamis ſetaceis ſparſis. LINN. Syſt. p. 719. n. 3. barbata.

Hieracium proliferum falcatum. C. B. P. p. 128.

Bärtiger Pippau; *Chriſtauge.* Germ. *Yellow and purple Hawckweed.* Angl. *Crépide barbue.* Gall.

In Siciliae, Meſſinae arenoſis et maritimis habitat: In noſtratibus contra hortis valde frequens et ibidem nunc quaſi ſponte prouenit; in ruderatis paſſim quoque occurrit. Flor. Iun. in Septembrem vsque. Annua.

Obſ. Calyx exterior corolla longior. Planta florens *Oculus Chriſti* appellatur hortulanis.

1039. *Crepis* foliis lanceolato-runcinatis, ſeſſilibus laevibus, inferioribus dentatis. LINN. Syſt. pag. 719. n. 11. BOEHM. n. 213. tectorum.

Dachpippau; *kleines Habichtkraut.* Germ. *Smooth ſuccory Hawkweed.* Angl. *Crépide, ou Fuſelée des toits.* Gall.

In agris inter ſegetes, muris, omnibus tectis et collibus limoſis atque in hortis vbique. Fl. Iul. Aug.

1040. *Crepis* foliis runcinato-pinnatifidis, ſcabris: baſi ſuperne dentatis, calycibus muricatis. LINN. Syſt. p. 719. n. 12. SCHREB. Spicil. p. 16. n. 918. biennis.

Zweijähriger Pippau ſ. *Grundfeſte; gelbe Cichorien*; *gemein klein Habichtkraut.* Germ. *Greateſt Hawkweed.* Angl. *Crépide verte; Fuſelée biſannuelle.* Gall.

In pomariis pratis ſiccioribus, in collibus circa vrbem et agrorum verſuris. Fl. Iul. Aug. Perennis.

1041. * *Crepis* foliis radicalibus runcinatis, caulinis haſtatis, calycibus ſubtomentoſis. LINN. Syſt. p. 720. n. 14. Dioſcoridis.

Hieracium maius erectum anguſtifolium, caule laeui. C. B. P. p. 127.

Dioſcoridis - Pippau. Germ *Common ſuccory - leaved Baſtard Hawkweed.* Angl. *Crépide de Dioſcoride* Gall.

Ad ſepes, in aggeribus et collibus vbique. Flor. Iun. Iul

Obſ. Flores lutei, magnitudine *Crepidis Tectorum.* Folia *radicalia* pinnatifida; *caulina* inferiora denticulata, ſuperiora ac *ramea* contra linearia, integerrima, ſeſſilia, haſtata, baſi binis auriculis eminentibus inſtructa, margine paululum reflexa, omnia laete viridia, glabra.

372. CHONDRILLA. L. G. 989. Chondrille. *Germ.* Gum Succory. *Angl.* Condrile. *Gall.*

juncea. 1042. *Chondrilla* foliis radicalibus runcinatis, caulinis linearibus integris. LINN. Syſt. pag. 713. BOEHM. n. 206. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 5. T. 425.

Binſenartige Chondrille; Sandhabichtkraut Germ. *Ruſhy viſcous Gum Succory.* Angl. *Condrile jonciere.* Gall.

In agris cultis eorum pratorumque marginibus, e. g. inter *Lindenau* et *Leutſch durch dem Holze,* ad viam *nach Burghauſen, hinter dem Bieniz.* Flor. Iul. Aug. Perennis.

373. PRENANTHES. L. G. 990. Haſenſtrauch. *Germ.* Wild Lettuce. *Angl.* Prenanthe. *Gall.*

purpurea. 1043. * *Prenanthes* floſculis quinis, foliis lanceolatis denticulatis. LINN. Syſt. pag. 714. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 307.

Prenanthes montana purpureo - caerulea minor. C. B. P. p. 123.

Purpurrother Haſenſtrauch. Germ. *Prenanthe purpurine.* Gall.

In agris inter ſegetes, *zwiſchen Meckern* et *Wahren* paſſim mihi occurrit, in ſylvis elatioribus umbroſisque *im Bieniz, in der Prellheide,* paſſim. Flor. Iul. Aug. Annua.

Obſ.

Obſ. Antherae cylindricae purpuraſcentes, in ſequente flauae; Styl. 1, purpuraſcens, in *murali* flauicans. Stigma iterum in noſtra purpureum: Ligulae Corollae retrorſum reflexae purpureae, ſtriatae, tubo albido glabro gaudent.

1044. *Prenanthes* floſculis quinis, foliis runcinatis. LINN. Syſt. pag. 714. SCHREB. Append. n. 1168. *Fl. Dan.* t. 509. muralis.

Pharm. *Chondrillae Veterum* Herba.

Mauerhaſenſtrauch; *Mauerſalat*; *wild Sommerkraut.* Germ. *Wall wild Lettuce.* Angl. *Prenanthe des murailles.* Gall.

In nemoribus vmbroſis, *im Linkler Holze, im Bieniz, im Univerſitäts-Macherſchen Holze, in der Kämmerei bei Kriphâne etc.* copioſe. Fl. Iun. — Aug.

374. LACTVCA. L. G. 988. Lattich, Salat. *Germ.* Lettuce. *Angl.* Laitue. *Gall.*

1045. *Lactuca* foliis rotundatis; caulinis cordatis, caule corymboſo. LINN. Syſt. pag. 715. n. 3. BOEHM. n. 220. BLACKW. t. 88. ſatiua.

Var. A. Lactuca ſatiua. C. B. P. p. 122.

B. Lactuca capitata. C. B. P. p. 123.

1. a) Lactuca capitata, capitibus maioribus viridibus laxis. SPIELM. p. 14. n. 7.

b) Lactuca capitata, capitibus maioribus verſus marginem maculis rubris ſparſis. SPIELM. pag. 15. n. 8.

c) Lactuca capitata, rubro variegata, foliis oblongis. SPIELM. p. 15. n. 9.

d) Lactuca capitata, capitibus magnis viridibus. SPIELM. p. 14. n. 5.

2. e) Lactuca capitata, rubro variegata, foliis rotundis. SPIELM. p. 15. n. 10.

f) Lactuca capitata, rubro variegata, maculis rubris latioribus. SPIELM. p. 16. n. 12.

3. g) Lactuca capitata, capitibus paruis flauis. SPIELM. p. 13. n. 1.

h) Lactuca capitata, capitibus magnis flauis, foliis rugoſis. SPIELM. p. 13. n. 3.

i) Lactuca capitata, capitibus magnis flauis, foliis minus bullatis. SPIELM. p. 14. n. 4.

C. Lactuca criſpa. C. B. P. p. 123.

a) Lactuca capitata criſpa, capitibus viridibus minoribus. SPIELM. p. 16. n. 3.

b) Lactuca captata criſpa, capitibus maioribus viridibus. SPIELM. p. 16. n. 14.

c) Lactuca capitata, foliis contortis. SPIELM. p. 17. n. 15.

Pharm. *Lactucae* Semina, Herba.

Gemeiner Sallat; Lattich; Gartenſallat. Germ.. *Garden Lettuce.* Angl. *Laitue ordinaire.* Gall. A) *Gemeiner* l. *zahmer Sallat* ſ. *Lattich.* Germ. *Common, or Garden Lettuce, or Lapped Lettuce.* Angl. *Laitue à couper.* Gall. B) *Gemeiner Kopfſalat.* Germ. *Cabbage Lettuce.* Angl. *Laitue pommiér, ou en tête.* Gall. b) *Winterſalat; gelber Winterkopf.* Germ. *White Dutch Cabbage Lettuce.* Angl. *La groſſe Rouge.* Gall. c) *Berliner Kopf; Groſsadmiralſallat; Friſebuhr; Einer friſst mich nicht.* Germ. *Grand Admiral, or Greet admirable white Cabbage Lettuce.* Angl. *Laitue la groſſe Allemande, ou Imperiale; Pomme de Berlin.* d) *Grüner Prahlſallat.* Germ. *La Pareſſeuſe.* Gall. e) *Forellenkopfſallat; Forellenſallat.* Germ. *La Sanguine.* Gall. f) *Rother Winterkopf.* Germ. *La Paſſion.* Gall. g) *Früher Eyerſallat; Montrée; früher Steinkopf der Straſsburger.* Germ. *Small early green or white Ball-Cabbage Lettuce.* Angl. *Laitue la petite Crêpe, ou petite noire, ou courte; la Bagnolet; Printaniere; Degrebé; la Crêpe blanche, ou ronde.* Gall. h) *Gelber Prahlſallat.* Germ. *George blonde.* Gall. i) *Groſser, gelber, krauſer Montrée.* Germ. *La groſſe George; Laitue verde.* Gall. C) *Krauſer Sallat.* Germ. *Curled Lettuce; Dwarf curled Lettuce.* Angl. *La cabue, ou la crépue.* Gall. a) *Kleiner krauſer Sallat.* Germ. *Petite Crepe.* Gall. b) *Groſser krauſer Sallat.* Germ. *Long curled Lettuce.* Angl. *La groſſe crepe.* Gall. c) *Kapucinerſallat; Bologneſerſallat.* *Schraubenſallat* Germ. *Capuchin Lettuce.* Angl. *Laitue la longue Viſſée.* Gall.

In

In ruderatis aggeribus, collibus circa Vrbem et in agris cultis inter olera paſſim; varietates autem omnes in hortis et agris oleraceis maxime coluntur. Fl. Aeſtate. Annuae vel Biennes.

Obſ. Primo Vere folia *Lactucae* tenella in cibum recipiuntur, Germanis *Stechſallat*, Argentoratenſibus *Strauſallat*, et Gallis *Capucine* audiunt. Lactuca iam inter antiquiſſima oleracea enumerata eſt. Apud priſcos enim Romanos in primariis deliciis fuit ſaepeque coenam inchoarunt: *Claudere quae coenas Lactuca ſolebat auorum, Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes? Martialis.* Apud nos herba plerumque comedi ſolet recens et cruda cum oleo, aceto ſaleque praeparata. Coquitur vero paſſim ſicuti alia olera et tunc tenerrima fit, minus vero ſapida. Caeterum Lactuca facilis digeſtionis, et ſi veſperi edatur, tunc tranquillas facit noctes.

246. *Lactuca* foliis verticillatis carina aculeatis. LINN. Syſt. p. 713. n. [illegible]. BOEHM n. 221. Scariola.

Lactuca foliis Endiuiae. C. B. P. p. 122.

Var. a) Lactuca romana (foliis meditullio coeuntibus) foliis viridibus. SPIELM. p. 17. n. 1.

b) Lactuca romana, foliis euidenter ad luteum colorem accedentibus. SPIELM. p. 17. n. 2.

c) Lactuca romana, foliis rubris maculatis, colore dilutiore. SPIELM. p. 18. n. 3.

d) Lactuca romana, foliis rubro maculatis, maculis magis ſaturatis. SPIELM. p. 18. n. 4.

Wilder Lattich; *welſcher Sallat*; *Endivienlattich*; *Bindſallat*; *Bandſallat.* Germ. *Cos Lettuce.* Angl. *Laitue Scariole. Chicon, ou Laitue Romaine.* Gall. Var. a) *Grüner Sommerendivienſallat; langer Sommerendivie*; *Bindſallat*; *grüner* ſ. *gelber welſcher Sallat der Straßburger.* Germ. *Green Cos-Lettuce.* Angl. *Chicon verd, ou d'hyver.* Gall. a) *Weiſſer Sommerendivienſallat*; *weiſſer Paſſauer.* Germ. *Verſailles, or Upright white Cos Lettuce.* Angl. *Chicon blond.* Gall. e) *Forellen-Bandſallat.* Germ. *Aleppo Lettuce; Spodded Cos-Lettuve.* Angl. *Chicon pannaché; Flagelle; Laitue de Sileſie.* Gall. d) *Rother Bandſallat*; *Bologneſer*

rother Sallat. Germ. *Red Cos-Lettuce.* Angl. *Chicon rouge.* Gall.

In iisdem locis cum prioribus praeprimis coluntur. Species ipſa contra in collibus circa Vrbem, ad ſepes et agrorum margines haud infrequens. Fl. Aeſtate. Annua. Vſus vt in antecedente.

viroſa. 1047. * *Lactuca* foliis horizontalibus carina aculeatis dentibus. LINN. Syſt. p. 713. n. 5. LEYS. n. 788.

Pharm. *Lactucae viroſae* Herba.

Giftiger Lattich; *Leberdiſtel*; *wilder Sallat.* Germ. *Laitue vénéneuſe, ou ſauvage.* Gall.

Ad ſepes et in collibus circa Vrbem et ad foſſas paſſim. Fl. Iun. — Aug.

Obſ. Planta narcotica iis excitat ebrietatem, qui herbam edunt.

ſaligna. 1048. *Lactuca* foliis haſtato-linearibus ſeſſilibus, carina aculeatis. LINN. Syſt. p. 713. n. 6. SCHREB. p. 17. n. 918. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 3. t. 250.

Lactuca ſylueſtris altera, anguſto ſaligno folio, coſta albicante. RVPP. Ien. Ed. Hal. pag. 207. tab. 4. optima.

Weidenlattich. Germ. *Laitue à feuilles de Saule.* Gall.

In muris collapſis Lipſiae *in dem grimmiſchen Zwinger* prope *Templum St. Pauli* et in collibus circa Vrbem etc. In ſcrobibus inter *Lützen* et *Markranſtädt, bei Ketſchau.* Fl. Aug. Sept.

375. HIERACIVM. L. G. 992. Habichtkraut. *Germ.* Hawkweed. *Angl.* Eperviere. *Gall.*

* *Scapo nudo, vnifloro.*

Piloſella. 1049. *Hieracium* foliis integerrimis, ouatis ſubtus tomentoſis, ſtolonibus repentibus, ſcapo vnifloro. LINN. Syſt. p. 716. n. 7. BOEHM. n. 211. BLACKW. t. 365.

Pharm. *Auriculae Muris* ſ. *Piloſellae* Herba.

Klein

Klein Mäuſeöhrchen; *gelbes Mäuſeöhrlein*; *kriechende Piloſelle*; *Nagelkraut*. Germ. *Common creeping Mouſe-ear*. Angl. *Eperviere Piloſelle*, *ou Oreille de Souris*, *ou de Kat*. Gall.

In aridis, ſiccis, campeſtribus *nach Schönfeld*, et collibus, *auf dem Gickerlingsberge*, *in der Sandgrube*, *auf den Bergen* ante *Meckern* et alibi copioſe. Flor. Mai. Aug. Perennis.

Huius radicibus Herbae Coccus adhaerere polonicus fertur. LINN.

** *Scapo nudo multifloro.*

1050. *Hieracium* foliis integris ouato-oblongis, ſtolonibus repentibus, ſcapo nudo multifloro. LINN. Syſt. p. 716. n. 8. SCHREB. Spicil. p. 16. n. 916. dubium.

Ungewiſſes ſ. *glattes Habichtkraut*. Germ. *Mouſe-ear Hawkweed*. Angl. *Eperviere douteuſe*. Gall.

In nemoribus ſterilibus *im Univerſitätsholze*, *im Bieniz*, *im Macherſchen Holze*, *in der Kämmerei bei Nauendorf etc.* Pabulum ouibus bonum Fl. Iun. Iul. Perennis.

1051. *Hieracium* foliis lanceolatis integris piloſis, ſcapo ſubnudo baſi piloſo, floribus ſubumbellatis. LINN. Syſt. p. 716. n. 10. BOEHM. n. 210. *Fl. Dan.* t. 810. cymoſum.

Langes Habichtkraut. Germ. *Cymoſe Hawkweed*. Angl. *Eperviere à bouquet*. Gall.

In ſyluis, *im Kleindölziger*, *Skeuditzer Holze*; in pratorum terminis *hinter dem Kohlgarten*, *vor dem Petersthore bei dem Pulverthurme*, *auf den Gonnewitzer Schanzen* et alibi. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

1052. * *Hieracium* foliis integerrimis lanceolatis, ſtolonibus repentibus, ſcapo nudo multifloro. LINN. Syſt. p. 716. n. 9. LEYS. n. 793. Auricula.

Großes Mauſeohr. Germ. *Narrow-leaved Hawkweed*. Angl. *Eperviere oreille*. Gall.

In campis, paſcuis et agrorum verſuris frequens. Fl. Mai. — Iul. Annua.

***

**** Caule folioſo.*

murorum 1053. *Hieracium* caule ramoſo, foliis radicalibus ouatis, dentatis; caulino minore. LINN. Syſt. p. 717. n. 21. BOEHM. n. 212. BLACKW. t. 538.

Var. *Hieracium laciniatum*, foliis ad baſin longe dentatis.

Pharm. *Pulmonariae gallicae* Herba.

Mauerhabichtkraut; *franzöſiſch Lungenkraut.* Var. *Buchkohl*; *Buchlattich.* Germ. *Wall* Hawkweed, *or Frenil Lungwort.* Angl. *Eperviere des murailles*, *ou Pulmonaire des François.* Gall.

In muris vbique, porro *im Roſenthale*, *Gonnewitzer-Zſchocheriſchen* Holze *etc.* var. in aggeribus ad Scopam reperi. Fl. Iun. Iul. Perennis.

ſyluaticum. 1054. * *Hieracium* caule ramoſo folioſo; foliis radicalibus ouatis, petiolatis, caulinis ſeſſilibus: pedunculis multifloris. *Gouan.* illuſtr. p. 56. RETZ. in Obſ. Botan. Faſc. I. p. 27. n. 90. LINN. Syſt. Ed. R. T. III. p. 643. var. β

Wald Habichtkraut. Germ. *Eperviere des forêts.* Gall.

In ſyluis ſiccioribus et elatioribus *im Bieniz*, *Univerſitätsholze*, *bei Leutſch* et alibi frequens. Fl. Iul. Aug.

paludoſum. 1055. *Hieracium* caule paniculato, foliis amplexicaulibus, dentatis, glabris, calycibus hiſpidis. LINN. Syſt. p. 717. n. 23. SCHREB. Spicil. p. 16. n. 917.

Sumpfhabichtkraut. Germ. *Succory-leaved* Hawk*weed.* Angl. *Eperviere de marais.* Gall.

In pratis nemoroſis et paludoſis, in alneto ad *Schönfeld* et *Abtnauendorf*; ad *Leutſch*; *im Univerſitätsholze.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

ſabaudum. 1056. *Hieracium* caule erecto multifloro, foliis ouato lanceolatis dentatis ſemiamplexicaulibus. LINN. Syſt. pag. 719. n. 34. BOEHM. n. 208. *Fl. Dan.* tab. 872.

Savoi-

Savoyiſches Habichtkraut; *klein Berghabichtkraut.* Germ. *Broad-leaved buſhy Hawkweed.* Angl. *Eperviere de Savoie.* Gall.

In ſyluis, *im Bieniz, im Univerſitätsholze, im Zſchocherſchen, Gonnewitzer, Raſchwitzer Holze, in der Kämmerei bei Nauendorf etc.* Flor. Iul. Aug. Perennis.

1057. *Hieracium* foliis linearibus ſubdentatis, ſparſis, floribus ſubumbellatis. LINN. Syſt. pag. 719. n. 35. BOEHM. n. 209. *Fl. Dan.* t. 680. vmbellatum

Var. α) Hieracium foliis pene ouatis, vix dentatis, caule humili, pene vnifloro. LINN. Syſt. Ed. R. T. II. p. 647.

β) Hieracium foliis anguſtiſſimis, quaſiateariae foliis, ibid.

Doldenförmiges Habichtkraut; *großes Berghabichtkraut.* Germ. *Narrow-leaved buſhy Hawkweed.* Angl. *Eperviere en ombelle, ou des bois.* Gall.

In paſcuis, dumetis circa pagum *Lindenau, auf den Gonnewitzer Schanzen*, in pratis *Kerſchauienſibus;* in ſyluis, *im Univerſitètsholze*, et in hortis pratenſibus; α) in paſcuis ſiccis et elatioribus *vor der Tabackmühle bei dem Geſundbrunnen, im Bieniz.* Fl. Iul. Aug. Sept. Perennis.

Vſ. Herba luteo eleganti pulchro inficit colore.

376. SONCHVS. L. G. 987. Gänſediſtel. *Germ.* Sow-thiſtle. *Angl.* Laitron. *Gall.*

1058. * *Sonchus* pedunculis calycibusque hiſpidis ſubumbellatis, foliis runcinatis baſi ariſtatis. LINN. Syſt. p. 712. LEYS. n. 798. paluſtris.

Sumpfgänſediſtel. Germ. *Marſh Sow-thiſtle.* Angl. *Laitron des marais.* Gall.

In pratis paludoſis, ad foſſas et fluuiorum ripas frequens. Fl. Iul. Aug. Perennis.

aruenſis. 1059. *Sonchus* pedunculis calycibusque hiſpidis ſubumbellatis, foliis runcinatis, baſi cordatis. LINN. Syſt. p. 712. n. 4.

Sonchus foliis ſemipinnatis, rigidiuſculis, calycibus nigris et hiſpidis. BOEHM n. 214.

Groſse Gänſediſtel; Ackergänſediſtel ſ. *Ackerſonche; Sonchenkraut*; *groſser Ackerhaſenkohl* Germ. *Tree Sow-thiſtle.* Angl. *Laitron des champs.* Gall.

In agris inter ſegetes frequens praecipue *hinter Leutſch* ad *Ruckmarsdorf* vsque et alibi. Flor. Iul. Aug. Annua.

Obſ. Ob radicem repentem agris valde noxia. Pabulum Equorum eſſe gratiſſimum et ab Ouibus ſuibusque appeti *Gunner.* notauit l. c. P. I. p. 57.

oleraceus. 1060. *Sonchus* pedunculis tomentoſis, calycibus glabris. LINN. Syſt. p. 712. n. 5.

laeuis. Var. α) *Sonchus oleraceus*, foliis teneris et laeuibus, calycibus glabris. BOEHM. n. 216. BLACKW. tab. 130.

aſper. β) *Sonchus oleraceus*, foliis amplexicaulibus, rigidiuſculis, petiolo foliaceo, ſerrato, pinnis triangularibus, ſerratis. HALL. Stirp. n. 21. BOEHM. n. 215. *Fl. Dan.* t. 843.

Pharm. α) *Sonchi laeuis* β) *aſperi* Herba.

Kohlartige Gänſediſtel; Saudiſtel; Milchdiſtel; Leberdiſtel; *Haſenſallat*; *Saumelke*; *Gänſemilch; Wachtelweizen; glatter oder raucher Haſenkohl.* Germ. *Smooth Sowthiſtle.* Angl. *Laitron des jardins, ou Palais de lievre.* Gall.

In ruderatis, cultis: Var. α) praecipue in hortis oleraceis: β) In agris et ad ſepes frequens. Fl. Iun. Aug. Annua.

Agris piſis ſatis moleſtus.

Vſ. Hyemali tempore folia tenera pro acetariis inſeruiunt. Vaccis, Ouibus et Paſſeribus canarienſibus gratum eſt pabulum. Si Lepores eandem copioſe edunt, caro eorum ingrato gaudet ſapore. BOEHM.

377. LAPSANA. L. G. 998. Rainkohl; Milchen. *Germ.* Nipple-Wort. *Angl.* Lampſane. *Gall.*

1061. *Lapſana* calycibus fructus angulatis, pedunculis communis.
tenuibus, ramoſiſſimis. LINN. Syſt. p. 721. BOEHM. n. 203. *Fl. Dan.* t. 500.

Gemeiner Rainkohl; falſcher Sallat; wildes Sonchenkraut. Germ. *Common Nipple-Wort.* Angl. *Lampſane commune.* Gall.

In aruorum terminis et inter olera, copioſe circa *Pfaffendorf*, et in ſyluis *im Univerſitätsholze, Roſenthale etc.* Fl. Iun. — Aug. Annua.

Vſ. Pabulum pecoribus et folia iuniora in annonae penuria ad olera paranda vtilia.

378. HYOSERIS. L. G. 995. Kranichkraut. *Germ.* Hyoſere. *Gall.*

1062. *Hyoſeris* caule diuiſo nudo, pedunculis incraſſa- minima.
tis. LINN. Syſt. p. 721. BOEHM. n. 204. *Fl. Dan.* tab. 201.

Kleinſtes ſ. *ſtinkendes Krannichkraut; kleiner Schweineſallat*; *Sandendivien.* Germ. *Small Swine's Succory.* Angl. *Hyoſere naine.* Gall.

In agris, frequenter *nach Schönfeld* et circa *Gunndorf*: in iisdem locis *hinter Kriphâne* et *Schöpſtädt* valde vulgaris. Fl. Iun. — Aug. Annua.

b) *Corollis vniformibus, tubuloſis.*

α) *Floribus capitatis.*

379. CARLINA. L. G. 1008. Eberwurz. *Germ.* Carlin-Thiſtle. Angl. Carline. *Gall.*

1063. * *Carlina* caule multifloro, flore breuiore. LINN. acaulis.
Syſt. p. 728. LEYS, n. 804.

Pharm. *Carlinae* ſ. *Cardopatiae* Radix.

Stamm-

Stammloſe Eberwurz; weiſſe Eberwurz; engliſche Diſtel; wilde Artiſchocke. Germ. *Dwarf Carline Thiſtle; White-flowered ſtalkleſs Carline-Thiſtle.* Angl. *Carline ſans tige; Caméléon blanc, ou Chardonnerette.* Gall.

In locis montoſis, ſterilioribus, *auf dem Sandberge vor Nauendorf,* porro ad *Ruckmarsdorf, nach A* - et *Markranſtädt* et *Lützen; bei Ketſchau;* inueni Flor. Iul. Aug.

vulgaris. 1064. *Carlina* caule multifloro, corymboſo, floribus terminalibus, calycibus radio albo. LINN. Syſt. pag. 729. n. 4. BOEHM. n. 189.

Pharm. *Heracanthae* Radix.

Gemeine ſ. *wilde Eberwurz; Sood-* ſ. *Dreidiſtel; wilder Feldſafran.* Germ. *Carline-Thiſtle.* Angl. *Carline vulgaire.* Gall.

In campis aridioribus et montibus aſperis *bei Kleinzſchocher, bei Meisdorf, im Bieniz* et in ſepulcreto ad *Altranſtädt.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

380. CNICVS. L. G. 1005. Krazkraut. *Germ.* Foreign-Thiſtle. *Angl.* Cnique. *Gall.*

oleraceus. 1065. *Cnicus* foliis pinnatifidis, carinatis, nudis, bracteis concauis, integris. LINN. Syſt p. 727.

Cnicus calyce bracteis cincto: ſquamis ramoſo-ſpinoſis; bracteis concauis, integris, ſubcoloratis, foliis glabris, amplexicaulibus, pinnatifidis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 797. BOEHM. n. 200. *Fl. Dan.* tab. 860.

Kohlartiges ſ. *gelbes Kratzkraut; Graskohl; wilder Saflor; Wieſenkohl* ſ. *Wieſendiſtel; gelbe Diſtel; Kohldiſtel.* Germ. *Round leaved Meadow Cnicus.* Angl. *Cnichaut charnue; Chardon des près; Cnique des jardins.* Gall.

In pratis locisque paludoſis, *auf den Gerber- und Schönfelder Wieſen* valde frequenter. Fl.. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Folia Braſſicae loco, praecipue in Roſſia, in culinis adhibentur.

1066

1066. *Cnicus* foliis pinnatifidis: pinnis inciſis, margine ſpinoſis, calyce conico, glabro. WILDEN. Prodr. Berol. n. 800. acaulis.

Carduus acaulis, calyce glabro. LINN. Syſt. pag. 727. n. 38. BOEHM. n. 196.

Stammloſe Wieſenkohldiſtel. Germ. *Dwarf Carline-Thiſtle.* Angl. *Chardon-nain.* Gall.

In agris et pratis ſiccioribus, *hinter dem Bieniz, an der Merſeburger Straße* et in pratorum terminis iuxta pagos *bei Stötteritz etc.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

381. CARDVVS. L. G. 1004. Diſtel. *Germ.* Thiſtle. *Angl.* Chardon. *Gall.*

* *Foliis decurrentibus.*

1067. *Carduus* foliis decurrentibus, pinnatifidis, hiſpidis, laciniis diuaricatis: calycibus ouatis, ſpinoſis, villoſis, caule piloſo. LINN. Syſt. p. 724. n. 2. BOEHM. n. 194. lanceolatus.

Lanzenförmige Diſtel; Speerdiſtel; gemeine Wegdiſtel Germ. *Spear Thiſtle.* Angl. *Chardon lancéolé ou Chardon broſſe à fleur rouge* Gall.

In ruderatis, paſcuis et ad viarum publicarum margines vbique. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Obſ. Agris minus gratus.

1068. *Carduus* foliis ſemidecurrentibus ſpinoſis, floribus cernuis, ſquamis calycinis ſuperne patentibus. LINN. Syſt. p. 724. n. 4. BOEHM. n. 191. *Fl. Dan.* t. 675. nutans.

Ueberhängende Biſamdiſtel. Germ. *Muſck Thiſtle.* Angl. *Chardon penché.* Gall.

In agris montoſis et ſterilioribus, in aggeribus circa vrbem, ad vias publicas vbique, circa multos pagos copioſe et in dumetis. Flor. Iun. — Aug. Perennis.

Obſ. Haec ſpecies quoad corollae colorem interdum variat, et paſſim colore albo et roſeo deprehenditur.

acanthoides 1069. *Carduus* foliis decurrentibus ſinuatis, margine ſpinoſis; calycibus pedunculatis, ſolitariis, erectis, villoſis. LINN. Syſt. pag. 724. n. 5. SCHREB. p. 15. n. 915. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 4. t. 349.

Wegediſtel; Bärenklaudiſtel. Germ. *Welted Thiſtle.* Angl. *Chardon acanthe.* Gall.

Ad margines viarum agrorumque, in collibus circa Vrbem et in cultis copioſe. Flor. Iul. Aug. Perennis.

criſpus. 1070. *Carduus* foliis decurrentibus, ſinuatis: margine ſpinoſis, floribus aggregatis, terminalibus: ſquamis inermibus, ſubariſtatis, patulis. LINN. Syſt. p. 724. n. 6. BOEHM. n. 192. *Fl. Dan.* t. 621.

Var. α) *Carduus* flore albo.

Krauſe l. *gemeine Diſtel; kleine Ackerdiſtel; kleine Wegdiſtel; Kratzdiſtel.* Germ. *Thiſtle upon Thiſtle.* Angl. *Chardon friſé.* Gall.

In agris cultis et ad vias frequens vbique. Fl. Iul. Aug. Biennis.

Agris valde moleſtus.

paluſtris. 1071. *Carduus* foliis decurrentibus dentatis: margine ſpinoſis; floribus racemoſis, erectis, pedunculis inermibus. LINN. Syſt. p. 724. n. 8. BOEHM. n. 198.

Sumpfdiſtel. Germ. *Marſh Thiſtle.* Angl. *Chardon des marais.* Gall.

In pratis paludoſis et nemoribus frequens. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Pratis inuiſus. Ex huius altitudine *Smolandiae* et *Wermlandiae* ruricolae inſequentis hyemis et niuis prognoſticon ſibi formant. Planta tenella a Smolandis editur. LINN. Flor. Weſt. 236.

tuberoſus 1072. *Carduus* foliis ſubdecurrentibus, petiolatis, ſubpinnatifidis, ſpinoſis, caule inermi, floribus ſolitariis. LINN. Syſt. p. 725. n. 19. SCHREB. Spicil. pag. 15. n. 197.

Knolligte Diſtel. Germ. *Tuberoſe-rooted Thiſtle.* Angl. *Chardon bulbeux.* Gall.

Knol-

In pratis ſubhumidis inter *Kleindölzig* et *Bieniz*, in pineto ad *Lindenthal*; *auf dem Behomot*, copioſe. Fl. Iul Aug. Perennis.

Vſ. Radices nonnullis gentibus inſeruiunt pro cibo.

** *Foliis ſeſſilibus.*

1073. *Carduus* foliis amplexicaulibus, haſtato pinnatifidis ſpinoſis, calycibus aphyllis: ſpinis canaliculatis, duplicato ſpinoſis. LINN. Syſt. p. 726. BOEHM. n. 198. BLACKW. t. 79. marianus.

Pharm. *Cardui Mariae* Herba, Semina.

Marien- ſ. *Frauendiſtel*; *unſer lieben Frauendiſtel; Silber-Milchdiſtel.* Germ. *Ladies Thiſtle, or Milk-Thiſtle* Angl. *Marie, ou Chardon de notre Dame, Chardon laité.* Gall.

In cultis frequens et ad ſepes *bei Gohlis* atque in hortis oleraceis. Fl. Iul. Aug. Annua.

1074. * *Carduus* foliis ſeſſilibus bifariam pinnatifidis: laciniis alternis erectis, calycibus globoſis villoſis. LINN. Syſt. p. 726. n. 27. JACQ. Flor. Auſtr. Vol. 2. t. 171. eriophorus.

Carduus capite rotundo tomentoſo. C. B. P. pag. 382.

Wollköpfigte Diſtel. Germ. *Wooly-headed Thiſtle.* Angl. *Chardon cotonneux; Chardon aux Anes.* Gall.

In aggeribus circa Vrbem et ad ſepes hortorum paſſim, in hortis quoque ſparſim. Flor. Iul. Aug. Biennis

Vſ. Capita huius virentia ante florum eruptionem in Gallia et Scotia in culinis praeparantur atque ibidem in deliciis habentur.

1075. *Carduus* foliis amplexicaulibus lanceolatis dentatis: ſpinulis inaequalibus, ciliatis dentatis, caule inermi. LINN. Syſt. pag. 726. n. 31. BOEHM. n. 197. helenioides.

Sibiriſche Alantdiſtel. Germ. *Melancholy Thiſtle.* Angl.

In prato *unten am Bicniz* et in hortis multis. Fl. Iul. Aug. Perennis.

382. CYNARA. L. G. 1001. Artiſchocke. *Germ.* Artichoke. *Angl.* Artichaut. *Gall.*

Scolymus. 1076. *Cynara* foliis ſubſpinoſis pinnatis indiuiſisque, calycinis ſquamis ouatis. LINN. Syſt. p. 728. n. 1. BOEHM. n. 199. BLACKW. t. 458.

Var. α) Cynara hortenſis aculeata. β) Cynara hortenſis non aculeata. } C. B. P. p. 383.

Gemeine Artiſchocke; wilde Artiſchocke. Var. α) *Grüne Gartenartiſchocke; β) groſſe engliſche, gemeine, glatte, runde* ſ. *rothe Artiſchocke.* Germ. *French Artichocke; α) Green Artichoke; β) Globe, or red Artichoke.* Angl. *Artichaut commun; α) Artichaut vert; Artichaut de Lens à groſſe tête; β) Artichaut rouge; Artichaut à la poivrade; Artichaut commun des jardins.* Gall.

In Italiae et Siciliae agris ſponte creſcit. In noſtratibus hortis et agris oleraceis vbique maxime coluntur. Fl. Aug. Sept. Perennis.

Vſ. Squamae Calycis ante floreſcentiam reſectae elixantur in aqua ſubſalſa et eduntur vehiculo embammatis. Receptaculum magis carnoſum tenerrimumque, magis ſapidum. Capita virentia eduntur cocta et refrigerata cum oleo, aceto, pipere. In Barbaria vtuntur Arabes et Mauri floribus Cynarae ad Caſeum conficiendum. Corollae recentis infuſum ſale communi admixto lac coagulare fertur.

383. ONOPORDON. L. G. 1006. Zellblume; Eſelsfurz. *Germ.* Wolly Thiſtle. *Angl.* Onoporde. *Gall.*

Acanthium. 1076. *Onopordon* calycibus ſquarroſis: ſquamis patentibus, foliis ouato-oblongis, ſinuatis. LINN. Syſt. p. 728. BOEHM. n. 186.

Pharm.

Pharm. *Acanthii vulgaris* Herba, Semina.

Teutſche Zellblume; *weiſſe Frauendiſtel*; *wilde Artiſchocken*; *weiſſe Bergdiſtel*; *Eſelsfurz*; *Krebs-Krampfdiſtel.* Germ. *Common Wolly, or Cotton Thiſtle.* Angl. *Onoporde, ou Pedane*; *Pet d'Ane*; *Grand Chardon de Portugal*; *ou Epine blanche.* Gall.

In ruderatis, aggeribus circa vrbem, prope Alnetum ad *Schönfeld*, in nemoribus fere omnibus et ad foſſas vbique. Fl. Iun. Aug. Perennis.

Agris ſaepe moleſtum.

Vſ. Succum recenter ex herba expreſſum contra cancrum *Eller* laudat. Radices Romae menſis inſerviunt. Thalami et caules iuniores eſculenti.

384. SERRATVLA. L. G. 1008. Scharte. *Germ.* Saw-Wort. *Angl.* Sarrette, ou Chardon des vigne's. *Gall.*

1077. *Serratula* foliis lyrato-pinnatifidis: pinna termi- tinctoria.
nali maxima, floſculis conformibus. LINN. Syſt. pag. 723. BOEHM. n. 190. *Fl. Dan.* t. 281.

Var. α) *Serratula* foliis inferioribus integris, ſuperioribus inciſis.

β) *Serratula* foliis omnibus inciſis.

γ) *Serratula* foliis omnibus integris.

Färberſcharte; *Wieſen-* 1. *Bergſcharte.* Germ. *Common Saw-Wort.* Angl. *Sarrette des Teinturiers.* Gall.

In pratis humidis, e. g. *im Roſenthale*, *bei dem Kuhthurme* et ad *Kleindölzig*, *auf der Behomotswieſe*, *im Hegegraſe* inter *Betulas* copioſe, in ſyluis montoſis, *im Bieniz*, porro *vor Grasdorf.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Luteo tingit colore, vti Luteola, tinctoribus vſitatiſſima.

1078. *Serratula* foliis dentatis, lanceolatis, ſpinoſis, ra- arvenſis.
dice repente. LINN. Syſt. p. 724. n. 15. BOEHM. n. 195.

Var. α) *Serratula* flore albo.

Ackerſchartenkraut; wilde Scharte; Haber-ſ. Ackerdiſtel, Haberdiſtel; Saudiſtel; Felddiſtel; Margendiſtel. Germ. *Field Saw-Wort or Way Thiſtle.* Angl. *Chardon hémorroidal; Sarrette des Champs; Chardon des Vignes.* Gall.

In agris maxime inter Auenam: var. in locis limoſis *um die Ziegelſcheune.* Flor. Iul. Aug. Annua.

Radix valde repens difficillime exſtirpari poteſt. Turiones et iuniora folia ab Ouibus auide deuorantur; folia contra adultiora intacta relinquuntur.

385. ARCTIVM. L. G. 1002. Klette. *Germ.* Burdock. *Angl.* Glouteron. *Gall.*

Lappa. 1079. *Arctium* foliis cordatis, inermibus, petiolatis. LINN. Syſt. p. 723. BLACKW. tab. 117. *Fl. Dan.* tab. 642.

Var. α) *Arctium* capitulis glabris maioribus. BOEHM. n. 201.

β) *Arctium* capitulis tomentoſis. BOEHM. n. 202.

Pharm. *Bardanae* Radix, Herba, Semina.

Gemeine ſ. *groſse Hopfenklette; Klettendiſtel.* Germ. *Common Burdock.* Angl. *Grande Bardane, ou Bardane ordinaire; Glouteron.* Gall.

Vſ. Caules, antequam capitula emittunt, cortice denudati et rite concocti tanquam Aſparagi ſapiunt et nutriunt. Radix iunior effoſſa tenera et eſculenta ſi, more Scorzonerae, pro menſa paratur, ſatis ſapida fit. Capitula ouibus et veſtimentis adhaerentia et inuiſa. Herba exſiccata igni iniecta nitri ad inſtar crepitat.

β) *Floribus diſcoideis.*

386. EVPATORIVM. L. G. 1015. Albkraut. *Germ.* Hemp-Eupatory. *Angl.* Eupatoire. *Gall.*

cannabinum 1080. *Eupatorium* foliis digitatis. LINN. Syſt. p. 736. n. 14. BOEHM. n. 185. BLACKW. t. 110. *Fl. Dan.* t. 745.

Pharm.

Pharm. *Eupatorii* Radix, Herba.

Hanfartiges Albkraut; *Waſſerdoſte*; *Waſſerhanf*; *Leberbalſam*; *Tugendblume*; *Hirſchklee*; *Kunigundenkraut*. Germ. *Common Hemp-Agrimony*. Angl. *Eupatoire cannabine*. Gall.

Ad ripas foſſarum *vor Nötſch* et in locis vmbroſis, *an den Gräben hinter Schönfeld*, *an der Wieſe unten am Bieniz*. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

387. BIDENS. L. G. 1012. Zweizahn. *Germ.* Water-Hemp-Agrimony. *Angl.* Bident. *Gall.*

1081. *Bidens* foliis trifidis, calycibus ſubfolioſis, ſeminibus erectis. LINN. Syſt. pag. 732. BOEHM. n. 187. BLACKW. t. 519. tripartita.

Dreitheiligter Zweizahn; *Fotzenigel*; *gelb Färberkraut*. Germ. *Trifid Water-hemp-Agrimony*. Angl. *Bident vulgaire*; *Bident à feuilles de Chanvre*; *Eupatoire aquatique*. Gall.

In locis paludoſis et foſſis vbique. Flor. Iul. Aug. Annua.

Vſ. Luteo haud ineleganti tingit colore.

1082. *Bidens* foliis lanceolatis ſubintegerrimis, ſeſſilibus, floribus ſeminibusque erectis. LINN. Syſt. pag. 732. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 14. n. 914. *Fl. Dan.* tab. 312. minima.

Kleinſter Zweizahn. Germ. *Leaſt-Water-Hemp-Agrimony*. Angl. *Bident très petit*. Gall.

In agris arenoſis nudis *nach Schönfeld*, *in der Thongrube vor dem Petersthore*. Flor. Iul. Aug. Annua.

1083. *Bidens* foliis lanceolatis amplexicaulibus, floribus cernuis, ſeminibus erectis. LINN. Syſt. p. 732. n. 5. BOEHM. n. 188. *Fl. Dan.* t. 841. cernua.

Hängender Zweizahn; *Waſſerwundkraut*; *Gabelkraut*. Germ. *Whole-leaved Water-hemp-Agrimony*. Angl. *Bident penché*. Gall.

In locis inundatis et ad foſſas *auf der Pfingſtwieſe*, et alibi. Fl. Iul. Aug. Annua.

SVPERFLVA.

a) *Floribus diſcoideis; corollulis difformibus, omnibus tubuloſis.*

388. ARTEMISIA. L. G. 1025. Wermuth. *Germ.* Mugwort. *Angl.* Armoiſe. *Gall.*

* *Procumbentes ante Floreſcentiam.*

campeſtris. 1084. *Artemiſia* foliis multifidis linearibus, caulibus procumbentibus, virgatis. LINN. Syſt. p. 743. n. 9. BOEHM. n. 166.

Pharm. *Artemiſiae campeſtris* Herba, Semina.

Feldwermuth; wilde Stabwurz. Germ. *Common Field Southernwood* Angl. *Armoiſe champêtre, ou Aurone ſauvage.* Gall.

In pratis montoſis, campeſtribus *auf dem Gickerlingsberge, auf dem Sandberge vor Nauendorf, Rückmarsdorf, im Bieniz.* Fl Aug. Sept. Perennis.

Vſ. Semina a Gallis in pleuritide ex optato adhibita. Contra vermes ſeminibus Cynae facile palmam praeripere dicit. LINN.

** *Erectae, herbaceae, foliis compoſitis.*

pontica. 1085. * *Artemiſia* foliis multipartitis ſubtus tomentoſis, floribus ſubrotundis, nutantibus: receptaculo nudo. LINN. Syſt. p. 744. n. 16. JACQ. Fl. Auſtr. Vol. I. t. 99.

Abſinthium ponticum tenuifolium incanum. C. B. P. p. 138.

Pharm. *Abſinthii Pontici* Herba.

Gartenwermuth, römiſcher ſ. *pontiſcher Wermuth.* Germ. *Pontick Wormwood; True Roman Wormwood.* Angl. *Armoiſe Abſinthe pontique; petite Abſinthe pontique; Pichot encens* Gall.

Habitat in Hungaria, Auſtria, Heluetia, Sibiria.

In noſtratibus hortis et agris oleraceis frequenter; ad ſepes hortorum et in ruderatis paſſim occurrit. Fl. Iul. — Sept. Perennis.

1086.

1086. *Artemiſia* foliis compoſitis multifidis, floribus ſubgloboſis, pendulis: receptaculo villoſo. LINN. Syſt. pag. 744. n. 20. BOEHM. n. 165. BLACKW. tab. 17. Abſynthium

Pharm. *Abſynthii vulgaris* Herba.

Gewöhnlicher Wermuth Germ. *Common Wormwood.* Ang. *Grande Abſinthe*; *Aluyne Armoiſe Abſinthe vulgaire* Gall.

In ruderatis paſſim *hinter der Ziegelſcheune* et ad pagos frequens: in hortis contra copioſe. Flor. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Si Oues hac herba veſcuntur, eorum caro amarum habet guſtum. Herba pulices fugare fertur Cereuiſiis acidis vel vino ipſi aſceſcentiam tollit.

1087. *Artemiſia* foliis pinnatifidis, planis inciſis, ſubtus tomentoſis, racemis ſimplicibus, recuruatis, florum radio 5— floro. LINN. Syſt. p. 744. n. 21. BLACKW. t. 431. vulgaris.

Var. α) *Artemiſia* flore albo, vel rubro.

Pharm. *Artemiſiae rubrae* l. *albae* Herba, Radix.

Gemeiner Beifuſs; *Iohannisgürtel*; *Gänſekraut.* Germ. *Common Mugwort.* Angl. *Armoiſe vulgaire.* Gall.

In verſuris, ad vias, *in der Leimgrube* in aggeribus circa Vrbem et ad ſepes pagorum *bei Gonnewitz, Störmthal etc.* frequens. Flor. Iul. Aug. Perennis.

Vſ Folia in Anſere Troiano infarcta ſaporem ipſi reddunt gratum.

389. TANACETVM. L. G. 1024 Rheinfarn. *Germ.* Tanſy. *Angl.* Tanaiſie. *Gall.*

1088. *Tanacetum* foliis bipinnatis, inciſis, ſerratis. LINN. Syſt. pag. 742. BOEHM. n. 163. BLACKW. tab 464 vulgare.

Var. α) *Tanacetum* foliis criſpis.

Pharm. *Tanaceti* Herba, Flores, Semina.

Gewöhnlicher Rheinfarn ſ. *Revierkraut*; *Wurmfarn*; *Wurmkraut; Wurmſaamen*; *Weinfarn.* Germ. *Common Tanſey.* Angl. *Tanaiſie vulgaire, ou Celles de Tanaiſie.* Gall.

In aggeribus circa vrbem, ad ripas fluuiorum, ad agrorum verſuras copioſe *in der Leimgrube, vor dem Zſchocherſchen Holze, bei der Ziegelſcheune*, var. in hortis et alibi. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ Folia tenella in placentis ex ouis et farina confectis gratiſſimum exhibere ferculum refert. LINN. Feminas in Weſtrobotnia hac planta ante partum vti; Demortuorum cadauera hoc ipſa a putredine diutius conſeruara Elfdalenſes etiam commemorat LINN. vid. Amoenitt. Vol. I. pag. 529. Flores viridi tingunt colore.

Balſamita. 1089. *Tanacetum* foliis ouatis, integris, ſerratis. LINN. Syſt. p. 742. n. 7. BLACKW. t. 98.

Mentha hortenſis corymbifera. C. B. P. p. pag. 226.

Pharm. *Balſamitae* Herba.

Koſtwurz; *Frauenmünze*; *Münzbalſam*; *Frauenkraut; Balſamkraut.* Germ. *Coſtmary.* Angl. *Tanaiſe Menthe-coq; Coq-Menthe-Coq; Paté*; *Herbe au Coq*; *Coq des jardins.* Gall.

In Europa auſtrali habitat.

In noſtratibus hortis et in agris oleraceis valde colitur. Fl. Iul. — Septr. Perennis.

Planta eſt amara, quae bene ſuaueolento gaudet odore et venenatam opii vim infringit. Folia iuniora tenera apud Batauos laganis immiſcentur.

390. CONYZA. L. G. 1030. Dürrwuz; Flöhpflanze. *Germ.* Fleabane. *Angl.* Coniſe. *Gall.*

ſquarroſa. 1090. *Conyza* foliis lanceolatis, acutis, caule herbaceo corymboſo, calycibus ſquarroſis. LINN. Syſt. p. 752. BOEHM. n. 181. BLACKW. t. 102. *Fl. Dan.* t. 102.

Sparrichte Dürrwurz; Ruhrkraut; *gelbe Münze.* Germ. *Plokghman's Spikenard.* Angl. *Coniſe vulgaire; ou Herbe aux puces.* Gall.

In

In campeſtribus ſiccis *hinter Kriphäne nach der Prellheide zu*, *auf dem Tiefenſeer Antheil*, *um das Brandvorwerk*, *vor dem Gerberthore*, et in montoſis, *auf dem Bieniz*, *Gickerlingsberge.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Culices et puſices pellit herba recens.

391. GNAPHALVM L. G. 1026. Ruhrkraut. *Germ.* Cudweed. *Angl.* Immortelle, ou Perliere. *Gall.*

* *Chryſocoma.*

1091. *Gnaphalium* herbaceum, foliis lanceolatis, inferioribus obtuſis, corymbo compoſito, caulibus ſimpliciſſimis. LINN. Syſt. p. 747. n. 26. BOEHM. n. 175. BLACKW. t. 529. *Fl. Dan.* t. 641. arenarium.

Pharm. *Stoechadis Citrinae* Flores.

Sandruhrkraut; *krautartige Sandruhrpflanze*; *gelbe Rhein-Mottenblume*; *Winterblümchen*; *Jünglingsblümchen*; *Immerſchön*; *ſchöne Liebe*; *teutſche gelbe Strohblume.* Germ. *Goldy Locks*, *or Sand Cudweed.* Angl. *Coniſe*; *ou Perliere des ſables.* Gall.

In campeſtribus arenoſis et apricis, *vor dem Gerberthore* et in via *nach Schönfeld nach der Mühle zu*, *auf dem Sandberge hinter den Straſſenhäuſern*, in locis elatioribus arenoſis *bei Nauendorf*, *Rückmarsdorf etc.* Fl. Iun. — Aug. Perennis.

** *Argyrocoma.*

1092. *Gnaphalium* ſarmentis procumbentibus, caule ſimpliciſſimo, corymbo ſimplici, floribus diuiſis. LINN. Syſt. p. 748. n. 45. BOEHM. n. 174. dioicum.

Var. α) *Gnaphalium* mas flore globoſo.

β) *Gnaphalium* femina flore oblongo.

Pharm. *Gnaphalii* Flores.

Zweihäuſiges Ruhrkraut; *Katzenpfötchen*; *Engelblume*; *weiß* ſ. *rothes Mauſeöhrlein.* Germ. *Mountain Cudweed*, *or Cat's-foot.* Angl. *Perliere dioique*; *Pied de Chat.* Gall.

In

Iu locis arenoſis, elatioribus, *im Bieniz*, *hinter Molkwitz* et in campis exaridis vbique. Flor. Mai. Iun. Annua.

Obſ. Quoad colorem ſaepius variat, ita, vt flores rubri cum albis mixti deprehendantur. Mares calyces ſubrotundos, feminae contra ſubcylindricos ferunt.

Vſ. Flores cum pane butyraceo vitulis in diarrhoea dantur.

*** *Filaginoidea.*

ſyluaticum. 1093. *Gnaphalium* caule herbaceo, ſimpliciſſimo, erecto; floribus ſparſis. LINN. Syſt. pag. 748. n. 50. BOEHM. n. 179. *Fl. Dan.* t. 254.

Wald- ſ. *großes Ruhrkraut.* Germ. *Upright Cudweed.* Angl. *Perliere des bois.* Gall.

In ſyluis et nemoribus arenoſis frequens. Flor. Iul. Aug.

vliginoſum. 1094. *Gnaphalium* caule herbaceo, ramo diffuſo, floribus confectis terminalibus. LINN. Syſt. p. 748. n. 57. BOEHM. n. 180. *Fl. Dan.* t. 859.

Sumpfruhrkraut ſ. *Moraſtruhrkraut*; *ſchwarzes Ruhrkraut.* Germ. *Black-headed Cudweed.* Angl. *Perliere des marais.* Gall.

In locis inundatis frequens. Flor. Iul. Aug. Annua.

b) *Floribus radiatis: Corollulis difformibus, in diſco tubuloſis; in radio ligulatis.*

392. BELLIS. L. G. 1042. Maslieben. *Germ.* Daiſy. *Angl.* Paquerette. *Gall.*

perennis. 1095. *Bellis* ſcapo nudo. LINN. Syſt. p. 770. BOEHM. n. 226. BLACKW. t. 200. *Fl. Dan.* t. 503.

Var. α) *Bellis* flore toto albo.

β) *Bellis* petalorum diſci margine colore purpureo ſtriato.

Pharm.

Pharm. *Bellidis minoris* Flores.

Maslieben; *Gänſe Angerblümchen*; *Margärethenblümchen*; *Sommerthierchen*; *Tauſendſchönchen.* Germ. *Common Daiſy.* Angl. *Paquerette vivace, ou petite Marguerite.* Gall.

In paſcuis, pratis, pomariis, campis, apricis et gramineis et ad vias vbique frequentiſſime. Flor. per totum fere annum.

Vſ. Folia in annonae caritate ad olera adhiberi poſſunt.

393. MATRICARIA. L. G. 1049. Mutterkraut. *Germ.* Feverfew. *Angl.* Matricaire. *Gall.*

1096. *Matricaria* foliis compoſitis, planis: foliolis ouatis inciſis, pedunculis ramoſis. LINN. Syſt. pag. 774. BOEHM. n. 228. BLACKW. t. 192. *Fl. Dan.* tab. 674. Parthenium.

Pharm. *Matricariae* Herba, Flores.

Gewöhnliches Mutterkraut; *Metter*; *Metram*; *Matronenkraut*; *Iungferkraut*; *Fieberkraut*; *Mädchenblume.* Germ. *Common Featherfew.* Angl. *Matricaire officinale, ou Eſpargoutte.* Gall.

In ruderatis, pagis et ad ſepes paſſim in Veneto ad *Plauſig.* Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Vernali tempore herba iunior cum pane butyraceo comeditur in nonnullis regionibus.

1097. *Matricaria* receptaculis conicis, radiis deflexis, ſquamis calycinis margine aequalibus. LINN. Syſt. pag. 774. n. 3. SCHREB. Spicileg. pag. 47. n. 919. ſuaueolens.

Wohlriechendes Mutterkraut. Germ. *Sweet-ſcented Feverfew.* Angl. *Matricaire odorante.* Gall.

In ruderatis agris inter ſegetes paſſim. Flor. Iul. Aug. Annua.

1098. *Matricaria* receptaculis conicis, radiis patentibus, ſquamis calycinis margine aequalibus. LINN. Syſt. p. 774. n. 4. BOEHM. n. 231. BLACKW. t. 298. Chamomilla

Pharm.

Pharm. *Chamomillae Noſtratis* Herba, Flores.

Chamillen; Gamillen; Kamillen; gemeine Kamille; Feldkamille; Rickmerey; Römerey; Romey; Hermichen; Hermel; Hellmerchen; Hermünzel; Kammelblume; Laugenblume. Germ. *Corn Feverfew.* Angl. *Camomille commune.* Gall.

In agris ſecalinis, cultis requietisque et ruderatis locis fere vbique. Fl. Iun. — Aug. Annua.

Vſ. Pabulum bobus, capris, ouibus gratum. Herba a balneatoribus adhibetur.

Puluis florum Cortici Peruuiano ſaepe addi ſolet et contra febres intermittentes, vt ſpecificum laudatur remedium.

394. CHRYSANTHEMVM. L. G. 1048. Wucherblume. *Germ.* Golden Flower. *Angl.* Grande Marguerite. *Gall.*

* *Leucanthemum, radio albo.*

Leucanthemum. 1099. *Chryſanthemum* foliis amplexicaulibus oblongis: ſuperne ſerratis: inferne dentatis. LINN. Syſt. pag. 772. n. 5.

Matricaria foliis imis petiolatis ad caulem auritis et ſerratis. BOEHM. n. 2 . 9. BLACKW. t. 42.

Var. α) *Chryſanthemum* caule villis caneſcente.

β) *Chryſanthemum* foliis tenuiſſime inciſis.

Pharm. *Bellidis maioris et pratenſis* Herba, Flores.

Iohannisblume, Rinds-[illegible]l. Kalbsauge; Kuhblume; groſse Maslieben; groſse Gänſeblume. Germ. *Greater Daiſy, or Common Ox-Eye.* Angl. *Grande Marguerite, ou Chryſantheme Leucantheme.* Gall.

In verſuris, pratis, agris inter ſegetes copioſe *nach Eutritſch.* Var. α) in aggeribus *bei dem Schloſſe,* β) *auf den Gonnewitzer Schanzen.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

inodorum 1100. *Chryſanthemum* foliis pinnatis multifidis, caule ramoſo diffuſo. LINN. Syſt. pag. 772. n. 10. SCHREB. Spicil. p. 17. n. 920. ſub *Matricaria. Fl. Dan.* t. 696.

Ge-

Geruchloſe Wucher-ſ. Iohannisblume; *geruchloſe Hundskamille.* Germ. *Scentleſs Ox-Eye.* Angl.

In agris poſt meſſem, praecipue in ſolo arenoſo *bei Schönfeld*, *Lindenthal*, *Leutſch*, *nach Gonnewitz.* Fl. Iul. Aug. Annua.

Obſ. I. Flores paulo minores, quam in antecedente.. *Cal.* plano-conuexus: ſquamis interioribus margine membrana fuſca ſcarioſa vndulata ouatis. Flosculi radii 12—16, albi, tridentati, tubo breui ex albo-flaueſcente gaudent. Diſci flores hermaphroditi, tubo albido inſtructi, ſuperne flacci, 5—fidi, regulares. *Sem.* 4—gulata, ex fuſco-atro, glabra, ad angulos ſulcata, apice 4 denticulis coronata. *Recept.* ouato-oblongum, intus cauum.

Obſ. II. Planta omnis fere odoris expers.

1101. *Chryſanthemum* foliis pinnatis, inciſo-ſerratis, corymboſum.
caule multifloro. LINN. Syſt. p. 772. n. 12. JACQ. Fl. Auſtr. Vol. 4. t. 379.

Matricaria foliis pinnatis, pinnis ſemipinnatis, laciniis dentatis, ſemine coronato, denticulato. BOEHM. n. 730.

Straußartige Wucherblume. Germ. *Corymbiferous Daiſy.* Angl. *Chryſantheme en corymbe.* Gall.

In ſyluis montoſis *im Bieniz* aliisque locis ſiccioribus atque in hortis paſſim. Flor. Iul. Aug. Perennis.

Agris inter ſegetes valde moleſta.

Obſ. Sem. 4—gona calyculo proprio tubuloſo, oblique denticulato, coronata. Planta omni odore ſaporeque caret.

** *Chryſanthemum radio luteo.*

1102. * *Chryſanthemum* foliis amplexicaulibus, ſuper- ſegetum.
ne laciniatis, inferne dentato-ſerratis. LINN. Syſt. p. 773. n. 17. LEYS. n. 844. WILDEN. Prodr. Berol. n. 837.

Getreide Wucherblume. Germ. *Corn Marygold.* Angl. *Chryſantheme des bles*, *ou Marguerite dorée.* Gall.

In

In agris inter ſegetes, ruderatis frequens ad *Nauendorf*, *Markranſtädt* et alibi. Flor. Iul. Aug. Septbr. Annua.

Planta agris expellitur ſtercoratione autumnali, ſegete bienni, occatione quinto die poſt ſeminationem, nouali. Ahlelöf. Praeterea illuminat agros et exhilarat tranſeuntes floribus luteis egregie ſoliſequiis. *Scan.* 266.

coronarium. 1103. * *Chryſanthemum* foliis pinnatis, inciſis, extrorſum latioribus. LINN. Syſt. p. 773. n. 22.

Chryſanthemum foliis Matricariae. C. B. P. pag. 134.

Cretiſche Goldblume; *Kronenförmige Wucherblume*. Germ. *Cretan Corn Marygold.* Angl.

In Creta et Sicilia ſponte creſpit.

In hortis vbique nunc quaſi ſpontanea facta. Fl. Iul. — Sept.

Obſ. Flores vario modo ludunt coloribus.

395. ARNICA. L. G. 1038. Wolverley. *Germ.* Arnique. *Gall.*

montana. 1104. *Arnica* foliis ouatis integris; caulinis geminis oppoſitis. LINN. Syſt. p. 768. SCHREB. Spicil. p. 18. n. 922. BLACKW. t. 595. *Fl. Dan.* t. 63.

Pharm. *Arnicae* Herba, Flores.

Bergwolverley: *Fallkraut*; *Mutter-Engelskraut*; *Luzianskraut*; *Bluttrieb*; *Münchskappe*; *Verfangkraut*. Germ. *Plantain-leaved Mountain Arnica*, *or Mountain Leopard's* Bane. Angl. *Arnique*, *ou* Betoine *des Montagnes*; *Tabac de Vôges*, *ou Doronic d'Allemagne.* Gall.

In locis montoſis, *am* Bieniz paſſim et copioſe *in der Warte* ad *Taucham* atque *in dem Hegegraſe hinter Kriphäne etc.* Fl. Iun. Aug. Perennis.

Vſ. Smolandiae ruſtici folia in tabaci penuria huius loco adhibere ſolent. Arnica ob vim reſoluendi ſanguinem coagulatum, *Panacea Lapſorum*, aliis vocatur. Cl. *Collin* multa inſtituit experimenta cum floribus Arnicae et docet hoc flores vi antiſeptica maiore

maiore gaudere cortice Peruuiano Illos enim laudat in paralyſi, in amauroſi. — *Aaskow* quoque curioſa fecit experimenta cum floribus, quibus confirmavit horum vtilitatem, in tenuiori ceruiſia infuſorum, in paralyſi, pro potu ordinario atque hoc infuſo curavit febres intermittentes etc. Hac vero methodo Cel. BERGIVS fruſtra vſus eſt, nec puluis *Arnicae* radicis ei ſucceſſit in febre quartana. Caprae herbam in deliciis habent; Boues contra intactam relinquunt.

396. INVLA. L. G. 1037. Alant. *Germ.* Elecampane. *Angl.* Aunée. *Gall.*

1105. *Inula* foliis amplexicaulibus ouatis rugoſis ſubtus tomentoſis, calycum ſquamis ouatis. LINN. Syſt. p. 766. Helenium.

Aſter foliis amplexicaulibus, ex ouatis acuminatis, ora ſerrata, flore ampliſſimo luteo. BOEHM. n. 232. BLACKW. t. 473.

Pharm. *Enulae* ſ. *Helenii* Radix.

Gemeine Alantwurzel; Glockenwurzel; Helenakraut. Germ. *Common Elecampane.* Angl. *Enulée campane, ou Enule Aunée.* Gall.

In pomariis ruſticorum, hortis multis locisque ſylvaticis, paſſim *im Univerſitätsholze.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Fumus culices pellit, et pabulum equis, capris. Radix imprimis condita, inter expectorantia primaria, valet in Scabie Ouium. LINN. Suec. 755.

1106. * *Inula* foliis amplexicaulibus, lanceolatis, ſerratis, diſtinctis ſubtus villoſis, caule ramoſo erecto, villoſo. LINN. Syſt. pag. 766. n. 5. JAHN. n. 20. *Fl. Dan.* t. 413. britannica.

Brittiſcher Alant. Germ. *Britiſh Flea-bane.* Angl. *Enule Britannique.* Gall.

In locis montoſis, ſterilioribus *um den Bieniz* paſſim. Fl. Iul. Aug. Perennis.

dyſenterica. 1107. *Inula* foliis amplexicaulibus, cordato-oblongis, caule villoſo, paniculato, ſquamis calycinis ſetaceis. LINN. Syſt. p. 766. n. 6. BOEHM. n. 235. (ſub *Aſtere*) *Fl. Dan.* t. 410.

Pharm. *Conyzae mediae* ſ. *Arnicae Suedenſis* Herba, Flores.

Purgirender ſ. *Ruhralant*; *Badekraut*; *falſch Wohlverley; Hundsauge.* Germ. *Middle Flea-bane.* Angl. *Enule dyſſentérique, ou Coniſe des près.* Gall.

Vſ. Decoctum herbae ſpecificum contra dyſenteriam in bello Ruſſorum cum Perſianis ex optato adhibitum fuiſſe fertur: dudum autem a M. *Hofmanno* reclamatum. In ſcabie etiam laudatur.

pulicaria. 1108. *Inula* foliis amplexicaulibus vndulatis, caule proſtrato, floribus ſubgloboſis, radio breuiſſimo. LINN. Syſt. pag. 766. n. 9. BOEHM. n. 182. (ſub *Conyza*) BLACKW. t. 103. *Fl. Dan.* t. 613.

Flöhkraut; Chriſtinenkraut; *kleine Dürrwurz.* Germ. *Small Flea-bane.* Angl. *Enule pulicaire*; *Herbe du St. Roche*, *ou Herbe aux puces* Gall.

In foſſis inundatis copioſe ad et poſt *Lindenau an dem Teiche* aliisque locis frequens. Flor. Iul. Aug.

ſalicina 1109. *Inula* foliis lanceolatis, recuruis ſerrato-ſcabris, ramis anguſtatis, floribus inferioribus altioribus. LINN. Syſt. pag. 767. BOEHM. n. 233. (ſub *Aſtere*) *Fl. Dan.* t. 786.

Weidenblättrichter Alant; *gelbes Bergſternkraut.* Germ *Willow-leaved Mountain Starwort.* Angl. *Enule ſalicine, ou Sauliere* Gall.

In locis ſterilibus, *in der Leimgrube*, et inter frutices in alneto ad *Schönfeld etc.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

In pratis haec minus grata. Solum enim indicat ſterile.

hirta. 1110. *Inula* foliis ſeſſilibus lanceolatis recuruis ſubſerrato-ſcabris, caule teretiuſculo ſubpiloſo, floribus inferioribus altioribus. LINN. Syſt. p 67. n. 15. BOEHM. n. 234. (ſub *Aſtere*) JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 358.

Rau-

Raucher ſ. ſtachlichtblättriger Alant. Germ. *Prickly-leaved Starwort.* Angl. *Enule heriſſée.* Gall.

In humidioribus ad foſſas *unten am Bieniz*, et in ſyluis, *im Bieniz, im Univerſitätsholze, in dem Hegegraſe bei Kriphâne, hinter Altranſtädt etc.* Flor. Iul. Aug. Peiennis.

1111.* *Inula* foliis ſeſſilibus lanceolatis recuruis ſcabris, floribus ſubfaſciculatis LINN. Syſt. pag. 767. LEYS. n. 851. JACQ. Flor Auſtr. V. 2. t. 134. germanica.

Teutſcher Alant. Germ. *German Starwort.* Angl. *Enule Germanique.* Gall.

In nemoribus montoſis, rarius *im Bieniz* praeterito anno inueni. Fl. Iul. Aug.

397. ERIGERON. L. G. 1011. Flöhkraut: Altmannskraut. *Germ.* Flea-bane. *Angl.* Vergerette. *Gall.*

1112. *Erigeron* caule floribus paniculatis, hirtis, foliis lanceolatis, ciliatis. LINN. Syſt. p. 754. n. 6. canadenſe.

Conyza floribus ex alis foliorum paniculatis. BOEHM. n. 184.

Kanadiſches Flöhkraut; weiſſe Dürrwurz. Germ. *Canada Flea-bane.* Angl. *Vergerette de Canada.* Gall.

In aggeribus et ruderatis circa vrbem, in campis, muris, et copioſe *in der Leimgrube hinter Altranſtädt* et alibi frequenter. Fl. Iul. Aug. Annua.

1113. *Erigeron* pedunculis alternis vnifloris. LINN. Syſt. p. 754. n. 12. BOEHM. n. 183. (ſub *Conyza*) acre.

Pharm. *Conyzae minoris* Herba.

Scharfes Flöh-Berufkraut; blaue Dürrwurz; ſcharfes Altmannskraut. Germ. *Blue-flowered Flea-bane.* Angl. *Vergerette âcre.* Gall.

In locis ſterilioribus, arenoſis, montoſis, *in der Sandgrube, bei dem Pulverthurme, auf dem Sandberge bei Nauendorf* et *Ruckmarsdorf*, *im Bieniz.* Fl. Iul. Aug. Annua.

Herba Ruga *Wedelii*, qua quidem contra Sodam vtuntur. RVPP. Ienenſ. 178

398. SOLIDAGO. L. G. 1035. Goldruthe. *Germ.* Golden-rod. *Angl.* Verge dorée. *Gall.*

Virga aurea. 1114. *Solidago* caule ſubflexuoſo angulato, racemis paniculatis, erectis, confertis. LINN. Syſt. p. 764. n. 11. BOEHM. n. 236. BLACKW. tab. 169. *Fl. Dan.* tab. 663.

Pharm. *Virgae Aureae* ſ. *Conſolidae Saracenicae Veterum* Herba.

Wahre Goldruthe; *gülden Windkraut*; *St. Petersſtab.* Germ *Common Engliſh Golden-Rod.* Angl. *Verge d'or commun, ou Verge dorée.* Gall.

In ſyluis et ericetis, in ſylua Academica, *im Bieniz*; porro in paſcuis inter pagos *Schönfeld* et *Abtnauendorf*; porro copioſe ad foſſiculas *bei Seehauſen*, in hortis quoque multis occurrit. Flor. Iul. — Sept. Perennis.

399. CINERARIA. L. G. 1036. Aſchenpflanze. *Germ.* Ragwort. *Angl.* Jacobée. *Gall.*

paluſtris. 1115. *Cineraria* floribus corymboſis, foliis radicalibus petiolatis lanceolatis ſerrato-ſinuatis; caulinis amplexicaulibus integris. WILDEN. Prodr. Berol. n. 828.

Cineraria floribus corymboſis; foliis lato-lanceolatis, dentato-ſinuatis, caule villoſo. LINN. Syſt. p. 765. BOEHM. n. 237. (ſub *Solidagine*) *Fl. Dan.* tab. 573.

Var. α) *Cineraria* foliis integris.

Sumpfaſchenpflanze. Germ. *Marſh hairy-ſtalked Ragwort.* Angl.

Ad foſſas inter Arundines et Typhas, *in dem Gerberwaſſer*, atque in paludibus ad pagum *Hohenleine etc.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

400.

400. SENECIO. L. G. 1033. Kreuzpflanze. *Germ.* Groundſel. *Angl.* Seneçon. *Gall.*

* *Floribus floſculoſis.*

1116. *Senecio* corollis nudis, foliis pinnato-ſinuatis amplexicaulibus, floribus ſparſis. LINN. Syſt. p. 756. n. 9. BOEHM. n. 170. BLACKW. t. 132. *Fl. Dan.* tab. 513. KERN. B. I. p. 51. t. 69. vulgaris.

Pharm. *Senecionis* Herba.

Gemeine Kreuzwurz; *Kreuzkraut*; *gemeine Kreuzpflanze*; *Goldkraut*; *Grimmkraut*; *Gründkraut*; *Sau-ſ. Speywurz; Vogelkraut.* Germ. *Common Groundſell.* Angl. *Seneçon vulgaire.* Gall.

In ruderatis, agris cultis, hortis in *Serto bei und an dem Schneckenberg* copioſiſſime, in muris, ad ſepes vbique frequentiſſime. Flor. Vere ineunte in Autumnum vsque.

Furunculis impoſita contuſa herba medetur apud Helſingos. — Seminibus delectantur Paſſeres Canarienſes caueis incluſi.

** *Floribus radiatis: radio reuoluto.*

1117. *Senecio* corollis reuolutis: foliis pinnatifidis, viſcidis; ſquamis calycinis laxis, longitudine perianthii. LINN. Syſt. p. 757. n. 17. BOEHM. n. 171. viſcoſus.

Klebrichte Kreuzwurz; wollicht Kreuzkraut. Germ. *Seneçon viſqueux.* Gall.

In ruderatis *vor dem grimmiſchen Thore hinter der Wohnung des Aufpaſſers*, in muris e. g. *im Zwinger zwiſchen dem Barfußpförtchen und dem Ranſtädter Thore*, etiamque circa pagos frequens. Fl. Iun. Iul. Annua.

1118. * *Senecio* corollis reuolutis, foliis pinnatifidis. denticulatis, caule corymboſo, erecto. LINN. Syſt. p. 757. n. 18. LEYS. n. 859. WILDEN. Prodr. Berol, n. 821. *Fl. Dan.* t. 869. ſyluaticus.

Wald Kreuzwurz. Germ. *Seneçon des bois.* Gall.

 In

In nemoribus montoſis, humidis *im Linkler Hölzgen* Il. POHLIVS inuenit, etiam *in der Kämmerei bei Nauendorf* et alibi paſſim mihi occurrit; porro ad ſepes et vias frequens. Fl. Iul. Aug.

*** *Floribus radiatis: radio patente, foliis pinnatifidis.*

erucaefolius. 1119. *Senecio* corollis radiantibus, foliis pinnatifidis, dentatis ſubhirtis, caule erecto. LINN. Syſt. p. 757. n. 26. JAHN. n. 5.

Rauckenblätrige Kreuzwurz. Germ. *Seneçon à feuilles de Roquette.* Gall.

In pratis *hinter der Funkenburg* et in ſyluis copioſe. Fl. Iun. Iul. Perennis.

Iacobaea. 1120. *Senecio* corollis radiantibus; foliis pinnato-lyratis: laciniis lacinulatis, caule erecto. LINN. Syſt. pag. 758. n. 31. BOEHM. n. 171.

Var. α) *Iacobaea* foliis inſtar Erucae laciniatis. } TOVRN.
β) *Iacobaea* foliis ad Raphanum accedentibus. } TOVRN.

Pharm. *Iacobeae* Herba, Flores.

St. Iacobsblume; Zehrkraut; Krötenkraut. Germ. *Seneçon Jacobée; Herbe de Saint Jaques, ou Armoiſe des Herboriſtes.* Gall.

In paſcuis *auf dem Gickerlingsberge* et pratis ſyluaticis. Var. α) in ſyluis montoſis et ceduis: β) in pratis *nach dem Kuhthurme, bei dem Geſundbrunnen nach der Tabacksmühle zu*, ad foſſiculas et ad margines ſyluarum. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Vſ. Planta viridi ſaturato colore tingit tota. Attamen radix, caulis et folia ante floreſcentiam colligenda tunc cum laneis veſtimentis coquitur. Color autem a radiis ſolaribus debilitatur. Vid. *Act. Stockh.* Anni 1741. p. 148.

****

**** *Foliis radiatis: radio patente, foliis indiuiſis.*

1121. *Senecio* corollis radiantibus, foliis enſiformibus acute ſerratis, ſubtus ſubuilloſis, caule ſtricto. LINN. Syſt. pag. 758. n. 39. BOEHM. n. 173. *Fl. Dan.* tab. 385. paludoſus.

Sumpfkreuzwurz. Germ. *Marſh Ragwort.* Angl. *Seneçon des marais.* Gall.

In pratis vliginoſis, ad viam Halenſem et *hinter Gunndorf.* Fl. Iun. Iul. Perennis.

401. TVSSILAGO. L. G. 1032. Huflattig; Roſshuf. *Germ.* Clot'sfoot. *Angl.* Pas d'âne.

1122. *Tuſſilago* ſcapo vnifloro, imbricato, foliis ſubcordatis, angulatis, denticulatis. LINN. Syſt. p. 755. n. 7. BOEHM. n. 167. *Fl. Dan.* t. 595. Farfara.

Pharm. *Farfarae* Radix, Herba, et *Tuſſilaginis* Flores.

Gemeiner Huf- ſ. *Brandlattich; Roßhuf; Erdkrone; Ohmblätter; Bruſtlattich.* Germ. *Common Clot's-foot.* Angl. *Pas d'âne, ou Taconet.* Gall.

In agris humidioribus *hinter Leutſch, bei Eutritſch am Graben, hinter Nauendorf* in locis argillaceis, *bei Scherbitz* atque in foſſiculis ad viam publicam verſus *Markranſtädt.* Fl. Mart. April. Perennis.

Obſ. Planta, vbi copioſe creſcit, ibidem ſolum argilloſum atque ſimul humidum indicat, vnde aquilegis ſignum. *Plin.* Figit argillum ad ripas praeruptas fluuiorum.

Vſ. Folia iuniora in iuſculis vel pulmenti adinſtar eduntur a nonnullis gentibus. Folia aëre exſiccata Tabaci ſuccedaneum. Radix, teſtante *Cordano,* eſculenta. Folia et Flores in infuſo hecticis et iis diarrhoea colliquatiua laborantibus cum euentu optimo dedit Cl. *Percival.* *) Tuſſis fumo foliorum hauſto, more tabaci, interdum curata eſt apud Suecos. Fomes e radicibus ad excipiendas ſcintillas praeparari poteſt. Flores ab Apibus frequenter quaeruntur.

*) *Eſſays, medical and experimental.* Vol. II. p. 224.

hybrida. 1123. *Tuſſilago* thyrſo oblongo, floſculis femineis nudis, plurimis LINN. Syſt. p. 755. n. 11.

Tuſſilago foliis ſpicatis, floſculis pauciſſimis hermaphroditis. BOEHM. n. 169.

Baſtard Roßlattich Germ. *Long-ſtalked Butter-Bur.* Angl. *Tuſſilage hybride, ou grand Pétaſite.* Gall.

In locis humidioribus *hinter Eutritſch* et alibi. Fl. April. Perennis.

Petaſites. 1124. *Tuſſilago* thyrſo ouato, floſculis femineis nudis paucis. LINN. Syſt. p. 756. n. 12.

Tuſſilago floribus ſpicatis, floſculis omnibus hermaphroditis. BOEHM. n. 168. BLACKW. t. 222. *Fl. Dan.* t. 842.

Pharm. *Petaſitidis* Radix, Flores.

Peſtilenzwurzel; Schweißwurz; großer Huf Roßlattich; Neunkraftwurz; Giftwurz. Germ. *Common Butter-Bur.* Angl. *Chaperonniere; ou Tuſſilage Pétaſite; Herbe ou Teigneux.* Gall.

In pratis humidis ſpongioſisque locis iuxta fluuiorum ripas, *in dem Graben hinter Eutritſch, bei Kleindölzig* et ibidem in multis hortis ruſticanis, *bei Ketſchau, Alt-* et *Markranſtädt etc.* Flor. Mart. April. Perennis.

Obſ. Gallinaceum genus et minora varia animalcula ſub foliis ſeſe occultant, dum imbres perfundunt terram.

402. ASTER. L. G. 1034. Sternblume. *Germ.* Starwort. *Angl.* Eſpargoute. *Gall.*

* *Herbacei integrifolii; pedunculis nudis.*

Tripolium. 1125. *Aſter* foliis lanceolatis integerrimis, carnoſis, glabris ramis inaequatis, floribus corymboſis. LINN. Syſt. pag. 761. n. 8. SCHREB. Spicil. pag. 18. n. 911. *Fl. Dan.* t. 615.

Tripolien ſ. Meerſternblume. Germ. *Sea Starwort.* Angl. *Aſter des marais.* Gall.

In

In locis ſalſis, e. g. ad ſalinas Ketſchauienſes frequens. Fl. Iul. Aug. Perennis.

1126. * *Aſter* foliis lanceolatis, obtuſis, ſcabris, trinerviis, integris, pedunculis nudiuſculis, corymboſis, ſquamis calycinis obtuſis. LINN. Syſt. pag. 761. n. 9. POLL Palat. II. n. 801. LEYS. n. 870. Amellus.

Aſter atticus caeruleus vulgaris. C. B. P. p. 267.

Virgils Sternblume. blau Sternkraut. Germ. *Blue Italian Starwort.* Angl. *Oeil de Chriſt.* Gall.

Habitat in Europae auſtralis collibus.

In hortis ſuburbanis ruſticanisque vbique frequenter in pagis et ad hortorum ſepes paſſim occurrit et quaſi indigena. Fl. Aug. Sept. Perennis.

Obſ. Caul. erectus, teres, hirſutus, ex viridi rubellus, piloſus, ſuperiora verſus ramoſus. *Fol* alternis radicalibus et caulinis inferioribus petiolatis, ouatis vel obouatis, integerrimis, ad paſſim anteriora verſus crenatis acutis, caulinis ſummis ſeſſilibus, omnibus neruoſis, laete viridibus, ſubpubeſcentibus. Flores corymbum formantes. *Pedunc* alares, alterni, ſubfolioſi, vniflori, ſcabriuſculi. Floſculi *Radii* ex violaceo-caerulei, patentes. *Diſci* contra lutei.

Eſt etiam flos in pratis, cur nomen Amello. *Virg.*

** *Herbacei integrifolii; pedunculis ſquamoſis.*

1127. *Aſter* foliis linearibus integerrimis, caule paniculato, pedunculis racemoſis: pedicellis folioſis. LINN. Syſt p. 761. n. 13. ericoides.

Aſter ericoides dumoſus. DILL. Elth. 40. t. 36. fig. 40.

Heideartiger Aſter- ſ. Sternblume. Germ. *Buſhy Heath-like Starwort.* Angl.

In America ſeptentrionali ſponte naſcitur. Apud nos nunc copioſe colitur in hortis et in Horto *Winkleriano, Löhriano etc* et in aliis Vrbi vicinis occurrit. Fl. Aug. Sept. Perennis.

acris. 1128. *Aſter* foliis lanceolato-linearibus ſtrictis, integerrimis, planis, floribus corymboſis, faſtigiatis, pedunculis folioſis. LINN. Syſt. p. 761. n. 17. JAHN. n. 19.

Scharfes Sternkraut. Germ. *Narbonne, or Purple Starwort.* Angl. *Aſter âcre.* Gall.

Ad margines agrorum ad *Leſſen* frequens et alibi. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Nouae Angliae. 1129. * *Aſter* foliis lanceolatis, alternis, integerrimis, ſemiamplexicaulibus, floribus confertis terminalibus, caule hiſpido. LINN. Syſt. p. 761. n. 20.

Aſter nouae angliae altiſſimus hirſutus, floribus amplis purpureo coerulaceis. HERM. Par. 98. t. 98.

Neuengländiſche Sternblume. Germ. *New England Starwort.* Angl.

Habitat in Noua Anglia. In hortis ab Hortulanis copioſe colitur. Perennis.

Obſ. Caul. fuſcus. Pedunculi breuiſſimi, vt vix appareant. Flos ex purpureo-violaceus.

*** *Herbacei ſerratifolii; pedunculis laeuibus.*

cordifolius. 1130. *Aſter* foliis cordatis, ſerratis, petiolatis, caule corymboſo, pedunculis aphyllis, caulibus laeuibus. LINN. Syſt p. 762. n. 23.

Aſter latifoliis autumnalis. CORN. Canad. 64. tab. 65.

Herzblättriges Sternkraut. Germ. *Cordated-leaved Starwort.* Angl.

In Aſia et America ſeptentrionali habitat.

In hortis valde frequens. Flor. Aug. Sept. Perennis.

Obſ. Caul. ſublaeuis, ſuperne magis ramoſus. *Fol.* radicalia cordata, acute ſerrata, ſubtus piloſiuſcula; *Caulina* inferiora ouata, ſerrata petiolis emarginatis; ſuprema ſpatulato-lanceolata, amplexicaulia. Panicula corymboſa. Pedunculi nudi. *Cal.* imbricati; arcti. Radius exalbidus, vix purpuraſcens, 12—petalus. Flos paruus.

1131. * *Aſter* foliis lanceolatis: inferioribus crenatis, caule corymboſo, pedunculis nudis, calycibus hemiſphaericis. LINN. Syſt. p. 762. n. 25. LEYS. n. 874. *Fl. Dan.* t. 486. annuus.

Iähriges Sternkraut. Germ. *Annual white Starwort.* Angl. *Aſter annuel.* Gall.

In locis arenoſis, ſterilioribus, frequens in Horto *Boſiano*, paſſim *in der Lehm- und Sandgrube.* Flor. Iul. Aug.

**** *Herbacei ſerratifolii, pedunculis ſquamoſis.*

1132. *Aſter* foliis lanceolatis, ſubſerratis ſeſſilibus, caule paniculato, ramulis vnifloris, ſolitariis, calycibus ſquarroſis. LINN. Syſt. p. 762. n. 31. Noui Belgii.

Aſter nouae belgiae latifolius vmbellatus, floribus dilute violaceis. HERM. Lugd. 66. t. 67.

Neuholländiſcher Aſter. Germ. *New-Holland. Starwort.* Angl.

In Virginia et Penſyluania habitat. Noſtros ornat hortos, vbi in magna copia nunc colitur. Perennis.

1133. *Aſter* foliis ouatis, angulatis, dentatis, petiolatis, caulibus patentibus, folioſis, terminalibus. LINN. Syſt. p. 763. n. 36. Chinenſis.

Aſter chenopodii folio, annuus, flore ingenti ſpecioſo. DILL. Elth. 38. t. 34. f. 38.

Chineſiſches Sternkraut; chineſiſcher Aſter. Germ. *Chineſe Starwort, or China Aſter.* Angl. *Aſter de la Chine.* Gall.

Habitat in China. In hortis fere omnibus frequentiſſime occurrit et ibidem flore ſimplici, ſemipleno, vel ex toto pleno, et coloribus permultis ludit.

401.* TAGETES. L. G. 1064. Sammtblume. *Germ.* African Marigold. *Angl.* Oeillet d'Inde. *Gall.*

1134.* *Tagetes* caule ſubdiuiſo patulo. LINN. Syſt. pag. 770. n. 1. patula.

Ta-

Tanacetum africanum ſ. Flos africanus minor. C. B. P. p. 132.

Var. β. Tagetes flore pleno.

Weit ausgebreitete ſ. kleine afrikaniſche Sammtblume; indianiſche Nelke; Studentenblume; Tuneſerblume; Schreiberroſe. Germ. *Trench Marigold.* Angl.

Habitat in Mexico et Iaponia.

In hortis fere omnibus valde vulgaris. Annua.

erecta. 1135. * *Tagetes* caule ſimplici erecto, pedunculis nudis vnifloris. LINN. Syſt. p. 770. n. 2.

Tanacetum africanum maius, ſimplici flore. C. B. P. p. 133.

Var. β) Tagetes indicus, flore ſimplici fiſtuloſo.
γ) Tagetes indicus, flore fiſtuloſo duplicato. } TOVRNEF. Inſt. p. 488.

δ) Tagetes maximus erectus, flore maximo multiplicato. BAVH. Hiſt. 3. p. 100.

Aufrechtſtehende Sammtblume; groſſe ſtaudige Studentenblume. Germ. *African Marigold.* Angl.

In Mexico habitat.

In hortis quoque vbique varie figurata et colorata deprehenditur. Flor. Iul. in Autumnum vsque Annua.

Haec et illa ſpecies hortulanis communiter appellari ſolent *Flores Africani*, quia has plantas ex Africa in Europam *Carolus Quintus* primum attulit. — Ob odorem eorum graueolentem ſuſpectae habentur.

404. HELENIVM. L. G. 1041. Helenie. *Germ.* Baſtard Sun-Flower. *Angl.*

autumnale. 1136. *Helenium* foliis decurrentibus ſerratis. LINN. Syſt. p. 769.

Aſter luteus alatus. Cornut. Canad. 62. t. 63.

Herbſthelenie; unächter kleiner Alant; Baſtardſonnenblume. Germ. *Autumnal Baſtard Sun-Flower.* Angl.

Habitat in Canada, Florida.

In

In hortis, vbi ſaepe flore pleno ludit, frequens. Fl. Aug. Sept. Perennis.

405. ANTHEMIS. L. G. 1052. Kamille. *Germ.* Camomille. *Angl.* Antemide, ou Camomille.

* *Radio diſcolore* ſ. albo.

1137. * *Anthemis* ſoliis pinnato-compoſitis, linearibus, acutis ſubuilloſis. LINN. Syſt. p. 776. n. 8. BLACKW. t. 798. nobilis.

Chamaemelum nobile ſ. Leucanthemum odoratius. C. B. P. p. 135.

Pharm. *Chamomillae Romanae* Flores.

Römiſche Kamille; *edle Chamille.* Germ. *Sweetſcented Camomille.* Angl. *Camomille noble*, *ou romaine*, *ou des Boutiques.* Gall.

In hortis copioſe, paſſim in ruderatis et reiectamentis hortorum, haud rarius in agris cultis. Fl. Iul. — Sept. Annua.

Vſ. Vires medicae vt in *Matricaria Chamomilla.* Attamen ex noſtra maior olei aetherei copia extrahitur.

1138. *Anthemis* receptaculis conicis; paleis ſetaceis, ſeminibus coronato-marginatis. LINN. Syſt. p. 776. n. 9. SCHREB. Spicil. pag. 18. n. 923. (ſub *Chamaemelo*) aruenſis.

Acker-falſche, geruchloſe Kamille; Hundskamille; *Kuhdill*; *Hundsdille*; *wilde Hermel*; *Ochſenauge*; *Rindsauge*; *Mairankraut.* Germ. *Corn Camomille.* Angl. *Camomille des champs, ou Antemide champêtre.* Gall.

In campis, agris cultis et neglectis vbique copioſe. Fl. Iun. — Aug.

Obſ. Flores digito triti odorem ſpargunt foetidum: Folia iuniora ab Ouibus deuorantur. Apes flores fugiunt.

1039. *Anthemis* receptaculis conicis, paleis ſetaceis, ſeminibus nudis. LINN. Syſt. p. 776. n. 11. Cotula.

Cha-

Chamaemelum foliis plane glabris, pinnis pinnatis, pinnulis latiuſculis. BOEHM. n. 239.

Pharm. *Cotulae Foetidae* Herba, Flores.

Stinkende Kamille; Stinkchamille; *Hunds-* ſ. *Krötendill*; *Gänſekropf*. Germ. *Stinking Mawweed*. Angl. *Camomille puante; ou Marute*. Gall.

In aruis inter ſegetes, *auf den Spitälfeldern*, ad vias et alibi. Fl. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Haec bufones allicit. Pulices fugat et Apibus infenſa.

** *Radio concolore ſ. luteo.*

tinctoria. 1140. *Anthemis* foliis bipinnatis, ſerratis, ſubtus tomentoſis, caule corymboſo. LINN. Syſt. p. 777. n. 17. SCHREB. Spicil. p. 145. n. 1065. (ſub *Chamaemelo.*)

Färberkamille; Gill-Streichblume. Germ. *Ox-eye German.* Angl. *Camomille Oeil de boeuf.* Gall.

In locis ſiccis, collibus aridis *im Bieniz* paſſim et rarius inter ſegetes; frequens vero in multis hortis. Fl. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Flores luteo inficiunt colore lucido, atque in Suecia valde aeſtimatur.

406. ACHILLAEA. L. G. 1053. Garben. *Germ.* Yarrow. *Angl.* Achilliere, ou Millefeuille. *Gall.*

* *Foliis integris.*

Ptarmica. 1141. *Achillaea* foliis integris lineari-lanceolatis amplexicaulibus ſerrulatis. WILD. Tr. de Achill pag. 10. n. 3.

Achillaea foliis lanceolatis, acuminatis argute ſerratis. LINN. Syſt. pag. 777. n. 12. BOEHM. n. 241. BLACKW. t. 276. *Fl. Dan.* t. 643.

Pharm. *Ptarmicae* Radix, Flores, Herba.

Weiſſer ſ. *teutſcher Wieſenbertram* ſ. *Dorant*; *weiſſer Rheinfarn*; *wilder Dragun*; *Wieſendragun; Achillenkraut*; *gemeines Nieſskraut.* Germ. *Common Sneezewort or Gooſe Tongue.* Angl. *Achilliere ſternutatoire, Ptarmique, ou Herbe à éternuer.* Gall.

In

In agris, pratis *hinter Gunndorf bei der Ziegelſcheune*, in ſyluaticis pratis *im Roſenthale*, *bei dem Geſundbrunnen*; in dumetis inter prata *der groſſen Funkenburg und der Ziegelſcheune*. Fl. Iun. — Aug. Perennis.

Vſ. Caules iuniores vernoli tempore Acetariis admiſcentur in Irlandia. In Sibiria decoctum laudatur iis mictu cruento et haemorrhagia vteri laborantibus. Bobus, vaccis, capris, ouibus, ſuibus etc. pabulum gratum. *)

** *Foliis bipinnatis vel ſubbipinnatis.*

1142. *Achillaea* foliis bipinnatis nudis: laciniis linearibus dentatis, caulibus ſupérne ſulcatis. LINN. Syſt. pag. 778. n. 18. BOEHM. n. 240. BLACKW. tab. 18. *Fl. Dan.* t. 737. millefolium.

Achillea foliis bipinnatis glabris: pinnarum laciniis linearibus dentatis. WILDEN. Tr. de Achill. pag. 30. n. 27.

Var. α) *Achillaea* floribus albido purpureis.

Pharm. *Millefolii* Herba, Flores.

Gemeine Schafgarbe; *Feldgarbe; Schafribbe; Tauſendblatt; Karpenkraut.* Germ. *Common Yarrow*, *or Milfoil.* Var. α) *Purple flowering Yarrow.* Angl. *Achilliere — Millefeuille*; *Herbe au Charpentier*; *Herbe aux Voituriers.* Gall.

In pratis, verſuris et ad vias vbique. Var. α) in locis arenoſis, ſterilioribus praecipue. Flor. Iun. — Aug. Perennis.

Incolae Sueciae praeprimis Dalekarlos Limenſes hac ad cereuiſiam citiſſime inebriantem coquendam vtuntur. LINN.

Vſ. Herba pabulum pecoribus ſalutare et in Scabie ouina maxime laudatur.

1143. * *Achillaea* foliis ſubbipinnatis pubeſcentibus; pinnis oblongis, pinnatifidis inciſuris aequalibus. WILD. Tr. de Achill. p. 36. n. 25. nobilis

Achil-

*) vid. *Gmel. Flor. Sibir.* Tom. II. p. 196.

Achillea foliis bipinnatis, inferioribus nudis planis, ſuperioribus obtuſis tomentoſis, corymbis conuexis confertiſſimis. LINN. Syſt. pag. 770. n. 19. LEYS. n. 817.

Edle Garben. Germ. *Noble, or Sweet Yarrow.* Angl. *Achilliere noble.* Gall.

In locis montoſis, ſabuloſis iuxta lateritiam ad *Kleinzſchocher, im Bieniz* et in muris paſſim. Flor. Iul. Aug.

Obſ. Calycibus magis oblongis, cylindricis, rarius albis, diſco ochroleuco et calycinae ſquamae margine minime nigricante, a priori diſtinguitur.

407.* ZINNIA. L. G. 1056. Zinnien. *Germ.*

pauciflora 1144. * *Zinnia* floribus ſeſſilibus. LINN. Syſt. pag. 771. n. 1.

Rudbeckia foliis oppoſitis, ouato acutis, calyce imbricato, radii petalis piſtillatis. ZINN. Goetting. pag. 409. t. 1.

Wenigblumige Zinnie. Germ. *Yellow Zinnia.* Angl.

Habitat in Peru. In hortis noſtratibus haud infrequens. Fl. Aug. Sept. Annua.

Obſ. Caul. teres, erectus, compoſitus. *Fol.* oppoſita, ſeſſilia, amplexicaulia, cordato-lanceolata, glabra, ſubtrineruia, integerrima, margine ſcabra. *Cal.* cylindricus, terminalis, ſeſſilis, ſolitarius, glabris ſquamis rotundatis dente adpreſſus. *Coroll.* lutea, perſiſtens. *Sem.* omnia longa triquetra, in radio nuda, in diſco contra ſimplici aut duplici ariſta coronata. Rami ex alis foliorum, non flori proximis, cauli ſimiles altiores. LINN.

multiflora 1145. * *Zinnia* ramis villoſis, numeroſis, lateralibus primarium ſuperantibus. JACQ. Obſerv. Bott. II. pag. 19. t. 40.

Zinnia floribus pedunculatis. LINN. Syſt. p. 771. n. 2. LINN. Faſc. Decad 2. t. 12.

Vielblumige Zinnie. Germ. *Red Zinnia.*

Ha-

Habitat in Louiſania. Apud nos in hortis priuatis publicisque vbique et fere ibidem ſpontanea. Flor. Aug. Sept. Annua.

Obſ. Caul. teres, erectus, villis pubeſcens, pallido-vireſcens. Rami omnes ab extremis foliis apicem verſus paulatim incraſſantur ibidemque pedunculos formant fiſtuloſos, ſtriatos, leuiter ſulcatos, glabriuſculos, vnum alterumque pollicem longos, rami caeterum omnes axillares, oppoſiti, paſſim laterales, rariſſime ſimplices. *Folia* ex lanceolato-ouata, integerrima, vtrinque ſcabriuſcula, 3 vel 5 neruia, ſubpetiolata, oppoſita. Calyx ouato-cylindricus e ſquamis 26 — vel plurimis, arcte adpreſſis, compoſitus. Squamae exteriores breuiores pedunculo fiſtuloſo cohaerentes, ouatae, concauae, interiores tubulis floſculorum Radii ſubjectae, oblongae, anguſtiores; caeterum omnes verſus apicem extrorſum linea ſemicirculari et tranſuerſali notatae et quaſi unguem referentes. *Corollae* radius floſculis 18 ad 30 numero variis, femineis, fertilibus, conſtans; quorum limbus obuerſe ouatus, obtuſus emarginatus, patens, perſiſtens, colore ſuperne ſaturate coccineo, ſubtus ex fuluo rubente. Floſculi Diſci hermaphroditi, omnes fertiles primum interiores exterioribus minores, deinde ſucceſſiue excreſcunt; limbo infundibuliformi, in lacinias 5, breuiſſimas, obtuſas, lineares diuiſo. Stigmata in radio rubella, in diſco decolora. Hermaphroditis pappus et ariſta vnica, paleae oppoſita. Paleae hermaphroditis membranaceae, apice fuſcae. Radii floſculis paleae nullae, nec ſeminibus pappus.

FRVSTRANEA.

408. CENTAVREA. L. G. 1066. Flockenblume. *Germ.* Centaury or Matſellon. *Angl.* Jacée. *Gall.*

* *Cyani, calycinis ſquamis ſerrato ciliatis.*

phrygia. 1146. *Centaurea* calycibus recuruato-plumoſis, foliis indiuiſis, oblongis, ſcabris. LINN. Syſt. p. 785. n. 7. JAHN. n. 21. *Fl. Dan.* t. 520.

Phrygiſche Pflockenblume. Germ. *Broad-leaved woolly-headed Auſtrian Centaury, or Finland Knapweed.* Angl. *Centaurée de Phrygie.* Gall.

In pratis nemoroſis *unten am Bieniz* et *hinter Klein-Dölzig, bei Kriphäne auf dem Behomot,* porro in ſepulcreto ad *Altranſtädt* copioſe. Flor. Iul. Aug. Perennis.

montana. 1147. * *Centaurea* calycibus ſerratis: foliis lanceolatis decurrentibus, caule, ſimpliciſſimo. LINN. Syſt. p. 785. n. 14. LEYS. n. 880. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. T. 371.

Berg-Flockenblume. Germ. *Mountain Blue-Bottle, or Blue Batchelor's.* Angl. *Centaurée des montagnes, Bluet grand.* Gall.

In ſyluis elatioribus ſparſim *im Bieniz* mihi occurrit. Flor. Iul. Aug. Perennis.

Cyanus. 1148. *Centaurea* calycibus ſerratis foliis linearibus integerrimis: infimis dentatis. LINN. Syſt. p. 785. n. 15. BOEHM. n. 245. BLACKW. t. 270. KERN. B. II. p. 84. T. 129.

Pharm. *Cyani* Flores.

Gemeine Kornblume; Ziegenbon, Zacharias ſ. *Kornflockenblume.* Germ. *Blue Corn-Bottle, or Blue bottles.* Angl. *Centaurée Bluët; Caſſelunette Aubifoin.* Gall.

In agris inter ſegetes praecipue ſecalinas vbique frequens. Flor. Iun. Aug. Annua.

Vſ.

Vſ Flores recenter expreſſi cum alumine mixti ſuccum dant caeruleum pro ſcriptura. Tingit pulchre ſaccharum caeruleum. LINN. Suec. p. 301. Floribus vtuntur pro condimento tabacum fumantes.

1149. *Centaurea* calycibus ciliatis, ſquamis planis, fo- paniculata
liis bipinnatis: ramis pinnatifidis linearibus, caule paniculato. LINN. Syſt. p. 785. n. 16. SCHREB. Spic p. 19. n. 925. JACQ. Flor. Auſtr. V. 4. t. 320.

Quaſtenförmige Flockenblume; kleine Kornblume. Germ *White leaved purple panicled Knapweed*, Angl. *Centaurée paniculée.* Gall.

In agris ad eorum margines et ad vias *nach Gohlis, Meckern, Stameln etc.* Flor. Iul. Aug. Annua.

1150. *Centaurea* calycibus ciliatis, foliis pinnatifidis, ſcabioſa.
pinnis lanceolatis. LINN. Syſt. p. 786. n. 23. BOEHM. n. 883.

Skabioſenartige Flockenblume; Eiſenwurzel, Groſse Skabioſen; Flockenſkabioſe. Germ. *Great Matt-ſellon.* Angl.

In agris et ad ſepes hortosque oleraceos et alibi. Flor. Iun. Iul. Perennis

Obſ. Radix aratoribus nimis tenax. Semina ſero Autumno Paſſeribus cibum praebent.

1151. * *Centaurea* calycibus ciliatis: ſquamula ouata: nigra.
ciliis capillaribus erectis, foliis lyrato-angulatis, floribus floſculoſis. LINN. Syſt. p. 785.

Schwarze Flockenblume. Germ. *Centaurée noire.* Gall.

In agris elatioribus arenoſis, *hinter dem Brandvorwerke.* Flor. Iul. Aug. Perennis.

** *Rhapontica: calycinis ſquamis aridis ſcarioſis.*

1152. *Centaurea* calycibus ſcarioſis laceris, foliis lan- Jacea.
ceolatis; radicalibus ſinuato-dentatis, ramis angulatis. LINN. Syſt. p. 786. n. 30. BOEHM n. 246. *Fl. Dan.* t. 519. Var. *Iacea* anguſtifolia.

Gemeine Flockenblume; *Schwarzes Flockenkraut.* Germ. *Common Knapweed.* Angl. *Centaurée Jacée, ou Jacée des près, ou des bois.* Gall.

In pratis nemoroſis et agris *bei dem Brandvorwerke nach Gonnewiz zu, auf den Gerberwieſen, bei dem Geſundbrunnen* et in apricis vbique. Flor. Iul. Aug. Perennis.

Vſ. Flores luteo-tinctorii *Serratulae* ſuccedaneum praebent. Folia pecoribus pabulum.

*** *Calcitrapae: calycinis ſpinis compoſitis.*

Calcitrapa. 1153. *Centaurea* calycibus ſubdublicato-ſpinoſis, ſeſſilibus, pinnatifidis, linearibus, dentatis, caule piloſo. LINN. Syſt. p. 787. n. 48, BOEHM. n. 244.

Pharm. *Calcitrapae* Radix.

Wegſterndiſtel. Germ. *Purple Star Thiſtle.* Angl. *Chauſſe-trape ou Chardon étoilé.* Gall.

In campeſtribus locis, circa vrbes et pagos paſſim. Flor. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Agno Paſchali Iudaico veſcebantur cum condimento, quod Hebraice מְרֹרִים *(Merorim)*, Graece πικρις, in Bibliis Suecicis *Bitter Salſo* vocatur. *(Exod.* XII, 8.) Olim in febribus intermittentibus et contra calculos praecipue commendata. vid. SEGUIER 2. p. 154. LIEUTAUD. p. 707.

409. COREOPSIS. L. G. 1062. Käpchen; Wanzengeſicht. *Germ.* Tick-Seed. *Angl.*

Bidens. 1154. *Coreopſis* foliis lanceolatis, ſerratis, oppoſitis, amplexicaulibus. LINN. Syſt. p. 782. n. 11. SCHREB. Spicil. p. 19. n. 924.

Waſſer- ſ. *zweijähriges Wanzengeſicht.* Germ. *Aquatick Tick-ſeed.* Angl.

Ad foſſas, in ſtagnis et locis paludoſis vbique. Flor. Iul. Aug. Annua.

1155. * *Coreopſis* foliis ſubternatis integerrimis. LINN. Syſt. p. 782. n. 5. *Ejusd* Hort. Vpſ. p. 269. tripteris.

Rudbeckia foliis compoſitis integris. ROY. Lugdb. 181.

Hohe virginiſche unächte Sternkrautſtaude; dreifache Coreopſis; Gelbe Veilchen. Germ. *Ternate-leaued Coreopſis.* Angl.

Habitat in Virginia. — In hortis fere omnibus et in hortulis *Pomoerii Grimmenſis* verſus *Collegium Rubrum;* valde frequens. Fl. Iul. in Septembrem vſque. Perennis radix.

Obſ. Caulis humanae altitudinis, laeuis, glaber, articulatus. Folia oppoſita, pleraque ternata, ſaepe quoque in caule ferme pinnata, glabra, foliolis lanceolatis ſeſſilibns, introrſum anguſtioribus ad baſin. Calyx calyculo patulo.

410. * RVDBECKIA. L. G. 1061. Amerikaniſche Zwergſonnenblume; Rudbeckie. *Germ.* Dwarf American Sunflower. *Angl.*

1156. * *Rudbeckia* foliis compoſitis, laciniatis. LINN. Syſt. p. 782. n. 1. laciniata.

Doronicum americanum, laciniato folio. C. B. P. p. 516.

Aconitum helianthemum canadenſe. CORN. Canad. 178. et 179.

Große Rudbeckie; die falſche canadiſche Sonnenblumenſtaude. Germ. *Jagged leaued Dwarf Sunflower.* Angl.

Habitat in Virginia et Canada.

In hortis fere omnibus ſplendidis copioſe et ad hortorum ſepes ruſticanorum paſſim. Flor. Iul. — Sept. Perennis.

411. HELIANTHVS. L. G. 1060. Sonnenblume. *Germ.* Sunflower. *Angl.* Soleil. *Gall.*

1157. *Helianthus* foliis omnibus cordatis, trineruatis, pedunculis incraſſatis, floribus cernuis. LINN. Syſt. p. 781. n. 1. BOEHM. n. 242. annuus.

Jährige ſ. *gemeine Sonnenblume; Sonnenkrone.* Germ. *Annual Sunflower.* Angl. *Soleil annuel; Herbe du Soleil; Couronne du Soleil; Tourneſolle.* Gall.

In hortis ſuburbanis et ruſticanis copioſiſſime; in aggeribus circa Vrbem, in ruderatis et rejectamentis hortorum haud infrequens. Fl. Iul. in Autumnum vſque. Annuus.

Hortos ob varios florum pulchros colores illuminat.

Vſ. Semina oleum praebent praeſtans, In nonnullis regionibus haec eduntur pueris. Ex Seminum farina panis coquitur in India. Receptacula carnoſa *Cinarae* adinſtar praeparantur et lubenter comeduntur. Semina toſta odorem Fabis Caffeae ſimilem ſpargunt et potum exhibent haud ingratum.

multiflorus. 1158. * *Helianthus* foliis inferioribus cordatis, trinervatis, ſuperioribus ouatis. LINN. Syſt. p. 781. n. 3.

Helenium indicum ramoſum. C. B. P. p. 277.

Vielblumige Sonnenblume, kleinere Sonnenblume; gemeine ſ. *beſtändige Sonnenblumenſtaude.* Germ. *Commom perennial Sunflower.* Angl. *Soleil multiflore.* Gall.

Habitat in Virginia. In hortis fere vbique, in agris oleraceis, ad ſepes hortorum ruſticorum paſſim. Fl. Iul. — Sept. Perennis.

tuberoſus. 1159. *Helianthus* foliis auato - cordatis, triplineruiis. LINN. Syſt. p. 781. n. 4. — BOEHM. n. 243. JACQ. Hort. V. 2. t. 161.

Knollige Sonnenblume; Unterartiſchocken; Jeruſalemsartiſchocken; Erdäpfel; Erdbirnen melius. Germ. *Tuberous Sunflower, or Jeruſalem Artiſhocke.* Angl. *Soleil Taupinambour; Poire de terre.* Gall.

Ad margines argrorum et ad foſſiculas: in agris oleraceis, ruderatis, ad ſepes pagorum frequens. Praeterea in agris verſus *Stötteritz, Sellerhauſen, nach den Straßenhäuſern zu* et in agris oleraceis magnis et alibi colitur. Hic rariſſime floret. Radix perennis.

Vſ. Tubera hujus Helianthi, qui in Braſilia habitat, in culinis notiſſima ſunt et communiter incoquuntur

quntur carnium juſculis. Haec autem tubera ſaepe flatus gignunt, qua de re hodie non magis copioſe coluntur. Vbi haec planta creſcit, ibidem ob radicem repentem difficilius eradicari poteſt.

NECESSARIA.

412. FILAGO. L. G. 1070. Fadenkraut. *Germ.* Cotton-weed. *Angl.* Herbe à Coton. *Gall.*

1160. *Filago* panicula dichotoma, floribus rotundatis, axillaribus, hirſutis: foliis acutis. LINN. Syſt. p. 795. n. 2. germanica.

Gnaphalium caule dichotomo, ſphaeris floribus in angulo diuiſionis ſeſſilibus. BOEHM. n. 176.

Teutſches Fadenkraut; Schimmelkraut; Filzkraut; Engelblümchen. Germ. *German Cotton-weed.* Angl. *Cottoniere commune. Herbe à Coton.* Gall.

In agris elatioribus, arenoſis, cultis, *vor dem Hälliſchen Thore nach Gohlis* et *Eutritſch* copioſe. Flor. Iun. Iul. Annua.

1161. *Filago* caule ſubdichotomo, erecto; floribus conicis terminalibus axillaribusque. LINN. Syſt. p. 796. n. 4. montana.

Gnaphalium caule erecto, ramoſo, foliis breuiſſimis; glomerulis ſeſſilibus diſſitis, prope ſummitates poſitis. BOEHM. n. 178.

Berg-Ruhrkraut ſ. *Fadenkraut.* Germ. *Mountain Cotton-weed.* Angl. *Cotoniere de montagne.* Gall.

In agris lapidoſis, montoſis *bei der Wachsbleiche vor dem Hälliſchen Thore, im Bieniz, vor Nauen* et *Rückmarſchdorf etc.* Flor. Iun. Iul. Annua.

1162. *Filago* caule paniculato, floribus conicis lateralibus. LINN. Syſt. p. 796. n. 6. aruenſis.

Gnaphalium caule erecto, ramoſiſſimo, glomerulis florum ad alas longe ſeſſilibus. BOEHM. n. 177.

Acker Fadenkraut ſ. *Acker Filzkraut, Ackerruhrkraut; groſſes Schimmelkraut.* Germ. *Corn Cotton-weed.* Angl. *Cotoniere des champs.* Gall.

In agris arenoſis cultis vbique. Flor. cum prioribus Annua.

Bruta intactam relinquunt herbam.

413. CALENDVLA L. G. 1073. Ringelblume. *Germ.* Marigold. *Angl.* Souci. *Gall.*

aruenſis. 1163. *Calendula* ſeminibus cymbiformibus, muricatis, incuruatis, extimis erectis protenſis. LINN. Syſt. p. 791.

Caltha floribus minimis pallentibus. BOEHM. n. 277.

Feld ſ. *Ackerringelblume*, *Warzenkraut*; *Gilken*; *Sonnenwende*, *Hausſonnenwirtel.* Germ. *Field Marygold.* Angl. *Souci de vigne ou des champs.* Gall.

In agris inter ſegetes copioſe. Flor. Iun. Iul. Annua.

Vſ. Flores luteo inficiunt colore.

officinalis. 1164. * *Calendula* ſeminibus cymbiformibus muricatis incuruatis omnibus. LINN. Syſt. p. 791. n. 3. LEYS. n. 883. BLACKW. 96. KERN. B. I. p. 47. t. 61.

Pharm. *Calendulae* Herba, Flores, Semina.

Gewöhnliche Ringelblume; *Gold* ſ. *Butterblume*; *Warzenkraut.* Germ. *Pot*, *or Pale-coloured-Marygold* Angl. *Souci ou Poucie officinal*, *ou Souci des Boutiques.* Gall.

In cultis, hortis, oleraceis, rejectamentis hortorum e. g. in horto *Reicheliano*, *Löhriano etc.* et in ruderatis frequens. Flor. Iun. — Sept. Annua.

Vſ. Corollae radius pigmentum luteum ſucco expreſſo cum alumine cocto, praebet. Siccatis corollis Croci loco ruſtici pro tinctura vtuntur ad cibos condiendos ob bonum et fragrantem ſaporem odoremque.

MONO-

MONOGAMIA.

414. IASIONE L. G. 1090. Schafsblume. *Germ.* Sheep's Scabious. *Angl.*

1165. *Iaſione* foliis lineari-lanceolatis obſolete ſerratis; petalis ſtylo longiſſimo apice glabro breuioribus. — LINN. Cliff. 426. Eiusd. Syſt. p. 799. BOEHM. n. 44. *Fl. Dan* t. 319. montana.

Berg-Schafblume; Schaafrapunzel; blaue Flockenblume. Germ. *Iaſione.* Gall

In montibus ſiccis et collibus *auf dem Gickerlingsberge, im Bieniz, auf den Sandbergen* ad *Nauendorf* et *Rückmarsdorf; auf den Gonnewitzer Schanzen* copioſe et paſſim *hinter den Staßenhäuſern nach Probſtheide;* et in ſiccis *nicht weit von dem Geſundbrunnen* intra frutices. Flor. Iun. — Aug. Perennis.

415. VIOLA. L. G. 1092. Veilchen. *Germ.* Violet. *Angl.* Violette. *Gall.*

* *Acaules.*

1166 * *Viola* acaulis, foliis cordatis, piloſo-hiſpidis. LINN. Syſt. p. 802. n. 6. *Fl. Dan.* t. 618. hirta.

Rauches Veilchen Germ. *Violette heriſſée.* Gall.

In pratis *hinter Reichels Garten, bei dem Brandvorwerke, im Roſenthale etc.* Flor. Aprili.

1167 * *Viola* acaulis, foliis reniformibus. LINN. Syſt. p. 802. n. 7. LEYS. 896. *Fl Dan.* t. 85. paluſtris.

Sumpfveilchen. Germ. *Marſh-Violet.* Angl. *Violette des marais.* Gall.

In locis paludoſis *bei Pomſſen* et *Holzhauſen* praeterito anno et nuper *in der Prellheide* ſub Alnis inueni. Flor. April. Perennis.

1168. *Viola* acaulis, foliis cordatis, ſtolonibus reptantibus, pedunculis, radicatis. LINN. Syſt. p. 803. n. 8. BOEHM. n. 454. BLACKW. t. 55. *Fl. Dan.* t. 309. Viola RIVIN. t. 117. pent. odorata.

Pharm. *Violae* ſ. *Violariae* Herba, Flores, Semina.

Märzveilchen; wohlriechende Veilchen; *blaue Veilchen*; *Märzviole; Violenkraut.* Germ. *Marſh purple, or ſpring Violet.* Angl. *Violette de Mars*; *ou Violette commune*, *ou odorante.* Gall.

In locis vmbroſis et ſyluaticis *im Roſenthale* multiſque hortis ad ſepes copioſiſſime. Flor. Mart. Aprili.

Obſ. Varietas flore albo ſaepius in agris verſus *Gunndorf* et hortis occurrit.

Vſ. E petalis ſyrupus violarum violaceus variis praeparatis pharmaceuticis colorandis aptus conficitur. Saepius vero adulteratus exſtat et e floribus *Aquilegiae* paratur. Porro ſaepius in aquarum mineralium examine ad detegendum acidum cum Alcali adhibetur. Ab acidis enim rubeſcit, ab alcalinis contra viride imbuitur colore.

** *Cauleſcentes.*

canina. 1169. *Viola* caule adultiore adſcendente, foliis oblongo cordatis. LINN. Syſt. p. 803. n. 9. BOEHM. n. 455.

Viola inodora. RIV. pentap.

Var. α) *Viola* folio rotundiore.

β) *Viola* flore albo.

Pharm. *Violae Caninae* Radix.

Hundeveilchen; *Roſsveilchen*; *wilde Veilchen*; *ſpätes* ſ. *Maiveilchen.* Germ. *Dog's Violet.* Angl. *Violette ſauvage.* Gall.

In pratis humidis, et apricis, paſcuis, margine ſyluarum, in ſyluis caeduis, *im Roſenthale*, in alneto ad *Schönfeld* et alibi copioſe. Flor. April. — Iunio.

Obſ. I. Ab antecedenti diſtinguitur: Defectu ſtolonum, foliis e caule ejusque ramis, nec ex radice ipſa, vt in *illa*, prodeuntibus; caule ramoſo; florum paulo quidem ſeriore, ſed vberiori prouentu; dilutiore colore; odore nullo ipſoque ſitu: Pedunculi enim, quibus inſident flores, ex ramis exeunt, nullo modo e radice.

1170.

Obſ. II. Plantae hujus radicem ſub initio hyemis et vernali tempore effoſſam, e terra ablutam lenique calore ſiccatam, efficaciſſimam eſſe tentat NIEMEYER. Et quoque ille Vir laudatus radicis puluerem cum euentu optimo commendat vt lene emeticum. *)

1170. * *Viola* caulibus erectis, foliis cordato lanceolatis. LINN. Syſt. p. 803. n. 10. JAHN. n. 22. montana.

Bergveilchen. Germ. *Mountain Violet.* Angl. *Violette de Montagne.* Gall.

In locis ſubhumidis et nemoroſis *im Bienz*, in ſylua ad Scopam paſſim. Flor. Maio. Perennis.

*** *Stipulis pinnatifidis; ſtigmate vrceolato.*

1171. *Viola* caule triquetro diffuſo, foliis oblongis incifis, ſtipulis pinnatifidis. LINN. Syſt. p. 803. n. 17. BOEHM. n. 433. BLACKW. t. 47. *Fl. Dan.* t. 623. tricolor.

Viola tricolor. RIV pent.

Var. α) *Viola aruenſis*, calyce corollam bicolorem parum excedente. RETZ. Flor. Scand. n 962.

β) *Viola bicolor* floribus caeruleis et purpureis.

Pharm. *Trinitatis* ſ. *Violae Tricoloris* Herba.

Dreifarbiges Veilchen; *Dreifaltigkeitsblume*; *je länger je lieber; Garböcklein; Hungerkraut*; *Sorge; Unnüze Sorge*; *Freiſamkraut*; *Gedenkblümchen*; *Gewerbblümchen; wilde Siebenfarbenblume*; *Jeſusblümchen.* Var. β) *Kleine Sorge.* Germ. *Panſies, or Heart's Eaſe.* Angl. *Violette Penſée, ou commun*; *Violier*; *Herbe de l' à Trinité.*

Ad margines agrorum et in aruis. var. β. in hortis cultis occurrit. Flor ab Aprili. et per totam aeſtatem. Perennis.

Vſ. Herba in Cruſta infantum lactea a Cel. STRACK, ECCARDO, aliis nuperrime commendata. *Bergius* hanc herbam laudat ſatis praeſtans et gratum laxans.

1172.

*) *Eiusd. Diſſert. de Violae caninae in medicina vſu*, *Goetting.* 1785. 4to.

bicolor. 1172. *Viola* caule triquetro diffuſo, foliis oblongis inciſis, ſtipulis dentatis. REYG. Flor. Gedan. p, 215.

Viola pedunculis caulinis angulatis, ſtipulis oblongis, pinnato-dentatis, foliis ouato-oblongis crenatis. LINN. Cliff. 427.

Viola caule procumbente, foliis ſub ramis laciniatis, flore paruo bicolore. BOEHM. n. 456.

Viola bicolor aruenſis. B. P. 200.

Viola aruenſis. MVRR. Prodr. p. 73.

Viola aruenſis caule inferne angulato, diffuſo, foliis oblongis retuſis, ſtipulis pinnatitidis, corolla calycis fere longitudine. WILDEN Prodr Berol. n. 862.

Viola tricolor LINN. Syſt. Ed. R. III. p. 767. var. *α. bicolor.*

Viola bicolor. RIV. pent.

Var. *α*) *Viola* floribus albis et luteis.

β) *Viola* floribus luteis et caeruleis.

Zweifarbiges Veilchen; *Stiefmütterchen*; *Tag und Nacht Blümlein.* Germ. *Violette des champs.* Gall.

In agris arenoſis vbique. Flor. per totum fere annum. Annua. Pecora non deuorant herbam.

perſicifolia. 1173. *Viola* caule erecto, foliis ouato-lanceolatis, ſerratis. BOEHM. n. 456.

Pfirſchblättriches Veilchen. Germ. *Violette à feuilles de Perſie.* Gall.

In pratis ſyluaticis ſparſim *im Roſenthale* et in paſcuis *auf der Funkenburg, bei Gonnewitz.* Flor. Maio. Perennis.

416. IMPATIENS. L. G. 1093. Springſaamen. *Germ.* Yellow Balſam, or Quick in hand. *Angl.* Balſamins. *Gall.*

** *Pedunculis multifloris.*

Balſamina. 1174. * *Impatiens* pedunculis vnifloris aggregatis, foliis lanceolatis, ſuperioribus alternis, nectariis flore breuioribus. LINN. Syſt. p. 804. n. 5.

Balſa-

Balſamina femina. C. B. P. p. 306. Balſamina RIV. tetr. t. 120.

Balſamine; *Balſamkraut*. Germ. *Common Balſam; Femal Balſame*. Angl. *Balſamine cultivée*. Gall.

In India, Zeylona et Iaponia habitat.

Hortos noſtrates ob inſignem varietatum numerum ornat atque ſplendorem iisdem ſimul condonat. Fl. Media Aeſtate in Autumnum vſque. Annua.

Ex hujus ſucco cum alumine ungues rubros interdum tingunt Iapanenses. THVNB. Fl. Iap. p. 327.

1175. *Impatiens* pedunculis multifloris, ſolitariis, foliis ouatis, geniculis caulinis tumentibus. LINN. Syſt. p. 804. *Fl. Dan.* t. 588. Noli tangere.

Balſamina capſula oblonga tenui. BOEHM. n. 310. Impatiens. RIV. tetr. t. 1.

Springſaame; *Springkraut*; *Ungeduld*; *Rühr mich nicht an*; *wilde Balſamine*. Germ. *Balſamine ſauvage ou Merueille à Fleur jaune*. Gall.

Ad foſſiculas *in dem Poetengange*, *bei Gohlis*, *Eutritſch*; et in ſyluis humidis e. g. *in der Prellheide*, in alneto ad ripam Lupae *hinter Neu-Scherbiz*. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Capſulae maturae ad attactum ſemina elaſtice explodunt. Bonaſias herba aeſtate alliciunt et illaqueant Germani. *Loeſel.*

B. FLORE MONOCLINO.

417. * MOMORDICA. L. G. 1191. Balſamapfel. *Germ.* Male Balſam Apple *Angl.* Pomme de Merveille. *Gall.*

1176. * *Momordica* pomis hiſpidis, cirrhis nullis. LINN. Syſt. p. 868. Elaterium.

Cucumis ſylueſtris aſininus dictus. C. B. P. p. 314. BLACKW. t. 108.

Pharm. *Cucumeris Aſinini* Radix: *Elaterii* Extractum (viride). *Reſina* (alba).

Wild.

Wilde Kukumer; *Springgurke*; *Springkürbis*; *wilde Hundskürbis*; *Eſelskürbis* ſ. *Gurke*; *Eſelskukumern*. Germ. *Wild or Sparkling Cucumber*. Angl. *Concombre ſauvage*. Gall.

In Europae auſtralis rupibus ſponte creſcit. — Apud nos in hortis ſuburbanis et ruſticanis vbique et in rejectamentis hortorum atque ad ſepes pagorum paſſim occurrit. Fl. Aeſtate, Perennis.

Elaterium album quod e laeſis *Momordicae Elaterii* pomis emanat, heroicum eſt purgans hydragogum in hydrope, ab antiquiſſimis temporibus adhibitum, dehinc a minima doſi incipiendum: tamen Grauidis non propinandum et in hydrope, vbi pulſus durus obſeruatur et viſcera ſunt abſtructa, hoc remedio abſtinendum.

418. CVCVMIS L. G. 1103. Gurke ſ. Kukumern. *Germ.* Cucumber. *Angl.* Concombre. *Gall.*

Melo. 1177. * *Cucumis* foliorum angulis rotundatis, pomis toruloſis. LINN. Syſt. p. 869. n. 6.

Melo vulgaris. C. B. P. p. 320. BLACKW. t. 29.

Pharm. *Melonis* Semina, excorticata.

Gemeine Melone. Germ. *Muſk Melon*. Angl. *Melon commun des jardins*. Gall.

Patria, vbi haec planta ſponte naſcitur, nondum nota eſt. In hortis et agris oleraceis copioſe colitur et varietates plurimas, quae in aëre libero non proueniunt, in Vaporariis et terra praegnante cum magna diligentia colunt Hortulani noſtrates.

Vſ. Fructus maturus comedi ſolet crudus, tempore aeſtiuali, gratus cum odore, tum ſapore. Nutrit principio dulci et ſimul refrigerat; Immaturus fructus conditur ſaccharo, vel aceto, pro bellariis. Si cum ſale et pipere his fructibus veſcamur et vinum bibamus, tunc vim refrigerantem, quae fructu ineſt, amittunt. Semina inter 4 frigida majora recenſentur.

1178.

1178. *Cucumis* foliorum angulis erectis, pomis oblongis ſcabris. LINN. Syſt. p. 869. n. 9. BOEHM. n. 656. BLACKW. t. 4. ſatiuus.

Var. α) Cucumis ſatiuus vulgaris. C. B. P. p. 310.
β) Cucumis ſatiuus vulgaris, maturo fructu ſubluteo. C. B. P. l. c.
γ) Cucumis ſatiuus vulgaris, maturo fructu albo. C. B. P. l. c.
δ) Cucumis ſatiuus major. C. B. P.

Pharm. *Cucumeris* Semina.

Kukumern; *Kümmerlinge*; *Gurken*; *Gartengurke*; *zahme Gurke*; *Gartenkümmerling*; *gemeine Saatgurke*, Germ. *Common Cucumber*; *Common prickly Cucumber*. Angl. *Concombre ordinaire*. Gall. Var. α) *Gemeine rauche Gurke*. Germ. *Common Garden Cucumber*. Angl. *Concombre commun des jardins*. Gall. β) *Gemeine gelbe Gurke*. Germ. *Common yellow prickly Cucumber*. Angl. *Concombre jaun*. Gall. γ) *Gemeine weiße Gurke*. Germ. *White prickly Cucumber*. Angl. *Concombre blanc*. Gall.

In agris oleraceis et hortis cum varietatibus maxime colitur. Fl. Aeſtate. Annua.

Vſ. Cucumeres immaturi in culinis frequentiſſime vſurpantur. Eduntur nempe crudi, in taleolas ſecti, addito oleo, aceto, ſale et pipere. Si autem ſuccus a taleolis exprimitur, indigeſti euadunt et cucumerinos generant ructus. Cucumeres virides recentes in doliis aceto vel ſale conditi et peracta fermentatione audiunt *Saure Gurken* ſ. *Salzgurken*. His vero vel crudis vel ſoli in aqua cum butyro vel quoque addita carne coctis veſci ſolemus. Cucumeres contra *Abortiui* (i. e. *kleine Pfeffer*- ſ. *Gewürzgurken*), qui condiuntur vini aceto, pipere et aromatibus, fortem excitant appetitum.

419. CVCVRBITA. L. G. 1192. Kürbiſs. *Germ.* Gourd. *Angl.* Callebaſſe. *Gall.*

1179.* *Cucurbita* foliis ſubangulatis tomentoſis baſi ſubtus biglanduloſis, pomis lignoſis. LINN. Syſt. p. 868. n. 1. lagenaria.

Cucur-

Cucurbita olonga, flore albo, folio molli. C. B. P. p. 313.

Pharm. *Cucurbitae* Semina.

Flaſchenkürbis; Keulenkürbis; weichblättriger Kürbis; Trompetenkürbis; Herkuleskeule; langer Kürbis. Germ. *Bottle Gourd; Long Gourd.* Angl. *Calebaſſe des Pélerins; Gourt d' Amerique; Courge des Pèlerins.; Flacon.* Gall.

In Iaponia et America habitat, ex qua in Europam jam dum translata eſt. In noſtratibus hortis hinc illincque occurrit. Fl. Aeſtate. Annua.

In India orientali et occidentali cibum per 3—4 menſes praebent quotidianum. Fructus pro lagenis quandoque inſeruit in Iaponia. Semina inter IV frigida majora numerantur.

Pepo. 1180. *Cucurbita* foliis lobatis, pomis laeuibus. LINN. Syſt. p. 868. n. 4. BOEHM. n. 657.

Gemeiner Kürbis; Feldkürbis; Pfebenkürbis; rauchblättriger Kürbis; gemeiner Gartenkürbis. Germ. *Common Pompion, or Pumpkin.* Angl. *Courge longue; Courge de St. Jean; Citrouille.* Gall.

Patria hujus ſpeciei adhuc incognita. Caeterum in hortis oleraceis valde coluntur et a ruricolis in fimetis et in hortulis ante domos pagorum frequenter ſeruntur. Fl. Aeſtate. Annua.

Vſ. Pepones lacte incoquuntur pulmenti adinſtar et a vulgo frequenter eduntur. Ex una ejusdem carnis parte et duabus farinae triticeae panem coquunt ſapidum nonnulli. Turiones caulium tenerrimi aqua feruenti perfundi et Acetariorum more parari poſſunt. Oleum e Seminibus expreſſum ſaporis eſt dulcis gratique et in cibis adhibendum.

Citrullus. 1181. * *Cucurbita* foliis multipartitis. LINN. Syſt. p. 868. n. 7. BLACKW. t. 157.

Pharm. *Citrulli* Semina.

Waſſermelone; Angurie; Citrulle. Germ. *Water Melon.* Angl. *Melon d'eau de Cayenne. Paſtique* Gall.

In Calabria, Apulia, Sicilia habitat.

In

In hortis et agris oleraceis paſſim. Fl. Aeſtate. Annua.

Vſ. Fructus *Citrulli* bene maturus editur crudus, vt eximium refrigerans in calore aeſtiuo. In regionibus calidis nullus gratior fructus, qui glaciei ſpeciem refert, et ſuccum aqueum frigidiuſculum praebet. Semina Chinenſes lubenter comedere ſolent.

420. BRYONIA L. G. 1194. Zaunrübe. *Germ.* Briony. *Angl.* Couleuvrée. *Gall.*

1182. *Bryonia* foliis palmatis vtrinque villoſo-ſcabris. alba.
LINN. Syſt. p. 869. BOEHM. n. 658. BLACKW. t. 533. a et b. *Fl. Dan.* t. 813. KERN. B. I. p. 31. t. 32.

Pharm. *Bryoniae* Radix, Baccae, Semina.

Weiſſe Zaun- l. *Gichtrübe; Teufelskirſche; wilder Zittwer; Stickwurz.* Germ. *Red-berried white Briony, or Wilde Hoppe.* Angl. *Brione; ou Vigne blanche; ou Couleuvrée.* Gall.

In dumetis et hortis oleraceis aliisque ad ſepes circa pagos plurimos vulgaris. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Doſis radicis ad maximum ℥j raro in ſubſtantia, ſed frequentius in decocto praeſcribitur. In morbis hydropicis et conuulſiuis a ruſticis frequenter vſurpatur; rarius vero apud Medicos. E radice recenti *amylum* album, non acre, extraxit *Bergius*, quod in aqua coctum gelatinam dedit, gelatinae tritici ſimillimam, ſapore ſubfatuo, miti.

Claſſis XX.

CRYPTOGAMIA.

CLASS. LINNAEI XXIV.

Ord. I.

FILICES.

a) *Fructificationes ſpicatae.*

421. EQVISETVM. L. G. 1284. Kannenkraut, Pferdeſchwanz. *Germ.* Horſetail. *Angl.* Prêle. *Gall.*

ſyluaticum. 1183. *Equiſetum* frondibus compoſitis, ſpica terminali flaccida. WILDEN. Prodr. Berol. n. 865.

Equiſetum caule ſpicato, frondibus compoſitis. LINN. Syſt. p. 925. BOEHM. n. 728.

Waldpferdeſchwanz. Germ. *Wood Horſe-Tail.* Angl. *Prêle des bois*; *Queue de cheval, ou des bois.* Gall.

In ſyluis humidioribus, *im Zſchocherſchen, Gunndorfer Holze, in der Kämmerei bei Nauendorf.* Flor. April. Mai.

aruenſe. 1184. *Equiſetum* ſcapo fructificante nudo; fronde ſterili verticillato-ramoſa decumbente. WILDEN. Prodr. Berol. n. 866. LINN. Syſt. p. 925. n. 2. BOEHM. n. 730. BLACKW. t. 217. KERN. B. I. p. 25. t. 24.

Pharm.

Pharm. *Equiſeti* minoris Herba.

Ackerſchaftheu ſ. *Kandelwiſch; Kannenkraut; Zinnkraut; Katzenzagel; Katzenwedel; Roſsſchwanz; Reibiſch; Preibuſch; Ganſekraut.* Germ. *Corn Horſetail.* Angl. *Prêle des champs.* Gall.

In agris humidioribus vulgare. Flor. Mart. April.

Vſ. In Suecia pabulum ſuibus et in Lapponia ad coria paranda adhibetur. Oues praegnantes nimium ab hac comedentes abortum faciunt. Bobus intactum perſiſtit.

1185. *Equiſetum* caule angulato, frondibus ſimplicibus. paluſtre.
LINN. Syſt. p. 925. n. 3. BOEHM. n. 331.

Sumpfpferdeſchwanz. Germ. *Marſh Horſe-Tail.* Angl. *Prêle dés marais.* Gall.

In pratis paludoſis et foſſis ad *Schönfeld, im Roſenthale* frequens. Fl. Mai. Iun.

1186. *Equiſetum* caule ſtriato, frondibus ſimplicibus. fluuiatile.
LINN. Syſt. p. 925. n. 4. BOEHM. n. 327.

Fluſskannenkraut ſ. *Kandelwiſch; Preibuſch; Reibiſch.* Germ. *River Horſe Tail.* Angl *Prêle majeure, ou des Riuieres.* Gall.

In foſſis et ad fluuiorum ripas, *hinter dem Brandvorwerke, in der Pleiſſe.* Fl. Maio.

Vſ. Vaccis vtiliſſimum foenum atque lac auget. Equi contra hoc reſpeuunt.

1187. * *Equiſetum* caule ſubnudo leui. LINN. Syſt. pag. limoſum.
925. n. 5. LEYS. n. 1022.

Thon-Pferdeſchwanz ſ. *nackendes Waſſerſchaftheu.* Germ. *Smooth Horſe-Tail.* Angl. *Prêle limonneuſe.* Gall.

In locis argillaceis et inundatis vbique frequens. Fl. Maio.

1188. *Equiſetum* caule nudo ſcabro, baſi ſubracemoſo. hyemale.
LINN. Syſt. p. 925. n. 6. BOEHM. n. 329.

Pharm. *Equiſeti maioris* Herba.

Winter Kandelwiſch ſ. *Pferdeſchwanz.* Germ. *Rough Horſe-tail, or Shave-Graſſling.* Angl. *Prêle d'hiver.* Gall.

In ſyluaticis vliginoſis, *im Bieniz, in der Dübenſchen Heide.* Fl. April. Maio.

Vſ. Pro inſtrumentis variis v. g. pectinibus, manubriis, ſcipionibus metalliſque laeuigandis expoliendisque inſeruit, et ad vaſa ſtannea depurganda in culina vulgare.

Infuſum aquoſum odore ſaporeue fere infuſi Theae Chinenſis. Oues abortiunt; Equis ſalutare; Vaccis noxium, quae dentes amittunt et herbam ore ſaepius deiiciunt.

422. OPHIOGLOSSVM. L. G. 1288. Natterzunge. *Germ.* Adder's. *Angl.* Ophiogloſſe. *Gall.*

vulgatum. 1189. *Ophiogloſſum* fronde ouata. LINN. Syſt. p. 926. BOEHM. n. 726. BLACKW. t. 416. *Fl. Dan.* t. 147.

Pharm. *Ophiogloſſi* Herba.

Gemeines Natterzünglein; Schlangenzunge. Germ. *Adder's Tongue.* Angl. *Ophiogloſſe vulgaire; Langue de ſerpent.* Gall.

In paſcuis, pratis, locis gramine copioſiore veſtitis, limoſis, *auf dem Gickerlingsberge, auf den Wieſen bei dem Geſundbrunnen, auf der Wieſe unten am Bieniz* copioſe. Fl. Mai. Iun.

Vſ. In India orientali folia leniter cocta eduntur.

423. OSMVNDA. L. G. 1289. Traubenfarn. *Germ.*

* *Scapo inſidente cauli ad baſin frondis.*

Lunaria. 1190. *Osmunda* ſcapo caulino ſolitario, fronde pinnata, ſolitaria. LINN. Syſt. pag. 927. n. 2. BOEHM. n. 725. BLACKW. t. 420. *Fl. Dan.* t. 18.

Pharm. *Lunariae* Herba.

Klei-

Kleine Mondraute; Mondkraut; St. Walpurgiskraut. Germ. *Moon-wort.* Angl. *Osmonde lunaire, ou Lunaire commune.* Gall.

In paſcuis, pratis et locis elatioribus tenuique gramine veſtitis ad *Rückmarsdorf*, *Nauendorf* porro ad *Templum St. Theclae* copioſe hoc anno creſcere vidi. Fl. Mai. Iun.

*** Fronde ipſa fructificationes ferente.*

1191. * *Osmunda* frondibus bipinnatis, capite racemiferis. LINN. Syſt. p. 927. n. 13. LEYS. n. 1026. WILDEN. Prodr. Berol. n. 876. *Fl. Dan.* t. 217. regalis.

Königliche Traubenfarn. Germ. *Flowering Fern, or Osmond rogale.* Angl. *Osmonde, ou Fougere fleuris.* Gall.

In ſyluis paludoſis et ad foſſas vmbroſas, *in der Dübenſchen Heide, im Univerſitätsholze* paſſim. Fl. Iun. Iul.

424. STRVTHIOPTERIS. HALL. En. Helv. p. 132. Kraftfarrn. *Germ.*

1192. *Struthiopteris* frondibus ſterilibus pinnatifidis, pinnulis denſis, oblongis falcatis; fructificationibus maioribus, laxius pinnatis, anguſtioribus. WEIS. Cryptog. p. 281. ſpicant.

Osmunda ſpicant frondibus lanceolatis pinnatifidis; laciniis confluentibus integerrimis; parallelis. LINN. Syſt. pag. 928. n. 18. BOEHM. n. 724. *Fl. Dan.* tab. 99.

Kraftfarn; Troſsfarn; groß Milzkraut; Spikantweiblein; Kammfarrn. Germ. *Rough Spleen wort.* Angl. *Osmonde des bois.* Gall.

In ericetis et ſyluis elatioribus *in der Dübenſchen Heide.* Fl. Iun. — Aug.

Vſ. Folia, vt *Ruppius* refert, cereuiſiae addunt non abſque ſanitatis detrimento nonnullae gentes Germanicae.

425. LYCOPODIVM. L. G. 1302. Bärlappen; Kolbenmoos. *Germ.*

clauatum. 1193 *Lycopodium* foliis ſparſis filamentoſis, ſpicis terminalibus pedunculatis geminis. LINN. Syſt. p. 9[illegible]2. n. [illegible] BOEHM. n. 732. BLACKW. t. 535. *Fl. Dan.* tab. 126.

Pharm. *Muſci Clauati* Herba; *Lycopodii* Semina.

Keilförmige Bärlappen; Wolfsklaue; Barentappen; Weinkraut; Neunheil; Trutenfuß; Gürtelkraut; St. Iohannisgürtel; gemeines Kolbenmoos l. *zweikolbiger Bärlappen; Teufelsklau* Germ. *Plicaire; ou Lycopode commun à poils et rempant.* Gall.

In ſyluis ſiccioribus, paſſim *im Univerſitätsholze*, et frequens *in der Dübenſchen Heide*, porro in locis caeſpite tenui veſtitis, ericetis. Flor. Iun. Iul. Perennis.

Vſ. Ad Storeas in pauimentis aptum. Spicarum polline phyſici pro fulgur[illegible] vtuntur. Porro quoque frequens eius vſus ad pilulas gummoſas læuigandas. Herba ſuſpenſa in vaſe vinum corruptum reſtituit.

annotinum. 1194.* *Lycopodium* foliis ſparſis quinquefariis ſubſerratis, ſurculis annotinis articulatis, ſpicis terminalibus, glabris, erectis. LINN. Syſt. p. 943. n. 11. JAHN. n. 23. *Fl. Dan.* t. 127.

Wachholderblättriger Bärlapp. Germ. *Licopode annuel à feuilles de Genevrier.* Gall.

In ſyluis denſis, *in der Dübenſchen Heide* D. *Jahn* olim inuenit et ipſe nuperrime quoque ibidem reuiſi. Fl. Aug. Septemb.

Vſ. Veſtes colore inficit flauo.

complanatum. 1195.* *Lycopodium* foliis bifariis connatis: ſuperficialibus ſolitariis, ſpicis geminis pedunculatis. LINN. Syſt. pag. 943. n. 18. LEYS. n. 1030. *Fl. Dan.* tab. 78.

Ebener Bärlappen. Germ. *Lycopode aplati, ou Plicaire ſélagine.* Gall.

In

In nemoribus ſiccioribus, elatioribus, *in der Dübenſchen Heide.* Fl. Iul. Aug.

Vſ. Fuluo pulcherrimo tingit colore et ruſticis in vſu frequens.

b) *Fructificationes frondoſae in pagina inferiori.*

426. ACROSTICHVM. L. G. 1290. Vollblühende Farren. *Germ.* Acroſtique. *Gall.*

1196. *Acroſtichum* frondibus nudis linearibus laciniatis. LINN. Syſt. p. 928. BOEHM. n. 711. *Fl. Dan.* t. 60. ſeptentrionale.

Mitternächtige vollblühende Farren; grasſtenglichtes geſpaltenes Steinfarrenkraut. Germ. *Forked, or Horned Fern.* Angl. *Acroſtique ſeptentrionale.* Gall.

In fiſſuris rupium, cauernis rarius, ſed copioſe circa vrbem *Grimme* ſic dictam. Perennis.

427. POLYPODIVM. L. G. 1296. Tüpfelfarrn; Engelſuſs. *Germ.* Polypody. *Angl.* Polypode. *Gall.*

* *Fronde pinnatifida: lobis coadunatis.*

1197. *Polypodium* frondibus pinnatifidis: pinnis oblongis ſubſerratis obtuſis, radice ſquamata. LINN. Syſt. p. 935. n. 17. BOEHM. n. 717. BLACKW. t. 215. vulgare.

Pharm. *Polypodii* Radix.

Gewöhnliche Tüpfelfarn; Engelſüß; Süßſarn; Roßfarn; Baum-Eichen-Steinfarn; wilde Süßwurzel; wildes Süßholz; Tropfwurz. Germ. *Common Polypody, or Wall Fern.* Angl. *Polypode ordinaire.* Gall.

In petris, ſyluis, ad vias rarius et truncos arbornm, *im Gunndorfer, im Univerſitätsholze,* aliisque frequens. Fl. Iul. Perennis.

** *Fronde ſubbipinnata.*

Thelypteris. 1198. *Polypodium* frondibus ſubbipinnatis: pinnulis integerrimis glomerulis capſularum vndique tectis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 884.

Polypodium fronde bipinnata: pinnis pinnatifidis integerrimis ſubtus vndique polline tectis. LINN. Syſt. p. 937. n. ... SCHREB. Spicil. p. 70. n. 719. SCHMID. Icon. p. 45. T. 3.

Rund ungekerbtblättrige Tupfelfarrn ſ. *feines durchſichtiges Farnkraut.* Germ. *Marſh Fern.* Angl.

In pratis aquoſis vbique, e. g. in pratis Schoenfeldicis. Fl. Iul. Aug.

criſtatum. 1199. *Polypodium* frondibus ſubbipinnatis: pinnulis oblongis, obtuſis ſerratis: ſerraturis ciliatis, glomerulis capſularum duplici ſerie diſpoſitis. T. III. WILD. Prodr. Berol. n. 885.

Polypodium frondibus ſubbipinnatis: foliis ouato-oblongis: pinnis obtuſiuſculis, apice caule ſerratis. LINN. Syſt. p. 937. n. 49. SCHREB. Spicil. pag. 71. n. 1018.

Schmalkammförmiges ſ. *groß doppeltgefiedertes Farrenkraut.* Germ. *Creſted Polypody.* Angl. *Polypode à crête.* Gall.

In ſyluis, alnetis ad arborum radices *vor Schönfeld et hinter Kleindölzig.* Flor. Iun. Iul. Perennis.

Filix Mas. 1200. *Polypodium* frondibus bipinnatis: pinnis obtuſis crenulatis, ſtipite paleaceo. LINN. Syſt. p. 937. n. 50. BOEHM. n. 718. BLACKW. tab. 323. KERN. B. II. p. 87. t. 139.

Pharm. *Filicis* Radix, Herba.

Männliche Tüpfelfarn ſ. Farrenkraut; *Waldfarn* ſ. *Farnkrautmännlein.* Germ. *Common Male Polypody, or Fern.* Angl. *Fougere mâle du bois.* Gall.

In ſyluis et nemoribus vbique frequens. Flor. Iul. Aug.

Obſ. Flores reniformes. Vim radicis abortiuam experimentis confirmauit Cl. *Olivier.* Specificum huius

huius radicis ad pellendas Taenias iam medicis antiquiſſimis notum fuit.

Vſ. Sibirienſes foliis Lupuli loco ad cereuiſiam coquendam vtuntur, vnde gratus odor ſaporque. In *Norwegia* obſoeni penuriam pro pabulo pecorum caprorum equorumque inſeruit. Herba tota co iis parandis vtilis: exſiccata Gallis ſtraminis ad inſtar; In Anglia cineres exclauatos in globulos formatos dein exſiccatos loco ſaponis exhibent lotrices.

1201. *Polypodium* fronde bipinnata: pinnulis lanceolatis pinnatifidis acutis. LINN. Syſt. pag. 937. n. 51. BOEHM. n. 719. Filix Foemina.

Weiblicher Tüpfelfarn ſ. *Farrenkraut.* Germ. *Female Polypody.* Angl. *Polypode Fougere femelle.* Gall.

In ſyluis et nemoribus ad radices arborum, in alneis ad *Schönfeld*, *Sylua academica* aliisque. Flor. Iul. Aug Perennis.

Obſ. Flores ouati, ſubciliati, ſolitarii.

Vſ. Huius et antecedentis plantae cineres ad fictilia Chinenſium paranda recipiuntur.

1202. *Polypodium* frondibus ſubbipinnatis: pinnulis lanceolatis obtuſiuſculis apice crenulatis. SCHREB. Spicileg. pag 70. n. 1027. ROTH. Flor. Germ. pag. 449. molle.

Weicher Tupfelfarn. Germ.

In nemoribus paſſim ad arborum radices. Flor. Iul. Aug.

1203. *Polypodium* frondibus bipinnatis, pinnis lunulatis ciliato-dentatis, ſtipite ſtrigoſo. LINN. Syſt. pag. 937. n. 53. BOEHM. n. 720. aculeatum.

Stachlichtblättriges Farrenkraut. Germ. *Prickly Polypody.* Angl. *Lonkite, ou Polypode à aeguillons.* Gall.

In ſyluis, alnetis variis et locis paludoſis, copioſe *in der Dübenſchen Heide.* Fl. aeſtate.

fragile 1204. *Polypodium* frondibus bipinnatis: foliolis remotis: pinnis ſubrotundis inciſis. LINN. Syſt. p. 938. n. 59. *Fl. Dan.* t. 401.

Stein-ſ. *Mauerfarnkraut*; *zerbrechlicher Tüpfelfarn.* Germ. *Brittle Polypody.* Angl. *Polypode fragile.* Gall.

In vmbroſis montibus et ad radices Quercus muſcoſas *im Roſenthale*, *im Univerſitätsholze*, *in der Dübenſchen Heide* et ſparſim in muris iuxta pagos. Fl. Iul. Aug.

*** *Fronde ſupra decompoſita.*

Dryopteris. 1205. *Polypodium* frondibus ſupradecompoſitis, foliolis ternis bipinnatis. LINN. Syſt. pag. 939. n. 75. SCHREB. Spicil. Append. n. 1170.

Dreiäſtiger baumförmiger Tüpfelfarn; *Eichelfarn.* Germ. *Branched Polypody.* Angl. *Polypode Dryoptere.* Gall.

In fiſſuris petrarum, *an den Brücken von der Ziegelſcheune bis an den Kuhthurm* frequens et paſſim *im Zwinger* inter portam *Grimmenſem* et *St. Petri.* Fl. Iul. Aug.

428. ASPLENIVM. L. G. 1295. Milchkraut ſ. Streifenfarn. *Germ.* Doradille. *Gall.*

α) Fronde ſimplici.

Scolopendrium. 1206. *Aſplenium* frondibus ſimplicibus, cordato-lingulatis, integerrimis, ſtipitibus hirſutis. LINN. Syſt. p. 932. n. 3 BOEHM. n. 715. BLACKW. t. 138.

Pharm. *Scolopendrii* Herba.

Gemeines Hirſchzungen-Milzkraut; Hirſchzunge. Germ. *Doradille Scolopendre, ou Langue de Cerf.* Gall.

In montoſis, aſperis et opacis locis ad oras Harcyniae olim Ill. BOEHMERVS detexit; ad muros *bei Grimme* ante paucos annos quoque reperi; in horto Medico aliisque paſſim.

1207.

1207. *Aſplenium* fronde ramoſe diuiſa, anguſtiore et longiore, foliis ternato connexis, radice cirrhoſiore. GLED. ap BOEHM. n. 715. Germanicum.

Aſplenium caule pinnato, ſuperioribus ſimpliciter dentatis HALL. Hiſt. Helvet. T. III. pag. 8. n. 1690. WEIS Cryt. p. 2 9.

Adianthum nouum Germanicum Rutae murariae facie. BREYN. Cent. I. p. 189. T. 97.

Groſſe Mauerrauthe. Germ.

In locis montoſis, umbroſis, denſioribus, *auf den Bergen bei Grimme* olim Ill. BOEHMERVS, inuenit, ad templorum muros paſſim.

β) *Fronde pinnata.*

1208. *Aſplenium* frondibus pinnatis, pinnis ſubrotundis crenatis. LINN. Syſt. p. 933. n. 13. BOEHM. n. 716. BLACKW. t. 3 0. *Fl. Dan.* t. 119. Trichomanes.

Pharm. *Trichomanis* ſ. *Adianthi rubri* Herba.

Steinmilzkraut; rother Steinbrech; Steinfeder; rothe Mauerraute; Abton; Wiedertodt, falſch Frauenhaar. Germ. *Common Maidenhair.* Angl. *Doradille Politric* Gall.

In muris antiquis *an den Brücken nach den Kuhthurme* copioſe. Fl. Iun. Iul.

γ) *Fronde pinnata ramoſa: Foliis multiplicato-diuiſis.*

1209. *Aſplenium* frondibus alternatim decompoſitis: foliolis cuneiformibus crenulatis. LINN. Syſt. p. 933. n. 20. BOEHM. n. 712. BLACKW. t. 219. *Fl. Dan.* tab. 190. Ruta muraria.

Pharm. *Rutae Murariae* ſ. *Paronychiae* Herba.

Mauer- ſ. *Steinraute; weiſſe Steinraute; kleines Rauten-Milzkraut.* Germ. *White Maiden-hair, or Wall Rue.* Angl. *Doradille des murs, ou Sauve-Vie.* Gall.

Ad muros vetuſtos ex eorum fiſſuris circa St. Pauli templum; porro *im Zwinger* ad erismata intra eorum fiſſuras; item *an der innern Mauer des Ranſtädter*

ter Thores, nach dem Schieſsgraben zu; praeprimis inter portam Halenſem et ergaſtulum; denique ad ponticulas coementis conſtructas a lateritiis vsque ad *Kuhthurm* frequenter occurrit. Flor. Iul. in hiemen vsque.

429. PTERIS. L. G. 1291. Flügel- ſ. Saumſarn. *Germ.*

aquilina. 1210. *Pteris* frondibus ſupradecompoſitis: foliolis pinnatis: pinnis lanceolatis: infimis pinnatifidis: ſuperioribus minoribus. LINN. Syſt. p. 931. n. 17. BOEHM. n. 723. BLACKW. t. 325.

Adler-Saumfarn; Adlerkraut; Roſsfarn; Flügelfarn; Ieſus Chriſtwurzel. Germ. *Fougére Femelle, ou commune; Bois Boulogne.* Gall.

In ſyluis elatioribus, agris ſterilioribus et ericetis, *im Bieniz, im Univerſitätsholze, in der Kämmerei bei Nauendorf, in der Prellheide etc.* copioſe. Flor. Iul. Aug.

Obſ. Radix oblique diſſecta, vel ſi mauis, Aquilae bicipitis imperialis, imaginem refert.

Vſ. Radix ob odorem graueolentem cimices pellit; herba coriis parandis haud inepta. Folia pro culcetris et equorum ſtramentis in Dania inſeruiunt. E cineribus aqua incoctis globulos in Anglia faciunt lotrices, ſmegmatis loco. Ligni inopia ob flammam calidiſſimam excitantem hanc vſurpant Angli. Decoctum adſtringens ad coria paranda, quae *Corduan* appellantur, vtile. Frondes iuniores, foliis nondum explicatis Iaponenſes edunt, et fere vbique faſciculi eius in tabernis venales exponuntur menſibus Aprili et Maio. Radix lignoſa contuſa, effuſa aqua prima expreſſa coquitur et a pauperibus comeditur. THVNB. Iap. p. 332.

Ord. II.

Ord. II.

MVSCI

A FRONDOSI.

a) *Periſtomate nullo.*

430. PHASCVM. LINN. G. 1305. HEDW. G. M. I. Phaſcum. *Germ.* Phaſque. *Gall.*

1211. *Phaſcum* foliis lanceolato-linearibus, ſummis e latiuſcula baſi ſubulatis, rigidis. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 95. T. 35. ſubulatum.

Phaſcum (ſubulatum) cauleſcens foliis lanceolato-linearibus patulis. SCHREB. Phaſc. p. 8. n. 1. Eiusd. Spicil. pag. 71. n. 717. WEB. Spicil. Goetting. pag. 127.

Phaſcum (ſubulatum) acaule, anthera ſeſſili, foliis ſubulato ſetaceis patulis. LINN. Syſt. pag. 944. n. 3. BOEHM. n. 777. WEIS. Crypt. p. 268. *Fl. Dan.* t. 249. fig. 1. 2.

Sphagnum acaulon trichodes. DILL. Muſc. p. 251. t. 32. f. 10.

Pfriemenförmiges Erdphaſcum. Germ. *Phaſque en alêne.* Gall.

In agris arenoſis ad *Gonnewitz*, pratis pinguibus, e. g. *Schoenfeldicis*, *im Oberholze* ad latera foſſarum et cauorum, porro *im Bieniz, bei Meisdorf* ad lateritiam. Vernali et autumnali tempore. Thecae Maio et Iunio anni ſequentis maturae. Perenne.

1212. * *Phaſcum* humile, foliis ſubulato-carinatis, ſubfaſciatis. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 91. t. 34. nitidum.

Glänzendes Erdphaſcum. Germ.

Obſ. Hanc ſpeciem nuperrime in via neglecta pineti ad *Lindenthal*. Cel. HEDW. detexit. Iun. Iul. thecae matureſcunt.

piliferum. 1213. *Phaſcum* caulescens, foliis oblongis apice pilifer-is erectis. SCHREB. Phaſc. pag. 8. t. 1. f. 6. 7. Eiusd. Spicil. p. 72. n. 1029.

Haarförmiges Phaſcum. Germ.

In muris limoſis, gregatim viget. Maio calyptra ſecedente.

cuſpidatum. 1214. *Phaſcum* caulescens, foliis ouatis cuſpidatis, patulis: ſummis erectis conniuentibus SCHREB. Phaſc. p. 8. n. 3. T. 1. f. 1. 2. Eiusd. Spicil. p. 72. n. 780. WEB. Spicil. Gott. p. 125.

Phaſcum aculon, anthera ſeſſili, foliis ouatis, acutis conniuentibus. LINN. Syſt. p. 944. n. 2. BOEHM. n. 780. WEIS. Crypt. p. 206. *Fl. Dan.* t. 249. f. 3.

Zugeſpitztes Phaſcum. Germ. *Phaſque ſans tige.* Gall.

In agris, hortorum areis, pratis, ſolo pinguiori, muris argillaceis fere vbique copioſe. Fl. Martio et Autumno.

muticum. 1215. *Phaſcum* acaule, foliis ouatis, muticis, concauis conniuentibus. SCHREB. Phaſc. p. 8. n. 4. T. 1. f. 11. 12. Eiusd. Spicil. pag. 12. n. 779. WEB. Spicil. pag. 126.

Sphagnum acaule bulbiforme minus. DILL. Muſc. p. 252. t. 32. f 12. LINN. Sp p. 1570. n. 1. β. BOEHM. n. 779. WEIS Crypt. p. 207.

Stumpfes Phaſcum ſ. *Phaſcum mit eiförmig ſtumpfen Blattern.* Germ.

In muris argillaceis circuli Lipſienſis; ſed rarius. Vere et Autumno.

Obſ. A priori differt: Theca ſeſſili, foliis intricatis conniuentibus, nec patulis, muticis, latioribus.

ſerratum. 1216. *Phaſcum* acaule, foliis ouato-lanceolatis, planis, ſerratis, erectis. SCHREB. Phaſc. pag. 9. n. 5. T II f. 1. 2. Eiusd. Spicil. p. 73. n. 1030. WEB. Spicil. Gott. p. 12[illegible]. n. 19[illegible]

Sägeförmiges Phaſcum. Germ.

In

In pratis pinguioribus, limoſis ad Pliſſam. Vere et Autumno.

Obſ. Omnium fere muſcorum minimus. Folia apice laciniata: Semina maiora iis *Polytrichi maximi.* SCHREB.

1217. * *Phaſcum* foliis trunci minutis diſſitis: perichaetialibus e lata concaua baſi longo-acuminatis, inuoluto-contortilibus. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 25. T. IX. crispum.

Krauſes Phaſcum. Germ.

In tumulis Coemeterii noſodochialis, in Horti *Apeliani,* nunc *Reicheliani,* ambulacro arcuato et veteranis tulparum cumulis haud infrequenter Cel. HEDW. inuenit. Fl. Octobr. Novembr. Ianuar. anni ſubſequentis thecae maturae.

1218. * *Phaſcum* foliis lanceolatis, ſerratis, patentibus, thecae acumine pellucido. HEDW. Muſc. Frond. I p. 28. T. X. patens.

Phaſcum mit von einander abſtehenden Blättern ſ. *ſlattriges Phaſcum.* Germ.

In viis vdis, vmbroſis ſyluae ſic dictae *Roſenthal* anno 1781 prima vice HEDW. vidit; paullo poſt in ſimilibus locis verſus *Zſchocher* ei obuiam venit. Flor. Mai. et Iun. Thecae Aug. matureſcunt.

1219. * *Phaſcum* foliis perichaetialibus rectis, thecae pedunculo incuruato. HEDW. Muſc. Frond. I. pag. 52. T. XI. curuicellum

Krummhälſiges Phaſcum. Germ.

In areis et arenoſis depreſſioribus ambulacris horti *Reicheliani* cum thecis viridibus, *Bryo argenteo* ſatis copioſe commixtum Cel. HEDWIG. inuenit.

b) *Peri-*

b) *Periſtomate nudo.*

431. SPHAGNVM. L. G. 1304. HEDW. G. M. 2. Torfmoos. *Germ.* Shaigne. Gall.

paluſtre. 1220. *Sphagnum* ramis deflexis. LINN. Syſt. pag. 944. BOEHM. n. 774.

latifolium. Var. α) Sphagnum paluſtre latifolium. WEIS. Crypt. p. 263.

Sphagnum paluſtre, molle, deflexum, ſquamis cymbiformibus. DILL. Muſc. 240. t. 32.

capillaceum β) Sphagnum paluſtre, capillaceum. WEIS. Crypt. p. 265.

Sphagnum paluſtre molle, deflexum, ſquamis capillaceis. DILL. Muſc. t. 32. f. 2. LINN. Sp. Pl. p. 1569. n. 1. var. β. BOEHM. n. 775.

Breitblättriges i. *haarförmiges Sumpf-Torfmoos.* Germ. *Sphaigne des marais, ou Mouſce aquatique.* Gall.

In ericetis et paſcuis ſubhumidis: var. α et β. in paludibus turfoſis poſt *Schönfeld* Cel. HEDW. occurrit et in pratis *bei Schadebach, in der Prellheide* intra Alnos, copioſiſſime obſeruaui etc.

Vſ. Foeminae Lapponenſes pro linteis in curris infantum hoc vtuntur.

432. * HEDWIGIA. HEDW. G. M. 3.

ciliata. 1221.* *Hedwigia* trunco ramificato, foliis ouato-lanceolatis, concauis, apice diaphano denticulato perigonialium ciliato. HEDW. Muſc Frond. I. p. 104. t. 40.

Wimper Hedwigia. Germ.

Non procul a Lipſia, Grimmae nimirum, in petris cis Muldam Cel. HEDW. nuperrime inuenit. Fl. Autumno ineunte.

Obſ HEDW. perſcrutator muſcorum accuratiſſimus dicit hunc muſcum nunquam in arboribus deprehendiſſe.

433. GYMNOSTOMVM. HEDW. G. M. 4. Iungfermoos. *Germ.*

1222. * *Gymnoſtomum* foliis ouatis, concauis, piliferis, thecis ouatis. HEDW. Muſc Frond. I. p. 16. T. VI. ouatum.
Eiförmiges Iungfermoos. Germ.
In muris argillaceis circa *Lipſiam* vbique creſcit. Initio Maii Opercula cadunt. Ineunte Vere floret.

1223 *Gymnoſtomum* foliis explanatis oblongis acutis: thecis pyriformibus. WILD. Prodr. Berol. n. 896. pyriforme.
Bryum pyriforme capſulis erectis obouatis, calyptra ſubulata ſurculis acaulibus, foliis ouatis, muticis. LINN. Syſt. p. 749. n. 4. BOEHM. n. 743. WEIS. Crypt. p. 183.
Bryum ſerpillifolium capſulis pyriformibus. DILL. Muſc. 345. t. 414. f. 6.
Muſcus capillaceus minimus, capitulis pyriformibus, turgidis. VAILL. Pariſ. pag. 129. n. 3. tab. 29. fig. 3.
Birnförmiges Iungfermoos. Germ. *Bri piriforme.* Gall.
In humidis ad foſſicularum latera atque in locis ſylvaticis vbique. April.

1224. *Gymnoſtomum* foliis explanatis apiculatis, thecis truncatis. HEDW. Muſc. Frond. I. p 13. T. V. WILD. Prodr. Berol. n. 898. truncatulum.
Bryum truncatulum antheris erectis ſubrotundis: operculo mucronato. LINN. Syſt. pag. 946. n. 20. BOEHM. n. 745. WEIS. Crypt. p. 191. WEB. Spicil. p. 109. n. 177. HEDW. l. c. f. 7. 14. etc.
Bryum exiguum, creberrimis capſulis rufis. DILL. Muſc. 347. t. 45. f. 1.
Muſcus capillaceus omnium minimus. VAILL. Pariſ. p. 130. n. 5. t. 26. f. 2.
Abgeſtutztes Iungfermoos. Germ. *Bri tronque.* Gall.
In virgultis et alnetis, campis humidis, ad foſſas, ſepes et in hortis vbique. Hieme et primo Vere cum thecis; initio Veris opercula amittit.

c) *Periſtomate figurato: ſimplici ordine.*

α) *Periſtomate dentato: denticulis integris.*

434. TETRAPHIS. HEDW. G. M. 5.

pellucida. 1225. *Tetraphis* trunco ſimplci erecto: foliis ouato-acuminatis, nitidis, pellucentibus. TIMM. Fl. Megapl. n. 727.

Mnium pellucidum caule ſimplici, foliis ouatis. LINN. Syſt. p. 946. SCHREB. Spicil. p. 102. n. 1076. WEIS. Crypt. pag. 161. SCHMIED. Icon. Faſc. I. p. 13. t. 3. *Fl. Dan.* t. 300.

Bryum Diaphanum. WEBER. Spicil. p. 121. n. 190.

Georgia Mnemoſynum Ehrhart Hanov. Magaz. 1780. 59. St. p. 931.

Durchſchimmerndes Sternmoos. Germ. *Mnie transparent.* Gall.

In ſyluis lignorum putridorum copioſe et olim D. *Knolle* in horto *Apeliano*, nunc *Reicheliano* reperit. Martio.

435. LEERSIA. HEDW. G. M. 7.

vulgaris. 1226. *Leerſia* ſurculo ſimplici, foliis lanceolatis: thecis cylindricis: calyptris campaniformibus margine integris thecis longioribus. WILDEN. Prodr. Berol. n. 903.

Leerſia vulgaris calyptra laxa, conica, aequali, vaginulae membranula pileiformi. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 46. T. XIII.

Bryum extinctorium capſula erecta oblonga minori calyptris laxis aqualibus. LINN. Syſt. pag. 948. n. 5. SCHREB. Spicil. p. 75. n. 1033. WEB. Spicil. p. 98. n. 167.

Licktſchneuzenförmiges Knotenmoos; gemeine Leerſie. Germ. *Bri éteignoir.* Gall.

In muris argillaceis *nach den Kohlgärten* et in pagis vicinis; in terra ipſa aridiore *am Gickerlingsberge*, et Cel. HEDW. in parietibus circa Lipſiam e limo confe-
ctis,

ctis, reperit. Ineunte Vere, nempe Aprili viget; Maii vero initio thecae maturae.

1227. *Leerſia* ſurculo ramoſo, foliis oblongis piliferis; thecis ſubrotundis nutantibus: calyptris minutis. WILD. Prodr. Berol. n. 901. pulvinata.

Bryum pulvinatum. LINN. Syſt. pag. 949. n. 31. BOEHM. n. 751. WEIS. Crypt. p. 201. WEB. Spicil. p. 112. n. 150.

Polſterförmiges ſ. *Küſſen-Knotenmoos.* Germ. *Bri couſſinet.* Gall.

In tectis ligneis vel ſtramineis, muris et aggeribus copioſe. Vernali tempore viget.

1228. *Leerſia* trunco erecto, ſimplici diuiſoque; foliis lanceolato-concauis, apiculatis, thecis ouatis. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 66. T. XXIII. lanceolata.

Lanzetförmige Leèrſie. Germ.

In muris argillaceis, ad aggeres et ſupra lapides valde frequens. Autumno et primo Vere viget. Initio Maii anni ſequentis thecae matureſcunt. Perennis.

436. GRIMMIA. HEDW. G. M. 8.

1229. *Grimmia* foliis ouato-acuminatis, carinatis, perigonialium apice albo, theca oblonga in pedunculo breuiſſimo. HEDW. Muſc. Frond. I. pag. 104. Tab. XXXIX. apocarpa.

Grimmia Polyodon ſurculo ramoſo, foliis lanceolatis: thecis ouatis terminalibus, ſeſſilibus: operculo acuminato: calyptris glabris minimis. WILD. Prodr. Berol. n. 904.

Bryum apocarpon capſulis ſeſſilibus terminalibus, calyptra minima. LINN. Syſt. p. 947. BOEHM. n. 7 6. LEYS. n. 1055. WEIS. Crypt. pag. 179. *Fl. Dan.* tab. 1 9.

Fontinalis apocarpa. WEB. Spicileg. pag. 38. n. 116.

Kurzgeſtielte Grimmie. Germ. *Bri velu.* Gall.

In locis ſaxoſis et apricis, *im Bieniz*; Cel. HEDW. vero nuperrime paſſim ad piſcinam *bei Lindenthal* et ad ponticulam *bei dem Kuhthurme* et alibi reperit. Floret Autumno. Opercula initio Veris cadere ſolent. Perennis.

437. WEISIA. HEDW. G. M. 9. Weiſie. *Germ.*

viridula. 1230. *Weiſia* capſulis erectis: foliis lanceolatis acuminatis imbricato-patulis. LINN. Fl. Suec. pag. 391. n. 1002. ſub *Bryo*. BOEHM. n. 754. WEIS. Crypt. pag. 191.

Bryum viridulum. LINN. Syſt. p. 948. n. 21.

Bryum paludoſum β. viridulum. WEB. Spic. p. 110. n. 78.

Grüne Weiſie; *blaßgrünes Zwergbryum*. Germ. *Bri verdoyant*. Gall.

In agris ad foſſas, ericetis, pratis et viis vbique.

recuruiroſtra. 1231. * *Weiſia* foliis lanceolatis, imbricato-patulis, theca gracili, operculi roſtello recuruato. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 19. T. VII. WILD. Prodr. Berol. n. 909.

Rückwärtsgeſchnäbelte Weiſie. Germ.

In locis lapido-ſabuloſis gregatim ad interſtitia baſeos columnae, quam proxime ad pagum *Rückmarsdorf* milliaria *Merſeburgum* verſus, indicat, Cel. HEDWIG detexit. Flor. Iun. Iul. Opercula thecarum matura Aug. initio decidunt.

438. ORTHOTRICHVM. HEDW. Muſc. Frond. Vol. II. p. 96. Steiffſchopf. *Germ.*

criſpum. 1232. * *Orthotrichum* foliis er latiori baſi linearibus, confertis, ſiccitate criſpis, thecis ex ampliata pedunculi ſummitate ouatis. HEDW. Muſc. Frond. II. p. 96. t. XXXV.

Polytrichum capillaceum criſpum, calyptris acutis piloſiſſimis. DILL. Hiſt. Muſc. 432. t. 35. f. 2.

Polytrichum bryoides. WEIS. Crypt. p. 177. var. β. *capillaceum*. WEB. Spicil. p. 39. n. 117.

Bryum

Bryum ſtriatum. LINN. Spec. Pl. pag. 1580. n. 2. var. δ.

Muſcus capillaceus minimus calyptra villoſa. VAILL. Pariſ. p. 433. n. 11. t. 27. f. 9.

Polytrichum ſtriatum capitulo laterali, ouato ſubſeſſili, foliis integerrimis exappendiculatis, primordialibus gemmoſis. Neck. Meth. p. 121. n. 4.

Krauſer Steifſchof. Germ. *Orthotriche friſé.* Gall.

Caeſpitulis denſis in arborum truncis praecipue *Pinus Piceae du Roi* paſſim in Circulo Lipſienſi occurrit. Veris initio viget; thecae autem Iunio maturae. Perennis.

1233. * *Orthotrichum* foliis lanceolatis, carinatis, margine reuoluto, patulis ſummis apice eroſis, calyptrae limbo ſubaequali. HEDW. Muſc. Frond. II. p. 99. T. XXXVI. ſtriatum.

Bryum ſtriatum. LINN. Spec. pl. n. 1579. n. 2. α.

Polytrichum Bryi ruralis facie, capſulis ſeſſilibus. DILL. Hiſt. Muſc. 430. t. 55. f. 8.

Polytrichum ſtriatum caule ramoſo, capſulis ſubſeſſilibus ſparſis, calyptris ſurſum piloſis. SCHREB. Spicil. p. 74. n. 736. BOEHM. n. 736.

Polytrichum bryoides. WEIS. Crypt. p. 175. var. α. ſtriatum.

Muſcus apocarpos arboreus ramoſus. VAILL. Par. p. 129. n. 6. t. 25. f. 5.

Geſtreifter Steifſchopf. Germ. *Orthotriche ſtrié.* Gall.

Ad truncos arborum fruticumue *im Roſenthale, Streitholze etc.* in ſepibus, tectis parietibusque ligneis frequens. Flor. per totum fere annum. Maio et Iun. thecas facit maturas.

1234. * *Orthotrichum* foliis lanceolato-carinatis, margine reuoluto, patulis, theca oblonga, ſtriata, periſtomate interno deſtituta. HEDW. Muſc. Frond. II. pag. 102. t. XXXVII. anomalum.

Polytrichum Bryi ruralis facie, capſulis ſeſſilibus, minus. DILL. Hiſt. Muſc. 431. tab. 13. f. 9. SCHREB. Spicil. p. 79. n. 737. WEIS Crypt. p. 176.

Bryum ſtriatum. LINN. Spec. pl. 1580. var. β.

Muſcus capillaceus minimus acaulos, calyptra ſtriata. VAILL. Pariſ. p. 130. n. 10. t. 27. f. 10.

In ſaxis, muris, tectorum tegulis fere vbique; rarius ad arborum truncos. Circa Autumnum viget et Apri operculа decutit.

Obſ. Hae tres ſpecies commemoratae, quas LINN. et omnes Botanici ſub vnico *Brio ſtriato*, vt varietates, comprehenderunt, a ſe inuicem diſtinguuntur ſequente modo: nempe *criſpum*, foliorum figura ac criſpatura; *ſtriatum*, foliorum non criſpatis apiceque eroſo; *anomalum* denique limbo calyptrae crenulato, periſtomate interno nullo et externo dentibus reticulatim ſtriatis.

439. POLYTRICHVM. L. G. 1309. HEDW. M. G. 10. Haarmoos ſ. Haarkappe. *Germ.* Polytric. *Gall.*

* *Thecis cum apophyſi.*

commune 1235. *Polytrichum* ſurculo ſimplici prolifero, foliis lineari lanceolatis ſerrulatis, thecis oblongis tetraëdris; calyptris villoſis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 910.

Polytrichum commune caule ſimplici, capſulis parallelepipedis, foliis ſerrulatis acutis. SCHREB. Spicil. p. 73. n. 733.

Polytrichum commune, caule ſimplici, theca parallelepipeda. LINN. Syſt. p. 946. BOEHM. n. 743. BLACKW. t. 375. f. 2.

Polytrichum commune α. maius. WEIS. Crypt. pag. 168.

Pharm. *Adianthi aurei* Herba.

Gemeines Haarmoos ſ. *Güldenwiederton.* Germ. *Grand Politric doré, ou Perce mouſſe.* Gall.

In

In ericetis, ſyluis et ſiccioribus paſcuis copioſe *im Univerſitätsholze*, in alneto ad *Schönfeld*, *im Bieniz*, *in der Prellheide* et alibi. Iunio cum capſulis maturis.

Vſ. Weſtrogothi ſcopas pro furnis ad panificia ex hoc conficere narrant.

1236. *Polytrichum* caule ſimplici prolifero, foliis lineari-lanceolatis, integerrimis mucronatis, thecis oblongis tetraëdris, calyptris villoſis. WILD. Prodr. Berol. n. 911. iuniperinum.

Polytrichum quadrangulare iuniperi foliis breuioribus et rigidioribus. SCHREB. Spicil. pag. 73. n. 734. BOEHM. n. 734.

Polytrichum commune β. minus. WEIS. Crypt. pag. 171.

Wachholderblättriges Haarmoos ſ. *Goldhaar.* Germ.

In pratis et in via ad *Schönfeld* et *Abtnauendorf*, in locis ſiccioribus et ad arborum radices, in ericetis. Iun. cum capſulis maturis. Menſ. April. cum calyptra et thecis immaturis paſſim mihi occurrit.

1237. *Polytrichum* ſurculo ſimplici, foliis lanceolatis integerrimis, piliferis; thecis oblongis tetraëdris; calyptris villoſis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 912. piliferum.

Polytrichum capſula parallelepipeda; foliis integerrimis piliferis, caule ſimplici. SCHREB. Spicil. p. 74. n. 1031.

Polytrichum commune γ. villoſum. WEIS. l. c. pag. 172.

Feines Goldhaar; *haarförmiger Wiederton.* Germ.

In editioribus ſiccis ad *Abtnauendorf*, ad *Templum St. Theclae*, *am Bieniz.* Ill. SCHREBERVS olim detexit. Autumno et Vere.

Obſ. Caule breuiori, ſimplici, foliis non ſerratis pilo longo erectiuſculo cano terminatis differt.

** *Thecis abſque apophyſi.*

1238. *Polytrichum* foliis obſcure ſerratis, theca ſubrotunda, nutante. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 35. t. XIII. nanum.

 Po-

Polytrichum ſurculo ſimplici, foliis lanceolatis apice ſubſerratis, thecis ſubrotundis: calyptris villoſis. WILD. Prodr. Berol. n. 913.

Polytrichum capſulis ſubrotundis, caule ſimplici. HVDS Angl. 400. SCHREB. Spicil. pag. 74. n. 735. BOEHM n. 735.

Polytrichum nanum capſula cylindrica erecta; ſurculis ſimplicibus, breuiſſimis, foliis ſerrulatis. WEIS. l. c. p. 173

Mnium Polytrichoides calyptra villoſa. LINN. Syſt. p. 947.

Niedriges ſ. *Zwerghaarmoos.* Germ. *Polytric nain.* Gall.

Ad latera ſcrobiculorum arenoſorum montis *Bieniz* BOEHM. SCHREB. et HEDW. poſterior etiam in pineto ad *Lindenthal*, reperirunt. Ineunte vere opercula cum calyptra demittit. Fl. Mai. Iun.

aloides. 1239. * *Polytrichum* ſurculo ſimplici foliis lanceolatis, apice ſerrulatis, thecis cylindricis: calyptris villoſis. WILD Prodr. Berol. n. 914.

Polytrichum aloides foliis verſus apicem euidenter ſerrulatis, theca cylindrica obliquata. HEDW. Muſc. Frond I p. 37. T. XIV.

Mnium Polytrichoides. var. β. LINN. Syſt. Ed R. IV. p. 464

Aloeförmiges Haarmoos ſ. *Haarkappe.* Germ.

In argilloſis ericetis et ad foſſam montis ſic dicti *Bieniz* Cel. HEDW. reperit. Fl. Mai. Martio.

vndulatum. 1240. *Polytrichum* foliis lanceolatis, ſerratis, vndulatis, patentibus, calyptra ad apicem paraphyſiphora, theca cylindrica, cernua. HEDW. Muſc. Frond. I. pag. 43. T. XVI.

Polytrichum ſurculo ſimplici, foliis lanceolatis ſerratis, vndulatis; thecis cylindricis, operculi acumine longe producto: calyptris dimidiatis, glabris. WILD. Prodr. Berol. n. 915.

Bryum vndulatum. LINN. Syſt. p. 948. n. 10. BOEHM. n. 746.

Var.

Var. β. *Polytrichum* thecis foliisque erectioribus. HEDW. l. c. p. 43. T. XVII. f. 14. et 15. vndulatum minus.

Bryum foliis rugoſis, capitulis erectiuſculis. DILLEN.

Wellenförmiges Knotenmoos ſ. *Haarmoos*, *Haarkappe*. Germ. *Polytric ondulé*. Gall.

In ſ. luis, *im Roſenthale* cum varietate reperi; porro in pomariis, virgultis copioſe. Iul. et Auguſti initio fioret. Vere opercula cadunt.

β. *Denticulis bifidis.*

440. * SPLACHNVM. HEDW. Muſc. Frond. II. p. 35. Schirmmoos. *Germ.* Splanc. *Gall.*

1241. * *Splachnum* trunco erecto, ſimplici diuiſoque, apophyſi inuerſe ampullaeformi colloque longo virente. HEDW Muſc. Frond. II. p. 41. T. XIV. ampullaceum.

Splachnum ampullaceum vmbraculo ampullaceo obconico. LINN. Syſt p. 945. *Fl. Dan.* t. 822.

Flaſchenförmiges Schirmmoos. Germ. *Splanc ampoulé.* Gall.

In paludibus caeſpitoſis turfoſis *hinter Schönfeld* et proxime ad Taucham inueni. Fl. Iul. Aug.

441. * TRICHOSTOMVM. HEDW. G. M. 11. Wimpermoos. *Germ.*

1242. * *Trichoſtomum* ſurculo ramoſo decumbente, foliis oblongis apice piliferis; thecis oblongis; calyptris integris. WILD. Prodr. Berol. n. 916. hypnoides.

Hypnum caneſcens α. *hirſutum* caulibus ſubrectis; ramis alternis breuibus, foliis piliferis, pilis longis, vagis, ſetis breuibus, erectis. WEIS. Crypt. pag. 211.

Bryum hypnoides. LINN. Syſt. Ed. R. IV. pag. 477. α.

Bryum hypnoides polycephalon lanuginoſum montanum. DILL. Muſc. 372. t. 47. f. 34. B.

Rauchhaariges Wimpermoos. Germ.

In ſyluis ad arborum truncos paſſim. Hyeme. Capſulas nondum vidi.

canefcens 1243. *Trichoſtomum* caulibus ſubrectis, ramis ſparſis longioribus, foliis piloſis, ſetis longioribus erectis.

Hypnum caneſcens β.piloſum. WEIS. Crypt. p. 213. WEB. Spicil. p. 81. n. 156.

Bryum hynoides antheris erectis, ſurculo erectiuſculo, ramis lateralibus, breuibus, fertilibus. LINN. Syſt. pag. 949. n. 24. SCHREB. Spicileg. pag. 77. n. 1034. *Fl. Dan.* t. 476.

Weiſſes Wimpermoos. Germ. *Bri hypnoide.* Gall.

In collibus ad *Templum St. Theclae.* Primo Vere thecae maturae.

pallidum. 1244. *Trichoſtomum* ſurculo ſimplici breuiſſimo, foliis ſubulatis, capillaceis, vaginantibus; thecis cylindricis: operculis conicis, calyptris dimidiatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 917.

Trichoſtomum humile, foliis capillaribus, theca ouato-cylindrica: operculo conico. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 71. Tab. XXVII. HALL. Hiſt. n. 1005. ſub *Bryo.*

Bryum pallidum capſulis vrceolatis, erectis, pectine ſpirali, foliis capillaceis, ſurculis acaulibus. SCHREB. Spicl. p. 80. n. 1039.

Blaßſtieligt Wimper- ſ. *Knotenmoos.* Germ.

In nemoribus, *im Oberholze*, ad latera foſſarum Ill. SCHREB. et circa montem *im Bieniz* Cel. HEDW. repierunt. Mai. et Iun. floret. Opercula autem Iul. deiicit.

puſillum. 1245. *Trichoſtomum* ſurculo ſimplici breuiſſimo, foliis ſubulatis vaginantibus; thecis oblongis: operculis conicis: calyptris dimidiatis. WILD. Prodr. Berol. n. 913.

Trichoſtomum foliis ex ouato-concauis, baſi ſubulatis, thecis erectis, oblongis. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 74. T. XXVIII.

Sehr

Sehr kleines Haarmooſ ſ. *Wimpermooſ*. Germ.

In locis arenoſis, elatioribus, gramine tenui veſtitis poſt hortos oleraceos Cel. HEDW. anno 1784 primum detexit, paullo poſt ad praecipitia ſcrobis tenus viam publicam *Taucham* verſus reuiſit. Flor. Autumno et Vere primo opercula deponit. Annuus.

442. * FISSIDENS. HEDW. G. M. 12. Spaltzahn. *Germ.*

1246. *Fiſſidens* fronde ſimplici pinnata, apice ſetifera: pinnis oblongis, acutis, thecis oblongis, operculis acutis. WILD. Prodr. Berol. n. 919. bryoides.

Hypnum bryoides fronde ſimpliciſſima pinnata lanceolata apice pedunculifera. LINN. Syſt p. 950. n. 4. SCHREB. Spicil. p. 85. n. 1050. WEIS. Crypt. p. 217. WEB. Spicil. p. 46. n. 123. *Fl. Dan.* t 4 3. f. 1

Knotenförmiges Aſtmoos ſ. *Spaltzahn*. Germ. *Hypne bryoide*. Gall.

In vmbroſis humidis, ſolo argillaceo maxime in foſſis et ambulacris horti *Reicheliani*, *im Roſenthale*, *Lindenau*, *Gonnewitz*; ad lateritiam *Meisdorfianam*, *im Oberholze*. Decemb. cum capſulis.

1247. *Fiſſidens* fronde pinnata ſimplici, baſi ſetifera: pinnis oblongis acutis, thecis oblongis: operculo acuminato. WILD. Prodr. Berol. n. 920. taxifolia.

Fiſſidens trunco ſimplici de baſi thecigero, foliis lanceolato-pinnatis. TIMM. Fl. Megapol. n. 780.

Hypnum taxifolium. LINN. Syſt. pag. 950. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 86. n. 1051. WEIS. Crypt. p. 216. WEB. Spicil. Gott. p. 42. n. 120. *Fl. Dan.* tab. 473. fig. 1.

Taxblättriges Aſtmoos ſ. *Spaltzahn*. Germ. *Hypne à feuilles d'If*. Gall.

In ſyluaticis humidis *im Roſenthale*, ad vias vdas, vmbroſas et ad aggeres in ſyluis, v. c. in ſylua *Academica* frequens. Fl. Mart. cum thecis.

adianthoides 1248. * *Fiſſidens* fronde pinnata ſubramoſa, medio ſetifera; pinnis oblongis acutis; thecis ſubcylindricis: operculi acumine breui. WILDEN. Prodr. Berol. n. 921.

Fiſſidens trunco diuiſo, erectiuſculo, medio thecigero; foliis lanceolato-pinnatis. TIMM. Fl. Megapol. n. 751.

Hypnum adianthoides. LINN. Syſt. pag. 950. n. 6. WEB. Spicil. Gott. p. 47. p. 124.

Krautfarnartiges Knotenmoos ſ. *Spaltzahn.* Germ. *Hypne adiantin.* Gall.

In pratis et paſcuis ſpongioſis, turfoſisque frequens.

denticulatus 1249. *Fiſſidens* fronde pinnata ſubſimplici, baſi ſetifera: pinnis cuneiformibus acutis, coniugatis; thecis cylindricis: operculo obtuſo. WILD. Prodr. Berol. n. 922.

Hypnum denticulatum fronde pinnata ſimplici: pinnis duplicatis baſi pedunculiferis. LINN. Syſt. pag. 930. n. 3. SCHREB. Spicil. p. 86. n. 772. WEB. Spicil. p. 43. n. 171.

Muſcus ſquamoſus non ramoſus maior et minor, capitulis incuruis. VAILL. Pariſ. t. 29. f. 8. BOEHM. n. 772.

Gezahnter Spaltzahn. Germ. *Hypne denticulé.* Gall.

In locis vdis nemoroſisque atque in arborum truncis, e. g. in Alneto ad *Schönfeld*, *im Roſenthale* et alibi frequens. Viget Octobr. per Hyemem.

Obſ. Foliola ouato-triangularia, acuminata, ſerie ſimplici ſ. duplici imbricata, bifaria, falcata. *Opercula* breuia, exacte conica. *Surculi* ſimplices vel ramoſi, e centro diffuſi, decumbentes.

ſciuroides. 1250. *Fiſſidens* ſurculo ſubramoſo, foliis imbricatis, ouato-lanceolatis, apice piliferis, thecis oblongis, operculo conico. ROTH. Flor. Germ. I. p. 560.

Hypnum ſciuroides ſurculis erectis, ramoſis, incurvatis. LINN. Syſt. p. 952. n. 44. SCHREB. Spicil. p. 98. n. 770. BOEHM. n. 770. WEIS. Crypt. p. 258.

Krumm-

Krummäſtiger Eichhornſchwanzartiger Spaltzahn. Germ. *Hypne queue d'ecureuil.* Gall.

In arborum vetuſtarum truncis *im Roſenthale* ad Salicum truncos ad Fagos antiquas *vor Gunndorf* et alibi. Flor. Octobre in Ver vsque cum thecis.

443.* DICRANVM. HEDW. G. M. 13. Gabelzahn. *Germ.*

1251. *Dicranum* ſurculo ramoſo, foliis oblongis, acutis, carinatis; thecis ſubcylindricis: ſetis axillaribus. WILDEN. Prodr. Berol. n. 923. purpureum.

Dicranum caule dichotomo foliis carinatis; axiliis pedunculiferis, theca cernua. TIMM. Flor. Megapol. n. 787.

Mnium purpureum. LINN. Syſt. p. 946. n. 7.

Bryum purpureum capſulis inclinatis ſtriatis, operculo conico, foliis linearibus lanceolatis, carinatis, caule ſubdiuiſo. SCHREB. Spicil. p. 79. n. 738. BOEHM. n. 738.

Bryum purpureum antheris ſubnutantibus axillaribus; caule dichotomo: foliis carinatis. WEIS. Crypt. p. 198.

Var. β. *Bryum* polytrichoides paluſtre, ſetis longioribus rubris ſericeis. DILL. Muſc. 387. tab. 49. fig. 52.

Purpurartiges gabelförmiges Sternmoos; *purpurartiger Gabelzahn.* Germ. *Mnie purpurin.* Gall.

Supra lapides, ad muros, in agris, ſyluis, lignis, tectis pagorum ſtramineis et fere vbique. Fl. vernali tempore.

1252. *Dicranum* ſurculo ramoſo, foliis lineari-lanceolatis recuruis ſecundis, thecis erectis oblongo-cylindricis: operculis conicis acuminatis. WILD. Prodr. Berol. n. 924. ſcoparium.

Dicranum erectum, foliis rigidiuſculis ſecundis, thecis oblongis cernuis. TIMM. n. 783.

Bryum

Bryum ſcoparium. LINN. Syſt. p. 948. n. 9. BOEHM. n. 756. WEIS. Crypt. p. 213. WEB. Spicil. p. 71. n. 145. *Fl. Dan.* t. 824. f. 1.

Beſenartiges Knotenmoos ſ. *Gabelzahn.* Germ.

In ſyluis et nemoribus ad arborum truncos vbique. Martio cum capſulis.

glaucum. 1253. *Dicranum* ſurculo ramoſo, foliis ouatis, acutis imbricatis; thecis oblongis: operculis acuminatis, recuruis. WILD. Prodr. Berol. n. 926.

Bryum glaucum. LINN. Syſt. p. 948. n. 11. SCHREB. Spicil. p. 77. n. 739.

Bryum trichoides, erectis capitulis, albidum fragile. BOEHM. n. 739.

Hypnum glaucum. WEIS. Crypt. p. 208. WEB. Spicil. p. 75. n. 150.

Eiſengraues Knotenmoos; *blau angelaufener Gabelzahn.* Germ. *Bri glauque.* Gall.

In ericetis apricis *im Bieniz*, aliis Muſcis immixtum ad arbores. Primo Vere cum thecis.

cirrhatum. 1254. *Dicranum* foliis capillaceis congeſtis, tortilibus, capſulis ouato cylindraceis breuiſſime ciliatis. HALL. Hiſt. n. 1786. (ſub Hypno) SCHREB. Spicil. p. 78. n. 748. BOEHM. n. 748.

Mnium cirrhatum. LINN. Syſt. p. 946. n. 9. *Fl. Dan.* t. 538. f. 4.

Gezackter Gabelzahn. Germ *Mnie crêpe.* Gall.

In tectis ſtramineis et muris pagorum vicinorum, ad aggeres inter alios Muſcos. Febr. Martio.

heteromallum. 1255. *Dicranum* ſurculo ſubſimplici, foliis ſetaceis recuruis; thecis ouatis: operculis acuminatis recuruis. WILD. Prodr. Berol. n. 925.

Bryum heteromallum vaſculis erectis, foliis ſetaceis ſecundis. LINN. Syſt. p. 948. n. 18. SCHREB. Spicil. p. 78. n. 1036. *Fl Dan.* t. 479. HEDW. Muſc. Frond. II. p. 93. t. XXXIV.

Hypnum heteromallum foliis capillaribus, heteromallis, capſulis ouatis, operculis ariſtatis. WEIS. Crypt. p. 215. WEB. Spicil. p. 72. n. 146.

Ein-

Einſeitiger Gabelzahn. Germ. *Bri élégant.* Gall.

In locis ſyluaticis *im Oberholze* ad aggeres et copioſe ad vallem piſcinae in pineto ad *Lindenthal.* Septembr. et Octobr. floret. Vere, praecipue Martio, cum thecis.

1256. *Dicranum* thecis ouatis nutantibus, foliis ſubulatis, ſurculo ſimpliciſſimo, medio pedunculifero. LINN. Syſt. p. 929. n. 35. SCHREB. Spicil. pag. 81. n. 1041. ſub *Bryo ſimplici.* varium.

Veränderlicher Gabelzahn. Germ.

In locis ſyluaticis, *im Bieniz* et agris frequens: *hinter der Schönfelder Mühle,* porro verſus *Lindenthal* in locis gramine copioſiori veſtitis Cel. HEDW. deprehendit. Octobr. — Martio cum capſulis.

γ) *Denticulis ciliatis, tortilibus.*

444. * Tortula HEDW. M. G. 14.

1257. *Tortula* ſurculo breuiſſimo ſubdiuiſo, foliis ouatis acutis, apice piliferis; thecis oblongis: operculis conicis acutis. WILD. Prodr. Berol. n. 927. muralis.

Bryum murale ſurculis ſimplicibus ceſpitoſis, foliis piliferis erectis; thecis cylindricis erectiuſculis. LINN. Syſt. pag. 948. n. 8. BOEHM. n. 742. SCHREB. Spicil. p. 76. n. 742. WEIS. Crypt. p. 189. WEB. Spicil. p. 100. n. 169.

Var. β. *Bryum* cauliculo breuiſſimo, foliis ouato-lanceolatis, patulis, capſulis ariſtatis. HALL. Hiſt. n. 1826. BOEHM. n. 747. SCHREB. n. 747. var.

Mauer-Knotenmoos. Germ. *Boi des mures.* Gall.

In tegulis, muris, lapidibus vbique; var. in ſaxis, muris ſeptentrionalibus, ſuburbanis. Martio cum capſulis.

1258. *Tortula* ſurculo breuiſſimo ſimplici, foliis ouatis obtuſiuſculis; thecis cylindraceis, ſubulatis; operculo conico, acuto. WILD. Prodr. Berol. n. 928. ſubulata.

Bryum

Bryum ſubulatum. LINN. Syſt. p. 948. n. 6. BOEHM. n. 744. SCHREB. Spicil. p. 76. n. 744. WEIS. Crypt. p. 187. WEB. Spicil. p. 99. n. 168.

Pfriemenförmiges Knotenmoos. Germ. *Bri ſubulé.* Gall.

In pratis vliginoſis et ſyluis humidioribus, *im Roſenthale,* in alneto ad *Schönfeld,* poſt hunc pagum, in aggeribus e. g. ſiniſtrorſum ad viam *nach Gohlis.* Aprili cum thecis.

445. * BARBVLA. HEDW. G. M. 15. Bartmoos. *Germ.*

ruralis. 1259. *Barbula* ſurculo ramoſo, foliis reflexis obouatis, obtuſis, apice piliferis; thecis cylindricis: operculis conicis acutis. WILD. Prodr. Berol. n. 929.

Bryum rurale foliis piliferis recuruatis, thecis cylindricis teretiuſculis. LINN. Syſt. p. 948. n. 7. BOEHM. n. 741.

Hypnum rurale. WEIS. Crypt. p. 210. WEB. Spicil. p. 73. n. 147.

Feldknotenmoos ſ. *Bartmoos.* Germ. *Bri ruſtique.* Gall.

In tectis ſtramineis, muris, ad arborum truncos vbique frequens. Vere cum capſulis.

conuoluta 1260. * *Barbula* foliis omnibus lanceolatis, perigonialibus obtuſis in cylindrum conuolutis. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 86. T. XXXII.

Mnium ſetaceum. LINN. Syſt. p. 946. n. 8.

Borſtenartiges Sternmoos ſ. *Bartmoos.* Germ. *Mnie ſétacé.* Gall.

In pratis, ad aggeres, foſſas et in muris copioſe. Omni tempore floret. Thecae circa tempus vernale matureſcunt.

vnguiculata. 1261. *Barbula* foliis lineari-lanceolatis, carinatis, ſurrectis; perigonialibus maſculi floris cum faſciculo, theca obliqua, ſurculo ſubramoſo. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 59. t. XXIII.

Bryum

Bryum vnguiculatum antheris erectis oblongis pedunculis axillaribus, foliis erectis, acutis, carinatis. LINN. Syſt. Ed. R. IV. p. 479. WEB. Spicil. p. 105. n. 174.

Bryum vnguiculatum capſulis vrceolatis, operculo longo obliquo, foliis lanceolatis tortilibus, cauliculis erectis. SCHREB. Spicil. p. 78. n. 1037.

Zugeſpiztes Bartmoos. Germ.

In hortorum areis, ad viam *nach Gonnewiz*, in locis argillaceis, *in der Leimgrube*, porro in muris argillaceis locisque humilioribus, e. g. in pratis ſyluaticis gregatim reperitur. Initio Veris praecipue Martio et Aprili opercula cum calyptra deponit. Iul. et Aug. viget.

1262. * *Barbula* foliis recuruato-patulis, perigonialibusque interioribus maſculi exfaſciculatis; thecis oblongis; operculo vbique roſtrato. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 62. T. XXIV. fallax.

Tauſchendes Bartmoos. Germ.

In ambulacro ſuperiori circulari *horti Reicheliani* *Cel.* HEDW. detexit, et nuperrime his locis ipſe deprehendi. Flor. Iul. Aug. et ineunte ſubſequentis anni Vere thecae cadunt.

1263. *Barbula* trunco exiguo, foliis patentibus margine inuolutis, thecis oblongis erectis. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 65, T. XXV. rigida.

Bryum ſtellatum acaule, foliis inuolutis, operculis cuſpidatis, pectine ſpirali. SCHREB. Spicil. p. 80. n. 1040.

Steifes Bartmoos; Sternförmiges Knotenmoos. Germ.

In muris e limo exſtructis, e g. *um die Milchinſel*, ad *Schönfeld*, Flor. Iunio.

1264. *Barbula* capſulis obliquis, foliis ſubulatis baſi dilatatis vndulatis demum tortilibus, cauliculis erectis. SCHREB. Spicil. p. 79. n. 1056. ſub *Bryo criſpo*. mutabilis.

Veränderliches Knotenmoos. Germ.

 Ad

Ad foſſas *unten am Bieniz* aliisque in locis humidis frequens. Rariſſime apud nos floret.

Obſ. Cauliculi humiles foliis e baſi lata, fere ſubrotunda, vndulata, ſubulatis, acutis, poſt exſiccationem criſpatis laxius praediti. Setae oblongae, virides, baſi rubeſcentes. Capſula obliqua. Operculum conicum, acuminatum, rubellum. SCHREB.

d. *Periſtomate figurato, duplici.*

α. *Periſtomate dentato alato. 1) denticulis apice liberis.*

446. NECKERIA. HEDW. G. M. 16.

criſpa. 1265. *Neckeria* ſurculis ramoſis, erectiuſculis; foliis diſtichis oblongis, obtuſis, rugoſis; thecis oblongis; operculo roſtrato, roſtro reflexo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 931.

Hypnum criſpum ſurculis ramoſis, frondibus ſubpinnatis: foliis vndulatis planis. LINN. Syſt. p. 950. n. 13. WEIS. Crypt. p. 221. WEB. Spicil. p. 54. n. 128. BOEHM. n. 764. Synon. DILL. Gill. 217.

Krauſe Neckerie. Germ. *Hypne crepu.* Gall.

Ad arborum truncos in ſiccioribus.

viticuloſa. 1266. *Neckeria* ſurculis ramoſis decumbentibus, foliis oblongis, acutis, patulis; thecis oblongis: operculis conicis. WILDEN. Prodr. Berol. n 934.

Hypnum viticuloſum ſurculis repentibus; ramis vagis teretibus, erectis, foliis patulis acuminatis. LINN. Syſt. p. 951. n. 18.. BOEHM. n. 761. (Syn. Hall.) SCHREB. p. 94. n. 761.

Schlankäſtige wacholderblättrige Neckerie. Germ. *Hypne Sarmenteux.* Gall.

In ſyluis ad arborum truncos *im Roſenthale*, *im Gonnewizer - Raſchwizer Holze*, aliisque frequens. Aprili cum capſulis.

dendroides. 1267. *Neckeria* ſurculo erecto; inferne nudo, ſuperne faſciculato, ramoſo, folioſo: foliis lineari - lanceolatis,

tis, imbricatis; thecis ſubcylindricis, erectis: operculis roſtello incuruo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 932.

Hypnum dendroides ſurculo erecto, ramis faſciculatis, terminalibus, ſimpliciuſculis; thecis erectis. LINN. Syſt. p. 951. n. 33. BOEHM. n. 769. WEIS. Crypt. p. 245. WEB. Spicil. p. 74. n. 148. *Fl Dan.* t. 823. f. 2.

Geradäſtige baumförmige Neckerie. Germ. *Hypne arboré.* Gall.

In locis humidioribus, ſyluaticis ad radices Alni, porro in pratis et paſcuis frequens. Flor. Octobr. in Ver vſque cum thecis.

1168. *Neckeria* ſurculis erectis ramoſis, teretibus, foliosis: foliis oblongo-ouatis, acutis, imbricatis; thecis ouatis nutantibus; operculis acuminatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 933. curtipendula.

Hypnum curtipendulum ſurculis vagis teretibus, foliis ouatis acutis, patulis, perichaetiis longiſſimis thecis pendulis. LINN. Syſt. p. 952. n 31. SCHREB. Spicil. p 101. n. 1075. WEB. Spicil. p. 76. n. 151.

Kurzſtielige Neckerie. Germ.

In ſyluis ad arborum truncos, *im Oberholze, Univerſitätsholze* frequens. Aprili cum thecis.

1269. *Neckeria* ſurculo ramoſo, repente, foliis oblongis, ſetaceis terminatis, arcte imbricatis; thecis erectis cylindricis: operculis acuminatis recuruis. WILDEN. n. 938. ſericea.

Hypnum ſericeum ſurculo repente, ramis confertis, erectis, foliis ſubulatis, thecis erectis. LINN. Syſt. p. 952. n. 41. BOEHM. n. 759.

Seidenartige Neckerie. Germ. *Hypne Soyeux.* Gall.

In ſyluis ad terram et arborum truncos vbique copioſe. Martio.

1270. *Neckeria* ſurculo ramoſo, erecto, foliis lineari-lanceolatis, falcatis carinatis, apice ſetaceis, ſecun- adunca.

 dis;

dis; thecis obliquis, oblongis: operculis conicis, obtuſis, WILDEN. Prodr. Berol. n. 937.

Hypnum aduncum ſurculis erectiuſculis, ſubramoſis, foliis ſecundis, recuruatis, ſubulatis. LINN. Syſt. p. 951. n. 25. SCHREB. Spicil. p. 90. 1056. WEIS. Crypt. p. 240. WEB. Spic. p. 65. n. 146.

Krumme Neckerie. Germ. *Hypne crochu.* Gall.

In ſyluis, *im Gunndorfer* et *Klein Dölziger Holze*, in Sylua Academica, in pratis vdis Schoenfeldicis frequens. Maio.

447. LESKEA. HEDW. G. M. 17.

attenuata. 1271. *Leſkea* ſurculis ramoſiſſimis, ramis incuruatis apice gracileſcentibus, foliis ſecundis, ouatis, carinatis, obtuſis; capſulis erectis, cuſpidatis. SCHREB. Spicil. p. 100. n. 1073. ſub *Hypno.*

Leſkea attentuata trunco varie romoſo, ramis apice gracileſcentibus incraſſatisque, incuruis; foliis ouato acuminatis ſecundis; thecis erectis. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 33. T. XII.

Ad arborum radices, praecipue ad Carpini Betuli truncos in ſyluis, *im Roſenthale*, ad *Gonnewitz*, *Raſchwitz* frequens. Rarius cum thecis.

complanata. 1272. *Leſkea* fronde ramoſa: foliis diſtichis, imbricatis, acinaciformibus, acuminatis, compreſſis, thecis ouatis: operculo conico. SCHREB. Spicil. p. 87. n. 778. (ſub *Hypno*) LINN. Syſt. p. 950. n. 7.

Hypnum complanatum fronde pinnata ramoſa: foliis imbricatis acutis complicatis compreſſis. LINN. Syſt. p. 650. n. 7. WEIS. Crypt. p. 218. WEB. Spicil. p. 48. n. 125.

Ebenes Aſtmoos. Germ. *Hypne aplati.* Gall.

Ad truncos arborum vbique, praecipue in ſyluis *im Roſenthale etc.* Primo Vere thecas maturat.

polyantha. 1273. *Leſkea* ſurculis ramoſis, ramis breuiſſimis, foliis ſubulatis acutis; thecis oblongis: operculis conicis, obtuſis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 942.

Hyp-

Hypnum polianthos ſurculis ramoſiſſimis, ramis rectis, teretibus, multifloris, thecis erectis, oblongis; operculis conicis obtuſis. SCHREB. Spic. p. 97. n. 1070.

Hypnum filifolium ſurculis vagis ramoſiſſimis; ramis filiformibus; antheris obliquis LINN. Syſt. p. 952. n. 37.

Vielblühendes Aſtmoos. Germ.

Ad truncos arborum inprimis Salicum frequens. Hyeme cum thecis.

1274. *Leſkea* frondibus reptantibus, ramoſiſſimis; ramis teretibus, foliis ouato-lanceolatis arcte imbricatis pilo terminatis; thecis cylindricis. ROTH. I. p. 464. myoſuroides.

Hypnum myoſuroides. LINN. Syſt. p. 952. n. 46. SCHREB. Spicil. p. 97. n. 1069. WEB. Spic. p. 93. n. 163. var. γ. craſſius.

Mâuſeſchwanzartiges Aſtmoos. Germ. *Hypne Queue-de-rat.* Gall.

Ad truncos arborum *im Oberholze* vulgaris.

1275. *Leſkea* ſurculis repentibus, vagis ramoſis, foliis ouatis, acutis, ſecundis; thecis cylindraceis: operculis obtuſis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 943. paludoſa.

Hypnum paluſtre ſurculis repentibus, ramis confertis erectis, foliis ouatis ſecundis; thecis erectiuſculis. LINN. Syſt. p. 951. n. 31. SCHREB. Spicil. p. 101. n. 1074.

Hypnum heterophyllum ſurculo repente ſimplici, ramis erectis, ſetas ſubaequantibus: operculo mucronato. NECK. Meth. p. 168. n. 21.

Sumpf Aſtmoos. Germ. *Hypne de marais.* Gall.

In nemoribus paludoſis, pratis et ad ſublicas putridas ad Pliſſam. Autumno cum thecis.

1276. *Leſkea* fronde ramoſa: foliis diſtichis imbricatis acinaciformibus, obtuſis. SCHREB. ſpicil. p. 88. n. 1053. trichomanoides.

Leſkea ſurculo ramoſo: foliis diſtichis oblongis, ſubulatis, obtuſis; thecis ſubcylindricis, roſtello reflexo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 941.

Ll 3 Ad

Ad arborum radices truncosque in nemoribus vmbroſis ad *Connewitz*, *im Roſenthale*. Vere cum thecis maturis.

448. HYPNVM. L. G. 1312. HEDW. G. M. 18.
Aſtmoos. *Germ.* Hypne. *Gall.*

* *Frondibus pinnatis.*

ſyluaticum. 1277. *Hypnum* fronde pinnata ramoſa, procumbente, foliolis acutis, medio pedunculifera, foliolis acutis. LINN. Syſt. p. 950. n. 9. SCHREB. Spicil. p. 87. n. 1052.

Wald Aſtmoos. Germ. *Hypne des forets.* Gall.

In aggeribus humidis, vmbroſis ad lateritiam Meusdorfienſem, *im Oberholze.*

** *Surculis vagis.*

triquetrum. 1278. *Hypnum* ramis vagis recuruis, foliis ouatis recuruatis patulis. LINN. Syſt. p. 950. n. 14. BOEHM. n. 767. SCHREB. Spicil. p. 90. n. 767.

Dreiſchneidiges Aſtmoos. Germ. *Hypne triangulaire.* Gall

n nemoribus ad arborum truncos, e. g. *im Roſenthale*, ad *Connewiz*, *Raſchwiz*, *im Klein- und Groß-Zſchocherſchen Holze* et in pratis multis valde frequens. Hyeme cum capſulis.

loreum. 1279. * *Hypnum* ſurculis reptantibus, ramis vagis erectis, foliis ſecundis: thecis ſubrotundis. LINN. Syſt. p. 950. SCOP. Flor. Can. p. 157. n. 17.

Hypnum loreum montanum, capſulis ſubrotundis DILL. Muſc. p. 305. n. 40.

Langrankig haarblättriges Aſtmoos. Germ. *Hypne à courroie.* Gall.

In ſyluis montoſis ad terram, *im Bieniz* paſſim. Aprili cum thecis.

1280.

1280. *Hypnum* ramis vagis erectiuſculis, foliis ouatis, acutis, mucronatis, patulis, operculis conicis. SCHREB. Spicil. p. 90. n. 1057. rutabulum.

Hypnum ramis vagis ſubrepentibus, foliis ouatis mucronatis, imbricatis. LINN. Syſt. p. 950. n. 50. *Fl. Dan.* t. 524. f. 2.

Krückenförmiges Blüthen Aſtmoos. Germ. *Hypne fourgon.* Gall.

In nemoribus ad arborum tuncos, *im Roſenthale* et aliis vbique frequens. Hyeme cum thecis.

1281. *Hypnum* ramis vagis recuruis, foliis ouatis lanceolatis vndique patentibus, operculis mucronatis. SCHREB. Spicil. p. 91. n. 1058. ſtriatum.

Geſtreiftes Aſtmoos. Germ.. *Hypne ſtrié.* Gall.

In nemoribus vmbroſis, humidis ad arborum truncos, *im Roſenthale*, *in dem Wäldchen hinter Schönfeld*, in locis ſubudis paſſim. Vere cum thecis.

1282. *Hypnum* ſurculis ramoſis vagis, foliis ouatis, acutis, patulis; thecis oblongis: operculis conicis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 957. fluitans.

Hypnum foliis lanceolatis, alternis remotis. LINN. Flor. Suec. n. 1034. SCHREB. Spicil. p. 92. n. 1060.

Platt breites und ſpizblättriges Fluſs - Aſtmoos. Germ.

In aquis ſtagnantibus *im Teiche vor Meckern*, *in der Leimgrube*, *am Gonnewitxer Wege*, ad radices Alnorum in pratis Schönfeldicis et alibi copioſe. Rarius floret.

1283. *Hypnum* ramis vagis erectis, foliis ouatis, concauis, obtuſis, apice piliferis, operculis cuſpidatis. SCHREB. Spicil. p. 91. n. 1059. piliferum.

Haarförmiges Aſtmoos. Germ.

In nemoroſis vmbroſis vdis ad *Gonnewiz* et *Raſchwiz.*

Obſ. Hypno rutabulo ſimile eſt, ſed foliis magis adpreſſis, ouatis, omnibus fere concauis, per ſiccitatem baſi ſtriata, integerrima, apice rotundo in pilum tenuiſſimum rectum elongatum terminantibus.

luteſcens. 1284. *Hypnum* ſurculis vagis procumbentibus, foliis ouatis lanceolatis, ſubulatis, ſtriatis, capſulis obliquis. HVDS. Angl. 421. SCHREB. Spicil. p. 98. n. 1071.

Leuchtendes Aſtmoos. Germ. *Hypne luiſant.* Gall.

In pratis et nemoribus ad radices arborum copioſe. Vere cum capſulis.

intricatum 1285. *Hypnum* ſurculis repentibus, ramis breuibus: foliis laxis lanceolatis acuminatis, thecis obliquis, cernuis, mucrone obliquo. SCHREB. Spicil. p. 99. n. 1072.

In nemoroſis ſyluaticisque: *im Roſenthale am Wege* ad truncos radicesque arborum; porro in horto *Reicheliano*, in Sylua Academica, et alibi. Flor. Vernali tempore.

vndulatum 1286. * *Hypnum* ſurculis ramoſis, frondibus ſubpinnatis, foliis vndulatis complicatis. LINN. Syſt. p. 950. n. 12. WEIS. Crypt. p. 220. WEB. Spicil. Flor. Götting. p 55. n. 129.

Wellenförmiges Aſtmoos. Germ. *Hypne ondulé.* Gall.

In ſyluis elatioribus, ad radices arborum paſſim *im Bieniz, in der Prellheide.* Cum thecis mihi non ouiam venit.

*** *Surculis pinnatis.*

filicinum. 1287. *Hypnum* ſurculo ſimpliciter pinnato, foliis oblongis acuminatis, reflexis, ſecundis: thecis ſubcylindricis; operculis connuexis. WILD. Prodr. Berol. n. 945.

Hypnum ſurculis pinnatis; ramulis diſtantibus, foliis imbricatis, incuruis, acutis, ſecundis. LINN. Syſt. p. 950. n. 16. BOEHM. n. 771. WEB. Spic. Gott. p. 56.

Farenkrautartiges Aſtmoos. Germ. *Hypné Fougere* Gall.

In pratis paduloſis et foſſis inundatis vbique, Mart. April. cum thecis.

1288.

1288. *Hypnum* ſurculis proliferis plano-pinnatis; pedunculis aggregatis. LINN. Syſt. p. 950. n. 17. BOEHM. n. 766. WEIS. Crypt. p. 230. WEB. Spicil. p. 60. n. 133. proliferum.

Sproſſendes Aſtmoos. Germ. *Hypne prolifere.* Gall.

In ſyluis et nemoribus inferius ad arborum truncos copioſe. Vere cum thecis.

Vſ. Ad aedificiorum ligneorum fiſſuras obturandas prae calore et frigore, vt in Suecia, et ad filtra lactis adhibetur.

1189. *Hypnum* ſurculis plano-pinnatis, continuatis, pedunculis aggregatis. LINN. Syſt. p. 950. n. 19. BOEHM. n. 765. WEIS. Crypt. p. 231. WEB. Gott. p. 61. n. 134. parietinum.

Blaſsgrünes büſchlichtes geſiedertes Aſtmoos. Germ. *Hypne des mures.* Gall.

In nemoribus vmbroſis ad arborum radices *im Roſenthale*, porro in horto Boſiano *in der Tiefe*. Febr. Mart. cum thecis.

1290. * Hypnum ſurculis ſubproliferis, plano-pinnatis cuſpidatis, pedunculis aggregatis. LINN. Syſt. p. 950. n. 18. delicatulum.

Hypnum filicinum tamariſci foliis minimis non ſplendentibus ſetis et capſulis ex alis breuioribus. DILL. Hiſt. Muſc. 346. T. 83. f. 6.

Sehr zartes Aſtmoos. Germ.

In nemoribus et ſyluis e. g. in ſylua academica praeterito anno copioſe reperi. Iun. Iul. cum thecis.

1291. *Hypnum* ſurculis ſupinnatis decumbentibus: ramulis remotis, foliis ouatis, thecis cernuis. LINN. Syſt. p. 951. n. 20. SCHREB. Spicil. p. 88. n. 1054. WEIS. Crypt. p. 235. WEB. ſpic. p. 62. praelongum.

Ad arborum emortuorum truncos earumque radices et in terra ipſa argilloſa, humida, in horto *Reicheliano*, *im Roſenthale*, ad *Gonnewiz*, *Raſchwiz*. Hyeme cum thecis.

Criſta caſtrenſis. 1292. * *Hypnum* ſurculis pinnatis: ramulis approximatis: apicibus recuruis. LINN. Syſt. p. 951. n. 21. LEYS. n. 1082. WEIS. Crypt. p. 233. WEB. Spicil. Fl. Gott. p. 63.

Gelb Federbuſch - Aſtmoos. Germ. *Hypne créte.* Gall.

In ſyluis ſiccioribus ad arborum radices *im Bieniz* paſſim. Vere cum thecis.

abietinum. 1263 *Hypnum* ſurculis pinnatis teretiuſculis, remotis, inaequalibus. LINN. Syſt. p. 951. n. 22. SCHREB. Spicil. p. 89. n. 1035.

Tannenförmig gefiedertes Aſtmoos. Germ. *Hypne ſapinet.* Gall.

In paſcuis aridioribus et arenoſis, ſterilibus *auf dem Gickerlingsberge*; *auf dem Wege nach Lindenthal.* Rariſſime apud nos floret.

**** *Foliis reflexis,*

cupreſſiforme. 1294. *Hypnum* ſurculis ſubpinnatis, foliis ſecundis recuruis, apice ſubulatis. LINN. Syſt. p. 951. n. 24. BOEHM. n. 762. WEIS. Crypt. p. 234. WEB. Fl. Gott. p. 65.

Cypreſſenartiges Aſtmoos. Germ. *Hypne Cypres.* Gall.

In ſyluis et nemoribus ad arborum radices, *im Roſenthale*, ſylua Academica etc. frequens. Vere cum thecis.

Schreberi. 1295. *Hypnum* ſurculis pinnato-ramoſis apice ſubulatis, foliis oblongo-acutis laxe imbricatis; thecis oblongis: operculis conicis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 955.

Hypnum compreſſum ramis apice attenuatis; foliis ouato-lanceolatis, ſetis elongatis, capſulis inclinatis, ouatis: operculo conico. SCHREB. Spicil. p. 96. n. 1067.

Zuſammengepreßtes Aſtmoos. Germ. *Hypne comprimé.* Gall.

In

In ſyluis, *im Bieniz* copioſe, et nemoribus humidis locisque inundatis *im Roſenthale*, *Univerſitäts-Gonnewizer*, *Raſchwizer Holze*, porro in Alneto ad *Schönfeld.*

1296. *Hypnum* ſurculis ramoſis, foliis lanceolatis acutis, reflexis, thecis oblongis: operculis acutis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 952. ſquarroſum.

Hypnum ramis vagis, foliis lanceolatis complicato-carinatis quinqueneruiam recuruatis. LINN. Syſt. p. 951. n. 30. SCHREB. Spicil. p. 93. n. 1063. *Fl. Dan.* t. 535. f. 2.

Sparrigtes Aſtmoos. Germ. *Hypne rude.* Gall.

In nemoribus paludoſis ad *Gautſch*, *Zaepen* frequens, in pratis *im Roſenthale* et alibi.

***** *Surculis faſciculatis.*

1297. *Hypnum* ſurculis erectis, ramis faſciculatis terminalibus, ſubdiuiſis, thecis ſubnutantibus, inclinatis LINN. Syſt. p. 951. n. 33. BOEHM. n. 769. WEIS. Crypt. p. 246. WEB. Fl. Gott. p. 74. *Fl. Dan.* t. 823. f. 2. alopecurum.

Gekrümt ſtiges, *baumförmiges Aſtmoos.* Germ. *Hypne Queue-de-renard.* Gall.

In ſyluis et nemoribus humidis vmbroſisque ad *Gonnewiz, Gautſch, Klein- und Groß-Zſchocher etc.*

****** *Surculis teretiuſculis.*

1298. *Hypnum* ſurculis pinnato-ſparſis, ſubulatis, foliis ouatis obtuſis, conniuentibus. LINN. Syſt. p. 952. n. 36. WEIS. Crypt. p. 249. WEB. Fl. Gott. p. 78. purum.

Hypnum ramis teretibus, foliis ouatis, ſetis praelongis, capſulis inclinatis ariſtatis. SCHREB. Spicil. p. 94. n. 1065.

Rundglattſchuppigt ſchlankes Aſtmoos. Germ. *Hypne pur.* Gall.

In pratis paſcuis *vor dem Ranſtädter Thore*, in horto Reicheliano, in ſyluis et nemoribus, *im Oberholze.* Martio cum thecis.

1299.

Illecebrum. 1299. *Hypnum* ſurculis ramisque vagis teretibus, erectiuſculis obtuſis. LINN. Syſt. p. 952. n. 38. SCHREB. Spicil. p. 95. n. 1066. WEB. Fl. Gott. p. 78.

Wurmförmiges Aſtmoos. Germ. Hypne *vermicule.* Gall.

In pratis et nemoribus, *im Roſenthale* ad *Raſchwiz*, in aggeribus, in horto Reicheliano, ad viam publicam verſus *Gohlis* et alibi frequens. Rariſſime cum thecis.

riparium. 1300. H*ypnum* ſurculis teretibus ramoſis, foliis acutis patulis diſtantibus. LINN. Syſt. p. 952. n. 39. SCHREB. Spicil. p. 94. n. 1064. WEIS. Crypt p. 250. WEB. Fl. Gott. p. 80.

Stenglichtes Ufer-Aſtmoos. Germ. H*ypne des riues.* Gall.

In foſſis pratorum Schoenfeldicorum, ad fluuiorum ripas e. g. *Pliſſam* paſſim. Cum capſulis Septemb.

ſtellatum. 1301. H*ypnum* ſurculis erectis, teretibus, foliis ouatis longe mucronatis, erecto patulis, coloratis. SCHREB. Spicil. p. 92. n. 1061.

Sternförmiges Aſtmoos. Germ.

In pratis paludoſis Schoenfeldicis. Iul. cum thecis. Rariſſime tamen his regionibus floret.

cuſpidatum. 1302. H*ypnum* ſurculis pinnato-ramoſis, apice longe cuſpidatis, foliis oblongo-acuminatis; thecis cylindraceis; operculis conicis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 956.

H*ypnum* ſurculis vagis, apice foliis conuolutis acuminatis. LINN. Syſt. p. 952. n. 40. BOEHM. n. 765.

Zugeſpiztes Aſtmoos. Germ. H*ypne pointu.* Gall.

In pratis humidis et paludibus muſcoſis vbique, Mai. Iun. cum thecis.

****

******* *Surculis confertis.*

1303. * *Hypnum* ſurculo repente, ramis confertis erectis, foliis ſubulatis, thecis ouatis ſubnutantibus. LINN. Syſt. p. 952. n. 42. WEIS. Crypt. p. 253. WEB. Fl. Gott. p. 66. velutinum.

Kriechendes haarblättriges Aſtmoos. Germ. *Hypne velouté.* Gall.

In ſyluis et pomariis ad arborum radices, ad ſepes et in caeſpitibus frequenter. Hyeme cum capſulis.

1304. *Hypnum* ſurculis repentibus, ramis filiformibus: foliis oblitteratis, capſulis cylindraceis, mucrone breuiſſimo recto. SCHREB. Spicil. p. 99. n. 760. LINN. Syſt. p. 95. n. 43. ſerpens.

Hypnum ſurculis repentibus, ramis filiformibus, foliis oblitteratis. LINN. Syſt. p. 952. n. 43. WEIS. Crypt. p. 257. WEB. Fl. Gott. p. 97.

Hypnum repens trichoides, terreſtre minimum, capſulis majuſculis oblongis erectis. BOEHM. n. 760.

Faſericht kriechendes Aſtmoos. Germ. *Hypne traînant.* Gall.

Ad ſepes, in ſyluis et nemoribus ad arborum radices, e. g. *im Roſenthale, Streitholze, etc.* Vernali tempore cum thecis.

1305. *Hypnum* ſurculis erectis, ramulis breuiſſimis, foliis lanceolatis adpreſſis, ſtriatis nitentibus, perichaetiis longiſſimis, capſulis obliquis. SCHREB. Spic. p. 92. n. 1562. WEB. Fl. Gott. p. 86. n. 159. nitens.

Hypnum ramis breuiſſimis, foliis lanceolatis ſubulatis nitentibus. LINN. Syſt. p. 952. n. 50.

Glänzendes Aſtmoos. Germ. *Hypne luiſant.* Gall.

In paludibus pratorum Schoenfeldicorum. Aprili cum thecis.

449. BRYVM. L. G. 1311. HEDW. G. M. 19.
Knotenmoos. *Germ.* Bri. *Gall.*

* *Thecis pedunculatis, erectis.*

androgynum. 1306. *Bryum* ſurculo ramoſo erecto, foliis lanceolatis, patulis; thecis cylindraceis: operculis acuminatis, ſeta terminali. WILDEN. Prodr. Berol n. 962.

Mnium androgynum caule ramoſo androgyno. LINN. Syſt. p. 946. n. 2. BOEHM. n. 73. WEIS. Crypt. p. 163.

Bryum androgynum. WEB. Fl. Gott. p. 122.

Zwitterartiges Knotenmoos. Germ. *Bri androgyne.* Gall.

In pratis et ſyluis vliginoſis inter alios Muſcos. Martio.

aeſtiuum. 1307. *Bryum* thecis erectis, ſubrotundis, axillaribus, foliis ſubulatis diſtantibus. LINN. Syſt. p. 949. n. 26. SCHREB. Spicil. p. 77. n. 1035. WEIS. Crypt. p. 195.

Sommer Knotenmos. Germ. *Bri d' été.* Gall.

In humidis limoſis, *in der Leimgrube* et alibi.

** *Thecis nutantibus.*

argenteum. 1308. *Bryum* capſulis pendulis, ſurculis cylindraceis, imbricatis laeuibus. LINN. Syſt. p. 949. n. 30. BOEHM. n. 749. SCHREB. Spicil. p. 82. n. 1089. WEIS. Crypt. p. 199. WEB. Fl. Gott. p. 111. *Fl. Dan.* t. 880. f. 2.

Silberartiges Knotenmoos. Germ. *Bri argenté.* Gall.

In aſſeribus, tegulis, muris, locis humidis pinguioribus, ad aggeres ſoli expoſitas, in ollis hortorum copioſe. Octob. cum thecis.

delicatulum. 1309. *Bryum* foliis lanceolatis, remotis tenerrimis, thecis ouatis, pendulis, operculo obtuſo. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 52. T. XX.

Bryum

Bryum carneum thecis pendulis ſubgloboſis, foliis acutis alternis. LINN. Syſt. p. 949. n. 34.

Sehr zartes Knotenmoos. Germ. *Bri incarnat.* Gall.

In ſyluis, campis humidis, *im Roſenthale* in conſortio *Phaſci pallentis* et *Gymnoſtomi truncatuli.* *Cel.* HEDW. inuenit, porro in ſylua academica reperi, aliisque ſyluis commune. Aug. floret et Vere primo thecas maturat.

1310. Br*yum* capſulis pendulis pyriformibus, obtuſis: foliis lanceolatis, alternis, caule rubiginoſo. SCHREB. Spicil. p. 83. n. 1042. bimum.

In pratis paludoſis Schoenfeldicis etc. Maio cum capſulis.

450. MNIVM. L. G. 1310. HEDW. G. M. 20.
Sternmoos. *Germ.* Mnie. *Gall.*

1311. *Mnium* ſurculo ſubramoſo erecto, foliis lanceolatis, apice ſetaceis incuruis; thecis ſubrotundis obliquis: operculo conico vmbilicato obtuſo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 965. fontanum.

Mnium capſulis ſubrotundis obliquis, caule ſimplici geminato inflexo. HUDS. Angl. 704. LINN. Syſt. p. 946. n. 4. WEIS. Crypt. p. 145. *Fl. Dan.* t. 298.

Bryum fontanum. SCHREB. Spicil, p. 75. n. 1032. WEB. Spicil. Gott. p. 120. n. 189.

Brunnen Sternmoos. Germ. *Mnie des fontaines.* Gall.

In pratis ſpongioſis, paludoſis verſus *Schönfeld.* Aprili.

O*bſ.* Vbi hic muſcus creſcit, fontes frigidos indicare fertur.

1312. *Mnium* ſurculo ramoſo dichotomo, foliis ſubulatis, acutis, carinatis: thecis oblongis: operculo conico. WILDEN. Prodre Berol. n. 966. paluſtre.

Mnium paluſtre caule dichotomo, foliis ſubulatis. LINN. Syſt. p. 946. n. 5. SCHREB. Spicil. p. 122. n. 1077. WEIS. Crypt. p. 165.

Bryum paluſtre. WEB. Fl. Gott. p. 122. n. 192.

Sumpf Sternmoos. Germ. *Mnie des marais* Gall.

In pratis paludoſis verſus *Schönfeld* ad *Abtnaundorf* frequens. Hyeme et Vere.

hornum. 1313. *Mnium* ſurculo ſubſimplici, foliis oblongis obtuſiuſculis; thecis oblongis nutantibus: operculis conuexis: calyptris rectis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 967.

Mnium hornum thecis pendulis, pedunculo curuato, ſurculo ſimplici, foliis magine ſcabris. LINN. Syſt. p. 946. n. 11. (ſub *Bryo.*) WEIS. Crypt. p. 149.

Bryum hornum. SCHREB. Spicil. p. 83. n. 1046. WEB. Fl. Gott. p. 115.

In pratis Schoenfeldicis ad Alnorum radices. Flor. Aprili, Maio.

capillare. 1314. *Mnium* thecis pendulis, pedunculis longiſſimis, foliis ouatis ſetiferis, carinatis. LINN. Syſt. p. 947. n. 12. SCHREB. Spicil. p. 82. n. 1044. (ſub *Bryo.*)

Haarförmiges Aſtmoos. Germ. *Mnie chevelu.* Gall.

Ad vias cauas, latera foſſarum, ſcrobium, ligna putrefacta, e. g. ad viam publicam *vor dem Peters-Thore*, in horto *Reicheliano*. April. Maio.

crudum. 1315. *Mnium* ſurculo ſimplici, foliis lanceolatis acutis; thecis nutantibus ouatis: operculis conicis: calyptris recuruatis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 968.

Mnium trunco ſimplici, foliis inferioribus ouato-lanceolatis, ſummis elongato-linearibus, apice denticulatis: perigonialibus maſculis intimis cuneiformi variis. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 99. T. XLVII.

Mnium crudum. LINN. Syſt. p. 947. n. 13.

Bryum crudum capſulis oblongis pendulis, foliis acutis pellucidis, ouatis, ſummis longioribus lanceolatis. SCHREB. Spicil. p. 83. n. 1045.

In

In pratis *Schoenfeldicis* ad Alnorum radices. Mai. Iun. floret et opercula ſub Iunii fine decutit. Perennis.

1316. *Mnium* ſurculo ſimplici, foliis obouatis obtuſis: thecis nutantibus ouatis: operculis conicis acutis. WILD. Prodr. Berol. n. 969. ſerpillifolium.

Mnium punctatum capſulis cernuis, pedunculis aggregatis, foliis obouatis integerrimis obtuſis punctatis. LINN. Syſt. p. 947. n. 16. var. α. *Mnii Serpyllifolii.* (ſub *Bryo*)

Bryum nitidum, ſerpilli rotundis foliis. BOEHM. n. 755.

Bryum punctatum. SCHREB. Spicil. pag. 85. n. 755. WIB. Spicil. p. 116.

Getipfeltes Sternmoos. Germ. *Mnie à feuille de Serpolet.* Gall.

In nemoroſis vmbroſis et humidis ad radices arborum Salicum, in alnetis ad *Gonnewitz*, in locis graminoſis *auf dem Gickerlingsberge.* Martio, Aprili.

1317. *Mnium* capſulis nutantibus, pedunculis aggregatis, foliis alternis ouatis, acutis, ſerratis. LINN. Syſt. p. 947. var. β. *Mnii Serpyllifolii.* SCHREB. Spicil. p. 84. n. 1049. ſub *Bryo.* cuſpidatum.

In pratis *Schoenfeldicis*, ad *Abtnauendorf*, *im Roſenthale* et in foſſis frequens. Martio, Aprili.

1318. *Mnium* ſurculo ſimplici prolifero: foliis oblongis acutis, thecis nutantibus oblongis: operculis conuexis. WILD. Prodr. Berol. n. 971. roſeum

Mnium capſulis nutantibus, pedunculis aggregatis, foliis roſaceo-congeſtis, lanceolatis, acutis. LINN. Syſt. p. 947. n. 16. ſub *Mnio prolifero*, var. γ. *Mnii ſerpyllifolii.* SCHREB. Spicil. pag. 84. n. 1048. ſub *Bryo.*

Roſenartiges Sternmoos. Germ.

In pratis *im Roſenthale* et pomariis frequens.

ligulatum. 1319. *Mnium* ſurculo ſubſimplici, foliis oblongo-lanceolatis ſerrulatis vndulatisque: thecis nutantibus oblongis: operculis conuexis. WILD. Prodr. Berol. n. 972.

Mnium capſulis nutantibus, pedunculis aggregatis, foliis oblongis vndulatis, ſerratis. SCHREB. Spicil. p. 84. n. 1048. LINN. Syſt. p. 947. n. 6. var. γ. ſub *Mnio vndulato.*

Wellenförmiges Sternmoos.

In ſyluis *im Roſenthale*, in pratis *Schoenfeldicis*, *im Oberholze*, *Linkler Hölzchen* et ſolo humido, paludoſo. April. Maio.

caeſpititium. 1320. *Mnium* ſurculis ſubramoſis: ramis breuiſſimis, foliis lanceolatis, apice ſetaceis: thecis ouatis, nutantibus: operculis conuexis. WILD. Prodr. Berol. n. 973.

Mnium thecis pendulis, foliis lanceolatis, acuminato ſetaceis, pedunculis longiſſimis. LINN. Syſt. p. 949. n. 33. ſub *Bryo*. BOEHM. n. 753. NECK. Del. Gall. p. 451. n. 1.

Var. α) *Mnium* ſurculis difformibus: thecis longiuſculis pedunculisque longioribus.

In ſyluis, muris et ſiccis ſterilioribus, ad ſepes frequens. April. Maio.

α) *Periſtomate dentato, alato; dentibus apice cohaerentibus.*

451. KOELREVTERA. HEDW. G. M. 21.

hygrometrica. 1321. *Koelreutera* ſurculo ſubſimplici, foliis oblongis acuminatis, thecis ouatis nutantibus: operculis planis. WILD. Prodr. Berol. n. 974.

Koelreutera trunco exiguo, foliis ouato-lanceolatis, concauis, pedunculo arcuato; theca pyriformi cernua. TIMM. n. 853.

Mnium hygrometricum acaule, theca pendula, calyptra reflexa quadrangulari. LINN. Syſt. pag. 946. BOEHM. n. 752. ſub *Bryo*. *Fl. Dan.* t. 648. f. 2.

Bryum hygrometricum. WEB. Spicil. p. 113.

Gold-

Goldgelbes Sternmoos. Germ. *Mnie hygrometre.* Gall.

In humidis et ſyluis gregatim, copioſe in ſylua Academica et alibi. April. Maio cum thecis.

β) *Periſtomate dentato membranaceo.*

452. WEBERA. HEDW. G. M. 22.

1322. *Webera* foliis lanceolatis: capſulis oblongis, nutantibus. HEDW. Muſc. Frond. I. p. 9. T. IV nutans.

Webera ſurculo ſimplici, foliis ouato-lanceolatis conniuentibus, thecis cylindraceis operculis conicis mucronatis. WILD. Prodr Berol. n. 977.

Bryum nutans foliis lanceolatis, ſubulatis, capſulis vrceolatis, cernuis, operculo conico. SCHREB. Spicil. p. 81. n. 1043.

Bryum aureum. WEB. Flor. Goetting. p. 115. var. β. maius.

Hangendes Knotenmoos. Germ.

Ad latera foſſarum arenoſarum *im Oberholze* Ill. SCHREB. in ſylua autem Academica, tum ad vallum lacus in pineto ad *Lindenthal* HEDW. acutiſſimus naturae perſcrutator reperierunt. Maio floret et Iunio thecas maturat.

1323. *Webera* caule ſimpliciſſimo, foliis perichaetii capillaribus longiſſimis, recuruis, capſula pyriformi. HEDW. Frond. I. p 5. T. III. pyriformis.

Webera ſurculo ſubſimplici, foliis linearibus, thecis pyriformibus nutantibus: operculis conicis. WILD. Prodr. Berol. n. 976.

Mnium pyriforme. LINN. Syſt. p. 947. n. 14. WEIS. Crypt. p. 152.

Bryum aureum. WEB. Fl. Gott. p. 114.

Birnförmiges Sternmoos. Germ. *Mnie pyriforme.* Gall.

In humidis vliginoſis, in murorum interſtitiis et rupium fiſſuris copioſe. Iun. Iul. capſulae matureſcunt et vernali tempore viget.

pomiformis. 1324. *Webera* ſurculo ramoſo, foliis lineari-lanceolatis, ſeta terminatis, imbricato patulis, thecis; globoſis: operculo plano. WILD. Prodr. Berol. n. 975.

Bryum pomiforme thecis erectis ſphaericis. LINN. Syſt. p. 947. n. 3. BOEHM. n. 740. WEIS. Crypt. pag. 181. WEB. Fl. Gott. p. 119.

Apfelförmiges Sternmoos. Germ. Bri *pomiforme.* Gall.

In ſyluis elatioribus, *im Bieniz*, et paſſim in hortorum areis. Aprili cum capſulis.

453. *BARTRAMIA. HEDW. Muſc. Frond. II. p. 111.

Halleriana. 1325. * *Bartramia* foliis e latiori baſi longius ſubulatis, thecis breuius pedunculatis, oualibus lateralibus. HEDW. l. c. p. 111. T. XL.

Bryum foliis mollibus ſubulatis, ſetis breuiſſimis alaribus. HALL. Helvet. n. 1802. T. 45. f. 4. Eiuſd. Opuſc. p. 269.

In ſyluaticis montoſis. Cel. HEDW. omnium primo *Zſchopae* in ſylua fluuium eiuſdem nominis adiacente detexit. Ego nuperrime in locis montoſis ſaxoſis prope vrbem ſic dictam *Grimme* vidi. Flor. Vere primo. Maio vero exeunte ſubſequentis anni opercula deponit.

454. BVXBAVMIA. L. G. 1307. HEDW. G. M. 23.

aphylla 1326. *Buxbaumia* aphylla pedunculato elongato. LINN. Syſt, p. 945. et LINN. jun. Diſſ. Meth. Muſc. p. 25. WEB. Fl. Gott. p. 130. *Fl. Dan.* t. 44.

Buxbaumia aphylla ſurculis foliisque nullis: theca ouata dimidiata: operculo conico obliquo. WILD. Prodr. Berol. n. 978.

Buxbaumia caulescens bulbo villis tecto. SCHMIED. Diſſ. de Buxb. 25. n. 1. Icon. optim.

Blattloſe Buxbaumie. Germ.

In ſyluis arenoſis praeſertim abietinis copioſe. Fl. Autumno in Hyemem vsque.

1327.

1327.* *Buxbaumia* folioſa ſurculo nullo, foliis linearibus obtuſis: theca ſeſſili ouata dimidiata: operculo conico obliquo. WILD. Prodr. Berol. n. 979. foliosa.

Buxbaumia folioſa, acaulis, capſula ſubſeſſili foliis cincta. LINN. Syſt. p. 945. n. 2. et LINN. jun. Diſſ. p. 33. t. 1. f. 4.

Buxbaumia ſeſſilis. SCHMIED. Diſſ. de Buxb. 26. n. 2.

Bryum hallerianum. NECK. Meth. p. 133. n. 44.

Webera diphyſcium. EHRH. Hanov. Magaz. 1779. 17. St. p. 257.

In ſyluaticis vmbroſis praecipue in ambulacro magno abietino poſt *Breitenfeld* Cel. HEDW. detexit, mihique exemplar benigniter communicauit. Aug. Sept. et Hyeme.

γ. *Periſtomate dentato, reticulato.*

455. FONTINALIS. L. G. 1306. HEDW. G. M. 24.
Hüllmoos. *Germ.*

1328. *Fontinalis* foliis complicato-carinatis trifariis acutis, thecis lateralibus. LINN. Syſt. p. 945. BOEHM. n. 781. antipyretica.

Fontinalis antipyretica ſurculo ramoſo, vago, foliis lanceolatis laxe imbricatis: thecis ſubcylindricis: operculis planis mucronatis. WILD. Prodr. Berol. n. 980.

Kühlendes Hüllmoos. Germ.

In foſſis aquoſis, pratenſibus *im Roſenthale, nach Meckern zu.* Vere floret cum thecis.

1329. * *Fontinalis* foliis ouatis concauis trifariis acutis paſſim geminis: thecis terminalibus. LINN. Syſt. p. 945. n. 2. WEB. Spicil. Flor. Gott. p. 25. n. 113. minor.

Fontinalis triangularis minor, carinata, e cymis capſulifera. DILL. Hiſt. Muſc. p. 257. t. 32. f. 2.

Kleines Hüllmoos. Germ.

In riuulis *bei dem Schambergiſchen Guthe*, ſed rarius Cel. HEDW. reperit.

456. * MEESIA. HEDW. G. M. 25.

vliginoſa. 1330. *Meeſia* ſurculo ſubſimplici, foliis oblongo-lanceolatis obtuſis, thecis obliquis, pyriformibus: operculis conicis vmbilicatis. WILD. Prodr. Berol. n. 982.

Meeſia foliis lineari lingulatis, obtuſis, capſula pyriformi cernua. HEDW. Muſc. Frond. I. pag. 1. Tab. II.

Bryum trichodes antheris erectiuſculis: ore ciliato absque annulo pedunculo longiſſimo LINN. Syſt. p. 949. WEB. Spicileg. Gott. pag. 87. *Hypnum trichodes.*

Bri doré. Gall.

In pratis vliginoſis *bei Kleindölzig* Cel. HEDWIG nuperrime detexit. Iunio cum thecis maturis.

B. HEPATICI.

457. IVNGERMANNIA. L. G. 1313. Iungermannie. *Germ.*

* *Foliis pinnatis folioſis.*

aſplenoides. 1331. *Iungermannia* frondibus ſimpliciter pinnatis, foliis pinnatis ouatis, ſubciliatis. LINN. Syſt. pag. 953. WEIS. Crypt. p. 110. WEB. Fl. Gott. pag. 132. WILD. Prodr. Berol. n. 984.

Iungermannia foliis pinnatis, ſubrotundis, ſerratis ex apice florifera. HALL. Hiſt. Helvet. Tom. III. n. 1868.

Lichenaſtrum Aſplenii facie pinnis laxioribus. DILL. Muſc. p. 482. t. 69. f. 5.

Var. β. *Iungermannia* minor foliis ſubrotundis tenuiſſime denticulatis. MICH. Gen. pag. 7. tab. 5. f. 2. HALL. Enum. Helv. p. 121. n. 6. BOEHM. n. 783.

Lichenaſtrum Aſplenii facie pinnis confortioribus. DILL. Muſc. p. 483. t. 69. f. 6.

Milzkrautartige Iungermannie. Germ. *Iungermanne aſplenoide.* Gall.

In

In ſyluis nemoroſis vdis, e. g. in ſylua academica et aliis modo varietatem reperi. Vere cum thecis.

1332. *Iungermannia* frondibus ſimpliciter pinnatis, lanceolatis, apice floriferis, foliis integerrimis. LINN. Syſt. p. 953. n. 5. SCHREB. Spicil. p. 103. n. 1079. WEIS. Crypt. 114. WILD. Prodr. Berol. n. 985. lanceolata.

Iungermannia paluſtris minima, repens, foliis ſubrotundis, denſiſſimis laete viridibus. MICH. Gen. p. 8. t. 5. f. 6. HALL. Enum. Helv. p. 122. n. 11.

Var. β. *Lichenaſtrum* ſurculis foliis ac floribus minoribus, foliolis circa thecas tenuioribus crebrioribus. DILL. Muſc. p. 486. t. 70. f. 10. C. D.

Hellgrüne lanzettblättrichte Iungermannie. Germ. *Iungermanne lancéolée.* Gall.

In terra ſubhumida, muſcis veſtita, *im Oberholze.* Var. in terra arenoſa, ſubhumida, e. g. in agris verſus *Schönfeld* copioſe. Vernali tempore.

1333. *Iungermannia* frondibus ſimpliciter pinnatis, foliis bidentatis, capſulis terminalibus. WILD. Prodr. Berol. n. 986. bidentata.

Iungermannia bidentata ſurculis procumbentibus ramoſis, apicibus floriferis, foliis ouatis bicuſpidatis, ſtipulis lanceolatis, quadridentatis. SCHREB. Spicil. p. 104. n. 1081.

Iungermannia bidentata frondibus ſimpliciter pinnatis, medio floriferis, foliis bidentatis. LINN. Syſt. p. 953. n. 6. WEIS. Crypt. p. 115. WEB. Fl. Gott. p. 133.

Var. β. *Iungermannia bidentata* minor, repens, foliis ſubrotundis bifidis, vagina foliorum cylindracea. MICH. Gen. pag. 8. Ord. VI. n. 4. t. 5. f. 13. HALL. Enum. Helv. p. 123. n. 15. WEIS. Crypt. p. 116.

Lichenaſtrum pinnulis obtuſioribus bifidis minor. DILL. Muſc. p. 488. t. 70. f. 12.

Groß oder klein mondförmig eingeſchnittene ſ. *zweizähnige Iungermannie.* Germ. *Iungermanne doubledent.* Gall.

In vmbroſis ad aggeres et ſepes *im Roſenthale*, *im Oberholze* vtraque occurrit. Autumno et Vere cum capſulis.

bicuſpidata. 1334. *Iungermannia* frondibus ſimpliciter pinnatis, foliis bicuſpidatis, medio capſuliferis. WILD. Prodr. Berol. n. 987.

Iungermannia bicuſpidata ſurculo procumbente, foliis diſtichis quadratis bidentatis, ſtipulis nullis. SCHREB. Spicil. p. 10[illegible]. n. 1082.

Iungermannia bicuſpidata frondibus ſimpliciter pinnatis medio floriferis, foliis bidentatis. LINN. Syſt. p. 954. n. 7. WEIS. Crypt. p. 117. WEB. Flor. Gott. p. 196.

Zweifach gezähnte Iungermannie. Germ.

In ſyluis vmbroſis, *im Oberholze*; in areis horti *Reicheliani* et locis inundatis. Vere ſed rariſſime cum capſulis.

ſcalaris. 1335. *Iungermannia* foliis integerrimis ouatis diſtichis extremo caule ſetifero. HALL. Hiſt. Helvet. n. 1858. SCHREB. Spicil. p. 103. n. 1078.

Iungermannia Scalaris. Schmiedel de Iungerm. p. 70. f. XVII.

Mnium Trichomanis facie, foliis integris. DILL. Muſc. p. 256. t. 31. f. 5.

In foſſis *im Oberholze*, et ad aggeres.

** *Frondibus pinnatis; pinnulis auriculatis ſuperne tectis.*

reptans. 1336. *Iungermannia* ſurculis decompoſitis, medio floriferis, foliis quadratis antice inciſis, ſtipulis quadrifidis. SCHREB. Spicil. p. 106. n. 1083.

Iungermannia reptans frondibus ſubtus bipinnatis, apice reptantibus, foliolis quadridentatis. LINN. Syſt. p. 954. n. 14. WEIS. Crypt. p. 119. WEB. Flor. Gott. p. 144.

Kleine kriechende Erdjungermannie. Germ.

In

In aggeribus vmbroſis vdis *im Oberholze*, in apricis ad *Lindenau* inter alias iungermanniae muſcorum ſpecies. Hyeme et Vere cum capſulis.

1337. * *Iungermannia* frondibus ſuprabipinnatis, apice floriferis, foliolis ciliatis. LINN. Syſt. pag. 953. n. 2. WEIS. Crypt. p. 121. NECKER Delic. Gallobelg. pag. 493. n. 1159. nemoroſa.

Iungermannia foliis bipartitis, auriculatis imbricatis ſupremis pinnatiferis. HALL. Hiſt. Helvet. T. III. p. 8. n. 1859.

Iungermannia nemoroſa, foliis acutioribus auritis, tenuiſſime denticulatis, flore inſidente pediculo breviore. MICH. Gen. p. 7. Ord. I. n. 2. t. 5. f. 8. HALL. Enum. Helv. p. 120. n. 2.

Lichenaſtrum auriculatum, pinnis minoribus crenatis. DILL. Muſc. p. 490. t. 71. f. 1.

Hellgrüne hohlblättrige Haynjungermanne. Germ.

In locis nemoroſis vmbroſis et vdis, v. g. in ſylua Academica ad caudas et arborum radices Cel. HEDW. ſed nunquam cum thecis detexit.

*** *Frondibus imbricatis.*

1338. *Iungermannia* ſurculis repentibus: foliis inferne auriculatis, duplicato imbricatis, ramis aequalibus. LINN. Syſt. pag. 954. n. 16. BOEHM. n. 782. WEIS. Crypt. p. 124. WEB. Fl. Gott. p. 146. WILD. Prodr. Berol. n. 988. complanata.

Iungermannia foliis rotundis, alterne imbricatis, caule plano-multifloro, ſetis breuiſſimis. HALL. Hiſt. Helv. T. III. p. 58. n. 1860.

Plattſchuppigte Iungermannie. Germ. *Iungermanne aplatie.* Gall.

In ſyluis vmbroſis ad arborum truncos valde frequenter. Martio cum thecis.

1339. * *Iungermannia* ſurculis repentibus, foliis inferne auriculatis duplicato-imbricatis, ramis apice latioribus. LINN. Syſt. p. 954. n. 17. SCOP. Carn. pag. 123. n. 5. WEIS. Crypt. p. 126. WEB. Fl. Gott. pag. 146. WILD. Prodr. Berol. n. 989. dilatata.

Iungermannia dilatata ſurculo reptante imbricato, foliis duplici orbiculatis: ramorum apice latiuſculo. NECKER. Method. 140. n. 19.

Iungermannia foliis imbricatis alternis, orbiculatis, ſetis breuiſſimis. HALL. Hiſt. Helvet. T. III. p. 62. n. 1874

Lichenaſtrum imbricatum minus, ſquamis conuexo-concauis. DILL. Muſc. p. 497. t. 72. f. 27.

Ausgebreitete Iungermannie. Germ.

In ſyluis ad arborum iuniorum truncos et ad Salices *in der Milchinſel*, paſſim in ſylua Academica. Vere cum thecis.

tamariſcifolia. 1340. *Iungermannia* ſurculis decompoſitis, apice proliferis foliis ſubrotundis ſubtus articulatis, ſtipulis ouatis emarginatis. SCHREB. Spicil. p. 108. n. 1086. WILD. Prod. Berol. n. 990.

Iungermannia tamariſcifolia foliis imbricatis ſerie duplici; ſuperioribus ſubrotundis conuexis obtuſis quadruplo-maioribus. LINN. Syſt. pag. 954. n. 18. WEIS. Crypt. p. 128.

Tamariſkenblättrige Iungermannie. Germ.

In ſyluis, nemoribus ad arborum, praecipue Fagorum truncos. Martio cum capſulis.

platyphylla. 1341 * *Iungermannia* ſurculis procumbentibus ſubtus imbricatis, foliis cordatis acutis. LINN. Syſt. p. 954. n. 19. WEIS. Crypt. pag. 125. WILD. Prodr. Berol. n. 991.

Iungermannia foliis imbricatis lanceolatis, ſuperne planis, alternis, inferne concauis, quinquefariis. HALL. Hiſt. Helv. T. III. p. 61. n. 1872.

Lichenaſtrum Arboris vitae facie, foliis minus rotundis. DILL. Muſc. p. 501. t. 72. f. 32.

Muſcoides ſquamoſum maius, atro-virens, foliis ſubrotundis. MICH. Gen. p. 9. Ord. I. n. 2. tab. 6. f. 3. 4.

Groſse Lebensbaumblättrige Iungermannie. Germ. *Iungermanne à feuilles plates.* Gall.

In ſyluis ad terram et ad arborum maxime Fagorum truncos prope radices. Vere primo cum thecis.

1342.

1342. *Iungermannia* ſurculis adſcendentibus, foliis diſtichis, bilobis ſubrotundis integerrimis, lobulis inaequalibus SCHREB. Spicil. p. 104 n. 1080. varia.

Iungermannia varia ſurculis erectiuſculis biſariam imbricatis, foliis bipartitis. LINN. Syſt. pag. 955. n. 22.

Lichenaſtrum foliis variis. DILL. Muſc. 505. t. 73. f. 36. variet. A. B.

Veränderliche Iungermannie. Germ.

In ſyluis ad terram, *im Oberholze.*

**** *Surculis vndique imbricatis: foliolis ſparſis.*

1343. *Iungermannia* ſurculis teretibus, foliis capillaceis aequalibus. LINN. Syſt. p. 954. n. 26. SCHREB. Spicil. p. 109. n. 1087. WEIS. Crypt. p. 130. trichophylla

Iungermannia minima foliis capillariter multifidis. HALL. Hiſt. Helv. T. III. p. 63. n. 1880.

Haarblättrige Iungermannie. Germ.

Ad terram vdam inter alios muſcos, paſſim *im Oberholze* et ſylua Academica. Rarius cum thecis.

***** *Acaules frondibus ſimplicibus.*

1344. *Iungermannia* acaulis, foliolo frondi innato. LINN. Syſt. p. 955. n. 29. BOEHM. n. 785. WEIS. pag. 106. epiphylla.

Iungermannia acaulis, foliis reticulato-rugoſis, thecis dorſalibus diuergentibus glabris. SCOP. Carn. p. 122. n. 1.

Iungermannia fronde foliacea, obtuſe lobata, ex medio florifera. HALL. Hiſt. Helv. T. III. pag. 63. n. 1882. SCHREB. Spicil. p. 110. n. 785.

Lichenaſtrum capitulis rotundis e foliorum medio enaſcentibus. DILL. Muſc. p. 508. t. 74. f. 41.

Hepaticoides Cichorei criſpi folio. VAILL. Pariſ. p. 100. t. 19. f. 4.

Langblättrige Iungermannie. Germ. *Iungermanne foliacée.* Gall.

In

In nemoribus vmbroſis ad foſſas et riuulos, e. g. ad riuulum *hinter dem Bieniz.* April. Maio cum thecis.

multifida. 1345. *Iungermannia* acaulis, fronde bipinnatifida. LINN. Syſt. p. 955. n. 31. SCHREB. Spicil. p. 109. n. 1088. WEIS. Crypt. p. 109.

Lichenaſtrum ambroſiae diuiſura. DILL. Muſc. pag. 511. t. 74. f. 43.

Hepatica arborum globulifera. VAILL. Pariſ. p. 98. T. XXIII. f. 2. pertinet ad furcatam.

Vielfach eingeſchnittene Iungermannie. Germ.

In ſyluis vmbroſis ad orbitas humidas paſſim *im Oberholze.* Abſque thecis.

furcata. 1346. *Iungermannia* acaulis, fronde lineari ramoſa; extremitatibus furcatis obtuſiuſculis. LINN. Syſt. p. 955. n. 32. BOEHM. n. 784. SCHREB. Spicil. p. 109. n. 784. WEIS. Crypt. p. 108.

Iungermannia furcata lineari-ramoſa, dichotoma baſi capitulifera; primordialibus frondoſis terminalibus. NECKER. Method. p. 128. n. 3.

Zweifach geſpaltene Iungermannie. Germ. *Iungermanne fourchue.* Gall.

Copioſe ad arborum truncos in ſylua Academica et *im Oberholze;* rarius vero in locis ſubhumidis. Vernali tempore cum thecis, ſed rarius.

puſilla. 1347. *Iungermannia* ſurculis breuiſſimis apice floriferis, foliis imbricatis antice crenatis, cauliculo ſubtus villoſo. SCHREB. Spicil. p. 107. n. 1085.

Iungermannia puſilla acaulis, fronde ſubpinnatifida, lobis imbricatis, perichaetiis plicato. LINN. Syſt. p. 955. n. 33. TIMM. Fl. Megapol. n. 881.

Sehr kleine Iungermannie. Germ.

Ad aggeres, in foſſis, ſolo arenoſo humido inter vrbem, hortos oleraceos et verſus *Schönfeld*, ad *Lindenau, im Bieniz* et *Oberholze.* Aprili cum thecis.

458. MARCHANTIA. L. G. 1315.

1348. *Marchantia* foliis obtuſe lobatis; receptaculis planis, orbiculatis. WILD. Prodr. Berol. n. 996. polymorpha

Marchantia polymorpha calyce communi decemfido. LINN. Syſt. pag. 955. BOEHM. n. 852. WEB. Flor. Gotr. p. 162.

Marchantia fronde aequabili, cyathis ſerratis, bacillis vmbellatis et ſtellatis octofidis. HALL. Hiſt. Helv. T. III. p. 66. n. 1892.

Var. α) *Marchantia polymorpha* ſtellata pileo laciniato; laciniis teretiuſculis, apice dilatatis, ſub quibus globuli piloſi. SCOP. Carn. Ed. 2. n. 1354. WEIS. Crypt. p. 152. WILD. Prodr. Berol. n. 996. var. α. ſtellata.

Marchantia pileo ſtellato, radiis teretibus. MICH. Gen. p. 2. Tab. I. f. 2. HALL. Enum. Helv. pag. 127. n. 1.

Var. β) *Marchantia polymorpha* vmbellata receptaculis decemfidis, laciniis coniunctis, oblongis obtuſis. WILD. Prodr. Berol. n. 996. var. β. vmbellata.

Marchantia vmbellata pileo plano, crenulato, ſub quo globuli imberbes. SCOP. Carn. Ed. 2. n. 1355. WEIS. Crypt. p. 133. var. β.

Marchantia capitulo non diſſecto. MICH. Gen. p. 1. T. 1. f. 5.

Lichenis fontani maioris et domeſtici minoris. DILL. Muſc. l. c. Varietates vmbellatae. tab. 76. f. 6. C. D. t. 77. f. 7. D.

Pharm. *Hepaticae Fontanae* ſ. *Lichenis ſtellati* Herba.

Vielgeſtaltete Marchantie. Var. α) *langblättrige Sternmarchantie, Steinleberkraut,* var. β) *kurzblättrige Schildmarchantie.* Germ. *Hepatique des fontaines, ou Marchante étoilée.* Gall.

In locis vmbroſis, ſubhumidis pratisque; ad aquarum riuulos, ad muros humidos, e. g. in ſepulchreto St. Pauli ad terram et ad muros et alibi copioſe Vere et aeſtate cum thecis.

Vſ. In decocto cum lactis ſero contra hepatis obſtructiones; porro etiam in ictero et ſcorbuto laudatur.

1349

conica. 1349. *Marchantia* ſurculis dichotomis, ſinuatis, capſula conica, ſubtus ſubquinqueloculari.

Marchantia conica receptaculo communi quinqueloculari ſubouato. LINN. Syſt. p. 955. n. 6. BOEHM. n. 853. SCHREB. Spicil. p. 54. n. 853. WEB. Fl. Gott. p. 165.

Kegelförmige Marchantie. Germ. *Marchante conique.* Gall.

Ad ripas paullo elatiores riuuli prata Schoenfeldica irrigantis, porro ad muros roridos. Maio cum thecis; ſed rarius.

III. ALGAE.

a) *Terreſtres.*

459. ANTHOCEROS. L. G. 1318. Hörnerſchorf. *Germ.* Anthocere. *Gall.*

punctatus. 1350. *Anthoceros* frondibus ſinuatis, criſpis punctatis. WILD. Prodr. Berol. n. 1000.

Anthoceros fronde criſpa ſinuato-laciniata. SCHREB. Spicil. p. 110. n. 1090.

Anthoceros frondibus indiuiſis ſinuatis punctatis. LINN. Syſt. pag. 956. TIMM. Flor. Megapol. n. 884. *Fl. Dan.* t. 396.

Punctirter Hörnerſchorf. Germ. *Spatled Anthoceros.* Angl. *Anthocere* Gall.

In locis ſubhumidis ad latera foſſarum *im Oberholze* et alibi. Autumno cum capſulis.

laeuis. 1351. *Anthoceros* frondibus ſinuatis laeuibus. WILD. Prodr. Berol. n. 1001.

Anthoceros fronde plana crenata. SCHMIED. Ic. pl. I. p. 71. t. 19. SCHREB. Spicil. p. 110. n. 1089.

Anthoceros frondibus indiuiſis ſinuatis laeuibus. LINN. Syſt. p. 956. *Fl. Dan.* t. 396. SCHMID. Ic. tab. 19.

Glatter Hörnerſchorf; *horntragendes Lebermoot.* Germ. *Smooth Anthoceros.* Angl. *Anthocere liſſe.* Gall.

In

In agris arenoſis humidis vbique circa vrbem; in pratis *Schoenfeldicis*, et ad *Delitz* Ill. POHL. reperit. Martio, tum Aug. — Octobr. cum capſulis.

460. RICCIA. L. G. 1317. Riccie. *Germ.* Riccie. *Gall.*

1352. * *Riccia* frondibus ſuperficie papilloſis. LINN. Syſt. p. 956. LEYS. n. 1125. WEIS. Crypt. 328. WILD. Prodr. Berol. n. 997. criſtallina

Lichen paluſtris Rutae folio. DILL. Muſc. p. 535. n. 78. f. 12.

Rundgeſchweift blättrige Riccie. Germ. *Riccie criſtalline.* Gall.

In agris vdis et locis humidis; primo Vere in agris *nach Eutritſch*, et poſt prata Coriariorum.

1353. * *Riccia* frondibus glabris bipartitis, acutis. LINN. Syſt. p. 956. WEB. Spicil. p. 170. minima.

Riccia minima nitida; ſegmentis acutis. MICH. Germ. p. 107. t. 57. f. 6.

Lichen omnium minimus, foliolis ſciſſis, ſuper terram expanſis. DILL. Muſc. p. 534. t. 78. f. 11.

Kleinſte Riccie. Germ. *Riccie très petit.* Gall.

In agris arenoſis, ſiccioribus, e. g. in agris *Schoenfeldicis* aliisque frequenter occurrit.

Obſ. Frondes anguſtiſſimae, glabrae, ad apices acutae. *Web.*

1354. *Riccia* frondibus glabris canaliculis bilobis obtuſis. LINN. Syſt. p. 956. SCHREB. Spicil. pag. 111. n. 1091. WEB. Spicil. p. 172. WILD. Prodr. Berol. n. 998. TIMM. n. 888. *Fl. Dan.* 397 f. 1. glauca.

Var. β. *Riccia glauca*, ciliata, frondibus ad margines albis pilis ciliatis. WEB. p. 143.

Hepatica paluſtris bifurcata, lobis breuioribus carinatis. VAILL. Pariſ. p. 98. t. 19. f. 1.

Blau angelaufene Riccie. Germ. *Riccie glauque.* Gall.

In agris fere vbique, maxime verſus, *Gonnewitz*, *Burghauſen*, *Wagau*, *Schönfeld* cum Anthocerote vtro-

vtroque; porro *auf dem Gickerlingsberge* muſcis immixta. Var. in agris ad *Gunndorf*, *Ehrenberg* collegi Autumno.

fluitans. 1355.**Riccia* frondibus dichotomis lineari-filiformibus. LINN. Syſt. p. 656. JAHN. n. 24. WILD. Prodr. Berol. n. 999. TIMM. n. 889.

Riccia fluitans fronde dichotoma lineari ramoſa; plana; primordialibus obtuſis. NECK. Method. 41. n. 1.

Lichenaſtrum aquaticum fluitans tenuifolium furcatum. DILL. Muſc. 231. t. 74. f. 47.

Hepatica paluſtris dichotoma, ſegmentibus anguſtioribus. VAILL. Pariſ. p. 98. t. 10. f. 3.

Flußriecie. Germ. *Riccie fluttante.* Gall.

In lacubus, nec raro in foſſis exſiccatis et limoſis vdis inter *Lemnas* ad *Leutſch*, *Delitz* et fere ſemper Lemnae triſulcae et minori ſubtegens. Vere et Autumno.

natans. 1356.* *Riccia* frondibus obcordatis ciliatis. LINN. Syſt. p. 956. POLLICH. Palat. Tom. III. Append. p. 319. WEB. Spicil. Flor. Goetting. p. 174. ROTH. Fl. Germ. T. I. p. 49[illegible].

Schwimmende Riccie. Germ.

In locis paludoſis et piſcinis, *in dem Teiche auf der Pfingſtwieſe*, *nicht weit vom Holze*, *wo die Gräben ſind*, Cel. HEDWIG detexit.

461. BLASIA. L. G. 1316. Blaſie. *Germ.* Blaſie. *Gall.*

puſilla. 1357.* *Blaſia* fronde lobata, lobis ſubrotundis, neruis ſetiferis. HALL. Hiſt. Tom. III. pag. 57. n. 1857. LINN. Syſt. p. 956. LEERS Fl. Herborn. n. 906. WEB. Spicil. Flor Goetting. p. 169. WIGG. Prim. Flor. Holſat. pag. 83. *Fl. Dan.* tab. 45. Icon. SCHMID. Diſſ. de *Blaſia*.

Sehr kleine Blaſie. Germ. *Blaſie naine.* Gall.

In

In locis inundatis, vmbroſis, copioſe in *ſylua Academica*, et ad vias cauas humidas *im Roſenthale* paſſim. Autumno cum capſulis.

462. PELTIGERA. WILDEN. Prodr. Berol. p. 347. Lederflechte. *Germ.*

1358. *Peltigera* fronde lata verrucoſa, ſubtus longis radiculis hirſuta. HOFM. Plant. Lichen. Vol. I. Faſc. I. p. 25. T. VI. F. I. aphthoſa.

Peltigera fronde obtuſe lobata, ſuperne verrucoſa, inferne alba villoſa. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1002.

Lichen aphthoſus coriaceus repens lobatus obtuſus planus. verrucis ſparſis, pelta marginali adſcendente. LINN. Syſt. p. 961. n. 76. BOEHM. n. 860. HAG. Hiſt. Lich. p. 104. n. LII.

Pharm. *Muſci cumatilis* Herba.

Warzige gemeine Lederflechte. Germ. *Green ground Lieverwort.* Angl. *Lichen à Aphthe.* Gall.

Ad terram in ſyluis et agris elatioribus copioſe. Hyeme.

Vſ. Ruſticolae Vpſalienſes infuſum cum lacte praeparatum, infantibus aphthis laborantibus praebent, dehinc nomen triuiale ortum. Praeterea egregia gaudet virtute anthelmintica. LINN. Amoen. II. pag. 62. et VII. p. 304.

1359. *Peltigera*, minima ſubtus venoſa; peltis ſeſſilibus planis orbiculatis. HOFM. Pl. Lichen. Vol. I. Faſc. I. p. 31. T. VI. f. 2. venoſa.

Lichen venoſus coriaceus repens lobatus obtuſus planus, ſubtus venoſus, villoſus, peltis marginalibus horizontalibus. LINN. Syſt. p. 961. n. 75.

Lichenoides paruum vireſcens, peltis nigricantibus planis. DILL. Muſc. 208. t. 28. f. 09. 110.

Kleinſte Schildflechte. Germ. *Little dark vein'd Lichen.* Angl. *Lichen veiné.* Gall.

Ad terram humidam in locis vmbroſis et ſyluaticis frequens. Hyeme.

canina. 1360. *Peltigera* fronde obtuſe lobata, ſubtus venoſo-villoſa, peltis oblongis adſcendentibus. WILD. Prodr. Berol. n. 1003.

Lichen caninus coriaceus repens lobatus, obtuſus planus ſubtus venoſus villoſus, pelta marginali adſcendente. LINN. Syſt. pag. 961. n. 79. BLCAKW. tab. 336.

Pharm. *Muſci Canini* Herba.

Aſchgraue Hundslederflechte; *Hundsflechte*; *Hundsmoos*; *Steinflechte*; *Erdleberkraut.* Germ. *Lichen canin, ou de terre, ou Mouſſe de chien.* Gall.

Ad terram in ſyluis vbique, rarius ad arbores. Hyeme.

Vſ. Sapor Lichenis exſiccati eſt ingratus mucidusque. Extractum aquoſum, odorem balſamicum valde ingratum vetuſtioris halecis, mephitim referens, ſpirat, ſapore primum dulci, deinde amariuſculo ſubtiliterque acri fere piperino gaudet. Extractum ſpirituoſum, quod in minori copia obtinetur, mellei eſt odoris minusque acre. Angli hunc Lichenem vt medicamentum ſpecificum in hydrophobia atque rabie canina valde commendant; dehinc in ſuis officinis compoſitionem quandam nomine *Pulueris antiliſſi* introduxerunt. Haec autem ex duabus Lichenis partibus vnaque parte piperis nigri conſtat.

horizontalis 1361. *Peltigera* fronde rotunde lobata, ſubtus cinereo rufeſcente, peltis planiſſimis.

Lichen horizontalis coriaceus repens planus ſubtus auenius, peltis marginalibus horizontalibus. LINN. Syſt. pag. 961. n. 81. SCHREB. Spicileg. pag. 123. n. 1116.

Horizontallaufende Lederflechte. Germ.

In ſyluaticis vmbroſis ad arborum radices et in cavis frequens in *ſylua Academica* et alibi. Perſiſtens.

ſyluatica. 1362. *Peltigera* ſubcoriacea ſinuato-laciniata, ſcabra, peltis adſcendentibus paruis. HOFM. Pl. Lichen. Vol. I. p. 21. T. IV. f. 2.

Lichen

Lichen ſyluaticus coriaceus, repens, laciniatus, lacunoſus, peltis marginalibus adſcendentibus. LINN. Syſt. p. 961. n. 80.

Waldlederflechte. Germ. *Lichen des bois.* Gall.

In ſyluis denſioribus vmbroſisque ad radices arborum in *ſylua Academica* valde rara.

Odor poſt multos annos vrinoſus, nauſeoſus praeſertim exſiccatus.

463. LICHEN. L. G. 1319.

* *Foliis imbricatis linearibus.*

1363. *Lichen* corniculatus, erectiuſculus, laciniis linearibus palmatis ciliatis, ſcutellis pedunculatis. HOFM. l. c. Faſc. I. pag. 16. Tab. III. Fig. 4 (ſub *Lichenoide*). ciliaris.

Lichen ciliaris foliaceus, erectiuſulus: laciniis linearibus ciliatis, ſcutellis pedunculatis, crenatis. LINN. Syſt. pag. 95.. n. 4.. BOEHM. n. 868. SCHREB. Spicil. p. 126. n. 868. HAG. Hiſt. Lichen pag. 81. n. XLII. *Fl. Dan.* t. 71..

Augenwimperflechte; gefranzte Baumflechte. Germ. *Hairy or Ciliated Lichen.* Angl. *Lichen cilié.* Gall.

Ad truncos omnium fere arborum in ſyluis fere omnibus vulgaris. Perſiſtens.

Odor in humectato grauis nauſeoſus. Quamdiu ſiccus eſt Lichen, luteus, ſcutellis modo exceptis, cinereus: ſi vero humectatus, totus vireſcit.

1364. *Lichen* foliiformis, laciniatus: laciniis adſcendentibus ſemitubuloſis, margine hiſpidis HOFM. l. c. Faſc. I. p. 13. T. III. f. 2. 3. (ſub *Lichenoide*). hiſpidus.

Lichen hiſpidus foliaceus laciniatus albus: laciniis adſcendentibus obtuſis, piloſis, ſcutellis ſeſſilibus. SCOP. Carn. I. p. 110. SCHREB. Spicil p. 126. n. 120. et HAGEN. Hiſt. Lichen. pag. 80. n. XLI. (*Lichen tenellus*).

Lichen hiſpidus foliaceus laciniatus albidus: laciniis apice obtuſis inflatis, ciliatis, ſcutellis nigris ſeſſilibus. WILD. Prodr. Berol. n. 1024.

Lichen ciliaris, var. *β. albidus.* WEIS. Crypt. pag. 63.

Haarige Flechte; kleinſte Baumflechte. Germ.

In truncis arborum e.g. Salicum, Pruni ſpinoſae et in multis ſepibus frequens. Paſiim in lapidibus. Hyeme.

A *Lichene ciliari* foliis paullo minoribus, tenuioribus, ſemitubuloſis et ſcutellis paruis nigreſcentibus, ſubpedunculatis, magis depreſſis et a *Lichene ſtellari* longioribus exſtantibus radiculis et ſubfuſcis pedunculatisque ſcutellis diſtinguitur. Color conſtanter albus ſ. ex albo cinereus in ſicca et humectata planta.

ſtellaris. 1365. *Lichen* imbricatus: foliolis oblongis laciniatis anguſtis cinereis, ſcutellis puliis. LINN. Syſt. p. 959. n. 45. BOEHM. n. 865. SCHREB. Spicil. p. 127. n. 865. HOFM. Enum. Lichen n. 88. T. XIII. f. 1. 2.

Var. α) *Lichen* imbricatus: foliolis oblongis laciniatis, laciniis latioribus, ſcutellis nigris. HOFM. l. c. n. 88. var. B. T. XIII. f. 1.

Var. β) *Lichen* imbricatus: foliolis anguſtioribus, tenuiter laciniatis, ſcutellis cinereo-nigris. HOFM. l. c. var. C. T. XIII. fig. l. c.

Lichen orbicularis, foliolis anguſtioribus, minus laxis, etiam ad margines radicatis. SCHREB. Spicil. l. c. var. *ſtellaris.*

Sternförmige Blätterflechte. Germ. *Starry Lichen.* Angl. *Lichen étoilé.* Gall.

Var. α. ad arborum ramos, et β. in lapidibus, *auf alten Schindeldächern* frequens. Hyeme.

ſtellariformis. 1366. *Lichen* foliis oblongis planis laciniatis, ſcutellis fuſcis. HOFM. Enum. Lichen. n. 89.

Sternähnliche Blätterflechte. Germ.

In cortice arborum, praecipue Quercuum ſaepius vidi. Perſiſtens.

Obſ. Foliolis latioribus planis, margine lobatis, crenulatis, ſcutellis fuſcis, a priori differt.

1367. *Lichen* imbricatus; foliolis lobatis crenatis obtuſis viridibus, polline conſperſis, ſcutellis nigris, margine crenatis. SCHREB. Spicil. p. 128. n. 1123. HOFM. Enum. Lichen. n. 93. T. XII. f. 2. WILD. Prodr. Berol. n. 1015. puluerulentus.

Beſtaubte Blätterflechte. Germ.

In arborum corticibus, maxime Salicum, vulgaris.

Obſ. Scutellae nigrae, puluere griſeo tectae, margo crenulatus puluerulentus.

1368. *Lichen* imbricatus foliolis linearibus diffuſis crenatis, punctis eminentibus nigris. HOFM. Enum. Lichen. n. 94. T. XI. f. 2. anguſtatus.

Schmale Blätterflechte. Germ.

In arborum cortice cum priori frequens.

Foliolis ſemper anguſtioribus et ſcutellis deſtitutis, a priori facile diſtinguitur.

** *Foliolis imbricatis latioribus.*

1369. *Lichen* imbricatus, foliolis obſolete multifidis laeuibus flaueſcentibus centrifugis, ſcutellis rufo-fuſcis. LINN. Syſt. p. 958. n. 34. SCHREB. Spicil. p. 129. n. 1125. HOFM. Enum. Lichen. n. 95. Tab. X. fig. 3. WILD. Prodr. Berol. n. 1016. HAG. Hiſt. pag. 67. n. 33. centrifugus.

Var. α) *Lichen* fronde puluerulenta viridi.

Concentriſche Schuppenflechte. Germ. *Lichen centrifuge.* Gall.

In lapidibus terminalibus maioribus *zwiſchen dem Berge und Schönfeld* et in aliis frequens. Var. in arborum ramis et lignis putridis ad *Breitenfeld.*

Cum ſolutione Stanni colorem exhibet ſpadiceo-flaveſcentem. HOFM.

1370. * *Lichen* foliiformis, imbricatus, laciniatus, adſcendens, caſtaneus, ſcutellis concoloribus. HOFM. Lichen. p. 102. T. XVII. f. 1. HEDW. Muſc. Frond. Vol. II. p. 8. T. II. ſepincola.

Zaunſchuppenflechte. Germ.

Ad arborum truncos e. g. Crataegi Oxyacanthi, ad *Templum St. Theclae* Cel. HEDW. inuenit.

ſaxatilis. 1371. *Lichen* imbricatus, foliolis ſinuatis, ſcabris, lacunoſis, ſcutellis badiis. LINN. Syſt. pag. 958. n. 35. BOEHM n 864. WILD. Prodr. Berol. n. 1019.

Steinſchuppenflechte. Germ. *Lichen des roches, ou Uſnée du crâne humain.* Gall.

Ad arborum truncos valde frequens: porro in ſaxis et craniis humanis, aëri libero humido longe expoſitis. Cum ſcutellis rariſſime.— Purpureo tingit colore.

pullus. 1372. *Lichen* imbricatus, foliolis lobatis, oliuaceis, ſcutellis integerrimis. SCHREB. Spicil. pag. 131. n. 1127.

Lichen pullus fronde laeui ſcutellifera: germinante diſtorta, primordialibus granuloſis. NECK. Method. p. 94. n. 63.

Kleine ſchwärzlichte Flechte. Germ.

Ad arborum truncos et in lapidibus paſſim.

oliuaceus. 1373. *Lichen* imbricatus, foliolis lobatis nitidis oliuaceis, ſcutellis crenatis. SCHREB. Spicil. pag. 131. n. 1128.

Lichen oliuaceus imbricatus: foliolis lobatis nitidis liuidis. LINN. Syſt. p. 959. n. 37.

Olivenfarbene Flechte. Germ. *Lichen olivâtre,* Gall.

In arboribus et lapidibus.

criſpus. 1374. *Lichen* imbricatus: foliis lobatis truncatis crenatis atro-viridibus, ſcutellis concoloribus. LINN. Syſt. p. 959. n. 40. WILD. Prodr. Berol. n 1013.

Lichen criſpus gelatinoſus, foliis imbricatis lobatis truncatis crenatis atro-viridibus, ſcutellis crenulatis. SCHREB. Spicil. p. 127. n. 1121.

Gekräuſelte Flechte. Germ.

In

In muris argillaceis pagorum e. g. ad *Burghauſen*; in Horto *Reicheliano* ad Tiliae radices. Hyeme et Vere.

Madidus gelatinoſus eſt; ſiccatus vero calcareus. Scutellae badiae.

1375. *Lichen* imbricatus, foliolis criſpis fuluis; peltis parietinus.
concoloribus fuluis. LINN. Syſt. pag. 959. n. 43. BOEHM. n. 861. WILD. Prodr. Berol. n. 1021.

Wandflechte. Germ. *Lichen des murs; Perelle ou Herpette des murs.* Gall.

In arborum truncis, ſepibus et parietibus copioſe.

1376. *Lichen* imbricatus, laciniis anguſtis apice infla- phyſodes.
tis; ſcutellis pedicellatis. WILD. Prodr. Berol. n. 1020.

Lichen phyſodes imbricatus multifidus: laciniis obtuſis ſubinflatis. LINN. Syſt. p. 959. n. 44. SCHREB. Spicil. p. 129. n. 1124.

Lichen enflé. Gall.

In corticibus arborum frequens. Hyeme.

Obſ. Laciniis apice inflatis et ſcutellis pedicellatis, a *Lichene ſaxatili* diſtinguitur.

1377. *Lichen* corniculatus decumbens, ſubuilloſus; la- furfuraceus.
ciniis acutis, inferne nigris aculeatis. HOFM. Lichen. Plant. Faſc. II. pag. 45. Tab. IX. f. 2. (ſub *Lichenoide*).

Lichen furfuraceus foliaceus erectus, laciniatus, ſubtus niger puluerulentus, apicibus albidis; ſcutellis fuſcis concauis. WILD. Prodr. Berol. n. 1031.

Lichen furfuraceus foliaceus decumbens furfuraceus: laciniis acutis ſubtus lacunoſis atris. LINN. Syſt. p. 960. n. 53. BOEHM. n. 859. HAG. Hiſt. Lichen. p. 92. n. XLV.

Kleienflechte ſ. *graubeſtäubte Baumflechte.* Germ. *Grey-horned branny Lichen.* Angl. *Lichen à feuilles d'Abſinthe, ou Lichen furfuracé.* Gall.

 In

In locis ſyluaticis ad truncos arborum et ramos Fagi, Abietis, copioſe. Cum ſcutellis rarius. Vere et Autumno.

Vſ. Hic muſcus per multos annos amaritiem ſuam retinet, dehinc a nonnullis cortici peruuiano ſubſtituitur. Porro colore ex oliuaceo vel viridi-ſpadiceo, ſine omni addito, pannos imbuit.

calicaris. 1378. *Lichen* foliaceus, erectus, ramoſus, lacunoſus, glaber, ſcutellis terminalibus, apicibus reflexis corniculatis. WILD Prodr. Berol. n. 1028.

Lichen calicaris foliaceus erectus linearis ramoſus, lacunoſus, conuexus, mucronatus. LINN. Syſt. pag. 960. n. 60. SCHREB. Spicil. p. 124. n. 1117. HAG. Hiſt. Lich. p. 95. n. XLVII.

Becherartige Flechte; geſchnäbelte Baumflechte. Germ. *Lichen à gobelets, ou Poulmonette calicaire.* Gall.

Ad arborum truncos *im Bieniz* paſſim.

Obſ. Scutellis albidis planis a *Lichene prunaſtri* facile diſtinguendus.

Vſ. Pulchrum purpureum dat colorem, ſi antea vel in vrina putrefacta, vel in ſolutione ſalis alcali volatilis aquoſa, maceratur, ad praeparationem pulueris cyprii prae aliis valde idoneus.

fraxineus 1379. *Lichen* foliaceus erectus, oblongus lanceolatus, ſublaciniatus, lacunoſus, glaber, ſcutellis ſubpedunculatis. LINN. Syſt. pag. 960. n. 61. BOEHM. n. 862. SCHREB. Spicil. p. 123. n. 1116. HAG. Hiſt. Lichen. p. 96. n. XLVIII.

Eſchen- ſ. langblättrige Baumflechte. Germ. *Lichen de Frêne.* Gall.

Ad arbores, praeſertim Salices, Alnos, Fraxinos etc. vbique frequens.

Obſ. Quoad magnitudinem foliorum et diuerſam laciniarum formam innumeras praebet varietates.

prunaſtri. 1380. *Lichen* foliaceus erectus, laciniatus, ſubtus candidus; ſcutellis fuſcis concauis. WILD. Prodr. Berol. n. 1030.

Lichen

Lichen prunaſtri foliaceus erectiuſculus, lacunoſus: ſubtus tomentoſus albus. LINN. Syſt. p. 960. n. 63. BOEHM. n. 856. HAG. Hiſt. Lichen. pag. 97. n. XLIX.

Pflaumenflechte; weiſſe Hirſchhornförmige Baumflechte; weiſſes Lungenkraut ſ. *Lungenmoos*. Germ. *Lichen de prunelier*, *ou Orſeille du prunelle.* Gall.

Ad arbores maxime Salices et Prunum ſpinoſam vbique. Vere ſed rarius cum ſcutellis.

Obſ. Sapore gaudet fatuo, in Quercubus vero amaricante. Wurtembergi hunc ſub nomine *Muſci Acaciae* ad balnea fotusque in prolapſu vteri anique, commendant. Caeterum pulchro rubro, vt *Lichen calicaris*, tingit colore. Pro puluere Cyprio ad dealbandas crines vtilis.

1381. *Lichen* foliaceus repens, pallide viridis rugoſus, inferne ater et aſper; foliolis rotunde lobatis. caperatus.

Lichen caperatus pallide viridis rugoſus, margine vndulatus. LINN. Syſt. p. 960. n. 65. BOEHM. n. 863. SCHREB. Spicil. p. 123. n. 863.

Gerunzelte Flechte. Germ. *Lichen froncé.*

Ad arbores frequens; paſſim in lapidibus et ad muros lapidoſos. Vere. Cum ſcutellis rariſſime.

Vſ. Cum Vitriolo martis ferrugineo tingit colore.

464. * RETICVLALIA. Netzflechte. *Germ.*

1382. *Reticularia* foliacea laciniata; foliolis ſinuatis, truncatis, reticulato-lacunoſis, ſcutellis marginalibus. HOFM. l. c. p. 4. Tab. I. f. 2. (ſub *Pulmonaria reticulata.* officinalis.

Lichen pulmonarius foliaceus, laciniatus, obtuſus, glaber: ſupra lacunoſus, ſubtus tomentoſus. LINN. Syſt. pag. 960. n. 52. BOEHM. n. 857. HAG. Hiſt. Lichen. p. 88. n. XLIV. BLACKW. t. 353.

Pharm. *Pulmonariae arboreae* Herba.

Lungenflechte ſ. *Lungenkraut; Lungenmoos, Baumlungenkraut; Steinlungenkraut.* Germ. *Common Lungwort.* Angl. *Lichen pulmonaire, ou Herbe aux poumons.* Gall.

Ad Abietum, Quercuum Fagorumque truncos et radices in ſyluis antiquis vbique.

Vſ. Sapor eſt mucidus, ſalinus, acris et amarus; odor vix percipiendus vel nullus. In haemoptoe, vteri, menſium, aluique nimio fluxu, contra tuſſim conuulſiuam, phthiſin pulmonalem, laudatur. Ruſtici Sueci ad tuſſim pecudum debellandam adhibent. Decoctum cum ſero lactis in ſcabie. In Sibiria Lupuli loco cereuiſiae, quae valde inebriat, incoquitur. Coriis parandis aptus. Lintea amoene-fuſco inficit colore durabili. Porro *Motacilla Troglodytes* nidum ſuum artificioſiſſimum huius ope Muſci conſtruere fertur.

verrucoſa 1383.* *Reticularia* foliacea ſcrobiculata, foliis ſubrotundis, ſinuatis, ſcutellis rufis. HOFM. l. c. p. 1. T. I. f. 1. (ſub *Pulmonaria*).

Lichen verrucoſus, foliaceus repens, ſubrotundus, ſublobatus crenatus, rugoſus, verrucoſus, verrucis farinaceis, ſcutellis minutiſſimis fuluis. HVDS. Angl. 2. p. 545.

Lichen ſcrobiculatus, coriaceus repens lobatus, obtuſus, ſuperne ſcrobiculatus verrucoſus, inferne villoſus, tumoribus albidis. LIGHTF. Scot. 850.

Warzige Lungenflechte. Germ. *Pitted warty Lichen.* Angl.

In ſyluis ad radices arborum frequens.

farinacea. 1384. *Reticularia* foliacea compreſſa erecta ramoſa: verrucis marginalibus farinoſis. LINN. Syſt. p. 960. n. 56. (ſub Lichene) SCHREB. Spicileg. pag. 125. n. 1118.

Lichen farinaceus foliaceus erectus compreſſus, ramoſus, farinaceus: lateribus verrucoſis. LINN. Syſt. p. 827. HAG. Hiſt. Lichen. p. 93. n. XLVI.

Mehlartige Lungenflechte. Germ. *Lichen farineux, ou Herpette farineuſe.* Gall.

In Salicibus, Fraxinis, Pinubus aliisque vulgaris.

Obſ. Ob defectum ſcutellarum et praeſentiam prominentiarum, polline farinoſo praeditarum, ad latera frondis egredientium, hunc ad hoc genus reduxi.

Vſ.

Vſ. Rubrum dat colorem. *Parus caudatus* nudum ſuum hocce Lichene inueſtit artificioſum. *Zorn.*

465.* VMBILICARIA. HOFM. Nabelflechte. *Germ.*

1385.* *Vmbilicaria* vmbilicata, gibba, punctata, ſubtus fulva. miniata.

Lichen miniatus. LINN. Syſt. p. 962. n. 86. JACQ. Miſcell. V. 2. p. 90. t. 10. f. 3.

Mennichfarbige Nabelflechte. Germ *Lichen fardé.* Gall.

In locis ſaxoſis et lapidibus paſſim. Viget hyeme.

Cum alumine ex hoc obtinuit colorem griſeo-cervinum Cel. *Hofmannus.*

1386.* *Vmbilicaria* vmbilicata vndique laeuis, ſubtus nigra globoſa. deuſta.

Lichen deuſtus vmbilicatus vndique laeuis. LINN. Syſt p. 962. n 90. WEB. Spicil. p. 260.

Lichen deuſtus fronde ſiccitate fragili laeui. NECK. Method. p. 74. n. 36.

Lichenoides coriaceum cinereum, peltis atris, compreſſis. DILL. Muſc p. 219. t. 30. f. 117.

Verbrannte Nabelflechte. Germ. *Lichen brûle.* Gall.

In ſaxis hyemali tempore paſſim occurrit.

1387.* *Vſnea* vmbilicata polyphylla vndique laeuis atro-virens crenata. LINN. Syſt. p. 962. n. 91. (ſub *Lichene*). WEB. Spicil. p. 258. polyphylla.

Lichenoides tenue, pullum: foliis vtrinque glabris. DILL. Muſc. p. 225. t. 30. f. 129.

Nabelflechte mit vielen Blättern. Germ. *Lichen très-découpé.* Gall.

Ad muros ſuburbanos et in marmoreis paſſim occurrit.

466.

466. CLADONIA. WIGG. Primit. 90. Becherflechte, Strauchflechte. *Germ.*

* *Scyphiferae.*

coccifera. 1388. *Cladonia* ſcyphifera ſimplex tuberculis coccineis. WILD. Prodr. Berol. n. 1041.

Var. α) *Lichen cocciferus* ſcyphifer ſimplex, integerrimus, ſtypite cylindraceo, tuberculis coccineis. LINN. Syſt. p. 963. n. 97. SCHREB. Spicil. p. 120. n. 1110. HAG. Hiſt. Lich. p. 118. n. LXII.

Var. β) *Lichen* ſimplex tuberculis ſeſſilibus aut ſtipitatis. DILL. p. 82. t. 14. f. 7. A. F. H. I.

Var. γ) *Lichen* ſimplex tuberculis totum diſcum replentibus. SCHREB. l. c. var. 2.

Var. δ) *Lichen* e margine prolifer, tuberculatus. DILL. l. c. K. L.

Pharm. *Muſci pyxidati* Herba ſ. *Herba Ignis.*

Scharlach rothe Becherflechte; *Feuerkraut*; *Fieberkraut*; *Fiebermoos.* Germ. *Lichen coccifére, ou écarlate, Herbe du feu, ou Herpette écarlatine.* Gall.

In ſterilibus arenoſis, ad margines ſyluarum, *bei dem Univerſitätsholze, im Oberholze,* ad arborum ſtipites putrefactas, *am Bieniz.* Hyeme et Vere.

Cornucopioides. 1389. *Cladonia* ſcyphifera, ſimplex, folio breuior, tuberculis coccineis. LINN. Syſt. p. 963. WEB. Spicil. p. 226. var. g. LEERS n. 981. LEYS. Ed. I. n. 1023.

Lichen infundibulis proliferis, folioſis et fungoſis. HALL. Helv. n. 1929.

Coralloides ſcyphiforme: marginibus radiatis et foliatis. DILL. Muſc. 85. t. 14. f. 9.

Füllhornähnliche Becherflechte. Germ.

In locis montoſis et ericetis paſſim in *ſylua Academica* atque *im Bieniz.*

digitata. 1390. *Cladonia* ſcyphifera ramoſiſſima: ramis cylindricis, calycibus integris nudoſis. LINN. Syſt. pag. 963. WEB. Spicil. p. 225. var. c. ſub *Lichene.*

Lichen

Lichen digitatus ſtipite cruſtaceo, ramoſo; ramulis terminalibus palmatis tuberculatisque. NECK. Method. p. 59. n. 20.

Coralloides ramuloſum, tuberculis coccineis. DILL. Hiſt. p. 95. t. 15. f. 19.

Fingerförmige Becherflechte. Germ. *Lichen digité.* Gall.

In ſterilioribus montoſis, e. g. *im Bieniz* paſſim occurrit.

1391. *Cladonia* ſcyphifera, ſubſimplex, tuberculis fuſcis. WILD. Prodr. Berol. n. 1042. polymorpha

Var. α) *Lichen* pyxidatus ſcyphifer ſimplex crenulatus, calyce integerrimo. HALL. Hiſt. pag. 113. n. 57. pyxidatus.

Lichen ſquamoſus ſcypho integerrimo. SCOP. Carn. p. 370. n. 6.

Lichen pyxidatus ſimplex. WEIS. Crypt. p. 84.

Var. 1. *minor*, cauliculis breuiſſimis, ſcypho minori. HAG. l. c. var. α.

Corollaides ſcyphis humilibus intus fuſcis. DILL. Muſc. p. 86. t. 14. f. 11.

Var. 2. *maior*, ſcypho inſigni. HAG. l. c. var. β.

Lichen pyxidatus ſimplex, tuberculis nullis. SCHREB. Spicil. p. 118. n. 1109. var. 1.

Lichen pyxidatus maior. TOVRN. Inſt. pag. 549. t. 325. f. D.

Var. β) *Lichen* ſcyphifer, ſimplex, crenulatus, tuberculis fuſcis. HAG. Hiſt. Lich. p. 117. n. 61. tuberculatus.

Lichen pyxidatus. LINN. Syſt. pag. 963. n. 99. SCHREB. Spicil. p. 118. n. 1109.

Var. 1. tuberculis ſeſſilibus. HAG. Hiſt. p. 117. var. α. SCHREB. Spicil. p. 119. n. 3.

Lichen ſquamoſus ſcypho tuberculoſo. SCOP. Carn. II. p. 371. var. 8.

Var. 2. tuberculis ſtipitatis. HAG. l. c. var. β. SCHREB. l. c. var. 4.

Lichen ſquamoſus, ſcypho fungifero. SCOP. l. c. var. 9.

Var. γ) *Lichen* caule ſimplici, calyce turbinato: centro ſimpliciter prolifero. LINN. Syſt. Ed. R. T. IV. p. 552. SCHREB. l. c. var. 5. prolifer.

Var.

fimbriatus. Var. δ) *Lichen* ſcyphifer, ſimplex, denticulatus, ſtipite cylindrico. LINN. Syſt. p. 963. n. 100. SCHREB. Spicil. p. 120. n. 1111.

Pharm. *Muſci Pyxidati* Herba, Herba Ignis.

Wohlgeſtaltete Becherflechte. Var. α) *einfache Becherflechte*; β) *büchſenförmiges Erdmoos*; γ) *gezähnte Becherflechte.* Germ. Var. α) *Lichen pixide, ou Lichen en forme de Boete;* δ) *Lichen, ou Herpette frangée.* Gall.

Im Bieniz, im Oberholze, in horto *Reicheliano etc.* Var. β) in muris argillaceis circa pagos; γ) in terra humida, et ad arborum radices, vti *im Roſenthale, Bieniz, Linkler Holze*, et in horto *Reicheliano*; δ) in ramis putredine conſumtis, *im Roſenthale*, *Bieniz* et alibi frequentes. Vere, Hyeme et Autumno.

cornuta. 1392. *Cladonia* ſcyphifera ſimpliciuſcula, ſubuentricoſa, calycibus integris. LINN. Syſt. pag. 963. n. 103. ſub Lichene. SCHREB. Spicil. p. 120. n. 1113. HAG. Hiſt. p. 109. n. 55.

Var. α) Lichen corniculo ſimplici obtuſo. HALL. l. c. p. 71. n. 1907.

β) Lichen corniculo ſimplici duro ſubaſpero. HALL. n. 1905.

γ) Lichen corniculo ſimplici verrucis obſito. HALL. n. 1906.

Gehörnte Becherflechte. Germ. *Lichen cornu.* Gall.

In ramulis et truncis putredine conſumtis *im Roſenthale*, ſylua Academica, *Bieniz* et alibi frequenter occurrit. Hyeme et Vere.

deformis. 1393.* *Cladonia* ſcyphifera, ſimpliciuſcula, ſubuentricoſa: calycibus dentatis. LINN. Syſt. p. 963. n. 104. (ſub Lichene) WEB. Spicil. pag. 213. LEERS n. 987. HAG. Hiſt. p. 116. n. LIX.

Lichen corniculo ſimplici, maximo, laeui. HALL. Hiſt. T. III. p. 71. n. 1909.

Ungeſtaltete Becherflechte. Germ.

In ericetis et locis elatioribus, copioſius *im Bieniz, Univerſitätsholze etc.* Hyeme et Vere.

1394. *Cladonia* ſcyphifera ſubramoſa, radiata, tubercu- radiata.
lis fuſcis. WILD. Prodr. Berol. n. 1043.

Lichen radiatus ſcyphifer ſubramoſus, cylindraceus, elongatus, ſcyphis inaequaliter dentatis radiatisque. SCHREB. Spicil. pag. 122. n. 1114. HAG. Hiſt. Lich. p. 116. n. LX.

Strahlenförmige Cladonie. Germ.

In ſyluis et locis vmbroſis paſſim. Vere. Rarius floret.

1395. *Cladonia* ſcyphifera: ſcyphis ſimplicibus, foliis foliacea.
multifidis ſubtus candidis. WILD. Prodr. Berol. n. 1044.

Lichen foliaceus foliis adſcendentibus multifido-laciniatis, ſubtus niueis ſcyphiferis; ſcyphulis conicis breuiſſimis. SCHREB. Spicil. p. 122. n. 1115.

Blättertreibende Cladonie. Germ.

In elatioribus ſterilibus, *im Bieniz*, *Oberholze*, *Roſenthale*, et *in der Dübenſchen Heide* frequens. Vere.

1396. *Cladonia* ſcyphifera dichotomo-ramoſa, tuber- gracilis
culis fuſcis. WILD. l. c. n. 1045.

Lichen gracilis ſcyphifer ramoſus, denticulatus, filiformis. LINN. Syſt. p. 963. n. 101. SCHREB. Spicil. p. 121. n. 1112. HAG. Hiſt. Lich. p. 112. n. LVI.

Fadenförmige ſ. *ſchlanke Becherflechte.* Germ. *Lichen grêle.* Gall.

Im Oberholze paſſim. Vernali tempore.

Vſ. Si herba maceratur aqua Aluminis cum Vitriolo Martis tunc cinereo tingit colore.

** *Fruticuloſae.*

1397. *Cladonia* fruticuloſa, ramoſiſſima, glauca, ramu- rangiferina.
lis nutantibus. WILD. l. c. n. 1046.

Lichen rangiferinus fruticuloſus, perforatus, ra- alpeſtris.
moſiſſimus, ramulis nutantibus. LINN. Syſt. p. 963. n. 106.

Lichen

Lichen fruticoſus, farinoſus, ſurculis innumeris, nutantibus. HALL. Hiſt. Helvet. III. pag. 78. n. 1975.

Coralloides montanum, fruticuli ſpecie, vbique candicans. DILL. Muſc. p. 107. t. 16. f. 29.

ſyluaticus β. *Lichen rangiferinus* caule ramoſo, alis perforatis, ramis capitatis. LINN. Sp. Pl. p. 1620. n. 66 var. β. SCHREB. Spicil. p. 117. n. 1105. HAG. Hiſt. Lich. pag. 127. n. LXX. var. β.

Lichen caule fruticoſo, folioſo, ramis ſubnutantibus, minute multifidis, fungiferis. HALL. l. c. n. 1956.

Coralloides fruticuli ſpecie candicans, corniculis rufeſcentibus. DILL. Muſc. p. 110. t. 16. f. 30.

Krauſe Strauchflechte; Rennthiermoos vulgo var. α) *Alpen-* et β) *Waldrennthierflechte.* Germ. *Lichen des rennes, ou Coralloide des rennes.* Gall.

In ſyluis ſterilioribus et elatioribus ad terram, *im Oberholze* copioſe, in ſtipitibus arborum putridis detruncatis: var. β) *im Bieniz* paſſim occurrit. Vernali tempore viget.

Hae duae varietates quoad habitum, colorem, tuberculorum magnitudinem et ſubſtantiam differunt. *Alpeſtris* enim valde ramoſior et maior; *ſyluatica* minor et ſimplicior; haec magis rufa, illa contra albicantior: tubercula in priori ſunt minora: in poſteriore ampliora. Prior eſt paullo mollior: poſterior fragilis.

Vſ. Eſt pabulum hibernum primarium in Lapponia. In hyeme cerui aliaque animalia illo ibidem paſcuntur; porro refertur quoque in Carneola in more eſſe, boues et porcos hoc lichene ſaginari. *Heſſelius* tentauit panem ex hoc Lichene coquere. Ad Cyprium puluerem adhiberi poſſe, putat *Hallerus.*

vncialis. 1399. *Cladonia* fruticuloſa, vireſcens, dichotomo-ramoſa, apicibus acutis. WILD. l. c. n. 1074.

Lichen vncialis fruticuloſus, perforatus, ramulis breuiſſimis acutis. LINN Syſt. pag. 963. n. 107. SCHREB. Spicil. p. 118. n. 1108. HAG. Hiſt. Lich. pag. 123. n. LXVI.

Kurz-

Kurzäſtige Strauchflechte. Germ. *Lichen d' un pouce.* Gall.

Im Oberholze inter antecedentem egrediens. Vere.

1399. *Cladonia* fruticuloſa, tubuloſa, ramoſa, ramis erectis furcatis. SCHREB. Spicil. p. 117. n. 1106. ſub Lichene. HAG. Hiſt. Lich. p. 125. n. LXVIII. t. II. fig. 10. furcata.

Gabelförmige Strauchflechte Germ.

In ſterilioribus, arenoſo-ſabuloſis *in und am Bieniz* porro quoque *im Oberholze* frequens.

1400. *Cladonia* fruticoſa, dura, fuſco-nigricans, ramoſiſſima, ſpinoſa; ſurculis furcatis, ſpinoſis. aculeata.

Lichen aculeatus foliaceus diffuſus, compreſſus, ramoſiſſimus; ramulis furcatis ſpinuloſis. SCHREB. Spicil. p. 125. n. 1119.

Coralloides aculeatum, ſubcompreſſum, fuſcum, ſurculis aculeatis, tuberculis radiatis. HOFM. Vol. I. p. 26. Tab. V. fig. 2.

Stachlichte Strauchflechte. Germ.

In ericetis et ſyluis inter Lichenes fruticuloſos aliosque frequens.

Nunquam vidi cum tuberculis.

1401. *Cladonia* fruticuloſa ramoſa, cruſta obducta, tuberculis fuſcis. WILDEN. l. c. n. 1049. paſchalis.

Lichen paſchalis fruticuloſus ſolidus tectus foliolis cruſtaceis. LINN. Syſt. p. 963. n. 111. *Flor. Dan.* tab. 151.

Zipreſſenförmige Srauchflechte. Germ. *Lichen paſcal.* Gall.

In locis elatioribus arenoſis, inter *Hypna*, *im Bieniz* paſſim.

1402. *Cladonia* fruticuloſa ramoſa, apicibus ſimplicibus ſubulatis. WILDEN. l. c. n. 1050. ſubulata.

Lichen ſubulatus ſubdichotomus, ramis ſimplicibus ſubulatis. LINN. Syſt. p. 963. n. 129. SCHREB. Spicil. p. 117. n. 1107.

Pfriemenartige Strauchflechte. Germ. *Lichen alêne.* Gall.

In ſyluis, apricis et locis ſterilioribus, *im Bieniz, Oberholze, in der Dübenſchen Heide* et alibi vulgaris.

467. VERRVCARIA. WIGGERS Primit. p. 85. Warzenflechte. *Germ.*

* *Tuberculis cauis, puluere repletis.*

rugoſa. 1403. *Verrucaria* albicans, tuberculis minutiſſimis, in lineas et punctas confertas diſpoſitis. WILDEN. l. c. n. 1092.

Lichen rugoſus leproſus albicans, lineolis ſimplicibus punctisque nigris confertis. LINN. Syſt. p. 957. n. 8. SCHREB. Spicil. p. 137. n. 1141. HAG. Hiſt. Lichen. p. 46. n. XII. HOFM. Enum. Lich n. 13. T. II. f. 5.

Runzliche Warzenflechte. Germ. *Wrinkled Lichen.* Angl.

Ad arborum maxime Fagorum, Carpinorum etc. cortices *im Roſenthale, Bieniz* etc. copioſiſſime.

Obſ. Tubercula oculis tantum armatis viſibilia. Lineae atrae et puncta confertiſſima.

ſcripta. 1404. *Verrucaria* albicans, tuberculis atris planis linearibus varie flexis. WILDEN. l. c. n. 1063.

Lichen ſcriptus leproſus albicans, lineolis nigris, ramis characteriformibus. LINN. Syſt. Ed R. T. IV. p. 522. SCHREB. Spicil. p. 138. n. 1142. HAG. Hiſt. Lich. p. 43. n. X. HOFM. l. c. n. 14. Tab. III. fig. 2. a.

Karakteriſtiſche Warzenflechte. Germ. *Littered Lichen.* Angl. *Lichen écrit.* Gall.

In truncis et ramis *Quercuum, Fagorum* et praeprimis *Pyri ſylueſtris* aliarumque arborum vulgaris.

hebraica. 1405. * *Verrucaria* albicans, tuberculis planis linearibus, apice diuiſis. WILDEN. l. c. n. 1064.

Lichen

Lichen hebraicus leproſus albicans, lineolis nigris, diuaricatis. HOFM. l. c. n. 15. Tab. III. fig. 2. c.

Rechtwinkelichte Warzenflechte. Germ.

In cortice *Quercuum, Fagorum, Abietum* aliarumque paſſim.

1406. * *Verrucaria* albicans, tuberculis planis linearibus breuiſſimis. WILDEN. l. c. n. 1065. pulicaria.

Lichen pulicaris leproſus albicans lineolis nigris breuiſſimis ſimplicibus. HOFM. l. c. n. 16. Tab III. fig. 2 f.

Flöhförmige Warzenflechte. Germ.

In cortice *Quercunm* et *Fagorum* cum priori immixta.

Obſ. Cruſta tenuis, ſubramoſa, cinereo-alba.

1407. *Verrucaria* leproſa flaueſcens, mappiformis, tuberculis nigris, punctis in lineas curuas notatis. geographica.

Lichen geographicus leproſus flaueſcens, lineolis nigris, mappam referens. LINN. Syſt. p. 957. n. 2. SCHREB. Spicil. p. 138. n. 1143. HAG. Hiſt. Lich. p. 45. n. XI. HOFM. l. c. n. 17. Tab. III. f. 1. *Fl. Dan.* t. 468. f. 1.

Landkartenartige Warzenflechte. Germ. *Map Lichen.* Angl. *Lichen géographique.* Gall.

In lapidibus ad *Schönfeld nach dem Berge zu*, et in ſaxis alibi paſſim.

1408. * *Verrucaria* albicans lineolis planis atris erectis. WILDEN. l. c. n. 1066. Tab. VIII. f. 14. typographica.

Buchdrucker-Letterartige Warzenflechte. Germ.

In Ceraſorum domeſticorum juniorum ramis majoribus et truncis paſſim.

Cruſta valde tenuis, longiuſcula albo-cinerea vireſcens.

1409. *Verrucaria* cruſta albicans, tuberculis impreſſis atris. WILDEN. l. c. n. 1059. pertuſa.

Lichen pertuſus leproſus, verrucis ſubteſſelatis laeuigatis pertuſis, poro vno alteroue cylindrico.

 LINN.

LINN. Syſt. p. 957. n. 7. HAG. Hiſt. Lich. p. 49. n. XVII. HOFM. l. c. n. 18. Tab. III. f. 1.

Sphäria pertuſa ſubcompoſita, aggregata, irregularis, perforata, vireſcens. WEIGEL. Obſeru. p. 46. n. 9. Tab. II. f. 15. WEB. Spicil. p. 282. n. 298.

Durchſtochene Warzenflechte. Germ. *Porous Warty Lichen.* Angl.

In arborum corticibus, praeprimis in cortice *Tiliae* frequens. Hyeme.

Cruſta tenuis, albicans; recens cinereo-vireſcens. Tubercula copioſa, glabra, maxime atra.

colliculoſa. 1410. * *Verrucaria* leproſa, cruſta colliculoſa, atra, tuberculis pallidis.

Lichen colliculoſus; leproſus cinereo-vireſcens, tuberculis albis. HOFM. l. c. n. 19. Tab. II. f 2.

Kleinkörnichte Warzenflechte. Germ.

In arborum truncis, praecipue Carpini Betuli cortice putrefacto, *im Roſenthale* paſſim.

Cruſta recens cinereo-vireſcens; ſicca plane nigra, cortici firmiter adhaerens.

faginea. 1411. *Verrucaria* cruſta albicans, tuberculis planis farinoſis concoloribus. WILD. l. c. n. 1060.

Lichen fagineus leproſus albus, tuberculis albis farinaceis. LINN. Syſt. p. 957. n. 18. SCHREB. Spicil. p. 135. n. 1136. var. 3. HAG. Hiſt. Lich. p. 52. n. XXI. HOFM. l. c. n. 21. Tab. II. f. 4.

Var. α. *Lichen orbiculatus*; cruſtraceus albicans, tuberculis albis farinaceis. SCHREB. Spicil. l. c. n. 1136. HOFM. l. c. n. 13. Tab. VII. fig. 2.

Var. β. *Lichen albeſcens*; cruſtaceus cinereus, ſcutellis concauis farinaceis albidis. HUDS. Fl. Angl. p. 529. HOFM. l. c. C. Tab. VII. f. 5. a.

Var. γ. *Lichen* orbiculis polline amiſo, caluis, concauis. HOFM. l. c. Tab. VII. f. 5. b.

Weiße ſ. *Kalkartige Warzenflechte.* Germ. *Mealy Beech Lichen.* Angl. *Lichen des Hêtres.* Gall.

In

In arboribus variis, praeſertim in *Fagis*, quoque vero haud raro in *Quercubus*, *Tilia* aliisque.

Vſ. Solutione et maceratione Aluminis dat colorem ex roſeo-ferrugineum.

** *Tuberculis ſolidis, terreo granoſis.*

1412. * *Verrucaria* leproſa albeſcens; tuberculo centrali concolori. HUDS. Flor. Angl. Ed. II. p. 325. HOFM. l. c. n. 22. Betulina.

Weiße einhügelichte Birken Warzenflechte. Germ. *Birch Lichen.* Angl.

In truncis et ramis Betulae albae rarius.

Cruſta orbicularis, tenax, alba. Tuberculum ſolitarium, hemiſphaericum, album magnitudine fere ſeminis Cannabis.

1413. *Verrucaria* cruſta fuſca, tuberculis planis atris. WILDEN. l. c. n. 1058. fuſco-atra.

Lichen fuſco-ater leproſus, fuſcus; tuberculis atris. LINN. Syſt. p. 957. n. 10. SCHREB. Spicil. p. 136. n. 1138. HAG. Hiſt. Lich. p. 58. n. XVI. HOFM. l. c. n. 25.

Braunſchwarze Warzenflechte. Germ. *Black nobb'd fuſcous Lichen.* Angl.

In lapidum generibus fere omnibus, e. g. *in dem Schloſſe* frequens. Vere.

1414. * *Verrucaria* leproſa, cruſta albeſcente, granulata: tuberculis atris. HAGEN. Hiſt. *Lichen.* p. 47. n. XIII. Tab. 1. f. 2. (ſub Lichene.) graniformis.

Körnigte Warzenflechte. Germ.

In aſſeribus et lingnis putridis paſſim.

1415. *Verrucaria* leproſa cinereo-vireſcens, tuberculis atris. LINN. Syſt. p. 957. n. 9. ſub. *Lichene ſanguinario.* SCHREB. Spicil. p. 137. n. 1140. HAG. Hiſt. Lich. p. 47. n. XIV. HOFM. l. c. n. 33. Tab. V. fig 3. ſanguinea.

Schwarze kuglichte Warzenflechte. Germ. *Black nobb'd Lichen.* Angl. *Lichen ſanguinaire.* Gall.

In arborum cortice, lignis putridis, copioſe. Tubercula intus ſanguinea.

albo-atra. 1416. *Verrucaria* leproſa alba, tuberculis nigricantibus. HOFM. l. c. n. 35. ſub Lichene.

Weiß ſchwärzlichte Warzenflechte. Germ. *Lichen noir et blanc.* Gall.

In cortice arborum rimoſo frequens.

Cruſta inaequalis, rimoſa; ſicca albicans; madida ex glauco-vireſcens. Tubercula in ſicco nigricantia nebuloſa; in humido nigerrima. v. HOFM. l. c.

muſcorum. 1417. * *Verrucaria* cruſtacea, muſco plerumque innaſcens, polline cinereo veluti conflata, receptaculis florum nigris. MICH. Gen. p. 98. n. 41.

Meelichte Warzenflechte. Germ. *Lichen des mouſſes.* Gall.

In muſcorum pratis et arborum corticibus, e. g. *im Roſenthale* et Sylua Academica paſſim.

*** *Tuberculis ſeſſilibus fungoſis.*

vernalis. 1418. *Verrucaria* leproſa, albido-cinerea, tuberculis ſubrotundis fuſcis.

Lichen vernalis; leproſus albidus, tuberculis ſubrotundis ferrugineis. LINN. Syſt. p. 957. n. 11. LEERS Herb. n. 923. HOFM. l. c. n. 41. Tab. V. f. 1.

Roſtfarbige Warzenflechte. Germ. *Vernal Lichen.* Angl.

In arborum cortice rimoſo et lignis putridis. Vere et Autumno.

Icmadophilla. 1419. *Verrucaria* cruſta glauca-vireſcens, tuberculis planis carneis ſubſeſſilibus. WILDEN. l. c. n. 1054.

Lichen ericetorum leproſus candidus, tuberculis carneis. LINN. Syſt. Ed. XIII. p. 806. var. ſeſſilis. BOEHM. n. 866. SCHREB. Spicil. p. 134. n. 866. HAG. Hiſt. Lich. p. 54. n. XXIII.

Fleiſchfarbige Warzenflechte. Germ. *Lichen des landes.* Gall.

In

In ſyluis humidis *im Oberholze* inter *Ericam vulgarem* et in paſcuis ſterilibus, ſiccis arenoſisque ad *Abtnaundorf*; porro ad truncos putridos inter *Lichenem pyxidatum.*

468. TVBERCVLARIA. WIGGERS Primit. n. 638. Schwammflechte. *Germ.*

1420. Tubercularia leproſa vireſcens, tuberculis ſubſtipitatis planiuſculis atris. SCHREB. Spicil. p. 134. n. 1155. (ſub *Lichene.*) Sabuletorum.

Schwarze Schwammflechte. Germ.

Ad aggeres ſabuloſos, et in muris argillaceis.

Tubercula ſtipitibus breuiſſimis ornata et vix viſibilia.

1421. * *Tubercularia* cruſta glauco-viriſcens tuberculis carneis ſtipitatis. WILDEN. l. c. n. 1052. ſub *Verrucaria.* Baeomyces.

Lichen Baeomyces leproſus albicans, tuberculis ſtipitatis carneis. LINN. Suppl. p. 450. SCHREB. Spicil. p. 134. n. 866. Var. HOFM. l. c. n. 45. Tab. VIII. fig. 3.

Fleiſchfarbige Schwammflechte. Germ. *Fleſh-colour'd Mushroom Lichen.* Angl.

In locis ſterilioribus humidis *im Roſenthale* paſſim. Hyeme, Vere.

Vſ. Addito vitriolo martis et alumine tingit colore cinereo ceruino. HOFM.

369. SCVTELLARIA. Schildflechte. *Germ.*

1422. *Scutellaria* cruſtacea cinerea, granoſa, ſcutellis immerſis atris, margine crenulato. SCHREB. Spicil. p. 132. n. 1133. ſub *Lichene.* HOFM. l. c. n. 50. Tab. VI. fig. 1. ſcrupoſa.

Lichen ſcrupoſus, pertuſus, leproſo cruſtaceus, albus, verrucoſus, tandem teſſelato rimoſus, verrucis laeuibus, porro introlabentibus vno pluribusque in ſcutellos denique nigricantes, margine ſubcrenato. JACQ. Collect. Vol. II. p. 181. Tab. XIII. fig. 3.

Bleifarbige Schildflechte; *Farbeflechte*. Germ.

In muris argillaceis ante portulam Schoenfeldicam.

Vſ. Cum vitriolo martis et alumine color obtinetur dilute umbrino griſeus. HOFM.

tartarea. 1423. *Scutellaria* cruſtacea, ex albido-vireſcens, ſcutellis flaueſcentibus: margine albo. LINN. Spec. Pl. 1608. LEERS Herb. n. 936. HAG. Hiſt Lich. p. 58. n. XXV. ſub Lichene. HOFM. Enum. Lich. p. 42.

Lichenoides tartareum farinaceum, ſcutellarum vmbone fuſco. DILL. Muſc. p. 131. Tab. 18. f. 12.

Weiſslich grüne Schildflechte. Germ. *Lichen tartareux.* Gall.

In ſaxis copioſe oritur.

Obſ. Scutellae valde numeroſae, arcte compreſſae; plurimae earum vndulatae virideſcentes, margine albo cinctae: adultiores multo euadunt majores rotundiores, poſtea magis e flauo colore in fuſcum vergunt.

Vſ. Weſtrogothi ex illo rubrum conficiunt colorem, quem ſub nomine *Boetrelet* per totam ob pulchritudinem diuenditant Sueciam. vid. LINN. et KALM. qui huius deſcribunt praeparationem. Cum alumine pannum tingit pallide ex violaceo-purpureo colore; cum aceto chalybeato pallide roſeo-carneo. HOFM.

caeruleſcens. 1424. Scutellaria cruſtacea, ex albido caeruleſcens; ſcutellis concoloribus, magine albo. HAGEN. Hiſt. Lich. p. 59. n. XXVI. Tab. 1. fig. 5. ſub *Lichene.*

Bläuliche Schildflechte. Germ.

In arborum, maxime Tiliae, cortice.

Byſſina. 1425. *Scutellaria* pulueruIenta, nigricans, ſcutellis minutiſſimis flauis. HOFM. l. n. 59. Tab. 10 fig. 7. ſub *Lichene.*

Staubartige Schildflechte. Germ.

In aſſeribus et lignis putreſcentibus.

Cruſta puluerulenta, maculas formans fuſco-atras, tenuiſſimas. Scutellae copioſae, minutae, flauae. HOFM. l. c.

1426.

1426.* *Scutellaria* puluerulenta, glauca, ſcutellis rubris, ſerratis. HOFM. l. c. n. 60. Tab. VII. fig. 6. Pezizoides.
Kleine gezähnte Schildflechte. Germ.
Ad terram et in arborum radicibus.

1427. *Scutellaria* leproſa luteo-viridis, ſcutellis fuluis. SCHREB. Spicil. p. 137. n. 1139. (ſub Lichene.) fulua.
Lichen fuluus cruſtaceus flauus, ſcutellis fuluis. NECK. Del. Gall. p. 502. n. 8.
Feuergelbe Schildflechte. Germ.
In arborum truncis, praecipue Salicum annoſarum, vulgaris.

1428.* *Scutellaria* leproſa, albido-cinerea, ſcutellis aurantiacis. HOFM. l. c. n. 55. ſub *Lichene.* aurantiaca.
Lichen flauo-rubeſcens: cruſtaceus cinereo-vireſcens, ſcutellis flauo-rubentibus. HUDS. Flor. Angl. Ed. 2. p. 528.
Orangegelbe Schildflechte. Germ. *Orange Lichen.* Gall.
In ſepibus, truncisque arborum maxime Populi tremulae aliarumque copioſe. Omni floret tempore.

1429. * *Scutellaria* cruſtacea alba, ſcutellis cinereis ſeſſilibus planis, margine niueo. SCOP. Carn. Ed 1. p. 81. n. 16. Var. b. (ſub *Lichene.*) carpinea.
Lichen carpineus; leproſus cinereus, tuberculis albidis rugoſis. LINN. Syſt. Ed. R. Tom. IV. p. 527.
Weiſse Landkartenähnliche Schildflechte. Germ. *Horn beam Lichen.* Angl. *Lichen du charms.* Gall.
In Carpinorum cortice, *im Roſenthale.* et alibi.

1430. *Scutellaria* cruſtacea albida, ſcutellis confertis albidis in tubercula demum abeuntibus, SCHREB. Spicil. p. 136. n. 1137. ſub *Lichene.* angulofa.
Kleine weiſse Schildflechte. Germ.
Ad variarum arborum, e. g. Quercuum, Tiliae, etc. cortices et in lapidibus.

pallida. 1431. * *Scutellaria* cruſtacea albicans, ſcutellis pallide rubris, margine albo crenato. HOFM. l. c. n. 66. Tab. 5. f. 2.

Lichen pallidus cruſtaceus cinereus, ſcutellis pallide carneis, margine albo. SCHREB. Spicil. p. 133. n. 1132. HAG. Hiſt. Lich. p. 61. n. XXVIII. t. V. fig. 6.

Lichen cruſta tenace, verrucoſa, cinerea: ſcutellis rufis marginatis. HALL. Hiſt. Helu. n. 2049.

Blaßrothe Schildflechte. Germ.

In arborum corticibus et lignis putridis.

ſubfuſca. 1432. *Scutellaria* cruſtacea albicans, ſcutellis ſubfuſcis: margine cinereo ſubcrenato. LINN. Syſt. p. 958. n. 30. SCHREB. Spicil. p. 132. n. 1129. ſub Lichene. HAG. Hiſt. Lich. p. 62. n. XXX. HOFM. l. c. n. 67. Tab. V. fig. 3.

Braune Schildflechte. Germ. *Lichen brun.* Gall.

In arborum cortice, tegulis, cippis, paſſim lapidibus et alibi frequens. Omni tempore.

atra. 1433. *Scutellaria* cruſtacea albicans rugoſa, ſcutellis atris, margine albo ſubcrenato. HUDS. Angl. Ed. 2. p. 530. n. 32. SCHREB. Spicil. p. 132. n. 1130. HOFM. l. c. n. 68. Tab. IV. fig. 4.

Lichen ſubfuſcus cruſtaceus albicans, ſcutellis nigris: iunioribus lanceolatis cauis. LINN. Syſt. Ed. R. Tab. IV. p. 530.

Lichen nigricans cruſtaceus albicans, ſcutellis atris, margine cinereo laeuis. NECK. Delic. Gallo. p. 504. n. 11. HAG. Hiſt. Lich. p. 63. n. XXXI.

Schwärzliche Schildflechte. Germ. *Black cupped Lichen.* Angl.

In arborum e. g. fagorum cortice, et lapidibus maioribus. Omni tempore.

atrata. 1434. *Scutellaria* cruſtacea, trunco fere per totum ſcutellis atris exſtructo, diſco concolore.

Lichen atratus, trunco mere ſcutelliformi, atro, diſco concolore. HEDW. Muſc. Frond. II. Tab. XXI. a.

Ge-

Geſchwärzte Schildflechte. Germ.

In ramulis *Tiliae Europaeae* emortuis, putrilaginoſis D. HEDWIG. primum reperit. Omni fere tempore viget.

1435. * *Scutellaria* albicans, tuberculis pulverulentis, ſcutellis pallidis; margine albo, crenulato, puluerulento. HOFM. l. c. n. 70. Tab. VII. fig. 3. ſub *Lichene.* androgyna.

Warzenartige Schildflechte. Germ.

In lingnis et ſcandulis putridis paſſim. Vernali et Autumnali tempore.

Vſ. Cum aqua calcis viuae et vrina colore tingit pallide flauo-carneo.

370. PSORA. HOFM. Enum. Lich. p. 57. Schuppenflechte. *Germ.*

1436. *Pſora* cruſtacea flaua, ſcutellis luteis. LINN. Syſt. p. 958. n. 22, SCHREB. Spicil. p. 132. n. 1131. HOFM. l. c. n. 72. Tab. IX. fig. 3. ſub Lichene candelario. candelaria.

Gelbe Schuppenflechte; *blaßgelbe Lichtflechte*; *Lichtmoos*; *Mauerkrätze.* Germ. *Yellow farinaceous or cruſtet Lichen.* Angl. *Lichen jaune, ou des chandelliers, ou Herpette chandelière.* Gall.

In parietibus, vetuſtis muris, lignis putreſcentibus, cippis, ad arborum cortices; porro ſupra ſaxa ad lapides alibique vulgaris. Hyemali tempore poſt pluuiam maxime viget et per totum fere annum.

Vſ. Ruſtici Smolandiae a parietibus hunc abradere et linteo inuoluere ſolent; dehinc luteo tinctum colore excoctum cum ſebo miſcent et candelas, ob luteum colorem, cereis ſimiles, pro diebus feſtiuis praeparant. LINN. It. Oeland. p. 39. Cum Sale ammoniaco et alumine colorem dat pallide cinereo-carneum; cum alumine et vitriolo martis cinero viridem. HOFM.

In hoc Lichene intra cuculum habitat *Phalaenae Lichenellae* femina, quae aptera, laeuis, nigra eſt. HAG.

1437.

flaueſcens. 1437.* *Pſora* cruſtacea, flauo-vireſcens, ſcutellis rufo-luteis. HUDS. Flor. Angl. Ed. 2. p. 528. ſub *Lichene.*

Grüngelbe Schuppenflechte. Germ.

In arborum corticibus, aſſeribus putreſcentibus, parietibus ligno exſtructis, muris etc. copioſe.

Obſ. Cruſta orbiculari, rugoſa, vireſcente; ſcutellis fuſco-flaueſcentibus, conuexis, a priori diſtinguitur.

Vſ. Cum vitriolo martis color obtinetur ſpadiceo-fuſcus.

Murorum. 1438.* *Pſora* cruſtacea imbricata, foliis pulpoſis, anguſtis luteis, ſcutellis concoloribus. HOFM. l. c. n. 80. Tab. IX. fig. 2.

Goldgelbe Schuppenflechte. Germ.

In muris et tectis vbique. Omni tempore.

Vſ. Per ſe tingit colore cinereo-coriaceo; cum vitriolo Mart. ochraceo-carneo; cum alumine et vitr. mart. pallide cinereo-carneo; cum vitr. mart. et aqua vulgari ex cinnamomeo ſpadiceo; cum hepate ſulphuris et aceto chalybeato cinereo violaceo. HOFM.

muralis. 1439. *Pſora* imbricata, flauo-vireſcens, ſcutellis concoloribus demum luteſcentibus; margine pallido. SCHREB. Spicil. p. 130. n. 1126. (ſub *Lichene.*) HOFM. l. c. Tab. IX. fig. 1.

Lichen palleſcens, cruſtaceus albicans, ſcutellis pallidis. LINN. Syſt. p. 958. n. 28.

Blaſſe gelbgrünlichte Mauer Schuppenflechte; Steinkrätze. Germ.

In tectis, ſchiſteis, tegulis, lapidibus cotaceis, aſſeribus trabibusque putridis et vbique.

caeſia. 1440. * *Pſora* cruſtacea, adpreſſa, albido-cinerea, ſcutellis concoloribus, tuberculis intermixtis caeſiis. HOFM. Pl. Lich. Vol. I. p. 37. Tab. VII. fig. 1. *Ej.* Enum. Lich. n. 82. Tab. XII. fig. 1.

Himmelblaue Schuppenflechte; bläulichte Hügel*krätze.* Germ.

In lapidibus, tectis ſchiſteis, tegulis trabibusque ſepimentorum et alibi frequens.

Vſ.

Vſ. Cum alumine colore tingit griſeo-vmbrino. HOFM.

1441. *Pſora* imbricata: foliolis oblongis lobatis, inciſis, cinereis, laeuibus: ſcutellis nigris margine crenulato. SCHREB. Spicil. p. 128. n. 1222. *Lichen granoſus.* granoſa.

Körnigte Schuppenflechte. Germ.

In tectis ligneis putridis, et ad Salicum truncos.

1442. * *Pſora* cruſtacea imbricata, orbicularis, ſcutellis fuſcis: margine crenulato. HOFM. l. c. n. 84. Tab. X. fig. 1, 2. ſub *Lichene.* palleſcens.

Lichen palleſcens cruſtaceus albicans: ſcutellis pallidis. LINN. Sp. Pl. p. 1608. n. 15. HAGEN. Tent. p. 61. n. 27.

Lichen fronde laciniata appreſſa ceruina concolore. HALL. Hiſt. Helu. n. 2024.

Hirſchgraue Schuppenflechte. Germ. *Pale glaucous Lichen.* Gall.

In lapidibus, arborum corticibus, aſſeribus trabibusque putridis frequenter.

1443. *Pſora* cruſtacea imbricata, foliolis margine verrucoſis puluerulentis, ſcutellis fuſco-nigricantibus. HOFM. l. c. n. 85. Tab. IX. fig. 1 ſub *Lichene.* orbicularis.

Lichen orbicularis fronde germinante deformi: ſcutellifera tuberculata, primordialibus farinoſis. NECK. Method p. 88. n. 57.

Lichen orbicularis imbricatus: foliolis obtuſe multifidis, ſcutellis ſubfuſcis. NECK. Delic. Gallob. p. 509. n. 19.

Lichen puluerulentus foliolis lobatis, crenatis, obtuſis, viridibus, polline conſperſis: ſcutellis nigris, margine crenatis. SCHREB. Spicil. p. 128. n. 1123. HAG. Hiſt. Lich. p. 66. n. XXXII. t. II. f. 8.

Kreisformige Schuppenflechte. Germ.

In arborum praecipue Carpini et Quercus corticibus.

Omphalodes. 1444. *Pſora* imbricata: foliolis multifidis glabris obtuſis, incanis, punctis vagis eminentibus. LINN. Syſt. p. 959. n. 36. (ſub *Lichene.*) BOEHM. n. 867. HAG. Hiſt. Lich. p. 72. n. XXXV.

Lichen nigricans omphalodes. VAILL. Bot. Par. p. 116. tab. 20. fig. 10.

Schwärzliche Schuppenflechte. Germ. *Lichen ombiliqué.* Gall.

In lapidibus paſſim deprehenditur.

471. VSNEA. HOFM. Haarflechte. *Germ.*

mollis. 1445. * *Vſnea* fronde articulata, pendula, intus tomentoſa: ramis furcatis compreſſis, lacunoſis, glabris. NECK. Method. M. p. 74. n. 35. (ſub *Lichene.*)

Lichen *diuaricatus* filamentoſus, pendulus, angulatus, articulatus, intus tomentoſus: ramis divaricatis, peltis orbiculatis ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 964. n. 119. WEB. Spicil. p. 227.

Lichen ramoſus, lacunatus, flaccidus. HALL. Hiſt. T. III. p. 82. n. 1975.

Vſnea mollis, ramis longis compreſſis. DILL. Muſc. p. 62. t. 12. fig. 5.

Weiche voneinandergeſperrte Haarflechte. Germ. *Lichen écarte.* Gall.

Intra *Circuli Lipſienſis* ſyluas ad Abietes paſſim.

plicata. 1446. * *Vſnea* filamentoſa, pendula, ramis implexis, ſcutellis radiatis. LINN. Syſt. p. 964. n. 116. HAG. Hiſt. p. 134. n. 74.

Vſnea vulgaris loris longis, implexis. DILL. Muſc. p. 56. f. 11.

Pharm. *Muſci arborei* ſ. *Quercini* Herba.

Verworrne Haarflechte, Eichenmoos. Germ. *Lichen entrelacé.* Gall.

In ſyluis denſioribus ſiccioribusque ab arborum antiquarum, Quercuum et Fagorum ramis pendet frequenter. Omni fere tempore.

Vſ. Veteres hunc Lichenem in tuſſi conuulſiua et haemorrhagia narium laudarunt, et pinubus betulisque collectam lanam crudam, antea alumine maceratam

ceratam, ſi cum aqua coquatur, viridi tingere colore, affirmat KALMIVS.

1447. *Vſnea* filamentoſa, pendula, trunco articulato glabro, fibrillis tenuioribus. barbata.

Lichen barbatus filamentoſus, pendulus ſubarticulatus, ramis patentibus. LINN. Syſt. p. 964. 117. SCHREB. Spicil. p. 116. n. 1104. HAG. Hiſt. Lich. p. 133. n. LXXIII.

Langbärtige Haarflechte. Germ. *Lichen barbu, ou Uſnée barbue.* Gall.

In locis ſyluaticis, *im Oberholze, Bieniz*, ad Fagos; Quercus etc. paſſim.

1448. *Vſnea* filamentoſa, pendula, axillis compreſſis. jubata. LINN. Syſt. p. 964. n. 121. (ſub *Lichene.*) SCHREB. Spicil. p. 115. n. 1100. HAG. Hiſt. Lich. p. 139. n. LXXVIII.

Vſnea jubata nigrans. DILL. Muſc. 64. t. 12. f. 7.

Langherabhängende Haarflechte. Germ. *Lichen chevelu, ou noir; Uſnée chevelue.* Gall.

In Pinubus aliisque arboribus *im Oberholze etc.* Vere.

Vſ. Rubro tingit colore.

1449. *Vſnea* filamentoſa, ramoſa, diuaricata, decumbens, implicato-flexuoſa. LINN. Syſt. p. 964. n. 124. *Lichen* chalybeiformis. SCHREB. Spicil. p. 115. n. 1101. HAG. Hiſt. Lich. p. 138. n. LXXVII. *Fl. Dan.* t. 262. chalybeiformis.

Drathförmige Haarflechte. Germ. *Lichen-fil-de-Fer.* Gall.

Ad Quercuum aliarumque arborum truncos *im Bieniz*; in ſepimentis ligneis ſemiputridis ad *Parneck.*

1450. *Vſnea* filamentoſa ramoſiſſima, erecta, tuberculis farinaceis ſparſis. LINN. Syſt. p. 964. n. 125. (ſub *Lichene.*) SCHREB. Spicil. p. 116. n. 1102. HAG. Hiſt. Lich. p. 137. n. LXXVI. hirta.

Sträu-

Sträubige ſ. rauche Haarflechte. Germ. *Licnen heriſſé ou Uſnée heriſſée.* Gall.

In arborum truncis, dumetis, ſepibus vbique vulgaris.

Pro ſarcotico egregio et in decocto ad firmandos pilos commendatur.

florida. 1451. *Vſnea* filamentoſa ramoſa, erecta, ſcutellis radiatis. LINN. Syſt. p. 965. n. 129. (ſub *Lichene.*) SCHREB. Spicil. p. 116. n. 1103.

Vſnea vulgatiſſima tenuior et breuior cum orbiculis. DILL. Muſc. 69. t. 13. f. 13.

Pharm. *Vſneae carnii humani* Herba.

Sterntragende Haarflechte. Germ. *Lichen fleuri, ou Uſnée fleurie.* Gall.

In ramis Pinus aliarumque arbornm emortuis, *im Oberholze* frequens.

hippotrichodes. 1452. * *Vſnea* filamentoſa, teres, nigra, apice diuiſa. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1038.

Lichen hippotrichodes teres capillaris, niger, ſubſimplex, extremitatibus diuiſis. WEB. Spicil. n. 266.

In foliis Pinuum dejectis *im Oberholze, in der Dübenſchen Heide* copioſe Perſiſtens. Cum tuberculis rarius.

472. LEPRA. WIGGERS. Primit. p. 95. Staubflechte. *Germ.* Biſſe. *Gall.*

Antiquitatis. 1453. L*epra* puluis ater. WILDEN. l. c. 1067.

Lichen antiquitatis puluerulentus ater. SCHREB. Spicil. p. 138. n. 1144. HAG. Hiſt. Lichen. p. 42. n. IX.

Byſſus Antiquitatis puluerulenta atra. LINN. Syſt. p. 974. n. 8. WEIS. Crypt. p. 14.

Schwarzgraue Staubflechte. Germ. *Crey Rook Byſſus.* Angl. *Buſſe noir. Gall.*

Ad ſaxa, lapides argilloſas et muros antiquos frequenter.

1454. *Lepra* puluis flauus. flaua.
Lepra candelaria. WIGG. Primit. n. 1039.
Lichen flauus puluerulentus flauus. SCHREB. Spic. p. 139. n. 1145. HAG. Hiſt. Lich. p. 39. n. V.
Byſſus candelaris puluerulenta flaua lignis adnaſcens. LINN. Syſt. p. 974. n. 11. WEIS. Crypt. p. 15. *Flor. Dan.* t. 899. f. 1.
Gelbe Staubflechte. Germ. *Yellow Powder Byſſus.* Angl. *Lichen ou Biſſe jaune.* Gall.
In arborum corticibus, aſſeribus et ad parietes fere vbique in magna copia.

1455. *Lepra* puluis inanus. incana.
Lichen incanus puluerulentus albus, globulis rotundatis. SCHREB. Spicil. p. 139. n. 1147. HAG. Hiſt. Lich. p. 35. n. II.
Byſſus incanus. LINN. Syſt. p. 974. n. 13. GLED. Meth. Fung, 29. n. 4. var. α. WEIS. Crypt. p. 16.
Grauweiße Staubflechte. Germ. *Mealy Byſſus.* Angl. *Biſſe blanc.* Gall.
Ad latera foſſarum, *nach dem Bieniz zu*, porro *um das Oberholz* et in ambulacris vmbroſis ſyluaticis atque hortis.

1456. *Lepra* puluis ſulphureus. luteſcens.
Lichen luteſcens puluerulentus verrucoſus, ſulphureus; HOFM. Enum. Lich. n. 3.
Schwefel ſ. *blaßgelbe Staubflechte.* Germ.
In cortice Arborum et aſſeribus putredine corruptis etc. Autumno et Vere.

1457. *Lepra* puluis ruber. rubens.
Var. α. *Lichen rubens*, puluerulentus ruber. HOFM. l. c. n. 5. tab. 1. f. 5.
β. *Lichen croceus* puluerulentus croceus. SCHREB. Spicil. p. 139. n. 1446.
Dunkel ſ. *zinnobergelbe Staubflechte.* Germ. *Lichen rouge, ou ſafrané.* Gall.
In arborum e. g. Quercuum etc. corticibus *im Roſenthale*; in Querceto *vor Markranſtädt* et alibi.

roſea. 1458. *Lepra* puluis e glebis maxime ſparſis roſeis conſtans. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1072.

Lichen roſeus puluerulentus conglomeratus roſeus. SCHREB. Spicil. p. 140. n. 1150. HOFM. l. c. n. 6.

Roſenfarbige Staubfleckte. Germ.

In cortice Tiliarum Salicumque paſſim.

cinnabarina. 1459. * *Lepra* puluis e glebis cruſtaceis cinnabarinis conſtans.

Lichen cinnabarinus puluerulentus; cruſta glebuloſa cinnabarum. HAG. Hiſt. Lich. p. 41. n. VII.

Lichen cruſta cinnabarina. HALL. Hiſt. Helu. III. p. 104. n. 2098.

Zinnobergelber Staubflechte. Germ.

In corticibus arborum variarum e. g. Quercuum, Tiliarum etc. emortuis et aſſeribus putredine corruptis paſſim oritur. Autumno.

cinerea. 1460. * *Lepra* puluis obſcure cinereus.

Lichen puluerulentus, cinereus rupes operiens. HAG. Hiſt. Lich. p. 35. n. III. LINN. Syſt. p. 974. ſub Byſſo. ROTH. Tent. Flor. Germ. p. 490.

Schwarzgraue Staubflechte. Germ.

In ſaxis vbique.

ferruginea. 1461. * *Lepra* puluis cinereo ferrugineus.

Lichen ferrugineus puluerulento-cruſtaceus, rimoſus, cinereus. HOFM. l. c. n. 12. tab. 2. fig. 3.

Graue Staubflechte. Germ.

Ad truncos Salicum, Quercuum, Fagorum aliarumque arborum paſſim.

Botryoides. 1462. *Lepra* puluis e glebis minimis conſtans, luteo-viridis.

Lichen Botryoides puluerulentus, viridis. HAG. Hiſt. Lich. p. 40. n. VI. HOFM. l. c. n. 7. t. 1. fig. 2. WEIS. Crypt. p. 15.

Tremella botryoides. SCHREB. Spicil. p. 141. n. 1153.

Grüne körnigte Staubflechte. Germ. *Green Cluſter Byſſus,* Angl. *Biſſe vert.* Gall.

In

In terra e. g. *in der Allee*; in variis hortorum recrementis, nec non in fructibus variis; porro ad parietes verſus Septentrionales regiones ſpectantes et ad tecta veterana.

1463. L*epra* puluis candidus, calcaris indolis. lactea.
Lichen lacteus puluerulento-cruſtaceus, albiſſimus. SCHREB. Spicil. p. 139. n. 1148. HAG. Hiſt. Lichen. p. 36. n. I. HOFM. l. c. n. 8. tab. 1 fig. 3.
Byſſus lactea. LINN. Syſt. p. 974. n. 14. WEIS. Crypt. p. 17. *Flor. Dan.* t. 840. f. 4.
Weiße kalkartige Staubflechte. Germ. *Byſſe laiteux.* Gall.
In corticibus arborum muſcisque variis frequens.

1464. L*epra* puluis laete viridis. viridis.
L*ichen viridis* puluerulentus viridis. SCHREB. Spic. p. 139. n. 1149. HAG. Hiſt. Lich. p. 40. n. VI. var. α.
B*yſſus* botryoides ſaturate virens. DILL. Muſc. p. 3. tab. 1. fig. 5.
Hellgrüne Staubflechte. Germ.
In Quercuum annoſarum etc. cortice paſſim.

1465. * L*epra* puluerulento - cruſtacea elegantiſſime viridis. aeruginoſa.
Byſſus aeruginoſa. WEIS. Crypt. p. 18.
Grünſpanfarbige Staubflechte. Germ.
Ad truncos putreſcentes Salicum et ad radices Fagorum, Quercuum etc. denudatas frequenter legi.

473. BYSSVS. L. G. 1324. Haaraftermoos. *Germ.*

1466. B*yſſus* filamentis plumoſis natantibus. LINN. Syſt. p. 974. n. 2. Flos Aquae.
Häutige Waſſerblume. Germ. *Biſſe Fleur-d' eau.* Gall.
In aquis ſtagnantibus frequens. Viget Aeſtate. — In exſiccatis alba euadit.

ſeptica. 1467. * *Byſſus* capillacea, molliſſima, parallela, fragiliſſima, pallida. LINN. Syſt. p. 973.
Faulichtes Haaraftermoos. Germ. *Biſſe ſeptique.*
In cellis locisque aëri mephitico expoſitis vbique.

phoſphorea. 1468. *Byſſus* lanuginoſa, violacea lignis adnaſcens. LINN. Syſt. p. 974. n. 3.
Byſſus capillacea fructificationibus ſparſis, filamentis breuibus integris et tenuiſſimis, baſi craſſa reptante. GLED. Meth. Fung. p. 22. n. III. BOEHM. n. 878.
Violettes Haaraftermoos. Germ. *Biſſe phoſphore.* Gall.
In nemoribus lignis putrefactis et deiectis innaſcens praeprimis in putridis *Coryli*, *Aceris*, *Populi*, *Vlmi* aliarumque arborum truncis lignisque emortuis et quidem in virgultis omnibusque circa *Lipſiam* ſyluis et dumetis frequens. Vere et Autumno.
Noctu lucet.

caerulea. 1469. *Byſſus* capillacea, minima, filamentis ſimplicibus, integerrimis, omnium tenuiſſimis breuibusque.
Byſſus capillacea, caerulea, fructificationibus ſparſis filamentis integerrimis et omnium tenuiſſimis et breuibus. GLED. Meth. Fung. p. 23. n. III. var. b.
Blaues Haaraftermoos. Germ.
Muſcis et Ericis obſidet circa pagos *Schönfeld*, *Mockau*, *Störmthal*, *Belgershayn*, *Pomſſen*, *Steinbeck* et in *Sylua Academica* paſſim. Vere et Autumno.

velutina. 1470. *Byſſus* capillacea, viridis, filamentis ramoſis. LINN. Syſt. p. 974. n. 5. WEIS. Crypt. p. 12.
Byſſus capillacea, viridis, fructificationibus ſparſis, filamentis breuibus tenuiſſimis, partim ſimplicibus, partim ramoſis. GLED. Meth. Fung. p. 19. n. I. var. b. BOEHM. n. 875.
Grünes ſeidenartiges Haarmoos. Germ. *Biſſe velours.* Gall.

Ad

Ad terram vdam parietesque ligneos humidos et muros, ſaxa, prope terram, atque in hortorum ollis. Vere et Autumno.

Obſ. A *Lepra Botryoide* diſtinguitur colore magis viridi et ſtructura filamentoſa. WEIS.

1471. * *Byſſus* capillacea, fuſco-nigricans molliſque, filamentis bifidis vel integris. fuſco-nigricans.

Byſſus capillacea fuſco-nigricans et mollis: fructificationibus ſparſis, filamentis breuiſſimis, partim ſimplicibus, partim ramoſis. GLED. Meth. Fung. p. 20. n. I. var. c.

Schwarzbraunes Haaraftermoos. Germ.

In ſyluis ad Vlmórum, Carpinorum, Quercuum aliarumque cortices, praecipue poſt pluuias crebriores.

1472. *Byſſus* capillacea, fructificationibus ſparſis, filamentis integris at productioribus, baſi latiſſima. GLED. Meth. Fung. p. 21. n. II. BOEHM. n. 876. nigra.

Byſſus nigra, velutina. LEERS. Herborn. n. 1006.

Schwarzes Haaraftermoos. Germ. *Biſſe noir.* Gall.

In locis ſubterraneis cellis vino cereuiſiaeque dicatis, vbi ligna integra, dolia et parietes cellarum obducit, frequenter obſeruatur.

1473. *Byſſus* filamentis ramoſis fuluis. HUDSON. Flor. Angl. Ed. 2. p. 606. fulua.

Byſſus fructificationibus ſparſis, filamentis productioribus, craſſis, baſi latiſſima, in plures figuras diſci aemulas expanſa. GLED. Meth. Fung. p. 22. n. II. var. a. BOEHM. n. 877.

Feuergelbes Haaraftermoos. Germ. *Biſſe jaun.* Gall.

In lignis putridis aërique humido expoſitis, doliis quoque vinariis adneſcens. Hyeme.

1474. *Byſſus* lanuginoſa, albiſſima filamentis longioribus implexis lignis adnaſcens. RETZ. Prodr. Flor. Scand. n. 1548. Bombycina.

Byſſus floccoſa euanida floccoſa niuea. SCHREB. Spic. p. 144. n. 1160. LEERS. Herb. n. 1005. B. *cellaris.* WEIS. Crypt. p. 18.
Weiſses Seidenhaaraftermoos. Germ.
In cellis ad dolia, trabes etc. frequens.

coriacea. 1475. *Byſſus* perennis denſiſſima albicans. SCHREB. Spicil. p. 144. n. 1160. SCHOLL. Suppl. p. 341. n. 1123. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1078.
Lederartiges Haaraftermoos. Germ.
In Quercuum annoſarum truncis et alibi, paſſim.

b. ALGAE AQVATICAE.

474. CONFERVA. L. G. 1323. Grasleder, Waſſerſchlamm. *Germ.* Conferue. *Gall.*

a. *Filamentis ſimplicibus, aequalibus, geniculis deſtitutis.*

riuularis. 1476. *Conferua* filamentis ſimplicibus, aequalibus, longiſſimis. LINN. Syſt. p. 972. BOEHM. n. 879. WEIS. Crypt. p. 20.
Langes Bachgrasleder ſ. *Waſſerſchlamm.* Germ. *Conferue des ruiſſeaux.* Gall.
In riuulis lentius fluentibus aquisque ſtagnantibus frequens. Aeſtate.

fontinalis. 1477. *Conferua* filamentis ſimpliciſſimis, aequalibus digito breuioribus. LINN. Syſt. p. 972. n. 2. WEIS. Crypt. p. 21. *Flor. Dan.* t. 651. f. 3.
Brunnen Grasleder. Germ.
In fontibus limpidis, circa canalium aquam ducentium, et veteratis paſſim. Aeſtate.

abbreuiata. 1478. *Conferua* paluſtris, filamentis breuioribus et craſſioribus. SCHREB. Spicil. p. 143. n. 1157.
Abgekürztes Ledergras. Germ.
In foſſiculis pratorum ad *Abnauendorf* et riuulis ſalinis *Ketſchauienſibus etc.* paſſim. Aeſtate.

b. *Fila-*

b. *Filamentis ramoſis aequalibus.*

1479. *Conferua* filamentis aequalibus ramoſis, aureas bullas includentibus. LINN. Syſt. p. 973. n. 3. SCHREB. Spicil. p. 142. n. 1156. WEIS. Crypt. p. 22. LEERS. Herb. n. 1019. bulloſa.

Schaumiges Ledergras; *Wieſenpelz*; *Wieſenwatte.* Germ. *Conferue bulleuſe*, *ou Queue de Renard.* Gall.

In foſſis paludoſis lacubusque copioſe. Aeſtate.

1480. * *Conferua* filamentis aequalibus baſin verſus ramoſioribus. LINN. Syſt. p. 973. n. 4. WEIS. Crypt. p. 23. LEERS. n. 1020. canalicularis.

Röhren Ledergras. Germ.

In riuulis canalibusque aquam vehentibus. Autumno viget.

1481. *Conferua* filamentis aequalibus, ramoſis exſiccatione coeuntibus in aculeos. LINN. Syſt. p. 973. n. 3. SCHREB. Spicil. p. 143. n. 1159. WEIS. Crypt. p. 24. amphibia.

Schwammwatte ſ. *Ledergras.* Germ.

In foſſis humidis ad *Kerſchau* prope machinas gradatorias et in locis vdis fere vbique. Aeſtate.

c. *Filamentis anaſtomoſantibus.*

1482. * *Conferua* filamentis reticulatim coadunatis. LINN. Syſt. p. 973. n. 11. JAHN. n. 26. WEIS. Crypt. p. 24. LEERS. Herb. n. 1022. reticulata.

Nezförmiges Ledergras. Germ. *Conferue en veſeau.* Gall.

In aquis ſtagnantibus ad *Leutſch* et riuulis paſſim. Aeſtate.

d. *Filamentis geniculatis.*

1483. * *Conferua* filamentis geniculatis, ramulis breuioribus multifidis. LINN. Syſt. p. 973. n. 19. WEIS. Crypt. p. 25. glomerata.

Büſchelartiges Ledergras. Germ.
In foſſis *hinter Mockau* et riuulis paſſim. Aeſtate.

capillaris. 1484. *Conferua* filis geniculatis ſimplicibus, articulis alternatim compreſſis. LINN. Syſt. p. 973. n. 14. SCHREB. Spicil. p. 143. n. 1158. LEERS. Herb. n. 1025.
Haarförmiges Ledergras. Germ. *Conferue capillaire.* Gall.
In locis vmbroſis ad Pliſſae oras et in ſtagnis paſſim. Aeſtate.

farinea. 1485. * *Conferua* filamentis geniculatis ramoſiſſimis e centro confertiſſimis elongatis viridibus, ramulis confertis tenuiſſimis. LEYS. Hal. n. 1204.
Mehlartiges Ledergras. Germ.
In riuulis ſalinis ad *Ketſchau dicht bei den Gradierhäuſern* nuperrime detexi.

475. VLVA. L. G. 1322. Matte, Waſſermoos. *Germ.* Ulue. *Gall.*

inteſtinalis. 1486. * *Vlua* tubuloſa ſimplex. LINN. Syſt. p. 972. n. 3. JAHN. n. 25. WEIS. Crypt. p. 27.
Darmmatte. Germ. *Sea-graſs.* Angl. *Boyau de chat, ou Feuille de mer; Ulue inteſtinale.* Gall.
In foſſis, lacubus aquisque ſtagnatibus vbique, Viget aeſtate.

compreſſa. 1487. *Vlua* tubuloſa ramoſa, compreſſa. LINN. Syſt. p. 972. n. 5. SCHREB. Spicil. p. 141. n. 1154.
Platte f. zuſammengedrückte Matte. Germ.
Aquis ſalſis, *in und bei den Gradierhäuſern* ad *Ketſchau*, innata. Aeſtate viget.

FVNGI.

FVNGI.

A. Semina Fungorum externa in ſuperficie infera membranae Fungum obtegentis, aut lamellas, aut tubas formantis, aut Apophyſium ad inſtar prodeuntis, recondita.

476. AGARICVS. L. G. 1325. GLED. M. F. G. VI. BATSCH. El. Fung. G. I. Blätterſchwamm. *Germ.*

a. AGARICI VALIDI. *Fleiſchſchwämme.* Germ.

α. Stipite nudo, pileo explanato, conuexo.

1488. *Agaricus* ſtipitatus, pileo campaniformi, albido, lacero, lamellis niueis, ſtipite ſubbulboſo, ſubulato. LINN. Syſt. p. 976. n. 22. extinctorius.

Agaricus pileo campanulato in centro depreſſo, lamellis tenuioribus, petiolo ſulcato, gracili. GLED. M. F. p. 130. n. 27. SCHAEF. t. 36. ſub *Agar. niueo.*

Milchfärbiger Fleiſchſchwamm; Lichtſchneutzenähnlicher ſ. weißer kegelförmiger Blätterſchwamm. Germ. *Agaric éteignoir.* Gall.

In dumetis, virgultis ſyluisque, in *Sylua Academica* paſſim. Auguſto in Septembrem vſque.

1489. * *Agaricus* niueus, ſtipite craſſo, cylindrico, integerrimo. BATSCH. El. F. p. 39. n. 2. Tab. III. f. 12. virgineus.

Weißer Fleiſchſchwamm. Germ.

In ſyluis vmbroſis denſioribusque in *Sylua Academica* ſparſim. Auguſto et Septembri reperi.

1490. *Agaricus* pileo amoene roſeo, margine pallidiore, ſtipite elongato, craſſo, niueo in rubellum cadente. ſanguineus.

Agaricus ſanguineus pileo amoene roſeo, margine pallidiore: lamellis niueis; ſtipite craſſo, niueo, roſeo-

roſeo-rubello. BATSCH. El. F. p. 41. n. 4. Var. β. Tab. III. f. 13.

Agaricus integer ſtipitatus lamellis omnibus magnitudine aequalibus. LINN. Syſt. p. 974. n. 3. SCHAEF. t. 58. et 75.

Agaricus pileo orbiculari, in margine rugoſo et ſtriato; vertice tumido, petiolo breui. GLED. Meth. Fung. p. 106. n. 14.

Blutfarbiger Fleiſchſchwamm; *Speyteufel.* Germ. *Agaric ontier.* Gall.

In ſyluis denſioribus, in Sylua Academica paſſim nuperrime reperi. Aug. et Septembri.

deliciofus. 1491. *Agaricus* pileo glabro ſubrorido-viſcoſo, croceoluteo; lamellis ſubconcoloribus, ſtipite craſſo albo. BATSCH. El. Fung. p. 71. n. 9.

Agaricus delicioſus ſtipitatus, pileo teſtaceo, ſucco luteſcente. LINN. Syſt. p. 975. n. 6.

Agaricus pileo hemiſphaerico, in centro depreſſo et in margine fornicato, petiolo breui et craſſo. GLED. Meth. Fung. p. 101. n. XI. BOEHM. n. 794. SCHAEF. tab. 11. 65. 220. 221.

Hierſchling; Reizker; *Rietſchen*; *Herbſtling*; *Tennling.* Germ. *Orange Agaric.* Angl. *Agaric ou Champignon delicieux à ſuc jaun.* Gall.

In ericetis. *im Bieniz*, *Univerſitätsholze* porro circa *Pomſſen*, *Steinberg* et alibi. Autumno.

Fungus eſculentus in Suecia valde aeſtimatur. Varietatibus ludit plurimis. Lamellae ejusdem vulneratae fundunt ſuccum luteum.

vmbilicatus. 1492. * *Agaricus* carnoſus, pileo candido, centro vmbilicum referente; lamellis concoloribus; ſtipite valido, tumido, concolore.

Agaricus candidus ex vna baſi multiplex, pileolo vmbilicato. GLED. Meth. Fung. p. 131. n. 77. var. b.

Ein weißlicher Fleiſchſchwamm mit einem platten nabelförmigen Huthe. Germ.

In ſyluis et pomariis circa Lipſiam et ad arborum radices paſſim. Vere et Autumno.

1493. *Agaricus* ſtipitatus, pileo plano, carneo lacteſcente; lamellis rufis, ſtipite longo, carneo. LINN. Syſt. p. 975. n. 7. BOEHM. n. 812. SCHAEF. t. 5. lactifluus.

Agaricus fuluens. BATSCH. El. Fung. p. 43. n. 11.

Hundsreisker; *Breitling* ſ. *milchigter Blätterſchwamm*; *Brödling*. Germ. *Agaric ou Champignon laiteux*, *ou delicieux à ſuc blanc*. Gall.

In ſyluis *im Oberholze*; *Univerſitätsholze* etc. Autumno.

Obſ. Pileus in medio depreſſus. Stipes baſi tumidus, validus. Lac dulce. Fungus eſculentus.

Vſ. Fungus ſapore guadet ſuauiore reliquis, dehinc coquae noſtrates hunc frequentius quaerunt.

1494. * *Agaricus* pileo glabro ochoraceo, croceo-albente, campanulato; ſtipite elongato, valido, ſubconcolore glauco. BATSCH. El. Fung. p. 45. n. 16. Tab. IV. fig. 14. mollis.

Glockigter weiſser Fleiſchſchwamm. Germ.

In ſyluis vmbroſis, *im Univerſitätsholze* rarius obuiam iuit. Sept. et Octobri.

1495. * *Agaricus* pileo ouali conico, obtuſo, ſcabro, ferrugineo; ſtipite elongato, ſublineari, lucido ſulphureo. BATSCH. El. Fung. p. 75. n. 17. Tab. VI. fig. 23. Rudolphi.

Zimmetfarbiger Fleiſchſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus locisque gramine veſtitis, *im Bieniz* et *Oberholze*. Autumno.

1496. *Agaricus* pileo fuſceſcente conuexo vertici depreſſo, margine violaceo, lamellis violaceis; ſtipite caeruleſcente, baſi-bulboſo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1116. violaceus.

Agaricus violaceus ſtipitatus, pileo rimoſo, margine violaceo, tomentoſo; ſtipite caeruleſcente, lana ferruginea. LINN. Syſt. p. 975. n. 11. BOEHM. n. 813. SCHAEF. tab. 3. 34 et 56.

Veilchenblauer Fleiſchſchwamm. Germ. *Violet Muſhroom*. Angl. *Champignon violet*. Gall.

In

In ſyluis, *im Univerſitätsholze*, *Oberholze*, in Querceto *vor Markranſtädt* frequenter occurrit. Autumno.

Fungus eſculentus.

piperatus. 1497. *Agaricus* ſtipitatus pileo planiuſculo, lacteſcente, margine deflexo; lamellis incarnato-pallidis. LINN. Syſt p. 975. n. 8.

Agaricus pileo puluinato, integerrimo et in centro profundius depreſſo, lamellis conuexis, anguſtis et compactis; ſtipite continuo, cylindraceo et craſſo. GLED. Meth. Fung. p. 97. n. X. BOEHM. n. 793.

Agaricus amarus. SCHAEF. t. 83.

Scharfer ſ. *äzender Fleiſchſchwamm*; *Pfefferſchwamm*; *bitterer* ſ. *händiger Täubling*; *Bitterling*; *ächter Kaiſerſchwamm.* Germ. *Agaric poivré*, *ou Champignon blanc acre.* Gall.

In locis ſiccioribus ſterilioribusque, paſcuis, pratis ſyluisque *im Bieniz*, *Oberholze* paſſim. Sept. Octobri.

Lac fundit copioſum, ſed mite. Caro huius fungi acerrimum et feruentiſſimum edit ſaporem. Subſtantia, praeprimis corticalis illa carnoſa et durior, e qua lac defluit, linguam et fauces vrit. GLED. l. c.

liuidus. 1498. * *Agaricus* ſtipitatus, pileo conuexo liuido, lamellis albidis, ſtipite longo, albo. HUDSON. Angl. Ed. I. p. 616.

Agaricus pileo orbiculari, lacero, e luteo palleſcente, lamellis aureis, ſtipite fiſtuloſo, cylindraceo, tenui GLED. Meth. Fung. p. 112. n. XIX. var. a. BOEHM. n. 801. SCHAEF. t. 14.

Der Fleiſchſchwamm mit verſchiedener Farbe. Germ.

In ſyluis denſioribus, in *Sylua Academica*, *im Bieniz*, *in der Prellheide*, etc. circa radices arborum muſcoſas paſſim.

terreus. 1499. * *Agaricus* pilo obſcure liuido-nigreſcente, ſubpiloſo, ſtriato, lamellis canis, ſtipite niueo, valido. BATSCH. El. Fung. p. 47. n. 22. ſub *Agar. pullo.* SCHAEF. t. 61.

Agaricus pileolo plano, lacero, anguſta, ſtipite cylindraceo, tenui. GLED. Meth. Fung. p. 112. n. XIX.

Erd-

Erdfarbiger Fleiſchſchwamm. Germ.

In ſaltubus totius circuli *Lipſiae.* Autumno paſſim occurrit.

1500. * *Agaricus* ſulphureus; pileo ſulphureo, fuluoque mixto. BATSCH. El. Fung. p. 45. n. 14. SCHAEF. t. 41. luteus.

Goldgelber Fleiſchſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus *im Oberholze*, *im Bieniz* et praeprimis in Querceto *vor Markrandſtadt* paſſim reperi. Autumno.

β. Bulboſi: ſtipitibus ſericeo - ſtriatis.

1501. * *Agaricus* bulboſus, liuidus, flauens, pallidiſſime virens, pileo viſcido, medio ferrugineo; ſtipite acute bulboſo, ſolum flauente; annullo araneoſo vna cum lamellis elongatis ferrugineo. BATSCH. Cont. II. p. 1. Tab. XXXI. f. 184. a. b. orichalceus.

Meſſingfarbener Fleiſchſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus, humidis, *im Univerſitätsholze* 1789. ſpecimina nonnulla reperi. Autumno.

Fungus ſuſpectus caput grauescit. Pileus mollis, late expanſus, ſuperne viſcidus. Stipes glaber, ſericeus, baſi tumidus.

1502. *Agaricus* bulboſus, liuidus, brunneo - canus; ſtipite craſſo, bulboſo, fere toto in pileum defluente, lamellis oblongis paruis, ferrugineis; ſtipite pileoque fibroſis. BATSCH. Cont. II. p. 7. Tab. XXXI. fig. 186. a. b. ſubferrugineus.

Roſtbräunlicher Fleiſchſchwamm. Germ.

In locis ſyluaticis quoque in *Sylua Academica* ſub fine Auguſti mihi obuiam venit.

γ. Stipite ſericeo, nec bulboſo, nec ſcabro.

1503. * *Agaricus* teſtaceus, ſtipite ſurſum incraſſato, ſericeo, fibroſo; pileo rimoſo, glabro, demum ſiccitate ochraceo; lamellis pallidis, concoloribus. BATSCH. Cont. II. p. 13. Tab. XXXII. f. 189. a - c. fuſus.

Kräu-

Kräuſelförmiger Fleiſchſchwamm. Germ.
In ſyluis elatioribus et pinetis *im Oberholze*, *Bieniz* etc. paſſim. Autumno.

peltigerus. 1504. * *Agaricus* paruus, ſtipite ſericeo-fibroſo, niueo, pileo pallidiſſime teſtaceo. BATSCH. Cont. II. p. 17. Tab. XXXII. fig. 190. a-c.
Kleinhutiger rother Fleiſchſchwamm. Germ.
In ſyluis denſioribus inter Muſcos varios, *im Roſenthale* paſſim. Autumno.

nitens. 1505. * *Agaricus* pileo cano-oliuaceo, fibrilloſo, glabro, nitente; ſtipite fibroſo, breui, niueo, lamellis latis, laxis; pallidis, leniſſime oliuaceo-liueſcentibus. BATSCH. Cont. II. p. 23. Tab. XXXIII. f. 192. a-d.
Glänzend glatter Fleiſchſchwamm. Germ.
In ſyluis et locis arenoſis *im Oberholze* nuperrime detexi. Autumno.

nebularis. 1506. * *Agaricus* griſeus pileo obſcuriore glabro; margine inuoluto; ſtipite pallidiore, fibroſo-hiſpido, baſi albo-tomentoſa; lamellis erga craſſum ſtipitem pileum anguſtis, pallidis liuido-ochraceis. BATSCH. Cont. II. p. 25. Tab. XXXII. f. 193. a. b.
Hellgrauer Fleiſchſchwamm. Germ.
In ſyluis aceroſis et elatioribus *im* Bieniz et *Oberholze* ſparſim. Autumno.

δ. *ſtipite floccoſo*, *ſcabro.*

ſeneſcens. 1507. * *Agaricus* ochraceo-ferrugineus, ſubfuluellus, mutabilis; ſtipite ſubbulboſo, obſcuriore, floccis pallidis transuerſe ſeriatis ſquamoſo, ſubnudo, pileo vario, flauentiore, viſcido; lamellis latis pallidis ferrugineo-fuluellis. BATSCH. Cont. II. p. 35. Tab. XXXIV. f. 197. a-d.
Der veralternde Fleiſchſchwamm. Germ.
In ſyluis aceroſis *in der Dübenſchen Heide* initio Septembris 1789 frequenter reperi.

1508.

1508. * *Agaricus* pileo lateritio - carneo, puluinato, farto, ſubuiſcido, ſtipite concolore pallidiore, floccoſo - aſpero, laminis fuluellis anguſtis. BATSCH. Cont. II. p. 29. Tab. XXXVI. fig 195. a. b. laterinus-

Ziegelröthlicher Fleiſchſchwamm. Germ.

In ſyluis aceroſis *im Oberholze* paſſim; copioſius vero *in der Dübenſchen Heide.* Autumno.

b. AGARICI PVLVINATI. *Weich* ſ. *Staubſchwämme.* Germ.

1509.* *Agaricus* pileo caſtaneo - ferrugineo, ſubpallido; ſtipite valide albidiore; laminis rubellis. BATSCH. El. Fung. p. 19. n. 30. SCHAEF. t. 81. caſtaneus.

Kaſtanienbrauner Weichſchwamm. Germ.

In ſyluulis denſioribus, in Querceto *vor Markranſtädt.* Septemb. et Octob. obuiam iuit.

1510. * *Agaricus* pileo ferrugineo - fuſco, fibroſo - ſtriato; ſtipite ſubelongato, valido, pallidiore, ſubſquamoſo; lamellis pallide rufis. BATSCH. El. Fung. p. 86. n. 121. SCHAEF. t. 37. ferrugineus.

Rothbrauner Weichſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus humidisque *im Univerſitätsholze* paſſim. Autumno.

c. AGARICI VOLVATI. *Eyſchwämme.* Germ.

α. *Stipite baſi et ſuperne voluato.*

1511. *Agaricus* ſtipitatus, annullo fixo inuerſo, pileo planiuſculo flauo, fuſco variegato, laminis albis, ſtipite bulboſo voluato. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1102. Mappa.

Agaricus Mappa, pileo flauo cineraſcente, pallido, maculis inaequalibus fuſceſcentibus plerumque notato: ſtipite elongato lamelliſque ſubconcoloribus albis. BATSCH. El. Fung. p. 57. n. 50. SCHAEF. t. 20.

Gelblicher Eyſchwamm. Germ.

In

In ſyluis arenoſis et aceroſis *in der Dübenſchen Heide* paſſim. Autumno.

muſcarius. 1512. *Agaricus* volua exceptus, pileo conico, in margine ſtriato, ſtipite annulato, in baſin ſquamoſo-tuberoſam terminante. GLED. Meth. Fung. p. 82. n. I. BOEHM. n. 786.

Agaricus muſcarius ſtipitatus lamellis dimidiatis ſolitariis; ſtipite voluato; apice dilatato baſi ouato. LINN. Syſt. p. 974. n. 4. MILL. Gen. t. 78. f. 1. SCHAEF. t. 27. et 28.

Agaricus imperialis pileo fruſtulis voluae albis induratis; ſtipite elongato valido lamellisque albis. BATSCH. El. Fung. p. 59. n. 55.

Fungus muſcarius miniatus. STERB. p. 215. t. 22. B. c.

Fliegenſchwamm. Germ. *Agaric aux mouches, ou à tête large.* Gall.

In paſcuis ericetis elatioribus, ſyluis ſiccioribus et pinaſtretis inter *Pinus* et *Betulas* naſcens. Autumno.

Cum lacte muſcas occidit. Liquamen e contuſo fungo parietibus lectoque inunctum expellit cimices. Potum ex hoc fungo et *Epilobio anguſtifolio Kamtſchadalenſes* parant caput graueſcentem et valde noxium.

aureus. 1513. *Agaricus* flauus, voluatus; annulo latiſſimo. HALL. 1430. LEERS. Herb. n. 1062.

Agaricus ampliſſima volua exceptus, aureus; pileo hemiſphaerico, in margine ſtriato; ſtipite craſſo, annulo latiſſimo cincto. GLED. Meth. Fung. p. 85. n. II. var. b. BOEHM. n. 787. SCHAEF. t. 247.

Fungus ouinus. STERB. p. 64. t. 4. D. E. F.

Goldgelber Eyſchwamm, *Kaiſerling*; *Herrenpilz.* Germ.

In ſyluis ſiccioribus inter *Betulas* et *Pinus* aliasque arbores e. g. *im Oberholze*, *im* Bieniz paſſim. Autumno exeunte.

Fungus eſculentus.

1514. *Agaricus* ſtipitatus albus, ſtipite cylindraceo, annulato, baſi globoſo, pileo magno, plano. LEYS. n. 1211. tuberoſus.

Agaricus volua minore exceptus, pileo orbiculari integerrimo, ſtipite annulato, radice tuberoſa. GLED. Meth. Fung. p. 86. n. III. BOEHM. n. 788.

Knolligter Eyſchwamm. Germ.

In paſcuis, aruis et pomariis, praecipue poſt pluuias *nach den Gonnewitzer Schanzen hin* et alibi frequenter viget. Autumno.

Variat ſaepe pileo vel albo, vel fuſco-albo. Fungus eſculentus.

1515. *Agaricus* volua exceptus, pileo hemiſphaerico, lamellis compactis denticulatis, ſtipite annulato et craſſo. GLED. Meth. Fung. p. 90. n. V. BOEHM. n. 789. crenulatus.

Gezähnter Eyſchwamm. Germ.

In campeſtribus, paſcuis ſiccioribus, ericetis et pinaſtretis; in *Sylua Academica*, *im Oberholze*, *Bieniz* frequens. Autumno.

β. Stipite baſi voluato.

1516. *Agaricus* volua perſiſtente exceptus, pileo fornicato, ſtipite cylindraceo. GLED. Meth. Fung. p. 92. n. VI. BOEHM. n. 791. fornicatus.

Gewölbter Eyſchwamm. Germ.

In paſcuis et pratis *um den Kuhthurm* et *bei Lindenau.* Autumno.

1517. *Agaricus* pileo caſtaneo-fuluo, margine plicis fimbriatis inſtructo, ſtipite praelongo, floccis fuſcis notato, voluula parua, lamellis palleſcentibus. SCHAEF. t. 95. fimbriatus.

Verbrâmter Eyſchwamm. Germ.

In ſyluis vmbroſis, humidis, maxime poſt pluuias oritur. Autumno.

γ. Stipite ſuperne annulato.

clypeatus. 1318. *Agaricus* ſtipitatus pileo hemiſphaerico viſcido, acuminato, lamellis albis, ſtipite longo cylindraceo, albo, baſi ouato. LINN. Syſt. p. 675. n. 18.

Agaricus antiquatus pileo albido fuſco-caneſcente, pallido, centro fruſtulis transuerſis ſeriatis, diſco floccis ſparſis vtrisque nigro fuſcis variegato; ſtipite concolore et ſquamoſo, elongato, validiuſculo, baſi bulboſo, volua lamellisque albis. BATSCH. El. Fung. p. 55. n. 40.

Agaricus pileo papillari, ampliſſimo, in margine fornicato, lacero et filamentoſo, ſtipite annulato, procero, inferius tumido, pilei acetabulo inſerto. GLED. Meth. Fung. p. 114. n. XX. BOEHM. n. 811. SCHAEF. t. 22, 23.

Fungus coronatus vel marmoreus. STERB. p. 76. 77. t. 7. A.

Schwarzflokkiger Ringſchwamm. Germ. *Agaric bouclier, ou Champignon armé.* Gall.

Ad margines ſyluarum ipſisque in ſyluis, in *Querceto nach Altrandſtädt, im Bieniz, Univerſitäts*- et *Oberholze etc.* Autumno.

Fungus eſculentus ſub nomine *Buberitze, Bublitzen* colligitur in nonnullis regionibus.

campeſtris. 1519. *Agaribus* ſtipitatus, pileo conuexo ſquamato albido, lamellis rufis. LINN. Syſt. p. 975. n. 11. *Fl. Dan.* t. 714.

Agaricus pileolo amplo rotundo, fornicato; ſtipite breui, annulo permanente cincto. GLED. Meth. Fung. p. 115. n. 21. BOEHM. n. 802. SCHAEF. t. 310 et 311.

Fungus campeſtris. STERB. p. 28. t. 1. A.

Feld Ringſchwamm; Ehegürtel; gemeiner Champignon. Germ. *Common Mushroom.* Angl. *Agaric champêtre, ou Champignon vulgair, ou de Couche.* Gall.

In hortis pinguioribus, locis cultis, ſuburbanis, pomariis, pratis, paſcuis, fimetis frequens. Auguſto in Octobrem vſque et Vere.

Fungus

Fungus eſculentus inter primarios, recens incoquitur variis embammatibus. Conditur quoque aceto vini et per hyemem ſeruatur.

1520. *Agaricus* candidus, pileo fornicato, ſquamoſo; ſtipite annulato, cylindrico craſſoque. GLED. Meth. Fung. p. 117. n. XXI. var. b. pellitus.

Agaricus pellitus pileo pallide cano, maculis magnis piloſo-ſquamiformibus, extrorſum acutis, laxe ſparſis, imbricato, radicato; ſtipite craſſiuſculo, concolore integro, lamellis ſubbrunneis. BATSCH. El. Fung. p. 55. n. 41. SCHAEF. t. 33.

Fellartig geflekter Ringſchwamm. Germ.

In hortis, fimetariis, pomariis, pratis paſcuisque praeprimis poſt pluuias. Auguſto ad Octobrem vſque.

Locis ſiccis emergens eſculentus; humidis autem eſt obnoxius.

1521. *Agaricus* pilei conuexi virideſcentis margine ſtriato, ſtipite annulato, baſi-tuberoſo. RETZ. Prodr. Flor. Scand. n. 1533. Kremlinga.

Agaricus delicatus. BATSCH. El. Fung. p. 43. n. 10. SCHAEF. t. 93 et 94.

Agaricus pileo puluinato, in margine ſtriato, petiolo annulato, ad radicem tuberoſo. GLED. Meth. Fung. p. 105. n. XIII. BOEHM. n. 796.

Fungus magnus viridis. STERB. p. 67. t. 5. C.

Kremling; Grünling; ein grüner Breitling; Kohlentäubling. Germ.

In pratis, paſcuis circa pagos *Lindenau*, *Leutſch* et in ſyluis pratenſibus, *im Roſenthale*, *Univerſitätsholze etc.*

Fungus quoad magnitudinem coloremque valde variabilis et eſculentus, ſucco lacteo et acredine deſtitutus.

1522. *Agaricus* ſtipitatus, pileo flauo, conuexo, lamellis albis. LINN. Syſt. p. 973. n. 10. Georgii.

Agaricus pileolo orbiculari, puluinato, amplo et candido, in margine hirſuto et flaueſcente; ſtipite

annulato, breui et craſſo. GLED. Meth. Fung. p. 117. n. XXI. var. e. BOEHM. n. 803.

Fungi diui Georgii. STERB. Fung. 32. t. 1. G.

Runder Ringſchwamm mit gelbem Huthe; *Mayſchwamm*; *St. Georgenſchwamm*; *Weiſsling.* Germ. *Champignon Georget.* Gall.

In paſcuis ſuburbanis et pratenſibus elatioribus circa *Lipſiam*, *auf den Gonnewitzer Schanzen*, *um den Bieniz, bei dem Kuhthurme* etc. olim. Ill. b. GLEDITSCHIVS et BOEHMERVS collegerunt; ego vero quoque ad *Templum St. Theclae*, *im Bieniz* etiam, *in der Dübenſchen Heide* copioſe reperi. Autumno.

Fungus eſculentus.

occultans. 1523. * *Agaricus* pileo fuſco-caſtaneo, maculis piloſis ſubſquamoſo; ſtipite ſubaequali, valido, ſubelongato, concolore, pallidiore; lamellis roſeis, volua alba. BATSCH. El. Fung. p. 55. n. 45. SCHAEF. t. 74.

Der braune unten röthliche Ringſchwamm. Germ.

In locis ſyluaticis vmbroſisque, in *Sylua Academica* paſſim. Autumno.

d. AGARICI FVGACES. *Ruſsſchwämme.* Germ.

fimetarius. 1524. *Agaricus* ſtipitatus, pileo campanulato, albo ſubſquamoſo; lamellis nigricantibus; ſtipite albo, fiſtuloſo, annulo fugaci. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1096.

Agaricus fimetarius ſtipitatus, pileo campanulato, lacero; lamellis nigris, lateraliter flexuoſis; ſtipite fiſtuloſo. LINN. Syſt. p. 976. n. 24. GLED. Meth. Fung. p. 122. n. XXIV. BOEHM. n. 806. SCHAEF. t. 7. 8.

Agaricus Mittella. BATSCH. El. Fung. p. 63. n. 65.

Zottiger Ruſsſchwamm; *eyförmiger Miſtſchwamm*; *Paddenſtuhl.* Germ. *Agaric des fumiers.* Gall.

In agris oleraceis, hortis, fimetis hortorumque ambulacris. Autumno viget.

digitalis. 1525. * *Agaricus* pileo ſemiouato, liuido canefcente, vertice ferrugineo, lateribus confertiſſime ſtriatis, mar-

margine tenuiſſime crenulato; lamellis atris; ſtipite elongato, albo, valido. BATSCH. El. Fung. p. 61. n. 60. Tab. I. fig. 1. a. b.

Fingerhutförmiger Ruſſchwamm. Germ.

In agris ſterilioribus et elatioribus *bei Gonnewiz, Schönfeld*; porro in pomariis *bei Parneck* Maio et Iunio 1789 reperi.

1526. *Agaricus* ceſpitoſus, pileo ouato, ſtriato; lamellis defluentibus; ſtipite cylindraceo, fiſtuloſo, annulato, longo: annulo fugaci. SCOP. Carn. Ed I. p. 23. n. 78. et Ed. II. p. 425. n. 1479. GLED. Meth. Fung. p. 123. n. XXIV. var. a. SCHAEF. t. 46, 47, 216. ouatus.

Agaricus Chamaeleo. BATSCH. El. Fung. p. 63. n. 64.

Eyförmiger ſ. *hellbläulicher Ruſſchwamm.* Germ.

In fimetis et ambulacris, in Saliceto *bei Ketſchau* reperi. Autumno.

1527. *Agaricus* pileo conuexo (vel ouali) campanulato, confertiſſime ſtriato, caneſcente, vmbone plano, integro, diſtincte circumſcripto et colorato, ſtipite elongato, fuſceſcente albo. BATSCH. El. Fung. p. 61. n. 61. radians.

Agaricus pileolo in conum acutum faſtigiato, piloſo, petiolo in baſi tumido. GLED. Meth. Fung. p. 108. n. XVI. BOEHM. n. 793. SCHAEF. t. 100.

Strahlenförmiger Ruſſchwamm. Germ.

In pratis, ſyluis vmbroſis humidisque, *im Roſenthale, Univerſitätsholze etc.* Autumno.

1528. *Agaricus* ſtipitatus, pileo campanulato, cinereo, ſtriato, glabro; lamellis margine criſpis; ſtipite fiſtuloſo. HUDSON. Angl. Ed. 2. p. 617. ſtriatus.

Agaricus ſtipitatus, pileo campanulato, ſtriato, vertice laeui, petiolo annulato, cylindraceo, fiſtuloſo, in baſin roſtratam deſinente. GLED. Meth. Fung. p. 89. n. IV. BOEHM. n. 790.

Agaricus fuſcens. SCHAEF. Tab. 17, 68.) *Agaricus aqueus.* BATSCH. El. Fung. p. 61. n. 58.

 Waſſer-

Waſſerfarbiger geſtreifter Rußſchwamm; *bräunlicher Waſſerſchwamm*. Germ.

In fimetis ſuburbanis, porro ad truncos *Salicum* corruptos e. g. in Saliceto ad *Ketſchau; im Roſenthale* inter *Muſcos* Septembr. et Octobri mihi occurrit.

aquoſus. 1529. * *Agaricus* ſtipitatus, pileo campanulato, obtuſo, fuſco-flaueſcente; lamellis atro-griſeis; ſtipite fiſtuloſo, griſeo, villoſo. HUDSON. Angl. Ed. 2. p. 618.

Agaricus truncorum. SCHAEF. t. 6. *Agaricus ſuccineus*. BATSCH. El. Fung. p. 61. n. 57.

Waſſerfarbiger Rußſchwamm. Germ.

In ſyluis et hortis ad arborum truncos emortuos frequens. Autumno.

tortus. 1530. * *Agaricus* pileo conuexo-campanulato, lacero, confertiſſime ſtriato-ſulcato, ſubcarneo; lamellis atris: ſtipite elongato, ſordide albo, torto, valido. BATSCH. El. Fung. p. 61. n. 36. SCHAEF. t. 201.

Rußſchwamm mit gewundenem Stiele. Germ.

In fimetis, ruderibus agrisque nuper ſtercoratis enaſcitur.

ignorum. 1531. * *Agaricus* ſtipitatus, pileo campanulato, ſtriato; lamellis griſeis; ſtipite ſubulato, albo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1124. SCHAEF. t. 66.

Agaricus balanus. BATSCH. El. Fung. p. 63. n. 62.

Holz Rußſchwamm. Germ.

In lignis putreſcentibus paſſim. Autumno.

e. AGARICI PLICATI. *Faltenſchwämme*. Germ.

α. *Concolores validiores*.

ſulphureus. 1532. *Agaricus* pileo pallido, albo-griſeo, ſubflauente plicis latis plicato, ſulcato, conuexo; ſtipite elongato, lineari, ſulphureo. BATSCH. El. Fung. p. 67. n. 69.

Agaricus paruus, pileolo hemiſphaerico, ſtipite cylindraceo, tenui. GLED. Meth. Fung. p. 119. n. XXIII.

XXIII. BOEHM. n. 805. SCHAEF. t. 31. *Agaricus plicatus.*

Krauſenſchwamm mit ſchwefelgelbem Stiele. Germ.

In ſyluis, hortis, paſcuis et gramineis, foliis putridis innaſcens *im Roſenthale* etc. Autumno.

1533. * *Agaricus* pileo conuexo, conico, plicis latis, aduſtus.
plicato ſulcato, fuſco, marginem verſus pallente-griſeo; lamellis pallidis ſtipiteque elongato, lineari ſubconcoloribus. BATSCH. El. Fung. p. 67. n. 70.
Agaricus brunneus. SCHAEF. t. 32.

Brandfarbiger Krauſen- ſ. Faltenſchwamm. Germ.

Ad arborum truncos deiectos et in arboribus cauis *im Roſenthale* et in Querceto *vor Altrandſtädt* gregatim creſcit. Autumno.

1534. * *Agaricus* ſtipitatus, pileo campanulato, acuto, conicus.
ſtriato, liuido, nitido; lamellis albis, ſtipite fiſtuloſo, cinereo. HUDSON. Angl. Ed. 2. p. 620.

Agaricus galericulatus. SCHAEF. t. 52. fig. 1-6.

Kegelförmiger Krauſenſchwamm. Germ.

Ad *Quercuum* truncos inter Muſcos *im Roſenthale* detexi. Octobri.

1535. * *Agaricus* pileo conico, ſubouato, griſeo-flauente, albo denſe plicato; lamellis plumbeis, ſtipite gracili, fiſtuloſo, longo, albido. BATSCH. El. Fung. p. 69. n. 76. SCHAEF. t. 211. palleſcens.

Blaßfarbiger Krauſenſchwamm. Germ.

Ad arborum radices intra Muſcos in ſyluis ſuburbanis frequens. Vere et Autumno.

1536. * *Agaricus* pileo conuexo, lateribus plicis latis piloſus.
plicato-ſulcato, fuſco-cineraſcente; lamellis concoloribus, ſtipite filiformi, concolore, inferne pilis radicalibus lateraliter lanato. BATSCH. El. Fung. p. 67. n. 71. tab. I. f. 2. a, b.

Rauchſtieliger Krauſenſchwamm. Germ.

In ſyluis vmbroſis ad truncos arborum emortuos earundemque radices. Aeſtate et Autumno.

vmbelliferus. 1537. *Agaricus* pileo plicato, membranaceo, lamellis baſi latioribus. LINN. Syſt. p. 976. n. 31.

Agaricus exiguus, niueus, pileo hemiſphaerico, a vertice verſus marginem ſtriato; lamellis rarioribus, ſtipite longiore et tenui. GLED. Meth. Fung. p. 126. n. XXV. var. g. SCHAEF. t 309.

Schirmförmiger Krauſenſchwamm. Germ. *Agaric ombellifere.* Gall.

In deiectis *Tiliae*, *Carpini* aliarumque foliis ſemiputridis aliisque recrementis ſyluaticis hortenſibusque congeſtis gregatim naſcuntur. Autumno.

alliaceus. 1538. *Agaricus* pileo conuexo, opaco, ſupra fuſco, ſubtus albo; ſtipite fiſtuloſo, nigro, nudo. JACQ. Auſtr. t. 82. LINN. Syſt. p. 926. n. 26. SCHAEF. t. 99.

Agaricus pileo rotundo et integerrimo in vertice alato aut depreſſo; lamellis anguſtiſſimis. GLED. Meth. Fung. p. 110. n. XVIII. BOEHM. n. 800.

Agaricus plicatus. HUDSON. Angl. Ed. 2. p. 621. n. 43. *Agaricus Abietis.* BATSCH. El. Fung. p. 73. n. 88. tab. III. fig. 10. a-d.

Doonſchwamm; *Mouceron.* Germ.

In virgultis paſcuis, pomariis, agrorum terminis locisque tenui gramine veſtitis, nec non in ſyluis ſiccioribus, *im Oberholze*, *in der Dübenſchen Heide.* Vere et Autumno.

Fungus eſculentus in deliciis habetur. In culinis hic ſiccatur fungus et ſic vſui ſeruatur per hyemem.

caryophyllatus. 1539. *Agaricus* pileo albo-ſulphureo, ochraceo ferrugineo; ſtipite elongato; lamellisque concoloribus. BATSCH. El. Fung. p. 75. n. 92. SCHAEF. t. 77.

Nägleinriechender Krauſenſchwamm. Germ.

In ſyluis elatioribus et ſyluis arenoſis, *im Bieniz* rarius. Aeſtate.

Fungus eſculentus odorem caryophyllorum ſpirat. BATSCH. l. c.

β. *Con-*

β. Concolores capillares.

1540. *Agaricus* albus, pileo plicato membranaceo, ſtipite nigro. LINN. Syſt. p. 976. n. 32. androſaceus.

Agaricus pileo ſtriato, hemiſphaerico, paruo; lamellis paucis anguſtiſſimis; ſtipite altiſſimo, capillaceo. GLED. Meth. Fung. p. 108. n. XV. SCHAEF. t. 239.

Agaricus Pineti. BATSCH. El. Fung. p. 73. n. 89. Tab. III. fig. 9.

Fungus pileolo candicante, lamellis paucis, pediculo fuſco ſplendente. VAILL. Pariſ. p. 69. n. 59. T. XI. f. 21-23.

Kleiner weißer Lederſchwamm mit ſchwarzen haarförmigen Stiel. Germ. *Agaric androſacé.* Gall.

In pomariis et ſyluis ſiccioribus ad ligna putreſcentia et intra Muſcos varios *im Univerſitätsholze*, in Querceto *vor Altrandſtädt* etc. copioſe. Autumno.

1541. * *Agaricus* pileo albo, ſubſtriato, campaniformi: lamellis cum procero ſetaceo, caudato ſtipite pariter albis. SCOP. Carn. Ed. II. n. 1493. JAHN. n. 27. Trichopus.

Agaricus exiguus albus, pileo hemiſphaerico, ſtipite ſetaceo longiſſimo. GLED. Meth Fung. p. 120. n. 23. var. b.

In ſyluis pratenſibus, *im Roſenthale*, *Univerſitätsholze* intra *Muſcos Frondoſos* varios, vtpote intra *Hypna* et *Mnia*; porro in locis vmbroſis aliis paſſim enaſcitur. Autumno.

γ. Diſcolores.

1542. * *Agaricus* pileo conuexo, vmbonato, albo, pallide ochraceo griſeoque; ſtipite elongato, ſubſulcato, concolore, pallidiore; lamellis griſeo-albis. BATSCH. El. Fung. p. 77. n. 100. Tab. II. f. 5. SCHAEF. t. 220. pratenſis.

Blaſſer glockenförmiger Lederſchwamm. Germ.

In locis gramine veſtis, humidis et pratis, *im Roſenthale* paſſim. Aug. — Octobr.

fragilis. 1543. *Agaricus* pileo conico - conuexo, vmbilicato, ſtriato, glaberrimo, ochraceo ferrugineo, fuluente, ſtipite lineari, elongato, gracili arcuato, concolore; lamellis pallide ſulphureis. BATSCH. El. Fung. p. 74. n. 90.

Agaricus fragilis pileo conuexo, viſcido, pellucido lamelliſque luteis, ſtipite nudo. LINN. Syſt. p. 976. n. 28. SCHAEF. t. 230.

Fungus pediculo croceo, ſplendoris participe. VAILL. Pariſ. p. 69. n. 58. T. XI. f. 16-18.

Zerbrechlicher kleiner Lederſchwamm. Germ. *Agaric fragile.* Gall.

Ad truncos arborum emortuos et ligna putreſcentia frequens. Autumno.

In Ruſſia hic Fungus editur.

marginatus. 1544. * *Agaricus* pileo ochraceo - ſubferrugineo, glabro margine anguſtiſſimo extimo vltra laminas prominulo membranaceo; ſtipite fibrilloſo, liuido-ochraceo, baſi niueo, ſuperne annulo fugaci cincto, laminis ochraceo - ferrugineis. BATSCH. Cont. II. p. 65. t. XXXVII. f. 207. c. f.

Zärtgeränderter Lederſchwamm. Germ.

In *Sylua Academica* menſe Septemb. copioſe vigebant.

polymorphus. 1545. * *Agaricus* pileo conico - depreſſo, colore mutabili: ſtipite varie elongato, fuſco, inferne obſcuriore, ſuperne annulo fugaci ſubgracili inſtructo, lamellis fuſco - ferrugineis.

Agaricus mutabilis. BATSCH. Cont II. p. 69. t. XXXVIII. f. 208.

Verwandelnder Lederſchwamm. Germ.

In ſyluis humidis et denſioribus, in *Sylua Academica* et *Querceto vor Altrandſtädt* Septemb. legi.

chryſodon. 1546. * *Agaricus* albus, pileo margine crenato-dentato et luteſcente, ſtipite ſuperne infra lamellas luteo-

teo-pruinato, laminis margine ſulphureo pruinatis. BATSCH. Cont. II. p. 79. tab. XXXVIII. f. 212,

Goldzähnigter Lederſchwamm. Germ.

In ſyluis humidioribus *im Roſenthale* et *Zſchocherſchen Holze* Octobris initio nonnulla exemplaria reperi.

1547. * *Agaricus* pileo albo-glaucefcente, conuexo, oblongo, lamellis ſubramoſis; ſtipite concolore, ſubfiſtuloſo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1113. caeſius.

Agaricus caeſius. BATSCH. Cont. I. p. 113. tab. XVIII. fig. 94.

Blaſsbläulicher zarter Lederſchwamm.

In pinetis, e. g. *in Lindenthal* in foliis *Pinus ſylueſtris* putrefactis. Viget Autumni initio.

1548. * *Agaricus* pileo conico-explanato, plicato-vndulato, niueo; laminis paruis concoloribus; ſtipite ſubulato, albo rubente. BATSCH. Cont. I. p. 93. tab. XVIII. f. 83. ſaccharinus.

Weiſser ſchirmförmiger Zartſchwamm. Germ.

In foliis deiectis, putreſcentibus, *im Univerſitätsholze* pauca reperi ſpecimina. Septemb.

1549. *Agaricus* pileo campanulato, ſtriato, pellucido; lamellis adſcendentibus: ſtipite nudo. LINN. Syſt. p. 976. n. 25. BOEHM. n. 810. campanulatus.

Fungus multiplex obtuſe conicus, colore griſeo marino. VAILL. Pariſ. p. 71. t. XII. f. 1. 2.

Glockenförmiger Lederſchwamm. Germ. *Agaric cloche.* Gall.

In pratis et locis gramine veſtitis frequens. Vere.

1550. * *Agaricus* carneus, leuiter in ochraceum vergens, pileo ante marginem ſtipitisque medio ſaepe floccis furfuraceis cincto, laminis ferrugineis. BATSCH. Cont. I. p. 119. n. 98. tab. XIX. fig. 98. circumſeptus.

Röthlich flockiger Lederſchwamm. Germ.

In locis ſyluaticis, paſſim *im Roſenthale*, in Querceto *vor Altrandſtädt.* Autumno.

1551.

candidus. 1551. * *Agaricus* albus, ſericeo-nitens, vmbonato; ſtipite validiuſculo, ſolido, baſi bulboſo, pileum ſuſtentante; lamellis liuidis, pileo propriis brunneſcentibus. BATSCH. Cont. I. p. 133. t. XX. f. 106. a — c.

Weißknolliger Lederſchwamm. Germ.

Im Oberholze paſſim, *im Roſenthale* autem *Cel.* BATSCHIVS nuper detexit.

carbonarius. 1552. * *Agaricus* pileo conico-ſubouato, acuminato, glabro, liuido, lamellis atris; ſtipite lineari, elongato, gracili, obſcuro. BATSCH. El. Fung. p. 69. n. 77.

Var. β. *Agaricus* pileo flauente. SCHAEF. t. 202.

γ. *Agaricus* pileo ochraceo-fuſceſcente, ſtipite fuſco SCHAEF. t. 210.

Kohlenfarbiger Trichterſchwamm mit blaßgelben oder ocherfarbig braunem Huthe und braunem Stiele. Germ.

In ſyluis vmbroſis, *im Univerſitätsholze* aliisque paſſim. Autumno.

f. AGARICI VNCTVOSI. *Fettſchwämme.* Germ.

hyacinthus. 1553. * *Agaricus* pileo conico, vmbonato, luteo; aurantio (vel ſulphureo); ſtipite elongato, valido lineari, recto, lamelliſque pallidioribus. BATSCH. El. Fung. p. 81. tab. VII. f. 28.

Hyacinthfarbiger Fettſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus, *im Univerſitätsholze* paſſim. Autumno.

carneolus. 1554. * *Agaricus* pileo ferrugineo, fuluo, margine luteo; ſtipite elongato, lineari, valido, luteo-croceo, lamellis cinereis, pallidiſſime fuſceſcentibus. BATSCH. El. Fung. p. 83. n. 116. SCHAEF. t. 49.

Karneolfarbiger Fettſchwamm. Germ.

In nemoribus humidioribus *im Roſenthale*, *Zſchocherſchen Holze* ſolitarie vel ceſpitoſe enaſcuntur.

1555. * *Agaricus* pileo luteo-aurantio, conuexo; ſtipite lineari, valido, breuiuſculo, incraſſato, concolore, ſupra voluam reflexo-patentem albo; lamellis ſulphureis. BATSCH. El. Fung. p. 83. n. 117. — *Agaricus tuberculoſus*. SCHAEF. t. 79. vitellinus.

Orangefarbiger Fettſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus, *im Roſenthale*, paſſim. Autumno,

1556. * *Agaricus* luteus, pileo conuexo, lamellis congeſto; ſtipite nudo, cylindraceo, pleno. SCOP. Carn. p. 19. n. 25. var. a. ſimulans.

Agaricus ex vna baſi multiplex, pileolo plano, ſtipite annulato, cylindraceo. GLED. Meth. Fung. p. 131. n. XXVIII.

Agaricus ſimulans. BATSCH. El. Fung. p. 85. n. 122. SCHAEF. t. 9.

Rauchſtieligter Fettſchwamm mit glattem Huthe. Germ.

Ad truncos *Tiliarum*, *Carpinorum*, *Quercuumque etc. im Roſenthale* et in aliis ſuburbanis ſyluis, paſſim.

1557. * *Agaricus* pileo hemiſphaerico, ſtipiteque ſubfiſtuloſo coccineo, lamellis aurantiacis. LINN. Syſt. p. 975. n. 21. JACQ. Miſc. Vol. II. p. 106. SCHAEF. t. 302. coccineus.

Hochrother und gelber Fettſchwamm. Germ.

In *Sylua Academica* rarius viget. Autumno.

1558. * *Agaricus* pileo conuexo, luteo, lamellis vireſcentibus, ſtipite flauo. HUDSON. Angl. Ed. II. p. 615. n. 20. faſcicularis.

Agaricus Jenenſis pileo conuexo-conico, luteo, medio ferrugineo, ſtipite elongato, lineari, valido, concolore, ſubſquamuloſo; volua pulueruIenta, ſtriata, adnata, brunnea; lamellis oliuaceis. BATSCH. El. Fung. p. 83. n. 113. t. VII. f. 29.

Bündelförmiger Fettſchwamm. Germ.

Ad arborum praecipue *Salicum* truncos emortuos copioſe et ad terram *im Roſenthale* et ſub liminibus horto-

hortorum emergens, *bei Parneck* nuperrime reperi. Autumno.

flammans. 1559. * *Agaricus* pileo ferrugineo, maculis piloſis, ſquamoſo-flammiformibus in faſcias plures appoſitis et ſeriatis fuſcis, ſtipite valido, lineari, pallido, concolore, furfuraceo - ſquarroſo; lamellis fuſcis vel brunneis. BATSCH. El. Fung. p. 87. n. 124. t. VII. f. 30. SCHAEF. t. 209.

Geflammter Fettſchwamm. Germ.

In ſyluis ad ligna putreſcentia, *im Univerſitätsholze* et *Roſenthale* paſſim. Autumno.

ſquarroſus. 1560.* *Agaricus* pileo vmbonato luteſcente, ſquamoſo; ſquamis fuſcis ſquarroſis; ſtipite intra annulum ſquarroſo, lamellis pallidis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1100.

Agaricus ſquarroſus. BATSCH. El. Fung. p. 86. n. 123. t. VIII. f. 31. — *Agaricus flocco ſus.* SCHAEF. t. 61. 80.

Rauchſcuppigter Fettſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus, *im Univerſitätsholze* paſſim, porro ad *Salicum* truncos *auf dem Wege nach Schönfeld linker Hand* juxta Piſcinam nuperrime inueni. Autumno.

Sphinx. 1561. * *Agaricus* pileo pallido, medio luteſcente-ferrugineo; ſtipite opaco, nigro-fuſco, torto, cauo lamellis albidis. BATSCH. Cont. I. p. 145. tab. XXII. f. 112.

Schwarzſtieliger Fettſchwamm. Germ.

In ſyluis humidis *im Roſenthale* et Querceto *vor Altrandſt.dt* paſſim mihi occurrit. Septemb.

auriuellus. 1562. * *Agaricus* ſiccus, pileo luteo-ferrugineo, lana molliſſima in flammulas denſe imbricatas digeſta obducto; ſtipite pallide ſulphureo: annulo membranaceo ferrugineo; lamellis pallidis, ferrugineo-fuſcis. BATSCH. Cont. I. p. 153. tab. XXII. f. 115.

Goldgeſlammter Fettſchwamm. Germ.

In

In locis nemoroſis *im Roſenthale* ante paucos annos detexit *Cel.* BATSCHIVS, ego quoque ibidem reviſi. Autumno.

g. AGARICI OBLIQVI. *Schiefſchwämme.* Germ.

1563. * *Agaricus* pileo ferrugineo-fuſco, ſubſcabro, conuexo, ſtipite breui, craſſo, cylindraceo, ſubcuruato, fuſco-atro, tomento denſo ſcabro; laminis pallide ochraceis, diſtincte adnatis. BATSCH. El. Fung. p. 89. n. 129. tab. VIII. f. 32. atro-tomentoſus.

Schwarzwolligter Schiefſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus ad radices truncosque arborum. Autumno.

1564. * *Agaricus* pileo conuexo, fragili medio tantum vmbilicato, ochraceo, margine albente inegulari; ſtipite gracili breui vna cum lamellis pallidiore. BATSCH. Cont. II. p. 87. tab. XXXIX. f. 215. caducus.

Var. α. *Agaricus* pileo margine aequali. BATSCH. l. c. f. 215. a.

β. *Agaricus* ſtipite abbreuiato. Id. ib. f. 215. c.

Zerbrechlicher ſ. *hinfälliger Schiefſchwamm.* Germ.

In ſyluis aceroſis *im Oberholze*, porro quoque in *Sylua Academica* nuperrime obſeruaui. Autumno viget.

1565. * *Agaricus* pileo craſſo puluinato, margine et ſuperficie inaequali, ochraceo albo, confluente cum ſtipite craſſo, breui, carneo-niueo; lamellis pallide ochraceis. BATSCH. Cont. II. p. 89. tab. XXXIX, f. 216. a. b. obeſus.

Dickfetter Schiefſchwamm. Germ.

In locis elatioribus *im Bieniz*, ſed rarius, deprehendi.

1566. * *Agaricus* pileo lobato fuluello lutidoue; ſtipite breui valido lamellisque albis. BATSCH. El. Fung. p. 91. n. 132. SCHAEF. t. 43. 44. meſentericus.

Gekröſeförmiger Schiefſcwamm. Germ.

In-

In ſyluis humidis, *im Roſenthale*, *Zſchocheriſchen Holze;* in dumetis *bei Pomſſen* quoque obuiam iuit. Autumno.

h. AGARICI VENOSI. *Aderſchwämme*. Germ.

pſeudo-vnctuoſus. 1567. * *Agaricus* pileo luteſcente, unctuoſo, ſubcarneo, conuexo; ſtipite valido ſubelongato, ſuperne in pileum incraſſato et lamelloſo, vna cum lamellis pileo concolore. BATSCH. El. Fung. p. 93. n. 137. tab. IX. fig. 37.

Fettiger Aderſchwamm. Germ.

In locis ſyluaticis, in *Sylua Academica*, paſſim. Auguſto in Octobrem vſque.

Cantharellus. 1568. *Agaricus* pileo infundibuliformi, luteo, lamellis venoſis, ramoſis decurrentibus. WILDÉN. Prodr. Berol. n. 1118. BATSCH. El. Fung. p. 95. n. 138. tab. IX. fig. 34.

Agaricus cantharellus ſtipitatus, lamellis ramoſis decurrentibus. LINN. Syſt. p. 974. n. 1. *Flor. Dan.* t. 264. SCHAEF. t. 82. (fig. male picta.)

Agaricus luteus, pileo turbinato, in margine anguloſo, laciniato et varie contorto; lamellis craſſis, venoſis, ramoſis et criſpis. GLED. Meth. Fung. p. 103. n. XII. BOEHM. n. 795.

Seeme-leire fungi. STERB. p. 60. t. 4. B.

Ausgebreiteter Aderſchwamm; *Pfifferling*; *gelber Pfifferling*; *Eyerſchwamm; Auguſtſchwamm*. Germ. *Chantarelle Agaric*. Angl. *Agaric Chanterelle*. Gall.

In ericetis et ſyluis elatioribus, *im Bieniz*. circa pagos *Pomſſen*, *Steinberg*, *Gräten* aliisque, praeprimis poſt pluuias crebiores. Autumno.

Fungus eſculentus, tamen rite praeparandus.

i. AGARICI DIMIDIATI. *Halbſchwämme*. Germ.

Quercinus. 1569. *Agaricus* pileo ſuberoſo-lignoſo, ochraceo-caneſcente, pallido, lamellis concoloribus, anaſtomoſantibus, crebris flexuoſis. BATSCH. El. Fung. p. 95. n. 142.

Agari-

Agaricus quercinus acaulis, lamellis labyrinthiformibus. LINN. Syſt. p. 976. n. 36.

Agaricus coriaceus, durus, ſeſſilis, ſquamoſus et multiplex, lamellis ramoſis ſinuoſis et ſibi inuicem implexis. GLED. Meth. Fung. p. 134. n. XXX. BOEHM. n. 814.

Weiſslicher Halbſchwamm mit geſchlängelten Blättchen. Germ. *Agaric, ou Champignon de chêne.* Gall.

In arborum, praecipue *Quercuum* aliarumque truncis emortuis putridisque frequens. Omni fere tempore.

1570. * *Agaricus* acaulis, coriaceus, ſemielliptoidicus, ſupra ex flauo fuſco-nigreſcens, villoſus, faſcia marginali albido-flaueſcente; ſubtus vna cum lamellis albido-flauens. JACQ. Collect. Vol. I. p. 339. n. CXXIV. ſepiarius.

Agaricus flabelliformis, villoſus, pileo margine fornicato. GLED. Meth. Fung. p. 133. n. XXIX.

Agaricus Betulinus. ALLION. Flor. Pedemont. T. II. p. 350. n. 2742.

Zaun Halbſchwamm. Germ.

In ſyluis denſis ſubudisque ad *Vlmorum*, *Populae*, *Tremulae* aliarumque arborum truncos emortuos et trabes antiquas. Hyeme et Vere.

1571. *Agaricus* acaulis, coriaceus, ſemielliptoidicus, ſupra albus et villoſus; ſubtus ex ochraceo-croceus, lamellis reticulatis. JACQ. Collect. Vol. I. p. 338. n. CXXIII. Betulinus.

Agaricus betulinus acaulis, villoſus, margine obtuſo, lamellis ramoſis anaſtomoſantibus. LINN. Syſt. p. 976. n. 37. *Flor. Dan.* t. 776. n. 1.

Agaricus ſeſſilis, ſquamoſus, lobatus et villoſus; lamellis diſſectis. GLED. Meth. Fung. p. 144. n. XXXI.

Birken Halbſchwamm. Germ. *Agaric de Bouleau.* Gall.

In ſyluis praecipue ad *Betularum* aliarumque truncos, in *Sylua Academica* etiam im Bienz, occurrit etc. Vere et Autumno.

Rr 1572.

flabelliformis. 1572. *Agaricus* ſubacaulis, membranaceo - coriaceus ſupra albus, forniaceo - leproſus, ſubtus lamellisque obſolete flauo - argillaceis; ſtipitulo breui, laterali, horizontali, manubriformi. JACQ. Collect. Vol. I. p. 341. n. CXXV.

Agaricus flabelliformis, ſquamoſus, multiplex et candidus, lamellis paucis; petiolo breui, candido - flaueſcente. GLED. Meth. Fung. p. 133. n. XXIX. var. a. SCHAEF. t. 208.

Wedelförmiger Halbſchwamm. Germ.

Ad emortuos arborum truncos, *im Roſenthale* et in *Sylua Academica* frequenter. Autumno in Ver vſque ſubſequens.

alneus. 1573. *Agaricus* acaulis, lamellis bifidis puluerulentis. LINN. Syſt. p. 977. n. 38. WEIG. Obſ. 35. t. 2. f 6.

Agaricus ſeſſilis, ſquamoſus, lobatus et villoſus lamellis diſſectis. GLED. Meth. Fung. p. 134. n. XXXI. BOEHM. n. 815. SCHAEF. t. 246.

Weiſslicher Halbſchwamm mit zweitheiligen Blättchen. Germ. *Agaric de l'Aune.* Gall.

In arborum truncis et lingnis variis emortuis, *im Roſenthale.* Vere et Autumno.

ochraceus. 1574. *Agaricus* acaulis flabelliformis, ſupra puluinatus ochraceus, lamellis albidis margine cineraſcentibus. LINN. Syſt. p. 977. n. 39. JACQ Miſc. Vol. II. p. 110. t. 16. f. 2.

Agaricum ceſpitoſum, fuluum, Cochlearis ſ. ſpatulae forma, hirſutum. MICH. Gen. 123. n. 20. t. 65. f. 5. BOEHM. n. 817. ſub *Amanita.*

Spatelförmiger und ocherfarbiger Halbſchwamm. Germ.

In arborum emortuarum truncis, *im Roſenthale* alibique paſſim. Autumno.

caneſcens. 1575. * *Agaricus* pileo membranaceo, caneſcente - ochraceo, pallido - albente, lamellis pallide ochraceis. BATSCH. El. Fung. p. 95. n. 139. tab. IX. f. 38. SCHAEF. t. 213. *Agaricus mollis.*

Blaſsgräulicher Halbſchwamm. Germ.

In

In truncis Salicum emortuis ad *Ketſchau* 1789 reperi.

1576. *Agaricus* pileo dimidiato, ſemiorbiculato, ſupra villoſo-caneſcente, margine inflexo, ſtipitato: lamellis flabelliformibus, multifidis, tranſuerſe piloſis, ex glauco-fuſceſcentibus. villoſo-caneſcens.

Agaricus multifidus dimidiato, ſupra caneſcente-albus et tomentoſo-hirtus; laminis glaucis ſubſulvellis, tranſuerſe piloſis, flabelliformiter diuiſis, fungum totum conſtituentibus, tomento dicto connexis, maceratione ſecedentibus, e centro ſolum exeuntibus. BATSCH. Cont. I. p. 173. t. XXIV. f. 126.

Fungus paruus, lamellatus, punctuli forma, alno adnaſcens. VAILL. Pariſ. p. 70. n. 63. t. 10. f. 7.

Weiſszottigter ſ. *fächerförmiger Halbſchwamm.* Germ.

In cortice *Tiliae* Octobris fine 1789 plura legi ſpecimina in horto *Löhriano*; porro *im Roſenthale.*

1577. * *Agaricus* acaulis albidus villoſus, lamellis fuſceſcentibus interruptis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1093. depluens.

Agaricus depluens pileo dimidiato, cano ſericeo: lamellis ſubcarneis, fuſco-rubellis, latis, laxis, quadruplici ordine digeſtis. BATSCH. Cont. I. p. 167. t. XXIV. f. 122.

Dünnhäutiger Halbſchwamm. Germ.

In arborum truncis *im Roſenthale* paſſim. Autumno.

477. BOLETVS. L. G. 1326. GLED. G. V. BATSCH. G. II. Löcherſchwamm. *Germ.*

a. BOLETI SVILLI. *Pilze.* Germ.

1578. *Boletus* pileo conuexo (vel vndato) ſuboblique peltato fuſco vel ochraceo, ſtipite breui cylindrico, poris ochraceo-albis. BATSCH. El. Fung. p. 103. n. 13. et Cont. I. p. 181. t. XXV. f. 129. perennis.

Boletus perennis ſtipitatus perennis, pileo vtrinque planiuſculo. LINN. Syſt. p. 977. n. 12.

Boletus tubulis connexis pileo orbiculari et plano, ſuperne lineis concentricis diſtincto, centro excauato; ſtipite breui tenui. GLED. Meth. Fung. p. 67. n. 2. BOEHM. n. 830. SCHAEF. t. 125.

Der Punktſchwamm mit beſtändigen Stiele; Heidepilz. Germ. *Bolet vivace.* Gall.

In ſabuloſis pinaſtretis *im Oberholze* ad arborum radices et vias cauas paſſim.

luteus. 1579. *Boletus* pileo conuexo viſcido, fuſco, poris rotundatis flauis; ſtipite cylindrico annulato. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1143.

Boletus luteus ſtipitatus, pileo puluinato ſubuiscido, poris rotundatis conuexis flauiſſimis; ſtipite albido. LINN. Syſt. p. 978. n. 16. SCHAEF. t. 114.

Boletus pileo hemiſphaerico, fuluo et ſplendente, tubulis anguſtiſſimis, citrinis petiolo gracili concolore. GLED. Meth. Fung. p. 64. n. I. var. c.

Gelber Punktſchwamm; Kuh- ſ *Judenpilz, Kieferpilz, Schweinepilz.* Germ. *Bolet jaune.* Gall.

In ſyluis denſioribus, in *Sylua Academica, im Oberholze* aliisque frequens. Autumno.

In Boruſſia Ruſſiaque hic fungus frequentius comedi ſolet, quam in aliis regionibus.

viſcidus. 1580. *Boletus* ſtipitatus pileo puluinato, viſcido, poris teretibus conuexis, immerſis, diſtinctis, ſtipite lacero. LINN. Syſt. p. 977. n. 15.

Boletus pileolo hemiſphaerico, ſuperne viſcido et fuluo, inferne luteo, petiolo candido - flaueſcente, punctis et lituris nigricantibus diſtincto. GLED. Meth. Fung. p. 64. II. var. d. BOEHM. n. 821.

Klebriger Punktſchwamm; ein guter Schweinepilz. Germ. *Bolet viſqueux.* Gall.

In ſyluis pinaſtretis, *im Oberholze* etc. frequens. Autumno.

Fungum eſculentum *Ruſſi* quaerunt.

1581. *Boletus* pileo conuexo, puluinato, glabro, poris angulatis, ſtipite attenuato. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1144. bouinus.

Boletus bouinus ſtipitatus, pileo conuexo, puluinato, marginato, poris compoſitis, acutis: porulis anguſtatis breuioribus. LINN. Syſt. p. 978. n. 17.

Boletus pileolo hemiſphaerico, tubulis angulatis, petiolo ventricoſo. GLED. Meth. Fung. p. 63. n. I. SCHAEF. t. 103. 104.

Kaſtanienbrauner ſ. *rother Pilz*; *Kuhpilz*, *Graſepilz*, *Sommerpilz*. Germ. *Bolet pied-de-boeuf*, *ou Ruchin des boeufs*. Gall.

In ſyluis, *im Univerſitäts-Oberholze* etc. frequenter occurrit. Autumno.

Fungus eſculentus, varietatibus ludit pluribus.

1582. * *Boletus* ſtipitatus, pileo conuexo glabro, poris ſubangulatis, ſtipite medio craſſiore reticulato. craſſipes.

Boletus pileolo hemiſphaerico, deſuper obſcuro, ſubtus e viridi-flaueſcente petiolo, ventricoſo, obſcuro, baſi in mucronem deſinente. GLED. Meth. Fung. p. 63. n. I. var. a. SCHAEF. t. 105, 107, 108.

Dickſtieliger Pilz, et in foro ſub nomine *Bratpilze* proſtant.

In ſyluis elatioribus et arenoſis *im Bieniz*, *Oberholze* aliisque ſyluis ſiccioribus.

Fungus eſculentus.

1583. *Boletus* pileo ſubhemiſphaerico, mediocri, ſordide fuſco rubente, glabro, poris angulatis, maioribus, flaueſcentibus; ſtipite bulboſo, ſubrotundo, craſſiſſimo, flaueſcente, baſi appendiculato, radicato. bulboſus.

Boletus pileo latiſſimo, hemiſphaerico, deſuper ferrugineo rubente, inferne cum craſſo petiolo ſubflauo. GLED. Meth. Fung. p. 64. n. I. var. b. BOEHM. n. 820. SCHAEF. t. 134, 335.

Ein Punktſchwamm mit dem knolligen Stiele: et a plebeculis vulgo *Steinpilze* vocantur.

In ſyluis ericetis et paſcuis frequens e. g. in *Sylua Academica* alibique Auguſto in Septembrem vſque.

Fungus eſculentus.

ſuſpectus. 1584. *Boletus* pileo magno, craſſo, hemiſphaerico, ſuperius ſpadiceo-fulueſcente, inferius luteo, ſtipite craſſo e luteo-rubente. GLED. Meth. Fung. p. 66. n. I. var. i. BOEHM. n. 822.

* *Fungus* ſuillus, perniciofus vulgaris. Caeſalp. 617. *Verdächtiger Punktſchwamm*; Plebeculis appellatur *giftiger Schweinepilz*.

In ericetis, ſyluis ſaepius indicatis frequenter obſeruatur. Autumno.

ſubtomentoſus. 1585. *Boletus* pileo flauo ſubtomentoſo, poris ſubangulatis, difformibus, fuluis, planis, ſtipite flauo. LINN. Syſt. p. 978. n. 19.

Boletus exiguus coriaceus, fuluus, tubulis minutiſſimis, albidis connexis, pileolo orbiculari, plano, in margine fuſco et piloſo; centro depreſſo. GLED. Meth. Fung. p. 73. n. V. var. a.

Wolligter Punktſchwamm. Germ. *Bolet cotonneux.* Gall.

Ad *Vlmorum*, *Carpinorum*, *Alnorum* aliarumque arborum truncos ſenio confectos aliaque ramenta neglecta, in ſyluis Lipſiae ſuburbanis frequenter occurrit. Hyeme et Vere.

b. BOLETI FAVOGINEI. *Zellenſchwämme.* Germ.

ſubſquamoſus. 1586. *Boletus* ſtipitatus, niueus: pilei puluinati cuticula tenerrima, breui, aquoſe ſubfuſceſcente inque ſquamulas diſcedente; poris difformibus oblongo-ſubflexuoſo. JACQ. Collect. Vol. I. p. 342. n. CXXVI.

Boletus ſubquamoſus deformis, dilatatus, carneo ſuberoſus, ſubpetiolatus, ochraceus, tergo glabro ſubunctuoſo, fuſceſcente, maculis obſcuris ſaepe reuolutis ſquamoſo; tubis latis breuibus, margine acutis, pallidioribus. BATSCH. El. Fung. p. 97. n. 3. tab. X. f. 41. — *Boletus Juglandis.* SCHAEF. t. 110, 102.

Boletus coriaceus, ſquamoſus, ſeſſilis et multiplex, lobis varie diuiſis et expanſis, lobulis tenuiſſimis; con-

connexis angulis. GLED. Meth. Fung. p. 70. n. III. BOEHM. n. 824 et 829.

Halbſchuppigter Zellenſchwamm. Germ. *Bolet écailleux.* Gall.

Ad truncos arborum emortuos praecipue in *Juglande regia* et Salicibus *vor dem Windmühlen Thore* a. d. XXI. Auguſti 1788 obſeruaui.

Fungus ſuſpectus odorem hircinum ſpargens.

1587. *Boletus* coriaceus, poris tenuiſſimis, ſtipite laterali LEYS. Hal. Ed. I. n. 1093. flabelliformis.

Boletus flabellum referens durus, rufo-flauus; inferne albus, ſtipite laterali breuiſſimo. GLED. Meth. Fung. p. 80. n. XII. var. d.

Wedelförmiger Zellenſchwamm. Germ.

Ad *Carpinorum; Alnorum, Betularum Salicumque* truncos in ſyluis Lipſienſibus ſuburbanis. Autumno.

Obſ. Stipes valde ludit; mox enim praelongum, mox breuiſſimum vidi.

1588. *Boletus* imbricatus, ſquamoſus, ſubſtipitatus, tubulis minutiſſimis connexis, lobis fimbriatis ramoſo foliaceis. GLED. Meth. Fung. p. 75. n. IX. BOEHM. n. 828. SCHAEF. t. 111, 127-129. intybaceus.

Aeſtiger Zellenſchwamm; Eichhaaſe; Haaſenährlein; Endivienſchwamm; Feisker; Schneepilz. Germ.

In ſyluis denſioribus et caeduis ad Quercus annoſas *im Roſenthale* et ad alias arbores *im Gonnewitzer, Gros-Zſchocherſchen- und im Univerſitätsholze etc.* Autumno.

1589. * *Boletus* pileo conuexo, peltato, orbiculato, fuſco, fuſceſcente; ſtipite lineari, valido, diffuſo porisque linearibus catenulatis niueis. BATSCH. El. Fung. p. 103. n. 12. tab. X. fig. 42. lacteus.

Var. β. *Boletus* ſolitarius, ſtipite breui, lineari. BATSCH. l. c. f. 42.

γ. *Boletus* ramoſus, ſtipite elongato, lineari. SCHAEF. t. 265, 266.

Geſtreifter Punktſchwamm mit weiſſen Röhren. Germ.

In ſyluis denſioribus ad arborum truncos, in *Sylua Academica* paſſim obuiam iuit. Autumno.

c. BOLETI RETEPOREI. *Halbe ſ. ſtielloſe Punktſchwämme.* Germ.

fomentarius. 1590. *Boletus* acaulis, puluinatus inaequalis obtuſus, poris teretibus aequalibus, glaucis. LINN. Syſt. p. 977. n. 4.

Feuerfangender Punktſchwamm. Germ. *Bolet Amadou.* Gall.

In arborum truncis *im Roſenthale, Univerſitäts- und Oberholze, Bieniz etc.* Omni fere tempore.

igniarius. 1591. *Boletus* acaulis, puluinatus, laeuis, poris tenuiſſimis. LINN. Syſt. p. 977. n. 5.

Boletus ſubrotundus, petiolo horizontali breuiſſimo, tubulis ſubtiliſſimis. GLED. Meth. Fung. p. 78. n. XII. BOEHM. n. 826. SCHAEF. t. 137. 138.

Pharm. *Boletus igniarius* ſ. *Agaricus praeparatus.*

Gewöhnlicher Feuer-Zunderſchwamm. Germ. *Agaric de chène, ou Bolet ongle de Cheual.* Gall.

In ſiccioribus ſyluis et ericetis ad *Betularum* et *Alnorum, Quercuum, Salicum, Fagorumque* truncos *im Connewitzer, Gunndorfer Holze*; in Alneto ad *Schönfeld, in der Dübenſchen Heide* et circa plurimos pagos e. g. *Gohlis, Störmthal, Belgershayn, Pomſen, Steinberg* aliosque frequens. Perſiſtens.

ſuberoſus. 1592. * *Boletus* acaulis puluinatus, laeuis, poris acutis, difformibus. LINN. Syſt. p. 977. n. 8. SCHAEF. t. 136.

Korkartiger Punktſchwamm. Germ. *Bolet liege* Gall.

In hortis, pomariis et ſyluis ad arbores fruticesque et ligna putreſcentia Perſiſtens.

Lipſienſis. 1593. * *Boletus* pileo incraſſato, ſuberoſo, dorſo incrementis conuexis et tuberculis gradato, glabro, margine decliui, faſciato. BATSCH. Cont. I. p. 183. t. XXV. f. 130. a. b.

Der hökerigte zähe Punktſchwamm. Germ.

Cel.

Cel. BATSCHIVS hunc fungum Septembris initio 1783 detexit *im Roſenthale*, arborum truncis adnatum, vbi quoque hunc reuiſi in magna copia.

1594. *Boletus* acaulis faſciis diſcoloribus, poris albis. LINN. Syſt. p. 977. n. 8. verſicolor.

Boletus ſeſſilis, ſuperne conuexus, circulis concentricis varians, tubulis connexis, tenuiſſimis, candidis. GLED. Meth. Fung. p. 68. n. II. var. b. BOEHM. n. 830. var. SCHAEF. t. 267, 268.

Boletus *verſicolor* pileo dilatato, lignoſo ſuberoſo absque nitore, ſubtomentoſo, faſciato; poris albis. BATSCH. El. Fung. 107. n. 20.

Streifiger Punktſchwamm mit verſchiedener Farbe. Germ. *Bolet azuré.* Gall.

In hortis, pomariis et ſyluis ad truncos arborum e. g. *Ceraſorum*, *Salicum* etc. emortuos fruticesque copioſe. Perſiſtens.

Color huius fungi valde ludit.

1595. *Boletus* acaulis, totus albus, ſuperne laeuis, poris inaequalibus. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1139. ſuaueolens.

Boletus ſuaueolens acaulis, ſemielliptoidicus, niueus; ſupra conuexus, byſſino villoſus, ſubtus tubuloſo-poroſus, poris rotundis anguſtatisque, Aniſum redolens, ſalicinus. JACQ. Collect. Vol. II. p. 147. n. CLVIII.

Boletus ſuaueolens acaulis, ſuperne laeuis, ſalicinus. LINN. Syſt. p. 978. n. 9. SCHAEF. t. 174. (male) ENSLIN. f. 1—4 (optima.)

Pharm. *Fungus Salicis.*

Wohlriechender Punktſchwamm; *Weidenſchwamm.* Germ.

In arborum maxime *Salicum* praeprimis *fragilis*, *vitellinae*, *amygdalinae etc.* truncis emortuis, e. g. ad earum truncos deiectos *im Roſenthale* plurima legi ſpecimina. Viget Autumno et Vere.

Fungus odorem ſpargit aniſatum ſuauiſſimumque; dehinc inquit b. LINNE' adoleſcentes hunc inuentum ſolliciti ſeruant in marſupio ante pubem perduo vt gratiorem odorem ſpirantes nymphis ſuis placeant, o *Ridicula venus* tibi quae in exteris regionibus veris

 Caſ-

Caffea, Chocolata, conditis et ſaccharatis, vinis et bellariis, gemmis et margaritis, auro et argento, ſerico et coſmetico, ſaltationibus et conuenticulis, muſica et comoediis, tibi ſufficit hic ſolus exſuccus fungus. In phthiſi, morbis ſpaſmodicis hic fungus nuper laudatus eſt ab ENSLIN. *Diſſert. de Boleto ſuaueolente. Erlang.* 784.

Medulla panis. 1596. * *Boletus* cruſtaceus, albus, effuſus, difformis. LINN. Syſt. p. 977. n. 11. JACQ. Miſc. Vol. I. p. 141. t. 11.

Brodkruhmähnlicher Blätterſchwamm. Germ.

In ſyluis denſioribus humidisque e. g. *im Roſenthale, Sylua Academica* ad arborum truncos paſſim.

hepaticus. 1597. *Boletus* acaulis conuexus, ſubulatus, rufus, laeuis; poris teretibus, flauis. HUDSON. Angl. Ed. I. p. 625. n. 5. *Boletus ſanguineus.* SCHAEF. t. 116—120.

Boletus corpore ſeſſili latiſſimo; ſuperius lobato; inferius gibboſo, tubulis aggregatis. GLED. Meth. Fung. p. 77. n. X. BOEHM. n. 823.

Leberartiger Punktſchwamm; rothe Hirſchzunge; Blutſchwamm. Germ.

In ſyluis agris Lipſienſibus, *im Roſenthale, hinter Leutſch* et *Lindenau etc.* ad *Carpinorum Quercuumque* truncos. Autumno.

Fungus eſculentutus.

coriaceus. 1598. *Boletus* acaulis, coriaceus, conuexus, lobatus, fuluus, laeuis; poris tenuiſſimis. HUDSON. Angl. Ed. I. p. 625. n. 4.

Boletus coriaceus ſquamoſus, ſeſſilis et multiplex, lobis varie diuiſis et expanſis, tubulis tenuiſſimis, connexis anguloſisque. GLED. Meth. Fung. p. 70. n. III. BOEHM. n. 829. SCHAEF. t. 131, 132.

Lederartiger Punktſchwamm. Germ.

In hortis, pomariis ſyluisque ad variarum arborum truncos lignaque putrida paſſim.

criſtatus. 1599. *Boletus* faſciculatus et ſquamoſus, tubulis connexis minutiſſimis; lobis laciniato-fimbriato-criſtatis,

tis. GLED. Meth. Fung. p. 75. n. VIII. BOEHM. n. 827.

Ein Punktſchwamm mit Hahnenkammförmig zertheilten Lappen. Germ.

Ad terminos pratorum verſus agros cum Jaſione poſt pagos *Mockau*, *Abtnauendorf*, *im Gundorfer Hölzchen* atque *am Bieniz* paſſim obuiam iuit.

1600. *Boletus* tuberculoſus, durus, ſeſſilis ex albo et cinereo fulueſcens, tubulis minutiſſimis connexis. GLED. Meth. Fung. p. 80. n. XII. var. c. BOEHM. n. 825. tuberculoſus.

Hökerigter Punktſchwamm. Germ.

In ſyluis, pomariis ad *Ceraſorum*, *Malorum* aliarumque truncos et ad ligna putreſcentia oritur.

478. HYDNUM. L. G. 1327. BATSCH. G. III. Stachelſchwamm. *Germ.* Hydne. *Gall.*

α. *Stipitata.*

1601. *Hydnum* ſtipitatum, pileo ſubconuexo, ſquamoſo; ſquamis imbricatis ſuberectis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1146. LINN. Syſt. p. 978. SCHAEF. t. 140. imbricatum.

Hydnum ſubſquamoſum. BATSCH. El. Fung. p. 111. n. 2. tab. X. fig. 43.

Erinaceus eſculentus albus craſſus. MICH. p. 132. t. 72. f. 2. BOEHM. n. 832.

Geſchupter Stachelſchwamm; braune Hirſchzunge. Germ. *Hydne imbriqué, ou à chapeau.* Gall.

In ſyluis pinaſtretis, *im Oberholze* paſſim et in pineto ad *Lindenthal.* Autumno.

Fungus eſculentus.

1602. *Hydnum* ſtipitatum, pileo conuexo, rufo, ſubtus albo, ſtipite ad baſin incraſſato. WILD. n. 1147. repandum.

Hydnum repandum ſtipitatum, pileo conuexo, laeui flexuoſo. LINN. Syſt. p. 978. n. 2. SCHAEF. tab. 141.

Boletus

Boletus pileo puluinato, integerrimo, tubulis connexis, echinato denticulatis. GLED. Meth. Fung. p. 74. n. VI.

Ausgebreiteter röthlicher Stachelſchwamm; Stoppelpilz; Weißer Süßling. Germ. *Hydne ſinué.* Gall.

In ſyluis denſioribus, *im Univerſitätsholze* paſſim. Autumno.

Fungus eſculentus.

Auriſcalpium. 1603. *Hydnum* ſtipitatum, pileo dimidiato, hirſuto, fuſco; inferne albicante, ſtipite fuſco. WILDEN. n. 1148.

Hydnum Auriſcalpium, ſtipitatum, pileo dimidiato. LINN. Syſt. p. 978. n. 4. SCHAEF. t. 143.

Erinaceus paruus, hirſutus, ex fuſco fuluus, pileo ſemiorbiculari, ſtipite tenuiori. MICH. N. Pl. G. 132. t. 72. f. 8. BOEHM. n. 831.

Boletus pileo ſemiorbiculari, leuiter faſtigiato, tubulis connexis, echinato-denticulatis, petiolo praealto et tenui. GLED. Meth. Fung. p. 74. n. VII.

Ohrlöffelförmiger Stachelſchwamm mit einem rauchen langen Stiele. Germ. *Hydne cure-oreille.* Gall.

In ſyluis acerofis ibidemque in ſtrobulis *Pini ſylueſtris* deiectis, *im Oberholze*, in Pineto ad *Lindenthal, in der Dübenſchen Heide* frequens. Vere et Autumno.

zonatum. 1604. *Hydnum* pileo conico-excauato, coriaceo, ſpadiceo vel nigro-fuſcato; ſtipite breui, in pileum diffuſo, concolore; aciculis griſeo-albis. BATSCH. El. Fung. p. 111. n. 1. *Hydnum cyathiforme.* SCHAEF. t. 139.

Boletus coriaceus, pileolo campanulato, inuerſo, deſuper ſericeo et fuluo-ferrugineo, lineis concentricis diſtincto, tubulis ſubtus connexis, echinato-denticulatis. GLED. Meth. Fung. p. 69. n. II. var. d. BOEHM. n. 833. var. 2.

Gürtelförmiger Stachelſchwamm. Germ.

In ſyluis ſuburbanis et proximis ceduis e. g. *im Roſenthale* et *Streitholze* olim. b. GLEDITSCHIVS paſſim reperit,

reperit, mihi quoque *im Leuſcher Holze* ſed raro occurrit.

1605. *Hydnum* ſtipitatum, gelatinoſum, pileo dimidiato ſupra glaberrimo. LINN. Syſt. p. 978. n. 5. JACQ. Flor. Auſtr. V. I. I. t. 239. SCHAEF. t. 144, 145. gelatinoſum.

Echinus cryſtallinus, gelatinoſus. HALL. Hiſt. T. III. n. 2319.

Gallertartiger Stachelſchwamm. Germ.

In lingnis putridis et ſyluis aceroſis paſſim *in der Dübenſchen Heide.* Autumno.

β. *Seſſilia.*

1606. *Hydnum* acaule, arcuato-rugoſum, tomentoſum. LINN. Syſt. p. 978. n. 6. paraſiticum.

Schwarzer Stachelſchwamm ohne Stiel. Germ.

In ligno putrido, aſſeribus trabibusque paſſim. Perſiſtens.

B. *Semina Fungorum externa in ſuperficie ſupera corpus aut conuexum, aut concauum, formante.*

479. PHALLVS. L. G. 1328. GLED. G. IV. BATSCH. G. V. Morchelſchwamm. *Germ.* Morchel. *Angl.* Morille. *Gall.*

a. *Acaules.*

1607. *Phallus* conuexus glaber, ſubaggregatus oualis vel rotundatus, craſſus: ſupra fuſcus, infra albus, radicibus diſci pluribus craſſis albis. BATSCH. El. Fung. p. 129. n. 1. acaulis.

Heluella lamina gyroſa, ſubinaequalis pileoli forma deorſum late et fimbriatim expanſa. GLED. Meth. Fung. p. 39. n. II. BOEHM. n. 843. — *Heluella inflata.* SCHAEF. t. 153.

Der ungeſtielte und blaſenförmige Morchelſchwamm; gemeine Morchel. Germ.

In

In pomariis, paſcuis; ſyluis et ericetis elatioribus poſt pluuias. Vere et Autumno.

b. *Lobati.*

coſtatus. 1608. *Phallus* pileo acute-lobato, glabriuſculo; ſtipite elongato ſuperne attenuato inter coſtas longitudinales lacunoſo. BATSCH. El. Fung. p. 129. n. 4.

Heluella petiolata, lamina in formam capituli deorſum plicato-laciniata et criſpa, petiolo fiſtuloſo, ſtriato et rimoſo. GLED. Meth. Fung. p. 36. n. I. SCHAEF. t. 154, 162. 282.

Falſcher Morchelſchwamm; lappigter Morchelſchwamm mit gerippten Stiele. Germ.

In ericetis et ſyluis denſioribus, *im Univerſitätsholze* aliisque ſyluis poſt pluuias paſſim. Autumno.

Fungus eſculentus.

Mitra. 1609. *Phallus* pileo obtuſiuſcule lobato, ſupra fuſco; ſtipite glabro, integro, incraſſato niueo. BATSCH. El. Fung. p. 129. n. 2. (ſub *Phallo brunneo.*)

Heluella Mitra pileo deflexo, adnato, lobato, difformi. LINN. Syſt. p. 979.

Heluella parua, lamina biſulca, in formam capituli duplicis, plani et nonnihil faſtigiati deorſum contracta. GLED. Meth. Fung. p. 38. n. I. var. c. SCHAEF. t. 159-161.

Lappiger brauner Morchelſchwamm; *Stockmorchel; Faltenmorchel*; *Biſchofsmütze; Maurache.* Germ. *Helvelle mitrée.* Gall.

In ſyluis et ericetis poſt pluias haud infrequens.

Fungus eſculentus ſiccatur et adhibetur vt *Phallus eſculentus.*

c. *Reticulati.*

eſculentus. 1610. *Phallus* pileo ouato, celluloſo, ſtipite nudo, rugoſo. LINN. Syſt. p. 978. BOEHM. n. 836. SCHAEF. t. 199, 298-300.

Phallus acuminatus pileo ouato, margine adnato conuexo, rugis vndulatis, vndique anaſtomoſantibus;

bus; areolis aequalibus; ſtipite valido tenuiore. BATSCH. El. Fung. p. 133. n. 9.

Phallus capitulo faſtigiato, ſubtus operculato, petiolo nudo. GLED. Meth. Fung. p. 59. n. IV. BOEHM. n. 834.

Gemeine Morchel; *Spitzmorchel*; *Morchelſchwamm.* Germ. *Morel.* Angl. *Morille des ragouts ou comeſtible.* Gall.

In ericetis et ſyluis, pomariis et locis pratenſibus elatioribusque, e. g. *im Oberholze*, *bei Pemſſen*, *Steinbeck etc.* frequens. Vere in Aeſtatem vſque.

Fungus eſculentus, delicioſus, ſiccatus adſeruatur et diuenditur in culinis ad perficienda embammata.

1611. *Phallus* voluatus, ſtipitatus, pileo celluloſo. LINN. Syſt. p. 978. n. 2. impudicus.

Phallus voluatus pileo conico, margine libero, crenulato, vertice perforato craſſato, baſi voluato. BATSCH. El. Fung. p. 133, n. 10.

Phallus volua exceptus, capituli apice patulo. GLED. Meth. Fung. p. 55. n. II. SCHAEF. t. 196-198.

Der Morchelſchwamm mit dem Eye; *ſtinkender Morchelſchwamm*; *die rechte Hirſchbrunſt über der Erde.* Germ. *Morille fétide.* Gall.

In ſyluis humidioribus et alnetis praeprimis ad Alnos emortuos. Aeſtate in Autumnum vſque.

480. HELVELLA. L. G. n. 1330. GLED. G. III. Faltenſchwamm. *Germ.*

1612. * *Heluella* membranacea, multiplex, membranis ſeſſilibus, fimbriato-plicatis. GLED. Meth. Fung. p. 51. n. 10. STERB. Fung. t. 26. SCHAEF. t. 168. meſenteriformis.

Gekröſeförmiger Faltenſchwamm. Germ.

In ſyluis caeduis aceroſisque, *im Oberholze* ad truncos arborum putridos paſſim. Autumno.

1613. *Heluella* fibroſo-reticulata, nigro-fuſca, fibris rigidis et compreſſis. GLED. Meth. Fung. p. 53. n. XII. var. c. SCHOLL. Suppl. Flor. Barb. p. 346. n. 1141. ſubcutanea.

Häuti-

Häutiger Faltenſchwamm. Germ.

In variarum arborum truncis ſenio confectis et corioſis, vbi arcte adhaeret ligno ſub cortice e. g. *Pinus*, *Fagi*, *Carpini*, *Salicis* et *Juglandis regiae* putreſcentis etc. et alibi. Per totum fere annum reperitur.

hirſuta. 1614. *Heluella* explanata, flaua, extus hirſuta.

Thaelaephora hirſuta. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1153

Heluella pineti. LINN. Syſt. p. 979?

Raucher Faltenſchwamm. Germ. *Helvelle du Pin.* Gall.

Ad lingna putrida paſſim. Perſiſtens.

laeuis. 1615. *Heluella* explanata, laeuis, ſordide alba.

Thaelaephora glabra. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1154.

Glatter Faltenſchwamm. Germ.

In lingnis putreſcentibus frequens. Perſiſtens.

Haec et prior nullis gaudent ſtipitibus, et loco lamellorum atque pororum punctulis conuexis rotundatisque obſeſſae ſunt.

481. PEZIZA. L. G. 1331. GLED. G. VII. BATSCH. G. IV. Becherſchwamm. *Germ.* Pezize. *Gall.*

laeuis. 1616. *Peziza* campanulata, ſeſſilis externe villoſa, interne laeuis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1159. (ſub *Cyatho.*)

Peziza lentifera campanulata lentifera. LINN. Syſt. p. 979. SCHAEF. t. 180 et 181.

Peziza Olla oblongo-campanulata, ſubuentricoſa, ore marginato, glabro. BATSCH. El. Fung. p. 127. n. 31.

Glatter ſ. *Topfförmiger Becherſchwamm.* Germ. *Pezize à lentilles.* Gall.

In ligno putrido, hortis, pomariis, areolis et plantis ceſpitoſis viuentibus paſſim. Vere et Autumno.

1617. *Peziza* campanulata externe hirſuta, interne ſtriata. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1160. (ſub *Cyatho.*) ſtriata.

Peziza ſtriata campanulata lentifera villoſa, interne ſtriata. HUDSON. Angl. Ed. II. p. 634. n. 2.

Peziza hirſuta conica acuta: margine integro, recto, patens; externe villoſa vel hirſuta, obſcura, fuſca; interne glabra, ſtriata, cana. BATSCH. El. Fung. p. 127. n. 32.

Peziza ſeſſilis campanulata, extus piloſa et fuſca, intus ſtriata, plumbea, glabra. GLED. Meth. Fung. p. 138. n. I. var. a. BOEHM. n. 847. SCHAEF. t. 178.

Geſtreifter Becherſchwamm. Germ.

In hortis et pomariis ad terram intra Muſcos atque in ſyluis vmbroſis et ligno putrido poſt pluuias frequens. Autumno.

1618. *Peziza* cylindrica, integra, glabra, luteo-ochracea. cylindrica.

Cyathus cylindricus arhizus, totus glaber. WILD. Prodr. Berol. n. 1161.

Peziza pyxis conico-cylindrica, integra, glabra ſulphurea vel ochracea. BATSCH. El. Fung. p. 129. n. 33.

Peziza ſeſſilis campanulata, exigua, aurea et glabra. GLED. Meth. Fung. p. 138. n. I. var. b. SCHAEF. t. 179. *Peziza crucibuliformis.*

Cylinderartiger ſ. *Büchſenförmiger*, *Schmelztiegelförmiger Becherſchwamm.* Germ.

In lignis et trabibus putridis paſſim. Vere et Autumno.

1619. * *Peziza* globoſo-campanulata; margine crenato. cupularis. LINN. Syſt. p. 979.

Peziza ſordide alba, acetabulo variabili. HALL. Enum. p. 19. n. 5.

Elvella corpore hemiſphaerico, excauato, externis coſtis ramoſis et ſibi inuicem implexis circumdata; baſi breuiſſima. GLED. Meth. Fung. p. 42. n. VI.

Kugelrunder Becher ſ. *Linſenſchwamm.* Germ. *Pezize en cupule.* Gall.

In ſyluis intra Muſos et ad radices arborum muſcoſas innaſcitur paſſim. Aeſtate praeprimis poſt pluuias crebriores.

calyculus. 1620. * *Peziza* ſtipitata conuexa hemiſphaerica patens; ſtipite ſubelongato, lineari valido, diſtincte inſerto. BATSCH. El. Fung. p. 123. n. 19. t. XII. f. 51.
Langſtieliger Becherſchwamm. Germ.
Ad truncos arborum inter Muſcos, *im Roſenthale* ad Quercuum truncos paſſim vidi.

calyciformis 1621.* *Peziza* ſtipitata conuexa, intus fuſceſcens, extus cineraſcens. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1174.
Peziza calyciformis pileo ochraceo, glabro, ſubtus vna cum ſtipite, carneo furfuroſa. BATSCH. Cont. p. 195 t. XXVI. fig. 135. a-d.
Heluella corpore infundibuliformi, intus fuſco, extus cinereo, margine tumido, extrorſum reflexo. GLED. Meth. Fung. p. 41. n. V. var. b.
Octoſpora calyciformis. TIMM. Megapol. n. 1093.
Kelchförmiger Napfſchwamm. Germ.
In arborum truncis et ramulis Pini deiectis putreſcentibus *im Oberholze*, Bieniz paſſim. Autumno.

tuberoſa. 1622.* *Peziza* trunco tenui elongato, in cyathum extus profunde fuſcum, intus pallidum exeunte, thecis nudis. HEDW. Muſc. Frond. Vol. II. p. 33. tab. X. B. ſub *Octoſpora*.
Knolligter Becherſchwamm. Germ.
E terra limoſa fruticeti pone pratum *der groſſen Funkenburg*, April 1783 prima vice hanc ſpeciem enaſci *Cel.* HEDWIGIVS vidit.

Fallopiana. 1623. *Peziza* ſtipitata, conica, dilatata, patens; ſtipite confluente, lineari elongata, fulua, radice tuberoſa, ceſpitoſa. BATSCH. El. Fung. p. 121. n. 15. ſub *P. Tuba*.
Heluella petiolata, tubuloſa, margine inaequali, lacero et multifido. GLED. Meth. Fung. p. 40. n. IV. BOEHM. n. 841. SCHAEF. t. I 7.
Trompetenförmiger Becherſchwamm. Germ.

In

In ſyluis ceduis denſioribusque, poſt pluuias circa *Vlmi*, *Aceris campeſtris*, *Quercus etc.* truncos emortuos putridosque paſſim *im Roſenthale*, *Streitholze*, *Zſchocherſchen Holze etc.* Autumno.

1621.* *Peziza* ſtipitata acute conica, patens, ſtipite ſubdiſtincto, lineari breui valida. BATSCH. El. Fung. p. 121. n. 26. MICH. t. 86. f. 14. conuiualis.

Pokalförmiger Becherſchwamm. Germ.

In foliis *Glecomatis Hederaceae* paſſim *im Roſenthale.* Autumno.

482. OCTOSPORA. HEDW. M. Frond. Vol. II. p. 4. Achtſaame. *Germ.*

a. *Stipitatae.*

1625.* *Octoſpora* trunco ſimplici, laeui, cartilagineo, dilatiſſime fuſco e breui baſi anguſtata, pedunculum aemulante in cyathum cauum ampliante. HEDW. l. c. p. 23. Tab. VI. D. variabilis.

Veränderlicher Achtſaame. Germ.

In muris argillaceis tectisque ſtramineis vetuſtatis circa *Lipſiae* circulum praecipue gregatim obuiam iuit. Aeſtate in Autumnum vſque.

1626.* *Octoſpora* trunco ſimplici, inferne ventricoſe anguſtato inque patellam margine repando dilatato. HEDW. l. c. p. 25. Tab. VII. B. carnea.

Fleiſchfärbiger Achtſaame. Germ.

Ad *Quercus Roboris* truncos in nemore elatiore, praedii haud longe a ciuitate *Eulenburg* ſiti, *Gota* ſic dicti *Cel.* HEDWIGIVS detexit. Autumno.

1627.* *Octoſpora* trunco ſimplici, carnoſo, elaſtico, ſummitate denique applanata, nigra. HEDW. l. c. p. 23. Tab. V. E. elaſtica.

Peziza brunnea interne atra absque nitore, externe ruguloſa, fuſco-brunnea, carnoſa, polymorpha. BATSCH. El. Fung. p. 125. n. 6. tab. XI. fig. 30. SCHAEF. t. 158.

Elaſtiſcher ſ. *ſchwarbrauner Achtſaame*; *braunrandiger*, *lederartig glänzender* Becherſchwamm. Germ.

In truncis deiectis putridis et Quercus rimis *im Zimmerhofe* Febr. 1790 copioſe vidi. Autumno et Hyeme.

violacea. 1628. * *Octoſpora* trilinearis ſimplex; e baſi anguſta, elongata cyathiformis, violacea, ſeminibus rotundis. HEDW. l. c. p. 27. t. VIII. A.

Violetter Achtſaame. Germ.

Ad truncos *Salicum* putrefactos *bei Gohlis* et *Ketſchau* frequens. Autumno.

albidula. 1629.* *Octoſpora* trunco exiguo, pedunculiformi, in patellam conuexo-marginatam terminato, toto laeui, albido. HEDW. l. c. p. 30. Tab. IX. B.

Weiſslichter Achtſaame. Germ.

In ſtraminibus muros argillaceos contegentibus, extremitatibus vdis ſeſe offert paſſim exeunte Aeſtate in Autumnum vſque.

citrina. 1630. * *Octoſpora* trilinearis, ſimplex, gregaria, baſi contracta ſtipitiformi in patellam ampliata. HEDW. l. c. p. 28. tab. VIII. B.

Citronengelber Achtſaame. Germ.

In truncis Quercus deiectis putridis et locis vmbroſis nemoroſisque, *im Roſenthale* et Querceto *vor Markranſtädt* paſſim. Autumno.

lutefcens. 1631.* *Octoſpora* trunco exiguo, anguſtato, pedunculiformi in patellam conuexo-marginatam terminato, toto laeui, luteſcente. HEDW. l. c. p. 31. tab. IX. C.

Gelblichter Achtſaame. Germ.

In ligno abietino putredine corrupto *Cel.* HEDWIG, detexit, ego quoque ad terram in foſſiculo *hinter dem Lazarethe* nuperrime reperi. Autumno.

pyriformis. 1632.* *Octoſpora* exiguo trunco tenui, patella pyriformi, margine albido terminato. HEDW. l. c. p. 32. tab. X. A.

Birnförmiger Achtſaame. Germ.

F. foliorum alis *Mnii ligulati* emortuis in *horto Boſiano* atque in humo ſabuloſa D. HEDWIGIVS detexit. Vere.

1633.* *Octoſpora* trunco e bulboſa baſi gracili, elongato, patella rotundata, exterius albo-punctata, cauitate nigra, terminato. HEDW. l. c. p. 34. tab. X. C. bulboſa.

Zwiebelartiger Achtſaame. Germ.

Ad ſyluarum foſſas vdas et ad latera piſcinae pineti ad *Lindenthal.* Aeſtate, copioſius Vere et Autumno.

1634.* *Octoſpora* trunco coriaceo: breui anguſtiore baſi in patellam ampliato, extus abſolute purpuream, ſiccitate tenerrime ex albido-pupilloſam, diſco profunde ſanguineo. HEDW. l. c. Vol. II. p. 2. tab. XXII. A. purpurea.

Purpurfarbiger Achtſaame. Germ.

Supra baſin reſiduam truncorum *Quercus* etc. deiectorum putridorumque haud infrequens Autumno.

1635.* *Octoſpora* laeuis, cinnamomeo rutilans, inferne anguſtata, ora incraſſata, circulo profundius colorato; ſeminibus rotundis. HEDW. l. c. p. 29. tab. IX. A. nana.

Zwergartiger Achtſaame. Germ.

In ciſtulis vegetabilium educationi inſeruientibus hanc ſpeciem e terra propullulantem *Cel.* HEDWIGIVS reperit Autumno.

b. *Seſſiles.*

1636. * *Octoſpora* trunco ſimplici, orbiculari, extra fuſco rutilante, toto piloſo, diſco coccineo, ſeminibus rotundato-ouatis, granulatis. HEDW. l. c. Vol. II. p. 17. tab. III. B. hirta.

Eluella hemiſphaerica, excauata, ſeſſilis et parua, intus coccinea, extus piloſa. GLED. Meth. Fung. p. 48. n. IX. e.

Raucher Achtſaame. Germ.

Ad ligna varia putreſcentia *Salicum*, *Aceris campeſtris*, *Populi nigrae*, *Alni*, *Frangulae* et in cippis,

 trabe-

trabeculis locisque vdis vmbroſis frequens. Aeſtate et Autumno.

ciliata. 1637. * *Octoſpora* ſeſſilis, ceracea, hemiſphaerico-concaua, coccinea, oris nigro ciliatis. JACQ. Collect. Vol. I. p. 346. n. 129. ſub *Heluella ciliari.*

Heluella orbicularis excauata, coccinea et ſeſſilis, margine piloſo. GLED. Meth. Fung. p. 48. n. IX. var. f.

In ſyluis ceduis ſuburbanis v. g. *im Roſenthale, Schambergiſchen Hölzchen* aliisque poſt pagos *Leutſch, Gonnewiz, Gros-* et *Klein-Zſchocker, im Streitholze* ad arborum truncos et ad foueasque frequens. Aeſtate in Autumnum vſque.

cochleata. 1638 * *Octoſpora* ſeſſilis, hinc ſinuato-plicata, marginibus acutis erectis. BATSCH. El. p. 117. n. 4. ſub *Peziza.*

Peziza cochleata, turbinata cochleata. LINN. Syſt. p. 979. n. 9.

Eluella orbicularis, ſeſſilis, excauata, intus coccinea, tota glabra. GLED. Meth. Fung. p. 49. n. IX. var. g. *Heluella coccinea.* SCHAEF. t. 148.

Schneckenförmiger Achtſaame. Germ. *Pezize en coquille.* Gall.

In ſyluis montoſis et ſabuloſis *im Bieniz* et *Oberholze* 1789 pauca detexi ſpecimina. Autumno.

coccinea. 1639. * *Octoſpora* corpore ſeſſili, orbiculari, concauo, intus extusque coccineo, margine inaequaliter crenulato. Tab. IV. f. 1.

Scharlachfarbiger Achtſaame. Germ.

Ad terram intra Muſcos frondoſos in locis elatioribus ſiccioribusque enaſcitur, et *im Bieniz* a. d. XVII. Septemb. 1789. mihi obuiam venit.

Obſ. Radices fibrilluloſae, breues, albidulae. Genitalia maſcula et feminea detegere non potui. Semina obouata, minutiſſima.

ſcutellata. 1640. * *Octoſpora* ſeſſilis, patens, carnea, margine acuto, externe piloſa, depreſſo-conuexa. BATSCH. El. Fung.

Fung. p. 123. n. tab. XII. fig. 54. a. b. ſub *Peziza.*

Octoſpora ſcutellata, planiuſcula, margine conuexo piloſo. HEDW. l. c. p. 10. tab. III.

Peziza ſcutellata plana, margine conuexo, piloſo. LINN. Syſt. p. 979. n. 7.

Eluella orbicularis, minima, ſeſſilis et coccinea, plana, margine ciliato. GLED. Meth. Fung. p. 45. n. VI f. var. b. — *Heluella ciliata.* SCHAEF. t. 284.

Schildförmiger Achtſaame. Germ. *Pezize en écuſſon.* Gall.

In locis vmbroſis nemoroſisque ad truncos putreſcentes *im Roſenthale* ad truncos deiectos arborum *hinter dem Lazarethe*, die X. Octob. 1789. obuiam iuit; porro quoque ad ſemites pratorum vdorum ad *Schönfeld*, *Sellerhauſen Cel.* HEDWIGIVS primum obſeruauit. Vere in Autumnum vſque.

1641.* *Octoſpora* ſeſſilis, elongata, ſpathulata, ſpathiformis, erecta, inferne cylindrica, anguſtior, ſemiclauſa; ſuperne dilatata, oblonga lateraliter patens tota, ore deorſum in rimam manubrii decurrente. BATSCH. El. Fung. p. 117. n. 6. ſub Peziza. leporina.

Peziza Acetabulum cyathiformis; extus angulata venis ramoſis. LINN. Syſt. p. 979. n. 4.

Eluella corpore hemiſphaerico, excauato, externis coſtis ramoſis et ſibi inuicem implexis circumdata, baſi breuiſſima. GLED. Meth. Fung. p. 42. n. IV. SCHAEF. t. 156.

Löffelförmiger Achtſaame. Germ. *Pezize en ciboire.* Gall.

In ſiculis muſcoſis intra *Lipſiae* circulum paſſim. Aeſtate et Autumno.

1642.* *Octoſpora* ſeſſilis, intus albida, glabra, extus fuſca, ſubhirſuta, baſi radicata. ſubhirſuta.

Var. α. *Eluella* hemiſphaerica, excauata et ſeſſilis, radice longa. GLED. Meth. Fung. p. 46. n. IX.

β. *Eluella* hemiſphaerica, excauata et ſeſſilis, intus candida, glabra, extus piloſa et

 ſub-

ſubobſcura. *Ejuſd.* l. c. n. IX. var. a. SCHAEF. t. 151.

Haarigter Achtſaame. Germ.

Ad truncos *Pinus ſylueſtris* emortuos, *in der Dübenſchen Heide* paſſim. Autumno.

callosa. 1643. * *Octoſpora* ſeſſilis ſubinaequalis ochraceo-caneſcens, farta; margine craſſo puluinato, vix eminente diſco, glabriore. BATSCH. Cont. II. p. 95. t. XXXIX. f. 219. ſub *Peziza.*

Schwieliger Achtſaame. Germ.

In lignis putridis haud infrequens. Autumno.

haematigma 1644.* *Octoſpora* minuta, ſeſſilis, conuexa, dilute ſanguinea. HEDW. Vol. II. p. 17. tab. V. B.

Punktirter Achtſaame. Germ.

In locis ſabuloſis ad piſcinam poſt *Lindenthal Cel.* HEDWIGIVS detexit. Autumno.

puſtulata. 1645.* *Octoſpora* minuta, ſeſſilis, forinſecus albo-puſtulata. HEDW. l. c. p. 19. tab. VI. A.

Getüpfelter Achtſaame. Germ.

In pineto ad *Lindenthal*, ibidem ad foſſas e piſcina aquam deducentes. Autumno.

ſpadicea. 1646.* *Octoſpora* ſeſſilis, inaequalis, ſaturate ſpadicea. ſuperne nitens, inferne ſcabra, margine crenulato. BATSCH. Cont. II. p. 93. tab. XXXIX. fig. 217. a. b. ſub *Peziza.*

Kaſtanienbrauner Achtſaame. Germ.

In lingnis putridis et truncis arborum ſenio confectis *im Roſenthale* et *Univerſitätsholze* paſſim obuia. Aeſtate.

punicea. 1647. * *Octoſpora* ſeſſilis, orbicularis, nitoris expers, ſuperne miniata, inferne pallentior farta, margine craſſe puluinato, vix eminente, diſco concolore. BATSCH. Cont. I. p. 97. tab. XXXIX. fig. 220. ſub. *Peziza.*

Coralrother Achtſaame. Germ.

In

In truncis putredine corruptis, *im Roſenthale* vnica vice pauca inueni ſpecimina, exeunte Aeſtate.

1648. * *Octoſpora* atropurpurea, ſeſſilis, reflexa, diſco ſaepius ſcrobiculo notata. BATSCH. Cont. I. p. 199. t. XXVI. f. 138. ſub *Peziza.* hepatica.

Leberfarbener Achtſaame. Germ.

In terra inter Muſcos progrediens, *im Roſenthale* ſub fine Octobris 1789 reperi.

1649. * *Octoſpora* ſeſſilis, cinerea, reflexa, margine criſpo ſinuato lobato. BATSCH. Cont. I. p. 197. t. XXVI. f. 137. ſub. *Peziza.* cinerea.

Peziza cinerea ſeſſilis, plana, diaphana, cinerea. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1173.

Aſchgrauer Achtſaame. Germ.

In truncis arborum emortuis paſſim. Autumno.

1650. * *Octoſpora* ſeſſilis, cinerea, planata, tota vel margine anguſto cincta. BATSCH. El. Fung. p. 117. n. 2. tab. XII. f. 55. griſea.

Grauer Achtſaame. Germ.

Ad truncos *Quercuum* deiectos *im Roſenthale* ſpecimina pauca nuperrime detexi. Autumno.

1651. * *Octoſpora* ſeſſilis, plana orbiculata, flaua. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1175. ſub *Peziza.* flaua.

Eluella diſciformis, ſeſſilis, plana. GLED. Meth. Fung. p. 45. n. VIII.

Gelber Achtſaame. Germ.

In ſyluarum locis vmbroſis ad *Alnos*, *Vlmos*, *Fagos*, *Populos*, *Saliceſque* haud infrequens. Autumno et Vere.

1652. * *Octoſpora* ſeſſilis, minima, in patellam ſubplanatam terminans, aurantiaca. aurantiaca.

Eluella diſciformis, ſeſſilis et plana, aurantii coloris. GLED. Meth. Fung. p. 45. n. VIII. var. a.

Pomeranzenfarbiger Achtſaame. Germ.

In *Alnorum*, *Carpinorum*, *Tiliarum* truncis paſſim obuia. Autumno.

viridans. 1653.* *Octoſpora* trunco ſeſſili, conuexo, patelliformi dilute fuſco, margine viridante. HEDW. l. c. p. 20. tab. VI. B.

Grünrandiger Achtſaame. Germ.

In muris argillaceis inter Muſcos creſcens, in pago ſic dicto *Gohlis.* Autumno.

oliuacea. 1654.* *Octoſpora* interne nigra absque nitore, externe ruguloſa, oliuacea, orbicularis, planata, margine anguſto, conuexo. BATSCH. El. Fung. p. 127. n. 19. tab. XII. fig. 51. ſub *Peziza.*

Olivengrüner Achtſaame. Germ.

In ſyluis ad truncos emortuos putridosque, in *Sylua Academica* paſſim. Autumno.

niuea. 1655.* *Octoſpora* ſeſſilis, niuea, planata, tota vel margine anguſto cincta. BATSCH. El. Fung. p. 117. n. 1. tab. XII fig. 56. a. b. ſub *Peziza.*

Schneeweißer Achtſaame. Germ.

In truncis emortuis putridisque paſſim. Autumno.

leucoloma. 1656.* *Octoſpora* exigua, depreſſa, tota miniata, margine niueo, lanulato. HEDW. l. c. p. 13. tab. IV. A.

Weißrändiger Achtſaame. Germ.

In muris argillaceis Muſcis intermixta creſcit. Aeſtate exeunte in Autumnum vſque.

aſplanula. 1657.* *Octoſpora* cinnamomea, expanſa, ſuperne plana, rugoſa, inferne dilutius colorata. HEDW. l. c. p. 18. tab V. C.

Platter Achtſaame. Germ.

In muris argillaceis vetuſtis, *in Gohlis*, *Eutritſch* alibique. Autumno.

minuta. 1658.* *Octoſpora* ſeſſilis, fuſca, margine aequali terſo. HEDW. l. c. p. 21. Tab. VI. C.

Kleiner Achtſamme. Germ.

In lignis putreſcentibus aſſeribusque gregatim creſcit. Autumno.

483. PORONIA. GLED. Syſt. n. 1217. Peziza. LINN.

1659.* *Poronia* minuta, ſeſſilis, leuiter concauo explanata, ſordide flaua, externe ruguloſa, patella punctulis nigris perforata, margine laeui. Gleditſchii.

Peziza punctata turbinata, truncata, diſco punctata. LINN. Syſt. p. 979.

Eluella turbinata patula, diſco foraminibus pertuſo, baſi breuiſſima. GLED. Meth. Fung. p. 44. n. VII.

In paſcuis, ericetis, locis ſterilioribus ſuper ſtercora boum exſiccata, *vor dem Petersthore auf dem Wege nach Schleuſig vor dem Holze* Nouembri 1788 reperi.

Hic fungus pyxidis conſperſoriae faciem, quam *Germani* appellant *Sand- oder Streuſandbüchſe*, haud inepte refert.

C. *Semina Fungorum in ſuperficie tota corpus oblongum aut cylindricum, aut clauaeformem, formante, externe ſita.*

484. CLAVARIA. L. G. 1332. GLED. G. II. BATSCH. G. VI. Keulen ſ. Hörnerſchwamm. *Germ.* Clavaire. *Gall.*

a. *Indiuiſae.*

1660. *Clauaria* clauaeformis, ſimpliciſſima. LINN. Syſt. p. 980. n. 1. SCHAEF. t. 169. f. 3, 10, 12. piſtillaris.

Clauaria erecta, parua, luteo-fuſca, corpore ſimpliciſſimo, integro, vertice obtuſo, tumido et rugoſo. GLED. Meth. Fung. p. 27. n. I. var. c. BOEHM. n. 850. var.

Schwengelförmiger ſ. *gelber Keulenſchwamm.* Germ. *Clavaire en pilon.* Gall.

In ericetis ad pagos *Pomſen*, *Steinberg*, *im Univerſitätsholze etc.* Autumno.

1661. *Clauaria* ſimpliciſſima clauaeformis dura, nigra. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1176. lignea.

Cla-

Clauaria erecta, corpore ſimplici, obtuſo, integro. GLED. Meth. Fung. p. 26. n. I. BOEHM. n. 850. SCHAEF. t. 169. f. 1.

Holz Keulenſchwamm. Germ.

Ad ligna putrida in ericetis, fagetis et pinaſtretis *in der Dübenſchen Heide* paſſim. Autumno.

Ophiogloſſoides. 1662. * *Clauaria* clauata, integerrima compreſſa, obtuſa. LINN. Syſt p. 980. n. 5. SCHAEF. t. 327.

Clauaria ophiogloſſoides ſimplex, ſpathulata, lanceolata, compreſſa, glabra. BATSCH. El. Fung. p. 135. n. 4.

Clauaria nigra, corpore ſimpliciſſimo, breui nonnihil rugoſo, in baſin tenuiſſimam longiſſime producto. GLED. Meth. Fung. p. 29. n. I. var. 1.

Zungenförmiger ganz ſchwarzer Keulenſchwamm. Germ. *Clavaire noire.* Gall.

In ſyluis ſiccioribus, elatioribus *im Bieniz* paſſim, *in der Dübenſchen Heide* frequentior. Autumno.

Ligula. 1663.* *Clauaria* ſimplex, clauata, lutea, ſuperne incraſſata, inferne tenuis elongata.

Clauaria luteo-rufa, corpore integro ſimpliciſſimo, tenuiſſimo et longiſſimo. GLED. Meth. Fung. p. 29. n. I. var. h. SCHAEF. t. 171.

Verlängerter zungenförmigerKeulenſchwamm. Germ.

In ericetis ad pagos *Pomſen*, *Steinberg*, *Graten etc.* inter folia deiecta putreſcentia atque in lignis putridis oritur. Autumno.

fulua. 1664. * *Clauaria* ſimplex, leuiter compreſſa, vno latere ſecundum longitudinem ſulcata, ex toto fulua, fiſtuloſa, apice obtuſa, baſi radicata. Tab. IV. f. 3. a.

Feuergelber Keulenſchwamm. Germ.

In locis graminoſis, elatioribus, *am Bieniz* paſſim ſub fine Octobris 1789 legi.

alba. 1665.* *Clauaria* minima, candida, corpore ſimpliciſſimo, obtuſo, integro. GLED. Meth. Fung. pag. 29. n. I. var. g.

Ganz

Ganz weißer Keulenſchwamm. Germ.

In locis elatioribus ſiccioribusque inter Muſcos *im Oberholze* paſſim. Autumno.

1666. * *Clauaria* ſimplex, corpore tereti, valido, citrini coloris, apice ſolummodo fuſco, baſi paullulum tumida, fibrillulis obſeſſa. Tab. IV. f. 2. a. teres.

Clauaria ſimpliciſſima, ſimpliciſſima, flaua, ſubulata, teres, apice fuſca. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1181.

Ganz runder Keulenſchwamm. Germ.

In locis elatioribus arenoſis, gramine tectis *im Bieniz* eodem tempore cum *Cl. fulua* reperi.

1667. * *Clauaria* ſimplex, atra et hirta, baſi craſſior et indurata, apice compreſſa, albens et villis deſtituta. BATSCH. Cont. I. p. 229. tab. XXVIII. fig. 160. hirta.

Schwarzraucher Keulenſchwamm. Germ.

In truncis emortuis putridisque, *im Roſenthale* pauca legi exemplaria. Autumno.

b. *Ramoſae.*

1668. *Clauaria* ramoſe-cornuta, compreſſa. LINN. Syſt. p. 980. n. 7. SCHREB. Spicil. p. 114. n. 1098. SCHAEF. t. 328. WEIG. Obſ. 50. t. 3. f. 5. BATSCH. El. Fung. p. 139. n. 13. Hypoxylon.

Sphaeria digitata. WEB. Spicil. p. 287. n. 302.

Schwärzlicher Warzenſchwamm mit weißer Spitze. Germ. *Clauaire cornue.* Gall.

Ad truncos arborum deiectos putridosque *im Roſenthale*, porro ad aſſeres putridos *im Zwinger zwiſchen dem Thomas- und Barfüſſer-Pförtchen*, item *im Hälliſchen Pförtchen linker Hand am Ausgange* copioſe Septemb. et Octobri 1788, 1789, et menſe Januar. et Februarii 1790 legi.

1669. *Clauaria* oblonga teres, verrucoſa, ſubnitens et tota atra. BATSCH. El. Fung. p. 137. n. 12. digitata.

Clavaria digitata ramoſa, lignea, nigra. LINN. Syſt. p. 980. n. 6. SCHREB. Spicil. p. 114. n. 1097. WEIG. Obſ. 49. t. 3. f. 6.

Sphae-

Sphaeria clauata. WEB. Spicil. p. 287. n. 303.

Fingerförmiger ganz ſchwarzer Warzenſchwamm. Germ. *Clauaire digitée.* Gall.

In ſyluis ad truncos putridos et alibi e. g. ad aſſeres putreſcentes, *im Zwinger* olim *Ill.* SCHREBERVS et *Cel.* KNOLLE detexerunt, ego quoque d XXX. Januar. 1790 ibidem *zwiſchen dem Thomas-* et *Barfüſſer-Pförtchen* legi. Autumno et Hyeme.

Obſ. Rad. breuis, nullis inſtructa fibrillulis, paſſim in corpus compreſſum abiens vel planum vel tortum, quod ex toto nigro extrorſum praeditum colore, porro villis fuligineis, aut vt rectius dicam, quaſi fuligine obductum; interior pars mediata, alba, ſicca vel caerulea. E corpore autem prodeunt rami duo, paſſim tres, quoque nigri coloris, qui cruſta tenui albidaque cincti ſunt et extremitatibus modo bifidi — 4 – fidi, paſſim ſimplices deprehenduntur. — Recens fungus diſſectus odorem ſpargit vrinoſum.

coralloides. 1670. *Clauaria* ramis confertis ramoſiſſimis, inaequalibus. LINN. Syſt. p. 980. n. 9.

Clauaria faſtigiata. BATSCH. El. Fung. p. 137. n. II. tab. XI. f. 48.

Clauaria corpore multifido inaequali et ramoſiſſimo, in apices graciles terminato. GLED. Meth. Fung. p. 31. n. III. BOEHM. n. 851.

Corallo-fungus flauus. VAILL. Pariſ. p. 41. t. 8. f. 4. SCHAEF. t. 174. 175.

Korallenartiger Keulenſchwamm; *Händling*; *Händelſchwamm*; *Bocksbart*; *Gelber Geisbart*; *Ziegenbärtchen.* Germ. *Clavaire Coralloide*; *Galinole*; *Barbe de Chevre.* Gall.

In ſyluis, praecipue ad earum margines, *im Univerſitätsholze* etiamque *im Streitholze*, porro *in der Dübenſchen Heide* frequenter mihi obuiam venit. Aeſtate.

Fungus eſculentus, qui in culinis ſub nomine *Barbae Caprinae* venditur, fere vt *Agaricus delicioſus* praeparatur, et cicum edit ſapidum. — Quoad colorem valde ludit.

1671.

1671. * *Clauaria* ramoſa inaequalis, corniculata, apicibus acutis. WILDEN. Prod. n. 1184. muſcoides.

Clauaria muſcoides ramis ramoſis acuminatis inaequalibus luteis. LINN. Syſt. p. 980. n. 13. SCHAEF. tab. 173. *Flor. Dan.* t. 775. f. 3.

Mooſartiger Hörnerſchwamm. Germ.

In locis ſyluaticis inter Muſcos, *im Univerſitätsholze*, *Oberholze*, *in der Dübenſchen Heide* paſſim. Autumno.

1672. * *Clauaria* ſubdiuiſa minuta fuſceſcens. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1185. cornea.

Clauaria cornea. BATSCH. Cont. I. p. 229. tab. XXVIII. f. 161.

Bernſteinfarbiger Hörnerſchwamm. Germ.

In lignis putridis aſſeribusque putredine corruptis paſſim. Autumno.

1673. * *Clauaria* ramis confertis, ramoſiſſimis, faſtigiatis, obtuſis, luteis. LINN. Syſt. p. 980. n. 10. faſtigiata.

Zugeſpitzter Hörnerſchwamm; Bocksbart; Waldkeulenſchwamm. Germ.

In ſyluis ad truncos radicesque arborum *im Univerſitätsholze* vnica vice obſeruaui. Autumno.

Fungus eſculentus.

D. *Semina Fungorum in cauo peculiari recondita eaque membrana diaphana inuoluto.*

485. STEMONITIS. GLED. G. IX. Beutelſchwamm. *Germ.*

1674. *Stemonitis* ſtipite nigro; capitulo cylindrico, fuſco-rubente. WIGG. Primit. 110. n. 1154. typhina.

Clathrus nudus ſtipitatus capitulo oblongo axi longitudinali adnato. LINN. Syſt. p. 979. *Flor. Dan.* tab. 216.

Stemonitis petiolata, gregaria, volua fugaci excepta, corpore elongato. GLED. Meth. Fung. p. 141. n. I. BOEHM. n. 837.

Rohr-

Rohrkolbenähnlicher Beutelſchwamm; *nackter Gitterſchwamm.* Germ. *Clattre nu.* Gall.

In fimetis putridis et ad aſſeres putreſcentes paſſim. Autumno et Vere.

fuſca. 1675. * *Stemonitis* ſtipite nigro, capitulo cylindrico, fuſco, maturitate fiſſo. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1188.

Clathrus pertuſus. BATSCH. El. Fung. p. 143. n. 4. *Erinaceus pertuſus.* *Ejuſd.* Cont. I. p. 263. tab. XXX. f. 176.

Stemonitis gregaria, petiolata minima, volua fugaci excepta, corpore elongato. GLED. Meth. Fung. p. 141. n. I. var. a.

Brauner Beutelſchwamm. Germ.

Ad truncos Salicum emortuos et in fimetis humido-vaporoſis. Autumno et Vere, praeprimis poſt pluuias crebriores.

crocata. 1676. * *Stemonitis* tota crocea ſtipitata, capitulum cylindricum obtuſum rudimento voluae circumdatum. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1189.

Erinaceus crocatus, capitulo cylindrico oblongo, cute fugaci, confecto e lana ſtipata, molli, elaſtica, puluere fuluo-croceo referta; inſiſtente calyculi circumſciſſo terminali ſtipitis validiuſculi, vna cum calyculo fuluo-crocei, nitidiſſimi et ſtriati. BATSCH. Cont. I. p. 265. tab. XXX. fig. 177.

Safrangelber Stempel ſ. Beutelſchwamm. Germ.

In ligno putrido et inter Muſcos *im Roſenthale* nuperrime detexi.

E. *Semina*

E. *Semina Fungorum in corporis ipſius ſubſtantia incluſa*, et vel

α) orificio quodam ſuperiora verſus aperto effundenda.

486. LYCOPERDON. L. G. 1333. GLED. G. X. BATSCH. VIII. Staubſchwamm. *Germ.*

α. Solida, ſubterranea, radicibus deſtituta.

1677. *Lycoperdon* globoſum, ſolidiuſculum lacerum centro farinifero radice deſtitutum. LINN. Syſt. p. 981. n. 2. ceruinum.

Lycoperdon globoſum, cortice granulato, baſi et radice carens. GLED. Meth. Fung. p. 153. n. VII. var. c.

Pharm. *Tubera ceruina* ſ. *Boletus ceruinus.*

Gemeine Hirſchtrüffel, *Hirſchbrunſt unter der Erde.* Germ. *Veſſe-de-Loup du Cerf.* Gall.

Ad radices arborum infra terram, *in der Dübenſchen Heide* paſſim. Autumno in Hyemem vſque.

Cerui, Apri et Lepores fungum ſectantur et effodiunt ob odorem viroſiſſimum. RVPP.

1678. *Lycoperdon* globoſum, ſolidum, muricatum, radice deſtitutum. LINN. Syſt. p. 981. n. 1. Tuber.

Lycoperdon globoſum, ſubterraneum, ſolidum et ſcabrum baſi et radice carens, capſulis ſeminalibus magnis. GLED. Meth. Fung. p. 157. n. VIII.

Tuber brumale, pulpa obſcura, odorata. MICH. Gen. 221. tab. 164.

Weiße Trüffel; Erdmorchel; Erdgrübling. Germ. *Truffle.* Angl. *Truffle commune des ragouts, ou Veſſe de Loup Truſſe.* Gall.

In ſyluis ſub terra *in der Dübenſchen Heide* haud infrequens atque *im Oberholze* paſſim.

Fungus eſculentus.

β. Pulverulenta, radicata ſupra terram.

Bouiſta. 1679. *Lycoperdon* ſubrotundum, lacerato - dehiſcens. LINN. Syſt. p. 983. n. 4. BOEHM. n. 849.

Lycoperdon globoſum, ſeſſile et maximum, glabrum. GLED. Meth. Fung. p. 143. n. I. et var. a. SCHAEF. t. 191.

Pharm. *Crepitus Lupi* ſ. *Fungus Chirurgorum.*

Gemeiner Boviſt; *Wolfsfurz*, *Wolfsgeheul.* Germ. *Puff-Ball, or Duſty Muſhroom.* Angl. *Veſſe de loup commune.* Gall.

In paſcuis, pratis, pomariis, hortis, collibus et ad ſyluarum margines frequens. Autumno.

Puluis oculis et ventriculo eſt venenum.

echinatum. 1680.* *Lycoperdon* ſeſſile, globoſo - pyriforme, depreſſum, totum pyramidibus validis tetragonis denſiſſime muricatum. BATSCH. El. Fung. p. 145. n. 5. *Lycoperdon echinus.*

Lycoperdon globoſum, ſeſſile et candidum, cortice exteriore in cuſpides ſubulato - dentatas rigidiuſculas et 4- partitas ſoluto. GLED. Meth. Fung. p. 145. n. I. var. h. SCHAEF. tab. 186.

Zackigter Boviſt ohne Stiel. Germ.

In ſyluis arenoſis elatioribusque, *im Bieniz, in der Dübenſchen Heide*; porro quoque in paſcuis et ericetis haud infrequens occurrit. Autumno et Vere.

furfuraceum. 1681. *Lycoperdon* ſeſſile, globoſum, ſuperficie furfuracea ſquamoſa. BATSCH. El. Fung. p. 147. n. 8.

Lycoperdon globoſum, ſeſſile et candidum, cortice exteriore per totam ſuperficiem in furufraceas portiunculas ſoluto. GLED. Meth. Fung. p. 144. n. I. var. e. BOEHM. n. 849. n. I. MICH. N. Pl. G. 218. tab. 97. fig. 6.

Kleienſchuppiger Boviſt. Germ.

In paſcuis elatioribus ericetisque *am Thonberge, in der Sandgrube, vor Mockau etc.* paſſim; porro in *Betulis, Carpinis* et *Pinubus* deiectis. Autumno et Vere.

1682. *Lycoperdon* ſeſſile globoſum, aſperum, ſuperficie ſcrobiculata, ſtellulis laeuioribus notata. BATSCH. El. Fung. p. 145. n. 6. ſtellatum.

Lycoperdon ſeſſile, globoſum, candidum, cortice exteriore in ſtellares portiunculas ſoluto. GLED. Meth. Fung. pag. 145. var. f. BOEHM. n. c. var. 2. MICH. tab. 79. f. 3.

Gerſtirnter Boviſt, Germ. *Veſſe de Loup étoilée*. Gall.

In paſcuis et muſcoſis arborum radicibus quoque obuiam iuit. Autumno.

1683. *Lycoperdon* ſeſſile, globoſum, candidum, ſuperficie externa teſſerulis notata. teſſellatum.

Lycoperdon globoſum, ſeſſile, candidum, cortice in areolas cryſtallorum aggregatorum aemulans ſoluto. GLED. Meth. Fung. p. 145. var. g. BOEHM. n. c. var. 3. SCHAEF. tab. 189.

Würfelförmig gezeichneter Boviſt. Germ.

In paſcuis et pratenſibus variis circa *Lipſiam* e. g. *um die Pfingſtwieſe und den Bieniz etc.* paſſim. Autumno.

1684. *Lycoperdon* ſtipitatum, ſubgloboſum, vtrinque ſubdepreſſum, pyramidibus validis, diſtantibus muricatum; ſtipite ſubelongato, valido incraſſato, diſtincto lineari. BATSCH. El. Fung. p. 147 n. 14. gemmatum.

Lycoperdon globoſum et aculeatum, candidum, baſi longiſſima, craſſa. GLED. Meth. Fung. p. 146. n. I. BOEHM. n. c. var. 4. MICH. t. 97. f. I.

Edelſteinförmiger Boviſt mit einem langen Stiele. Germ.

In paſcuis ericetis et ſyluis pinaſtretis, *im Bieniz, Oberholze, in der Dübenſchen Heide* frequens, ad vias quoque publicas arenoſas non rarius occurrit. Autumno.

1685. *Lycoperdon* ſtipitatum, globoſum piloſo-hirſutum, ſtipite ſubelongato, valido, incraſſato, hirto, diſtincto, lineari. BATSCH. El. Fung. p. 147. n. 15. lanatum.

Lycoperdon turbinatum, candidum, villoſum, baſi longa et craſſa, cortice exteriore prorſus ſecedente et reflexo. GLED. Meth. Fung. p. 149. var. r. BOEHM. n. c. var. 6. MICH. tab. 97. fig. 2.

Wolligter Boviſt. Germ.

In ericetis et paſcuis elatioribus juxta ſemitas, e. g. inter pagos *Leutſch* et *Klein-Dölzig etc.* Aeſtate in Autumnum.

pyriforme. 1686.* *Lycoperdon* ſtipitatum, globoſum, acuminatum, ſcabrum, ſtipite incraſſato confluente, acumine aperto dehiſcens. BATSCH. El. Fung. p. 147. n. 12. SCHAEF. tab. 185.

Lycoperdon pyriforme ſtipitatum, ſubgloboſum vmbonatum glabrum, ſubrotundo ore. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1196.

Birnförmiger Boviſt. Germ.

In nemoribus, *im Roſenthale, Univerſitätsholze, Bieniz* paſſim. Autumno.

muricatum. 1687.* *Lycoperdon* ſeſſile, pyriforme, ſuperficie externa muricata, ſubrotundo ore. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1194.

Lycoperdon muricatum ſeſſile, globoſo pyriforme depreſſum pyramidibus polyedris muricatum. BATSCH. El. Fung. p. 145. n. 4. SCHAEF. tab. 184.

Stachlichter Boviſt. Germ.

In verſuris argrorum et paſcuis ſiccioribus *bei Leutſch, Parneck etc.* paſſim obuiam iuit. Autumno.

hirtum. 1688.* *Lycoperdon* ſeſſile, depreſſum; ſuperficie piloſo-hirta. BATSCH. El. Fung. p. 145. n. 9. MICH. tab. 97. fig. 4.

Lycoderdon hemiſphaericum, niueum, villis longiſſimis, tenuiſſimis et fugacibus obſitum. GLED. Meth. Fung. p. 146. var. g.

Raucher Boviſt. Germ.

In paſcuis humidis et pratorum terminis *bei Schönfeld* et *Lindenau* ſed rarius reperi.

y. Pe.

γ. Pedunculata.

1689. *Lycoperdon* ſtipite longo, capitulo globoſo, glabro; ore cylindrico integerrimo. LINN. Syſt. p. 981. n. 9. SCHREB. Spicil. p. 113. n. 1094. TOURN. Inſt. n. 563. t. 33. f. E. F. pedunculatum.

Lycoperdon pedunculatum ſtipite integro, capitulo globoſo, ore diſtincte marginato, margine anguſto. BATSCH. El. Fung. p. 149. n. 19. et Cont. I. p. 241. tab. XXIX. f. 167.

Langſtieliger glatter Staubſchwamm. Germ. *Veſſe-de-Loup pédunculée.* Gall.

In muris argillaceis paſſim. Autumno.

δ. Stellata.

1690.* *Lycoperdon* volua ſimplici, radiis oblongo-ouatis; acutis, integris, ſeſſile, globoſum, ore ſtellato. BATSCH. El. Fung. p. 151. n. 21. radiatum.

Lycoperdon ſtellatum volua multifida, capitulo glabro; ore acuminato dentato. LINN. Syſt. p. 981. n. 6. SCHAEF. t. 182. MICH. tab. 100. fig. 4—6.

Lycoperdon globoſum et ſeſſile, volua radiata, patente; ore acuminato, dentato. GLED. Meth. Fung. p. 151. n. V.

Groſsſtraliger Sternſchwamm mit zerſchlizter Mündung. Germ. *Veſſe-de-Loup radiée.* Gall.

In ſyluaticis locis ad muſcoſas arborum radices *in der Dübenſchen Heide* paſſim. Autumno et Vere.

1691. *Lycoperdon* volua ſimplici, radiis dilatatis, fiſſis, ſeſſile, globoſum, ore ſtellato. BATSCH. El. Fung. p. 151. n. 24. MICH. t. 100. f. 5. multifidum.

Lycoperdon multifidum volua multifida patente euanida: radiis ouato-lanceolatis. SCHREB. Spicil. p. 113. n. 1095.

Lycoperdon globoſum et ſeſſile, ore ſtellato, volua radiata, patente; radiis multifidis. GLED. Meth. Fung. p. 152. n. V. var. b.

Vielſtraliger Sternſchwamm. Germ.

In ericetis et ſaltu magno verſus *Düben;* porro in muris argillaceis inter Muſcos paſſim obuiam mihi venit. Autumno et Hyeme.

coronatum. 1692.* *Lycoperdon* volua ſimplici, radiis ouato-oblongis, acutis, integris, globoſum, ore acuminato, fimbriato, ſtipite breuiſſimo, cylindrico gracili ſtipitatum. BATSCH. El. Fung. p. 151. n. 25. ſub *Lycop. pedicellato.*

Lycoperdon petiolatum, globoſum, aſperum et paruum, volua radiata, patente, ore denticulis coronato. GLED. Meth. Fung. p. 152. n. V. a. MICH. t. 100. f. 2. SCHAEF. t. 183.

Gekrönter Sternſchwamm. Germ.

In locis ſyluaticis muſcoſis circa *Betulas, im Bieniz, Univerſitätsholze etc.* paſſim occurrit. Autumno.

ε. Paraſitica.

Epidendrum 1693. *Lycoperdon* paraſiticum ſeſſile, globoſum, purpureum, cortice fatiſcentis bruneſcente, polline ſeminali liliaceo. JACQ. Collect. I. p. 348. n. 132.

Lycoperdon Epidendrum cortice formaque purpurea. LINN. Syſt. p. 982. n. 17. BOEHM. n. 848. *Flor. Dan.* tab. 720.

Lycoperdon ſphaericum, ſeſſile, ore in apice vel integro, vel inaequali et radiato. GLED. Meth. Fung. p. 150. n. IV. SCHAEF. t. 193.

Blutrother Staubſchwamm. Germ. *Veſſe-de-Loup pourpre.* Gall.

In ſyluis et terminis pratorum, variis lignis et truncis putrefactis, nec non in terra intra Muſcos in ſyluis frequens. Autumno et Vere.

epiphyllon. 1694* *Lycoperdon* aggregatum, paraſiticum, ore multifido, lacero, puluere fuluo. LINN. Syſt. p. 981.

Blattloſer Staubſchwamm. Germ. *Veſſe-de-Loup fauve.* Gall.

In

In ſuperficie inferiori Foliorum *Tuſſilaginis Petaſitidis:* in hortis paganis ad *Klein-Dölzig*, *Altranſtädt*, Octobri 1788. reperi.

1695.* *Lycoperdon* luteum, nitens, fragile, ſemine fuſco-nigro, farinoſo-arenaceo. BATSCH. El. Fung. p. 155. n. 32. luteum.

Mucor luteus, globoſus, in baſi tomentoſa ſeſſilis. GLED. Meth. Fung. p. 162. n. IV. var. c.?

Mucor ouatus. SCHAEF. t. 192.

Goldgelber Staubſchwamm. Germ.

In arborum fruticumque truncis emortuis putridisque et foliis putredine corruptis paſſim.

1696 * *Lycoperdon* brunneum, induratum, ſcabrum. verrucoſum. BATSCH. El. Fung. p. 155. n. 33.

Warzenförmiger Staubſchwamm. Germ.

In trabibus lignisque putridis paſſim. Autumno et Vere.

1697 * *Lycoperdon* gregarium cylindricum rufeſcens, veſparium. ore integerrimo ſubrotundo, ſeminibus rufis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1203.

Lycoperdon veſparium gregarium, cellis denſe connatis, ſcarioſis, membranaceis, croceo-fuluellis, ſemen bombycinum ſaturate croceum continentibus. BATSCH. Cont. I. p. 253. t. XXX. f. 172.

Bienenzelliger rother Wollenſchwamm. Germ.

In ſyluis ad lingna emortua putridaque paſſim. Vere et Autumno.

1698 * *Lycoperdon* gregarium, globulis ſubrotundis fauogineum luteis, ſeminibus luteis. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1204.

Lycoperdon fauogineum gregarium, globulis denſe approximatis veſicularibus, ſemen bombacinum luteum recondentibus. BATSCH. Cont. I. p. 257. tab. XXX. fig. 173.

Zellenförmiger gelber Wollenſchwamm. Germ.

In truncis putreſcentibus paſſim. Autumno.

487. CARPOBOLVS. MICH. Gen. 221.

albicans. 1699. * *Carpobolus* volua multifida, fructu globoſo ex ſeminibus combinatis. LINN. Syſt. p. 981. n. 7. *Lycoperdon Carpobolus.* MICH. t. 101. fig. 1. — *Flor. Dan.* t. 895.

Schieſſender weißer unächter Sternſchwamm. Germ. *Veſſe de-Loup Carpobole.* Gall.

In lignis putridis *im Roſenthale* paſſim obuiam iuit. Autumno.

488. SPHAERIA. HALL. Hiſt. T. III. p. 120. WEB. Spic. p. 281. Kugelſchwamm. *Germ.*

a. *Simplices.*

nitida. 1700. * *Sphaeria* ſimplex ſubſolitaria, ſuboccultata, ſplendens, atra: cruſta ſpathacea, rimoſa. WEIG. Obſ. p. 45. n. 6. tab. 2. fig. 14. WEB. Spicil. p. 281. n. 297.

Glänzender Kugelſchwamm. Germ.

In cortice *Tiliarum* et *Fagorum* haud infrequenter obuia. Perſiſtens.

Cruſta ex albido-oliuacea, cui immerguntur ſphaerulae atrae, nitidae. WEB.

oliuacea. 1701. * *Sphaeria* ſolitaria oblonga, conuexa, puluerulenta, carne concolore. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1211.

Olivengrüner Warzenſchwamm. Germ.

In foliis Daturae Stramonii et Cucurbitae Melonis aliarumque plantarum fructibus. Autumno.

Puluis interne contentus oliuaceo gaudet colore.

1702. * *Sphaeria* gregaria, globata, clauſa, nigra, ni- globularis.
toris expers indurata. BATSCH. Cont. I. p. 271. tab. XXX. fig. 180.

Kugelrunder Warzenſchwamm. Germ.

In lignis deiectis putridis, *im Roſenthale* paſſim obuia. Autumno.

1703. *Sphaeria* ſeſſilis, ſubrotunda, gregaria, nigra, oleracea.
cruſta rugoſa, absque ſplendore.

Lycoperdon Braſſicae ſubterraneum rugoſum, congeſtum. SCHREB. Spicil. p. 114. n. 1096. HALL. Hiſt. n. 2178. *Gleichen* Abbildd. t. 6.

Kohl Warzenſchwamm. Germ.

In foliis *Braſſicae* putridis, porro in foſſis ſemiexſiccatis paſſim occurrit. Aeſtate in Autumnum vſque.

1704. * *Sphaeria* gregaria, oblonga, nigro-fuſca, Bombarda.
apice poro tenerrimo ſemen album exprimente. BATSCH. Cont. I. p. 271. t. XXX. f. 181.

Schwarzbrauner Olivengeſtalteter Warzenſchwamm. Germ.

In lignis humidis putreſcentibus, *im Roſenthale* ad Quercus truncos ſpecimina pauca fine Octobris 1789 legi.

b. C*ompoſitae*, ſ. *Sphaerulae plures in vno corpore.*

1705. *Sphaeria* compoſita, ſolitaria, ſubpedunculata, tremelloides
ſubgloboſa, purpurea, ſubgelatinoſa. WEIG. Obſ. p. 46. n. 8. tab. 3. fig. 1.

Tremella purpurea ſubgloboſa ſeſſilis, ſolitaria glabra. LINN. Syſt. p. 965. n. 10. SCHREB. Spicil. p. 112. n. 1097. ſub *Heluella.*

Gallertartiger Kugelſchwamm. Germ. *Tremelle pourpre.* Gall.

In rimis corticum arborum fruticumque emortuorum e. g. in *Oxyacantha*, *Vlmis*, *Fagis*, *Aeſculis*, *Tiliis etc.* copioſe. Hyeme et Vere.

lycoperdoides. 1706. * *Sphaeria* compoſita, conuexa, ſubſolitaria, medulla farinoſa, atra. WEIG. Obſ. p. 47. n. 10. t. 3. f. 2.

Lycoperdon varioloſum paraſiticum, ſeſſile ſubrotundatum, cortice exteriore fuluo, deciduo, farina atra, compacta. LINN. Syſt. p. 981. n. 13.

Boviſtähnlicher Kugelſchwamm. Germ. *Veſſe-de-Loup variolique.* Gall.

In rimulis arborum fruticumque emortuis haud infrequens. Autumno et Vere.

Carpini. 1707 * *Sphaeria* compoſita atra, ſpiculis minutiſſimis terminata. HOFM. Veget. crypt. p. 1. tab. 1. f. 1.

Sphaeria ſpiculoſa, compoſita, atra, nitens, cellis in maſſam dilatatam colliculatam connatis, colliculo ſingulo ſtylum acutum atrum exſerentibus. BATSCH. Cont. I. p. 273. t. XXX fig. 182.

Schwarzer Rüſter-Kugelſchwamm. Germ.

In paginis foliorum, praeprimis Carpini ſiccorum, *im Roſenthale* paſſim. Vere et Autumno.

maxima. 1708. * *Sphaeria* compoſita, conuexa, reniformis, nigra. WEB. Spicil. p. 286. n. 301. HOFM. Veget. Crypt. p. 3. tab. I. fig. 2. ſub *Sphaeria deuſta*.

Gröſster Kugelſchwamm. Germ.

In ſyluis ad truncos emortuos maxime Fagorum. *im Roſenthale* haud infrequens obuia. Vere et Autumno.

clauata. 1709. * *Sphaeria* petiolata, nigra, incraſſata. HOFM. Veget. Crypt. p. 17. t. 11. f. 2.

Eingekeulter Kugelſchwamm. Germ.

In lignis putridis Quercuum deiectis; porro in cellis et hortis. Autumno et Vere.

rubra. 1710 * *Sphaeria* conuexa rubra tota exaſperata. WIGG. Primit. n. 935.

Rother Kugelſchwamm. Germ.

In ligno Fagorum et Carpinorum putrido. Autumno et Hyeme.

vel β)

vel β) *Semina Fungorum interna exploſione membranulae diffracta lateraliter eiaculanda.*

489. TREMELLA. L. G. 1320. Gallerte. *Germ.*

1711. *Tremella* ſubrotunda, concaua, plicata, nigreſcens. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1217. Auricula.

Peziza Auricula concaua, rugoſa, auriformis. LINN. Syſt p. 979. n. 10.

Eluella ſeſſilis, membranacea rugoſa et criſpa, in formam gyroſam et concauam varie complicata. GLED. Meth. Fung. p. 39. n. III. BOEHM. n. 842. BLACKW. t. 334.

Pharm. *Auricula Judae.*

Ohrenſchwamm ſ. *Judasſchwamm.* Germ. *Pezize Oreille.* Gall.

In fruticetis et pomariis pratenſibus ſyluaticisque, v. g. *im Streitholze, Roſenthale, hinter dem Brandvorwerke, im Zſchocherſchen - Gonnewitzer Holze etc.* ad Opulos, Corylos, Aceres et Sambucos emortuos et ad alias arbores oritur. Autumno.

1712. *Tremella* ſeſſilis, ſubrotunda, plicata vndulata, fuſco-virens. HUDSON. Angl. Ed. II. p. 564. n. 5. Noſtoc.

Tremella Noſtoc plicata vndulata. LINN. Syſt. p. 965. n. 2. BOEHM. n. 869. (ſub *Linkia.*) SCHREB. Spicil. p. 141. n. 869. *Flor. Dan.* tab. 885. fig. 1.

Noſtock. Germ. *Tremelle Noſtoc.* Gall.

In pratis poſt pluuias, praeprimis inter Muſcos frequens. Autumno et Vere.

1713. * *Tremella* ſeſſilis, ſubrotunda, vndulata, nigreſcens. HUDSON. Angl. Ed. II. p. 563. arborea.

Tremella ſagarum ſeſſilis membranacea, difformis, venoſo-ſubfuſca. RETZ. Prodr. Flor. Scand. n. 1422.

Baum-Gallerte. Germ.

In arborum ramulis deiectis ſepibusque putreſcentibus paſſim. Autumno et Vere.

meſenteriformis. 1714. *Tremella* ſeſſilis, ſubrotunda, plicato-flaua. WILDEN. Prodr. Berol. n. 1220.

Tremella meſenteriformis in plicas multiplices intorta. LINN. Syſt. p. 965. JACQ. Miſcell. Vol. I. p. 142. t. 13.

Eluella membranacea, multiplex, membranis ſeſſilibus, fimbriato plicatis. GLED. Meth. Fung. p. 51. n. IX. SCHAEF. t. 168.

Gekröſeartige Gallerte. Germ.

Ad ramenta varia arborum putrida earumque truncos in ſyluis ceduis, *im Univerſitätsholze, in der Dübenſchen Heide etc.* Autumno et Vere.

globoſa. 1715. *Tremella* ſphaerica, veſiculis aggregatis. WEIS. Crypt. p. 28.

Tremella granulata gelatinoſa, ſphaerica, aggregata, viridis. HUDSON. Angl. Ed. II. p. 566.

Vlua granulata ſphaerica, aggregata. LINN. Syſt. p. 972. n. 14. SCHREB. Spicil. p. 141. n. 1155. *Fl. Dan.* t. 660. f. 2.

Kugelförmige Gallerte. Germ. *Ulve en tête.* Gall.

In paludoſis et inundatis argilloſisque locis inter *Gautſch* et *Laure*, ibidem in argilla tenuiſſima caerulea; porro in *ſtagnis* ad *Leutſch*, *Mark-* et *Altranſtädt*, *Ketſchau*, *Lindenthal* in argilla alba et alibi. Aeſtate.

juniperina. 1716. * *Tremella* ſeſſilis, gelatinoſo-pulpoſa, ſuborbiculata, plicato-criſpa, flauo-ruſa. JACQ. Collect. Vol. II. p. 173. n. 172.

Tremella juniperina ſeſſilis, membranacea, auriformis, fulua. LINN. Syſt. p. 965. n. 1. WEB. Spic. p. 277. n. 297.

Wacholder Gallerte. Germ. *Tremelle du Genevrier.* Gall.

Ad Juniperos paſſim et ad Sabinam Octobri 1789 in *Horto Loehriano* legi. Autumno et Vere.

1717.

1717. *Tremella* tuberculoſa, ſolida rugoſa. LINN. Syſt. p. 965. n. 6. SCHREB. Spicil. p. 140. n. 1152. verrucoſa.

Tremella fluuiatilis, gelatinoſa et tuberculoſa. DILL. Muſc. 55. tab. 20. fig. 16.

Warzigte Gallerte. Germ. *Tremelle verruqueuſe.* Gall.

In ſtagnis ad *Lindenthal* et in variis plantis aquaticis ſub aqua innaſcens.

1718. *Tremella* terreſtris, tenera, criſpa. SCHREB. Spic. p. 140. n. 1157. DILL. Muſc. 52. tab. 50. f. 12. criſpa.

Krauſe Gallerte. Germ.

Ad terram et arborum radices atque in locis ſuburbanis poſt pluuias.

490. MVCOR. L. G. 1334. Schimmel, *Germ.* Moiſiſſure. *Gall.*

a. *Perennes.*

1719. *Mucor* perennis, viridis, foliis furfuraceis, ſtipite filiformi, capitulo globoſo. LINN. Syſt. p. 982. n. 5. furfuraceus.

Lichen capitatus. SCHREB. Spicil. p. 134. n. 1134.

Kleienartiger Schimmel. Germ. *Moiſiſſure furfuracée.* Gall.

In rimis Quercuum et truncis Betularum; porro ad terram *im Roſenthale*, in Querceto ad *Altranſtädt* paſſim.

1720* *Mucor* perennis, ſtipite filiformi, nigro; capitulo globoſo, cinereo. LINN. Syſt. p. 982. WEB. Spicil. 198. ſub *Lichene.* ſphaerocephalus.

Kugelrunder Schimmel. Germ. *Moiſiſſure à tête ronde.* Germ.

In parietibus, lignis putridis et lapidibus paſſim. Vere et Autumno copioſe.

b. *Fuga-*

b. *Fugaces.*

Mucedo. 1721. *Mucor* ſtipitatus, capſula globoſa. LINN. Syſt. p. 982. n. 7. BOEHM. n. 874. *Flor. Dan.* t. 467. f. 4.
Mucor ceſpitoſus, capitulo ſphaerico, petiolo ſetaceo, longiſſimo. GLED. Meth. Fung. p. 161. n. 4. MICH. t. 95. f. 1.
Gemeiner Schimmel. Germ. *Moiſiſſure griſâtre.* Gall.
In variis corporibus putredine corruptis v. c. pane, cibis farinaceis aliisque eſculentis nec non in Cucurbitae, Ceraſi, Pruni, Mali fructibus frequenter occurrit.

leproſus. 1722. * *Mucor* ſetaceus, ſeminibus radicalibus. LINN. Syſt. p. 982. n. 9.
Gefleckter Schimmelſchwamm. Germ.
In cellis locisque ſuffocatis frequens. Autumno.

glaucus. 1723. * *Mucor* ſtipitatus, capitulo ſubrotundo, aggregato. LINN. Syſt. p. 982. n. 2. *Flor. Dan.* t. 777. f. 2.
Byſſus petiolata, fructificationum lineolis in capitulum radiatum denſe congeſtis. GLED. Meth. Fung. p. 24, n. VI.
Grauer Schimmelſchwamm. Germ. *Moiſiſſure glauque.* Gall.
In Vlmorum Carpinorumque corticibus et ad varias arborum radices et fructus *Cucurbitarum*, *Dauci*, *Raphani*, porro in *Cerealium* ſcaphis. Aeſtate et Autumno.

Eryſiphe. 1724. * *Mucor* albus, capitulis fuſcis, ſeſſilibus. LINN. Syſt. p. 981. n. 14.
Honigthau. Germ.
In foliis Humuli, Lamii, Symphti etc. paſſim.

Lycogala. 1725. * *Mucor* capitulo cupreo, gelatinoſo, pellucido fugaci, globoſo. WILDEN. Prodr, Berol. n. 1233.
In truncis arborum putridis, *im Roſenthale*, paſſim. Autumno.

granoſus. 1726. *Mucor* globoſus et cellularis, ſeſſilis; cortice in puluerem, fatiſcente. GLED. Meth. Fung. p. 158. n. I. SCHOLL. Suppl. n. 1164.

In

In terra ipſa recrementis ligneis referta porro in in lignis e. g. Corylo, Tilia, Populo, Vlmo, Fago etc. poſt pluuias maxime oritur. Aeſtate.

1727. *Mucor* ſeſſilis, ſubgloboſus, niueus, exiguus, cortice in puluerem fatiſcente. GLED. Meth. Fung. p. 159. n. II. var. b. LEYS. n. 1572. niueus.

Schneeweiſser Schimmelſchwamm. Germ.

In foliis deiectis, fruticetis et locis humidioribus oritur. Autumno.

491. EMBOLVS. HALL. Hiſt. n. 2137. Faden-ſchimmel. *Germ.*

1728. * *Embolus* nigerrima villo albo adſperſus. HALL. Hiſt. n. c. t. 1. fig. 1. bicolor.

Mucor Embolus ſeta nigra, villo fuſco. LINN. Syſt. p. 982. n. 3.

Zweifarbiger Fadenſchimmel. Germ. *Moiſiſſure velue.* Gall.

In lignis putridis, *im Roſenthale*, paſſim occurrit.

492. MONILIA.

1729.* *Monilia* ſtipite ramoſo, ſpicis ternatis. LINN. Syſt. p. 982. n. 12. ſub *Mucore.* caeſpitoſa.

Byſſus petiolata caeſpitoſa, fructificationibus in ſpicam decompoſitam digeſtis. GLED. Meth. Fung. p. 24. n. V.

In Vlmo, Carpino et variis corporibus putreſcentibus.

1730. * *Monilia* ſtipitata ſpicis digitatis. LINN. Syſt. p. 982. n. 11. ſub *Mucore.* *Flor. Dan.* t. 897. f. 1. cruſtacea.

In cibis et fructibus putredine corruptis paſſim.

1731. * *Monilia* lutea, globoſa, in baſi tomentoſa ſeſſilis. GLED. Meth. Fung. p. 162. n. IV. var. c. ſub *Mucore.* SCHOLL. Suppl. n. 1163. nidulans.

In

In lignis putridis et fruticum ramentis emortuis toto fere anno occurrit.

493. FVLIGO. HALL. Hiſt. n. 2133. Ruſs-ſchwamm. *Germ.*

ſeptica. 1732.* *Fuligo* vnctuoſa flaua. LINN. Syſt. p. 982. n. 15. BOEHM. n. 872. ſub *Mucore.*

Mucor cruſtaceus, ramoſiſſimus, mollis et fugax crocei coloris. GLED. Meth. Fung. p. 160. n. II. var. d.

Vergänglicher Rußſchwamm. Germ. *Moiſiſſure ſeptique.* Gall.

In fimetis, vaporariis, deferueſcentibus et puluere coriariorum reiecto circa Lipſiam frequenter occurrit.

panicea. 1733. *Fuligo* ſeſſilis, minima, alba, granum Panici referens.

Mucor aggregatus, ſubgloboſus, ſeſſilis exiguus et niueus, vertice in puluerem fatiſcente. GLED. Meth. Fung. p. 159. n. II. var. b. BOEHM. n. 873.

Hirſenkornähnlicher Rußſchwamm. Germ.

In foliis deiectis putridis, fruticetis, ſyluis et locis ſuburbanis humidioribus frequens. Autumno.

INDEX

INDEX GENERVM.

A.

Acer pag. 206-208
Achillea 478-479.
Acorus 197
Acroſtichum 503
Actaea 287
Adonis 306
Adoxa 218
Aegopodium 163
Aeſculus 204
Aethuſa 153
Agaricus 601-627
Agrimonia 248
Agroſtemma 240-241
Agroſtis 41-44
Aira 45-47
Ajuga 319-320
Alcea 372
Alchemilla 95
Aliſma 202
Allium 179-183
Alopecurus 40 et 41
Alſine 167
Althaea 373
Alyſſum 346-347
Amaranthus 172
Amygdalus 255
Anagallis 110
Anchuſa 109
Andropogon 79
Androſace 114
Anemone 294-296
Anethum 159
Angelica 152
Anthemis 477-478
Anthericum 186
Anthoceros 558
Anthoxanthum 14
Anthyllis 386
Antirrhinum 341-343
Aphanes 108
Apium 162
Aquilegia 291
Arabis 355
Arctium 454
Arenaria 236-237
Ariſtolochia 203
Arnica 464
Artemiſia 456-457
Arum 302
Arundo 62 et 63
Aſclepias 134
Aſparagus 189
Aſperugo 108
Aſperula 91-93
Aſplenium 506-507
Aſter 472-475

Aſtragalus p. 417-418
Athamanthae 142
Atriplex 175
Auena 59-62

B.

Ballota 327
Barbula 528-529
Bartrammia 548
Bellis 460
Berberis 177
Beta 138
Betonica 321
Betula 100
Bidens 455
Blaſia 560
Boletus 627-635
Borago 107
Braſſica 355-359
Briza 53
Bromus 56-59
Bryonia 497
Bryum 542-543
Bupleurum 147
Butomus 223
Buxbaumia 548-549
Byſſus 595-598

C.

Calendula 488
Callitriche 2
Caltha 294
Campanula 123-126
Cannabis 173
Cardamine 360-361
Carduus 449-452
Carex 69-77
Carlina 447-448
Carpinus 310
Carpobolus 664
Carum 160
Caucalis 144
Cenntaurea 482-484
Centunculus 84
Ceraſtium 242-243
Ceratophyllum 303-304
Chaerophyllum 155
Chara 3
Cheiranthus 253-264
Chelidonium 287
Chenopodium 136
Chondrilla 438
Chryſanthemum 462-464
Chryſoſplenium 229-230
Cicer 703
Cichoreum 420 et 421
Cicuta 158
Cineraria 468
Circaea 13
Ciſtus 288
Cladonia 572-577
Clauaria 651-655
Clematis 293
Clinopodium 343
Cnicns 448-449
Colchicum 196
Colutea 401-402
Comarum 283
Cochlearia 347-348
Conferua 598-600
Conium 146
Conyza 458
Conuallaria 185-186
Conuoluulus 115
Coreopſis 484 et 485
Coriandrum 153
Cornus 94
Coronilla 420-421
Corylus 308-309
Crataegus 260-261

Crepis

Crepis 437
Cucubalus 135
Cucumis 494-495
Cucurbita 495-496
Cuſcuta 96
Cynara 452
Cynogloſſum 108
Cynoſurus 63 et 64
Cyperus 35
Cytiſus 404

D.

Dactylis 48
Daphne 214
Datura 116
Daucus 143
Delphinium 290-291
Dianthus 232-234
Dicranum 525-527
Dictamnus 228
Digitalis 340
Dipſacus 83
Draba 345
Droſera. 170

E.

Echium 104
Elymus 65
Elatine 219-120
Embolus 671
Epilobium 208-211
Equiſetum 498-500
Erica 213
Erigeron 467
Eriophorum 38
Eruum 407
Eryngium 140
Eryſimum 352-353
Euonymus 129
Eupatorium 454
Euphorbia 250-253
Euphraſia. 334-335

F.

Fagus 305
Feſtuca 53-56
Ficaria 301
Filago 487
Fiſſidens 523-524
Fontinalis 549
Fragaria 229
Fraxinus 27
Fritillaria 189
Fuligo 672
Fumaria. 380-382

G.

Galanthus 178
Galega 407
Galeopſis 323-324
Galium 87-91
Geniſta 383-385
Gentiana 135
Geranium 365-370
Geum 282-283
Gladiolus 31
Glaux 133
Glecoma 313
Glycine 418
Gnaphalium 459-460
Grimmia 515
Gymnoſtomum 513
Gypſophila 231

H.

Hedera 132
Hedwigia 512
Hedyſarum 419 et 420

Helenium 476
Helianthus 485 et 486
Heluella 639 et 640
Heracleum 149
Herniaria 139
Heſperis 354
Hieracium 442 - 445
Hippocrepis 422
Hippophae 102
Hippuris 1
Holcus 79
Holoſteum 33
Hordeum 68 et 69
Hottonia 114
Humulus 173
Hydnum 635 - 637
Hydrocharis 224
Hydrocotyle 141
Hyoſcyamus 116
Hyoſeris 447
Hypericum 425 - 428
Hypnum 534 - 541
Hypochaeris 431
Hyſſopus 313

I.

Iaſione 498
Iberis 346
Impatiens 492 et 493
Inula 465 - 467
Iris 31 et 32
Iſatis 360
Iuncus 192 - 196
Iungermannia 550 - 556
Iuniperus 377 et 378

K.

Koelreutera 546

L.

Lactuca 439 - 442
Lamium 321 et 322
Lapſana 447
Laſerpitium 152
Lathraea 334
Lathyrus 393 - 397
Lauandula 316
Lauatera 370
Ledum 227
Leerſia 514 et 515
Lemna 21 et 22
Leontodon 434
Leonurus 312
Lepidium 348 et 349
Lepra 592 - 595
Leſkea 532 et 533
Leucojum 178
Lichen 563 - 569
Liguſtrum 4
Lilium 190
Limoſella 338
Linum 169
Lithoſpermum 106
Lolium 65 et 66
Lonicera 126 - 128
Lotus 404 - 406
Lupinus 385 et 386
Lychnis 239 et 240
Lycoperdon 657 - 663
Lycopodium 502
Lycopſis 107
Lycopus 12
Lyſimachia 111
Lythrum. 247 - 248

M.

Malua 371 - 372
Marchantia 557
Marrubium 318
Matricaria 461

Medicago

Medicago p. 422 - 424
Meeſia 550
Melampyrum 337 - 338
Melica 47
Meliſſa 333
Mentha 313 - 316
Menyanthes 115
Mercurialis 223 - 224
Meſpilus 262 - 263
Milium 41
Mnium 543 - 546
Momordica 495
Monilia 671
Monotropa 227
Montia 33
Mucor 669 - 671
Myagrum 345 - 346
Myoſotis 109
Myoſurus 172
Myriophyllum 314

N.

Narciſſus 178 - 179
Nardus 39
Neckeria 530 - 531
Nepeta 326
Nicotiana 117
Nigella 292
Nymphaea 289

O.

Octoſpora 643 - 651
Ocymum 330
Oenanthe 145
Oenothera 211
Ononis 387
Onopordon 452
Ophiogloſſum 500
Ophrys 19 et 20
Orchis 14 - 18
Origanum 332
Ornithogalum 187 et 188
Ornithopus 421
Orobanche 335 et 334
Orobus 392 - 393
Orthotrichum 516 - 517
Oſmunda 500 et 501
Oxalis 243 et 244

P.

Paeonia 290
Panicum 48 - 49
Papauer 284 - 286
Parietaria 102
Paris 219
Parnaſſia 168
Paſtinaca 153
Pedicularis 243 et 34
Peltigera 561 - 562
Peplis 196
Peucedanum 145
Peziza 640 - 643
Phalaris 39 et 40
Phallus 637 - 638
Phaſcum 509 - 511
Phaſeolus 390 - 392
Phellandrium 157
Philadelphus 255
Phleum 64
Phyteuma 122
Picris 433
Pimpinella 161
Pinguicula 30
Pinus 373 - 376
Piſum 388 - 389
Plantago 84 - 86
Platanus 309
Poa 50 - 52
Pollichia 322 - 323

Polycnemum 30
Polygala 382
Polygonum 215-218
Polypodium 503-506
Polytrichum 518-520
Populus 220-222
Poronia 651
Portulaca 247
Potamogeton 97-99
Potentilla 280-282
Poterium 305
Prenanthes 439
Primula 113
Prunella 311
Prunus 256-260
Pſora 587-590
Pteris 508
Pulmonaria 105
Pyrola 226
Pyrus 263-265

Q.

Quercus 306

R.

Ranunculus 297-301
Raphanus 351-352
Reſeda 249-250
Reticularia 569-570
Rhamnus 123
Rhinanthus 336
Rhus 146
Ribes 130
Riccia 559-560
Robinia 402
Roſa 268-276
Rubus 276-278
Rudbeckia 485
Rumex 198-201
Ruta 225

S.

Sagina 99
Sagittaria 303
Salicornia 1
Salix 22-26
Saluia 12
Sambucus 164
Samous 122
Sanguiſorba 36
Sanicula 141
Saponaria 231-232
Satureja 327
Satyrium 18
Saxifraga 230-231
Scabioſa 81-83
Scandix 154
Scheuchzeria 202
Schoenus 34 et 35
Schollera 213
Scilla 189
Scirpus 36-38
Scleranthus 228-229
Scorzonera 435-436
Scrophularia 339
Scutellaria 327-328. 583-587
Secale 66
Sedum 244-246
Selinum 151
Semperuiuum 253
Senecio 469-471
Serapias 20-21
Serratula 453
Seſeli 158
Sherardia 93
Silene 235-236
Sinapis 361-362
Siſymbrium 362-364
Sium 148
Solanum 119-121
Solidago 468

Sonchus

Sonchus 445-446
Sorbus 261
Sparganium 77
Spartium 389
Spergula 241-242
Sphaeria 664-666
Sphagnum 512
Spinacia 174
Spiraea 265-268
Splachnum 521
Stachys 224-226
Staphylea 167
Statice 168
Stellaria 238-239
Stemonitis 655 et 656
Stipa 44 et 45
Struthiopteris 501
Symphytum 106
Syringa 4 et 5

T.

Tagetes 475-476
Tanacetum 457-458
Taraxacum. 431
Taxus 378
Tetraphis 514
Teucrium 317-319
Thalictrum 293
Theſium 134
Thlaſpi 349 et 350
Thymus 329 et 330
Tilia 288 et 289
Tordylium 150
Tormentilla 278
Tortula 527
Tragopogon 432
Trapa 93
Tremella 667-669
Trichoſtomum 521 et 522
Trientalis 204
Trifolium 410-414
Triglochin 197 et 198.
Triticum 67
Trollius 297
Tropaeolum 160
Tubercularia 583
Tulipa 191
Turritis 355
Tuſſilago 471 et 472
Typha 78

U.

Ulmus 140
Ulua 600
Umbilicaria 511
Urtica 99
Uſnea 590-592
Utricularia 11

V.

Vaccinium 211 et 212
Valeriana 29 et 30
Verbaſcum 118
Verbena 11
Veronica 5-11
Verrucaria 578-582
Viburnum 164
Vicia 397-401
Vinca 119
Viola 489-492
Viſcum 101
Vitis 130

W.

Webera 547 et 548
Weiſia. 516

Z.

Zinnia 480

INDEX

NOMINVM PHARMACEVTICORVM, ANGLORVM, GALLICORVM GERMANORVMQVE.

A.

Abele-tree no. 560
Abies 926
Abreſche 661
Abſinthe pontique 1085. vulgaire 1086, 1087
Abſinthium ponticum 1085. vulgare 1086
Abton 1208
Acacia noſtras 658
Acacie, falſche 974. teutſche 658
Acanthium 1076
Acetoſa 522. rotundifolia 521
Acetoſella 624
Ache 433
Achillenkraut 1141
Achilliere 1141-1143
Achtſamme 1625-1658
Ackerbacillen 400
Ackerbaldrian 75. gezähnter 76
Ackerbeere 690
Ackerbremen ibid.
Ackerbrombeere ibid.
Ackerburzel 632
Ackerdiſtel 1078. kleine 1070
Ackererbſe 945
Ackerfadenkraut 1162
Ackerfilzkraut ibid.
Ackergauchheil 306
Ackerholder 437
Ackhornkraut 622
Ackerklee 995. 1031.
Ackerknoblauch 469
Ackerkohl 869. 891
Ackerkümmel, ſchwarzer 614
Ackerkuhweizen 832
Ackermäuſeöhrchen 32
Ackermeyerkraut 260
Ackerneſſel 796. kleine todte 793
Ackerrettig 869
Ackerröthe 263
Ackerruhrkraut 1162

Ackerſalat

Ackerſalat 75
Ackerſchaftheu 1184
Ackerſchmielen 121
Aekerſenf 891
Ackerſonche 1059
Ackerſpark 616
Ackerſteinſaame 293
Ackerſternkraut 931
Ackertreſpe 164
Ackerveilchen 1171. 1172
Ackerviehgras 116
Ackervogelkraut 621
Ackerwinde 317
Ackerwurz 80
Ackerzwiebel 486
Acroſtique ſeptentrionale 1196
Adder's-Tongue 1189
Adermennig 635
Aderſchwamm, ausgebreiteter 1568. fetter 1567
Adianthum aureum 1235
rubrum 1208
Adlerfarn ſ. kraut 1210
Adlersbeeren 659
Aepfelquitte 669
Aeſcherwurzel 576
Aeſculapie, weiſe 361
Affenbeere 544
Affodillilie, gelbe 477
African-Marigold 1135
Agaricus 1488-1577
Agaricus praeparatus 150
Agrimonia 635
Agroſtemme des Blés 614
Ahorn 530-532
Aigremonie 635
Aiguille du Berger 413
Ail 466-471. 273-476
Airelle rouge 543
Alant 1106. 1146
Alandiſtel 1075
Alantwurzel 1105
Albeerbaum, ſchwarzer 562. weiſſer 560
Alcea 920
Alchemilla 268
Alchemiſtenkraut ibid.
Alhornbaum 438
Aliſier des bois 659
Alkirſche 652
Alleluja 624. 625
Allermannsharniſch 78
Allgood ſ. Allgut 364
Alliaire 872
Allium 466
Alnus 285
Alpenklee 984
Alpenrennthiermoos 1397
Alpkraut 1080
Alpranken 361
Alſine 442
Alſtnach 406
Altmannskraut 1113
Aluyne 1086
Amandier Pêcher 951
Amourette 147. 148
Ampfer, gehäufter 518. krauſer 515. rundblättrichter 521. ſpitzblättrichter 516. ſtumpfblättrichter 519. wilder 523. zahmer 513
Amſelbeerdorn 350
Anagallis 305
Androſace 314
Anemone 730-735
Anethum 426
Angelick, kleine falſche 455. wilde 409
Angelique 409
Angerblühmchen 1095

Angerkraut 552
Angurie 1181
Anſerina 697
Antemide champêtre 1138
Antoniuskraut 538
Apfelbaum, wilder 667
zahmer 668
Aphane des champs
Apios 1005
Apium 433
Apoſtemkraut 233
Appeldören 532
Apple-Quince 669
Apple-tree, common 668. wilding 667
Ariſtolochia 526
Arlsbeeren 659
Armleuchter, gemeiner 6. ſtruppigter 7
Armoiſe 1084-1087. 1270
Arnica 1104. Suedenſis 1107
Aron, gefleckter 753
Arrête-Boeuf 943
Arroche 372. 456. 458. 459
Arſchröſel 661
Arsmart 548-551
Artemiſia, alba 1087. vulgaris 1084
Artiſi 1028
Artiſchocke 1076
Arum 753
Aſche 561
Aſchenpflanze 1115
Aſh 72
Aſklepiade 134
Aſparagus 490
Aſpen-tree 561
Aſperule 259. 260
Aſphodelus 494
Aſter 1128
Aſtmoos 1246, 1247. 1272-1274. 1278. 1281-1284. 1286-1290. 1292-1305. 1314.
Aſtragale 1003, 1004
Atriplex 456. ſylueſtris 366
Atlasbeeren 659
Attich 437
Aubel 560
Aubépine 659. des häies 660
Avena 169
Avenette argentée 176
Augentroſtgras 607
Augenwimperflechte 1363
Augenwurz 383
Augenzier 301
Auguſtpflaumen 657
Auguſtſchwamm 1568
Aulne noir 349
Aune 284
Avoine 168. 169. 173.
Auricula Iudae 1711. muris 1049
Auronne ſauvage 1084

B.

Bachblume 729
Bachbungen 16
Bachgrasleder, langes 1475
Bachmünze 776. kleine 779
Bachweide 59. 65
Bacillen 400
Badekraut 802. 1107.
Bärenfackel 323
Bärenklau, unächte 401
Bärenklaudiſtel 1069

Bären-

Bärenlauch 475
Bärklee 987
Bärlappen 1193
Bärtappen ibid.
Bärwinde 318
Bärwurz, teutſche 401. unächte 391
Baguenodier en arbre 971 des Jardiniers 1008 d'Orient 972 à Pater Noſter 441
Baies de l'Airelle 541
Baldrian, gebräuchliche 74 unehelicher ibid.
Ballote noire 806
Ballroſen 536
Balſamine 1174. 1175
Balſamita 1080
Balſamkraut 1174
Balſammünze 778
Balſternacken 424
Bandſalat 1046
Bandweide 70
Barba caprina 674 hirci 1027
Barbarine d'Orient 810
Barbe de Bouc 1027 de Chevre 1670. deChevre, petit 674
Barberry 460
Bardana 1079
Barley 192—194
Bartmoos 1259—1263
Bartnelke 386. 389. wilde 588
Bartnuſs 265
Bartſch 401
Baſe-Horehound 800
Baſil, buſh 814. leaſt ib. ſchweet-ſcented 813
Baſilie, gemeine 813. kleinſte 814
Baſilicum 813. 814
Baſilienmünze 778
Baſtard-Creſs 862
Baſtard-Cyperus 84. 85. 96
Baſtard-Dittony 576
Baſtard-Hawwe 1038—1041
Baſtard-Helleborine 50. 51
Baſtard-Parsley 386—388. 404
Baſtard-Pimpernel 240
Baſtard-Sun-Flower 1156
Baſtardklebrich 250
Bathengel 786
Battate de Virginie 329
Bauernborretſch 301
Bauernkreſſe 864
Bauernlöfleinkraut 448
Bauernſenf 855. 856
Baume 776—778. 864. 869
Baumfarn 1197
Baumflechte 1363. 1364. 1377—1379
Baumlungenkraut 1382
Baumwollengras 98
Baumwollenweide 60
Baumwurzelſauger 575
Bean 749. 948. 970
Bean-tree 975
Bear-Breech 401
Beaume 822
Bec de Grue 901—914
Beccabunga 16
Becherblume 318
Becherflechte 1388—1396
Becherſchwämme 1616—1620. 1622—1624
Bedeguar 686

Beech-

Beech-tree 760
Been blanc 596
Beeren, finniſche 287
ſchwarze 542
Beerkraut 635
Behen, weiſſer 596
Beilkraut 1009
Beinwel 294
Bellbaum 560
Bell-flower 336—340
Bella Donna 332
Bellenholz 562
Bellis maior 1099
— — minor 1093
Bendoite 704. 705
Benedicta 705
Benedictenkraut 704
Bengelkraut 364
Bentgras 107—114
Berberis 460
Berberizendorn ibid.
Berbisbeere ibid.
Berce 401. 402
Bergbaſilien 872
Bergblume 731
Bergdiſtel 1076
Bergerbſe 952
Bergiadenkraut 1161
Bergfenchel 158
Bergflachs 360
Berggünſel 781
Berghabichtskraut 1051. 1056
Berghenne, fette 628
Berghirſe 112
Bergkerbel 419
Bergklee 994. 997.
Bergknoblauch 468
Bergkreſſe 835, bittere 890
Berglabkraut 248
Berglauch 474
Berglein 446
Berglilien 494
Berglinde 715
Bergmünze 804
Bergpeterſilie 382. kleine 383
Bergpfeffer 546
Bergquitten 664
Bergranunkel 736
Bergriedgras 28
Bergröthe 248
Bergſaniekel 381
Bergſcharte 1077
Bergſchierling 418
Bergſchnittlauch 468
Bergſchooten 533
Bergſkordien 786
Bergſternkraut, kleines 1107
Bergſtrauſsgras 115
Bergthimian 812
Bergveilchen 1170
Bergwicke, groſse 964
Bergzwiebel 498
Berle 396—398
Bertram, teutſcher 1141
Berufskraut 298. 802. 845. 1113
Beruſswand 298
Beſenkraut 862. 898. 946.
Beſingkraut, rothes 695
Beta vulgaris 375
Betoine 789. d'eau 838. des montagnes 1104
Betonica 789
Bette vulgaire 375
Bettelläuſe 287. 404
Bettlersläuſe 510
Bettlersſeil 318
Betula 284
Beutelſchneiderkraut 867

Beutelſchwämme 1674—1676
Beyfuſs 1087
Bibernell 246. 309. 429—432. 759
Bident 1081—1083
Bieberhödlein 705
Biberklee 316
Bieberkraut 363
Bienenbaum 532
Bienenheide 574
Bienenklee 991
Bienenſaug 790. 791
Bieſamdiſtel 1068
Bifolium 118
Billberry 542
Bindſalat 1046
Bind-weed 317. 318
Bingelkraut 565
Bingenroſe 719
Binſen 93. 94. 498—508
Binſengras 89—97
Birch-tree 284
Bird-Cherry-tree 653
Bird's Foot 1010
Bird's Foot-Trefoil 976—979
Bird's Neſt 49
Birghanenfuſs 745
Birke, gemeine 284
Birkwurz 695
Birnbaum, gemeiner 666
wilder 665
Birnquitte 669
Birthwort 526
Biſamhanenfuſs 556
Biſamknabenkraut 44
Biſamkraut 556
Biſchofsmütze 1609
Biſhop's-weed 400
Biſsblume 732
Biſtorta 547
Bitter-Creſs 890
Bitterklee 316
Bitterkraut 1039
Bitterling 549. 1497
Bitterſüſs 328
Bitter-Sweat ibid.
Bitter-Vetch 951—953
Bitterweide 60
Bitzblume 732
Black-thorn 658
Black-whortle 542
Bladder Senna 971. Oriental 972
Blätterflechte 1365—1368
Blätterſchwämme 1488—1577
Blanchette 374
Blaſenbaum, gemeiner 971
morgenländiſcher 972
Blaſennuſs 441
Blaſenſegge 224
Blaſenſenne 471
Blaſie naine 1357
Blatterkraut 730. 750
Blattkohl 884
Blé commun noir 832. ſarraſin 553. de Vache 832
Blende 553
Blette d'Europe 451
Blite 365. 369—373
Blodderkirſche 654
Blue grand 1174. noir 553
Blümagekohl 884
Blütenaſtmoos 1280
Blumenbinſen 564
Blumengras 607. 608
Blumenkohl 884
Blutampher 514
Blutauge 706

Blut-

Blutgarbe 552
Blutgras 552. weiſſes 229
Bluthirſe 135
Blutkraut 246. 293. 552. 633. 634. 759. 908
Blutnuſs 765
Bluttrieb 1104
Bluttröpfchen 293
Blutwurz 914
Bockmelde 372
Bocksbart 1027. 1028. 1670. 1673. kleiner 149
rother 150
Bockbeere 354. 690
Bocksbeerenſtrauch 354
Bocksgeilen 46
Bockshorn, wildes 1003
Bocksknabenkraut 40
Bochspeterlein 429
Bogenbaum 930
Bohne, braſilianiſche 948
gemeine 947. türkiſche 948. wilde 941
Bohnenbaum 975
Bohnenkraut 805
Bohrholz 348
Bois boulogne 1210. jaune 61. de Sainte Lucie 652
à ſept écorces 672. genti 546
Boletus 1578—1600
Boletus ceruinus 1677
iginarius 1591
Bollen 472
Bombarde 1034
Bon-Henri 364
Bonne Dame 457
Bonnet de Prêtre 387
Bonus Henricus 364
Boom-roſe 922
Borago 295
Bornkreſſe 794
Borretſch 295
Borſtengras, ſteifes 99
Borſtſchwingel 151
Boucage 429—432
Boviſte 1678—1688
Bouleau blanc 284
Bouillon 323. 324
Bouquetine, petite 429
Bourdaine 349
Bourdock 1079
Bourguepine 350
Bourrache 295
Bourſe à Paſteúr 867
Bouton d'or 743
Boyau de chat 1486
Brachdiſtel 379
Brätling 1493
Bramble 690—693
Bramkapern 946
Branca Vrſina 401
Brandlattich 1122
Braſſica 884
Braunelle 815—817
Braunheil 815
Braunheilig 775
Braunkohl 884
Braunwurzel 325. 837—839
Braut in Haaren 724
Bräunewurzel 262
Breitblatt 531
Breitling ſ. Brödling 1493
ein grüner 1521
Bremenſtrauch 691
Brenneſſel 283
Brennkraut 787
Brennwurz 546
Bris 1226. 1227. 1229. 1230. 1243. 1253. 1255. 1257—1289. 1306—1309. 1314. 1330
Bris-

Brislauch 476
Britannica 520
Brombeere 691—693
Brome-graſs 159. 160, 164
Brooklime 16
Broockweed 333
Broome 937. 938. 946
Broom-rape 823
Bruchkraut 376. 377
Bruchweide 63
Bruchwicken 962
Bruchwurz 635
Bruiſewort 584
Brunelle 815—817
Brunitſchken 693
Brunnenampfer, kleiner 274
Brunnengrasleder 1477
Brunnenkreſſe 894
Brunnenſternmoos 1311
Bruſtlattich 1122
Bruyere 545
Bryonia 1182
Bubenkraut 517
Bubenwinde, groſse 555
Buchbrod 624
Buche, gemeine 760
Bucheckern ib.
Buchkohl 1053
Buchweizen 553
Buchwinde 554
Buck-bean 316
Buck-wheat 553
Buckshorn 859
Bucks-thorn 35
Büſchelglöckchen 342
Büſchelkiefer 924
Büſtling 452
Bugle 787. 788
Bugloſſum 301
Bugrane 942. 943
Buhlererven 690
Buiſſon ardent 662
Bulkiskraut 798. 799
Bulkraut 372
Bullain 62
Burned-Saxifrage 429. 430
Burnet 246. 759
Burſa Paſtoris 867
Burzelkraut 632
Buſchdarm 595
Buſchgras 499. 506
Buſchheidekorn 555
Buſchhopfen 453
Buſchmöhren 416
Buſchnelke 593
Buſchwaldgras 122
Buſchweide 59
Butomus 564
Butterampfer 519
Butter-Bar 112. 1124
Butterblümchen 744
Butterblume 580. 729. 1130. 1164
Butterſtiel 251
Buxbaum, wilder 543
Buxbaumie 1326
Byſſe blanc 1455. jaune 1454. noir 1452. vert 1462
Byſſus 1453—1455. 1460. 1462

C.

Cabbage, common 884
Caillebot 436
Caillelait des marais 247
des montagnes 248
Calaminth, water 779
Calamus 447
Calcatripa 720

Calcitrapa 1153
Calendula 1164
Calebaſſe des Pelerins 1179
Caméléon blanc 1063
Cameline 853. 854
Camerifier 348
Camomille des champs 1138. Oeil de Boeuf 1140. puante 1139. romaine 1137
Campanula 336—342
Canarienſe 100
Canary-graſs 100—102
Candy-Tuft 346
Canillée p. 21
Cannabis 452
Canneberge 544
Caprifolium 346
Caprina 674
Caraways 428
Cardamine amere 890. ſenſible 887. velue 888
Cardere 237—239
Cardiaca 768
Cardopatia 1063
Carduus Mariae 1073
Caret 197—201. 204. 207—211. 215—225
Carex arenaria 198
Cariophillée 704
Carlina 1063
Carline-thiſtle 1063—1066
Carotte ſauvage 384
Carrot 382. 384. 385
Caruum 428
Caryophyllata 704. 705
Caſſelunette 1148
Caſſier 354
Caſſolette 877
Cat-Mint 804
Cataputia minor 642
Cataria 804
Cathrinette des bois 691
Cat's-Fly, german 612
Cat's-Foot 1092
Cat's-Tail-graſs 182. 183
Caucalier 387. 388. 404
Cauliflower 884
Celandine 287. 712
Celori 433
Centaurée 1146—1152. blanc 808
Centaurium minus 363
Centaury 363. 1149
Centumnodia 552
Centunkel 240
Cepa 472
Ceraiſte 619—623
Ceraſus 654. 655
Cercifi d'Eſpagne 1028
Cerefolium 412. 414
Cerfeuil 412. 414. 416—420
Ceriſier 652. de Virginie 653
Chamaeclema 770
Chamaedrys 786
Chamaepitys 783
Chamaras 785
Chamomilla 1098. romana 1132
Champignon, gemeiner 1519
Champignon de couche 1519. delicieux 1491. laiteux 1493. violet 1496
Chanvre 452
Chaperonniere 1124
Chardon 1065—1078. roland 379

Chardon à Foulon 236
Chardonnerette 1063
Charme 767
Chataigne d'eau 264. de cheval 528
Chauſſe-trape 1153
Chelidoine grande 712. petite 750
Chelidonium maius 712 minus 750
Chêne 761. 762. petit 786
Chenevis cultivée 452
Chenuelle 98
Cherry-tree, common 654 cornelian 265
Chervi 399
Chervil 414—420
Cheſnut, horſe 528
Chevre-Feuille 345—348
Chich-Peaſe 974
Chiche de Belier 974
Chichling-Vetch 954-959. 962
Chichweed 600—602. 604
Chiendent officinal 191
Chinorrodon 686
Choin 84. 86
Chondrilla 1044
Choux 884
Chriſtauge 1038
Chriſtinenkraut 1108
Chriſtohren 356
Chriſtophel 713
Chriſtophskraut 967
Chriſtwurz 952
Chryſantheme 1099. 1001 1002
Chryſoſplenium 580
Ciboule de St. Jacques 473
Cibouille 472
Cicely, ſweet 402. wild 416
Cichorée douce 1023. ſauvage 1022
Cicuta aquatica 423. terreſtris 392
Cicutaria 416
Ciguë d'eau 423. grande 392. petite 411.
Cimbalaire 842
Cinanchine 267
Cinogloſſe 299
Cinquefoil 698—706
Cireée 34. 35
Ciſtusröslein 714
Citronenkraut 821
Citrouille 1180
Cive d'Angleterre 476
Cladonia 1394—1402
Clandeſtine 814
Clatre nu 1674
Clavaire coralloide 1670 cornue 1668. noire 1662. en pilon 1660
Cleavers 257
Climber 726
Club-Ruſh 92
Cluſter-Cherry 652. 653
Cnichaut charnue 1065
Cob-nut 764
Cochêne 661
Cochlearia 888
Coock's-Foot-graſs 130
Colchicum 510
Cole-ſeed 882
Columbines 722
Comaret 783
Concombre ordinaire 1178 ſauvage 1176
Condrille jonciere 1042

Confanons 709
Conferva 1476—1485
Coniſe 1191. des près 1107. vulgaire 1190
Conium 392
Conſolida maior 294. media 787. minor 815. regalis 720. ſarracenica 1114
Conſoude, grande 294
Conuoluulus 318
Conyza media 1107. minor 1113
Coq des Jardins 1009
Coqueliqot des Jardins 709
Coquelourde 731. des Jardins 615
Coralloide des rennes 1397
Coreopſis 1155
Corettier 661
Coriander 410
Corn-Campon 614
Corn-Marygold 1102. Cretan 1103
Corne de Cerf des champs 859
Cornelbaum 265—267
Cornillet 597. 599
Cornouillier, ordinaire 265 ſanguin 266
Coronille 1008
Cornus 265—267
Coſta 1024
Coſtenkraut 1025
Coſtmary 1089
Cottonier 766
Cottoniere 1160—1162
Cotula foetida 1139
Couch-graſs 191
Coudrier ſauvage 764
Couleuvrée 1182
Courbaril 973
Courge de St. Jean 1180. des Pélerins 1179
Couronne imperiale 491
Couronne du Soleil 1157
Cow-wheat 831—835
Crab-tree 667
Cracca d'Europe 965
Crane's-bill 901—907. 910. 911. 913. 914
Crannberry 544
Crapaudine 795
Craſſula maior 626
Crepide 1038—1041
Crepitus Lupi 1678
Creſs 861. 862. 864. 894. 897
Creſſon alénois 861. aquatique 16. 894. d'Inde 529. des rochers 580
Crête de Coq 824
Cretelle 180—181
Crow-foot, Globe 736
Crows-foot 859
Cucumber 1176. 1178
Cucumis 1178. aſininus 1176
Cucurbita 1179
Cudweed 1091. 1094
Cultrops, water 274
Cumin des près 428
Curage 549
Currant blanc 354. ſur 353
Cyanus 1148
Cydonia 669
Cynanchica 262
Cynogloſſum 299
Cynosbatus 686
Cypergras 87. 88. falſches 217

Cyperwurz 84. 86. 88

D.

Dachhauswurz 626. 649.
Dachpippau 1039
Dachskraut 807
Dachtreſpe 165
Dactile pelotonnée 130
Darlitzen 266
Daffodil 463. 464
Daiſy 1099. 1101
Dame d'onze heures 487
Dammdiſtel 379
Dandelion 1030-1033
Danewort 437
Darmbeeren 659
Darmmatte 1486
Darmgichtkraut 963
Datura 319
Daucus 384
Dauphin cultivé 721. des blès 720
Day-Lily 477. 478
Dead-Nettle 790. 796
Deckrohr 177
Degenkraut 226
Delphinette royal 723
Dentaire 824
Devil's-Bit 232
Dictamnus albus 578
Digitale rouge 840. rouillé 841
Digitalis 840
Dill 392. 410. 426
Dill, common 426
Dillengraſs 108
Dillkraut 226
Diſtel 236—238. 1063—1074
Dittander 861—863
Dock 514. 515. 517. 520
Docken 520
Dodder 270
Dog-weed 266
Dog's-Tail-graſs 180. 181
Dollkraut 319
Dompte-Venin 361
Donnerbart 649. kleiner 631
Donnerdiſtel 379
Donnerkraut 636. 649
Donnernelken 587
Donnerreben 770
Donnerwurz 931
Doonſchwamm 1538
Doradille 1206. 1208
Dorant, eiſſer 804
Dorlenbaum 265
Dornapfel 319
Dornwicken 969
Doronic d'Allemagne 1104
Doſten, gemeiner 819. herakleotiſcher 818
Dotter, wilder 854. büſchelförmiger 853
Dotterblume 729. 736
Dotterkraut 853
Dotterweide 61
Douce amere 328
Doucette 75
Douve 737
Doy's-Onion 485
Drachenbaum, teutſcher 652
Drachenwurz 547
Drave printanniere 852
Drehkraut 403. 404
Dreiblatt 316
Dreidiſtel 1064

Dreifaltigkeitsblume 1171
Dreizack 511
Dripmadam 629
Dropwort 674
Droſſelbeeren 436
Droue 159. 164. 166. 167
Dünkelſpelzen 186
Dünngras 98
Dürenſtaude 628
Dürrwurz 1090. blaue 1113. kleine 1108. weiſſe 1112
Duck's-Meat 55
Dulcamara 328
Durchwachs 393. wilder 881
Dutch-Medlar 663
Dutzblume 649
Dwale 332
Dyer's-Broom 936
Dyer's-weed 636. 637

E.

Ebenbaum 930. falſcher 975
Ebereſchenbaum 661
Eberkraut 552
Eberwuzel, weiſſe 1063. wilde 1064
Ebulus 437
Eclaire 712
Eclairette 750
Eculle d'eau 380
Edelkraut 326
Egelkraut 757
Eglantier ſauvage 686
Ehegürtel 1519
Ehrenpreis 11—28. edler 19. gebräuchlicher 14
Eibenbaum 930
Eibiſch 922
Eiche 761. 762
Eichelfarn 1205
Eichenfarn 1197
Eichenmiſtel 286
Eichenmoos 1446
Eichhaaſe 1588
Einbeer 557
Einblatt 443
Eiseiche 761
Eiſenbeerbaum 8
Eiſenhart 31
Eiſenkraut 31
Eiſenwurzel 1150
Eiſerich, wilder 31
Eiterneſſel 282
Elder-tree 437
Elecampane 1105
Elenddiſtel 379
Elendsblut 346
Elime d'Europe 185. des ſables 184
Eliſabethblümlein 714
Eller 285
Elleborin 50. 51. 53
Elm-tree 378
Elritzen 659
Elſenbeerbaum 652
Enchanter's-Nightſhade 34. 35
Endivie 1023
Endivienlattich 1046
Endivienſchwamm 1588
Endormie 319
Engelblümchen 1160
Engelblume 736. 1092
Engelskraut 1104
Engelſüſs 1197
Engelwurz 407. 409
Entengras 134

Entengrün 54
Enula 1105
Enule 1105—1111
Enzian, groſser 362. ſchwarzer 382
Epenier des Alpes 975
Eperviere 1049—1057
Epheu, amerikaniſcher 358. gemeiner 357
Epi d'eau 271—279
Epi-fleuri 808
Epilobe 533. 535
Epinard cultivé 455
Epine blanche 1076. noire 658. vinette 460
Epithymum 270
Epurge 642
Equiſetum 1184. 1186
Erable 530—532
Erbelnuſs 958
Erbin 119—122. 124. 126. 127
Erbsbohne 950
Erbſe, engliſche 978. widderkopfförmige 974. wilde 963. zahme 944
Erdäpfel 329. 1159
Erdbeere 695. uneſsbare 696
Erdbeerpflanze 695
Erdbirnen 1159
Erdeicheln 673
Erdepheu 770
Erdfeigen 958
Erdgalle 363
Erdgerſte 750
Erdgrübling 1678
Erdjungermannie 1336
Erdkaſtanie 417
Erdkieferlein 1019
Erdkrone 1122
Erdleberkraut 1360
Erdmandeln 958
Erdmorchel 1678
Erdphaſcum 1211. 1212
Erdpfrieme 937. ſtechende 938
Erdrauch 931—934
Erdrole 679
Erdſpinnenkraut 485
Erdweichſel 654
Erdweih 585
Erdwinde 317. 843. 844
Erica 545
Erle 285. ſchwarze 349
Erntroſen 921
Ers 982. 983
Erven 951. 953
Erville d'Orient 955
Eryngium 379
Eryſimum 870
Erzengel, weiſſer 791
Eſchdorn 530
Eſche 561
Eſchlauch 471
Eſchröſel 659
Eſcallion 471
Eſelsfurz 1076
Eſelsgurke 1176
Eſelsmilch 646
Eſelsohren 753. 961
Eſpargoutte 1096
Eſparzoutte 1007
Eſpe 562
Eſſigbaum 440
Eſſigdorn 460
Eſswurzel 304
Eſula 646
Eternue 107—114
Etiepe 116. 118
Etoilée 605. 608

Etrangle-Loup 557
Everlaſting 959—961
Eupatoire aquatique 1081
cannabine 1080
Eupatorium 1080
Euphraſia 825
Eye-bright, of the Shops 825. yellow 828
Eyenbaum 930
Eyerblume 1030
Eyerbohne 950
Eyerſchwamm 1568
Eyſchwämme 1511—1517
Eyſchwamm, goldgelber 1513

F.

Fabacia 932
Fabaria 626
Face de Loup 296
Fackelblume 323
Fadenkraut 1060—1162
Fadenſchimmel, zweifarbiger 1729
Färb r aum 440
Färberkamille 1140
Fäberkraut 936. gelbes 1081
Färberpfrieme 936. teutſche 938
Färberröthe, kleine 262
Färberwau 636
Fallkraut 1004
Faltenmorchel 1609
Faltenſchwämme 1532—1539
Farbeflechte 1422. 1612—1615
Farſara 1422
Farnkraut 1189. 1190. männliches 1200. weibliches 1201
Faſanenkraut 951
Faſtenblume 311
Fau au Foyard 761
Faucile 1009
Faulbaum 349. unächter 652
Faulweide 60
Featherfew, common 1096
Feather-graſs 116
Federball 757. 758
Federgras 179
Federkohl 884
Federnelke 592. hohe 593
Feigbohne 939. 940
Feigwarzenkraut 750. 837
Feisker 1588
Feldahorn 532
Feldalyſſenkraut, rothes 795
Feldahorn 800
Feldbacillen 400
Feldbinſen 508
Feldbirne 665
Feldblume, weiſſe 991
Feldbohne 910
Feldcichorie 1023
Feldcypreſſe 783. 928
Felddiſtel 1078
Felddoſten 819
Felderbſe 945. gemeine 944
Feldgras 107
Feldhirſe 293
Feldholder 437
Feldkamille 1098
Feldkerze 323
Feldklee, gelber 1010. weiſſer 991

Feldknoblauch 467
Feldkohl 881
Feldkrappe 75
Feldkümmel 428. 810
Feldkürbis 1180
Feldlilie 494
Feldmohn 710. zahmer 711
Feldpoley 779
Feldringſchwamm 1519
Feldröſel 751
Feldroſe 679
Feldſafran, wilder 1064
Feldſenf, ſchwarzer 891
Feldſpinat, wilder 364
Feldtäſchelkraut 860
Feldtaubenfuſs, groſser 913
Feldulmbaum 378
Feldwermuth 1084
Feldwicke 967. 982. 983
Feldwinde 317
Feldzwiebel 485. weiſſe 488
Felſenzumpenkraut 628
Fenchel 417. 421. 427
Feniculum 427
Fennbeere 544
Fennel-Flower 723. 724
Fennichſegge 216
Fenouil d'eau 421. commun 427. de porc 390. des près 391
Fer à cheval vivace 1011
Ferkelkraut 1024. 1025
Feſcue-graſs 149—158
Fettblatt 29
Fette Henne, gelbe 627. weiſſe 629
Fettſchwämme 1553--1562
Feue des marais 970
Feuerbaum 928
Feuerbohne 948
Feverfew 1097. 1098
Feuerkraut 533. 534. 1388
Feuerlilie 494
Feuerſchwamm 1591
Feuille de Mer 1456
Fichte, gemeine 923
Fichtenſpargel 575
Fieberklee 316
Fieberkraut 363. 808. 1096. 1388.
Fiebermoos 1388
Fiedelrümpfchen 348
Figwort, great 827. vernal 834. Water 838
Filipendel, Waſſer 673
Filipendula 673
Filix 1200
Filzkraut 270. 1160
Fimmel, mein 452
Fimſtern 934
Fingerhut, roſsfarbiger 841
rother 840
Finkenſaamen 854. kleiner 853
Fir-tree 923. 926
Fiſchkarve 428
Fiſchmelde 373
Fiſchmünze 776
Flachs, gewöhnlicher 445
ſehr kleiner 447. wilder 846
Flachsauſſauger 270
Flachsdotter 853
Flachsgras 98
Flachskraut 134. 846
Flacon 1179
Fladdergras 106
Flambe d'eau 80. vulgaire 79

Flammula 728
Flatterbinſen 499
Flatteresſpe 561
Fléchiére 754
Flechte 1364—1381
Fleckenkraut 291. 808. 980
Flegelholz 310
Fleiſchblume 611. 831—834
Fleiſchſchwämme 1488—1508
Fleau 182. 183
Fleur muſcuée 556. du ſoleil 714
Fliederbaum 438
Fliegenbaum 378
Fliegenſchwamm 1512
Flitſchroſe 709
Flittern 148
Flix-weed 898
Flockenblume 1146—1152. blaue 1165
Flockenſcabioſe 1150
Flöhksaut 550. 1112. 1113
Flöhpfeffer 549
Flöhriedgras 197
Flötenbaum 650
Flouvre odorante 36
Flower de Luce 80
Elügelerbſe 978
Flügelfarn 1210
Fluſsaſtmoos 1283
Fluſshahnenfuſs 749
Fluſskraut 271
Fluſsriccie 1355
Flutgras, kleines 105
Föhre 923
Foeniculum 427
Fönnich 132. 133
Foin 120. 123. 125
Foin, St. 1107
Foirole 566
Fontanelerbſe 944
Fool's-Parsley 411
Foolſtones, femal 41. male 42
Forellenſalat 1045
Fotzenigel 1081
Fotzenkraut 372
Fotzenzwang 626
Fougere 1200. 1201. commune 1210
Fouteau 760
Fox-glove 840. 841
Fragaria 695
Frambaſin du Perou 813
Framboiſier à fleurs odorantes 692. du Mont Ida 689
Frangula 349
Franzerbſe 944
Franzkraut 636
Frau, ſchöne 332
Frau Venusbad 238
Frauenbiſs
Frauendiſtel 1073. weiſſe 1076
Frauenfingerkraut 779
Frauenflachs 846
Frauenhaar 270. falſches 1208
Frauenholz 348
Frauenkrieg 289
Frauenmantel 266. kleiner 269
Frauenmünze 773. 1089
Frauensröslein, wildes 597
Frauenſchüchlein 931
Frauenſpiegel 344
Fraxinus 72
Freiſamkraut 1471

French-

French - Willow 533
Freſswurz 153
Froment d'été 189. d'hiver 190. rampant 191
Fromental 168
Froſchbiſs 567
Froſchlattich 274
Froſchlöffel 528
Froſchpeterlein 396
Froſchpfeffer 740
Froſchtatzen 582
Frue - love 557
Fuchshödlein 44
Fuchsriedgras 201
Fuchsſchwanz 103—105. 182. 633
Fuchsſtärt, klein 104
Fuchstraube 557
Fünfblatt 703
Fünffingerkraut 700. 701. 703. 706.
Fürwitzelbaum 265
Fürwitzlein 338
Fullers - Deazel 236
Fumaria officinalis 934 bulboſa 932
Fungus Chirurgorum 1678 Salicis 1595
Fuſain des bois 351
Fuſelée biſannuelle 1040 des toits 1039
Futterbohne 970
Futtertreſpe 166
Futterwicke 967

G.

Gabelkraut 1083
Gabelzahn 1251—1256
Gadelier epineux 356
Gänſeampfer 547
Gänſeblümchen 1095 groſſes 1099
Gänſediſtel 1058. 1059
Gänſeflieder 436
Gänſefuſs 365—374
Gänſefutter 697
Gänſekraut 697. 1087. 1184
Gänſekreſſe 867
Gänſekropf 1139
Gänſepappel 98
Gänſerich 697. 699. 702. falſcher 700
Galega 980
Galeopſis 798
Galgant 84. 96. 97
Galinen 436
Galium luteum 251
Gallerte 1713—1718
Gamander 782. gewöhnlicher 786
Gant de notre Dame 341
Garaffel 704. 708
Garance de chien 162
Garbe 423
Garböcklein 1171
Garlick 468. common 466. crow 469
Gartenampfer 513
Gartenbalſam 778
Gartenbohne, groſse 970
Gartenerbſe 944
Gartengleiſs 411
Gartengurke 1178
Gartenklee 988
Gartenkümmerling 1171
Gartenlinſe 981
Gartenmelde, rothe und weiſſe 556
Gartenmohn 711

Gartenmünze 775. rothe 778
Gartennelke 590
Gartenpappel 421
Gartenraute 569
Gartenſalat 1045
Gartenſpinat 1154
Gartenwermuth 1085
Gartenwicke 855
Gartenyſop 805
Gauchblum 887. 888
Gauchheil 305—309
Gauchklee 624
Gauchnelke 64
Gaude 636
Gazon d'Eſpagne 444
Gedenkblümchen 1171
Geduldkraut 514
Geisbart 674. gelber 1670
Geisblatt 345. 346
Geiſsfuſs 435
Geisraute 980
Geisweide 67
Gelderroſe 436
Gelenkwurz 480
Gelly-Flower, ſea 444
Gemüslauch 470
Genêt 936—938. 946. des Teinturiers 946
Genevrier ordinaire 928 ſabine 929
Genickkraut 343
Genouillet, grand 481
Gentian centaurée 786. des marais 362
Georgenkraut 824
Georgenroſen 346
Georgenſchwamm 1522
Geranium 918
Gerberſumach 440
Germander 2. 3. 19. 785. 786
Gerſch 431
Gerſte 192—196. gemeine 192
Geſchwulſtkraut 626
Geſſe cultivée 954. marais 962. odorante 955. des prés 959. ſauvage 960. tubereuſe 958
Gewürzkalmus 497
Gichtblume 34
Gichtkraut 544. 727. 908.
Gichtroſe 719
Gichtrübe 1182
Gierlein 399
Giftwurz 361
Gilbkraut 636
Giliflower 875
Gilken 1163
Gillblume 1140
Gillis-Flower 590
Gimpelholz 436
Giroflée 590
Giroflier annuel 876. blanc 875. jaune 874
Glands de terre 958
Glanzgras 100—102
Glaskirſche 654
Glaskraut 102. gewöhnliches 288
Glasſchmalz, krausartiges 1
Glaſswort 1. white 374
Glaux du bord de la Mer 359
Glayeul 78
Gleisblume 740
Gliederlänge 233
Gliederſenden 503
Gliederweich 1003
Gliedkraut 802. 596

Glitſch 830
Glocke 336 343
Glockenblume 339
Glockenwurzel 1105
Glouteron 1079
Gnaphalium 1092
Goats beard 1027-1028
Götzenholz 560
Gold of Pleaſure 853. 854
Goldblume 1102. 1164
Golghaar 1236. 1237.
Goldhänchen 739. kleines 735
Goldhafer 175
Goldkraut 310. 1116
Goldlilie 493
Goldmilzkraut, kleines 579
Goldneſſel 794
Goldruthe, wahre 1114
Goldveilchen 580
Goldweide 116
Goldwurz 712. wilde 494
Good Henry 364
Gooſe-berry 355. 356
Gooſe-Foot 366. 367
Gooſe-graſs 298. 299
Gottesgabe 712
Gottesgnade 908
Gotteshülfe 807
Gottesvergeſs 798
Gottheil 815
Gourd, long 1179
Gout-wort 435
Grace Dieu d' Allemand 907
Graine de Canarie 100
Gramen, maius 198. minus 191
Grapes 352
Grasblumen 607. wilde 587
Graſepilz 1581
Grasglöckchen 326
Graskohl 1065
Graslauch 467. 476
Grasleder 1477
Gras of Parnaſſus 443
Graſſette 29
Graswurzel 191
Gratecul 686
Grateron 251
Green-wood 986
Gremil 292. 293
Grenouilet 741
Grete, faule 401
Grimmie 1229
Grimmkraut 1116
Grindkraut 934. 1116
Grindwurz 414
Gripe des champs 296. noire 297
Gromwell 292
Grosadmiralſalat 1045
Groſſelier 353—356
Groſswedendünk 419
Groundſell 1116
Grübelnus 763
Grünkohl 884
Grünkraut 454
Grünling 1521
Grünſing 100. 697. 698
Grundheil, gelbes 309
Guckuksblume 611
Guckuksbrod 624
Güldenklee 730
Güldenſteinbrech 580
Güldenwiederton 1235
Günſel 787. 788
Günſter 936-938. 946. gemeiner 946

Gürtel-

Gürtelkraut 1193
Guéde 886
Guelderroſe 436
Gueude de Veau 848
Gui de Chêne 286
Guimauve 922
Gundelrebe 770
Gundermann ibid.
Guriſch 435
Gurken 1178

H.

Haaraftermoos 1467-1469 1471-1475.
Haarflechte 1445-1452
Haargras, europäiſches 185
Haarkraut 749
Haarmoos 1235 — 1240 1245. 1470
Haarſtrang 390. 391. 674
Haarweide 70
Haaſenampfer 624
Haaſenauge 704
Haaſengeil 946
Haaſenklee 624. 995. groſſer 992
Haaſenkraut 995
Haaſenöhrlein 1588
Haaſenohr 147
Haaſenpappel 918
Haaſenriedgras 200
Haaſenſalat 1060
Haaſenſtrauch 1043
Haberdiſtel 1078
Habichtkraut 871. 1024. 1031. 1039. 1040. 1050-1056.
Hackenſchaar 364
Händelſchwamm 1670
Händleinkraut 582
Härtern 266
Haaferkirſche 655
Haferſchlehe 657
Haferſchmirgel 485
Haferſchwingel 151
Haferwurzel, blaue 1028. wilde 1027
Hageäpfel ſ. Hagedorn 660
Hagenbuten 686
Hagenweide 58
Hahnenfuſs 297. 737-746
Hahnenkämmchen 1007
Hahnenkamm 829. 1931
Hahnenkopf 1006. 1007
Hainbuche 767
Hair-graſs 119-121. 123. 124. 127.
Halbſchwämme 1569 — 1577
Halmrüblein 883
Halskraut 341. 342
Halskrautglöckchen 343
Halsroſen 920
Hammelsmöhren 424
Hanebutte 686
Haneklötchen 351
Hanf. gemeiner 452. wilder 796
Hanfneſſel, ächte 797. groſſe 796. kleine 795
Hanfwürger 823
Hans, klingender 829
Han's-Ear, leaſt 395. paniſh 394
Haricot 946-950
Harlaſſier 661
Harnkraut 336. 676.
Hartgras 149
Hartheu 1019. 1020.
Hartholz 767

Hartriegel 766
Harzbaum 923
Harzeiche 761
Haſeleiche 762
Haſelnusſtrauch 764
Hatchet-Vetch 1011
Hauhechel 942. 943
Hauslaub 649
Hausſonnenwirtel 1163
Hauswurz, groſse 649. kleine 629. 631
Hawk-weed 1024-1026. 1050. 1051.
Hawthorn 660
Hainjungfernmoos 1337
Hazelnut 764
Heath 545
Hechelkamm 413
Hechelkraut 942
Hechtlack 273
Heckenbeere 356
Heckenkirſche, gemeine 348. tartariſche 347
Heckenkörbel 404
Heckenwinde, groſse 318
Heckneſſel 798
Heckroſe 686
Heckweide 41. 65
Hedera 770. arborea 357
Hederich 869. 873. falſcher 891. gewöhnlicher 870
Hedge, tack by the 872
Hedge-Muſtard 870
Hedwigie 1221
Heide, gemeine 545. kleine 937
Heidekorn 553. wildes 554
Heidekraut, weiſses 545
Heidekreſſe 855
Heidelbeere, blaue 542. rothe 543
Heidelwinde 554
Heidenlilien 494
Heidepfrieme 946
Heidepilz 1578
Heideſchmuck 714. 936
Heil aller Welt 305. 324. 635
Heilblatt 726
Heilgegeiſtwurz 409
Heilgenholz 510
Heiligheu 1007. 1012
Heilkräutlein 788
Heilwurz 922
Heinrich, böſer 823. guter 364
Heitz 694
Helenium 1103
Helfkraut 807
Heliantheme 714
Helmkraut 808. 809
Heluella 1612—1615
Helxine 288
Hemerocalle jaune 477. ſafranée 478
Hemlock 392. 411—421
Hemp 452
Hemp. Agrimony 1080—1083
Henbayne 320
Henbit 442. great 793
Hep-tree 686
Hepatica 730. alba 443. fontana 1348. ſtellata 259
Hepatique des bois 259 des fontaines 1348
Heracantha 1164
Herb-Bennet 104
Herb-two-pence 310
Herba Cathartici 746. Ignis 1388

Herbe à l' Ambaſſadeur 322. aux anes 541. de S. Antoine 533. des Aulx 872. au charpentier 871. 1142. au chat 804. au coq 1089. cotton 1160. aux cuilliers 858. aux écus 310. à l' éſquinancie 262. à éternuer 1141. de S. Etienne 34. du Feu 1388 à Gerard 409. 435. aux gueux 726. aux hemorrhoides 750. de St. Jaques 1120. de S. Jean 1017. 1019. à jaunir 636. de S. Innocent 352. au lait 646 aux mites 326. à la paraliſie 311. Paris 557. aux perles 292. aux poumons 1387. aux puces 1090. à Robert 908. du S. Roche 1108. ſainte 321. du ſiege 848 du Soleil 1157. aux taureaux 823. aux Teigneux 1124. aux teintures 936. de la Trinité 1171. au Vent 731. aux Viperes 289. aux Voituriers 1142.

Herbſtblume 570

Herbſthelenie 1136

Herbſtling 1491

Herbſtroſe 921

Herkuleskeule 1179

Hermlichen ſ. Helmrichen 1098. wilde 1138

Herniaria 376

Herpette chandelière 1436. ecarlatine 1385. farineuſe 1384. frangée 1491. des mures 1375.

Herrgottsbärtlein 246. 935

Herrgottsblatt 712

Herrnblume 443

Herrnkraut 813

Herrnlöffelkraut 493

Herrnpilz 1513

Herrnzipfel 450

Herzblümlein 295

Herzfreude 261

Herzgeſpann 768

Herzkohl 884

Herzleuchte 920

Herzpoley 780

Herzröslein 622

Heſpeleinbaum 663

Heu, burgundiſches 1012. heiliges 1013

Heurathswurzel 41

Hexenkraut 34. 35. 1017

Himbeerſtrauch 689

Himmelbeeren ib.

Himmelbrod 993

Himmelfarthsblume 935

Himmelsbrand 323

Himmelſchlüſſel 311

Himmelthau 135

Hind-berry 689

Hinſchkraut 328

Hirnkraut 825

Hirſchbrunſt über der Erde 1611. unter der Erde 1677

Hirſchdorn 350

Hirſchheil 382

Hirſchholder 436

Hirſchhorn 859

Hirſchhornbaum 720

Hirſchklee 1080

Hirſchkraut 325

Hirſch-

Hirſchmangold 291
Hirſchpeterlein 382
Hirſchtrüffel, gemeiner 1677
Hirſchwurz, gemeine 382. kleine 408
Hirſchzunge 1206. blühende 547. braune 1601 rothe 1597
Hirſe 106. 112. 293. gewöhnlicher 137. wilder 132
Hirſegraſs 97. 131—134.
Hirtennadel 413
Hirtentäſchelkraut 867
Hirundinaria 361
Hochkraut 416
Hochmuth 593
Höltgen 665
Hörnerklee 1012
Hörnerſchorf 1350. 1351
Hörnerſchwämme 1671—1673
Hoflerchen 312
Hohlbeere 689
Hohlheide 936
Hohlwurzel 931. kleine 932
Hohlzahn 794—798
Holderſtrauch 438
Hollow-root 556
Holunder 436—439
Holzbirne 663
Holzwurz 526
Holzzwang 626
Honeyſuckle, common french 1006. field 995. fly 348. italian 345. tartarian 347. wild 346
Honigklee 987. 991. 1000
Honigthau 1724
Hopfen 453
Hopfenklee 998. 999
Hopfenklette 1079
Hopfenlucerne 1014
Hordeum 192
Horehound, black 806. white 807
Horlitzenbaum 265
Horminum 33
Hornbeam 767
Hornkraut 619—623
Hornkümmel 720
Hornwicke 979
Horſe-Cheſnut 528
Horſe-tail 2. 1383—1385
Hottonie 375
Houblon vulgaire 453
Hound's tongue, apennine 300. common 299. little blue 304
Houque laineuſe 231. molle 230
Houſe-leek 649
Hoy's Fennel 390
Huck auf die Mägd 9
Huckblatt 341
Hügelkrätze, bläulichte 1440
Hügelſchilf 178
Hüllmoos 1328. 1329
Hündläufte 1022
Hüneraugenbeere 952
Hünerbiſs 442
Hünerdarm 442. 305. gelber 309. groſser 595
Hünergift 320
Hünerkohl 8
Hünermyrrhe 442
Hünerträubchen 630
Hufeiſen 1011

Huflat-

Huflattich, gemeiner 1122. groſser 1124
Hundeveilchen 1169
Hundsauge 1107
Hundsbeerſtrauch 266
Hundsblume 1030
Hundsflechte 1360
Hundsgras 130
Hundshaargras 184
Hundshoden 510
Hundskamille 1138
Hundskohl p. 134
Hundskopf 849
Hundskürbis, wilder 1176
Hundsmelde 364
Hundsmilch 644
Hundsmoos 1360
Hundspeterlein 411
Hundspflaume 656
Hundsribbe 243
Hundsſchädel 845
Hundszunge 299 — 301. kleine 304
Hungerblümchen 852
Hungerbrod 508
Hungerkraut 1171
Hure, nackende 510. ſtinkende 372
Hutzeln 665
Hydre cornu 755
Hyoſere nain 1062
Hyoſcyamus 320
Hypericum 1017
Hyſſopus. 771

I.

Jacée des prés 1152
Iacobaea 1120
Iacobsblume ibid.
Iacobslauch 476
Iageteufel 1016. 1017
Iaſione 1165
Iaſmin, wilder weiſſer 650
Ibenbaum 930
Iberis 863
Iberpflanze 863. kleine 855
Ibiſch 922
Ie länger je freundlicher 613
Ie länger je lieber 345. 783. 1171. teutſcher 346
Ieruſalemsartiſchocke 1159
Ieruſalemsblume 610
Ieruſalemskorn 188
Ieſuit's-Nut 264
Ieſuitermütze 264
Ieſusblümchen 1171
Ieſus Chriſtwurzel 1210
Igelkraut 704
If ordinaire 930
Immergrün 649
Immerſchön 1091
Inber, teutſcher 753
Iohannisbeerſtrauch, rother 353. ſchwarzer 354
Iohannisblume 1099. 1100
Iohannisblut 577. 578. 1077
Iohannisgürtel 1087. 1193
Iohanniskorn 188
Iohanniskraut 753. 1018-1021
Iohannislauch 476
Iohannisnuſs 763
Iohannispappel 918
Iohannspflanze 626
Iohanniswedel 674
Iohn's-Wort 1018-1020

Ionc

Ionc 498—508
Ionc fleuri 524
Ionc odorant 497
Ionq à maſſe 90
Ionquine 98
Ioſephblume 1027
Ioubarbe 626 - 629. 631. grande 649
Iris 79—81
Irrbeere 322
Iudasſchwamm 1711
Iudenkraut 802
Iudenpilz 1579
Iünglingsblümchen 1081
Iulienne 877. jaune 871
Iuly - Flower 876
Iungermannie 1331-1347
Iungfer im Graſe 723. nackende 510
Iungferkraut 1096
Iungfermoos 1222—1225
Iungfernblüthe 448
Iungferngras 607
Iungfernhaar 147
Iungfernkrone 327
Iungfernſtrauch 554
Iungferntritt 552
Iungfernwein 358
Iunggeſellenknopf 596
Ivette 783
Iuisquiame noir 320
Iuniperus 928
Ivroie enivrante 187. vivace 186
Ivy - tree, american 358. common 357

K.

Kaalkraut 824
Kälberkern 418. 420
Kälberkropf 416—420
Käſekohl 884
Käſepappel 916
Kätzelkraut 995
Kaffeeerbſe ſ. Kichererbſe 974
Kaiſerkrone 491
Kaiſerling 1573
Kaiſerſchwamm, ächter 1497
Kalbsauge 1099
Kalbsfuſs 753
Kalbsnaſe 848. 849. kleine 845
Kalinkenbaum 436
Kalmus, falſcher 80. gemeiner 497
Kameelheu 564
Kameelſtroh 93
Kammfarn ſ. Kraftfarn 1192
Kammgras, blaues 181. gemeines 180
Kamillen, gemeine 1098, geruchloſe 1138. römiſche 1137. ſtinkende 1139
Kampferkraut, kleines 72
Kanarienſaame 100
Kandelwiſch 1186. 1188
Kannenkraut 2. 1184
Kannenplumpen 717
Kanntrettig 868
Kapern, teutſche 729
Kappuskraut 884
Kapuzinerkreſſe 529
Kapuzinerſalat 1045
Karpenkraut 1142
Karten 236. 237
Kartendiſtel, groſse 236. haarigte 239

Kartetſchen 236. wahre 238
Kartheuſerblume 585
Kartheuſernelke, wilde 587
Kartoffeln - 329
Karve 428
Kaſtanien, Waſſer 264
Katharinenkraut 846
Katzbeerenbaum 655
Katzenbalſam 804
Katzengeſicht 795. 797
Katzenklee 941. 995. gelber 998
Katzenkörbel 934
Katzenkorn 195
Katzenkraut 804. wildes 776
Katzenmünze 804
Katzenpeterlein 892
Katzenpfötchen 1090
Katzentheriak 74
Katzenträublein 630
Katzenwedel 1184
Kellerhals 546
Kerbel 404. 412. 418. 419
Kerbelkraut 414
Kerzen 324. 325
Kerzenkraut 323
Keſken 438
Keulenkürbis 1179
Keulenſchwämme 1660—1667. korallenartiger 1670
Kichern 954. 958. 959. gemeine 974
Kichererbſen 974
Kidney - bean, common 947. dwarf 950
Kidney - Vetch 941
Kiefer, weymouth 924. wilde 923
Kieferpilz 1579
Kienfore 923
Kienpoſt 574
Kirchyſop, wilder 812
Kirſchbaum, gemeiner 654
Klaffer 829
Klappernuſs 441
Klapperroſe 709. rothe 710
Klatſchroſe 709
Kleber 993
Klebgras 131
Klebkraut 257
Klebnelke 612. weiſſe 597
Klee 987—1012. bitterer 316. goldener 979
Kleienflechte 1377
Kletten, kleine 257
Klettendiſtel 1079
Klettenkörbel 386—388
Klettenkraut 635
Klinker 240
Kloſterbeere 356
Klumperrüben 884
Knabenkraut 41. 48. 626
Knackerbeere 695
Knackerweide 63
Knapweed 1146. 1149
Knaulgras, gemeines 130
Knawel 577. 578.
Knebel, langer 616
Knoblauch, gemeiner 466. wilder 468
Knoblauchshederich 872
Knöterich 551. 616. 618
Knolldiſtel 1072
Knollen 329
Knollrettig 868
Knollwurz 958
Knopfbinſen 498

Knopf-

Knopfgras 84—86
Knopfroſe 681
Knorpelkraut 77
Knotenblume 461
Knotengras 131
Knotenkraut 837
Knotenmoos 1226. 1227. 1248. 1252. 1253. 1257. 1258. 1263. 1304. 1309. 1322
Knotgraſs 552. german 577
Knützen 881
Kohernuſs 763
Kochapfel, gemeiner 668
Königinkraut 322
Königsblume 719
Königskerze 323
Königskraut 635
Kohl 755. gemeiner 884. wilder 881. 885
Kohldiſtel 1065
Kohlknoblauch 470
Kohlmangold 291
Kohlrabi 884
Kohlrübe, über und unter der Erde 884
Kolben, ſchmalblättrichte 228
Kolbengras 103
Kolbenmoos 1193
Kollerwurz 718
Kopfkohl 884
Kopfnäglein 589
Kopfſalat 1045
Korallblume 751
Korallenkraut 490
Korbweide, gemeine 59. 70
Koriander, gemeiner 410
Korn 188
Kornblume, gemeine 1149
kleine ibid.
Korngras 196
Kornraden 614
Kornroſen 710. blaue 233. falſche 709
Kornwuth 795
Kornwurz 1089
Krähenfuſs 743. 859. kleiner 245
Krake 965
Krätzkraut 934
Krammetsbeeren 28
Krampfdiſtel 1076
Krampfkraut 874
Krannichbeere 545
Krannichkraut 1062
Krannichſchnabel 902
Kratzbeere 690. 691
Kratzdiſtel 1070
Kratzkraut, gelbes 1065
Krausbeere 573
Krausdiſtel 1070
Krauſemünze 775. gemeine 777
Krauſenſchwämme 1532. 1539
Krauskohl 884
Kraut, weiſſes 884
Kraut, das heilſame 321
Krebsdiſtel 1076
Krebsweide 70
Krebswurzel 547
Krecken 657
Kreen 860
Kreſſe, braune wilde 889. europäiſche 863. indianiſche 529. Schweine 245
Kreutzblume 935
Kreutzdorn 287. 350

Kreutzkraut 642. 870. 1116
Kreutzwurz 1117—1121. gemeine 1116
Kriechelbaum 657
Krötenbinſen 505
Krötendill 1139
Krötengras 135. 499. 505. 506
Krötenkraut 507
Krötenmünze 776
Kronerbſe 944
Kronsbeere 543
Kronwicke, bunte 1009
Krummhals 296. 297
Küchenſchelle, blaue 731. ſchwarze 732. Wald 833
Kühnbaum 923
Kugelſchwämme 1700. 1705—1710
Kuhblume 1099
Kuhdill 1138
Kuhdutte 570
Kuhkraut 585
Kuhpaſtinack 401
Kuhpilz 1579. 1581
Kuhweitzen 832. 834. 835
Kuhwurz 753
Kümmel, gemeiner 428
Kümmelſilge 407
Kümmelzellen 450
Kümmerlingskraut 426
Kürbis 1179. 1180
Küſſenmoos 1227
Kukumern 1178. wilde 1176
Kunigundenkraut 1080
Kunradskraut 1066

L.

Labkraut 147—258. wahres 251
Lachenknoblauch 475. 785
Lack, gemeiner 874
Lactuca 1045
Lämmerlattich 75
Lämmerohren 334
Läuchel 872
Läuchelgras 146
Läuſegras 616
Läuſekraut 849. 850
Ladies-Bedſtraw 247--254
Ladies-Finger 941
Ladies-Mantle, common 268
Ladies-Smock 887—890
Ladies-traves 47
Lâiche noire 223
Laitron des champs 1059. des jardins 1060. des marais 1058
Laitue à couper 1045. à feuilles de ſaule 1048. ſauvage 1047. ſcariole 1046
Lambertsnuſs 765
Lamier des bois 798. rouge 792
Lamium 791
Lammkraut 5
Lammpette 584
Lampſane commune 1069
Landrauke 896
Langue de Cerf 1206. de chien 249. de ſerpent 1189
Lapathum acutum 517. ſanguineum 514
Larch-

Larch-tree 925
Larks-ſpur, royal 721. wild 720
Laſer de Pruſſe 408
Lattich 1045—1048
Lavatere 915
Lauch 465. 474
Lavendel 787
Laufdiſtel 379
Laugenblume 1098
Laureola 546
Leberbalſam 1080
Leberblume 730. weiſſe 443
Leberdiſtel 1047. 1090.
Leberklette 636
Lederflechte 1358. 1361
Ledergras 1178. 1179. 1182. 1185.
Lederſchwämme 1540—1548. 1550. 1551.
Ledichtblume 725
Leerbaum ſ. Leerkiefer 925
Leerſie 1226—1228
Lehne 531
Leimbaum 378
Lein, gewöhnlicher 445. kleiner wilder 446
Leinbaum 531
Leinblatt 360
Leindotter, kleiner 854 langſchotiger 873. zahmer 853
Leinkraut 446. 597. 598
Leinſaame 445
Lens 987
Lentibulaire 30
Lentille d'eau 55. cultivée 987. tetraſperme 982
Lerchenbaum 925
Lerchenblume 311. 720
Lettuce 1045. 1046.
Leuchte, weiſſe 807
Leucojen 873. 875. 876
Lichen ſtellatus 1348.
Lichtmoos 1430
Liebäugel 296. 299.
Liebe, brennende 610
Lierre d' Amerique 358. ordinaire 357. terreſtre 770
Lilie, goldgelbe 493. weiſſe 492
Lilium album 492. conuallium 479
Lilly 492—494
Lind-tree 715
Linaria 846
Lin ſauvage 846. d'uſage à filer 445
Linde, europäiſche 715. kleine 716
Linſe, einblumige 985. franzöſiſche 984. vierſämige 982. wilde 983
Linſen, gemeine 987. welſche 975
Linſenbaum 975
Linſenſchwamm 1619
Linſenwicke, kleine 982. ſteifborſtige 783
Linum catharticum 447
Liny, common 545
Lions-tail 768
Liquorice, Weſt Indian wild 1005. wild 1003
Lis aurange 493. blanc 492 ſauvage 494
Liſchgras 102. 182. 183.
Liſchkolbe 223
Liſeret 317

Liſeron des haïes 318
Lithoſpermum 292
Locuſt-tree 974
Löffelkraut 858. 859
Löwenmaul 848. 849
Löwenſchwanz 768. 779. 823
Löwentappe 268
Löwenzahn 1030—1033
Lolch, ausdauernder 186. taumel 187
Lonizere, gemeine 346
Looſe-ſtriſe; tufted 308. yellow 307
Lorenzkraut 361
Lotier aile 977. corniché 970. maritime 976. odorant des jardins 988
Louſewort, marſh 850. red 851
Lucerne, teutſche 1013. zahme 1012
Lucernenklee 1012
Luftwurz 409
Lunaria 190
Lungenblume 362
Lungenflechte 1383. 1384
Lungenkraut 290. 291. 807. franzöſiſches 1053.
Lungenmoos 1382. weiſſes 1380
Lungwort 824. narrow-leaved 290. ſpotted 291
Lupin blanc 938. jaune 940
Lupulus 453
Luſerne houblonné 1014. jaune 1013. polymorphe 1015
Luzianskraut 1104
Luzienholz 652
Lycopode annuel 1194. aplati 1195. commun 1193
Lycopodium 1193
Lyſimaque des Forêts 309. thyrſiflore 308

M.

Maarentacken 286
Maaslieben 1095. groſſe 1099
Mache 75
Macre d'eau 264
Madder, croſs-wort 256. round-leaved 258
Madenkraut 584
Madwort 856. 857
Mädelbaum 923
Mädchen, ſchöne 331
Mädefuſs 674
Mägdekrieg 936
Mägdepalme 327
Mägdel, braune 751
Mälerkraut 625
Märzblume, groſse 461
Märzveilchen 1168
Märzwurz 704
Mäuſegerſte 195. taube 196
Mäuſegedärme 305. 442
Mäuſegras 450
Mäuſehafer 163
Mäuſeholz 328
Mäuſeöhrlein, groſſes 1052. kleines 1049. rothes und weiſſes 1092
Mäuſeſchwänzchen 450
Mäuſezetrig 442
Magdalenwurzel 74

Magen-

Magenwurz 753. weiſſes 247
Magusſans 958
Maiblümchen 479
Maidenhair, common 1208
white 1209
Maien 284
Majoran, gewöhnlicher 820. unächter 818
Maipfrieme, kleine 937
Maiveilchen 1169
Maiwurz 824
Mallow, common 916. curled-leaved 917. of the ſhops 922. vervain 920
Malua arborea 921. ſylueſtris 918. vulgaris 916
Malue, krauſe 917. mauritaniſche 919
Mandelblume 732
Mandelkraut 597
Mandelnuſs 764
Mandelpflaume 656
Mandelweide 62
Mangold 291. 303. gemeiner 375
Mannagras 158
Mannaſchwingel 158
Mannsharniſch 314
Mannstreu 379
Mapple-tree 530-532
Marchantée étoilée 1348.
Marchantie, kegelförmige 1349
Margarethenblümchen 752
Margendiſtel 1078
Margendreher 49
Marguerite dorée 1102. grande 1099. petite 1092
Mariendiſtel 1073
Marienflachs 116. 846
Marienglas 616
Marienmäntelchen 269
Marienröslein, weiſſes 596. wildes 612
Marienſtein 814
Marienthränen 292
Marjolaine common 820. d' Hiver 818
Marjoran 820
Maroble 807
Maronnier d' Inde 528
Marſh Ciſtus 574
Marſh-Marygold 729
Marube blanc 807. des marais 32. puante 806
Marrubium 806
Martagon Lilly 494
Marterdorn 673
Marygold 1102. field 1163
pale-coloured 1164
Maſſe d'eau 227
Maſſern 530
Maſſette 182
Maſsholder 532
Maſtbaum 926
Maſtkraut 280. 281
Matricaria 1096
Matriſylua 259
Matronenblume 877
Matronenkraut 1096
Matte 1486. 1487.
Mattenblume 1091
Mattenkümmel 428
Mattſellon, great 1150
Mattweed, ſmall 99
Mavellen 532
Mauerknotenmoos 1257
Mauerkrätze 1436
Mauernelke 583

Mauerpfau 357
Mauerpfeffer, gelber 627 gelinder 631. ſcharfer 630
Mauerraute 1209. groſſe 1207. rothe 1208
Mauerträubel 631
Maurache 1609
Mauſohr, glattes 303. klettenartiges 304. rauches 302
Mautzenkraut 372
Mauve à feuilles rondes 916. à feuilles ſinuées 918. friſée 917. des jardins 921. ſauvage 920
Mayerhahnenkamm 451
Mayerraute ibid.
Maykraut 712
Mayſchwamm 1522
Maw-weed, ſtinking 1139
Mazzard 655
Meadow-graſs 137—146
Meadow-Rue 727. 728
Meadow-Sorrel 522
Meadow-ſweet 674
Medick, common ſmall 1015. yellow 1013
Medlar, common 664
Meerampfer 516
Meerkreuzdorn 287
Meernelke 444
Meerrettig 860
Meerſalzkraut 1
Meerſandkraut 178. 603
Meerwegetritt 244
Mehlfäſschen ſ. Mehlhoſen 660
Maierkraut, groſses 252 klein weiſſes 249. rundblättriges 258. würgendes 262
Melampire des bois 835. des champs 832. à crête 831. des près 834. violet 833
Melanthium 724
Melde, geſchlitzte 457. geſtreckte 370. grüne 369. roſenrothe 455. ſpiesblättrige 458. weit ausgebreitete 459. wilde 451. zahme 456
Mélize des Alpes 925
Melitot-Trefoil, common 987
Melilotenklee ibid.
Meliſſa 822
Melo 1177
Melon commun 1177. d'eau 1181
Melone 1177
Mengelwurz, krausblättrige 515. rothblättrige 514
Ment 772—779
Mentha aquatica 776
— — criſpa 775
— — longifolia 772
— — ſylueſtris 779
Menthaſtre 774
Mercurialis 566
Mercury, Day's 565. French 566
Meriſier 655
Merk, breitblättriger 396. ſchmalblättriger 397. ſichelförmiger 400
Merveille à fleur jaune 1175
Meſpilus 663
Metram 1096

Meyer

Meyer, groſſer 623. kleiner 451
Meyerdarm 305
Mezereon 540
Michaelblume 510
Milchahorn, groſſer 531. kleiner 532
Milchbaum 530
Milchblume 935
Milchdiſtel 1060
Milchglöckchen 336
wilde 340
Milchglocken ibid.
Milchkraut 291. 644
Milchpeterling 406
Milfoil, common 1142
Milic-graſs, ciliated 128. common 139
Milisgras 106
Milium 106
— — Solis 292
Miliz, falſcher 97
Milk-thiſtle 1073
Milk-Vetch 1003
Milk-wort 935. mountain 1004. Sea 359
Milky-Parsley, caraweyleaved 407. marſh 406
Mille-pertuis couché 1018 joli 1021. des montagnes 1019. quadrangulaire 1016. velu 1020. vulgaire 1017
Millefolium 1142
Millet, common 136
Millet-graſs 106
Milzkraut 379. gemeines 1206. groſses 1192. kleines 1209
Mint, corn 779. curled 775. red 778. roundleaved 774. water 776
Miroir de Venus 344
Miſpelbaum, gemeiner 663
Miſtel, weiſſe 286
Miſtletoe, common 286
Miſtmelde 366. kleine 372
Miſtſchwamm 1524
Mithridate-Muſtard 865
mountain 866
Mock-Orange 650
Möllerbrodt 665
Mönchskappe 1104
Mönchskopf 1030
Mönchsrhabarber 513. 520
Möhren, gemeine 384. mauritaniſche 388. wilde 424
Mohn, gemeiner 711. kleiner 708. unächter 70-. wilder 709
Mohrenkümmel 384
Mohrenweize 832
Mohrrübe, falſche 708
Molene 323
Monatsblume 316
Monatsradieschen 868
Mondkraut, kleines 310. 1190. rauches 580
Montien 83
Moon-wort ib.
Moorberry 544
Moorgraſs, Silver-weed 697
Moosheere 544
Moraine grenouilette 568
Moraſtlabkraut 249
Moraſtruhrkraut 1094
Morchel, gemeine 1607 1610
Morchelſchwämme 1607-1611

Morelle à fruit noir 330
grimpante 328
Morgeline 442
Morgenröslein 613
Morgenſtern 920. 1027
Morille fétide 1611. des ragouts 1610
Morſus Diaboli 232
Mort au chien 510
Moſchatkraut 901
Motherwort, engliſh 708
Mottenkraut 324. 326. 574
Mottenſafran 510
Mouceron 1538
Mouron 305. 306. d'eau 333, violet 848
Mouſe-ear, codded 878. common creeping 1049
Mouſe-ear Chickweed 619—623
Mouſe-tail, ſmall 450
Mousque aquatique 1220
Mouſſe de chien 1360
Moutarde blanche 952. des champs 891. noire 893
Mückenfang 612
Münze, gelbe 1090. groſſe 778. grüne 773. wilde 772
Münzbalſam 1089
Müſzchen 995
Mufle de Veau 848. des bleds 844. des champs 847
Muflier auriculé 843. à feuilles de Lievre 842. rubicond 849. de Veau 845
Mugueret 482
Mugwort 1087
Mullein 323—326
Mummeln 717
Mundroſe 921
Mures de Renard 691
Muſcus caninus 1360
— — clauatus 1193
— — cumatilis 1368
— — pyxidatus 1388
Muſhroom, common 1519
Muſk-Crowfoot 556
Muſtard, black 893. field 891. white 892
Muthwille 588. 593.
Mutterblume 732
Mutterkraut 359. 574. 626. 807. 822. 1104. gewöhnliches 1095. wildes 768. wohlriechendes 1097
Myrtillus 542

N.

Nabelflechte 1385. 1386
Nabelkraut, ſchildförmiges 380
Nabelſaamen 257
Nabelwurz 694. 914
Nachtkerze 541
Nachtſchatten 328—331. 837—838
Nachtviole 44. Frauen- 877
Nadelhaber 117
Nadelwacht 118
Näglein 590
Nägleingras, kleines 136
Nägleinwurzel 704
Nagelkraut 1049
Napfſchwamm, kelchförmiger 1621

Na-

Napus 882
Narciſſe, gemeine, gelbe 464. weiſſe 463
Narciſſenlauch, kleines 474
Nardenſaame 720. 725
Nardet 99
Narrenhoden 42
Naſturtium aquaticum 894. hortenſe 861. indicum 529
Natterblume 935
Natterkopf 289
Natterkraut, kleines 310
Nattermilch 1034
Natterwurz 547
Natterzünglein 1189
Navet commun 883. ſauvage 882
Neſſlier commun 663. de Gesner 664
Neckerie 1260—1270
Needle-Furge 938
Nelke, kleine wilde 589
Nelkengras 82. weiſſes 622
Nelkenwurz 704
Nenufar blanc 718. jaun 717
Nepeta 804
Neriet 533. 534. 538
Neſſel 790—792. brennende 282. bunte taube 796. gelbe taube 797. zweihäuſige 283
Nettelkamm 616
Nettle-Hemp, yellow 794
Neunheil 1193
Neunkraftwurz 1124
Neunſpiten 366
Niederhollunder 437
Nicotiana 321
Nielle des bleds 614. des champs 725. cultivée 724. de Damaſcene 723
Nieſekraut 631
Nieſewurz, falſche 630. ſchwarze 713
Nigella 723
Night-ſhade 328—331
Nine-Bark 672
Nipple-wort 1061
Nittle, great 283
Nixblume 717. 718
Noble Epine 660
Noir prun 350
Noiſettier commun 765 des bois 764
Nonnenkleppel 233
Nonnenkraut 934
Nüſschenſalat 75
Nummularia 310
Nuſs, welſche 763
Nux aquatica 264. Iuglandis 763
Nymphaea alba 718. lutea 717

O.

Oak-tres, common 761
Oats 168. 169. 173—176
Ochſenauge 1138
Ochſenbrech 942
Ochſenweize 833
Ochzenzunge 289. 301
Odermennich 635
Oeil de boeuf 1140. de chat 548. de Chriſt 1126
Oeillet 586—594
Oelſaame 853. 882
Oenanthe aquatique 309
Oelſenich 406. 407

Oels-

Oelsnitium 406
Ohmblätter 515. 1122
Ohmkraut 259
Ohnblatt 575. 824
Ohrenſchwamm 1711
Ohrweide 66
Oignette 473
Oignon rouge 472
Oleander, wilder 523
One-berry 558
Ononis 942
Ophiogloſſum 1189
Ophriſe double feuille 48. nid d'oiſeau 49. en ſpirale 47
Opoponax 425
Orach 458. 459. 557. common 368. garden 456. ſtinking 283
Orant 847—849. falſcher 844. kleiner 845. wilder 819
Oreille d'ane 294. de Lievre 393. de Rat 302. 1049 de Souris 302
Orge diſtique 193. groſſe 194. des mures 105. ſecale 146. vulgaire 192
Origanum 819
Orme ſauvage 378
Ormin des près 33
Orobanche 823
Orobus 951—953
Orpin 626. 628
Orquis 38—45
Orſeille du prunelle 1380
Orthotriche friſé 1282. ſtrié 1283
Ortie blanche 791. brûlante 282. grande 283. morte 794. 798
Oſeille franche 521. des brebis 523. des près 522
Oiſier rouge des vignes 58
Osmunde des bois 1192. fleuri 1191. lunaire 1190
Oſterblume 332. 731. kleine 732
Oſterkerze 323
Oſterluzei, gemeine 528 kleine runde 937
Otterbaum 285
Otterwurz 547
Ox-Eye 1099. 1100
Oxlip 312
Oxyacantha 660
Oxycoccus 444

P.

Paddenſtuhl 1524
Paeonia 719
Pain à Coucou 624
Pain-vin 186
Palais de Lievre 1060
Palmata 38
Palmweide 69
Panacée des labouriers 799
Panax gummi 425
Panic glauque 132. manne 135. millet 136. Pied de Coq 134. vert 133. verticillé 131
Panicaut 379
Panicette 132
Papauer album 711. erraticum 709
Pappel, groſse 918. krauſe 917. lombardiſche 563. lybiſche 561. römiſche 922. rundblättrichte 916 ſchwarze 562

Pap-

Pappelweide 562
Pappenkraut 1030
Paquerette vivace 1095
Paralyſis 311
P relle des jardins 513
Parietaria 288
Paris 557
Parnaſſe des marais 443
Paronychia 1200
Parsley, common 434
Parſnep 424
Paizenkraut 423
Pas d'âne 1122
Pasque - flower, common blue 731. ſmall blackiſh-flowered 732
Paſſe d'eau 2
Paſſerage 863
Paſtel des teinturiers 886
Paſtenade 424
Paſtinack, gemeiner 424 Gummi- 425. Kuh- 401
Paſtinaca 424
Paſtique 1181
Patatten 329
Patience congloméré 518. cultivée 513. d'eau 520. à écuſſons 521. friſée 515. maritime 516. rouge 514. ſauvage 517. vulgaire 519
Patientia 513
Patte de Lièvre 995
Patte d'Oie 364—373
Paturin annuel 141. applati 145. aquatique 137. des bois 143. bulbeux 146. à crête 144. à feuilles étroites 139. vulgaire 138
Pavot blanc ou noir 711. douteux 710. hibride 707 des jardins 711. à maſſue 708. ſauvage 709
Peach-tree 651
Pear-tree, cultivated 666. wild 665
Peas Eart Nut 958
Pêcher ordinaire 651
Pechnelke 611
Pechtanne 927
Pediculaire des bois 851. jaune 829. des marais 850
Peerſaat 421
Peigne de Venus 413
Pellitory 288
Pelote de neige 436
Peltſchen 1006. bunte 1009
Peltſchenkraut 1009
Penny-Royal 700
Penſée 1171
Penſies ibid.
Peony, officinal 719
Peperle 417
Perce mouſſé 1235
Percefeuille 393
Perchepier 269
Perelle des murs 1375
Perfoliatum 393
Perlbohne, kleine 950
Perlgras, gefranztes 128 niederhängendes 129
Perliere des bois 1093. dioïque 1092. des marais 1094 des ſables 1091
Perlkraut, rothes 293
Perſica 651
Perſicaire 548—550

Perſicaria vrens 549
Perſil 434. laiteux 406. des montagnes 383
Pervenche 327
Pes Columbae 913
Peſſe 927
Peſtilenzwurzel 1124
Petaſites ibid.
Pet d'Ane 1016
Petechenkraut 980
Peterlein 396. 397. 411. 429. 433
Peterſilie, gemeine 344 tolle 411. wilde 392
Peterſilienwurzel 434
Petersblume 832
Peterskraut 288. 1006
Petersſchlüſſel 311
Petersſtab 1114
Peters-wort 1016
Petroſelinum 434
Peucedanum 390
Peuplier blanc 560. d'Italie 565. noir 561. tremble 562
Pfaffenblatt 1030
Pfaffenblut 753
Pfaffendiſtel 1030
Pfaffenhödlein 750
Pfaffenhütchen 357
Pfaffenröhrlein 1030
Pfauenſpiegel 549
Pfaunelke 593
Pfebenkürbis 1180
Pfefferkraut 805
Pfeffermünze 774
Pfefferſchwamm 1497
Pfefferwurzel 429
Pfeifenſtrauch 9. 650
Pfeilkraut 754
Pfennigkraut 310. 864
Pfenniglinſe 687
Pfennigſalat 750
Pferdeampfer 517
Pferdebohne 970
Pferdegras 231
Pferdenuſs 588. 763
Pferdeſaamen 421
Pferdeſchwanz 1183. 1186
Pferdeſchweif 755
Pfifferling, gelber 1568
Pfingſtpfrieme 946
Pfingſtroſe 719
Pfirſichbaum 631
Pfirſichkraut 550
Pfirſichweide 62
Pflaumen 656. wilde 658
Pflaumenflechte 1380
Pflugſtürz 942
Pfriemengras, binſenartiges 117. haarförmiges 99. gefiedertes 116. zartes 118
Pfriemenholz 946
Pfriemenkraut 946. ſtachlichtes 938
Phaſce en âlene 1211
Phalaris 100—102
Pheaſant's Eye 752
Phellandrium 421
Philadelphe odorant 650
Pichot encens 1085
Pickelbeere 542
Picride Eperviere 1029
Pied d'Alouette 720 de Chat 1092. de Chevre 409. 435. de Coq 134. de Lion 268. d'Oiſeau 1010
Pigamon jaune 728
Pilewort 750

Pilo-

Piloſella 1049
Pilz, dickſtieliger 1582
rother 1581
Pilze 1578—1585
Pimperlimpimp 417
Pimpernel, blue-flowered 306. red 305. yellow 309
Pimpinella alba 429
— — italica 246
— — nigra 432
Pimpernuſs 441
Pine, common ground 783
jagged-leaved ground 782
Pine-tree, wild 923
Pin blanc de Canada 924. des bois 923. mélele 925
ſauvage 923
Pink 591
Pinus 923
Pippau, bärtiger 1038
dioſcoridis 1041. zweijähriger 1040
Piſſenlit automne 1031
commun 1030. heriſſé 1033. rude 1032
Piſtacien, wilde 441
Pitſch-tree 927
Pitzer, breitblättrichter 370
Pivoine 719
Plane-tree 766
Plantago latifolia 241
minor 243
Plantaginella 361
Plantain d'eau 525. lanceolée 245. large 241. des marais 244. mojenne 242
Platane d'Occident 766
Plicaire commun 1193. ſelagine 1195
Platterbſen 954—960
Plockghmann's Spikenard 1190
Plompe 717
Plume-tree 656
Plumelle des marais 315
Pockenblätter 520
Pockenraute 980
Podagraire d'Europe 435
Pörſchkohl 884
Poggengras 305
Poherbe d'eau 137. des friches 138. des marais 142. des près 140
Poire de terre 1159
Poireau 465
Poirée 375
Poirier cultivé 666. ſauvage 667
Pois des champs 945. cultivée 944
Poivre d'eau 549
Poleimünze 780. wilde 810
Politric doré 1235. nain 1238. ondulé 1240
Polycneme des champs 77
Polygala 935
Polypodium 1197
Polypody, branched 1205. 1204. common 1197. creſted 1199. female 1201. male 1200. prickly 1203
Pomme de terre 329
Pommeranzenmünze 778
Pommier cultivé 668. ſauvage 667

Pond-

Pondweed 271—279. 755. 750
Poplar, black 562. Lombardey 563. trembling 561. white 560
Poppy, black or white 711. wild 709
Populage des marais 729
Populus 562
Porcelle douce 1025. radiqueuſe 1026
Porreau 465
Porrey ibid.
Porſt 574
Port-feüille 298
Portulack 632
Potelée 320
Potentille argentée 700 blanche 702. droite 699 printanniere 701. rouge 706
Pouliot 780
Poulmonaire des François 1053
Poulmonette calicaire 1378
Pourpier ſauvage 632
Pourpiere 508
Prausbeere 543
Prahtnelke 593
Preibuſch 1181. 1186
Prêle des bois 1183. des champs 1184. d'hiver 1188 limmonneuſe 1187 majeure 1186. des marais 1185
Prenanthe des mures 1044. purpurine 1043
Preuſſelsbeere 533
Prickenelde 413
Prickmadam 627
Primerole 311
Primevére 311. élevée 312. ſans tige 313
Primroſe 313
Primula 312
Prinzeſſinbohne 950
Privet 8
Prophetenkraut 320
Provinzroſe 681
Prunella 815
Prunellier ſauvage 658
Pruneola ibid.
Prunier domeſtique 656. ſauvage 657
Ptarmica 1141
Pudding-graſs 780
Pulegium ibid.
Pulmonaria arborea 1382
— — gallica 1053
— — maculoſa 291
Pulſatilla 731
— — nigricans 732
Pulverholz 359
Pumpkeulen 227
Pumpkin 1188
Pungen, ſtrand 333
Punktſchwämme 1578 — 1580. 1583-1585. 1588. 1590—1600
Pupleure menu 395
Purgierflachs 446
Purslane, wild 632
Putier 652
Pyraſter 665
Pyrola 569

Q.

Q.

Quacking graſs, middle 148. ſmall 147
Quändel, groſser 810. römiſcher 811
Queckengras 191
Queckenwurzel, rothe 184
Quecktreſpe 161
Quellmontie 83
Quentefeuille 703
Quercus 762
Queue de cheval 1183. de Renard 9. au pourceau 390. de Souris 361
Quickbeam-tree 690
Quickgraſs 191
Quince-tree 668. baſtard 664
Quittenbaum 669
Quitſchenbeerenbaum 661

R.

Racine creuſe 931. ſucrée 399
Raden 614
Radendiſtel 379
Raddiſh, horſe 860
Radieschen 868
Radiſh, common 868. water 869
Ragwort 1115. marſh 1121
Ragwurzel 41
Raifort commune 868. des marais 896. ſauvage 860. 869
Rainfarrn, wilder 697
Rainkohl, gemeiner 1061
Rainweide 8
Raiponſe 338
Raiponſette en épi 335. à têtes 334
Raiſin des Dames 352
Raiſinet 627
Raiſon des bois 542
Rampion, round-headed 334. ſpicked 335
Ramſchelwurzel 872
Ramſel 475. 935
Ramſons 475
Ranunculus 745
— — albus 734
Rapa 883
Rapette 298
Raphanellen 868
Raphanus ibid.
Rapiſtre 869
Rapunzchen 75
Rapunzel 338. ährentragende 335. kreisrunde 334
Raſenriedgras 218
Raſenſchmielen 121
Raſenweide 65
Raſp-berry, red 689. virginian flowering 692
Rattenkraut 326
Rattenſchwanz 48
Rattle-wort 851
Rauchapfel 319
Rauchlinde 378
Raucke, glatte 899. mit ſenkrecht ſtehenden Schoten 900. wilde 885
Rave 883
Raupengras 102
Rauſchbeere 543
Rauſchgrün 544
Rauſchwurzel 872
Raute, gemeine 568

Rauten, ſpaniſche 638
Raygras, franzöſiſches 168
Rebendolde 389
Rebhunkraut 288
Reckholder 928
Red-Whorts 543
Reed-graſs 177—179
Rehbeere 546
Rehheide 545. 946
Reibiſch 1184. 1186
Reine des bois 259. des près 674
Reitzker 1491
Remors 232
Rénebre 517
Rennthiermoos 1397
Renoncle 737—749
Renouée des oiſeaux 552
Repriſe 626
Reſeda 636—639
Reſt-Harrow, common 942. thornleſs 943
Rettig, Acker 869. zahmer 868
Revierkraut 1188
Reuille matin 644
Rhabarber, falſche 728. wilde 517
Rharbarbre des Moins 573
Rhamnoide à feuilles de Saule 287
Rheinbeere 359
Rheinblume 1091
Rheinfarrn 1088. weiſſer 1141
Rhoeas 709
Reis, ſchleſiſcher 158
Ribes 353. 354
Riccie criſtalline 1352. flottante 1355. glauque 1354. très petit 1353
Riebeſelſtrauch 353
Rieble 257
Riedgras 197—225
Riedſtrauſsgras 101
Rietſchen 1491
Rindsauge 1099. 1138
Ringelblume 1163. gewöhnliche 1164
Ringſchwämme 1518—1525
Riſpengras 137—146
Ritterſpiel 720
Ritterſporn, gelber 529. königlicher 721
Roan-tree 661
Robinie 973
Rock-Creſs 855
Rockenbollen 467
Rocket, broad-leaved 899. common Garden 877. Water 895
Rodel, gelber 829
Rodelkraut 830
Röddick 891
Röhrenbaum 650
Röhrenlederholz 1480
Röhrleinkraut 1030
Römerey 1098
Roggen 188
Roggengras 185
Roggentreſpe 159
Rohr, gemeines 177
Rohrgras 179
Rohrkolbe, breitblättrige 227
Rollholz 767
Ronce commune 691. framboiſiere 689. rampante

pante des rochers 693
Roquette ſauvage 885
Ros Solis 448
Roſa alba 688 Damaſcena 684. rubra 685. ſylueſtris 686
Roſe, Damaſcener 684. hundertblättrige 683. immergrüne 682. wei... 6
Roſe-Campion 615
Roſe de Guelder 436
Roſe von Jericho 346
Roſeau 177—179
Roſemary, wild 574
Roſendorn 686
Roſenholder 4.6
Roſenpappel 2
Robier blanc 688. canin 686. de Fra... 685
Roſsbalſam 7.2. 776
Roſsbohne 970
Roſsfarrn 1197. 1210
Roſsfenchel 407. 421
Roſsgras, weiches 230. wolligtes 231
Roſshuf 1122
Roſskaſtanie 528
Roſskü...mel 421
Roſslattich 1123. 1124
Rosmarinus ſylueſtris 574
Roſsmünze 772
Roſsnuſs 763
Roſspappel 918
Roſspoley 801
Roſsribbe 243
Roſsſchwanz 1184
Roſsſchwanzbaum 929
Roſsweide 63
Roſswicke 967
Rothbaum 925
Rothbeinholz 266
Rothbuche 760
Rothfichte 927
Rothgerſte 194
Rothwurz 694
Rothkälchenbrodt 351
Rouvre des Corroyeurs 440
Ruban d'eau 225
Rubus caeſius 690. fruticoſus 691. idaeus 689
Ruchin des boeufs 1581
Rudbeckie 1156
Rue de Chêvre 980. des jardins 569
Rüben, rothe 375. weiſſe 883
Rübenkerbel 407
Rübſaamen ſ. Rübſen 882
Rühr mich nicht an 1175
Rüſter 378
Ruhrbeerſtrauch 265
Ruhrkraut 694. 1090. 1092. groſses 10 3. purgierendes 1107. ſchwarzes 1094
Rupture-wort 376. 377. leaſt 447
Ruſh-graſs 86. 93—94
Ruſsſchwämme 1524-1530 1732. 1733
Ruta 569. muraria 1209
Rutſchen 498
Rye, common 188

S.

Saalweide 69
Saamenkraut 421
Saamkraut 271. 279. 758

Saamwicke 967
Saatgurke 1178
Sabina 920
Sablonniere 600—604
Sadebaum 920
Safran, wilder 510
Sage, meadow 33. wood 784
Sagine droite 281. rampante 280
Saint Foin 1006. 1007
Sainfoin à bouquets 1006. ordinaire 1007
Salbey, wilde 33
Salbeyweide 66
Salep 41
Salepwurzel ib.
Salicaria 633
Saliette 532
Salix alba 71
— capreola 69
— fragilis 63
— laureola 60
Salat, falſcher 1061
Sallow 69
Salomonsſiegel 480
Salſafy 1028
Salſifi d'Eſpagne 1035
Salſifix commun 1028. des près 1027
Salzkraut 359
Sambucus 438
Sammetpappeln p. 373
Sammtblume 1134. 1135
Sammtnelke 615
Samoskraut 333
Sanamundenkraut 704
Sandbrodt 958
Sanddorn 287
Sandendivie 1062
Sandfeder 116
Sandhabichtkraut 1042
Sandkraut 600—604
Sandkreſſe 853
Sandlilie 484
Sandnäglein 444
Sandnelke 594
Sandpfrieme 117
Sandriedgras 198
Sandruhrkraut 1091
Sandweide 65
Sang de Dragon 514
Sanguinaria 914
Sanguiſorba 246
Sanikle, Yorkſhire 29
Sanicula 381
Sapin 927. faux 926
Saponaria 554
— — alba 613
Sarbaum 562
Sarraſin 553. grimpant 554
Sarrette des champs 1078. des jardins 805. des teinturiers 1077
Satiraine grenouillette 46
Satureia 805
Satyrion 46
Satyrium 44
Sauapfel 667
Saubalg 366
Saubirne 665
Saubohne 970
Saubrodt 958
Saudiſtel 1060. 1078
Sauerampfer, franzöſiſcher 521. kleiner 523. wilder 522.
Sauerdorn 465
Sauerklee, gemeiner 624
Sauerlamp 522

Sauermälerkraut 624
Sauerrach 460
Sauerſenf 322
Saufenchel 390
Sauge ſauvage 754
Saukraut 330. 1025
Saule caſſant 63. commun 71. helice 65. marceau 69. nicheur 68. à oreilles 66. oſier 61. pleureur 64. rouge 60. à trois étamines 59
Saulöffel 271
Savorée 805
Savoyerkohl 884
Sauſaamen 757. 758
Sautodt 370
Sauwurz 837. 1116
Saw-wort, common 1077 field 1078
Saxifraga alba 581
— — rubra 673
Saxifrage blanche 581. cuneiforme 582. dorée 579. jaune 987
Scabieuſe des champs 233 colombaire 234. jaunâtre 235. ſucciſe 232
Scabioſa 232
Scallion 476
Sceau de Salomon 480
Schafampfer 523
Schafblume 1165
Schafgarbe 1142
Schafgras 149
Schafkerbel 404
Schaflinſen 971. 1009
Schafmäuler 75
Schafnuſs 763
Schafrapunzel 1165
Schafribbe 1142
Schafſchwingel 149
Schafzunge 241
Schamkraut 372
Schabab 723
Schabenkraut 326
Schabzieger 988
Schachtkraut 596. 946
Schafthalm 2
Schallkraut 546
Schalotten 471
Schalottengras 146
Scharbocksklee 316
Scharbockskraut 858
Scharfkraut, geſtrecktes 298
Scharlachneſſel 798
Seharte 886. wilde 1078
Schartenkraut 913
Schaumkraut 589. 590
Schaumröſle 596
Scheere 416
Scheiskraut 846
Scheismelde 376
Schellern 433
Scherte 423
Schetſchken 438
Scheuchzerie 524
Schibicken 438
Schieſſchwämme 1563–1567
Schierling, Berg- 419. gefleckter 392. kleiner 411 Waſſer- 423
Schieſsbeere 349
Schieſspulverholz ibid.
Schildbeſenkraut 856
Schildflechte 1422—1435 kleinſte 1359
Schildklee, gelber 1073
Schildkraut 808. 809. 1006

Schilf 178. 179
Schimmel 1719—1721
Schimmelkraut 1160. groſſes 1162
Schimmelſchwämme 1722. 1723. 1725—1727
Schirmkrant, europäiſches 527
Schirmmoos 1245
Schlaf eere 332
Schlaf autz 686
Schlagkraut 753
Schlangenäugel 298
Schlangenhaupt 289
Schlangenkraut 547. klein 310. 753
Schlangenlauch 467
Schlangenwurzel 547. 1035
Schlangenzunge 1189
Schleifenblume, kleine 855
Schleiſskraut 642
Schlehen 658. rothe 287
Schlottenblume 731
Schlüſſelblume, gebräuchliche 311. ſtammloſe 313. wilde 312
Schlüſſelkraut 584
Schmalzblümchen 745
Schmalzblume 729
Schmalzſternblümchen 750
Schmarotzerranken 270
Schmeerwurz 294
Schmeerwurzel 616. ſcharfe 620
Schmelen, blaue 127. gebogene 122. glänzende 121. nelkenartige 126
Schmelengras, frühes 125 graues 124. rohrartiges 119
Schminkbohne 947
Schminkwurzel 293. 480
Schnabelkraut 413
Schnallen 709
Schneckenklee, blauer 1012. kleinſter 1015
Schneckenkraut, hopfenartiges 1014
Schneeballenbaum 436
Schneebinſen, weiſſe 507
Schneeglöckchen 461
Schneepilz 1585
Schneetröpfchen 462
Schnittkohl 884
Schnittlauch 476. wilder 468
Schnittzwiebel 476
Schnödeſenf 869
Schöllkraut, groſses 712
Schönbaum 925
Schooſskraut 393
Schotendorn, virginiſcher 973
Schotendotter 873
Schotenerbſe 944
Schotenklee 977
Schraubenſalat 1045
Schreiberroſe 1134
Schuppenflechte 1369. 1370. 1436—1444
Schuppenwurz 824
Schuſterholz 351
Schuttſenf 891
Schwabenkraut 884
Schwaden, wilder 158
Schwadengras 133
Schwadengrütze, frankfurter 158
Schwalbenkraut 712. kleines 750

Schwalbenwurz 712. gemeine 361
Schwamm, feuerfangender 1590
Schwammflechte 1420. 1421
Schwammkraut 824
Schwammledergras 1481
Schwammwatte ibid.
Schwarzdorn 658
Schwarzhafer 173
Schwarzkraut 713
Schwarzkümmel 725. franzöſiſcher 723. zahmer 724
Schwarzweitze 832
Schwefelwurz 390
Schweinbrodt, falſch 958
Schweinemelde 370
Schweintodt 366
Schweinepilz 1579. ein guter 1580. giftiger 1584
Schweineſalat 1062
Schweinscichorie 1025
Schweinskreſſe 245. 859
Schweiswurz 1124
Schwerdbohne 947
Schwerdlilie, gelbe 80. ſibiriſche 81. teutſche 79
Schwertel, blauer 81. rother 78
Schwindelhafer 187
Schwindelkörner 410
Schwingel, erhabener 152 harter 151. niederliegender 157. rohrartiger 153 rother 150
Schwulſtkraut 674
Science des Chirurgiens 898
Scille, ſchöne 489
Scolopendrium 1206
Scordium 785
Scorpions-graſs, field Mouſe-ear 302. Marſh Mouſe-ear 303
Scorzonera 1034. 1035
Scrophularia aquatica 838
— — foetida 837
Scrophulaire aquatique 838 grande 837. jaune 839. petite 750
Scurvy-graſs 858
Sea-Buck-Thorn 287
Sea-graſs 1486
Sea-Spurry 603
Seckelſenf 865
Seckelkraut 867
Sedum maius 649
— — minus 630
Seeblume, gelbe 717. weiſſe 718
Seeholdenkraut 271
Seekandel 717. 718
Seekrappe 1
Seekreuzdorn 287
Seelenholz 348
Seenelke 444
Seenuſs 264
Seeroſe, gelbe 717 weiſſe 718
Seeſtrandsgras 512
Segge, entfernte 206. haarförmige 212
Seichblume 1035
Seide, europäiſche 270
Seidelbaſt 546
Seidenhaaraftermoos 1475
Seifenkraut 584. wildes 896
Seigle 188

Seil-

Seilweide 69. 70
Selfheal, common 815.
greater-flowered 816.
jagged-leaved 817
Selin à feuilles de Cherui 40-. ſauvage 405
Selleri 433
Sellerispappel 920
Séné baſtard 1008. ſauvage 971
Seneçon des bois 1118. à feuilles de Roquette 1119. Iacobée 1120. des marais 1121. viſqueux. 1117. vulgaire 1116
Senevé 893
Senf, ſchwarzer 893. weiſſer 892. wilder 891
Senfkohl 879
Serpyllum 810
Serſifi 1027
Service-tree, wild 659
Seſame d'Allemagne 833
Seſeli 422
Seuenbaum 929
Sheeps-Scabious 1165
Sheeps-Sorrel 523
Shepered's-Needle 413
Shepherd's-Purſe 867
Sherarde des champs 263
Sichelkraut 400
Sicklewort 787
Sideritis 801
Siebenfarbenblume, wilde 171
Siebenfingerkraut 706
Siebengezeit 988
Siegmarswurz 920. 922
Siegwurz 78
Siemeonswurz 921
Sigillum Salomonis 480
Silberbocksbart 122
Silberdiſtel 1073
Silbergras 124
Silberkraut 697. 700
Silberpappel 560
Silberweide 71. kleine 67
Silvie blanche 734. jaune 735. des près 732
Sinapis 893
Sinau 265
Sindau 448
Sinngrün, kleines 327
Skabioſe, Abbiſs- 232. gelblichte 235. groſse 100. tauben 234
Skammonie, teutſche 318
Skirrets 399
Skordie 785. Berg- 786
Skordienkraut 755. Wald- 754
Skorodonie 754
Skorpionsmangold 313
Skorpionsſchwanz 304
Skorpionſpelzen 1008
Skorzonere, aufgeſchnittene 1037
Schmalblättrige 1036.
teutſche 1034
Skull-cap, ſwediſh 809
Snake-weed 574
Snap-Dragon, greater 849
leaſt 848
Sneepilz 1588
Sneeze-wort, common 1141
Snow-Drop 461. 462
Soft-graſs, meadow 231
Solanum 231
Soleil annuel 1157. multiflore

flore 1158. taupinambour 1159
Sommerbeete 375
Sommerbuche 760
Sommerendivienſalat 1046
Sommergerſte 293
Sommerholder 437
Sommerlinde 715
Sommerlolch 187
Sommerpilz 1581
Sommerrettig 868
Sommerthierchen 1095
Sommertreſpe 187
Sommerweizen 193
Sommerzwiebel 472
Sonchenkraut 1059. wildes 1061
Sonchus 1060
Sonnenblümlein 714
Sonnenblume, gemeine 1157. vielblumige 1158 knotige 1159
Sonnenblumenſtaude, falſche 1156. gemeine 1158
Sonnengünzel 714
Sonnenkrone 1157
Sonnenthau, kleiner 449 rundblättriger 448
Sonnenwende 1163
Sonnenwirbel 75
Sooddiſtel 1064
Sope-wort 584. 585
Sophia 898
Sorbier 659. des chaſſeurs 660
Sorbus 661
Sorge 1171
Souchet brun 88. jaunâtre 87
Soude 1
Souci des boutiques 1164. des marais 729. de Vigne 1163
Sow-thiſtle 1058—1060
Smack 440
Spaltzahn 1246—1250
Spanholz 923
Spark, 616. knotiger 618
Spargel 490
Spargelbohne 949
Spargelklee 1012
Spargenſaame 724
Spargoute des champs 616 noueuſe 617
Spartium 946
Spearwort, great 738. leſſer 737
Spechtwurzel 376
Speckmelde 565
Speedwell 11—15. 17. 18. 20. 21. 24. 28. female 843
Speerdiſtel 1067
Speerhahnenfuſs 738
Speerkraut, kleines 737
Speichelwurzel 554
Speiſekümmel 428
Sperberkraut 246
Sperberbaum, wilder 659
Sperberkraut 759
Spergel, kleiner weiſſer 617. teutſcher 616
Speyſpettel 596
Speyteufel 1490
Speywurz 1116
Sphaigne des marais 1224
Sphondylium 701
Spickantweiblein 1192
Spicke 751
Spidewort, branching 453 ſingle-ſtalked 484

Spierſtaude 670
Spieſsbeerholz 548
Spieſsgras 105
Spillbaum, europäiſcher 350
Spillenholz 530
Spilling 656
Spina alba 660
— — ceruina 350
Spinacia 454
Spinat, engliſcher 513. kohlartiger 454
Spindle-tree 351
Spinnblume 510
Spinnenkraut, äſtiges 483
Spiraea 670—672
Spitzhafer 171
Spitzklee 997
Spitzmorchel 1610
Spitnuſs 264
Spleen-wort 1192
Spornblume 720. groſse 721
Springauf 479
Springgras 36
Springgurke 1176
Springkörner 642
Springkraut 642
Springkreſſe 887
Springſaame 1175
Spruce Fir 979
Spuhlbaum 351
Spurge 640. 641. 643. 646. 648
Spurre 616. doldenförmige 82
Spurrey, corn 616. knotted 618. ſmall 617
Squamaria 824
Squinance-wort 262
Stabwurz, wilde 1084
Stachelbeere, gemeine 356 haarige 355
Stachelhahnenfuſs 746
Stachelkraut 942
Stachelnuſs, ſchwimmende 264
Stachelpfrieme, rauche 938
Stachelſchwämme 1601—1606
Stahlkraut 942
Stallkraut 942
Stangenbohne 947
Star of Bethlehem 485—488
Star-Thiſtle, purple 1153
Starwort 1110. autumnal 4. mountain 1109. vernal 3
Staubflechte 1453—1465
Staubſchwämme 1689. 1693—1696
Sauliere 1109
Stechapfel, gemeiner 319
Stechgünſter 946
Steckzwiebel 472
Steifſchopf 1232—1234
Steinbrech, kleiner 582. rother 673. 1208. weiſſer 581
Steinbrechweiblein 622
Steineiche 761
Steinfarn 1197
Steinfarnkraut 1196
Steinfeder 1208
Steinflechte 1360
Steingünzel 804
Steinklee, gelber 1013
Steinkraut, beſtäubtes 856 teutſches 857
Steinkreſſe 855
Steinleberkraut 1384

Stein-

Steinlungenkraut 1382
Steinmilzkraut 1208
Steinmünze 804
Steinnelke 587
Steinpfeffer 630
Steinpilz 1583
Steinpoley 812
Steinraute, weiſſe 1109
Steinſaame 292. 293
Steinſchuppenflechte 1371
Steinwurzel 635
Stellaire des bois 605. graminée 607
Stempelſchwamm 1676
Stendelkraut, grünes 46. breitblättriges 50
Stendelwurz 51—53
Stepherds-Staff 239
Stern aus Bethlehem 485
Sternblümlein 488. europäiſches 527
Sternblume 1125—1133
Sterndiſtel 1153
Sternkraut, klein blaues 260. Acker- 263
Sternkrautſtaude, unächte 1155
Sternmarchantie 1348
Sternmoos, apfelförmiges 1324. birnförmiges 1323 borſtenartiges 1260. Brunnen- 1311. durchſchimmerndes 1226. getipfeltes 1316. goldgelbes 1321. purpurfarbiges 1251. roſenartiges 1318. wellenförmiges 1319.
Sternpflanze 606. 608
Sternſchwämme 1690—1692
Stickwurz 1182. wilde 328
Stickneſſel 788
Stiefmütterchen 1172
Stieleiche 762
Stinkbaum 652
Stinkblume 354
Stinkkamille 1139
Stinkmelde 372
Stipe capillaire 118. jonciere 117
Stockmorchel 1609
Stockrüben 8?2
Stone-Crop, inſipid 631. rock 628. wall 620. white 629. yellow 627
Stone-Pink 594
Stoppelpilz 1602
Stopfsloch 393
Storchblume 743
Storchſchnabel 901. kleinblumiger 903. kleiner 902. glänzender 909. ſchwarzer 904. ſtinkender 908. weicher 910
Storchſchnabelkraut 906--908
Stork's-bile 413
Stramonium 319
Strauchflechte 1389--1402 krauſe 1397
Strauchhopfen 453
Strauſsgras, auslaufendes 111. braunes 110. federreiches 116. haarförmiges 112. ſehr kleines 114. rohrartiges 108. rothes 109. weiſſes 113
Straw-berry, barren 696. common 695

Streichblume 1140
Streichkraut 636
Streifwurz 517
Strenzel, gemeiner 435
Strohblume 1091
Stückbeere 356
Studentenkraut 988
Studentenblume 1134
Studentenröslein, weiſſes 443
Succory 1022
Süſsfarrn 1197
Süſsholz, falſches 953. wildes 1003. 1197
Süſsholzbaum 973
Süſsholzwicke 1005
Süſsling, weiſſer 1602
Sumach 440
Sumpfaſtmoos 1275
Sumpfbeere 544
Sumpfdiſtel 107
Sumpfdreizack 511
Sumpfeinblatt 443
Sumpfholder 436
Sumpfhahnenfuſs 737. 738
Sumpfhederich 396
Sumpfhottonie 315
Sumpfkreſſe 897
Sumpflabkraut 247
Sumpfmauſeohr 303
Sumpfmoos 1220
Sumpfnabelkraut, ſchildförmiges 380
Sumpfölſenich 706
Sumpfraucke 896
Sumpfredel 830
Sumpfſternmoos 1312
Sumpfwaldſtroh 247
Sumpfwaſſerſtern 5
Sun-Deew 448
Sun-Flower, annual 1157
common prennial 1158.
taberous 1159
Sureau, commun 438. à feuilles de Perſile 439. yebie 437
Surette 513. des Brebis 523
Sweet-Briar, common 675
Sweet-Flag 497
Swine's-Creſſes 859
Swinés-Succory 1062
Swo-thiſtle, marſh 1058
ſmooth 1060. tree 1059
Syccory, Gum 1042. wild 1022. yellow 1029
Sycomore-tree 530

T.

Tabac de Vôges 1104
Taback, engliſcher 322. gemeiner 321
Tabacum 321
Tabouret 867
Taconet 1122
Täſchelkraut, groſſes 864. kleines 872
Täubling, bitterer 1497
Tag und Nacht 833. wild 827
Tagblume 478
Tageleuchte 825
Tageſchlaf 731
Tagſchöne 777
Talictrum 728
Talitron des boutiques 898. commun 728. à feuilles étroites 727
Tame-poiſon 361
Tanacetum 1088

Tan-

Tanne, edle 926. rothe 927
Tannenwedel 2
Tanner's-Sumach 440
Tanſay, common 1088
Tanſy, wild 697
Taraxacum 1030
Tareole 958
Tartoffeln 329
Taubenbeere 690
Taubenfuſs 741
Taubenkorn 186
Taubenkropf 335. 931
Taubenſchnabel 912
Taubenſkabioſe 133
Taubgerſte 103. 187. 195
Taubhafer 163
Taumelkörbel 418
Taumellolch 187
Taupinambour 329
Taurand, wilder 807
Tauſendblatt 1142
Tauſendgüldenkraut 363
Tauſenknoten 552
Tauſenkorn 376. kleinſtes 447
Tauſenſchön, meyerartiges 451
Tauſendſchönchen 1095
Taxusbaum 930
Teichfenckel 757
Teazel, cultivated 238
Teichkolbe 228
Teichſchilf 177
Telephium 626
Tennegras 552
Téte de Veau 848
Teufelsabbils 232
Teufelsauge 320. 751
Teufelsband 849
Teufelsdarm 317
Teufelskirſche 332. 348
Teufelsklaue 1193
Teufelsmarterholz 348
Teufelsmettern 266
Teufelsmilch 646. groſse 628
Teufelspeterlein 392
Teufelszwirn 270
Thee, wilder 292
Therebinthina 925
Theriackwurzel, teutſche 246. 429
Theſie à feuilles de Lin 360
Thierleinbaum 265
Thiſtle 1067—1078
Thlaſpi 864
Thootwort 824
Thorn-Apple 319
Thorough-wax, common 393
Thränenweide 64
Thurmkohl, kleiner 878. raucher 880
Thurmkraut, glattes 878
Thyme, common 811. wild 810
Thymian, gewöhnlicher 811. wilder 810
Thymus 811
Tick-Seed 1154
Tilia 715
Till 426
Tilleaul 716
Tilleul d' Europe 715
Timothis-gras 182
Tithymale 640. 641. 643. 647
Toad-flax, baſtard 360. blue

blue 847. common 846. leaſt 845. ivy-leaved 842
Tobacco, common 322. virginian 321
Todtenköpfe 849
Todtenkopfbaum 441
Todtenkranz 327
Töberich 187
Tölpelgensbaum 652
Tollgerite 187
Tollkorn ibid.
Tollkraut 332
Toque blue 808. à fer de fleche 809
Tordile anthriſque 404
Torfmoos 1220
Torfweiderich 538
Torminge 659
Tortelle à fleurs che Giroflier 873
Tourneſolle 1157
Tourette, liſſe 879. velue 880
Toute Epice 725
Tower-Muſtard, rough 880. ſmooth 879
Tragant, ſüſsholzblättriger 1000
Tragbuche 765
Trainaſſe commun 552
Traubeneiche 761
Traubenerbſe 944
Traubenfarrn, königlicher 1191
Traubenkirſche 652. virginiſche 653
Traubenſtock 352
Trefle alpin 994. blanc 991 des champs 99 . couché 1000. d'eau 316. filiforme 1001. à fraîſes 996. hepatique 730. houblonné 998. hybride 990. jaune 979. 998. Melilot des boutiques 987. Melilot d' Italie 989. de montagne 997. odorant 988. paille 999. des prés 993. rougeatre 992.
Trefoil 987—1001. foot 979. marſh 316. melilot 1014
Treſpe, gefiederte 167. gemeine 159. rauche 162. weiche 160
Treſpgras 160
Triboule 264
Trichomanes 1208
Trichterſchwamm 1552
Trifolium fibrinum 316
Triller 891
Trique madame 629
Tröne 8
Trollblume 736
Trompetenkürbis 1179
Tropfwurz 389. 673. 1197.
Troſcart des marais 511. maritime 512
Troſsfarrn 1192
Trüffel, weiſſe 1678
Truffe de Virginie 329
Trufle d'eau 264
Truffle commune 1678
Trunkenwaizen 187
Tuchmacherdiſtel 236
Tugendblume 1080
Tüpfelfarrn, baumförmiger 1205. gewöhnlicher 1197. männlicher 1200. weiblicher 1201. weicher 1202. zerbrechlicher 1204
Türkiſcher Bund 494

Tulpe,

Tulpe, geſneriſche 496. wilde 495
Tuneſerblume 1134
Turk's law 494
Turnep, common 883
Tuſſilago 1122
Twalch 187
Twayblade 48
Tyſſelinum 406

U.

Uferweide 70
Ulmaria 674
Ulmbaum 378
Ulmus ibid.
Ulva 1486. 1487
Ungeduld 1175
Unholdenkraut 533
Unſer lieben Frauen-Bettſtroh 251
Unſer lieben Frauen Birnlein 660
Unſer lieben Frauen Handſchuh 722
Unſer liebenFrauen-Flachs 148
Unſer lieben Frauen-Hopfen 998
Unſer liebenFrauen Nachtmantel 268
Unſer lieben Frauen Schüchlein 987
Unſer lieben Frauen Schülein 979
Unſers Herrgottslöffel 448
Unſers Herrgottswunderkraut 1017
Unterartiſchocke 1159
Unvertritt 352
Urtica major 283. minor 282
Uſnea Cranii humani 1451
Uſnée barbue 1447. chevelue 1448. du crane humain 1371. fleurie 1451. heriſſée 1450

V.

Valeriana ſylueſtris 74
Valeriane des marais 73
ſauvage 74
Veilchen, blaue 1168. dreifarbige 1171. fünfeckigte 344. gelbe 874. pfirſchblättrige 1173. rauche 1166. wilde 1169. wohlriechende 1168. zweifarbige 1172
Velar 870
Velvotte 843. femell 844
Venusbad 238
Venusblume 39
Venusfinger 299
Venusnabel 380
Venus's Comb 413
Venus's Locking-glaſs 344
Venusſpiegel 344
Venusſtiel 413
Verbaſcum 323. 325
Verbena 31
Verfangkraut 1164
Verge dorée 1114. à paſteur 234
Vergerette âcre 1112. de Canada 1113
Vergue 285
Veronica officinalis 14. teucrium 19
Vergiſs mein nicht 303
Vermiculaire brûlante 630
Veronique 11-15. 18. 19. 22. 27.
Verveine 31
Veſce cultivé 967. feve 970. des haîes 969. multiflore 966.

966. Veſſe de Loup du Cerf 1677. commune 1679. étoilée 1682. feuve 1699. pedunculée 1689. truffle 1678
Veſſe ſauvage 958
Vetch, bitter 986. buſh 969. cultivated 967. hungarian 963. tuberous-rooted 958. tufted 965
Vexierkaſtanie 528
Vexirnelke 615
Vied de Pigeon 913
Vielgut 382
Vierling, geſtreckter 280
Vigne blanche 1182. cultivée 352
Vignette 674
Vinc poiſon 361
Vinca 324
Vincetoxicum 361
Viola 1168. canina 1169. Tricolor 1171
Violaria 1168
Viole, gelbe 874. pfingſt- 872
Violenkraut 1168
Violet-Marſh 1167. Days 1169. mountain 1170. ſpring 1168
Violette des champs 1172. commun 1171. à feuilles de Perſie 1173. heriſſée 1166. des Marais 1167. de Mars 1168. des montagnes 1170. odorante 1168. ſauvage 1169
Violier ſauvage 874
Viorne Obier 436
Viper's-Bugloſs 289
Viper's-graſs 1034—1037
Virga 1114
Viſcum 286
Vitis 352
Vitis Idea 543
Vitsbohne 947. türkiſche 949
Vogelbeere 348
Volgelfuſs, winziger 1010
Vogelheu 965
Vogelkirſche 652. ſchwarze 655
Vogelknöterich 552
Vogelkraut 359. 1116. gemeines 442. kleines 280
Vogelmeyer, hoher 605
Vogelmilch, doldenartige 488
Vogelneſt 49. 387
Vogelpfote, kleine 1010
Vogelſpeierlingsbaum 661
Vogelſtern, narboniſcher 487
Vogeltodt 392
Vogelwicke 959. 965. 1009 gelbe 979. glatte 982. kleine 983
Vogelwurz 49
Vogelzunge 554
Volant d'eau 757
Vulnéraire des poiſans 941
Vulpin 103—105
Vuluaria 372

W.

Wachholderſtrauch, teutſcher 928
Wachsblatt, untergetauchtes 735
Wachtelweitze 832. 1060
Waid 886. wilder 585
Wake-Robin 753
Wal-wort 437
Waldaſtmoos 1277

Wald-

Waldäpfel 667
Waldbibernel 329
Waldbart 525
Waldbirne 665
Waldcymbel 339
Waldeppich 357
Walderuen 1005
Waldeſche 530
Waldglocke 339
Waldhabichtkraut 1029
Waldhähnchen 734. gelbes 735
Waldhahnenfuſs, ſüſser 739
Waldhirſe 106. gelber 834
Waldhirſegras 106
Waldhopfen 453
Waldkeulenſchwamm 1673
Waldkicher 951. 960
Waldkirſchbaum 655
Waldklette 34
Waldknabenhraut 49
Waldknoblauch 768
Waldkohl 879. 881
Waldkopf 1077
Waldlabkraut 253
Waldlilie 340
Waldlinde 715
Waldmangold 569
Waldmeyerich 605
Waldmeiſter, färbender 261. groſser 253. kleiner 262. wohlriechender 259
Waldnachtſchatten 328
Waldneſſel, gelbe 794. todte 798
Waldplatterbſe 960
Waldpoley, falſcher 821
Waldrapunzel, hohe 336
Waldrauch 556
Waldraucke 895
Waldrebe 726
Waldrennthiermoos 1307
Waldriedgras 222
Waldrodel 851
Waldſchmergel 739
Waldſpargel 499
Waldſtroh 247
Waldviehgras 143
Waldwicke 964
Waldwinde 345
Waldzwiebel 468
Wallflower 874
Wallnuſsbaum 763
Walpurgiskraut 1190
Walwort 437
Walzenkraut 976. 979
Wanzendill 410
Wanzengeſicht 584
Warzenkraut 792
Wart-wort 644
Warzenkraut 1165
Warzenſchwämme 1668. 1669. 1701—1704.
Waſchwurz 584
Waſſerampfer 520
Waſſerandorn, brauner 799
Waſſerbeeren 655
Waſſerblume 717. häutige 1466. weiſſe 718
Waſſerbuche 766
Waſſercypergras 201
Waſſerdoſt 1080
Waſſereppich 433. 740
Waſſerfeder 315
Waſſerfenchel 315. 421. 749
Waſſerfilipendel 389
Waſſerflöhkraut 548
Waſſerfroſcheppich 396
Waſſergarbe 315

Waſſergarn 757
Waſſerhahnenfuſs 748
Waſſerhirſe 120
Waſſerholder 436
Waſſerhornkraut 623
Waſſerhornpflanze 755
Waſſerkaſtanie 264
Waſſerkreuel 559
Waſſerkreſſe 894. 896
Waſſerlack 271
Waſſerleberkraut 747
Waſſerlilie 717
Waſſerlinſe 54
Waſſerliſch 564
Waſſermännchen 718
Waſſermangold 520
Waſſermerk 398
Waſſermelone 1181
Waſſermöhre 718
Waſſermorelle 397. 433
Waſſernabel 380
Waſſernuſs 264
Waſſerpaſtinack 396
Waſſerpeterlein 397. 433
Waſſerpfeffer 549
Waſſerpimpinelle, rundblättrige 333
Waſſerpoley 776
Waſſerretig 896
Waſſerrhabarber 520
Waſſerſchaftheu 2. 1187
Waſſerſchierling 423
Waſſerſchlamm 1476
Waſſerſchlinge 652
Waſſerſchwamm, bräunlicher 1528
Waſſerſenf 871
Waſſerſteinbrech 389
Waſſerſtern 3—5
Waſſertulipane 717
Waſſerviole 315. 564
Waſſervogelkraut 509
Waſſerwegerich, groſſer 525
Waſſerweiderich 308
Waſſerwicke 962
Waſſerwundkraut 1083
Waſſerwurzel 705
Water-Calthrops 264
Water-Gladiole 564
Water-Horehound 32
Water-Lilly, white 718. yellow 717
Water-Melon 1181
Water-Milfoil, ſpicked 757. verticillated 758
Water-Nabelwort 380
Water-Parſnep, common 396. creeping 398. upright 397
Water-Pepper 549
Water-Mountain 525
Water-Speedwell, long-leaved 17. narrow-leaved 18
Water-Violet 380
Wau 636. gemeiner 638
Weberdiſtel 238
Wechſelknöterich 548
Wegdiſtel 1069. gemeine 1067. kleine 1070
Wegdorn 350. unbewährter 349
Wegebreit, dreiädrigtes 245. mittleres 242
Wegegras 552
Wegerich, groſſer 241. pfriemenförmiger 245
Wegholder 928
Wegſenf 870
Wegtritt, kleiner 241. ſpitziger 243
Weiberkrieg 942

Weich-

Weichſchwämme 1509—1510
Weichſeln 655
Weide, gelbe 61. ſpaniſche 975. weiſſe 71
Weidenkraut 633. gelbes 307
Weidenlattich 1048
Weidenröslein 533
Weidenſchwamm 1595
Weiderich, gelber 307. rother 632. weiſſer 308
Weihernuſs 264
Wein, gemeiner 352. wilder 358
Weinblatt 531
Weinblume 541. 673
Weinfarrn 1058
Weinkraut 731. 1193
Weinlauch 469
Weinraute 368
Weinroſe 675
Weinſtock 352
Weiſsbaum 532. 560
Weiſsdorn 660
Weiſskraut 884
Weiſsling 1522
Weiſswurz 480. 481
Weitzen 189. 190
Wellſaamen 897
Werftweide, groſſe 69. kleine 66
Wermuth, gewöhnlicher 1086. römiſcher 1083
Wetterkraut 988
Wetterroſen 920
Wetzſteinkraut 943
Wheat-graſs 184
Whitt-thorn 660
Whithlon-gras 852
Wicke, erbſenartige 963. gelbe 959. groſſe 969
Wiedehopfenkraut 1007
Wiederſtoſs 596. wilder 597
Wiedertodt 1208
Wiederton 686. haarförmiger 1237. weiſſer 483
Wiegenſtrauch 686
Wieſenbertram, weiſer 1141
Wieſenbocksbart 1027
Wieſendiegel 50
Wieſendiſtel 1065
Wieſenflattergras 148
Wieſenfleiſchblume 834
Wieſenfuchsſchwanz 103. 182
Wieſengeld 310
Wieſenglöckchen 336
Wieſenhaarſtrang 391
Wieſenhahnenfuſs 743
Wieſenkichern 959
Wieſenklapper 829
Wieſenklee, weiſſer 990
Wieſenknopf 246
Wieſenkönigin 674
Wieſenkohl 1065
Wieſenkraut 444
Wieſenkreſſe 889. empfindliche 887
Wieſenkümmel 428
Wieſenkuhweize 834
Wieſenlauch 474
Wieſenliſchgras 182
Wieſenlolch 187
Wieſenölſnich 407
Wieſenpelz 1479
Wieſenplatterbſe 959
Wieſenraute, gelbe 729. ſchmalblättrige 727
Wieſenrodel 820
Wieſenſalbey 33
Wieſenſcharte 1077
Wieſenſauerampfer 522

Wieſenſchaumkraut 889
Wieſenſpargel 490
Wieſenſchwingel 152
Wieſenwatte 1479
Wild-Buglofs, german 299
ſmall 296
Wildemannsgras 131
Willow - Herb, bay 535. greater 310. hairy 534. hooded 80[illegible]. marſh 538. narrow - leaved 551. ſmooth - leaved 536. yellow 307
Willow-tree, Almond leaved 62. bay - leaved 60. crack 63. golden 61. pourple 58. roſe 65. round - leaved 66. ſand 67. ſmooth 59. weeping 64. white 71
Wimpermoos 1242--1245
Windähre 107
Windblume 733. weiſſe 734
Winde 317. 318
Windhafer 173
Windröslein 733
Winterblümchen 1091
Winterendivie 1023
Wintergrün 327
Winterkreſſe 871
Winterlinde 716
Wintermajoran 818
Winterrettig 868
Winterroggen 288
Wintertreſpe 286
Winterweitzen 119
Winterwicke 961
Wirbelbaum 023
Wirbeldoſt 821
Wirſingkohl 884
Wittwenblume 233
Woad, Dyers 886
Wohlgemuth 295. 819
Wolfsbart 1027
Wolfsbaſt 346
Wolfbohne 939
Wolfsfurz 1678
Wolfsfuſs 768
Wolfsgeheul 1678
Wolfsgeſicht 296
Wolfskirſche 332
Wolfsklaue 1194
Wolfskraut 626
Wolfsmilch 640. 641. 643-648
Wolfsſchote 940. 961
Wolfstrapp 768. falſcher 769
Wolfswurz 713
Wollkraut 323. kleines 324 ſchwarzes 715. weiſſes 324
Wollenſchwämme 1697. 1698
Wolverley 1104. falſche 1107
Wood - roof, blue 260. ſwediſh 261. white 259
Wood - Sorrel, common 624. yellow 625
Wood - waxen 936
Worm - wood, common 1085. roman 1086
Worthle - berry 543
Woundwort 941
Wucherblume, geruchloſe 1100. kronenförmige 1163. ſtrauſsartige 1101
Wühlkraut 372
Wüterich 392. giftiger 423
Wützerling 421
Wundblume 941
Wundkraut 393. 941. fettes 626. gülden 1114. heidniſch 713. kreiſend 310

Wun-

Wunnebaum 284
Wurmfarrn 1088
Wurmkraut 1088
Wurmneſſel 791
Wurmſaame 897. 1088
Wurmwurz 49. 837
Wuthbeere 332

Y.

Yarrow, common 1142. noble 1143
Yew-tree 930
Ygelknoſpe 226
Ygelkopf 238
Ygelkraut 704
Ypreau 560
Yſop 771

Z.

Zäpfleinkraut 343
Zahnloſe 806
Zahntroſt 827
Zapfenblatt 341
Zapfenholz 349
Zartſchwamm, ſchirmförmiger 1548
Zaunbuche 767
Zaunling 345
Zaunreiſs 257
Zaunrübe 1182
Zaunwicke 956
Zaunwinde 318
Zehrgras 552
Zehrwurzel 753
Zeidelbaſt 546
Zeitloſe 510
Zeliblume, teutſche 1076
Zellenſchwämme 1586—1589
Zellernuſs 764
Zenigole 70
Ziegelgerſte 193
Ziegendill 392
Ziegenholz 923
Ziegenklappen 316
Ziegenkraut 392. 435
Ziegenlauch 485
Zieſererbſen 974
Zigeunerkorn 330
Zigeunerlauch 475
Zimbelblume 50
Zimbelkraut 842
Zinnie 1144. 1145
Zinnoberblume 610
Zipfelkraut 509
Zipollen 472
Zipparten 657
Zipperleinkraut 435
Zirbelbaum, wilder 923
Zirmet, gemeiner 404. groſser 703
Zittergras 147. 148
Zitterpappel 561
Zitterwurz 517
Zittwer, wilder 1182
Zottenblume 316
Zuckerbohne 949
Zuckererbſe 944
Zuckerrübchen 399
Zuckerwicke 959
Zuckerwurzel 399
Zürbelnüſſe, wilde 341
Zumpenkraut, gemeines 626. 627. 628
Zunderſchwamm 1599
Zweckholz 248. 351
Zweiblatt 48
Zweizahn, dreitheiliger 1081. hängender 1083. kleiner 1082
Zwergbohne 950
Zwergerbſe 944
Zwerghaarmoos 1238
Zwergholunder 437
Zwergkirſche 654
Zwergmiſpelbaum 664
Zwetſchen 656
Zwiebel, gemeine 472
Zwiebelhahnenfuſs 743
Zwiebelkrötengras 524
Zwieſelbeerbaum 655

ADDENDA.

Ad pag. 12. ante no. 33.

officinalis. 1734.* *Saluia* foliis lanceolato-ouatis integris crenulatis: floribus ſpicatis, calycibus acutis. LINN. Syſt. p. 68. n. 4. BLACKW. t. 71.

Pharm. *Saluiae* Herba.

Gebräuchliche ſ. gemeine Salbey; grüne und rothe Salbey; Gartenſalbey. Germ. *Green and Red Sage.* Angl. *Sauge commun.* Gall.

In hortis oleraceis et aliis fere omnibus, tam vrbanis, quam ruſticanis valde vulgaris. Flor. Aeſtate. Perennis.

Vſ. culinaris notiſſimus et praeprimis folia pro ornamentis carnium inſeruiunt.

Ad pag. 102. ante n. 79.

494. Valantia L. G. 1258. Vallantien. *Germ.* Vaillant. *Gall.*

Char. Gener. ♀ *Cal.* o. *Cor.* 4— partita. *Stam.* 4. *Styl.* 2— fidus. *Sem.* I.

♂ *Cal.* o. *Cor.* 3—4— partita. *Stam.* 3--4. *Piſt.* obſoletum.

cruciata. 1735. *Valantia* floribus maſculis quadrifidis, pedunculis diphyllis. LINN. Syſt. pag. 900. n. 6. BOEHM. n. 7. (ſub *Galio*).

Meierkraut; gelbe Kreuzwurz; gülden Waldmeiſter. Germ. *Groiſſette velue.* Gall.

In dumetis, foſſiculis exſiccatis ad ſepes e. g. *hinter der Milchinſel*; porro ad viam verſus *Schönfeld*, prope Alnetum; *am Gickerlingsberge*; in horte *Boſiano, bei dem alten Gewächshauſe* copioſiſſime et alibi valde frequens. Fl. Maio et per totam fere Aeſtatem. Annua.

Herba

Herba vulneraria rubro inficit colore animalium oſſa et *Rubiae Tinctorum* ſubſtitui poteſt.

Ad pag. 172. poſt n. 451.

1736. * *Amaranthus* racemis pentandris compoſitis erectis: lateralibus patentiſſimis, foliis ouato-oblongis. LINN. *Syſt.* p. 854. n. 18. ſanguineus.

Bluthrother Amaranth. Germ.

In reiectamentis hortorum ante pagos paſſim et in collibus circa Vrbem; frequentius autem in hortis ſuburbanis et ambulacris publicis colitur. Fl. Aug. in Autumnum vsque.

Vſ. Folia in nonnullis regionibus olerum more colliguntur coquunturque.

1737. * *Amaranthus* racemis pentandris decompoſitis cylindricis, pendulis longiſſimis. LINN. *Syſt.* p. 854. n. 23. caudatus.

Purpurrother ſ. *langgeſchwänzter Amaranth, Fuchsſchwanz.* Germ. *Great Amaranth; Loue-lies a bleeding.* Angl. *Paſſe velours; Diſcipline des Religieuſes.* Gall.

In iisdem locis cum priori frequenter occurrit et ob longiſſimos racemos penduliferos, e rubello-coccineos noſtrates ornat hortos. Floret exeunte Aeſtate in Autumnum ſerum vsque.

Vſ. E Seminibus alicam praeparant Ruſſi.

Ad pag. 133. n. 358.

Hedera quinquefolia paſſim ſponte creſcit in *Horto Boſiano hinten bei dem Gewächshauſe dicht an dem Brunnen.*

Ad pag. 13. n. 33.

Saluia pratenſis creſcit copioſe in pratis *hinter Altranſtädt.*

Ad pag. 17. n. 43.

Orchis militaris var. *maior* frequenter habitat in pratis vliginoſis *bei Schadebach.*

Ad

Ad pag. 20. n. 51.

Scrapias longifolia occurrit quoque copioſe in pratis humidis *bei dem Geſundbrunnen*, atque in pratis ſpongioſis *bei Schadebach, hinter Kriphäne.*

Ad pag. 94. n. 264.

Trapa natans copioſiſſime creſcit in piſcinis *der groſſen Funkenburg.*

Ad pag. 95. ad n. 267.

Weiſſer Kornelbaum; Hartriegel mit weiſſen Beeren. Germ. *White berried Cornel.* Angl. *Cournouillier blanc.*

Ad pag. 224. n. 567.

Hydrocharis Morſus Ranae copioſe occurrit in piſcina ante *Schönfeld.*

Ad pag. 232. n. 586.

Dianthus barbatus copioſiſſime creſcit in locis ſiccioribus *hinter Kriphäne, dicht an der Prellheide auf dem Tiefenſeer Antheile.*

LIPSIAE
EX OFFICINA SOLERIGIANA.

Tab. I.



Veronica longifolia. Schreb.

Capieux del & sculps 1790.

Tab. II.



Tab II



Orchis Sambucina L.

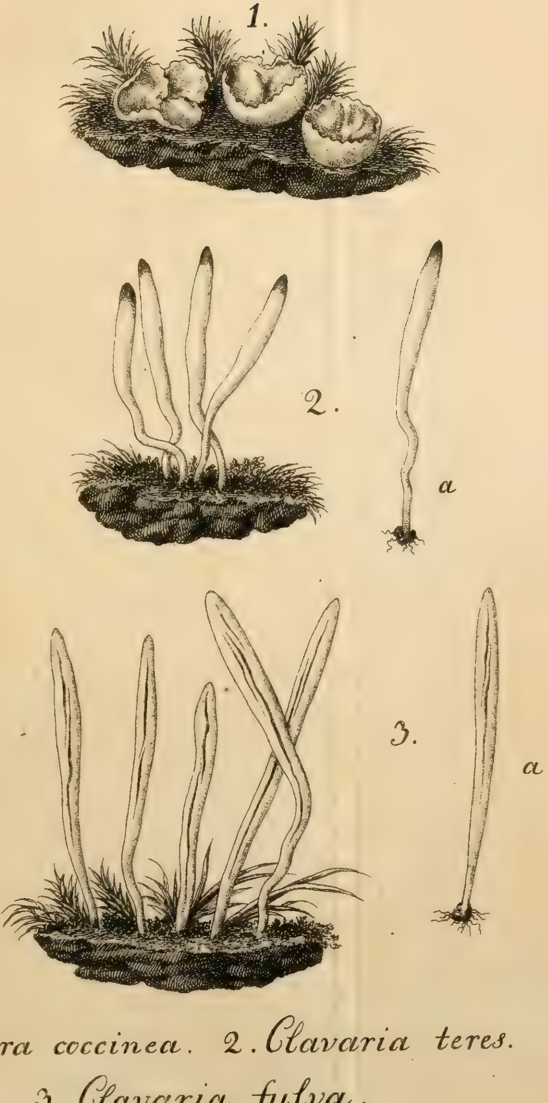
Tab. III.



Polypodium criſtatum. L.

Capieux ſculps 790

Tab. IV.



[1.] Octoſpora coccinea. 2. Clavaria teres.
3. Clavaria fulva.

Capieux del. & ſculps. 1790

NEW YORK
LIBRARY

New York Botanical Garden Library
QK314 .B388 gen
Baumgarten, Johann/Flora lipsiensis : si
3 5185 00006 1281

XVI. K. 7. 9.